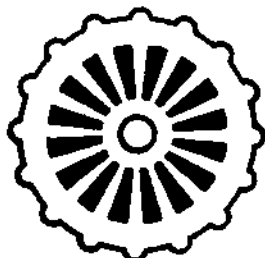

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 7

සූත්‍රානන්තරපිටකයෙහි

01 වන ග්‍රන්ථය

දීඨිනිකාය

ප්‍රථමභාගය

ශීලසකන්ධවර්ගය

ලඞ්කා බෞද්ධ මංකලයෙහි ආරාධනයෙන්

**ශ්‍රී ලඞ්කා විද්‍යාදය විභි විද්‍යාලයෙහි මහායාන බෞද්ධ ධර්මාංශයෙහි
ප්‍රමුඛාවායයි**

අගගමභාපණ්ඩිත

**බළන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක ස්ථවිරයන්
වහන්සේ**

විසින් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්තයි.

බු.ව. 2550

ක්‍රි.ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 7

The First Book in the
Suttanta-Pitaka

1

DĪGHA-NIKĀYA (I)

With the Sinhala translation by

**The Venerable Aggamahāpandita
Balangoda Ānanda Maitreya Nāyaka Thera**

Professor of the Mahāyāna Buddha-Dharma at
the Vidyodaya University of Ceylon

නමෝ තස්ස හගචතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ථ විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතචන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිඳිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ථ සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සර්වඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශණාමය සහ ධර්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළේවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමාතය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ තිමිර විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමින්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුභතනපිටකෙ
දීඨනිකායො
සීලකඛ්ඛවග්ගො

සුත්තානපිටකසෙහි
දීඨනිකාය
සීලසකඛ්ඛවග්ග

**“තථාගතසංවේදිතො හික්කවෙ ධම්මචිත්තයො චිච්චො පිරොච්ඡි
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලද
ධම්ම හා විනය විවෘත මූලය බබලයි. වෘත්තන් නො ම බබලයි.”**

(අභිතුංගාරාමය, සීතතිපාත - හරණමුඛය, 9 ප්‍රස්ථය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:15 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සංඝකාරක නිවේදනය	...	...	...	...	...	...	xix
සංඥාපනය	...	...	...	...	...	...	xxi
සමකත තීරුපණය - Abbreviations	...	...	...	...	...	...	xxv
පාළි කේතන - Pali Alphabet	...	...	...	...	...	...	xxvi
විසයසූචි	...	...	...	...	...	...	xxvii
පෙළ හා පරිච්ඡින්න	...	...	...	...	...	...	2 - 643
පදනු කතමණිකා	...	...	...	...	...	...	645 - 672
සඤ්ඤානාමානුකතමණිකා	...	...	...	...	...	...	673 - 674

සංඝකාරකනිවේදනය

සූත්‍රානුපිටකයෙහි චතුර්ගම් විසින් දන්නා ලද සිවුමහ සති අතුරෙහි පළමු සතිය වූ දීඝනිකායෙහි ශීලසකකිවහිණෙන් යුත් ප්‍රථමභාගය බුද්ධිජයන්ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා සංඛ්‍යායෙන් හත්වන - සූත්‍රානුපිටක ග්‍රන්ථසංඛ්‍යායෙන් පළමු වන ග්‍රන්ථය වේ.

ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ - දැනට ශ්‍රීලඛිකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි මහායාන බෞද්ධධර්ම පිළිබඳ ප්‍රමුඛාචාර්ය වූ බලන්ගොඩ ආනන්දප්‍රේමසේන නායක සංවිරයන් වහන්සේ විසින් මෙහි පාලි සංහල භාෂායෙන් පරිවර්තනය කරණ ලදී.

භාෂානතර - සමයානතර අභ්‍යාසයෙන් දින වූ බුද්ධිප්‍රභා ඇති බැවින් කථානතප්‍රවිදිත ධර්මිකයෙහි දුරවණ්ඩ වූ තැන් සුභංඛ කරලීමෙහි සම්පිත, ඇති අග්‍රහමහාපණ්ඩිත ආනන්දප්‍රේමසේන නායක සංවිරයන් වහන්සේ විසින් දීඝනිකායාගත දිට්ඨිතිවේදන කථාදිය විෂය කොට ඇති ශීලසකකිවහිණෙන් ගම්බිරුවහාසයෙන් යුත් පාලිපදයතව ලියූ අභිව්‍යාඛ්‍යාතය පුරුකතාචාර්යයන්ගේ ව්‍යාඛ්‍යාත්පරාය හෙණ ඇති බව එය කියන සුමතිත්ථ වැටහෙනු කියතයි.

අපගේ අවසාන සංකරණයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි මේ ග්‍රන්ථය මෙසේ ප්‍රකට කරලීම පිළිබඳ සිය යුතුකම් ඉටු කළ සියලු පින්වත්හු ධර්මදායක කුසලමතිමයෙන් සුඛතාහි වෙත්වා.

පරමාඥා රාජ්‍ය විජේරත්න සමිති,
ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවෙහි ද
සංඝකාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමාදාය.

බුද්ධවර්ෂ 2505,
ත්‍රිපිටකකාශීලය,
ධර්මකාලාපි විද්‍යාලය,
174, දෙමටගොඩ, කොළඹ.

සංඥාපනය

දිසනිකාය:

මහාසංගීති තුනට තැතුණු බ්‍රහ්මචරිකය සුත්ත අතිබම මිත්‍ය විසින් පිටක තුනෙකින් පරිපුර්ණය. එහි සුත්‍රපිටකය දිසානම (දික්කති), මජ්ඣිමානම (මැදමසති), සංසුතනානම (සංසුත්තති), අඛණ්ඩකරානම (අභ්‍යුත්තරා සති), බුද්දකානම (බුද්ධත්තති) සි පංචාගමයෙකින් (සති පසෙකින්) සුත්තය. එයින් පාඨශාසන පුජිත වෑ සිංහලවාසයා සතිය ව මෙහි පළවනුයේ දිසානමය ය. ඉතර සිවුසතිසෙති එන සුත්‍රයනට වඩා දිසි වූ සුත්‍ර ඇතිසෙත් මේ දිසානම - දිසනිකාය නම විය. එහි වර්ගයේ සිලකඩකඩ-වග්ග, මහාවග්ග, පාරිකවග්ග ය සි තුනෙකි. සුත්‍ර ගණන සුතිසෙක. මේ හැම බණවර විසින් සුභාවෙක. සසුන් පිළිවෙතෙහි මුල් ම වූ සිල් පිළිබඳ කථා බහුල වන බැවින් මුල් ම වර්ග සිලකඩකඩවග්ග නම විය. ඉතිරි කො කොට හැම දිවු ම ඇතුළත් කොට දිවයිනිවෙර්තය කල බැවින් මුහුණල සුත්‍රය එහි මුලට තැබිණ. එහෙයින් කිසු පැරැණි විකාශෙහි:

“සිලකථාබාහුලුතො පන සිලකඩකඩවග්ගො පඨමං නිකඛිතො... දිවයිනිවෙර්තකථානාවග්ගො පන සුත්තනතපිටකස්ස නිරවසෙද්ධි-විහජනං බ්‍රහ්මජාලං පඨමං නිකඛිතානති ද්වයිබ්බං” යි.

බුදුසම්මත් විසින් දෙසු සුත්‍ර ද මෙහි ඇත. බුදුරජුන්ගේ ඉදිරියෙහි ම සැමිසුන්තෙරුන් සියලු බ්‍රහ්මචරිකය කැටි කොට එකක-ද්විකාදි නසින් ගලපා දෙසු දසුතකරසුත්ත, සංගීතිසුත්ත දෙක මෙහි විශෙෂ සරානසක් ගනී. මෙයට අනුව බ්‍රහ්මපරිනිපාණයෙන් පසු පැවැති සංගීති විභි සකස් වූ බව සිතිය හෙයි.

ත්‍රිපිටකය ම ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ, බුදු රජුන් ඛරමාණ කාලයෙහි ම සම්මත් විසින් අසා සිතූ දරා ගෙන ආ පරිදි ම ය. එය විකාශෙහි මෙසේ දක්වෙයි: “යෙභුයොනති තිණි පිටකානි භගවතො ඛරමානකාලෙ සිතානුකකමෙනෙව සංගීතානි, විශෙසතො විනයාතිබ්බම-පිටකානිති ද්වයිබ්බං” යි.

දිසනිකායෙහි හැම සුත්‍රයෙක ම සිලසමාධිප්‍රඥකථාව බෙහෙවින් එයි. එහෙත් අතුරු කථාවන්හි බ්‍රහ්මකාලයෙහි මිනිසුන් අතර පැවැති සමාජමාරිත්‍ර, ඉතිහාසප්‍රවාතනි, නානා දූෂ්ටවාද, කුලවාද, විද්‍යා, ශිල්ප, රාජකීය ආදිය ද සඳහන් වෙයි.

අනාසම්ප්‍රදායයෝ:

ථෙරවාදීන්ගෙන් ම බෙදී ගිය සබ්බන්ධවාදීන්ගේ සුත්‍රපිටකයෙහි ද දිසානම මධ්‍යමානම සංසුතනානම එකොත්තරානම සූද්දකානම යැ යි පත් ආගමයෙක් ඇත. එහි දිසානමය මහාපිකාරිය ථෙරවාදීන්ගේ දිසනිකායට ඇතැම් තැන්හි සමාන වූව ද වෙනස් තැන් බොහෝ වේ. බුද්ධගුණන් නම

තෙරුන් විසින් ක්‍රි:ව: 412 - 413 පමණේ දී සකුවෙන් විතභාෂාවට නගන ලද දීඝාගමයෙහි සූත්‍ර 30 කි. අපගේ දික්සරියේ එන මහාලී ජාලිය සුභ මහාසුද්ධාන මහාසතිපට්ඨාන පාරික අඤ්ඤාදාසාදික ලක්ඛණ ආචාරාචාර්ය යන සූත්‍ර එහි දක්නට නැත. ඒ වෙනුවට පාලි දික්සරියේ නැති අන්‍ය වූ නමෙකින් හැඳින්වෙන සූත්‍ර කෙතෙක් ඇත.

“එහි පළමු වැන්න වතුළුණි පිළිබඳ එකෙකි. දෙවැන්න එකොත්තර වැනි පිළිබඳ ය. තෙවැන්න ත්‍රිරාශිවම් පිළිබඳ ය. සිවුවැන්න නගර වණිනාවෙකි. පස් වැන්න ප්‍රතිපත්තිශුද්ධිය පිළිබඳ ය. සවැන්න ලොකප්‍රඥාපති පිළිබඳ ව ය.”¹ හි විත සමාසනිවාදී දීඝාගමය පිරික්සා බැලූ අනුකූල්වක්‍ර ඔන්රිස් මහතා¹ කියයි.

පාලි දික්සරියේ 34 වැන්න වූ දසුත්තර සූත්‍රය සමාසනිවාදීන්ගේ පොතේ 10 වැන්න වී ඇත. පාලි පොතේ 16 වැන්න වූ මහාපට්ඨාන සූත්‍රය සමාසනිවාදීන්ගේ පොතේ දෙවෙනි සූත්‍රය වෙයි. පාලි පොතේ 15 වැන්න වූ මහානිදන සූත්‍රය සමාසනිවාදී පොතේ පළමුවැන්න ව සිටි. සංගීති සූත්‍රය පාලි පොතේ 33 වැන්න වුව ද සමාසනිවාදී පොතේ 9 වැන්නයි. සත්විසිවන අඤ්ඤාදාසාදික සූත්‍රය ඒ පොතේ ම පස් වැන්න ව ද, සුවිසිවන පාරික සූත්‍රය පසළොස් වැන්න ව ද, එකුන්තිස්වන පාසාදික සූත්‍රය එහි සතළොස් වැන්න ව ද එයි.

පාලි දික්සරියේ 22 වැන්න වූ මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රය සමාසනි-වාදීන්ගේ මධ්‍යමාගමයෙහි 98 සූත්‍රය ව ද, නිස්වන ලක්ඛණ සූත්‍රය එහිත් නිස් වැන්න ව ද, බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය එහි එක්විසි වැන්න ව ද සිටි.

විත පොත්හි එන පිළිවෙලට වඩා පාලි දීඝනිකායේ එන සූත්‍ර පිළිවෙල පිළිගත යුතු යැ යි ආචාර්ය Franke (ප්‍රාංක) කියයි.²

සම්මතිය ආදී අත් නිකායවල අයත් සූත්‍ර ග්‍රන්ථයන්හි මුල් පිටපත් මෙතෙක් සොයා ගෙන නැත. විත - ටිබෙට් භාෂාවකට නගන ලද ඔවුන්ගේ ඇතැම් සූත්‍ර දක්නා ලැබෙතත් ඔවුන්ගේ ආගමයක් සම්ප්‍රණයෙන් ඇති නියාවෙක් නො පෙනේ.

සූත්‍රසංකෂේප:

1. බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයෙහි - තෙරුවනට මෙරමා කරන නිකායෙහි නොකිසියැ යුතු බව ද, තෙරුවන් ගුණ කියනු අතා උදම් නොපියැ යුතු බව ද, පුත්‍රදුතත් කරන බුද්ධගුණවැනුම් සිල් පමණක් ඇරඹූ කරන සුළු දයක් බව ද දක්වෙයි. එයට පසු සීලකපාද, දෙහැට මිහදිවු ද, දූපටි-සිමිකෙන් ප්‍රතිතාසමුත්තරාදය ද, තථාගතයන් වහන්සේ දූපටිජාලයෙන් මිදුණු බව ද දක්වේ.

1. Sarvastivadi Literature p. 23.

2. Origins of Buddhism by G. C. Pande. p 79, Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung. 1913 (409f).

2. **සාමකෘතිය** සුත්‍රයෙහි - නිගණ්ඨනානසුත්තාදී ආස්සාන් සදෙනාගේ බව ද, සිල් පුරුහු පටන් රහත් බව තෙක් ලබන මහණ ද ම පල ද දැක්වෙයි.

3. **අමබ්බසු** සුත්‍රයෙහි - බුදු රජුන් අමබ්බසාගේ කුල මත් බිදුම, බමුණු කුලයට වඩා කැත්කුලය උසස් නිසාව, වෛදිකයන්ගේ විද්‍යවරණ, ශාසනික විද්‍යවරණ, තවුස් පැවිද්ද ආසනයේ විකාශවූයේ බව යන මෙතෙක් ද දැක්වේ.

4. **සොණදණ්ඩ** සුත්‍රයෙහි - සොණදණ්ඩබමුණාගේ බුදුගුණ වැනිම ද, බමුණන්ගේ ජාතිවාදයේ නිසරු බව ද, සැබෑ බමුණකු වන සැටි ද, ශීල ප්‍රඥ දෙකේ අගය ද පැවැසේ.

5. **කුමදන්ත** සුත්‍රයෙහි - දහම් යාගයේ පිහාර දැක්වේ.

6. **මහාඋළු** සුත්‍රයෙහි - දෙව් රු දකුම් ආදියට වඩන සමාධිගේ තතු ද, මහණ දහමේ පරමාර්ථය ආර්ථි ඵල ලාභය බව ද, රූප ජීව දෙක පිළිබඳ ව ඇති වාදකපා ද එයි.

7. **ජාලිය** සුත්‍රයෙහි - ජීවයත් රූපයත් එකෙක් ම ද? නැත හොත් දෙකෙක් දැයි ප්‍රශ්නය ද, බුදුදහම ඒ අතත දෙක ම නො ගන්නා බව ද දැක්වෙයි.

8. **සිහනාද** සුත්‍රයෙහි - බැහැරියන්ගේ තපොධර්ම ද, ශාසනික පිළිකිනි ක්‍රමය ද, බුදු රජුන්ගේ සිංහනාදය ද දැක්වේ.

9. **පොඨිපාද** සුත්‍රයෙහි - සංඥතිරෝධය ද, ශීලාදී ස්කන්ධ තුන ද, ආත්මවාද විභාගය ද, බුදුරජුන් වදල නොවදල ද ද, සංස්කාරාසංස්කාර, අනාත්මානන්තික, අමාරාපිකෙබ්බික යන වාද ද, විතුස්සත්තය ද, අත්මභාව ප්‍රතිලාභ තුන ද දැක්වේ.

10. **සුභ** සුත්‍රයෙහි - ආර්ථි ශීල, ආර්ථි සමාධි, ආර්ථි ප්‍රඥ තුන දැක්වේ.

11. **කෙමබ්බි*** සුත්‍රයෙහි - තුන් පෙළහර ද, අනුශාසන ප්‍රාතිහායීගේ උතුම් බව ද, තාම රූප අනුත්පාද තිරෝධයට පැමිණෙන කැත ද දැක්වේ.

12. **ලොභිව්ව** සුත්‍රයෙහි - 'පරතව දහම් නො දෙසිය සුභ ය' යන මිසදිවුවේ ආදීතව ද, වොදනාභී ආස්සාන් තිදෙනාගේ සැටි ද, අවොද්‍ය ආස්සානුගේ ගුණ ද දැක්වේ.

13. **තෙව්ජ්ජ** සුත්‍රයෙහි - යාග හොම බබ්ලොව මහ නොවන බව ද, සතර බබ්ලොහෙර තතු ද, බබ්‍රා හා එක් වන මහ ද දැක්වේ.

* බොහෝ පොත්හි 'කෙව්ව' යැයි පෙනේ. මේ පිළිබඳ විවේචනයක් මතු උපසුන්යෙහි එයි.

මේ සුත්‍ර තෙලෙසින් ශීලසකකි වර්ග නිමාවට ගෙයි. ඉතර සුත්‍ර පිළිබඳ කථා මිලන කාණ්ඩ දෙකේහි එයි.

මේ සුත්‍රයන්හි එන අවිශද නැත් පිළිබඳ විවරණ ද, දික්කහිගේ තතු ගහවන ප්‍රකාශනාව ද දීඝනිකාගේ තුන් වන කාණ්ඩයෙහි ඇතුළත් වෙයි.

මේ ශීලසකකි වර්ගේ පෙළ හා ව්‍යාඛ්‍යානය සකස් කිරීමෙහි දැනවිණාරද පරමානාර වජිරඤ්ණ, කොළඹ නව කෝරළයේ ප්‍රධාන සභිකනායක සමාමිසුයන් වහන්සේගේ ද, පණ්ඩිත ලබ්‍රහ්ම ලබ්‍රකානසු මහාසම්මරගන් වහන්සේගේ ද, පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක, දක්ෂිණ ලබ්‍රකාමේ ප්‍රධාන සභිකනායක සභිසුයන් වහන්සේගේ ද උපදෙස් බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් වූ බව කෘතඥතා පූජිත ව සඳහන් කරමිනි.

බලන්ගොඩ ආනිඤ්ජනමාලා සම්මර,

බුඩ වම් 2505 වන්නෙහි
ඉල් පුරපහොලොස්වත් ලත් කුප් දින,
ශ්‍රී ලබ්‍රකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයේ දී යැ.

සමකතනීරූපණය

ABBREVIATIONS

සි	——	කාලපණණපොත්කං.
සිමු	——	සිහලකතර - මුද්දිතපොත්කං.
සසා	——	සසාමකතර - මුද්දිතපොත්කං.
මජ්ඣ.	——	මජ්ඣිමනිකායාපිටකපොත්කං.
PTS.	——	Pali Text Society - Dighanikaya.

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

අ ා ඉ ඊ ඉඞ ඊඞ ඊඞ ඊඞ ඊඞ

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ga
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඬ dha	ණ na
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ලා ja	ආ am
ක ka	කා kṛ	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කේ kē	කෝ kō
ඛ kha	ඛා khṛ	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛේ khē	ඛෝ khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	ඡඞ jḥha	ඤඨ ttha	ඞඞ bra
කඛ kkha	ඤඤ ñṇa	ඟ් tra, ඞ් tva	මඞ mpa
කය kya	ඤඤ ñṇa	ද් dda	මඞ mpha
කි kri	ඤඞ, ඞ ñca	ඞ, ඞ dḍha	මඞ, ඞ mba
කච kva	ඤඞ, ඡ ñcha	ද් dra	මඞ mbha
කඡ kḥya	ඤඞ, ඡ ñja	ඞ, ඞ dva	මඞ mma
කඟ khva	ඤඞ ñjha	ඞ, ඞ dhva	මඞ mha
කඞ ṅka	ඞ ට ta	නන nta	යය, යය yya
කඞ ṅkha	ඞ, ඞ ṭṭha	නන nthā	යය yha
යග gga	ඞ ද da	නද nda	ලල lla
යඝ ggha	ඞ දḍha	කි ndha	ලය lya
ග් gra	ණණ ṇṇa	නන nṇa,	ලඞ lha
ඞග ṅga	ණඞ ṇṭa	නන nha	ඞහ wha
ඞඝ ṅgha	ණඞ ṇṭha	පප ppa	යය ssa
ඞච cca	ණඞ, ඞ ṇḍa	පඞ ppha	යය sma
ඞඡ cḥha	ණන ṇha	ඞඞ bba	යය swa
ජ් jja	තන tta	ඞහ bbha	යඞ hma

ඞහ hva

ලඞ lha

අ ා ඉ ඊ ඉඞ ඊඞ ඉඞ ඊඞ ඉඞ

විසයසූචි

දීඝනිකායෙ සිලකඛනවග්ගො

විසයා	පිටපතක
1. චුහමජාලසුත්තං	2 - 80
2. සාමඤ්ඤජලසුත්තං	82 - 148
3. අමබ්බස්සුත්තං	150 - 220
4. තොණ්දණ්ඩසුත්තං	222 - 246
5. කුට්ඨනාසුත්තං	248 - 322
6. මහලීසුත්තං	324 - 346
7. ජාලියසුත්තං	348 - 354
8. සිහනාදසුත්තං	356 - 386
9. පොට්ඨපාදසුත්තං	388 - 436
10. සුභසුත්තං	438 - 482
11. කෙම්බසුත්තං	484 - 538
12. ලොභිච්චසුත්තං	540 - 592
13. තෙවිජ්ජසුත්තං	594 - 642

සිලකඛනවග්ගො නිබ්බන්තො.

සුභනන්දපීටකෙ

දීඨනි කා යො

පඨමො භාගො

සිලකඛනිවග්ගො

සුභගතපිටකෙ

දීඨනිකායො

සීලකඛනිවග්ගො

— 1 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සමමාසමවුදාසස්.

1.

බ්‍රහ්මජාලසුත්තං.

1. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලන්දං අභ්‍යන්තරාමිකපට්ටනෙතා තොති මහතා භික්ෂුසංඝස්ස සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ෂුසංඝෙති. සුසපියො'පි ඛො පරිබ්බාජකො අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලන්දං අභ්‍යන්තරාමිකපට්ටනෙතා තොති සද්ධිං අනෙතවාසිනා බ්‍රහ්මදුෂෙතනා මාණවෙන.

තත්‍ර සුදං සුසපියො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ඛමමස්ස අවණණං භාසති, සංඝස්ස අවණණං භාසති. සුසපියස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසි බ්‍රහ්මදුෂෙතනා මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ඛමමස්ස වණණං භාසති, සංඝස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ තෙ උතො ආචරියනෙතවාසි අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්චිපච්චනිකවාදා භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා¹ තොනති භික්ෂුසංඝං ව.

2. අප ඛො භගවා අමබ්ලට්ඨිකායං රාජාගාරකෙ එකරත්තිවාසං උපගංඡී සද්ධිං භික්ෂුසංඝස්ස. සුසපියො'පි ඛො පරිබ්බාජකො අමබ්ලට්ඨිකායං රාජාගාරකෙ එකරත්තිවාසං උපගංඡී සද්ධිං අනෙතවාසිනා බ්‍රහ්මදුෂෙතනා මාණවෙන. තත්‍ර 'පි සුදං සුසපියො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ඛමමස්ස අවණණං භාසති, සංඝස්ස අවණණං භාසති. සුසපියස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසි බ්‍රහ්මදුෂෙතනා මාණවො බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ඛමමස්ස වණණං භාසති, සංඝස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ තෙ උතො ආචරියනෙතවාසි අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්චිපච්චනිකවාදා විහරන්ති.

1. අනුබද්ධා, මිජ සං.

සුත්‍රානාපිටකයෙහි දීක්ෂිතිය

සිලසකඩවතිය

— 1 —

**ඒ භාග්‍යවතු අභිත් සමාස්සමුදායන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.**

—

1.

බ්‍රහ්මජාලසූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග රජකුහුරුවන් නාලංකෘ නුවරටත් අතරෙහි දීඝිමානියට පිළිපත්සේක් වෙති. සුසපිය නම් පිරිවැල්ලාත් ඔබ්බෙන් නම් තරුණ අතුවැස්සා සමග රජගහ නුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතර වූ දික් මහට පිළිපත්සේ වේ. එහි දී සුසපිය පිරිවැල් නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, බමුණට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එහෙත් ඔහුගේ අතුවැසි තරුණ ඔබ්බෙන් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේ පසසයි, බමුණ පසසයි, සංඝයා පසසයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු අතුවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා ම පිරිද්ව්වාද ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් බික්සහපිරිසත් අනු ව ගියෝ වෙත්.

2. ඉක්බිත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බලවසිකා උයනෙහි රාජා-ගාරකයෙහි (රජගෙහි) බික්සහන සමග එක් රැයක් නවාතැනට එළඹිසේක. ඔබ්බෙන් නම් තරුණ අතුවැස්සා හා සුසපිය පිරිවැල්ලාත් එක් රැයක් විසීමට එහි ම එළඹිසේ ය. එහි දී ද සුසපියපිරිවැල්ලා නොයෙක් කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට නිකු කෙරෙයි, බමුණට නිකු කෙරෙයි, සංඝයාට නිකු කෙරෙයි. ඔහුගේ අතුවැසි තරුණ ඔබ්බෙන් නොයෙක් කරුණින් බුදුගුණ කියයි, දහම්ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු අතුවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා ම පිරිද්ව්වාද ඇත්තෝ වෑ වෙසෙත්.

3. අථ ඛො සමමුත්තානං භික්ඛුනං රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨිතානං මණ්ඩලමාළො සනතිසිත්තානං සනතිපතිතානං අයං සඛිඨයාධමෙමා උදපාදි: “අවජ්රියං ආවුසො, අබ්බුතං ආවුසො, යාවඤ්චිදං තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසමිබ්බුද්ධො සත්තානං නානාඛමුත්තිකතා සුප්පට්ඨිතා. අයං හි සුප්පිසො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඛ්ඤ්ඤා අවණණං භාසති. සුප්පියස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී මුහමදුත්තො මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසති. ඉතිහ ‘මෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස උජ්ජවිපච්චනිකවාදා භගවතං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා භොනති භික්ඛුසඛ්ඤා වා”ති.

4. අථ ඛො භගවා තෙසං භික්ඛුනං ඉමං සඛිඨයාධමං විදිත්වා යෙන මණ්ඩලමාළො තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසතෙ නිසිදි. නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතභි: “කාය නු” ඤා භික්ඛුවෙ ඵතරති කථාය සනතිසිත්තා සනතිපතිතා? කා ච පන වො අනාරා කථා විපසකතා?”ති.

ඵච. වුත්තෙ තෙ භික්ඛු භගවතං ඵතදුවොවු: “ඉධ භනෙත අමානං රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨිතානං මණ්ඩලමාළො සනතිසිත්තානං සනතිපතිතානං අයං සඛිඨයාධමෙමා උදපාදි “අවජ්රියං ආවුසො, අබ්බුතං ආවුසො යාවඤ්චිදං තෙන භගවතා අරහතා සමමාසමිබ්බුද්ධො සත්තානං නානාඛමුත්තිකතා සුප්පට්ඨිතා. අයං හි සුප්පිසො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සඛ්ඤ්ඤා අවණණං භාසති. සුප්පියස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී මුහමදුත්තො මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සඛ්ඤ්ඤා වණණං භාසති. ඉතිහ ‘මෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤාමඤ්ඤාස්ස උජ්ජවිපච්චනිකවාදා භගවතං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා භොනති භික්ඛුසඛ්ඤා වා”ති. අයං ඛො නො භනෙත අනාරාකථා විපසකතා. අථ භගවා අනුප්පත්තො”ති.

5. “මමං වා භික්ඛුවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඤ්ඤා වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්ත භූමෙහි න ආසාදො ත අපච්චයො න වෙතයො අතරිතා කරණියා. මමං වා භික්ඛුවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඤ්ඤා වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්ත වෙ භූමෙහ අස්සථ කුපිතා වා අනතතමනා වා, භූමං යෙවස්ස තෙන අනාරායො. මමං වා භික්ඛුවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඤ්ඤා වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්ත භූමෙහ අස්සථ කුපිතා වා අනතතමනා වා, අපි නු පරෙසං සුභාසිතං දුඛාසිතං භූමෙහ ආජානෙය්‍යාථා?”ති.

“නො භෙතං භනෙත.”

“මමං වා භික්ඛුවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඤ්ඤා වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්ත භූමෙහි අතුතං අතුතො නිබ්බේදෙනිබ්බො: ‘ඉති’පෙතං අතුතං. ඉති’පෙතං අතච්ඡං. තච්චි වෙතං අමෙහසු. න ච පනෙතං අමෙහසු සංවිජ්ජති”ති.”

3. ඉක්කිති රු අලයමිති නැගී සිටි, නිෂිදන ශාලාගෙහි රැස් වූ හුන් බොහෝ භික්ෂූන් අතර මේ කථාව පහළ විය: “ඇවැත්නි, සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශයයන් දක්නා, අර්භත් වූ සමාස්සමුක්ඛ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සත්ත්වයන්ගේ එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නිසාව කොතරම් මැනවින් සියල්ල දන්නා ලද්දේ ද යන මෙය ආශ්චර්යය, අද්භූත ය. මේ සුප්පියපිරිවැරියා වනාහි නොයෙක් කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, ඛමියට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එහෙත් මොහු තරුණ අතැවැසි බඹදන් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදු ගුණ කියයි, දහම් ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ මේ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධකථා ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් භික්ෂුසංඝයාන් පසුපස්සෙහි ගියෝ වෙති” යනු යි.

4. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ගේ මේ කථාව දහ, නිෂිදනශාලාව කරා එළැඹිණේක. එළැඹි, පණවන ලද අස්නෙහි සිඳ ගත් සේක. හිඳ ගෙන ම, භික්ෂූන් අමතා: “මහණෙනි, තෙපි දන් කවර කථාවෙකින් හුන්නෝ වනු ද? කවර නම් අතුරු කථාවෙක් තොර විසින් අමාළ කරන ලද ද?” යි විචාරා වදාළ සේක.

මෙසේ වදාළ කල්හි, ඒ භික්ෂූහු “වහන්ස, මෙහි රු අලයමිති නැගී සිටි, නිෂිදනශාලාගෙහි රැස් වූ හුන් අප අතර මේ කථාව පහළ විය: “ඇවැත්නි, සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශය දන්නා, සියල්ල දන්නා, ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමාස්සමුක්ඛයන් වහන්සේ විසින් සත්ත්වයන් එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නිසා කොතරම් මැනවින් දන්නා ලද ද” යන මෙය ආශ්චර්යය ය, අද්භූත ය. මේ සුප්පිය පිරිවැරියා නොයෙක් කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, ඛමියට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එහෙත් මහු තරුණ අතැවැසි බඹදනා නොයෙක් කරුණින් බුදුගුණ කියයි, දහම්ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ මේ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධ කථා ඇති වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් භික්ෂු සංඝයාන් පසු පස්සෙහි ගියෝ වෙති” යි වහන්ස, අප අතර මේ කථාව අමාළ විය. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එළැඹි සේකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළහ.

5. (ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේත්) “මහණෙනි, අනුන් මට දෙස් කියතොත්, ඛමියට හෝ දෙස් කියතොත්, සංඝයාට හෝ දෙස් කියතොත්, එ තන්හි දී තොර විසින් කොප නො ඉපැදුවියැ යුතු ය. නොසතුට නො ම ඉපැදුවියැ යුතු ය. සිතැ අමනාප බව නො කට යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් මට දෙස් කියතොත්, ඛමියට හෝ දෙස් කියතොත් සම්ඝයාට හෝ දෙස් කියතොත් ඒ දෙස් කීමෙහි තෙපි කීපෙන්නහු නම්, නොසතුටු හෝ වන්නහු නම්, එයින් තොරට ම (තොපගේ ම බ්‍යානලාභාදියට) අන්තරාය (බාද) වන්නේ ය.

“මහණෙනි, අනුන් මට හෝ ඛමියට හෝ සංඝයාට හෝ දෙස් නගතොත්, එහි තෙපි කුපිත වන්නහු නම්, එසේ කල්හි තෙපි ඒ අනුන් කී දූ සුභාෂිත ද (සත්‍ය කථාවක් ද) නැත හොත් දුභිෂිත ද (අසත්‍ය කථාවක් ද) යි දැනැ ගත හැකි වන්නහු ද?” යි ප්‍රශ්න කළ සේක.

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම යැ (කිපුණෝත් කියන කථාවේ ඇත්ත නැත්ත දැන ගත හැකි නො වන්නමෝ මැ යැ)” යි ඒ භික්ෂූහු උත්තර දුන්හ.

(එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක.) “මහණෙනි, අනුන් මට හෝ ඛමියට හෝ සංඝයාට හෝ දෙස් කියතොත්, එහි තොර විසින් ‘මේ කාරණයෙකුත් මෙය අභූතයෙකි. මේ කාරණයෙකුත් මෙය අසත්‍යයෙකි, මේ කියන දෙමය අප කෙරෙහි නැත, මෙය අප කෙරෙහි අවිද්‍යමාන යැ’ යි නැති දෙස් නැති සැටියට ම ලිහා ඉවත් කළ යුතු ය.”

6. “මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛික්ඛස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර භූමෙහි න ආනන්දෙ න සොමනස්ස. න වෙතසො උබ්බිලාවිතත්තං¹ කරණීයං. මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛික්ඛස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර වෙ භූමෙහි අස්සථ ආනන්දිනො සුමනා උබ්බිලාවිතො², භූමිං යෙවස්ස තෙන අනතරායො. මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛික්ඛස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර භූමෙහි භූතං භූතනො පටිජානිතබ්බං: “ඉති‘පෙතං භූතං, ඉති‘පෙතං නවජං. අජී වෙතං අමෙහසු. අංවජ්ඣති ව පතෙතං අමෙහසුති.”

7. “අප්පමත්තකං බො පතෙතං භික්ඛවෙ ඔරමත්තකං සිලමත්තකං, යෙන පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය. කතම්ඤ්ච තං භික්ඛවෙ අප්පමත්තකං ඔරමත්තකං සිලමත්තකං, යෙන පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය. ?

8. “පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො සමණො ගොතමො නිහිතදණ්ඩො නිහිතසන්තො ලජ්ඣ දයාපතො සබ්බපාණභූත-
තිතානුකම්පි විහරති”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

9. “අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිවිරතො සමණො ගොතමො දින්නාදුති දින්නපාටිකඛිති අපේතෙන සුචතුරෙන අත්තනං විහරති”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

10. “අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී සමණො ගොතමො ආරාමාරී වීරතො මෙට්ඨනා ශාමධම්මා”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

11. “මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො සමණො ගොතමො සච්චවාදී සච්චසන්තො ථෙතො පච්චයිතො අපිසංවාදකො ලොකස්සා”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ඣනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

1. උබ්බිලාවිතත්තං, ම ජ සං.

2. උබ්බිලාවිතො, ම ජ සං.

6. “මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ බමියේ හෝ සංසයාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි තොර විසින් ප්‍රීතිය නො ඉටුදවිය යුතු ය. සොමිතස නො කළ යුතු ය. සිතෙහි ප්‍රීතියෙන් ඉල්ප්‍රණ්‍යව නො කළ යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, බමියේ හෝ ගුණ කියතොත්, සංසයාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි තෙපි ප්‍රීත වන්නාහු නම්, සතුටු වන්නාහු නම්, තොරට ම එයින් අත්තරාය වේ. (=නොපගේ ම බ්‍යානාදිගුණලාභයට එය බාධක වේ.) මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ බමියේ හෝ සංසයාගේ හෝ ගුණ කියතොත්, එහි තොර විසින් ‘මේ කරුණින් මෙය ඇත්ත ය. මේ කරුණින් මෙය එසේ ම ඇති එකෙක. මෙය අප කෙරෙහි ඇත්තේ වේ. මෙය අප තුළ විද්‍යමාන ම යැ’යි ඇතිගුණ ඇතිගුණ වශයෙන් පිළින කට යුතු යි.

7. මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් (=ඔවුන් වහන්සේ කෙරෙහි වූ යම් ගුණයක් කරුණ කොට ගෙන) කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ ගුණය අලංකාර එකෙක. ස්වල්ප-මාත්‍ර එකෙක. ආචාරශීලගුණ පමණක් ම වූ මද දූශෙක. මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ අලංකාර වූ ස්වල්පමාත්‍ර වූ ශීලමාත්‍ර වූ ගුණය කවරේ ද? යත්:-

~

8. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ පණ්ඩා හැර දමා, පණ්ඩායෙන් වැළැක්කේ ය. බහා තැබූ දඹුළුගුරු ඇත්තේ ය (දඹු මුගුරු නො දරන්නේ ය). බහා තැබූ ආශ්‍රම ඇත්තේ ය (ආශ්‍රම නො දරන්නේ ය). පව්ව පිළිකුල් කරන්නේ ය. මෙමත්‍රියට පැමිණියේ ය. (මෙමත්‍රියෙන් සුක්ත ය). සියලු යතුන් කෙරෙහි භික්ෂුකම්පා ඇති ව වෙසේ යැ”යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

9. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අසිතාදන් හැර දමා අසිතාදනින් වැළැකුණේ ය. දුන් දෑ ම පිළිගන්නාසුලු ය. දුන් දෑ ම සිතිනුත් කැමැති වූ ඉවසන සුලු ය. නොසොර වූ පිරිසිදුසිතින් යුතු වූ වෙසේ යැ”යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

10. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අභිරමසර දුරු කොට බඹසර හැසිරෙන්නේ ය. ගැමි දහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වූ හැසිරෙන්නේ එයින් වැළැක්කේ යැ”යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

11. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැළැක්කේ ය. ඇත්ත කියන්නේ ය. ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලවා කියන්නේ ය. තහවුරු වූ පිහිටි කථා ඇත්තේ ය. ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ ය. ලොව නො රව්වන්නෙකැ”යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

12. “පිටුණං වාචං පතාය පිටුණං වාචං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ඉතො සුචා න අමුත්‍ර අකඩාතා ඉමෙසමොදය, අමුත්‍ර වා සුචා න ඉමෙසං අකඩාතා අමුසමොදය, ඉති භික්ෂානං වා සකිතා සංභිතානං වා අනුප්පදානං, සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනඤ්ඤි සමග්ගකරණං වාචං භාසිතා”ති, ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

13. “ඵරුසං වාචං පතාය ඵරුසං වාචං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, යා සා වාචා නෙළා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයභිමා පොරී ඛුජ්ජනකතානං ඛුජ්ජනමනාපා, තථාරුපිං වාචං භාසිතා”ති, ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

14. “සමථප්පලාපං පතාය සමථප්පලාපා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ඛමමවාදී ටිතයවාදී, තිබ්බතවතීං වාචං භාසිතා කාලෙත සාපදෙසං පටියනතවතීං අත්ථසංභිතනති” ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

15. “ඛිජ්ගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, එක-ගතතීකො සමණො ගොතමො රතතුපරතො විරතො විකාලගොජතා, තච්චිතිතවාදීතවිසුකදස්සානං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, මාලාගකි-ටිලෙපනධාරණමණකිතවිභූසනට්ඨානං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, උච්චාසයතමහාසයනං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ජාතරූපරජත-පටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ආමිකඛඤ්ඤපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ආමිකමංසපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ඉත්තිකුමාරිකපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, දුභිදුසපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, අපේ-ලකපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, කුකුඤ්චසුකරපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, හත්ථගවාස්සවලවපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ඛෙතතච්ඡුපටිග්ගහණං පටිවිරතො සමණො ගොතමො, දුතෙය්‍ය පභිණ්ණමනාසුතෙය්‍යා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, කයවිකකයා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, කුලාකුටි-කංසකුටි-මානකුටා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, උකෙකාටිත-වඤ්චිත-තිකති-සාවිතෙය්‍යා පටිවිරතො සමණො ගොතමො, ඡේදන-වධබ්බකිත-විපරාමොස-ආලොප-සහසාකාරා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති, ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

පිලෙසිලං නිවසිතං.

12. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ පිටුණු බස් දුරු ලා, පිටුණු බිහිමෙන් වැළැක්කේ ය. මේ තැනින් අසාගෙන මොවුන් බිඳවනු පිණිස එ තත්ති නොකියනු ලැබු ය. එ තැනින් අසා ගෙන බවුන් බිඳවනු පිණිස මේ තත්ති නොකියනු ලැබු ය. මේ සේ බිඳුණුවන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද වෙයි. එකට ගැලපුණුවන්ගට (=සමගියට පැමිණ සිටිනවුන් ගට) රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටිනවුන් හා වාසය කැමැත්තේ ය. සමගියෙන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ ය. සමග ව සිටින්නවුන්ට සතුටු ය. සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

13. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ රළුබිණුම් දුරු ලා, රළුබිණුම්වලින් වැළැක්කේ ය. තිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුයෙන් සිතා වැදගත්තා, නොගැමි (මොළොක්) වූ, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාට මනාප යම් බසක් වේ නම්, එ බඳු වූ බස් කියන්නේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

14. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ හිස් දෙවුම් හැරු දමා, හිස් දෙවුමෙන් වැළැක්කේ ය. සුදුසු කාලයෙහි කථා කරන්නේ ය. ඇත්තක් ම කියන්නේ ය. වැඩ සලසන බසක් ම කියන්නේ ය. නවලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියන්නේ ය. හික්මුම් ඇසුරු කළ (=හික්මුම් ඇති කරන) බසක් ම කියන්නේ ය. සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, සීමාවක් ඇති (=ප්‍රමාණවත් වූ), දෙ ලෝ වැඩ පසස්තා වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ යැ” යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

15. “ඉමණගෞතම තෙමේ බීජසමූහ (=වැල වන ද) ද, ගුහ සමූහ (=වැල වුණු ද) ද සිදුමෙන් බිඳුමෙන් වැළැක්කේ ය. එක් වේලේ (පෙරවරු) වලදන බත් ඇත්තේ ය. රැබොජුනෙන් වැළැක්කේ ය. නොකල්බොජුනෙන් වැළැක්කේ ය. නවනු - ගනු - වයනු - පිසුවදස්නෙන් වැළැක්කේ ය. ඇග අවු තැන් පිරවීමට, ඇග සැරැහීමට කරුණු වන මල් ගඳ වලෙවුන් දුරුමෙන් වැළැක්කේ ය. පමණ ඉක්මැවූ උසසුන් ද නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැළැක්කේ ය. රන් රිදී මුසු කහවණු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. අවු (නොපිසූ) ඛාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. අමුස් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. සත්ත්තුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. දුසිඳුසුන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. එළවැව්වන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. කුකුළන් හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. ඇතුන් ගෙරින් අසුන් වෙලෙඹුන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. කෙස්වතු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ ය. හිතියනට දුතමෙහෙවර කැරුමෙහි ද, ගෙන් ගෙට පණිවුඩ පණත් ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැළැක්කේ ය. වෙලෙඳ ගනුදෙනුයෙන් වැළැක්කේ ය. හොරතරාදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් ආදිය පෑමෙන්, හොරමනුම්-වලින් ඡිත්‍රමෙන් වැළැක්කේ ය. අල්ලස් ගෙන හිමියන් නොහිමි කැරුමෙන්, තානාඋපායයෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්, අගනා දෑට හුරු නො-අගනා දෑයක් පෙන්වා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී හැම කෙරොටික කම්වලින් ම වැළැක්කේ ය. අත් පා ආදිය සිදුමෙන්, මැරුමෙන්, රැහැන් ආදියෙන් බැඳුමෙන්, මං පැහැරුමෙන්, ගම් පැහැරුමෙන්, සැහැසිකම් කැරුමෙන් වැළැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

මුලසිලස නිමි.

16. “යථා වා පනෙනෙක භොජනො සමණ්ඩ්‍රාහමණො සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං ඛිජ්ජගාමභුතගාමසමාරමානං අනුයුතො විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: මුලඛිජං ඛනිඛිජං ඵලුඛිජං අග්ගඛිජං ඛිජ්ඛිජමෙව පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඵවරුපා ඛිජ්ජගාමභුතගාමසමාරමානා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුජුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

17. “යථා වා පනෙනෙක භොජනො සමණ්ඩ්‍රාහමණො සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුයුතො විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: අත්තසන්තිධිං පාතසන්තිධිං වජ්ජසන්තිධිං යානසන්තිධිං සයනසන්තිධිං ගක්ඛසන්තිධිං අමසසන්තිධිං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා සන්තිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුජුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

18. “යථා වා පනෙනෙක භොජනො සමණ්ඩ්‍රාහමණො සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුතො විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: නච්චං හිතං වාදිතං පෙතඛං අනඛාතං පාණිස්සරං චෙතාලං¹ කුම්භජුතං සොගාතකං² වණ්ඛාලං වංසං බොවනං³ ගජපියුඬං අස්සපුඬං මහිසපුඬං උසගපුඬං අජපුඬං මෙණ්ඛපුඬං⁴ කුකුඤ්චපුඬං වච්චකපුඬං දණ්ඛපුඬං මුට්ඨිපුඬං තිබ්බුඬං උය්‍යොධිකං බලග්ගං ජෙතාබ්බගං අනිකදස්සනං. ඉති වා ඉතිඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුජුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

චෙතාලං, PTS.

3. රොපනං, PTS.

2. සොගත ගරකං, PTS.

4. මෙණ්ඛකපුඬං, කඤ්චි.

16. “තව ද, යම් සේ සමහර හවත් මහණවලුණු කෙනෙක් (හිතියන්) සාදකායෙන් දුන් බොජුන් වලද, මූලබීජ ද (හිතරු ඇ පාල වන මුල් ද) සකන්ධබීජ ද (නුග ඇ පාල වන කඳ ද) පරාබීජ ද (උක් උණ බව ඇ පාල වන පුරාක් ද) අග්‍රබීජ ද (ඉරිවේරිය ඇ පාල වන දළ ද) පස් වන බීජබීජ ද (වී ඇ පාල වන ඇට ද) යන මේ කී බීජයමුහ ද (=පාල වන ද ද), භූතයමුහ ද (=පාල වුණු ද ද), පෙළීමෙහි (=සිදුම් බිදුම් තැළුම් තැටුම් යැ හි කියන ලද සමාරම්භයෙහි) යෙදුණේ වෑ වෙසෙත් ද, මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ බීජග්‍රාම භූතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් ඉමණ ගෞතම තෙමේ වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේ සේ හෝ තපාගත යන්ගේ ගුණ කියන ලෝකික ජන තෙමේ කියන්නේ ය.

17. “යම් සේ වතාහි සමහර පින්වත් මහණවලුණු කෙනෙක් (හිතියන්) සාදකායෙන් දුන් බොජුන් වලද අත්තපත්තියි (=කෑම රැස් කොට තබා ගැනීම), පාතසත්තියි (=බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම), වසත්තසත්තියි (=වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම), යානසත්තියි (=රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද රැස් කොට තබා ගැනීම), යගනසත්තියි (=යහන් රැස් කොට තබා ගැනීම), ගකිසත්තියි (=සුවද ද රැස් කොට තබා ගැනීම), ආමිසසත්තියි (=ඉහත කී දු භාර තවත් තල සහල් ඇ වුව මනා පසය රැස් කොට තබා ගැනීම) යන මේ සේ වූ සත්තියිකාර-පරිභොගයෙහි (=පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, ඉමණගෞතම තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ සත්තියිකාර පරිභොගයෙන් (=පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙන්) වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේසේ හෝ තපාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

18. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණවලුණේ හිතියන් සාදකායෙන් දුන් බොජුන් වලද, තැටුම් ගැසුම් වැසුම්, තටසමජ්ජා (=තළුවන් සමූහයක් එක් වෑ ජනතමුහයා ඉදිරියෙහි දක්වන තැටුම්), ආබ්‍යාන (=මහාකාරත රාමායණාදී කථා කීම හෝ ඇසීම), පාණිසාර (=අතින් ලොභොබෝර ගැසීම හෝ අත්තල ගැසීම), වේතාල (=ලීමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දරා මලුසිරුරු තැබීම), කුම්භචූත (සිවුරස් බෝර වැසීම), ශෝභතක (රංගබලිකරණය හෙවත් රහම්බලෙහි දී දේවතාවතට ඥාන්ත්‍රවශයෙන් නාන්දිහිත ගායනය නොහොත් ප්‍රති-ගානවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝග්‍ය ක්‍රීඩාව), උණ-ගස් බසොවා ගෙන කාරෙන ක්‍රීඩාව, අසීඩාවනය (=මළුවක්ගේ ඇට සුවද කවා තබා නකත්තෙමෙහි ඊ වටා හිට උත්සව කැරුම), ඇත් යුද (=ඇතුන් පිට නැග යුද කැරුම), අස් යුද (=අයුන් තැග යුද කැරුම) ඇත්පොර, අස්පොර, මිහුපොර, ගොත්පොර, එළුපොර, බැවෙළු-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිහුයුද, මල්ලපොර, යුද පවත්තා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිත තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් බෙදන තැනට යෑම, ඇත්ඇති අස්ඇති ඇ බලඇති දක්නට යෑම යන විසුළුදස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගෝසුම් තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ විසුළුදස්තෙන් වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේසේ හෝ තපාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

19. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජතී තෙ එවරුපං සුතපමාදට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති - සෙය්‍යපීදං: අධිපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං ඛලිකං ඝටිකං සලාකහන්ථං අක්කං පඞ්ගචිරං වඞ්කකං මොක්ඛවිකං විඞ්ගුලකං පත්තාලාකං රජකං ධනුකං අක්ඛරිකං මනෙඝිකං යථාවජ්ජං, ඉති වා ඉතිඑවරුපා සුතපමාදට්ඨානානුයොගා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

20. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජතී තෙ එවරුපං උට්ඨාසයනමසාසයනං අනුසුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඞ්කං ගොනකං¹ විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං එක්කනලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ථරං අත්තන්ථරං රජන්ථරං අජ්ඣප්පවෙණිං කාදලිමිගපවරපච්චන්ථරණං සලතන්ථර්ථදං උග්ගොලොගිකකුපධානං, ඉති වා ඉතිඑවරුපා උට්ඨාසයනමසාසයනා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

21. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජතී තෙ එවරුපං මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති - සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං නසාපනං සමිබාහනං ආදයං අඤ්ජනං මාලාවලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හන්ථකං සිබ්බකං දණ්ඩකං නාමිකං අභිං ජතනං විත්තාපාහනං උණ්ඨිසං මණිං වාලවිජතිං ඔද්දනාති වන්ථාති දීඝදසාති. ඉති වා ඉතිඑවරුපා මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

---

1. ගොණකං, කප්ඵි.

19. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අවපාකෙය්‍යය, දසපාකෙය්‍යය, අභස්සකෙය්‍යය, මඩුලුපානුම, සන්තිකාත්‍රිඛාව, දුදුකෙය්‍යය, කල්ලිගාසුම, ලහඅත් කෙය්‍යය, ගුලකෙය්‍යය, කොළනලා පිඹීම, කෙය්‍ය නගුලින් සෑම, කරණමපානුම, කන්තංගුරුවා කෙය්‍යය, කොළ කැය්‍යයෙන් වැලි ආදිය මැනුම, කුඩා රිය පැදැවීම, කුඩා දුනුයෙන් පිදුම, ඇකිරි කෙය්‍යය, සිතු දෑ කීම, විකලාංගානුකරණය යන ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙය්‍යයෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ එසේ පමාවට කරුණු වූ දුකෙය්‍යවලා යෙදීමෙන් වැලැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේ පරිද්දෙන් හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

20. “යම් සේ වතාහි සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සය්‍යය පුටු ය, පලහය, මහකොඳුපලහය, විශමකින් විසිතුරු කළ එළලොම් ඇතිරිය, එළලොම්මුවා සුදුඇතිරිය, ගත මල් යෙදූ එළලොම්ඇතිරිය, තිලිය (පුදුන් මෙන්තය), සිංහාදී රූපවලින් විසිතුරු කළ එළලොම් ඇතිරිය, දෙ පැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කසුකම් කොට තැනූ පසතුරුණ, කෝසෙය්‍යය නුලින් විසූ පසතුරුණ, සොළොසක් නිළියතට සිටි නවත්තට තරම් දිග පුළුල ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, ඇතුන් පිටි එළන ඇතිරිය, අසුන් පිටි එළන ඇතිරිය, රියවලා එළන ඇතිරිය, ඇඳට සරි ලන සේ අසුන්දිවිසමින් මසා කළ පසතුරුණ, ඉස්දෙය්‍ය පාමුලා රතුකොට්ට තබා ඇති රතුරළුවියක් සහිත මහගු යහන යන ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ උස්යහන් මහයහන් පරිහරණය කැරැමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ උස්යහනින් මහයහනින් වැලැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

21. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත් පා ආදියේ මනා සටහන් ගත්වනු පිණිස කෙල් ගා මැඩීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස් ආදියේ මස් වැඩෙනුවට මුහුරින් තැළීම, කැබපතින් මුහුණ බැලීම, ඇඟ මස් ගත්වනුවට අසුන් ගාම, මල් පැලැදීම හා පිලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුවපිලෙවුන් දැරීම, හස්තාභරණ දැරීම, හිස කුමුඛිහිය බැඳීම, පිසිතුරු සැරසට දැරීම, පිසිතුරු බෙහෙත් තළ දැරීම, කඩු දැරීම, පිසිතුරු කුඩ දැරීම, පිසිතුරු පාවහන් දැරීම, තලල්පට බැඳීම, සිළුමණි පැලැඳීම, පිසිතුරු සෙමෙර වල්පිදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ උනු තැන් පිරැවීමටත් ඇඟ සැරැවීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ එබඳු දෑ පරිභෝග කැරැමෙන් වැලැක්කේ යැ” යි, මහණෙනි, මේ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

22. “යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතා නෙ ඵවරුපං තිරව්ජානකථං අනුසුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රාජකථං වොරකථං මහාමනනකථං සෙනාකථං භයකථං සුභකථං අනනකථං පානකථං වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගක්ඛකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං තහරකථං ජනපදකථං ඉති-කථං¹ සුරකථං විසිකකථං කුම්භාධාරිකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකඩාසිකං සමුද්දකඩාසිකං ඉතිහවාගවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරව්ජානකථාය පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

23. “යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතා නෙ ඵවරුපං විශ්වාසිකකථං අනුසුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: න කිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසි. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං කිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසි? මිච්ඡාපටිපන්නො කම්මසි, අභමඤ්ච සම්මා පටිපන්නො. සතිතං මෙ, අසතිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡං අවච. පච්ඡං වචනීයං පුරෙ අවච. අවිණ්ණං² තෙ විපරාවතතං. ආරොපිතො තෙ වාදෙ. නිශ්ශාසිතො කම්මසි. වර වාදසමොක්ඛාය. නිසේධ-ථෙති වා සචෙ පභොසි”ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විශ්වාසිකකථාය පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

24. “යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතා නෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපතිණගමනානුයොගං අනු-සුතතා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රාජමහාමිත්තානං ධතනියානං බ්‍රාහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං ‘ඉධ ගච්ඡ. අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහරා’ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපතිණගමනානුයොගා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථා-ගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

25. “යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතා නෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව නෙමිත්තිකා ව නිපෙසසිකා ව ලාභෙන ලාභං නිර්භිංසිතාරො. ඉති වා ඉතිඵවරුපා කුහනලපතා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

මජ්ඣිමනිකායෙ.

1. ඉති කථං පුරිස කථං, මජ්ඣං.

2. අභිවිණ්ණං, මජ්ඣං.

22. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදුනෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකාර, වෙරකාර, මහාමාත්‍යකාර, සේනාකාර, හයකාර, හුද්ධකාර, ආකාරකාර, පානකාර, වස්ත්‍රකාර, යශනකාර, මාලාකාර, ගන්ධකාර, ඥාතිකාර, යානකාර, ග්‍රාමිකාර, නිගමකාර, තහරකාර, ජනපදකාර, සත්‍රිකාර, ගුරුකාර, විවිකාර, කුමහස්තානකාර, සුළු ප්‍රේතකාර, තාතාතිකාර, ලෝකාබ්‍යාධිකාරකාර, සමුද්‍රාබ්‍යාධිකාරකාර, ඉතිහාසවකාරකාර යන මේ කී හෝ අත් මේ බඳු වූ තීරණිකකාරවල යෙදී වෙහෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ ආදී හෝ මේබඳු කාරවලින් වැළැක්කේ යැ යි මහණෙහි, මෙසේ හෝ තර්භයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

23. “යම් සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුත් සැදුනෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘හෝ මේ දහම්පිතය නොදන්නෙහි. මම ම මේ දහම් පිතය දනිමි. ‘මේ දහම්පිතය කීමැ’ යි හෝ දනිති ද ? හෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි ය. මම මැතැවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සතිත ය. තා බස කරුණු රතිත ය. හෝ පළමුවෙන් කියා යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියා යුත්ත පළමුවෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දෑ මගේ එක වචනයෙන් ම පෙරළි ගියේ ය. මා විසින් තව දෙස් තැබිණි. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා තැගු දෙසින් මිදෙන්නව හැසිරෙව (=ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැක්කෙහි නම් එය විඳව’ යන ආදීන් මේ බඳු වූ උනුත් බැණ දෙබා හැනුමිහි යෙදෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ බඳු වූ බැණුමෙන් දෙවුමෙන් වැළැක්කේ යැ” යි කියා හෝ, මහණෙහි, තර්භයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

24. “යම් සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුත් සැදුනෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘මෙහි යන්නැ. අයෝ තැනට එන්නැ. මෙය ගෙනැ යන්නැ. අයෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ යි (කළ නියෝග පිළිගෙන) රජුන්ගේ, රජමහමාහිත්ගේ, ක්‍ෂත්‍රියයන්ගේ, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ, ගෘහපතින්ගේ, රජකුමාරවන්ගේ මේ බඳු වූ දුතමෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙනැ යාමෙහි යෙදී වෙහෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ බඳු දෑගෙන් වැළැක්කේ යැ” යි, මහණෙහි, මේ සේ හෝ තර්භයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

25. “යම් සේ වතාහි සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ අනුත් සැදුනෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහසකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සන්කාර තකා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙබන්නෝ වෙත් ද, හිටිපසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවිම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභාපේක්‍ෂාගෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ කී හෝ මේ බඳු වූ හෝ කුහලපතවලින් වැළැක්කේ යැ” යි මහණෙහි, මේ සේ හෝ තර්භයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

මජ්ඣිමනිකායෙ.

26. “යථා වා පනෙතෙහි භොතෙතො සමිණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාපදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතො තෙ එවරුපාය තිරව්නිනවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපිදං: අභිතං තිමිත්තං උප්පාතං හුපිතං ලක්ඛණං මුසිකවිජිත්තං අග්ගිහොමං දක්ඛිහොමං චුසහොමං කණ්ණොමං නණ්ණුලහොමං සප්පිහොමං තෙලහොමං මුඛහොමං ලොතිතහොමං අභිත- විජ්ජා වජ්ජිවිජ්ජා බහතවිජ්ජා සිව්විජ්ජා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අතිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විවේකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණ්ඩවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පක්කජ්ඣානං¹ සරපරිත්තාණං මිගපක්ඛං. ඉති වා ඉතිඑවරුපාය තිරව්නිනවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො සමිණ්ණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි හික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

27. “යථා වා පනෙතෙහි භොතෙතො සමිණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාපදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතො තෙ එවරුපාය තිරව්නිනවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපිදං: මිණ්ඩ්‍රාගමිණං දණ්ඩ්‍රාගමිණං වත්ථ්‍රාගමිණං අසිලක්ඛණං උසුලක්ඛණං ඛනුලක්ඛණං ආට්ඨිලක්ඛණං ඉත්ථිලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දුසලක්ඛණං දුසිලක්ඛණං හත්ථිලක්ඛණං අභ්‍යලක්ඛණං මිහිසලක්ඛණං උයහලක්ඛණං හොලක්ඛණං අජලක්ඛණං මේඤ්ඤලක්ඛණං කුක්කුචලක්ඛණං වට්ඨකලක්ඛණං ගොඛා- ලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කව්ච්චලක්ඛණං මිහලක්ඛණං. ඉති වා ඉති- එවරුපාය තිරව්නිනවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො සමිණ්ණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි හික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

28. “යථා වා පනෙතෙහි භොතෙතො සමිණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාපදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඛේතො තෙ එවරුපාය තිරව්නිනවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපිදං: ‘රක්ඛං තිය්‍යානං හවිස්සති. රක්ඛං අතියානං හවිස්සති. අබ්බන්තරානං රක්ඛං උපයානං හවිස්සති. බාහිරානං රක්ඛං අපයානං හවිස්සති. බාහිරානං රක්ඛං උපයානං හවිස්සති. අබ්බන්තරානං රක්ඛං අපයානං හවිස්සති. අබ්බන්තරානං රක්ඛං ජයො හවිස්සති. බාහිරානං රක්ඛං පරාජයො හවිස්සති. බාහිරානං රක්ඛං ජයො හවිස්සති. අබ්බන්තරානං රක්ඛං පරාජයො හවිස්සති’ ඉති ඉමිස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමිස්ස පරාජයො හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඑවරුපාය තිරව්නින- විජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො සමිණ්ණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි හික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

26. “යම්සේ වතාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාස්ත්‍රය, නිමිත්තශාස්ත්‍රය, උත්පාත-
ලක්ෂණය, ස්වස්තශාස්ත්‍රය, පුරුෂලක්ෂණශාස්ත්‍රය, මුෂකවර්තන විද්‍යාව,
අග්නිකෝමය, දර්විකෝමය, කුෂ්ඨකෝමය, කණ්ණිකෝමය, තණ්ඩුලකෝමය,
සර්පිෂ්ඨකෝමය, තෙලකෝමය, මුඛකෝමය, ලෝහිතකෝමය, අංගවිද්‍යාව,
වාස්තු විද්‍යාව, කෞතු විද්‍යාව, ශිව විද්‍යාව, භූත විද්‍යාව, භූරි විද්‍යාව, අභි විද්‍යාව, විෂ විද්‍යාව,
වාස්වික විද්‍යාව, මූෂක විද්‍යාව, ශාකුත විද්‍යාව, වායස විද්‍යාව, පක්වධ්‍යානය,
ශරපරිත්‍රාණය, මාගරක්ෂය යන මේ කී හෝ මෙබඳු තීරණික විද්‍යායෙන්
මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණගෝසුම් තෙමේ වතාහි මෙබඳු
තීරණික විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාච්චිකායෙන් වැළැක්කේ යැ”යි මහණෙකි,
මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

27. “යම්සේ වතාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදැහැයෙන්
දුන් බොජුන් වලද, මණිලකුණු ය, දඩුලකුණු ය, වත්ලකුණු ය, කඩු-
ලකුණු ය, ඊලකුණු ය, දුහුලකුණු ය, අවිලකුණු ය, ඉතිරිලකුණු ය,
පුරිස්ලකුණු ය, කුමරලකුණු ය, කුමරිලකුණු ය, දස්ලකුණු ය, දුසිලකුණු ය,
ඇත්ලකුණු ය, අස්ලකුණු ය, මිසුලකුණු ය, වතප්ලකුණු ය, ගොත්ලකුණු ය,
ඵලකුණු ය, බැටෙඵලකුණු ය, කුකුළලකුණු ය, වටුලකුණු ය, ගොසි-
ලකුණු ය, කැණිලකුණු ය, කසුලකුණු ය, මුවලකුණු ය යන ආදී වූ
මේ බඳු තීරණික විද්‍යායෙන් මේ බඳු වූ මිථ්‍යා ආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද,
මහණගෝසුම් තෙමේ වතාහි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණික විද්‍යායෙන්
මෙබඳු වූ මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැළැක්කේ යැ”යි මහණෙකි, මෙසේ හෝ
තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

28. “යම්සේ වතාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ (අනුත්) සැදැ-
හැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘අසෝ දිනැ (අසෝ නැකැතින්) අසෝ
රජුන්ගේ සිය නුවරින් (සුද සඳහා) කික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින්
පෙරළා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් ඊට ඇතුළත
වූ රජුන්ගේ පිටත සිටින සතුරු රජුන් හමුවට යැම වන්නේ ය.
(අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැම
වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඊට
ඇතුළත සිටින රජුන් කරා පැමිණීම වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්)
ඇතුළත සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැම වන්නේ ය. ඊට ඇතුළත
සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටත සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය
වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරු රජුන්ට ජය
වන්නේ ය. ඊට ඇතුළත සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ යි මෙසේ
‘මොහුව ජය වන්නේ ය. මොහුව පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මේ
බඳු වූ තීරණික විද්‍යායෙන් මෙබඳු වූ මිථ්‍යාච්චිකායෙන් දිවි පවත්වන් ද,
ගුණගෝසුම් තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තීරණික විද්‍යායෙන් මිථ්‍යා
ච්චිකායෙන් වැළැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙකි, තථාගතයන්ගේ
ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

29. “යථා වා පනෙතෙ ගෞතො සමණ්ඩ්‍රාගමණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 ගොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන
 ජිවිකං කප්පෙනති—සෙය්‍යපිදං: වජ්ජනානො හවිස්සති, පුරියනානො
 හවිස්සති, නකඛතනානො හවිස්සති, වජ්ජිමසුරියානං පථගමනං හවිස්සති,
 වජ්ජිමසුරියානං උප්පථගමනං හවිස්සති, නකඛතනානං පථගමනං හවිස්සති,
 නකඛතනානං උප්පථගමනං හවිස්සති, උක්කාපානො හවිස්සති, දිසාඛානො
 හවිස්සති, භුමිවාලො හවිස්සති, දෙවදුඤ්ඤි හවිස්සති, වජ්ජිමසුරිය-
 නකඛතනානං උග්ගමනං ඕගමනං සංකිලෙසං වොදනං හවිස්සති. එවං-
 විපාකො වජ්ජනානො හවිස්සති, එවංවිපාකො පුරියනානො හවිස්සති,
 එවංවිපාකො නකඛතනානො හවිස්සති, එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියානං
 පථගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියානං උප්පථගමනං හවිස්සති,
 එවංවිපාකං නකඛතනානං පථගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකං නකඛතනානං
 උප්පථගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකො උක්කාපානො හවිස්සති, එවං-
 විපාකො දිසාඛානො හවිස්සති, එවංවිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති, එවං-
 විපාකො දෙවදුඤ්ඤි හවිස්සති, එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියනකඛතනානං
 උග්ගමනං ඕගමනං සංකිලෙසං වොදනං හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඑව-
 රුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො‘ති.”
 ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

30. “යථා වා පනෙතෙ ගෞතො සමණ්ඩ්‍රාගමණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 ගොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන
 ජිවිකං කප්පෙනති—සෙය්‍යපිදං: පුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති, දුබ්බුට්ඨිකා
 හවිස්සති, පුභික්ඛං හවිස්සති, දුභික්ඛං හවිස්සති, ඛෙමං හවිස්සති, හයං
 හවිස්සති, රොගො හවිස්සති, ආරොග්‍යං හවිස්සති, මුද්දා ගණනා සංඛ්‍යානං
 කාවෙය්‍යං ලොකායතං. ඉති වා ඉතිඑවරුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය මිච්ඡා-
 ජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො‘ති.” ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො
 තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

31. “යථා වා පනෙතෙ ගෞතො සමණ්ඩ්‍රාගමණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 ගොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන
 ජිවිකං කප්පෙනති—සෙය්‍යපිදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං
 සංකිරණං විකිරණං පුග්ගකරණං දුග්ගකරණං විරුද්ධගභකරණං
 ජිව්‍යාතිස්සමනං¹ හනුසංභතනං හත්ථානිජප්පනං හනුජප්පනං කණ්ණජප්පනං
 ආදසපඤ්ඤං කුමාරිකපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චිපට්ඨානං මහකුපට්ඨානං
 අබ්බකුජ්ජලනං සිරිව්‍යානං. ඉති වා ඉතිඑවරුපාය තිරව්නානවිජ්ජාය
 මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො‘ති.” ඉති වා හි භික්ඛවෙ
 පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

1. නිසේදධනං. බහුසු.

29. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් අනුන් සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනා වසුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සුඝ්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා තක්‍ෂත්‍රග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සඳු හිරු දෙදෙනාගේ නිසි මගින් යෑම් වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යෑම් වන්නේ ය. අසෝ දිනා තකත්තරුන් නිසි මගින් යෑම් වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යෑම් වන්නේ ය. අසෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අතස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සඳු හිරු දෙදෙනාගේ ද තකත්තරුවල ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. සුඝ්‍රහණය ලොවට මේබදු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. වන්දුග්‍රහණය මේබදු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තක්‍ෂත්‍රග්‍රහණය මේබදු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සදු හිරු දෙදෙනාගේ පටහමනය (නිසි මග යෑම්) මේබදු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සදු හිරු දෙදෙනාගේ උත්පට (අතිශම් මග) ගමනය මේබදු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තකත්තරුවල පටහමනය මේබදු විපාක ගෙනා දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පටගමනය මේබදු විපාක ගෙනා දෙන්නේ ය. උල්කා-පතනය මේබදු පල දෙන්නේ ය. දිග්දහය මේබදු පල දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මේබදු පල දෙන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අතස් ගෙරැවුම් මේබදු පල දෙන්නේ ය. සඳු හිරු දෙදෙනාගේ ද තකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මේබදු මොඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියමින් මේබදු තීරණවිතවිද්‍යාගෙන් මිථ්‍යාච්චියෙන් යැති දිව පවත්වන් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ හෝ අන් මේබදු වූ තීරණ-විතවිද්‍යාගෙන් මිථ්‍යාච්චියෙන් වැළැක්කේ යැ” යි තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ මෙසේ හෝ කියන්නේ ය.

30. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් අනුන් සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සමයෙහි වැසි වන්නේ ය. මෙසමයෙහි නිශං වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රටට උවදුරු තැනි වන්නේ ය. මේ සමයෙහි රටට උවදුරු ඇති වන්නේ ය. මේ කලා රෝග වන්නේ ය. මේ කලා රෝග දුරු වන්නේ යැ” යි මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරාක්කි සංඥා කලා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් දිගට මි කියා ගෙන යමින් ගිණිම) ද, සංඛ්‍යාතය (පිණි ගණනාව) ද, කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය, ලෝකා-යන ශාස්ත්‍රය යන මේබදු වූ තීරණවිත විද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යා ආච්චියෙන් දිව පවත්වන් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ හෝ අන් මේබදු වූ තීරණවිත විද්‍යාගෙන් මිථ්‍යාච්චියෙන් වැළැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙහි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

31. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් අනුන් සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සඳහා තකත්තරු, විවාහ සඳහා තකත්තරු, වෙන් වූ අමු සැමයන් සමග වන්නට තකත්තරු, අමු සැම-යන් වෙන් වන්නට තකත්තරු, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත්තරු, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත්තරු, සෞභාග්‍යය ඇති කරනු වට යන්න මත්ත්‍රාදිය කැරැ දීම, බිම් පාල කිරීම ආදි නිෂ්ප්‍රිය බව ඇති කරන යන්න මත්ත්‍රාදිය කැරැ දීම, නැසෙන්නට යන දරු ගස රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, මත්ත්‍රාදි බලයෙන් දිවගුව බැදීම, මත්ත්‍රාදියෙන් හනු කඳ කිරීම, අන් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, හන් අගුව වැටෙනු වට මතුරු දැමීම, කැබලිවෙහි දෙවනාවේශය කරවා ප්‍රශ්න ඇසීම (අංජනම් බැලීම), කුමරියකට දේවතාවේශය කරවා ප්‍රශ්න ඇසීම (කුමරියක ලවා පේත කියැවීම), ජිවිතා පිණිස හිරු වැදීම හා පිදීම, මහබඩු පිදීම, මතුරු දරා මුවින් ගිනි ජල් පිහිදුවීම, මතුරු දරා සිටි කත කැඳවීම යන මේබදු වූ තීරණ-විත විද්‍යාගෙන් මිථ්‍යාච්චියෙන් දිව පවත්වන් ද, මහණ ගොසුම් තෙමේ මේ හෝ මේබදු අන්‍ය ව තීරණවිත විද්‍යාගෙන් මිථ්‍යාච්චියෙන් වැළැක්කේ යැ” යි, මෙසේ හෝ මහණෙහි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

32. “යථා චා පනෙකෙ භොනො සමණ්ඩ්‍රාගමණො සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරුපාය තිරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චෙත ජීවිකං කප්පනති—සෙය්‍යපිදං: සන්තිකමමං පණ්ඩිකමමං භූරිකමමං¹ වස්සකමමං චොස්සකමමං චන්ද්‍රිකමමං චන්ද්‍රපරිකමමං චන්ද්‍රපරිකිරණං ආවමනං නහාපනං ජ්ඣනං වමනං විරෙවනං උධාපිරෙවනං අධොපිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණ්ණකෙලං තෙතතතප්පනං නන්දකමමං අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලාකියං සලලකතතියං දුරකතිකිව්ණං මූලභෙසජ්ජනං අනුසාදනං ඔසධිනං පටි-මොකකා, ඉති චා ඉතිඑවරුපාය තිරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො‘ති.” ඉති චා හි හිකඩචෙ පුට්ඨ්ඤ්ඤො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

33. ඉදං ඛො තං හිකඩචෙ අපමනතකං ඔරමනතකං සීලමතතකං යෙන පුට්ඨ්ඤ්ඤො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

මහාසීලං නිබ්බිතං.

34. අනුචිතකඩචෙ අඤ්ඤාච ඛමමා ගමහිරා දුරුසා දුරනුමොධා සන්තා පණ්ඩා අතකකාචවරා නිපුණා පණ්ඩිතවෙදනියා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභූච්චං වණ්ණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං. කතමෙ ච තෙ හිකඩචෙ ඛමමා ගමහිරා දුරුසා දුරනුමොධා සන්තා පණ්ඩා අතකකාචවරා නිපුණා පණ්ඩිතවෙදනියා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභූච්චං වණ්ණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං?

35. සන්ති හිකඩචෙ එකෙ සමණ්ඩ්‍රාගමණො පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකවිහිතාති අභිවුතතිපදාති අභිවදන්ති අවසාරසති වන්දිති. තෙ ච භොනො සමණ්ඩ්‍රාගමණො කිමාගමම කිමාරබ්භ පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකවිහිතාති අභිවුතතිපදාති අභිවදන්ති අවසාරසති වන්දිති?

1. භූතකමමං. කෙසුචි.

32. “යම්ගේ ඇතැම් පින්වත් මහණවූණේ සෑදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම් (දෙවියනට බාර වීම), ප්‍රණීධිකම් (බාර මිත්‍ර කිරීම), ගුරිකම් (ශිෂ්‍යයෙහි ඉඳ පිරුවැහු මිත්‍රයට උපවාර කිරීම), පණ්ඩිතයා (බෙහෙත් බලයෙන්) පිරිමයකු කිරීම, පිරිමයා පණ්ඩිතයකු කිරීම, වාස්තු කම්ය (අභිත් සිමිති ගෙවල් තැනීම), වාස්තු පරිකරණය (ගෙසිමිති උවදුරු දුරු ලත්තට සිලියම කිරීම), මතුරු දපා මුව හේදීම, මතුරු දපා අනුත් නැවීම, අනුතට හෙත් පතා ගිනි පිදීම, වමන කැරවීම, විරේක කැරවීම, උභව විරේචනය, අබෝවිරේචනය (වස්ති කිරීම), ශිෂ් විරේචනය, ගිනියත්තේ කන් ලෙඩට තෙල් පිසීම, ඇස සිසිල් කරන බේත් තෙල් පිසීම, තසා කිරීම, ඇස පටල කැපෙන්නට කාරම් අනුත් සාද දීම, ඇස සිසිල ගත්වන අනුත් සාද දීම, අනුත් ඇස උල් ඇත ලෙඩට බේත් කිරීම, ශ්‍රෝතම කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළියම කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාය විකිත්සාව), කාරම් බේත් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැයි මෙසේ වූ තීරණික විද්‍යාගෙන්, ජීව්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, මේ හේ මෙබඳු අත් සියලු තීරණික විද්‍යාගෙන් ජීව්‍යාච්චයෙන් මහණගායුම් තෙමේ වැළැක්වේ යැ”යි මෙසේ හෝ තපාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

33. මහණෙහි, තපාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් එය කියන්නේ නම්, මේ (මහ කියන) ඒ ගුණය වනාහි මඳ වූ සුළු වූ හුදෙක් සිල් පමණක් ම වූ එකෙක.

මහාසිලය නිමි.

34. මහණෙහි, තපාගත තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුත් අනුත්ගේ උපදෙස් නැති වූ විශේෂ නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වා ද, තපාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෙන් යම් දහම් කෙනෙකුත්ගෙන් එය මොනොවට කිය හැකි වන්නෝ ද, එසේ වූ, ගැබුරු වූ, එ හෙයින් ම දැන හේ දක්ක යුතු, දුක හේ දැන ගත යුතු, ශාන්ත වූ, උතුම් වූ, තකියෙන් බැස ගත නොහැකි වූ, (හෙවත් ප්‍රත්‍යක්ෂ ඥානයෙන් ම බැස ගත යුතු වූ), සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් ම දැන යුතු වූ, අත්‍ය වූ ම බමි කෙනෙක් ඇත්තාහ. මහණෙහි, තපාගත බුදු රජ තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුත් අනුත්ගේ උපදෙස් නැති වූ විශේෂ නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වා ද, ... සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් ම දැන යුතු වූ ඒ බමියෝ තම කවුරු ද? යත්:

35. මහණෙහි, පුළුන්තකල්පිත වූ (අතීත අත්මසාවසංඛ්‍යාත ගත වූ සකකිපරමිපරා කොටස තාණ්ණදුමට වශයෙන් වරදවා කල්පනා කොට ගත්), ඒ අතීත සකකිපරමිපරා කොටස අනුවා පහළ කොට ගත් දුමට ඇති සමහර මහණවූණු තෙතෙත් ඇත්තාහ. ඔහු අතීතසකකිපරමිපරා කොටස ඇරැඹූ කරුණු අවොළොසෙකින් අනේකප්‍රකාර දුමටප්‍රකාශක වුවන කියත්. ඒ හවත් මහණවූණේ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹූ අතීත සකකිපරමිපරා කොටස වරදවා කල්පනා කොට ගත්තෝ, අතීත සකකිපරමිපරා කොටස අනුවා පහළ කොට ගත් දුමට ඇත්තෝ, අතීත සකකිපරමිපරා කොටස ඇරැඹූ අවොළොස් කරුණෙකින් නොයෙක් වැදූරුම් දුමටප්‍රකාශකවුවන කියත් ද? යත්:

36. සත්ථි භික්ඛවෙ ඵතෙහ සමණ්‍යාගමිණා සස්සනවාද්‍ය සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්ති චතුති චජුති. තෙ ච භොජෙනා සමණ්‍යාගමිණා කිමාගමි කිමාරඛ්ඤ සස්සනවාද්‍ය සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්ති චතුති චජුති ?

37. ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචෝ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා ආතප්පමනිකා පබ්බාතමනිකා අනුයොගමනිකා අප්පමාදමනිකා සමමාමනසිකාරමනිකා තථාරූපං චේතොසමාධිං චුසති යථා සමාහිතෙ විතෙහ අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යථිදං: “ඵකමපි ජාතීං ඤෝපි ජාතියො තිස්සො’පි ජාතියො චතස්සො’පි ජාතියො පඤ්ඤා’පි ජාතියො දස’පි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසතස්සමපි අනෙකානි’පි ජාතිසතානි අනෙකානි’පි ජාතිසතස්සානි අනෙකානි’පි ජාතිසතසතස්සානි අමුත්‍රාසිං ඵචන්තාමො ඵචබ්බොත්තො ඵචංචණෙණං ඵචමාහාරො ඵචංසුඛදුක්ඛපටිසංචේදී ඵචමාසුපරියන්තො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං¹ තත්‍රාපාසිං ඵචන්තාමො ඵචබ්බොත්තො ඵචංචණෙණං ඵචමාහාරො ඵචංසුඛදුක්ඛපටිසංචේදී ඵචමාසුපරියන්තො, සො තතො චුතො ඉබ්බපපන්නො’ති.”

ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සො ඵචමාහ: ‘සස්සනො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඤා කුට්ඨෙය්‍ය ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තා සක්ඛාවන්ති සංසරන්ති චචන්ති උපපජ්ජන්ති, අත්ථිනෙව සස්සතිසමං, තං කිස්ස හෙතු ? අහං හි ආතප්පමනිකා අනුයොගමනිකා අප්පමාදමනිකා සමමාමනසිකාරමනිකා තථාරූපං චේතොසමාධිං චුසාමි යථාසමාහිතෙ විතෙහ අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි. සෙය්‍යථිදං: ඵකමපි ජාතීං ඤෝපි ජාතියො —පෙ— අනෙකානි’පි ජාතිසතසතස්සානි ‘අමුත්‍රාසිං ඵචන්තාමො ඵචංගොත්තො —පෙ— ඉබ්බපපන්නො’ති. ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි. ඉතිනාමහං ඵං ජානාමි: යථා සස්සනො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඤා කුට්ඨෙය්‍ය ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තා සක්ඛාවන්ති සංසරන්ති චචන්ති උපපජ්ජන්ති අත්ථිනෙව සස්සතිසම”න්ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ථානං යං ආගමම යං ආරඛ්ඤ ඵතෙ සමණ්‍යාගමිණා සස්සනවාද්‍ය සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්ති.

1. උදපාදිං සි මු.

36. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘයා යි (සද්දහාරී යා යි) කරුණු සතරෙකින් පණවන් (උගන්වන්) ද, එසේ වූ ශාස්තෘ දූෂිතන් ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත්තාක. ඒ හවන් මහණවලුණෝ කුමක් ඇසූරු කොට, කිමෙකු ඵලමැ, ශාස්තෘදූෂිතන් තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘයා යි කරුණු සතරෙකින් ලොවට කියා පාත් ද? යත්:

37. මහණෙනි, මෙහි කිසි මහණෙක් හෝ ඛමුණෙක් හෝ විධිමත් ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (වැර වඩා), උත්සාහය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (උත්සාහ වඩා), යළි යළි විශ්වයෙහි යෙදීමට පාමණ (පුත පුතා වැර වඩා), තොපමා බවට පාමණ (ඵලමැ සිටිය සිතිය නිසා), නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මතා වැ පිහිටි කල්හි අනේකවිධ වූ පෙර වූ කඳු පිළිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලැබී. ඒ මෙසේ යි: “අසෝ තැනැත්තී, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු පාතෘ ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු ආකාර ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම, මෙකෙක් වශස් සීමාවක් ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළියක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සියදහසක් ද, තොයෙක් සිය ගණන් ජාතීන් ද, තොයෙක් දහස් ගණන් ජාතීන් ද, තොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද, මෙසේ පාතෘ සවහන් ආදි ආකාර සහිත කොට, තාමගෝත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත කොට තොයෙක් වැදූරුම් පෙර වූ කඳු පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

මෙසේ ධ්‍යානානුසාවයෙන් සුක්ත හෙ තෙමේ දූෂිතතාව වූයේ මෙලෙස කියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘයා ය (සද්දහාරී ය), වද ය (අභිලාස හෙවත් කිසිවක් නො උපදවන්නේ ය), ශිරි කුලක් සේ නිශ්චල වැ සිටියේ වෙයි ගැඹුරු වල කැන සිටුවන ලද ඉන්ද්‍රිකීරයක් සේ ස්ථිර වැ සිටියේ වෙයි. ඒ සත්ත්වයෝ ම මෙසින් අත් තැනව යෙහි. හවයෙන් හවයට හැසිරෙහි, මැරෙහි, මැරී උපදිහි. (මහාපාපිටි ආදී) සද්දහාරී වස්තූන් මෙන් ඒ ආත්මය ද ලෝකය ද සද්දහාරී වැ විද්‍යමාන ම ය. එසේ (මා) කියනුයේ කවර හෙයින්? යත්: මම වතාහි විශ්වී වඩා, උත්සාහ වඩා, පුත පුතා වැර වඩා, තොපමා බව නිසා, නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මතා වැ පිහිටි කල්හි තොයෙක් වැදූරුම් පෙර වූ කඳු පිළිවෙල සිහි කෙරෙමි ද, එබඳු වූ විත්තසමාධියක් ලැබීම. ඒ මෙසේ ය: “අසෝ තැනැත්තී, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම. ...ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ... තොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද මෙ සේ පාතෘ සවහන් ආදි ආකාර සහිත කොට, තාම ගෝත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත කොට, තොයෙක් වැදූරුම් පෙර වූ කඳු පිළිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ කාරණයෙහි මම, යම්යම් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘයා ද, වද ද, ශිරිකුලක් සේ තහවුරු වැ සිටියේ ද, ඉන්ද්‍රිකීරයක් සේ නිශ්චල වැ සිටියේ ද, ඒ සත්ත්වයෝ ම මෙසින් අත් තැනව යෙහි යි, ඒ සත්ත්වයෝ ම හවයෙන් හවයට යෙහි යි, ඒ සත්ත්වයෝ ම මැරෙහි යි, මැරී යළි උපදිහි යි මෙ සේ ආත්මයන් ලෝකයන් පොළොව ආදි නො නැසී පවත්නා වස්තූන්ට සම වැ හැම කල්හි ම විද්‍යමාන යන සි මෙය දනිමි.”

මහණෙනි, යමක් අරමුණු කොට ඇතැම් මහණවලුණෝ ශාස්තෘ දූෂිත ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘයා කොට පණවන් ද, මේ ඒ පලමු කාරණය යි.

38. දුතියෙ ව භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො කිමාගමම කිමාරබ්බ සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙන්නි ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමනාය පටානමනාය අනුසයාගමනාය අප්පමාදමනාය සමමාමනස්සාරමනාය තථාරූපං වෙතොසමාසිං චූසති යථා සමාහිතෙ විනෙත අනෙකවිතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති—සෙය්‍යපීදං: එකමපි සංවට්ඨවිවට්ඨං ඥො‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති තිණ්ඤි‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති වත්තාරු‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති පඤ්ච‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති දස‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති ‘අමුත්‍රාසිං එවන්තාමො එවඞ්ඤාතො එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචෙදී එවමාසුපරිසනෙතො. සො තතො චූතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවන්තාමො එවඞ්ඤාතො එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචෙදී එවමාසුපරිසනෙතො. සො තතො චූතො ඉබ්බපනෙතො‘ති.’ ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

සො එවමාහ: ‘සස්සතො අත්තා ව ලොකො ව වඤ්ඤා කුට්ඨො එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො. තෙව සත්තා සකාචනති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති අත්ථිකෙව සස්සතිසමං. තං කිස්ස හෙතු ? අහං හි ආතප්පමනාය —පෙ— තථාරූපං වෙතොසමාසිං චූසාමි යථා සමාහිතෙ විනෙත අනෙකවිතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි—සෙය්‍යපීදං: එකමපි —පෙ— දස‘පි සංවට්ඨවිවට්ඨාති ‘අමුත්‍රාසිං එවන්තාමො —පෙ— ඉබ්බපනෙතො‘ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙක විතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි. ඉමන්‘පාහං එධං ජානාමි යථා සස්සතො අත්තා ව ලොකො ව වඤ්ඤා කුට්ඨො එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො. තෙව සත්තා සකාචනති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති. අත්ථිකෙව සස්සතිසමං‘ති.’

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ථානං යං ආගමම යං ආරබ්බ එකෙ සමණ්-බ්‍රාහ්මණො සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙන්නි.

39. තතියෙ ව භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො කිමාගමම කිමාරබ්බ සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙන්නි ?

38. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරමුණු කොට ශාස්තෘදූෂිත වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘ කොට පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට, විශ්‍යී කොට, පුත පුතා වැර වඩා, සමාතිසම්ප්‍රසක්ත බව නිසා, සමාතිමත්ස්කාරය* නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි අනේකවිධ වූ පෙරැ වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ විත්ත සමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ ය: “අයෝ තැන වීම්, එහි මේ තම් ඇතියෙම් වීම්, මේ තම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු සුව දුක් පිඳින්නෙම් වීම්, මේ තෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම් වීම්, ඒ මම එයින් සැව අයෝ තැන උපතීම, එහි ද මේ තම් ඇතියෙම් වීම්, මේ තම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු සුව දුක් පිඳින්නෙම් වීම්, මේ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්, ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතීම” යි මෙසේ එක් සංවතීව්වතීයක් ද සංවතීව්වතී දෙකක් ද සංවතීව්වතී තුනක් ද සංවතීව්වතී සතරක් ද සංවතීව්වතී පහක් ද සංවතීව්වතී දශයක් ද, පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත කොට, තම් ගොණ් විසින් උදෙසුම් සහිත කොට, නොයෙක් වැදූරුම් පෙරැ වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

මෙබඳු ධ්‍යානානුභාව ඇති හේ දූෂිතයක වූයේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් සද්ධකාලික ය, වද ය, හිරි කුලක් සේ නිසල ය, ඉන්ද්‍රියයක් සේ තහවුරු ය, ඒ සත්ත්වයෝ ම මෙයින් අත් තැනට යෙහි, හවයෙන් හවයට හැවිදිති, මැරෙති, මැරී උපදිති, (මහාපාටිව්‍යාදී) සද්ධකාලික වස්තූන් මෙන් ආත්මය ද ලෝකය ද හැම කල්හි විදුමාන ම ය. “මෙසේ මා කියනුයේ කවර හෙයින්? යත්: මම වතාහි උත්සාහ කොට, විශ්‍යී කොට, පුත පුතා වැර වඩා, සමාතිසම්ප්‍රසක්ත බව නිසා, සමාතිමත්ස්කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි නොයෙක් වැදූරුම් පෙරැ වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙමි ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලැබීම. ඒ මෙසේ ය: ‘අයෝ තැන වීම්. ...,මෙසේ එක් සංවතීව්වතීයක් ද, සංවතීව්වතී දෙකක් ද... සංවතීව්වතී දශයක් ද ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට පෙරැ වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ කාරණයෙහිත් යම්හේ ආත්මයන් ලෝකයන් සද්ධකාලික ද, වද ද, හිරිකුලක් සේ නිසල ද, ඉන්ද්‍රියයක් සේ තහවුරු ද, ඒ සත්ත්වයෝ ම මෙයින් අත් තැනට යෙහි ද, හවයෙන් හවයට හැවිදිත් ද, මැරෙත් ද, මැරී උපදිත් ද (මහාපාටිව්‍යාදීය මෙන්) හැම ද ම ඇත්තාහු ද, එසේ මේ කාරණය ද නිමි.”

මහණෙනි, සම්භර මහණ බමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ ගෙන ශාස්තෘදූෂිතයක වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘ කොට පණවත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

39. තෙවෙනි කාරණයෙහි ද හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කිසිමෙක එල්බෑ ගෙන, ශාස්තෘ දූෂි ගත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තෘ කොට පණවත් ද? යත්:

* සම්මානසිකාණ්දානි උපාසමානසිකාණ්දානි පරමසමානසිකාණ්දානි. අන්තො සෑණ්ඨති වුත්තං භොති. විතා.

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා ආතප්පමනියං පටිකම්මනියං අනුයොගමනියං අපමාදමනියං සමමාමනසිකාරමනියං තපාරූපං චෙතොසමාධිං පුසථී යථාසමාගිතෙ විතො අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති — සෙය්‍යපිදං දඤ්ඨි සංවට්ඨව්වට්ඨාති චිකත්ථි සංවට්ඨව්වට්ඨාති තිංසමි සංවට්ඨව්වට්ඨාති වත්තාරිසමි සංවට්ඨව්වට්ඨාති “අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතොනො එවංවණණො එවමාහාරො එවංසුඛ-දුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරියනො. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං.¹ තත්‍රාපාසිං එවත්තාමො එවභොතොනො එවංවණණො එවමාහාරො එවං-සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරියනො. සො තතො වුතො ඉබ්බපනොති.” ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

සො එවමාහ: “සංගොතො අතො ව ලොකො ව වණ්ණො කුට්ඨො එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තො සක්ඛාවන්ති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති අත්ථිතෙව සංගතිසමං. නං කිංගො තෙතු? අහං හි ආතප්පමනියං — ටෙ — තපාරූපං චෙතොසමාධිං පුසථී යථාසමාගිතෙ විතො අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි — සෙය්‍යපිදං දඤ්ඨි සංවට්ඨව්වට්ඨාති — ටෙ — වත්තාරිසමි සංවට්ඨව්වට්ඨාති ‘අමුත්‍රාසිං එවත්තාමො — ටෙ — ඉබ්බ-පනොති’ති. ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි. ඉමිනා මහං එතං ජානාමි: යථා සංගොතො අතො ව ලොකො ව වණ්ණො කුට්ඨො එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තො සක්ඛාවන්ති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති අත්ථිතෙව සංගතිසමං’ති.”

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ථාතං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා සංගතවාදා සංගතං අත්තාතං ව ලොකං ව පඤ්ඤාපෙන්නි.

40. වතුනෙව ව ගොතොනො සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්භ සංගතවාදා සංගතං අත්තාතංඤ්ඤා ලොකඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙන්නි?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා තකාසි ගොති විමංසී, සො තකාසපරියාහතං විමංසානුවරිතං සයමපරිහානං එවමාහ: “සංගොතො අතො ව ලොකො ව වණ්ණො කුට්ඨො එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තො සක්ඛාවන්ති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති අත්ථිතෙව සංගතිසමන්ති.

1. උදපාදි, සි මු.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් උත්සාහය නිසා, විශ්වීය නිසා, පුත පුතා වැර වැඩුම් නිසා, අප්‍රමාදය නිසා, සමාධිමත්කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි නත් වැදුරුම් පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තය සමාධියක් ලබයි. එය (සිහි කරනුයේ) මෙසේ ය: “අයෝ තැන වීම්, එහි මේ තම ඇතිගෙම් වීම්, මේ තම ගෝත්‍ර ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙම් වීම්, මේ තෙක් ආශ්‍ර සීමාවක් ඇතිගෙම් වීම්, ඒ මම එයින් සැව අයෝ තැන උපතිමි, එහි ද මේ තම ඇතිගෙම් වීම්, මේ තම ගෝත්‍ර ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතිගෙම් වීම්, මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙම් වීම්, මේ තෙක් ආශ්‍ර සීමා ඇතිගෙම් වීම්, ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි සංවච්ඡිවච්ඡි දශයක් ද, සංවච්ඡිවච්ඡි විස්සක් ද, සංවච්ඡිවච්ඡි තිසක් ද, සංවච්ඡිවච්ඡි සතළිසක් ද සි මෙසේ ආකාර සහිත වූ උද්දේශ සහිත වූ නොයෙක් වැදුරුම් පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

හේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් සද්දකාලිකය, වද ය, හිරි කුලක් සේ නිසල ය. ඉදුකිලක් සේ තර ය. ඒ සත්ත්‍ව ම මෙයින් අත් තැනට යෙහි, හවයෙන් හවයට යෙහි, මැරෙහි, මැරී උපදිති, මහාපාපිව්‍යාදී ශාස්තව වස්තුතට සම ව හැම කල්හි ම ඇත්තානු ය. මෙසේ මා කියනු සේ කවර හෙයින්? යත්: මම වතාහි උත්සාහය නිසා, විශ්වීය නිසා, පුත පුතා වැර වැඩුම් නිසා, නොපමා බව නිසා, මනාසේ මෙනෙහි කැරුම් නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි නොයෙක් වැදුරුම් පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙමි ද, එසේ වූ විත්තය සමාධියක් ලැබිමි. ඒ මෙසේ ය: ‘අයෝ තැන වීම් එයින් සැව මෙහි උපතිමි’යි සංවච්ඡිවච්ඡි දශයක් ද...සංවච්ඡිවච්ඡි සතළිසක් ද සි මෙ සේ ආකාර සහිත, උද්දේශ සහිත නොයෙක් වැදුරුම් පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ කරුණින් මම යම්සේ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තව ද, වද ද, හිරි කුලක් සේ නිසල ද, ඉදුකිලක් සේ තර වැ සිටියේ ය, ඒ සත්ත්‍ව ම මෙයින් අත් තැනට යෙහි, හවයෙන් හවයට හැවිදිත් ද, මැරෙත් ද, මැරී උපදිත් ද, මහාපාපිව්‍යාදී ශාස්තව වස්තූන් හා සම වැ හැම ද ම ඇත්තානු ද, එසේ මේ ආරණ්‍ය දතිමි” යනු යි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ ශාස්තවද්වේ ඇත්තෝ, යමක් නිසා, යමෙක එල්බෑ ගෙන, ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තව කොට පණවත් නම්, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

40. සිවු වන කරුණෙහි ද, හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක එල්බෑ ගෙන ශාස්තවවාදී වූවෝ, ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්තව කොට පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තනි කරන්නේ වෙයි, විමසන්නේ වෙයි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තනි කොට, විමසුම් ක්‍රමයන් පමණින් ම ආරණ්‍ය මැන “ආත්මයන් ලෝකයන් සද්දකාලික ය, වද ය, හිරිකුලක් සේ නිසල ය, ඉදුරුකිලක් සේ තර වැ සිටියේ ය, ඒ සත්ත්‍ව ම මෙයින් අත් තැනට යෙහි, හවයෙන් හවයට යෙහි, මැරෙත්, මැරී උපදිත්, මහාපාපිව්‍යාදී ශාස්තවතට (සද්දකාලික වස්තූන්හට) සම වැ හැම ද ම ඇත්තානු”යි මෙසේ තමාගේ කුසි වැට්ටිමි කියයි.

ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං ණං යං ආගමිම යං ආරබ්භා එකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

41. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සස්සතවාදා සස්සතං
අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ
සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච
පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව චතුති වජ්ඣති එතෙසං වා අඤ්ඤා-
තරෙන නජ්ඣ ඉතො ඛගිඤ්ඤා.

42. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති: ‘ඉමෙ ඛො දිට්ඨිට්ඨානා
ඵලංගගිතා ඵලංපරාමට්ඨා ඵලංගතිකා හවිස්සනති ඵලංඅභිසම්පරායා’ති.
තඤ්ච තථාගතො පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තං ච
පජාතතං ත පරාමසති. අපරාමසතො චස්ස පච්චතතඤ්ඤාච නිබ්බුති
විදිතා. වෙදනාතං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සර-
ණඤ්ච යථාභුතං විදිතා අනුපාදා විමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

43. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඛම්මා ගම්ඨීරා දුග්ගසා දුරත්ථබ්බොධා
සත්තා පණ්ණිකා¹ අතකඤ්චවරා නිපුණා පණ්ණික වෙදනියා² යෙ තථා-
ගතො සයං අභිඤ්ඤා සචරිතතා පච්චෙදෙවී යෙහි තථාගතස්ස යථාභුතිමං
වණ්ණං සම්මා වදම්මානා වදෙය්‍යං.

පඨමකතාණ්ඩාරං.

44. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එකච්චසස්සතිකා එකච්ච-
අසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං අසස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච
පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති. තෙ ච භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණා කිම්භගම්ම
කිම්භරබ්භා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං
අසස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති. ?

2. පනිතා, ම ජ සං.

3. වෙදනියා, ම ජ සං.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණවලුණෝ යමක් නිසා, යමක් ඇරැබූ, ශාස්ත‍්‍රය දැමී ගත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්ත‍්‍රය මොට පණවත් නම් මේ ඒ සිවු වන කාරණයයි,

41. මහණෙනි, ශාස්ත‍්‍රයදැමී ගත් ඒ මහණවලුණෝ මේ සතර කරුණින් ආත්මය ද ලෝකය ද ශාස්ත‍්‍රය මොට පණවත්. මහණෙනි, ශාස්ත‍්‍රය දැමී ගත් යම් මහණ වලුණු කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්ත‍්‍රය කොට පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු සතරින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එකෙකින් හෝ එසේ පණවත්. මේ සතර කරුණින් පිටත් අන් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

42. මහණෙනි, මේ දැමූ (හෝ දැමූකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මේ සේ පරාමාණු වූවෝ, මෙබඳු වූ තීරයාදී විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු පරලොවක් ඇතියෝ වන්නාහ' යි ඒ මේ සතර දැමී-ගතය ම තථාගත තෙමේ නත් අසුරින් දැනී. තථාගත තෙමේ එයන් දැනී. එයින් මත්තෙහි වූ (ශීල සමාධි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥාදර්ශන සමාදායක යන මේ) සියල්ලත් දැනී. එය දන්නේ, 'මෙය මම දනිමි' යි තාමණ දැමී මාන වශයෙන් පරාමර්ශනය නො කෙරෙයි, එය පරාමර්ශනය නොකරන ඒ තථාගත බුදුහු විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (මෙහි සුව පත් වමු යි අසෝ තැන සුව පත් වමු යි සිතමින් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇළුණු අන් තොවුමෝ තානාපිඩ දැමීගතයට වදිත් ද), තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආසාදය ද ආදීනවය ද ඒ වේදනාවන්ගේ නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන, ඡන්ද්‍රාගය දුරු වූ බැවින් උපාදාන රහිත ව මිදුණේ වෙයි.

43. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුත් තෙමේ ම විසිණ ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රත්‍යය කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරුණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ඥාණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සමීඥ වූද කෙනෙකුත් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දක්ක හැකි වූ, එහෙයින් ම සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ, තකීයෙන් බැස නො ගත හැකි වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දැන හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

සලමු බණවර යි.

44. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාස්ත‍්‍රය කොට ද එක් කොටසක් අශාස්ත‍්‍රය කොට ද කරුණු සතරෙකින් පණවත් නම්, එසේ වූ ඒකත්‍යශාස්ත‍්‍රික වූ ද ඒකත්‍යඅශාස්ත‍්‍රික වූ ද ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ.

ඒ ගවත් මහණ වලුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බූ ඒකත්‍ය-ශාස්ත‍්‍රික ද ඒකත්‍යඅශාස්ත‍්‍රික ද වූවාහු (එක් කොටසක් සදකාලික යැ යි ද එක් කොටසක් සදකාලික නො වේ යැ යි ද යන දැමී ඇත්තාහු) ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාස්ත‍්‍රය යැ යිත් එක් කොටසක් අශාස්ත‍්‍රය යිත් කියා සතර කරුණෙකින් පණවත් ද? යත්:

45. හොති ඛො සො භික්ඛවෙ සමයො යං කදුචි කරහවි දීඝං අඤ්ඤානො අව්චයෙන අයං ලොකො සංවට්ඨති. සංවට්ඨමානෙ ලොකෙ යෙභුගොන සත්තො ආභස්සරසංවත්තනිකා හොනති. තෙ තථ්ථ හොනති මනොමයො පිතිහකකා සයමපහො අනතලික්ඛවරො සුභට්ඨාසිනො චිරං දීඝමඤ්ඤානං නිට්ඨන්ති.

හොති ඛො සො භික්ඛවෙ සමයො යං කදුචි කරහවි දීඝං අඤ්ඤානො අව්චයෙන අයං ලොකො විවට්ඨති. විවට්ඨමානෙ ලොකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්ම-විමානං පාදුහවති. අථඤ්ඤාතරො සත්තො ආයුක්ඛයා වා සුඤ්ඤාත්ඛයා වා ආභස්සරකායා වපිනා සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජති. යො තථ්ථ හොති මනොමයො පිතිහකකා සයමපහො අනතලික්ඛවරො සුභට්ඨාසි චිරං දීඝමඤ්ඤානං නිට්ඨති. තස්ස තථ්ථ ඵකකස්ස දීඝරත්තං නිබ්බුග්ගත්තං අනභි-රති පරිතස්සනා උපපජ්ජති. 'අහො වත අඤ්ඤා'පි සත්තො ඉත්ථත්තං ආගචේජ්ජන්ති'. අථ අඤ්ඤාතරො'පි සත්තො අයුක්ඛයා වා සුඤ්ඤාත්ඛයා වා ආභස්සරකායා වපිනා බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජන්ති තස්ස සත්තස්ස සකච්ඡතං. තෙ'පි තථ්ථ හොනති මනොමයො පිතිහකකා සයමපහො අනත-ලික්ඛවරො සුභට්ඨාසිනො චිරං දීඝමඤ්ඤානං නිට්ඨන්ති.

තත්‍ර භික්ඛවෙ යො සො සත්තො පඨමං උපපන්නො තස්ස ඵවං හොති: 'අහමස්මි බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤාදඤ්ඤායො වසවත්ති ඉක්ඛාරො කත්තා නිමමානා සෙට්ඨා සජ්ජා¹ වසී පිතා භූත-හව්‍යානං. මයං ඉමෙ සත්තො නිමමිතා, තං කිංක හෙතු? මමං හි පුබ්බ ඵතදහොසි: අහො වත අඤ්ඤා'පි සත්තො ඉත්ථත්තං ආගචේජ්ජන්ති. ඉති මමඤ්ච² මනොපණ්ණිති. ඉමෙ ව සත්තො ඉත්ථත්තං ආගතා'ති. යෙ'පි තෙ සත්තො පච්ඡ උපපන්නා³ තෙසම්පි ඵවං හොති: අයං ඛො හවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤාදඤ්ඤායො වසවත්ති ඉක්ඛාරො කත්තා නිමමානා සෙට්ඨා සජ්ජා වසී පිතා භූතහව්‍යානං. ඉමිතා මයං හොතා බ්‍රහ්මිණි නිමමිතා, තං කිංක හෙතු? ඉමං හි මයං අඤ්ඤාම ඉධ පඨමං උපපන්නං. මයං පනමහා පච්ඡ උපපන්නා'ති.

1. ස.ජ්ජා. PTS.

2. මම ව. මජ්ඣ.

3. උපපන්නා, ඩී ඉ. 1.

45. මහණෙනි, දික් කලක් ඇවෑමෙන් කිසි සමයෙක මෙ ලොව තස්තේ ද, එබඳු වූ කාලයක් මේ ම ය. එසේ ලොව නැසෙන කල්හි සත්ත්‍ව බෙහෙවින් ආහස්සර බිඹලොවැ උපදින්නෝ වෙති. ඔහු එහි බ්‍යානවිත්ත බලයෙන් උපන්නෝ වෙති, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙති, කුඹු ම බැබළෙන්නෝ වෙති, අහසෙහි හැසිරෙන්නෝ වෙති, සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලඳ සිටින්නෝ වෙති. එහි ඔහු ඉතා බොහෝ කලක් සිටිත්.

මහණෙනි, දික් කලක් ඉක්මිමෙන් කිසි සමයෙක මෙලොව නැවැත හට ගන්නේ නම් එසේ වූ කාලයක් වෙයි. එසේ ලොව හට ගන්නා කල්හි හිස් බිඹවිමනෙක් පහළ වෙයි. එ කල්හි එක්තරා සත්ත්‍වයෙක් ආශ්‍ර ගෙවී යෑමෙන් හෝ පින් ගෙවී යෑමෙන් ආහස්සර බිඹ ලොවින් සැව ඒ හිස් බිඹවිමනෙහි උපදී. හෙතෙමේ එහි බ්‍යාන සිතීන් උපන්නේ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තේ වෙයි. සිය සිරුරු එළියෙන් ම බබළන්නේ වෙයි, ආකාශවාසී වෙයි, සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ ඇති වෑ සිටින්නේ වෙයි. හේ එහි ඉතා බොහෝ කලක් සිටියි. එහි ඔහු හුදෙකලා වෑ බොහෝ කලක් වූයු හෙයින් ‘අන් සත්ත්‍ව ද මේ අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ’යි ප්‍රාචීනාවෙන් තෘෂ්ණාවෙන් ඔහුට පහළ වෙයි. ඉක්කිති එක්තරා සත්ත්‍ව කෙනෙක් ද ආශ්‍ර ගෙවීමෙන් හෝ පින් ගෙවීමෙන් හෝ ආහස්සර ලොවින් සැව ඒ බිඹවිමනට, ඔහුගේ සහභාවයට පැමිණෙත්. ඔහු ද එහි බ්‍යානවිමනින් උපන්නෝ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙත්, ස්වයම්ප්‍රභ වෙත්, ආකාශවාසී වෙත්, සිත්කළු උයන් වීමත් ආදියෙහි සිටින්නෝ (නොහොත් සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලඳ සිටින්නෝ) වෙත්. ඔහු එහි ඉතා දික් කලක් සිටිත්. මහණෙනි, එහි යම් සත්ත්‍වයෙක් පළමු වෑ උපන්නේ ද, ඔහුට මෙසේ සිතෙත් වෙයි: “මම බ්‍රහ්ම වෙමි, මහා-බ්‍රහ්ම වෙමි, අන් හැම මැඩ පවත්වා සිටින්නෙම වෙමි, අනුත් විසින් නො මභිතා උදයෙමි වෙමි, ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි, සියල්ලත් වශයෙහි පවත්වන්නෙමි වෙමි, ඊශ්වර වෙමි, කතී වෙමි, මවන්නා වෙමි, ලොවට උත්තම වෙමි, ලොව සකස් කරන්නා වෙමි, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තෙමි, උපන්නවුන්ගේ ද උපදිනවුන්ගේ ද පියා වෙමි. මා විසින් මේ සත්ත්‍වයෝ මවන ලදහ. ඒ (එසේ සිතනුයේ) කවර හෙයින්? යත්: ‘අන් සත්ත්‍ව කෙනෙකුත් මෙහි මේ අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ’යි පූරීයෙහි මට මේ සිත පහළ විය. මෙසේ මාගේ ප්‍රාචීනාව ද විය. මේ සත්ත්‍වයෝත් මගේ ඒ ප්‍රාචීනාව අනු ව මේ අත්බවට ආහ” යනු යි. යම් සත්ත්‍ව කෙනෙක් පසු වෑ උපන්නෝ ද ඔවුනට ද මේ සිත වෙයි. ‘මේ හවත් තෙමේ බ්‍රහ්ම ය, මහා-බ්‍රහ්ම ය, අනුත් මැඩ පවත්වා සිටින්නා ය, අනුත් විසින් නො මැඩුණේ ය, ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නේ ය, ලොව තමා වශයෙහි පවත්වන්නේ ය, ඊශ්වර ය, කරුණා ය, නිෂීතා ය, උත්තමයා ය, ලොව සකස් කරන්නා ය, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තා ය, උපන් උපදනා සියල්ලන් ගේ පියා ය. මේ හවත් බිඹු විසින් අපි මවන ලද්දමෝ වමු. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මොහු වනාහි අපට පළමු ව මෙහි උපන්නහු අපි දුටුවමු. අපි වනාහි පසු වෑ උපන්නමහ” යනු යි.

46. තත්‍ර භික්ඛවෙ යො සො සත්තො පඨමං උපපන්නො, සො දීක්ඛාසු--කතරො ව හොති වණ්ණවන්තතරො ව මහෙසකකිතරො ව. යෙ පන තෙ සත්තා පඨ්ථි උපපන්නා, තෙ අපාසුකතරො ව හොන්ති දුබ්බණ්ණතරො ව අපොසකිතරො ව. ණානං ඛො පතෙනං භික්ඛවෙ විජ්ඣි යං අඤ්ඤාතරො සත්තො තම්හා කායා චච්චා ඉත්තනං ආගට්ඨති.

ඉත්තනං ආගමො සමානො අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බජ්ඣති. අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බජ්ඣතො සමානො ආතප්පමනිය පබ්බතමනිය අනුයොග--මනිය අපාමාදමනිය සම්මාමනසිකාරමනිය තථාරූපං වේතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ විතෙත තං පුබ්බතිවාසං අනුස්සරති, තත්තො පරං නාත්‍රස්සරති. සො එවමාන:

‘යො ඛො සො හවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදජ්ඣදසො චසවන්ති ඉස්සරො කතතා නිම්මානා සෙවෙඨා සජ්ඣා වසී පිතා භූත--හව්‍යානං, යෙන මයං භොතා බ්‍රහ්මණා නිම්මිතා, යො නිවේවා බ්‍රුවො සස්සතො අවිපරිණාමබ්‍රවෙමා සස්සතිසමං තප්ථව ඨස්සති. යෙ පන මයං අහුම්හා තෙන භොතා බ්‍රහ්මණා නිම්මිතා, තෙ මයං අනිව්වා අඤ්ඤා අපාසුකා චචතබ්බමා ඉත්තනං ආගතා’ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ණානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵතෙ සමණ--බ්‍රාහ්මණා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං අසස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙන්නි.

47. දුතියෙ ව භොන්තො සමණබ්‍රාහ්මණා කිම්ආගමම කිම්ආරබ්භ එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං අසස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙන්නි ?

46. මහණෙනි, එහි යම් සත්ත්වයෙක් පළමු වැටපත්තේ ද, හේ සෙත්සනාව වඩා දීඝායුතෙ වෙයි, සෙත්සනාව වඩා වණ්ණිවත් වෙයි, සෙත්සනාව වඩා මහායශස් ඇත්තේ වෙයි, යම් කෙනෙක් විනාසි පත්‍ර වැටපත්තේ ද ඔහු පළමු උපත්තනුව වඩා මත්භූයුතෙ ද වෙයි, ඔහුට වඩා වණ්ණිගත් සිත ද වෙයි, ඔහුට වඩා අල්පයශස් ඇත්තේ ද වෙයි. මහණෙනි, යම් තෙයෙකින් ඔවුන් අතුරෙන් කිසි සත්ත්වයෙක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ මිනිසත්ඛවට පැමිණේ ය යන කාරණයෙන් ඇදීද මෙය විද්‍යමාන ය. (එත එකෙකු). එසේ හේ මේ මිනිසත්ඛවට ආයේ ම කිසි ගෙයින් පැවිදි බිමට වැදී. කිසි ගෙයින් පැවිදි බිමට වන්නේ ම, හේ උත්සාහ වඩා වැර වඩා පුත පුතා වැයම් කොට නොපමා බව තිසා හුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි මෙයින් පෙරැ වූ ජාතිය සිහි කෙරේ ද, එයින් ඔබ්බෙහි සිති නො කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලබයි. හෙ තෙම මෙසේ කියයි: “යම් ඒ භවත් බ්‍රහ්මයෙක් මහාබ්‍රහ්ම ද, අනුත් මැඩි පවත්-වන්නේ ද, ඊශ්වර ද, කාරක ද, නිමාපක ද, උත්තම ද, ලොව සකස් කරන්නේ ද, පුරුදු කළ වසිනා ඇත්තේ ද, උපනුත්තවත් උපදනා-වුත්තවත් පිතා ද, යම් භවත් මහබ්‍රහ්ම පිසින් අපි මවන ලද්දේ ද, ඒ මහබ්‍රහ්ම තෙමේ නිත්‍ය ය, බ්‍රැව ය (නො මැරෙන්නේ ය), සද්ධාමාන ය, නොවෙනස් වන ස්වභාව ඇත්තේ ය, මහාපාරිච්ඡි ආදී ශාශ්වත වස්තූන් හා සම වැ එසේ ම නොවෙනස් වැ සිටින්නේ ය. යම් බදු අපි ඒ භවත් බ්‍රහ්ම විසින් මවන ලද්දේ ද, ඒ අපි අනිත්‍යයමිත, අබ්‍රැවියමිත, අල්පා-යුඝකයමිත, මැරෙන ස්වභාවය ඇත්තමිත, එ බැවින් බ්‍රහ්ම ලොවින් සැව මෙහි මේ මිනිසත්ඛවට ආමිත” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැවැ ඇතැම් මහණ බ්‍රහ්මයෙන් එකත්‍ය-ශාශ්වතීකත් ඒකත්‍යඅශාශ්වතීකත් වූවෝ ආත්මයත් ලෝකයත් එක් කොටසක් ශාශ්වත කොටත් එක් කොටසක් අශාශ්වත කොටත් පණවත් නම්, මේ ඒ පළමු කාරණය යි.

47. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් — පිත්චත් මහණ බ්‍රහ්මයෙන් කුමක් නිසා කීමෙක එල්වැ ඒකත්‍යශාශ්වතීක ද ඒකත්‍ය අශාශ්වතීක ද වූවෝ ආත්මයත් ලෝකයත් එක් කොටසක් ශාශ්වතත් එක් කොටසක් අශාශ්වතත් කොට පණවත් ද? යත්:

සනති භික්ඛවෙ බිඛ්ඛාපදෙසිකා නාම දෙවා, තෙ අතිවෙලං හස්ස-
බිඛ්ඛාරතිබ්බමසමාපන්නා විහරන්ති. තෙසං අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිබ්බම-
සමාපන්නානං විහරතං සති මුස්සති. සතියා සමෙමාසා තෙ දෙවා තමහා
කායා වචන්ති.

ථානං ඛො පනෙනං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤානරො සතෙනා
තමහා කායා වචන්ති ඉත්තං ආගච්ඡති. ඉත්තං ආගතො සමානො
අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො
ආතප්පමනිය පඬාතමනිය අනුයොගමනිය අප්පමාදමනිය සම්මානයි-
කාරමනිය තපාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුත්ති යථාසමාහිතෙ විතෙත නං
පුප්ඛෙතිවායං අනුස්සරති, තතො පරං නානුස්සරති.

සො එවමාන: යෙ ඛො තෙ භොජනා දෙවා න බිඛ්ඛාපදෙසිකා,
තෙ න අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිබ්බමසමාපන්නා විහරන්ති. තෙසං න
අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිබ්බමසමාපන්නානං විහරතං සති න මුස්සති.
සතියා අසමෙමාසා තෙ දෙවා තමහා කායා න වචන්ති, තිච්චා ඩුචා සස්සනා
අපිපරිණාමබ්බමා සස්සතිසමං තථෙව ථස්සන්ති. යෙ පන මයං අනුමි
බිඛ්ඛාපදෙසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිබ්බමසමාපන්නා විහරිමා,
තෙසං නො අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිබ්බමසමාපන්නානං විහරතං සති
මුස්සති. සතියා සමෙමාසා එවං මයං තමහා කායා ඩුතා අතිච්චා අග්ගුචා
අප්පාසුකා වචනබ්බමා ඉත්තං ආගතා'ති.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ථානං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං
අසස්සතං අනගානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්ති.

48. තතියෙ ව භොජනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්භ
එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං අසස්සතං
අනගානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙත්ති ?

සනති භික්ඛවෙ මනොපදෙසිකා නාම දෙවා, තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤා-
මඤ්ඤං උපතිජ්ඣායන්ති. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤාමඤ්ඤං උපතිජ්ඣායන්තා,
අඤ්ඤාමඤ්ඤාමති විතාන්ති පදුසෙන්නති. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤාමති පදුරිථිවිතනා
භිලන්තකායා භිලන්තවිතනා, තෙ දෙවා තමහා කායා වචන්ති.

මහණෙනි, බිඬ්ඛාපදෙසික තම දෙව් කෙනෙක් ඇත්තා. ඔහු ආහාර-පඤ්ඤාපාලය ඉක්මවා මෙවුන්දමිති ද කාසික වාචසික ක්‍රියායෙහි ද යෙදුණේ වූ වෙසෙත්. බොජුන් ගන්නා කාලසීමාව ද ඉක්මවා මෙවුන්දමිති ද කාසික වාචසික ක්‍රියායෙහි ද ඇලෙන ස්වභාවයට පැමිණ වසන ඔවුන්ගේ බොජුන් ගැත්මෙහි සිහි නැති වේ. එසේ සිහි නැති වීමෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත වෙත්.

මෙසේ වූ එක්තරා සහනියෙක් ඒ දේවනිකායයෙන් සැව මේ මිනිස්බවට පැමිණේ ය යන ගමක් ඇදී, මෙය ඇති එකෙක, එසේ මේ මිනිසත්බවට පැමිණියා වූ ම හේ බිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වේ. පැවිදි වූයේ ම උත්සාහ වඩා, වැර වඩා, පුනපුනා වැර වඩා, එළැඹ සිටි සිහිය වඩා, නුවණ වඩා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වූ පිහිටි කල්හි ඒ පෙර ඇත්බව සිහි කෙරේ ද, එයින් යට සිහි නොකෙරේ ද, එබඳු වූ විත්තසමාධියක් ලබයි.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වත් දෙව් කෙනෙක් බිඬ්ඛාපදෙසික නො වෙත් ද, ඔහු බොජුන්වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දමිතින් කාසික වාචසික ක්‍රියායෙහින් ඇලෙන ස්වභාවයට පැමිණියෝ වූ නො වෙසෙත්. එසේ වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දමිතින් සෙසු කාසික වාචසික ක්‍රියායෙහින් ඇලෙන ස්වභාවයට පැමිණ නොවසන ඔවුනට බොජුන් ගැත්මෙහි සිහි නැති නො වේ. එසේ සිහි නැති නොවනුයෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත නො වෙත්. ඔහු නිත්‍ය හ. ඒකාන්ත හ. සද්කාලික හ. නො පෙරළෙන සුභ හ. ශාශ්වතීන්ව (පෘථිවි ආදි සද්කාලික වස්තූන්ට) යම් වූ එසේ ම සිටිනාහ. යම් බඳු වූ අපි වනාහි බිඬ්ඛාපදෙසික වමෝ ද, ඒ අපි වේලාව ඉක්මවා හමික්කාරතාවයට පැමිණියෝ වූ වුටුමෝ ද, වේලාව ඉක්මවා හමික්කාරතාවයට පමිණියෝ වූ වසන ඒ අපට බොජුන් ගැත්මෙහි සිහි නැති විය. සිහි නැති වීමෙන් මෙසේ අපි ඒ දිව්‍යනිකායයෙන් ව්‍යුත වුවමෝ එ හෙයින් ම අනිත්‍ය වුවමෝ අවුච්ච වුවමෝ අල්පායුක වුවමෝ මැරෙන ස්වභාවය ඇත්තමෝ මේ මිනිස්බවට පැමිණියමිත්” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක එල්බූ ඇතැම් මහණබඳුණෝ ඒකත්‍යශාශ්වතීක ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතීක ද වුවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක් කොටසක් අශාශ්වත ද කොට පණවත් තම, මේ ඒ දෙවෙහි කාරණය යි.

48. තෙවෙනි කරුණෙහි ද - පින්වත් මහණබඳුණෝ කුමක් උදෙසා කුමක් ඇරැඹ ඒකත්‍යශාශ්වතීක ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතීක ද වුවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් කොටසක් ශාශ්වත වශයෙනුත් කොටසක් අශාශ්වත වශයෙනුත් පණවත් ද ? යත්:

මහණෙනි, මහෝපදෙසික තම දෙව් කෙනෙක් ඇත්තා. ඔහු කීපුණු සිහින් බොහෝ වේලා උනුත් බලත්. ඔහු කීපුණු සිහින් උනුත් බලන්නෝ, උනුත් කෙරෙහි හිත් දූෂිත කෙරෙත්. මෙසේ උනුත් කෙරෙහි දූෂිත කළ සිත් ඇති ඔහු (එ හෙයින් ම) මිටිකුණු කය ඇත්තෝ මිටිකුණු සිත් ඇත්තෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත වෙත්.

ථානං ඛො ට්ඨෙතං භික්ඛවෙ පිජ්ඤි යං අඤ්ඤානරො සතොතා තම්භා කායා ච්චිඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියානං ආගමන්ති. ඉන්ද්‍රියානං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං ට්ඨෙත්ති. ආගාරස්මා අනගාරියං ට්ඨෙත්තො සමානො ආතප්පමනාය පට්ඨානමනාය අනුයොගමනාය අප්පමාදමනාය සමමා- මහතිකාරමනාය තථාරූපං වෙතොසමාධිං පුසති යථාසමාහිතො විනෝතං පුඤ්ඤතිවාසං අනුස්සරති තතො පරං නානුස්සරති.

සො ඵම්මානං යෙ ඛො තෙ භොනොතා දෙවා න මනොපද්දසිකා, තෙ න අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්ති. තෙ න අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤමහි අප්පදුර්ථිවතො අකීලනා- කායා අකීලනත්විතො, තෙ දෙවා තම්භා කායා න ච්චන්ති නිච්චා ධුම්භා සංඝාතා අපිපරිණාමධම්මා සංඝාතිසමං තප්ථව ථස්සන්ති, යෙ පන මයං අනුමත මනොපද්දසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣාසිමහ. තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤමහි¹ විතොති පදුසිමහ. තෙ මයං අඤ්ඤමඤ්ඤමහි පදුර්ථිවතො කීලනාකායා කීලනත්විතො ඵං තම්භා කායා චුතා අතිච්චා අග්ග්චා අප්පාසුතා ච්චන්ධම්මා ඉන්ද්‍රියානං ආගතා'ති.

ඉදං භික්ඛවෙ තතීයං ථානං යං ආගමම යං ආරාධන ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණ ඵකච්චසංඝාතිකා ඵකච්චඅසංඝාතිකා ඵකච්චං සංඝාතං ඵකච්චං අසංඝාතං අත්තානඤ්ඤ ලොකඤ්ඤ පඤ්ඤපෙන්නති.

49. චතුස්ථෙ ච භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා කිම්භගමම කිම්ආරාධන ඵකච්චසංඝාතිකා ඵකච්චඅසංඝාතිකා ඵකච්චං සංඝාතං ඵකච්චං අසංඝාතං අත්තානඤ්ඤ ලොකඤ්ඤ පඤ්ඤපෙන්නති?

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තත්තභි තොති විමංසී. සො තත්තපරිජාහතං විමංසානුවරිතං සයමපටිභාතං ඵම්මානං යං ඛො ඉදං චුච්චති චකචුතති'පි සොතනති'පි ඝාණං'ති'පි කායො'ති'පි, අයං අත්තා අතිච්චො අග්ග්චො අසංඝාතො පිපරිණාමධම්මො, යං ච ඛො ඉදං චුච්චති විතනනති වා මනො'ති වා විඤ්ඤාණනති වා අයං අත්තා තිච්චො ධුමො සංඝාතො අපිපරිණාමධම්මා සංඝාතිසමං තප්ථව ථස්සන්ති ති.

ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්ථං ථානං යං ආගමම යං ආරාධන ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණ ඵකච්චසංඝාතිකා ඵකච්චඅසංඝාතිකා ඵකච්චං සංඝාතං ඵකච්චං අසංඝාතං අත්තානඤ්ඤ ලොකඤ්ඤ පඤ්ඤපෙන්නති.

එක්තරා සත්‍යයක් ඒ දේවතායාගෙන් ගැබ් මේ මිනිස්වච්ච පැමිණිය යන සමත් ඇද්ද, මහණෙනි, මේ කාරණය ඇති එකෙකි. එසේ හේ මේ මිනිස්වච්ච පැමිණියේ ම ගිහිගෙන් නික්මා පැවිදිබවට පැමිණේ. පැවිදිබවට පැමිණි හෙතෙමේ උත්සාහය නිසා විශ්වීය නිසා නැවත නැවත වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම්සේ සිත මොනවට පිහිටි කල්හි ඒ පෙර අත්බව සිහි කෙරේ ද, එසින් යටි සිහි නො කෙරේ ද, එබඳු වූ චිත්තසමාධියක් ලබයි.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වත් දෙව් කෙනෙක් මනෝපදෙසික නො වෙත් ද, ඔහු බොහෝ වේලාවක් උනුත් කිසි සිතීන් නො බලත්. ඉතා බොහෝ වේලාවක් කිසිසිතීන් උනුත් නො බලන ඔහු උනුත් කෙරෙහි සිත් රිදුවා නො ගනිත්. උනුත් කෙරෙහි සිත් රිදුවා නො ගත් ඔහු කලානත නො වූ කය ඇත්තෝ, කලානත නො වූ සිත් ඇත්තෝ, ඒ දිව්‍ය නිකායයෙන් ව්‍යුහ නො වෙත්. යම් බඳු වූ අපි වනාහි මනෝපදෙසික වූවු ද, ඒ අපි ඉතා බොහෝ වේලාවක් උනුත් කිසි සිතීන් බැලුමක. ඒ අපි බොහෝ වේලා උනුත් කිසි සිතීන් බලන්නමෝ උනුත් කෙරෙහි සිත් රිදුවා ගනුමක. ඒ අපි උනුත් කෙරෙහි රිදුවා ගත් සිත් ඇත්තමෝ කලානත වූ කය ඇත්තමෝ කලානත වූ සිත් ඇත්තමෝ මෙසේ ඒ දේවතායාගෙන් ව්‍යුහ වූවමෝ (එහෙයින් ම) අතිත්‍යයමක. අමුළවයමක. අල්පාශ්‍රිතයමක. මෑරෙන සවනාවය ඇත්තමෝ මේ මිනිස්වච්ච ආමක” යනු යි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් උදෙසා යමක් ඇරැබූ ඒකත්‍යශාඛිකයා ද ඒකත්‍ය අශාඛිකයා ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාඛිකයා ද එක් කොටසක් අශාඛිකයා ද කොට පණවත් නම්, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

49. මහණෙනි, සතර වන කරුණෙහි - හවත් මහණබමුණෝ කුමක් උදෙසා කුමක් ඇරැබූ ඒකත්‍යශාඛිකයා ද ඒකත්‍ය අශාඛිකයා ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාඛිකයා ද එක් කොටසක් අශාඛිකයා ද කොට පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තඹි විතඹි කරන්නේ වෙයි, අයෝතිසෝමනස්කාරයෙන් විමසන්නේ වෙයි. හේ තඹි කොට ගන්නා ලද, නොනුවණින් විමසා ගැනීම අනුවැ පැවැති, තමාගේ හුදු වැටැහීම මෙසේ පවසයි: “ඇඟ යැ යි ද කණ යැ යි ද දිව යැ යි ද කය යැ යි ද කියා මේ යමක් කියනු ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය අතිත්‍ය ය, අමුළ ව ය, අශාඛික ය, පෙරළෙනුලු ය. සිත ය කියා හෝ මනස ය කියා හෝ විඤ්ඤාන ය කියා හෝ යමක් කියනු ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය වනාහි නිත්‍ය ය, වූ ව ය, ශාඛික ය, නොපෙරළෙනුලු ය, (මහාපාටිව්‍යාදි) සද්ධාමාන වස්තූන් හා සම වැ එසේ ම නො වෙනස් වැ සිටිනේ ය” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් උදෙසා යමක් ඇරැබූ ඇතැම් මහණබමුණෝ ඒකත්‍යශාඛිකයා ද ඒකත්‍ය අශාඛිකයා ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාඛිකයා ද එක් කොටසක් අශාඛිකයා ද කොට ද පණවත් නම්, මේ ඒ සතරවන කාරණය යි.

ඉමෙ හි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්‍යාගමණං එකච්චසංසාරිකා එකච්චඅසංසාරිකා එකච්චං සංසාරං එකච්චං අසංසාරං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති චජ්ඣති.

යෙ හි තෙච්ච භික්ඛවෙ සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා එකච්චසංසාරිකා එකච්චඅසංසාරිකා එකච්චං සංසාරං එකච්චං අසංසාරං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙච චතුති චජ්ඣති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තජ්ඣ ඉතො ඛගිඤ්ඤා.

50. තඤ්ඤං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිව්හිට්ඨානා එචං ගතිතා එචං පරාමිට්ඨා එචංගතිකා හවිස්සන්ති එචංඅභිසම්පරායා”ති. තං ච තථාගතො පජානාති. තතො ච උත්තරීතරං පජානාති. තං ච පජානනං න පරාමිසති, අපරාමිසතො වස්ස පච්චිත්තංයෙථ නිබ්බුති විදිතා. ථෙදනාතං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අභ්‍යාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං විදිතො අනුපාදා විමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

51. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඛම්මා ගමතිරා දුද්දසා දුරනුබොධා සත්තා පණ්ණිකා අතක්කාවචරා නිපුණා පණ්ණිතවෙදනියා, යෙ තථාගතො සංගං අභිඤ්ඤා සචරිකතා පථෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභූතචං වණණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යු.

52. සන්ති භික්ඛවෙ එතෙ සමණ්‍යාගමණං අත්තානඤ්ච අත්තානඤ්ච ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති චජ්ඣති. තෙ ච ගොජොතා සමණ්‍යාගමණං කිම්ගමම කිම්රඛම අත්තානඤ්ච අත්තානඤ්ච ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති චජ්ඣති?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමනිය පඩානමනිය අනුසොගමනිය අප්පමාදමනිය සම්මාමනසිකාරමනිය තථාරූපං චේතොසමාධිං උසුති යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ අත්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරති. සො එවමාන: “අත්තවා අයං ලොකො පරිච්චුමො, තං කිස්ස තෙඤ්ඤා? අහං හි ආතප්පමනිය -පෙ- තථාරූපං චේතොසමාධිං උසුතාම යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ අත්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරාමි. ඉමනා මහං එතං ජානාමි: යථා අත්තවා අයං ලොකො පරිච්චුමො”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං යානං යං ආගමම යං ආරඛම එතෙ සමණ්‍යාගමණං අත්තානඤ්ච අත්තානඤ්ච ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ ඒකත්‍යශාසිනික ද ඒකත්‍යඅශාසිනික ද වුවෝ මේ සතර කරුණින් ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාසිත ද එක් කොටසක් අශාසිත ද කොට පණවන්.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ යම් බමුණකෙනෙක් හෝ ඒකත්‍යශාසිනික ද ඒකත්‍යඅශාසිනික ද වුවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාසිත ද එක් කොටසක් අශාසිත ද කොට පණවන් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ සතර කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක් කරුණෙකින් හෝ එසේ පණවන්. මෙයින් පිටත් අන් කරුණෙක් නැත.

50. මහණෙනි, ‘මේ දූෂටකාරණයෝ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරාමිශීනය කරන ලද්දේ මෙබඳු තීරයාදී විපාකගති ආත්මෝ වෙන්, මෙබඳු පරලොභී ඇතියෝ වෙන් යැ’ යි මේ සතර දූෂටගතය ම තථාගත තෙමේ දන්නේ ය. තථාගත තෙමේ එය ද එයින් මත්තෙහි වූ සියල්ල ද දනී. එය දන්නේ, ‘මෙය මම් දනිමි’ යි ඒ දන්ම තාමණ දූෂට මාන වශයෙන් පරාමිශීනය නො කෙරෙයි. එය පරාමිශීනය නො කරන්නා වූ ඔහු විසින් ම තමාගේ කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (සුව ඇති තැන් පතපතා අත්‍යතීථිකයෝ නානාදූෂටගතයට පිවිසෙත් නම්) තථාගත තෙමේ ඒ චේදනාවන්ගේ උපත ද නැස්ම ද රසය ද දෙස ද නික්මුම ද ඇති හැටි දැන උපාදාන රහිත වෑ මිදුණේ වෙයි.

51. මහණෙනි, තථාගත බුදුරජ යම් බමුණෙකුන් තෙමේ ම විසිණි ඥානයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ඉණ කියන්නට තැන් කරන්නෝ යම් බමුණෙකුන් කරණ කොට ගෙන කියන්නෝ නම්, මේ වනාහි ගැඹුරු වූ දුර්දැසි වූ දුරනුබෝධ වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ අතකීවර වූ සිසුම් වූ පණිතවේදනීය වූ ඒ බමුණෝ ය.

52. මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ලොව කෙළවරත් ඇති-තැනීමට පිළිබඳ උපදවා ගත් දූෂට ආත්මෝ, කරුණු සතරෙකින් ලොවෙහි අත්තය හෝ අත්තනය පණවන්. ඒ හටත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹූ අන්‍යාත්‍යතාවාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ලොවැ අන්‍යාත්‍යතය පණවන් ද? යන්න.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් උත්සාහය නිසා විශ්වීය නිසා පුනපුනා වැර වැඩුම් නිසා අප්‍රමාදය නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අන්‍යා-සංඤ්චි වෑ වෙසේ නම්, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව අන්තවත් ය, භාත්පසින් ම වට ය.* ඒ කවර හෙයින්? යන්න: මම් වනාහි උත්සාහය නිසා ... යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අත්තසංඤ්චි වෑ වෙසෙමි ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලැබීම. මේ කරුණින් මෙලොව යම්සේ අත්තවත් ද, භාත්පසින් වට ද, එසේ මෙය මම් දනිමි” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඹූ ඇතැම් මහණ බමුණෝ අන්‍යා-ත්‍යතකදූෂට ඇත්තෝ ලොවෙහි අන්‍යාත්‍යතය පණවන් නම්, මේ ඒ පළමු වන කාරණය යි.

*. පරිවට්ඨ (පරිවර්ත්මන්)-වටින් ම මාංශය ඇත්තේ යනු පද්ධි යි. එයින් ‘සසීමය, වට ය’ යන අදහස ලැබේ.

53. දුතියෙ ව භොජෙනා සමණ්‍යාගමණං කිමාගමම කිමාරබ්බ අනාභනතිකා අනාභනතං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමනිය පටිභාසමනිය අනුසංගමනිය අප්පමාදමනිය සමමාමනසිකාරමනිය තථාරූපං වෙතොසමාධිං පුසති, යථාසමාභිනෙ විතෙත අනන්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරති. සො එවමාන: “අනන්තො අයං ලොකො අපරිට්ඨමොති, යෙ තෙ සමණ්‍යාගමණං එවමානංසු: අනන්තො අයං ලොකො පරිට්ඨමොති, තෙසං මුසා, අනන්තො අයං ලොකො අපරිට්ඨමොති, තං කිස්ස හෙතු? අහං හි ආතප්පමනිය -පෙ- තථාරූපං වෙතොසමාධිං පුසාමි යථාසමාභිනෙ විතෙත අනන්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරාමි. ඉමිතාමහං එතං ජානාමි යථා අනන්තො අයං ලොකො අපරිට්ඨමොති.”

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ථානං යං ආගමම යං ආරබ්බ එතෙ සමණ-
 බ්‍රාහ්මණො අනාභනතිකා අනාභනතං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති.

54. තතියෙ ව භොජෙනා සමණ්‍යාගමණං කිමාගමම කිමාරබ්බ අනාභනතිකා අනාභනතං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමනිය පටිභාසමනිය අනුසංගමනිය අප්පමාදමනිය සමමාමනසිකාරමනිය තථාරූපං වෙතොසමාධිං පුසති, යථාසමාභිනෙ විතෙත උඤ්චිමධො අනන්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරති තිරිසං අනන්තසඤ්ඤි. සො එවමාන: “අනන්තො ව අයං ලොකො අනන්තො ව. යෙ තෙ සමණ්‍යාගමණං එවමානංසු: ‘අනන්තො අයං ලොකො පරිට්ඨමොති’ති, තෙසං මුසා. යෙ‘පි තෙ සමණ්‍යාගමණං එවමානංසු: ‘අනන්තො අයං ලොකො අපරිට්ඨමොති’ති, තෙසමපි මුසා. අනන්තො ව අයං ලොකො අනන්තො ව. තං කිස්ස හෙතු? අහං හි ආතප්පමනිය -පෙ- තථාරූපං වෙතොසමාධිං පුසාමි යථා සමාභිනෙ විතෙත උඤ්චිමධො අනන්තසඤ්ඤි ලොකස්මිං විහරාමි තිරිසං අනන්තසඤ්ඤි. ඉමිතාමහං එතං ජානාමි: යථා අනන්තො ව අයං ලොකො අනන්තො” වාතී.

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ථානං යං ආගමම යං ආරබ්බ එතෙ සමණ-
 බ්‍රාහ්මණො අනාභනතිකා අනාභනතං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති.

55. චතුත්තරෙ ව භොජෙනා සමණ්‍යාගමණං කිමාගමම කිමාරබ්බ අනාභනතිකා අනාභනතං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති ?

53. දෙවෙනි කරුණෙහි ද - භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බූ අන්තානන්තිකදූපටි ගත්තෝ ලොවෙහි අන්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා පුතපුතා වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් (ධ්‍යානයෙකින්) සිත මනා වූ පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අනන්තසංඝී වූ වෙසේ ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් උපදවයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව අනන්ත ය, අපරිශන්ත ය. යම් ඒ මහණබමුණු කෙනෙක් ‘මේ ලෝකය කෙළවරක් ඇත්තේ ය. භාත්පසින් වට යැ’ යි මෙසේ කිහු ද, ඔවුන්ගේ කීම බොරු ය. මේ ලෝකය අනන්ත ය, අපරිශන්ත ය. කවර හෙයින්? යත්: මම වතාහි උත්සාහය නිසා... යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වූ පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අනන්තසංඝී වූ වෙසෙමි ද, එබඳු වූ චිත්තසමාධියක් ලැබිමි. ලෝකය යම් හේ අනන්ත ද අපරිශන්ත ද, මම මේ කාරණයෙන් මෙය එසේ දකිමි” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක එල්බූ ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තිකදූපටි ගත්තෝ ලෝකය පිළිබඳ අන්තානන්තය පණවත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

54. මහණෙනි, තෙවෙනි කරුණෙහි ද - මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ අන්තානන්තිකදූපටි ඇත්තෝ ලොවූ අන්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා චිරිය නිසා පුතපුතා වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි, ‘ලොවෙහි උඹන් යටින් කෙළවරක් ඇතැ’ යි සංඥ ඇති වූ, එහෙත් ‘ලොවෙහි සරසින් කෙළවරක් නැතැ’ යි යන සංඥ ඇති වූ වෙසේ ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව කෙළවරක් ඇත්තේ ද කෙළවරක් නැත්තේ ද වේ. යම් මහණබමුණුකෙනෙක් ‘මේ ලොව කෙළවරක් ඇත්තේ ය, වට යැ’ යි කිහු ද, ඔවුන්ගේ වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණුකෙනෙක් වතාහි ‘මේ ලොව කෙළවරක් නැත්තේ ය. සීමාවක් නැත්තේ යැ’ යි කිහු ද, ඔවුන්ගේ වචන ද හිස් ය. මේ ලොව අන්තවත් ද අනන්ත ද වේ. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මම වතාහි උත්සාහ වඩා, චිරිය වඩා... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හි ලොවෙහි උඹන් යටින් කෙළවරක් ඇතැ යි ද සරසින් කෙළවරක් නැතැ යි ද යන සංඥ ඇති වූ වෙසෙමි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලැබිමි. ලෝකය යම් හේ කෙළවරක් ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද, මේ කරුණින් එසේ මෙය මම දකිමි.” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක එල්බූ ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තිකදූපටි ගත්තෝ ලෝකයේ අන්තානන්තය පණවත් ද, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

55. සිවුවන කාරණයෙහි ද - භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ අන්තානන්තිකදූපටි ගත්තෝ ලොවේ අන්තානන්තය පණවත් ද? යත්:

ඉබ් භික්ඛුවෙ එකඟෙව් සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තක්කි හොති විමංසී. සො තක්කපරියාතනං විමංසානුවරිතං සයමපටිහානං එවමාන: “නෙව්වායං ලොකො අනතවා න පතානනො. යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො එවමානංසු: ‘අනතවා අයං ලොකො පරිවට්ඨමො’ති, තෙසං මුසා. යෙ‘පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො එවමානංසු: ‘අනතො අයං ලොකො අපරිගන්තො’ති, තෙසම්පි මුසා. යෙ‘පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො එවමානංසු: ‘අනතවා ව අයං ලොකො අනතො වා’ති තෙසම්පි මුසා. තෙවායං ලොකො අනතවා න පතානනො”ති.

ඉදං භික්ඛුවෙ චතුර්ථං ථානං යං අගමම යං අරබ්භ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණො අනතානනිකා අනතානනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති.

56. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛුවෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අනතානනිකා අනතානනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති චතුර්ථං චතුර්ථං. යෙ හි කෙච්ඡි භික්ඛුවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අනතානනිකා අනතානනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව චතුර්ථං චතුර්ථං, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. නප්ථි ඉතො ඛගිථා.

57. තසිදං භික්ඛුවෙ තථාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිට්ඨිවර්ණානා එවං ගතිනා එවං පරාමධානා එවංගතිනා සවිස්සන්ති එවං අභිසම්පරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති, තතොච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො චස්ස පච්චතකඤ්ඤාච නිබ්බුති චිදිතා. ථෙදිතානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීතච්ඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං චිදිතා අනුපාදා විමුක්තො භික්ඛුවෙ තථාගතො.

58. ඉමෙ බො තෙ භික්ඛුවෙ ධම්මා ගමහිරා දුර්දසා දුර්නුබ්බාසා සන්තා පණ්ණිකා අතක්ඛාවචරා නිපුණො පණ්ණිකාවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සචජිකත්වා පථෙදෙති, යෙ හි තථාගතස්ස යථාභූතං වණණං සම්මා වදම්මානා වදෙය්සං.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තර්ක කරන්නේ වෙයි, විමසන්නේ වෙයි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තර්ක කළ, විමසුම්කළුවන් පමණින් ම මෑත ගත්තා ලද සිය වැටැහීම මෙසේ පවසයි: “මේ ලොව අන්තයක් (කෙළවරක්) ඇත්තේත් නො වෙයි. අන්තයක් නැත්තේත් නො වෙයි. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මේ ලොව අත්තවත් ය, වට යැ’ යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මේ ලොව අන්තයක් නැත්තේ යැ යි, කොණක් නැත්තේ යැ’ යි කීහු නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මේ ලොව අන්තයක් ද වේ, අන්තය ද වේ’ යැ යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන හිස් ය. මේ ලොව අන්තයක් ඇත්තේත් නො වේ ම ය. අන්තයක් නැත්තේත් නො වේ ම ය” යනුයි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැඹූ ඇතැම් මහණබමුණෝ අත්තානන්තික වූවෝ ලොවේ අත්තානන්තය පණවත් නම්, මේ ඒ සිවුවන කාරණය යි.

56. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අත්තානන්තික දූෂිත ගත්තෝ මේ සතර කරුණින් ලෝකයේ අත්තානන්තය පණවත්. මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණකෙනෙක් හෝ අත්තානන්තික දූෂිත ගත්තෝ ලෝකයේ අත්තානන්තය පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කී සතර කරුණින් ම හෝ මොවුන් අසුරෙන් එක්තරා කරුණකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත්කී කරුණක් එයට නැත.

57. මහණෙනි, “මේ දූෂිත හෝ දූෂිතකාරණයෝ මෙසේ ගත්තා ලද්දේ, මෙසේ පරාමාණු වූවෝ මේබදු නිරයාදිවිපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ. මේබදු වූ පරලොචි ඇතියෝ වන්නාහ” යි තථාගත තෙමේ ඒ මේ සතර දූෂිතය ම තත් අසුරින් දකී. තථාගත තෙමේ එය ද දකී. එයින් මත්තෙහි වූ (සීල සමාධි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥානදර්ශන සම්ඥානාඥාන යන මේ) සියල්ලත් දකී. එය දන්නේ, ‘මෙය මම දනිමි’ යි තාමණා දූෂිත මාත වශයෙන් ඒ දැනීම පරමාර්ථය නො කෙරෙයි. එය පරමාර්ථය නොකරන ඒ තථාගත බුදුහු විසින් ම තමාගේ කෙළෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (මෙහි සුව පත් වමු යි, අසෝ තැන සුව පත් වමු යි සිතමින් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අත්තොටුවෝ තානාවිබදුපි-ගහනයට වදිත් ද,) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආත්මාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන උපාදාන රහිත වූ මිදුණේ වෙයි.

58. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුත් පරෝපදේශ රහිත වූ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරුණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ඥාණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ, ගැබුරු වූ සම්ඥ බුදු කෙනෙකුත් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ තර්කයෙන් බැස ගත නො හැකි වූ සිසුම් වූ ප්‍රාඥයන් විසින් ම දැන හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ යි.

59. සතෙකු තිසරවෙල එකක සමඟමුගුණය අමරාවතකටයනා තත්ත තත්ත පසුගා පුටියා සමානා වාමාවිකකටය අපරාජනනි අමරාවතකටය වතුනි වතුනි. තෙ ව ගොනොනා සමඟමුගුණය කිමාගමම කිමාරකුණ අමරාවතකටයනා තත්ත තත්ත පසුගා පුටියා සමානා වාමාවිකකටය අපරාජනනි අමරාවතකටය වතුනි වතුනි ?

60. ඉබ් තිසරවෙල එකක සමඟමුගුණය වා බ්‍රහ්මචරයා වා ඉදං කුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාති. ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාති. තසං එවං ගොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාමි. ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාමි. අහංඤ්ච ඛො පන ඉදං කුසලනනි යපාසුතං තපප්පානොනො, ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානොනො, ඉදං කුසලනනි වා ව්‍යාකරොග්ගං, ඉදං අකුසලනනි වා ව්‍යාකරොග්ගං, තත්ත මෙ අසං ජ්ඣෙදා වා රාගො වා දොසො වා පටිඝො වා, යත්ත මෙ අසං ජ්ඣෙදා වා රාගො වා දොසො වා පටිඝො වා, තං මමසං මුසං. යං මමසං මුසං, ගො මමසං විසංගො, ගො මමසං විසංගො, ගො මමසං අනාරොගො” ති.

ඉති ගො මුසාවාදගයා මුසාවාදපරිච්ඡෙදනා නෙවිදං කුසලනනි ව්‍යාකරොග්ගං. ත පනිදං අකුසලනනි ව්‍යාකරොග්ගං. තත්ත තත්ත පසුගා පුටියා සමානා වාමාවිකකටය අපරාජනනි අමරාවතකටය: “එවමපි මෙ නො, තපා’ති’පි මෙ නො, අඤ්ඤා’ති’පි මෙ නො, නො’ති’පි මෙ නො, නො නො’ති’පි මෙ නො” ති.

ඉදං තිසරවෙල පඨමං ධාතං යං අගමම යං අරකුණ එකක සමඟ- බ්‍රහ්මචරයා අමරාවතකටයනා තත්ත තත්ත පසුගා පුටියා සමානා වාමාවිකකටය අපරාජනනි අමරාවතකටය.

61. දුතියෙ ව ගොනොනා සමඟමුගුණය කිමාගමම කිමාරකුණ අමරාවතකටයනා තත්ත තත්ත පසුගා පුටියා සමානා වාමාවිකකටය අපරාජනනි අමරාවතකටය ?

ඉබ් තිසරවෙල එකක සමඟමුගුණය වා බ්‍රහ්මචරයා වා ඉදං කුසලනනි යපා- සුතං තපප්පානාති. ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාති. තසං එවං ගොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාමි. ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානාමි. අහංඤ්ච ඛො පන ඉදං කුසලනනි යපාසුතං තප- ප්පානොනො, ඉදං අකුසලනනි යපාසුතං තපප්පානොනො, ඉදං කුසලනනි වා ව්‍යාකරොග්ගං, ඉදං අකුසලනනි වා ව්‍යාකරොග්ගං, තත්ත මෙ අසං ජ්ඣෙදා වා රාගො වා දොසො වා පටිඝො වා, යත්ත මෙ අසං ජ්ඣෙදා වා රාගො වා දොසො වා පටිඝො වා, තං මමසං උපාදානං. යං මමසං උපාදානං, ගො මමසං විසංගො, ගො මමසං විසංගො, ගො මමසං අනාරොගො” ති.

59. මහණෙනි, අමරපිණ්ණපක වූ සමහර මහණබමුණුකෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමර්ශන ලද්දේ ම වස්සු සහරෙකින් වාග්වික්ෂේපයට අමරපිණ්ණපකට පැමිණෙත්. ඒ හවන් මහණබමුණෙක් කුමක් කියා කුමක් ඇරැබූ අමරපිණ්ණපක වූවෝ, ඒ ඒ තත්ති ප්‍රශ්න විමර්ශන ලද්දේ ම වස්සු සහරෙකින් වාග්වික්ෂේපයට අමරපිණ්ණපකට පැමිණෙත් ද? යත්:

60. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටි නො දනී. 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටි නො දනී. ඔහුට "මේ කුසලා" යි මම ඇතිසැටි නො දනිමි, 'මේ අකුසලා' යි ඇතිසැටි නො දනිමි. මම වතාහි 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, 'මේ කුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, 'මේ අකුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, ඒ පැවැත්මෙහි මට ඡන්දයෙන් හෝ රූපයෙන් හෝ දේහයෙන් හෝ පටිකැණීමෙන් හෝ වන්නේ ය. යම් කරුණෙකි මට ඡන්දය හෝ රූපය හෝ දේහය හෝ පටිකැණීමට හෝ වන්නේ නම්, ඒ මගේ ප්‍රකාශය බොරුවෙන් වන්නේ ය. මගේ යම් ප්‍රකාශයක් බොරු වන්නේ නම්, එය මට දුකක් වන්නේ ය. මට යම් දුකක් වන්නේ නම්, එය මට සවිඵල මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය" යි මෙසේ සිතෙත් වෙයි.

මෙසේ හෙතෙම මුසාවාදයට බියෙන්, මුසාවාදයට පිළිකුලෙන්, 'මෙය කුසලා' යි නො ම පවසයි. 'මෙය අකුසලා' යි නො ද පවසයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමර්ශන ලද්දේ ම "මෙසේත් මගේ පිළිගැන්මක් නැත. එසේත් මගේ පිළිගැන්මක් නැත, ඒ දෙකින් ම අන් පරිද්දෙකින් පිළිගැන්මක් මට නැත. 'නො පිළිගනිමි' යි කියා එකෙකුත් මට නැත. 'නො ම නො පිළිගනිමි' යි කියා එකෙකුත් මට නැත" යි වාග්වික්ෂේපයට අමරපිණ්ණපකට පැමිණේ.

මහණෙනි, යමක් කියා යමක් ඇරැබූ ඇතැම් මහණබමුණෝ අමරපිණ්ණපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමර්ශන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරපිණ්ණපකට පැමිණෙන්නාහු නම්, මේ ඒ පළමු කරුණ යි.

61. මහණෙනි, දෙවෙනි කරුණෙහි ද - හවන් මහණබමුණෝ කුමක් කියා කුමක් ඇරැබූ අමරපිණ්ණපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමර්ශන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරපිණ්ණපකට පැමිණෙත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනී. 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටි නො දනී. ඔහුට මෙසේ සිතෙත් වෙයි: "මම වතාහි 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනිමි. 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනිමි. 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි 'මේ අකුසලා' යි පැවැත්මෙහි නම්, 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටි නො දන්නෙමි 'මේ අකුසලා' යි පැවැත්මෙහි නම්, එ කරුණෙහි මට ඡන්දයෙන් හෝ රූපයෙන් හෝ දේහයෙන් හෝ ප්‍රතිශයෙන් හෝ පියා ගැන්නේ ය. යමෙක දී මට ඡන්දයෙන් හෝ රූපයෙන් හෝ දේහයෙන් හෝ ප්‍රතිශයෙන් හෝ වන්නේ නම්, එය මට උපාදානයක් වන්නේ ය. යමෙක් මට උපාදානයක් වන්නේ නම්, එය මට දුකක් වන්නේ ය. මට යම් දුකක් වන්නේ නම්, එය මට සවිඵල මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය" යනු යි.

ඉති. සො උපාදානගයා උපාදානපරිජේශුවර්, නෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පතිදං අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තත් තත් පඤ්ඤාං පුරෙඨා සමානො වාචාවිකේඛිතං ආපජ්ජති අමරාවිකේඛිතං: “එවම්පි මෙ තො, තථා‘ති‘පි මෙ තො, අඤ්ඤාථා‘ති‘පි මෙ තො, තො‘ති‘පි මෙ තො, තො තො‘ති‘පි මෙ තො” ති.

ඉදං භික්ඛවෙ උභිදං ධාතං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණො අමරාවිකේඛිතො තත් තත් පඤ්ඤාං පුරිඨා සමානා වාචාවිකේඛිතං
ආපජ්ජනති අමරාවිකේඛිතං.

62. තතියෙ ව භොනො සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්භ
අමරාවිකේඛිතො තත් තත් පඤ්ඤාං පුරිඨා සමානා වාචාවිකේඛිතං ආපජ්ජනති
අමරාවිකේඛිතං?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙචා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති
යථාභූතං තප්පජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභූතං තප්පජානාති. තස්ස
එවං තොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනති යථාභූතං තප්පජානාමි. ඉදං
අකුසලනති යථාභූතං තප්පජානාමි. අහඤ්ඤව ඛො උත ඉදං කුසලනති
යථාභූතං තප්පජානොනො, ඉදං අකුසලනති යථාභූතං තප්පජානොනො,
ඉදං කුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, සනති
හි ඛො උත සමණබ්‍රාහ්මණො උභෙකිතා තිපුණා කතපරප්පවාදා වාලවෙධිරුපා
චොභිඤ්ඤා මඤ්ඤා වරනති පඤ්ඤාගතෙන දිව්ඪිගතාති, තෙ මං තත්
සම්බුද්ධඤ්ඤා සම්බුද්ධානෙය්‍යං සම්බුද්ධානෙය්‍යං, යෙ මං තත් සම්බු-
ද්ධඤ්ඤා සම්බුද්ධානෙය්‍යං සම්බුද්ධානෙය්‍යං, තෙසාං ත සම්පාදෙය්‍යං,
යෙසාං ත සම්පාදෙය්‍යං, තෙ මම්ඤ්ඤා විභාතො, යො මම්ඤ්ඤා විභාතො,
සො මම්ඤ්ඤා අනන්තරොයො”ති.

ඉති සො අනුසොගගයා අනුසොගපරිජේශුවර්, නෙවිදං කුසලනති
ව්‍යාකරොති. න පතිදං අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තත් තත් පඤ්ඤාං
පුරෙඨා සමානො වාචාවිකේඛිතං ආපජ්ජති අමරාවිකේඛිතං: “එවම්පි
මෙ තො, තථා‘ති‘පි මෙ තො, අඤ්ඤාථා‘ති‘පි මෙ තො, තො‘ති‘පි මෙ තො,
තො තො‘ති‘පි මෙ තො”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ධාතං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණො අමරාවිකේඛිතො තත් තත් පඤ්ඤාං පුරිඨා සමානා වාචාවිකේඛිතං
ආපජ්ජනති අමරාවිකේඛිතං.

මෙසේ හෙ තෙම උපාදානය කෙරෙන් බියෙන්, උපාදානය කෙරෙන් පිළිකුලින් 'මෙය කුසලා' යි කියා හෝ නො පවසයි. 'මෙය අකුසලා' යි කියා හෝ නො පවසයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමාරන ලද්දේ ම, "මෙසේත් මගේ පිළිගැන්මෙන් නැත. එසේත් මගේ පිළිගැන්මෙන් නැත. අන් සැටියෙකිනුත් මගේ පිළිගැන්මෙන් නැත. 'එසේ නැත' යි කියාත් මගේ පිළිගැන්මෙන් නැත. 'එසේ නැත්තේත් නොවේ' යැ යි කියාත් මගේ පිළිගැන්මෙන් නැත" යි වෘත්තික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්බූ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමාරන ලද්දේ ම වෘත්තික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

62. මහණෙනි, තෙවෙනි කාරණයෙහිත් - තවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බූ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමාරන ලද්දේ ම වෘත්තික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද ? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනී. 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනී. ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි: "මම වතාහි මේ කුසලා යි තත් වූ පරිදි නො දනිමි. 'මේ අකුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දනිමි. මම ද 'මේ කුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දන්නෙමි, 'මේ අකුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දන්නෙමි, 'මේ කුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, 'මේ අකුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, නුවණැති සිසුම් බුද්ධි ඇති මෙරමා හා කළ වාද ඇති අස්ලොමක් ඊයෙන් විද පළා ලත දුනුවාවත් බදු වූ, තමන්ගේ කීපුණු නුවණින් අනුන්ගේ ලබ්ධින් සිදු ලත්තවුන් බදු වූ යම් කෙනෙක් හැසිරෙත් ද, එසේ වූ මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්හ, ඔහු ඒ කුසලාකුසලයෙහි මගේ ලබ්ධිය මා අතින් විමාරන්නාහ. 'කවර කරුණකින් මේ අර්ථය ගනී ද ?' යි කරුණු විමාරන්නාහ. මා කරුණු කී කල්හි එහි දෙස් දක්වා තර්කය කරන්නාහ. මම ඔවුනට කරුණු දක්වා මගේ මතය සනුට කොට කියන්නට සමත් නො වෙමි. යම් කෙනෙක්තව කරුණු දක්වා සම්මතසථාපනය කරන්නට මම සමත් නො වෙමි ද, එය මට පිඩාවෙක. මට යම් පිඩාවක් වේ ද, එය මට සමී මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය" යනු යි. මෙසේ හෙතෙම ප්‍රශ්න කරනුවට බියෙන්, ප්‍රශ්න කළ හොත් උත්තර දීමට බැර වෙතැ' යි උප්පායෙන්, 'මේ කුසලා' යි සෘජු වූ (දුගුරු) නො ම කියයි. 'මේ අකුසලා' යි කියා හෝ සෘජු වූ නො කියයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමාරන ලද්දේ ම, "මගේ මෙසේත් ගැන්මෙන් නැත. මගේ එසේත් ගැන්මෙන් නැත. අන් පරිද්දෙකිනුත් මගේ ගැන්මෙන් නැත. 'නැත' යි කියා මගේ ගැන්මෙන් ද නැත. 'එසේ නැත්තේත් නැත' යි කියාත් මගේ ගැන්මෙන් නැත" යි වෘත්තික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්බූ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විමාරන ලද්දේ ම වෘත්තික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ තුන්වන කාරණය යි.

63. චතුරේ. ච හොනො සමණ්ඩාගමණා කිමාගමෙ කිමාරබ්බ අමාරාපිකෙබ්බිකා තත් තත් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාපිකෙබ්බං ආපඤ්ඤාති අමාරාපිකෙබ්බං ?

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකපච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා මිඤ්ඤ හොති මොවුහො. හො මන්දකතා මොවුහතතා තත් තත් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානො වාචාපිකෙබ්බං ආපඤ්ඤාති අමාරාපිකෙබ්බං: “අනි පරො ලොකො”ති ඉති වෙ මං පුච්ඡසි, අනි පරො ලොකො”ති ඉති වෙ මෙ අස්ස, අනි පරො ලොකො”ති ඉති තෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං. ඵචමපි මෙ තො. තථා”ති”පි මෙ තො. අඤ්ඤථා”ති”පි මෙ තො. තො”ති”පි මෙ තො. තො තො”ති”පි මෙ තො. තනි පරො ලොකො”ති ? -පෙ- අනි ච තනි ච පරො ලොකො ? -පෙ- අනි සත්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- අනි ච තනි ච සත්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- තෙවනි න තනි සත්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- අනි සුකච්ඡක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො ? -පෙ- තනි සුකච්ඡක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො ? -පෙ- අනි ච තනි ච සුකච්ඡක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො ? -පෙ- තෙවනි න තනි සුකච්ඡක්ඛවානං කම්මානං ඵලං විපාකො ? -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණො ? -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණො ? -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණො ? -පෙ- තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණො ති ? ඉති වෙ මං පුච්ඡසි “තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණො”ති ඉති වෙ මෙ අස්ස, තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණො”ති ඉති තෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං. ඵචමපි මෙ තො. තථා”ති”පි මෙ තො. අඤ්ඤථා”ති”පි මෙ තො. තො”ති”පි මෙ තො. තො තො”ති”පි මෙ තො”ති.”

ඉදං භික්ඛවෙ චතුරං ථානං යං ආනමම යං ආරබ්බ ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණා අමාරාපිකෙබ්බිකා තත් තත් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාපිකෙබ්බං ආපඤ්ඤාති අමාරාපිකෙබ්බං.

64. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්ඩාගමණා අමාරාපිකෙබ්බිකා තත් තත් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාපිකෙබ්බං ආපඤ්ඤාති අමාරා- පිකෙබ්බං චතුරි වජ්ජති. යෙ හි තෙව භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අමාරාපිකෙබ්බිකා තත් තත් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාපිකෙබ්බං ආපඤ්ඤාති අමාරාපිකෙබ්බං, සකෙ තෙ ඉමෙතෙව චතුරි වජ්ජති, ඵතෙසං වා අඤ්ඤාතරත, තනි ඉතො බිහිථා,

63. සතර වැන්නෙහි ද - තවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමක එල්ලා අමරපික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වෘත්තීයවේදයට අමරපික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මද නුවණැත්තෙක් වෙයි, බොහෝ සේ මූළි වෙයි. හේ නුවණ මද බැවින්, බොහෝ සේ මූළි බැවින්, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම, වෘත්තීයවේදයට අමරපික්ෂේපයට පැමිණෙයි. ඒ මෙසේ ය: 'පරලොවෙක් ඇද්ද?' යි මෙසේ මා අතින් විචාරයි නම්, 'පරලොවෙක් ඇතැ' යි මෙසේ මට හැඟීමක් වී නම්, 'පරලොවෙක් ඇතැ' යි මෙසේ එය තව විසඳන්නෙමි. එහෙත් 'මට මෙසේත් හැඟීමක් නැත. අන් පරිද්දෙකුත් හැඟීමක් නැත. මට හැඟීමක් නැත්තේත් නොවෙයි, මට හැඟීමක් නැති නොවන්නේත් නොවෙයි. 'පර ලොවක් තැද්ද?' යි විචාරයි නම්... 'පර ලොවෙක් ඇත්තේත් නැත්තේත් මේ ද?' යි විචාරයි නම්... 'පරලොවෙක් නො ම ඇත්තේත් නො ම නැත්තේත් මේ ද?' යි විචාරයි නම්... උපපාදක (=මැරී උපද්‍රව) සත්ත්වයෝ ඇත්තෝ ද?' යි විචාරයි නම්... 'උපපාදක සත්ත්වයෝ නැත්තෝ ද?' යි... උපපාදක සත්ත්වයෝ ඇත්තෝත් නැත්තෝත් මෙත් ද?' යි... උපපාදක සත්ත්වයෝ නො ම ඇත්තෝත් නො ම නැත්තෝත් මෙද් ද?' යි... පුකාතදුක්ඛාතකමයත්තේ ඵල විපාක ඇද්ද?' යි... පුකාතදුක්ඛාතකමයත්තේ ඵල විපාක තැද්ද? යි... පුකාතදුක්ඛාතකමයත්තේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් මේ ද යි... පුකාතදුක්ඛාතකමයත්තේ ඵල විපාක නො ම ඇත්තේත් නො ම නැත්තේත් මේ ද?' යි... සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේ ද? යි... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වන්නේ ද? යි... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් මේ ද?' යි විචාරයි නම්, 'සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නො වන්නේත් මේ යැ' යි මට හැඟීමක් වේ නම්, 'සත්ත්ව තෙමේ මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නො වන්නේත් මේ යැ' යි එය තව විසඳන්නෙමි. එහෙත් මෙසේ මට හැඟීමක් නැත. එසේත් මට හැඟීමක් නැත. අන් ලෙසෙකිනුත් මට හැඟීමක් නැත. එසේ නැතැ යි කියාත් මට හැඟීමක් නැත. නැත්තේ ම නැතැ යි කියාත් මට හැඟීමක් නැත" යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් අරමැ ඇතැම් මහණබමුණෝ අමරපික්ෂේපක වූහ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වෘත්තීයවේදයට අමරපික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ සතර වන කාරණය යි.

64. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අමරපික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම මේ සතර වස්තුයෙන් වෘත්තීයවේදයට අපරිත්තවික්ෂේපයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, යම් මහණ තෙතෙක් හෝ බමුණකෙතෙක් හෝ අමරපික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වෘත්තීයවේදයට පැමිණෙත් නම්, අපරිත්තවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ වස්තු සතරින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා වස්තුවකින් හෝ වෘත්තීයවේදයට අපරිත්තවික්ෂේපයට පැමිණෙත්. මෙයින් පිටත් වස්තුවෙක් ඔවුන්ට නැත.

65. තසිදං භික්ඛවෙ තපාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිට්ඨිවසානා එවං ගහිනා එවං පරාමිට්ඨා එවංගතීනා ගවිසානාති එවංඅභිසම්පරායා”ති. තඤ්ච තපාගතො පජානාති. තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරිමිසති. අපරාමිසතො චස්ස පච්චතනං යෙව නිබ්බුති විදිතා. භෙදතානං සමුදයඤ්ච අත්තමඤ්ච අසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිසං-රණඤ්ච යථාභූතං විදිතා අනුපාදා විමුක්තො භික්ඛවෙ තපාගතො.

ඉමෙ භො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගම්හිරා දුද්දසා දුරනුභොධා සන්තා පණිතා අතකතාවචරා නිපුණා පණ්ණිතභෙදනීයා ගෙ තපාගතො සයං අභිඤ්ඤා සම්මාදායා පච්චෙදෙති, යෙහි තපාගතස්ස යථාභූතං චණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යං.

66. සනති භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්ත්‍රාගමණා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දළිහි වද්දති. තෙ ච නොතොනා සමණ්ත්‍රාගමණා කම්මාගමම කම්මාරඛන අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දළිහි වද්දති ?

සනති භික්ඛවෙ අසඤ්ඤාසත්තා නාම දෙවා, සඤ්ඤාපාදා ච පත තෙ දෙවා තමා කායා චචන්ති. ධානං භො පතෙනං භික්ඛවෙ මිජ්ජති යං අසඤ්ඤාතරො සතොතා තමා කායා චචන්ති ඉත්තතං ආගච්ඡති. ඉත්තතං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජතො සමානො ආත්මමනිය පරිත්තමනිය අනුසොගමනිය අත්තමාද-මනිය සමාමනිකාරමනිය තපාරූපං චේතොසමාධිං පුසති, යථා-සමාගිතො විතත සඤ්ඤාපාදං අනුස්සරති තතො ටරං නානුස්සරති. සො එවමාන: “අභිච්චසමුප්පනනා අත්තා ච ලොකො ච, තං කිස්ස ගෙතු ? අහං හි පුබ්බ නානොසිං, සො‘මහි එතරහි අනුභවා සන්තත්තාය¹ පරිණතො”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පටිමං ධානං යං ආගම්ම යං ආරඛන එකෙ සමණ-ත්‍රාගමණා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

1. සත්තත්තාය, සත්ථි.

65. මහණෙනි, 'මේ දෘටිසංඛ්‍යායෝ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරමාණු වූවෝ, මෙබඳු විරාකානි ඇත්තෝ වන්නාහ, මේ බඳු පරලොභි ඇතිගෝ වන්නාහ' යි තථාගත තෙමේ ඒ කාරණය දනී. තථාගත තෙමේ එය ද එයින් මන්තෙහි දෑ ද දනී. එහෙත් ඒ දැන්ම 'මම මෙය දනිමි' යි තාමණොචාතදෘටි වශයෙන් පරමාර්ථයනය නො කෙරෙයි. එසේ පරමාර්ථයනය නොකරන ඔහු විසින් පරෝපදේශ නැති වූ (තමා විසින් ම) තමාගේ කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ වෙයි. ('මෙහි සුව පස් වම්භ' යි 'අසෝ තැනැ සුව පස් වම්භ' යි සිතමින් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අත්තොටුවෝ නානාවිධ දෘටිගහනයට වදිත් ද.) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආඤාදය ද ආදිතවය ද නික්මීම ද තතු වූ පරිදි දන ඡන්දරාගය දුරු වූ බැවින් උපාදාන රහිත ව මුද්‍රණේ වෙයි.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙතෙකුත් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙතෙකුත් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ශුණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සජ්ඣ බුදු කෙතෙකුත් විසින් ම විනා සෙස්සත් විසින් නො දක්කැ තැනි වූ, එ හෙයින් ම සෙස්සත් විසින් අවමෝධ කට නො හැකි වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස ගත නොහැකි වූ, සිසුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දත හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

66. මහණෙනි, අභිවිච්ඡක්‍රියානා දෘටි ඇති ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ආත්මය ද ලෝකය ද අකාරණෝත්පත්ත කොට (හේතු ප්‍රත්‍යය නැති ව උපන්නවුන් කොට) කරුණු දෙකෙකින් පණවත්. ඒ ගවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරුමැ අභිවිච්ඡක්‍රියානාවාද ඇත්තෝ දෙ කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත් අකාරණෝත්පත්ත කොට (ඉෂ්ඨි පහල වුවත් කොට) පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, අසංඥසත්ථි නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත්ත. ඒ දෙව්ගේ අත් සංඥාගවයෙක ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ පහල විමෙන් ම ඒ බ්‍රහ්ම-නිකායයෙන් ව්‍යුහ වෙත්. 'එක්තරා සත්ත්වයෙක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ මිත්‍රියත් බවට පැමිණේ. හේ මේ මිත්‍රියත්බවට ආශේ ම හිතියෙයින් තික්මැ පැවිදි බිම් වදි. හිතියෙයින් පැවිදිබිමට වන්නේ ම උත්සාහය නිසා වීර්යය නිසා පුතපුතා වැර වැඩුම් නිසා සිහිය නිසා සමාභිමනාකාරය නිසා යම් සමාභියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි ඒ ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ උත්පත්තිය සිහි කෙරේ ද, එයින් යට සිහි නො කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලබයි' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය. (මෙය සිදු වන දූශෙයකි.) හෙ තෙමේ "ලෝකය ද ආත්මය ද කාරණ රහිත ව (ඉෂ්ඨි) පහල වී ය. ඒ එසේ මා කියනුයේ කවර හෙයින්? යත්: මම විනාහි පෙරු නො වීමි. ඒ මම පෙරු නො ඇති වී දුන් ඇති බවට පිරිනැමුණෙමි" යි මෙසේ කියයි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමක් ඇරුමැ අභිවිච්ඡක්‍රියානාවාද ඇත්තෝ ආත්මයත් ලෝකයත් අකාරණෝත්පත්ත කොට පණවත් නම්, මේ ඒ පලමුවන කාරණය යි.

67. දුතියෙ ච භොජනතා සමණ්ණායමිණා කිමාගමම කිමාරඛ්‍ය අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙතති?

ඉධ භික්ඛවෙ එකඤ්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ත්‍යාගි භොගී විමංසි. භො ත්‍යාගපරියාගතං විමංසානුවරිතං සිසම්පටිතානං එවමාහ: “අභිච්චසමුප්පනතා අත්තා ව ලොකො වා”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ථානං යං ආගමම යං ආරඛ්‍ය එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණො අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙතති.

68. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්ණායමිණා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙතති ද්විතී වද්දුහි.

යෙ හි තෙව භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙතති, සඤ්ඤා තෙ ඉමෙතෙව ද්විතී වද්දුහි, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. ත්‍යගී ඉතො ඛහිද්ධා.

69. තඤ්දං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ-^{*} යෙ හි තථාගතස්ස සථාගුච්චං වණණං සම්මා වද්දමානා වද්දෙය්‍යං.

70. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්ණායමිණා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තං ආරඛ්‍ය අතෙකවිතිතාති අභිච්චතතිපදාති අභිච්චතති අට්ඨාරසති වද්දුහි. යෙ හි තෙව භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තං ආරඛ්‍ය අතෙකවිතිතාති අභිච්චතතිපදාති අභිච්චතති, සඤ්ඤා තෙ ඉමෙතෙව අට්ඨාරසති වද්දුහි, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. ත්‍යගී ඉතො ඛහිද්ධා.

71. තඤ්දං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති “ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා එවං ගතිතා එවං පරමට්ඨා එවංගතිකා ගපිස්සන්ති එවංඅභිසම්පරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති. තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජාතතං න පරමසති. අපරමසතො වස්ස පච්චත්තඤ්ඤාච තිබ්බුති විදිතා. වෙද-නානං සමුදයඤ්ච අජථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච තිස්සරණඤ්ච සථාගුතං විදිතා අනුපාදවිමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

* 65 ඡෙද්‍ය ඔලොකෙතසංඛිං.

67. දෙවෙනි කරුණයි - ගවන් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ අභිව්‍යාසයකට දැමී ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පත්ත කොට පණවන් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තර්ක විතර්ක කරන්නේ වෙයි. අයෝනිකයා මනස්කාරයෙන් විමසන්නේ වෙයි. හෝ තර්ක කොට ගන්නා ලද, නොනුවණින් විමසා ගැනීම අනුවාද වැඩි, 'ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පත්ත ය' යන තමා ගේ හුදු වැටැහීම මෙසේ කියයි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමක් ඇරැබූ අභිව්‍යාසයකටද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පත්ත කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කරුණයි.

68. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අභිව්‍යාසයකටද ඇත්තෝ මේ දෙකරුණින් ම ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පත්ත කොට පණවන්.

මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අභිව්‍යාසයකට වාද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පත්ත කොට පණවන් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙකරුණින් ම හෝ මොවුන්ගෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එසේ පණවන්. මේ දෙකින් පිටත් කිරීම කරුණක් ඔවුන්ට නැත.

69. මහණෙනි, 'මේ දෘටිහු (හෝ මේ දෘටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරමාණු වූවෝ මෙබඳු තීරයාදි විපාකයකි ඇත්තෝ වන්නාහ. මෙබඳු වූ පරලොභ ඇතියෝ වන්නාහ' යි තථාගත තෙමේ මේ දෙවැදූරුම දෘටිගතය ම නන් අසුරින් දනී. තථාගත තෙමේ එය ද දනී... තථාගත බුදුහුගේ ගුණ ඇති සැටියෙන් කියන්නට තැත්කරන්නෝ යමෙකින් කියන්නෝ නම්... ඒ ඔමයෝ වනාහි මොහු වෙති.

70. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ පුළුන්තකල්පිත වූවෝ, පුළුන්තය අනු වා පහළ කැර ගත් දෘටි ඇත්තෝ මේ කරුණු අවලෝකිත් පුළුන්තය ඇරැබූ අන්තර්ගත දෘටිප්‍රකාශක වචන (දර්ශනවාද ගතවන වචන) කියත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ යම් බමුණු කෙනෙක් හෝ පුළුන්තකල්පිත වූවෝ, පුළුන්තය අනු වා පහළ කොට ගත් දෘටි ඇත්තෝ පුළුන්තය ඇරැබූ අන්තර්ගත දෘටිප්‍රකාශක වචන කියත් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු අවලෝකිත් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ කියන්නාහ. මෙයින් පිටත් කරුණක් ඔවුන්ට නැත.

71. මහණෙනි, "මේ දෘටිහු (හෝ දෘටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරමාණු වූවෝ, මෙබඳු තීරයාදි විපාකයකි ඇතියෝ වන්නාහ, මෙබඳු පරලොභ ඇතියෝ වන්නාහ" යි මේ අවලෝකය දෘටිගතය ම තථාගත තෙමේ දන්නේ ය. තථාගත තෙමේ එයන් දනී. එයින් මත්තෙහි වූ සියල්ලන් දනී. ඒ දැන්ම තාමත් දෘටි වශයෙන් පරමර්ශනය නො කෙරෙයි. එය පරමර්ශනය කො හරන ඒ තථාගත බුදුහු විසින් පරෝපදේශ රහිත වා (තමා විසින් ම) කෙලෙසුන්ගේ නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (යම් සැප වේදනාවන්හි ඇසුණු අත්තොවූවෝ නන් වැදූරුම දෘටිගතයට වදිත් නම්) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනා-වන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආශාදය ද ආදීනවය ද නික්ම ද තත් වූ පරිදි දැන උපාදාන රහිත වා මිදුණේ වේ.

ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඛම්මා ගම්මිරා දුද්දසා දුරන්තබ්බා සන්තා පණීතා අතක්ඛාවචරා නිසුණා පණ්ණිතවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභූච්චං විණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යුං.

72. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්‍යාගම්ණා අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදන්ති වතුචන්තාරීසාය වන්ත්ති. තෙ ච භොජනො සමණ්‍යාගම්ණා කිමාගම්ම කිමාරබ්භ අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදන්ති වතුචන්තාරීසාය වන්ත්ති?

73. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්‍යාගම්ණා උඤ්චිමාසාතනිකා සඤ්ඤීවාද උඤ්චිමාසාතනා සඤ්ඤීං අත්තාතං පඤ්ඤපෙනති සොලසති වන්ත්ති. තෙ ච භොජනො සමණ්‍යාගම්ණා කිමාගම්ම කිමාරබ්භ උඤ්චිමාසාතනිකා සඤ්ඤීවාද උඤ්චිමාසාතනා සඤ්ඤීං අත්තාතං පඤ්ඤපෙනති සොලසති වන්ත්ති?

රූපි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණං සඤ්ඤීති නං පඤ්ඤපෙනති. අරූපි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණං සඤ්ඤීති නං පඤ්ඤපෙනති. රූපි ච අරූපි ච අත්තා හොති -පෙ-. තෙව රූපි නාරූපි අත්තා හොති -පෙ-. අත්තවා අත්තා හොති -පෙ-. අනන්තවා අත්තා හොති -පෙ-. අනන්තවා ච අනන්තවා ච අත්තා හොති -පෙ-. තෙවන්තවා¹ නානන්තවා ච අත්තා හොති -පෙ-. එකාතසඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ-. නානන්තා-සඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ-. පරිත්තසඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ-. අපාමාණසඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ-. එකන්තසුඛි අත්තා හොති -පෙ-. එකන්තදුක්ඛි අත්තා හොති -පෙ-. සුඛදුක්ඛි අත්තා හොති -පෙ-. අදුක්ඛමසුඛි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණං සඤ්ඤීති නං පඤ්ඤපෙනති.

1. තෙවන්තවා ව. කසචි.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුත් තෙමේ ම විසිසො
ඥානයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරුණ
කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ඥාණ කියන්නට
තනනන්නේ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සම්මුත වූ කෙනෙකුත්
විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දක්කා ගැනි වූ, සෙස්සවුන් විසින්
අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තකියෙන් බැසා ගත
නො හැකි වූ, සිග්‍රම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දත හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

72. මහණෙනි, අපරාන්තකල්පික වූ, අනාගත සකකිපරම්පරාව
තෘණොදාසම් වශයෙන් වරදවා කල්පනා කොට ගත්, ඒ අනාගත
සකන්ධපරම්පරා කොටස අනුවා පහළ කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇති,
ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු අනාගත සකකිපරම්පරා
කොටස ඇරැඹා කරුණු ප්‍රසාදියෙකින් නොයෙක් වැදෑරුම් දෘෂ්ටිප්‍රසාදක
වචන කියත්. ඒ හටත් මහණවලුණෝත් කුමක් නිසා කිසිමො
ඵල්බෑ අපරාන්තකල්පික වූවෝ, අපරාන්තක අනුවා ගිය දෘෂ්ටි ඇත්තෝ
ප්‍රසාදිත් කරුණෙකින් අපරාන්තක ඇරැඹා නොයෙක් වැදෑරුම් දෘෂ්ටි-
ප්‍රසාදක වචන කියත් ද? යත්:

73. මහණෙනි, උභයාසානනික වූ ('මරණින් මතු ආත්මය ඇතැ'යි
කියන) 'ඒ ආත්මය සංඥ ඇත්තෙකැ'යි දෘෂ්ටි ගත් ඇතැම් මහණවලුණු
කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු මරණින් මත්තෙහි වූ ආත්මය සංඥ ඇත්තක්වු
කොට කරුණු සොලොසෙකින් පණවත්. ඒ හටත් මහණවලුණෝත් කුමක්
නිසා කුමක් ඇරැඹා 'මරණින් මත්තෙහි ආත්මය සංඥ යැ' යි දෘෂ්ටි
ඇත්තෝ වස්තු සොලොසෙකින් මරණින් මත්තෙහි ආත්මය සංඥවත්
කොට පණවත් ද? යත්:

කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ
ඇත්තේ යැ' යි පණවත්. ඇතැම් කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් නො වේ,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ඇත්තෙකැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක්
'ආත්මය රූපිත් වේ, අරූපිත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ
සහිත යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය රූපයක් ඇත්තෙක් ද
නො වේ, රූපයක් තැත්තෙක් ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ
සහිත යැ' යි පණවත්. තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය (ඵය පැතිරු ඇති
ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක් ඇත්තෙක, එහෙත් මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සංඥ සහිත යැ' යි පණවත්. තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය (පැතිරු පැවැති
ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක් තැත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ
සහිත යැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය (උඩු යැටි දෙදිගින්)
සීමාසහිත ය, සරසින් සීමාරහිත ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ
යැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය (ප්‍රදේශවශයෙන්) සීමාවක්
ඇත්තෙක් ද නො වේ, තැත්තෙක් ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය ඒකාකාර සංඥ ඇත්තේ ය,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය
තාත්වික සංඥ ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි
පණවත්. සමහරු 'ආත්මය ප්‍රමාණ වශයෙන් නොමගත් සංඥ ඇත්තෙක,
මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය
අප්‍රමාණසංඥ ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි
පණවත්. ඇතැම්හු 'ආත්මය ඒකාන්ත සැට ඇත්තෙක, මරණින් මතු
නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. ඇතැම්හු 'ආත්මය ඒකාන්ත දුක්
ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහර
කෙනෙක් 'ආත්මය පුච්ඡ ද දුක් ද ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය,
සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය පුච්ඡ ද දුක් ද ගත දෙක ම
තැත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්.

74. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්ණාගමිණො උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොළසති වජ්ඣති.

යෙ හි කෙව් භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සමබ්බ තෙ ඉමෙතෙව සොළසති වජ්ඣති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තත්ථි ඉතො ඛිතිඤ්ඤා.

75. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති “ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා ඵලං ගහිතා ඵලං පරමමිත්තං ඵලංගහිතා නිසංසනති ඵලංඅහිසමපරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං ත පරමසති. අපරමසතො වසං පච්චත්තඤ්ඤාච නිබ්බුතී ඵදිතා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අඤ්ඤාදඤ්ච ආදීතවඤ්ච නිසංසනඤ්ච සථාගතං විදිතං අනුපාදො විමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

76. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඛම්මා ගම්හිරා දුද්දසා දුරත්තවොධා සන්තා පණිතා අතාක්ඛාවචරා නිපුණො පණිතවෙදනියා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකනිං පච්චෙදති, යෙහි තථාගතස්ස සථාග්ගවිටං විණ්ණං සම්මා විදම්මානා වදෙසන්.

දුතියසායනවාරං.

77. සන්ති භික්ඛවෙ එතෙ සමණ්ණාගමිණො උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අවධිති වජ්ඣති. තෙ ච භොජනානා සමණ්ණාගමිණො කිමාගමි කිමාරබ්බ උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අවධිති වජ්ඣති?

78. ‘රුපි අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො අසඤ්ඤි’ ති නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අරුපි අත්තා භොති -පෙ-, රුපි ච අරුපි ච අත්තා භොති -පෙ-, තෙව රුපි තාරුපි අත්තා භොති -පෙ-, අත්තවා අත්තා භොති -පෙ-, අත්තත්තවා අත්තා භොති -පෙ-, අත්තවා ච අත්තත්තවා ච අත්තා භොති -පෙ-, තෙවත්තවා තාත්තත්තවා අත්තා භොති ආරොගො පරමමරණො අසඤ්ඤි ති නං පඤ්ඤාපෙනති.

74. මහණෙනි, 'මරණින් මතු ආත්මය ඇතැයි එය සංකල්පය' යි දූෂිතයාගේ ඒ මහණවලුණේ මේ සංකල්පය කරුණින් මරණින් මතු සංකල්පය සහිත වූ ආත්මයක් පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ 'මරණින් මතු සංකල්පය සහිත ආත්මයක් ඇතැයි' දූෂිතයාගේ හෝ සංකල්පය ඇති ආත්මයක් පණවත් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ වස්තු සංකල්පයින් ම හෝ මොවුන් අනුරෝධයෙන් එක්තරා වස්තුවෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත් කරුණක් ඔවුන්ට නැත.

75. මහණෙනි, 'මේ දූෂිතයාගේ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මේ සේ පරාමාණව වූවේ, මෙබඳු විරාක ගති ඇත්තේ, මෙබඳු පර ලොභී ඇත්තේ වන්නා'යි ඒ කාරණය තර්කය තෙමේ දනී. තර්කය තෙමේ එයත් දනී, එයින් වැඩි තරම් දැන් දනී. හේ ඒ තමාගේ දුක්ඛ ද කාමණ්ඩුවක් දැකි කොට නොගනී. එසේ දැකි කොට නොගන්නා ඔහු විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (අත් තොටුවෙන් යම් සැප වේදනා පතා දූෂිතයාගේ හිමි ඔවුන්ගේ ඒ) වේදනාවන්ගේ හට ගැන්ම ද විනාශය ද ආසාදය ද ආදිතවය ද නිශරණය ද තත් වූ පරිදි දැනීමෙන් ඒ තර්කය තෙමේ උපද්‍රව්‍ය රහිත වැ මිදුණේ වෙයි.

76. මහණෙනි, තර්කය තෙමේ යම් බව කෙනෙකුත් තෙමේ ම දැන පසක් කොට පරිසරය තමා, යම් බව කෙනෙකුත් කරුණ කොට ගෙන තර්කය මිදුණේ ඇති පරිදි වූ ම. භූතය මොනොවට කියන්නට තැත් කරනුවෝ කියන්නෝ තමා, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුර්වල වූ දුර්වලතාව වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ අතභාවවර වූ නිපුණ වූ පණතුවෙකු වූ බවටත් ය.

ඥානවිනිශ්චය නිකමේ ය.

77. මහණෙනි, උභයාසාදනික අසංකල්පය ද ඇති (මරණින් මතු ආත්මය අසංකල්පය යි පණවන) ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත්තාය. ඔහු මරණින් පසු සංකල්පය සහිත ආත්මයක් කරුණු අපේක්ෂා පණවත්. ඒ භවත්තු කුමක් නිසා කුමක් ඇරැඹූ උභයාසාදනික අසංකල්පය ද ඇත්තේ මරණින් පසු සංකල්පය සහිත ආත්මයක් කරුණු අපේක්ෂා පණවත්දැ යත්:

78. මහණෙනි, ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ය, මරණින් පසු නොබිඳෙන්නේ ය හෙවත් නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. ඇතැම් කෙනෙක් "ආත්මය අරූපි ය, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ද රූපරහිත ද වෙයි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ද නොවේ, අරූපි ද නොවේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අත්තයක් ඇත්තේ වෙයි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අත්තරහිත යැ යි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අත්තවත් ද අත්තන ද වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අත්තවත් ද නොවේ, අත්තන ද නොවේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංකල්පය ය" යි පණවත්.

79. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණවුගමණො උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උඤ්චාසාතනිකා අසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා අසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අට්ඨති වජ්ජති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත, තස්සි ඉතො ඛතිඤා.

80. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතස්ස සථාගුවං වණණං සම්මා වදමානා විදෙය්‍යං.

81. සතති භික්ඛවෙ එකෙ සමණවුගමණො උඤ්චාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. තෙ ව භොතො සමණවුගමණො කිම්බෙම කිම්බෙම උඤ්චාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති?

82. “රුපි අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි” හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අරුපි අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘රුපි ව අරුපි ව අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘තෙවරුපි තාරුපි අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අනතවා අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අනතවා ව අනතතවා ව අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘තෙවනතවා තානතතවා අත්තා භොති අරොගො පරමමරණො තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි’ හි නං පඤ්ඤාපෙනති.

83. ඉමෙහි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණවුගමණො උඤ්චාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උඤ්චාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උඤ්චාසාතනා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අට්ඨති වජ්ජති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත, තස්සි ඉතො ඛතිඤා.

84. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතස්ස සථාගුවං වණණං සම්මා වදමානා විදෙය්‍යං.

79. මහණෙනි, උඤ්චාසාදනික අසංකල්පවාද ඇති ඒ මහණවලුණෝ මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සංඥ රහිත ආත්මයක් පෙන්වත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් උඤ්චාසාදනික අසංකල්පවාද ඇත්තෝ මරණින් මතු අසංඥ ආත්මයක් පෙන්වන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ ම මේ අට කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පෙන්වත්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

80. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි ම වූ භූතය මොනොවට කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, ... මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුදීර්ඝ වූ ... කරුණු යි.

81. මහණෙනි, උඤ්චාසාදනික නෙවසංකල්පිතාසංකල්පි වාද ඇති ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් මරණින් මතු සංඥ නොමැති වූත් අසංඥ නොවූත් ආත්මයක් අට කරුණෙකින් පෙන්වත්.

ඒ හවත් මහණවලුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් අරමුණු කොට, උඤ්චාසාදනික නෙවසංකල්පිතාසංකල්පිවාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු අසංඥත් නො වූ සංඥත් නො වූ ආත්මයක් අට කරුණෙකින් පෙන්වත් ද? යත්:

82. “ආත්මය රූපවත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, අසංඥත් නො ම වේ, සංඥත් නො වේ යැ” යි සමහරු පෙන්වත්. සමහරු “ආත්මය අරූපි වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නො වේ යැ” යි පෙන්වත්. සමහරු “ආත්මය රූපිත් අරූපිත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥත් අසංඥත් නො ම වේ” යැ යි පෙන්වත්. සමහරු ආත්මය රූපි ම ද අරූපි ම ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ම ද අසංඥ ම ද නො වේ යැ” යි පෙන්වත්. සමහරු “ආත්මය සසීම (සීමාසහිත) වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නො ම වේ යැ” යි පෙන්වත්. සමහරු “ආත්මය සසීම ද අසීම ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නො ම වේ” යැ යි පෙන්වත්. සමහරු “ආත්මය සීමාසහිත මත් නො වේ, සීමා රහිත මත් නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥත් අසංඥත් නො ම වේ” යැ යි පෙන්වත්.

83. මහණෙනි, උඤ්චාසාදනික නෙවසංකල්පිතාසංකල්පිවාද ඇති, ඒ මහණවලුණෝ මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සංඥ ද අසංඥ ද නො වූ ආත්මයක් පෙන්වත්. මහණෙනි, යම් මහණවලුණු කෙනෙක් උඤ්චාසාදනික නෙවසංකල්පිතාසංකල්පිවාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ සහිත ම නො වූත් සංඥ රහිත ද නො වූත් ආත්මයක් පෙන්වන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ අට කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පෙන්වත්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

84. මහණෙනි, ඒ කාරණය... තථාගත තෙමේ දනී. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් තථාගත බුදුහුගේ ඇති සැටියෙන් ම වූ භූතය කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම් ... මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුදීර්ඝ වූ ... කරුණු යි.

85. සතති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උචෙත්ථවාදො සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තංති වජ්ඣති. තෙ ච භොනො සමණබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරබ්බ උචෙත්ථවාදො සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තංති වජ්ඣති ?

86. ඉධ භික්ඛවෙ එකචෙවා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එවංවාදී හොති එවංදිවසී: ‘යතො ඛො භො අයං අත්තා රුපි වාදාමමහාභුතියො මාතෘපෙතතිකසමාචො කායංසං හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනංසංති. න භොති පරමමරණො. එත්තාවතා ඛො භො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

87. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අපි ඛො භො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි තෙසො තප්පිති වදාමි. තො ච ඛො භො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො භො අඤ්ඤො අත්තා දිබ්බො රුපි කාමාවචරො කාමලිකාරා¹භාරගකෙබ්බො, තං නිං න ජාතාසි න පසංසි. තමහං ජාතාමි පසංසාමි. යො ඛො භො අත්තා යතො කායංසං හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනංසංති න භොති පරමමරණො. එත්තාවතා ඛො භො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

88. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අපි ඛො භො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. න යො තප්පිති වදාමි. තො ච ඛො භො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො භො අඤ්ඤො අත්තා දිබ්බො රුපි මනොමයො සබ්බඛිතපච්චබ්බි අභිනිජ්ජියො, තං නිං න ජාතාසි න පසංසි. තමහං ජාතාමි පසංසාමි. යො ඛො භො අත්තා යතො කායංසං හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනංසංති න භොති පරමමරණො. එත්තාවතා ඛො භො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

89. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අපි ඛො භො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො තප්පිති වදාමි. තො ච ඛො භො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො භො අඤ්ඤො අත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා² නානාත්තසඤ්ඤානං අමතභිකාරා අත්තොතො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායතනුපගො, තං නිං න ජාතාසි න පසංසි. තමහං ජාතාමි පසංසාමි. යො ඛො භො අත්තා යතො කායංසං හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනංසංති න භොති පරමමරණො. එත්තාවතා ඛො භො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තංසං උචෙත්ථං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

1. කාමලිකාරාභාර හෙය්වා, මජ්ඣං.

2. අත්ථගමා, මජ්ඣං.

85. මහණෙනි, උචේද්‍යමාන වූ ඇතැම් මහණවලුන් කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ මුල්පුත් වීම, විනාශය, හව විගමය කරුණු සතෙකින් පණවත්. ඒ හවත් මහණවලුනේ කුමක් නිසා කුමක් අරමුණු කොට උචේද්‍යමාන වූවෝ ඇති සත්ත්වයන් සිදීම, වැනැස්ම, නො පැවැත්මට පැමිණීම සත්කාරණෙකින් පණවත් ද? යත්:

86. මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දුෂ්ටි ඇත්තේ වේ. (කෙසේ ද? යත්:) “පිත්වත, යම් හෙයකින් මේ ආත්මභාවය රූපවත් ද, සතර මහා භූතයන්ගෙන් නිපත්තේ වේ ද, මාසියත්ගේ ඉක්කුණැතිතයෙන් හටගත්තේ වේ ද, කරුණ කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිද්ධේ ද, වැනැස්මේ ද, මරණින් මත්තෙහි නො වේ ද, පිත්වත, මේ පමණෙකින් ම මේ ආත්මභාවය මුළු මතින් ම සිදි ගියේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හව විගමය පණවත්.

87. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැයි නො කියමි. හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මතින් පුත් නො වේ. හවත, රූප වූ, කාමාවචර දෙව්ලෝ සයට ඇතුළත්, කමලිකාර ආහාර වලදන, දිව්‍ය වූ අත් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය නො දනී, නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. හවත, එකී දිව්‍යාත්මය යම් හෙයකින් කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිදි යන්නේ ද, වැනැස්මෙන්- නේ ද, මරණින් මතු නො වන්නේ ද, මේ පමණින් ම මේ ආත්මය මුළු මතින් පුත් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හව විගමය පණවත්.

88. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මතින් පුත් නො වෙයි. හවත, රූප වූ, (ධ්‍යාන) සිතින් උපත්, සියලු අකපසක ඇති, නො පිරිනුණු ඉසුරන් ඇති, දිව්‍ය වූ අත් ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. හවත, ඒ ආත්මය යම් හෙයකින් ඒ කය බිඳීමෙන් සිදි යේ ද, වැනැස්මේ ද, මරණින් මතු නො වේ ද, හවත, එතෙකින් ම මේ ආත්මය මුළු මතින් පුත් වූයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හව විගමය පණවත්.

89. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුළු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මතින් පුත් නො වේ. හවත, හැම ලෙසින් ම රූපසංඝ ඉක්මිමෙන්, ප්‍රතිසංඝ නිරුඬි වීමෙන්, නානාකියංඝ නො මෙතෙහි කීරීමෙන්, ‘අහස අතනන’ යැ යි ධ්‍යාන වඩා ආකාශානන්‍යායනන භූමියට පැමිණි අත්‍ය ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම දනිමි, දකිමි. හවත, එකී ආත්මය වනාහි ඒ (නාම) කය බිඳීමෙන් සිදි යේ, වැනැස්මේ, මරණින් මතු නො වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හව විගමය පණවත්.

90. තමඤ්ඤා ඵවමාන: ‘අපි ඛො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො නැපිති වදුමි. තො ව ඛො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අත්තනං විඤ්ඤාණඤාති විඤ්ඤාණඤා-යතනුපගො. තං නිං න ජානාසි න පසාසි. තමහං ජානාමි පසාසාමි. සො ඛො හො අත්තා යතො කායස්ස හෙද උච්ඡිජ්ඣති විතස්සති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා ඛො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තස්ස උච්ඡිදං විතාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

91. තමඤ්ඤා ඵවමාන: ‘අපි ඛො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. න සො නැපිති වදුමි. තො ව ඛො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤායතනං සමතික්කමම නැපි කිඤ්චිති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනුපගො. තං නිං න ජානාසි න පසාසි. තමහං ජානාමි පසාසාමි. සො ඛො හො අත්තා යතො කායස්ස හෙද උච්ඡිජ්ඣති විතස්සති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා ඛො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තස්ස උච්ඡිදං විතාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

92. තමඤ්ඤා ඵවමාන: ‘අපි ඛො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො නැපිති වදුමි. තො ව ඛො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති. අපි ඛො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සත්තත්තං පඤ්ඤාමෙතනති තෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤාතනුපගො. තං නිං න ජානාසි න පසාසි. තමහං ජානාමි පසාසාමි. සො ඛො හො අත්තා යතො කායස්ස හෙද උච්ඡිජ්ඣති විතස්සති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා ඛො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡින්නො හොති’ති. ඉතෙතෙකෙ සතො සත්තස්ස උච්ඡිදං විතාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

93. ඉතමි ඛො තෙ භික්ඛවෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණො උච්ඡිදවාදා සතො සත්තස්ස උච්ඡිදං විතාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තාහි වජ්ඣති. යෙ හි ඤෙව භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උච්ඡිදවාදා සතො සත්තස්ස උච්ඡිදං විතාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉතමෙතෙව සත්තාහි වජ්ඣති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන. නැපි ඉතො ඛිතිඤා.

94. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතස්ස යථාභාවිං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

95. සතති භික්ඛවෙ එකෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණො දිව්ඨාබ්බතිබ්බාතවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිව්ඨාබ්බතිබ්බාතං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤාහි වජ්ඣති. තෙ ව හොතොතො සමණ්ඩ්‍රාහමණො කිමාගමම කිමාරබ්බ දිව්ඨාබ්බතිබ්බා-තවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිව්ඨාබ්බතිබ්බාතං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤාහි වජ්ඣති ?

90. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය නැත්තේ යැ යි නො කියමි. හවත, එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුල්පුත් නො වෙයි. හවත, හැම ලෙසින් ම අනන්‍ය ආකාශ අරමුණ ඉක්මැ ‘විඤ්ඤාන අනන්‍යතාය’ යි සමාධි වඩා විඤ්ඤානන්තායතනභූමියට පැමිණ සිටින අත් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, එකී ආත්මය යම් භෙයකින් ඒ (තාම) කය බිඳී යෑමෙන් මුල් සිඳී ගේ ද, වැනැසේ ද, මරණින් මත්තෙහි නො වේ ද, හවත, මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් පුත් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හවිතමය පණවත්.

91. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය නැත්තේ යැ” යි නො කියමි. “හවත එතෙකුදු වුවත් ඒ ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් පුත් නො වේ. හවත, හැම ලෙසින් විඤ්ඤානන්තායතනභූමිය ඉක්මැ, ‘කිසිත් නැතැ’ යි සමාධි වඩා ආකිඤ්ඤානා-යතනභූමියට පැමිණ සිටින අන්‍ය ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, ඒ ආත්මය ඒ තාම කය බිඳීමෙන් සිඳෙන බැවින්, වැනැසෙන බැවින්, මරණින් මත්තෙහි නො වන බැවින් හවත, මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් පුත් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හවිතමය පණවත්.

92. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය නැතැ යි නො කියමි. වැලි දු හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් පුත් නො වේ. හවත, හැම පරිද්දෙන් ආකිංචතා-යතනභූමිය ඉක්මැ, ‘මේය ශාන්තය, මේය උතුම්’ යි සමාධි වඩා තෙවසංඥානාසංඥානභූමියට පැමිණ සිටින අන්‍ය වූ ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, ඒ ආත්මය ඒ තාම කය බිඳීමෙන් සිඳී යන බැවින්, වැනැසෙන බැවින්, මරණින් මත්තෙහි නො වන බැවින් මෙතෙකින් ම, හවත, මේ ආත්මය මුළුමනින් පුත් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හවිතමය පණවත්.

93. මහණෙනි, ඒ මහණවමුණෝ උචේදදූෂටි ඇත්තෝ මේ කරුණු සතෙකින් විද්‍යමාන සත්ත්වයා ගේ උචේදය, විනාශය, හවිතමය පණවත්. මහණෙනි, යම් උචේදදූෂටික මහණවමුණු කෙනෙක් විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, විනවය පණවත් නම් ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු සතින් ම තෝ මොවුනතුරන් එක්තරා කරුණෙකින් තෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

94. මහණෙනි, ඒ කාරණය තථාගත තෙමේ දනී . . . තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුර්ද්‍රව්‍ය වූ . . . කරුණු යි.

95. මහණෙනි, දෘවධමිනිථිථිණදූෂටි ගත් සමහර මහණවමුණු කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදෘවධමිනිථිථිණය කරුණු පසෙකින් පණවත්. ඒ හවත් මහණ වමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ දෘවධමිනිථිථිණදූෂටි ගත්තෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදෘවධමිනිථිථිණය කරුණු පසෙකින් පණවත් ද? යත්:

96. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එවංවාදී හොති එවංදිට්ඨි 'යතො ඛො භො අයං අත්තා පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපට්ඨො සමබ්බිභූතො පරිචාරෙති, එතතාවතා ඛො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

97. තමඤ්ඤා එවමාහ: 'අපි ඛො භො එතො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො තත්ථි වදාමි. නො ව ඛො හො අයං අත්තා එතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති. තං කිස්ස හෙතු? කාමා හි හො අතිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා තෙසං විපරිණාමඤ්ඤාදාහොවා උපපජ්ජන්ති සොකපරිදෙවදුක්ඛකදුක්ඛාසායා යතො ඛො හො අයං අත්තා විච්චෙව භාමෙති විච්චි අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්ඛං සම්මාරං විවේකජං පිතිසුඛං පටිමං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරති, එතතාවතා ඛො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

98. තමඤ්ඤා එවමාහ: 'අපි ඛො හො එතො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො තත්ථි වදාමි. නො ව ඛො හො අයං අත්තා එතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති. තං කිස්ස හෙතු? යදෙව තත්ථ විතක්ඛිතං විචාරිතං එතතෙනතං ඔලාරිකං අක්ඛායති. යතො ඛො හො අයං අත්තා විතක්ඛවිචාරිතං චූරසමා අජ්ඣත්තා සම්පසාදනං චේතසො එතොදිභාවං අපිතක්ඛං අපිචාරං සම්මාරිජං පිතිසුඛං දුතියං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරති, එතතාවතා ඛො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

99. තමඤ්ඤා එවමාහ: 'අපි ඛො හො එතො අත්තා යං නිං වදෙසි. තෙසො තත්ථි වදාමි. නො ව ඛො හො අයං අත්තා එතතාවතා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති. තං කිස්ස හෙතු? යදෙව තත්ථ පිතිගතං චේතසො උබ්බිලාභිතත්තං එතතෙනතං ඔලාරිකං අක්ඛායති. යතො ඛො හො අයං අත්තා පිතියා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරති සතො ව සම්පජ්ජානො සුඛං ව කායෙත පටිසංචෙදෙති, යත්තං අරියා ආර්යකම්මානි උපෙක්ඛකො යතිමා සුඛවිහාරීති තං තතියං කුතං උපසම්පජ්ජි විහරති, එතතාවතා ඛො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පතොනා හොති'ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨමමනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

96. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. (කෙසේද? යන්න:) “හවන, යම් තෙයකින් මේ ආත්මයාට පස්කම්කොටසින් සමර්පිත වැ (මොනොටොට පිහිටා, ඇළී), සමන්විත වැ ඉදුරන් පිණවා ද, හවන, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මයා පරමදෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ වෙයි” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයා පිළිබඳ පරමදෘෂ්ටිමයාණය පණවත්.

97. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවන, තා කියන මේ ආත්මයා ඇත්තේ ම ය. එය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්, හවන, එය මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටිමයාණයට පැමිණියේ නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්න: හවන, පස්කම්කු වූ කළි අතින් හ, දුක් හ, පෙරළෙන සුළු හ. ඔවුන්ගේ පෙරළීමෙන්, අත් පරිද්දෙකින් විමෙන් හෝ හැඹුම් වැලැපුම්, දුක් දෙමින්, සිත දුලා දූෂිත වෙමින් උපදී. හවන, යම් විටෙක මේ ආත්මයා කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින්ගෙන් වෙන් ව ම, විභීකසනිත විවාරසහිත, විචිකසන උපන් ප්‍රිතියත් සුවයත් ඇති ප්‍රමත්තානය ලැබ වෙසේ ද, හවන, මේ පමණකින් ම මේ ආත්මයා පරමදෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටිමයාණය පණවත්.

98. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවන, තා කියන මේ ආත්මයා ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්, හවන, මේ ආත්මයා මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්න: යම් බඳු වූ ම විභීකසන විවාරයක් වේ ද, එයින් මෙය ඔදුරිත වැ වැටැහෙයි. එතෙත් යම් විටෙක මේ ආත්මයා විභීකවිවාරයන්ගේ සංසිද්ධියෙන් සිය සිත්සතත් වෙසෙසින් පහදවන, සිතා එකඟ බව ඇති, විභීක රහිත, විවාර රහිත, සමාගියෙන් උපන් ප්‍රිතිය හා සුවය ඇති දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, හවන, මේ පමණකින් මේ ආත්මයා පරමදෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටිමයාණය පණවත්.

99. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවන, තා කියන මේ ආත්මයා ඇත්තේ ම ය. එය නැත්තේ නො වේ. හවන, එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මයා මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ නො වේ. ඒ කවර හෙයින්? යන්න: එහි යම් ප්‍රිතියක් සිතේ ඉල්ලුණු බවෙන් වේ ද, මෙයින් මේ දෙවෙනි ධ්‍යානය ඔදුරිත වැ (දළ වැ) වැටැහෙයි. හවන, යම් විටෙක වනාහි මේ ආත්මයා ප්‍රිතියෙන් වෙන් විමෙන් උපේක්ෂාව ඇත්තෙක් ද වී, සිහි ද ඇත්තේ, නුවණින් දක්නේ වෙසේ ද, සුවයත් තම කයින් විඳි ද, ආර්යයෝ යමක් හේතු කොට ගෙන ඔහුට ‘මේ තෙමේ උපේක්ෂා ඇත්තේ ය. සිහි ඇත්තේ ය. සුවවිසුම් ඇත්තේ යැ’ යි කියත් තම, ඒ තුන්වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, හවන, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මයා පරම දෘෂ්ටිමයාණය ලැබුණේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදෘෂ්ටිමයාණය පණවත්.

100. තමඤ්ඤා ඵවමානා ‘අපි බොහෝ ඵසං අත්තා, යං තිං වදෙසි, තෙසං නපිති වදාමි. තො ව බොහෝ අයං අත්තා ඵත්තාවතා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පතෙතා හොති. තං කිංසං කෙනු? යදෙව තප්ථ සුබ්බිති වේතසො ආහොගො ඵතෙතෙතං ඔලාරිකං අකඩායති. යතො බොහෝ අයං අත්තා සුබ්බස්ස ව පනානා දුක්ඛස්ස ව පනානා පුබ්බෙව සොමතස්සදොමනස්සානං අත්ථගමා¹ අදුක්ඛමිසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං කිංතං උපසම්පජ්ජි ව්හරති, ඵත්තාවතා බොහෝ අයං අත්තා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පතෙතා හොති’ති. ඉතෙතෙක සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

101. ඉමෙහි බොහෝ තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණෝ දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්චගි වජ්ජිති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව පඤ්චගි වජ්ජිති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තප්ථ ඉතො ඛතිඥා.

102. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතස්ස යථාභූචිට්ඨං විණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙයස්සං.

103. ඉමෙහි බොහෝ තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණෝ අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අතෙකපිභිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති වතුචතතාරිසාය වජ්ජිති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අතෙකපිභිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව වතුචතතාරිසාය වජ්ජිති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තප්ථ ඉතො ඛතිඥා.

104. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතස්ස යථාභූචිට්ඨං විණ්ණං සම්මා වදමානා වදෙයස්සං.

105. ඉමෙහි බොහෝ තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණෝ පුබ්බන්තකපටිකා ව අපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අතෙකපිභිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති ආසට්ඨියා වජ්ජිති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා පුබ්බන්තකපටිකා ව අපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අතෙකපිභිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ආසට්ඨියා වජ්ජිති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තප්ථ ඉතො ඛතිඥා.

1. අත්ථගමා. කෙසුචි පොඤ්ඤා.

100. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවත, තා කියන මේ ආත්මය ආත්මේ ම ය. මෙය නැතැ යි නො කියමි. එහෙත්, භවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් පරමදූෂටබ්‍රිතීථිණය ලැබුයේ නො වේ. ඒ කවර හෙයින්? යත්: එහි ‘සුව’ යැ යි (බ්‍යාප්තයන් නැති සිටිනුයේ ඒ සුවයෙනි) සිතේ නැමුණුවෙන් වේද, මෙයින් මේ බ්‍යාප්තය ඔදාරිත වැ (දළ වැ) වැටුණේ. භවත, යම් විවේක වතාහි මේ ආත්මය සුබයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් දූෂිතයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පළමුවෙන් ම (කලින් ම) සොම්නස් දෙමිතස් දුරු වී යෑමෙන්, දුක් නැති සුව නැති උපේක්ෂාසමාපිත දෙකේ පිරිසිදුවට ඇති, සිව්වන බ්‍යාප්තය ලැබී වෙසේ ද, භවත, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය පරමදූෂටබ්‍රිතීථිණය ලැබුයේ වේ” යනු හි. මෙසේ සම්භරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීථිණය පණවත්.

101. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ දූෂටබ්‍රිතීථිණය වාද ආත්මෝ මේ කරුණු පසින් විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීථිණය පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දූෂටබ්‍රිතීථිණය වාද ආත්මෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීථිණය පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු පසින් ම හෝ මොවුන්තුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

102. මහණෙනි, ... ඒ කරුණ තථාගත තෙමේ දතී ... යම් කෙනෙක් තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ගුණ මොනොවට කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගම්භීර වූ දුද්දී වූ ... කරුණු යි.

103. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අපරාත්තකල්පික වූවෝ (තෘණදූෂට වශයෙන් අනාගත සකකි කොටස කල්පනා කොට ගත් ලබ්ධි ආත්මෝ), අපරාත්තය (අනාගත සකකි කොටස) අනුව ඇති කැරැ ගත් දූෂට ආත්මෝ මේ කරුණු සුසංග්‍රිසෙකින් අනාගත සකකි කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ අබ්‍යුක්තිපද (දෘෂ්ටවාදප්‍රකාශක වචන) කියත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අපරාත්තකල්පික වූවෝ අපරාත්තානුදූෂටික වූවෝ අපරාත්තය (අනාගත සකකි කොටස) අරමුණු කොට දෘෂ්ටවාදප්‍රකාශක වචන කියත් නම්, ඔහු හැම මේ කරුණු සුසංග්‍රිසෙන් ම හෝ මොවුන්තුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එසේ කියත්. මෙයින් පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

104. මහණෙනි, එය තථාගත තෙමේ දතී ... යම් කෙනෙක් තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුක සේ දක්ක යුතු වූ ... කරුණු යි.

105. මහණෙනි, පූජිතකල්පික වූ ද අපරාත්තකල්පික වූ ද ඒ මහණබමුණෝ අතීත සකකි පරම්පරා කොටස ද අනාගත සකකි පරම්පරා කොටස ද අරමුණු කොට මේ කරුණු දෙසැටින් අනේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන (දූෂටවාද ගහවන වචන) කියා පාත්. මහණෙනි, පූජිතකල්පික ද අපරාත්තකල්පික ද පූජිතපරාත්තකල්පික ද පූජිතපරාත්තානුදූෂටික ද වූ යම් මහණබමුණුකෙනෙක් පූජිත අපරාත්ත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම හෝ මොවුන්තුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය කියා පාත්. මෙයින් බැහැර වූ කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

106. තඤ්ඤං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති: ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා ඵලං ආගතා ඵලං පරාමට්ඨා ඵලංගතිකා හවිසසනති ඵලංඅභිසම්පරාසා'ති. තඤ්ඤා තථාගතො පජානාති තනො ව උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ඤා පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො චස්ස පච්චතතඤ්ඤාඤ්ඤා නිබ්බුති විදිනා. වෙදනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමීඤ්ඤා අස්සාදඤ්ඤා ආදීනවිඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිතා අනුපාදවිමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

107. ඉමෙ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමිතරා දුද්දසා දුරනුඛොධා සන්නා පණීතා අතකකාවචරා නිපුණා පණීතවෙදනීයා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සචරිතස්මිං පවෙදෙති, යෙති තථාගතස්ස යථාභූතං වණණං සම්මා වදමානා වදෙය්හං.

108. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා සංඝතවාද සස්සනං අනතානඤ්ඤා ලොකඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසිතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤාමෙව

109. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා ඵකච්චසස්සතිකා ඵකච්චඅසස්සතිකා ඵකච්චං සස්සනං ඵකච්චං අසස්සනං අනතානඤ්ඤා ලොකඤ්ඤා පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසිතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤාමෙව.

110. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා අනතානනිකා අනතානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසිතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤාමෙව.

111. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ¹ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජනති අමරාවිකෙඛපං චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ඩ්‍රාහමණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසිතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤාමෙව.

106. මහණෙනි, 'මේ දෘටියානගේ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ මෙසේ පරාමාර්ථ වූවේ මේ බදු (පරලොව) ගනී ඇතියෝ වන්නාහ. මේ බදු පරලොව ඇතියෝ වන්නාහැයි මේ කාරණය තථාගත තෙමේ දනී. එය ද තථාගත තෙමේ දනී. එයින් වැඩි දෑ ද දනී. ඒ දුන්ම ද තෘණාදුෂ්ටව්‍යයන් පරාමාර්ථය නො කෙරෙයි. එසේ පරාමාර්ථය නොකරන ඔහු විසින් පරෝපදේශ රහිත වැ තමා කෙරෙහි ම තිථිණය දන්නා ලද්දේ ය. වේදනාවන්ගේ ඉපැදීම ද වැනැස්ම ද රසය ද සෙය ද තික්මුම ද තතු වූ පරිදි දෑ තථාගත තෙමේ උපාදාන රහිත වැ ඉදුණේ වේ.

107. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුත් තෙමේ ම වෙසෙසා දෑන පසක් කොට ලොවට පවසා ද, යම් දහම් කෙනෙකුත් කරණ කොට ගෙන තථාගත වුදුහුන් ඇති පරිදි ම වූ ගුණ මොනොවට කියනු කැමතියෝ කියන්නාහු ද, මොහු වනාහි ගැඹුරු වූ, දුක සේ දක්ක යුතු වූ, දුක සේ අනුබොධ කට යුතු වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තකියෙන් බැසැ ගත නො හෙන, සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් දත යුතු වූ ඒ ඛණියේ ය.

108. මහණෙනි, එහි (ඒ දුෂ්ටිවාදීන් අතුරෙහි) යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ශාඛිතවාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ආත්මය ද ලෝකය ද ශාඛිත කොට පණවත් නම්, එය ද තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ පිඳීමෙන්, තෘණාවට පැමිණි (තෘණයෙන් සමන්විත) ඒ දුෂ්ටිගතිකයන්ගේ (දුෂ්ටිතෘණය හුලින් විදුනා ලද බැවින් වූ) පරිත්‍රාසයෙන්, වංචල බවෙන් ම ය.

109. මහණෙනි, එහි ඒකතාශාඛිතිය ද ඒකතාදශාඛිතිය ද වූ යම් මහණබමුණු කෙනෙක් කරුණු සතරෙකින් ආත්මය ද ලෝකය ද එක් කොටසක් ශාඛිතත් එක් කොටසක් අශාඛිතත් කොට පණවත් නම්, එය ද (එහි තතු) නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ පිඳීමෙන්, තෘණාවට පැමිණි බවින්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්, සැලීමෙන් ම ය.

110. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තුමු අන්තාන-ත්තික වාද ඇත්තෝ ලොව අන්තවත් බව හෝ අන්තබව සතර කරුණෙකින් පණවත් ද, එය ද එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන්, තෘණාවට පැමිණි බවින්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්, සැලෙනබවෙන් ම ය.

111. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාවින්ෂ්පත වාද ඇත්තෝ ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ සතර කරුණෙකින් වෘත්තීන්ෂ්පයට අමරාවින්ෂ්පයට පැමිණෙත් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ පිඳීමෙන්, තෘණාගත වූ බවින්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්, වංචලතාවෙන් ම ය.

112. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා අභිච්චසමුප්පානානිකා අභිච්චසමුප්පානාං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙතති ද්විති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

113. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුද්ධිතො පුබ්බන්තං අරබ්භ අනෙකවිතිතානි අභිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති අට්ඨාරසති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

114. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා උඤ්චමාසාතනිකා සඤ්ඤාදිවාද, උඤ්චමාසාතනා සඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතති සොලසති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

115. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා උඤ්චමාසාතනිකා අසඤ්ඤාදිවාද, උඤ්චමාසාතනා අසඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතති අට්ඨති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

116. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා උඤ්චමාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤාදිවාද, උඤ්චමාසාතනා තෙවසඤ්ඤාදිං තාසඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙතති අට්ඨති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

117. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා උච්චේදවාද, සතො සත්තස්ස උච්චේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙතති සත්තති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

118. තත්‍ර භික්ඛවෙ තෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා දිට්ඨධම්මනිබ්බාතවාද, සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බාතං පඤ්ඤාපෙතති පඤ්ඤාති වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

119. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්ණාගමිණා අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුද්ධිතො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිතිතානි අභිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති වතුචන්තාරිසාය වජ්ජති, තදපි තෙසං භවතං සමණ්ණාගමිණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

112. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අභිව්‍යාධිමුද්‍රානා වාද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අභිව්‍යාධිමුද්‍රානා යා (හේතු රහිත ව උපතා) යි කරුණු දෙකෙකින් පණවන් ද, එය ද එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන්, තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, වාච්චනාවෙන් ම ය.

113. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් පුළුන්තාකල්පිත වූවෝ, පුළුන්තානුදූෂිත වූවෝ අවලෝක කරුණෙකින් අතිතයකකි පරම්පරා කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, සසලාවෙන් ම ය.

114. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයාසාදනික සංකල්පවාද ඇත්තෝ මරණින් මතු සංඥී වූ ආත්මයන් සොලොස් කරුණෙකින් පණවන් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, විෂපඤ්ඤාවෙන් ම ය.

115. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයාසාදනික අසංකල්පවාද ඇත්තෝ කරුණු අවටකින් මරණින් මත්තෙහි සංකල්පිත ආත්මයන් පණවන් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, සාධාරණයෙන් ම ය.

116. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයාසාදනික තෙවසංකල්පවාද ඇත්තෝ කරුණු අවටකින් සංඥී නො ම වූත් අසංඥී නො ම වූත් ආත්මයන් පණවන් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, විෂපඤ්ඤාවෙන් ම ය.

117. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උච්චේදවාදී වූවෝ විද්‍යාමාන වූ සත්‍යයාගේ උච්චේදය, විනාශය, භවිෂ්‍යමය කරුණු සකෙකින් පණවන් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, විෂපඤ්ඤාවෙන් ම ය.

118. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් දෘශ්‍යවස්තූන්වාද ඇත්තෝ විද්‍යාමානසත්‍යයාගේ පරමදෘශ්‍යවස්තූන්වාද කරුණු පසෙකින් පණවන් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණ බමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, වාච්චනාවෙන් ම ය.

119. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අපරාත්තකල්පිත වූවෝ, අපරාත්තානුදූෂිත වූවෝ කරුණු ප්‍රසාදිතයකින් අනාගත යකකි පරම්පරා කොටස ඇරඹූ අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයත් එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍යාසයෙන්, වාච්චනාවෙන් ම ය.

120. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො පුබ්බන්තකපටිකා ව අපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානු-දිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරම්භ අනෙකවිහිතානි අභිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති ආසට්ඨියා වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණව්‍යාගමිණානං අජානනං අපසානං වෙදසීතං, තණ්හායනානං පරිතපිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

121. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො සසානවාදා සසානං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

122. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො එකච්චසසානිකා එකච්චඅසසානිකා එකච්චං සසානං එකච්චං අසසානං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

123. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො අන්තානන්තිකා අන්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

124. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො අමරාපිනෙඛපිකා තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාපිනෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාපිනෙඛපං චතුති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

125. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො අභිච්චසමුප්පන්තිකා අභිච්චසමුප්පන්තං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති ද්විති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

126. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරම්භ අනෙකවිහිතානි අභිවුත්තිපදානි අභිවදන්ති අට්ඨාරසති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

127. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උද්ධමාසාතතිකා සඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසාතනා සඤ්ඤාදො අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති යොළසති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

128. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උද්ධමාසාතතිකා අසඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසාතනා අසඤ්ඤාදො අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති, තදපි එසාපච්චයා.

120. මහණෙනි, එහි පුළුන්තකල්පික වූ ද, අපරාන්තකල්පික වූ ද, පුළුන්තාපරාන්තකල්පික වූ ද, පුළුන්තාපරාන්තානුදූෂිත වූ ද, යම් මහණ-බමුණු කෙනෙක් දෙපාවක් කරුණින් පුළුන්ත අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් නම්, එය ද එහි තතු නොදන්නා නොදන්නා ඒ භවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙන් ම ය. තෘණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙන්, විෂපාදනයෙන් ම ය.

121. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ශාශ්වතදූෂිත ඇත්තෝ සතර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත කොට පණවත් ද, (එසේ පැණැවීමට කරුණු වූ) ඒ (දූෂිතයාසාව ද) වේදනාව ද (අඛායතනයත් නිසා සිතා උපදනා) ස්පර්ශයෙන් ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

122. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්වතීක ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතීක ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක් කොටසක් අශාශ්වත ද කොට කරුණු සතරෙකින් පණවත් නම්, එයට කරුණු වූ ඒ වේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

123. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අත්තානන්තරාද ඇත්තෝ ලෝකය පිළිබඳ සසීම අසීම බව කරුණු සතරෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

124. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාවින්ශේපක වූවෝ ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ ම සතර කරුණෙකින් වාග්වින්ශේපයට අමරාවින්ශේපයට පැමිණෙත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් ම වේ.

125. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අභිච්ඡත්‍රපාත්තික වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ඉහළ ම පහළ වූවන් කොට කරුණු දෙකෙකින් පණවත් ද, එසේ පැණැවීමට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

126. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් පුළුන්තකල්පික වූවෝ පුළුන්තානුදූෂිත වූවෝ පුළුන්තය අරමුණු කොට අටළොස් කරුණෙකින් අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

127. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උඛමාසාතනික සංඝෝවාද ඇත්තෝ, මරණින් මත්තෙහි සංඝෝවාද කරුණෙකින් සංඝෝවාද වූ ආත්මය පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

128. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උඛමාසාතනික සංඝෝවාද ඇත්තෝ මරණින් මත්තෙහි සංඝෝවාද ආත්මයන් කරුණු අනෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

129. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා උග්ගමාසාතතිකා තෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාදා උග්ගමාසාතනා තෙවසඤ්ඤි තාසඤ්ඤි අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති චන්ද්‍රිති, තදපි එස්සපච්චයා.

130. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා උචේදවාදා සතො සත්තස්ස උචේදං විනාසං විභවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තති චන්ද්‍රිති, තදපි එස්සපච්චයා.

131. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤිති චන්ද්‍රිති, තදපි එස්සපච්චයා.

132. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකපිතිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදන්ති චතුර්වත්තාරියාස චන්ද්‍රිති, තදපි එස්සපච්චයා.

133. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා පුබ්බන්තකපටිකා ච අපරන්තකපටිකා ච පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ච පුබ්බන්තාපරන්තානු-දිට්ඨිතො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකපිතිතාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදන්ති ආසට්ඨියා චන්ද්‍රිති, තදපි එස්සපච්චයා.

134. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා සස්සතවාදා සස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති චන්ද්‍රිති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

135. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සතං එකච්චං අසස්සතං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති චන්ද්‍රිති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

136. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා අත්තානන්තාතිකා අත්තානන්තානං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති චන්ද්‍රිති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

137. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණව්‍යාහමණා අමරාවිකේඛපිකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං චතුති චන්ද්‍රිති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

129. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් උභයමාසානනික තෙවසරකදී නාසකදීවාද ඇත්තෝ මරණින් මත්තෙහි සංඥිත් නොම වූ අසංඥිත් නොම වූ ආත්මයක් කරුණු අවෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

130. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් උච්ඡේදවාද ඇත්තෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උච්ඡේදය, විනාශය, භවපිගමය කරුණු සහෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

131. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් දූෂ්ටබ්‍රහ්මචාරිණවාද ඇත්තෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ පරමදූෂ්ටබ්‍රහ්මචාරිණය පස් කරුණෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

132. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් අපරාත්තකල්පික වූවෝ, අපරාත්තානුදූෂිත වූවෝ අපරාත්තය (අනාගත භක්ති පරමපරා කොටස) ඇරැබූ කරුණු සුසාම්පෙකින් අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

133. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් සුචිත්තකල්පික ද අපරාත්තකල්පික ද සුචිත්තාපරාත්තකල්පික ද වූවෝ, සුචිත්ත අපරාත්ත අනුචා පනල කළ දූෂිත ඇත්තෝ අතීත ස්කන්ධ පරමපරා කොටසත් අනාගත ස්කන්ධ පරමපරා කොටසත් අරමුණු කොට දෙසැටක් කරුණුවලින් අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද ස්පර්ශප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

134. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් ශාශ්වතදූෂිත වූවෝ කරුණු සතරෙකින් ආත්මයත් ලොකයත් ශාශ්වත කොට පණවත් ද, ඔහු කළි ඒ දූෂ්ටාඤ්ඤා ස්පර්ශයෙන් තොර වූ විදින්නාහ යන මේ කරුණු විද්‍යමාන නොවේ.

135. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් එකත්‍යශාශ්වත එකත්‍යඅශාශ්වත වූවෝ සතර කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත් කොටසක් ශාශ්වතත් කොටසක් අශාශ්වතත් කොට පණවත් නම්, ඔහු කළි ස්පර්ශයෙන් තොර වූ ඒ දූෂ්ටාඤ්ඤා විදින්නාහ යන මේ කරුණු විද්‍යමාන නොවේ.

136. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් අත්තානන්තික වාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ලෝකය පිළිබඳ සසීම අසීම බව පණවත් ද, ඔහු කළි ස්පර්ශයෙන් තොර වූ ඒ දූෂිතවේදනාව විදින්නාහ යන මේ කරුණු විද්‍යමාන නොවේ.

137. මහණෙනි, එහි යම් මහණවමුණු කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වූවෝ ඒ ඒ විෂයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ ම සතර කරුණෙකින් වෘත්තික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, ඔහු කළි ස්පර්ශයෙන් තොර වූ ඒ දූෂිතවේදනාව විදින්නාහ යන මේ කරුණු නැත්තේ ය.

138. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො අභිච්චසමුප්පන්නා අභිච්චසමුප්පන්නං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති අභිච්ච වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

139. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකපිහිනාති අභිච්චතතිපදාති අභිච්චදන්ති අට්ඨාරසති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

140. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උද්ධමාඝාතනිකා සඤ්ඤද්විදා උද්ධමාඝාතනා සඤ්ඤද්විදං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

141. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උද්ධමාඝාතනිකා අසඤ්ඤද්විදා උද්ධමාඝාතනා අසඤ්ඤද්විදං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

142. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උද්ධමාඝාතනිකා තෙවසඤ්ඤද්විදාසඤ්ඤද්විදා උද්ධමාඝාතනා තෙවසඤ්ඤද්විදං නාසඤ්ඤද්විදං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

143. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො උච්චේදවාද සභො සත්තස්ස උච්චේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

144. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සභො සත්තස්ස උච්චේදවාදධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්චති වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

145. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිතො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකපිහිනාති අභිච්චතතිපදාති අභිච්චදන්ති චතුචත්තාරියාස වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

146. තත්‍ර භික්ඛවෙ සෙ තෙ සමණව්‍යාගමිණො පුබ්බන්තකපටිකා ව අපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිතො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකපිහිනාති අභිච්චතතිපදාති අභිච්චදන්ති ආසව්සා වජ්ඣති, තෙ වත අඤ්ඤත්‍ර එසං පටිසංවෙදිස්සන්තීති නෙතං ධානං විජ්ජති.

138. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අභිවිච්ඡාමුඡපත්ත වාද ඇත්තෝ, කරුණු දෙකකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ඉඹේ උපතා සි පණවත් ද, ඔහු කළී ඒ දූෂිතවේදනාව ස්පර්ශයන් තොර වැ විදින්නාහ යන කාරණය නැත්තේ ය.

139. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් පුළුන්තකල්පික වූවෝ, පුළුන්තය අනුවා පහළ කැරැගත් දූෂි ඇත්තෝ, කරුණු අවොලොභෙකින් පුළු භාකිපරමපරා කොටස ඇරැබූ අනේකවිධ දූෂිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, ඔහු ඝර්ශයෙන් තොර වැ ඒ දූෂිපරිසාඛාදය විදින්නාහ යන මේ කරුණ නොමැත්තේ ය.

140. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයමාසාතනික සඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ ඇති ආත්මයන් සොලොස් කරුණකින් පණවත් ද, ඔහු කළී ඝර්ශයෙන් තොර වැ ඒ දූෂිපරිසාඛාදය විදින්නාහ යන මේ කරුණ නොමැත්තේ ය.

141. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයමාසාතනික අසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ නැති ආත්මයන් කරුණු අවෙකින් පණවත් ද, ඔහු කළී එයට කරුණ වූ දූෂිවේදනාව ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

142. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභයමාසාතනික නොසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ, මරණින් මත්තෙහි සංඥ නොම වූත් අසංඥ නොම වූත් ආත්මයන් පණවත් ද, එයට කරුණ වූ දූෂි වේදනාව ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

143. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උච්චේදවාදී වූවෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උච්චේදය, විනාශය, තවමගමය කරුණු සතෙකින් පණවත් ද, ඔහු කළී එයට කරුණ වූ දූෂිවේදනාව ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කරුණ නැත්තේ ය.

144. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් දූෂටධර්මිච්ඡාණ වාද ඇත්තෝ, විද්‍යමාන සත්ත්වයා පිළිබඳ පරමදූෂටධර්මිච්ඡාණය කරුණු පසසකින් පණවත් ද, ඔහු කළී එයට කරුණ වූ දූෂිපරිසාඛාදය ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නොවේ.

145. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අපරාත්තකල්පික වූවෝ අපරාත්තය අනුවා පහළ කැරැගත් දූෂි ඇත්තෝ කරුණු සුසාලිසෙකින් අපරාත්තය ඇරැබූ අනේකවිධ දූෂිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, ඔහු කළී එයට කරුණ වූ දූෂිවේදනාව ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නොවේ.

146. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් පුළුන්තකල්පිකත් වූවෝ, අපරාත්තකල්පිකත් වූවෝ, පුළුන්තාපරාත්තකල්පිකත් වූවෝ, පුළුන්ත-අපරාත්තයන් ඇරැබූ පහළ කැරැගත් දූෂි ඇත්තෝ, කරුණු දෙසැටකින් පුළුන්ත අපරාත්ත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂිප්‍රකාශක වචන කියත් ද, ඔහු කළී එයේ දූෂි ගැන්මට කරුණ වූ දූෂිපරිසාඛාදය ඝර්ශයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නොවේ.

147. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණ්‍යාගමණො සසසනවාද සසසනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපනති චතුහි වජ්ඣති, යෙ'පි තෙ සමණ-
 ව්‍යාගමණො එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො
 අත්තාතනතිකා, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො අමරුවිකෙඛපිකා, යෙ'පි තෙ
 සමණ්‍යාගමණො අභිච්චසමුප්පනතිකා, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො පුබ්බන්ත-
 කප්පිකා, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො උග්ගිමාසාතනතිකා සඤ්ඤිවාද, යෙ'පි
 තෙ සමණ්‍යාගමණො උග්ගිමාසාතනතිකා අසඤ්ඤිවාද, යෙ'පි තෙ සමණ-
 ව්‍යාගමණො උග්ගිමාසාතනතිකා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාද, යෙ'පි තෙ
 සමණ්‍යාගමණො උචෙත්ථවාද, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො දිට්ඨබ්බම-
 නිබ්බානවාද, යෙ'පි තෙ සමණ්‍යාගමණො අපරන්තකප්පිකා, යෙ'පි තෙ
 සමණ්‍යාගමණො පුබ්බන්තකප්පිකා ච අපරන්තකප්පිකා ච පුබ්බන්තා-
 පරන්තකප්පිකා ච, පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ
 අනෙකච්ඡිතිකාති අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති ආසට්ඨියා වජ්ඣති, සබ්බෙ
 තෙ ඡති එස්සායතනෙති පුස්ස පුස්ස පටිසංවෙදෙනති. තෙසං වෙදනාපච්චයා
 තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති,
 ජාතිපච්චයා ජරාමරණං භොකපරිදෙවදුක්ඛඥෙවනසුපායාසා සමනවනති.
 යතො බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්තං එස්සායතනානං සමුදයං ව අත්ථගමිං
 ව අස්සාදං ව ආදීනවං ව නිස්සරණං ව යථාභුතං පජානාති, අයං ඉමෙහි
 සත්ඛෙතෙව උත්තරිතරං පජානාති.

148. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණො වා ව්‍යාගමණො වා පුබ්බන්ත-
 කප්පිකා වා අපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තාපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තා-
 පරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිතිකාති
 අභිවුත්තිපදාති අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව ආසට්ඨියා වජ්ඣති
 අනෙකාජාලිකා එත්ථ සිතා'ව උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා
 නිමුජ්ජනති.] එත්ථ පරියාපන්තා අනෙකාජාලිකා'ව උමමුජ්ජමානා
 උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]* සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛො
 කෙවච්චො වා කෙවථානෙතවාසී වා සුබ්බච්ඡිකෙත ජාලෙත පරිත්තං
 උදකදභං ඔත්ථරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස: "යෙ බො කෙචි ඉමසමිං උදකදභෙ
 ඔලාරිකා පාණා, සබ්බෙ තෙ අනෙකාජාලිකා එත්ථ සිතා'ව උමමුජ්ජමානා
 උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති]. එත්ථ පරියාපන්තා අනෙකා-
 ජාලිකා'ව උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති]" ති.*
 එවමෙව බො භික්ඛවෙ යෙ හි කෙචි සමණො වා ව්‍යාගමණො වා පුබ්බන්ත-
 කප්පිකා වා අපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තාපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තා-
 පරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිතිකාති අභිවුත්ති-
 පදාති අභිවදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව ආසට්ඨියා වජ්ඣති අනෙකාජාලිකා
 එත්ථ සිතා'ව උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]*
 එත්ථ පරියාපන්තා අනෙකාජාලිකා'ව උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති,
 [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]*

* [ ] විණ්ඤානාර්ථ පද්ධති පොළකෙසු ත දිස්සනති

147. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් ශාඛිතදූෂටී ගත්තේ සහර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාඛිත කොට පණවත් ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඒකත්‍යශාඛිතයන් ඒකත්‍යඅශාඛිතයන් වුවෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අත්තානන්තික වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් අමරාපිණ්ණපක වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් අභිවිසමුප්පත්තික වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් සුචාරකල්පික ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උභිමාසාතනික සංකෘදිවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උභිමාසාතනික අසංකෘදි වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උභිමාසාතනික තෙවසංකෘදිතාසංකෘදිවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උපේදවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් දූෂටීමිතිච්ඡාණවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අපරානාකල්පික ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් සුචාරකල්පිකත් අපරානාකල්පිකත් සුචාරිත-අපරානාකල්පිකත් වුවෝ සුචාරිතාපරානානුදූෂටීක වා දෙසැටක් කරුණුවලින් අනේකවිධ දූෂටීප්‍රකාශක වචන කියත් ද, ඒ සියල්ලෝ සපයියතන සසින් උපත් ස්පයියෙන් රූපාදි අරමුණු ස්පයී කොට දූෂටීසංසාරය විඳිත්. ඔවුන්ගේ දූෂටීවිච්ඡිකාප්‍රත්‍යයයෙන් තාමණ්ඩම් වේ. තාමණ්ඩප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදානය වේ. උපදානප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ. භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ ශෝක පරිදේව ද්‍රාව දේශමිත්‍ය උපාසයෝ යන මොහු පහළ වෙත්. මහණෙනි, යම් කලෙක වනාහි මහණ කෙම ස්පයියතන සද්දතායේ හේතු ව ද නිරෝධය ද ආත්මවාදය ද ආදිතවය ද ප්‍රකාශිත ද තතු වූ පරිදි දූත ගති ද, මේ කෙමේ මේ කී හැම දූෂටීගතයනට වැඩියක් ම (ශිලසාකෘතියෙහි ප්‍රඥවිමුක්ති යන මේ සියල්ල ම) දැන ගනී.

148. මහණෙනි, සුචාරකල්පික වූ හෝ අපරානාකල්පික වූ හෝ සුචාරතාපරානාකල්පික වූ හෝ යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ සුචාරිත අපරානිත අරමුණු කොට පහළ කරා ගත් දූෂටී ඇත්තෝ, අතිතානාගත සකකි පරමිපරා කොටස් අරමුණු කොට, අනේකවිධ දූෂටීප්‍රකාශක වචන කියා පාත්තෝ ද, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම (මගේ මේ) දේසනාදූල තුළට හසු කරන ලදුවෝ, මේ දේසනාදූලෙහි බැඳුණෝ ම, මෙහි තුළ ම ඉපිලෙන්නාහු ඉපිලෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙයට ඇතුළත් වූහ ම ඉපිලෙන්නාහු, ඉපිලෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මහණෙනි, යම් සේ දක්ෂ වූ කෙටුළෙක් හෝ කෙටුළකුගේ අතැවැසියෙක් හෝ සිසුම ඇස් ඇති දූලින් මද දිය ඇති දියවලක් කිසිසිති කොටා අතුරන්නේ ද, “මේ දියවලෙහි යම් කිසි මහත් ප්‍රාණී කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියල්ලෝ ම මේ දූලට හසු කරා ගන්නා ලද්දේ ම මතු වන්නෝ මතු වෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙහි ඇතුළත් වූවෝ දූල තුළට හසු වූවෝ ම මතු වන්නෝ මතු වෙත්. ගැලෙන්නෝ ගැලෙත් යැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිදෙන් ම සුචාරිත කල්පික වූ හෝ අපරානාකල්පික වූ හෝ සුචාරිතාපරානාකල්පික වූ හෝ සුචාරිත අපරානිත දෙක අනුවා පහළ කරා ගත් දූෂටී ඇති යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දෙසැටක් කරුණින් සුචාරිත අපරානිත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂටීප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම (මගේ) දේසනාදූලට හසු වූවෝ ම, මේ දේසනාදූලෙහි බැඳුණෝ, මෙහි ම මතු වන්නෝ මතු වෙති. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති. මෙහි ම ඇතුළත් වූවෝ මේ දේසනා දූල තුළට හසු වූවෝ ම, මතු වන්නෝ මතු වෙති. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති.

149. උච්ඡින්නහවනෙතතිකො හික්ඛවෙ තපාගතස්ස කාසො තිට්ඨති, යාවස්ස කාසො ධස්සති, තාව නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා. කායස්ස හෙද උඤ්ඤං ජීවිතපරියාදතා න නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා.

සෙය්‍යථාපි හික්ඛවෙ අම්බපිණ්ඩියා වණ්චව්ඡින්නාය යාති කාතිචි අමානි වණ්චපට්ඨඤාති, සබ්බාති තාති තදනියාති හවනති, එවමෙව ඛො හික්ඛවෙ උච්ඡින්නහවනෙතතිකො තපාගතස්ස කාසො තිට්ඨති, යාවස්ස කාසො ධස්සති, තාව නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා. කායස්ස හෙද උඤ්ඤං ජීවිතපරියාදතා න නං දක්ඛිනති දෙවමනුස්සා'ති.

150. එවං චුතො අයස්මා ආනිකො හගවනං එතදවොච: 'අච්ඡරියං භතො, අබ්බුතං භතො, කො නාමායං භතො ධම්මපරියායො?'ති

"තස්මාතින තං ආනන්ද ඉමං ධම්මපරියායං අත්ථජාලනති'පි නං ඛාරෙහි. ධම්මජාලනති'පි නං ඛාරෙහි. බ්‍රහ්මජාලනති'පි නං ඛාරෙහි. දිට්ඨිජාලනති'පි නං ඛාරෙහි. අනුත්තරො සම්මාමපිජයො'ති'පි නං ඛාරෙහි"ති.

ඉදමවොච හගවා. අත්තමනා තෙ තිනවු හගවතො භාසිතං අතිනන්තති.

ඉමස්මිං ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං හඤ්ඤාමානෙ දසසහස්සි ලොකධාතු අකමපිතාති.

බ්‍රහ්මචරාලසුත්තං නිට්ඨිතං පඨමං.

149. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ශරීරය මූලින් සිඳිනා ලද හව තෘණය ඇත්තේ සිටි. යම් තාක් කල් ඔහුගේ කය සිටින්නේ ද ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කය බිඳීමෙන් ජීවිතයාගේ පරික්ෂණ වීමෙන් මත්තෙහි දෙවිමිනිස්සු ඒ බුදුහු නො දක්නාහ. මහණෙනි, යම් සේ අභිකාන නටුවෙන් ගිලිහුණු කල්හි, නටුව හා බැඳුණු යම් අභි පල කෙතෙක් වූහ නම්, ඔහු හැම එය අනුව යන්නේ වෙත් ද, එ පරිද්දෙන් ම තථාගත බුදුහුගේ කය මුල් සුන් වූ හවතෘණය ඇත්තේ සිටි. යම් තාක් කල් ඒ බුදුහුගේ කය සිටුවනේ ද, ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කය බිඳීමෙන් ජීවිතය පරික්ෂණ වීමෙන් මත්තෙහි දෙවිමිනිස්සු ඔහු නො දක්නාහ.

150. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සඵවර තෙමේ “වහන්ස, ආගමිකී ය! වහන්ස, අද්දත ය! වහන්ස, මේ ධර්මය කිනම් වේ ද?” යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්, “ආනන්ද, එසේ නම්, මෙහි ලා මේ ධර්මපට්ඨායය අචර්‍යාල නමැයි ද සලකා ගනුව. ධර්මචාර නමැ යි ද සලකා ගනුව. බ්‍රහ්මචාර නමැ යි ද සලකා ගනුව. දෘෂ්ට්‍යාල නමැයි ද සලකා ගනුව. නිරුත්තරසංශ්‍රාමචරය යැ යි ද සලකා ගනුව” යි වදාළ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක ආරාධිත සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන සතුටින් පිළිගත්හ.

මේ නිර්ගාථක සූත්‍රය වදාරනු ලබන කල්හි දසදහසක් ලෝ ද කම්පිත වී ය.

පළමුවන බ්‍රහ්මචාර සූත්‍රය නිමිසේ ය.

සාමකැරැල්ල ප්‍රකාශනය

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං ගතවා රාජගහෙ විහරති ජීවිකාසං කොමාරගව්වසාං අමබවතෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙසු සද්ධිං අභිනෙලසෙති භික්ඛුසතෙති. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො අජාතකතානු වෙදෙහිපුතො තදහුපොසෙථ පණණරසෙ කොමුදියා වාතුමාසිතිසා පුණණාය පුණණමාය රතතියා රාජාමච්චපරිවුතො උපරිපාසාදවරගතො නිසින්නො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතකතානු වෙදෙහිපුතො තදහුපොසෙථ උදාහං උදාහෙසි:

“රමණියා වත හො දෙසිතා රතති, අභිරුපා වත හො දෙසිතා රතති, දසානියා වත හො දෙසිතා රතති, පාසාදිකා වත හො දෙසිතා රතති, ලක්ඛකො වත හො දෙසිතා රතති. කතනු බවජ් සමණං වා මුග්ගණං වා පසිරුපාසකොම යතො පසිරුපාසකො විතතං පසිදෙය්සා!”ති

2. එවං වුතෙත අකුකුකරො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතකතානු වෙදෙහිපුතං එතදවොච: ‘අයං දෙව පුරණො කසාපො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤාතො යසංසි තිත්ථංකරො¹ සාමුසම්මතො බහුජනස්ස රතතඤ්ඤා විරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුපාතො. තං දෙවො පුරණං කසාපං පසිරුපාසකා. අපෙචනාම දෙවස්ස පුරණං කසාපං පසිරුපාසකො විතතං පසිදෙය්සා’ති. එවං වුතෙත රාජා මාගධො අජාතකතානු වෙදෙහිපුතො කුණ්ඨි අහොසි.

3. අකුකුකරො‘පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතකතානු වෙදෙහිපුතං එතදවොච: ‘අයං දෙව මක්ඛලී ගොසාලො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤාතො යසංසි තිත්ථංකරො සාමුසම්මතො බහුජනස්ස රතතඤ්ඤා විරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුපාතො. තං දෙවො මක්ඛලී ගොසාලං පසිරුපාසකා. අපෙචනාම දෙවස්ස මක්ඛලී ගොසාලං පසිරුපාසකො විතතං පසිදෙය්සා’ති. එවං වුතෙත රාජා මාගධො අජාතකතානු කුණ්ඨි අහොසි.

1. නික්කාරා, බහුසු.

ශ්‍රාමණ්ඩලසූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සම්මෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසියපණසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග රජගහ නුවර සම්පතේ භෝමාරහව්ව ජීවකායාගේ අඹවෙතෙහි වසන සේක. එ සම්මෙහි වතාහි මගධ රටට අධිපති වූ, වෛදේහිපුත්‍ර වූ අජාසත් රජ තෙමේ එ දවසට පැමිණි පුණ්‍ය පොහෝ දිනයෙහි සිටි මහත්පුරුෂයෙක් වූ සුමිති කුමුදු ඇති ධරා සඳ කැල්මෙන් බබළන රැයෙහි (ඉල්මස පඨායොස්මත් දා රැයෙහි) රජපහයෙහි මතු මහල්තලයට නැඟුණේ, රජ ඇමැතියන් විසින් පිරිවැරුණේ (එසැවුණු සේසත් ඇති මහගු කපුන් අස්තෙහි) හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති වෛදේහිපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ඒ පුණ්‍යපොහෝ දිනැ මෙසේ උදන් ඇති ය:

“හවන්ති, ආචාරී සි! රාත්‍රිය සඳ රැසින් සිත්කළ වෙයි (අභුමිතිකාදි දේශයන්ගෙන් පහ වූ රාත්‍රිය රමණීය ය)! හවන්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් විශේෂයෙන් ගෝභත ය! හවන්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් දෑඟුම් කළ ය! හවන්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් ප්‍රසාදජනක ය! හවන්ති, රාත්‍රිය සඳ රැස කරණ කොට ගෙන ලක්ෂණීය ය! සමන්ත්‍ර ඇසුරු කරන අපගේ සිත පහදනේ නම් එසේ වූ කවර නම් මහණකු බමුණකු අද ඇපි එළැඹ ඇසුරු කරන්න මෝ ද!” යනු යි.

2. රජතුමා මෙසේ කී කල්හි, එක්තරා රජ ඇමතිගෙන් වෛදේහිපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජහට “දේවයන් වහන්ස, මේ කාශ්‍යපගෝත්‍රික පුරුෂයෝ පැවිදි මුළුවක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද වෙති. ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකටයහ. කීර්තිමත්හ. බොහෝ දෙනා විසින් සත්පුරුෂයෙකැ යි සම්මත වූ තීර්ථංකර කෙනෙක. චිරරාත්‍රුෂ හ. පැවිදි වූ බෝහෝ කල් ඇත්තෝ ය. දෙතුන් රජ පරපුරක් තරම් කල් ඉක්මවා සිටියෝ ය. මහළු වියට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ කාශ්‍යපගෝත්‍රික පුරුෂයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන සේක් වා. කාශ්‍යපීය පුරුෂයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ වචන කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතයනු රජ තෙමේ තුෂණීමගුත විය.

3. අන් කිසි රජ ඇමැත්තෙක් ද වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතයනු රජුහට “දේවයන් වහන්ස, මේ ගෝසාල මක්ඛලීහු පැවිදි පිරිසක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද, ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට යහ. කීර්තිමත් හ. තීර්ථංකර කෙනෙක. බෝහෝ දෙනා විසින් සාධු යැ යි සම්මත හ. රාත්‍රුෂ හ. පැවිදිවූ බොහෝ කල් ඇත්තෝ ය. රජපරපුර දෙක තුනක් ඉක්මවා යන තරම් දික් කලක් ගෙවූවෝ ය. පැසිම් වයසට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ ගෝසාල මක්ඛලීන් ඇසුරු කරන සේක් වා. ගෝසාල මක්ඛලීන් වෙත එළැඹ ඇසුරුකරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතයනු රජ තෙමේ තුෂණීමගුත විය.

4. අඤ්ඤාතරො 'පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තං එතද්දෙවොච: 'අයං දෙව අජිතො කෙසකම්බලො සඛිඤ්ඤි වෙච්ච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසි තිත්ථංකරො සාධුසම්මතො ඛත්තජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුප්පතො. තං දෙවො අජිතං කෙසකම්බලං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාමි දෙවස්ස අජිතං කෙසකම්බලං පසිරුපාසතො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති. එවං වුත්තෙ රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තො භුණ්ඨි අහොසි.

5. අඤ්ඤාතරො 'පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තං එතද්දෙවොච: 'අයං දෙව පඤ්ඤා කම්බොයනො¹ සඛිඤ්ඤි වෙච්ච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසි තිත්ථංකරො සාධුසම්මතො ඛත්තජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුප්පතො. තං දෙවො පඤ්ඤා කම්බොයනං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාමි දෙවස්ස පඤ්ඤා කම්බොයනං පසිරුපාසතො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති. එවං වුත්තෙ රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තො භුණ්ඨි අහොසි.

6. අඤ්ඤාතරො 'පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තං එතද්දෙවොච: 'අයං දෙව සඤ්ඤා ඛෙලුට්ඨිපුත්තො සඛිඤ්ඤි වෙච්ච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසි තිත්ථංකරො සාධුසම්මතො ඛත්තජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුප්පතො. තං දෙවො සඤ්ඤා ඛෙලුට්ඨිපුත්තං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාමි දෙවස්ස සඤ්ඤා ඛෙලුට්ඨිපුත්තං පසිරුපාසතො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති. එවං වුත්තෙ රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තො භුණ්ඨි අහොසි.

7. අඤ්ඤාතරො 'පි ඛො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තං එතද්දෙවොච: 'අයං දෙව තිගණේයං නානපුත්තො සඛිඤ්ඤි වෙච්ච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤ්ඤො යසසි තිත්ථංකරො සාධුසම්මතො ඛත්තජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිතො අභිගතො වයො අනුප්පතො. තං දෙවො තිගණේයං නානපුත්තං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාමි දෙවස්ස තිගණේයං නානපුත්තං පසිරුපාසතො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති. එවං වුත්තෙ රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තො භුණ්ඨි අහොසි.

8. තෙන ඛො පන සම්මෙත ජීවිකො කොමාරහච්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තස්ස අවිදුරෙ භුණ්ඨිභුතො නිසින්නො භොති. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුත්තො ජීවිකං කොමාරහච්චො එතද්දෙවොච: 'නිං පන සම්ම ජීවික කිං භුණ්ඨි?'ති

1. සම්මානො, කත්ථි.

4. අන් එක්තරා රජඇමැත්තෙක් ද වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ කේශකම්බල අජිතයෝ සංඝි ද ගණි ද ගණාචාර්ය ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාමූහිකව වූ, රාත්‍රය වූ, දික්වයස් හිස, මහළු විය පැමිණි කීර්තිකර කෙනෙකු. දේවයන් වහන්සේ ඒ කේශකම්බල අජිතයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. කේශකම්බල අජිතයන් වෙත එළඹ ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කලා වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජ මුවෙන් කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

5. අන් එක් රජඇමැත්තෙක් ද වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන්වහන්ස, කාන්‍යායනගෝත්‍රික මේ පකුධයෝ සංඝි ද ගණි ද ගණාචාර්ය ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාමූහිකව වූ, රාත්‍රය වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික්වයස් හිස, මහළු වියට පැමිණි කීර්තිකර කෙනෙකු. දේවයන්වහන්සේ ඒ කාන්‍යායන පකුධයන් වෙත එළඹ ඇසුරු කරන සේක් වා. කාන්‍යායන පකුධයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

6. අන් රජඇමැත්තෙක් ද වෛදේහිපුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ වෛරාච්ඡත්‍ර සංජයයෝ සංඝි ද ගණි ද ගණාචාර්ය ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාමූහිකව වූ, රාත්‍රය වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික්වයස් හිස, පැසිම් වයසට පැමිණි, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් කීර්තිකර කෙනෙකු. දේවයන් වහන්සේ ඒ වෛරාච්ඡත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. වෛරාච්ඡත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පැහැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

7. අන් රජඇමැත්තෙක් ද වෛදේහිපුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ ඥානපුත්‍ර නිර්මුක්තයෝ සංඝි ද ගණි ද ගණාචාර්ය ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාමූහිකව වූ, රාත්‍රය වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් කලක් ගත කළ, මහළු වියටත්, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් කීර්තිකර කෙනෙකු. දේවයන් වහන්සේ ඒ ඥානපුත්‍ර නිර්මුක්තයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. ඥානපුත්‍ර නිර්මුක්තයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙවර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

8. එ වේලෙහි වනාහි කෝමාරගච්ච ජීවක තෙමේ වෛදේහිපුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජුට තොදුරෙහි තිහම වැ හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහිපුත්‍ර මගධාධිපති අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ කෝමාරගච්ච ජීවකයා අමතා, “ගහළු ජීවකය, යුමෙතා වූ කළු කවර හෙයින් කිසිත් නො බැණ ඉන්නෙහි ද?” යි කී ය.

“අයං දෙව භගවා අරහං සම්මාසම්ප්‍රදේයා අමානං අමඛවනෙ විහරති මහතා භික්ෂුසංඝිකා සද්ධිං අභිසංග්‍රහෙති භික්ෂුසංඝෙති. තං ඛො පන තගවන්තා ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්‍රහ්මණො: ‘ඉති පි සො භගවා අරහං සම්මාසම්ප්‍රදේයා විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති. තං දෙවො භගවන්තං පසිරුපාසතු. අපොචනාම දෙවස්ස භගවන්තං පසිරුපාසතො විත්තං පසිදෙසා”ති.

“තෙන හි සම්ම ජීවක හත්ථියානාති කප්පාපෙති”ති.

9. ‘එවං දෙවා’ති ඛො ජීවකො කොමාරභව්වො රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිසුත්තා¹ පඤ්චමන්තාති හත්ථිකාසනාති² කප්පාපෙත්වා රඤ්ඤා ව අරොහණීයං නාගං, රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිවෙදෙහි: ‘කප්පිතාති ඛො තෙ දෙව හත්ථියානාති සස්ස ‘ඉති කාලං මඤ්ඤසි’ති.

අප ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො පඤ්චසු හත්ථිකාසනෙසු පච්චිකා ඉත්ථො අරොහෙත්වා අරොහණීයං නාගං අභිරුහිත්වා උක්කාසු ධාරියාමානාසු රුජගහමා නියාසි මහව්ව රාජානුභාවෙන. ගෙන ජීවකස්ස කොමාරභව්වස්ස අමඛවනං තෙන පාසාසි.

10. අප ඛො රඤ්ඤා මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස අවිදුරෙ අමඛවනස්ස අනුදෙව හයං අනු ජම්භිතත්තං අනු ලොමහංසො. අප ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො භිතො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජානො ජීවකං කොමාරභව්වං එතද්දෙවො: ‘කච්ඡි මං සම්ම ජීවක න වඤ්ඤෙහි? කච්ඡි මං සම්ම ජීවක න පලමොහි? කච්ඡි මං සම්ම ජීවක න පච්චිකානං දෙසි? කපං හි නාම තාවමහතො භික්ෂුසංඝස්ස අභිසංග්‍රහොති භික්ෂුසංඝානං තෙව ඛිපිතසද්දෙ ගම්ස්සති න උක්කාසිතසද්දෙ න කිත්තොගො?’ති.

“මා හාසි මහාරාජ³ න තං දෙව වඤ්ඤෙහි. න තං දෙව පලමොහි. න තං දෙව පච්චිකානං දෙමි. අභික්කමි මහාරාජ, අභික්කමි මහාරාජ, එතං මණ්ඩලමාලො⁴ දීපා ක්කායන්ති”ති.

1. පටිසුත්තො, මජ්ඣ.

2. හත්ථියා, සි හත්ථිකා, කප්පි.

3. මා හාසි මහාරාජ මා හාසි මහාරාජ, සිහි.

4. මණ්ඩලයාලො, මජ්ඣ.

එ විට කෝමාරහවිව ජිවක කියනුයේ, “දෙවයන් වහන්ස, මේ භාග්‍යවන් අර්භන් සමාස්සමිබුද්ධියන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ භික්ෂූන් ඇති මහත් භික්ෂුසමුහයක් හා අපේ අභිවේකෙහි වැඩ වසන සේක. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අර්භන් ය, සමාස්සමිබුද්ධ ය, විදුර්වරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලෝකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදර්ශකාරම් ය, දෙවිමිනිත්තට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භාග්‍යවන් යැ’ යි ඒ භාග්‍යවන් ගෞතමයන් වහන්සේ පිළිබඳ වැ මෙසේ කලාංශ වූ කිරිතියබ්දයෙන් උස් වැ නැංගේ ය, මහරජ තෙමේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹ ඇසුරු කෙරේ වෑ. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන මහරජයුගේ සිත පැහැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා සෙසෙකි” යි කියේ ය.

“යහළු, ජිවකය, එසේ නම් හස්තියානගන් සරසව” යි රජ කී ය.

9. ‘දේවසිනි, එසේ යැ’ යි කියා, කෝමාරහවිව ජිවක තෙමේ වෛදේහි-පුත්‍ර වූ මහබෙඬවර අජාතශත්‍රු රජුට පිළිවදන් දී (පිරිවර ස්ත්‍රීන් සඳහා) පන්සියක් පමණ ඇතිත්තන් සරසවා, රජුට ද නැගීමට සුදුසු ඇතු සඳවා, වෛදේහිපුත්‍ර වූ මහබෙඬවර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවසිනි, ඔබට හස්තියාන සරසවන ලදී. යම් ගමනකට දැන් කලා සි ඔබ සිහන් නම් එය කරන්නැ” යි දන්වී ය.

එ විට වෛදේහිපුත්‍ර මහබෙඬවර අජාතශත්‍රු රජු පන්සියක් ඇතිත්තන් මතා එක් එක් ස්ත්‍රීය බැගින් නංවා, තෙමේ තමාට නැගීමට සුදුසු ඇතු පිට නැග, දඹුවැට පහන් දරනු ලබන කල්හි, මහත් රාජර්ශියෙන් රජගත නුවරින් නික්මුණේ ය. නික්මා කෝමාරහවිව ජිවකයාගේ අභිවතය කරා ගියේ ය.

10. ඉක්බිත්තෙන් අභිවතයට නොදුරෙකිදී වෛදේහිපුත්‍ර වූ මහබාධි-පති අජාතශත්‍රු රජුට බියෙන් වූයේ ම ය, ඇඟ වෙවුලුමෙන් වූයේ ම ය, ලොමුදහ කැන්මෙන් වූයේ ම ය. එ විට ... අජාතශත්‍රු රජු තෙමේ බිය ගන්වනේ, නැගිහැන්වේ, හටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, කෝමාරහවිව ජිවකයා අමතා “කීමෙක් ද? යහළු ජිවකය, මට වංචා නො කෙරෙයි ද, කීමෙක් ද යහළු ජිවකය, මා නො රවටයි ද? කීමෙක් ද, යහළු ජිවකය, මා සතුරනට පාවා නො දෙයි ද? භික්ෂූන් එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ වූ ඒ සා මහත් භික්ෂුසමුහයකගේ කිරිපුම් හඬෙක් කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? උකැසි හඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? කටහඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද?” යි ඇසී ය.

එ විට “මහ රජාණනි, බිය නො ගන්නැ. දේවසිනි, ඔබට වංචා නො කරමි. දේවසිනි, ඔබ නො රවටමි. දේවසිනි, ඔබ සතුරනට පාවා නො දෙමි. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. කෙල, මණ්ඩලමාලයෙහි (වට හලෙහි හෙවත් හිඳුනා හලෙහි) පහන් දැල්වේ” යැ යි කෝමාරහවිව ජිවක කී ය.

11. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො යාවතිකා නාගස්ස භූමි නාගෙන ගතවා නාගා පච්චොරොගිත්වා පනතිකො 'ච යෙන මණ්ඩලමාලස්ස ආරං තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා ජීවිතං කොමාරභවිටං එතදවොච; කහං පන සමම ජීවික භගවා'ති.

“එසො මහාරාජ භගවා. එසො මහාරාජ භගවා මජ්ඣිමං ඵමිතං නිස්සංස පුරුජොභිමුඛො නිසිනො පුරකඛතො භික්ඛුසඛිකස්සා”ති.

12. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො යෙන ගතවා තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඝිෂ්ඨා ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො කුණ්ඩිගුතං කුණ්ඩිගුතං භික්ඛුසඛිකං අනුච්ඡොකෙත්වා රහදම්ච විපසන්නං, උදනං උදනෙහි: ‘ඉමිනා මෙ උපසමෙත උද්ධමගඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො හොතු යෙනෙතරහි උපසමෙත භික්ඛුසඛිකං සමන්තාගතො’ති.

“අගමා ඛො තිං මහාරාජ යථාපෙමං”ති?

“පිෂ්ඨා මෙ භනන්ත උද්ධමගඤ්ඤා¹ කුමාරො. ඉමිනා මෙ භනන්ත උපසමෙත උද්ධමගඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො හොතු යෙනෙතරහි උපසමෙත භික්ඛුසඛිකං සමන්තාගතො”ති.

13. අථ ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා භික්ඛුසඛිකස්ස අඤ්ඤාලිමණ්ණමෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො ගතවන්තං එතදවොච: “පුච්ඡෙත්ඤ්ඤාමිතං භනන්ත භගවන්තං කිඤ්චිදෙව දෙසං, සචෙ මෙ භගවා ඕකාසං කරොති පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණංයා”ති.

“පුච්ඡ මහාරාජ යද්ධකඛිසි”ති.

14. “යථා භු ඛො ඉමානි භනන්ත පුච්ඡිප්පායතනානි සෙය්‍යපීදං²: හජාරොහා අස්සාරොහා රපිකා ඛුණ්ණහා³ වෙලකා වලඤා පිණ්ඩද්‍යායකා⁴ උග්ගා රාජපුත්තා පඤ්ඤාදිනො මහානාගා සුරා වම්මයොධිනො දසක-පුත්තා⁵ ආලාපිකා⁶ කපාකා නායාපකා⁷ සුද්ද⁸ මාලාකාරා⁹ රජකා පෙසකාරා තලකාරා¹⁰ කුම්භකාරා ගණකා මුද්දිකා, යාති වා පනඤ්ඤාති¹¹ ඵලංගතිකානි¹² පුච්ඡිප්පායතනානි, තෙ දිවෙඨව ඛමෙම සඤ්චරිකං සියඵලං උපජීවන්ති. තෙ තෙත අත්තානං සුඛෙතති පිනෙතති.¹³ මාතාපිතරො සුඛෙතති පිනෙතති. පුත්තදරං සුඛෙතති පිනෙතති. මිත්තාමචෙව සුඛෙතති පිනෙතති. සමණෙසු මුහම්මණෙසු¹⁴ උභිග්ගිකං දක්ඛිණං පට්ට්ඨාපෙතති¹⁵ සොවග්ගිකං සුඛපිපාසං සග්ගසංවත්තතිකං. යක්කා භු ඛො භනන්ත එවමෙව¹⁶ දිවෙඨව ඛමෙම සඤ්චරිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතති”¹⁶.

1. උද්ධමගඤ්ඤා, පෙසුරි.

2. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣං.

3. ඛුණ්ණහා, සිත්ථි.

4. ද්‍යායකා, සිත්ථි.

5. දසක PTS.

6. දසිකා, මජ්ඣං.

7. ආලාපිකා, සිත්ථි.

8. කපාකා, මජ්ඣං.

9. නායාපකා, සක.

10. සුද්ද, මජ්ඣං.

11. මාලා, සක.

12. රජකා, සි. I.

13. පිනෙතති, මජ්ඣං.

14. පිණ්ඩකා, සක (භබ්බට්)

15. සොවග්ගිකං, සි. I. සිත්ථි.

16. පට්ට්ඨා, සි. I.

17. එවමෙව, (කප්ථි.)

18. පඤ්ඤාපෙතති, සි. I.

11. එක්කිනි වෛද්‍යෙහිපුත්‍ර මහබෙහෙර අජාතශත්‍රු රජ ඇතුපිටින් යෑ කැකි තෙක් දුර ඇතු පිටින් ගොස්, ඇතුගෙන් බැස, පාගමන් ඇතියේ ම (පසින් ම) මණ්ඩලමාලථාරය (වට හල් දොර) කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි කෝමාරහඬු ජීවකයාගෙන් 'යහළු ජීවකයා, භාග්‍යවත් තෙමේ කොහි ද?' යි ඇසී ය.

"මහ රජාණනි, තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ය. මැදම් වැඩි නිසා (මැද කණුවට පිටු දී) පෙර දිගට මුහුන ලා, හික්කුසමුහයා විසින් පෙරවු කරන ලද වැ තෙල වැඩ ඉන්නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යැ" යි කෝමාරහඬු ජීවක කී ය.

12. එ පිට වෛද්‍යෙහිපුත්‍ර මහබෙහෙර අජාතශත්‍රු රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි පසෙක සිටියේ ය. එසේ සිටි රජ තෙමේ වෙසෙසින් පහන් වූ, කැලැබුම් නැති චිලක්සේ බැඳු බැඳු පැත්තෙහි තුණකිම්බුන වැ හුන් හික්කුසමුහයා දෙස නැවත නැවත බලා, "දැන් මේ හික්කුසමුහයා යම් සංහුන්බවෙකින් හුන්ත ද මගේ උදුසිහසු කුමාර තෙමේ ද මේ බඳු වූ ම සංහුන්බැවින් සමන්විත වේ වා" යි උදන් ඇතී ය.

එ පිට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "මහරජ, කොප සිත ප්‍රේමය ඇති දෙයට නිසේ වේ ද" යි විදාළ සේක.

"වහන්ස, උදුසිහසු කුමාර තෙමේ මට ප්‍රිය ය. වහන්ස, හික්කුසමුහයා දැන් යම් බඳු සංහිදීමෙකින් සමන්විත ද, මගේ උදුසිහසු කුමාර තෙමේ මේ බඳු වූ සංහිදීමෙන් සමන්විත වේ වා" යි රජ කී ය.

13. එක්කිනි වෛද්‍යෙහිපුත්‍ර මහබාසිපති අජාතශත්‍රු රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද, හික්කුසමුහයා ද ඇඳිලි බැඳ වැද, පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය. පසෙක හිඳගත් රජ තෙමේ "වහන්ස, ඉඳින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණයක් විසඳන්නට කිසි ලේශමාත්‍ර අවකාශයක් ගන්නා සේක් නම්, මම විවාරන්නෙමි" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

"මහරජ, ඉඳින් කැමැත්තෙහි නම් විවාරන්නැ" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විදාළ සේක.

14. "වහන්ස, යම්සේ ඇතැරුවෝ ය, අයැරුවෝ ය, පියැරුවෝ ය, දුනුවැරුවෝ ය, දියදද දරනුවෝ ය, සෙන් විදහනුවෝ ය, සැකැසි මහ සෙබලෝ ය, හුද වදිනා උසස් රජපුත්තු ය, හුද මැදට පැනවදිනා යෝධයෝ ය, ඇතුන් බඳු මහ සෙබලෝ ය, හුදෙකලා වැ හුද වදිනා සෙබලෝ ය, සම්පෑටියෙන් වැසි හෝ පලිහත් දරා හුද කරන්නෝ ය, ගෙහි ම වූ ගෘහදාස යෝධයෝ ය, මේ වඩන්නෝ ය, ඇම්බැටියෝ ය, නාවන්නෝ ය, සුපකාරයෝ ය, මාලාකාරයෝ ය, රජකයෝ ය, පෙහෙරු ය, කුලපොත්තෝ ය, කුඹල්ලු ය, අවිජිත ගණකයෝ ය, හඟ්‍යාමුද්‍රා ගණකයෝ ය යන මොවුන් පුරුදු පුහුණු කරන ශිල්ප කෞතක් වෙන් ද, මේබඳු වූ යම් අත්‍ය බොහෝ ශිල්පයෝ හෝ වෙන් ද, ඕනෑ හැම මේ අත්බවිනි ම තමන් විසින් ම අත් දක්කෑ කැකි එල ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත්. ඕනෑ එයින් තමන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මාපියන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. අඹුදරුවන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මිත්‍රාමාත්‍යයන් (සහ යහළුවන්) සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මත්තෙහි පල දෙන සහ සැපතට සුදුසු සුබවිපාක ඇති සවයා පිණිස පවත්නා දන් මහණ-බමුණන් කෙරෙහි පිහිටුවත්. වහන්ස, මෙසේ ම මහණ දූමෙහි යාන්දුමේක (මෙහි ම අත්දක්කෑ හැකි) එලවිපාකයක් පණවන්නට (දක්වන්නට) හැකි ද?" යි රජ විවෘත්ත ය.

15. “අභිජාතාසි තො නිං මහාරාජ ඉමං උඤ්ඤං අඤ්ඤා සමණ-
 බ්‍රාහ්මණෙ පුච්ඡිතා”ති.

“අභිජාතාමහං තනෙත ඉමං උඤ්ඤං අඤ්ඤා සමණබ්‍රාහ්මණෙ
 පුච්ඡිතා”ති.

“යථාකථං ජන තෙ මහාරාජ බ්‍යාකරිංසු, සචෙ තෙ අගරු හාසස්සු”ති

“න ඛො මෙ තනෙත ගරු යථස්ස භගවා වා නිසිනො භගවන්ත-
 රුපො වා” ති. “තෙන හි මහාරාජ භාසස්සු”ති.

16. “එකමිදුතං තනෙත සමයං යෙන පුරණො කස්සපො
 තෙත්තපසිකමිං. උපසිකමිත්ථො පුරණෙත කස්සපෙන යද්ධිං සමෙමාදිං.
 සමෙමාදතියං කථං සාරාණියං වීතියාතරත්ථො එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං
 නිසිනො ඛො අතං තනෙත පුරණං කස්සපං එතදවොචං. යථා හු
 ඛො ඉමාති හො කස්සප පුප්පිසපායන්තාති සෙය්‍යපිදං හත්ථාරොහා
 -පෙ- යාති වා ජනඤ්ඤාති¹ එවිංගතිකාති පුප්පිසපායන්තාති. තෙ
 දිවෙඨව ඛමෙම සන්දිට්ඨිකං සිප්පඵලං උපජ්චන්ති. තෙ තෙන අත්තානං
 සුඛෙත්ති පිනෙත්ති මාතාපිතරො සුඛෙත්ති පිනෙත්ති පුත්තදරං
 සුඛෙත්ති පිනෙත්ති මිත්තාමචෙව සුඛෙත්ති පිනෙත්ති සමණෙසු
 බ්‍රාහ්මණෙසු උද්ධගතිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙත්ති සොවයාතිකං සුඛිට්ඨාකං
 සංඝසංවත්තතිකං. සකකා හු ඛො හො කස්සප එවමෙව දිවෙඨව ඛමෙම
 සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං උඤ්ඤාපෙත්ති.

17. එවං වුත්තෙත තනෙත පුරණො කස්සපො මං එතදවොචං කරොහො
 ඛො මහාරාජ කාරයතො ඡිද්දතො ඡේදුපයතො පචතො පාවයතො
 සොවයතො සොවාපයතො කිලමයතො¹ කිලමාපයතො එද්දයතො
 එද්දපයතො පාණමතිපාතයතො අදිත්තං ආදියතො සත්ථිං ඡිද්දතො
 නිලොපාං හරතො එකාහාරිකං කථොතො පරිපඤ්ඤා තිට්ඨතො පරදුරං
 ගච්ඡතො මුසා භණ්ණො කරොහො න කරියති පාපං. මුරපරියනෙතන
 චෝපි වකෙකන ගො ඉමස්සා පඨවියා² පාණෙ එකමංසබ්බං
 එකමංසපුඤ්ඤං කතරය්‍ය, තත්ථි තතොතිදුතං පාපං, තත්ථිපාපස්ස ආගමො.
 දක්ඛිණඤ්ඤා³පි ගඛ්ඛාය³ තීරං ගච්ඡය්‍ය භතනො සානනො
 ඡිද්දනො ඡේදුපනො පචනො පාවෙනො, තත්ථි තතො තිදුතං
 පාපං, තත්ථි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්ඤා³පි ගඛ්ඛාය³ තීරං ගච්ඡය්‍ය
 දදනො දුපනො යජනො යජෙපනො, තත්ථි තතො තිදුතං
 පුඤ්ඤං, තත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුනෙන දමෙත සංයමෙන සචච්චජේත
 තත්ථි පුඤ්ඤං තත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො”ති.

1. කිලමයො, කෙසුචි.

2. සරතො එද්දතො, PTg.

3. ගංගාර, PTS.

15. “මහරජ, ඔබ මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දන්නෝ ද (මනෙක ඇද්ද) ?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දනිමි (මනෙක ඇතැ)”යි රජ කී ය.

“මහරජ, කෙසේ නම් ඔබට ඔහු මෙය පිසාදුවෝ ද ? ඉදින් ඔබට බරෙක් නො වේ නම් එය කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්නකු හෝ ඉන්නා තැනෙක එය කිම මට බරෙක් නො වේ” යැයි රජ කී ය.

“මහරජ, එසේ නම් කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

16. (එ විට රජ මෙසේ කී ය:) “වහන්ස, මම එක් වරෙක කාශ්‍යප පුරුෂයන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹ ඔහු හා සතුටු වීමි. සතුට උපදවන, සිතැ රැදීගිය යුතු කතාවක් අවසන් කොට පසෙක ඉඳ ගනිමි. වහන්ස, එසේ පසෙක ඉඳගත් මම කාශ්‍යප පුරුෂයන් අමතා, ‘ගවින් කාශ්‍යපයීනි, යම් සේ ඇතැරුවෝ ය, අසරුවෝ ය,... යන මොහු හැම මේ අත්බවිනි ම තමන් විසින් අත් දක්කැ හැකි පල ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එයින් තමන්... මා පියන්... අමුදරුවන්... මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුචරත් කෙරෙත් ද පිනවත් ද, මහණබමුණන් කෙරෙති... දත් පිහිටුවත් ද, ගවින් කාශ්‍යපයීනි, එසේ ම මහණදමෙති මෙහි ම අත් දක්කැ හැකි එල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි ද ?’”යි මෙය විවාලෙමි.

17. ‘වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි කාශ්‍යප පුරුෂයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, තමා ම කරන්නහුට ද අනුත් ලවා කරවන්නහුට ද, අනුත්සේ අත් ආදිය සිඳින්නහුට ද සිඳුවන්නහුට ද, අනුත් දඬු ආදියෙන් පෙළන්නහුට ද පෙළවන්නහුට ද, පරාසතු ද පැහැර ගැනුම් ආදියෙන් මෙරමා තවන්නහුට ද අනුත් ලවා තවවන්නහුට ද, අහර වැලැක්වීම ආදියෙන් අනුත් වෙහෙසන්නහුට ද මෙරමා ලවා වෙහෙසවන්නහුට ද, මෙරමා කම්පිත කරන්නහුට ද අනුත් ලවා කම්පිත කරවන්නහුට ද, පණ තසන්නහුට ද තස්වන්නහුට ද, නොදත් ද ගන්නහුට ද ගත්වන්නහුට ද, ගෙවල් බිඳින්නහුට ද බිඳුවන්නහුට ද, කිසිත් නො ඉතිරි කොට සියල්ල පැහැර ගන්නහුට ද පැහැර ගත්වන්නහුට ද, එක් ගෙයක් වටා සිට එහි ඇති බඩුමුටු පැහැර ගන්නහුට ද ගත්වන්නහුට ද, මහැරැක සිට එහි යනෙහුවන්නේ බඩු පැහැර ගන්නහුට ද, පරමුවන් කරා යන්නහුට ද, මුසවා තෙපලන්නහුට ද, පවක් කරමි යි සිතා කරන්නහුට ද පවෙක් නො කැරෙයි. යමෙක් කරකැත්තක් සේ තියුණු නිම් වලල්ලක් ඇති වක්‍රයකින් මේ පොළොවෙහි සතුන් මරා එක් මස්ගොඩක් එක් මස්රැසක් කරන්නේ නම්, ඒ හේතුයෙන් වන පවෙක් තැන, පාපයාගේ පැමිණීමෙක් තැන, සතුන් මරමින් මරවමින්, සිඳිමින් සිඳුවමින්, පෙළමින් පෙළවමින්, ගංගා තදියේ දකුණු තෙරට තමුදු යන්නේ නම්, ඒ හේතුයෙන් පවෙක් තැන, පවේ පැමිණීමෙක් තැන, දෙමින් දෙවමින්, යාග කරමින් කරවමින්, ගංගා තදියේ උතුරු තෙරට හුමුදු යන්නේ නම් ඒ හේතුයෙන් පිනෙක් තැන, පින් පැමිණීමෙක් තැන. දීමෙන්, ඉදුරන් දමීමෙන් (හෝ පෙහෙවස් විසීමෙන්) ශීලංගංගයෙන්, සබ්බස් රැකීමෙන් පිනෙක් තැන, පින් පැමිණීමෙක් තැන” යනු යි.

ඉත්ථං ඛො මෙ භතෙන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤාඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

සෙය්‍යථාපි භතෙන අම්බං වා පුට්ඨො ලබ්බිතං බ්‍යාකරෙය්‍ය³ ලබ්බිතං වා පුට්ඨො අම්බං බ්‍යාකරෙය්‍ය⁴, එවමෙව ඛො මෙ භතෙන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤාඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

තස්ස මග්ගං භතෙන එතද්දහොසි: ‘කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා මුහම්ණං වා විජ්ඣෙව වසන්තං අපසාදෙනම්බං මඤ්ඤාය්‍යා’ති. සො ඛො අහං භතෙන පුරණස්ස කස්සපස්ස භාසිතං තෙව අතීතන්ද්‍රිං තප්පටිකොකාසි.³ අතභිතන්ද්‍රිචා අප්පටිකොකාසිචා අතත්තමනො අතත්තමත්තවාචං අතිච්ඡාරෙචා තමෙව වාචං අනුග්ගණ්හතො⁴ අතිකුල්හතො⁵ උට්ඨායාසනා පකකාමි.⁶

18. එකමිද්දහං භතෙන සමයං යෙන මකඛලී ගොසාලො තොනුප-සංකමිං. උපසංකමිචා මකඛලීනා ගොසාලෙන⁷ සද්ධිං සමෙමාදිං. සමෙමාදතීයං කථං සාරාණීයං⁸ විතීසාරෙචා එකමන්තං තිසිදිං. එකමන්තං තිසින්නො ඛො අහං භතෙන මකඛලී ගොසාලං⁹ එතද්දොචං.¹⁰ ‘යථා භු ඛො ඉමානි භො ගොසාල පුප්ඵසිප්පායත්තානි සෙය්‍යපීදං: හත්ථාරොහා -පෙ- සක්කාභු ඛො භො ගොසාල එවමෙව දිට්ඨං ව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤාඵලං පඤ්ඤාපෙතුනති.

19. එවං වුත්තෙ භතෙන මකඛලී ගොසාලො මං එතද්දොචා: ‘නත්ථි මසාරාජ හෙතු නත්ථි පච්චයො සත්තානං සංකිලෙසාය. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා සංකිලියානති. නත්ථි හෙතු නත්ථි පච්චයො සත්තානං විපුල්භීයා. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා විපුල්ඛීනති. නත්ථි අත්තකාරෙ නත්ථි පරකාරෙ තත්ථි පුරිසකාරෙ නත්ථි බලං තත්ථි චිරියං තත්ථි පුරිසථාමො තත්ථි පුරිසපරකකමො. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණ් සබ්බෙ භූතා සබ්බෙ ජීවා අවසා අබලා අවිරියා තිසස්සිසම්භවිතාචපරිණතා ඡස්සෙවාරිඡායිසු පුබ්බකං පටිසංචෙදෙනති.

වුද්දස ඛො පතිමානි යොනිප්පමුඛසතසහස්සානි සට්ඨි ව සතානි ඡ ව සතානි, පඤ්ච ව කම්මුතො සතානි, පඤ්ච ව කම්මානි, තිණි ව කම්මානි, කම්මෙ ව අබ්බිකම්මෙ ව.

1 පුරණො, මජ්ඣ. 2. වා, PTS. 3. තප්පටිකොකාසි, PTS.

4. අනුග්ගණ්හතො, PTS 5. අතිකුල්හතො, මජ්ඣ. භා.

6 පකකාමි, මජ්ඣ. 7. මකඛලීගොසාලෙන, PTS. 8. සාරාණීයං, මජ්ඣ.

9. මකඛලීගොසාල, PTS. 10. එතද්දොචා, PTS.

11. පඤ්ඤාපෙතති PTS.

වහන්ස, මෙසේ කාශ්‍යප පුරුෂයෝ මා විසින් සාන්ද්‍රවේදික ශ්‍රාමණ්ණ පරිසුත්තය විවාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය දැක්වූහ. වහන්ස, අභි කෙබඳු ද? සි විවාරන ලද්දේ දෙල් මෙබඳු යැයි කියන්නේත් දෙල් විවාරන ලද වෑ අභි මෙබඳු යැයි කියන්නේත් යම්කෙසේ ද, එසේ ම වහන්ස, කාශ්‍යප පුරුෂයෝ මා විසින් සාන්ද්‍රවේදික ශ්‍රාමණ්ණපරිසුත්තය විවාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය පාවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට 'මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බ්‍රමණකු පෙළියැ යුතු කොට කෙසේ නම් සිතනු හැක්කේ ද?' යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාශ්‍යප පුරුෂයන්ගේ වචනය නො පැයැසිමි. විරුද්ධ බසකුළු නො කිමි. නො රසයා විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නොසතුටු බසක් නො තික්මවා, ඔවුන් බස සාර වශයෙන් නො ගත්තෙමි, සාර වශයෙන් සිතා නො තබන්නෙමි, උතස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

18. වහන්ස, අන් එක් වරෙක මම ගෝසාල මකඛලීන් වෙත එළැඹියෙමි. එළැඹි ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදැවියැ යුතු වූ කතා බස් කොට අවසනා රසෙක ඉඳ ගතීමි. පසෙක ඉඳ ගත්තෙමි, වහන්ස, මම ගෝසාල මකඛලීහු අමතා, 'හවත් ගෝසාලසිති, යම්කෙසේ ඇතැරුවෝ ය අසැරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිති ම තමන් විසින් දක්කැ හැකි එල විපාක ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එසින් තමන්... මාපිසත්... අඹුදරුවන්... හා යහළුවන් සුවචන් කෙරෙත් ද, පිතවත් ද, මහණබ්‍රමණන් විෂයයෙහි... දන් පිහිටුවත් ද, හවත් ගෝසාලසිති, මෙසේ ම මහණදමෙහි මෙහි ම අත් දක්කැ හැකි එල විපාක-යක් දක්වන්නට හැකි ද?' යි මෙය විචාලෙමි.

19. වහන්ස, මෙසේ විචාල කල්හි ගෝසාල මකඛලීහු මට මෙය කීහ: "මහරජ, සත්තියන්ගේ කෙලෙසීමට හේතුවෙක් ප්‍රත්‍යය-යෙක් නැත. හේතුවක් නැති වෑ ප්‍රත්‍යයක් නැති වෑ (ඉබේ ම) සත්තියෝ කෙලෙසෙත්. සත්තියන්ගේ පිරිසිදු වීමට ද හේතුවෙක් නැත, ප්‍රත්‍යයෙක් නැත. හේතු නැති වෑ ප්‍රත්‍යය නැති වෑ සත්තියෝ පිරිසිදු වෙත්. තමාගේ යහපත සඳහා තමා විසින් කළ යුතු කමියෙක් නැත. අනුන්ගේ යහපත සඳහා කළයුතු අවිචාරානුශාසනාදි කමියෙක් ද නැත. කරන්නු සැපතට පමුණුවන... පුරුෂ කාමියෙක් ද නැත. සැපත් ලබනුවට ඉවහල් වන බලය කියා එකෙක් නැත. විජීය කියා එකෙක් නැත. පුරුෂශක්ති කියා එකෙක් නැත. පුරුෂ පරාක්‍රමය කියා එකෙක් නැත. හැම සත්තු හැම ප්‍රාණීහු හැම භූතයෝ හැම ජීවයෝ තමන්ගේ ශක්තියක් බලයක් විජීයක් තැත්තෝ ම නියමය, සංගතිය (තම තමා අයත් වේදිකට පැමිණීම), ස්වභාවය යන මේ තුනින් පරිණාමයට පැමිණියෝ අභිජාති සයෙක්හි ම සැප දුක් විඳිත්.

මේ ප්‍රමුඛ යෝනිහු තුළත් ලක්ෂ හඳහන් කෙරෙයි. කම් පත්සියෙකි, (අන් සැපියෙකින්) කම් පසෙක් ද කම් තුනෙක් ද වෙත්. (කාශ්‍යපාක්-කම් වූ) පුණී කම් ද, (මනාකම් වූ) අභි කම් ද වේ.

චුට්ඨි පටිපදා, චුට්ඨානාරකපො, ඡලතිජාතිශයා, අට්ඨ පුරිස-
භූමිශයා, එකුනපඤ්ඤාස ආජිවකසතෙ, එකුනපඤ්ඤාස පරිබොජකසතෙ,
එකුනපඤ්ඤාස නාගාචාසසතෙ, වීසෙ ඉන්ද්‍රියසතෙ, තිංස නිරයසතෙ,
ඡතනිංස රජොධාතුශයා, සත්ත සඤ්ඤිගබ්භා, සත්ත අසඤ්ඤිගබ්භා, සත්ත
නිගණ්ඨිගබ්භා, සත්ත දෙවා, සත්ත මානුසා, සත්ත පෙසාචා, සත්ත සරා,
සත්ත පච්චා, සත්ත පච්චිසතාති, සත්ත පරාතා, සත්ත පපාතසතාති,
සත්ත සුපිනා, සත්ත සුපිනසතාති, චූළාසිති මහාකපපුතො සතසගස්සාති
යාති බාලෙ ච පණ්ඩිතෙ ච සකාචිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති.

තත්ථ තත්ථ ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා
මුහම්චිරියෙන වා අපරිපක්කං වා කම්මං පරිපාවෙස්සාමිති පරිපක්කං වා
කම්මං පුස්ස පුස්ස බ්‍යානති කරිස්සාමිති තෙවං තත්ථී. දෙණ්ණිතෙ පුබදුකෙති
පරිපක්කකතෙ. සංසාරෙ තත්ථී භාගනවිඤ්ඤාන, තත්ථී උක්කංඝාවකංසෙ.
සෙය්‍යථාපි නාම සුත්තගුලෙ බිහෙත නිබ්බසියමානමෙව පලෙති, එවමෙව
බාලෙ ච පණ්ඩිතෙ ච සකාචිත්ථා සංසරිත්ථා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සන්ති.

ඉත්ථං ඛො මෙ භතෙන මික්ඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්දඵලං
පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි භතෙන අමිං වා
පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමිං බ්‍යාකරෙය්‍ය,
එවමෙව ඛො මෙ භතෙන මික්ඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්දඵලං
පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසි. තස්ස මස්ස භතෙන එතදුතොසි:
කථං හි නාම මාදිශො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසන්තං අපසා-
දෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාති. යො ඛො අහං භතෙන මික්ඛලීස්ස ගොසාලස්ස
භාසිතං තෙව අසිතන්දිං නසාපිකෙකාසිං. අනසිතන්දිත්ථා අපාපිකෙකාසිත්ථා
අතත්තමනො අතත්තමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්ථා තමෙව වාචං අනුක්කණ්ඨ-
තො අතිකුජ්ඣෙතො උට්ඨායාසතා පක්කාමිං.

20. එකමදහං භතෙන සමයං යෙන අජිතො කෙසකම්මලො¹
තෙත්තපසිඤ්ඤිං. උපසිඤ්ඤිනිං අජිතෙන කෙසකම්මලෙන² සද්ධිං සමෙමාදිං.
සමෙමාදනියං කථං සාරාණියං³ වීතිසාරෙත්ථා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං
නිසීන්නො ඛො අහං භතෙන අජිතං කෙසකම්මලං⁴ එතදවොචා⁵ 'යථා භු
ඛො ඉමාති භො අජිත පුපුඤ්ජායතනාති සෙය්‍යපීදං⁶ භත්ථාරොහා-
-ප- සක්කා භු ඛො තො අජිත⁷ එවමෙව දිට්ඨිව ධිමම සන්දිට්ඨිකං
සාමසුද්දඵලං පඤ්ඤාපෙකුනති?'⁸.

1. කෙසකම්මලී, කප්ථි.

2. කෙසකම්මලීනා, කප්ථි

3. සාරණියං, මජ්ඣං.

4. කෙසකම්මලී, කප්ථි

5. එතදවොචා, කප්ථි

6. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣං.

7. ඛො අජිතො, කප්ථි

8. පඤ්ඤාපෙකුනති, මජ්ඣං.

ප්‍රතිපත්ති දෙසැටෙකි. අන්තාකල්ප දෙසැටෙකි. අභිජාති සයෙකි. පුරුෂගුම් අටෙකි. ජිවිකාවාහනි සාරදහස් නවසියෙකි. පරිව්‍රාජකයන් පිළිබඳ ප්‍රවිජ්‍යා සාරදහස් නවසියෙකි. නාගමණ්ඩල සාරදහස් නවසියෙකි. ඉන්ද්‍රියයෝ දෙදහසෙකි. කීර්තියෝ තුන්දහසෙකි. අත්පිටු පාපිටු ආදී වූලි තැවැරෙන තැන් සතිසෙකි. සංඥිගභී සතෙකි. අසංඥිගභී සතෙකි. නිර්ග්‍රන්ථගභී සතෙකි. (පුරුකින් පැල වෙත උක් හුණ ආදී ගභී සතෙකි.) දෙව වග්ගී සතෙකි. මනුෂ්‍යවග්ගී සතෙකි. පිශාව ජාති සතෙකි. මහවිල් සතෙකි. මහාපරිවතී සතෙකි. කුඛා පරිවතී සත්සියෙකි. මහාප්‍රපාත සතෙකි. කුඛා ප්‍රපාත සත්සියෙකි. මහාසාපන සතෙකි. කුඛා සාපන සත්සියෙකි. අනුවණයනුත් නුවණැත්තනුත් සසරු දිවැ හැවිද දුක් කෙළවර කිරීමට ගෙවිය යුතු කල්ප අසූසාර ලක්ෂයෙකි.

එහි මේ ශීලයෙන් හෝ චූතයෙන් හෝ තපසින් හෝ බ්‍රහ්මචරින් හෝ නොමුහු කළ කමය මුහුකුරුවන්නෙමි යි කියා කළ යුත්තෙක් නැත. මුහුකළ කමය විද විද ක්ෂණ කරන්නෙමි යි කියා හෝමෙසේ කළ යුතු දූෂයක් නැත. ද්‍රෝණියෙන් මැන ප්‍රමාණවත් කරන ලද්දක් සේ සුව දුක් දෙක (කියතලද කාල සීමාව ගෙවුණු කල්හි) කෙළවර කැරුණේ වෙයි. සසර ගමනෙහි අඩු වීමෙන් වැඩි වීමෙන් නැත. නැතිමෙන් බැසීමෙන් නැත. යම්සේ දමාලු සුවටෙන් ලිහෙමින් දිග ඇති තෙක් ම සේ ද, එයින් මතු නො සේ ද, එ පරිදි ම අනුවණයෝත් නුවණැත්තෝත් (සසරු) දිව හැවිද දුක් කෙළවර කරන්නාහ' යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ ගෝසාල මකබලිහු මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විවාරන ලද්දේ ම සංසාර ශුද්ධිවාදය පැවැසූ හ. වහන්ස, අම්බසුද්ධ සි විවාරන ලද්දේ දෙල් මෙබසු යැ යි කියන්නේත් දෙල් කෙබසු දු සි විවාරන ලද්දේ අම්බසු යැ යි කියන්නේත් යම්සේ ද, එ සේ ම ගෝසාල මකබලිහු මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විවාරන ලද්දේ ම සංසාර ශුද්ධි පැවැසූ හ.

වහන්ස, ඒ මට 'මා වැන්නෙක් සිය රට වසන මහණකු හෝ බමුණකු පෙළියැ යුතු කොට කෙසේ නම් සිතියැ හැකි ද' යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම ගෝසාල මකබලිහුගේ විවිතය නො පැහැසිමි, එයට විරුද්ධ බසකුත් නො කිමි. මෙසේ නො පසසා, නො ද විරුද්ධ බසක් කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි නුමුදු, නො සතුටු බසක් නො නික්මවා, එ ම බස සාර වශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාර වශයෙන් සිතා ද නො තබන්නෙමි, හුතස්තෙත් නැති නික්මණමි.

20. වහන්ස, මම එක් විටෙක කේශකම්බල අජිතයන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹි ඔහු හා සතුටු වීම. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියා යුතු වූ කතා බස් කිව්වා එක් පසෙක හිදැ ගත්මි. එසේ හිදැ ගත්තෙමි, ඔහු අමතා 'හවන් අජිතයෙනි, යම්සේ ඇතරුවෝ ය අතරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බමිහිම තමන් විසින් දුක්කැ හැකි ඵල ඇති ශිල්ප කිසි ජීවත් වෙත් ද, ඔහු එයින් තමන්... තම මාපියන්... අමුදරුවන්... මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුව පත් කෙරෙත් ද, පිතවත් ද, මහණබමුණන් විෂයයෙහි... දත් පිහිටුවත් ද, හවන් අජිතයෙනි, මෙසේ ම මහණදමෙහින් මේ අත්බමිහි මැ දුක්කැ හැකි ඵල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි ද?' යි මෙය විමසෙමි.

එවං වුතො හතොත අජිතො කෙසකම්බලො¹ මං එතදවොච: “නචි මහාරාජ දින්නං, නචි සිට්ඨං, නචි හුතං, නචි සුකට්ඨකකථානං කම්මානං එලං විපාකො, නචි අයං ලොකො, නචි පරො² ලොකො, නචි මානා, නචි පිතා, නචි සත්තා ඔපපාතිකා, නචි ශ්‍රේෂ්ඨ සම්මන්ත්‍රාභිමණා සම්මානනා³ සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකම්මා පථෙදෙනති, වාතුමමහාභුතිකො අයං පුරිසො යද කාලං කරොති, පඨවී පඨපිකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, ආපො ආපොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, තෙජෝ තෙජොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, වායො වායොකායං අනුපෙති අනුපගච්ඡති, ආකාසං ඉන්ද්‍රියානි සංකමන්ති, ආසන්දිපඤ්චමා පුරිසා මහං ආදාය ගච්ඡන්ති, යාව ආලහනා පදාති පඤ්ඤායන්ති, කාපොතකානි අට්ඨති හවන්ති, හසමන්තා ආහුතියො, දන්තපඤ්ඤාතතං යද්දිදං දුතං, තෙසං තුවඡං මුසා විලාපො යෙ තෙව අත්තිකවාදං වදන්ති, ඛාලෙ ව පණ්ණිතෙ ව කායස්ස ගෙදා උච්ඡ්ඡන්ති විතස්සන්ති න හොන්ති පරමමරණො”ති.

ඉතං ඛො මෙ හතොත අජිතො කෙසකම්බලො සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤප්පලං පුට්ඨො සමානො උචෙත්ථං ඛ්‍යාකාඨි, සෙය්‍යථාපි හතොත අඛං වා පුට්ඨො ලබුජං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අඛං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො හතොත අජිතො කෙසකම්බලො සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤප්පලං පුට්ඨො සමානො උචෙත්ථං ඛ්‍යාකාඨි.

තස්ස මග්ගං හතොත එතදහෙය්‍යි: ‘කථං හි නාම මාදිසො සම්මං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසන්තං අපසාදෙනඛං මඤ්ඤාය්‍යා’ ති සො ඛො අහං හතොත අජිතස්ස කෙසකම්බලස්ස භාසිතං නෙව අභිතන්දිං නපට්ඨි-කෙකාසිං, අතභිතන්දිනා අපට්ඨකෙකාසිනා අතත්තමනො අතත්තමනවාචං අතිරිජාරෙනා තමෙව වාචං අනුග්‍රහණතොතො අනිකුල්පතොතො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

1. කෙසකම්බලි, PTS.

2. පරලොකො, කැන්ඩි.

3. සම්මග්ගා, සම්මග්ගතා, මිජ්ඣ.

වහන්ස, මෙසේ මා විවාල කල්හි, කේශකම්බල අජිතයෝ මට මෙය කීහ: “මහරජ, දුන් දෑයෙහි පල නැත. කළ මහායාගයෙහි පල නැත. කුශලාකුශල කම්මන්තේ ඵලයෙන් විපාකයෙන් නැත. පරලොච්ඡි සිපියා හට මේ ලොව නැත, මේලොව සිපියා හට පරලොවෙන් නැත. මවට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. පියාට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. උපපාදක (මෙයින් සැව නැවත උපදනා) සත්ත්වයෝ නැත. සමාගතක (නිවැරදි මගින් ගිය) සමාක්ප්‍රතිපත්ත (නිසි මග පිළිපත්), මේ ලොවත් පරලොවත් කුමු ම වෙතෙසින් දැන පසක් කොට (ලොවට) හෙළි කරන මහණබමුණු කෙනෙක් නැත. සතර මහාභූතයන්ගෙන් නිපත් මේ පුරුෂ තෙමේ යම් විටෙක කථරිය කෙරේ නම්, එ විටැ (මොහුගේ කයෙහි වූ) පාපිවිඩාකූට බාහිර පාපිවිඩාකූ රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. ආපෝඛාකූට බාහිර ආපෝඛාකූ රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. භේජෝඛාකූට බාහිර භේජෝඛාකූ රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. වායුඛාකූට බාහිර වායුඛාකූට කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. ඇත් ආදී ඉන්ද්‍රියයෝ අහසට පැන යෙත්. වැද හොත් ඇද පස්වනු කොටැහි පුරුෂයෝ මල සිරුර ගෙන යෙත්. සොහොන තෙක් පමණක් පදයෝ (ගුණාගුණ වචනයෝ) පැණෙත්. ඇට පරෙව්-වත් වේ. ආගන්තුකයන්කාරාදී වශයෙන් දුන් දන් මල සිරිතෙහි අළු කිස නිමගනි තෙක් ම වේ. (එයින් පසු එහි කිසින් ඉතිරි නො වේ.) දහ යනු අඟයන් විසින් පණවන ලද්දෙකි. යම් කෙනෙක් ආස්තික වාදය (පරලොවත් ඇතැයි කම් විපාක ඇතැයි යන ආදී වූ වාදය) කියත් නම්, එය ඔවුන්ගේ හිස් බොරුවෙකි, ප්‍රලාපයෙකි. අනුවණයෝ ද නුවණැත්-තෝ ද යන හැම කය බිඳීමෙන් මුල් යුත් වෙත්, වැනැසෙත්, මරණින් මතු ඇති නො වෙත්” යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ කේශකම්බල අජිතයෝ මා විසින් සාන්ද්‍රණික ශ්‍රාමණ්ණපල්ලය විවාරන ලදුවෝ ම උචේද්‍යවාදය පැවැසූහ. වහන්ස, යම්ගේ අඹ විවාරන ලද්දේ දෙල් කියන්නේ ද, දෙල් හෝ විවාරන ලද්දේ අඹ හෝ කියන්නේ ද, එසේ ම, වහන්ස, කේශකම්බල අජිතයෝ සාන්ද්‍රණික ශ්‍රාමණ්ණපල්ලය විවාරන ලදුවෝ ම උචේද්‍යවාදය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට ‘මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙතෙහිය යුතු කොට කෙසේ නම් සිතියැ හෙන්නේ ද?’ යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කේශකම්බල අජිතයන්ගේ බස නො ම පැහැසිමි, එයට විරුද්ධ බසක් ද නො කිමි. එය නො ම පසසා, විරුද්ධ බසකුත් නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නො සතුට ගතවන බසකුත් නො කික්මවා, ඔවුන්ගේ ඒ වචන සාර වශයෙන් නො ගත්තෙමි, සාර වශයෙන් සිතා නො පිහිටුවන්නෙමි, සුතස්තෙත් නැති නික්මිණිමි.

21. එකමිදුනං භනන්ත සමයං යෙන පක්ඛුඛො කම්මායනො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා පක්ඛුඛෙන කම්මායනෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තිසාරෙණි ඵකමන්තං නිසීදිං. ඵකමන්තං නිසීනන්තා ඛො අභං භනන්ත පක්ඛුඛං කම්මායනං ඵතද්දවොචං. යථා හු ඛො ඉමාති හො කම්මායන පුථුසිප්පායතනාති, සෙය්‍යපීදං. තථොඤ්ඤා -පෙ- සක්කා හු ඛො හො කම්මායන ඵචමෙව දිවෙතිව ඛමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙතු ? නති.

ඵචං වුතෙන් භනන්ත පක්ඛුඛො කම්මායනො මං ඵතද්දවොච: “සත්තිමෙ මහාරුජ කාසා අකථා අකථවිවා අතිමිත්තා අතිමිත්තා වඤ්ඤා කුට්ටිං ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතා. තෙ ත ඉඤ්ඤාති, ත විපරිණමනති, ත අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාඛාබොනති, තාලං අඤ්ඤමඤ්ඤං සුඛාය වා දුක්ඛාය වා සුඛදුක්ඛාය වා. කතමෙ සත්ත ? පඨවිකායො ආපොකායො තෙජ්‍ජාකායො වායොකායො සුඛෙ දුක්ඛෙ ජිවෙ සත්තමෙ. ඉමෙ සත්ත කායා අකථා අකථවිවා අතිමිත්තා අතිමිත්තා වඤ්ඤා කුට්ටිං ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතා. තෙ ත ඉඤ්ඤාති, ත විපරිණමනති, ත අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාඛාබොනති, තාලං අඤ්ඤමඤ්ඤං සුඛාය වා දුක්ඛාය වා සුඛදුක්ඛාය වා. තථ තන්ති භන්තා වා ඤාතො වා සොවා වා සාවෙතා වා විඤ්ඤා වා විඤ්ඤපෙතා වා. යො‘පි තිණ්ණෙන සන්තන සියං ජිනුති, ත කොචි කඤ්චි ජිවිතා චොරොපෙති. සත්තතනං යෙව කායානමනනරෙන සත්ථං විවරමනුපතති”ති.

ඉථං ඛො මෙ භනන්ත පක්ඛුඛො කම්මායනො සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි භනන්ත අමං වා පුට්ඨො ලමුජං ඛ්‍යාකාරෙය්‍ය, ලමුජං වා පුට්ඨො අමං ඛ්‍යාකාරෙය්‍ය, ඵචමෙව ඛො මෙ භනන්ත පක්ඛුඛො කම්මායනො සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකාසි.

තස්ස මග්ගං භනන්ත ඵතද්දොසි: කථං හි තාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ ඵසත්තං අපසාදෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා ? “ති. යො ඛො අභං භනන්ත පක්ඛුඛස්ස කම්මායනස්ස භාසිතං තෙව අභිතන්දිං. තප්පවි-
සෙකාසිං. අතභිතන්දිණා අප්පට්ඨෙකාසිණා අතතතමනො අතතතමනවාචං අතිවිජාරෙණා තමෙව වාචං අනුග්ගණනො අතිකක්ඛානො උට්ඨා-
යාසනා පක්කාමිං.

22. එකමිදුනං භනන්ත සමයං යෙන නිගණේය්‍යා නාතපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිත්වා නිගණේය්‍යා නාතපුත්තෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තිසාරෙණි ඵකමන්තං නිසීදිං. ඵකමන්තං නිසීනන්තා ඛො අභං භනන්ත නිගණේය්‍යා නාතපුත්තං ඵතද්දවොචං:

21. වහන්ස, අත් එක්වරෙක මම කාන්තායනගෝත්‍රික සකුඩයන් වෙත ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතාබස් කීමවා පසෙක ඉදහනිමි. එසේ ඉදහන් මම කාන්තායන පකුඩයන් අමතා “හවන් කාන්තායනයිනි, යම් සේ ඇතැරුවෝ ය, අසරු වෝ ය... යන මොනු හැම මේ අත්බව්හි ම තමන් විසින් දක්ක හැකි එළ ඇති ගිල්ප නිසා ජීවත් වෙත්ද, ඔහු එයින් තමන්... තම මා වියත්... අඹුදරුවන්... මිතුරන් කම්කරුවන් සුවපත් කෙරෙත්ද, පිණවත්ද, මහණබ්‍රහ්මණව... දන් දෙත්ද, හවන් කාන්තායනයෙනි, මෙසේ ම මහණ-දමෙහිත් මේ අත්බව්හි ම දක්කැ හැකි එළයක් දක්වන්නට හැකි ද?” යි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි කාන්තායන පකුඩයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, කිසිවකු විසින් නො කරන ලද, නො කළ විධාන ඇති, ඉදු බෙලෙහුද නො මවන ලද, අත් කිසිදු ලෙසෙකින් නො ම මවනලද, වද වූ (කිසිවක් නො උපදවන), පවුකුලක් සේ සිරි (හෙවත් පරිණාම රහිත), ඉන්ද්‍රියයන්ගේ තර වැසිපිටුයෙන් තහවුරු වූ, කාය (සමුත්ත) සතෙක් වෙත්. කවර සතෙක් ද? යත්: පඨමිකාය, ආපොකාය, තෙජාකාය, වායොකාය, සුඛ, දුක්ඛ, සත්වන ජීවයද වෙත්. ඔහු නො සැලෙත්. නො පෙරැලෙත්. උනුනට බාධක නො වෙත්. උනුනට සුවය හෝ දුක් හෝ සුව දුක් දෙකම හෝ දීමට සමත් නො වෙත් ඒ කාය සතෙහි නසන්නෙක් හෝ නස්වන්නෙක් හෝ, අසන්නෙක් හෝ අස්වන්නෙක් හෝ, දන ගන්නෙක් හෝ දන්වන්නෙක් හෝ නැත. යමෙක් කියුණු සැතෙකින් හිස සිඳින්නේ නම්, එහි කිසිවෙක් කිසිවකු දිව්සෙන් තොර නො කරයි. වැලි, සජ්ජකායයන් අතරින් ආයුධය විවරයට වැද ගනී” යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්ණපළ විචාරන ලද කාන්තායන පකුඩයෝ අනෙකකින් අනෙකක් (ඉදුරා ම එයට විරුද්ධ දෑක්) පැවැසූහ. වහන්ස, අඹු විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කරුණු කියන්නේත් දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹු ගැන කරුණු කියන්නේත් යම්සේද, එසේ ම, වහන්ස, කාන්තායන පකුඩයෝ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්ණපළ විචාරන ලදුවෝ ම අනෙකෙක් අනෙකක් (ඉදුරා ම වෙනස් දෑක්) පැවැසී ය.

වහන්ස, ඒ මට “සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බ්‍රහ්මණකු වෙතෙහිය යුතු කොට මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් සිතන්නේ ද?” යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාන්තායන පකුඩයන්ගේ වචනය නො පැස-සීමි. නො ද විරුද්ධ බසක් කීමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නො සතුට හඟවන බසක් නො කියා, ඒ ඔවුන්ගේ බස සාරවශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාරවශයෙන් සිතැ නො තබා ගන්නෙමි, හුනස්නෙන් නැගී තික්මිණිමි.

22. වහන්ස, තවත් එක් විටෙක මම ශුක්‍රපුත්තිර්භුන්ධයන් කර එළඹුණෙමි. එළඹැ ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතාබස් කීමවා එක් පසෙක හුන්නෙමි. වහන්ස, පසෙක හුන් මම ඔවුන් අමතා-

“යථා නු ඛො ඉමානි හො අග්ගිවෙස්සන පුත්ථිසායතනානි, සෙය්‍යපීදං හත්ථාරොතා -පෙ- සක්කා නු ඛො හො අග්ගිවෙස්සන ඵලමෙවං දිවෙඨව ඛමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤ ඵලං පඤ්ඤපෙතු” ? නති

ඵලං වුතෙන හතෙන නිගණේයා නාතපුතො මං ඵතදවොච: “ඉධ මහාරාජ නිගණේයා වාදුයාමසංවරසංවුතො හොති. කථඤ්ච මහාරාජ නිගණේයා වාදුයාමසංවරසංවුතො හොති? ඉධ මහාරාජ නිගණේයා සබ්බවාරිවාරිතො ව හොති, සබ්බවාරිසුතො ව, සබ්බවාරිබුතො ව, සබ්බ-වාරිපුත්ථො ව. ඵලං ඛො මහාරාජ නිගණේයා වාදුයාමසංවරසංවුතො හොති. යතො ඛො මහාරාජ නිගණේයා ඵලං වාදුයාමසංවරසංවුතො හොති, අයං වුච්චති මහාරාජ නිගණේයා හතතො ව යතතො ව සිතතො වා” ති.

ඉත්ථං ඛො මෙ හතෙන නිගණේයා නාතපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤ ඵලං පුට්ඨො සමානො වාදුයාමසංවරං ඛ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි හතෙන අමිං වා පුට්ඨො ලබුජං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමිං ඛ්‍යාකරෙය්‍ය, ඵලමෙව ඛො හතෙන නිගණේයා නාතපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤ ඵලං පුට්ඨො සමානො වාදුයාමසංවරං ඛ්‍යාකාසි.

තස්ස මය්‍යං හතෙන ඵතදහොසි: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනාං අපසාදෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා? ‘ති. සො ඛො අහං හතෙන නිගණේයා නාතපුතස්ස භාසිතං තෙච අභිනන්දිං. තප්පටිකෙකාසිං. අනභිනන්දිනා අප්පටිකෙකාසිනා අනත්තමනො අනත්ත-මතවාචං අනිවර්තරොති: තමෙව වාචං අනුග්‍රහණෙනො, අනිකඤ්ජනො ලට්ඨායාසනා පක්කාමිං.

23. ඵකමදුතං හතෙන සමයං යෙන සඤ්ජයො ඛෙලට්ඨිපුතොය්‍යා* තෙනුපසඞ්කමිං. උපසඞ්කමිනා සඤ්ජයෙන ඛෙලට්ඨිපුතොන සද්ධිං සමෙමාදිං, සමෙමාදනිං කථං සාරාණීයං විතීසාරොති: ඵකමනං නිසිදිං. ඵකමනං නිසිතො ඛො අහං හතෙන සඤ්ජයං ඛෙලට්ඨිපුතං ඵතදවොචං: “යථා නු ඛො ඉමානි හො සඤ්ජය පුත්ථිසායතනානි, සෙය්‍යපීදං - හත්ථාරොතා -පෙ- සක්කා නු ඛො හො සඤ්ජය ඵලමෙව දිවෙඨව ඛමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤ ඵලං පඤ්ඤපෙතු” ? නති

1. පුට්ඨො, PTS. පුට්ඨො (පෙරතමිහම්).

2. ඛෙලට්ඨිපුතො, කප්ඵ.

“හවන් අත්තිවේශායනයෙනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අතරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිති ම තමන් විසින් අත් දක්කා හැකි ශිල්ප නිසා ඒවන් වෙත් ද, ඔහු එයින් තමන් ... මාපියන් ... අඹුදරුවන් ... මිතුරන් කම්කරුවන් ... සුචරත් සෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, හවන් අත්තිවේශායනයෙනි, මේ සේ ම මහණදමෙහින් මේ අත්බවිති ම දක්කා හැකි ඵලවිපාකයක් පෙන්විය හැකි ද ?” යි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි ඥානපුත්‍ර නිර්මුත්තරයෝ මට මෙය කී ය:

“මහරජ, මේ නිර්මුත්තරයායනයෙනි නිර්මුත්තර තෙමේ යාම (හාන) සතරක් ඇති ශිලසංවරයෙන් වැසුණේ වේ. මහරජ, කෙසේ නම් නිර්මුත්තර තෙමේ යාම සතරක් ඇති සංවරයෙන් සංවෘත වේ ද ? යත්: මහරජ, මෙහි නිර්මුත්තර තෙමේ වැළැකුණු සියලු සිසිල් දිය ඇත්තේ වේ. සම්ප්‍රකාර සංවරලක්ෂණයෙන් සමන්විත වේ. පිඹ හල සියලු වාසීයන් (හෙවත් පව්) ඇත්තේ වේ. (කම්කරුලක්ෂණ වූ) සියලු පාපවාරණයෙන් (මෝක්ෂය) සපයී කොට සිටියේ වේ. මහරජ, මෙසේ නිර්මුත්තර තෙමේ වාසුඨාමසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ වේ. මහරජ, යම් හෙයකින් නිර්මුත්තර තෙමේ මෙසේ වාසුඨාමසංවරයෙන් සංවෘත වේ ද, එහෙයින් (මෝක්ෂාධිගමයෙන් ම කෙලවරට) පත් සිතැත්තේ ද, (කායාදී ඉන්ද්‍රියයන්හි තව දුරටත් සංයම් කල යුත්තක් නැති බැවින්) සංයත ආත්ම ඇත්තේ ද, (මොනොවට) පිහිටි සිතැත්තේ ද වේ යැ යි කියනු ලැබේ.”

වහන්ස, මෙසේ ඥානපුත්‍ර නිර්මුත්තර තෙමේ මා විසින් සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණප්‍රසාද විචාරන ලද්දේ ම වාසුඨාමසංවරය පැවැසී ය. යම් සේ අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් දක්වන්නේ ද, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ දක්වන්නේ ද, එසේ ම, වහන්ස, ඥානපුත්‍ර නිර්මුත්තරයෝ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණප්‍රසාද විචාරන ලද්දේ ම වාසුඨාමසංවරය පැවැසුහ.

වහන්ස, ඒ මට “කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙහෙසියා යුතු කොට සිතන්නේ ද ?” යි මේ සිත වී ය. වහන්ස, ඒ මම වනාහි ඥානපුත්‍ර නිර්මුත්තරයන්ගේ වචනය මැනවැසි නො පැයැසිමි, විරුද්ධ බසකුළු නො කිමි. නො ම පසයා, නො ද විරුද්ධ බසක් කියා, නො සතුටු සිතැතියෙමි, නොසතුට හඟවන වචනයක් ද නො කියා, ඔවුන් කී ඒ බස් සාරවශයෙන් ද නො පිළිගත්තෙමි, සිතැ ද නො ම තබා ගත්තෙමි, හුන්සෙත්ත නැගී තිත්මැ හියෙමි.

23. නැවත ද වහන්ස, එක් වරෙක මම අවෙරාපිපුලු සංඝයන් කරා ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීම. සතුටට කරුණ වූ සිතැ රැදැවියා යුතු වූ කථාව නිමවා පසෙක ඉඳෑ ගනිමි. වහන්ස, එසේ ඉඳෑ ගත්තෙමි, ඔවුන් අමතා, “හවන් සංඝයෙනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අතරුවෝ ය ... යන මොවුන් හැම මේ අත්බවිති ම තමන් විසින් අත් දක්කා හැකි ශිල්ප නිසා ඒවන් වෙත් ද, එයින් තමන් ... මාපියන් ... තම අඹුදරුවන් ... තම මිතුරන් කම්කරුවන් සුචරත් සෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, හවන් සංඝයෙනි, මේ පරිද්දෙන් ම මහණදමෙහින් මේ අත්බවිති ම දක්කා හැකි ඵලයක් දක්විය හැකි ද ?” යි මෙය කිමි.

එවිට, වුද්ධත්‍වයෙන් හැනෙන්න සඤ්ඤායෝ බෙලට්ඨිපුත්තො, මං එතදවොච: 'අත්ති පරො ලොකො'ති ඉති වෙ මං පුච්ඡාමි, 'අත්ති පරො ලොකො'ති ඉති වෙ මෙ අස්ස, 'අත්ති පරො ලොකො'ති ඉති තෙ නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යං. එවිනත්ති'පි මෙ තො. තථා'ති'පි මෙ තො, අඤ්ඤාථා'ති'පි මෙ තො, තො 'ති'පි මෙ තො, තො තො 'ති'පි මෙ තො. 'තත්ති පරො ලොකො'ති -පෙ- 'අත්ති ච තත්ති ච පරොලොකො?' -පෙ- 'තෙවත්ති න තත්ති පරො ලොකො' -පෙ- 'අත්ති සත්තො ඔපපාතිකා?' -පෙ- 'තත්ති සත්තො ඔපපාතිකා?' -පෙ- 'අත්ති ච තත්ති ච සත්තො ඔපපාතිකා?' -පෙ- 'තෙවත්ති න තත්ති සත්තො ඔපපාතිකා?' -පෙ- 'අත්ති පුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො?' -පෙ- 'තත්ති පුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො?' -පෙ- 'අත්ති ච තත්ති ච පුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො?' -පෙ- 'තෙවත්ති න තත්ති පුකට්ඨකකථානං කම්මානං ඵලං විපාකො?' -පෙ- 'තොති තථාගතො පරමමරණො?' -පෙ- 'තොති තථාගතො පරමමරණො?' -පෙ- 'තොති ච තොති ච තථාගතො පරමමරණො?' -පෙ- 'තෙව හොති න තොති තථාගතො පරමමරණො?' ති ඉති වෙ මං පුච්ඡාමි, 'තෙව හොති න තොති තථාගතො පරමමරණො'ති ඉති වෙ මෙ අස්ස, 'තෙව හොති න තොති තථාගතො පරමමරණො'ති ඉති තෙ නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යං. එවිනත්ති'පි මෙ තො. තථා'ති'පි මෙ තො. අඤ්ඤාථා'ති'පි මෙ තො, තො'ති'පි මෙ තො, තො තො'ති'පි මෙ තො'ති.

ඉතිං බො මෙ හතොත සඤ්ඤායෝ බෙලට්ඨිපුත්තො සඤ්ඤාඵලං පුට්ඨො, සමානො විකේඛටං බ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි හතොත අමො වා පුට්ඨො ලබ්භිං බ්‍යාකරෙය්‍යං, ලබ්භිං වා පුට්ඨො අමො බ්‍යාකරෙය්‍යං, එවමෙව බො හතොත සඤ්ඤායෝ බෙලට්ඨිපුත්තො සඤ්ඤාඵලං පුට්ඨො සමානො විකේඛටං බ්‍යාකාසි.

තස්ස මග්ගං හතොත එතදහොසි: අයඤ්ච ඉමෙසං සමිණ්ඩාගමිණොතං සබ්බබාලො සබ්බමුලො. කථං හි තාම සඤ්ඤාඵලං පුට්ඨො සමානො විකේඛටං බ්‍යාකරෙය්‍යං? ති. තස්ස මග්ගං හතොත එතදහොසි: කථං හි තාම මාදියො සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අප-සාදෙතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යං? ති. යො බො අහං හතොත සඤ්ඤායො බෙලට්ඨිපුත්තො හාසිතං තෙව අභිනන්දිං. නප්පට්ඨෙය්‍යං. අනභිනන්දිනි, අප්පට්ඨෙය්‍යං අනත්තමිතො අනත්තමිතවාචං අතිච්ඡාදෙය්‍යං තමෙව වාචං. අනුග්‍රහණෙනො අතිකඤ්ඤානො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

වහන්ස, මෙසේ මා කී කල්හි ථෙරෙට්ඨිපුත්‍ර සංඝයාගේ මට මෙය කීහ:

‘පරලොවෙක් ඇත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, (පරලොවෙක් ඇතැ) යි මට අදහස් වී නම්, ‘පරලොවෙක් ඇතැ’ යි සුඝමත්තට එය විසඳන්නෙමි. එතෙක් මෙසේත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොවෙක් ඇතැ’ යි එ පරිදි වූ අදහසකුත් මට නැත. අන් පරිදිදෙකකින් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොවෙක් ඇත්තේ නො වේ’ යි කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොවෙක් නො මැත්තේ නො වේ’ කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොවෙක් නැත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, ... ‘පරලොවෙක් ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි මා විචාරයි නම් ... ‘පරලොවෙක් නො ම ඇත්තේත් නැත්තේත් නො ම වේ ද?’ යිත් මා විචාරයි නම් ... ‘මෙයින් සැව පරලොවැ උපදනා සත්තු ඇත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොවැ උපදනා සත්තු නැත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොවැ උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නැත්තේත් වෙත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොවැ උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නො ම වෙත් ද, නැත්තේත් නො ම වෙත් ද?’ යි... ‘කුශලා-කුශලකම්මන්තේ ඵල විපාක ඇද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකම්මන්තේ ඵල විපාක නැද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකම්මන්තේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකම්මන්තේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් නො වේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි නො වන්නේ ද?’ යි... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් වේ ද?’ යි... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් නො වේ ද?’ යි මෙසේ මා විචාරයි නම්, ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ යැ’ යි, ‘නො වන්නේ නො වෙයි, කියා මට අදහස් වී නම්, ‘සත්තියා තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ ය, නො වන්නේ නො වේ’ යි කියා සුඝමත්තට එය විසඳන්නෙමි. මේ කාරණය මෙසේ ම යැ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. එසේම මේ කාරණය වෙනැයිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘අන් සැටියකින් මේ කාරණය වෙනැ’ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘මේ කාරණය මෙසේ නො වෙනැයිත් මට අදහස් නො වේ. ‘මෙය මෙසේ නො වන්නේ නැතැ’ යිද මට අදහස් නො වේ’ යනු යි.

වහන්ස, මා විසින් ථෙරෙට්ඨිපුත්‍ර සංඝයාගේ සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය විචාරන ලද්දේ ම අපටිත්තවික්‍ෂෙපය (ඉමක් කොණක් නැති හේ විවහයක්ගෙන් ප්‍රශ්නය ඉවත් කිරීම) පැවැසූහ. වහන්ස, අඬු විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කියනුයේත්, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඬු ගැන කියනුයේත් යම්සේද, එසේම, වහන්ස, ථෙරෙට්ඨිපුත්‍ර සංඝයාගේ සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද්දේ ම වික්‍ෂෙපය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට “තෙමේ මහණබමුණන් අතුරෙන් හැම ගෙන් ම බැලතම ය, මුසතම ය. සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද්දේ ම කෙසේ නම් වික්‍ෂෙපය කියා පාන්නේ ද?” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මට “තෙමේ නම් මා වැන්නෙක් මා රටවැසි මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙහෙසිය යුතු කොට සිතන්නේ ද?” යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම ථෙරෙට්ඨිපුත්‍ර සංඝයාගේ වචනය නො ම පැයැසිමි. එයට විරුද්ධ බසකුත් නො කිමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසකුත් නො කියා, නො සතුටු වූයෙමි නමුදු නො සතුට හඟවන බසක් නො කිත්මවා, ඒ ඔහුගේ වචන සාර විසිනුදු නො පිළිගනුයෙමි, සිතා ද නො තබනුයෙමි, හුතස්තෙත් නැගී කිත්මැ ගියෙමි.

24. සො 'හං භතෙන භගවන්තම්පි පුච්ඡාමි: යථා භු ඛො ඉමානි භතෙන පුට්ඨිප්පායතනානි, සෙය්‍යපීදං: භතාරොහං - ථෙ - සක්කා භු ඛො මෙ භතෙන ඵලමෙව දිඤ්ඤිව ධරමම සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙතු ඉති'.

“සක්කා මහාරාජ”. තෙන හි මහාරාජ තඤ්ඤඤවෙත්ති පටිපුච්ඡස්සාමි. යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං ඛ්‍යාකරෙය්‍යාසි”.

25. “හං කිම්බඤ්ඤසි, මහාරාජ, ඉධ තෙ අස්ස පුරිසො දුසො කම්මකරො පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාති කිඛිකාරපටිස්සාථි මනාපචාරි පියවාදී මුට්ඨලොකකො, තස්ස ඵලමස්ස: ‘අච්ඡරියං වත සො, අබ්බුතං වත සො, පුඤ්ඤනං ගති පුඤ්ඤනං විපාකො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො මනුස්සො. අහම්පි මනුස්සො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතො පඤ්ඤාති කාමගුණෙහි සම්පට්ඨො සම්බුද්ධිසො පරිවාරෙති දෙවො මඤ්ඤො. අහම්පනම්හි ‘ස්ස දුසො කම්මකරො පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාති කිඛිකාරපටිස්සාථි මනාපචාරි පියවාදී මුට්ඨලොකකො, සො වතස්සාහං පුඤ්ඤති කාරෙය්‍යං. යනතුනාහං කෙසං - මස්සං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’ති.

සො අපරෙත සමයෙන කෙසමස්සං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, මනසා සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සන්තුට්ඨො අභිරුත්තො පටිවෙකො”ති.

තඤ්ඤව තෙ පුරිසා ඵලමාරොවෙය්‍යො: ‘ගහස්ස දෙව ජාතෙය්‍යාසි, සො තෙ පුරිසො දුසො කම්මකරො පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාති කිඛිකාර-පටිස්සාථි මනාපචාරි පියවාදී මුට්ඨලොකකො, සො දෙව කෙසමස්සං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුත්තො විහරති, වාචාය සංවුත්තො විහරති, මනසා සංවුත්තො විහරති, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සන්තුට්ඨො අභිරුත්තො පටිවෙකො’ති. අපි භු ත්ථං ඵලං වදෙය්‍යාසි: ඵතු මෙ සො සො පුරිසො. පුතදෙව ගොභු දුසො කම්මකරො පුබ්බුට්ඨාසි පච්ඡානිපාති කිඛිකාරපටිස්සාථි මනාපචාරි පියවාදී මුට්ඨලොකකො” ති.

24. වහන්ස, ඒ මම නාගාවතුන් වහන්සේ ද විමාරම්. වහන්ස, යම්කිසි දේවතාවෝ ය, අසර්වෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිහි ම තමන් විසින් අත් දැක්ක හැකි සිප් සතර නිසා ඒවන් වෙත් ද, එසින් තමන් ... මාපියන් ... අමුදරුවන් ... මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබ්‍රහ්මණන් ... දන් දෙත් ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන් ම මේ අත්බවහි ම සාන්ද්‍රවෙක ග්‍රාමණ්‍යප්‍රකාශයක් පණවන්නට හැකි ද ?” සි රජ විවාලේ ය. එවිට නාගාවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: “මහරජාණෙනි, හැක්කේ ය. එසේ නම් තොප පිළිවිසම, තොප රිසි ලෙසකින් උත්තර දෙන්නා.

25. මහරජාණෙනි, මතු දක්වෙන කරුණු තෙපි නිමැ සි (කෙසේ) සිතන්නහු ද ? මෙහි තොපගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, සාමාන්‍යයට කළ යුතු වතාවත් හැම කොට නිමවා පසු වූ හෝනා සුළු, කිකරු වූ හැසිරෙන, තොප මනාප ද ම කරන, පිය කපා ඇති, කොපගේ තුටුපහවූ මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන (=මුහුණ සතුටු කරන්නට ම උත්සාහ කරන) දසයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට “පිනෙහි ගතිය, පිනෙහි එළ විපාක අහෝ ආශ්වාසී සි! අහෝ සුළු සි! මේ භෙදවේදනීපුත්‍ර මහබෙණ්ඩර අජාතකුල රජ වනාහි මිනිසෙකි. මම ද මිනිසෙක්මි. මේ රජ වූ කලී පස්කණ්ඩුකයෙක් සුක්ක වූයේ සමන්විත වූයේ දෙවියකු මෙන් ඉදුරන් පිණවිසි. මේ වූ කලී ඔහුගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, සියලු කටයුතු නිමවා හැමට ම පසු වූ දු කෝනා, කිකරු වූ පවත්නා, ඔහුට මනාපයේ හැසිරෙන, පිය වචන කියන, ඔහු සතුටු මුහුණ දක්නට බලා සිටින දසයෙකිමි. පින් කෙලෙමි විමි නම්, ඒ මමත් මොහු සේ වන්නෙමි. එබැවින් කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදින්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකා” සි මෙසේ සිතෙක් වෙයි.

හේ පසු කලෙක කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදි බිමට වදනේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූයේ දැනුමින් ලබන කත බොන ද හා හඳනා පොරෝනා සිවුරු ම පරම කොටැති බැවින් (එසින් මත්තෙහි අත් කිසි ආශිසයක් නො සොයන බැවින්) පරමසංලේඛයෙන් (කෙලෙස් තුනී කරන අඟු පැවැත්මෙන්) තෘප්ත වූයේ, කායවිතතවිවේක දෙකෙහි ඇලුණේ, කායආරයෙන් සංවෘත වූ (අකුසල් නො කැරෙන සේ කය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, වෘත්ආරයෙන් සංවෘත වූ (වෘත්ආරයෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ වචනය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, මනෝආරයෙන් සංවෘත වූ (සිතෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ සිත රැක ගෙන) වසන්නේ නම්-

ඉදින් තොපගේ රජපුරුෂයෝ තොපට ‘අවසර! දේවයන් වහන්ස, දැනගන්න: ඔබ වහන්සේගේ වැඩ කටයුතු කරන, කලින් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වූ සාතෘපෙන, කිකරු වූ හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේට මනාප ද ම කරන, පිය බස් ඇති, ඔබ වහන්සේගේ තුටු පහවූ මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේගේ යම් දසපුරුෂයෙක් වී නම්, දේවයන් වහන්ස, හෙ තෙමේ කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ, දැනුමින් ලැබෙන ආහාර පාන වස්තු ම පරම කොටැති බැවින් තෘප්ත වූ, ප්‍රවේකයෙහි ඇලුණේ, කසින් සංවෘත වූ වෙසෙයි. වචනයෙන් සංවෘත වූ වෙසෙයි. සිතින් සංවෘත වූ වෙසේ යැ’ සි දන්වන්නෝ නම්- ‘හවත්ති, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. නැවත ද මගේ වැඩපල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වූ සාතෘපෙන, කිකරු වූ හැසිරෙන, මනාපවාදී පියවාදී, මා මුහුණ සතුටු කරන්නට බලා සිටින, මගේ දසයෙක් වේ වා’ සි තෙපි මෙසේ කියන්නහු ද ?” සි (නාගාවතුන් වහන්සේ ඇසුරේක.)

“නො හෙතෙම භනන්ත. අථ ඛො නං මගමෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි, පච්චු-
ට්ඨෙය්‍යාමපි, ආසනෙනපි නිමනෙතය්‍යාම. අභිනිමනෙතය්‍යාමපි නං
විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයනෙසජ්ජපරික්ඛාරෙති. ධම්මකම්පිඤ්ඤා
රක්ඛාවරණභූතනිං සංවිද්දෙය්‍යාමා”ති.

“තං කීම්මඤ්ඤසි මහාරාජ, යදි ඵලං සනෙත හොති වා සන්ධිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අඤ්ඤා ඛො භනන්ත ඵලං සනෙත හොති සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං ”ති.

“ඉදං ඛො තෙ මහාරාජ මයා පඨමං දිට්ඨෙව ධම්මෙව සන්ධිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤානත”නති.

26. “සක්කා පන භනන්ත අඤ්ඤාමපි ඵලමෙව දිට්ඨෙව ධම්මෙව
සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතු ?”නති

“සක්කා මහාරාජ. තෙන හි මහාරාජ, තඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි.
යථා තෙ ධම්මෙය්‍ය නථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි. නං කීම්මඤ්ඤසි මහාරාජ
ඉධ තෙ අස්ස පුරිසො කස්සකො ගහපතිකො කාරකාරකො රාසිවඩ්ඪිකො,
නස්ස ඵලමස්සා: “අච්ඡරියං වත හො අබ්බුතං වත හො පුඤ්ඤානං ගති
පුඤ්ඤානං විපාකො, අයං හි රුජා මාගධො අජාතසනතු චෙදෙහිපුතො
මනුස්සො, අහමපි මනුස්සො, අයං හි රුජා මාගධො අජාතසනතු චෙදෙහි-
පුතො පඤ්ඤාති කාමභූතෙහි සමපට්ඨතො සම්බුද්ධිභූතො පරිවාරෙති
දෙවො මඤ්ඤා, අහමපනමහිඤ්ඤා කස්සකො ගහපතිකො කාරකාරකො
රාසිවඩ්ඪිකො, සො වතස්සාහං පුඤ්ඤාති කරෙය්‍යං, යනනුනාහං
කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”නති.

සො අපරෙත සමයෙන අපං වා හොගසබ්බකිං පහාය මහනතං වා
හොගසබ්බකිං සහාය අපං වා ඤ්ඤාතිපරිවරිට්ඨං පහාය මහනතං වා
ඤ්ඤාතිපරිවරිට්ඨං පහාය කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා
අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය, සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන
සංවුතො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංවුතො විහරෙය්‍ය, මනසා සංවුතො විහරෙය්‍ය,
ඝාසච්ඡාදනපරමනාය සනතුට්ඨා අභිරතො පටිවෙකෙ.

තං චෙ තෙ පුරිසා ඵලමාරොචෙය්‍යස්ස: ‘යග්ගෙ දෙව ජාතෙය්‍යාසි, සො
තෙ පුරිසො කස්සකො ගහපතිකො කාරකාරකො රාසිවඩ්ඪිකො, සො
දෙව කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජිතො, සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුතො
විහරති වාචාය සංවුතො විහරති, මනසා සංවුතො විහරති, ඝාසච්ඡාදන-
පරමනාය සනතුට්ඨා අභිරතො පටිවෙකෙ’ති. අපි නු තිං ඵලං විදෙය්‍යාසි:
‘ඵතු මෙ හො සො පුරිසො, පුතදෙව තොතු කස්සකො ගහපතිකො
කාරකාරකො රාසිවඩ්ඪිකො’ති ?

“වහන්ස, එය එසේ නොවෙයි. වැලි, අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දූතසූතස්සෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්තෙන් නිමිත්තනමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් සෙනසුන් ශිලාත්පස බෙහෙත්-පිරිසිදු කරන ආදරයෙන් නිමිත්තනමෝ ද වමු. ඔහුට බාර්මික රක්‍ෂාවරණ-භූෂණය (දූතම රකවල) ද සලසන්නමු” යි රජ කීය.

“මහරජාණෙනි, එය කීමැ යි සිහින්නවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කළහි මහණදම් පිරිමේ සාන්ද්‍රපටිකඵලයෙන් ඇත්තේ මේ ද? නො මේ ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රච්චිත් සේක).

“වහන්ස, මෙසේ ඇති කළ ඒකාන්තයෙන් සාන්ද්‍රපටිකශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය මේ” යි (රජ කී ය.)

“මහරජ, මේ වතාහි තොපට මා විසින් පණවන ලද මේ අත්බවහි ම ලැබෙන පලමු වන සාන්ද්‍රපටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය මේ” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

26. “වහන්ස, මෙසේ ම අනෙකුදු මේ අත්බවහි වූ සාන්ද්‍රපටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයක් පණවන්නට හැක්කේ ද?” යි (රජ ප්‍රච්චිත.)

“හැක්කේ ය, මහරජාණෙනි. එසේ වී නම්, මහරජාණෙනි, තොප ම මෙහි ලා පිළිවිසිමි. තොපට පිසියෙන පරිදි එය කියන්නා. මහරජාණෙනි, ඒ කීමැ යි හඟනාහු ද? මෙහි ගොවිතැන් කරන, එක් ගෙයකට අඟිපති වූ, තොප අයඛු සපයන, ඛනිධානය වඩාලන, තොපගේ පුරුෂයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට ‘පින්වත්නි, පිනෙහි ගතිය, පිනෙහි ඵලය ආශ්වාසී ය! අද්දුත ය! මේ වෙළෙඳිහිපුලු මගෙබෙවර අජාතශත්‍රුරජ ද මිනිසෙකි. මම ද මිනිසෙකිමි. මේ... රජ වතාහි පස්කම් ගුණයෙන් සුක්ක වැ, සමන්විත වැ, දෙවියකු සේ ඉදුරන් හසුරුවයි. මම වූ කලී එක් ගෙයකට ම අඟිපති, අයඛු සපයන, ඛනිධානය වඩාලන, ඔහුගේ ගොවියෙක් වෙමි. ඒ මම ඉදින් පින් කරන්නෙමි වීමි නම්, ඒකාන්තයෙන් මොහු බුදු වන්නෙමි. ඒ මම කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳෑ, හිසිගෙන් පැවිද්දට වදනෙමි නම්, ඉතා සෙයෙකැ’ යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්-

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ සම්පත්රය හැර දමා, මහත් වූ හෝ සම්පත්රය හැර දමා, මද වූ හෝ ඤාතිවර්ගයා හැර දමා, මහත් වූ හෝ ඤාතිවර්ගයා හැර දමා, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳෑ, හිසිගෙන් පැවිද්දට වදින්නේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූ ම හේ දූතමින් ලත් ආකාර පාන විවර පමණෙකින් ම සතුටු වැ, කාශවිත්ත විවේකයෙහි ඇලුණෙක් වැ, කසින් සංචාත වැ වචනයෙන් සංචාත වැ මනසින් සංචාත වැ වෙසෙන්නේ නම්-

තොපගේ පුරුෂයෝ තොපට “අවසර! දේවයන් වහන්ස, කාරණයක් දැන ගන්න. ගෘහපතික වූ, අයඛු සපයන, ඛනිධානය වඩාලන, ඔබ වහන්සේගේ ගොවියෙක් වූ යම් පුරුෂයෙක් වී ද, හේ කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳෑ හිසිගෙන් පැවිද්දට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම දූතමින් ලත් ආකාරපානවිවර පමණෙකින් තෘප්ත වැ ප්‍රවිච්ඡිකයෙහි ඇලුණේ, කසින්... වචසින්... මනසින් සංචාත වැ වෙසේ යැ’ යි මෙසේ දන්වන්නෝ නම්- ‘හවිත්ති, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. තැවැත් ගෘහපතික වූ, අයඛු සපයන, ඛනිධානය වඩාලන මගේ ගොවියෙක් මේ වා’ යි තෙපි කියන්නහු ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රච්චිත් සේක.)

“හො හෙතං භනන්ත. අථ ඛො නං මග්ගෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි පච්චු-
චෙඨය්‍යාමපි, අංසනෙතපි නිමනෙතය්‍යාම, අභිනිමනෙතය්‍යාමපි නං
චිවරපිණ්ඩවාතසෙතාසතතිලානපච්චිග්ගසෙත්ථපරිත්තංගෙරිති. ධම්මකම්පි‘සා
රකඩ්චරණගුත්තං සංවිද්දෙතය්‍යාමා”ති.

“නං කිම්මඤ්ඤෙසි මහාරාජ, යදි ඵලං සනන්ත හොති වා සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අභිං ඛො භනන්ත ඵලං සනන්ත හොති සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵල”නති.

“ඉදං ඛො නෙ මහාරාජ මග්ග උත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සංන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාතතානති”.

27. “සක්කං පන භනන්ත අඤ්ඤෙපි දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙත්තුං ඉමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
අභික්කන්තතරඤ්ඤා පණිතතරඤ්ඤා ?”ති

“සක්කං මහාරාජ. තෙන හි මහාරාජ සුඤ්ඤාති සංවුත්තං මනසි
කරොති භාසිත්තාමි”ති.

“ඵලං භනන්ත”ති ඛො රුජා මාගධො අජාතිසත්තා චෙදෙතිපුත්තො
ගග්ගිතො පච්චිග්ගොසි.

28. භගවා එතදචොචි: “ඉධ මහාරාජ තථාගතො ලොකො උපපත්ති
අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්‍යාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ධ අනුත්තරෙ
පුරිසදම්මකාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං
ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමිකං සස්සමණ්ඩාගමණිං. පජං
සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති
අද්දිකලාණං මජ්ඣිකලාණං පරියොසාතකලාණං සාතං සබ්බඤ්ඤං
කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං. බුහම්චරියං පකාසෙති.

29. නං ධම්මං සුඤ්ඤාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාකරසම්චා වා
කුලෙ පච්චාරාසො. සො නං ධම්මං සුඤ්ඤාති තථාගතෙ සඤ්ඤා පටිලගති.
සො තෙන සඤ්ඤාපටිලාගෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචික්කති: ‘සම්මාධො
ඤ්ඤාචාරො රජාපථො¹. අඤ්ඤාකාසො පබ්බජ්‍යා. නසිදං සුකරං අගාරං
අජ්ඣාචිතො එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤං සංඛලිඛිතං බුහම්චරියං
චරිත්තුං. සත්තානං තෙසම්ඤ්ඤං ඔහාරෙතා කාසායාති වජ්ඣාති
අච්ඡාදෙතා අගාරංගො අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යා’නති.

1. රජාපථො, කප්ඵි.

“වහන්ස, එය එසේ නො වන්නේ ය. වැලි අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දැක හුනස්සෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්සෙන් නිමිතන්නමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් දෙනසුන් ගිලන්පය බෙහෙත්පිරිකර යන මෙයින් ඔහු වෙසෙයින් නිමිතන්නමෝ ද වමු. ඔහුට දැහැම වූ රකවල් ද සලයන්නමු” යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, ඉදින් මෙසේ ඇති කලා සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණ පරසුත්තයේ වේද ? නො වේද ? ඒ කීමා යි සිතවු ද ?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රච්චිත් සේක).

“වහන්ස, මෙ සේ ඇති කලා ඒකාන්තයෙන් සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණ-පරසුත්තයේ වේ” යැ යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, මේ - තොපට මා විසින් පෙන්වන ලද මේ අත්බවිහි ම වූ දෙවෙනි සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණපරසුත්තය” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

27. “වහන්ස, මේ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණපරසුත්තයට වඩා මහාප වූ, වඩා උතුම් වූ, මේ අත්බවිහි ම ලැබෙන අනෙකුදු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණ පරසුත්තයක් පැණවිය හැක්කේ ද ?” යි (රජ ප්‍රච්චිත්).

“හැකි යි මහරජාණෙනි. එසේ නම් අසන්නැ. මොනොවට සිත යොමු කරන්නැ. කියන්නෙමි” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

“එසේ ය, වහන්සැ” යි කියා වෙව්දෙහිපුත්‍ර මගධෙය්‍යර අජාතකමුරු රජ පිළිවදන් දුන්නේ ය.

28. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

“මහරජාණෙනි, මෙහි අර්තත් වූ සමාස් සමුදාහි වූ විද්‍යාවරණසමපත්ත වූ සුගත වූ ලෝකවත් වූ නිරුත්තරපුරුෂදම්මසාරථි වූ දෙවිමිනිස්සර්ව ශාස්තෘ වූ බුද්ධ වූ භගවත් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බ්‍රහ්මන් සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මහණබ්‍රහ්මන් සහිත, සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට නුවණින් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ඔවුන්ට අවබෝධ කරවයි. සේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක (නිවරද) කොට, අවසන් හදුක (නිවරද) කොට, අභි සහිත කොට, ව්‍යංජනයෙන් සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පූර්ණ කොට, පිරිසිදු කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂා-ත්‍රයෙන් සංගාභිත වූ සියලු) ශාසනබ්‍රහ්මවේදීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අත් එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ බමිය අසයි. සේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදහැ ඇති කෙරෙයි. සේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සම්ප්‍රතිපත්ත වූයේ, ‘ශිභිගෙයි විසිම සම්බාධගෙයි (අවහිරගෙයි). (රුහුදු රජස් නැගෙන) රජස් පථයෙකි. පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළි මහත) වැන්න. ශිභිගෙයි වසන්නහු විසින් ඒකාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශංඛලිඛිතයක් සේ මේ බබ්බර සරන්නට පහසු නො වේ. (එබැවින්) මම කෙතෙරවුපු බහවා කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ ශිභිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙත අපං වා ගොගකඩ්දකිං පහාය මහන්නං වා ගොගකඩ්දකිං පහාය අපං වා ඤ්ඤිපරිවට්ටං පහාය මහන්නං වා ඤ්ඤිපරිවට්ටං පහාය කෙසමස්සා මහාසරණා කාසායාති වන්ථාති අවුත්තෙදාං අකාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. සො ඵලං පබ්බජ්ඣො සමානො පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසමපන්නො අඤ්ඤාමත්තොසු චජෙත්තු හගදස්සාවි. සමාදාය සිත්ඛති සිත්ඛාපදෙසු කායකමච්චිකමෙත සමන්නාගතො කුසලෙන. ටරිසුඤ්ඤාචරො සීලසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියොසු ගුහන-ආරො ගොජතෙ මත්තඤ්ඤා සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්නාගතො සන්තුට්ඨා.

29. කථාද්ව චිහාරාජ භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති? ඉධ මහාරාජ භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිභිතදණ්ඩො නිභිතසන්ධො ලජ්ජ දයාපන්නො. සබ්බපාණගුහනිතානුකම්පි ජිහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති දින්නාදාසි දින්නපාටිකඛි. අපේතෙන සුචිගුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී¹ වරතො චෙට්ඨතා ගාමධම්මා. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සච්චවාදී සච්චසන්ධො ථෙතො² පච්චසිකො අපිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

පිසුණං වාචං³ පහාය පිසුණං වාචං පටිවිරතො හොති. ඉතො සුනාන අමුත්ත අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය. අමුත්ත වා සුනාන ඉමෙසං අක්ඛාතා අමුසං භෙදාය. ඉති භික්කානං වා සන්ධානා, සංඛිතානං වා අනුප්පාදනා⁴ සමගාරාණො⁵ සමගාරතො සමගාරනන්දිං සමගාරකරණිං වාචං ගාසිතා හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

ඵරුසං වාචං⁶ පහාය ඵරුසං වාචං පටිවිරතො හොති. යා යා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙම්භියා⁷ හදසඛිතො පොරි ඛසුජ්ජනකන්නා ඛසුජ්ජනමාපා, තථාරුපිං⁸ වාචං ගාසිතා හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

සම්පසලාපං පහාය සම්පසලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී ගුහවාදී අත්ථවාදී ඛමමවාදී විතයවාදී. නිධානවචිං වාචං ගාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං ටරියන්නවචිං අත්ථසඤ්ඤිතං. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්.

1 අනාචාරී, මජ්ඣ.

2 ථෙතො, සස.

3. පිසුණොවාචා, PTS. 4. අනුප්පාදනා, PTS. 5. සමගාරාණො, මජ්ඣ.

6. ඵරුසොවාචා, PTS සිඤ්ඤා

7. පෙම්භියා, මජ්ඣ.

8. ඵරුපි, PTS, සිඤ්ඤා.

හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැරුණු, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැරුණු, මිද වූ හෝ නැපිරිය හැරුණු, මහත් වූ හෝ නැපිරිය හැරුණු, කෙතෙරවුලු බන්ධන, කන්ධන් හැරුණු පෙරෙවැ, හිතියෙන් පැවිදිබිම්බ වීදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාඨිතමාකඩසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා හෝවරයෙන් යුක්ත වූයේ, සම්ප්‍රපාත වූ ද වරදෙහි නිස දක්නේ, නිවරද වූ කායවාක්කමයෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආර්ථ ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දෙර ඇතියේ, බොජුන්හි පමණ දක්නේ, (සත් තත්ති) හිතියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිටුවසයෙහි තුන්වැදූරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්‍ෂා-පදයන්හි සමාදන් වැ තික්මෙයි.

29. මහරජ, මහණ තෙමේ කෙසේ තම සිල්වත් වේද? යත්: මහරජ, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාතය හැරුණු දමා, ප්‍රාණසාතයෙන් වෙසසසින් වැළැක්කේ වෙයි. බහා තැබූ දඩුමුහුරු ඇත්තේ (දඩුමුහුරු නො දරන්නේ), බහා තැබූ ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පව්ව පිළිකුල් කරන්නේ, මෙමුත්‍රයට පැමිණියේ (මෙමුත්‍රයෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ඵලයෙක් වේ.

හේ අද්වන්තාදානක හැරුණු දමා, නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් මුළු මනින් වැළැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑ ම හිතනුත් කැමැති වැ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදුසිතින් යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ අබිරම්සර දුරු ලා බබසර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ, එයින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලවා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොව නො රවිටින්තේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ කේලාමි කීම දුරු ලා, කේලාමි කීමෙන් වැළැක්කේ වේ. මේ තැනින් අසා මොවුන් (ඔවුන් ගෙන්) බිදුවනු පිණිස එතැනින් නො කියනසුලු වූයේ, එ තැනින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිදුවනු පිණිස මේ තැනින් නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිදුවනු ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුනවුන් (සමහියට පැමිණියවුන්) ගට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමහියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමහියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමහිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ රථ බිණුම් දුරු ලා, රථ බස් දෙඩුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. තිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් හිතා වැදගත්තා, නො ගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොල් හිස් දෙබැවිලි හැරුණු දමා, බොල් දෙබැවිල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාල වේලායෙහි කථා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියන-සුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහම ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්ම ඇති කරන බැක් ම කියන-සුලු වූයේ, සිතා තබා යන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් සොනක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බන්ධ වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

30. ඩීජගාමභූතගාමසමාරම්භා¹ පටිවිරතො හොති. එකභතතිකො² හොති රතතුපරතො³ පටිවිරතො⁴ විකාලනොජනා. නච්චිග්ගවාදිත-
විසුකදස්සනා⁵ පටිවිරතො හොති. මාලාගක්ඛිමිලෙපතධාරණමණ්ඩන-
විභූසනධර්මානා පටිවිරතො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිවිරතො
හොති. ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො හොති. ආමකඛඤ්ඤ-
පටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො
හොති. ඉන්ද්‍රියමාරිකපටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො හොති. දුඤ්ඤපටිග්ගහණා⁶
පටිවිරතො හොති. අජේළකපටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො හොති. කුක්කුට-
සුකරපටිග්ගහණා⁶ පටිවිරතො හොති. තප්ථිගවස්සවලවා⁷ පටිග්ගහණා
පටිවිරතො හොති. බෙත්තච්ඡද්ධිපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. දුතෙය්‍ය-
පහණ⁸ගමිනාසුයොගා පටිවිරතො හොති. කඨවික්කසා පටිවිරතො
හොති. කුලාකුටකංසකුටමානකුටා⁹ පටිවිරතො හොති. උනෙකාචනචඤ්චිත-
තිකතිසාවි¹⁰යොගා පටිවිරතො හොති. ඡේදනචඛබ්බකිත්ථපරාමොස-
ආලොපසහසාකාරා¹¹ පටිවිරතො හොති. ඉදමට්ඨස්ස හොති සීලසම්මං.

වුලලසීලං¹² නිවසිතං.

31. යථා වා පනෙතෙ නොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති
හොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරූපං ඩීජගාමභූතගාමසමාරම්භා¹³ අනුසුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපිදං: මුලඛිජං ඛෙකිඛිජං එඵ්ඛිජං¹⁴ අග්ගඛිජං
ඛිජඛිජමෙව¹⁵ පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා¹⁶ ඩීජගාමභූතගාමසමාරම්භා¹⁷
පටිවිරතො හොති. ඉදමට්ඨස්ස හොති සීලසම්මං.

32. යථා වා පනෙතෙ නොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති
හොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරූපං සකතිධිකාරපරිභොගා අනුසුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපිදං: අනතසනතිධිං පාතසනතිධිං විපට්ඨසනතිධිං
යාතසනතිධිං සයනසනතිධිං ගක්ඛිසනතිධිං ආමසසනතිධිං. ඉති වා ඉති
එවරූපා සකතිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො හොති. ඉදමට්ඨස්ස හොති
සීලසම්මං.

1. සමාරම්භා, මජ්ඣ.

3. රතතුපරජනා, මජ්ඣ.

5. විසුකා, මජ්ඣ.

7. ගවස්සා, සෙ. වලවා, මජ්ඣ.

9. කුටා, මජ්ඣ.

12. වුල සීලං, මජ්ඣ.

14. එලං, සෙ. එලං, සි. පට.

16. ඉති එවරූපා, සෙය්‍යපි.

2. එකං භතතිකො, මජ්ඣ.

4. විරතො, පට. හෙ.

6. පටිග්ගහණා, (සබ්බපඨ)

8. පඨිණ, පිටු. මජ්ඣ. සා.

11. සහසා, මජ්ඣ.

13. සමාරම්භා, මජ්ඣ.

15. ඩීජඛිජං එඵ. පට.

17. සමාරම්භා, මජ්ඣ.

30. හේ ඛිජ්ජමුත (=පාල වන දෑ)ද, භුතසමුත (පාල වුණු දෑ) ද සිදු-
මෙන් බිදුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැළැක්කේ, එක්
වේණි වලදන බත් ඇත්තේ, තොකල්බොජුනෙන් වැළැක්කේ වෙයි.
තවනු ගනු වසනු විසුරුදුන් යන මෙයින් වැළැක්කේ වෙයි. ඇතැ
අඩු තැන් පිරැවීමට, ඇතැ කැරැවීමට කරුණු වන මල්ගෙඩිවලෙන්
දුරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මැවූ උසසුන් ද, නොකැප වූ
මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැළැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කහවණු
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අමු බාත්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ
වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන්
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. දුසිදුසුන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ
වෙයි. එළුවන් බැටෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කුකුළන්
හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙළෙඹුන් හෙරින්
පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ
වෙයි. ගිහියනට දුත මෙහෙවර කිරීමෙහි ද ගෙත්ගෙට පණිවුඩ පණත්
ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. වෙළෙඳ ගනුදෙනුගෙන්
වැළැක්කේ වෙයි. හොරකරුදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්,
හොර භික්ෂුවලින් මිනුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන ගිහියන්
නොහිමි කිරීමෙන්, තානා උපායෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්, අගනා
දායට හුරු නො අගනා දායක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී
කෑම කෙරෙහි කතම්වලින් ම වැළැක්කේ වෙයි. අත් පා ආදිය සිදීමෙන් ද,
මැරීමෙන් ද, රුකින් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැහැසිකම්වලින් ද
වැළැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වෙයි.

වුලලසිලය නිමිසේ ය.

31. යම්හේ වතාහි සම්හර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන්
දුන් බොජුන් වලද, මූලච්ඡ ද (හිරු ආදී පාල වන මූල් ද), සකකි ච්ඡ ද
(නුග ආදී පාල වන කඳ ද), පරුච්ඡ ද (උක් උණ බට ආදී පාල වන
පුරුක් ද), අග්‍රච්ඡ ද (ඉරිවේරිය ආදී පාල වන දළ ද), පස් වනු ච්ඡ-
ච්ඡ ද (වී ආදී පාල වන ඇට ද) යන මේ කී ච්ඡසමුත ද (පාල වන දෑ ද)
භුතසමුත ද (පාල වුණු දෑ ද) ටෙළීමෙහි (සිදුම් බිදුම් තැළුම් තැවුම් යැයි)
කිසිකුල ද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ
බිදු වූ ච්ඡග්‍රාම භුතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ
ශිලායෙන් වේ.

32. යම්හේ වතාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණු කෙනෙක්
සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, කෑම රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොත
ද රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, රිය ගැල්
ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතා කී ද
හැර තවත් තල සහල් ඇ වූව මනා පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම
යන මෙසේ වූ සන්තිධිකාරපරිභෝගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා
ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ
සන්තිධිකාර පරිභෝගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වේ.

33. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ එවරුපං විසුකදස්සනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: තචං ගිතං වාදිතං ථෙකං අකංතං ථාණිස්සරං වෙතාලං කුම්භථුතං සොහනකං¹ වණ්ඩාලං වංසං ධොපනකං² තප්පිසුඤ්ඤං අස්සුඤ්ඤං මහිසසුඤ්ඤං³ උසහසුඤ්ඤං අජසුඤ්ඤං මෙණ්ඩුසුඤ්ඤං⁴ කුක්කුච-සුඤ්ඤං වච්චකසුඤ්ඤං දණ්ඩුසුඤ්ඤං මුට්ඨිසුඤ්ඤං⁵ නිබ්බුඤ්ඤං උයොසාධිකං බලග්ගං සෙතාබ්බුතං අණ්ණිකදස්සනං⁶. ඉති වා ඉති එවරුපා විසුකදස්සනා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

34. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ එවරුපං ජ්ඣපමාදව්භානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අව්භිපදං දසපදං ආකාසං පරිකාරපථං සන්තිකං බලිකං සට්ඨං සලාකහස්ථං අකංතං පඛිතචිරං විඛිකං මොක්ඛවිකං විඛිගුලකං පත්තාලකං රථකං ඛනුකං අකඛරිකං මහෙසිකං යථාචර්‍යං. ඉති වා ඉති එවරුපා ජ්ඣපමාදව්භානානුයොගා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

35. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ එවරුපං උච්චාසගතමහාසගතං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්ධිං පලලඛිකං ගොහකං විතතකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං එකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හස්ථස්ථරං අස්සස්ථරං රථස්ථරං අජිනප්පවෙණ්ණිං කාදලීමිගපවරපච්චස්ථරණං සඋත්තරවජ්ඣං උග්ගොලොභිතකුප්ඛානං ඉති වා ඉති එවරුපා උච්චාසගතමහාසගතා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

1. සොහනගරකං, කප්පි. සොහනකරකං, PTS. සොහනකරකං, මජ්ඣං.

2. සබ්චනං, කප්පි ධොපනං, සිත්ථි. 3. මහි-සං, මජ්ඣං.

4. මෙණ්ඩුකං, මජ්ඣං. 5. සිහල පොත්තෙකු න දිස්සති.

6. අතිකං- ජෙත්ති.

33. යම්සේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, නැටුම් ගැසුම් වැසුම්, නට්‍යමයා (නළුවන් සමූහයක් එක් වූ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආඛ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), වාණිසවර (අතින් ලොහොවෙර ගැසුම් හෝ අත්තල ගැසුම්), වේතාල (දඬුමුවා තාලමටට ගැසීම හෝ මතුරු දසා මලසිරුරු නැඟිටීම), කුම්භපුත (සිවුරස් වෙර වැසුම්), යෝගනක (රංගබලිකරණය කෙවත් රගමඩුල්ලෙහි දී දේවතාවතට සෙනානු වශයෙන් තාද්දීනිත ගායනය හෝ ප්‍රතිගානවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙටුන් කෙළිය (හෝ අයෝග්‍යක්‍රීඩාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසිංහාවතය (මෙටුන්ගේ ඇට සුවද කවා තබා තකත්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොන්-පොර, එළපොර, බැවෙළපොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොළුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, සුද පවත්තා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිතා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසූළ දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ විසූළ දස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

34. යම්සේ වනාහි සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අට්ටාකෙළිය, දසසාකෙළිය, අහස්සකෙළිය, මඩුලු පැනුම, සන්තිකාක්‍රීඩාව, දුසකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්-කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ තලා පිබුම, කෙළිනගුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙළිය, කොළතැළියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අතගේ අකුරු ඇඳ එ කියවීම), සිතු දෑ කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරුන් ඇදින් ගේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

35. යම්සේ වනාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, දික්සතලා පුටු ය, පලහය, මහකොඳුපලහය, විශමතෙත් විසිතුරු කළ එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එළලොම්මුවා පුද ඇතිරිය, ගනමල් යෙදු එළලොම් ඇතිරිය, තිලිය (පුලුන් මෙත්තය), සිංහාදිරාපවලින් විසිතුරු කළ එළලොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කසුකම් කළ පසතුරුණ, කෝසෙස්ස හුසින් විසූ ඇතිරිය, අසු පිටා එලත ඇතිරිය, රිසා එලත ඇතිරිය, ඇඳව සරිලන සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවයමින් කළ මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රතුකොට්ට තබා ඇති රතු උඩුවියත් සහිත මහඟු සකන යන මෙබඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණයන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

36. යථා වා පනෙතක හොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩිනවිභුසනවර්ධානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං නහාපනං සමොහනං ආදායං අඤ්ඤානං මාලාපිලෙපනං මුඛවුණ්ණං¹ මුඛලෙපනං² හස්ථබන්ධං සිඛාබන්ධං දණ්ඩකං නාශ්‍රිකං බහ්‍යං ජතතං විත්‍රාපාහනං උණ්ණිකං මණ්ණං වාලපිජ්ජිකං ඔද්දානි වත්ථානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉති-ඵවරුපා මණ්ඩිනවිභුසනවර්ධානානුයොගා පටිච්ඡරතො නොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සීලසම්මං.

37. යථා වා පනෙතක හොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං චොරකථං මහාමිත්තකථං සෙනාකථං සායකථං සුඛකථං අන්තකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගක්ඛකථං ඤජිකථං ගානකථං ගාමකථං තිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං]³ සුරකථං විසිඛාකථං කුම්භවර්ධකථං පුඛ්ඛපෙතකථං නානිත්තකථං ලොකකබ්බිකං සමුද්දානබ්බිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරච්ඡානකථාය පටිච්ඡරතො නොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සීලසම්මං.

38. යථා වා පනෙතක හොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං විභ්‍යාතිකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: “න නිං ඉමං ඛම්මපිනසං ආජානාසි. අහං ඉමං ඛම්මපිනසං ආජානාමි. කිං නිං ඉමං ඛම්මපිනසං ආජානිස්සාසි? ඔච්ඡාපට්ටනොනා නිමසි. අහමස්මි සම්මාපට්ටනොනා. සතිතං මේ, අසතිතං තෙ. පුරෙ වච්ඡිතියං පච්ඡා අවච්ඡ. පච්ඡා වච්ඡිතියං පුරෙ අවච්ඡ. ආවිණ්ණං⁴ තෙ විපරාවතතං, ආජොපිතො තෙ වාදො. නිග්ගහිතො නිමසි. වර වාදසමොක්ඛාය. තිබ්බෙ-දෙහි වා සමෙව පණොසි”ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විභ්‍යාතිකකථාය පටිච්ඡරතො නොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සීලසම්මං.

39. යථා වා පනෙතක හොනොනා සමණ්ඩ්‍රාගමිණො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපට්ඨිණගමිනානුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමිත්තානං බහ්‍යධානං මුග්ගමිණානං ගහපතිකානං කුමාරානං “ඉධ ගච්ඡ. අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහර”ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපට්ඨිණගමිනානුයොගා පටිච්ඡරතො නොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සීලසම්මං.

1. මුඛවුණ්ණං, මජ්ඣ.
2. මරමිපෙට්ටනෙත්තෙව දිස්සතෙ

3. මුඛලෙපනං, සිමු.
4. අවච්ඡිණ්ණං, කෙසුචි.

36. යම්ගේ වතාහි සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, සුවදසුණයෙන් ඇඟ ඉළීම, අත්පාඇති මතා සටහන් ගත්වනුවට තෙල් ගා මැඩීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට මුඟුරින් තැළීම, කැබටකින් මුහුණ බැළීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැඳීම හා පිලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-පිළෙවුන් දැරීම, හස්තාභරණ දැරීම, හිස කුඩුමිඬය බැඳීම, විසිතුරු සැරයට දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්කළ දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, තලල්පට බැඳීම, සිටමුණ පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරැවීමටත් ඇඟ සැරැහීමටත් කරුණු වන ද පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු ද පරිභෝග කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයක් වේ.

37. යම්ගේ වතාහි සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, රූපකථා, වෝරකථා, මහාමාතෘ කථා, ජස්තා කථා, හඟ කථා, සුඛ කථා, ආහාර කථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, ශයන කථා මාලා කථා, ගකි කථා, ඥාති කථා, යාන කථා, ග්‍රාම කථා, නිගම කථා, තහර කථා, ජනපද කථා, ස්ත්‍රී කථා, පුරුෂ කථා, කුමාර කථා, කුමාරි කථා, ඉර කථා, වීරි කථා, කුමාසාන කථා, තාතාතිකථා, ලොකාබ්‍යාසිකා කථා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා කථා, ඉතිහාසානව කථා යන මේ බදු වූ තීරණමිත කථාවල යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මේයින් අතර වූ හෝ මේ බදු කථාවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයක් වේ.

38. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පිත්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, “හෝ මේ දහම් විනය නො දැනි. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. ‘මේ දහම් විනය කීමැ’යි හෝ දැනිනි ද? හෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි. මම මාතෘපින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. හෝ පළමුයෙන් කියා පුත්ත පසුව කියෙහි ය. පසුව කියා පුත්ත පළමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ ද ය මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළි ගියෙ ය. මා විසින් තව දෙස් නැතිණ. මා විසින් නිගත්තා ලද්දෙහි. මා තැගු දෙසින් දෙදෙන්තට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මේ බදු වූ උනුත් බැණ දෙබා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ බදු වූ හෝ බැණුම්දෙවුම්වලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයක් වේ.

36. යම්ගේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ “මෙහි යත්තැ, අයෝ තැනට එත්තැ, මෙය ගෙනැ යත්ත, අයෝ තැනට මෙය ගෙනෙත්තැ”යි කළ නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහආමැතියන්ගේ සෘත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගෑහැවියන්ගේ රජකුමරුවන්ගේ, මේ බදු දුත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැඩි වූ හෝ දුත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයක් වේ.

40. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ කුහකා ව හොනති ලපකා ව තෙමිහතිකා ව තිසෙසසිකා ව ලාභෙන ව ලාභං තිජ්ඣිංසිතායෙ. ඉති වා ඉතිඵවරූපා කුහනලපතා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලසමිං.

මජ්ඣිමනිකායෙ.

41. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වෙන ජිවිකං¹ කපපනති, සෙය්‍යපිදං: අභිතං නිමිතතං උප්පාතං² පුපිණං³ ලක්ඛණං මුසිකච්ඡින්නං අග්ගිහොමං දබ්බිහොමං ථුසහොමං තඤ්ඤුලහොමං සප්පිහොමං කෙලහොමං මුඛපහොමං ලොහිතහොමං අභිග්ගිජ්ජා වජ්ඣුපිජ්ජා බතතපිජ්ජා⁴ සිච්චිජ්ජා භුතපිජ්ජා භුරිපිජ්ජා අභිපිජ්ජා විසච්ජා විච්ඡිනපිජ්ජා මුසිකපිජ්ජා සකුණපිජ්ජා වාගසච්ජා පක්කකායිකං⁵ සරපරිත්තතං මිගපක්ඛං. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලසමිං.

42. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වෙන ජිවිකං කපෙතති, සෙය්‍යපිදං: මණ්ඩලක්ඛණං වත්ථලක්ඛණං දණ්ඩලක්ඛණං⁶ අසිලක්ඛණං උසුලක්ඛණං ඛුසුලක්ඛණං ආවුඛලක්ඛණං⁷ ඉච්චලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දහලක්ඛණං දාසිලක්ඛණං හප්පිලක්ඛණං අසාලක්ඛණං මහිසලක්ඛණං⁸ උසහලක්ඛණං ගොලක්ඛණං⁹ අජලක්ඛණං මෙණ්ඩලක්ඛණං¹⁰ කුක්කුචලක්ඛණං වට්ඨකලක්ඛණං ගොඛාලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කච්ඡපලක්ඛණං මිහලක්ඛණං. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලසමිං.

43. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වෙන ජිවිකං කපපනති සෙය්‍යපිදං: රඤ්ඤං තිස්සානං හවිස්සති, රඤ්ඤං අතිස්සානං හවිස්සති, අබ්භතාරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති, අබ්භතාරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති, අබ්භතාරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, අබ්භතාරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්වං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලසමිං.

1. ජිවිකං, මජ්ඣං.

2. උප්පාදං, සිමු.

3. පුපිණං, මජ්ඣං. පුපිණකා, පි.

4. බතතා, කෙසුපි.

5. පක්ඛං, කෙසුපි.

6. දණ්ඩලක්ඛණං හත්ථලක්ඛණං, මජ්ඣං.

7. ආවුඛ, කෙසුපි.

8. මහිස, මජ්ඣං.

9. ගොණ, මජ්ඣං.

10. මෙණ්ඩක, කෙසුපි.

40. යම්කෙසේ සමහර පින්වත් මහණවහන්සේන් සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසත්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙමින්තෝ වෙත් ද, සිවු පසය ලබනු සඳහා කසිත් හෝ බසිත් ඇඟවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙක්ෂාවෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

මධ්‍යමශීලය නිමිසේ ය.

41. යම්කෙසේ ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංශශාසනය, නිමිත්තශාසනය, උත්පාතලක්ෂණය, ස්වත්තශාසනය, ලක්ෂණශාසනය, මූෂකවර්තනපිදුම, අශ්නිකෝමය, දර්ශිකෝමය, කුෂ්ඨකෝමය, කණ්ණිකෝමය, තණ්ඩුලකෝමය, යර්පිකෝමය, තෙතලකෝමය, මුඛකෝමය, ලෝහිතකෝමය, අංගපිදුම, වාස්තුපිදුම, ක්ෂාත්‍රපිදුම, ශිවපිදුම, ගුහපිදුම, ගුරිපිදුම, අභිපිදුම, විෂපිදුම, වාස්පිඨපිදුම, මූෂකපිදුම, ශාකුතපිදුම, වායසපිදුම, පක්වඩ්‍යානය, ශර-පරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මේ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරස්චිතපිදුමෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසිත් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වෙයි.

42. යම්කෙසේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණය, වත්ලකුණය, දළුලකුණය, කළුලකුණය, රළකුණය, දුඛුලකුණය, අභිලකුණය, ඉතිරිලකුණය, පුරිස්ලකුණය, කුමරලකුණය, කුමරිලකුණය, දස්ලකුණය, දුසිලකුණය, ඇත්ලකුණය, අස්ලකුණය, මිශ්‍රලකුණය, වහල්ලකුණය, ගොත්ලකුණය, එළලකුණය, බැටෙළලකුණය, කුකුළලකුණය, වටුලකුණය, ගොස්ලකුණය, කැණ්ලකුණය, කපුලුලකුණය, මුවලකුණය යන ආදී මෙබඳු තිරස්චිත පිදුමෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසිත් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

43. යම්කෙසේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිතා අසෝ තැකැතින් (ගුද සඳහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය, අසෝ තැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය, අසෝ තැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ උන් රජුන්ගේ සාම වන්නේ ය, අසෝ තැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යාම වන්නේ ය, අසෝ තැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය, අසෝ තැකැතින් අතුලතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යාම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුව ජය වන්නේ ය, මොහුව පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරස්චිතපිදුමෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්චිතපිදුමෙන් මිථ්‍යාච්චිකා-යෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

44. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජිමා තෙ ඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති. සෙය්‍යපීදං: ව්‍යද්ධානොහො හවිසසති. සුරියග්ගාහො හවිසසති. නකඩතතග්ගාහො හවිසසති. ව්‍යද්ධිමසුරියානං පථගමනං හවිසසති. ව්‍යද්ධිමසුරියානං උපපථගමනං හවිසසති. නකඩතතානං පථගමනං හවිසසති. නකඩතතානං උපපථගමනං හවිසසති. උකකාපාහො හවිසසති. දිසාඛාහො හවිසසති. භූමිවාලො හවිසසති. දෙවදුද්දුති හවිසසති. ව්‍යද්ධිමසුරියනකඩතතානං උග්ගමනං ඕගමනං¹ සංකිලෙසං වොද්දනං හවිසසති. එවංවිපාකො ව්‍යද්ධානො හවිසසති. එවංවිපාකො සුරියග්ගාහො හවිසසති. එවංවිපාකො නකඩතතග්ගාහො හවිසසති. එවං-විපාකං ව්‍යද්ධිමසුරියානං පථගමනං හවිසසති. එවංවිපාකං ව්‍යද්ධිමසුරියානං උපපථගමනං හවිසසති. එවංවිපාකං නකඩතතානං පථගමනං හවිසසති. එවංවිපාකං නකඩතතානං උපපථගමනං හවිසසති. එවංවිපාකො උකකාපාහො හවිසසති. එවංවිපාකො දිසාඛාහො හවිසසති. එවංවිපාකො භූමිවාලො හවිසසති. එවංවිපාකො දෙවදුද්දුති හවිසසති. එවංවිපාකං ව්‍යද්ධිමසුරියනකඩතතානං උග්ගමනං ඕගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං හවිසසති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිච්ඡරතො හොති. ඉද්ධිපිංසා හොති සිලසමිං.

45. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජිමා තෙ ඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති. සෙය්‍යපීදං: සුඛවුට්ඨිකා හවිසසති. දුඛවුට්ඨිකා හවිසසති. සුඛිකඩං හවිසසති. දුඛිකඩං හවිසසති. ඛෙමං හවිසසති. හයං හවිසසති. රොගො හවිසසති. ආරොග්‍යං හවිසසති. මුද්දා ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං ලොකායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන පටිච්ඡරතො හොති. ඉද්ධිපිංසා හොති සිලසමිං.

46. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණවුහමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජිමා තෙ ඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති. සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවද්දනං විවද්දනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගකරණං ජිව්‍යාතිත්ථිතනං² හනුසංහතනං හන්ධිජ්ජප්පනං හනුජ්ජප්පනං කණ්ණ-ජප්පනං ආද්දසපඤ්ඤාං භූමාරිපඤ්ඤාං දෙවපඤ්ඤාං ආදිච්චුපට්ඨානං මහභුපට්ඨානං අභිභුජ්ජලනං සිරිව්‍යානං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිච්ඡරතො හොති. ඉද්ධිපිංසා හොති සිලසමිං.

1. ඕග්ගමනං, සෙසුරි.

2. ජිව්‍යාතිත්ථිතනං, ඛනුසු.

44. යමයේ චතාසි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ මනුෂ්‍යභණ්ඩ වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුඛභණ්ඩ වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද්ධර්ම දෙදෙනා නිසි මිනිස් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමිනිස් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ තකත් තරුන් නිසිමිනිස් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමිනිස් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දික්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සද්ධර්මයෙන් ද, තකත් තරුන්ගේ ද උදව් බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. සුඛභණ්ඩය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. මනුෂ්‍යභණ්ඩ මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තක්කාලුභණ්ඩය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්මය නිසි මිනිස් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයෙන් නොමිනිස් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තකත් තරුවල පටගම්නය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පටගම්නය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. දික්දහය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අහස්ගෙරැවුම් මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයෙන් ද තකත් තරුවල ද උදව් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ”යි කියනුමුත් මෙබඳු තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මෙබඳු මිත්‍යාචරයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාචරයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිරිසකතිවේ.

45. යමයේ චතාසි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සමයෙහි වැසි වන්නේ ය. මේ සමයෙහි නිශංච වන්නේ ය. මේ සමයෙහි රට සුඛික වන්නේ ය. මේ සමයෙහි රට දුර්වික වන්නේ ය. මේ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මේ සමයෙහි රටට සිය වන්නේ ය. මේ කලා රෝග වන්නේ ය, මේ කලා රෝග තැනි බව වන්නේ යැ”යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරැක්කි සංඥා තබා ගිණිම) ද, ගණතාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණිම) ද, කාව්‍යාශාසනය, ලෝකායන ශාසනය යන මේ හෝ මෙබඳු තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාචරයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාචරයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිරිසකතිවේ.

46. යමයේ චතාසි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාත සදහා තකත් කීම, විවාහ සදහා තකත් කීම, වෙන් වූ අමුතැම්බත් එක් වන්නට තකත් කීම, අමුතැම්බත් වෙන් වන්නට තකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුට යන්ත්‍ර මත්ත්‍රාදිය කැරැ දීම, සිම් පාල වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැගෙන්නට යන දරු ගස රැකෙන්නට පිළිගම් කිරීම, දිවගලු බැදීම, මත්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හඳු තද කිරීම, අත් පෙරැළෙන්නට මතුරු දැපීම, හඳු පෙරැළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අඟුල වැටෙන්නට මතුරු දැපීම, කැබපතෙහි දේවතාචේතිය කොට ප්‍රණි ඇසීම, කුමරියක ලවා ජෙන කියවීම, දෙවිදේවතා ලවා ජෙන කියවීම, ජිවිකා පිණිස ගිරු පිදීම, මහබඩු පිදීම, මතුරු දපා මුවින් ගිනිජල් පිහිදීම, මතුරු දපා සිරිකත කැපීම යන මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාචරයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ද, අන් මෙබඳු වූ ද තීරණවත් විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාචරයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිරිසකතිවේ.

47. සථා වා පනෙනෙහෙ ගොතෙනා සමණ්ණාගමණො සඤ්ඤායොගිං හොජනාති භුඤ්ජාතිං තෙ ඵවරුපාය තිරවජානවජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපිදං: සන්තිකමමං පණ්ණිකමමං භුතකමමං භූරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ජකමමං වජ්ජපරිකීරණං ආවමනං නහංපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිරෙවනං අධොපිරෙවනං සිසපිරෙවනං කණ්ණකෙලං නෙත්තනපානං නජ්ජකමමං අඤ්ඤනං පච්චඤ්ඤනං සාලාකිදං සලලකතතිදං දුරකතිකිච්ඡං මූලහෙසජ්ජානං අනුපාදනං ඔසගිනං පටිමොක්ඛා. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරවජානවජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිපිරතො හොති. ඉද්ධපිස්ස හොති සිලගමිං.

48. ස ඛො¹ සො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සිලසමපන්නො න කුතොචි හං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ ඛතතිශො මුඤ්ඤාචසින්නො² නිත්තපච්චාමින්නො න කුතොචි හං සමනුපස්සති යදිදං පච්චිත්තිකතො, ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සිලසමපන්නො න කුතොචි හං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙත සිලකඩකෙත සමන්නාගතො අර්ඛිතං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු සිලසමපන්නො හොති.

49. කථංඤ්ඤ මහාරුජ භික්ඛු ඉද්ධෙය්‍ය ගුහනථාරො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තඤ්ඤාති හොති නානුබ්බසංඤ්ඤානඤ්ඤාති. යතොධිකරණමෙතං වක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ඛමමා අනුසංවෙදො³ තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රක්ඛති වක්ඛුන්ද්‍රියං. වක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන ගද්දං සුචා-පෙ-ඝාණෙන ගතං ඝාසිචා-පෙ-ජිව්‍යාය රසං සාසිචා-පෙ-කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසිචා-පෙ-මනසා ඛමමං විඤ්ඤාය න නිමිත්තඤ්ඤාති හොති නානුබ්බසංඤ්ඤානඤ්ඤාති. යතොධිකරණමෙතං මනිජ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ඛමමා අනුසංවෙදො තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති, රක්ඛති මනිජ්ජියං. මනිජ්ජියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙත ඉද්ධසංවරෙන සමන්නාගතො අර්ඛිතං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉද්ධෙය්‍ය ගුහනථාරො හොති.

1. අථ ඛො, කෙසුචි.

2. මුඤ්ඤාචසින්නො, කෙසුචි.

3. අනුසංවෙදො, අනුසංවෙදො, කෙසුචි.

47. යම්කෙ වතාහි ඇතැම් පිත්වත් මහණවූණෝ සාදනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණීතිකම්, භූමිකම්, පණ්ඩිතයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩිතයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකිරණ, මතුරු දරා මුව දෙවුම, මතුරු දරා අනුන් කැවීම, සෙත් පතා ගිහි පිදීම, ගිහිකතට වමන කරවීම, ඛඩ විරේක කරවීම, ලය විරේකයට බේඛ දීම, වස්ති කිරීම, ශිෂිවිරේක බේඛ දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පියා දීම, ගිහියන් සඳහා ඇස පටලයට සිසිල ගත්වන තෙත් තෙල් පිසීම, ගිහිකතට තයා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගත්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිහියන්ගේ ඇසැලල් ඇත ලෙඩට බේඛ කිරීම, ගිහිකතට අලා කම් කිරීම, ලදරු වන්නේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාය-විකිත්සාව), කාරම් බේඛ බාද වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැයි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණවිතවද්දෙන්, මිත්‍යාආජිවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැළැක්වෙයි, මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

48. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශිලසම්පන්න වූයේ ශිල-සංවරණේකුයෙන් කිසිම එකද අසංවරතායෙකින් පහල විශාල හැකි බියක් නොදකී. මහරජාණනි, ඝෂ්ත්‍රියාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ඝෂ්ත්‍රියයෙක් කිසිම එකද සතුරකුගෙන් විශාල හැකි කිසිදු බියකුත් යම්කෙ නොදක්නේ ද, මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරණේකුයෙන් කිසිම එකද අසංවර-යෙකින් ඉපැදියා හැකි බියක් නොදකී. හේ මේ ආදී ශිලසාක්ෂියෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සතන්හි තිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුවය පිදී. මහරජ, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ ශිලසම්පන්න වේ.

49. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉසුරන්නි වැසු දොර ඇත්තේ වේ ද? යත්: මහරජාණනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ශූභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නොගන්නේ වේ. ශූභාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නොගන්නේ වේ. යම් කරුණෙකින් වක්කුරිඤ්ඤා වසා නොගෙන වසන්නාවූයේ විතතසන්නා නයට විෂම ලෝභ දොම්නස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාවූ ද (නොහොත් විතතසන්නානාය ලුහුඬුනාවූ ද) එහි (ඒ වක්කුරිඤ්ඤායෙන්) සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. ඒ වක්කුරිඤ්ඤාය රකි. ඒ වක්කුරිඤ්ඤායෙහි සංවරයට පෑමණේ, කනින් හඬ අසා ... නාසායෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙත් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රභවය (ඇහට හැපෙන දෑ) ස්පර්ශී කොට ... සිතීන් ඛණ්ඩාලිඛන දෑ, ශූභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගන්නේ නොවේ. ශූභාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගන්නේ නොවේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රෝත්‍රෙඤ්ඤාය ... භ්‍රාණෙඤ්ඤාය ... ජිහ්වෙඤ්ඤාය ... කාශේ-ඤ්ඤාය ... මනභුඤ්ඤාය සංවර කොට නොගෙන වසන්නාවූයේ විත්ත-සන්නානායට විෂම ලෝභ දොම්නස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාවූ ද (නොහොත් විතතසන්නානාය අනුඬුනාවූ ද,) ඒ ශ්‍රෝත්‍රෙඤ්ඤායෙන් ... භ්‍රාණෙඤ්ඤායෙන් ... ජිහ්වෙ-ඤ්ඤායෙන් ... කාශේඤ්ඤායෙන් ... මනභුඤ්ඤායෙන් සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර ... භ්‍රාණ ... ජිහ්වා ... කාශ ... මන භුඤ්ඤාය රකි. එහි සංවරයට පෑමණේ, හේ මේ ආදී වූ භුඤ්ඤාසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි අවයවයන් සුවය (කෙලෙසුන් ගෙන් තෙත් නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිභාන සුවය) පිදී. මහරජාණනි, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ භුඤ්ඤායෙන් වැසු දොර ඇත්තේ වේ.

50. කථංඤ්ඤා මහාරුජ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු අභික්ඛානෙතා පටික්ඛානෙතා සම්පජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්ඤ්ඤාන¹ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්ඤ්ඤාපිට්ඨපත්තවිචාරඛාරණෙ සම්පජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උච්චාර-පසාරාචකමම සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ සිතෙ තිසිතෙතා සුතොත ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හිතාවෙ සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති.

51. කථංඤ්ඤා මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන චිවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන² පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පක්කි සතුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපතතභාරො³ව ඛෙති, එවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන චිවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති, එවං ඛො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

52. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකඩකේන³ සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉඤ්ඤාසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විචිත්තං සෙසාසනං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පඛට්ඨං කන්දරං කිරිඟුහං සුසානං චනපන්ථං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ඡානතො පිණ්ඩපානපටික්ඛානෙතො තිසිද්ධි පලලඛනං ආතුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාරො පරිච්ඡෙදං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

53. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පතාය විගතාභිජ්ඣෙන වේදනා විහරති. අභිජ්ඣාය විතො පරිසොඛෙති. බ්‍යාපාදපද්‍යයං පතාය අබ්‍යාපනාවිතො විහරති සබ්බපාණගුනතිතානුකම්පී. බ්‍යාපාදපද්‍යයා විතො පරිසොඛෙති. චිත්තමිධං පතාය විගතචිත්තමිඥො විහරති ආලොකෙඤ්ඤාදී ඥානො සම්පජානො. චිත්තමිධං විතො පරිසොඛෙති. උඤ්චිචකුක්ඛකුච්චං පතාය අනුඤ්ඤා විහරති අඤ්ඤාතො වූපසනාවිතො. උඤ්චිචකුක්ඛකුච්චා විතො පරිසොඛෙති. විචිකිච්ඡං පතාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡං විහරති අකථංකම් කුසලෙසු ධරෙමසු. විචිකිච්ඡාය විතො පරිසොඛෙති.

1. සම්ඤ්ඤාන, කෙසුචි.

2. පරිහාරිකෙත, සිඬු.

3. ඉමිනා සීලකඩකේන, සබ්බප්.

50. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සමාතිසම්ප්‍රජාතනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යාමෙහි පෙරළා ඊමෙහි (ආපසු හැරීමෙහි) මනා නුවණින් දන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි, දිනු කිරීමෙහි නුවණින් දන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිටුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිටුරා ද දරීමෙහි නුවණින් දන ම කරන්නන් වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පිමෙහි, පිටි කැපිලි ආදිය කෑමෙහි, ම ආදිය රස විඳීමෙහි, නුවණින් දන ම කරනුයේ වෙයි. මල මු පත කිරීමෙහි නුවණින් දන ම කරනුයේ වෙයි ගමනෙහි සිටීමෙහි නිදීමෙහි නිදීමෙහි කපා කිරීමෙහි, නො බිණීමෙහි නුවණින් දන කරනුයේ වෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

13 මහරජාණනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්ම යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. මහරජාණනි, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තටු ඇති කුරාලු තෙමේ යම් යම් තැනක පියා හඹා යේ නම්, පියාපත්වර සභිත ව ම යම් සේ පියාහඹා ද, එසේ ම, මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද පා සිටුරා (ආදි අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

52. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආඨී සිලසකකියෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී ඉද්දියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී සමාතිසම්ප්‍රජාතනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසමූල පථිත සදුරුලි හිරිගුහා සොහොන් වතපෙත් (වතපුස්ථ) අන්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගුහා කිසි සෙනස්තක් හරනය කෙරෙයි. හේ පිඩු සෙවීමෙන් පෙරළා ආයේ, පෑවත් සෙමෙහි, පලන් බැඳ උඩු කය කෙළින් පිහිටුවා, කමටහනට අභිමුඛ කොට සිහිය එළවා තිඳි.

53. හේ ලොවැ (පසුව උපදනසකකිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විෂකම්භණ්ඩ්‍රමාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහින් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රභේෂය (ක්‍රෝධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්ත්‍යානම්භිය හැර, පහ වූ ස්ත්‍යානම්භිය ඇත්තේ, දව රු දෙක්හි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥාව ඇත්තේ, සිහියෙකුත් නුවණිකුත් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. ස්ත්‍යානම්භිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතා නොසංහුන් බවත්) කුකුසත් (කළ නොකළ දූයෙහි පසුතැවිල්ලත්) සිහින් දුරු ලා, අනුභූත වැ (නොසංහුන් බැවින් නොර වැ), සංසිදුණු සාකිය විතතසන්නානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සැක නො කරනුයේ, සැකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

54. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයො-
ජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මනතා සම්පේක්ඛය්‍යං, සො යාති ච පොරාණානි
ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්ථිකරෙය්‍ය, සියා වස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං
දුරහරණො, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කම්මනෙත
පයොජෙසිං. තස්ස මෙ තෙ කම්මනතා සම්පේක්ඛං. සො හං යාති ච
පොරාණානි ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්ථි අකාසිං. අනි ච මෙ උත්තරිං
අවසිට්ඨං දුරහරණො”ති. සො තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධි-
ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

55. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිනො
බාලානිලානො, හතතං වස්ස තච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලම්භතා,
සො අපරෙත සමයෙන තම්හා ආබාධා මුළුවිය්‍ය, හතතඤ්ඤා ඡාදෙය්‍ය,
සියා වස්ස කායෙ බලම්භතා, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො
අකොසිං දුක්ඛිනො බාලානිලානො. හතතං ච මෙ තච්ඡාදෙසි. නවස්ස
මෙ ආසි කායෙ බලම්භතා. සො‘මහි ඵතරහි තම්හා ආබාධා මුත්තො
හතතඤ්ඤා මෙ ඡාදෙති. අනි ච මෙ කායෙ බලම්භතා”ති. සො තතොතිදුතං
ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

56. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො බ්‍යතිතාගාරෙ බඳ්ඛා අස්ස, සො
අපරෙත සමයෙන තම්හා බ්‍යතිතාගාරා මුළුවිය්‍ය සොත්ථිනා අබ්බයෙන¹,
න වස්ස කිඤ්චි භොගාතං වයො, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
බ්‍යතිතාගාරෙ බඳ්ඛා අකොසිං. සො‘මහි ඵතරහි තම්හා බ්‍යතිතාගාරා මුත්තො
සොත්ථිනා අබ්බයෙන. තනි ච මෙ කිඤ්චි භොගාතං වයො”ති. සො
තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

57. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො දුසො අස්ස අනත්තායිනො
පරාධිනො න යෙනකාමඛිනමො, සො අපරෙත සමයෙන තම්හා දුසබ්‍යා
මුළුවිය්‍ය අනත්තායිනො අපරාධිනො භුජ්ජෙය්‍ය යෙනකාමඛිනමො, තස්ස
ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අනත්තායිනො පරාධිනො
න යෙනකාමඛිනමො, සො‘මහි ඵතරහි තම්හා දුසබ්‍යා මුත්තො අනත්තායිනො
අපරාධිනො භුජ්ජෙය්‍ය යෙනකාමඛිනමො”ති. සො තතොතිදුතං ලහෙථ
පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

1. අව්‍යයෙක, PTS.

54. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් (පොලියට) ණය මුදලක් ගෙන කම්පන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්පන සමාධි වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මන්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම් එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පළමුවෙන් ණයට මුදල් ගෙන කම්පන කෙළෙමි, ඒ මගේ කම්පන සමාධි විය. ඒ මම යම් පරණ ණය මුදල් වී නම් එය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි, අමුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණයකැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

55. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් රෝගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුත් නො රිසියෙන්වත් ද, ඔහුගේ ඇඟ පත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුත් රිසියෙන්වත් නම්, ඔහු ඇඟ පත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන් බව ඇති ලෙසින් වීම. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද ඇතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

56. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිර ගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක බතය විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හේතුයෙන්) ඔහුගේ කිසි භොග විතාශයක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් බත විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මගේ භොගයකට කිසි විතාශයක් ද නැතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

57. මහරජාණනි, යම් සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තේ, තිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා නැති වූයේ ඒ දසතාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දසයක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසතාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, තිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යා හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

59. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො සබ්බො සත්තාගො කන්තාරඤ්ඤාන-
මහං පටිපජ්ජේය්‍ය දුබ්බිකං සප්පට්ඨං. සො අපරෙති සමයෙති තං
කන්තාරං නිත්ථරෙය්‍ය, සොඤ්ඤා ගාමනං අනුපාපුණෙය්‍ය ඛෙමිං
අප්පට්ඨං, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං ඛො පුබ්බෙ සබ්බො සත්තාගො
කන්තාරඤ්ඤානමහං පටිපජ්ජේ. දුබ්බිකං සප්පට්ඨං. සො’ම්හි ඵතරුහි
තං කන්තාරං තිණ්ණො සොඤ්ඤා ගාමනං අනුපාපෙතො ඛෙමිං අප්පට්-
ඨං”නති, සො තත්තා නිදානං ලභෙථ ටාමොඡං අභිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං -

60. ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රුහං යථා
ඛක්ඛාගාරං යථා දායකං යථා කන්තාරඤ්ඤානමහං ඵවං ඉමෙ පඤ්ච
නිවරණේ අපාතිණේ අත්තති සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ ආතණ්ණං
යථා ආරුහං යථා ඛක්ඛා මොක්ඛං යථා භුජ්ස්සං යථා ඛෙමනාභුමිං
ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තති
සමනුපස්සති.

61. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තති සමනුපස්සන්තා
පාමොඡං ජායති. පමුද්ධස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සං-
මහති. පස්සංභාසො සුඛං වෙදෙති, සුඛන්තා විතතං සමාභියති.

62. සො විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ඛමෙමහි සම්පක්ඛං
සම්මාරං විවෙකජං. පිතිසුඛං පඨමං කුඤ්ඤං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො
ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්තති¹ පරිසන්තති²
පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන
පිතිසුඛෙන අපච්චං නොති.

63. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ දුකෙඛා න්නාපකං වා න්නාපකන්තවාසී වා
කංසථාලෙ න්නාභිසම්මුණ්ණාති ආකිරිණිං උදකෙන පරිපෙඨාසකං
පරිපෙඨාසකං සන්තෙය්‍ය³ සායං න්නාභිසම්මුණ්ණි සන්තොසානුගතො සන්තොපරෙතො
සන්තරාමාතිරු පුට්ඨා සන්තොගතො න ච පස්සරණී -

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන
අභිසන්තති පරිසන්තති පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො
කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං නොති. ඉදම්ච ඛො මහාරුජ
සන්ධිවසීකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්ධිවසීකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
අභිසන්තන්තරඤ්ච පණීතන්තරඤ්ච.

1. අභිසන්තෙහි සිමු, මජ්ඣං.

2. පරිසන්තෙහි, සිමු, මජ්ඣං.

3. සන්තෙය්‍ය, සිමු, මජ්ඣං.

58. මහරජාණනි, යම්සේ ධනවත් වූ නෝගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආහාර ඇති, උච්චරු ඇති, දිය නැති දික් කතරමකකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උච්චරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කළි පෙර ධන ඇතියෙමි, හෝග සම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආහාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මගකට බටුවෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය තරණය කෙලෙමි. නිරුපද්‍රැත භය රහිත ගම්කට පැමිණියෙමි වෙමි”යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නයට පැමිණෙන්නේ ද-

59. මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ ඡයස් මෙන් ලෙඩක් මෙන් ගිරනෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික් මගක් මෙන් (පිළිවෙළින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. මහරජාණනි නැති බව යම්සේද, ලෙඩ නැති බව යම්සේද, ගිරනෙන් මිදුණුබව යම්සේද, නිවහල්බව යම්සේද, උච්චරු නැති බව යම්සේද, එසේ ම (පිළිවෙළින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (තෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දකී.

60. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවකුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතැ ප්‍රීතිය ඇත්තකුගේ තාමි කය සංහිතදී. සංහුත් තාමි කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

61. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතක්ඛින, විමාරසහිත, විවේකයෙන් (නිවරණ පස විමෙන්) උපත් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පළමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජ කය ම විවේකයෙන් උපත් ප්‍රීති සුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහුගේ මුළු කයෙහි ඒ විවේකයෙන් උපත් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

62. මහරජාණනි, යම් සේ කප්පවක් (කිලිගෙක්) හෝ කපුවකුගේ (කිලිගකුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොතලියෙකු තාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ තාන සුණු පිඬු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, කැම තැන ම දියෙන් සුක්ක වූයේ, ඇතුළත පිටත මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ දිය නො වගුරුවන්නේත් වේ ද -

63. මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම විවේක-යෙන් උපත් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙමයි. පුරු ලයි. මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු කයෙහි විවේකජ ප්‍රීති සුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. මහරජ, මේ ද පළමු දක්වුණු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණපථයකට වඩා මනෝඥ වූ ද වඩා උතුම් වූ ද සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්ණපථයෙකි.

64. පුන ච පරං මහාරුජ භික්ඛු විතක්කවිමාරුතං වූපසමා අත්ඤානං සම්පසාදනං චේතසො ඵකොදිභාවං අවිතක්කං අවිමාරං සමාධිජ් ජිතිසුඛං දුතියං කුමාරං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජේන ජිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිසුරෙති පරිපථරති. නායං කිංඤ්ච සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන ජිතිසුඛෙන අපච්ඡිටං හොති.

65. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ උදකරහද උබ්භිදදකො, තස්ස තෙවස්ස පුරන්තිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දක්ඛිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සම්මා ධාරං අනුපවෙච්ඡියා, අථ ඛො තමො ච උදකරහද සීතා වාරිධාර උබ්භිජ්ජිතා තමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිතා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිසුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නායං කිංඤ්ච සබ්බාවතො උදකරහදස්ස වාරිතා සිතෙන අපච්ඡිටං අස්ස-

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජේන ජිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිසුරෙති පරිපථරති. නායං කිංඤ්ච සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන ජිතිසුඛෙන අපච්ඡිටං හොති.

ඉදංචි ඛො මහාරුජ සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්ධිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකක්කන්තතරඤ්ච පණිතතරඤ්ච.

66. පුන ච පරං මහාරුජ භික්ඛු ජිතිසා ච විරුගා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිස්ථෙදෙති. යන්තං අරියා ආවික්ඛන්ති: උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතියං කුමාරං උපසම්පජ්ජි විහරති.

සො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිසුරෙති, පරිපථරති නායං කිංඤ්ච සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපච්ඡිටං හොති.

67. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ උපාලිතිං වා පද්මතිං වා පුණ්ඩරිකිතිං වා අප්පෙකච්චාති උපාලාති වා පද්මාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවිඤ්ඤාති උදකානුග්ගතාති අනෙතානිමුග්ගපොසිති¹ තාති යාව චග්ගා යාව ච මූලා සිතෙන වාරිතා අභිසංඤ්ඤා² පරිසංඤ්ඤා³ පරිසුරති, පරිපච්ඡිටාති නායං⁴ කිංඤ්ච සබ්බාවතං උපාලාතං වා පද්මාතං වා පුණ්ඩරිකාතං වා සිතෙන වාරිතා අපච්ඡිටං අස්ස.

1. අනෙතා නිමුග්ග පොසිති, බෙ. ස. ස.

3. පරිසංඤ්ඤා, ලො. ස. ස.

2. අභිසංඤ්ඤා, බෙ. ස. ස.

4. නායං, බහුසු.

65. මහරජාණනි, තැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) මහණ තෙමේ විතැනි විමාරයන්ගේ සංසිද්ධිමත්, සිය සතන්හි උපත්, සිය සතන් පහදවන, (ඉඬුවා වා එක් වැ යෙදුණු) සිතැ එකඟ බව ඇති, විතැනිය නැති, විමාරය නැති, සමාධියෙන් උපත්, ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති, දෙවෙනි බ්‍යානසට පැමිණ වෙහෙසි, හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපත් ප්‍රතිසුවයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ මුළුකයන් විවේකයෙන් උපත් පිති සුවයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

66. මහරජ, යම්ගේ යටැ උල්පතින් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරැ විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිනින් දිය ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, උතුරැ දෙසින් ද දිය වැද ගන්නා මගෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලැ සුදුසු පරිදි නො වසින්නේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙක් සිහිල් දියදහර මතු වී ඒ පිල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරු සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිසිල් දිය පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත් ද-

මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපත් පිති සුවයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරු වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයන් සමාධියෙන් උපත් පිති සුවය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පලමු දැක්වුණු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලයකට වඩා මනෝඥ ද වඩා උතුම් ද වේ.

67. තැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) මහරජ, මහණ තෙමේ ප්‍රියය ගේ ද විරාගයෙන් (පහවීමෙන්, සංසිද්ධිමත්), උපේක්‍ෂායෙන් ද සුක්ඛ වැ, සිහියෙන් හා සුවණින් හා සුක්ඛ වැ වෙහෙසි. සුවය ද කසින් පිදී. ආඨීයෝ යම් බ්‍යානසක් හේතු කොට ගෙන බ්‍යානලාභියා ඇරැබැ 'උපේක්‍ෂාව ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිහරණ ඇත්තේ යැ'යි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි බ්‍යානසට පැමිණ වෙහෙස.

හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් තෙමයි, හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

68. මහරජ, යම්ගේ උපුල් විලෙක හෝ පිසුම් විලෙක හෝ පබේර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පිසුම් හෝ පබේර හෝ දියෙහි උපන්නේ දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නොතැගුණේ, දිය තුළැ ම ගිලි වැඩෙන්නේ ද, ඒ හැම අග දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිරු වැද ගන්නේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලැ හෝ පිසුම්වලැ හෝ පබේරවලැ හෝ සිසිල් දිය පැතිරු නො ගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද-

එවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකෙන සුඛෙන අභිසන්ඤ්ඤාති පරිසන්ඤ්ඤාති පරිසුරෙති පරිපථරති. නායං කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිතකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

ඉදං මි ඛො මහාරුජ සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්ධිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකක්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

68. පුන ව පරං මහාරුජ භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුප්ඛෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං. අත්ඛගමා අදුක්ඛමිසුඛං උපෙක්ඛා-සත්ථාරිසුද්ධිං වතුන්ධං කුභං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වේතසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසින්නො හොති. නායං කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වේතසා පරියොදනෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො ඔදනෙන වන්දන සසිසං පාරුපිඤ්ඤා නිසින්නො අස්ස, නායං කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදනෙන වන්දන අපච්චං අස්ස, එවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වේතසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසින්නො හොති. නායං කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වේතසා පරියොදනෙන අපච්චං හොති.

ඉදං මි ඛො මහාරුජ සන්ධිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්ධිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකක්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

69. පුන ව පරං මහාරුජ සො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධා පරියොදනෙ අනඛගණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුද්දානෙ කම්මතිසෙ ථිතෙ ආනෙඤ්ජ්‍යතෙත ඤ්ඤාදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නා-මෙති. සො එවං පජානාති: “අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතූමමහානුතිසො මාතෘපෙත්තිකසමානවො ඔදනකුම්මාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-හෙදනවිද්ධංසනබ්බෙවො. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බා”නති.

70. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ මණ්ණි වෙඨරියො සුභො ජාතිමා අධංසො සුපරිකම්මකතො අවේජා විපසන්නො අනාවිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්ත්වං සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදානං වා පඤ්ඤාසුත්තං වා. කමෙතං වක්ඛමා පුරිසො හන්ථ කරිත්ථා පට්ඨවෙක්ඛග්ග “අයං ඛො මණ්ණි වෙඨරියො සුභො ජාතිමා අධංසො සුපරිකම්මකතො, අවේජා විපසන්නො අනාවිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්ත්වං සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදානං වා පඤ්ඤාසුත්තං වා”ති.

මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, තාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හැමපරිදි පැතිය වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කෘයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිය වැද නොගත් කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පළමු කි සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූත් වඩා ප්‍රණීත වූත් එකෙකි.

68. මහරජ, නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ සුඛ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, දුඛ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පළමු කොට ම සොමිතස් දොමිතස් දෙදනාගේ පහ වීමෙන් දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපේක්ෂා සමාති යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වන බ්‍යාතය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ සිතින් පැතිය වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කෘයෙහි පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ සිතින් පැතිය වැද නොගෙන සිටි කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වනින් සිසින් වටා පෙරෙව හුන්නේ ඵෙ නම්, ඔහුගේ කෘයෙහි සුදු වනින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි ද කැතෙක් නො වන්නේ ද, මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ සිතින් පැතිය වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පළමු දක්වුණු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා ප්‍රණීත වූ එකෙකි.

69. තව ද (අනෙකක් කියමි:) මහරජ, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකක වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පහ වූ චන්දෝපක්ෂේප ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදර්ශනා භාවනාවට යෝග්‍ය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදර්ශනාභ්‍යාස පිණිස, (පරිකම්) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරිසි. හේ “මගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාභ්‍යාසයන් ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශරණිකෘතන් උපන්නේ ය, බන්ධන මොවු ආදී අතරින් වැඩුණේ ය, අතීත බව ද දුගඳ හරනුවට සුව ද විලවුන් ඉළිය යුත් බව ද, ලොබ දුරුලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද විදේන බව ද, විසිරෙන බව ද ආන මේ ද ස්වභාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැදුණේ යැ”යි මෙසේ දත ගනී.

70. මහරජ, යම්සේ සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙක පහල වූ අවැස් වූ මොනොවට පිරිසම් කල, සිසුම් වූ වෙසෙසින් පහන් වූ, පිම්බුරු වූ, බෝවනාදී සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළමණක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් හෝ සුදුවත් හෝ පමුවත් හෝ හුයෙක් අමුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අනෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අවැස් වූ මොනොවට පිරිසම් කැරැණු, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිම්බුරු වූ, සියලු බෝවනාදී ආකාරයෙන් යම්පුණි වූ වෙරළ මිණෙක. මෙහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ යම් හුයෙක් අමුනන ලද්දේ වේ යැ”යි සලකා බලන්නේ ද-

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ හික්ඛු ඵවං සමාගිනෙ විතෙත පරිපුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛග්ගේ වගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දුග්ගෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඵවං පජානාති අයං ඛො මෙ කායො රුපි වායුමම්මාහුතිකො මානාපෙතතිකසමානවො ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දනනෙදන විද්ධංසනබමො. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිබද්ධානි.

ඉදමි ඛො මහාරුජ සජ්ඣිධිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සජ්ඣිධිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභික්ඛන්තතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

71. සො ඵවං සමාගිනෙ විතෙත පරිපුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛග්ගේ වගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දුග්ගෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත මනෝමයං කායං අභිනිමම්මනායං¹ විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉමම්මා කායං අඤ්ඤං කායං අභිනිමම්මනාති රුපිං මනෝමයං සබ්බඛගපට්ඨබ්බිං අභිනිජ්ඣයං,

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො මුඤ්ඤමා ඉසිකං² පවාහෙය්‍ය³. තස්ස ඵවමස්ස: අයං මුඤ්ඤො අයං ඉසිකා අඤ්ඤා මුඤ්ඤො අඤ්ඤා ඉසිකා මුඤ්ඤමානෙව ඉසිකා පවාලුනාති⁴.

සෙය්‍යථාපි වා පන මහාරුජ පුරිසො අසිං කොසිදා පවාහෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: “අයං අසි අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි අඤ්ඤා කොසි, කොසිදානෙව අසි පවාලුනා”ති.

සෙය්‍යථාපි වා පන මහාරුජ පුරිසො අසිං කරණභිං උද්ධරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: “අයං අසි අයං කරණභි, අඤ්ඤා අසි අඤ්ඤා කරණභි, කරණභිනෙව අසි උද්ධරෙය්‍ය”ති⁵.

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ හික්ඛු ඵවං සමාගිනෙ විතෙත පරිපුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛග්ගේ වගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දුග්ගෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත මනෝමයං කායං අභිනිමම්මනායං විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉමම්මා කායං අඤ්ඤං කායං අභිනිමම්මනාති රුපිං මනෝමයං සබ්බඛගපට්ඨබ්බිං අභිනිජ්ඣයං. ඉදමි ඛො මහාරුජ සජ්ඣිධිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සජ්ඣිධිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභික්ඛන්තතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

1. අභිනිමම්මනායං. ඡෙය්‍යසං.

2. ඉසිකං. ඡෙය්‍යසං.

3. පවාලුනායං. ඡෙය්‍යසං.

4. පවාලුනා. ඡෙය්‍යසං.

5. උද්ධරෙය්‍ය. සං.

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයයන් පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය වූ කල්හි සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදර්ශනාත්මක පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, එය අතට තමා කරයි. හෙතෙම “මගේ මේ කය වූ කලී රූපි ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් තැනුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍ර කෝණිතයෙන් තිටත්තේ ය, බත් කොමු ආදී අතරින් වැඩුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ තරතට පුවද මිලෙවුන් ඉඡියා යුතු බව ද ලෙඩ දැරුලකුටට පිරිමැදුම් ඇසුරු යුතු බව ද ඒ කළත් කිසිදෙක බව ද විසිරෙන බව ද යන මේ ද සවහාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ”යි මෙසේ දත ගනී.

මහරජ, මේ ද පලමු දක්වුණු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් ද වූ සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

71. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය වූ (සාද්ධි ඉපැදවීමට යෝග්‍ය වූ) කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපි වූ, සියලු අභපසතින් සුන්, විකල නොවූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

මහරජ, යම්හේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රිතයක් ගසෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ මුද්‍රිතයක් ගස ය, මේ එහි තණ බඩ ය, තණ ගස එකෙකි, එහි බඩය අනෙකෙකි. මුද්‍රිතය ගස කෙරෙන්නේ ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, යම්හේ හෝ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ කඩුවය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක. කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, යම්හේ වතාහි පුරුෂයෙක් තයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ තයා ය, මේ සැවය ය. තයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක. සැවය කෙරෙන්නේ ම තයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයයන් පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපි වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසතින් සුන්ක වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් ශරීරයක් මවා පායි. මහරජ, මෙය ද පලමු දක්වුණු සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා භාන්ත වූ ද . . . සාන්ද්‍රවේක ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

72. යො එවං සමාහිතෙ විතොත පරිසුද්ධි පරියොදානෙ අනඛණ්ඩෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුතූතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජානෙන ඉද්ධිවිධාය විතං අභිනීනරති අභිනිනානමති. යො අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛානාති: එකො'පි සුඤ්ඤා ඛෙදානං හොති ඛෙදානං පි සුඤ්ඤා එකො හොති, ආච්ඡාදං තිරොහාදං තිරොකුඤ්ඤං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසල්-මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාශෙ'පි පලලභේකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පකඨි සකුණං. ඉමෙ'පි චන්දිමසුරියෙ එවංමගිද්ධියෙ එවංමනානුතාපෙ පාණිතා පරාමසති පරිමජ්ජති. යාව ඛුහමලොකාපි කායෙත වසං වතොතති.

73. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ දුකෙකං කුමහකාරො වා කුමහකාරනොතවාසී වා සුපරිකම්මකතාය මහතිකාය යං යදෙව භාරතවිකතිං ආකඤ්ඤාය තං තදෙව කරොය අභිනිපථාදෙය්‍ය-

සෙය්‍යථාපි වා පත මහාරාජ දුකෙකං දනාකාරො වා දනාකාරනොත-වාසී වා සුපරිකම්මකතයමිං දනායමිං යං යදෙව දනාවිකතිං ආකඤ්ඤාය තං තදෙව කරොය අභිනිපථාදෙය්‍ය-

සෙය්‍යථා වා පත මහාරාජ දුකෙකං සුචණ්ණකාරො වා සුචණ්ණකා-රොනොතවාසී වා සුපරිකම්මකතයමිං සුචණ්ණයමිං යං යදෙව සුචණ්ණවිකතිං ආකඤ්ඤාය තං තදෙව කරොය අභිනිපථාදෙය්‍ය-

එවමෙව ඛො මහාරාජ භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොත පරිසුද්ධි පරියොදානෙ අනඛණ්ඩෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුතූතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජානෙන ඉද්ධිවිධාය විතං අභිනීනරති අභිනිනානමති. යො අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛානාති: එකො'පි සුඤ්ඤා ඛෙදානං හොති. ඛෙදානං පි සුඤ්ඤා එකො හොති, ආච්ඡාදං තිරොහාදං තිරොකුඤ්ඤං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසල්මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාශෙ'පි පලලභේකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පකඨි සකුණං. ඉමෙ'පි චන්දිමසුරියෙ එවංමගිද්ධියෙ එවංමනානුතාපෙ පාණිතා පරාමසති පරිමජ්ජති. යාව ඛුහමලොකාපි කායෙත වසං වතොතති.

72. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ සිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ණ්ණ වූ (=සංද්‍රවිධාන යොග්‍ය වූ) කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චලතාව පැමිණි කල්හි, සංද්‍රවිධාන පිණිස (අභිඥාපාදක) පරිකම් සිත මෙතෙසෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනේකවිධ වූ සංද්‍රවිධාන (සංද්‍රවිධාන) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් නාම කසිත් සාධී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබයි). පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටි ද (සංද්‍රවිධාන) බහු ප්‍රකාර ද වී යළිද එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (=පෙනීසිටී). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (=නොපෙනී සිටී). බිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පථිතයෙන් පිටතට අතසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැටෙනුයේ මැදින් විනිවිද ගෙන යෙයි. දිශෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (=හිඳී) උඩට නැගීම (=මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (=යට නො බස්නා) දිශෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පක්ෂ ඇති සතුන්ගෙහි මෙන් අතසෙහි ද පළහින් (=උරුබඳවාසනයෙන්) යෙයි. මේ සා මහර්ඞ්‍ය ඇති මහත් අනුභව ඇති මේ සද හිරු දෙදෙනා ද, අතින් පරාමිතීන කෙරෙයි (=අල්ලයි), (බබළමා බ අත යවා) පිරිමදී යි. බබළොව තෙක් ද (සියල්ල) කසිත් වශයෙහි පවත්වයි.

73. මහරජ, යම්හේ දක්ෂ කුමලෙක් හෝ කුමලක්සුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරිසම කළ (=සකස් කළ) මැව්පත් යම් යම් තාප්ප විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද-

මහරජ, යම්හේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇත්දත් ආදියෙන් විසිතුරු-කම් කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරිසම කළ (=දෙස් ඉවත් කොට මොනොවට සකස් කළ) දතෙක්හි යම් යම් දන්තවිකාතිකක් (=දතෙහි කළ විසිතුරු රූපාදියක්) කැමැති වන්නේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, වෙසෙසින් නිපදවන්නේ ද,

මහරජ, යම්හේ හෝ දක්ෂ රත්තරුවෙක් හෝ රත්තරුවකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කළ රතෙහි යම් යම් සවණ්ණ-විකාතිකක් (ආහරණ ආදියක්) කැමැත්තේ නම් ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද-නිපදවන්නේ ද,

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ සිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ණ්ණ වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සංද්‍රවිධාන පිණිස සිත මෙතෙසෙයි නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනේකවිධ වූ සංද්‍රවිධාන (සංද්‍රවිධාන) නැවත නැවත විදී. පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටි බොහෝ දෙනෙක් වෙයි, බොහෝ දෙනෙක් වූ එකෙක් වෙයි. තෙමේ පෙනී සිටී, නො පෙනී ද සිටී. බිත්තියෙන් පිටතට, පථිතයෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට විනිවිද අතසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ලැගී යෙයි. දිශෙහි මෙන් පොළොවෙහි හිඳීම ද මතු වීම ද කෙරෙයි. පොළොව මතු පිටු සේ නො බිඳෙන දිශෙහි යෙයි. පක්ෂයකු සේ පළහින් අතසෙහි යෙයි. මේ සා මහර්ඞ්‍යමත් මහත් අනුභව ඇති සද හිරු දෙදෙනා පවා අල්ලයි, පිරිමදී යි. බබළොව තෙක් ද කසිත් තමා වශයෙහි පවත්වයි.

ඉදමපි ඛො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

74. සො ඵලං සමාහිතෙ විතත පරිසුද්ධා පරියොද්ධෙ අනඛණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන දිබ්බාය සොනඛාතුයා විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො දිබ්බාය සොනඛාතුයා විසුද්ධාය අභික්ඛන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව.

75. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො අභ්‍යානමග්ගපටිපත්තො සො සුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුද්දිඛසද්දමපි සංඛිපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දමපි, තස්ස ඵලමග්ගා: හෙරිසද්දෙ ඉති'පි මුද්දිඛසද්දෙ ඉති'පි සංඛිපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දෙ ඉති'පි. ඵලමෙව ඛො මහාරාජ භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතත පරිසුද්ධා පරියොද්ධෙ අනඛණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන දිබ්බාය සොනඛාතුයා විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො දිබ්බාය සොනඛාතුයා විසුද්ධාය අභික්ඛන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව.

ඉදමපි ඛො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභික්ඛන්තතරඤ්ඤා පණීතතරඤ්ඤා.

76. සො ඵලං සමාහිතෙ විතත පරිසුද්ධා පරියොද්ධෙ අනඛණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන වෙතොපරිසඤ්ඤායා විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො පරසත්තාතං පරපුග්ගලාතං වෙතසා වෙතො පරිච්චි පජානාති: “සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති. චිතරුගං වා විතතං චිතරුගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. චිතද්දෙසං වා විතතං චිතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනති පජානාති. චිතසමොගං වා විතතං චිතසමොගං විතතනති පජානාති. සංඛිතං වා විතතං සංඛිතං විතතනති පජානාති. විකම්මතං වා විතතං විකම්මතං විතතනති පජානාති. මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති. අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති. සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති. අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති. සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති. විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති. අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

77. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො වා සුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදසෙ වා පරිසුද්ධා පරියොද්ධෙ අවෙජ්ඣ වා උදකපත්තෙ සකං මුඛතිඝීතතං පච්චිවෙකවමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජානෙය්‍ය, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජානෙය්‍ය—

මහරජ, මෙය ද පළමු දන්විණි සාන්ද්‍රවික ශ්‍රාමණ්ඩලයට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්ද්‍රවික ශ්‍රාමණ්ඩලයෙකි.

74. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙළෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ සිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කම්මන් වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍ය ශ්‍රෝත්‍රධාතුව පිණිස (=දිවකන් ක්‍රවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපාරය ඉක්මවා සිටි දිව කනින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂ්‍ය වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විවිධ ශබ්ද ම අසයි.

75. මහරජ, යම්හේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපත්තේ ද, හේ බෙරහඬත් මිනිසුන්ගේ හඬත් පණාබෙර හඬත් ගැටබෙර හඬත් යම්හේ අසන්නේ ද, ඒ අසන මනුෂ්‍ය 'මේ බෙර හඬයි කියාත් මේ මිනිසුන්ගේ හඬයි කියාත් මේ සත් පණාබෙර ගැටබෙර හඬයි' කියාත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මහරජ එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙළෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ සිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කම්මන් (=කම්මන්) වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍ය ශ්‍රෝත්‍රධාතුව පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපාරය ඉක්මවා වූ දිව කන් ක්‍රවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂ්‍ය වූත් දුරු වූත් ලං වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අසයි.

මහරජ, මේ ද පළමු සාන්ද්‍රවික ශ්‍රාමණ්ඩලයට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්ද්‍රවික ශ්‍රාමණ්ඩලයෙකි.

76. හේ තෙමේ මෙසේ එකක වූ සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙළෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ සිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කම්මන් වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, චේතස්පරිසාරය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත් පිරිසිදු දන්නා ක්‍රවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ අත් සන්තියන්ගේ අත් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දකී. රාග සහිත සිත රාග සහිත සිතැ සි ද දකී. රාග රහිත සිත රාග රහිත සිතැ සි ද දකී. දෝෂ සහිත සිත දෝෂ සහිත සිතැ සි ද දකී. දෝෂ රහිත සිත දෝෂ රහිත සිතැ සි ද දකී. මෝහ සහිත සිත මෝහ සහිත සිතැ සි ද දකී. මෝහ රහිත සිත මෝහ රහිත සිතැ සි ද දකී. සංකප්පිත (=කැප්පිත) සිත කැප්පිත සිතැ සි ද දකී. විකප්පිත (=විප්පිත) සිත විප්පිත සිතැ සි ද දකී. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ සි ද දකී. අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ සි ද දකී. සෝත්තර සිත සෝත්තර සිතැ සි ද දකී. අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ සි ද දකී. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ද දකී. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි ද දකී. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ සි ද දකී. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දකී.

77. මහරජ, යම්හේ සැරැසෙන සුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැඩ පතෙක හෝ පහන් දිග බදුනෙක හෝ සිය මුළු සටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙස් ඇති තැන් සඳහා තැනැ සි දන්නේ ද, එකී දෙස් නැති තැන දෙස් නැතැ සි දන්නේ ද-

ඵලමෙව ඛො මහාරාජ භික්ඛු ඵලං සමාතිතො විෂත්ත පරිපුඤ්ඤා පරියොදාතො අනඛග්ගො විගතුපක්ඛිලොකෙ මුද්දානො කම්මතිකො ජිනො ආනෙඤ්ජයතො වෙතොපරිගඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති.

සො පරසත්තානං පරපුග්ගානං වෙනසා වෙනසා පරිච්චි පජානාති: සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනාති පජානාති. විකරාගං වා විතතං විකරාගං විතතනාති පජානාති. සද්දං වා විතතං ඤද්දං විතතනාති පජානාති. විකද්දං වා විතතං විකද්දං විතතනාති පජානාති සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනාති පජානාති විකමොගං වා විතතං විකමොගං විතතනාති පජානාති. සඛින්නං වා විතතං -පෙ- විකඛින්නං වා විතතං -පෙ- මගග්ගං වා විතතං -පෙ- අමගග්ගං වා විතතං -පෙ- සලාකරං වා විතතං -පෙ- අනුකරං වා විතතං -පෙ- සමාගිතං වා විතතං -පෙ- අසමාගිතං වා විතතං -පෙ- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනාති පජානාති අපිමුත්තං වා විතතං අපිමුත්තං විතතනාති පජානාති.

ඉදම්පි ඛො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමිඤ්ඤඵලං පුරිමෙසි සන්දිට්ඨිකෙසි සාමිඤ්ඤඵලෙසි අභිකක්ඛන්තතරඤ්ච පණිතතරඤ්ච.

78. සො ඵලං සමාතිතො විෂත්ත පරිපුඤ්ඤා පරියොදාතො අනඛග්ගො විගතුපක්ඛිලොකෙ මුද්දානො කම්මතිකො ජිනො ආනෙඤ්ජයතො පුබ්බෙතිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. සො අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙසසපිදං; ඵකම්පි ජාතියොදො'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො චතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චතසම්පි ජාතියො විතසාරිසම්පි ජාතියො රාතිසම්පි ජාතියො සම්පි ජාතියො සත්ථම්පි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපො අනෙකෙ'පි විවට්ටකපො අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපො අමුත්තාසිං ඵලංනාමො ඵලංගොතො ඵලංවණ්ණො ඵලමාහාරො ඵලං පුබ්බකම්පිසංවෙදි ඵලමාසුපරිගතො. සො තපො චුතො අමුත්ත උපපාදිං තත්තාපාසිං ඵලංනාමො ඵලංගොතො ඵලංවණ්ණො ඵලමාහාරො ඵලං- පුබ්බකම්පිසංවෙදි ඵලමාසුපරිගතො. සො තපො චුතො ඉබ්බපනො'ති. ඉති සාකාරං සලඤ්ඤං අනෙකපිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

79. සෙසසපි මහාරාජ පුරිමො සකම්මා ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගවේජයා තම්මා'පි ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගවේජයා. සො තම්මා ගාමො සකඤ්ඤඵල ගාමං පට්ටාගවේජයා. තස්ස ඵලමස්ස: 'අහං ඛො සකම්මා ගාමො අමුං ගාමං අගච්ඡං තත්ත ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං නිසීදිං ඵලං අහාසිං ඵලං භුණ්හි අහාසිං. තම්මාපි ගාමො අමුං ගාමං අගච්ඡං තත්තාපි ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං නිසීදිං ඵලං අහාසිං ඵලං භුණ්හි අහාසිං. සො'මති තම්මා ගාමො සකඤ්ඤඵල ගාමං පට්ටාගතො'ති.

මහරජ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් තැනී කල්හි, උපකෙලාස පහ වූ සිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පරසිත් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, තැබුරු කෙරෙයි.

හේ අන් සතුන්ගේ, අන් පුතුන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනී. සරාග සිත සරාග සිතැයි ද දැනී. විතරාග සිත විතරාග සිතැයි ද දැනී. සඤ්ඤා සිත සඤ්ඤා සිතැයි ද දැනී. විතඤ්ඤා සිත විතඤ්ඤා සිතැයි ද දැනී. සමෝග සිත සමෝග සිතැයි ද දැනී. විතමෝග සිත විතමෝග සිතැයි ද දැනී. සංක්ඛිප්ත සිත සංක්ඛිප්ත සිතැයි ද දැනී. වික්ඛිප්ත සිත වික්ඛිප්ත සිතැයි ද දැනී. මහද්දග සිත මහද්දග සිතැයි ද... අමහද්දග සිත අමහද්දග සිතැයි ද... සෝත්තර සිත සෝත්තර සිතැයි ද... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැයි ද... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැයි ද... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැයි ද... පිමුක්ත සිත පිමුක්ත සිතැයි ද... අපිමුක්ත සිත අපිමුක්ත සිතැයි ද දැනී.

මහරජ, මේ ද පළමු දැක්වුණු සාන්ද්‍රණික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ, වඩා උතුම්, සාන්ද්‍රණික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

78. තෙ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් තැනී වූ කල්හි, උපකෙලාස පහ වූ සිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පූජනීයාසානුසමානී ඥානය (=පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාතී දෙකක් ද ජාතී තුනක් ද ජාතී සතරක් ද ජාතී පහක් ද ජාතී දසයක් ද ජාතී විස්සක් ද ජාතී තිසක් ද ජාතී සතළිසක් ද ජාතී පනහක් ද ජාතී සියක් ද ජාතී දහයක් ද ජාතී සූමනසක් ද, බොහෝ සංවරී කල්ප ද, බොහෝ විවරී කල්ප ද, බොහෝ සංවරී විවරී කල්ප ද, “අසත් තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම. මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු පැහැ ඇතියෙමි වීම. මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම. මේ බදු සුව දුක් පිඳින්නෙමි වීම. මේ බදු (මෙතෙක්) ආසු කෙළවර කොටැතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැවැ අසත් තැන උපතීම. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි වීම. මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු පැහැ සටනන් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම. මේ බදු සුවදුක් පිඳින්නෙමි වීම. මෙතෙක් ආසු සිමාවක් ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතීම”යි මෙසේ අනන්තරිඛ වූ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ වණ්ඳි වෘයෙන් ආකාර සහිත වූ නම් ගොත් විසින් උද්දේශ සහිත වූ බහුවිධ වූ පූජනීයාසය සිහි කෙරෙයි.

79. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අන් ගමකට යන්නේ ද, ඒ ගමනුත් අන් ගමකට යන්නේ දැ (නැවත) හේ ඒ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී සිය ගමින් අසත් ගමට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ තිහබ වීම. ඒ ගමනුත් අසත් ගමට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ තිහබ වීම. ඒ මම ඒ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙමි වෙමි”යි ඔහුට මේ බදු සිතෙක් වන්නේ ද-

ඵලමෙව් භො මහාරුජ තිකමු ඵවං සමාහිතෙව විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛිනානෙ විගතූපකකිලසෙ මුදුගුතෙ නමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත පුබ්බෙතිවාසානුස්සන්ධිසුඤ්ඤාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යපිදං: ඵකමපි ජාතීං දො'පි ජාතියො තිසස්සා'පි ජාතියො චතස්සා'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙතෙ'පි සංවට්ටකප්පො අනෙතෙ'පි විච්චට්ටකප්පො අනෙතෙ'පි සංවට්ටවිච්චට්ටකප්පො අමුත්තාසිං. ඵවංනාමො ඵවංගොතෙතා ඵවංවණේණ ඵවමානායෙ ඵවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී ඵවමාසු-පරියනෙතා. සො තතො චුතො අසුත්‍ර උපපාදිං කාත්‍රපාසිං ඵවංනාමො ඵලගාතෙතා ඵවංවණේණ ඵවමානායෙ ඵවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී ඵවමාසු-පරියනෙතා. සො තතො චුතො ඉබ්බපප්පනා'ති ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

ඉදං මි භො මහාරුජ සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්ධඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමසුද්ධඵලෙහි අභිකක්ඛන්තඤ්ඤා පණීතඤ්ඤා.

80. සො ඵවං සමාහිතෙව විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛිනානෙ විගතූපකකිලසෙ මුදුගුතෙ නමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත සත්තානං චුත්‍රපපාතසුඤ්ඤාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බෙත චිකමුතා විසුද්ධිත අභිකක්ඛන්තමානුසකෙත සත්තෙත පස්සති ච්චමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ සථාකම්මුපගෙ සත්තෙත පජානාති: 'ඉමෙ චිත භොතෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා චේදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා භෙතාදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං උපපාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපත්තා. ඉමෙ චා පන භොතෙතා සත්තා කාය-සුචරිතෙත සමන්තාගතා චේදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා භෙතාසුචරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං අනුපපාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්ම-සමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපත්තා'ති. ඉති දිබ්බෙත චිකමුතා විසුද්ධිත අභිකක්ඛන්තමානුසකෙත සත්තෙත පස්සති ච්චමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ සථාකම්මුපගෙ සත්තෙත පජානාති.

මහරජ, එ පරිද්දෙන්ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාතිත සිත පිරිසිදු කරලි, දිස්න කරලි, කෙලෙස් රහිත කරලි, උපකෙලය පහ වූ හිය කරලි, මාදු වූ කරලි, කම්කම වූ කරලි, සිරි කරලි, නියවල බවට පැමිණි කරලි, පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි, හේ “අහෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු ආකාර ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු සුවදුක් විදුන්නම් වීම, මේ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එයින් සැව අහෝ තැන උපනිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි, මේ නම් ගොත් ඇතියෙමි, මේ බඳු පැහැසටගත් ඇතියෙමි, මේ බඳු ආකාර ඇතියෙමි, මේ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙමි වීම, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර්ති කර්ම ද, බොහෝ විවර්ති කර්ම ද, බොහෝ සංවර්ති විවර්ති කර්ම ද සි මෙසේ අතෙකින් බ වූ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මේ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දේය සහිත වූ පෙර වුසු නොගෙක් වැදූරුම් කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

මහරජ, මේ ද පලමු දක්වුණු සාන්ද්‍යවික ශ්‍රාමණ්ඩලයකට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්ද්‍යවික ශ්‍රාමණ්ඩලයෙකි.

80. හේ මෙසේ සමාතිත සිත පිරිසිදු වූ දිස්න වූ කෙලෙස් නැතිවූ උපකෙලය පහ වූ මාදු වූ කම්කම වූ සිරිත වූ නියවල බවට පැමිණි කරලි, සත්කියන්තේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, ඕනිසුන්ගේ දැනෝපවාරය ඉක්ම වූ දැක්කැ හැකි දිවැසින්, “අහෝ! මේ හටත් සත්කියෝ කාය-දුඛාරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාන්දුඛාරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝ දුඛාරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්ථිකවාද කලහ, මිසදිවු ගතුවහ, මිසදිවු වයසෙන් ගත් මිථ්‍යාවුත ඇතියහ. ඒ මොහු කරජ කාය බිඳීමෙන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුඛකම් හේතුයෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කම්යට තමන් පරවය බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්තහ. මේ හටත් සත්කියෝ වූ කලි කායසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාන්දුඛාරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනාසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්ථිකවාද උපවාද නො කලහ, සම්මදිවු ගත්තහ, සම්මදිවු වයසෙන් ගත් ශිලාදිය ඇත්තහ. ඒ මොහු කායින් මරණින් මතු යෝග්‍ය වූ ගති ඇති සහ ලොවට වන්නාහ”යි මරණාසන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසද, ගත්තා වූ ද හිත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කම්ය වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට හියා වූ සත්කියන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ මානුෂ්‍ය විෂය ඉක්ම වූ පැවැති දිවැසින් හිත ප්‍රණීත, සුවණ් දුර්ණ, සුගත දුර්ගත, සත්කියන් දකී. කම්ය වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරා එළැඹා සිරි සත්කියන් දකී.

81. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ මජ්ඣේ සිංහාවතෙ පාසාදො, තත්ථ චක්ඛුමා, පුරිසො සීතො; පසෙය්‍යා මනුසෙය්‍ය ගෙහං පටිසන්තො'පි රටියා විතීසඤ්චරන්තො'පි මජ්ඣේ සිංහාවතෙ තිසිත්තො'පි, තස්ස ඵචමස්සා: ඵතෙ මනුස්සා ගෙහං පටිසන්ති, ඵතෙ තීක්ඛමන්ති, ඵතෙ රටියා විතීසඤ්චරන්ති, ඵතෙ මජ්ඣේ සිංහාවතෙ තිසිත්තො'ති.

ඵචමෙච ඛො මහාරාජ භික්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිසොද්දතෙ අතභිතණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත සත්තානං වුදුපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිසෙඛන චක්ඛුතා විසුද්ධො අතීක්ඛන්තමානුසංකත සතෙත පස්සති ඵචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිතෙ පණිතෙ පුරිසෙණ දුබ්බෙණෙහි සුගතෙ දුග්ගතෙ සථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාති: 'ඉමෙ චත භොජනා: සත්තා: කායදුඛවිජිතෙත සමන්තාගතා වච්චිච්චිතෙත සමන්තාගතා මනොදුච්චිතෙත සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඔච්ඡාදිට්ඨිකා ඔච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා, ඉමෙ ටා පත භොජනා: සත්තා: කායපුරිතෙත සමන්තාගතා වච්චිච්චිතෙත සමන්තාගතා මනොපුරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිසෙඛන චක්ඛුතා විසුද්ධො අතීක්ඛන්තමානුසංකත සතෙත පස්සති ඵචමානෙ උපපජ්ජමානෙ තිතෙ පණිතෙ පුරිසෙණ දුබ්බෙණෙහි සුගතෙ දුග්ගතෙ සථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාති.

ඉදංවිධි ඛො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකා සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අතීක්ඛන්තාතරඤ්ච පණිතතරඤ්ච.

82. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිසොද්දතෙ අතභිතණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත අසථානං ඛසඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති සො ඉදං දුක්ඛගති සථාගුතං පජාතාති, අයං දුක්ඛසමුදයො'ති සථාගුතං පජාතාති, අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති සථාගුතං පජාතාති, අයං දුක්ඛනිරෝධයාමිතිපටිපදා'ති සථාගුතං පජාතාති, ඉමෙ ආසවා'ති සථාගුතං පජාතාති, අයං ආසව-සමුදයො'ති සථාගුතං පජාතාති, අයං ආසවනිරෝධො'ති සථාගුතං පජාතාති, අයං ආසවනිරෝධයාමිතිපටිපදා'ති සථාගුතං පජාතාති, තස්ස ඵචං ජාතතො ඵචං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති භවාසවාපි විතතං විමුච්චති අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාං භොති, භිණා ජාති වුසිතං මුහම්මරියං කතං කරණියං නාපරං ඉත්ථතායාති පජාතාති.

81. මහරජ, යම්සේ සතර මං හන්දියක මහල් සහිත ගෙයක් වන්නේද, එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති සුරූෂයෙන් සිරියේ ගෙට පිම්බෙනවුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් පිරියෙහි ඇත මැන යන එන-වුනුත්, සිවුමං හන්දිය මැද හුන්නවුනුත් දක්නේද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිරිසෙන්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙන්, මේ මිනිස්සු විදියෙහි ඇත මැන යෙන්, මොහු සිවුමංහන්දිය මැද උන්නෝ වෙන් යැ”යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේද-

මහරජ, එපරිදි ම මහණ තෙතම් මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්තිමත් වැ කෙලෙස් නැති වැ උපකෙලය පහ වැ මාදු වැ කම්බුම වැ සවිත වැ නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්තියන්ගේ වෘත්ති උපපතති දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂක විෂයය ඉක්මැ වූ පිරිසිදු වූ දිවැසින් “අහෝ මේ හවන් සත්තු කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්දුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝ-දුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද කළහ, සම්මද්වු වශයෙන් ගත් වුත ඇතියහ. ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂට කම්මයෙන් උපත් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වැ වැටෙන තැන වූ, තිරයට වත්හ. එහෙත් මේ හවන් සත්තියෝ වූ කලී කායසුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනා-සුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද නොකළහ, සම්මද්වු ගත්තහ, සම්මද්වු පිසින් ගත් ශීලාදිය ඇත්තහ. මොහු කා බුන් මරණින් මතු, කෝහත ගති ඇති සහ ලොවට වන්නාහ”යි මෙසේ මරණාන්තන වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තත් වූ ද, පහත් වූ ද, උගස් වූ ද, මනා පැහැ සවහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සවහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියත් වූ ද, කම්ම වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට සිය සත්තියන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂයය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින්, හිත ප්‍රණීත, සුවණී, දුර්ණී සුගත දුගීත සත්තියන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹැ සිටි සත්තියන් දකී.

මහරජ, මේ ද පළමු දැක්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයකට වඩා මනෝඥ වූ, වඩා උතුම් වූ, සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

82. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්ත වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මාදු වැ කම්බුම වැ සවිත වැ නියවල බවට පැමිණි කල්හි, ආසුචියන්ගේ ක්‍ෂයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැගුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හෙ තෙමේ ‘මේ දුගැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මේ දුක් ඉපැත්මට කාරණයැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’ යි (=දුක් නැස්මට අරමුණු වන නිවනැ) යි ඇති සැටි ලෙස දකී, ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිළිපවනැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මොහු ආසුචියෝ යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ ආසුචියන් ඉපැද්මට කරුණැ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුචිනිරෝධ යැ’ යි (=ආසුචියන් වැනැස්මට ප්‍රත්‍යය වන නිවනැ) යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුචිනිරෝධයාමිති ප්‍රතිපත්ති යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මෙසේ දන්තා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුචිය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුචිය කෙරෙන් ද මිදේ. (ඔහු සිත අවිඤ්ඤාසුචිය කෙරෙන් ද මිදේ. (එසේ සිත මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආසුචි කෙරෙන්’ මිදුණේ යැ’ යි (ප්‍රත්‍යවේක්ෂණ) ඥානය වේ. හතරින්පත්තිය ක්ෂිණ මය (හෙවත් නැවැත භවියෙහි නොඋපදනා ස්වභාවයට පැමිණියෙහි), ‘මහ බහිසර වැස නිමැවිණි. (සිවු සප්ති සතර මහින් කල සුභු සොළොස් වැදූරැම්) කිය කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (=මේ කෙලයක්කය පිණිස) යලි දු කටසුභු දූගෙන් නැනැ’ යි හේ දකී.

83. කෙසෙසු මහාරාජ පබ්බතසංඝසභාවෙ උදකරහඳෙ අචේන්ද්‍රියසංකතො අනාචේන්ද්‍රියා. තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො තිජ්ජාසිනො පසංකයා සිප්පිසමුක්ඛමපි සක්ඛරකඨලමපි මච්ඡාසමමපි වරනන්ධමපි තිව්ච්ඡාසමපි. තස්ස එවමිත්තො අයං ඛො උදකරහඳෙ අචේන්ද්‍රියසංකතො අනාචේන්ද්‍රියා. තත්ත්වමෙ සිප්පිසමුක්ඛාපි සක්ඛරකඨලාපි මච්ඡාසමමපි වරනන්ධපි තිව්ච්ඡාසමපි.

එවමෙව ඛො මහාරාජ භික්ඛු එවං සමාහිතො විතොන පරිපුද්ධො පරිසංසද්දො අනඛිතභේදා විගතපක්ඛිනලභො මුද්දාසො කම්මතිසො සිතො ආනෙඤ්ජාසො අසංචාරො ඛයසද්දාසො විතො අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධාමනිපිපට්ඨොති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධාමනිපිපට්ඨොති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස එවං ජානතො එවං පසංකො කාමාසවාපි විතො පිමුච්චති, භවාසවාපි විතො පිමුච්චති, අවජ්ජාසවාපි විතො පිමුච්චති. පිමුක්ඛාමි. පිමුක්ඛාමිති සද්දාසො භොති. භික්ඛා ජාති, වුසිතං බුද්ධචරිතං, කතං කරුණිතං තාපරං ඉන්ද්‍රියාසංසාරං පජානාති.

ඉදං ඛො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්දාසපාලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමසුද්දාසපාලෙති අභික්ඛානතභරණං පණ්ණිකතරණං. ඉමසවා ව පන මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්දාසපාලං අසුද්දාසං සන්දිට්ඨිකං සාමසුද්දාසපාලං උත්තරිතරං වා පණ්ණිකතරං වා නජීති.

84. එවං වුතො රාජා මාගධො අජාතකං වෙදෙහිපුත්තො භගවතං. එතදචේවාච: 'අභික්ඛානතං භගවත, අභික්ඛානතං භගවත. කෙසෙසු මහාරාජ භගවත තිකුජ්ජිතං වා උක්ඛාජ්ජිතං, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලාසංඝං වා මග්ගං ආවිසංකප්පං, අක්ඛිකාසෙ වා තෙලපඤ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමිත්තො රූපාති දක්ඛිනති, එවමෙව භගවත භගවතො අනෙකපරිසංසද්දො ධම්මො පසාසිතො. එසංඝං භගවත භගවතං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මසංඝං භික්ඛුසංඝසංඝං. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජාසංඝං පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. අවච්ඡෙදාමං භගවත අවච්ඡෙදාමං යථාමාලං යථාමුලං යථාඅකුසලං යොහං පිතරං ධම්මිකං ධම්මරුජාතං ඉත්තපිසංඝං කාරණං ජිවිතා වෙරොපෙසිං, තස්ස මෙ භගවත භගවා අවච්ඡෙදං අවච්ඡෙදො පටිග්ගණ්ණානු ආයතිං සංවර්ධාති.

83. මහරජ, යම්කෙසේ කළ මුදුනෙකැ වූ පහන් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, නොකැලැබුණු (=බොර නො වූ) දිය පිලෙක් වන්නේ ද, එහි ඉටුරෙහි ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එහි තුළ තැසිරන්නා වූත් සිටුනා වූත් සිප්පිබෙල්ලනුත් සක්බෙල්ලනුත් කැටකැබිලිතිත් මත්ස්‍යසමූහයාත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට “මේ දියපිල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොකැලැබුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිනුත් සක්බෙල්ලෝත් කැට කැබිලිතිත් මත්ස්‍ය සමූහයෝත් තැසිරන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්තිමත් වූ, නිකෙලෙස් වූ, උපකෙලය පහ වූ, මෘදු වූ, කම්ණ්‍ය වූ, ස්විත වූ නිශ්චලතාවට පැමිණි කල්හි ආසුවක්‍යයඥතය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී, ‘මේ දුකට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැතැස්මැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැතැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මොහු ආසුවයහ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුව-සමුදය යැ (ඉපැදීමට කරුණැ)’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුව-නිරෝධයැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුවනිරෝධයට පැමිණෙන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී.

මෙසේ දත්තා, මෙසේ දක්තා, ඔහුගේ සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, අපිද්‍යාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, මිදුණු කල්හි ‘මිදුණේ යැ’යි දැනීම වේ. භවෝත්පත්තිය ක්ෂිණ විය, මාහිමුග්ග-වසීය වැස නිමිවන ලද්දේ ය, (සිවු සෙහි සිවු මහින්) කුලයුතු (සොළොස් වැදෑරුම්) කාත්‍යය සොටැ නිමැවිණ. මෙබව පිණිස (=මේ කෙලයක්‍යය පිණිස) කළ යුතු අත් කිසිත් නැතැ’යි හේ දැනී.

මහරජ, මේ වූ කලී ‘පලමුවෙන් දක්වුණු සාන්ද්‍යපික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලයතට වඩා මනෝඥ වූ, වඩා උතුම් වූ සාන්ද්‍යපික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙහි “මහරජ, මේ සාන්ද්‍යපික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙන් අත්‍ය වූ, මෙයට වඩා මනෝඥ වූ හෝ මෙයට වඩා උතුම් වූ හෝ සාන්ද්‍යපික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙක් නැතැ” (යි වදාළ සේක).

84. මෙසේ වදාළ කල්හි මහබෝධි වෛදේහිසුතු අජාතශත්‍රු රජ තෙම, “වහන්ස, ඛම්ම දේශනාව අභිකාන්ත ය. (අතිමනෝඥ ය.) වහන්ස, ඛම්ම දේශනාව අභිකාන්ත ය. වහන්ස, යම්කෙසේ සැටිකුරු කොට තැබූ (මුහුණින් නැඹූ) බඳුනක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑක් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලා වූවකුට මෙ කීයන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතිකෙසේ රූප දකිනැ’යි අඳුරෙහි තෙල් පහතක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිසිත් මට නොපෙක් අයුරින් ඛම්ම පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ ද ඛම්ම ද භික්ෂු සංඝයා ද ඤරණ යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ හිස උපාසකයකු කොට දන්නා සේක් වා. වහන්ස, යම් බඳු මම් සිය පිය වූ දෑහැම් දුම්බු රජු ඉසුරු කරුණින් දිවියෙන් තොර කෙළෙමි වෙමි ද වහන්ස, ඒ අපරාධය බාලවට්ට හැලපතනසේ මුසවට්ට අනුරූපයේ අදක්‍ෂ බවට නිසිසේ මා මැඬගෙන ගියේ ය. වහන්ස, මත්තෙහි මා මෙබඳු වරද නොකරනු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගේ වරද වරද වශයෙන් පිළිගන්නා සේක් වා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබස් පැවැසි ය.

85. නග්ග නිං මහාරුජ අව්වසො අව්වගමා යථාබාලං යථාමුලුභං යථාඅකුහලං සො නිං පිතරං ඛමිඤ්ඤං ඛමිඤ්ඤජානා ජිවිතා වොනරුපෙසිං, යනො ව ඛො නිං මහාරුජ අව්වසං අව්වසනො දිස්වා යථාඛමමං පටිකෂරාසි. තනන්ත මයං පටිගණ්හාමි, වුද්ධී හෙතා මහාරුජ අරියස්ස චතසෙ සො අව්වසං අව්වසනො දිස්වා යථාඛමමං පටිකෂරාති අයනං සංවරං ආපජ්ජතිති.

86. එවං වුත්තො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො හගවන්තං එතදවොචි: හද්ද ව දුති මයං හන්තො ගච්ඡාමි ඛහුකිච්චි මයං ඛහුකරණීයා'ති.

“සස්ස ‘දුති නිං මහාරුජ කාලං මඤ්ඤසි”ති.

අථ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො හගවන්තො භාසිතං අභිනන්දිතා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මණං ඤාති: පකකාමී.

87. අථ ඛො හගවා අමිරපකකන්තස්ස රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාත-සත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස භික්ඛු ආමනන්ති: ඛතායං භික්ඛවෙ රුජා, උපතතායං භික්ඛවෙ රුජා, සවායං භික්ඛවෙ රුජා පිතරං ඛමිඤ්ඤං ඛමිඤ්ඤජානං ජිවිතානි වොනරුපෙසංඵ ඉමස්මිං සෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ඛමමච්චක්ඛු උප්පජ්ජස්සාථාති.

ඉදමවොචි හගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගවන්තො භාසිතං අභිනන්දුනති.

සාමඤ්ඤඵලසුත්තං නිබ්බිතං දුතියං.

85. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේත්):
 “මහරජ, යම්කලෙකු තෝ පිය වූ දහැම දැමිවූ රජතු දිවියෙන් තොර කෙළෙහි වෙයි ද, එකාත්තයෙන් ඒ වරද බාලබවට අනුර්ථින් මුක්තවට අනුර්ථින් අකුලට අනුර්ථින් තා ඉක්මැ හියේ යැ. (මැඩැ ගෙන පැවැත්තේ ය.) මහරජ, යම් හෙයකින් සුමත් තෙමේ වරද වරද වශයෙන් දක බමිය වූ පරිදි පිළිගම් කෙරෙහි තම, සුමත්තූන් ඒ වරද අපි පිළිගනුමහ (=ඉවසමු). මහරජ, යමෙක් වරද වරද පිළිත් දක දහම වූ පරිදි පිළිගම් කරන්නේ නම්, මත්තෙහි එ වැන්නක් නොකරනුට සංවරයට පැමිණෙන්නේ තම (=අයනියාවරයෙහි පිහිටන්නේ නම්) නම් අපි ආසිවිතයෙහි (බුදු සස්තෙහි) වාද්‍යය (=වැඩම) නම් වේ” යැ යි වදාළ සේක.

86. මෙසේ වදාළ කල්හි භෙවදේනිපුත්‍ර මහබෙණ්ඩර අජාතකුත්‍රා රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, දන් අපි යමුන. අපි බොහෝ කාත්‍ය ඇත්තමෝ බොහෝ කටසුතු ඇත්තමෝ වමුන”යි යි ය.

“මහරජ, සුමත් තෙමේ යම් ගමනකට කල් දැනි ද එයට සුමත් ම කල් දැන ගන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්කිත්තෙන් භෙවදේනිපුත්‍ර මහබෙණ්ඩර අජාතකුත්‍රා රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් වැ උතස්සෙන් තැගිට පැදකුණු කොට නික්මැ ගියේ ය.

87. ඉන් ඊළු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භෙවදේනිපුත්‍ර මහබෙණ්ඩර අජාතකුත්‍රා රජ නික්මැ ගිය නොබෝ වෙලාවෙහි හිසුන් අමතා, “මහණෙනි, මේ රජ සිය පියා තැගිමෙන් කල කම්පරාධයෙන් උදුරුළු උපතියඉය සම්පත් තැමැති මුල් ඇත්තේ ඉදුරුණේ වෙයි. එහෙයින් ම (තවුවා වූ ප්‍රතිඝාත ඇත්තෙන්) තවුගේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් මේ රජ දහැම වූ, දහැමෙන් රජ බවට පැමිණි පියා ජිවිතයෙන් තොර නො කෙළේ වී නම්, මේ අස්තෙහි ම (මේතත්ති දී ම) රුහාදි කෙළෙස් රජස් රහිත, පහ වූ කෙළෙස් මල ඇති දහම ඇස (සෝවාත්මිකතැණ) මොහුට පහළ වූයේ වතැ”යි වදාළ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. එ මහණහු සතුටු සිතැත්තෝ උත්තරන්සේගේ වචනය පිළිගත්හ.

දෙවෙනි වූ ප්‍රාමාණ්‍යාචර සූත්‍රය නිමිසේ ය.

අමබන්ධයන්

1. එවිං මේ¹ සුභං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ෂුසංඝෙන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ෂුසතෙති යෙන ඉච්ඡානඛිහලං² නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛිහලෙ³ විහරති ඉච්ඡානඛිහලවනසණ්ඛි.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාති⁴ උක්කඨං අජ්ඣාචසති සනතුසාදං සතිණ්ඩවෙදාදකං සබ්බද්දං රාජගොහනං රඤ්ඤ පසෙනදිනා⁵ කොසලෙන දිනනං රාජදායං බ්‍රහ්මදෙය්‍යං. අය්‍යොසි ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාති:

“සමණො බලු නො ගොතමො සක්‍යසුතෙනා සක්‍යකුලා පබ්බර්තො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ෂුසංඝෙන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ෂුසතෙති ඉච්ඡානඛිහලං අනුපානෙනා ඉච්ඡානඛිහලෙ විහරති ඉච්ඡානඛිහලවනසණ්ඛි. භං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගන්තො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො චජ්ඣාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරො පුරිසදම්මසාරථි⁶ සත්‍යා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා.⁷ සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං යබ්බමකං සස්සමණ්ඩ්‍රාග්ග්‍යණිං පථං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සචරිකන්ධා පච්චෙදති. සො ඛම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරිසොදානකල්‍යාණං සාන්ධං සම්මාද්දනං⁸ කෙට්ඨං පරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සන්තං නොති”ති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාතිස්ස අමබන්ධො නාම මාණවො⁹ අනන්තවාසී හොති අජ්ඣායසො මහතධරො තිණ්ණං වෙදානං පාරගු සතිකණ්ඩුකෙට්ඨානං සාකඛරපාහෙදානං ඉතිහාස-පඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමහාපුරිසලක්ඛණෙසු අතචසො අනුඤ්ඤානපටිඤ්ඤාතො සතෙ අචරියකෙ තෙවිජ්ජකෙ පාචචිනෙ යමහං ජානාමි භං නිං ජානාමි, භං නිං ජානාමි තමහං ජානාමිති.

1. එවමම, PTS. 2. තඛිහල, PTS. ඉච්ඡානඛිහලනතිපි පාඨො, අ.

3. ඉච්ඡානඛිහල, PTS. අබ්බන්. 4. සාදි, අබ්බන්. පොකඛරසාතිඉතිපි වුම්මති, අ.

5. පසෙනදි, PTS. පසෙනදිනා, සිමු. 6. සාරථි, සිමු. භ්‍යා.

7. භගවාති, මජ්ඣං, භ්‍යා. 8. අච්ඤ්ඤානං, PTS.

9. අමබන්ධො මාණවො, PTS. මානවො, PTS-n.

2. එ සමයෙහි වනාහි පොකුණෙහි නම් බිමුණු තෙමේ බහුජනාකීණී වූ, තණ දළු දිය යන මෙයින් යුක්ත වූ, බොහෝ බාහිර ඇඬි, රජනු කෙරෙන් ලත් කමාණ පරිභෝග වාස්තුව වූ, රජනුගේ දොයුරු (දනග) වූ බ්‍රහ්මදේවය වූ, (රාජකරුපයෙන් පරිභෝග කටයුතු වූ), පණන්දි කොහොල් රජනු දුන් ශ්‍රමණ භාෂාගය වූ උක්කවිකා නුවර මෙයෙහි. හෙ තෙමේ (රටෙහි පැවරු කිය) මතු දක්වෙන කථාව ඇති ය:

3. එසමයෙහි වූ කලී පොකකරයාහි බමුණාට වේද හදාරන, වේදයත් මුඛපාඨයෙන් දරන, තිසණ්ඩු කෙටුනගාඟු සහිත අක්ෂර-ප්‍රභේද (ශික්ෂා හා නිරුක්ති) සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැහි ත්‍රිවේදයන්ගේ පරතොර පත්, පදපාඨ දත්තා, තදන්ත සියලු මාකරණ ද දත්තා, ලොකායතනගාඟුයෙහිත් මහාපුරුෂලක්ෂණගාඟුයෙහිත් නිපුණ වූ, ඇදුරත් පිහිත් උගන්වන ලද ත්‍රිවිද්‍යා සංඛ්‍යාත ශ්‍රේණිවිචනයෙහි, 'මා දත්තා සියල්ල කෝ දනිති' යැයි ඉදිරිපිටින් අනුදත්තා ලද, 'බම දත්තා සියල්ල මම දනිමැ'යි නමා පිහිත් කරන ලද ප්‍රතිශ්‍ය ඇති අමිමබ්‍ය නම් මාණවකයෙක් අතැවැසි වෙයි.

4. අළු බො බ්‍රාහ්මණෝ පොකිරිසානි අමබන්ධං මාණවං ආමන්තයි: “අයං තාත අමබන්ධ සම්මේයො ගොතමො සත්‍යපුතො සත්‍යකුල පබ්බජනො කොසලෙසු වාරිකං වර්මානො මහතා භික්ෂුසමෙක්ඛන සද්ධිං පඤ්චමන්තෙති භික්ෂුසතෙති ඉවත්තබ්බලං අනුප්පන්නො ඉවත්තබ්බලෙ විහරති ඉවත්තබ්බලවත්තසමෙති.

තං බො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො නිත්තිසද්දො අබ්‍රහ්මණො: “ඉතිපි සො හගවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සාධු බො පන තපාරූපානං අරහතං දස්සනං හොති”ති.

එහි නිං තාත අමබන්ධ යෙන සම්මේයො ගොතමො තෙනුපසබ්බසම. උපසබ්බසමො සම්මේයො ගොතමං ජානාති යදි වා තං භවන්තං ගොතමං තපාසන්තංයෙව සද්දො අබ්‍රහ්මණො, යදි වා නො තපා, යදි වා සො හවං ගොතමො තාදිසො, යදිවා න තාදිසො, තපා මයං තං භවන්තං ගොතමං වෙදිස්සාමාති.

5. “යපාකපං පනාහං නො තං භවන්තං ගොතමං ජාතිස්සාමි යදි වා තං භවන්තං ගොතමං තපාසන්තංයෙව සද්දො අබ්‍රහ්මණො, යදි වා නො තපා, යදි වා සො හවං ගොතමො තාදිසො යදි වා න තාදිසො”ති.

6. “ආගතානි බො තාත අමබන්ධ අමානං මන්තෙසු අවතීංස- මහාපුරිසලකඩ්ඩොති යෙනි සම්න්තාගතස්ස මහාපුරිසස්ස ද්වෙව ගතියො භවන්ති අනස්සු: සච්ච අගාරං අජ්ඣාචසති රාජා හොති චක්කවහනි බම්බිකො බම්බරාජා වාතුරන්තො විජ්ජාපි ජනපදස්ථා- වරියප්පන්නො සත්තරතනසමන්තාගතො, තසසිමාති සත්තරතනානි භවන්ති. ඤෙය්වදිං: චක්කරතනං කජ්ජිරතනං අස්සරතනං මණ්ඩරතනං ඉක්කිරතනං ගහපතිරතනං පටිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං බො පනස්ස පුත්තො භවන්ති සුරා විරඞ්කරූපා පරසෙතපමද්දනා, සො ඉමං පඨවිං සාගරපරිසන්තං අදුක්ඛිත අසත්තං බමෙමන අභිවිජ්ඣ අජ්ඣාචසති.

සච්ච බො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති අරහං හොති සම්මාසම්මුද්ධො ලොකෙ විවත්තව්ජ්ඣෙ¹. අහං බො පන තාත අමබන්ධ මන්තානං දුතා නිං මන්තානං පටිග්ගහෙතා”ති.

1. විවත්තව්ජ්ඣෙ. බො.ස.ස. විවත්තව්ජ්ඣෙ. සො. විවත්තව්ජ්ඣෙ. මජ්ඣ.

4. ඉක්බිති පොකුණට සැතියුණු තෙම අම්බවැසි මාණවකයා බණවා මෙ සේ කී ය: “දරුව අම්බවැසිය, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ මේ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ සිසුන් පත්සියක් පමණ වූ මහ බික්සහන හා කොපසාල් රටැ සැරි සරන සේක, ඉවත්තානංගලට පැමිණියෝ එයට නොදුරු වූ ඉවත්තානංගල වන ලැහැබෙහි වසන සේක.

“මෙසේ මෙසේ ඒ සාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්හත්ත, ... සමාන්තමුද්ධියත, ... බ්‍රහ්මචරීය ප්‍රකාශ කරන සේක. මෙබඳු රහතුන් දක්ම හිත වැඩ ගෙන දෙන්නෙකැ”යි ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මෙසේ වූ කීර්තියබිඳියෙන් උස් වැ නැංගේ වේ.

දරුව අම්බවැසිය, එත්තැ. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කර එළැබෙන්නැ. එළැබැ, “ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ එසේ විද්‍යාන වූ ම ගුණ පිළිබඳ කීර්තියබිඳියෙන් නැංගේ වේ ද? නැතහොත් එසේ විද්‍යාන නොවූ ගුණ පිළිබඳ හඬක් නැංගේ වේ ද? ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ එබඳු ම ද? නැතහොත් එබඳු නොවෙත් ද?”යි ඒ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ දැන ගත්තැ. එසේ අපි ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ දැන ගත්තමු” යනු යි.

5. “හවත, ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ එසේ විද්‍යාන වූ ගුණ පිළිබඳ කීර්තියබිඳියෙන් නැංගේ වේ ද? නැතහොත් එසේ විද්‍යාන නොවූ ගුණ පිළිබඳ හඬක් නැංගේ වේ ද? ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ එබඳු ම ද? නැතහොත් එබඳු නොවෙත් ද?”යි මම කෙසේ හම් දැන ගත හෙන්නෙමි ද?”යි (අම්බවැසි මාණවකයා කී ය.)

6. “දරුව අම්බවැසිය, යමෙකින් සමත්වන මහාපුරුෂයෙකුට තිණා දෙකක් ම විනා එයින් අනෙකෙක් නැත් ද, - ඉදින් කිසි ගෙහි වසන්නේ නම් දහැම වූ, දහැමෙන් ම රජය ලත්, සිවු මුහුදු හිමි කොට ඇති සතර මහාදීපයෙන් සැදුණු මුළු පොළොවට අධිපති, සසම්පූර්ණ දිනු, දහවුසි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් සමත්වන සක්විති රජෙක් වන්නේ ද, සත්රුවන ය, ඇත්රුවන ය, අස්රුවන ය, මණ්ඩ්‍රුවන ය, ඉතිරි රුවන ය, ගැහැරි රුවන ය, සත්වන පිරිනාරුවන ය, යන මේ සත්රුවන් කෙනෙක් යම් ඒ රජෙක් හට ඇත් ද, දහසකටත් වැඩි ඉර වූ (කොළාන පුත්‍ර), දෙව් කුමරුන් වැනි සිරුරු ඇති, සතුරු සෙන් මඩනට සමත් වූ පුත්තු ඇත් ද, යම් ඒ මහපුරිස්ලකුණින් යුත් සේ සසුර කිහිපයකට මේ පොළොව දංඬෙන් සැතියුණු වෙන් වැ (පත්සිය) දහසෙන් වෙසෙසින් දිනා එයට අධිපති වැ වෙසේ ද; -

ඉදින් යම් මහපුරිස්ලකුණු කෙනෙකුගෙන් සමත්වන සේ කිසි ගෙහි නික්ම පැවිදිව වදනේ නම් නැසු පථ සෙවෙණි ඇති (නොහොත් භ්‍රමයකින් හා තුන් සෙවෙණියෙන් මිදුණු) අර්හත් සමාන්තමුද්ධියත්තමයෙක් වන්නේ ද, දරුව අම්බවැසිය, එසේ වූ දෙයින් මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෝ අපගේ මේදෙයහි ඇවෑම ම ය. දරුව අම්බවැසිය, මේ වතාහි මත්තු (වේද) දෙන (=උගන්වන) තැනැත්තෙහි වෙමි. තෝ මත්තු පිළිගන්නා තැනැත්තෙහි” (යයි පොකුණට සැතියුණු තෙම කී ය.)

“එවං හොති ඛො අමබ්බෙය්ඨා මාණවො චූභමිණස්ස පොකඛරසානිස්ස පටිසසුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා චූභමිණං පොකඛරසානිං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මිණං කඤ්ඤා වලවාරථමාරුග්ගා සම්බහුලෙති මාණවෙති¹ සද්ධිං යෙන ඉච්ඡාතඞ්ගලවතසඤ්ඤා තෙන පායාසි. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගතඤ්ඤා යානා පච්චොරොතිඤ්ඤා පතතිකොච අරුමං පාවිසි.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු අබොහාකාසෙ වඞ්ගමනති. අථ ඛො අමබ්බෙය්ඨා මාණවො යෙන තෙ භික්ඛු තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිඤ්ඤා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කහනහු ඛො හො එතරති සො භවං ගොතමො විහරති? තං හි මයං භවන්තං ගොතමං දස්සනාය ඉවුපසඞ්කන්තා”ති.

8. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං එතදභොසි: “අයං ඛො අමබ්බෙය්ඨා-මාණවො අභිඤ්ඤාතකොලඤ්ඤා වෙච අභිඤ්ඤාතස්ස ච චූභමිණස්ස පොකඛරසානිස්ස අනෙතවාසි. අහරු ඛො පන භගවතො එවරුපෙති කුලපුතෙතති සද්ධිං කථාසල්ලාපො හොති”ති. තෙ අමබ්බෙය්ඨා මාණවං එතදවොච: “එසො අමබ්බෙය්ඨා විහාරො සංවුතථොරො. තෙන අපාසද්දො උපසඞ්කමිඤ්ඤා අතරමානො ආලිඤ්ඤං පටිසිඤ්ඤා උකකාසිඤ්ඤා අග්ගලං ආකොටෙති. විවරිස්සති තෙ භගවා ආරන්ති.”

9. අථ ඛො අමබ්බෙය්ඨා මාණවො යෙන සො විහාරො සංවුතථොරො තෙන අපාසද්දො උපසඞ්කමිඤ්ඤා අතරමානො ආලිඤ්ඤං පටිසිඤ්ඤා උකකාසිඤ්ඤා අග්ගලං ආකොටෙති. විවරි භගවා ආරං. පාවිසි අමබ්බෙය්ඨා මාණවො. මාණවකාච පටිසිඤ්ඤා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං චිතියාරොඤ්ඤා එකමන්තං නිසිදිංසු. අමබ්බෙය්ඨා පන මාණවො වඞ්ගමනොති² නිසිනෙතන භගවතා කඤ්ඤි කඤ්ඤි කථං සාරාණීයං චිතියාරොති. සිතොචි නිසිනෙතන භගවතා කඤ්ඤි කඤ්ඤි කථං සාරාණීයං චිතියාරොති.

10. අථ ඛො භගවා අමබ්බෙය්ඨා මාණවං එතදවොච: එවනහු ඛො තෙ³ අමබ්බෙය්ඨා චූභමිණෙති වුද්ධෙති මහලුකෙති ආවරිසපාවරිගෙති සද්ධිං කථාසල්ලාපො හොති යථසිද්ධං වරං තිට්ඨං නිසිනෙතන මයා කඤ්ඤි කඤ්ඤි කථං සාරාණීයං චිතියාරොති?”ති

“තොතිදං හො ගොතම. ගච්ඡන්තො වා හි හො ගොතම ගච්ඡන්තන චූභමිණො චූභමිණෙන සද්ධිං සල්ලපිකුමරහති. සිතො වා හි හො ගොතම සිතෙන චූභමිණො චූභමිණෙන සද්ධිං සල්ලපිකුමරහති. නිසිනෙතො වා හි හො ගොතම නිසිනෙතන චූභමිණො චූභමිණෙන සද්ධිං සල්ලපිකුමරහති. සයානො වා හි හො ගොතම සයානෙන චූභමිණො චූභමිණෙන සද්ධිං සල්ලපිකුමරහති. යෙ ච ඛො තෙ හො ගොතම මුණ්ඩකා සමිණකා ඉබ්බා කණ්ඨා⁴ බහුපාදපච්චා, තෙතිපි මෙ සද්ධිං එවං කථාසල්ලාපො හොති යථරිච හොතා ගොතමෙනා”ති.

1. මානවකෙති, කථෙති.

2. කිණ්ඨා, මජ්ඣ.

“පින්වත්තී, (යම්සේ තෙපි කියවු නම්) එසේ කරන්නෙමි”යි අමබව් මාණවකයා පොකර්සාහි බමුණාට පිළිවදන් දී, හුනක්නෙන් නැගී සිටී, ඔහු සකසා වැද පැදකුණු කොට වෙළෙඹුන් යෙදූ රියක් නැග බොහෝ මාණවකයන් හා ඉව්ජානංගල වනලාභාබ බලා තික්මුණේ ය යානයට බිම යම් පමණක් ද එතෙක් (යානයෙන් යැ හැකි තාක්) යානයෙන් ගොස් එයින් බැස පාගමින් ඇතියේ ම (පයින් ම) ආරාමයට පිවිසියේ ය.

7. එයමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු එළිමහනෙහි සක්මන් කෙරෙත්. ඉක්බිති අමබව් මාණවක තෙමේ ඒ භික්ෂුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹූ ඒ භික්ෂුන් ගෙන් ‘භවත්තී, ඒ භවත් ගෞතමයෝ දුන් කොහි වසන්නෝ ද?’ අපි වූ කලී ඒ භවද් ගෞතමයන් දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියමු”යි මෙය කී ය.

8. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ගට “මේ අමබව් මාණවකයා වූ කලී ප්‍රකට කුලයෙක උපන්නෙක් ද ප්‍රතිභා පොකර්සාහි බමුණාගේ අතැවැස්සෙක් ද වේ. මෙබඳු කුලයකුත් හා කතාබස් කිරීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බරෙක් නම් නො වේ ම යැ යි මේ සිතා විය. ඔහු අමබව් මාණවකයාට “අමබව්ස, මේ වැසු දොර ඇතියේ විහාරය යි. තිස්සබිඳු වැ එතැනට ගොස්, සෙමෙන් පිලව පිවිස කාරා අගුල ලඟට තිබ්-පිවිත් ගසව. (එවිට) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොර හරතා සේකැ”යි කීහ.

9. එවිට අමබව් මාණවක තෙමේ වැසු දොර ඇති ඒ වෙහෙරට නිකඩ වැ එළැඹී සෙමෙන් ගදකිළි පිලව වැද කාරා අගුල සම්පයට තිය පිවිත් ගැසී ය. (එවිට) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොර හළ සේක. අමබව් මාණවක තෙමේ (විහාරයට) පිවිසියේ ය. මාණවකයෝ ද පිවිසූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට කරුණු වූ සිහි කරනුවට (සිතැරදවනුවට) තිසි වූ කතාබස් අවසන් කොට, එක් පසෙක හිඳූ ගත්හ. අමබව් මාණවකයා වූ කලී තෙමේ සක්මන් කෙරෙමින් වැඩුනත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා යම් යම් කිසි සාරාණිය කථා කෙරෙහි, සිටෑ ගෙනත් වැඩුනත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා යම් යම් සාරාණිය කථා කෙරෙහි.

10 එකලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමබව් මාණවකයා බණවා, “අමබව්ස, යම්සේ යමිනුත් සිටිමිනුත් තෝ හුන් මා හා කිසි යම් සාරාණිය කථා කෙරෙහි නම් තුනේ ආවාසී ප්‍රාචීන වූ, වයසින් වැඩි සිටි, මහලු බමුණන් හාත් එපරිද්දෙන් ම තුනේ කතා බස් කිරීම මේ දෑ”යි ඇසු සේක.

(එවිට අමබව් මාණවක තෙමේ) “භවද් ගෞතමය, එසේ නොවේ ම ය. යන බමුණහු යන බමුණක්හු හා ම කතා කරනු වටී. සිටි බමුණහු සිටිනා බමුණක්හු හා ම හෝ කතා කරනු වටී. හුන් බමුණා හුන් බමුණකු හා ම කතා කරනු හෝ වටී. හෝනා බමුණහු හෝනා බමුණකු හා ම කතා කරනු හෝ වටී. එහෙත් භවද් ගෞතමය, ගැහැවි වූ, කථ වන් වූ, බඩුහු පතුලෙන් උපන් යම් මුඛ මහණ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් හාත් මගේ කථාසංලාපය භවත් ගෞතමයා හා කතා කරන පරිද්දෙන් ම වේ” (යැ යි කී ය.)

11. “අප්පිකච්ඡො ඛො ජන තෙ අමබව්භි ඉධාගමනං අනොසී. යායෙව ඛො ජනස්ථාය ආගච්ඡියාපො නමෙව අන්තං සංක්ඛං මහසී කරෙය්‍යාපො¹. අමුසිතවා යෙව ඛො ජන තො අයං අමබව්භි මාණ්ථො, මුසිතමානී² කිමඤ්ඤා අමුසිතතතා”ති.

12. අථ ඛො අමබව්භි මාණ්ථො භගවතා අමුසිතවාදෙන මුච්චමානො කුපිතො අනතතමනො භගවන්තංයෙව බුංසෙනතො භගවන්තංයෙව වළෙහනතො භගවන්තංයෙව උපවදමානො සමණො ච මෙ හො ගොතමො උපිතො භවිස්සති භගවන්තං එතදවොච: “වණ්ඛා හො ගොතම සක්‍යජාති, ඵරුසා හො ගොතම සක්‍යජාති, ලුහුසා හො ගොතම සක්‍යජාති, රහසා හො ගොතම සක්‍යජාති. ඉබ්බා සත්තා ඉබ්බා සමානා න බ්‍රාහ්මණේ සක්‍යරොහති න බ්‍රාහ්මණේ ගරුකරොහති න බ්‍රාහ්මණේ මානෙහති න බ්‍රාහ්මණේ පුජෙහති න බ්‍රාහ්මණේ අපවායන්ති. කසිදං හො ගොතම නවජ්ජනං කසිදං තප්පට්ඨං යදිමෙ සක්‍යා ඉබ්බා සත්තා ඉබ්බා සමානා න බ්‍රාහ්මණේ සක්‍යරොහති න බ්‍රාහ්මණේ ගරුකරොහති න බ්‍රාහ්මණේ මානෙහති න බ්‍රාහ්මණේ පුජෙහති න බ්‍රාහ්මණේ අපවායන්ති.”

ඉතිහ අමබව්භි මාණ්ථො ඉදං ජට්ඨං සහෙකස්ස ඉබ්බවාදං තිපාසෙයි.

13. “කිමපන තෙ අමබව්භි සක්‍යා අපරග්ගුහති?”

“එක ඤිදුතං හො ගොතම සමයං ආචරියස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ථොකරසාතිස්ස කෙනවිදෙව කරණීයෙන කපිලවත්ථා අගමාසිං. යෙන සක්‍යානං සන්ධාගාරං තෙත්ථපසිකමිං. තෙන ඛො ජන සමයෙන සමිහුලා සක්‍යා වෙච සක්‍යකුමාරා ච සන්ධාගාරෙ උච්චස්ස ආසනෙස්ස නිසිත්තා හොහති අඤ්ඤා-මඤ්ඤං අභිකුලිපතොදකෙති සඤ්ජායන්තා සංකිලන්තා අඤ්ඤදත්ථ මමඤ්ඤෙව මඤ්ඤා අනුජායන්තා. න මිං කොපි ආසනෙනපි නිමිනෙතසි. කසිදං හො ගොතම නවජ්ජනං, කසිදං තප්පට්ඨං, යදිමෙ සක්‍යා ඉබ්බා සත්තා ඉබ්බා සමානා න බ්‍රාහ්මණේ සක්‍යරොහති න බ්‍රාහ්මණේ ගරුකරොහති න බ්‍රාහ්මණේ මානෙහති න බ්‍රාහ්මණේ පුජෙහති න බ්‍රාහ්මණේ අපවායන්ති”ති.

1. කරෙය්‍යාපො, සිඳු. II

2. වාසිකමානී, සිඳු. II.

11. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ,) “අම්බවිසු, පෑමින් කළ යුතු වැඩක් සඳහා ම තමන් මෙහි පැමිණීම විය. යම් කරුණක් සඳහා ආයෙහි තම ඒ කරුණ ම මැනවින් මෙතෙහි කරව. හවන්ති, මේ අම්බවිසු මාණවක තෙමේ ඇදුරු කුලෙහි නො තිත්වුණේ අලංකාර වූයේ, ‘තිත්වුණෙමි’යි බහුමානගෙමි’යි යන මාන ඇත්තේ වෙයි. මොහු මේ පරොස් බස් දෙවනුයේ ඇදුරු කුලයෙහි නොතිත්වුණු අල්පමානවැන්න ම විනා අන් කරුණෙකින් නො වේ” (යැයි වදාළ සේක.)

12. එකල්හි අම්බවිසු මාණවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අවුසිතවාදයෙන් (නොතිත්වුණෙක, නොඋගතෙක යන කථායෙන්) කියනු ලබනුයේ, කිපුණේ, නොසතුටු සිතාත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම ආඥාදා කරනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම ගර්භා කරනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම දෙස් නගනුයේ, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේත් වණ්ඨිභාවාදි දේශයට මා විසින් පමුණුවන ලද්දේ වන්නේ යැයි සිතා, “හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය වණ්ඨි ය, හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය පරාම ය. හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය හැල්ලු ය (වහා පෙරළෙන සුළු ය). ශාක්‍ය ජාතිය දෙවිමළු ය. තුමු (බමුණතට මෙහෙකරු විය යුතු) භාග්‍යවතුන් ම වන්නෝ තුමුද බමුණතට සත්කාර නො කෙරෙත්. බමුණතට ගෞරව නො කෙරෙත්. බමුණතට බහුමන් නො කෙරෙත්. බමුණත් නො පුදත්. බමුණතට යටත් පැවැතුම් නො දක්වත්. හවද් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ බමුණතට (මෙහෙකරු විය යුතු) භාග්‍යවතුන් වන්නෝ ම බමුණතට සත්කාර නො කෙරෙත් ය, බමුණතට ගෞරව නො කෙරෙත් ය, බමුණතට බහුමන් නො කෙරෙත් ය, බමුණත් නො පුදත් ය, බමුණතට යටත් පැවැතුම් නො දක්වත් ය යන යමක් ඇද්ද, ඒ මේ කරුණ නො සුදුසු ය, ඒ මේ කරුණ නො නිසි යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබස් කී ය.

මෙසේ අම්බවිසු මාණවක තෙමේ ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ පළමු වන ඉබ්බවාදය (බමුණත් හේ දාසයෝ ය යන නිග්‍රහ කථාව) හෙළි ය.

13. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, ‘කිමෙක් ද අම්බවිසු, ශාක්‍යයෝ තව කිසි වරදක් කළෝ ද ?’ යි වදාළ සේක.

“එ සේ ය, හවද් ගෞතම ය, මම එක් කළෙක මා ඇදුරු පොකරසාති බමුණාණන්හේ කිසි කටයුත්තෙකින් කිවුල්වත් නුවරට ගියෙමි. එහි ශාක්‍යයන්හේ සන්නායරය කරා එළැඹුණෙමි. එසමයෙහි වූ කළු බොහෝ ශාක්‍යයෝත් ශාක්‍යකුමාරයෝත් උනුතට ඇතිලිවලින් කෙටිටි කරමින් මහත් කොට සිතන සෙමින්, ඇතිලි එකට ගැටිම ආදීන් කෙළි කවට කම් පාමින්, ඒකාන්තයෙන් මට ම සිතා සෙත්තාත් මෙන් කෙරෙමින් සන්නායරයෙහි උස් අසුන්හි හුන්නෝ වෙත්. කිසිවෙක් මට අස්තෙකින් නිමැතුම් පමණකුත් නො කෙරේ ය. හවද් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ තුමු ඉබ්බ (බමුණතට දාය වූ ගැහැටියෝ) වන්නෝ ම, බමුණතට සත්කාර ගරුකාර බහුමාන පුජා අපවාසන (යටත් පැවැතුම්) නො කරන්නාහ යන මෙය තො සුදුසු ය, නො නිසි යැ”යි අම්බවිසු තෙමේ පැවැසී ය.

ඉතිහ අමබවේ: මාණවො ඉදං දුතියං සකෙකපු ඉබ්බවාදං නිපාතෙයි.

14. “ලුට්ඨිකාපි ඛො අමබව්ථ සකුණිකා සකෙකුලාවතෙක කාමිලාපිති භොති. සකං ඛො පනෙනං අමබව්ථ සකානං යදිදං කපිලවත්ථි. න අරහතායසමා අමබවේ: ඉමාය අපාමතාය අභිසජ්ඣන්ති.”

15. “විතතාරො’මේ හො ගොතම වණණා; ඛිතතියා බ්‍රාහ්මණා වේසා පුද්දා. ඉමෙහං හි හො ගොතම වතුනතං වණණානං තහො වණණා ඛිතතියා ව වේසා ව පුද්දා ව අඤ්ඤදත්ථි බ්‍රාහ්මණස්සෙව පටිච්චාදිකං සමපජ්ඣති. තස්සිදං හො ගොතම නවත්තං තස්සිදං නපාටිරූපං යදි මේ සකා ඉබ්බා සනතා ඉබ්බා සමානා න බ්‍රාහ්මණ සකකරොති න බ්‍රාහ්මණ ගරුකරොති න බ්‍රාහ්මණ මානෙති න බ්‍රාහ්මණ පුරෙති න බ්‍රාහ්මණ අපවායන්ති” ති.

ඉතිහ අමබවේ: මාණවො ඉදං තතියං සකෙකපු ඉබ්බවාදං නිපාතෙයි.

16. අථ ඛො භගවතො එතදභොති: අතිබාලාං ඛො අයං අමබවේ: මාණවො සකෙකපු ඉබ්බවාදෙන නිමිමානෙති¹. යනතුනං ගොතනං පුරෙත්ථෙති.

අථ ඛො භගවං අමබව්ථ මාණවං එතදවොච: ‘කථං භොතෙතාසි අමබව්ථා?ති’ ‘කණ්ඨායනො’තමසමි භො ගොතමා”ති.

17. “පෙරාරාණං ඛො පත තෙ අමබව්ථ මාතෘපතතිකං නාමිභොතනං අනුසාරතො අයාපුත්තා සකා භවන්ති, දුසිපුත්තා ත්ථිමසි සකානං. සකා ඛො පත අමබව්ථ රුජානං ඕකානං පිතෘමහං දහන්ති.

‘භුතපුබ්බං අමබව්ථ රුජා ඕකානං යා සා මහෙසි පියා මිතාපා තණ්හා පුතණ්හ රජං පටිණ්ණමිතුකාමො ජෙට්ඨකුමාරෙ රට්ඨසමා පබ්බාජෙසි උකාමුඛං² කරකණ්ඨං³ තජ්ඣතිකං නිපුරං⁴. තෙ රට්ඨසමා පබ්බාජිතා හිමිවන්තපස්සෙ පෙකකිරණියා තිජෙ මිතාසකසණ්ඨා තජ්ඣ වාසං කපෙපු. තෙ ජාතිසමොදහයා සකාහි භගනීහි සද්ධිං සංවාසං කපෙපු.

1. නිමිමාදෙති, කප්ථි.

2. එකාමුඛ, කප්ථි.

3. කරකණ්ඨ, කප්ථි.

4. සිහිපුර, බො.ස.ස. සිහිපුර, PTS.

මේගේ අම්බවරිය මාණවක තෙමේ ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ දෙවෙනි උපවාදය හෙළි ය.

14. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්, “අම්බවරියා, කාවකිරිල්ල පවා තමා ගේ කැදුල්ලෙහි දී කැමැති සේ හඬනුයුතු වේ. අම්බවරියා, කිහිල්වත් පුරය යන යමක් ඇද්ද, මෙය ශාක්‍යයන් සතු ස්වභාවය යි. එබැවින් ආයුෂ්මත් අම්බවරියා තෙමේ මේ ස්වල්ප මාත්‍රා-ගෙහි වෙර බිඳින්නට නො වේ” යැ යි වදාළ සේක.

15. එකලා අම්බවරියා තෙමේ යළි ද ශාක්‍යයන්ට දෙස් නගනුයේ, “හවද්ද ගෞතමය, ක්‍ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ ජෙට්ඨයා යුද්ධය යි මේ වර්ණ (කුල) සතරෙකි. හවද්ද ගෞතමය, මේ සතර වර්ණයන් අතුරෙන් ක්‍ෂත්‍රිය ද ජෙට්ඨයා ද යුද්ධය නුත් කුලයෝ ඒකාන්තයෙන් බ්‍රාහ්මණයාගේ ම මෙහෙකරු වෙත්. (එබැවින්) හවත් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ බ්‍රහ්මණයාට මෙහෙකරු වූ ගැහැටියෝ වන්නෝ ම, බ්‍රහ්මණයාට සත්කාර ගරුකාර බ්‍රහ්මණ පූජන අපවායන (=යටත් පැවැත්ම) නො කෙරෙත් යන මෙය නොසුදුසු ම ය, තොතිසි ම යැ” යි කී ය.

මේගේ අම්බවරියා මාණවක තෙමේ ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ තෙවෙනි ඉක්බවාදය (=බ්‍රහ්මණයන්ගේ මෙහෙකරු ගැහැටියෝ ය යන ගැරැහීම) හෙළි ය.

16. එවිට “මේ අම්බවරියා මාණවක තෙමේ ඉතා දැඩි ලෙස ශාක්‍යයන් කෙරෙහි ඉක්බවාදයෙන් පිරිහෙලා කපා කෙරෙයි. මා ඔහු අතින් ගෝත්‍රය විමාලොත් යෙහෙකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවරියා මාණවකයා අමතා, “අම්බවරියා, තෝ කවර ගොත් ඇත්තෙහි ද?” යි විමාළ සේක.

“හවද්ද ගෞතමය, මම කාණ්ණයනයෙන් (-කාණ්ණ නම් සාමිත්‍රයේ පෙළපතට අයත්තෙක්) වෙමි” යි අම්බවරියා තෙමේ (තෙවරක් උස් හඬින්) කී ය.

17. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේගේ වදාළ සේක): “අම්බවරියා, ඉකුත් කාලයට අයත් සිය මා පියන් අයත් නම්ගොත් සිහි කරන කාගේ ස්වාමිපුත්‍රයෝ ශාක්‍යයෝ වෙති. තෝ ශාක්‍යයන්ගේ දෘශ්‍යයක් සේ පුත්‍ර (පරම්පරාවට අයත්) වෙති ය. (එබැවින් දස වූ තා ස්වකීය ස්වාමි වූ ශාක්‍යයන් කරා නො එළැඹෙන්නු දක ශාක්‍යයෝ එද සිතාසුනන.) අම්බවරියා, ශාක්‍යයෝ විතැති ඔත්කාක (=ඉක්බවාද) රජු තමන් මිමුත්තණුවන් (=පුරිපුරුණයාගේ) කොට තබන් (=පුරිපුරුණයා යි කියත්).

“අම්බවරියා, තව පෙර වූවක් කියමි, (අතීතයෙහි) ඔත්කාක රජ තෙමේ තමහට ප්‍රිය වූ මනාප වූ යම් මෙහෙසියක් වූ නම්, ඇයගේ පුතුට රජය පිරිනමනු කැමැත්තේ උකකාමුඛ කරකැණි හත්තනික නිපුර යන දෙවූ කුමරුන් රටින් පිටත් කෙළේ ය. රටින් පිටත් කරණු ලැබූ ඔහු - හිමවත් පෙදෙස පොකුණක් අද්දර මත ශාක ගස් ඇති වනයෙන් විය. - එහි වාසය කළහ. ඔහු ජාතිසම්පේදයට (අත්‍යාකුල හා මිශ්‍ර වැ කිලිපි වීමට) බියෙන් සිය බිහිකියන් හා එක් වැ වූහ.

අථ ඛො අමබව්ව රුජා ඔක්කානො අමබව්ව පාරිසප්ප ආමනෙතයි:
“කහනනු ඛො හො එතරති කුමාරා සමමනති”?

“අභි දෙව භිමවනනපණ්ණ පොකබරණ්ණං තිරෙ මහාසාකසණ්ණො
තපෙත්තරති කුමාරා සමමනති, තෙ ජාතිසමොද්දායා සකාති හගනිති
සද්ධිං සංවෘතං කප්පනති”ති.

අථ ඛො අමබව්ව රුජා ඔක්කානො උද්දායං උද්දනෙයි: “සත්තා චත
නො කුමාරා පරමසකා: චත හො කුමාරා”ති. තදහො ඛො පත
අමබව්ව සත්තා පඤ්ඤායනති, සො¹ව¹ නෙසං පුබ්බපුරිසො.

රඤ්ඤා ච ඛො පත අමබව්ව ඔක්කාකසා දිසා නාම දුසි අනෙයි.
සා කණ්ණා² නාම ජනෙයි. ජාතො කණ්ණො පඛ්‍යානායි: “ඛොච්ච මං
අමම, තහාපෙථ මං අමම, ඉමිසමා මං අමම අසුචිසමා පරිමොචෙථ,
අත්ථාය වො හමිසාමි”ති.

ගථා ඛො පත අමබව්ව එතරති මිත්‍රසා පිසාචෙ දිසා ‘පිසාචා’ති
සඤ්ජානතී. එවමෙව ඛො අමබව්ව තෙන සමයෙන මිත්‍රසා පිසාචෙ
‘කණ්ණා’ති සඤ්ජානතී. තෙ එවමිහංසු: අයං ජාතො පඛ්‍යානායි:
‘කණ්ණො ජාතො පිසාචො ජාතො’ති.

තදහො ඛො පත අමබව්ව කණ්ණායනා පඤ්ඤායනති. සො ච
කණ්ණායනානං පුබ්බපුරිසො. ඉති ඛො තෙ අමබව්ව පොරුණං මාතා-
පෙතතිකං නාමගොතනං අනුස්සරතො අයසප්පතා සකාසං ගචන්ති.
දුසිපුත්තො තිමිසි සකාසානතී.

18. එවං වුත්තෙ තෙ මාණවකා ගගචිත්තං එතදවොචු: “මා හවං
ගොතමො අමබව්වං මාණවං අතිබාලං දුසිපුත්තවාදෙන නිමමනෙයි.
පුජාතො ච හො ගොතම අමබව්වො මාණවො කුලපුත්තො ච අමබව්වො
මාණවො බ්‍රහ්මපුත්තො ච අමබව්වො මාණවො කල්‍යාණවාක්කරණො ච
අමබව්වො මාණවො පණ්ණිනො ච අමබව්වො මාණවො. පහොති ච
අමබව්වො මාණවො නොතො ගොතමෙන සද්ධිං අය්ථිං චිච්ඡෙන පටිමනෙත-
තු”තී.

1. ඉසාම, සිඳු. I.

2. කණ්. සිඳු. II.

“අමබව්සු, ඉක්කිති ඔක්කාක රජ තෙම මැතිමඩුල්ලට අගන් ඇමැතිසත් අමතා “හවත්ති, කුමරුවෝ දුන් කොභි වෙසෙත් ද?” යි විචාළේ ය.

“දේවසිති, හිමවත පැත්තෙහි පොකුණු තෙරෙක මහා ශාක වනයෙක් ඇත. එහි කුමරුවෝ වෙසෙති. ඔහු ජාතිසම්මිශ්‍රණයෙන් වූ සියෙන් සිය සිහිනියන් හා එක් වැ වෙසෙත් යැ” යි ඇමැතියෝ කිහි.

“අමබව්සු, එවට මක්කාක රජ ‘හවත්ති, පුදුම යි. කුමරුවෝ ශක්‍යයෝ ය (සමත්තු ය)! කුමරුවෝ පරම් ශක්‍යයෝ යැ (මහත් ම සමත්තු යැ)!” යි උදන් ඇති ය. අමබව්සු, එතැන් පටන් ඔහු ‘ශක්‍යයෝ’ යි (‘ශාක්‍යයෝ’ යි) පැතෙත්. ඒ ඔක්කාක රජ ම ඔවුන්ගේ පුළු පුරුෂ විය.

“අමබව්සු, තව ද ඔක්කාක රජහුගේ දිශා නම් දක්සත් වූ ය. ඔ කෘෂ්ණ නමැත්තහු වැදූ ය. (එසේ උපන් කෘෂ්ණ තෙමේ යකෙක් උපතැ යි සියෙන් දිවැගොස් දොර වසා ගෙන සිටි මවට) ‘මැණියනි, මා තාවත්තා; මැණියනි, මේ අපමිත්‍ර දෑයින් මා මුදන්තා; ඔබට මම යහපත පිණිස වත්තෙමි’ යි කැ ගැසී ය.

“අමබව්සු, මේ කලා මිනිස්සු පියාවයන් දැක ‘පියාවයෝ’ යි යමිගේ හඳුනන් ද, අමබව්සු, එසේ ම එයමයෙහි මිනිස්සු පියාවයන් කළු-පැහැත්තෝ යැ යි හඳුනන්. ඔහු ‘මේ තෙම උපන්නේ (=උපන් කෙණෙහි) කළු කෙළේ ය. කෘෂ්ණයෙක් (=කළුවෙක්) උපත, පියාවයෙක් උපතැ’ යි මේසේ කිහි.

“අමබව්සු, එතැන් පටන් කෘෂ්ණයනයෝ (=කෘෂ්ණ පරම්පරාවට අගන් වූවෝ යැ යි ඔහු පරපුරෙහි වූවෝ) පැතෙත්. හේ ද කෘෂ්ණ-යනයන්ගේ පුළු පුරුෂයා ය. අමබව්සු, මේසේ ම ශාක්‍යයෝ මාපිය පරපුරට අගන් අතිත නම් හොත් සිහි කරන තාගේ භාවිසුත්තයෝ ය, තෝ ශාක්‍යයන්ගේ දැසිපුත්තයෝ” යි යනු යි.

18. මේසේ වදාළ කල්හි ඒ මාණවකයෝ කියන්නෝ “හවත්-ගොතමී තෙමේ ඉතා දඩි ලෙස දැසිපුත්තයෙක් අමබව්සු මාණවකයා නො පිරිකෙළා වා. හවද් ගොතමීසිති, අමබව්සු මාණවක තෙමේ හුජාත ද වේ. අමබව්සු මාණවක තෙමේ කුලපුත්‍ර (මනා කුලයෙහි උපන්නෙක්) ද වේ. අමබව්සු මාණවක තෙමේ බහුපුත්‍ර ද වේ. අමබව්සු මාණවක තෙමේ මිහිරි වචන ඇත්තේ ද වේ. අමබව්සු මාණවක තෙමේ පණ්ඩිත ද වේ. අමබව්සු මාණවක තෙමේ මේ වචනයෙහි (=මේ වේදානුය පිළිබඳ කථායෙහි හෝ මේ දැසිපුත්‍ර කථායෙහි) හවද් ගොතමියන් හා ප්‍රතිමිත්‍රණය කරන්නට (=මෙහි ලා උත්තර දෙන්නට) පොහොසත් ද වේ” යැ යි ශාක්‍යවතුන් වහන්සේට කිහි.

19. අථ ඛො හගවා තෙ මාණව්කෙ එතද්දෙවො: “සචෙ ඛො භුමාකං මාණවකා එවං හොති ‘දුජ්ජානො ච අමබ්බො: මාණවො, අකුලපුතො ච අමබ්බො: මාණවො, අප්පසුතො ච අමබ්බො: මාණවො, අකල්යාණවාක්කරණො ච අමබ්බො: මාණවො, දුප්පඤ්ඤා ච අමබ්බො: මාණවො, න ච පහොති අමබ්බො: මාණවො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසම්ච චවතෙ පටිමනෙතඤ්ඤා, තිට්ඨානු අමබ්බො: මාණවො, භූමෙත මයා සද්ධිං මනනසවො¹ අසම්ච චවතෙ. සචෙ පන භුමාකං මාණවකා එවං හොති: දුජ්ජානො ච අමබ්බො: මාණවො, අකුලපුතො ච අමබ්බො: මාණවො, ඛුත්තසුතො ච අමබ්බො: මාණවො, කල්යාණවාක්කරණො ච අමබ්බො: මාණවො, පණ්ණිතො ච අමබ්බො: මාණවො, පහොති ච අමබ්බො: මාණවො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසම්ච චවතෙ පටිමනෙතඤ්ඤා, තිට්ඨානු භූමෙත, අමබ්බො: මාණවො මයා සද්ධිං පටිමනෙතඤ්ඤා”ති.

20. “දුජ්ජානො ච හො ගොතමි අමබ්බො: මාණවො, අකුලපුතො ච අමබ්බො: මාණවො, ඛුත්තසුතො ච අමබ්බො: මාණවො, කල්යාණවාක්කරණො ච අමබ්බො: මාණවො, පණ්ණිතො ච අමබ්බො: මාණවො, පහොති ච අමබ්බො: මාණවො ගොතා ගොතමෙන සද්ධිං අසම්ච චවතෙ පටිමනෙතඤ්ඤා, භූමෙත මයා සද්ධිං පටිමනෙතඤ්ඤා”ති.

21. අථ ඛො හගවා අමබ්බො: මාණවං එතද්දෙවො: අයං ඛො පන තෙ අමබ්බං සහධම්මකො පඤ්ඤා ආගච්ඡති. අකාමාපි ව්‍යාකානසබ්බා. සචෙ ඛො න ව්‍යාකාරිකාසි අඤ්ඤාත වා අඤ්ඤං පටිවරිකාසි, භූමෙත වා හම්මසාසි, පකකම්මසාසි වා, එතෙථ තෙ සත්තධා මුද්ධා එලිකාති. තං කිං මඤ්ඤාසි අමබ්බං? කිනති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලුකානං ආවර්ගපාවර්ගානං කුමනාපභූතිකා කණ්ණායනා? කො ච කණ්ණායනානං පුබ්බපුරිසො? ති

එවං වුත්තෙ අමබ්බො: මාණවො භූමෙත අහොසි. දුතියමපි ඛො හගවා අමබ්බො: මාණවං එතද්දෙවො: තං කිමමඤ්ඤාසි අමබ්බං? කිනති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලුකානං-පෙ-කො ච ‘කණ්ණායනානං පුබ්බපුරිසො? ති දුතියමපි ඛො අමබ්බො: මාණවො භූමෙත අහොසි.

අථ ඛො හගවා අමබ්බො: මාණවං එතද්දෙවො: ව්‍යාකරෙති ‘දුති අමබ්බං, න ‘දුති තෙ භූමෙතභාවකා කාලො. යො ඛො අමබ්බං තථාගතෙත යාවතතිසකං සහධම්මකං පඤ්ඤා පුරො: න ව්‍යාකරෙති එතෙථවකා සත්තධා මුද්ධා එලිකාති.

1. මහතචෙත. මජ්ඣ.

19. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මාණවකයන් අමතා, “මාණවකයෙනි, අම්බවැසි මාණවකයා දුට්ඨාන ද වේ. අම්බවැසි මාණවකයා අකුලපුත්‍ර ද වේ. අම්බවැසි මාණවකයා අල්පප්‍රාග්‍ය ද වේ. අම්බවැසි මාණවකයා තොමිහිරි වචන ඇත්තේ ද වේ. අම්බවැසි මාණවකයා අපණ්ණික ද වේ. ශ්‍රමණ ගෞතමයා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද නො වේ යැ යි ඉදින් තොරට මෙසේ සිතෙත් වේ නම්, අම්බවැසි මාණවකයා සිටි වා. තෙපි මා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරව්. ඉදින් මාණවකයෙනි, අම්බවැසි මාණවකයා පුජ්‍යාන ද...කුලපුත්‍ර ද...බහුප්‍රාග්‍ය ද...මිහිරි වචන ඇත්තේ ද...පණ්ණික ද වේ. ශ්‍රමණ ගෞතමයා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද වේ යැ යි තොරට මෙසේ සිතෙත් වේ නම්, තෙපි සිටිව්. අම්බවැසි මාණවක තෙමේ මා හා සාකච්ඡා කෙරේ වා”යි වදාළ සේක.

20. “භවද්දී ගෞතමය, අම්බවැසි මාණවක තෙමේ පුජ්‍යාන ද...බහුප්‍රාග්‍ය ද...මිහිරි වචන ඇත්තේ ද...පණ්ණික ද...භවද්දී ගෞතමයන් හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද වේ. අපි නිහඬ වන්නමු. අම්බවැසි මාණවක තෙමේ භවද්දී ගෞතමයන් හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කෙරේ වා (උත්තර පුත්‍රස්සත්තර කපා කෙරේ වා)” යි මාණවකයෝ කීහ.

21. ඉක්කිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවැසි මාණවකයා අමතා, “අම්බවැසිය, තොකැමැත්තෙන් වුව ද විසැදිය යුතු මේ කරුණු සහිත පැණයක් හා කරා පැමිණෙයි. ඉදින් හෝ නො විසඳන්නෙහි නම්, එක් වචනයකින් අත් වචනයක් වසා ලන්නෙහි නම්, කුණ්ණිමි-ගුත හෝ වන්නෙහි නම්, උත්තර හෝ නොදී නැති පළායන්නෙහි නම්, මෙහි ම තණේ හිස සත් කඩක් වැ පැළෙන්නේ ය. අම්බවැසි ය, එය කිමැ යි හිතති ද? වසසින් වැඩි සිටි, මිහළ වූ, (මෙහි ලා) කරුණු කීයක ආවාසී ප්‍රාවාසී වූ බමුණන්ගේ කපාව හා විසින් කෙණ අසන ලද ද? (කියව,) කෘෂ්ණායනයෝ කවරක් වූ මූලස්ථාන කොට ඇත්තෝ ද? (කවුරුත්ගෙන් ඇති වූවෝ ද?) කෘෂ්ණායනයන්ගේ පුට්ඨපුරුෂයා කවරෙක් වී ද? ”යි පුළුවන් සේක.

මෙසේ ඇසූ කල්හි අම්බවැසි මාණවක තෙමේ තුෂ්ණිමිගුත විය. ටෙටෙති වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවැසි මාණවකයා අමතා “අම්බවැසිය, කිමැ යි හිතති ද...කෘෂ්ණායනයන් ගේ පුට්ඨපුරුෂයා කවරෙක් වී ද?”යි වදාළ සේක. ටෙටෙති වර ද අම්බවැසි මාණවක තෙමේ තුෂ්ණිමිගුත විය.

එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවැසි මාණවකයාට වදාරන සේක, “අම්බවැසිය, දැන් විසඳව. දැන් නව නිහඬ වීමට කල් නො වේ. අම්බවැසිය, යමක් වතාහි තපාගතයන් විසින් තෙවෙනි වර තෙක් කරුණු සහිත පැණයක් පිළිවිස්සා ලද්දේ උත්තර නො දේ නම්, මෙහි ම බහුතේ හිස සත් කඩක් වැ පැළෙන්නේ යැ”යි වදාළ සේක.

22. තෙත බෝ පන සමයෙන වජිරපාණි යනෙබෝ මහතනං අයොකුටං ආදාය ආදිත්තං සමපජ්ජිතං සජ්ජාතිභූතං අමබන්ධස්ස මාණවස්ස උපරිවෙතාසං ඝීෂතා හොති: සවායං අමබන්ධා මාණවො භගවතා යාවනතිසකං සහබම්බිකං පඤ්ඤං පුරන්ධා න ව්‍යාකර්ස්සති එතෙවස්ස සත්තබ්බා මුඛං එංලෙස්සාමිති. තං බෝ පන වජිරපාණි යනබං භගවා වෙව් පස්සති අමබන්ධා ච මාණවො.

23. අථ බෝ අමබන්ධා මාණවො තිනො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො භගවත්තංගෙව තාණගවෙසි භගවත්තංගෙව ලෙණගවෙසි භගවත්තංගෙව සරණගවෙසි උපතිසිද්ධිං භගවත්තං එතදවොච: “හිං මෙ තං භවං ගොතමො ආත? පුත භවං ගොතමො බ්‍රහ්ම”ති.

“තං කිමඤ්ඤාසි අමබන්ධ? කිත්ති තෙ පුතං බ්‍රාහ්මණොතං ප්‍රිඤාතං මහලුකාතං ආචරිතපාචරියාතං භාසමානාතං, කුතොපභූතිකා කණ්ණා-යතා? කො ච කණ්ණායතාතං පුබ්බපුරිසො?ති.”

“එවමෙව මෙ ගො ගොතම පුතං, යථෙව් භවං ගොතමො ආත. තතොපභූතිකා කණ්ණායතා. කො ච කණ්ණායතාතං පුබ්බපුරිසො”ති.

24. එථං පුත්තෙත තෙ මාණවකා උත්තාදිතො උච්චාසද්දමිනාසද්ද අගෙසු: “දුජාතො කිර හො අමබන්ධා මාණවො, අකුලපුත්තො කිර හො අමබන්ධා මාණවො, දුසිපුත්තො කිර හො අමබන්ධා මාණවො සකාසාතං, අයසපුත්තො කිර හො අමබන්ධස්ස මාණවස්ස සකාසා භවන්ති. ඛම්මවාදිං ගෙව කිර මයං සම්මං ගොතමං අපසාදෙනබ්බං අමඤ්ඤිමිනා”ති.

25. අථ බෝ භගවතො එතදහොසි: “අතිබාලො බෝ ඉමෙ මාණවකා අමබන්ධා මාණවං දුසිපුත්තවාදෙන නිම්මානෙත්ති. යනනුතාතං පරිමො-වෙය්‍යන්ති.” අථ බෝ භගවා තෙ මාණවතෙ එතදවොච: “මා බෝ කුමෙම මාණවකා අමබන්ධා මාණවං අතිබාලො දුසිපුත්තවාදෙන නිම්මානෙථ. උලාගේ කො කණ්ණො ඉසි අපහාසි. සො දුක්ඛිණ්ණ ජතපදං ගන්තං බ්‍රහ්ම මනෙත අසිසිත්වා රාජාතං ඔක්කාකං උපසම්පූජිත්වා මට්ඨරූපිං¹ සිතරං යාචි. තස්ස රාජා ඔක්කාකො ‘කො නෙව රෙ අයං මයං දුසිපුත්තො සමානො මට්ඨරූපිං සිතරං යාචති’ති කුපිතො අතතතමනො චුරස්සං සත්තගති. සො තං චුරස්සං නෙව අසකම් බ්‍රහ්මිකං, තො පටිසංහරිකං.

1. මඤ්ඤාපි, මජ්ඣ.

22. එ වේලෙහි වතාහි වජ්ජරාණි යත්ත තෙමේ යිති ගත් දිලියෙන හිති දුල් සහිත මහ යකුලක් අතින් ගෙන, ‘ඉදින් මේ අම්බවිසු මාණවකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙවෙහි වර තෙක් කරුණු සහිත පැතල පුළුල්වන ලද්දේ උත්තර නො දෙන්නේ නම්, මෙහි ම මොහු හේ හිස සන් කඩකට පලන්නෙමි’යි කියා අම්බවිසු මාණවකයාට උසින් අහසෙහි සිටිගේ වෙයි. ඒ වජ්ජරාණි යත්තය වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දක්නා හේතු. අම්බවිසු මාණවකයාත් දක්නේ ය.

23. ඉන්සිති අම්බවිසු මාණවක තෙමේ තැනි ගත්තේ, සිය පත් වූයේ, හටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ආරක්ෂාකාරකය කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම තමාට සැකෙවෙත තැන කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පිහිට කොට සොයනුයේ, යම්පයෙහි හිඳ ගෙන, ‘හවදී ගෞතම තෙමේ මට ඒ කුමක් කියේ ද? යළිත් හවදී ගෞතම තෙමේ කියාමා’යි කී ය.

එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “අම්බවිසු, එය කීමැ යි සිතති ද? (මෙහි ලා) කරුණු කියන වයසින් වැඩි සිටි, මහලු, ආවාසී ප්‍රාචීනීයන් හේ කථාව තා විසින් කෙසේ අසන ලද ද? කාණ්ණයනගන් කවරක්හු මූලස්ථාන කොට ඇත්තෝ ද? කාණ්ණයනගන් හේ පුළුල්පුරුෂයා කවරෙක් වී ද?”යි විදල සේක.

“හවදී ගෞතම තෙමේ යම්සේ ම කියේ ද, එසේ ම මා විසින් අසන ලදී. කාණ්ණයනගන් ඒ කාණ්ණය මූලස්ථාන කොට ඇත්තෝ ය. හේ ම කාණ්ණයනගන් හේ පුළුල් පුරුෂයා වී යැ” යි අම්බවිසු කී ය.

24. මෙසේ කී කල ඒ මාණවකයෝ “හවත්ති, අම්බවිසු මාණවකයා පහත් ජාතියෙක උපන්නෙක් ල! හවත්ති, අම්බවිසු මාණවකයා කුල පුත්‍රයෙක් නොවේ ල! හවත්ති, අම්බවිසු මාණවකයා යාකායන් හේ දසිපුත්‍රයෙක් ල! හවත්ති, යාකායෝ අම්බවිසු මාණවකයා හේ සාමිපුත්‍රයෝ වෙත් ල! අපි බමුවාදි වූ ම ඉමණ ගෞතමයන් වහන්සේ ගැරැහියා හුත්තත් කොට සිතුවමු!” යි හඬ ගා කියන්නෝ උස්හඬ ඇත්තෝ මහ හඬ ඇත්තෝ වූහ.

25. එ විට “මේ මාණවකයෝ අම්බවිසු මාණවකයාට ඉතා දඩි ලෙස දසිපුත්‍ර වාදයෙන් පිරිහෙලා කියත්. මම ඔහු එයින් මුදු ලන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය. ඉන්සිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මාණවකයනට මෙසේ විදල සේක:

“මාණවකයෙනි, තෙපි ඉතා දඩි කොට අම්බවිසු මාණවකයාට දසිපුත්‍රවාදයෙන් නො ගරහවු. ඒ (ඔහු හේ ආදිපුරුෂ වූ) කාණ්ණජි තෙමේ මහානුභාව ඇත්තෙක් වී ය. හේ දක්ෂිණාපථයට ගොස් බ්‍රහ්ම-මත්‍රයක් ඉගෙන ඔක්කාක රජු කරා එලැබී, මධිරුපි නම් දියණියන් ඉල්ලී ය. ඔක්කාක රජු තෙමේ “එම්බල, මගේ දසිපුත්‍ර වැ හිඳත් මු කවරෙක් නම් (=මු තමා තරම නො දන) මධිරුපි දුටු ඉල්ලනුයේ ද!” යි කිපුණේ නොසතුටු සිතැත්තේ (ඔහු වද මරනු පිණිස) ඊය දුන්නෙහි හිඳුවී ය. හේ ඒ ඊය දුන්නෙන් මුදන්තට ද (=විදින්නට) ඇඳ ගත්තට ද නොහැකි විය.

අථ ඛො මාණවකා, අමච්චා පාටිසල්ලා කණ්ණං ඉසිං උපසඛකමිනා එතද්දෙවොදුං: “සොඤ්චි හදනොන හොදු රඤ්ඤො, සොඤ්චි හදනොන හොදු රඤ්ඤො”ති.

“සොඤ්චි හවිසානි රඤ්ඤො, අපි ච රාජා යදි අභො චුරපාං මුඤ්ඤිසානි යාවතා රඤ්ඤො විජිතං එතතාවතා පඨම් උද්දිසානි”ති.

“සොඤ්චි හදනොන හොදු රඤ්ඤො, සොඤ්චි ජනපදස්සං”ති.

“සොඤ්චි හවිසානි රඤ්ඤො, සොඤ්චි ජනපදස්සං. අපි ච රාජා යදි උභිං චුරපාං මුඤ්ඤිසානි යාවතා රඤ්ඤො විජිතං එතතාවතා සත්තවස්සානි දෙවො න වසසිසානි”ති.

“සොඤ්චි හදනොන හොදු රඤ්ඤො, සොඤ්චි ජනපදස්සං, දෙවො ච වසසිසානි”ති.

“සොඤ්චි හවිසානි රඤ්ඤො, සොඤ්චි ජනපදස්සං, දෙවො ච වසසිසානි. අපි ච රාජා ජෙට්ඨකුමාරෙ චුරපාං පතිට්ඨාපෙදු, සොඤ්චි කුමාරො, පලොමො හවිසානි”ති.

අථ ඛො මාණවකා, අමච්චා ඕක්කාකස්ස ආරොචෙත්තං: “දෙවො ජෙට්ඨකුමාරෙ චුරපාං පතිට්ඨාපෙදු, සොඤ්චි කුමාරො, පලොමො හවිසානි”ති. අථ ඛො රාජා ඕක්කාකො ජෙට්ඨකුමාරෙ චුරපාං පතිට්ඨාපෙසි. සොඤ්චි කුමාරො පලොමො හවි.

අථ ඛො තස්ස රාජා ඕක්කාකො භිතො සංචිත්තො ලොමහට්ඨජාතො බ්‍රහ්මදණ්ඩන තජ්ජතො මට්ඨගුපිං ධිතරං අද්දසි. මා ඛො ධුමො මාණවකා, අමබන්ධං මාණවං අතිබාලං දුසිප්පතවාදෙන නිම්මානෙථ. උලාඤ්ඤො සො කණ්ණං ඉසි අභොසි.

26. අථ ඛො හගවා අමබන්ධං මාණවං ආමනොසි: “තං කිම්මඤ්ඤසි අමබන්ධං? ඉධ බ්‍රහ්මණ්ඩකුමාරෙ බ්‍රහ්මණ්ඩකුමාරෙ සද්ධං සංචාසං කප්පෙය්‍ය, තෙසං සංචාසමිත්තං පුතො: ජායෙථ, සො සො බ්‍රහ්මණ්ඩකුමාරෙන බ්‍රහ්මණ්ඩකුමාරෙ පුතො: උපනො, අපි හු සො ලහෙථ බ්‍රහ්මණ්ඩ ආසනං වා උදකං වා?”ති,

“ලහෙථ හො හොනම්”.

“අපි හු තං බ්‍රහ්මණ්ඩ හොජෙය්‍යං සද්ධං වා ථාලිපාකෙ වා සඤ්ඤො වා පාසුතෙ වා?”ති

මාණවකයෙකි, එ පිටැ මැතිමඩුල්ලට අයත් ඇමැතිගේ කාණ්ඩය වෙත එළැඹි 'පිත්චතුත් වහන්ස, රජුට සෙත් වේවා, පිත්චතුත් වහන්ස, රජුට සෙත් වේවා'යි කීහ.

(එ පිටැ කාණ්ඩයෙකු) "රජුට සෙත් වන්නේ ය, එතෙකුළු වුවත්, ඉදින් රජ රජය යට දෙසට මුදන්නේ නම්, රජුගේ රට යම් කාක් ද ඒ කාක් පොළොව බිඳි විසිරෙන්නේ යැ"යි කී ය.

'පිත්චතුත් වහන්ස, රජුට සෙත් වේවා, රටට සෙත් වේවා'යි ඇමැතිගේ කීහ.

'රජුට සෙත් වන්නේ ය, රටට සෙත් වන්නේ ය, එතෙකුළු වුවත් ඉදින් රජ රජය යට දෙසට මුදා හළොත් රජුගේ රට යම් කාක් ද එතෙක් පෙදෙසට සත් හවුරුද්දක් වැසි නො වස්තේ යැ'යි කාණ්ඩයා කී ය.

(එ පිට ඇමැතිගේ) 'පිත්චතුත් වහන්ස, රජුට සෙත් වේවා රටට ද සෙත් වේවා, වැසි ද වසිවා' යි කීහ.

(කාණ්ඩයෙකු) 'රජුට සෙත් වන්නේ ය, රටට ද සෙත් වන්නේ ය, වැසි ද වස්තේ ය, එතෙකුළු වුවත් රජු තෙමේ දෙවු කුමරා කෙරෙහි රජය පිහිටුවා වා (=දෙවු කුමරුට රජෙත් පිදිවා), කුමර තෙමේ නිරුපද්‍රැව වන්නේ ය, ලොමුදහ ගැනුම් පමණකුළු නොමැතිගේ වන්නේ යැ'යි කී ය.

මාණවකයෙකි, ඉක්බිති ඇමැතිගේ "රජු තෙමේ දෙවු කුමරා කෙරෙහි රජය පිහිටුවා වා, කුමර තෙමේ නිරුපද්‍රැව වන්නේ ය, ලොමුදහ ගැනුම් පමණකුළු නොමැතිගේ වන්නේ යැ"යි ඔක්කාක රජුට කීහ. එපිටැ ඔක්කාක රජු දෙවු කුමරා කෙරෙහි රජය පිහිටුවීය. (දෙවු කුමරු දෙසට රජය මුදා හැරිණේ ය). කුමර තෙමේ නිරුපද්‍රැව විය. ලොමුදහ ගැනුම් පමණකුළු ඇත්තේ නො වී ය.

ඉක්බිති ඔක්කාක රජු තැනි ගත්තේ, සිය ගත්තේ, හට ගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, බ්‍රහ්මදණ්ඩයෙන් තරවු කරනු ලැබුණේ, ඔහුට ඔබ්බරුපි නම් දියැණියන් දුන්නේ ය. මාණවකයෙකි, තෙව් අම්බවිසු මාණවකයාට ඉතා දැඩි කොට දැඩිපුත්‍රවාදයෙන් නො ගරහවු. ඒ කාණ්ඩය තෙමේ මහානුරාථ ඇත්තේ වී ය" යනු යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවිසු මාණවකයා අමතා "අම්බවිසු, මෙය කිමැ යි සිතති ද? මෙහි කැත්කුමරෙක් බමුණුදුරියක හා එක් වා වසන්නේ නම්, ඔවුන්ගේ එක් වා විසීමෙන් පුතෙක් උපදෙන්නේ නම්, ඒ කැත් කුමරා නිසා බමුණු දුරියට උපන් පුතා බමුණන් අතුරෙහි අප්‍රාසනය හෝ අප්‍රෝදනය ලබන්නේ ද?" යි ඇසුණේය.

[අම්බවිසු:] "ගෞතමයෙනි, ලබන්නේ ය"

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] "බමුණෝ මිලවුන් උදෙසා දෙන බිතෙහි හෝ මිලුල් බිතෙහි හෝ යාග බිතෙහි හෝ ආගන්තුක දානයෙහි හෝ ඔහු විලසවන්නේ ද?"

“හොඳේයද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“අපි නු නං බුද්ධාණං මහෙත්ත වාචෙයද්දායෙ වා නො වා?”ති

“වාචෙයද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“අපිනුද්දායෙ ඉතිපු ආවට්ටං වා අසා අනාවට්ටං වා?”ති

“අනාවට්ටං තිසා හොඳේයද්දායෙ.”

“අපි නු නං බුද්ධාණං මහෙත්ත වාචෙයද්දායෙ අපිසිසෙවෙයද්දායෙ?”

“නො කිද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“තං කිසා හෙතු?”

“මාතිනො හි හොඳේයද්දායෙ අනුපප්පෙත්තං”ති.

27. “තං කිසිමද්දායෙ අලිබට්ටි? ඉධ බුද්ධාණංදායෙරො බුද්ධාණං කුසලං සද්ධං සංවිසං කුසලං, නෙසං සංවිසංකිතං පුත්තං ජායෙට්, යො සො බුද්ධාණංදායෙරො බුද්ධාණං කුසලං පුත්තං උප්පෙත්තං, අපි නු නො උප්පෙට් බුද්ධාණංදායෙ අනං වා උද්ධං වා?”ති

“උප්පෙට් හොඳේයද්දායෙ.”

“අපි නු නං බුද්ධාණං හොඳේයද්දායෙ සද්ධං වා ජායෙට් වා යෙද්දායෙ වා පාත්තෙ වා?”ති

“හොඳේයද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“අපි නු නං බුද්ධාණං මහෙත්ත වාචෙයද්දායෙ වා නො වා?”ති

“වාචෙයද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“අපිනුද්දායෙ ඉතිපු ආවට්ටං වා අසා අනාවට්ටං වා?”ති

“අනාවට්ටං තිසා හොඳේයද්දායෙ.”

“අපි නු නං බුද්ධාණං මහෙත්ත වාචෙයද්දායෙ අපිසිසෙවෙයද්දායෙ?”

“නො කිද්දායෙ හොඳේයද්දායෙ.”

“තං කිසා හෙතු?”

“පිතිනො හි හොඳේයද්දායෙ අනුපප්පෙත්තං”ති.

28. “ඉති බො අලිබට්ටි ඉතිපු වා ඉතිපු කර්මාණං පුත්තෙ වා පුත්තං කර්මාණං බුද්ධාණං වා සෙවෙය, තිසා බුද්ධාණං තං කිසිමද්දායෙ අලිබට්ටි? ඉධ බුද්ධාණං බුද්ධාණං කිසිමද්දායෙ පුත්තෙ වා පුත්තං අසාපුත්තෙ වා පුත්තං රට්ඨං වා තග්ග වා පමාපෙයද්දායෙ, අපි නු නො උප්පෙට් බුද්ධාණංදායෙ අනං වා උද්ධං වා?”ති

[අම්බවැසි] “හවද් ගෞතමයෙනි, ඔහු චලදවත්තෝ ය.”

[හා:] “ඔබ්‍රුණෝ ඔහුට වේදයන් කියවන්නෝ ද, නොකියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, කියවන්නෝය.”

[හා:] “ඒ කැත්තු කුමරුට ඔබ්‍රුණු දූරියන් කෙරෙහි ආචරණයෙන් වන්නේ ද, නො වන්නේ ද? (ඔබ්‍රුණු දූරියන් ලබන හැකි වන්නේ ද නො වන්නේ ද?)”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, ඔහුට ඔබ්‍රුණු දූරියන් කෙරෙහි ආචරණයක් නැත.”

[හා:] “සෘත්‍රියයෝ ඔහු සෘත්‍රියාභිෂේකයෙන් අභිෂේක කරන්නෝ ද?”

[අම්:] “අභිෂේක නො කරන්නෝය, හවද් ගෞතමයෙනි.”

[හා:] “ඒ කවර හෙයින් ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, හේ මවු පසින් අසම්පූර්ණ ය (අපිරිසිදු ය). එහෙයින්.”

27 [හා:] “අම්බවැසිය, එය කීමැයි සිතති ද? මෙහි ඔබ්‍රුණු කුමරෙක් කැත් දූරියක හා එක් වැඩසන්නේ නම්, ඔවුන් හේ එක් වැඩසිටීමේ පුතෙක් උපදෙන්නේ නම්, ඒ ඔබ්‍රුණු කුමරු කිසි කැත් දූරියට උපන් යම් පුතෙක් වේ නම්, හේ ඔබ්‍රුණන් අතුරෙහි අප්‍රායත හෝ අශ්‍රෝදක ලබන්නේ ද?”

[අම්:] “ලබන්නේ ය හවද් ගෞතමයෙනි.”

[හා:] “ඔබ්‍රුණෝ මලවුන් උදෙසා දෙන ඛනෙහි හෝ මහල් ඛනෙහි හෝ යාග ඛනෙහි හෝ අඹුතු ඛනෙහි හෝ ඔහු චලදවත්තෝ ද?”

[අම්:] “චලදවත්තෝ ය, හවද් ගෞතමයෙනි.”

[හා:] “ඔබ්‍රුණෝ ඔහුට වේද කියවන්නෝ ද නොකියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “කියවන්නෝ ය, හවද් ගෞතමයෙනි.”

[හා:] “ඔහුට ඔබ්‍රුණු දූරියන් කෙරෙහි ආචරණයක් වන්නේ ද, නො වන්නේ ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, ආචරණයක් නො වන්නේ ය.”

[හා:] “සෘත්‍රියයෝ සෘත්‍රියාභිෂේකයෙන් ඔහු අභිෂේක කරන්නෝ ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, මෙය ඔහු නො කරන්නෝය.”

[හා:] “ඒ කවර හෙයින් ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමයෙනි, හේ පිය පසින් අසම්පූර්ණ ය (අභුද්‍රව්‍ය ය).”

28. [හා:] “අම්බවැසිය, මෙසේ වනාහි (කැත් ඔබ්‍රුණු දෙකුලෙන් එක් කුලෙක) ස්ත්‍රියක හා (අත් කුලෙහි) ස්ත්‍රියක හා සැසඳූ කල්හි ද, (එක් කුලෙක) පිරිමියකු හා (අත් කුලෙහි) පිරිමියකු සැසඳූ කල්හි ද, කැත්තු ම උසස් වෙත්, ඔබ්‍රුණෝ පහත් වෙත්. අම්බවැසිය, එය කීමැයි සිතති ද? මෙහි ඔබ්‍රුණෝ ඔබ්‍රුණකු කිසි නොකටයුත්තෙක්හි කරයෙන් හිස මුළු කොට, අස්මප්‍රවයෙන් වෙහෙසවා (=හෙවත් හිසැ අළු වහරුවා) රටින් හෝ නුවරින් තොරවන්නෝ නම්, හේ ඔබ්‍රුණන් අතුරෙහි අප්‍රායතය හෝ අශ්‍රෝදකය ලබන්නේ ද?”

“හො හිදං හො ගොතමි.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා භොජෙය්‍යං සඤ්ඤා වා ථාලිපාකො වා යඤ්ඤා වා පාත්‍රතො වා?”ති

“හො හිදං හො ගොතමි.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා මනෙත වාචෙය්‍යං වා හො වා?”ති.

“හො හිදං හො ගොතමි.”

“අපි නු’ඤ්ඤා ඉපිපු ආවටං වා අඤ්ඤා අනාවටං වා?”ති

“ආවටං හි’ඤ්ඤා හො ගොතමි.”

29. “නං කිම්මඤ්ඤාසි අමබ්බ? ඉධ බහුතියං බහුතියං කිම්මච්ඤෙව පකරණෙ ධුරමුණ්ඨං කරිතා අඤ්ඤාපටත වසිතා රට්ඨා වා නගරා වා පබ්බාජෙය්‍යා, අපි නු අයං ලතෙථ බ්‍රාහ්මණෙසු ආසනං වා උදකං වා?”ති

“ලතෙථ හො ගොතමි.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා භොජෙය්‍යං සඤ්ඤා වා ථාලිපාකො වා යඤ්ඤා වා පාත්‍රතො වා?”ති

“භොජෙය්‍යං හො ගොතමි.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා මනෙත වාචෙය්‍යං වා හො වා?”ති

“වාචෙය්‍යං හො ගොතමි.”

“අපි නු’ඤ්ඤා ඉපිපු ආවටං වා අඤ්ඤා අනාවටං වා?”ති

“අනාවටං හි’ඤ්ඤා හො ගොතමි.”

“ථත්තාවතා ඛො අමබ්බ බහුතියො පරමනිභිනතං පනෙතා හොති, යඤෙව නං බහුතියො ධුරමුණ්ඨං කරිතා අඤ්ඤාපටත වසිතා රට්ඨා වා නගරා වා පබ්බාජෙය්‍යා. ඉති ඛො අමබ්බ යදා බහුතියො පරමනිභිනතං පනෙතා හොති, තදාපි බහුතියා’ව සෙට්ඨා හිතා බ්‍රාහ්මණා.

30. බ්‍රහ්මනා’පි අමබ්බ සන්ඛ්ඛාමාගරන්ත ගාථා ගාඨිතා:

‘බහුතියො සෙට්ඨා ජනෙතස්මි.

සෙ ගොතතපටිසාරිනො,

විජ්ජාචරණසම්පනො:

සො සෙට්ඨා දෙවමානුසෙ’ති

සා ඛො පනෙතා අමබ්බ බ්‍රහ්මනා සන්ඛ්ඛාමාගරන්ත ගාථා ගාඨිතා නො දුග්ගතිතා, පුභාසිතා නො දුග්ගතිතා, අනුසංභිතා නො අනුසංභිතා, අනුමිතා මයා. අගමපි¹ අමබ්බ ඵලං වදාමි:

‘බහුතියො සෙට්ඨා ජනෙතස්මි.

සෙ ගොතතපටිසාරිනො,

විජ්ජාචරණසම්පනො:

සො සෙට්ඨා දෙවමානුසෙ’ති.

ගාණ්ඩාගරා පඨමො.

1. අගමපිති, මජ්ඣ.

[අම්:] “හවද් ගෞතමසිති, මෙය, නො වන්නේ යැ”

[භා:] “ඛමුණෝ ප්‍රාග්ධයෙහි (මතක බතෙහි) හෝ මගුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ අමුතු බතෙහි ඔහු චලදවන්නෝ ද?”

[අම්:] “නො චලදවන්නෝ ය, හවද් ගෞතමසිති”

[භා:] “ඛමුණෝ ඔහුට වේදයන් කියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “නො කියවන්නෝ ය, හවද් ගෞතමසිති”

[භා:] “ඔහුට ස්ත්‍රීන් අතුරෙහි ආචරණයෙන් හෝ අනාචරණයෙන් වන්නේ ද?”

[අම්:] “හවද් ගෞතමසිති, ආචරණයෙන් ම වන්නේ ය.

29. [භා:] “අම්බවට්ඨය, ඒ කිමැ සි සිතාහි ද? මෙහි සෂත්‍රියයෝ සෂත්‍රියයකු කිසි කරුණක්හි කරයෙන් හිස මුඛ කොට හිසැ අළු වගුරුවා රටින් හෝ නුවරින් තොරපන්නෝ නම්, හේ ඛමුණන් මැද අප්‍රාසිතය හෝ අප්‍රාදායක හෝ ලබන්නේ ද?”

[අ:] “ලබන්නේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භා:] “ඛමුණෝ ප්‍රාග්ධයෙහි හෝ මගුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ අමුතු බතෙහි හෝ ඔහු චලදවන්නෝ ද?”

[අම්:] “චලදවන්නෝ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භා:] “ඛමුණෝ ඔහුට වේදයන් කියවන්නෝ ද? නැත හොත් නො කියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “කියවන්නෝ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භා:] “ඔහුට ඛමුණු දූරියන් විෂයෙහි ආචරණයෙන් වන්නේ ද? නැත හොත් නො වන්නේ ද?”

[අම්:] “ආචරණයෙන් නො වන්නේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භා:] “අම්බවට්ඨය, යම් කලෙක සෂත්‍රියයෝ සෂත්‍රියයකු කරමුඛ කොට (හිසෙන් බා දමා) අළු පොදියෙන් ගසා (=හිසැ අළු වගුරුවා) රටින් හෝ නුවරින් හෝ තොරපන්නෝ නම්, මෙතෙකින් ම සෂත්‍රිය තෙමේ (සෂත්‍රියයන් අතුරෙහි) පහත් ම බවට පැමිණියේ වෙයි. (එහෙත් එසේ වූ සෂත්‍රියයා ඛමුණෝ උසස් කොට පිළිගනිත්.) අම්බවට්ඨය, මෙසේ යම් විවේක සෂත්‍රියයා පහත් ම බවට පැමිණියේ නම්, එ කල්හිත් ඛමුණන් අතුරෙහි කැත්තූ උසස් හ. ඛමුණෝ හිතිය හ.

30. අම්බවට්ඨය, සනත්තුමාර බමුහු විසින් මෙහි ලා මේ ගය ගැයිණ. (ගයේ අදහස:)

“සිය පරපුර අනු ව පෙරළා අතීතයට ගොස් විමසන ජනයා අතුරෙහි සෂත්‍රියයා ශ්‍රෙණි ය. විද්‍යා වරණ දෙකින් යුත් යමෙක් වේ නම් හේ දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රෙණි ය.”

“අම්බවට්ඨය, සනත්තුමාර බමුහු විසින් ඒ ගය මැනැවින් ගයක ලද්දේ වේ. නොමනා වැ ගයක ලද්දේ නො වේ. මැනැවින් කියන ලද්දේ වේ. නොමනා වැ කියන ලද්දේ නො වේ. ඒ අළු නිඃශ්‍රිත ය, අතච්ඡින්න නො වේ. මා විසින් අනුදන්තා ලද්දේ ය. අම්බවට්ඨය, මම ද මෙසේ කියමි:

“ගෝත්‍රය ඔත්සේ පෙරළා ගොස් විමසන ජනයා අතුරෙහි සෂත්‍රියයා ශ්‍රෙණි ය. විද්‍යා වරණ දෙකින් යුත් යමෙක් වේ නම්, හේ දෙවි මිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රෙණි ය” යනු සි.

සලළු බණ්ඩර සි.

31. “කතමං පන තං හො ගොතමි වරණං, කතමා ව පන සා විජ්ජා?”ති. “න ඛො අමබන්ධ අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසම්පදය ජාතිවාදෙ වා වුච්චති හොත්තවාදෙ වා වුච්චති මානවාදෙ වා වුච්චති: ‘අරහසි වා මං තිං න වා මං තිං අරහසි’ති. යත් ඛො අමබන්ධ ආවාහො වා හොති, විවාහො වා හොති, ආවාහවිවාහො වා හොති, එතෙතං වුච්චති ජාතිවාදෙ වා ඉතිපි, හොත්තවාදෙ වා ඉතිපි, මානවාදෙ වා ඉතිපි: ‘අරහසි වා මං තිං න වා මං තිං අරහසි’ති. යෙ හි කෙච්ඡි අමබන්ධ ජාතිවාදවිනිබ්බතො වා හොත්තවාදවිනිබ්බතො වා මානවාදවිනිබ්බතො වා ආවාහවිවාහවිනිබ්බතො වා, ආරකා තෙ අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසම්පදය. පහාය ඛො අමබන්ධ ජාතිවාදවිනිබ්බතො හොත්තවාදවිනිබ්බතො මානවාදවිනිබ්බතො ආවාහවිවාහවිනිබ්බතො අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසම්පදය සම්මතීරියා හොති”ති.

32. “කතමං පන තං හො ගොතමි වරණං? කතමා ව සා විජ්ජා?”ති “ඉධ අමබන්ධ තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුගමකං සංගමණවුහම්භිං පජං සදෙවමනුස්සං සංගං අභිසංඝං සම්මිකං පච්චෙදති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරිසොදානකල්‍යාණං සාත්ථං සමාසංඝං කෙවලපරිපුර්ණං පරිපුර්ණං බුද්ධවරියං පකාසෙති.

33. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාතරසමි වා කුලෙ පච්චාජාතො. සො තං ධම්මං සුණාති තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාසෙන සම්භ්‍යාගතො ඉති පටිසම්මතීති: “සම්මාඛො ඤාතො රජපජාභො අබ්බාසාසො පබ්බජා. නිසිදං සුකරං අගාරං අර්කාමසො එකත්තපරිපුර්ණං එකත්තපරිපුර්ණං සංඛ්ලිඛිතං බුද්ධවරියං වරිද්ධං, යනුක්ඛානං කෙසම්ඤ්ඤං මහාභරතා කාසායාති වත්තාති අච්ඡාදෙතො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්”ති.

සො අපරෙත සමගෙන අපං වා හොගකඩකිං පහාය මහත්තං වා හොගකඩකිං පහාය අපං වා ඤාතිපරිවච්චං පහාය මහත්තං වා ඤාතිපරිවච්චං පහාය කෙසම්ඤ්ඤං මහාභරතා කාසායාති වත්තාති අච්ඡාදෙතො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙති. ඥො එවං පබ්බජෙතො සමානො පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විතරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අඤ්ඤාතො වජෙජු ගසදස්සාපි. සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු කාසකම්මවිච්චකම්මන සම්භ්‍යාගතො කුසලෙන, පරිපුර්ණාච්චො සිලසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියෙසු අත්තථාභො හොජනෙ මහත්ඤ්ඤං සතිසම්ප-ජ්ඤාදෙන සම්භ්‍යාගතො සනතුට්ඨො.

31. [අම.] “හවදී ගෞතමසිති, ඒ වරණය කවර ද? ඒ විද්‍යව කවර ද?”

[හා.] “අමබවසිය, නිරුත්තර විද්‍යවරණසමුපක්ඛි ‘තෝ මට පුදුසු වෙයි යැ’යි කියා හෝ ‘තෝ මට නුපුදුසු වෙයි යැ’යි කියා හෝ ජාතිවාදයෙන් කියනු නො ලැබේ. ගොත්‍රවාදයෙන් හෝ කියනු නො ලැබේ. මානවාදයෙන් හෝ කියනු නො ලැබේ. අමබවසිය, යම් තැනෙක වූ කලි ආවාහනයෙන් හෝ වේ ද, විවාහනයෙන් හෝ වේ ද, ආවාහවිවාහනයෙන් හෝ වේ ද, මෙහි ‘තෝ මට තරම් යැ’ යි (පුදුස්සෙහි යැ යි) කියා හෝ ‘තෝ මට නොතරම් යැ’ යි (නොපුදුස්සෙහි යැ යි) කියා හෝ යම් වචනයෙන් ලබ්ධියෙන් වේ ද, මෙය ජාතිවාද යැ යි ද, ගෝත්‍රවාද යැ යි ද, මානවාද යැ යි ද කියනු ලැබේ. අමබවසිය, යම් කෙනෙක් තුමු ජාතිවාදයෙහි බැඳුණේ හෝ ගෝත්‍රවාදයෙහි බැඳුණේ හෝ මානවාදයෙහි බැඳුණේ හෝ ආවාහවිවාහ-යෙහි බැඳුණේ හෝ වෙත් ද, ඔහු නිරුත්තර විද්‍යවරණ සමුපක්ඛියෙන් ඇත්ති වූවන් ය. අමබවසිය, ජාතිවාදයෙන් බැඳීම ද ගෝත්‍රවාදයෙන් බැඳීම ද මානවාදයෙන් බැඳීම ද ආවාහවිවාහයෙන් බැඳීම ද හැර දමමින් ම නිරුත්තර විද්‍යවරණසමුපක්ඛියෙන් පෑක් කිරීම වේ.”

32. [අම.] “හවදී ගෞතමසිති, ඒ වරණය කවර ද? ඒ විද්‍යව කවර ද?”

[හා.] “අමබවසිය, අතීත වූ සමාන්තමුක්ඛි වූ විද්‍යවරණ දෙකින් සම්පූර්ණ වූ, මනා ගමන් හා මනා වචන ඇති, ලෝකය දන්නා, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරපි වූ, දෙවිමිනිත්තට ශාන්තා වූ, සිවු සස් දත්, හගවත් වූ තථාගත තෙතම වෙ ලොව පහළ වෙයි. හේ ආදිකාලයේ වූ මධ්‍යකාලයේ වූ, පර්වතයාන කලායාණ වූ, මනා අරුත් ඇති, ව්‍යාප්තයෙන් මනා ව සම්පූර්ණ, හැම ලෙසින් ම පිරිසුන් දහම් දෙසයි. පිරිසිදු වූ මානිමුග්ගවේසිය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

33. කිසි යම් කුලයෙක උපන් ගැහැටියෙක් හෝ ගැහැටිපුතෙක් හෝ එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ දහම් අසයි. හේ ඒ දහම් අසා, තථාගතයන් කෙරෙහි සෑදුනු ලබයි (පහළ කෙරෙයි). හේ ඒ සෑදුනු ලැබීමෙන් යුක්ත වූයේ, “ශිභියෙහි විසීම අවහිර ඇති එකෙක, රජත් පර්වතයක, පෘථිවිද එළිමහනක, ශිභියෙහි වසන්නු විසින් එකැතින් පිරිසුන් කොට, එකැතින් පිරිසිදු කොට, ශංඛලිභිතයක් හේ කොට මෙ බඹසර කරන්නට පහසු නො වේ. මා කෙතෙ රවුලු බා දමා කසාවත් තැද ශිභියෙන් පෘථිවිද වදිනොත් ඒ ගෙනෙකැ”යි මෙසේ සලකයි.

හේ පසු කාලක මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ වස්තුසමුපත් රුහිය හැර දමා, මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ තැ පිරිස හැර දමා, කෙතෙ රවුලු බා දමා, කසාවත් තැද ශිභියෙන් පෘථිවිද වදි. මෙසේ පෘථිවි වූ ම හේ පාතිමාකසිංහවරයෙන් කැවුරුණේ, ආචාරයෙන් ගෝවරයෙන් සම්පූර්ණ වැ, සාල්ප වූ ද වරදෙහි සිය දක්නා පුසු වැ වෙසෙයි. සිකපද සමාදන් වැ ගෙන, කුසල් වූ කා විසි කමින් යුත් වැ, පිරිසිදු දිවෙල ඇති වැ, සිල්වත් වැ, ඉදුරන්හි වැසු දෙරැහි වැ, බොජුන්හි පමණ දන්නේ, සිහිනුවණින් යුත් වැ (සිවු පසයෙහි) ලද පමණින් සතුටු වැ වෙසේ.

34. කථංඤා අම්බවංසී භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති ?

ඉධ අම්බවංසී භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති තිභිතදණ්ණො තිභිතසන්තො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණ-
භූතතිතානුකම්පි විහරති. ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති. දින්නාදාසී
දින්නපාටිකාසී අපේතෙත සුචතුපෙතන අත්තනා විහරති. ඉදංචි'ස්ස හොති
සීලස්මිං.

අමුභමචිරිතං පහාය මුභමචාරී හොති ආරුචාරී වරතො මෙජ්ඣා
ගාමිබමමා. ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සච්චවාදී ඤවසණ්ණො
පේතො පච්චසිත්තො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

පිටුණං වාචං පහාය පිටුණංස වාචාය පටිවිරතො හොති. ඉතො සුඤ්ඤා
න අමුත්ත අකඛාතා ඉන්ධ්‍යං හෙදාය. අමුත්ත වා සුඤ්ඤා න ඉමේසං අකඛාතා
අමුත්තං හෙදාය. ඉති භික්ඛානං වා සන්ඛාතා සංගිතානං වා අනුසාදානා
සමග්ගාරුණිකා සමග්ගාරුණිකා සමග්ගානද්දී සමග්ගකාරණිං වාචං භාසිතා
හොති. ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසංස වාචාය පටිවිරතො හොති. යා සා
වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදසබ්බමා පොරී බහුජනකතනා
බහුජනමිතාපා තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති. ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

සමථසාලාපං පහාය සමථසාලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී
අත්ථවාදී බම්බවාදී විතසවාදී නිබානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙත
සාපදෙසං පරිසන්තවතිං අත්ථසඤ්ඤිතං ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

35. විජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. එකගතතිත්තො
හොති රත්තපාරතො පටිවිරතො විකාලභොජනා. තච්චතිතවාදීතපිසුක-
දස්සනා පටිවිරතො හොති. මාලාගනිවිලෙපතධාරණමණ්ඩනවිභූසනධානා
පටිවිරතො හොති. උච්චාසයතමිතාසයනා පටිවිරතො හොති. ජාතරූපරජත-
පටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ආමකබඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිවිරතො
හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ඉන්ද්‍රියමාර්ගපටිග්ගහණා
පටිවිරතො හොති. දුඛිදුසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. අජේලක-
පටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. කුක්කුචපුට්ඨකරපටිග්ගහණා පටිවිරතො
හොති. හන්දියවාසාවලවිපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ඛෙත්තවත්ථු-
පටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. දුතෙය්‍යපටිග්ගහණානුග්ගොසා පටිවිරතො
හොති. කායපික්කායා පටිවිරතො හොති. කුලාකුචසංසකුචමානකුචා
පටිවිරතො හොති. උග්ගකාචනවඤ්චනතිකතිසාවිකොසා පටිවිරතො
හොති. ඡේදනවධිමනිනවිපරිසරමාසආලොපසහසාකාරං පටිවිරතො හොති.
ඉදංචි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

34. අම්බවිසුත්තය, මහණ තෙමේ කෙසේ තම සිල්වත් වේ ද ?

අම්බවිසුත්තය, මෙහි මහණ තෙමේ පණ්ඩිතාකාර පණ්ඩිතයෙක් තොර වූ බව කැමු දුටු ඇත්තේ, බව කැමු අවු ඇත්තේ, පවෙති ලජ්ජා ඇතිවේ, කුප්පණත් සුත් වූයේ, හැම දිවි ඇති සත් වග කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වූ වෙසේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

ගේ අසිතාදත් හැර අසිතාදතින් තොර වූයේ වේ. දුන් දය ම ගන්නා සුප්පු වූයේ, දුන් දය ම අවෙක්සනුයේ, තොසොර වූ පිරිසිදු වූ සිතින් වෙසේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

අසිරිමසර හැර හැම දහම් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වූ කැසිරෙනුයේ, එයින් වැළැක්වෙත්, බබසර රක්තේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

මුසවා කැරැ සබවස් ඇත්තේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියනුයේ, තහවුරු බස් ඇත්තේ, හැඳිගැනු යුතු බස් ඇත්තේ, ලොව තොරවටිනුයේ, මුසවායෙන් වැළැක්වෙත් වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

පිටුණු බස් හැර පිටුණු බසින් වැළැක්වෙත් වේ. මේ තැනින් අසා ගෙන, මොවුන් ගේ බිඳීම පිණිස එ තත්ති නො කියන්නේ වේ. එ තැනින් හෝ අසා ගෙන ඔවුන් ගේ බිඳීම පිණිස මොවුන්ට කියන්නේ නො වේ. මෙසේ සිදුණුවත් එකට ගලපන, එකට හැලුපුණුවත් ගේ සමහියට අනුබල දෙන, සමහියෙන් වසනවුන් හා වසනු රිසි, සමහිය ඇතිවනට ඇලුණු, සමහිය ඇතිවුනට සතුටු, සමහිය ඇත්තවුන් කරන බස් කෙපලන්නේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

පරොස් බස් හැර පරොස් බසින් වැළැක්වෙත් වෙයි. යම් බසෙක් නිවැරදි ද, කත්කපු ද, පෙම් කටයුතු ද, සිතා කාවදනේ ද, නියැරියත් ගේ බස ගේ සිලුටු ද, බොහෝ දෙනාට පිය ද, බොහෝ දෙනා මත වඩනේ ද, එ බදු වූ බස් කෙපලනුයේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

බොජ් බස් හැර දමා සුදුසු කල් වෙලා බලා ම කතා කරනුයේ, ඇත්ත ම කියනුයේ, වැඩක් ම කියනුයේ, දහමක් ම කියනුයේ, හිත්මෙනුවට සුදුසු බසක් ම කියනුයේ, බොල් දෙබාවිල්ලෙන් වැළැක්වෙත් වේ. සුදුසු කාලයෙහි කරුණු සහිත, ඉමක් කෙලවරක් ඇති, අරුත් සහිත, සිතා තබා ගත යුතු බස් කෙපලනුයේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

35. ගේ පැල වත දු පැල වූණු දු කැටිමෙන් බිඳීමෙන් වැළැක්වෙත් වේ. රැ බොජුනෙන් වැළැක්වෙත්, නොකල්හි අහර ගැන්මෙන් වැළැක්වෙත්, එක් බත් ඇත්තේ වේ. තවනු ගනු වසනු පිළිව දක්නෙන් වැළැක්වෙත් වේ. අඩු තැන් පිරිමටත් සැරැසුමටත් කරුණු වූ මල් ගඳ පිලෙවුන් දුරුමෙන් වැළැක්වෙත් වේ. උසසුත් මහස්තෙන් වැළැක්වෙත් වේ. රත් රිදි මුසු කතවණු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙත් වේ. අමු බාතය පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙත් වේ. අමුමස් පිළිගැන්මෙන්...ස්ත්රීන් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන්... දසිදසුත් පිළිගැන්මෙන්...එවන් තිරෙවන් පිළිගැන්මෙන්...කුකුළන් හුරන් පිළිගැන්මෙන්...ඇතුන් ගෙරින් අසුත් වෙළෙඹුන් පිළිගැන්මෙන්... කෙස්වන් පිළිගැන්මෙන්...හිතියනට ලොකු කුඩා දුත මෙහෙවර කැරැමෙන්...ගනු දෙනු කැරැමෙන්...කුලාකුට කංසකුට මිනකුටයෙන්... උකෙකාටන වංචන තිකති සාවයෝග යන මෙයින්...ඡෙදන වඩ බකින විපරිමෝක ආලෝප සහසාකාර යන මෙයින් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

36. යථා වා පනෙනෙහි හොනෙතො සමණමුග්ගණං සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජානානෙ ඵවරුපං ඩිජගාමභුතගාමසමාරම්භං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මුලඛිජං ඛකඛිජං එඵඛිජං අග්ගඛිජං ඩිජඛිජමෙව උඤ්චිං. ඉති ඵවරුපා ඩිජගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිථිරතො හොති ඉදමපි'ග්ග හොති සිලකමිං.

37. යථා වා පනෙනෙහි හොනෙතො සමණමුග්ගණං සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජානානෙ ඵවරුපං සන්තිසිකාරපරිභොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අත්තසන්තිසිං පාතසන්තිසිං වජ්ජසන්තිසිං යාතසන්තිසිං සගතසන්තිසිං ගකිසන්තිසිං ආමිසසන්තිසිං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා සන්තිසිකාරපරිභොගා පටිථිරතො හොති, ඉදමපි'ග්ග හොති සිලකමිං.

38. යථා වා පනෙනෙහි හොනෙතො සමණමුග්ගණං සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජානානෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුසුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: නම්මං ගිතං වාදිතං පෙකඛං අකඛාතං පාණිග්ගරං වේදාලං කුම්භථුතං හොතනගරකං වණ්ඛාලං වංසං ආචාරිතං හඤ්චුභිං අග්ගසුභිං මහිසසුභිං උසගසුභිං අජසුභිං මේණකිසුභිං කුක්කුචසුභිං වට්ටකසුභිං දණ්ඩසුභිං මුට්ඨිසුභිං තිබ්බුභිං උය්‍යාසාධකං බලග්ගං සෙතාබ්බතං අණිකදස්සනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිථිරතො හොති, ඉදමපි'ග්ග හොති සිලකමිං.

39. යථා වා පනෙනෙහි හොනෙතො සමණමුග්ගණං සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජානානෙ ඵවරුපං ඥානසමාදට්ඨානානුග්ගොගං අනුසුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං ඛලිකං ඝට්ඨකං සලාකතන්තං අකඛං පඬ්ඨපිරං වඩ්ඪකං මොක්ඛපිකං විඛිඤ්ඤකං පතතාලාකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාචර්‍යං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ඥානසමාදට්ඨානානුග්ගොගා පටිථිරතො හොති, ඉදමපි'ග්ග හොති සිලකමිං.

40. යථා වා පනෙනෙහි හොනෙතො සමණමුග්ගණං සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජානානෙ ඵවරුපං උච්චාසගතමහාසගනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසඤ්ඤං පලලඛකං ගොතකං විත්තකං පටිකං පට්ඨිකං කුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං එකන්තලොමිං කට්ඨිග්ගං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථන්තරං අග්ගන්තරං රථන්තරං අජ්නප්පවේණිං කාදලිමග්ග-පමරපමිත්තරණං සඋත්තරවත්තං උග්ගොලොකිතකුප්පානං-ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසගතමහාසගනා පටිථිරතො හොති, ඉදමපි'ග්ග හොති සිලකමිං.

36. යම්ගේ චිතාති ඇතැම් ගවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, මුළින් පැල වන ද, කඳින් පැල වන ද, පුරුකින් පැල වන ද, කොළියෙන් පැල වන ද, පස් වනු ඇටින් පැල වන ද යන පැල වන ද ද පැල වුණු ද ද සිදුම් බිදුමිති යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හේ මේබදු පැලවන ද ද පැලවුණු ද ද කැවුමෙන් බිදුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

යම්ගේ ම ඇතැම් ගවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ ආහාර රැස් කොට තබා ගැනීම, බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම, වසනු රැස් කොට තබා ගැනීම, යාන රැස්කොට තබා ගැනීම, යහන් රැස් කොට තබා ගැනීම, පුවද රැස් කොට තබා ගැනීම, ආශිෂ රැස් කොට තබා ගැනීම යන මේ හෝ මේබදු වූ පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළඳීමේ යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මේ බදු වූ සන්නිසිකාර පරිභෝගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

38. යම්ගේ ම ඇතැම් ගවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, තැවුම්, ගැසුම්, වැසුම්, තටසම්ප්පා, ආබ්‍යාන, පාණ්ඨර, චේතාල, කුම්භජුත, ගෝභතක, සණ්ඨෙවුන් කෙළිය, උණගස් ඕසොවා කරන ක්‍රීඩාව, අසිඛාවතය, ඇත් පොර, අස් පොර, මිසුපොර, ගොත් පොර, එළු පොර, බැවෙළු පොර, කුකුළු පොර, වවු පොර, පොලු ගරඹ, මිටිපුද, මල්ල පොර, සුදු පවත්තා තැන් දක්නට යාම, බල සෙන් ගණිතා තැන් දක්නට යාම, බලසෙන් බෙදනා තැනට යාම, බලඇණි දක්නට යාම යන විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ විසුළු දස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

39. යම්ගේ චිතාති සම්භර ගවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස් දූකෙළිය, මිඬුලු පැනුම, සත්තිකා ක්‍රීඩාව, දුදු කෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලා අත් කෙළිය, ගුල කෙළිය, කොලතලා පිහිම, කෙළි තතුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කත්තංගුරුවා කෙළිය, කොල තැළියෙන් වැලි මැනීම, ක්‍රීඩා රථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් පිදීම, ඇකිරි කෙළිය, සිකු ද කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය යන මේ ආදී වූ හෝ මේබදු වූ, පමාවට කරුණු වූ දූකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ, පමාවට කරුණු වූ දූකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

40. යම්ගේ චිතාති ඇතැම් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, දික්සහලාප්‍රවූය, පලහය, මහ කොදුපලහය, විසම්නෙන් විසිතුරු කළ එළලොම්බුවා ඇතිරිය, එළලොම්බුවා පුදු ඇතිරිය, ගත මල් සෙදු පුදු ලොම් ඇතිරිය, තිලිය, සිංහාදිරුපවලින් විසිතුරු කළ එළලොම්බුවා ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්බුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්බුවා ඇතිරිය, රත්කපුකම් කළ පසතුරුණ, කෝසෙස්ස හුසින් මිසු ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇදට ගරි ලන හේ අඳුන්-දිව්සමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කළ මහතු පසතුරුණ, ඉස්සෙදරු පාමුලා රතු කොට්ට තැබූ රතු උඩුවියත් සහිත මහතු යහන යන මේ ආදී හෝ මේ බදු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බදු වූ උස්යහන් මහ යහන් පරිභෝගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

41. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං මණ්ඩනවිභුසනවිභානානුසොගං අනුසුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං නභාපනං සමොහනං ආදායං අඤ්ජනං මාලාවිලපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හත්ථබ්බකං සිඛාබ්බකං දණ්ඩකං තාණ්ඩකං බහ්‍යං ජනයං විත්තුපාහනං උණ්ඨිකං මණ්ඩං වාලවිජනිං ඔදායාති වන්ථාති දීඤ්ඤාති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා මණ්ඩනවිභුසනවිභානානුසොගා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍යා හොති සිලකම්.

42. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං තීරව්ජානකථං අනුසුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: රුජකථං චොරකථං මහාමිත්තකථං සෙතාකථං සයකථං සුඛකථං අහකකථං පානකථං චන්දකථං සගනකථං මාලාකථං ගතීකථං ඤ්ඤිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නිගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං කුමාරකථං කුමාරිකථං සුරකථං විසිඛාසකථං කුමාරවිභානකථං පුබ්බපෙතකථං නාතත්තකථං ලොකකබ්බසිකං සමුද්දකබ්බසිකං ඉතිගම්-ගවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරව්ජානකථාය පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍යා හොති සිලකම්.

43. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපා විග්‍යාහිකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: ත ඤානං ඉමං ඛම්මිතිකං ආජානාති. අනං ඉමං ඛම්මිතිකං ආජානාමි. කිං ඤානං ඛම්මිතිකං ආජානාමිසි ? ඔච්ඡාපටිපත්තො තිමසි, අනමග්ගි සම්මාපටිපත්තො. සගිතමෙම¹ අසගිතපත්තො. පුරෙ වචනිකං පච්ඡා අවච්ඡි, පච්ඡාචචනිකං පුරෙ අවච්ඡි. ආවිණ්ණං තෙ විපරිච්ඡිතං. ආරොපිතො තෙ වාසදා නිග්‍යානිතො'සි. වර වාදප්පමොක්ඛාය. නිබ්බේදෙහි වා සචෙ පසකාසිති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විග්‍යාහිකකථාය පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍යා හොති සිලකම්.

44. යථා වා පනෙනෙහෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපඨිණ්ණමිත්තානුසොගමිත්තසුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමිත්තානං බත්තියානං මුග්ගමිණානං ගගපඨිකානං කුමාරකං. ඉධ ගච්ඡ, අමුත්තාගච්ඡ, ඉදං හර, අමුත්ත ඉදං ආගරන්ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපඨිණ්ණමිත්තානුසොගා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍යා හොති සිලකම්.

1. සංගිතමෙම අසංගිතං තෙ. කෙසුචි.

41. යම්කෙසේ වුවාහි සම්භර හවත් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවද පුණ්‍යයන් ඇත ඉළිම, අත් පා ඇති මනා සටහන් ගත්විනුවට තෙල් හා මැඩිම, සුවද දියෙන් නැවිම, උරහිස් ඇති මස් වැඩෙනුවට මුතුරින් තැළිම, කැබපතින් මුහුන බැලිම, අලංකාර පිණිස අඳුන් ගැමි, මල් පැළැදිම හා විලෙවුන් දැරිම, මුවපුණු මුවවිලෙවුන් දැරිම, හසනාහරණ දැරිම, හිස කුඩුම්බය බැඳිම, විසිතුරු සැරසටි දැරිම, විසිතුරු බෙහෙත් තල දැරිම, කඩු දැරිම, විසිතුරු කුඩ දැරිම, විසිතුරු පාවහන් දැරිම, තලල්පට බැඳිම, මිණි දැරිම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරිම, දික් දවලු ඇති පුදුරෙදි හැඳිම යන ආදීන් ඇතැ අඩු තැන් පිරැවීමටත් ඇත සැරැසීමටත් කරැණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මහණ තෙමේ එබඳු දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

42. යම්කෙසේ වුවාහි සම්භර හවත් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, රුජකපා, වෝරකපා, මොමානුකපා, හේනා-කපා, ගසකපා, සුඬකපා, ආහාරකපා, පානකපා, වසත්‍රකපා, යහනකපා, මාලාකපා, ගනිකපා, ඥාතිකපා, යානකපා, ග්‍රාමිකපා, නිගමකපා, නගරකපා, ජනපදකපා, ස්ත්‍රීකපා, පුරාණකපා, කුමාර-කපා, කුමාරිකපා, ගුරකපා, විපිකපා, කුමන්සාරකපා, පුරිපුටු-කපා, තානාතිකපා, ලෝකාබ්‍යාසිකපා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකපා, ඉතිහාසානව කපා යන මේබඳු වූ තිරස්චිතකපාවල යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙකින් අන්‍ය වූ හෝ මේබඳු කපාවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

43. යම්කෙසේ වුවාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නො දැනිති, මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි, මේ දහම් විනය කීමැ යි තෝ දැනි ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙති, මම මැනැවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බය කරැණු හඟිත ය. තා බය කරැණු රහිත ය. තෝ පළමුවෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙයි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පළමුවෙන් කියෙයි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළි ගියේ ය. මා විසින් තව දෙයක් තැනිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙයි. මා නැගු දෙයින් මිදෙත්තට හැසිරෙව. හැකි නම් එය විසදව” යි යන ආදීන් මේ බඳු වූ උතුන් බැණ දෙබානැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ අන් මේ බඳු වූ හෝ බැණුමිදෙවුම්වලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

44. යම්කෙසේ වුවාහි සම්භර හවත් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යත්තැ, අසෝ තැනට එත්තැ, මෙය ගෙන යත්තැ, අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙත්තැ” යි කළ නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහමැතිගත්තේ කෘත්‍රියගත්තේ භමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජකුමාරවත් ගේ මේබඳු දෑ මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙනැ ගැමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ අන් මේබඳු හෝ දෑ මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන ගැමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

45. යථා චා පනෙතෙ භොජනාං සමණ්ඩ්‍රාගමිණාං සද්ධිදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේවාං තෙ භුතකා ච ගොනති ලපකා ච තෙමිතතිකා ච නිජොසිකා ච ලාගෙන ලාං නිජිංසිතානං ච. ඉති චා ඉතිඵවරූපා භුතනලපනා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ංසා නොති සිලකමිං.

46. යථා චා පනෙතෙ භොජනාං සමණ්ඩ්‍රාගමිණාං සද්ධිදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේවාං තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපපනති සෙය්‍යපීදා: අඛං නිමිතං උප්පාදං සුපිනං ලක්ඛණං මුසිකච්ඡිතං අග්ගිනාමං දබ්බිනොමං පුසනාමං කණ්ණොමං තණ්ඩුලභොමං යප්පිභොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොහිතභොමං අඛිකවිජ්ජා චන්ද්‍රවිජ්ජා බහනවිජ්ජා සිව්විජ්ජා භුතවිජ්ජා භුජිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා මිහවිජ්ජා විවිජ්ජවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණ්ඩවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පක්කජ්ඣිකං සරපරිත්තානං මිගවකං. ඉති චා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ංසා නොති සිලකමිං.

47. යථා චා පනෙතෙ භොජනාං සමණ්ඩ්‍රාගමිණාං සද්ධිදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේවාං තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපපනති සෙය්‍යපීදා: චේණිලක්ඛණං චත්තලක්ඛණං දණ්ඩලක්ඛණං අසිලක්ඛණං උසුලක්ඛණං ඛසුලක්ඛණං ආවුඛලක්ඛණං ඉක්ඛිලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දසලක්ඛණං දසිලක්ඛණං තජ්ජිලක්ඛණං අසුලක්ඛණං මහිසලක්ඛණං උසනලක්ඛණං ගොලක්ඛණං අජලක්ඛණං මෙණ්ඩලක්ඛණං කුකුඤ්චලක්ඛණං වට්ටකලක්ඛණං ගොඩාලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කව්චලක්ඛණං මිගලක්ඛණං. ඉති චා ඉති ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ංසා නොති සිලකමිං.

48. යථා චා පනෙතෙ භොජනාං සමණ්ඩ්‍රාගමිණාං සද්ධිදෙය්‍යාති ගොජනාති භුඤ්ජේවාං තෙ ඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපපනති සෙය්‍යපීදා: රඤ්ඤං නිග්ගානං භවිසාති, රඤ්ඤං අනිග්ගානං භවිසාති. අබ්බන්ධානං රඤ්ඤං උප්පානං භවිසාති, බාහිරානං රඤ්ඤං අප්පානං භවිසාති, බාහිරානං රඤ්ඤං උප්පානං භවිසාති, අබ්බන්ධානං රඤ්ඤං අප්පානං භවිසාති. අබ්බන්ධානං රඤ්ඤං ජයො භවිසාති, බාහිරානං රඤ්ඤං පරාජයො භවිසාති, බාහිරානං රඤ්ඤං ජයො භවිසාති, අබ්බන්ධානං රඤ්ඤං පරාජයො භවිසාති. ඉති ඉමිංසා ජයො භවිසාති, ඉමිංසා පරාජයො භවිසාති. ඉති චා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ංසා නොති සිලකමිං.

49. යථා වා පනෙතෙ භොතොති සමන්ත්තානං සංග්‍රහයොති
 භොජනාති භුක්තොති තෙ ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 ජීවිකං කප්පනාති සෙය්‍යපිදං; වජ්‍රානුකූලා හවිසාති සුරියනානුකූලා
 හවිසාති නකඛිතනානුකූලා හවිසාති, වජ්‍රමුද්‍රිතානං පථගමනං හවිසාති
 වජ්‍රමුද්‍රිතානං උපපථගමනං හවිසාති නකඛිතනානං පථගමනං හවිසාති
 නකඛිතනානං උපපථගමනං හවිසාති, උකාපානානුකූලා හවිසාති, දිශානුකූලා
 හවිසාති, භූමිවාලො හවිසාති, එවංවිපාකො දෙවදුරුති හවිසාති, එවංවිපාකං
 වජ්‍රමුද්‍රිතනකඛිතනානං උග්‍රමනං මගමනං සංකිලෙසං චොදනං
 හවිසාති, එවංවිපාකො වජ්‍රානුකූලා හවිසාති, එවංවිපාකො සුරියනානුකූලා
 හවිසාති, එවංවිපාකො නකඛිතනානුකූලා හවිසාති, එවංවිපාකං
 වජ්‍රමුද්‍රිතානං පථගමනං හවිසාති, එවංවිපාකං වජ්‍රමුද්‍රිතානං
 උපපථගමනං හවිසාති, එවංවිපාකං නකඛිතනානං පථගමනං හවිසාති,
 එවංවිපාකො උකාපානානුකූලා හවිසාති, එවංවිපාකො දිශානුකූලා හවිසාති,
 එවංවිපාකො භූමිවාලො හවිසාති, එවංවිපාකො දෙවදුරුති හවිසාති,
 එවංවිපාකං වජ්‍රමුද්‍රිතනකඛිතනානං උග්‍රමනං මගමනං සංකිලෙසං
 චොදනං හවිසාති, ඉති වා ඉති ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'යං භොති සිලකම්.

50. යථා වා පනෙතෙ භොතොති සමන්ත්තානං සංග්‍රහයොති
 භොජනාති භුක්තොති තෙ ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 ජීවිකං කප්පනාති සෙය්‍යපිදං; සුඛබ්‍රහ්මිකා හවිසාති දුඛබ්‍රහ්මිකා හවිසාති,
 සුඛකං හවිසාති දුඛකං හවිසාති, ඛේමං හවිසාති ගං හවිසාති,
 රොහො හවිසාති ආරොහො හවිසාති, මුද්‍රා ගණනා සංඛාතං කාමෙය්‍යං
 ලොකායතං, ඉති වා ඉති ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'යං භොති සිලකම්.

51. යථා වා පනෙතෙ භොතොති සමන්ත්තානං සංග්‍රහයොති
 භොජනාති භුක්තොති තෙ ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 ජීවිකං කප්පනාති සෙය්‍යපිදං; ආවාහනං විවාහනං සංවිදනං විවිදනං
 සංකීර්ණං විකීර්ණං සුභගකර්ණං දුභගකර්ණං විරුද්ධගකර්ණං
 ජිව්හාතිස්ථානං හනුසංගතනං හන්ධාතිස්ථානං හනුස්ථානං කණ්ණස්ථානං
 ආදායස්ථානං කුම්භස්ථානං දෙවස්ථානං ආදිවිවුච්ඡානං මහවුච්ඡානං
 අභිභූත්වං සිට්ඨිතං, ඉති වා ඉති ඵලදායකං තීර්ථානවිජයං මිත්‍රාභිමතං
 පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'යං භොති සිලකම්.

49. යම්කිසි අතැති හවන් මහණ බමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, 'අපෝ දිනා වසුග්‍රහණය වන්නේ ය, අපෝ දිනා සුඛග්‍රහණය වන්නේ ය, අපෝ දිනා තක්කාලග්‍රහණය වන්නේ ය, අපෝ දිනා සද්ධර්ම දෙදෙනා නිසි මගින් යැම වන්නේ ය, අපෝ දිනා ඔවුන් තොමගින් යැම වන්නේ ය, අපෝ දිනා තකත් තරුන් නිසි මගින් යැම වන්නේ ය, අපෝ දිනා ඔවුන් තොමගින් යැම වන්නේ ය, අපෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය, දිග්ගහය වන්නේ ය, භූමිකම්පනය වන්නේ ය, වැසි නැති වූ අතේ ගෙඳවුම් වන්නේ ය, සද්ධර්ම ද තකත් තරුන් ද උදව්, බැසීම, කෙලෙසීම, පිරිසිදුව වන්නේ ය, වසුග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, සුඛග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, තක්කාලග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්ම දෙදෙනාගේ මගින් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්ම දෙදෙනාගේ තොමගින් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, තකත් තරුවල පරිගමනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, ඔවුන්ගේ උත්පත්තිය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, දිග්ගහය මෙ බඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, වැසි නැති වූ අතේ ගෙඳවුම් මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය, සද්ධර්ම ද තකත් තරුවල ද උදව් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. "සි කියනුමුත්, මෙබඳු තිරස්ථිත පිද්ධයෙන්, මෙබඳු මිත්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්ථිතපිද්ධයෙන් මිත්‍යාච්ඡයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

50 යම්කිසි අතැති හවන් මහණ බමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, 'මේ සමයෙහි වැසි වන්නේ ය, මේ සමයෙහි තියග වන්නේ ය, මේ සමයෙහි රට සුඛික වන්නේ ය, මේ සමයෙහි රට දුර්භික වන්නේ ය, මේ සමයෙහි රටට උවදුරු නැති වන්නේ ය, මේ සමයෙහි රටට උවදුරු ඇති වන්නේ ය, මේ කලා රෝග වන්නේ ය, මේ කලා රෝග නැති බව වන්නේ ය' යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රා, ගණනා, සංඛ්‍යාත, කාව්‍යානු, ලෝකායතනානු යන මේ හෝ මෙබඳු තිරස්ථිත පිද්ධයෙන්, මිත්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ තිරස්ථිතපිද්ධයෙන්, මිත්‍යාච්ඡයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

51. යම්කිසි අතැති හවන් මහණ බමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාත සද්ධා තකත් කීම, විවාත සද්ධා තකත් කීම, වෙන් වූ අශ්‍රි සාමයන් එක් වන්නට තකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත් කීම, සංභාග්‍රහණය ඇති කිරීමට යන්ත්‍රමත්ත්‍රාදිය කැරැදීම, ඔම් පාපු කරන හදි හුනීම කිරීම, තැපෙන්නට යන දරාගම් රැකකන්නට පිළියම් කිරීම, දිව්‍යභව බැඳීම, මත්ත්‍රාදි බලයෙන් හනු කදි කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කත් අඟුළු වැටෙන්නට මතුරු දැමීම, කැබපතෙහි දේවතාවෙගය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා ජෙන කියැවීම, දෙවදත්තක ලවා ජෙන කියැවීම, ජිවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඩු පිදීම, මතුරු දපා මුවෙන් ගිනි ජල් විසිදවීම, මතුරු දපා සිරිකත කැඳවීම යන මෙබඳු වූ තිරස්ථිත පිද්ධයෙන්, මිත්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ද අන් මෙබඳු වූ ද තිරස්ථිතපිද්ධයෙන්, මිත්‍යාච්ඡයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වෙයි.

52. යථා වා පනෙනෙහෙ ගොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාග්ගිණා සඤ්ඤාසාති හොජ්තාති අඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තිරච්ඡාතවිජ්ජාය ඡෙව්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති - සෙය්‍යපිදං: සන්තිකමමං පණ්ඩිතමමං භූරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ජකමමං වජ්ජපරිකිරණං ආවමනං නගාපනං ජුගතං වමනං විරෙවනං උග්ගිවිජෙරවනං අබ්බවිජෙරවනං සිසවිජෙරවනං කණ්ණකෙලං තෙතතපතප්පතං තච්ඡකමමං අඤ්ඤාතං පච්චඤ්ඤාතං සාලාකිසං සලලකතතිසං දුරකතතිච්ඡාතං මූලකෙසජ්ජාතං අනුපාදාතං ඔසසිතං පටිමොකෙධා. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡාතවිජ්ජාය ඡෙව්ඡාජ්චා පටිවිජ්ජා ගොතී. ඉද්ධපි'ස්ස ගොති සිලකමං.

53. අථ ඛො සො අමබව්ථ භික්ඛු එවං සිලසමපනෙතා න කුණොපි තසං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරනො. සෙය්‍යථාපි අමබව්ථ ඛතතිසො මුඤ්ඤාතිසෙතො තිහතපච්චාමිසෙතො න කුණොපි තසං සමනුපස්සති යදිදං පච්චිජ්ජිකපතො, එවමෙව ඛො අමබව්ථ භික්ඛු එවං සිලසමපනෙතා න කුණොපි තසං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරනො. සො ඉමිණා අරිසෙන සිලකඩකින සමනනාගතො අර්ඤ්ඤාතං අතවජ්ජුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං ඛො අමබව්ථ භික්ඛු සිලසමපනෙතො ගොති.

54. කථංඤ්ඤා අමබව්ථ භික්ඛු ඉද්ධියෙසු ගුහතඤ්ඤාතො ගොති? ඉධ අමබව්ථ භික්ඛු වක්ඛන්තා රුපං දිස්වා න තිමිත්තකාහි ගොති නානුමිසඤ්ඤානගාහි. යථාධිකරණමෙතං වක්ඛන්තිසං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා - දෙමිනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අභියංගවේයස්සා තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති රක්ඛති වක්ඛන්තිසං, වක්ඛන්තිසං සංවරං ආපජ්ජති. සොනතත සද්දං සුඤ්ඤා - පෙ-ඤ්ඤාතං ගතං සාධිතං - පෙ- ජිවිකාය රසං සාධිතං - පෙ- කාසෙන පථාධිකං චුචිතං - පෙ- භික්ඛා ධම්මං විඤ්ඤාතං න තිමිත්තකාහි ගොති නානුමිසඤ්ඤානගාහි. යථාධිකරණමෙතං මිතිජ්ජිසං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමිනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අභියංගවේයස්සා තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති රක්ඛති මිතිජ්ජිසං. මිතිජ්ජිසං සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරිසෙන ඉද්ධියංචරෙන සමනනාගතො අර්ඤ්ඤාතං අබ්බාසෙකසුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං ඛො අමබව්ථ භික්ඛු ඉද්ධියෙසු ගුහතඤ්ඤාතො ගොති.

52. යම්කිසි දැනුම හවත් මහණවුණේදී සැදහැසෙන් දුන් බොහෝ වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රතිසිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩිතයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩිතකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තුපරිකරණ, මතුරු දසා මුව දෙවීම, මතුරු දසා අනුත් නැවීම, අනුතව සෙත් පතා බිහි පිදීම, ගිහියනට වමන කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලග විරේක කරවීම, වස්ති කිරීම, ගිවි පරේවන බෙත් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පියා දීම, ඇස සිසිල ගත්වන බෙත් තෙල් පිසීම, ගිහියනට තයා කිරීම, ඇස පටලයට කාරම් අදුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගත්වන අදුන් සාදා දීම, ඇස උල්ඇණ ලෙඩට බෙත් දීම, ශල්‍යකම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළිකම් කිරීම, මුල්බෙහෙත් දීම, කාරම්බෙත් බැඳ වණ පුව වූ පසු ඒ වා ගලවා දීම” යා යි මේ ආදී වූ තීරණවිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාචරයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද මුහුණේ සිරස වේ.

53. අම්බවිසුත්තය, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිල්වත් වූයේ, සිරසාවර හේතුයෙන්, කිසි ම එක ද අසංවරයකින් පහල විශා හැකි බියක් නොදකී. අම්බවිසුත්තය, ක්‍රියාශිෂේකයෙන් මුදුනැ අභිෂේක ලත්, වැනැහුණු සතුරන් ඇති, ක්‍රියායෙන් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විශා හැකි මොන ම බියකුත් යම්කිසි නොදක්වත් ද, අම්බවිසුත්තය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් සිල්වත් වූයේ, (තමාගේ ඒ) සිරසාවර හේතුයෙන් කිසි එක ද අසංවරයකින් ඉපැදියා හැකි බියක් නොදකී. හේ මේ ආදී සිරසකඩයෙන් සම්පන්න වූයේ, සිය සත්ත්ව නිවැරදි වූ කායික මානසික ප්‍රචය විදී. අම්බවිසුත්තය, මහණ තෙමේ මෙසේ සිල්වත් වෙයි.

54. අම්බවිසුත්තය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉපුරන්හි වැසු දොර ඇත්තේ වේ ද ? යත්: අම්බවිසුත්තය, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දක, ශ්‍රවණයෙන් එහි ලකුණු නොගත්තේ වේ. ශ්‍රවණයෙන් අත්පා ඇ අවිසමවල අසුරු සිතට නොගත්තේ වේ. යම් කරුණකින් වක්‍රජිහියය වසා නොගෙන වසත්තනු හේ විතකසත්තානගට විමම් ලෝභ දෙමිතස් ආදී ලාභීක අකුශල සම්භාවයෝ නැවැත නැවැත වැස්සෙත්තානු ද, එහි සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. ඒ වක්‍රජිහියය හේ රකි. ඒ වක්‍රජිහියයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනිත් හඬ අසා...තැනැසෙන් ගඳ ආශ්‍රාණය කොට...දිවෙත් රස ආභාදය කොට...කසින් ස්ප්‍රභව්‍යාසාසී කොට...සිතින් දහම් අරමුණු දහ, ශ්‍රවණයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නොවේ. යම් කරුණකින් ශ්‍රෝත්‍රෙහියය...ශ්‍රාණෙහියය...ජිහ්වෙහියය...කාශෙහියය...මහාහියය සංවර කොට නොගෙන වසත්තනු හේ විතකසත්තානගට විමම් ලෝභය දෙමිතස් ආදී ලාභීක අකුශල බිම්බෝ නැවත නැවත වැස්සෙත්තෝ ද, ඒ ශ්‍රෝත්‍රෙහියයාගේ...ශ්‍රාණෙහියයාගේ...ජිහ්වෙහියයාගේ...මහාහියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර...ශ්‍රාණ...ජිහ්ව...කාශ...මහාහියය රකි. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉපුරසංවරයෙන් සම්පන්න වූයේ. සිය සත්ත්ව අවිශාසක ප්‍රචය විදී. අම්බවිසුත්තය, මෙසේ මහණ තෙමේ ඉපුරසංවරයෙහි වැසු දොර ඇත්තේ වේ.

55. කථංඤ්ච අමබව්ඨ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්නනාගතො හොති ? ඉධ අමබව්ඨ භික්ඛු අභික්ඛානෙන පටික්ඛානෙන සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ පිලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සම්ඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සංඛාරිපත්තච්චරඛාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී හොති, උච්චාර-පසාරාචකමේම සම්පජානකාරී හොති, ගතෙ සිතෙ නිසිතෙන පුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ භුණ්හිතාදෙව සම්පජානකාරී හොති. එවං බො අමබව්ඨ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්නනාගතො හොති.

56. කථංඤ්ච අමබව්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ?

ඉධ අමබව්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන ච්චරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩානෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමිති සමාදායෙව පක්කමිති. සෙය්‍යථාපි අමබව්ඨ පක්ඛි සතුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තගාණංච ඛෙති, එවිමේව බො අමබව්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන ච්චරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩානෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමිති සමාදායෙව පක්කමිති. එවං බො අමබව්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

57. සො ඉමිනා ව අරියෙත සීලකඩකේන සම්නනාගතො ඉමිනා ව අරියෙත ඉද්දියංචරෙන සම්නනාගතො ඉමිනා ව අරියෙත සති-සම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්නනාගතො ඉමියං ව අරියං සන්තුට්ඨියං සම්නනාගතො විවිත්තං සෙතංසතං හජ්ඣි අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං භිජ්ඣුතං පුශ්‍යං චනපථං අනෙකාකායං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ජාගතං පිණ්ඩපාත-පටික්ඛානෙනා නිසිදති පලලඛිකං ආභුජ්ඣා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

58. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහංග විගතාභිජජ්ඣිත ඓතිකා විහරති අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොඛෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහංග අබ්‍යාපත්තවිනේශා විහරති සංඛපාණ්ඤානසිත්තානුකම්පි, බ්‍යාපාදපදෙසං විත්තං පරිසොඛෙති. චිත්තමුඛං පහංග විගතචිත්තමුඛො විහරති ආලොකකඤ්ඤි සතො සම්පජානො, චිත්තමුඛං විත්තං පරිසොඛෙති. උභවිච්ඡාකකුච්චං පහංග අනුභූතො විහරති අභිකිත්තං මුපසත්තවිනේශා, උභවිච්ඡාකකුච්චං විත්තං පරිසොඛෙති. විචිකිච්ජං පහංග නිණ්ණපිචිකිච්ජො විහරති අකථංසාපි කුසලෙසු බමේමසු, විචිකිච්ජං විත්තං පරිසොඛෙති.

55. අමබර්ධය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? යත්: අමබර්ධය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි, පෙරළා නැවැත්මෙහි (ආපසු හැරීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදිත් බැලීමෙහි මනා නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිවීමෙහි දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. සහල සිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. අහර ගැන්මෙහි පැන් පිමෙහි පිටිකැට්ටි ආදිය කෑමෙහි, මිටි-ණි ආදිය රස විඳීමෙහි, නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගම්නෙහි සිවුමෙහි හිඳුමෙහි නිඳුමෙහි පිඬුමෙහි බිණුමෙහි නොබිණුමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. අමබර්ධය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ සිහි නුවණින් යුත් වෙයි.

56. අමබර්ධය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ලද පමණින් සතුටු වේ ද? යත්: අමබර්ධය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරෙන් ද, කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද තෘප්ත වෙයි. හේ යම් යම් තෘප්තයට නික්මා යේ ද, අවපිරිකර පමණක් ම ගෙන නික්ම යෙයි. අමබර්ධය, අත්තවු ඇති කුරුළු තෙමේ තමා පියා හඹා යන හැම තැනට ම පියාපත් බර සහිත ව ම යමසේ පියාඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරුන් කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ අහරින් තෘප්ත වෙයි. හේ තමා යන යන තැනට පා සිවුරු ආදී අව පිරිකර පමණක් ම රැගෙන යෙයි. අමබර්ධය, මහණ තෙමේ මෙසේ තමා ලත් පසගෙහි (ලද පමණින්) සතුටු වෙයි.

57. අමබර්ධය, ඒ මහණ මේ ආසී සිලසකකියෙන් සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉඤ්ඤාංගයෙන් ද...මේ ආසී සමාතිසම්ප්‍රජනායෙන් ද...මේ ආසී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසමූල පථිත කුඳුල්ලි කිරිඳුනා සොහොන් වනපෙත් එළිමහන් පිදුරුලෙන් යන මේ කි කිසි ජනශ්‍රේෂ්ඨයෙකුගේ සත්තය කෙරෙයි. හේ පිඬු සෙවීමට ගොස් පෙරළා ආයේ, පසුබැස්සී පලක් බැඳ, උඩුකය කෙළින් තබා ගෙන, කම්පිතතට ගොමු කොට සිහිය ඵලබ්‍ධා කිදී.

58. හේ ලොව කෙරෙහි අභිජ්ඣාව (ඇල්ම) හැර, ඇලුම් හල සිහින් වෙතෙයි. ඇල්ම කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද දේශය (කරන) බැහැර කොට ව්‍යාපාදය රහිත සිතැත්තේ හැම පණ ඇති සතුන් කෙරේ සිතානුකම්පි වෑ වෙසේ. ව්‍යාපාද දේශය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඥානමිඤ්ඤා (තැනමිඳුව) බැහැර කොට, පහ වූ ඥානමිඤ්ඤා ඇත්තේ, දව රු දෙක්හි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥාව ඇත්තේ, සිහියෙන් නුවණින් යුක්ත වෑ වෙතෙයි. උදහසත් කුකුළත් සිහින් බැහැර ලා අනුභූත වෑ සංඝන් සිත් සතත් ඇතියේ, උදහස් කුකුළු දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය බැහැර කොට, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සැක නොකරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

59. සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිකසා ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයොජේය්‍ය තස්ස තෙ කම්මනතා සම්පේක්ඛය්‍යං, සො යාති ච පොරුණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්ධිකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය, තස්ස ඵචමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බ ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයොජේය්‍ය තස්ස මෙ තෙ කම්මනතා සම්පේක්ඛං පු සො'හං යාති ච පොරුණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්ධිකරෙය්‍ය. අත්ථි ච මෙ උත්තරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය'ති. සො තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිග්‍යව්ජය්‍ය සොමනස්සං.

60. සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිකසා ආබාධිකො අස්ස උක්ඛිතො බාලුහ-
ගිලානො, හත්තං චස්ස නව්ජ්ඤෙය්‍ය, න චස්ස කායෙ බලම්භතා. සො
අපරෙත සම්පෙත තමා ආබාධා මුළෙව්‍ය්‍ය හත්තඤ්ඤා ඡාදෙය්‍ය සියා
චස්ස කායෙ බලම්භතා. තස්ස ඵචමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බ ආබාධිකො
අසොයං උක්ඛිතො බාලුහගිලානො හත්තං මෙ නව්ජ්ඤෙය්‍ය න චස්ස මෙ
ආයි කායෙ බලම්භතා. සො'මහි ඵතරහි තමා ආබාධා මුත්තො හත්තඤ්ඤා
මෙ ඡාදෙති අත්ථි ච මෙ කායෙ බලම්භතා'ති, සො තතොතිදුතං ලහෙථ
පාමොජ්ජං අධිග්‍යව්ජය්‍ය සොමනස්සං.

61. සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිකසා බ්‍යතිතාගාරෙ බ්‍යඤ්ඤා අස්ස, සො
අපරෙත සම්පෙත තමා බ්‍යතිතාගාරා මුළෙව්‍ය්‍ය සොත්තිතො අබ්බසෙත,
න චස්ස කිඤ්ඤි භොගාතං ව්‍යො, තස්ස ඵචමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බ
බ්‍යතිතාගාරෙ බ්‍යඤ්ඤා අසොයං, සො'මහි ඵතරහි තමා බ්‍යතිතාගාරා මුත්තො
සොත්තිතො අබ්බසෙත. තත්ථි ච මෙ කිඤ්ඤි භොගාතං ව්‍යො'ති. සො
තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිග්‍යව්ජය්‍ය සොමනස්සං.

62. සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිකසා දුසො අස්ස අත්තනායිකො පරිචිතො
න යෙනකාමිඛාමො, සො අපරෙත සම්පෙත තමා දුසො මුළෙව්‍ය්‍ය
අත්තනායිකො අපරිචිතො භුජ්ඣො යෙනකාමිඛාමො, තස්ස ඵචමස්ස:
'අහං ඛො පුබ්බ දුසො අසොයං අත්තනායිකො පරිචිතො න යෙන-
කාමිඛාමො, සො'මහි ඵතරහි තමා දුසො මුත්තො අත්තනායිකො
අපරිචිතො භුජ්ඣො යෙනකාමිඛාමො'ති. සො තතොතිදුතං ලහෙථ
පාමොජ්ජං, අධිග්‍යව්ජය්‍ය සොමනස්සං.

59. අමබවයිස, යමිසේ පුරුෂයෙක් ණය ගෙන කමාන්ත කරන්නේ ද, ඔහු හේ කමාන්ත සමාදා වන්නේ නම්, යම් පරණ ණයක් ඇතොත් ඒ හැම ගෙවා නිම කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි යමක් ඇතොත් එය අමුදරුවන් රක්කු පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම මූල දී ණයට මුදල් ගෙන කමාන්ත කෙළෙමි. ඒ මගේ කමාන්ත සමාදා විය. ඒ මම, පරණ ණයක් වී නම්, ඒ හැම ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. මත්තෙහිත් අමුදරුවන් රක්කට ඉතිරි වූ මුදලෙන් මට ඇතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ඒ ණයෙන් මිදීම කරණ කොට ගෙන හෝ සතුට ලබන්නේ ය, සොමිතසට පෑමිණෙන්නේ ය.

60. අමබවයිස, යමිසේ මිනිසෙක් රෝගී වූයේ දුකට පෑමිණියේ, දැඩිලෙස හිලන් වූයේ ද, ඔහුට ආහාරත් නො රිසියේ ද, ඔහු හේ ඇත පනහි වාරු පමණකුත් නො වූයේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ලෙඩින් මිදී නම්, ඔහුට අහරත් රිසියේ නම්, ඔහු ඇතපත වාරුත් ඇති වේ නම්, “මම වූ කලී පෙරු දුකට පත්, දැඩි හිලන් ලෙඩෙක් වීමි. මට අහරත් නො රිසි විය. ඇතපත වාරුත් නැති විය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහරත් රිසියෙයි. ඇතපතත් වාරු ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් ඔහුට වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමිතසට පෑමිණෙන්නේ ය.

61. අමබවයිස, යමිසේ මිනිසෙක් හිර ගෙහි බැදුණේ වන්නේ ද, හේ පටු කලෙක බත නො වසද පහසුවත් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, ඒ හෙයින් ඔහු හේ කිසි හෝගපිතාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙරු හිර ගෙහි බැදුණෙමි වීමි, ඒ මම දැන් ඛතය නොවසද ලෙහෙසියෙන් ම එයින් මිදුණෙමි, මගේ හෝගයතට ද කිසි හානියක් නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමිතසට පෑමිණෙන්නේ ය.

62. අමබවයිස, යමිසේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දහ පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යැ හැකි වූයේ, ඒ දයනාවසයත් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යැ නො හැකි දයයෙක් වීමි. ඒ මම දැන් ඒ දයනාවසයත් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇත්තෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තෙමි නිදහස් වූයෙමි, කැමැති අතෙක යැ හැකිසයමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමිතසට පෑමිණෙන්නේ ය.

63. සෙය්‍යථාපි අමබව්ඨ සුරිසො සබ්බො සන්තොයො කන්තාරභාන-
මය්‍යං පටිපජ්ජස්ස දුබ්බිකං සප්පට්ඨයං. සො අපරෙත සමයෙත තං
කන්තාරං තිත්ථෙරස්ස සොච්ඡා ගාමිනං අනුපාපුණ්ණස්ස බෙමං අප්පට්ඨයං.
තස්ස එවමෙය්‍ය: ‘අහං ඛො පුබ්බෙ සබ්බන්තා සන්තොයො කන්තාරභානමය්‍යං
පටිපජ්ජං දුබ්බිකං සප්පට්ඨයං. සො’මිති එතර්භි තං කන්තාරං තීණ්ණං
සොච්ඡන්තා ගාමිනං අනුපාපුණ්ණං බෙමං අප්පට්ඨය’න්ති. සො තතො තිදුතං
ලහෙථ පාමොජ්ජං අභිග්ගෙව්ණස්ස සොමනස්සං.

එවමෙව ඛො අමබව්ඨ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රුහං යථා බ්බන්තාගාරං
යථා දුසංඝං යථා කන්තාරභානමය්‍යං එවං ඉමෙ පඤ්චානිවරණ
අප්පට්ඨෙ අත්තති සමුප්පස්සති. සෙය්‍යථාපි අමබව්ඨ අනුණං යථා
ආරොග්‍යං යථා බ්බන්තා මොක්ඛං යථා භුජ්ජං යථා බෙමන්තභුක්ඛං එවමෙව
ඛො අමබව්ඨ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චානිවරණ පභිනෙ අත්තති සමුප්පස්සති.

64. තස්මිමෙ පඤ්චානිවරණ පභිනෙ අත්තති සමුප්පස්සන්තො
පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමානති,
පස්සාදාකායො සුඛං වෙඤ්ඤති, සුඛිත්තං විත්තං සමාධිගති.

65. සො විච්ඡෙච්ච කාමෙහි විච්ච්ච අකුසලෙහි බ්බමෙහි සවිතක්ඛං
සප්චාරං විචෙකජ්. පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජි විතරති. සො
ඉමෙමෙව කායං විච්ඡෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්නති පරිසන්නති
පරිපුරති පරිපුරති. තාස්ස කිද්දුති සබ්බාචන්තො කායස්ස විච්ඡෙකජෙන
පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

66. සෙය්‍යථාපි අමබව්ඨ දසකං ත්‍යාපණං වා න්‍යාපකන්තවාසී
වා කංසථාලෙ ත්‍යානිගුණිණි අකිරිතො උදකෙන පරිපෙඨාසකං
පරිපෙඨාසකං සන්තායස්ස, සායං ත්‍යානිගුණිණි සෙත්තානුගතො සෙත්තාපරෙතො
සන්තාරමාහිරි පුට්ඨං ඤානසත්තං, ත ව පහසරිණි,

එවමෙව ඛො අමබව්ඨ භික්ඛු ඉමෙමෙව කායං විච්ඡෙකජෙන පිතිසුඛෙන
අභිසන්නති පරිසන්නති පරිපුරති පරිපුරති. තාස්ස කිද්දුති සබ්බාචන්තො
කායස්ස විච්ඡෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදම්පිස්ස හොති
වරණසම්මං.

67. පුනච පරං අමබව්ඨ භික්ඛු විතක්ඛප්චාරං වූපසමා අජ්ඣන්තං
සම්පසාදනං මේතසො එසොදිහාචං අවිතක්ඛං අප්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං
දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජි විතරති. සො ඉමෙමෙව කායං සමාධිජෙන
පිතිසුඛෙන අභිසන්නති පරිසන්නති පරිපුරති පරිපුරති තාස්ස කිද්දුති
සබ්බාචන්තො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

63. අමබර්ධය, යම්සේ ධනවත් තෝගසමිපත් ඇති මිනිසෙක් කැමතිහ, උච්ඡුරු ඇති, දිගතැනි, දික් මහකව බස්නේ ද, හේ මද කලකට පසු යම්සේ ඒ දිග තැනි පෙරදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උච්ඡුරු තැනි විපත් තැනි ගමකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර ධන ඇතිසෙමි, තෝග සමිපත් ඇතිසෙමි, දිග තැනි කැමතිහ උච්ඡුරු ඇති දික් මහකව බවසෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කතර ඉක්මැවිමි. උච්ඡුරු තැනි බිය තැනි ගමකට බවුසෙමි වෙමි”යි මේසේ සිතෙක් වන්නේ තම, හේ එ කැරැණින් සතුට ලබන්නේ ය, තෝගසමිපත් පැමිණෙන්නේ ය. අමබර්ධය, එසේ ම මහණ තෙමෙ ණයක් මේත්, ලෙඩක් මේත්, ගිරිතෙයක් මේත්, කතරමහත් මේත් (පිළිවෙලින්) මේ පත නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. ණයෙන් මිදුණු බව හේ, ලෙඩින් මිදුණු බව හේ, ගිරිතෙන් මිදුණු බව හේ, නිවහල් බව හේ, උච්ඡුරු තැනි බිම සේ පිළිවෙලින් මේ නිවරණ පස දුරු වීම තමා කෙරෙහි දකී.

64. මේ නිවරණ පස සහ වුවත් තමා කෙරෙහි දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවානට ප්‍රීතිය උපදී. සිතැ ප්‍රීතිය ඇත්තකුගේ නාම කය යන්නෙදී. සන්තූන් නාම කය ඇත්තේ සුව පිදී. සුවාසියු සිත එකඟ වේ.

65. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වූ ම, සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් වෙන් වූ ම, විතකිසසිත විචාරසසිත විචිකසෙත් උපත්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු විත ඛ්‍යාතය ලැබූ වෙසේ.

හේ මේ කය ම විචිකසෙත් උපත් පිති සුවයෙන් තෙමයි, හාත් පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හාත්පසින් සැසි කෙරෙයි. සියලු අග පසග ඇති ඔහුගේ ඒ මුළු කසෙහි ඒ විචිකසෙත් පිති සුවයෙන් පැතිරු නොගත් (සැසි නො කැරැණු) කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

66. අමබර්ධය, යම්සේ දක්ෂ කිලිසගත් හෝ කිලිසකු හේ අකැවැත්සෙක් හෝ ලොභොතලිසක නානසුණු බනා දිග ඉස ඉස පිළි කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඩි කැවැදුණු දිග ඇත්තේ, හැම තැන ම දිගෙන් යුත් වූයේ, ඇතුලත පිටත සහිත වූ මුළුල්ල ම දිගෙන් පැතිරු ගියේ, දිගක් නො වැඩුවන්නේ වේ ද, අමබර්ධය, එසේම මහණ තෙමෙ මේ කය ම විචිකසෙත් උපත් පිතිසුවයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හාත්පසින් සැසි කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අග පසග ඇති මුළු කසෙහි විචිකසේ ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. අමබර්ධය, මේ ද ඔහු හේ වරණ ධර්මයක් වෙයි.

67. අමබර්ධය, තව ද මහණ තෙමෙ විතකි විචාර සන්නිදිමේත් සිය සතන්හි උපත්, සිය සතන් පනදවන, සිතැ එකඟ වෙ ඇති, විතකිස තැනි, විචාරය තැනි, සමාසියෙන් උපත්, පිතිසත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි ඛ්‍යාතයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම සමාසියෙන් උපත් පිති සුවයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙත් කෙරෙයි, පුරාලයි, හැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. විචිකසේ ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් ඔහුගේ කසෙහි නො වෙයි.

68. සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ උදකර්ගයෙ ගමිණිගර උබතිදදදකො, තසං තෙවසං පුරුකම්මාය දිසාය උදකසං ආගමුමං, න දකඛිණංය දිසාය උදකසං ආගමුමං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකසං ආගමුමං, න උත්තරාය දිසාය උදකසං ආගමුමං, දෙවො ව න කාලෙත කාලං සමමා ඛාරං අනුසාසෙවෙත්තං, අථ ඛො තඛො ව උදකර්ගද සිතා වාට්ඨාරා උබතිජ්ජාතා තසම්ම උදකර්ගදං සිතෙන වාරිතා අභිසන්තතා¹ පරිසන්තතා² පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකර්ගදසං සිතෙන වාරිතා අපච්චං අසං,

එවමෙව ඛො අමබන්ධ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිපජ්ඣ පිතිසුඛෙන අභිසන්තතා පරිසන්තතා පරිපුරෙති පරිපථරෙති. තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාධිපජ්ඣ පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදම්පි'සං හොති වරණසම්මං.

69. පුත්ථ පරං අමබන්ධ භික්ඛු පිතිසා ව විරුගා උපෙක්ඛෙය්‍ය ව විහරති සතො සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යනතං අරියං ආවික්ඛන්ති: උපෙක්ඛෙය්‍ය සතිමා ඥාපිතාරිති තං තතිසං කිංතං උපෙක්ඛෙය්‍ය විහරති.

හො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකත සුඛෙන අභිසන්තතා පරිසන්තතා පරිපුරෙති පරිපථරෙති, තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපට්ඨිතකත සුඛෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ උපලිතිසං වා පද්මිතිසං වා පුඤ්ඤිකිතිසං වා අසොකවිමාති උපලාති වා පද්මාති වා පුඤ්ඤිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවදාති උදකානුක්කතාති අනෙතාතිමුක්කපට්ඨිති තාති යාව වග්ගා යාව ව මුලා සිතෙන වාරිතා අභිසන්තතා පරිසන්තතා³ පරිපුරෙති පරිපච්චාති තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතං උපලාතං වා පද්මාතං වා පුඤ්ඤිකාතං වා සිතෙන වාරිතා අපච්චං අසං,

එවමෙව ඛො අමබන්ධ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකත සුඛෙන අභිසන්තතා පරිසන්තතා පරිපුරෙති පරිපථරෙති තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපට්ඨිතකත සුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදම්පි'සං හොති වරණසම්මං.

70. පුත්ථ පරං අමබන්ධ භික්ඛු සුඛසං ව පහානං දුක්ඛසං ව පහානං පුඤ්ඤව සොමනස්සදම්මනස්සාතං අත්ථගමා අදුක්ඛම්මුමං උපෙක්ඛා-සතිපාටිසුද්ධිං වතුත්ථං කිංතං උපෙක්ඛෙය්‍ය විහරති. හො ඉමමෙව කායං පරිපුරෙති වෙතසං පරිසොද්ධෙන ඵරිද්ධා තිසිත්තො හොති තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිපුරෙති වෙතසං පරිසොද්ධෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිසසා ඔදනෙන වජෙත්ත සසිසං පාරුපිද්ධා තිසිත්තො අසං, තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං ඔදනෙන වජෙත්ත අපච්චං අසං, එවමෙව ඛො අමබන්ධ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිපුරෙති වෙතසා පරිසොද්ධතෙව ඵරිද්ධා තිසිත්තො හොති තාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිපුරෙති වෙතසා පරිසොද්ධතෙව අපච්චං හොති. ඉදම්පි'සං හොති වරණසම්මං.

ඉදං ඛො තං අමබන්ධ වරණං.

1. අභිසන්තතා, මජ්ඣ.
2. පරිසන්තතා, මජ්ඣ.
3. අභිසන්තති පරිසන්තති, මජ්ඣ. අභිසන්තති පරිසන්තති?

68. අම්බවංස, යම්කලෙකේ යම් උල්පත්තින් මතු වන දිග ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙර දෙසින් දිග වදනා මගෙන් නොවන්නේ ද, දකුණු දෙසින්...පැසිම දෙසින්...උතුරු දෙසින් දිග වදනා මගෙන් නොවන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කල කිසි පරිදි නොවන්නේ ද, එකෙකුදු වුවත් ඒ දිගවිලෙක් සිසිල් දිග දහර මතු වී ඒ දිග විල ම සිසිල් දිගෙන් කැමැත්තේ ද, හාත්පසින් කැමැත්තේ ද, පුරා ලත්තේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු දිග-විලෙහි සිසිල් දිගෙන් නොපැතුරුණු කිසි ද කැනෙත් නොමැත්තේ ද, අම්බවංස, එසේ ම මහණ කෙමේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් පිති-සුවයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. පිති සුවයෙන් හැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් නොපැතිර ගිය කිසි ද කැනෙත් නොවෙයි. මේ ද ඔහුගේ චරණධර්මයක් වේ.

69. අම්බවංස, තව ද මහණ කෙමේ ප්‍රීතිය ද සංසිද්ධිමත් උපේක්ෂා-යෙන් ද සුක්ක වැසියෙකුගේ හා නුවණින් හා සුදු වැඩෙකුගේ. සුවය ද කසින් විදි. ආසියාගේ යම් ඒ ධ්‍යානයක් කරණ කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරඹූ 'උපේක්ෂාව ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුව වූයුම් ඇත්තේ ය' යි කියත් ද, එසේ වූ තෙවැනි ධ්‍යානය ලැබ ගේ වෙතේ.

ගේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර නොගිය කිසි ද කැනෙත් නොවෙයි.

අම්බවංස, යම්කලෙකේ උපුල්විලෙක හෝ පිසුම්විලෙක හෝ පමේර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පිසුම් හෝ පමේර හෝ දිගෙහි උපන්නේ, දිගෙහි වැඩුණේ, දිගෙන් නොකැකුණේ, දිග තුළ ම හිලි වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අත දක්වාත් මුළු දක්වාත් සිසිල් දිගෙන් තෙමුණේ හාත්පසින් තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන ම වැදගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පිසුම්වලා හෝ පමේරවලා හෝ සිසිල් දිගෙන් වැද නොගත් කැනෙත් නොමැත්තේ ද, අම්බවංස, එසේ ම මහණ කෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, ඔහු සියලු කයෙහි එයින් හාත්පසින් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද කැනෙත් නොවෙයි. මේ ද ඔහුගේ චරණධර්මයක් වෙයි.

70. තව ද අම්බවංස, මහණ කෙමේ සුඛවේදනාවක් දුරු ලිමෙන් දුබ වේදනාවක් දුරු ලිමෙන් පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමනස් දෙක පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපේක්ෂා සමාන යන මොවුන් ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිවු වන ධ්‍යානය ලැබ වෙතේ. ගේ මේ කය ම පිරිසිදු පැහැයට සිහින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි.

ඔහු මුළු කයෙහි පිරිසිදු පැහැයට සිහින් පැතිර වැද නොගෙන සිටි කිසි ද කැනෙත් නොවෙයි.

යම්කලෙකේ පුරුෂයෙක් පුදු වෙත් කිසි යහපත වැඩහිට ගෙන හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ සියලු කයෙහි පුදු වෙත් නොවැසුණු කිසිදු කැනෙත් නොවන්නේ ද, අම්බවංස, එසේ ම මහණ කෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු පැහැයට සිහින් පැතිර වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද කැනෙත් නොවෙයි. මේ ද ඔහුගේ චරණධර්මයක් වේ.

71. [පුන ච පරං අමබන්ධ] සො ඵලං සමාසිතෙ විනත පරිපුද්ධි පරිසොද්ධතෙ අනඛිකණේ විගතූපකක්ඛිලසෙ චූද්දතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජනතො ඤ්ඤදක්ඛනාය විතං අභිනිහරති අභිනිතොමෙති. සො ඵලං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතූමමහාසුතිකො මානාපෙතතිකසමාවො ඔදනකුමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-භෙදනවිද්ධංසනධම්මො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති.

සෙසාථාපි අමබන්ධ මණි චෙචරියො පුභො ජාතිමා අධිංගො පුපරිකම්මකතො අචේ, විපාසනො අනාපිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තනුස්ස පුතො අචුතං නිලං වා පිතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුපුතං වා. තමෙන චකුමා පුරිසො හත්ථ කුරිකි පච්චෙවෙකෙති: අයං ඛො මණි චෙචරියො පුභො ජාතිමා අධිංගො පුපරිකම්මකතො අචේ, විපාසනො අනාපිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො. තත්ථිදං පුතං අචුතං නිලං වා පිතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුපුතං වා'ති.

ඵලමෙව ඛො අමබන්ධ භික්ඛු ඵලං සමාසිතෙ විනත පරිපුද්ධි පරිසොද්ධතෙ අනඛිකණේ විගතූපකක්ඛිලසෙ චූද්දතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජනතො ඤ්ඤදක්ඛනාය විතං අභිනිහරති අභිනිතොමෙති. සො ඵලං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතූමමහාසුතිකො මානාපෙතතිකසමාවො ඔදනකුමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-භෙදනවිද්ධංසනධම්මො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති. ඉදම්පි'ස්ස භොති පිජ්ජාය.

72. සො ඵලං සමාසිතෙ විනත පරිපුද්ධි පරිසොද්ධතෙ අනඛිකණේ විගතූපකක්ඛිලසෙ චූද්දතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජනතො මෙතාමිංසාකායං අභිනිමිතනාය විතං අභිනිහරති අභිනිතොමෙති. සො ඉම්මා කායං අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතනා රූපිං මනොමිං සබ්බඛතපට්ඨඛිං අභිනිඤ්ඤාය.

71. තව ද අම්බවිසුම, මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පාහැසර වූ කල්හි, අඛණ්ඩ රහිත කල්හි, වින්තෝපකෙලය දුරුවා හිම කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, විවසුන් බවුනට සුදුසු වූ කල්හි, භික්ෂු කල්හි, නිසල වූ කල්හි, විවසුන් තුවණ පිණිස සිත ඒ අතට කොමු කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරි. හේ “මහේ කස වූ කලි රූපි ය, මහාභූත සතරින් තිපත්තේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් පහල වූයේ ය, බත් කොමු අතරින් වැටුණේ ය, අතිසබ්බ ද දුගඳ හරනුවට සුවඳ විලෙවුන් ඉළියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් කළ යුතු බව ද, එසේ කළ ද බිඳෙන බව ද විසිරෙන බව ද යන මේ ද භව්‍යාව කොටැත්තේ ය. මහේ මේ සිත ද මේහි ලැග්ගේ ය, මේහි බැදුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී.

අම්බවිසුම, යම්කෙසේ කොටුරු වූ පිරිසිදු ආකරයක පහල වූ, අවැස් වූ, මොනොවට පිරිසම කරණ ලද, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිරිසිදු වූ බෝවතාදි හැම අයුරින් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමණක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ, රත් පැහැ වූ, රත් පැහැ වූ, සුදු පැහැ වූ හේ පමු පැහැ වූ සුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි තබා ගෙන “මේ වූ කලි කොටුරු වූ, පිරිසිදු ආකරයෙහි උපන්, අවැස්, මොනොවට පිරිසම කරුණු, සිසුම්, වෙසෙසින් පහන්, පිරිසිදු, බෝවතාදි හැම අයුරින් සම්පූර්ණ වූ වෙරළ මණක. මෙහි නිල්වත් රත්වත්, සුදුවත්, රත්වත් වූ මේ සුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ” යැ යි සලකා බලන්නේ ද, අම්බවිසුම, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පාහැසර වූ කල්හි, කෙලෙස් යටි පත් කල්හි, උපක්ලේශ පන වූ කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්මෝග්‍ය කල්හි, භික්ෂු කල්හි, නිසල වූ කල්හි, විවසුන් තුවණ පිණිස සිත කොමු කෙරෙයි, එය අතට නමා හරි. එසේ වූ හෙ තෙමේ “මහේ මේ කස වූ කලි රූපි ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් බැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍ර ශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු ඇ අතරින් වැටුණේ ය, අතිසබ්බ ද දුගඳ හරනට සුවඳ විලෙවුන් ඉළියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ යුතු බව ද, එය කළත් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ ද භව්‍යාව කොට ඇත්තේ ය, මහේ මේ සිත ද මේහි ලැග ගත්තේ ය, මේහි බැදුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී. මේ ද ඔහුගේ පිදුමෙන් වෙයි.

72. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, දිල්ව කල්හි, අංගණ (කෙලෙස්) රහිත කල්හි, උපකෙලය විහත කල්හි, මැද වූ කල්හි, සංඤ්ඤා ඉපැදවීමට කෝෂ්‍ය කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත කොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරිතෙන් රූපි වූ, හැම අතපසකින් යුත්, අවිකල් ඉඳුරත් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

සෙය්‍යථාපි අමබ්බස්ස පුරිකො මුඤ්ඤා ථිසිකං පබ්බාතෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස: අයං මුඤ්ඤා, අයං ථිසිකා, අඤ්ඤා මුඤ්ඤා, අඤ්ඤා ථිසිකා, මුඤ්ඤාතේව ථිසිකා පබ්බාලොති. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බස්ස පුරිකො අයං කොසිතා පබ්බාතෙය්‍ය, තස්ස ඵවමස්ස: අයං අසි, අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි, අඤ්ඤා කොසි, කොසිතාතේව අසි පබ්බාලොති. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බස්ස පුරිකො අයං කරණකා උද්ධරෙය්‍ය, තස්ස ඵවමස්ස: අයං අභි, අයං කරණකා, අඤ්ඤා අභි, අඤ්ඤා කරණකා, කරණකාතේව අභි උද්ධරෙය්‍ය. ඵවමේව ඛො අමබ්බස්ස භික්ඛු ඵවංසමාභිතො විජ්‍යතා පරිපුද්ධා පරිසොද්ධො අනඛණ්ණෙ විගතුපක්කිලසෙ මුද්දුගො කම්මතිතෙ සිතො ආනෙඤ්ජයතො මනොමයං කායං අභිනිමිතොතො විතතං අභිනිතරති අභිනිතතාමෙති. සො ඉමිමා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතොති රුපිං මනොමයං සබ්බඛාපච්චඛිං අභිනිත්ථිං. ඉද්ධපිංගො හොති විජ්ජාය.

73. සො ඵවං සමාභිතො විජ්‍යතා පරිපුද්ධා පරිසොද්ධො අනඛණ්ණෙ විගතුපක්කිලසෙ මුද්දුගො කම්මතිතෙ සිතො ආනෙඤ්ජයතො ඉද්ධවිධාය විතතං අභිනිතරති, අභිනිතතාමෙති. සො අනෙකමිතිතං ඉද්ධවිධං පච්චත්තං හොති: එකකාපි සුඤ්ඤා භොති, ඛුඤ්ඤා භොති, භුඤ්ඤා භොති, ඵකො භොති, ආචාරාභං තිශ්ඤාභං තිශ්ඤාභං තිශ්ඤාපාකාරං තිශ්ඤාපබ්බතං අපජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පච්චිතා පි උමමුජ්ජතිමුජ්ජං කණෙති සෙය්‍යථාපි උදෙකෙ. උදෙකපි අභිජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පච්චිතං. ආකාසෙපි පලලභෙකන කමති සෙය්‍යථාපි පක්ඛි සකුණො. ඉමෙපි ච්ඡේදිපුරිකො ඵවංමභිද්ධිකො ඵවංමහානුභාවෙ පාණිතා පරිමතති පරිමජ්ජති. යාව භුභමිලොකාපි කාසෙත චිතං විජ්‍යතති.

සෙය්‍යථාපි අමබ්බස්ස දකෙඛා කුම්බකානරො වා කුම්බකාරතොනවාසී වා සුපරිකම්මකතාය මිත්තිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකම්බිතො තං තදෙව කතරො අභිනිප්පාදෙය්‍ය. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බස්ස දකෙඛා දන්තකාරො වා දන්තකාරතොනවාසී වා සුපරිකම්මකතාය දන්තකායෙ යං යදෙව දන්තපිකතිං ආකම්බිතො තං තදෙව කතරො අභිනිප්පාදෙය්‍ය. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බස්ස දකෙඛා සුචණ්ණකාරො වා සුචණ්ණකාරතොනවාසී වා සුපරිකම්මකතාය සුචණ්ණකායෙ යං යදෙව සුචණ්ණපිකතිං ආකම්බිතො තං තදෙව කතරො අභිනිප්පාදෙය්‍ය, ඵවමේව ඛො අමබ්බස්ස භික්ඛු ඵවං සමාභිතො විජ්‍යතා පරිපුද්ධා පරිසොද්ධො අනඛණ්ණෙ විගතුපක්කිලසෙ මුද්දුගො කම්මතිතෙ සිතො ආනෙඤ්ජයතො ඉද්ධවිධාය විතතං අභිනිතරති අභිනිතතාමෙති.

අම්බවැසිය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රා තණ ගසෙකින් තණ කුර (=තණ ගොඩ) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රා තණ ගස ය, මේ එහි තණ ගොඩ ය, තණ ගස එකකි, එහි ගොඩය අනෙකකි, මුද්‍රා තණ ගසෙන් ම එහි ගොඩය මැත් කරන ලද්ද'යි මේගේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බවැසිය, යම්ගේ වූ කලී පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට "මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකක, කොපුව අනෙකක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරණ ලද්ද'යි මේගේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බවැසිය, යම්ගේ වනාහි පුරුෂයෙක් තඹකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ තඹ ය, මේ සැවය ය, තඹ එකක, සැවය අනෙකක, සැවයෙන් ම තඹ ඇද වෙන් කරණ ලද්ද'යි මේගේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බවැසිය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් සමාසිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීපතිමත් කල්හි, කෙළෙස් පහ වූ කල්හි, උපකල්පය දුරු වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෝග්‍ය කල්හි, සිටි කල්හි, නිකල්බවට පත් කල්හි, මනෝමය කායක් මවනු පිණිස සිත නොමු කෙරෙයි, නැවුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ මේ සිරිමත් රූපි වූ, මනෝමය වූ, සියලු අභවයන් සුත්, අවසල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවක් වෙයි.

13. හේ මේගේ සමාසිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීපතිමත් කල්හි, කෙළෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකල්පය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෝග්‍ය කල්හි, සිත කල්හි, නිකල් බවට පත් කල්හි, සංඛිට්ඨඥානය පිණිස (අභිඥාපාදක) පරිකම් සිත මේගෙයි, නැවුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ නොගෙස් වැදුරුම් සංඛිට්ඨ යළි යළිත් පසක් කෙරෙයි (ලබ්ධි). පිණිසයෙන් එකක් ව ම සිටි බහුප්‍රකාර ද ව යළි එකක් වෙයි. තෙමේ පෙනී සිටි, නොපෙනී සිටි. සිත්තියෙන්, පවුරෙන්, පව්වෙන් පිටතට අභයෙහි මෙන් කිසිවෙකු නො ගැටි විහිටිද යෙයි. දිගෙහි මෙන් පොළොවෙහිත් ඔහු විමත් නිලිමත් කෙරෙයි. නොබිඳෙන දිගෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පියාපත් ඇති සතුණයකු සේ අභයෙහි ද පලක් බැඳ යෙයි. ඒ සා මහර්සි ඇති මහානුභාව ඇති සද්ධර්මයන් ද අල්ලයි, අතින් පිරිමිදී, බබලොව දක්වාත් කසිත් සිය වශයෙහි පවත්වයි.

අම්බවැසිය, යම්ගේ දක්ෂ කුමරෙක් හෝ කුමරිකුමරු අතැවැසියෙක් හෝ මොනොවට සකස් කළ මැව්වෙන් තමා පිරිසිදු වූ ඒ ඒ බදුත් කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද, යම්ගේ දක්ෂ දත්ත-කාරයෙක් හෝ දත්තකාරයකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කළ දතෙක්හි තමා පිරිසිදු රූපාදියක් කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද, යම්ගේ දක්ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවකුගේ අතැවැස්සෙක් මොනොවට සකස් කළ රත්තන් තමා පිරිසිදු පිරිසිදු ආකරණ-දියක් කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද, අම්බවැසිය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මේගේ සමාසිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීපතිමත් වූ කල්හි, කෙළෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකල්පය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෝග්‍ය කල්හි, සිත කල්හි, නිකල් බවට පැමිණි කල්හි, සංඛිට්ඨඥානය පිණිස සිත මේගෙයි, සිත නැවුරු කෙරෙයි.

සො අනන්තවිසිතං ඉඤ්චිධං පච්චන්දනාති එකො'පි හුළා ඛන්ධා
නොති ඛන්ධාපි හුළා එකො හොති. ආචිතාවං තිරොනාවං තිරොකුඛිං
තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසල්මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ,
පථවියාපි උම්මුල්ලනිමුල්ලං කුරෙති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකො'පි
අභිජල්මානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසො'පි පලලභෙකක කමති
සෙය්‍යථාපි පක්ඛි සකුණො, ඉඤ්චි'පි වින්දිමුද්දරෙ එවාමිඤ්ඤිකෙ එවං-
මහානුකෘතෙ පාණිනා පරිමන්ති, පරිමජ්ජති, යාව ඛුගමලොකා'පි
කාසෙති වගං වතෙති, ඉදම්පි'ඤ්ඤා නොති විජ්ජාය.

[illegible]

සෙය්‍යාථාපි අමෙවං පුරිතො අභිභවිතොපටිපන්නො සො සුභණ්‍ය
 භග්ගසද්දම්භි මුද්ධිකසද්දම්භි සංඛ්ඛපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දම්භි. තස්ස ඵවමිත්තා
 භග්ගසද්දො ඉතිපි මුද්ධිකසද්දො ඉතිපි සංඛ්ඛපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දො ඉතිපි. ඵවමෙව
 ඛො අමෙවං භික්ඛු ඵට්ඨං සමාහිතො විතො පරිසුඤ්ඤා පරිතොද්දන
 අභාගිකණ්ණං විගතාපකම්මප්පකං මුද්දානං කම්මිතිණං සිතො ආනෙය්‍යන්තො
 දිබ්බාය සොභාමානා විතාං අභිනිභරති අභිතිත්තාමෙති.

සෞඛ්‍ය දිව්‍යාය සෞඛ්‍යාඩ්‍යය විප්ලවය අතිකතනාමානුසිකාය උභය සතුදු පුණ්‍යාති දිව්‍යෙ ව මානුසෙ ව ගෙ දුරේ සනාතිකෙ ව, ඉදමිථංකා සොති විජ්ජාය.

75. සෞ එවිං සමාගිතන වීතොන පරිපුද්දා පරිසොදාතො ආතොද්ද-
පාතොන වෙතොපරිසද්දාණංස විතො. අභිනිතරති අභිනිතොමෙති. සො
පරසතොනං පුරණාලානං වෙතො වෙතො පරිවිව පජාතාති.

සරුතං වා විතතං සරුතං විතතනති පජානාති,
 විතරුතං වා විතතං විතරුතං විතතනති පජානාති,
 සද්දසං වා විතතං සද්දසං විතතනති පජානාති,
 විතද්දසං වා විතතං විතද්දසං විතතනති පජානාති,
 සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනති පජානාති,
 විතමොගං වා විතතං විතමොගං විතතනති පජානාති,
 සබ්බිතතං වා විතතං සබ්බිතතං විතතනති පජානාති,
 විකම්මතතං වා විතතං විකම්මතතං විතතනති පජානාති,
 මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති,
 අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති,
 සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති,
 අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති,
 සමාගිතං වා විතතං සමාගිතං විතතනති පජානාති,
 අසමාගිතං වා විතතං අසමාගිතං විතතනති පජානාති,
 විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති,
 අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

1. **ආපන චරිතපොත (සෙසුමුත් පරිච්ඡේදය)**

හේ තොගෙක් වැදුරුම් ඉදු කොටස් ගලි ගලි ලබයි: පියෙපියෙන් එකෙක් වැ සිට, (ඉදු බෙලෙන්) බොහෝ දෙනෙක් වෙයි, එසේ බොහෝ දෙනෙක් වැ ගලි එකෙක් වෙයි. තෙමේ පෙනී සිටී, නොපෙනී ද සිටී. බිත්තිය සරසින් පවුර සරසින් පව්ව සරසින් විනිවිද අහසෙහි මෙන් කිසිවෙකක් නො ගැටී යෙයි. දියෙහි හේ පොළොවෙහි ද මතු වෙයි, හිලෙයි. පොළොවැ මතු පිට හේ නොබිඳී ගිටි දියෙහි (දියෙහි එරා නොබැස) යෙයි. පක්ෂියකු හේ අහසෙහි පලහින් යෙයි. මේ සා මහරුද්ධිමත් මහානුභාව ඇති සඳහිරුවුදු අල්ලයි, අතින් පිරිමදී. බබ්ලොම් දක්වා ද කසින් තමා වශසයහි පවත්වයි, මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවක් වෙයි.

74. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වැ හිග කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෙත්තය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, තිසල බවට පත් කල්හි, දිව කන් නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි, නැමුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ඇසෙන තෙක් මාන ඉක්මැ සිටි දිවකන් නුවණින් දෙවියන් අයත් වූ ද මිනිසුන් අයත් වූ ද දුරු වූ ද ලොවූ ද සි යත දෙහව ම අසයි.

අම්බවඩ්ස, යමහේ පුරුෂයෙක් දික් මහකට පිළිපත්තේ, හේ බෙර හඬත් මිහිඟුබෙරහඬත් සත්හඬත් පණාබෙරහඬත් ගැටබෙරහඬත් අසන්නේ ද, ඒවා අසන ඔහුට 'මේ බෙරහඬැ' සිත් 'මේ මිහිඟුබෙර හඬැ' සිත්, 'මේ සත් හඬැ' සිත් 'මේ ගැටබෙර හඬැ' සිත් 'මේ පණාබෙර හඬැ' සිත් කියා මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බවඩ්ස, එසේ ම මහණ තෙමේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිවත්මත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෙත්ත වූ කල්හි, සිටි කල්හි, තිසලබවට පත් කල්හි, දිව කන් නුවණ ලබනු පිණිස තම සිත යොමු කෙරෙයි, තම සිත නැමුරු කෙරෙයි.

හේ පිරිසිදු වූ, මිනිස්තට ඇසෙන තෙක් මාන ඉක්මැ පැවැති දිවකන්නුවණින් දුරු වූ ද ලොවූ ද දෙවිහඬත් මිනිස්හඬත් යත දෙහව ම අසයි. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවකි.

75. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෙත්ත වූ කල්හි, සිටි කල්හි, තිසල බවට පත් කල්හි, පරසින් දත්තා නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි, නැමුරු කෙරෙයි. හේ අත් සතුන්ගේ අත් පුඟුලන්ගේ සිත තමා සිතීන් පිරිසිදු දැනැ ගනී: හේ සරාග සිත සරාග සිතැ සි කියා දන ගනී. විතරාග සිත විතරාග සිතැ සි කියා ද දැනැ ගනී. සඤ්ඤා සිත සඤ්ඤා සිතැ සි කියා ද...විතඤ්ඤා සිත විතඤ්ඤා සිතැ සි කියා ද... සමේත්ත සිත සමේත්ත සිතැ සි කියා ද...විතමේත්ත සිත විතමේත්ත සිතැ සි කියා ද...සංකප්පිත සිත සංකප්පිත සිතැ සි කියා ද...විකප්පිත සිත විකප්පිත සිතැ සි කියා ද...මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ සි...අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ සි...සඋත්තර සිත සඋත්තර සිතැ සි...අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ සි...සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ සි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දැනැ ගනී.

සෙය්‍යථාපි අමබව්භ ඉති වා පුරිතො වා දහතෙ වා යුවා මණ්ඩන-
ජාතිතො ආදියො වා පරිසුද්ධො පරිතොදුතො අවෙජ්ඣ වා උදකපතො සකං
මුඛතිමතො පච්චිකෙවසමානො සකණ්ණිකො වා සකණ්ණිකානති ජාතෙය්‍ය,
අකණ්ණිකො වා අකණ්ණිකානති ජාතෙය්‍ය, එවමෙව ඛො අමබව්භ තිකත්‍රු එවං
සමාහිතෙ විතත පරිසුද්ධො පරිතොදුතො අනඛිතණ් විගතූපකකිලෙසෙ
මුද්දුතෙ කම්මනියෙ සීතො ආනෙඤ්ජාතොත වෙතොපරිගඤ්ඤාය විතතං
අභිනීහරති අභිනිත්තාමෙති.

සො පරසත්තාතං පරපුඤ්ජාතං වෙතො වෙතො පරිච්චි පජානාති:

“සරුතං වා විතතං සරුතං විතතනති පජානාති,
විතරුතං වා විතතං විතරුතං විතතනති පජානාති,
සද්දසං වා විතතං සද්දසං විතතනති පජානාති,
විතද්දසං වා විතතං විතද්දසං විතතනති පජානාති,
සමොතං වා විතතං සමොතං විතතනති පජානාති,
විතමොතං වා විතතං විතමොතං විතතනති පජානාති,
සඛිතිතං වා විතතං සඛිතිතං විතතනති පජානාති,
විකම්මතං වා විතතං විකම්මතං විතතනති පජානාති,
මහභතං වා විතතං මහභතං විතතනති පජානාති,
අමහභතං වා විතතං අමහභතං විතතනති පජානාති,
සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති,
අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති,
සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති,
අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති,
විමුතතං වා විතතං විමුතතං විතතනති පජානාති,
අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති.”

ඉදම්පි සො තොති විජජාය.

76. සො එවං සමාහිතෙ විතත පරිසුද්ධො පරිතොදුතො අනඛිතණ්
විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දුතෙ කම්මනියෙ සීතො ආනෙඤ්ජාතොත පුඤ්ඤ-
නිවාසොත්තසාධකාණං විතතං අභිනීහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අතෙක-
විතිතං පුඤ්ඤනිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතීං ආභිසං
නිසෙය්‍යාපි ජාතියො චතසෙය්‍යාපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දසපි ජාතියො
විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාපමපි
ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතසංසමපි ජාතිසතසංසංසමපි අනෙකෙපි
සංචරිතකපො අනෙකෙපි විචරිතකපො අනෙකෙපි සංචරිතවිචරිතකපො
“අමුත්‍රාසිං එවත්තාමො එවංගොතොතා එවංචණණො එවමාතාරො
එවංසුඛද්ධකපටිසංචෙදී එවමාගුපරිගතොතො. සො තතො වුතො අමුත්‍ර
උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංතාමො එවංගොතොතො එවංචණණො එවමාතාරො
එවංසුඛද්ධකපටිසංචෙදී එවමාගුපරිගතොතො. සො තතො වුතො
ඉච්ඡපටතොතො” යි. ඉති සාකාරං සඋද්දුජං අනෙකවිතිතං පුඤ්ඤනිවාසං
අනුසාරති.

අමබන්ධය, යම්ගේ සැරසෙන සුලු සමුදායක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැබලකෙක හෝ පහත් දියබදුනෙක හෝ සිය මුඛසටහන් පිරික්සා බලන්නේ තල කැලැල් ඇසදෙස් තැන සදෙස් තැනැයි දන්නේ ද, දෙස් තැනැ තැන දෙස් තැනැ තැනැයි දන්නේ ද, එසේ ම අමබන්ධය, මහණ තෙමේ තම සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පර සිත් දන්නා නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි.

එසේ වූ හේ අත් සතුන්ගේ අත් පුඟුලන්ගේ සිත් තම සිතින් පිරිසිදු දෑ ගනී:

“සරාග සිත සරාග සිතැයි ද...විතරාග සිත විතරාග සිතැයි ද... සඤ්ඤා සිත සඤ්ඤා සිතැයි ද...විතඤ්ඤා සිත විතඤ්ඤා සිතැයි ද සමෝග සිත සමෝග සිතැයි ද...විතමෝග සිත විතමෝග සිතැයි ද...සංකප්පා සිත සංකප්පා සිතැයි ද විකප්පා සිත විකප්පා සිතැයි ද...මහද්දගා සිත මහද්දගා සිතැයි ද... අමහද්දගා සිත අමහද්දගා සිතැයි ද...සඋත්තර සිත සඋත්තර සිතැයි ද... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැයි ද...සමාහිත සිත සමාහිත සිතැයි ද...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැයි ද...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැයි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැයි ද දෑ ගනී. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවෙකි.

76. හෙ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ති වූ කල්හි, කෙලෙස් තැනි වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, සිටි කල්හි. නිසල බවට පත් කල්හි, පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාතී දෙකක් ද, ජාතී තුනක් ද, ජාතී සතරක් ද, ජාතී පහක් ද, ජාතී දසයක් ද, ජාතී විස්සක් ද, ජාතී තිස්සක් ද, ජාතී සතළියක් ද, ජාතී පනසක් ද, ජාතී සියක් ද, ජාතී දහසක් ද, ජාතී දසවසක් ද, බොහෝ සංවතී කල්ප ද, බොහෝ විවතී කල්ප ද, බොහෝ සංවතී විවතී කල්ප ද, ‘අසෝ තන්ති “මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු පැතූ සටහන් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු අතර ඇතියෙමි වීම, මේ බදු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම, මෙතෙක් ආයු කෙලෙවරක් ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එසින් සැට අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු පැතූ සටහන් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම, මේ බදු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම, මේ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එසින් සැට මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ අනේකවිධ වූ පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ (විඤ්ඤා වශයෙන්) ආහාර සහිත වූ, (නාම ගෝත්‍ර වශයෙන්) උද්දේශ සහිත වූ, බහුවිධ වූ පුරේනිවායස සිහි කෙරෙයි.

සෙය්‍යථාපි අමබන්ධ පුරිකො සකමිතා ගාමි අඤ්ඤං ගාමි ගච්ඡන්තිය, තමහාපි ගාමි අඤ්ඤං ගාමි ගච්ඡන්තිය, සො තමහා ගාමි සකඤ්ඤාච ගාමි පච්චාගච්ඡන්තිය, තස්ස ඵලමස්ස: අතං භො සකමිතා ගාමි අමුං ගාමි අගච්ඡිං. තත්‍ර ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං නිසීදිං ඵලං අහසිං ඵලං කුණ්ඨි අහසිං. තමහාපි ගාමි අමුං ගාමි අගච්ඡිං. තත්‍රාපි ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං නිසීදිං ඵලං අහසිං ඵලං කුණ්ඨි අහසිං. සො'මිති තමහා ගාමි සකඤ්ඤාච ගාමි පච්චාගච්ඡන්ති,

ඵලමෙව භො අමබන්ධ සිකුට්ඨං සමාහිතෙ විනේත පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනභිගණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත පුරිකෙතිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාය විතතං අභිනිගරති අභි- නිත්තාමෙති. සො අනෙකමිතිතං පුරිකෙතිවාසං අනුස්සරති: සෙය්‍යපීදං ඵකමපි ජාතිං ඤේ'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො චතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො මහතාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවිවට්ටකප්පෙ: අමුත්‍රාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා: ඵලංචණණං, ඵලමාහාරො ඵලංසුඤ්ඤාපටිසංචෙදී ඵලමාසුපරියතෙතා, සො තතො චූතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා: ඵලංචණණං, ඵලමාහාරො ඵලංසුඤ්ඤාපටිසංචෙදී ඵලමාසුපරියතෙතා. සො තතො චූතො ඉබ්බපතෙතා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදුසං අනෙකමිතිතං පුරිකෙතිවාසං අනුස්සරති. ඉදමපි'ස්ස භොති විජ්ජාය,

77. සො ඵලං සමාහිතෙ විනේත පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනභිගණේ විගතූපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චූතූපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො දීඝෙත මකුට්ඨා: විසුද්ධිත අතිකක්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සති විවමිතෙත උපපජ්ජමානෙ සිතෙ පණිතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපතෙ සතෙත පජානාති: ඉමෙ වත භොතෙතා: සත්තා කාය- දුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා වච්ඡිච්චරිතෙත සමිත්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඔච්ඡාදිවසීකා ඔච්ඡාදිවසීකමසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙද පරමිමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොතෙතා: සත්තා කායසුචරිතෙත සමිත්තාගතා වච්ඡිච්චරිතෙත සමිත්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිවසීකා සමමාදිවසීකමසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙද පරමිමරණං සුගතිං සංඝං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දීඝෙත මකුට්ඨා: විසුද්ධිත අතිකක්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සති විවමිතෙත උපපජ්ජමානෙ සිතෙ පණිතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපතෙ සතෙත පජානාති,

අමබර්ධය, ගමයේ පුරුෂයෙක් සිය ගමෙන් අත් ගමකට යන්නේ ද, (තැවැත) ඒ ගමෙන් සිය ගමට ම පෙරළා එන්නේ ද, එසේ වූ හිසට “මම වූ කලී සිය ගමෙන් අපෝ ගමට ගියෙමි, එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උනිමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීමි, ඒ ගමනුත් අපෝ ගමට ගියෙමි, එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උනිමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීමි. ඒ මම ඒ ගමෙන් සිය ගමට පෙරළා ආයෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් ඔහුට එන්නේ ද,

අමබර්ධය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාද වූ කල්හි කම්කම් වූ කල්හි, ඝට්ඨ කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වූයූ, කදපිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ “අපෝ තත්ති මේ නම් ඇතිවෙමි වීමි, මෙසේ වූ හොත් ඇතිවෙමි...මෙබඳු පැහැ ඇතිවෙමි...මෙබඳු අහර ඇතිවෙමි... මෙබඳු සුවඳක් විඳින්නෙමි...මෙබඳු ආශ්වා ඇතිවෙමි වීමි. ඒ මම එයින් සැව අපෝ තැනැ උපනිමි. එහි ද මෙබඳු නම්...හොත්...පැහැයවගත් ආහාර...ආශ්වා ඇතිවෙමි වීමි. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ ජාති එකක් ද,...දෙකක් ද,...තුනක් ද,...සතරක් ද,...පහක් ද,...දසයක් ද,...විස්සක් ද,...තිස්සක් ද,...සතළියක් ද,...පනස්සක් ද,...සියයක් ද,...දහසක් ද,...සුවහසක් ද, බොහෝ සංවතී කල්ප ද බොහෝ විවතී කල්ප ද බොහෝ සංවතී විවතී කල්ප ද සි මෙසේ නොයෙක් වැදූරුම පෙර වූයූ කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මේ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත උද්දේය සහිත නොයෙක් වැදූරුම පෙර වූයූ කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. අමබර්ධය, මේ ද ඒ මහණනුගේ පිළුවෙකි.

77. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ නිකෙලය වූ විගන්තපකෙලය වූ මාද වූ කම්කම්හි වූ ඝට්ඨ වූ නිසලබවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැක්මෙන් පමාරය ඉක්ම දක්ක හැකි වූ දිවැසින් “අපෝ! මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, වාක්දුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, අංකීර්පවාද කළෝ ය, මිහදිටු ගතුමෝ ය, මිහදිටු විසින් ගත් මිථ්‍යාප්‍රති ඇතිවෙමි ය. ඔහු කර්ම කය බිඳී යෑමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුට්ඨමි හේතුයෙන් ප්‍රාණර්භූත ගතිය වූ, (කම්මට තමන් වගහ බැසින්) තමනට අවශ්‍ය වූ තමන් වැටෙත තැන වූ තීරයට වන්නා හ. (එහෙත්) මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුචරිතයෙන් සමන්විත හ, වාක්සුචරිතයෙන් සමන්විත හ, මනසුචරිතයෙන් සමන්විත හ. ආඨිකතට උපවාද නො කළෝ ය, සම්දිටු ගතුමෝ ය, සම්දිටු විසින් ගත් ශීලාදි ඇතිවෙමි ය, ඔහු කෘ වූත් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහලෝ වන්නාහ”යි මරණයෙන් වූ ද, එ කෙණෙහි පිළිසද ගත්තත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියත් වූ ද, දුගතියට පැමිණියත් වූ ද, කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැකුම ඉම ඉක්ම පැවැති දිවැසින් උස් පහත්, මනා පැහැති, නොමනා පැහැති, සුගතියට වත්, දුගතියට වත් සත්ත්වයන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවයක් කරා එළඹා සිටි සතුන් දකී.

සෙය්‍යථාපි අමබර්හසුතෙ සිංහාවතෙ පරායෙ, තත්ථ චක්ඛුමි පුරිසො
 සිතො පසෙය්‍යස් මනුසො ගෙහං පටිසන්තො'පි තික්ඛමන්තො'පි රට්ඨො
 වීතිසංඝවරන්තො'පි මජ්ඣෙ සිංහාවතෙ නිසින්නො'පි, තස්ස ඵලමස්ස: ඵතෙ
 මනුසො ගෙහං පටිසන්ති, ඵතෙ තික්ඛමන්ති. ඵතෙ රට්ඨො වීතිසංඝවරන්ති.
 ඵතෙ මජ්ඣෙ සිංහාවතෙ නිසින්නො'ති.

ඵලමෙව ඛො අමබර්හසුතෙ ඵලං සමාතිතෙ විතොන පරිසුද්ධො
 පරිසොද්දතෙ අනුඛගණේ වගතුපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සිතෙ
 අනෙක්ඤාපතොන සත්තානං චුතුපපාතක්ඛණං චිත්තං අභිනිහරති
 අභිනිත්තාමෙති. සො දිඝබ්බත චක්ඛුතා විසුද්ධාන අතික්කමාන්තානුසකෙන
 සතොන පස්සති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ ගිතෙ පණිතෙ සුචණ්ණේ
 දුඛිණ්ණේ සුගතෙ දුක්ඛතෙ යථාසම්මුපගෙ සතොන පජානාති: ඉමෙ
 චත භොගො: සත්තා කායදුච්චරිතොන සම්මතාගතා වජ්ජවජ්ජිතොන
 සම්මතාගතා මනොදුච්චරිතොන සම්මතාගතා අරිකානං උපවාදකා
 මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසම්පාදනා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණො
 අපායං දුක්ඛානං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා, ඉමෙ චා පන භොගො: සත්තා
 කායා කායසුච්චරිතොන සම්මතාගතා වජ්ජවජ්ජිතොන සම්මතාගතා මනො-
 සුච්චරිතොන සම්මතාගතා අරිකානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මා-
 දිට්ඨිකම්මසම්පාදනා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණො සුගතං සංඝං
 ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිඝබ්බත චක්ඛුතා විසුද්ධාන අතික්කමාන්තා-
 නුසකෙන සතොන පස්සති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ ගිතෙ පණිතෙ සුචණ්ණේ
 දුඛිණ්ණේ සුගතෙ දුක්ඛතෙ යථාසම්මුපගෙ සතොන පජානාති, ඉදම්පි'ස්ස
 භොති විජාය.

78. සො ඵලං සමාතිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරිසොද්දතෙ අනුඛගණේ
 වගතුපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනිසෙ සිතෙ අනෙක්ඤාපතොන අසම්මානං
 ඛගක්ඛණං චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති.

සො ඉදං දුක්ඛතානි යථාභූතං පජානාති.
 අගං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති.
 අගං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති.
 අගං දුක්ඛනිරෝධාමෙතිපටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.
 ඉමෙ අසවා'ති යථාභූතං පජානාති.
 අගං අසවසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති.
 අගං අසවසනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති.
 අගං අසවසනිරෝධාමෙති පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස ඵලං ජාතො ඵලං පස්සතො කාමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති,
 භමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, විමුක්තස්මිං
 විමුක්තමෙති කුණං භොති.

'තිණං ජාති, වුට්ඨිතං ඉසම්මපිට්ඨං, කතං කරණිකං, නාපරං ඉත්ථත්තායා'ති
 පජානාති.

අමබර්ධය, යම්සේ සිවුමංගන්දියෙක මහල් ඇති ගෙයක් වනොත්, යම්සේ එහි උඩුමහලෙහි සිටි ඇස් ඇති මිනිසෙක් ඒ නෙට පිටියෙනවුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් විවිධයෙහි ඇත මැන යන එනවුනුත් සිවුමංගන්දිය මැද හුන්කවුනුත් දක්ෂන් ද, ඒ දක්ෂා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු විවිධයෙහි ඇත මැන යෙත්, මොහු සිවුමංගන්දිය මැද උත්තෝ වෙත් යැ”යි මෙසේ සිතක් වන්නේ ද,

එසේ ම අමබර්ධය, මහණ තෙමේ උක්ත පරිදි සමාහිත සිත පිරිසිදු, කල්හි, දිප්තිමත්...නිකෙලෙස්...උපක්ෂේපය පහ වූ...මාදු වූ...නිසලබවට පත් කල්හි, සත්ත්වයන් හේ වඩුති උපපත්ති දක්ෂා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ මිනිසුන් හේ දැකුම් ඉම් ඉක්මැ දක්තට සමත්, පිරිසිදු දිවැසින්, “අනෝමේ සත්ත්ව කායදුඛවිරහයෙන් ...වෘත්තයවිරහයෙන්. . .මනෝදුඛවිරහයෙන් සමත්විත හ. ආර්ය්පට්ඨාද කළෝ ය. මිසදිටු හ, මිසදිටු විසින් ගත් මිථ්‍යා වුත ඇතිගත, ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පත වූ, දුට්ඨකම්යෙන් උපත් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වැ වැටෙන තැන වූ තීරයට වන්නෝ ය. එසහත් මේ අත් පින්වත් සත්ත්ව වූ කල් කාය...වෘත්... මහාසුචරිතයෙන් සමත්විත හ, අර්ය්පට්ඨාද නොකොළෝ ය, සමිදිටු විසින් ගත් ශීලාදිය ඇත්තෝ ය, ඒ මොහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහලෝ වන්නෝ යැ”යි මෙසේ මරණාසන්න වූ ද, එ කෙණෙහි පිළිසදගන්නන් වූ ද, පහත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොනො පැහැසටහන් ඇති වූ ද, සුගති පත් වූ ද, දුගති පත් වූ ද, කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගිය සතුන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන් හේ දැකුම් ඉම් ඉක්මැ දක්කැ තැනි දිවැසින් උස් පහත්, මනා නොමනා පැහැති, සුගති පත් දුගති පත් සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කර එළැඹැ සිටි සතුන් දකී. අමබර්ධය, මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවෙකි.

78. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ...දිප්තිමත් වූ... කෙලෙස් රහිත වූ...උපක්ෂේපය පහ වැ සිටි...මාදු වූ...කම්කම වූ... ස්විත වූ නිසල බවට පත් වූ කල්හි ආශ්‍රවක්ෂය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් ඉපැත්මට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් වැතැත්මැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් වැතැත්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මොහු ආශ්‍රවයෝ’යි ඇති සැටියෙන් දැනගනී. මේ ආශ්‍රව ඉපැත්මට කරුණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී, ‘මේ ආශ්‍රවනිරෝධ-යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ ආශ්‍රවනිරෝධයාමිති ප්‍රතිපත්ති යැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දැනගනී. මෙසේ දත්තා, මෙසේ දක්තා ඔහුගේ සිත කාමාශ්‍රවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භව්‍යාශ්‍රවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත අවිද්‍යාශ්‍රවය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත මදුණු කල්හි, “මා සිත ආශ්‍රව කෙරෙන් මිදුණේ යැ” යි ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාදායක වේ. ගවෝත්පත්තිය කිණි වැනි සි, මහබ්බසර වැනි නිමැවිණැ සි, සිවුමහින් කළු සුඛ සොලොස් වැදුරුම් කිසි කොටැ නිමැවිණැ සි, මේ කෙලෙස් වැතැත්ම පිණිස තවත් කළු සුඛ දූගෙක් නැතැයි හේ දකී.

මහයාපාසි අමබන්ධ පබ්බතසංඛිධාන උදකර්තයද අවේජා විසායනොපාදානාදි, තත්ථ චිත්තමි, පුරිසො තිජ්ජා ඝිතො පඤ්ඤායා සිප්පිසම්මුතමි සකඛරකප්පමි මච්ඡග්ගමමි චරතනමි තිට්ඨතනමි, තස්ස ඵලමයා අයං ඛො උදකර්තයද අවේජා විසායනොපාදානාදි, තත්ථමි සිප්පිසම්මුතාපි සකඛරකප්පාපි මච්ඡග්ගමාපි චරතනාපි තිට්ඨතනාපි, ඵලමෙව ඛො අමබන්ධ භික්ඛු සමාගිනෙව විපතන පරිසුඤ්ඤා පරිඤ්ඤානෙ අනභිකෘත විභවුපකතිප්පයෙ මුද්දානක කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජාපතෙත ආසවානං ඛයඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තංමෙති.

මහා 'ඉදං දුක්ඛිනිති' යථාභූතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති.

'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛනිරෝධාමිති පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

'ඉමෙ ආසවා'ති යථාභූතං පජානාති. 'අයං ආසාවසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති.

'අයං ආසවනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. 'අයං ආසවනිරෝධාමිති පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස ඵලං ජාතනො ඵලං පස්සනො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති, භමාසවාපි විතතං විමුච්චති, අප්පජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුත්තකමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාං හොති.

'ඛිණං ජාති, වුසිතං මුග්ගමවරිකං, කතං කරණිකං, නාපරං ඉත්තකායා'ති පජානාති. අයං ඛො යං අමබන්ධ විජ්ජා.

79. අයං වුවච්ඡති අමබන්ධ භික්ඛු විජ්ජාසමපඤ්ඤා ඉතිපි, වරණ සමපඤ්ඤා ඉතිපි, විජ්ජාවරණසමපඤ්ඤා ඉතිපි. ඉමාය ච අමබන්ධ විජ්ජාසමපදාය වරණසමපදාය ච අඤ්ඤා විජ්ජාසමපදා ච වරණසමපදා ච උත්තරිතරා වා පණිතතරා වා තත්ථි.

80. ඉමාය ඛො අමබන්ධ අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදාය වත්තාරි අපායමුඛංගි ගච්ඡති. කතමාති වත්තාරි ? ඉධ අමබන්ධ ඵකාපච්චා සමිකණා වා මුග්ගමිකණා වා ඉමිකණෙව අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණ්ණිකො ඛාරිවිච්චමාදාය අරඤ්ඤායතනං අපේක්ඛාගාහති පච්ඡත්තපිලසොඤ්ඤා සමිකණිති. මො අඤ්ඤාදත්ථි විජ්ජාවරණසමපත්තකොසොච පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය ඛො අමබන්ධ අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදාය ඉදං පථමං අපායමුඛං ගච්ඡති.

81. පුන ච පරං අමබන්ධ ඉධෙකපච්චා සමිකණා වා මුග්ගමිකණා වා ඉමිකණෙව අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණ්ණිකො පච්ඡත්තපිලසොඤ්ඤායතනෙව අනභිසම්භුණ්ණිකො කුඤ්ඤාපිටිකං ආදාය අරඤ්ඤායතනමිකණාගාහති කඤ්ඤිලපිලසොඤ්ඤා සමිකණිති. මො අඤ්ඤාදත්ථි විජ්ජාවරණසමපත්තකොසොච පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය ච ඛො අමබන්ධ අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදාය ඉදං දුතියං අපායමුඛං ගච්ඡති.

අම්බවිසු, යම්කෙසේ කළමුදුකෙකු වූ, පහන්, වෙසෙසින් පහන්, බොර කොටු දිය මිලක් වනොත්, එහි ඉවුරෙහි සිටි ඇත් ඇති පුරුෂ-යෙක් ඒ මිල තුලා තැසිරෙන ද සිවුනා ද සිප්පි බෙල්ලකුත් සත් බෙල්ලකුත් කැටකැබැලිතින් මත්කෘතමුතයකුත් දක්නේ ද, එසේ දක්නා ඔහුට “මේ දියමිල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොබොර ය. මේහි මේ සිප්පිකුත් කැටකැබැලිතින් මත්කෘතමුතයෙන් තැසිරෙන්නෝ ද සිටින්නෝ ද වෙත්”යි මෙසේ සිතක් වන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ යමානිත වූ සිත පිරිසිදු වූ... දික්සයින් වූ... කෙලෙස් රහිත වූ... උපකෙලය පහ වූ... මාදු වූ.. කම්මෝග්‍ය වූ... ස්විත වූ... තිසල බවට පැමිණියා වූ කල්හි ආශ්‍රව්‍යයෙකුත් පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි.

හේ ‘මේ දුකැ’ යි... ‘මේ දුකට කරුණැ’ යි... ‘මේ දුක් වැනැස්මට අරමුණු වන නිවනැ’ යි... මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දන ගනී. ‘මේ ආශ්‍රවයෝ යැ’ යි... ‘මේ ආශ්‍රවයමුදය යැ’ යි... ‘මේ ආශ්‍රවනීරෝධය යැ’ යි... මේ ආශ්‍රවනීරෝධ ගාමනී ප්‍රති-පතනිය යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දන ගනී. මෙසේ දත්තා, මෙසේ දත්තා ඔහුන් සිත කාමාශ්‍රවයෙකුත් මිදේ. ඔහු සිත හවාශ්‍රවයෙකුත් මිදේ. ඔහු සිත අපිදුහ්‍රවයෙකුත් මිදේ. මිදුණු කල්හි, ‘මිදුණේ’ යැ යි දැනීම වේ. හේ “හවේත්තත්තිය කම්මෙ විය, මාග්ගිකමිවසීය වැස නිමිවන ලද්දේ ය, සිවු යස්සි සිවු මහින් කල යුතු නොලොත් වැදුරුම් කිසි කොට නිමැවිණ, මේ සත්‍යාවබෝධය පිණිස කල යුතු තව කිසිත් නැතැ” යි දන ගනී. අම්බවිසු, මේ වූ කලී ඒ පිදුව ය.

79. අම්බවිසු, මේ මහණ තෙමේ විද්‍යයෙන් යුක්ත යැ යි ද, වරණ-යෙන් යුක්ත යැ යි ද, විද්‍යවරණයෙන් යුක්ත යැ යි ද කියනු ලැබේ. අම්බවිසු, තව ද මේ විද්‍යාසම්පන්නත් අත්‍ය වූ මෙයට වඩා උසස් වූ හෝ මනෝඥ වූ හෝ අන් විද්‍යාසම්පන්නත් ද වරණසම්පන්නත් ද නැත.

80. අම්බවිසු, මේ නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පතට විනාශමුඛ සත-රෙක් වෙති. කවර සතරෙක් ද? යත්: අම්බවිසු මෙහි එක්තරා මහ-ණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ ‘නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පතට නො පැමිණෙනුයේ, (හෝ වැර වඩා එය ලබන්නට නොසමත් වනුයේ), තවුත් පිරිකර කඳු ගෙන ‘පවත්තඵලගෝඨ වත්තෙමි’ (—වැඩුන යෙහි වළඳ දිවි රකින්නෙක් වත්තෙමි) යි සිතා වන පෙදෙසකට බැස ගනී. හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍ය වරණ දෙකින් යුක්තයක්වුයේ සේවක-යෙක් වේ. අම්බවිසු, මේ කී නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පතට මේ පලමු වන විනාශමුඛය වේ.

81. අම්බවිසු, තව ද මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පතට නො පැමිණෙනුයේ, පවත්තඵල-ගෝඨ බවටත් නො පැමිණෙනුයේ, උදුල්ලකුත් පැයකුත් ගෙන ‘අල මුල් ගෙහි වළඳන්නෙක් වත්තෙමි’ යි සිතා වන පෙදෙසකට බැස ගනී.

හේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍ය වරණ දෙකින් යුක්තයාගේ සේවකයෙක් ම වේ. අම්බවිසු, මේ කී නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පත්තයේ මේ දෙවෙනි විනාශමුඛය වේ.

82. පුත ව පරං අමබව්භුතතං ඉබ්බකච්චා සමිණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමිඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජාචරණසමාදාං අනභිසම්මාණමිණො පවත්නා-ඵලභොජනකඤ්ඤා අනභිසම්මාණමිණො කඤ්ඤිලඵලභොජනකඤ්ඤා අනභි-සම්මාණමිණො ගාමිසාමිකතං වා නිගමිසාමිකතං වා අග්‍යාගාරං කරිකා අග්‍යං පරිවරණො අවජ්ඣි, සො අඤ්ඤදදන්ති විජ්ජාචරණසමානතසොච පරිවාරණං සමපජ්ඣති. ඉමාං භො අමබව්භුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං ඉදං තතියං අපායමුඛං භවති.

83. පුත ව පරං අමබව්භුතතං ඉබ්බකච්චා සමිණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමිඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජාචරණසමාදාං අනභිසම්මාණමිණො පවත්නාඵල-භොජනකඤ්ඤා අනභිසම්මාණමිණො කඤ්ඤිලඵලභොජනකඤ්ඤා අනභි-සම්මාණමිණො අග්‍යපරිවරණඤ්ඤා අනභිසම්මාණමිණො වාතුවමිසාපජඵ වතුඤ්ඤාං අගාරං කරිකා අවජ්ඣි, සො ඉමාං වතුඤ්ඤා දිසංසි ආගමිණාති සමිණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තමිසං යපායතති යපායලං පටිපුජෙය්‍යාමිති, සො අඤ්ඤදදන්ති විජ්ජාචරණසමානතසොච පරිවාරණං සමපජ්ඣති, ඉමාං භො අමබව්භුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං ඉදං වතුඤ්ඤා අපායමුඛං භවති.

ඉමාං භො අමබව්භුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං ඉමාං චිත්තාදි අපායමුඛාති භවතති.

84. තං කිම්මඤ්ඤාසි අමබව්භුතතං? අපි නු තං ඉමාං අනුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං කඤ්ඤාසි සාවරියකො?"ති

“නො හිදං හො ගොතමි, සො වාහං හො ගොතමි සාවරියකො? කා ච අනුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං ආරක්ඛං හො ගොතමි අනුතතරාං විජ්ජාචරණසමාදාං සාවරියකො”ති.

“තං කිම්මඤ්ඤාසි අමබව්භුතතං? අපි නු තං ඉමිඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජා-චරණසමාදාං අනභිසම්මාණමිණො ඛාරිවිවධමාදාං අරඤ්ඤවනමිජ්ජාගාතති සාවරියකො පවත්නාඵලභොජනො හපිණාමිති?”

“නො හිදං හො ගොතමි.”

“තං කිම්මඤ්ඤාසි අමබව්භුතතං? අපි නු තං ඉමිඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජාචරණසමාදාං අනභිසම්මාණමිණො පවත්නාඵලභොජනකඤ්ඤා අනභි-සම්මාණමිණො කුසුලපිටිකං ආදාය අරඤ්ඤවනමිජ්ජාගාතති සාවරියකො කඤ්ඤිලඵලභොජනො හපිණාමිති?”

“නො හිදං හො ගොතමි.”

“තං කිම්මඤ්ඤාසි අමබව්භුතතං? අපි නු තං ඉමිඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජාචරණසමාදාං අනභිසම්මාණමිණො පවත්නාඵලභොජනකඤ්ඤා අනභි-සම්මාණමිණො කඤ්ඤිලඵලභොජනකඤ්ඤා අනභිසම්මාණමිණො ගාමිසාමිකතං වා නිගමිසාමිකතං වා අග්‍යාගාරං කරිකා අග්‍යං පරිවරණො අවජ්ඣති සාවරියකො?”ති

“නො හිදං හො ගොතමි.”

82. තව ද අම්බවිසුත්තය, මෙහි කිසි යම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විදුලරණසම්පත්තිපථයට ද නො පැමිණෙන්නාය, පටිත්තඵලසංඝාතයට ද නො පැමිණෙන්නාය, අල මුල් පල බොජුන් කොට ඇති බවට ද නො පැමිණෙන්නාය, ගමක් සම්පතේ හෝ නිගම-ගමක් සම්පතේ හෝ කිසි පුද්ගලයෙක් කොට, කිසි පුද්ගලයෙක් හිඳි. හේ ඒකාත්මයයන් විදුලරණ දෙකින් යුක්තයන්හුන් සේවකයෙක් ම වේ. අම්බවිසුත්තය, මේ නිරුත්තර විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් කෙරෙහි විනාශමුක්තිය වේ.

83. තව ද අම්බවිසුත්තය, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් නො පැමිණෙන්නාය, පටිත්තඵලසංඝාතයට ද නො පැමිණෙන්නාය, අල මුල් පල බොජුන් කොට ඇති බවට ද නො පැමිණෙන්නාය, කිසි විදිමට ද නොබැසෙත්, 'ගම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ සිටි දිසායන් එන්නේ ද, ඔහු මම හැකි සේ පිළිවිත් සේ පුදන්නෙමි'යි සිටිමින්ගත්දිගෙක දොර සතරක් ඇති (සිටිදිගට දොර ඇති) දත්තලක් කොට හිඳි. හේ ඒකාත්මයයන් විදුලරණ දෙකින් යුක්තයන්හුන් සේවකයෙක් ම වේ. අම්බවිසුත්තය, මේ විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් සතරවන විනාශමුක්තිය වේ.

අම්බවිසුත්තය, නමුත් මේ විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් සතර විනාශමුක්තිය වේ.

84. ඒ කිමැ යි සිතයි ද අම්බවිසුත්තය, මේ නිරුත්තර විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් සතර සිය ඇදුරා සහිත වැ දක්නා ලැබෙයි (පෙනෙයි) ද ?

"භවද්ද්ගොතමසිති, මෙය නො වේ ම ය. භවද්ද් ගොතමසිති, ඇදුරා සහිත මව් කවරෙකිම වෙමි ද ? නිරුත්තර විදුලරණසම්පත්තිපථයෙන් කවරෙකිම වෙමි ද ? භවද්ද් ගොතමසිති, ඇදුරා සහිත මව් විදුලරණ සම්පත කෙරෙහි දුරින් ම සිටියෙමි වෙමි"යි (අම්බවිසුත්තය කී ය.)

[භාග්‍යවත්තු:] "අම්බවිසුත්තය, එය කිමැ යි සිතයි ද ? තෝ මේ විදුලරණ සම්පතට නො පැමිණෙන්නාය, වනුයෙහි, තවුස්සිරිකර - කඳු ගෙන, පටිත්තඵලසංඝාතයට වන්නෙමි'යි සිය ඇදුරා සහිත වැ වන පෙදෙසකට බව කැනැත්තෙහි වත් වෙයි ද ?"

[අම්බවිසුත්තය:] "මෙය නො වේ ම ය, භවද්ද්ගොතමසිති."

[භාග්‍යවත්තු:] "අම්බවිසුත්තය, එය කිමැ යි සිතයි ද ? ඇදුරා සහිත තෝ මේ නිරුත්තර විදුලරණසම්පතට නො පැමිණෙන්නාය, පටිත්තඵලසංඝාතයට බවට ද නො පැමිණෙන්නෙහි, 'අල මුල් පල බොජුන් කොටැත්තෙමි වන්නෙමි' යි උදුල්ලකුත් පැයකුත් ගෙන වන පෙදෙසකට බවුයෙහි හෝ වෙයි ද ?"

[අම්බවිසුත්තය:] "භවද්ද් ගොතමසිති, මෙය නො වේ ම ය."

[භාග්‍යවත්තු:] "අම්බවිසුත්තය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද ? ඇදුරා සහිත තෝ මේ නිරුත්තර විදුලරණ සම්පතට නො පැමිණෙන්නාය, පටිත්තඵලසංඝාතයට බවට ද නො පැමිණෙන්නාය, අල මුල් පල බොජුන් කොටැත්තෙමි බවට ද නො පැමිණෙන්නාය, ගමක් ඇත හෝ නිගමගමක් ඇත හෝ කිසි පුද්ගලයෙක් කොට කිසි පුද්ගලයෙක් හෝ ඉදිකෙයි ද ?"

[අම්බවිසුත්තය:] "භවද්ද්ගොතමසිති, මෙය නො වේ ම ය."

“හං කිමිඤ්ඤෙහි අමබව්භු අපි හු නිං ඉමිඤ්ඤෙව අනුත්තරං විජ්ජාචරණසම්පදං අනභිසම්භුණ්ණිතො උච්ඡතථලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණ්ණිතො කඤ්ඤිලථලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණ්ණිතො අභි-උරිවරියඤ්ච අනභිසම්භුණ්ණිතො වාසුමම්භාපථෙ වසුඤ්චාරං අගාරං කපිඤ්ඤා අච්ඡිදි සාචරියකො, යො ඉමිංහි වසුභි දිසාහි ආගමිණ්ණි සමිණ්ණො වා බ්‍රාහ්මණො වා තං මයං යථාසත්ති යථාබලං උච්චජ්ජෙය්‍යාමාහි?”

“නො හිදං හො හොතම්.”

85. ඉති ඛො අමබව්භු ඉමිංහ චෙ ව නිං අනුත්තරාය විජ්ජාචරණසම්පදය උරිතිනො සාචරියකො. යෙ විජ්ජා අනුත්තරාය විජ්ජාචරණසම්පදය චත්තාරි අපායමුඛාති භවනති, තපො ව නිං උරිතිනො සාචරියකො. භාසිතො ඛො උත තෙ එසා අමබව්භු ආචරියෙත බ්‍රාහ්මණෙන පොකඛරසාදිතො වාචිං “තෙ ව බ්‍රහ්මිකා සමිණ්ණො ඉමිංහ කණ්ණා ඛණ්ඩුපාදපච්චා, කා ව තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං සාකච්ඡා” ති, අත්තනා අපාසිකො’පි අඋරිපුරයමිණො, පණ්ණ අමබව්භු යාච අපරඤ්ඤා තෙ ඉදං අචරියණ්ණ බ්‍රාහ්මණණ්ණ පොකඛරසාදිණ්ණ.

86. බ්‍රාහ්මණො ඛො උත අමබව්භු පොකඛරසාදි රඤ්ඤෙ පසෙතදිණ්ණ කොසලණ්ණ දතතිකං සුඤ්ඤාති. තණ්ණ රුජා පසෙතදි කොසලො සමමුඛි-භාවම්පි න දදති. යදපි තෙන මනෙතති තිඤ්ඤාදිණ්ණ මනෙතති. යණ්ණ ඛො උත අමබව්භු ඛම්මිකං පයතං හිකඛං පතිගණ්ණකයා, කථං තණ්ණ රුජා පසෙතදි කොසලො සමමුඛිභාවම්පි න දදෙය්‍ය? පණ්ණ අමබව්භු යාච-අපරඤ්ඤා තෙ ඉදං අචරියණ්ණ බ්‍රාහ්මණණ්ණ පොකඛරසාදිණ්ණ.

හං කිමිඤ්ඤෙහි අමබව්භු? රුජා පසෙතදි කොසලො හඤ්චිචාය වා තිසිනො අණ්ණපිටෙඨ වා තිසිනො රුජපඤ්ඤා වා කිසිදෙව මනනණං මනනායා, යො තමිහ පදෙයා අපකක්ඛම් එකමනං තිට්ඨයා. අථ ආගච්ඡෙය්‍යා පුද්දො වා පුද්දදසො වා, යො තමිං පදෙසෙ සිතො තදෙව මනනණං මනනායා: එවම්පි රුජා පසෙතදි කොසලො ආග එවම්පි රුජා පසෙතදි කොසලො ආහාති. අපි හු යො රුජභණ්ඩං වා ගණ්ණි රුජමනං වා මනෙතති, එතතාවතො යො අණ්ණ රුජා වා රුජමිහාමනෙතො වාහි?”

“නො හිදං හො හොතම්.”

87. එවම්පි ඛො නිං අමබව්භු, යෙ තෙ අනෙත්‍රං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉය්‍යෙයා මනනානං කතනාණං මනනානං පච්ඡතනාණං, යෙසම්දං එතරහි බ්‍රාහ්මණො පොරාණං මනනපදං හිතං පට්ඨතං සමුඛිතං තදනුගායනති තදනුගායනති භාසිතමනුගායනති වාචිතමනුචාචෙතති, සෙය්‍යපිදං: අට්ඨකො වාමිකො වාමිදෙවො වෙය්‍යාමනෙතො යමිකහි අභිකිරිසො භාරඤ්ඤා වාසෙට්ඨා කණ්ණපො හග්ග, තානං මනෙත අධිසාමි සාචරියකො’ති තාවතා නිං භට්ඨකෙහි ඉති වා ඉධිතතාය වා උච්චජ්ජෙය්‍යා’ති තෙතං යානං විජ්ජති.

[සාග්‍යවත්තු:] “අම්බවිසුත්තය, එය කිමැයි සිතන ද? මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතටත් නොපැමිණෙන්නෙහි, පමනනඵලසොප්පත් නොවන්නෙහි, අල මුල් පල බොජුන් කොටැති බවට ද නොපැමිණෙන්නෙහි, හිනි පිදීම ද නොකරන්නෙහි, සිවුමංගන්දියෙක දොර සතරක් ඇති දත්තලක් කොට මේ සිවු දෙසින් එන තැන් මහණබමුණක් හැකි පරිදි පිළිවත් පරිදි පුදන්නෙමි සි සිතා තෝ ඇදුරා සහිත වැ ඉදිනෙති ද?”

[අම්බවිසු:] “හව්ද් ගෞතමසිති, මෙය නැත්තේ ම ය”

85. [සාග්‍යවත්තු:] “අම්බවිසුත්තය, ඇදුරා සහිත තෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතකුත් පරිත්‍රණෙහි ය, මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතට විනාශමුඛ වූ යම් තපංගමිකී කෙතෙක් වෙත් තම් එයින් පරිත්‍රණෙහි ය. එහෙත් අම්බවිසුත්තය, තමන් ඇදුරා වූ පොකරසාදි බමුණා විසින් තමා විද්‍යාවරණසම්පතට විනාශමුඛ වූ දහම් පමණකුත් නොපුරන්නකු වැ හිඳ, “බමුණතට මෙහෙකරැ වූ, කළු වූ, බවුනුගේ පසින් උපත්, ගර්හිත මුඛ මහණු කවුරැ ද? එවැන්නන් හා ප්‍රොවිද්‍යා බමුණන්ගේ කවර සාකච්ඡා ද?” යි මේ වචනය කියන ලද්දේ ම ය. බලව, අම්බවිසුත්තය, තමන් ඇදුරා වූ පොකරසාදි බමුණු විසින් කොතරම් මහත් වරදෙන් කරන ලද්දේ ද?”

86. අම්බවිසුත්තය, පොකරසාදි බමුණු තෙමේ වූ කළු පසේතදි කොසොල් රජුන් විසින් දුන් දු බුත්ති මිදි. කොසොල් රජ බහුට මුහුන පෑම ද නො කෙරෙයි. යම් විවේක මුහුන සාකච්ඡා කෙරේ නම් කඩකුරුවෙකින් මුඛ ව හිඳ කළු කෙරෙයි. අම්බවිසුත්තය, යම්කු විසින් තමහට ඵලවූ දහම බොජුන් (පොකරසාදි තෙමේ) පිළිගන්නේ නම්, ඒ පසේතදි කොසොල් රජ බහුට තමා මුහුන පෑම පවා කෙසේ නම් නො කරන්නේ ද? අම්බවිසුත්තය, බලව, මේ තමන් ඇදුරා වූ පොකරසාදි බමුණා විසින් කොතරම් මහත් වරදෙන් කරන ලද ද?”

අම්බවිසුත්තය, එය කිමැයි සිතන්නෙහි ද? මෙහි පසේතදි කොසොල් රජ තෙමේ ඇතු ගෙල මතුගෙයින් හෝ හුන්නේ, අසු පිටැ හෝ හුන්නේ, රිය කුල ඇතිරිය මතැ හෝ සිටියේ, උසස් ඇමැහියන් හෝ අභිෂෙක කොළත් රජදරුවන් හෝ සමග කිසියම් මනත්‍රණයක් කරන්නේ නම්, හේ ඒ රජු සිටි තැනින් ඉවත් වැ එක් පසෙක සිටින්නේ ය. එකල්හි ගුදයෙන් හෝ ගුදයකුගේ දෘශ්‍යෙන් හෝ එන්නේ නම්, හේ ඒ පෙදෙසෙහි සිටියේ, ‘පසේතදි කොසොල් රජ මෙසේත් කියේ ය, පසේතදි කොසොල් රජ මෙසේත් කියේ යැ’ යි ඒ මනත්‍රණය ම කියන්නේ නම්, හේ රාජවචනය කියන්නේ ද? රාජමනත්‍රණය කරන්නේ ද? මෙතෙකින් හේ රජ හෝ රජමහඇමැතිගෙන් හෝ වන්නේ ද?”

[අම්බවිසු:] “හව්ද් ගෞතමසිති, මෙය නො වේ ම ය.”

87. [සාග්‍යවත්තු:] “අම්බවිසුත්තය, එපරිද්දෙන් ම වෙදකයා වූ වෙද පැවැත්වූ, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ පුළුපුරුෂ වූ අට්ටක (අංත්‍රෙය), වාමක, වාමදෙව, වෙණාමිතා (විණාමිත), යමතස්සි (ජම්දකු), අංගිරස, භාරආප්, වාසෙව්ච (වාසිචට), කණ්ණප (කාශප), හඟු (හාගු) යන යම් සාම් කෙතෙක් වූහ ද, යම් කෙනෙකුත් විසින් ගයන ලද (ගයනියානා කරන ලද), කියවන ලද, රැස් කොට තබන ලද මේ මනත්‍රපද (වෙදයයි) මේ කල බමුණෝ ඔවුන් අනුවැ ගයන් ද, කියැවූ දහ අනුවැ කියවන් ද ‘ඇදුරාණන් සහිත මම් ඒ වෙද හදරම්’ යි යන මෙපමණකින් තෝ සාම්වරයෙන් හෝ සාම් බවට පිළිපත්තෙන් හෝ වන්නෙහි ය යන මේ කාරණය විද්‍යාන නො වේ.

88. තං කිද්දෙදුසි අමබව්භුතං කිනති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධිංතං ඵෙග්ගුකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං: “ණෙ තෙ අනෙසුං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසෙයා මන්තානං කත්තාථො මන්තානං පච්චත්තාථො, සෙසමිදං ඵතරති බ්‍රාහ්මණා ථොරාණං මන්තපදං හිතං පවුත්තං සමුච්ඡිතං තද්දුතායතති තද්දුතායතති භාසිතමුත්තායතති වාචිතමුත්තවාචිතති සෙය්‍යථාදි: අච්චකො, වාමෙකා, වාමෙදවො, වෙය්‍යාමෙය්‍යා, යමිතහති, අභිතිරෙයා, යාරථොථො, වාසෙවො, කත්තො, හගු- ඵං සු තෙ පුත්තානා පුප්පිත්තා කත්තෙතෙසුදෙසු ආමුත්තමිණිකුණ්ඩලාතරණං ඕදුතච්ඡාචිතතා පඤ්චති කාමගුණෙති සමපටිතා සමිඛිතිකුතා පරිවාරෙත්ති, සෙය්‍යථාපි තිං ඵතරති භාචරියකො?”ති.

“තො හිදං හො හොතමි.”

89. “ඵං සු තෙ සාලිතං ඕදුතං පුච්චිංසුපසෙවනං විචිතකාලකං අනෙකසුපං අනෙකභාඤ්ඤානං පරිභුඤ්ඤති, සෙය්‍යථාපි තිං ඵතරති භාචරියකො?”ති.

“තො හිදං හො හොතමි.”

“ඵං සු තෙ වෙඨනකපත්තාති තාරිති පරිවාරෙත්ති සෙය්‍යථාපි තිං ඵතරති භාචරියකො?”ති.

“තො හිදං හො හොතමි.”

“ඵං සු තෙ කුත්තවාලෙති වලවාරපෙති දීඝාති පතොදලවසිති වාහනෙ විභුදෙත්තා විපරියායතති සෙය්‍යථාපි තිං ඵතරති භාචරියකො?”ති.

“තො හිදං හො හොතමි.”

“ඵං සු තෙ උක්කිණ්ණපරිබාසු ඔක්කිණ්ණපලිසාසු නගරාපකාරිකාසු දීඝාභිභෙදාති පුරිසෙති රක්ඛාපෙති සෙය්‍යථාපි තිං ඵතරති භාචරියකො?”ති.

“තො හිදං හො හොතමි.”

ඉති ඛො අමබව්භුතෙව තිං ඉසි, න ඉසිත්තාය පටිපන්නො භාචරියකො, යත්ත ඛො පන අමබව්භුතං මසි කඛධා වා විමිති වා, සො මං පඤ්ඤාන, අහං වෙය්‍යකරණෙන සොගිත්තාමි”ති.

90. අථ ඛො හගවා විහාරා නික්ඛමිමි වර්තමං අබ්බව්භාසි. අමබව්භාසි මාණ්ණවො විහාරා නික්ඛමිමි වර්තමං අබ්බව්භාසි. අථ ඛො අමබව්භාසි මාණ්ණවො හගවත්තං වර්තමිත්තං අනුචරිකම්මානො කායෙ ආතතිංස- මහාපුරිසලක්ඛණාති සමිත්තෙයි. අද්දහ ඛො අමබව්භාසි මාණ්ණවො හගවත්තො කායෙ ආතතිංසමහාපුරිසලක්ඛණාති සෙග්ගෙත්තං යපෙය්‍යො දෙව්. ද්විසු මහාපුරිසලක්ඛණසු කඛධති විචිතිවත්ති තාගිමුච්චති න සමපසිදති සොලසාතිතෙ ව වත්තෙය්‍යො: පසුතථිත්තාය. ව.

88. අම්බවිසුත්තය, ඒ කිමි සි සිතති ද? ඒ සාමිනි ගැන කියන වාඤ්චා වූ මහපු වූ තමන් ආවාසී ප්‍රාචීන වූ ඛණ්ඩානන් වෙතය නා පිසින් කෙසේ අයන ලද ද? වෙද කරනා වූ, වෙද පාවැත්වූ, ඛණ්ඩානන් සුළුපුරුෂ වූ, අවිටක වාමක වාමදෙව වෙතාමතන ගමනෙහි ආචාරය භාරදාය වාමනවිසුත්තය සාමි සාමි කෙතෙකුත් පිසින් ගන්න ලද, රැස් කොට තබන ලද, මේ භෙත්තපද දත් සිරිතා ඛණ්ඩානන් ඔවුන් අනුවා ගත්ත නම්, ඔවුන් අනුවා කියත් නම්, ඔවුන් කී වචන අනුවා කියත් නම්, කියවූ වචන අනුවා කියවත් නම්, මේ කල්හි වූ ඇදුරු සහිත නා සේ ඒ සාමිවරුන් මොනොවිට නා ගත්තෝ වා, මොනොවිට සුළු වෙලෙවුන් ගල්වා ගත්තෝ වා, අත්දම් තබා කැපු කෙසෙ රවුපු ඇත්තෝ වා, පැලැද ගත් මිණිකොණොල් අචරණ ඇත්තෝ වා, පුදු වසනු හදින්නෝ වා පස් කම් පුවෙන් ඇලි ගෙදි එහි ඉදුරන් මෙතෙකවන්නෝ වූහ ද?”

[අම්බවිසු:] “ගවද්ගොතමසිති, මෙය නොවුයෙකි.”

89. [තාග්‍යවත්තු:] “දුන් ඇදුරු සහිත නා කරන්නා සේ, ඒ සාමිහු අවුලා ඉවත් කළ කළ සහල් ඇති, බොහෝ සුප ඇති, බොහෝ ව්‍යංජන ඇති, මහවුට ඇති, පිරිසිදු හැල් බත් වලදන්නෝ වූහ ද?”

[අම්බවිසු:] “ගවද්ගොතමසිති, මෙය නො වී ය.”

[තාග්‍යවත්තු:] “දුන් ඇදුරු සහිත නා කරන පරිදි ඔහු වෙළුම් පටින් බැඳ සිටිත් කළ ඉහ ඇති ස්ත්‍රීන් ලවා මෙතෙකරවා ගත්තෝ වූහ ද?”

[අම්බවිසු:] “මෙය නො වී ය ගවද්ගොතමසිති.”

[තාග්‍යවත්තු:] “දුන් ඇදුරු සහිත නා කරන්නා සේ ඔහු කැරැපු වලග ඇති වෙළෙඹුන් ගෙදු රියවලින්, දික් කැවිටි ලිවලින් එය අදනා සත්තට අතින්නාහු, ඔබ මොබ හිසෝ ද?”

[අම්බවිසු:] “ගවද්ගොතමසිති, මෙය නො වී ය.”

[තාග්‍යවත්තු:] “දුන් ඇදුරු සහිත නා කරන සේ, ඒ සාමිහු කැණු අගල් ඇති, තැවු කණගම් ඇති, උපකාරිකාවන්ගෙන් සුන් කුමරුවලා දික් කළු ගත් පුරුෂයන් ලවා රකවල් කැරැවූහ ද?”

[අම්බවිසු:] “මෙය නො වී ය, ගවද්ගොතමසිති.”

[තාග්‍යවත්තු:] “අම්බවිසුත්තය, මෙසේ ඇදුරු සහිත තෝ සාමිගෙකුත් නො ම වෙයි ය. සාමි බව සදහා පිළිපත්තෙකුත් නො ම වෙයි ය. අම්බවිසුත්තය, යමකුට මා කෙරෙහි සැකයක් පිණිසගෙන් වේ නම්, තේ පුශ්කයෙන් මා විවාරා වා මම ඔහුගේ පුශ්ක විකැඳීමෙන් ඔහු සැක දුරු ලන්නෙමි.”

90. ඉක්බිත්තෙන් තාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතෙරින් නික්මා, සක්කන් මුලුවට තැංග සේක. අම්බවිසු මාණවක ද වෙතෙරින් නික්මා සක්කන් මුලුවට තැංගේ ය. ඉන් පසු අම්බවිසු මාණවක තෙමේ සක්කන් කරන තාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුවා සක්කන් කරනුයේ, තාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ කයෙහි දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණු සෙවී ය. අම්බවිසු මාණවක තෙමේ තාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කයෙහි බෙහෙවින් දෙකක් හැර දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු දිවී ය. ගේ කොණාවහිත අංගරාතයෙහි ද පුළුල් දිව ඇතිබවයි ද යන මහා පුරුෂලක්ෂණ දෙකෙහි සැක කෙරෙයි. එසින් සතිවුක්කකට නො බසී. ‘මේ තෙමේ පිරිපුන් මහපුරිස්ලකුණු ඇත්තෙකැ’යි පැහැදීමට නො පැමිණේ.

91 අප්ථො භගවතො එතද්දතොසි; පසානි ඛො මෙ අයං අමබවෙතො මාණවො ආත්තංසමහාපුරිසලක්ඛණොති යෙගුසොත ධාපතො අථ. ආපු මහාපුරිසලක්ඛණෙසු කඛිති විවික්ච්ඡති නාසිද්විච්ඡති න සමපසිද්ධි කොසොතිතෙ ච වන්දගුණෙ පසුතජ්චතතාය වාති.

අප්ථො භගවො තපාරූපං ඉඤ්ඤාසිසඤ්ඤාරං අභිසඤ්ඤාසි සපා අද්දස අමබවෙතො මාණවො භගවතො කොසොතිතං වන්දගුණං. අප්ථො භගවො ජීවනං නිත්තාමෙත්වා උගො'පි කණ්ණසොතොති අනුමිති පරිමිති. උගො'පි නාසිකාසොතොති අනුමිති පරිමිති. කෙවලමිති නලාචමණකලං ජීවිතාය ඡාදෙයි.

අප්ථො අමබවෙතො මාණවො එතද්දතොසි; සමත්තාගතො ඛො සමමණො ගොතමො ආත්තංසමහාපුරිසලක්ඛණෙති පරිපුණ්ණෙති නො අපරිපුණ්ණෙති භගවන්තං එතද්දවොච: “භද්ද ච’දාති මයං හො ගොතම ගච්ඡාමි. ඛුක්ඛිච්චා මයං ඛුක්ඛරණ්ණං”ති.

“ගසා”දාති චාං අමබවෙතො කාලං මඤ්ඤාසිති”.

අප්ථො අමබවෙතො මාණවො විලවාරථමාරුග්ග පක්කාමි.

92. තෙත ඛො පත සමයෙත මුග්ගමණො පොකඛරසාදි උක්ඛවිතාය නික්ඛමිත්වා මහතා මුග්ගමණෙත සද්ධිං සකො ආරුමෙ නිසිත්තො තොති අමබවං යෙව මාණවං පතිමානෙත්තො. අප්ථො අමබවෙතො මාණවො යෙත සකො ආරුමො තෙත පායාසි. යාවතිතා යානසා භූමි යානෙත ගතො යානා පච්චාරොගිත්වා පත්තිකො'ව යෙත මුග්ගමණො පොකඛරසාදි තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා මුග්ගමණො පොකඛරසාදිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි.

93. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො අමබවං මාණවං මුග්ගමණො පොකඛරසාදි එතද්දවොච: කච්චි තාත අමබවං අද්දස තං භවන්තං ගොතමන්ති?.

“අද්දසාම ඛො මයං හො තං භවන්තං ගොතමන්ති.”

“කච්චි තාත අමබවං තං භවන්තං ගොතමං තපාසනො යෙව සද්දා අභිභුග්ගතො නො අඤ්ඤාදා? කච්චි පත හො සො භවං ගොතමො තාදිසො නො අඤ්ඤාදිසො?”ති.

“තපා සනෙතො යෙව හො තං භවන්තං ගොතමං සද්දා අභිභුග්ගතො නො අඤ්ඤාදා. තාදිසො'ව හො සො භවං ගොතමො නො අඤ්ඤාදිසො. සමත්තාගතො ච හො සො භවං ගොතමො ආත්තංසමහාපුරිසලක්ඛණෙති පරිපුණ්ණෙති නො අපරිපුණ්ණෙති”ති.

91. එ කල්හි “මේ අම්බවර්ග මාණවක තෙමේ මා සිරුරෙහි බෙහෙවින් දෙකක් හැර දෙවිස් මහපුරිස් ලකුණු දකි ම ය. කොයාවතිත අංගජාතයන් පුළුල් දිවත් යන මහපුරිස් ලකුණු දෙකෙහි සැක තෙරෙයි, සතිධ්වනනව නො බයි. නො පැහැදෙයි. (එ බැවින් මොහුව ඒ මහපුරිස් ලකුණු දෙක පොත්විම තම යෙහෙකැ)”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත වී ය.

ඉක්බිතිවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන්ගේ කොයාවතිත අංගජාතය යම්ගේ අම්බවර්ග මාණවකයා දක්නේ ද, එසේ වූ සංඛ්‍යාති-සංකාරයක් කළ හේක. එයින් පසු දිව නිකුත් කොට දෙ කන් සිදුරු සැක කළ හේක. දෙතාස්පුඩු පිරිමැද්ද හේක. සියලු තලල් මඬල දිවෙත් වැසු හේක.

එවිට ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නොඅඩු පිරිපුන් දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණින් සමන්විත යැ’යි අම්බවර්ග මාණවකයාට මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති ගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, “හව්ද්ද ගෞතමසිති, දන් අපි යමහ. අපි බොහෝ භාග්‍ය ඇත්තමෝ, බොහෝ කවසුතු ඇත්තමෝ වමහ”යි කී ය.

“අම්බවර්ග, යම් ගමනකට නෝ කාලය සිතති නම්, ඒ ගමන කරන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

ඉක්බිති අම්බවර්ග මාණවක තෙමේ වෙළෙඳුන් ගෙදු රියෙක නැග තිත්මුණේ ය.

92. එ සමයෙහි වූ කලී පොකකරසාදී බමුණු තෙමේ උක්කවර්ග පුවරින් තිත්මැ, අම්බවර්ග මාණවකයා (හේ ඊම්) බලා පොරොන්තු වනුයේ, මහත් බමුණුමුවක් හා සිය අරමෙහි හුන්නේ වෙයි. එ කල්හි අම්බවර්ග මාණවක තෙමේ සිය අරම කරා එළැඹිණේ ය. රියෙන් යැ හැකි තාක් රියෙන් ගොස් එයින් බැස, පා ගමන් ඇත්තේ ම පොකකරසාදී බමුණා වෙත එළැඹිණේ ය. එළැඹී බහු වැද පසෙක හිඳ ගත්තේ ය.

93. පසෙක හුන් අම්බවර්ග මාණවකයාගෙන් පොකකරසාදී බමුණු තෙමේ “කිමෙන් ද? දරුව අම්බවර්ග, ඒ හව්ද්දගෞතමයන් දුටු ද?” යි විමාළේ ය.

“හව්ද්දගෞතම, ඒ හව්ද්දගෞතමයන් අපි දුටුමහ”යි අම්බවර්ග කී ය.

[පොකකරසාදී:] “කිමෙන් ද? දරුව අම්බවර්ග, ඒ හව් ගෞතම-යන්ගේ එසේ ඇත්තාවූ ම ගුණ පිළිබඳ වූ කීර්තනිගමිදයෙක් නැඟුණේ ද? අත් පරිද්දෙකින් නො වේ ද? (නැති ගුණ පිළිබඳ ගෞතම නො නැඟුණේ ද?) හව්, ඒ හව්ද්දගෞතම තෙමේ එබිදුම ද? අත් සැටි නො වේ ද?”

[අම්බවර්ග:] “හව්ද්දගෞතම, ඒ හව්ද්දගෞතමයන්ගේ එසේ ඇත්තාවූ ම ගුණ පිළිබඳ වූ කීර්තනිගමිදයෙක් නැඟුණේ. අත් පරිදි වූ (නැති ගුණ පිළිබඳ වූ ගෝඨ)යෙක් නො වේ. හව්ද්දගෞතම තෙමේ එබිදු ම ය. අත් සැටි නො වේ. හව්ද්දගෞතම තෙමේ අඩු නොවූ පිරිපුන් දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණින් යුතු වේ.”

“අහු පත තෙ තාත අමබර්හි සමිණේන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඡෙව කරාසල්ලාපො?”යි.

“අහු ඛො යෙව් නො සමිණේන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඡෙව කරාසල්ලාපො?”යි.

“යථාකථං පත තෙ තාත අමබර්හි අහු සමිණේන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඡෙව කරාසල්ලාපො?”යි.

අථ ඛො අමබර්හි මාණවො යාවතකො අහොසි ගගවතා සද්ධිං කරාසල්ලාපො තං සබ්බං බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස අරොවෙසි.

94. එවං වුත්තං බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදි අමබර්හි මාණවං එතදවොච්ඡි: “අහො වත රො, අමිතාකං පණ්ඩිතකා! අහො වත රො අමිතාකං ඛුහුසුතකා! අහො වත රො, අමිතාකං තෙවිජ්ජකා! එවරුපෙන කිර හො පුරිසො අත්ථවරතෙන කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං කිරයං උපපජ්ජයස්ස යදෙව ඛො තිං අමබර්හි තං ගවන්තං ගොතමිං එවං අසජ්ජ අසජ්ජ අවිච්ඡිති. අථ ඛො ගවං ගොතමො අමෙත’පි එවං උපතෙයස්ස උපතෙයස්ස අවච්ඡි. අහො වත රො, අමිතාකං පණ්ඩිතකා! අහො වත රො, අමිතාකං ඛුහුසුතකා! අහො වත රො, අමිතාකං තෙවිජ්ජකා! එවරුපෙන කිර නො පුරිසො අත්ථවරතෙන කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං කිරයං උපපජ්ජයස්ස”ති කුපිතො අනන්තමිත්තො අමබර්හි මාණවං පදසා යෙව් පච්ඡෙතසි. ඉච්ඡති ච තාවච්ඡෙව ගගවන්තං දස්සන්තං උපසඞ්ඛමිද්ධං.

95. අථ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදිං එතදවොච්ඡි: අනිවිකාපො ඛො හො අජ්ජ සමිණො ගොතමිං දස්සන්තං උපසඞ්ඛමිද්ධං. හෙවදති ගවං පොකඛරසාදි සමිණො ගොතමිං දස්සන්තං උපසඞ්ඛමිද්ධං”ති.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ඩිතං බ්‍යද්ධිං ගොජ්ජිතං පටිසාදපෙතී යානෙහු අරොපෙතී උක්කාහු බාරියමිතාහු උක්කාධිකං තිග්ගාසි. තෙන ඉච්ඡාතඞ්කලචිතසණ්ඩා තෙන පායාසි. යාවතීකා යානස්ස භූමි යානෙන ගතවා යාතා පච්චාරොගිතී පතතිකො’ව තෙන ගගවා තෙහුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිතී ගගවතා සද්ධිං සමෙමාද්දතීයං කරා සාරණීයං විනිසාරෙතී එකමිත්තං තිසිද්දී. එකමිත්තං තිසිත්තො ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදි ගගවන්තං එතදවොච්ඡි: “අහමිත්තඛමිද්ධං හො ගොතමි අමිතාකං අනන්තවිසි අමබර්හි මාණවො?”යි.

[පොකර්සාදි:] “දරුව, අමබන්ධය, ඉමිණ ගෞතමයන් හා තමන් කිසියම් කතාබහක් වී ද?”

[අමබන්ධ:] “ගවතාණති, ඉමිණ ගෞතමයන් හා මමත් කිසි ගම් කතාබහක් වී ය.”

[පොකර්සාදි:] “අමබන්ධය, ඉමිණ ගෞතමයන් ග තමන් ඒ සල්ලුක කපාංලාපය කෙසේ වූ එකෙක් ද?”

ඉක්කිති අමබන්ධ මාණවකයා ගාභාවතුන් වහන්සේ හා යම් පමණ කමිසන් කපාංලාපයෙක් වී ද ඒ සිසල්ල පොකර්සාදි බමුණාට සැල කෙසේ ය.

94. එසේ සැල කළ කල්හි, පොකර්සාදි තෙමේ අමබන්ධ මාණවකයා අමතා, “ගහතා, කොල, අප ඊතියා පණ්ඩිතය! ගහතා, කොල, අප ඊතියා මහ උගත! ගහතා, කොල, අප ඊතියා ත්‍රිවිද්‍ය දතුම! එම්බල, මේබදු තා වැනි ඊතියා වැඩ සලසන්නකු කරණ කොට ගෙන (තා වැන්නකු ඇති කල්හි ඇසුරු කරන) මිනිසා කෘත්‍රිත් මරණින් මතු සැප තැනි දුගීති වූ තමාට අවසන වැ වැටෙන තැන වූ තීරයට පැමිණෙන්නේ ම ය. යම් කෙසෙකින් ම, අමබන්ධය, තෝ මේසේ ඒ ගවද් ගෞතමයනට ගට ගවා කියෙහි ද, එ තෙසින් ම ගවද් ගෞතමයන් මේසේ අපටත් සැලෙවුණු ද මතු කොට යුදාදි බව නතා නතා මේසේ කිත. ගහතා, කොල, අප ඊතියා පණ්ඩිතය! ගහතා, කොල, අප ඊතියා මහ උගත! ගහතා, කොල, අප තෙව්දු දතුම! ගවන්ති, මේ වැනි වැඩ සලසන්නකු කරණ කොට ගෙන මිනිසා කෘත්‍රිත් මරණින් මතු සැප තැනි, දුගීති වූ, වතිපාතයක් වූ තීරයට පැමිණෙන්නේ ම යැ!” යි මේ බස් කී ය. මේසේ කියා, කිපුණේ, නොසතුටු සිතැත්තේ, පසින් පැහැරැ මුහු සිමැ පෙරැළී ය. එ කෙසෙහි ම ගාභාවතුන් වහන්සේ දක්නට යනු කැමැති ද ව ය.

95. එවිට ඒ බමුණෝ පොකර්සාදි බමුණුට “ගවත, අද (දන්) ඉමිණ ගෞතමයන් දක්නට යන්නට ඉතා නොකල් වෙයි. ගවන් පොකර්සාදි තෙමේ ගෙට දිනැ ඉමිණ ගෞතමයන් දක්නට එළැඹියා ගැකි වන්නේ යැ” යි කීහ.

ඉක්කිති පොකර්සාදි බමුණු තෙමේ සිය නිවෙසෙහි මිහිරි වූ කැ යුතු මුදිය යුතු ද පිළියෙල කරවා, යාතයන්හි තමා දඹුවැට පහන් දරනු ලබන කල්හි උකකව්වා හුවරින් තිත්මුණේ ය. ඉව්ජානාගල වන ලැහැම කරා එළැඹිණේ ය. යාතයෙන් යැ ගැකි තාක් දුර යාතයෙන් ගොස්, එසින් බැස, පසින් ම ගාභාවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹි ගාභාවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරැණු වූ සිතැ රැදවියා යුතු වූ (සිහි කටයුතු වූ) කපාව නිමවා පසෙක හිඳ ගත්තේ ය, පසෙක හුන්නේ ම පොකර්සාදි බමුණු තෙමේ “ගවද්ගෞතමසිති, අප අතැවැසි අමබන්ධ මාණවකයා මෙහි ආණේ ද?” යි ගාභාවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය.

“ආගමි: බෝ තෙ බ්‍රාහ්මණ දතෙතවාසි දමෙටෙය්: මිණුවෝ”යි.

“අපු පති තෙව් තෙව් ගොතම් අම්බවෙයින මිණවෙන සද්ධිං කොට්ඨෙව් කපාසල්ලාපෙං?” කි.

“අපු බො මේ බ්‍රිගේඩ්ස් අම්බවෙස්න මාණවෙන සද්ධිං කොව්දෙව්
කරාසලාපො”යි.

“කපාකපං පන තෙ හො ගොතම් අනු අමිච්චෙන මාණවෙන සද්ධිං
කොච්ඡෙති කපාගල්ලාපො?”ති.

අප බොහෝ සමාජවාදීන් අතරින් අමතරව මානවත්ව සංවර්ධනය කිරීම සඳහා, නව සමාජවාදී මානවත්වය ප්‍රකාශයක් ප්‍රකාශයක්.

“එවිං චූෂකා බ්‍රාහ්මණෝ පොකිරිසාදි ගගනිකාං එතදපොච්ඡි:
 ඩාළො හෝ ගොනම් අච්චිට්ඨිං මාණ්ඩවං, ඛම්බු හම් ගොනමං, අච්චිට්ඨිං
 මාණ්ඩයා”නි.

“ညွှတ် နှော့သွ် ပြွေယဉ်စုန် နုခိခိဝဲသိ၊ ဗျာန်စုလာ”သိ.

96. අද වෙ: බ්‍රාහ්මණ: පොකිරිසාදී හගවතො කායෙ ආතතිංස-
මහාපුරිසලක්ඛණානි සමිජනාසි. අද්දසා වෙ: බ්‍රාහ්මණ: පොකිරිසාදී
හගවතො කායෙ ආතතිංසමහාපුරිසලක්ඛණානි යෙභුගොස ඵලෙකිං
ආච. ආත්‍ර මහාපුරිසලක්ඛණෙසු කඛධනී විවිධිච්ඡනි නාබිමුච්චනි න
සමාසිද්ධනි කොසොගිතෙ ව ච්ඡන්ද්‍රයො රක්‍ෂතර්ච්ඡනාය ව.

97. අප බොහෝ කාලයකට එකඟයෙහි පැමිණි බොහෝ මේ අංශයේ බුද්ධිමත් ප්‍රජාවකරුවන්ට අධ්‍යයනයේ සම්පූර්ණයෙන්ම නව අංශයක් හඳුනාගැනීමට හැකි විය. අධ්‍යයනයේ සම්පූර්ණයෙන්ම නව අංශයක් හඳුනාගැනීමට හැකි විය. අධ්‍යයනයේ සම්පූර්ණයෙන්ම නව අංශයක් හඳුනාගැනීමට හැකි විය.

[illegible][illegible][illegible]

[භාග්‍යවත්තු:] “ඔබ්බ, හා අතැවැසි අම්බවිමසූත්‍රයෙහි මෙහි අගේ ම ය.”

[පොකරසාදි:] “භවද්ගොතමසිති, අම්බවිමසූත්‍රයෙහි හා මෙහි කිසි කථාසංලාපයක් වූයේ ද?”

[භාග්‍යවත්තු:] “ඔබ්බ, අම්බවිමසූත්‍රයෙහි හා මගේ කිසි (කල්ප) කථාසංලාපයක් වූයේ ම ය.”

[පොකරසාදි:] “භවද්ගොතමසිති, අම්බවිමසූත්‍රයෙහි හා මගේ කෙබඳු වූ කිසි කථාසංලාපයක් වූයේ ද?”

ඉක්කිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බවිමසූත්‍රයෙහි හා යම් පමණ කථා සංලාපය වී ද, ඒ සියල්ල පොකරසාදි ඔබ්බෙහි වදාළ හේක.

මෙසේ වදාළ කල්හි පොකරසාදි ඔබ්බෙහි තෙම, “භවද්ගොතමසිති, අම්බවිමසූත්‍රයෙහි ලාමක ය. භවද්ගොතමසේ අම්බවිමසූත්‍රයෙහි මාණවකයාට කෘතිය කෙරෙත් වා”යි කී ය.

“ඔබ්බ, අම්බවිමසූත්‍රයෙහි මාණවක තෙමේ සුච්ඡන් වේ වා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

96. ඉක්කිති පොකරසාදි ඔබ්බෙහි තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි දෙතිස් මහපුරිස්සකුණු පිරික්සී ය. පොකරසාදි ඔබ්බෙහි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි දෙතිස් මහපුරිස්සකුණු අතුරෙන් දෙකක් හැර සෙස්ස බෙහෙවින් දිටී ය. හේ කොයාවතිත අංගජාත ලක්ෂණයෙහිත් ප්‍රතුතජ්ඣාලක්ෂණයෙහිත් දූ සි මේ මහපුරිස්සකුණු දෙකේ සැක කෙරෙයි, තීරණයට නො බසී, එ හෙයින් ම නො පැහැදෙයි.

97. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ පොකරසාදි ඔබ්බෙහි තෙමේ දෙතිස් මහපුරිස්සකුණුවලින් දෙකක් හැර සෙස්ස බෙහෙවින් දකී ම ය. කොයාවතිත අංගජාත ලක්ෂණයෙහිත් ප්‍රතුතජ්ඣාලක්ෂණයෙහිත් යන මහපුරිස්සකුණු දෙකේ සැක කෙරෙයි, තීරණයට නො බසී, නො පැහැදෙයි. (ඒ දෙ ලකුණු මොහුට දක්වන්නෙමි තම ගෙහෙකා)”යි මේ සිත වී ය.

ඉක්කිත්තෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ කොයාවතිත අංගජාත පොකරසාදි ඔබ්බෙහි පැතෙන සේ වූ සංඛ්‍යාසිසංසකාරකක් කළ හේක. ඉන් පසු දිව තික්ඛිවා දෙකක් සිදුරු ස්පර්ශී කළ හේක, පිරිමැද්ද හේක, දෙ තාස්පඬු ස්පර්ශී කළ හේක, පිරිමැද්ද හේක, මුළු තලේ තලය ම දිවෙත් වැසූ හේක.

98. එවිට පොකරසාදි ඔබ්බෙහි “ප්‍රමණ ගොතම තෙමේ අඩු නොවූ පිරිපුන් දෙතිස් මහපුරිස්සකුණින් සමන්විත යැ”යි මේ සිත විය. හේ “භවද් ගොතම තෙමේ ඔක්කක හා අදට මගේ බව ඉවසා වා”යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ධුමංකිමිභාවයෙන් එය ඉවැසූ හේක.

99. ඉක්කිති පොකරසාදි ඔබ්බෙහි තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවැසීම (සිතින් පිළිගැනීම) දැන, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවද් ගොතමසිති, දැන් කල් පැමිණියේ ය, බව පිළිගෙල කොට නිමැවිණැ”යි කල් දැන්වී ය.

අප්ඵ ඛො භගවා පුබ්බිකතසමීයං තිථිසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය සද්ධිං භික්ඛුසංවේෂනං යෙන බ්‍රාහ්මණස්ස පොක්ඛරසාදිස්ස පරිවෙසනා තෙනුප-
සබ්බමි. උපසම්බන්ධිතො පඤ්ඤානෙත ආයනෙ තිසිදි. අප්ඵ ඛො බ්‍රාහ්මණො
පොක්ඛරසාති භගවන්තං පණීතෙන බාදනීයෙන ගොජනීයෙන සහජථං
සන්තපොසි සමපවාසෙති. මාණවකා'පි භික්ඛුසබ්බං. අප්ඵ ඛො බ්‍රාහ්මණො
පොක්ඛරසාති භගවන්තං භූතභාවං ඕනිතපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං තිථිං
ආසනං ගතෙත්වා එකමන්තං තිසිදි.

100. එකමන්තං තිසින්නස්ස ඛො බ්‍රාහ්මණස්ස පොක්ඛරසාදිස්ස
භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසි, සෙය්‍යපිදං දානකථං සිලකථං සභ්‍යකථං
කාමිකං ආදීනවං ඕසාරං සංක්ඛ්‍යෙතං තෙක්ඛමෙව ච ආනිසංසං පකාසෙසි.
යද්ධ භගවා අඤ්ඤාති බ්‍රාහ්මණං පොක්ඛරසාතිං කල්‍යාණිකං මුදුරිකං
විනිවරණවිතං උද්ගාමිතං පසන්නවිතං, අප්ඵ යං මුඛාතං සාමුකකංසිකං
බම්මදෙසනා තං පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං තිරොධං මග්ගං.

සෙය්‍යථාපි නාම පුඤ්ඤං විත්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං
පටිග්ගණෙය්‍යය, එවමෙව බ්‍රාහ්මණස්ස පොක්ඛරසාදිස්ස තත්ථං යෙව ආගතෙ
විරජං. විතම්ලං බම්මවිකල්පං උදපාදි යං කිඤ්චි සමුදයබම්මං සබ්බං තං
නිරොධබම්මන්ති.

101. අප්ඵ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොක්ඛරසාදි දිට්ඨධම්මො සත්තධම්මො
විදිතධම්මො පරිසොක්ඛානධම්මො තිණ්ණවිවිකිවෙජ්, විගතකථංකපො
වෙසාරජ්ජපනෙතා අපරප්පච්චිකං සන්ත්‍රිසාසනං භගවන්තං එතදවොච:
“අභික්ඛන්තං ගො ගොතමි අභික්ඛන්තං ගො ගොතමි, සෙය්‍යථාපි ගො
ගොතමි නික්ඛාජ්ජතං වා උක්ඛාජ්ජතං පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුල්ලාස්ස
වා මග්ගං ආවසෙකස්ස අනිකාසෙ වා තෙලපජ්ජාතං බාසෙය්‍ය වක්ඛ-
මනෙතා රූපාති දුක්ඛන්තීති, එවමෙව ගොතා ගොතමෙත අනෙකපරිසොයෙත
ධම්මො පකාසිතො. එසංගං ගො ගොතමි සපුනෙතා සහරිසො සපරිසො
සාමිවෙච්චං හවන්තං ගොතමි සරණං ගව්ජාමි බව්ච්ඤ්ච භික්ඛුසබ්බාද්ධි.
උපාසකං මං හවං ගොතමො බාසෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං
ගතං. යථා ව හවං ගොතමො උක්ඛාජ්ජතං අඤ්ඤාති උපාසකභූතාති
උපසම්බන්ධිති එවමෙව හවං ගොතමො පොක්ඛරසාදිභූතං උපසම්බන්ධිතු.
තත්ථ යෙ තෙ මාණවකා වා මාණවකා වා හවන්තං ගොතමි අභිවා-
දෙස්සන්ති වා පච්චුට්ඨස්සන්ති වා ආයනං වා උදකං වා දස්සන්ති විතං
වා පකාසෙස්සන්ති, තෙසං තං හවස්සති දීඝරතං ගිතාග පුබ්බාය”ති.
“සුරාණං වුච්චති බ්‍රාහ්මණො”ති.

අම්බව්ඨසුත්තං තතියං.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඒ) පෙරවරුණෙහි සිවුරු හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන ඕක්සතන සමග පොකඩරසාදී ඛමුණාගේ පිරිවෙස්න (=බොජුන් වළඳනා ගැන) කරා වැඩි ගියේය. වැඩ, පැණැවුණු අස්තෙහි හුන් ගියේය. ඉක්බිති පොකඩරසාදී ඛමුණු ගෙම මගීරි වූ කායුතු ලිදිය යුතු දුගිත් සිතතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආඥාප්ති ය, මාතෘපිත් පැවැරැවි ය, මාණවකයෝ ද ඕක්සතන සැකැපවූහ, මාතෘපිත් පැවැරැවූහ..

එයින් පසු පොකඩරසාදී ඛමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, වළඳ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත ඇත්තවුන් දහ, එක්කර මිටි අස්තක් ගෙන පසෙක හුන්නේ ය.

101. එකත්පස්සි හුන් පොකඩරසාදී ඛමුණුහුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහකපා, ශිලකපා, කබ්බිකපා, කාමදිනව, කාමයන්ගේ ලාමක බව, කාමයන්ගේ කෙලෙසීම, තෙකබ්බමයෙහි (කාමයන්ගෙන් නික්මුණු-බව්හි) අනුසස් පැවැසූ ගියේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක පොකඩරසාදී ඛමුණුහු (ඒ බණ ඇසීමෙන්) නිරෝධ සිතැති වූවහු, කොළොත් සිතැති වූවහු, නිවරණ කෙරෙහි පහ වූ සිතැතිවහු, මිද වැඩි කිය සිතැතිවහු, පහත් සිතැතිවහු දත් ගේස් ද, එ කල්හි දූඛ සමුදය නිරෝධ මාභී යන ප්‍රදවරුන්ගේ යම් සාමුත්තරීයී බම්බේශ්වරාවන් වේ නම් එය පැවැසූ ගියේය.

යම්ගේ පහ වූ කප්බව ඇති, පිරිසිදු වගෙක් මොනොවට රජන් (පබු) උරු ගන්නන් ද, එසේ ම පොකඩරසාදී ඛමුණාට එ අස්තෙහි ම 'ගමක් උපදනා සුසු නම් ඒ සිතල්ල නැසෙන සුසු යැ' යි කෙලෙස් රජස් නැති, පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති, දහම් ඇත පහල විය.

ඉක්බිති පොකඩරසාදී ඛමුණු ගෙම දුටු ආසීසත්‍ය බම් ඇත්තේ, වැඩු ආසීසත්‍යාවබෝධය ඇත්තේ, දහ ගත් ආසීසත්‍ය බම් ඇත්තේ, බැහැ ගත් ආසීසත්‍ය බම් ඇත්තේ, ඉක්මවූ සැක ඇත්තේ, පහ වූ සැක ඇත්තේ, ලිදු සත්තා විසාරද බවට පැමිණියේ, හමාම් පසක් කළ බැවින් හැදෑරිය යුතු අතෙකැත්තු නැත්තේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

"හවද්ගොතමසිනි, අභිකාන්ත ය (විනෝසින් සිත්කලු ය). හවද් ගොතමසිනි, අභිකාන්ත ය. හවද් ගොතමසිනි, ලිනිත් නමා ගැබු දගක් උඩුකුරු කරන්නේ යම් සේ ද, වැසුණු දගක් විවෘත කරනුයේ යම්ගේ ද, මා මුළු වූවකුට මග කියන්නේ යම්ගේ ද, ඇත් ඇත්තෝ රූප දක්නාහ යි සිතා ගෙල් පහතක් දල්වන්නේ යම්ගේ ද, එසේ ම, හවද් ගොතමයන් විසින් නොගෙක් කරුණින් බම්බ පැවැසිණ. හවද්ගොතමසිනි, ඒ මම් හාසීව යහිත වැ, පිරිස් යහිත වැ, මොහොතරුවන් යහිත වැ හවද්ගොතමයන් ද බම්බ ද භික්ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි. අද පටන් දිව් හිමි කොට සරණ ගිය උවසකු කොට හවද්ගොතම තෙමේ මා සලකා වා. යම්ගේ හවද්ගොතම තෙමේ උකකව්‍යා නුවරෙහි අත් උපාසකකුලයන් කරා එළැඹේ ද, එසේ ම පොකඩරසාදීකුලයට ද එළැඹේ වා. එහි යම් මාණවක කෙණක් ගෝ මාණවිජා කෙණක් ගෝ හවද් ගොතමයන් ආදරයෙන් චදිත්තෝ ද, දක හුතස්තෙන් නැගී ගෝ සිටිත්තෝ ද, අසුන් ගෝ දිග ගෝ දෙත්තෝ ද, සිතගෝ පහදවත්තෝ ද, එය මවුතට දික් කලක් වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය".

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "බ්‍රාහ්මණය, මනා දෑගෙක් නොප කී සේ මැකැවැ" යි වදාළ ගියේය.

අභිබ්බා සූත්‍රය නිමිසේ ය.

සෞභූතභික්ෂුත්වං.

1. එවං මම ඥානං, එකං සමයං භගවා අමෙකසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ෂුසංඝෙකං සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ෂුසතෙති යෙන චම්පා තදවසරි. තත්‍ර පුදං භගවා චම්පායං විහරති ගගගරංස පොකබරණියා තිසර.

තෙන ඛො පන සමයෙන සෞභූතභික්ෂුත්වං බ්‍රාහ්මණො චම්පං අජ්ඣාචසති සත්තුසාදං සතිණ්ඤානාදකා සබ්බඤ්ඤාං රුජ්ඣොග්ගං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතිජගත බිච්ඡෙසාසරනි දිත්තං රුජ්ඣං බ්‍රහ්මදෙයං.

2. අසක්කාපුං ඛො චම්පයාකා බ්‍රාහ්මණගතපතිකා “සමමණො ඛලු හො ගොතමො සකාසපුතො සකාසකුලා පබ්බජිතො අමෙකසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ෂුසංඝෙකං සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ෂුසතෙති චම්පං අනුපපන්නො, චම්පායං විහරති ගගගරංස පොකබරණියා තිසර. තං ඛො පන භවත්තං ගොතමිං එවං කල්‍යාණං කිත්තිසඤ්ඤා අබ්බුත්තතො: “ඉතිපි සො භගවා අරතං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො පුග්ගො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවම්බුත්තානං බුද්ධො භගවා’ති. සො ඉමිං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුහමකං සසාමණ්ඩ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවම්බුත්තං සසං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථිං පච්චෙදති. සො ඛම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරිසොසානකල්‍යාණං සත්ථා සබ්බඤ්ඤාං නෙවලපරිපුර්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන කථාරූපානං අරහතං දක්කං ගොති”ති.

3. අප ඛො චම්පයාකා බ්‍රාහ්මණගතපතිකා චම්පාය තික්ඛමිත්ථා සබ්බසබ්බි ගණිතුතා යෙන ගගගරංස පොකබරණී නෙත්‍රපසබ්බමිත්ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සෞභූතභික්ෂුත්වං බ්‍රාහ්මණො උපරිපායාදෙ දිවාලසයං උපගතො ගොති. අද්දතා ඛො සෞභූතභික්ෂුත්වං බ්‍රාහ්මණො චම්පයාකෙ බ්‍රාහ්මණගතපතිකෙ චම්පාය තික්ඛමිත්ථා සබ්බසබ්බි ගණිතුතො යෙන ගගගරංස පොකබරණී නෙත්‍රපසබ්බමිත්තො. දිශා ඛතං ආමිනෙතති: “කිත්තු ඛො හො ඛතො චම්පයාකා බ්‍රාහ්මණගතපතිකා චම්පාය තික්ඛමිත්ථා සබ්බසබ්බි ගණිතුතා යෙන ගගගරංස පොකබරණී නෙත්‍ර-පසබ්බමිත්ති ?”ති

සෞභූතදණ්ඩ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිඤ්ඤන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා අංශු රටෙහි සැරිසරන සේක්, වම්පා නුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ඒ වම්පා නුවර සමීපයෙහි ගඬින් පොකුණ තෙර වසන සේක.

එ සමයෙහි සෞභූතදණ්ඩ බමුණු තෙමේ බහුජනාකීණී වූ, තණ දඹු දිය සුලභ වූ, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, රජ්‍යයෙන් ලත් නින්දගම් වූ (රජකරුපයෙන් පරිහොඟ කළ යුතු වූ), මහඟු රටට අධිපති සේනිය බ්‍රිහස්පතීර රජු විසින් දුන් රජදායාදාය වූ, ශ්‍රේණි ත්‍යාගය වූ වම්පා නුවර වෙසෙයි.

2. වම්පා නුවර වැසි බමුණුගැහැවියෝ (රටෙහි පැහැර පැවැති) මතු දක්වන කථාව අනුසාරී: “ගවන්ති, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මු පැවිදි වූ, ඉමණ ගෞතම තෙමේ වූ කලී ගිඤ්ඤන් පන්සියක් පමණ වූ මහපැවිදිමුළුවක් හා අතුරුවා සැරි සරනුයේ, වම්පාවට පැමිණියේ, එය අසල ගඬින් පොකුණ තෙර වෙසෙයි. ඒ හඟවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්ථය, සමයක්ගවුණු ය, පිදුවරණසම්පන්න ය, සුභ ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරථි ය, දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ ය, බ්‍රහ්ම ය, තඟවත් ය. හේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව, මහණබමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත මේ සත්ත්වලෝකය, තමා ම සිය විසිනි නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වයි. ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිනිවෘත්තකල්‍යාණ වූ (සතිපට්ඨානාදී) මනා අර්ථ ඇති, මනා (භූමිපුණී) විශාලත ඇති, සථිකාර පරිපුණී, පිරිසිදු දහමක් දෙසෙයි. එසේ දෙසනුයේ ද, සියලු සසුන්බිහිර පවසයි. එබඳු රකකුන් දක්ම වූ කලී ගිත වැඩ ගෙන දෙන්නෙකැ”යි ඒ හවදී ගෞතමයන් වහන්සේ පිළිබඳ මෙසේ උතුම් වූ කීර්තියකිදයෙන් උස් වැ නිංසේ ය” යනු යි.

3. ඉක්බිති වම්පාපුර වැසි බමුණෝත් ගැහැවියෝත් වම්පායෙන් නික්මු බොහෝ බොහෝ වැ රැස් වූවෝ, එකී එකී පැත්තෙහි මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටත දී මහ මුළුවක් වැ එකතු වූවෝ, ගඬින් පොකුණ අතට යෙති.

4. එ සමයෙහි සෞභූතදණ්ඩ බමුණු තෙමේ තමා පහසු උඩු මහලෙහි දවසගතව පැමිණියේ වෙයි. හේ (කවලියෙන් බලනුයේ) වම්පායෙන් නික්මු බොහෝ බොහෝ වී රැස් වැ, එක් එක් පසු මුළු මුළු වැ, නුවරින් පිටත දී මහ මුළුවක් වැ එකතු වැ ගඬින් පොකුණ අතට යන වම්පාවාසි බමුණන් ද ගැහැවියන් ද දක්කේ ය. දක ඝර්ණාසු බණවා “ගවන් ඝර්ණාව, කවර ගෙයින් වම්පාවාසි බමුණෝත් ගැහැවියෝත් වම්පායෙන් නික්මු බොහෝ බොහෝ වී රැස් වැ එකී එකී පසු මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටත දී මහ මුළුවක් වැ එකතු වැ ගඬින් පොකුණ කරා යෙත් ද?”යි විචාලේ ය.

“අපි බොහෝ සමයේ ගොතමා සකප්පයා සකප්පා පබ්බතො අභිභවු වාරිකං වරම්නො මහතා භික්ෂුසමානං සද්ධං පඤ්චමනෙන භික්ෂුසමෙති වමං අනුපාදනො වමායං විහරති ගගාරාය පොකකිරණියාතිරෙ. තං බොහෝ හවන්තං ගොතමං එවං කල්යාණො කිත්තිසද්දො අභිභවන්තො; ‘ඉතිපි සො සගවා අරහං සමමාසම්මුදො විජාචරණං සමපනො සුගතො ලොකපිදු අනුත්තරං පුරිසදම්මසාරපි සප්ථො දෙවම්මසානං බුද්ධො ගගවා’ති, තමෙන හවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි”ති.

5. තෙන හි ගො බතෙන සෙන විමෙපයාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති; විමෙපයාකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එවං වදෙති: “සොණදණ්ඩො ගො බ්‍රාහ්මණො එවමින; ‘ආගමෙනා කිර හවන්තො සොණදණ්ඩො’පි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාති”ති.

‘එවං ගො’ති බොහෝ බතො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො පටිසසුතො සෙන විමෙපයාකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති; විමෙපයාකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එතදවොච: “සොණදණ්ඩො ගො බ්‍රාහ්මණො එමින; ‘ආගමෙනා කිර හවන්තො, සොණදණ්ඩො’පි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාති”ති.

6. තෙන බොහෝ පති සමනෙ තානාවෙරජායානං බ්‍රාහ්මණානං පඤ්චමනොති බ්‍රාහ්මණතාති වමායං පටිච්ඡන්ති කෙනම්දෙව කරණිකෙන. අසොත්තං බොහෝ බත බ්‍රාහ්මණො: ‘සොණදණ්ඩො කිර බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාති’ති, අපි බොහෝ බත බ්‍රාහ්මණො සෙන සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති; සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො එතදවොච: “සමං කිර හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාති”ති.

“එවං බොහෝ මොහොති අතපි සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාමි”ති.

7. “මොහවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි. තු අරහති හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි. තවෙ හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමියාති, ගොතො සොණදණ්ඩො ගගො හාසියාති සමණො ගොතමො ගගො අභිවිඤ්ඤාති. ගම්පි ගොතො සොණදණ්ඩො ගගො හාසියාති සමණො ගොතමො ගගො අභිවිඤ්ඤාති, ඉමිනා පබ්බතො තු අරහති හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි. සමණො තෙව ගොතමො අරහති හවන්තො සොණදණ්ඩො දස්සනාය උපසඤ්ඤාමි.”

“හවත, කාරණයෙන් ඇත: ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මු පැවැදී වූ ඉමණ ගෞතම තෙමේ අංග රටැ යැරි සරත්තස්, හික්කුන් පත් සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා වම්පාවට පැමිණියේ, වම්පා පුර සම්පෘප් වූ ගඟීරා නම් පොකුණ අද්දරැ වෙසෙයි. ‘ඒ හවත් තෙමේ මේ මේ කරැණින් අර්තත් ය, සමාස්සවිබුද්ධ ය, විද්‍යාචරණ සම්පත්ත ය, සුතත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරථි ය, දෙවිමිනිසුනට ශාස්තෘ ය, බුද්ධි ය, හඟවත් යැ යි මෙසේ ඒ හවද් ගෞතමයා පිළිබඳ හදු වූ භූතසංඝාතයක් උස් වැ නැංගේ ය. මොහු ඒ හවද්ගෞතමයා දක්නා පිණිස එහි ගෙත්” යැ යි සත්තං තෙමේ කී ය.

5. “හවත් සත්තංව, එසේ ව නම්, ඒ වම්පාවාසි බමණු ගැහැවියන් වෙත එළැඹ ඔවුනට “හවත්තු (මොනොතක්) බලා පොරොත්තු වෙත්වා. සොණදණ්ඩ බමුණාත් ඉමණ ගෞතමයන් දක්නට එහි යන්නේ” යි සැලකු කරව” යි කී ය. ‘එසේ ය හවතැ’ යි කිසා සත්තං තෙමේ සොණදණ්ඩ බමුණාට පිළිවදන් දී, වම්පාවාසි ඒ බමුණු ගැහැවියන් කරා එළැඹ “හවත්ති, හවත්තු බලා පොරොත්තු වෙත් වා. සොණදණ්ඩ බමුණු ද ඉමණ ගෞතමයා දක්නට එහි යන්නේ” යැ යි දන්වී ය.

6. එ සමයෙහි වතාහි තොයෙන් විදෙසින් පැමිණි පත්සියක් පමණ බමුණෝ කිසි කටයුත්තක් පිණිස මම්පා නුවරැ වෙසෙත්. ඒ බමුණෝ ‘සොණදණ්ඩ බමුණා මහණ ගොයුම්පු දක්නට ගෙත් පු’ යි ඇසූහ. ඉක්බිති ඔහු සොණදණ්ඩ බමුණා කරා ගියහ. ගොස් “හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්පු දක්නට යන්නේ ල යනු සැබෑ ද?” යි විචාලහ.

“හවත්ති, (සැබෑ ය) ‘මමත් මහණ ගොයුම්පු දක්නට යන්නෙමි’ යි මට මෙසේ සිතෙක් වේ” යැ යි සොණදණ්ඩ තෙමේ කී ය.

7. එ බස් අසා ඔහු කියන්නේ, “හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්පු දක්නට නො යේ වා. හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්පු දක්නට නො නිසි වේ. ඉදින් හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්පු දක්නට යන්නේ නම්, හවත් සොණදණ්ඩයාගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගොයුම්පුගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය. ‘හවත් සොණදණ්ඩයාගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගොයුම්පුගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය, යන යමෙක් ඇද්ද මේ කරැණින් හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්පු දක්නා පිණිස එහි යන්නට නො නිසි ය. මහණ ගොයුම්පුගේ ම හවත් සොණදණ්ඩයන් දකින්නට එනු කිසි ය.

හවං හි සොණදණ්ඩො උභතො සුජාතො මානිතො ව පිතිතො ව, සංසුඛගතණ්ඩො යාව සත්තමො පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපකක්ඛායං ජාතිවාදෙන.

යමපි හවං සොණදණ්ඩො උභතො සුජාතො මානිතො ව පිතිතො ව, සංසුඛගතණ්ඩො යාව සත්තමො පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපකක්ඛායං ජාතිවාදෙන. ඉමිනා පටිඝතන න අරහති හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දක්ඛනං උපසම්බුද්ධං. සමණො කෙච්ඡි ගොතමො අරහති හවන්තං සොණදණ්ඩං දක්ඛනං උපසම්බුද්ධං.

හවං හි සොණදණ්ඩො අබ්බො මහභිතො මහාගායනා-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො අජ්ඣායතො මනුෂ්ඨො තිණ්ණං වෙදිකා පාරො සතිසංඝුකෙට්ඨිකා සංඝරාජපභෙදිකා ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො, වේයසාකරණො, ලොකායතමොපුරිසලක්ඛණෙසු අනවශො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො අභිරුපො දක්ඛනිකො පාසාදිකො පරමාය චණ්ණපොකඛරිකාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මචණ්ණි බ්‍රහ්මචරිච්ඡි, අනුබ්බං විකාසො දක්ඛනං-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො පිලවා වුච්ඡිපිලි වුච්ඡිපිලෙත සමන්තාගතො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො කල්‍යාණවාපො කල්‍යාණවාකාරණො, පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විශ්වායා අනෙලලාය අත්ථො විශ්වාසනිකා-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො බ්‍රහ්මනං ආචරියපාචරියො, තිණ්ණි මාණ්-චකසකාති මනෙත වාපවති, බ්‍රහ්ම ඛො පත තානාදිසා තානාජනපද මාණ්වකා ආගච්ඡන්ති ගොතො සොණදණ්ඩො සන්තිකො මනුෂ්ඨිකා මනෙත අභිසිද්ධකාමා-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො ජිණ්ණො වුද්ධො මහලලකෝ අභිගතො වෙදො අනුප්පතො, සමණො ගොතමො කරුණො වෙච්චි කරුණපඛේදිකා ව-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො රණෙකු මාගධස්ස නෙතිස්ස ඔමිසාරස්ස සක්කතො ගරුකතො මානිතො සුජිතො අපචිතො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො බ්‍රහ්මණස්ස පොකඛරිකායා සක්කතො ගරුකතො මානිතො සුජිතො අපචිතො-පෙ-.

‘භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් මෑ අභිජාත ය. සත්වන මිත්‍රතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය. ජාතිවාදයෙන් (කුල පිළිබඳ කෙප්ලෙන්) නොහෙළන ලද්දේ ය. නො ගරහන ලද්දේ ය.

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් මෑ අභිජාත ය. සත්වන මිත්‍රතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය, ‘ජාතිවාදයෙන් ඉවත නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය, යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණෙහිත් භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ කොසුම්පු දක්නට යනු නො වටී. මහණ කොසුමින් ම භවත් සොණදණ්ඩයා දක්නට එනු වටී.

තව ද භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී ආර්ය ය, මහත් බන ඇත්තේ ය, මහද්ධෙත්ත ඇත්තේ ය...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී චේද හදුරන්නෙක. වේදයන් සිතා ලා දරන්නෙක. නිසන්වූ සෙකට්ඨාසාඥා සහිත, අක්කරප්‍රභේද (ශික්ෂා හා නිරුක්ති) සහිත, ඉතිහාසය පස්වන කොටැති ත්‍රිවේදයන් හේ පරතෙර පැමිණියෙක, පදපාඨ දන්නෙක. එසින් අත්‍ය සියලු විශාකරණ විධි ද දන්නෙක. ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහිත් මහාපුරුෂලක්ෂණ-ශාස්ත්‍රයෙහිත් නිපුණයෙක....භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී විශිෂ්ට රූපකොභා ඇත්තෙක, දකුම් කටසුතු ය, ප්‍රසාද එළවන සුලු ය, උතුම් වණිසොහොසුරුයෙන් සමන්විත ය, උතුම් රත්වත් පැහැත්තෙක, උතුම් ඔරිප්පුනා ඇත්තෙක. (ආරොහපරිණාමසම්පන්නයෙන් ද අවිමාදයන්ගේ පරිපූර්ණත්වයෙන් ද) සිරුරෙහි දක්මට නොමද වූ අවිකාශ ඇත්තෙක...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ සිල්වත් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ශීලයෙන් සුක්ක ය...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ කලණ තෙපුල් ඇත්තේ, කලණ මිහිරි බස් කියන්නේ, නිදොස් වූ කෙලකොල නොවූ, කි අරුත අහවනු සමත් සිලිටි බසින් සමන්විත ය...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වූයේ, තුන්සියක් මාණවකානට වේදයන් කියවයි. වේදයන් ප්‍රයෝජන කොටැති, වේද හදුරනු කැමැති බොහෝ මාණවකයෝ තන් දෙසින් තත්රපින් භවත් සොණදණ්ඩයා වෙත එත්...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී ජරාජීර්ණ ය, වයෝවාහු ය, මහලු ය, බොහෝ කල් ඉක්මැවූයෙක, පැසිම් වයසට පැමිණියෙක. මහණ ගොසුම් තෙමේ තරුණ ද වේ. තරුණ පාවිද්දෙක් ද වේ...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී මහබාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහු විසින් සත්කාර කරන ලද්දෙක, ගුරුකාර කරන ලද්දෙක, බ්‍රහ්මින් කරන ලද්දෙක, පුදන ලද්දෙක, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද්දෙක...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී පොකුරුයැත් බමුණා විසින් සත්කාර ද ගුරුකාර ද මානික ද පුජිත ද අපමිත ද වේ...

හවං හි සොණදණ්ඩා වම්පං අජ්ඣාචසති සත්තුසංඝදං සතිණ-
කවෙසාදකං සබ්බද්දං රාජගොභං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙනිසෙන
බිම්බිසාරෙන දින්නං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙයං.

සමපි හවං සොණදණ්ඩා වම්පං අජ්ඣාචසති සත්තුසංඝදං සතිණ-
කවෙසාදකං සබ්බද්දං රාජගොභං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙනිසෙන බිම්බි-
සාරෙන දින්නං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙයං, ඉතිනාපචෙතන න අරහති හවං
සොණදණ්ඩා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. සමණො තෙව
ගොතමො අරහති හවින්නං සොණදණ්ඩං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුනි.

8. එවං වුත්තන සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණ එතදවොචි:
තෙන හි ගො මම්පි සුණාථ, යථා මයමෙව අරහාමි නං හවින්නං ගොතමං
දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං තෙනව අරහති සො හවං ගොතමො අමාකං
දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. සමණො බුදු ගො ගොතමො උගතො සුජාතො
මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුඤ්ඤාසංකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා,
අකම්මතො අනුපකක්ඛවෙසා ජාතිවාදෙන.

සමපි ගො සමණො ගොතමො උගතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච,
සංසුඤ්ඤාසංකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපකක්ඛවෙසා
ජාතිවාදෙන, ඉතිනාපචෙතන න අරහති සො හවං ගොතමො අමාකං
දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. අථ ඛො මයමෙව අරහාමි නං හවින්නං ගොතමං
දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං.

සමණො බුදු ගො ගොතමො මිත්තනං සුද්ධිසංඝං ඔනාය පබ්බජිතො....
සමණො බුදු ගො ගොතමො පහුතං භීරුඤ්ඤසුවණ්ණං ඔනාය පබ්බජිතො
භුමිගතඤ්ච වෙහාසවසිඤ්ඤි...

සමණො බුදු ගො ගොතමො දහරෝච සමානො සුචා සුසු කාල-
කෙසො හද්දෙන යොධෙණෙන සම්මතාගතො පඨමෙන වයසං අභාරසමි
අනිහාරියං පබ්බජිතො...

සමණො බුදු ගො ගොතමො අකාමකානං මාතෘපිදුන්නං අසුමුඛෙන
රුද්දන්නානං තෙසමස්සං ඔනාරෝචා කාසායානි වත්තානි අවිජ්ජෙද්ධා
අභාරසමි අනිහාරියං පබ්බජිතො...

සමණො බුදු ගො ගොතමො අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිකො පරමාය
වණ්ණපොඤ්ඤාසංකො සම්මතාගතො බ්‍රහ්මවණ්ණි බ්‍රහ්මවච්ඡසි අසුමුඤ්ඤ-
වකාසො දස්සනාය...

සමණො බුදු ගො ගොතමො සිලවා අරියසිලි කුසලසිලි කුසලසිලෙන
සම්මතාගතො...

හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලි බහුජනාකීණී, තණ දඩු දිය යන මේසින් යුක්ත, මොහෝ බාහ්‍ය ඇති, රජුගෙන් ලත් භවික්ඛ පරිභොග වස්තු වූ, රජුගේ දායාදය වූ, සෙතිය බිම්බසාර මහරජුහු දුන් ශ්‍රේණි ත්‍යාගය වූ චම්පානුවරට අභිපති වූ වෙසෙයි.

හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ බහුජනාකීණී...චම්පානුවරට අභිපති වූ වෙසේ ය යන යම් කරුණක් ඇද්ද, මේ කරුණින් හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොසුම්හු දක්නට යනු නොතිබී ය. මහණ ගොසුම් තෙමේ ම හවත් සොණදණ්ඩයා දක්නට එනු සුදුසු යැ”යි කිත.

8. මෙසේ කී කල්හි සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ ඒ බමුණකට කියනුයේ, “හවත්ති, එසේ වී නම් ඒ හවද්ගොතමයන් අප දක්නට ඊම නොවූ අප ම ඔබ දක්නට යනු සුදුසු බවට මා කියන බස් ද අයවු: ‘හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් මැ අභිජාතයහ, යන් එත මුතු සුචල තෙක් පිරිසිදු මවුකුහ ඇත්තෝ ය. ජාතිවාදයෙන් නො ගෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය.

‘මහණ ගොසුම්හු මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් ම අභිජාතයහ...නොගරහන ලද්දේ ය’ යන යමක් ඇද්ද, මේ කරුණින් හවද්ගොතමයෝ අප දක්නට එන්නට නො නිස්සහ. වැළි අපි ම ඔබ දක්නට යනු නිස්සම්හ.

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි මහත් නැමුළුව පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි පොළොව යට ද පොළොව මත්තෙහි ද වූ මහත් ගිරණාඝවණ් හැර පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි සොදුරු යොවුතෙත්, (තුන් වයසින්) පළමු වයසින් යුත් වූවෝ ම, තරුණ වූවෝ ම, මනා කළ කෙසෙ ඇති වූ යොවුන් විසෙහි පිපිතෝ ම ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි බිමට එන්නෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි මවුපියන් ඔබ පැවිදි වනුවට නොකැමැති වූ කළු පිරුණු මුහුණ ඇති වූ හබද්දි එය නොතකා කෙසෙ රවුළු බා දමා කසා වත් හැර ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිද්දට එන්නෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි විසිවේ රූප සම්පත් ඇත්තෝ ය, දැකුම් කවුසුකු හ, ප්‍රසාදජනක හ, උතුම් වණ්ණසංඤ්චයෙන් සමන්විත හ, බඩු හේ උතුම් රත් පැහැ ඇත්තෝ ය, උත්තම ශරීරප්‍රභා ඇත්තෝ ය, සිය සිරුරෙහි දක්මට නොමද වූ අවකාශ ඇත්තෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි සිල්වත් හ, පිරිසිදු සිල් ඇත්තෝ ය, නිද්දස් සිල් ඇත්තෝ ය, නිද්දස් ශීලයෙන් සමන්විත හ...

සමණො ඛලු හො ගොතමො කල්‍යාණවාණවා කල්‍යාණවාකකරණො
පොරියො වාචාය සමන්තාගතො විසංචාරාය අනෙලගලාය අත්ථසා
විශ්ඤාපනිතො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො බහුතනං ආචරියපාචරියො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො සිණකාමරුගො විහතවාටලො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කම්මවාදී කිරියවාදී අපාපපුරෙකකාරො
බ්‍රහ්මඤ්ඤාය පජාය.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො උච්චො කුලො පබ්බජිතො අසම්බන්ධ-
බන්ධිතකුලො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අභිකී කුලො පබ්බජිතො මහභිකී
මහාභාගො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො තිණරවතී තිණරජනපදා සම්ප්‍රච්ඡිකා
ආගච්ඡන්ති.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අනෙකානි දෙවතාසහස්සානි පාණණි
සරණං ගතාති.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුක්ඛතො
'භූතීපි සො තතවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො
සුභතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථ දෙවම්බුක්ඛානං
බ්‍රහ්මා සතවා'ති.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ආත්මිංසම්මාපුරිසලක්ඛණෙති සමන්තා-
ගතො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො එහිසාගතවාදී සමිත්‍රො සමේමාදකො
අබ්බාකුටිතො උත්තාතමුත්තො පුබ්බසාහි.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො වතුතනං පරිසාතං සක්කතො ගරුකතො
මානිතො පුජිතො අපවිතො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො බහු දෙවා මිත්‍රස්සා ව අභිපසන්නො.-පෙ-

මහණ ගොසුම්පු වූ කළි කලණ තෙපුල් ඇත්තෝ ය, කලණ මිහිරි බස් කියන්නෝ ය, නිදෙස් වූ, කෙලතොලු තොවු, කී අරුත හඟවනු සමත් සිලිවි බසින් සමත්විතයෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රාවාසී ද වෙති...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි පහ වූ කාමරය ඇත්තෝ ය, පහ වූ චපල බව ඇත්තෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි කම්මාදි ද ක්‍රියාවාදි ද වෙති. ලොවුතුරු දහම් පුරාතර කොට පවතිති. සැරියුත් මුලත් ඇ බමුණු පිරිසට තායක වූ හැසිරෙහි (තොහොත් තමනට විරුද්ධ වූ බමුණු පිරිසට පවා අහිතක් තොසිතා හිත සුව ම පතන්නෝ හැසිරෙහි)...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි අම්ම (පිරිසිදු) කැත්කුලය වූ උසස් කුලයෙන් තිත්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි මහත් බිත ඇති මහත් හොඳ ඇති සමෘද්ධි කුලයෙන් තිත්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු කරා පිට රටින් පිට දනවුයෙන් පැණ පුළුවස්තට එති...

හවත්ති, තොයෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ මහණ ගොසුමින් දිව්ගිමියෙන් පරණ හිසහ...

හවත්ති, 'මේ මේ කරුණින් ඒ හතරක් තෙමේ අර්භත් ය, සමාස්-සමුද්ධි ය, විද්වත්තමාසපත්ත ය, සුගත ය, ලොකමත් ය, නිරුත්තර පුරාණදම්සාරථී ය, දෙවිමිනිසුන්හට ශාස්තෘ ය, බ්‍රහ්ම ය, හඟවත් යැ' යි මහණ ගොසුමාණන් පිළිබඳ වූ මෙසේ වූ යහපත් ගුණසොමයෙන් ඉතා උස් වූ තැනෙක් ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණවලින් සමත්විත ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි තමන් වෙත පැමිණෙන්නවුන් 'එන්න, මෙහි ආ සේ මැනවැ' යි කියා පිළිගන්නා සුලු හ, කතට සුව උළුවන තෙපුල් බණන්නෝ ය, පිළිසඳරෙහි දක්ෂ හ, බැම තො හකුළුවන්නෝ ය, සුලභ කපා ඇත්තෝ ය, පැමිණියවුනට තුමු පලමුයෙන් කපා කරන සුලු හ...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කළි (මහණ මෙතෙණි උච්ඡු උච්චි යන) සිවු පිරිස් විසින් සත්කාර කරන ලද හ, ගුරුකාර කරන ලද හ, බ්‍රහ්මන් කරන ලද හ, පුදන ලද හ, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද හ...

හවත්ති, මහණ ගොසුමින් කෙරෙහි වනාහි බොහෝ දෙවියෝත් මිනිස්සුත් වෙසෙසින් පහත් ය...

සමමණො ඛලු නො ගොතමො යහමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා පටිට්ඨති, ත
කසමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා අමනුස්සො මනුස්සො විභෙදොනති-පෙ-.

සමමණො ඛලු නො ගොතමො සබ්බි ගණි ගණාවරියො පුට්ඨිතිට්ඨකාරිනං
අභගමකඩ්දොති-පෙ-.

යථා ඔබ්බෙ පත නො එකෙකු සමණබ්බාසමණොනං යථා වා තථා වා
යසො සමුද්ගච්ඡති ත හෙවං සමණස්ස ගොතමස්ස යසො සමුද්ගතො,
අථ ඔබ්බෙ අනුකතාරො විජ්ජාචරණසම්පදො සමණස්ස ගොතමස්ස යසො
සමුද්ගතො...

සමණො ඛලු නො ගොතමං රාජා මාගධො සෙතිස්සො ඩිම්බිසාරො
සපුතො, සහරියො සපරියො සාමචේවා පාණ්ණති සරණං ගතො-පෙ-.

සමණො ඛලු නො ගොතමං රාජා පසෙකදි කොසලො සපුතො,
සහරියො සපරියො සාමචේවා පාණ්ණති සරණං ගතො-පෙ-.

සමණො ඛලු නො ගොතමං බ්‍රාහ්මණො පොකඛරිකාරි සපුතො,
සහරියො සපරියො සාමචේවා පාණ්ණති සරණං ගතො-පෙ-.

සමමණො ඛලු නො ගොතමො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතිස්සො
ඩිම්බිසාරස්ස සක්කන්තො ගරුකන්තො මාතින්තො පූජිතො අපචිතො -පෙ-.

සමමණො ඛලු නො ගොතමො රඤ්ඤො පසෙකදිස්ස කොසලස්ස
සක්කන්තො ගරුකන්තො මාතින්තො පූජිතො අපචිතො-පෙ-.

සමමණො ඛලු නො ගොතමො බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරිකාරිස්ස
සක්කන්තො ගරුකන්තො මාතින්තො පූජිතො අපචිතො-පෙ-.

සමමණො ඛලු නො ගොතමො වම්පං අනුප්පතො වම්පායං විහරති
ගග්ගාරො පොකඛරිකාරි නිරො. සො ඔබ්බෙ පත නො කෙචි සමණො වා
බ්‍රාහ්මණො වා අමනාකං ගාමකෙඛිත්තං ආගච්ඡති, අතිපි නො තෙ භොනති.
අතිපි ඔබ්බෙ පතමෙති සක්කාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පූජෙතබ්බො
අපචෙතබ්බො. යම්පි හෙ, සමමණො ගොතමො වම්පං අනුප්පතො වම්පායං
විහරති ගග්ගාරො පොකඛරිකාරි නිරො. අතිථමනාකං සමමණො ඉගාතමො.
අතිපි ඔබ්බෙ පතමෙති සක්කාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො
පූජෙතබ්බො අපචෙතබ්බො. ඉමිත්තාපමෙතන ත අරහති සො හටං නොතමො
අමනාකං දස්සනාය උපසංඛිකම්භො. අථ ඔබ්බෙ පත මයමෙව අරනාමි තං
භවිත්තං ගොතමං දස්සනාය උපසංඛිකම්භො.

එත්තන්ත ඔබ්බෙ අහං හෙ, තස්ස හොතො නොතමස්ස ගුණේ
පටියාපුණාමි. නො ව ඔබ්බෙ සො හටං ගොතමො එත්තකච්ඡණණො,
අපට්ඨමාණව්ඡණණො හි සො හටං ගොතමො”ති.

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු තුමු යම් ගමෙක නිගමගමෙක හෝ වෙනත් නම්, එ ගම, හෝ නියමිතම හෝ වෘත්ත ඕනෑකමට යක්කු පිඩා නොකෙරෙත්...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලී මහ සතපිරිස් ඇත්තෝ ය, ගණනායක හ, ගණවාසී හ, බොහෝ තිථිකරයන් අතුරෙහි අග්‍ර හ සි කියනු ලැබෙති...

යම් ගේ වතාහි ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ යශස අවේලකතා ආදී පිටිතට පෙන්වන යම්නම් චුතමාත්‍රයකින් වැඩෙනත් මහණ ගොසුමින් ගේ වූ කලී යසස එසේ වැඩුණෙක් නො වේ. වැලි තමන් තුළ ම වූ තිරුත්තර මදුරුණසමපතින් වැඩුණේ වෙයි...

හවත්ති, මහණ ගොසුමින් වූ කලී මහාධිපති සෙනිස බිම්බසාර රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවි ගිම්මෙන් සරණ ගියේ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුමින් වූ කලී කොශලාධිපති පසේන්දර රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවි ගිම්මෙන් සරණ ගියේ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණු තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවිගිම්මෙන් සරණ ගියේ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලී මහාධිපති සෙනිස බිම්බසාර මහරජු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද සුජිත ද අපචිත ද වෙති...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලී කොශලාධිපති පසේන්දර රජු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද අපචිත ද වෙති...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද සුජිත ද අපචිත ද වෙති...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්පු වනාහි (දන්) වම්පාවට පැමිණියෝ වම්පාවට කොදුරු තන්හි වූ ගඟීරු පොකුණකෙරු වෙසෙති. හවත්ති, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අපේ ගම්කෙතට එත් නම් ඊහු අපට අමුත්තෝ වෙත්. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කළ යුත්තෝ ය, ගුරුකාර කළ යුත්තෝ ය, බුහුමන් කළ යුත්තෝ ය, පිදිගැ යුත්තෝ ය, ගවත් පැවැතුම් දක්වියැ යුත්තෝ ය. යම් ගෙයෙකින් මහණ ගොසුම්පු වම්පාවට පැමිණියෝ වම්පාව සමීපයේ ගඟීරු පොකුණ කෙරු වෙසෙත් ද, එ ගෙයින් ඔබ අපේ අමුත්තෝ ය. ඒ අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කටයුතු හ, ගරු කටයුතු හ, බුහුමන් කටයුතු හ, පිදිගැ යුතු හ, ගවත් පැවැතුම් දක්වියැ යුතු හ. මේ කරුණින් ඒ හවදගොතමයන් අප දක්නට එනු නො වටී. වැලි අපි ම ඔබ දක්නට යැ යුතු වමු

හවත්ති, ඒ හවදගොතමයන් පිළිබඳ වූ මෙ පමණක් ගුණ මම දනිමි. එහෙත් ඒ හවත් ගොතමයෝ තම මෙ පමණක් ම ගුණ ඇත්තෝ නො වෙති. වැලි ද ඔබ පමණ කට නොහැකි ගුණ ඇත්තෝ ය" යනු සි.

9. එවං චුතොත තෙ බ්‍රාහ්මණා සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං එතදපව්‍යවුං 'ඤා ඛො හවං සොණදණ්ඩා සමිණස්ස ගොතමස්ස වෘණණ භාසති ඉතො වෙ'පි සො හවං ගොතමො ගොජනසතෙ විහරති, අලමෙව සද්ධෙන කුලපුතොති දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං අපි පුටොසෙත¹. තෙන හි හො සතෙව මයං සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සාමා"ති.

අථ ඛො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො මහතා බ්‍රාහ්මණගණෙන සද්ධං යෙන ගගගර පෙතබරණී තෙහුපසඞ්කමි.

10. අථ ඛො සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තිරොවතසණ්ඩනසස්ස එවං වෙනසො පරිවිතසෙස්ස උදපාදි: "අගඤ්ච ඛො පත සමිණං ගොතමං පඤ්ඤං පුටෙජ්ජයං, තහු වෙ මං සමිණො ගොතමො එවං වදෙය්‍ය: 'ත ඛො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා එවං පුටෙජ්ජනෙබ්බා, එවං නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා පුටෙජ්ජනෙබ්බා'ති. තෙන මං අයං පරිසා පරිගවෙය්‍ය: 'ඛාලො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතොතා, තාසකා සමිණං ගොතමං ගොතිසො පඤ්ඤං පුටෙජ්ජනති'. යං ඛො පතායං පරිසා පරිගවෙය්‍ය, යසො'පි තස්ස භාගෙථ, යස්ස ඛො පත යසො භාගෙථ ගොගා'පි තස්ස භාගෙඨං. යසොලඤ්ඤා ඛො පතමාසං ගොගා. මඤ්ච ඛො පත සමිණො ගොතමො පඤ්ඤං පුටෙජ්ජය, තස්ස වාහං පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණෙන විතං ත අරුඛෙය්‍යං, තහු වෙ මං සමිණො ගොතමො එවං වදෙය්‍ය: 'ත ඛො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා එවං ව්‍යාකාතනෙබ්බා, එවං නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා ව්‍යාකාතනෙබ්බා'ති, තෙන මං අයං පරිසා පරිගවෙය්‍ය: 'ඛාලො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතොතා තාසකා සමිණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණෙන විතං අරුඛෙය්‍යති. යං ඛො පතායං පරිසා පරිගවෙය්‍ය, යසො'පි තස්ස භාගෙථ, යස්ස ඛො පත යසො භාගෙථ ගොගා'පි තස්ස භාගෙඨං. යසොලඤ්ඤා ඛො පතමාසං ගොගා. අගං වෙච ඛො පත එවං සමිපගතො සමාතො අදිස්වා'ව සමිණං යොතමං නිවතොතයං, තෙන මං අයං පරිසා පරිගවෙය්‍ය: 'ඛාලො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතොතා මාතථඤ්ඤා ගිතො ව. නො විසති සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. කථං හි නාම සමිපගතො සමාතො අදිස්වා සමිණං ගොතමං නිවතතිස්සති?' ති. යං ඛො පතායං පරිසා පරිගවෙය්‍ය යසො'පි තස්ස භාගෙථ, යස්ස ඛො පත යසො භාගෙථ, ගොගා'පි තස්ස භාගෙඨං. යසොලඤ්ඤා ඛො පතමාසං ගොගා"ති.

11. අථ ඛො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො යෙන ගගවා තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො ගගවතා සද්ධං සමෙමාදි. සමෙමාදතීයං කථං භාරුණියං විතීසාරෙතො එකමතං. නිසිදි. වමෙපය්‍යකාපි ඛො බ්‍රාහ්මණගහපතීකා අපෙකකවෙච ගගවතං අභිවාදෙතො එකමතං නිසිදිංසු. අපෙකකවෙච ගගවතා සද්ධං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදතීයං කථං භාරුණියං විතීසාරෙතො එකමතං නිසිදිංසු. අපෙකකවෙච යෙන ගගවා තෙනඤ්ජිං පතාමෙතො එකමතං නිසිදිංසු. අපෙකකවෙච තාමසගාතං සාවෙතො එකමතං නිසිදිංසු. අපෙකකවෙච තුණ්හිගුතා එකමතං නිසිදිංසු.

1. පුටිංසකායා'පි පාඨො කෙසුචි පොඨකෙසු.

12. තත්ථ පුදං සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණො එතදෙව බහුලමනුචිතං-
 තෙකතෙතො නිසින්නො තොති: “අහං ඔව්ච ඛො පන සමණං ගොතමං
 පඤ්ඤං පුච්ඡියාං තත්ථ ඔං සමණො ගොතමො එවං චිදෙසා ‘න
 ඛො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා පුච්ඡිතබ්බො’ති, තෙන මං අයං පරිසා
 පරිහවෙය්‍ය ‘බාලො සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතෙතො, නාසකඤ්ඤි
 සමණං ගොතමං ගොතිතො පඤ්ඤං පුච්ඡිතාති’ යං ඛො පතායං පරිසා
 පරිහවෙය්‍ය යසො’පි කස්ස භායෙථ, යස්ස ඛො පන යසො භායෙථ
 ගොතාපි කස්ස භායෙය්‍යං. යසොලඤ්ඤා ඛො පතමානං ගොතො, මඤ්ඤව්ච
 ඛො පන සමණො ගොතමො පඤ්ඤං පුච්ඡියා, කස්ස වාහං පඤ්ඤාස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං න ආරාමෙය්‍යං, තත්ථ ඔං සමණො ගොතමො
 එවං චිදෙසා ‘න ඛො එස බ්‍රාහ්මණ, පඤ්ඤා එවං ව්‍යාකාතබ්බො, එවං
 නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා ව්‍යාකාතබ්බො’ති, තෙන මං අයං පරිසා
 පරිහවෙය්‍ය: ‘බාලො සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතෙතො, නාසකඤ්ඤි
 සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාමෙය්‍යාති.’
 යං ඛො පතායං පරිසා පරිහවෙය්‍ය යසො’පි කස්ස භායෙථ යස්ස ඛො
 පන යසො කායෙථ ගොතාපි කස්ස භායෙය්‍යං. යසොලඤ්ඤා ඛො පතමානං
 ගොතො, අහො වත මං සමණො ගොතමො සතො ආචරියමෙ තෙවිජ්ජෙක
 පඤ්ඤං පුච්ඡියා, අඤ්ඤාචරියානං චිත්තං ආරාමෙය්‍යං පඤ්ඤස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙනා’ති.

13. අථ ඛො හගවසො සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස චෙතසා චෙතො-
 පරිචිතකාමඤ්ඤාය එතදගොඨි: “චිතඤ්ඤාති ඛො අයං සොණදණ්ඩං
 බ්‍රාහ්මණො ඤෙතෙති චිත්තෙන, යනත්තාහං සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං සතො
 ආචරියමෙ තෙවිජ්ජෙක පඤ්ඤං පුච්ඡියානාති.”

අථ ඛො හගව: සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “කතීති පන
 බ්‍රාහ්මණ අබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙනති බ්‍රාහ්ම-
 ණො’හමිති ච චදමානො සමමා චිදෙසා න ච පත මුසාවාදං ආපජේය්‍යා ?”ති

14. අථ ඛො සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදගොඨි: යං වත
 නො අගොඨි ඉච්ඡිතං, යං ආකරිතිතං, යං අධිප්පෙතං, යං අභිප්පෙතං ‘අහො
 වත මං සමණො ගොතමො සතො ආචරියමෙ තෙවිජ්ජෙක පඤ්ඤං
 පුච්ඡියා, අඤ්ඤා චිත්තානං චිත්තං ආරාමෙය්‍යං පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකර-
 ණෙනා’ති, තත්ථ මං සමණො ගොතමො සතො ආචරියමෙ තෙවිජ්ජෙක
 පඤ්ඤං පුච්ඡිති, අඤ්ඤා චිත්තානං චිත්තං ආරාමෙය්‍යාමි පඤ්ඤස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙනා’ති.

15, අථ ඛො සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතෙතො කායං
 අත්‍රප්ප්‍රොකතො පරිසං හගවතං එතදවොච: “පඤ්ඤාති හග් ගොතම
 අබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙනති ‘බ්‍රාහ්මණො’හමිති
 ච චදමානො සමමා චිදෙසා න ච පත මුසාවාදං ආපජේය්‍යා, කතමෙති
 පඤ්ඤාති ? ඉධ හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො හොති මාතිතො ච
 පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤානං යාච සත්තමා පිතාමහසුතො, අභිනින්නො
 අත්‍රපකඤ්ඤායා ජාතිවාදෙන, අජ්ඣායකො හොති මනනධරො තිණ්ණං
 චෙද්දතං පාරගු සතිසංඤ්ඤානං සාකර්මප්පෙතො ඉතිහාසපඤ්ඤානං,
 පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකාසනමහාසුරිසලකඩ්ඩෙසු අනවසො:

12. එහි ද සොණදණසූතෙ මෙම “මම මහණ ගොසුමත් අතින් ප්‍රත්ත විවාරත් තෙම නම්, (එ විවාර) ‘බමුණ, මේ පැණය මෙසේ නො විවාර මනා යැ’යි මහණ ගොසුමු මට කියන්නෝ නම්, එයින් මේ පිරිස ‘සොණදණසූතා අනුචණ්‍ය ය, නොවියත් යැ’ යි මට පරිභව කරන්නාහ. මේ පිරිස යම්කුට පරිභව කරන්නාහු නම් ඔහුගේ යහස ද පිරිහෙන්නේ ය. යම්කුගේ යහස පිරිහෙන්නේ නම්, ඔහුගේ ගොහයෝ ද පිරිහෙන්නාහ. අපේ ගොහයෝ යහසහෙතෙසින් ලද්දේ ය. (එ බැවිනි.) මහණ ගොසුමත් යටතිය ආවාසීවාදය වූ ත්‍රිවිද්‍යාමයයෙහි පැණ විවාරයෙන් යෙහෙක. එසේ කලා පැණ විකෘතියෙන් ඒකාත්මයෙන් ම ඔබ සිත් හත හැකි වන්නෙමි”යි මේ සිතිවිල්ල ම බෙහෙවින් සිතමින් සුත්තේ වෙයි.

13. එ කලා වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිය සිතින් සොණදණසූත බමුණාගේ සිත දක්වමින් “මේ සොණදණසූත බමුණා සිය සිතිවිල්ලෙන් වේදනාදෙයි. මම මොහුගෙන් සිය ආවාසීවාද වූ ත්‍රිවිද්‍යාමයයෙහි ප්‍රත්තයත් විවාරත්තෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සොණදණසූත බමුණා අමතා, “බමුණ, අංග කියෙකින් සමන්විතයහු බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත් ද? (අංග කියෙකින් සමන්විතයා) ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?”යි මෙය අසා වදල සේක.

14. එ විවාර සොණදණසූත බමුණාට “මහණ ගොසුමත් මගෙන් සිය ආවාසීවාදය වූ ත්‍රිවිද්‍යාමයයෙහි පැණ විවාරයෙන් යෙහෙක, පැණ විකෘතියෙන් ඒකාත්මයෙන් ඔවුන් සිත හත හෙන්නෙමි”යි යමක් අප විසින් රැස්නා ලද ද, යමක් ඇවෙත්සිනි ද, යමක් අදහස් කරන්නෙද ද, යමක් වෙසෙසින් පැතිණි ද, එහි ලා ඔබ මගෙන් සිය ඇදුරන් ඉහැන්වූ ත්‍රිවිද්‍යාමයයෙහි ප්‍රත්ත විවාරත්. ඒකාත්මයෙන් මම පැණ විකෘතියෙන් ඔබ සිත සතුටු කරන්නෙමි”යි මේ සිත වී ය.

15. ඉක්බිති සොණදණසූත බමුණු තෙමේ කය සෘජු කොට, භාත්පස බමුණු ගැහැටි පිරිස දෙන බලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “හවත් ගෞතමසිහි, බමුණෝ අංග පසෙකින් සුත්තහු බමුණකු කොට පණවත්. හේ ‘මම බමුණෙමි’යි කියනුයේ (එය) මැනවින් ම කියන්නේ ය. බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය. කවර අංග පසෙකින් ද? යත්:

“හවද්දගෞතමසිහි, මෙහි බමුණු තෙමේ මවු පසින් ද පිය පසින් ද යන දෙපසින් මැ අභිජාත ය, සත්වන මිත්‍රකු සුවල සෙක් පිරිසිදු මවු කුස ඇතිසේ ය, ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. වේද හදාරන්නෙක් වෙයි, වේදයන් සිතා ලා දරන්නෙක් වෙයි, නිසංකු ද මකෙටහසාස්ත්‍ර ද සහිත, ගිණ්‍යා හා නිරුක්ති සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති, ත්‍රිවේදයන්ගේ පර තෙරට පැමිණියෙක් වෙයි. පදපාඨ දත්තෙක් වෙයි සියලු විකාරණ විසි ද දත්තෙක් වෙයි ලෝකාසත ශාස්ත්‍රයෙහිත් මහාපුරුෂලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහිත් නිපුණයෙක් වෙයි.

අභිරුපො හොති දක්ඛනිකො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකබරතාය සමන්තාගතො, බ්‍රහ්මවණ්ණි බ්‍රහ්මචරිච්ඡි අනුබ්‍රහ්මකායො දක්ඛනාය. සීලවා හොති වුඤ්ඤි වුඤ්ඤිලෙන සමන්තාගතො, පණ්ණිකො ච හොති මෙධාපී, පඨමො චා දුතියො චා සුථං පග්ගණ්ණනානං. ඉතමිති ඛො හො ගොතම පඤ්චති අබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති. බ්‍රාහ්මණො'හමිති ච වදමානො සම්මා වදෙය්‍ය න ච පන බ්‍රහ්මාදං ආපජෙය්‍යාති.

16. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ පඤ්චත්තං අබ්බතං සක්කං එකං අබ්බං ධපපත්ති, වතුති අබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතං බ්‍රාහ්මණො'හමිති ච වදමානො සම්මා වදෙය්‍ය න ච පන බ්‍රහ්මාදං ආපජෙය්‍යාති”ති.

17. “සක්කං හො ගොතම. ඉමෙසං හි හො ගොතම පඤ්චත්තං අබ්බතං වණ්ණං ධපයාමි. කිං හි වණ්ණං කපිස්සති? යතො ඛො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උගතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාගණ්ණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අක්ඛිපෙතො අනුපක්ඛුපෙතො ජාතිවාදෙන. අජ්ඣායකො ච හොති මිත්තධරො, තිණ්ණං වෙදහං පාරගු සතිසංඥාකට්ඨනං සාකබරපභෙදනං ඉතිහාසපඤ්චානං, පදකො, වෙය්‍යාකරණො, ලොකානන්තාපුරිසලක්ඛණසු අනවතො. සීලවා ච හොති වුඤ්ඤි වුඤ්ඤිලෙන සමන්තාගතො, පණ්ණිකො ච හොති මෙධාපී පඨමො චා දුතියො චා සුථං පග්ගණ්ණනානං. ඉතමිති ඛො හො ගොතම වතුහබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති බ්‍රාහ්මණො'හමිති ච වදමානො සම්මා වදෙය්‍ය න ච පන බ්‍රහ්මාදං ආපජෙය්‍යාති”ති.

18. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ වතුත්තං අබ්බතං සක්කං එකං අබ්බං ධපපිත්ති තිති අබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතං බ්‍රාහ්මණො'හමිති ච වදමානො සම්මා වදෙය්‍ය න ච පන බ්‍රහ්මාදං ආපජෙය්‍යාති”ති.

19. “සක්කං හො ගොතම. ඉමෙසං හි හො ගොතම වතුත්තං අබ්බතං ඵෙත්ත ධපයාමි. කිං හි මත්තා කපිස්සති? යතො ඛො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උගතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්ඤාගණ්ණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අක්ඛිපෙතො අනුපක්ඛුපෙතො ජාතිවාදෙන, සීලවා ච හොති වුඤ්ඤි වුඤ්ඤිලෙන සමන්තාගතො, පණ්ණිකො ච හොති මෙධාපී, පඨමො චා දුතියො චා සුථං පග්ගණ්ණනානං. ඉතමිති ඛො හො ගොතම වතුහබ්බෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති බ්‍රාහ්මණො'හමිති ච වදමානො සම්මා වදෙය්‍ය න ච පන බ්‍රහ්මාදං ආපජෙය්‍යාති”ති.

විශිෂ්ට රූපශාඛා ඇත්තේ, දකුණු කටයුත්තේ, ප්‍රසාද ඵලවන සුදු වූයේ, උතුම් වෘක්ෂකෘත්‍යයෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. උතුම් රත්වත් පැහැ ඇතියේ ය. උතුම් ශරීරප්‍රභා ඇතියේ ය. ආරෝහ පරිණාත සම්පතියෙන් හා අවයවයන් ගේ පරිපූර්ණත්වයෙන් හා සිරුරෙහි දක්ෂිණ මොහොත වූ අවකාශ ඇතියේ වෙයි. වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලයෙන් සමන්විත වූයේ, සිල්වත් වෙයි. පණ්ඩිත ද නුවණැත්තේ ද එහෙයින් ම යාග සැන්ද ශිෂ්‍යාවත්තවූත් අතුරෙහි පලමු වැන්නා හෝ දෙවැන්නා වෙයි. තවද-ගෞතමසිති, මේ අංග පසින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත් හේ 'මම බමුණෙකිමි'යි කියන්නේ මොනොවට කියන්නේ ය, බොරු කීමට නො වැටෙන්නේ ය යනු යි.

16. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, මේ අංග පස අතුරෙන් එක් අංගයක් හැර අංග සතරකින් සමන්විතයක්කු බමුණකු කොට පණවත්තට හැක්කේ ද? (එසේ පැහැදිලිවත්) ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ නො වැරදිලෙස කිය හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?”

17. [සොණදණඛ:] “හැකි ය, හවද් ගෞතමසිති. හවද් ගෞතමසිති, මේ අංග පස අතුරෙන් වෘක්ෂකෘත්‍යය හැර ලමු. වෘක්ෂ කුමක් කරන්නේ ද? හවද් ගෞතමසිති, යම් හෙයකින් බමුණු තෙමේ මවුපියද පසින් අභිජාත වේ නම්, සත්වත මිත්‍රකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ නම් ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ නම්, නො ගරහන ලද්දේ නම්, වේද හදාරන්නෙක්, වේද සිතා ලා දරන්නෙක්, නිශ්ශ්‍රද්ධ කෙටවය-ශාක්‍ර ද සහිත, ශික්ෂා හා නිරුක්ති සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති, තුන් වේදගත්තේ පරතෙර පැමිණියෙක් වේ නම්, පදපාඨ ද සිගල ව්‍යාකරණ විසි ද දන්නෙක්, ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහි මහාපුරුෂ-ලක්ෂණවිද්‍යෙහි නිපුණයෙක් වේ නම්; වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලයෙන් යුක්ත වූයේ සිල්වත් වේ නම්; පණ්ඩිතත් නුවණැත්තේත්, එ හෙයින් ම යාග සැන්ද ශිෂ්‍යාවත්තත් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනියේ වේ නම්, හවද් ගෞතමසිති, මේ කී අංග සතරින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත්. හේ ‘බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ ද මොනොවට ම කියන්නේ ය, බොරු කීමකට නො වැටෙන්නේ ය.”

18. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, මේ අංග සතරින් එකක් හැර අංග තුනෙකින් යුක්තයක්කු බමුණකු කොට පණවත්තට හැක්කේ ද? හේ ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ නො වැරදි ලෙස කිය හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො වැටෙන්නේ ද?”

19. [සොණදණඛ:] “හවද් ගෞතමසිති, හැක්කේ ය. හවද්-ගෞතමසිති, මේ අංග සතරින් වේදගත් හැර දමමු. වේදයෝ කුමක් කරන්නන් ද? හවද් ගෞතමසිති, යම් හෙයකින් බමුණු තෙමේ මාපිය දෙපසින් අභිජාත වේ නම්, සත්වත මිත්‍රකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ නම්, ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ නොගරහන ලද්දේ නම්; වැඩුණු සිල් ඇති වැඩුණු සිලින් යුත් සිල්වතෙක් වේ නම්; පණ්ඩිතත් නුවණැත්තේත් එ හෙයින් ම යාග සැන්ද ශිෂ්‍යාවත්තත් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනියේ වේ නම්, හවද් ගෞතමසිති, මේ අංග තුනින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත්. හේ ‘බමුණෙකිමි’යි කියනුයේ ද කරුණු සහිත වැ ම කියන්නේ ය, බොරු කීමකට ද නො පැමිණෙන්නේ ය”.

20. “ඉමෙතා පන බ්‍රාහ්මණ තිණණං අභිනාතං සක්කා එකං අභිතං ධූපභිං ද්විතීයභිනි සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතුං, බ්‍රාහ්මණොසමිති ච වදමානො සම්මා විදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජෙජ්ජය්‍යා?”ති.

21. “සක්කා හො ගොතම, ඉමෙතං හි හො ගොතම තිණණං අභිනාතං ජාතිං ධූපභිං. කීං හි ජාති කරිස්සති? යනො ඛො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො සීලවා ච හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ඨිතො ච හොති මේඛාවී පඨමො වා දුතියො වා සුජං පග්ගණනානාතං. ඉමෙති ඛො හො ගොතම ද්විතීයභිනි සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති. බ්‍රාහ්මණො’සමිති ච වදමානො සම්මා විදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජෙජ්ජය්‍යා”ති.

22. එවං වුත්තො තෙ බ්‍රාහ්මණා සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච්චි: “මා හවං සොණදණ්ඩා එවං අවච්චි. මා හවං සොණදණ්ඩා එවං අවච්චි. අපවදනෙව හවං සොණදණ්ඩා වණණං, අපවදති මහෙත්ත, අපවදති ජාතිං. එකංසෙත හවං සොණදණ්ඩා සමණ්‍යස්සව ගොතමස්ස වාදං අනුපක්ඛන්දති”ති.

23. අථ ඛො භගවා තෙ බ්‍රාහ්මණා එතදවොච්චි: “සචෙ ඛො තුම්හාකං බ්‍රාහ්මණා එවං හොති, ‘අපාසුත්තො ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, අකල්‍යාණවාසකරණො ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, දුප්පඤ්ඤා ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, න ච පහොති සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අගමීං වචනෙ පටිමනෙත්තානති, තිට්ඨතු සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, තුළුමන මයා සද්ධිං මනත්තව්‍යා. සචෙ පන තුම්හාකං බ්‍රාහ්මණා එවං හොති: ‘ඛග්ගසුත්තො ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, කල්‍යාණවාසකරණො ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, පණ්ඨිතො ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො, පහොති ච සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අගමීං වචනෙ පටිමනෙත්තානති’ තිට්ඨතු මෙත, සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො මයා සද්ධිං පටිමනෙත්තානු”ති.

24. එවං වුත්තො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණා හගචන්තං එතදවොච්චි: “තිට්ඨතු හවං ගොතමො. තුණ්හි හවං ගොතමො ගොතු. අහමෙව තෙසං සහබ්‍රමෙමන පටිවචනං කරිස්සාමි”ති.

අථ ඛො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණා තෙ බ්‍රාහ්මණා එතදවොච්චි: “මා හවන්තො එවං අවච්චි, මා හවන්තො එවං අවච්චි: ‘අපවදනෙව හවං සොණදණ්ඩා වණණං, අපවදති මහෙත්ත, අපවදති ජාතිං, එකංසෙත. හවං සොණදණ්ඩා සමණ්‍යස්සව ගොතමස්ස වාදං අනුපක්ඛන්දති’ති නාහං හො අපවදමි වණණං වා මහෙත්ත වා ජාතිං වා”ති.

20. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “ඛුණ්ණ, මේ අංග තුනින් එක් අංගයක් හැර දමා අංග දෙකකින් සමන්විතයු ඛුණ්ණ කොට පැණැවියැ හැක්කේ ද? හේ ‘මම ඛුණ්ණකිම්’ සිත් කියනුයේ, කරුණු සහිත වැ කියැ හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?”

21. [සොණදණඛ:] “භවද්දගොතමසිති, හැක්කේ ය. භවද්දගොතමසිති, මේ අංග තුනෙන් ජාතිය හැර දමමු. ජාතිය කුමක් කරන්නේ ද? භවද්දගොතමසිති, යම් හෙයකින් ඛුණ්ණ තෙමේ වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලින් යුත් වූයේ සිල්වත් වේ ද, පණිතත් නුවණැත්තේත් එහෙයින් ම යාග සැන්ද ඔසොවන්නත් අතුරෙහි පළමු හෝ දෙවැන්නේ වේ ද, භවද්දගොතමසිති, මේ අංග දෙකින් සමන්විතයක් ඛුණ්ණ කොට ඛුණ්ණෝ පණවත්. හේ ද ‘මම ඛුණ්ණම්’ සිත් කියනුයේ කරුණු සහිත වැ කියන්නේ ය, බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය.”

22. මෙසේ කී කල්හි ඒ ඛුණ්ණෝ සොණදණඛ ඛුණ්ණට “භවත් සොණදණඛ තෙමේ මෙසේ නො කියා වා. භවත් සොණදණඛ තෙමේ මෙසේ නො කියා වා. භවත් සොණදණඛ තෙමේ වර්ණිතසංකප්පය බැහැර කෙරේ ම ය, භවත් සොණදණඛ තෙමේ වේදයත් බැහැර කෙරේ ම ය, ජාතිය බැහැර කෙරේ ම ය. භවත් සොණදණඛ තෙමේ එකාත්තයෙන් ප්‍රමිණ ගොතමයන්ගේ සමයයට වැද ගනී” යැ යි මේ වචන කීහ.

23. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ඛුණ්ණකට වදාරන සේත්: “ඛුණ්ණති, ඉදින් සොණදණඛ ඛුණ්ණ අරුණුක යැ යි ද නොමනා බස් දෙවන්නෙකැ යි ද නුවණ තැත්තෙකැ යි ද, මේ වචනයෙහි ප්‍රමිණ ගොතමයන් හා සංකප්ප කරන්නට සමත් නො වෙතැ” යි ද කියා කොටට මෙන් සිහෙක් වේ නම්, සොණදණඛ ඛුණ්ණ තෙමේ සිටි වා. හෙයි ම හා සංකප්ප කරවු. ඛුණ්ණති, ඉදින් සොණදණඛ ඛුණ්ණ තෙමේ ඛුණුක යැ යි ද, මනා වචන කියන්නෙකැ යි ද, පණිත යැ යි ද, මේ වචනයෙහි ප්‍රමිණගොතමයන් හා සංකප්ප කරන්නට සමත් වෙතැ යි ද කියා නමස් කොටට සිහෙක් වේ නම්, හෙයි සිටිවු. සොණදණඛ ඛුණ්ණ තෙමේ ම මා හා සංකප්ප කෙරේ වා” යි මෙය වදළ සේක.

24. මෙසේ වදළ කල්හි, සොණදණඛ ඛුණ්ණ තෙමේ “භවද්දගොතම තෙමේ සිටි වා, භවද්දගොතම තෙමේ තිහඬ වේ වා. මම ම ඔවුනට කරුණු සහිත වැ උත්තර දෙන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

ඉක්කිති සොණදණඛ ඛුණ්ණ ඒ ඛුණ්ණත් බණවා “භවත්සු ‘භවත් සොණදණඛයා වර්ණිත බැහැර කෙරෙයි, වේදයත් බැහැර කෙරෙයි, ජාතිය බැහැර කෙරෙයි, එකාත්තයෙන් භවත් සොණදණඛ තෙමේ ප්‍රමිණ ගොතමයන්ගේ සමයයට වැද ගනී’ යැ යි මෙසේ නො කියත් වා. මම වර්ණිත හෝ වේදයත් නත් ජාතිය හෝ බැහැර නො කරමි” යි කී ය.

25. තෙන ඛො පත සමගෙන සොණදණ්ඩයා බ්‍රාහ්මණයා ගාහිතෙයො අබ්බන්ධා නාම මාණවතො තස්සං පරිසාරං තිසින්නො තොති. අථ ඛො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණ ඵතද්දවොචා: “පසානති නො තොනොනා ඉමං අබ්බතං මාණවතං අමානං ගාහිතොනති ?”

“ඵචං හො.”

“අබ්බතො ඛො හො මාණවතො අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිසො පරමාය වණ්ණපාකඛරතාය සමිත්තාගතො බ්‍රාහ්මණෙහි බ්‍රාහ්මච්චවසි අක්ඛුද්දවකාසො දස්සනාය. නාස්ස ඉමිස්සං පරිසාරං සමිසමො අනච්චණ්ණෙන, ඨපෙති: සමිණං ගොතමං.

අබ්බතො ඛො හො මාණවතො අර්කායකො මිත්තඛරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසන්ධුකපුත්තං සාකඛරප්පතද්දනං ඉතිහාසපඤ්ච-මානං. පදෙසො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමිහාපුරිසලකඩණෙහු අතවසො, අතමස්ස මනෙත වංචෙතා.

අබ්බතො ඛො හො මාණවතො උහතො පුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ච, සංපුභගතණ්ණො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අක්ඛිතො අනුපකඤ්චරා ජාතිවංශදත. අතමස්ස මාතාපිතරො ජානාමි.

අබ්බතො ඛො හො මාණවතො පාණමිපි හතෙය්‍ය අදින්නමිපි ආදිගෙය්‍ය පරදරමිපි ගජවත්තා බ්‍රිහාපි හණ්ණො මජ්ඣමිපි පිචෙය්‍ය, ඵත්ථද්දති හො කිං වණ්ණණං කුරිස්සති, කිං මිත්තා, කිං ජාති. ?

යතො ඛො හො බ්‍රාහ්මණො සිලවා ච තොති වුභාසිලී වුභාසිලෙන සමිත්තාගතො, පණ්ඩිතො ච තොති මේධාවි පඨමො වා දුතිතො වා පුජං පහණ්ණතතානං. ඉමෙහි ඛො හො අභිගමෙහති සමිත්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති. බ්‍රාහ්මණො’ගමිති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය, න ච පත බ්‍රිහාචාරං ආපජෙය්‍යා”ති.

26. “ඉමෙසං පත බ්‍රාහ්මණ ආත්තං අබ්බතං සක්කා ඵසං අබ්බං ඨපෙති: ඵකෙන අබ්බත සමිත්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙද්ධං, බ්‍රාහ්මණො’ගමිති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය. න ච පත බ්‍රිහාචාරං ආපජෙය්‍යා ?”ති

“නො හිදං හො ගොතමි. සිලපරිමොතා හි හො ගොතමි පඤ්ඤ, පඤ්ඤපරිමොතං සිලං. යත්ථ සිලං තත්ථ පඤ්ඤ, යත්ථ පඤ්ඤ තත්ථ සිලං. සිලවතො පඤ්ඤ, පඤ්ඤවතො සිලං. සිලපඤ්ඤණං ච පත ලොකසමිං අභ්‍යං මක්ඛායති. සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි හත්ථෙන වා හත්ථං ඛොවෙය්‍ය පාදෙන වා පාදං ඛොවෙය්‍ය, ඵචමෙව ඛො හො ගොතමි සිලපරිමොතා පඤ්ඤ, පඤ්ඤපරිමොතං සිලං. යත්ථ සිලං තත්ථ පඤ්ඤ, යත්ථ පඤ්ඤ තත්ථ සිලං. සිලවතො පඤ්ඤ, පඤ්ඤවතො සිලං. සිලපඤ්ඤණං ආදි පත ලොකසමිං අභ්‍යං මක්ඛායති.

25. එ වේලෙහි සොණදණ්ඩ බමුණාගේ බැනණු වූ අඩකක නම් මාණවක තෙමේ ඒ පිරිසෙහි හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති සොණදණ්ඩ බමුණු “හවන්හු අප බැනණු වූ මේ අඩකක මාණවකයා දකින්නේ ද ?”යි කී ය.

“හවත, එහේ යැ” යි බමුණෝ කීහ.

(එ පිට සොණදණ්ඩ බමුණු මෙසේ කී ය:)

“හවන්හි, අඩකක මාණවක තෙමේ විශිෂ්ට රූපය ඇත්තේ ය, දකුම් කටයුතු ය, උකුම් වණිසොහොසියෙක් හුන්න ය, උකුම් රත් පැතෑ ඇත්තේ ය, උකුම් සිරුරුපැතෑ ඇත්තේ ය, සිය සිරුර දක්මට නොමිද අවකාශ ඇත්තේ ය. ඉමණ ගෞතමයන් හැර මේ පිරිසෙහි හැම අයුරින් ම ඕනෑව යම් එකෙක් නැත.

හවන්හි, අඩකක මාණවක තෙමේ වේද හදාරන්නෙක, වේදමනත්‍රයන් සිත්ති ලා දරන්නෙක, නිසංඛු ද කෙටහොසොත් ද සහිත අකරප්‍රසංග සහිත ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්තයෙක. පදපාඨ දන්නෙක, සියලු ව්‍යාකරණ විධිත් දන්නෙක, ලොකාගතකාන්තයෙහි ද මහාපුරුෂලක්ෂණවිද්‍යයෙහි ද නිපුණයෙක. මොහුව වේද කියා වූ තැනැත්තෙක් මේ ය.

හවන්හි, අඩකක මාණවක තෙමේ ඔවු පිය ගත දෙ පසින් ම අභිජාත ය, සත් වන මිඞුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුණ ඇත්තෙක, ජාතිවාදයෙන් නොහෙලන ලද්දෙක, නොගරහන ලද්දෙක. මම මොහුගේ මවු පියන් දකිමි.

හවන්හි, අඩකක මාණවකයා විනාහි ප්‍රාණශාත ද කරන්නේ නම්, තොදන් දත් ගන්නේ නම්, පරමුවන් කරාත් ගන්නේ නම්, බොරුත් කියන්නේ නම්, මත්පැනුන් බොන්නේ නම්, හවන්හි, මෙහි වණිසොහොසිය කුමක් කරන්නේ ද (බමුණු බව රක්තව යමත් වන්නේ ද) ? වේදයෝ කුමක් කරන්නේ ද ? ජාතිය කුමක් කරන්නේ ද ?

හවන්හි, යම් ගෙයෙකින් බමුණු තෙමේ වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලින් හුන් වූයේ, සිල්වත් වේ ද; පණ්ඩිත වේ ද, නුවණැති වේ ද, යාග සැන්ද ඕසොවන්නන් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනි වේ ද, හවන්හි, මේ අඩක දෙකින් සමන්විතයා වූ කළි බමුණකු නොව බමුණෝ පණවත්. හේ ‘මම බමුණුම’යි කියන්නේ ද කරුණු සහිත වැ කියන්නේ ය, බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය.”

26. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] චූළමණය, මේ අඩක දෙකින් එක් අඩකගත් හැරු දමා එක් අඩකයෙකින් සමන්විතයා බමුණකු නොව පණවන්නට හැක්කේ ද ? හේ ‘බමුණෙකිම’යි කියන්නේ, කරුණු සහිත වැ කියන්නේ ද ? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද ?”

[සොණදණ්ඩ:] හවද්ගොතමසිති, මෙය නො වේ ඔ ය. හවද්ගොතමසිති, ප්‍රඥව ශිලයෙන් පිරිසිදු වෙයි. ශිලය ප්‍රඥයෙන් පිරිසිදු වෙයි. යම් කැනෙන ශිලය වේ නම්, එහි ප්‍රඥව වේ. යම් කැනෙන ප්‍රඥව වේ නම් එහි ශිලය වේ. සිල්වත්තව නුවණ වේ. නුවණැත්තාව සිල් ඇති වේ. ශිල ප්‍රඥ දෙක වූ කළි ලොවැ අග්‍ර යා යි කියනු ලැබේ. හවද්ගොතමසිති, යම් සේ අතින් අත හෝ පසින් පස හෝ සෝදන්නේ ද, එසේ ම ප්‍රඥව ශිලයෙන් පරිශෝධිත වේ. ශිලය ප්‍රඥයෙන් පරිශෝධිත වේ. යම් කැනෙන ශිලය වේ නම්, ශිල ප්‍රඥ දෙක වූ කළි ලොවැ අග්‍ර යා යි කියනු ලැබේ.

“එවමේනං බ්‍රාහ්මණ. සිලපරිබොධා හි බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා, පඤ්ඤාපරිබොධා සිලං. යත් සිලං තත් පඤ්ඤා, යත් පඤ්ඤා තත් සිලං. සිලවතො පඤ්ඤා, පඤ්ඤාවතො සිලං. සිලපඤ්ඤාණංඤා ජන ලොකස්මිං අග්‍රාමස්මිංති.”

“කතමං ජන තං බ්‍රාහ්මණ සිලං? කතමං සා පඤ්ඤා”?ති

“එත්තකපරමා”ව මිඤ්ඤා ගොතමි එතස්මිං අපේ. සංඛු වත හව්‍යතංගෙව ගොතමිං පටිභාදු එතස්ස භාසිතස්ස අපේ”ති.

“තෙන හි බ්‍රාහ්මණ පුණාති, සංඛුතං මහසි කපුරාති, භාසිතස්මි”ති.

‘එවං හො’ති ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො හගවතො පටිවිසස්සාසි. හගවා එතදවොච:

25. “ඉධ බ්‍රාහ්මණ තපංගතො ලොකෙ උපාස්සති අරහං සම්මා-සම්බුද්ධො-පෙ-.”

(යථා සාම්ඤ්ඤාඵලෙ එවං විත්ථාපරතඛං.) එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සිලසම්පන්නා හොති ඉදං ඛො තං බ්‍රාහ්මණ සිලං-පෙ- පථමං කුතං උපසම්පජ්ජි මහරති...දුතීයං කුතං උපසම්පජ්ජි මහරති -පෙ- තතීයං කුතං උපසම්පජ්ජි මහරති -පෙ- චතුර්තං කුතං උපසම්පජ්ජි මහරති -පෙ- අයං ඛො හො බ්‍රාහ්මණ සම්මාසි -පෙ- ආසවාතං බ්‍රහ්මණො වත්තං අභිනිහරති, අභිනිත්තාමෙති -පෙ- තපරං ඉත්තස්සාසාති පජානාති. ඉදංචිස්ස හොති පඤ්ඤා. අයං ඛො සා බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා”ති.

26. එවං වුත්තෙ සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො හගවතං එතදවොච: “අභික්ඛන්තාං හො ගොතමි, අභික්ඛන්තාං හො ගොතමි. සෙසපංසි හො ගොතමි තික්ඛාස්සං වං උක්ඛාස්සං පටිච්ඡන්තං වං විවරෙස්ස මුත්තස්ස වං මග්ගං ආවිසක්ඛන්තං අකිකාපෙ වං තෙලපජ්ජාතං ඛාපෙස්ස වක්ඛාස්සන්තං රුපාති දුක්ඛස්සාති, එවමෙව හොතං ගොතමෙත අත්තකපරියං-සෙත ඛමෙමා පකාසිතො. එසංගං හවන්තං ගොතමිං සරණං ගච්ඡාමි ඛම්මංඤ්ඤා භික්ඛාස්මාඤ්ඤා. උපාසිතං මං හවං ගොතමො ඛාපෙස්ස අස්සන්තො පංණ්ණෙවං සරණං ගතං. අඛවාසෙදු ඵමෙ හවං ගොතමො ඛාපන්තං ගතං සද්ධිං භික්ඛාස්මාස්මා”ති. අඛවාසෙසි හගවා තුණ්ඩිකාවෙන.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] බ්‍රාහ්මණය, මෙය එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, ප්‍රඥව සිලසකතාව පිරිසිදු වේ. සිලස ප්‍රඥයෙන් පිරිසිදු වේ. සිර් ඇති කැන ප්‍රඥව වේ. ප්‍රඥව ඇති කැන සිර් වේ. සිර්ඇත්තනුව ප්‍රඥව ඇත. ප්‍රඥව ඇත්තනුව සිර් ඇත. සිල ප්‍රඥ දෙක වනාහි ලොවැ අනුයාසි කියනු ලැබේ. බ්‍රාහ්මණය, ඒ සිලය කවර යා? ඒ ප්‍රඥව කවර යා?

[සොණදණ්ඩ:] හවද් ගෞතමයීති, මේ කරුණෙහි මේ සිල ප්‍රඥ යන වචන දෙක දැනීම ම පරම කොටැත්තමු. (මේ වචන දෙක විනා එහි අර්ථ වශයෙන් මෙයින් වැඩියන් නො දනිමු.) යාවිඤ්ඤා කරමින. හවද් ගෞතමයනව ම මේ වචනයේ අර්ථ වැටහේ වා (හවද්ගෞතමයෙන් ම මෙය අවි වදාරත් වා).

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “ඛමුණ, එසේ තම අගන්තැ. මොනොවට මොනහි කරන්තැ. එය කියන්නෙමි.

සොණදණ්ඩ තෙමේ ‘හවත, එසේ යැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මතු දැක්වෙන ධර්මය වදාළ සේක:

23. “ඛමුණ, අර්හත් වූ සමාසන්තමුද්ධා වූ ....සපාගත තෙමේ මෙ ලොවැ පහළ වෙයි...”

(සාමසුද්ධාචරපුත්තයෙහි දා සේ විසාර කළ යුතු.) ...ඛමුණ, මෙසේ මනණ තෙමේ සිලසමපන්න වෙයි. ඛමුණ, මේ ඒ සිලය යි. ...පළමු ධ්‍යානය ලැබ වෙතෙයි...දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙතෙයි ... තෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙතෙයි...සිව්වන ධ්‍යානය ලැබ වෙතෙයි... ඛමුණ, මේ ඒ සමාසිධායි. දාසුප්පායකයා පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැහැරු කෙරෙයි. ‘මේ කෙලියකයා පිණිස කළ යුතු අත් කිසිත් නැතැ’යි දනා ගනී. මේ ඛමුණේ ප්‍රඥව වේ. ඛමුණ, මේ ඒ ප්‍රඥව ය.”

24. මෙසේ වදාළ කල්හි සොණදණ්ඩ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ, “හවද් ගෞතමයීති, ධර්මදෙශනාව අභිකාන්ත ය. හවද් ගෞතමයීති, ධර්මදෙශනාව අභිකාන්ත ය. හවද් ගෞතමයීති, යම්සේ යැටිකුරු කොට තැබූ ඛද්‍රතක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෙකක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මිංමුලා වුවකුට මත හෝ කියන්නේ වේ ද, ‘ඇත් ඇතිසත් රූප දකිනැ’යි අදුරෙහි තෙල්පතක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, හවද්ගෞතමයීති, එ පරිද්දෙන් ම, හවද්ගෞතමයන් මිසින් මට නොසෙක් අයුරින් ධර්මය පැවැසිණ. හවද්ගෞතමයීති, ඒ මම හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ෂුසංඝයා ද කරණ සෙමි. හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් මා දව් කීම් කොට කරණ හිස උපාසකයකු කොට සලසාන සේක් වා. හවද්ගෞතමයන් වහන්සේ භික්ෂුසංඝයා හා සෙව් දවසට මෙන් ඛත ඉවසන සේක් වා”යි කීසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිහඬ බැවින් එය ඉවැසූ සේක.

27. අථ ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො හගවතො අධිවාසනං විදිතො උට්ඨංගාසනං හගවතං අභිවාදෙතො පදකම්ණං කතො පක්කාමි. අථ ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො තස්ස රතනියං අවච්ඡෙය්‍ය සකෙ කිවෙසනෙ පණිතං බාදනියං ගොථනියං පටියාදාපෙතො හගවතො කාරං ආරොවාපෙසි: කාලො හො ගොතමි, නිවසිතං හත්තතති.

28. අථ ඛො හගවා පුබ්බිත්තසම්මං නිවාසෙතො පත්තච්චරමාදුග සද්ධිං භික්ඛුසමොක්ඛෙය්‍යෙය්‍ය සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො කිවෙසනං තෙත්ථපභික්ඛමි. උපසඞ්ඛමිතො පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසිදි. අථ ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසමො පණිතෙන බාදනියෙන ගොථනියෙන සහජාං සන්තප්පෙසි සම්පවාපෙසි.

29. අථ ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො හගවතං භුත්තාපිං ඕතිත්තපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙතො එකමිත්තං නිසිදි. එකමිත්තං නිසිත්තො ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො හගවතං එතද-වොච: “අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි පරිසගතො සමානො ආසනො වුට්ඨාසිතො හවතං ගොතමි. අභිවාදෙය්‍යං, තෙන මං සං පරිසං පරිසවෙය්‍ය. යං ඛො පත සං පරිසං පරිසවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භාගෙථ. යස්ස ඛො පත යසො භාගෙථ ගොගාපි තස්ස භාගෙය්‍යං. යසොලභො ඛො පතමාකං නොගා.

අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි පරිසගතො සමානො අඤ්ඤා-ප්‍රිං පඤ්ඤාතෙය්‍යං, ආසනො මේ තං හවං ගොතමො පච්චුට්ඨාතං බාරෙතු.

අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි පරිසගතො සමානො වෙඨනං ඔමුඤ්චෙය්‍යං, සිරසං මේ තං හවං ගොතමො අභිවාදනං බාරෙතු.

අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි යානගතො සමානො යානං පච්චො-රොහිතො හවතං ගොතමි. අභිවාදෙය්‍යං, තෙන මං සං පරිසං පරිසවෙය්‍ය. යං ඛො පත සං පරිසං පරිසවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භාගෙථ. යස්ස ඛො පත යසො භාගෙථ ගොගාපි තස්ස භාගෙය්‍යං. යසොලභො ඛො පතමාකං නොගා.

අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි යානගතො සමානො පතොදලභිං අබ්බුත්තාමෙය්‍යං, යානං මේ තං හවං ගොතමො පච්චොරොහනං බාරෙතු.

අහඤ්ච ඛො පත හො ගොතමි යානගතො සමානො ජන්තං අපතාමෙය්‍යං, සිරසං මේ තං හවං ගොතමො අභිවාදනං බාරෙතු”ති.

අථ ඛො හගවා සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො බම්මියා කථංග සඤ්ඤායො සමාදාපෙතො සමුත්තත්තෙතො සම්පකංසෙතො උට්ඨංගාසනං පක්කාමති.

සොණදණ්ඩුත්තං නිවසිතං චතුස්ථං.

27. ඉක්බිත්තෙන් සෞභූතසිත්තය බිඳුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවැසීම දැන, හුතස්තෙන් නැගී සිට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද පාදකුණු කොට තිත්මැ ගිණේ ය. ඉන් පසු සෞභූතසිත්තය බිඳුණු තෙමේ ඒ රැය ඇවෑමෙන් සිය ගෙහි ප්‍රණීත බාද්‍ය භෞර්‍ය පිළියෙල කරවා 'භවද්දගෞතමයන් වහන්ස, ඔබ පිළියෙල කොට තිමිණේ ය. දැන් වඩින්නට කාලය වේ යැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවී ය.

28. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙවැ පැසිවුරු ගෙන ඩික්කක හා සෞභූතසිත්තය බිඳුණුයේ ගෙට එළැඹ සේක. එළැඹ පණවා තුඩුණු අස්තෙහි වැඩ හුන් සේක. එ කල්හි සෞභූතසිත්තය බිඳුණු තෙමේ මුද්‍රපාමොක්ෂ ආගත ප්‍රණීත බාද්‍යභෞර්‍යයෙන් සිගහින් සැතැපී ය, පැවැරී ය.

29. එයට පසු සෞභූතසිත්තය බිඳුණු තෙමේ වළඳ අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අතැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක් පසෙක එක්කරා මිටි අස්තක් ගෙන ගිඳ ගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් සෞභූතසිත්තය බිඳුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ ඔස් පැවැසී ය:

"භවද්දගෞතමයනි, මම වූ කලි පිරිස් මැදට පැමිණියෙමි ම අස්තෙන් නැගී සිට භවස් ගෞතමයන් වැන්දෙමි වම් නම්, එයින් ඒ පිරිස මට බැණ වදිති. යම්කුට ඒ පිරිස බැණ වදිත් නම් ඔහුගේ යශස් ද පිරිසෙන්තේ ය. යම්කුහුගේ යශස් පිරිසෙන්තේ ද, ඔහුගේ භාග්‍ය සම්පත් ද පිරිසෙන්තේ ය. අපේ භාග්‍යසම්පත් වූ කලි යශසින් ලබන ලද්දේ ය.

තව ද භවද්දගෞතමයනි, මම පිරිසට පැමිණියෙමි ම දොහොත් මුදුන් කැමුණෙමි වම් නම්, එය මා හුතස්තෙන් නැගී සිටීම කොට භවද්දගෞතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා.

තව ද භවද්ද ගෞතමයෙනි, මම පිරිස් මැදට ගියෙමි ම ගිස්වෙරළ මුදු හෙරැගෙමි වම් නම්, භවද්දගෞතමයන් වහන්සේ එය මා ගිය නමා කළ වැදීමක් කොට සලකන සේක් වා.

තව ද භවද්දගෞතමයනි, මම යානයක් නැග උන්නෙමි ම එයින් බැස, භවද්දගෞතමයන් වහන්සේ වැන්දෙමි නම්, එයින් ඒ පිරිස මට පරිභව කරති. එසේ පරිභව ලද්දහුගේ යශස් ද පිරිසේ. යශසින් පිරිසුණුහුගේ භාග්‍ය ද පිරිසෙන්තේ ය. අපේ භාග්‍යයෝ යශසින් ලබන ලද්දේ ය. (එ බැවිනි.)

භවද්දගෞතමයනි, මම වනයේ යානයක් නැග උන්නෙමි ම කෙටිව ඉදිරියට නමා ලිම් නම්, එය මා යානයෙන් බැසීම කොට භවද්දගෞතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා.

තව ද මම යානයෙක උන්නෙමි ම ජත්‍රය ඉවතට නමා හෙළිව නම්, එය මා ගිය නමා කළ වැදීමක් කොට භවද්දගෞතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා."

ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෞභූතසිත්තය බිඳුණාට දහැම කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වා, කුසල් දහම් ගත්වා, කුසල් වැඩුණි උත්සාහවත් කොට, ඔහු තුළු වූ ගුණ දක්වා යතුටු කොට, හුතස්තෙන් නැගී තිත්මැ වැසී සේක.

සිමුඛන සෞභූතසිත්ත සුත්තය නිමිණේ ය.

කුටදන්තසූත්තං

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමීයං හගවා මගබ්බසු වාරිකං වරමානො ඔහතා භික්ඛුසංඝිකාන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති, යෙන බංශුමිතං නාම මගධාතං. බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරී. තත්‍ර සුදං හගවා බංශුමිතෙ විහරති අම්බලට්ඨිකායං.

තෙන ඛො පත සමීයෙන කුටදන්තො බ්‍රාහ්මණො බංශුමිතං අජිකාවසති සතතුග්ගදං සතිණ්ඩවෙසිදායං සබ්බද්දං රාජගොභං රඤ්ඤ මාගබ්බෙන සෙතිසෙත බිම්බිසාජෙන දින්නං රාජදායං බ්‍රහ්මදෙග්ගං.

තෙන ඛො පත සමීයෙන කුටදන්තො බ්‍රාහ්මණො මහාසඤ්ඤ උපකම්භො හොති. සත්ත ව උසහසතාති සත්ත ව වච්ඡතරසතාති සත්ත ව වච්ඡතරිසතාති සත්ත ව අරසතාති සත්ත ව උරබ්බසතාති පුත්‍රපතිසාති හොතති ගඤ්ඤතාය.

2. අග්ගොස්සං ඛො බංශුමිතො බ්‍රාහ්මණගතපතිකා: “සමණො ඛලු නො ගොතමො සකාපුතො සකාසුලං පබ්බරිතො මගබ්බසු වාරිකං වරමානො ඔහතා භික්ඛුසංඝිකාන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති බංශුමිතං අනුපාතො බංශුමිතෙ විහරති අම්බලට්ඨිකායං.

‘තං ඛො පත භවන්තං හොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුක්ඛො:’ ඉතිපි හොතතවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුසන්තො ලොකපිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මකාරපි සත්ථා දෙවම්බුක්ඛානං බ්‍රිහද්ධිං හතවා’ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුසමිකං ගගාමණ්ඩ්‍රාහ්මණී, පථං සදෙවම්බුක්ඛං සගං අභිඤ්ඤ සම්පිකත්වා පථෙදෙති. හො ඛම්මං දෙසසති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරිශොකානකල්‍යාණං සාත්ථං සම්පඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරිතං පමාසෙති. සාමු ඛො පත තථාරූපාතං අරහතං දංගතං හොති”ති.

අථ ඛො බංශුමිතො බ්‍රාහ්මණගතපතිකා බංශුමිතා තිසම්මතී සම්මසම්මි ගණිතුතා භෙත අම්බලට්ඨිකා තෙත්‍රපඨකමතති.

කුටදන්ත සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පත්තිසිය කිකුළුන් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා මගධ රටැ සැරි කරන සේත්, මගධ රටැ බාණ්ණමත නම් බමුණු ගමට වැඩි සේක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බාණ්ණමත ගමැ අඹයැටිඋයන්හි වැඩ වසන සේක.

එ සමයෙහි වතාහි කුළුවන් (කුටදන්ත) බමුණු තෙමේ මගධාධිපති සෙනභා බිම්බිසාර රජුහු විසින් දුන් රාජදායාදාය වූ, ලොඤ්ඤා තායාය වූ, බහුජනාකීණී වූ, තණ දඹු දිය පුලහ වූ, බොහෝ ඛන ඛානා ඇති, රාජකාරිපයෙන් පරිභොග කටයුතු වූ බාණ්ණමත ගමැ වෙතෙයි.

එ සමයෙහි කුළුවන් බමුණුන්ගේ මහායාගයෙන් පිළියෙල කැරැණේ වෙයි. සත්තිසියක් හොත් ද, සත්තිසියක් නාමිවත්තෝ ද, සත්තිසියක් නාමිවැස්සියෝ ද, සත්තිසියක් එළුවෝ ද, සත්තිසියක් තරුණ බැවෙළුවෝ ද (පොරගසන එළුවෝ ද තවත් සත්තිසිය බැතින් බොහෝ මාගපසම්මු ද) යාග පිණිස යාග වැඩ වෙතට පමුණුවන ලදහ.

2. බාණ්ණමත ගමැ වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද රටෙහි පැතිරු පැවැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ මතු දක්වෙන යස හි ඇසුහ: “ගව්හි, ශාකාපුත්‍ර වූ, ශාකාකූලයෙන් තික්මැ පැවිදි වූ මහණ යොසුම්මු කිකුළුන් පත්තිසියක් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා මගධ රටැ සැරි කරනුළු බාණ්ණමතයට පැමිණියෝ බාණ්ණමතයට සම්පතෙහි වූ අඹයැටි වෙතෙහි වෙතෙහි.

‘ඒ ගහවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සමාන්තසම්මුඛි ය, වද්ධවරණසම්පන්න ය, පුග්ග ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරපි ය, දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘ ය, මුඛි ය, ගහවත් ය. සේ දෙව්‍යන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව, අවශෙෂ මහණ-බමුණන් සහිත දෙව්මනිසුන් සහිත මේ සත්තිවර්ගයා තෙමේ මි හිය විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වයි. ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිනිවෘත්තකල්‍යාණ වූ, (සතිපට්ඨානාදී) මනා අරුත් ඇති, සම්පුණ්ණ ව්‍යඤ්ඤා ඇති, ගැමි අසුරින් පිරිපුන්, පිරිසිදු දහම් දෙසයි. එසේ දෙසනුයේ සියලු සත්ත්ව බලකර පවසයි. එබඳු රහතුන් දක්ම වූ කළු හිත වැඩ සලකන්නෙකැ’ යි ඒ හවද්ගොතමියන් පිළිබඳ මෙසේ වූ උතුම් යසහිසයක් උස් වැ තැංගේ ය” යනු යි.

ඉක්බිති බාණ්ණමත ගමැ වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද බාණ්ණමතයෙන් තික්මැ බොහො බොහෝ වැ මුළු මුළු වූවෝ, එක් එක් පැත්තෙහි මුළු දුන්නෝ, ගමින් පිටතැ දී මන මුළුවක් වැ එකතු වූවෝ අඹයැටි උගත අතට ගෙවී.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන කුට්ඨකප්පකතා බ්‍රාහ්මණො උපරිපාසාදෙ දිවාසෙය්‍යං උපගතො භොති. අද්දසා ඛො කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො බාණ්ණිකො බ්‍රාහ්මණගහපතිකො බාණ්ණිකා තිකඛිමිති. සඛ්‍යසඛිති ගණිතුපෙ යෙන අමබ්‍රව්‍යායො තෙත්තපසඛිකමිතො. දිත්වා ඛො ආමනෙතයි: “කිත්තු ඛො භො බතෙත බාණ්ණිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා බාණ්ණිකා තිකඛිමිති සඛ්‍යසඛිති ගණිතුපො යෙන අමබ්‍රව්‍යායො තෙත්තපසඛිකමිතො” ? ති.

“අපි ඛො භො සමිණො ගොතමො සකාපුතො සකාකුලා පඛඛ්‍රිතො මහසෙත්ත වාරිකා වරමානො මහතා තිකඛිමිතො සද්ධිං පඤ්චමනෙතයි තිකඛිමිතො බාණ්ණිකා අනුප්පතො බාණ්ණිකො පිහරති අමබ්‍රව්‍යායං. තං ඛො පන භවතං භොතිං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දා අභිසංගතො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමිමාසමිත්තො: පිප්පාචරණසමපතො: පුගතො ලොකමිද්ධ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමිත්තො: චුද්ධො භගවා’ති. තමිතෙ භවතං ගොතමං දස්සනාය උපසඛිකමිතො”ති.

4. අප ඛො කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො එතද්දොයි: “පුතං ඛො පන මෙ තං: සමිණො ගොතමො තිවිධං සඤ්ඤසමපදං සොළසපරිකඛාරං ජාතාතිති. න ඛො පතං ජාතමි තිවිධං සඤ්ඤසමපදං සොළසපරිකඛාරං. ඉච්ඡාමි වාහං මහාසඤ්ඤං සජ්ඣං. සත්තනාහං සමිණං ගොතමං උපසඛිකමිති. තිවිධං සඤ්ඤසමපදං සොළසපරිකඛාරං පුච්ඡෙය්‍යති”.

අප ඛො කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො බතො ආමනෙතයි “තෙන ගි භො බතෙත යෙන බාණ්ණිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිති බාණ්ණිකො බ්‍රාහ්මණගහපතිකො එවං වදෙති “කුට්ඨකප්පකා භො බ්‍රාහ්මණො එවමාන: ආගමෙනතු කිර භවතො. කුට්ඨකප්පකා’පි බ්‍රාහ්මණො සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛිකමිතො”ති.

‘එවං භො’ති ඛො සො බතො කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො පටිසංසාදො යෙන බාණ්ණිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිති බාණ්ණිකො බ්‍රාහ්මණගහපතිකො එතද්දොව “කුට්ඨකප්පකා භො බ්‍රාහ්මණො එවමාන: ආගමෙනතු කිර භොතො. කුට්ඨකප්පකා’පි බ්‍රාහ්මණො සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛිකමිතො”ති.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අනෙකාති බ්‍රාහ්මණසතාති බාණ්ණිකො පටිපිසනති ‘කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො මහාසඤ්ඤං අනුපමිත්තො’ති. අස්සොපුං ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො ‘කුට්ඨකප්පකා කිර’ බ්‍රාහ්මණො සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛිකමිතො’ති. අප ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො යෙන කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො තෙත්තපසඛිකමිත්තු. උපසඛිකමිති කුට්ඨකප්පකා බ්‍රාහ්මණො එතද්දොවු: ‘සචං කිර භවං කුට්ඨකප්පකා සමිණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛිකමිතො’ති

3. එ සමයෙහි කුළුණු බමුණු තෙමේ තමා පහසු උඩු මහලෙහි දවසනත් පැමිණියේ මේ. හේ (කවලියෙන් බලනුයේ) බාණ්ණමතයෙන් තික්මැ බොහො බොහෝ රැස් වැ එකි එකි පසු මුළු මුළු වැ, ගමන් පිටතැ දී මහමුළුවක් වැ එකතු වැ, අභියාපිය කරා යන බාණ්ණමත ගමැ වැසි බමුණන් ද ගැහැපියන් ද දිවි ය. දස බන්ධුහු (අසන තැන් බණුවා) බණවා “හවන් බන්ධුව, කවර හෙයින් බාණ්ණමත ගමැ වැසි බමුණන්ගේ ගැහැපියන්ගේ බාණ්ණමතයෙන් තික්මැ බොහො බොහෝ වැ රැස් වී තැනින් තැන මුළු මුළු වැ, ගමන් පිටතැ දී මහමුළුවක් වැ එකතු වැ අභියාපිය දෙසට ගෙත් දෑ?”යි විමාලේ ය.

“හවත, කරුණෙන් ඇත. සැතපුන් වූ, සැතපුණෙන් තික්මැ පැවිදි වූ, මහණ ගොසුම්හු භික්ෂුන් පන්සියක් පමණ වූ මහ පැවිදි මුළුවක් හා මහද රවු සැරි සරනුවෝ බාණ්ණමත ගමට පැමිණියෝ එය අසලැ අභියාපි උයන්හි වෙසෙති. ඒ පින්වත් ගොසුම් තෙමේ මේ මේ කරුණින් රහත් ය, ගම්මායම්බුදු ය, විදුරරණ දෙකින් යුතු ය, යුගත ය, ලොව දන්නේ යැ, තොදමුණන් දමනුසෙය් හැමව ම වැසි සැරි දෑ ය, දෙවිමිනිස්තව සසු ය, මුදු ය, බහවත් යැ”යි මෙසේ ඔබ පිළිබඳ උතුම් යසසියෙන් උස් වැ තැබෙ ය. මොහු පින්වත් ගොසුමාණන් දක්නට එහි ගෙත්” යැ යි බන්ධු තෙමේ කී ය.

4. එ විටැ, කුළුණු බමුණුව, “මහණ ගොසුම්හු තුන් යාගසම්පත් හා සොළොස් පිරිකර දැනැ යි මා පිසින් ඇසිණ. ඔබ වූ කලී තෙවැදුරුම් යාගසම්පතත් සොළොස් පිරිකරත් නො දැනිමි. වැලි දු මහායාගසත් යදනට මම රිසියෙමි. මහණ ගොසුමාණන් කරා එළැඹ තෙවැදුරුම් යාගසම්පතත් සොළොස් පිරිකරත් විමාලෙම් නම් ගෙහෙකැ” යි මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති කුළුණු බමුණා බන්ධුහු බණවා, “හවන් බන්ධුව, එසේ වී නම් බාණ්ණමත ගමැ වැසි ඒ බමුණු ගැහැපියන් වෙත එළැඹෙන්න. එළැඹ ‘හවන්ති, හවන්හු කුඹා තමක් බලා පොරොත්තු වෙත් වා. කුළුණු බමුණා ද මහණ ගොසුමාණන් දක්නට එන්නේ යැ යි මෙසේ කියේ යැ’ යි මේ පරිදි සැල කරන්නැ”යි කී ය.

‘හවත, එසේ යැ’යි කියා ඒ බන්ධු තෙමේ කුළුණු බමුණුව පිළිවදන් දී බාණ්ණමත ගමැ වැසි බමුණන් ද ගැහැපියන් ද කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ, ඔවුනට “හවන්ති, හවන්හු කුඹා තමක් බලා පොරොත්තු වෙත් වා. කුළුණු බමුණා ද මහණ ගොසුමාණන් දක්නට එන්නේ යැ”යි කුළුණු බමුණු මෙසේ කීය”යි මේ පවත් සැල කෙළේ ය.

5. එ සමයෙහි වතානි බොහෝ සිය ගණන් බමුණෝ ‘කුළුණු බමුණාගේ මහා යාගස වලදන්තවු’යි බාණ්ණමතයෙහි වෙසෙත්. ඒ බමුණෝ ‘කුළුණු බමුණා මහණ ගොසුමාණන් දක්නට ඔබ කරා ගෙතැ’යි ඇසූහ. ඉක්බිති ඔහු කුළුණු බමුණු කරා එළැඹිණ. එළැඹ ‘පින්වත් කුළුණු තෙමේ මහණ ගොසුමාණන් දක්නට යන්නේ ල. ඒ සැබෑ දෑ’යි ඇසූහ.

“ඵලං ඛො මෙ ගො ගොති: අහමි සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමිත්ථි”ති.

6. “මා හවං කුටදන්තො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමි. න අරහති හවං කුටදන්තො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමිද්දා, සථෙ හවං කුටදන්තො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමිත්ථානි තොතො කුටදන්තස්ස යසො භාසිත්ථානි. සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිවඩ්ඪිත්ථානි. යමි තොතො කුටදන්තස්ස යසො භාසිත්ථානි සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිවඩ්ඪිත්ථානි, ඉමිනාපථෙහන න අරහති හවං කුටදන්තො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමිද්දා, සමණො ථෙව ගොතමො අරහති හවන්තං කුටදන්තං දස්සනාය උපසඬකමිද්දා.

හවං හි කුටදන්තො උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤායො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා ජාතිවාදෙන. යමි හවං කුටදන්තො උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ච සංසුඤ්ඤායො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා ජාතිවාදෙන, ඉමිනාපථෙහන න අරහති හවං කුටදන්තො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඬකමිද්දා, සමණො ථෙව ගොතමො අරහති හවන්තං කුටදන්තං දස්සනාය උපසඬකමිද්දා.

හවං හි කුටදන්තො අභිසං මහඤ්ඤා මනාගොගො. -පෙ-.

හවං හි කුටදන්තො අජ්ඣායකො මන්තවරො තිත්තං චෙදනං පාරගු සතිසංඝුකෙට්ඨානං සංකර්මප්පභද්ධං ඉතිනාසපඤ්චමානං, පදකො චෙය්‍යාකරණො ලොකායතමොපුරිසලකමණසු අනවසො -ප-.

හවං හි කුටදන්තො අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපාකරකාය සමන්තාගතො, බ්‍රහ්මවණ්ණි බ්‍රහ්මචරිච්ඡි අනුද්දා-වකාසො දස්සනාය -පෙ-.

හවං හි කුටදන්තො සීලවා ගොති වුඤ්ඤි වුඤ්ඤිලෙන සමන්තා-ගතො -පෙ-.

හවං හි කුටදන්තො කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපතිනා -පෙ-.

හවං හි කුටදන්තො ඛෙත්තං ආචරියපාචරියො, තිණි මාණවකසකාති මනෙත වාචෙති. ඛෙත්තං ඛො ජන තාසාදිසා තානාජනපද මාණවකා ආහව්ඨනති ගොතො කුටදන්තස්ස සන්තිතෙ මන්තපඨිකා මනෙත අභිසිද්ධාමා.

“ගවින්ති, මමත් මහණ ගොයුමාණන් දක්නට ඔබ වෙත් යන්නෙමැයි මම මෙසේ සිතෙත් මේ ම යැ”යි කුරුදුන් පැවැසි ය.

8. [එ බස් අසා එ බඩුණෝ කුරුදුකුට මෙසේ කිහු:]

“පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට නො ගේ වා, පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට යන්නට නො නිස්සේ ය. ඉදින් පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට යන්නේ තම, පින්වත් කුරුදුකුණේ යශස් පිරිසෙන්නේ ය, මහණ ගොයුමාණන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය. ‘පින්වත් කුරුදුකුණේ යශස් පිරිසෙන්නේ ය, මහණ ගොයුමාණන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ’ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට යනුවට නො නිස්සේ ය. මහණ ගොයුමාණ ම පින්වත් කුරුදුකු දක්නට එනුවට නිස්සේ ය.

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මවු පිය දෙපසින් ම අභිජාත ය. සත්වන මිත්‍රකු යුටු තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය. කුල පිළිබඳ තෙප්පෙන් නො හෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මවු පිය දෙපසින් ම අභිජාත ය...නො ගරහන ලද්දේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට යන්නට නො නිස්සේ ය. මහණ ගොයුමාණ ම පින්වත් කුරුදුකු දක්නට එන්නට නිස්සේ ය.

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ ඉසුරුමත් ය, මහත් බත ඇත්තේ ය, මහත් භෝග ඇත්තේ ය...

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ වේද හඳුරන්නේ ය, වේදමන්ත්‍රයන් සිත්ති ලා දරන්නේ ය, නිසංකුද් කෙටවගයාත්‍ර ද සභිත, ශික්ෂා හා නිරුක්ති සභිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් වේදයන්ගේ පර තෙර පත්තේ ය, පදපාඨ දත්තේය, සෙසු සියලු විසරණ විදි ද දත්තේ ය, ලොකායතනාස්ත්‍රයෙහි මහාපුරුෂලක්ෂණවිද්‍යායෙහි තිප්‍රණ ය...

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ අත්තට වැඩි කරමි වූ රු සපුරා ඇත්තේ ය, දකුම් කවසුකු ය, දක්නට ප්‍රසාද එළවන යුතු ය, උතුම් පැහැසුයෙන් යුතු ය, උතුම් රත්වත් පැහැ ඇත්තේ ය, උතුම් සිරුරු පැහැ ඇත්තේ ය, සිය සිරුරු හස්තත් විසින් දක්නට නොමිද අවකාශ ඇත්තේ ය...

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ සිල්වත් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ශිලාසෙන් යුක්ත ය...

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ කලණ තෙපුල් ඇත්තේ ය, කලණ මිහිරි බස් කියන්නේ ය, නිදෙස්, නොකෙලතොලු, කි දූ හඟවනු හැකි සිලිපි බසින් සමත්වන ය...

පින්වත් කුරුදුන් තෙමේ බොහෝ දෙනාට අවුරුදු ද ප්‍රාචාරී ද වෙයි. තුන්සියක් බඩුණු දරුවනට වේදයන් කියවයි. තන් දෙසින් තන් දතවුවත් බොහෝ බඩුණු දරුවෝ වේදය ඉගැන්ම පතනුවෝ, වේදයන් උගනු කැමැත්තෝ පින්වත් කුරුදුන් වෙත එයි...

හවං හි කුට්ඨනොනා ජණේණා වුඤ්ඤා මහලුකො අභිගතො වයො අනුප්පානො, සමණො ගොතමො තරුණො චෙව තරුණපබ්බජිතො ච -පෙ-.

හවං හි කුට්ඨනොනා රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස සක්කතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො -පෙ-.

හවං හි කුට්ඨනොනා බ්‍රාහ්මණස්ස පොක්ඛිරසාතිස්ස සක්කතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො -පෙ-.

හවං හි කුට්ඨනොනා බාණ්ණමිතං අර්කාවසති සත්තුස්සදං සතිණ්-කපට්ඨාදකං සබ්බඤ්ඤා රුජ්ඣොග්ගං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන දිත්තං රාජදායං බ්‍රහ්මදෙය්‍යං, යම්පි හවං කුට්ඨනොනා බාණ්ණමිතං අර්කාවසති සත්තුස්සදං සතිණ්කපට්ඨාදකං සබ්බඤ්ඤා රුජ්ඣොග්ගං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන දිත්තං රාජදායං බ්‍රහ්මදෙය්‍යං, ඉමිනාපථෙකෙන න අරහති හවං කුට්ඨනොනා සමණො ගොතමං දස්සනාය උපසම්බුද්ධා, සමණො චෙව ගොතමො අරහති හවන්තං කුට්ඨනොනා දස්සනාය උපසම්බුද්ධානි.

7. එවං වුත්තා කුට්ඨනොනා බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණො එතදවොච: “තෙන හි ගො මම්පි සුණංඨ යථා මගමෙව අරහාමි තං හවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසම්බුද්ධා, තඤ්ච අරහති ඤා හවං ගොතමො අමාකං දස්සනාය උපසම්බුද්ධා.

“සමණො ඛලු ගො ගොතමො උගතො සුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යාච සත්තමා පිතාමහස්සා, අක්ඛිත්තො අනුපකක්ඛුට්ඨා ජාතිවාදෙන, යම්පි ගො සමණො ගොතමො උගතො සුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඤ්ඤානිකො යාච සත්තමා පිතාමහස්සා, අක්ඛිත්තො අනුපකක්ඛුට්ඨා ජාතිවාදෙන, ඉමිනාපථෙකෙන න අරහති ගො හවං ගොතමො අමාකං දස්සනාය උපසම්බුද්ධා, අථ ඛො මගමෙව අරහාමි තං හවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසම්බුද්ධා.

සමණො ඛලු ගො ගොතමො මහත්තං ඤාතිසම්මං ඕතාය පබ්බ-ජිතො -පෙ-.

සමණො ඛලු ගො ගොතමො පසුතං තීරඤ්ඤාසුචිණ්ණං ඕතාය පබ්බජිතො භූමිගතඤ්ච වෙතාසට්ඨඤ්ච -පෙ-.

සමණො ඛලු ගො ගොතමො දහරෝචි සමානො යුවා සුසු කාල-කෙසො හද්දෙන යොබ්බතෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වරසා අගාරසො අනුගාරියං පබ්බජිතො-පෙ-.

පින්වත් කුඵදත් තෙමේ ජරායෙන් දුදුරු ය, වයසින් වැඩුණේ ය, මහත්‍ර ය, බොහෝ කල් ඉක්මැවූයෙක, පැසිම් විටට පැමිණියෙක. මහණ ගොසුම්හු වූ කලි ලදරැත් ලදරු පැවිද්දෙකුත් වේ...

පින්වත් කුඵදත් තෙමේ මහබාහිරත් සේනිය බිම්බිකාර රජහු විසින් සත්කාර කරන ලද්දෙක, ගරු කරන ලද්දෙක, බ්‍රහ්මින් කරන ලද්දෙක, පුදන ලද්දෙක, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද්දෙක...

පින්වත් කුඵදත් තෙමේ පොකුරුසැත් බමුණහු විසින් සත්කාර කැරුණෙක, ගරු කැරුණෙක, බ්‍රහ්මින් කැරුණෙක, පිළුණෙක, යටත් පැවැතුම් දුක්වුණෙක...

පින්වත් කුඵදත් තෙමේ බොහෝ ජනයා ගැවැසුණු, තණ දඩු දිය ඇති, බොහෝ බත බාත්‍ය ඇති, රජුගෙන් ලත් තිත්දගම් වූ රජු සේ ත්‍යාගය වූ, සේනිය බිම්බිකාර රජු දුන් උතුම් දතවත්තු වූ බෞද්ධ ගම්මි ඉසුරු වැ වෙසේ පින්වත් කුඵදත් තෙමේ බොහෝ ජනයා ගැවැසුණු... බෞද්ධ ගම්මි ඉසුරු වැ වෙසේ ය යන යමක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් කුඵදත් තෙමේ මහණ ගොසුමින් දක්නට යන්නට නො තිස්සේ ය. මහණ ගොසුම්හු ම පින්වත් කුඵදතු දක්නට තිසි හ" යනු යි.

7. මෙසේ (මවුත්) කි කලා කුඵදත් බමුණා ඒ බමුණකට මේ බස් කී ය :

"හවත්ති, එසේ වී නම්, මහණ ගොසුමාණන් අප දක්නට එනුට වඩා අප ඔබ දක්නට යෑමෙහි සුදුසු වන සැටි දක්වන මා බස් ද අහවු.

"හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි ඔවු පිය දෙ පසින් ම අභිජාත ය, යත් වන මිඞුතු සුවල තෙක් පිටිසිදු මවුකුග ඇත්තෝ ය. ජාතිවාදයෙන් නො ගෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. ...මහණ ගොසුම්හු ඔවුපිය දෙපසින් ම අභිජාතයහ...නො ගෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය යන යමක් ඇද්ද, මේ කරුණින් ඒ පින්වත් ගොසුම්හු අප දක්නට එන්නට නො තිස්සහ. වැළි අපි ම ඔබ දක්නට යන්නට තිස්සමහ.

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි මහත් නැමුළුව පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි පොළෝ යට ද පොළෝ මතු පිට ද වූ මහත් රත් අමුරන් ගැරු පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි සොදුරු යොවුනෙන්, (වයස් කුහ අතුරෙන්) පළමු වයසින් සුත් වූවෝ ම, තරුණ වූවෝ ම, මහා කළු කෙසෙ ඇති වැ යොවුන් මහා සිරිතෝ ම බිහි ගෙන් තිත්මැ පැවිදි බිමට වත්තෝ ය...

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො අකාමිකානං මාතාපිතූත්තං අස්සුමුඛානං රුද්ධත්තානං කෙසමස්සං ඕනාභරතො කාතායාති වතොති අවණ්දෙති අකාරසමා අනන්තරිකං ටබ්බජිතො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො අභිරුපො දස්සනිකො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකධරතාස සමන්තාගතො මුහම්මණ්ණේ බුහම්මවච්ඡි අකචුද්ද-වකාසො දස්සනාය-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො සිලවා අරියසීලී කුසලසීලී කුසලසීලෙත සමන්තාගතො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො කල්‍යාණවානවා කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාමාය සමන්තාගතො විසූච්ඡාය අනෙලග්‍රාය අභිසං විඤ්ඤාපතිතො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො බ්‍රහ්මනං ආචරියපාචරියො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො බිණ්කාමරගො ටිගචාපලො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො කම්මවාදී කිරිසවාදී අපාපපුරෙකඛාසෙ මුහම්මඤ්ඤාය පජාය-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො උච්චාකුලා ටබ්බජිතො අසමිතිත්ත-වත්තියකුලා-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො අසීං කුලා ටබ්බජිතො මහග්ගිනා මහානදායා-පෙ-

සමණං ඛුට්ඨො ගොතමං තිණ්ණරට්ඨා තිණ්ණජනපද සම්පුච්ඡිකු ආභව්ජනති-පෙ-

සමණං ඛුට්ඨො ගොතමං අනෙකාති දෙවතාසහස්සාති පාණති සරණං ගතාති-පෙ-

සමණං ඛුට්ඨො ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුගතො 'ඉතීපි සො තගවා අරහං සම්මාසම්මුතඤ්ඤා විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකපිදු අනුත්තරං පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමත්තස්සානං මුතඤ්ඤා ගතවා'ති-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො ආත්මිකමාපුරිසලභවිණෙති සමන්තා-ගතො-පෙ-

සමණො ඛුට්ඨො ගොතමො එගියාගතවාදී සමිලො ඤමොදකො අබ්බාකුට්ඨො උත්තානමුඛො පුබ්බගාති-පෙ-

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි ඔබ පැවිදි වත්තා නො කැමැති මැපියන් කපුළු පිරි මුහුණ ඇති වෑ හබ්ද්දි එය තොතකා කෙතෙ රවුළු බෑ පියා කසා වත් හැද හිඟි ගෙන් නික්මැ පැවිද්දට බඩුවෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි හැමට වැඩි තරම් රෑ සිරි ඇත්තෝ ය, දත්තවුන් සිතැ පැතැදීම පහළ කරවන සුලුක, උතුම් පැහැ සපුයෙන් සුලුක. උතුම් රන් පැහැ ඇත්තෝ ය, උතුම් සිරුරැ පම ඇත්තෝ ය. සිය සිරුරැ දක්මට නොමිඳු ඔව්ස් ඇත්තෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි සිල්වත්ත, පිරිසිදු සිල් ඇත්තෝ ය, තිදෙස් සිලසයන් සුත්ත...

මහණ ගොසුම්පු වූ කලි කලණ තෙපුල් ඇත්තෝ ය, කලණ මිහිරි ඔස් තෙපලන්නෝ ය, නිදෙස් වූ නොකෙලතොලු වූ කි දෑ හඟවනු හමන් සිලිටි බසින් සමන්විතයෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වෙති...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි පහ වූ කාමරාග ඇත්තෝ ය, පහ වූ වපල බව ඇත්තෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි කම්මාදින් ක්‍රියාවාදින් වෙති. තව ලොවුතුරා දනම් පුරස්සර කොට වැටෙති. හැරිසුන් මුහලන් ඇ බඩුණු පිරිසට ද තායක වෑ හැසිරෙති...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි පිරිසිදු කැන් කුල වූ උසස් කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි මහත් බත ඇති මහත් ගෞර ඇති ඉසුරුමත් කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුමන් කරු පිට රටින් පිට දතවුයෙන් පැණ පුළුවිස්තට එති...

හවිත්ති, නොසෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ මහණ ගොසුමන් දිවිහිමයෙන් සරණ හිඟය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුමාණන්ගේ වූ කලි “මේ මේ කරුණින් ඒ බතවත් තෙතම රහත් ය, සම්මාසම්ප්‍රිද්‍ර ය, පිදු සරණින් සුතු ය, සුගත ය, ලොව දත්තෝ ය, ලොවුතුරා තරදම්හැරි ය, දෙවිමිනිස්තට සසු ය, සිවු සස් දතුණේ ය, බතවත් යැ” යි මේසේ වූ උතුම් යසසි උස් වෑ කෑසේ ය...

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි දෙතිස් මහ පුරිස්ලකුණින් සුතු ය ..

හවිත්ති, මහණ ගොසුම්පු වූ කලි තමන් වෙත එත්තවුන් ‘එත්ත, මේකි ආ සේ මැතැවැ’යි පිළිගන්නා සුලු හ, කණට පුළු එළවන තෙපුල් තෙපලන්නෝ ය, පිළිසදරෙහි දක්ක ය, බැමි නොගසුවත්තෝ ය, සුලුක කෑ ඇත්තෝ ය, පැමිණියතට තුළු පළමුයෙන් කරා කරන සුලුක...

සමණො ඛලු හො ගොතමො චතුන්නා පරිසානං සක්කතො ගරුකතො මානිකො පුරිතො අපචිතො-පෙ-.

සමණෙ ඛලු හො ගොතමෙ ඛසු දෙවා ව මනුස්සා ව අභිසාසන්නා-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො යසමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා පටිච්ඡති, න තසමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා අමනුස්සා මනුස්සො විනෙශෙනති-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො සබ්බි ගණී ගණාවර්ගො පුට්ඨිත්ථ-කරුනං අග්ගමක්ඛායති. යථා ඛො පන හො එකෙසං සමණවුහම්ණානං යථා වා තථා වා යසො සමුද්ගච්ඡති, න හෙවං සමණස්ස ගොතමස්ස යසසං සමුද්ගතො, අථ ඛො අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදාය සමණස්ස ගොතමස්ස යසසං සමුද්ගතො-පෙ-.

සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා මාගධො සෙතියො බිලිසිසාරෙ සපුතොයා සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා පසෙනදී කොසලො සපුතොයා සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණං ඛලු හො ගොතමං බ්‍රාහ්මණො පොක්ඛරසාති සපුතොයා සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිලිසිසාරස්ස සක්කතො ගරුකතො මානිකො පුරිතො අපචිතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤා පසෙතදියො කොසලස්ස සක්කතො ගරුකතො මානිකො පුරිතො අපචිතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො බ්‍රාහ්මණස්ස පොක්ඛරසාතියො සක්කතො ගරුකතො මානිකො පුරිතො අපචිතො.

සමණො ඛලු හො ගොතමො බාණ්ණමධං අනුපාතො, බාණ්ණමතෙ විහරති අම්බලට්ඨිකායං. යෙ ඛො පන කෙටි සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අමානාං ගාමකෙක්ඛතං අගච්ඡන්ති, අතිථි හො තෙ හොන්ති. අතිථි ඛො පනමෙහි සක්කාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පුජෙතබ්බො අපචේතබ්බො. යම්පි හො සමණො ගොතමො බාණ්ණමධං අනුපාතො බාණ්ණමතෙ විහරති අම්බලට්ඨිකායං, අතිථිමානං සමණො ගොතමො, අතිථි ඛො පනමෙහි සක්කාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පුජෙතබ්බො අපචේතබ්බො.

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි සිටු පිරිස් විසින් සත්කාර කරන ලද්දක, ගුරුකාර කරන ලද්දක, බුහුමන් කරන ලද්දක, ප්‍රදන ලද්දක, ගවන් පැවැතුම් දක්වන ලද්දක...

හවන්ති, මහණ ගොසුමාණන් කෙරෙහි බොහෝ දෙව්මිනිස්සු වෙසෙසින් පහත්ක...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි යම් ගමෙක හෝ නියම් ගමෙක වෙසෙත් නම්, එ ගමැ භෝ නියම් ගමැ වැසි මිනිස්සුට යක්කු පිඩා නො කෙරෙත්...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි මහ සහපිරිස් ඇත්තෝ ය, ගණ නායකයක, ගණාචාර්යය ක. බොහෝ තීර්ණකරයන් අතුරෙහි අන්ත සි කියනු ලැබෙති...

යම්කේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ යශස අවේලකතාදි පිටතට පෙනෙන යම්කම් වුතමානුයෙකින් වැඩෙනත් මහණ ගොසුමන් ගේ යශස වූ කළි එගේ වැඩුණේ නො වේ. වැළි තමන් තුලා ම වූ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතින් වැඩුණේ වේ...

හවන්ති, මහණ ගොසුමන් වූ කළි මගධාධිපති භේනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ දරුවන් බිරියන් සහිත වැ පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය ..

හවන්ති, මහණ ගොසුමන් වූ කළි කොශලාධිපති පඤ්ඤා රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සහිත වැ දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය...

හවන්ති, මහණ ගොසුමන් වූ කළි පොකුරුසැත් බමුණු තෙමේ දරුවන් බිරියන් පිරිස් හා ඇමැත්තන් සහිත වැ දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි මගධ රටට අධිපති භේනිය බිම්බිසාර රජහු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වෙති...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි කොශලාධිපති පඤ්ඤා රජහු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වෙති...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි පොකුරුසැත් බමුණා විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වෙති...

හවන්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කළි දැන් බෞද්ධයන්ට පැමිණියෝ බෞද්ධයන් සම්ප්‍රදායෙහි අභියාපි වෙතෙහි (අම්බලට්ඨිකා වනයෙහි) වෙසෙති. හවන්ති, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අප ගම් කෙතට එත් නම්, ඔහු අපට අමුතු වෙති. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කටයුතුක, ගුරුකාර කටයුතුක, මානනීයක, පූජනීයක, අපවශ්‍ය නීයක. හවන්ති, යම් ගෙයකින් මහණ ගොසුම්හු බෞද්ධයන්ට පැමිණියෝ, බෞද්ධයන් සම්ප්‍රදායෙහි අභියාපියෙහි වෙසෙත් ද, එහෙයින් ඔබ අප අමුත්තෝ ය. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කටයුතුක, ගුරුකාර කටයුතුක, බුහුමන් කටයුතුක. පිදියා යුතුක, යටත් පැවැතුම් දක්විය යුතුක.

ඉමිතාපමනික නාමයෙහි සො හවං ගොතමො අමායං දක්ඛනං උපසම්බුද්ධො. අපං බො මගමො අරුතං තං භවන්තං ගොතමං දක්ඛනං උපසම්බුද්ධො.

එතනෙක බො අහං හො තස්ස හොතො ගොතමස්ස වණ්ණං පටිපාසුණම්. තො ව බො සො හවං ගොතමො එතනකවණ්ණො. අපරිච්ඡාණවණ්ණො හි සො හවං ගොතමො'ති.

8. එවං වුත්තො තෙ බ්‍රාහ්මණා කුට්ඨකං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: “ගපං බො හවං කුට්ඨකො සම්මානං ගොතමස්ස වණ්ණං හාසති ඉතො වෙ'පි සො හවං ගොතමො යොජනසතෙ විහරති, අලමම්ඵ සද්ධෙති කුලපුත්තො දක්ඛනං උපසම්බුද්ධො අපි පුට්ඨෙතොපි¹. තෙන හි ගො සබ්බො මයං සම්මානං ගොතමං දක්ඛනං උපසම්බුද්ධො”ති.

9. අපං බො කුට්ඨකො බ්‍රාහ්මණං මහතා බ්‍රාහ්මණගණෙන සද්ධං යෙන අමලවර්ණා යෙන හතවා තෙනුපසම්බුද්ධො. උපසම්බුද්ධො හතවතා සද්ධං සමමාදි. සමමාදතියං කපං සාරාණියං විතියං රතියං එකමන්තා නිසිදි. බාණ්ණමතිකා'පි බො බ්‍රාහ්මණගතවතියා අපොකවෙච්චි හතවන්තං අභිමාදෙතො එකමන්තං නිසිදිංසු, අපොකවෙච්චි හතවතා සද්ධං සමමාදිංසු. සමමාදතියං කපං සාරාණියං විතියං රතියං එකමන්තං නිසිදිංසු. අපොකවෙච්චි යෙන හතවා තෙනසුච්චි පණ්ණො එකමන්තං නිසිදිංසු අපොකවෙච්චි තාමගොතනං සාවෙතො එකමන්තං නිසිදිංසු. අපොකවෙච්චි කුණ්ඩිකා එකමන්තං නිසිදිංසු.

10. එකමන්තං නිසිදෙතො බො කුට්ඨකො බ්‍රාහ්මණං හතවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙනං හො ගොතමි සම්මානං ගොතමො තිවිධං යසුසුසමපදං සොලසපරිකාරං ජානාතිති. න බො පන්තං ජානාමි තිවිධං යසුසුසමපදං සොලසපරිකාරං. ඉච්ඡාමි වාතං මහායසුසුං යජ්ඣං. සාධු මම් හවං ගොතමො තිවිධං යසුසුසමපදං සොලසපරිකාරං දෙසෙතු”ති.

“තෙන හි බ්‍රාහ්මණ පුණ්ණාති සාධුකං මනසිකරෙහි තාසිස්සාමි”ති.

‘එවං ගො'ති බො කුට්ඨකො බ්‍රාහ්මණං හතවන්තං පච්චික්ඛාසි. හතවා එතදවොච:

11. “භුතපුබ්බං බ්‍රාහ්මණ රුජා මහාමිට්ඨො තාම අතොසි, අසො මහභිකො මහාගොසො පසුතජ්ඣාපරජ්ඣො පසුතවිතකුපකරණො පසුතවිතකසෙසු, පරිපුණ්ණකසකොට්ඨාගාරො. අපං බො බ්‍රාහ්මණ රසෙසු, මහාමිට්ඨස්ස රහොගතස්ස පටිසලුච්ඡිත්තස්ස එවං චෙතසො පටිවිතකො උදාදි: “අධිගතා බො මෙ චිත්තං මාත්‍රස්ස ගොතා. මහතං පට්ඨමිණිලං අභිමිට්ඨ අරුණාමිසාමි. සතනුතාතං මහායසුසුං යජෙය්‍යං, යං මම්'ස්ස දිශරත්තං හිතං සුඛං”ති.

1. පුට්ඨෙතොපි (කෙසුච්චි පොත්කෙසු)

මේ කරුණින් ඒ පින්වත් ගොසුම්පු අප දක්නට එන්නට නොහැකිව. වැලි ඇප ම ඒ හවදගොනමයන් දක්නා පිණිස එළඹෙන්නට තිබි වම්ක.

හවත්ති, ඒ හවද ගොනමයන් පිළිබඳ වූ මෙතෙක් ගුණ මම දනිමි. එහෙත් පින්වත් ගොසුම්පු මේ පමණක් ම ගුණ ඇත්තන් නොවෙති. “මබ වූ කලි නො මිනිසු හැකි ගුණ ඇතිගහ” යනු යි.

8. මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණෝ කුළුදත් බමුණා බණවා, “පින්වත් කුළුදත් මහණ ගොසුමින්ගේ ගුණ වනන සැටහෙත්, ඒ පින්වත් ගොසුමින් මෙයින් සිය යොදනක් දුරු වසනත්, සැදුහැකි කුලපුතු වසින් පාටෙය රැගෙන ද මබ දකිනු පිණිස එන්නට තිබි ම ය. එ බැවින්, හවත්ති, ඇප සියල්ලමේ මහණ ගොසුමින් දක්නට මබ වෙත එළඹෙන්නමක”යි කීක.

9. ඉක්බිතිනත් කුළුදත් බමුණා මහත් බමුණුගණයා හා අභියාචිතට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ, සිතූ රැදැවිය යුතු වූ කරාම කැරැ නිමවා, පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය. බාණ්ඩු ගමු වැසි බමුණෝ ද හැහැටියෝ ද කෙතෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද පසෙක ඉඳ ගත්ත. කෙතෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූක. සතුටු විය යුතු සිතූ රැදැවිය යුතු වූ කරා නිමවා පසෙක ඉඳ ගත්ත. කෙතෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසාවට ඇදිලි බැඳගෙන පසෙක හුන්න. කෙතෙක් නම්මොත් අත්වා පසෙක ඉඳ ගත්ත. කෙතෙක් නිහඬ වැ පසෙක ඉඳ ගත්ත.

10. එක් පසෙක හුන්නා වූ ම කුළුදත් බමුණා, “පින්වත් ගොසුමාණනි, ‘මහණ ගොසුම්පු තෙවැදුරුම යාග සම්පතත් සොළොස් පිරිකරන් දනිති’ යි මෙය මා විසින් අහන ලදී. මම වූ කලි තෙවැදුරුම යාග සම්පතත් සොළොස් පිරිකරන් නොම දනිමි. වැලි දු මහායාගයන් යජනට මම කැමැත්තෙමි. යාව්‍ය කරමි. මට පින්වත් ගොසුම්පු තෙවැදුරුම යාග සම්පතත් සොළොස් පිරිකරන් දෙසත් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“බමුණ, එසේ වී නම් අයත්තැ. මොනවාට මෙනෙහි කරන්නැ. කියන්නම”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

‘එසේ ය, පින්වතැ’යි කුළුදත් බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්ති ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

11. “පෙර වූවක් කියමි. බමුණ, අහ්‍ය වූ, මහත් ඛන ඇති, මහත් භාග්‍ය ඇති, බොහෝ රත් රිදී ඇති, බොහෝ වස්තුවකරණ ඇති, බොහෝ ඛන බාහ්‍ය ඇති, පිරිපුන් ගබ්බා කොටුගුල් ඇති මහාමිටීත නම් රජෙක් විය. බමුණ, එකලා කුදෙකලා වැ විතැව්වෙකයෙන් හුන් මහාමිටීත රජුට “මානුෂ්‍ය වූ මහත් ගොගසම්පත්තු මා විසින් ලබන ලද්දේ ම ය. ඒ මම මහත් පොළොවමුල්ල වෙසෙසින් දිනා හැමට අභිපති වැ වෙසෙමි. මට දික් කලක් ගිත යුට පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් යදින්නෙමි නම් මැනවැ”යි මෙසේ විතැ සබ්බල්පතාවෙන් පහළ විය.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිජිතො පුරොගිතං බ්‍රාහ්මණං අමනෙතතිං එතදවොච: ‘ඉධ මග්ගං බ්‍රාහ්මණ රහොගතස්ස පටිසලලීතස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙසො උදපාදි: “අභිගතා ඛො මෙ විපුලා මාත්‍රසකා ගොගා. මහනතං පඨවිමණ්ඩලං අභිවිජ්ඣ අජ්ඣාවසාමි. යනත්තාහං මහාසක්ඛොං යජෙය්‍යං, යං මම’ස්ස දීඝරතතං කිතාය ප්‍රබායා’ති. ඉච්ඡාමනං බ්‍රාහ්මණ මහාසක්ඛොං යජිතුං. අනුසාසතු මං හවං, යං මම’ස්ස දීඝරතතං කිතාය ප්‍රබායා’ති.

12. එවං වුත්තෙත බ්‍රාහ්මණ පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො රාජානං මහාවිජිතං එතදවොච: ‘භොතො ඛො රඤ්ඤො ජනපදෙ සකණ්ටකො සඋපපිළො. ගාමසාතා’පි දිස්සන්ති, නිගමසාතා’පි දිස්සන්ති, පඤ්ඤාතා’පි දිස්සන්ති. හවං චෙ ඛො පන රාජා එවං සකණ්ටකෙ ජනපදෙ සඋපපිළෙ බලමුඤ්ඤං රෙය්‍ය, අකිච්චකාරී අස්ස තෙන හවං රාජා, සීයා ඛො පන භොතො රඤ්ඤො එවමස්ස: ‘අහමෙතං දස්සුඤ්ඤං වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා ගරහාය වා පබ්බාජනාය වා සමුහනිස්සාමි’ති. න ඛො පනෙතස්ස දස්සුඤ්ඤස්ස එවං සමමා සමුග්ගාතො භොති. යෙ තෙ හතාවසෙසකා හවිස්සන්ති, තෙ පච්ඡා රඤ්ඤො ජනපදං විහෙයෙස්සන්ති. අපි ච ඛො ඉදං සංවිධානං. ආගමමි එවමෙතස්ස දස්සුඤ්ඤස්ස සමමා සමුග්ගාතො භොති. තෙන හි හවං රාජා යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති කසිගොරකෙඛ, තෙසං හවං රාජා ඛිජ්ඣතතං අනුපපදෙතු. යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති වණ්ණජ්ජාය, තෙසං හවං රාජා පාහතං අනුපපදෙතු. යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති රාජපොරිසෙ, තෙසං හවං රාජා හතතචෙතතං පකපපතු. තෙ ච මනුස්සා සකමමපසුතා රඤ්ඤො ජනපදං න විහෙයෙස්සන්ති. මහා ච රඤ්ඤො රාසිකො හවිස්සති, ඛෙමට්ඨිනා ජනපදා අකණ්ටකා අනුපපිලා. මනුස්සා ච මුද්ධ මොදමානා උරෙ පුත්තෙත නචෙට්ඨන්තා අපාරුහසරා මඤ්ඤො විහරිස්සන්ති’ති.

13. ‘එවං භො’ති ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිජිතො පුරොගිතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිසුත්තා යෙ රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහිංසු කසිගොරකෙඛ, තෙසං රාජා මහාවිජිතො ඛිජ්ඣතතං අනුපපාදසි.¹ යෙ රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහිංසු වණ්ණජ්ජාය, තෙසං රාජා මහාවිජිතො පාහතං අනුපපාදසි. යෙ රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහිංසු රාජපොරිසෙ, තෙසං රාජා මහාවිජිතො හතතචෙතතං පකපෙසසි. තෙ ච මනුස්සා සකමමපසුතා රඤ්ඤො ජනපදං න විහෙයෙස්සු. මහා ච රඤ්ඤො රාසිකො අහොසි, ඛෙමට්ඨිනා ජනපදා අකණ්ටකා අනුපපිලා. මනුස්සා මුද්ධ මොදමානා උරෙ පුත්තෙත නචෙට්ඨන්තා අපාරුහසරා මඤ්ඤො විහරිස්සු.

1. අනුපපාදසි. (කෙසු ව පොස්සකසු)

බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් මහාවිජිත රජ තෙමි පෙරෙටියා අමතා, “බමුණ, මෙහි සුදෙකලා වූ විතතවිවෙකයෙන් හුන් මට ‘මානුෂක වූ මහත් තොගයෝ මා පිසින් ලදහ. ඒ මම මහත් මිහිමිඳු දිනා එයට අධිපති වූ වෙසෙමි. මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් කළොත් මැනවැ යි මෙසේ විතතසංකල්පනාවෙන් උපත. බමුණ, මහා යඥයක් කරන්නට කැමැත්තෙමි. එහි ලා හවත් තෙමි මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස අනුශාසන කෙරේ වා” යි මෙ බස් පැවැසි ය.

12. බමුණ, මෙසේ කී කල්හි පෙරෙටි බමුණා මහාවිජිත රජුට මෙය කී ය: “හවින් රජුහුගේ රට කවු හඟිත (සොරඋවදුරු හඟිත) වෙසි, සොර උවදුරින් මිරිකුණේ වෙසි. ගම් පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. තිගම්-ගම් පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. නුවර පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. මං පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. හවත් රජ තෙමි ඉදින් මෙසේ සොර උවදුරු ඇති සොර උවදුරින් මිරිකුණු රටෙහි බදු කරවුවර ගත්තේ නම්, එසින් තොකටසුත්තක් කරන්නෙක් වන්නේ ය. ‘වඩ කිරීමෙන් හෝ බැඳු ලීමෙන් හෝ දඩ ගැසීමෙන් හෝ හිස මුඩු කැටවීම් ආදී ගැටුමෙන් හෝ රටින් තෙරවීමෙන් හෝ මෙ දහසූකිලය (සොර හුල) මුලින් ම උදුරා ලන්නෙමි’ යි පින්වත් රජුට මෙසේ සිතක් විය කැක්ක. මෙසේ මෙ සොර හුල මැනවින් ඉදිරිමෙන් නො වෙ ම ය. තදන ලද්දවුන් ගෙන් ඉතිරි වූ යම් සොරකුරු කෙනෙක් වන්නෝ ද, ඔහු පසු වූ රජුගේ රට පෙළන්නාහ. එතෙකුළු වුවත් මේ මතු දැක්වෙන සංවිධාන යට පැමිණ (මතු දැක්වෙන සේ පිළිපැදීමෙන්) මෙසේ මෙ සොර හුල මොනොවට ඉදිරි යාම වේ. එ බැවින් සිය රටෙහි යම් කෙනෙක් යොවිතැන්හි ගෙරි රැකුමිහි උත්සාහ කෙරෙත් නම්, පින්වත් රජ තෙමි ඔවුනට ධාන්‍ය බිජුවට ද බත් ද දේ වා. යම් කෙනෙක් පින්වත් රජුහු ගේ රටෙහි වෙළෙඳුම් පිණිස උත්සාහ කෙරෙත් ද, ඔවුනට රජ තෙමි බඩු මිල දේ වා. පින්වත් රජුහුගේ රටෙහි යම් කෙනෙක් රුජකාසීගෙහි උත්සාහ කෙරෙත් ද, ඔවුනට පින්වත් රජ තෙමි බත් වැවුප් දේ වා. ඒ මිනිස්සුන් තමන්ගේ වැඩපලෙහි යෙදුණේ රජුගේ රට නො පෙළන්නෝ ය. රජුගේ ධනධාන්‍ය රැක ද මහත් වන්නේ ය. ජනපදයෝ සොර උවදුරු තැත්තෝ, නොමිරිකුණෝ, තිරුපදුකයාවන් සිටියෝ වත්තාහ. මිනිස්සු ද උසුන් කෙරෙහි සතුටු වන්නෝ, ශිරෙහි දරුවන් තවවන්නෝ, දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇත්තවුන් මෙන් (බිය සැක තැති ව) වසන්නෝ ය.”

13. බමුණ, ‘හවත, එසේ යැ’ යි කියා ම ඒ මහාවිජිත රජ පිළිවදන් දී, රජුගේ රටෙහි යොවිතැන්හි ගෙරි රැකුමිහි උත්සුක වුවනට බිජු ද බත් ද දෙව් ය. වෙළෙඳුමෙහි උත්සුක වුවනට බඩුමිල දෙව් ය. රුජකාසීගෙහි යෙදුණුවනට බත්වැවුප් දෙව් ය. ඒ මිනිස්සු ද මෙසේ රජුගේ රට නො පෙළාහ. රජුගේ ද ධනධාන්‍ය රාශිය මහත් විය. ජනපදයෝ සොරකුරු උවදුරින් මිදුණෝ නොමිරිකුණෝ තිරුපදුක බවහි සිටියෝ වූහ. මිනිස්සු ඔවුනොවුන් හා සතුටු වන්නෝ දරුවන් ශිරෙහි තවවනුමෝ දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇතියන් සේ (බිය සැක තැති වා) වුහ.

14. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිරතො පුරොහිතං බ්‍රාහ්මණං ආමිනෙතස්මි ඵතදවොච: “සමුහතො ඛො මෙ භො සො දසුකිලො භොතො සංවිධානං ආගමිමි. මහා ච මෙ රුහිකො. බෙමච්ඡිකා ජනපදා අකණ්ඩකා අනුපට්ඨා. මනුස්සා බුදු මොදමානා උරෙ පුනෙත නවෙවන්තා අපාරුකණ් මඤ්ඤෙ විහරන්ති. ඉච්ඡාමහං බ්‍රාහ්මණ මහායඤ්ඤං යථිත්තුං. අනුසාසතු මං හවං, යං මමි’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය පුබ්බායා”ති.

“තෙත හි හවං රුජා සෙ භොතො රඤ්ඤෙ ජනපදෙ ඛතතිසා අනුසුත්තා තෙතමා වෙච ජාතපද ච, තෙ හවං රාජා ආමිනෙතං, ‘ඉච්ඡාමහං භො මහායඤ්ඤං යථිත්තුං. අනුජානන්තු මෙ භොතො, යං මමි’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය පුබ්බායා’ති. සෙ භොතො රඤ්ඤෙ ජනපදෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා තෙතමා වෙච ජාතපද ච -පෙ- බ්‍රාහ්මණමහාසාලා තෙතමා වෙච ජාතපද ච, තෙ හවං රාජා ආමිනෙතං: ‘ඉච්ඡාමහං භො මහායඤ්ඤං යථිත්තුං. අනුජානන්තු මෙ හවිනෙතො, යං මමි’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය පුබ්බායා’ති.

‘ඵචං භො’ති ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිරතො පුරොහිතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිසුත්තා සෙ රඤ්ඤෙ ජනපදෙ ඛතතිසා අනුසුත්තා තෙතමා වෙච ජාතපද ච, තෙ රාජා මහාවිරතො ආමිනෙතස්මි: “ඉච්ඡාමහං භො මහායඤ්ඤං යථිත්තුං. අනුජානන්තු මෙ භොතො, යං මමි’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය පුබ්බායා”ති.

“යජ්ඣං හවං රාජා යඤ්ඤං. යඤ්ඤකාලො මහාරාජා”ති.

සෙ රඤ්ඤෙ ජනපදෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා තෙතමා වෙච ජාතපද ච -පෙ- බ්‍රාහ්මණමහාසාලා තෙතමා වෙච ජාතපද ච -පෙ- ගතපඤ්ඤෙහිසිකා තෙතමා වෙච ජාතපද ච, තෙ රාජා මහාවිරතො ආමිනෙතස්මි: “ඉච්ඡාමහං භො මහායඤ්ඤං යථිත්තුං. අනුජානන්තු මෙ හවිනෙතො, යං මමි’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය පුබ්බායා”ති.

“යජ්ඣං හවං රාජා යඤ්ඤං. යඤ්ඤකාලො මහාරාජා”ති.

ඉතිමෙ වානාපරා අනුමතීපක්ඛා නසොච යඤ්ඤස්ස පරික්ඛාරා භවන්ති.

15. රාජා මහාවිරතො අට්ඨති අභිගති සමන්තාගමො:

උගතො සුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඛගතණිකො යංච සත්තමා පිතාමහසුතො,

14. බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් මහාවිජිත රජ තෙමේ පෙරෙටියා අමතා, “හවත, මා පිහිත් හවත්තූගේ සංවිමානස පිළිපැද ඒ සොරකුරු හුල මුළින් උදුරන ලද්දේ ය. මගේ බිත වානා රැස ද මහත් ම ය. ජනපදයෝ අභෞත වූවෝ, (සොර සතුරු උවදුරු නැත්තෝ) උවදුරින් නො-මරිකුණෝ, උවදුරු නැති බව්හි සිටියෝ ය. මිනිස්සු ඔවුනොවුන් හා සතුටු වන්නෝ, ඔරෙහි දරුවන් නටවන්නෝ, දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇත්තුවුන් සේ වෙසෙත්. බමුණ, මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් යදහට (මහ දහක් දෙන්නට) මම කැමැත්තෙමි. පින්වත් තෙමේ මට අනුශාසන කෙරේ වා” යි මම බස් කී ය.

එ විට පෙරෙටි තෙමේ මෙසේ රජුට අනුශාසන කෙළේ ය: “එසේ නම්, පින්වත් රජුගේ රටෙහි තමා අනුව පවත්නා නියමගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් යම් ක්ෂත්‍රිය කෙනෙක් වෙත් නම්, පින්වත් රජ තෙමේ ඔවුන් අමතා, ‘හවත්ති, මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස මම මහ දහක් දෙනු කැමැත්තෙමි. හවත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’ යි කියා වා. පින්වත් වූ රජුගේ රටෙහි නියමගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් රාජ-සභාවට අගන් ඇමැතියෝ වෙත් ද, ... නියමගම් වැසි දනවුවැසි බමුණු මහසල්ලු වෙත් ද, ... නියමගම්වැසි දනවුවැසි මහ දනවත් ගැහැරි කෙනෙක් වෙත් ද, පින්වත් රජ තෙමේ ඔවුන් අමතා ‘හවත්ති, මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස මම මහ දහක් දෙනු රිසියෙමි. හවත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’ යි කියා වා”.

“බමුණ, ‘එසේ ය පින්වතැ’ යි කියා ම මහාවිජිත රජ තෙමේ පෙරෙටි බමුණාට පිළිවදන් දී, සිය රටෙහි නියමගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් තමා අනුව පවත්නා ක්ෂත්‍රිය කෙනෙක් වූහ නම්, ඔවුන් අමතා, ‘පින්වත්ති, යමක් මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස පවත්නේ ද, මම එසේ වූ යඥයක් යජන්නට (මහ දහක් දෙන්නට) කැමැත්තෙමි. පින්වත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’ යි කී ය.

‘පින්වත් රජ තුමෝ යඥය යජන් වා (මහ දහ දෙන්නා), මහ රජාණනි, මේ යඥයට කාලය වේ යැ’ යි ඔහු කීහ. සිය රටෙහි නියම-ගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් රාජසභාසඳ ඇමැති කෙනෙක් වූහ ද, ... නියමගම්වැසි දනවුවැසි බමුණු මහසල් කුල කෙනෙක් වූහ ද, ... නියමගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් දහ රැස් කරන ගැහැරි මහසල් කුල කෙනෙක් වූහ ද, මහාවිජිත රජ තෙමේ ඔවුන් හැම අමතා, ‘හවත්ති, යමක් මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස පවත්නේ ද, එසේ වූ මහායඥයක් යජන් රිසියෙමි. පින්වත්තූ මට එයට අනුදනිත් වා’ යි දැන්වී ය.

‘මහරජාණනි, මේ යඥයට කාලය ය. පින්වත් රජ තුමෝ යඥය කෙරෙත් වා’ යි ඔහු කීහ.

මෙසේ මේ අනුමති පක්ෂ සතර (අවසරය දෙන්නන් හතර වශය) එ ම යඥයට පිරිවර වෙත්.

15. මහාවිජිත රජ තෙමේ අංග අටෙකින් සමන්විත ය. (කවර අටහින් ද? යත්:)

සේ මාපිය දෙපසින් ම අභිජාත ය, සත්වන මිශ්‍රකු සුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තෙක.

අකඛිතො අනුපක්ඛුට්ඨො ජාතිවාදෙන,

අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිත්තො, පරමාය වණ්ණපසාකඛරතාය
සමන්තාගතො, බ්‍රහ්මවණ්ණේ බ්‍රහ්මච්චවසී අනබ්බද්දවකාතො දස්සනාය.

අභිධා මහභිකො මහාභොගො පසුතජාතරුපරජතො පසුතච්ඡතො-
පකරණො පසුතඛිතඛණ්ණො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගො.

බලවා වතුරඛිනිතියා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඔවාදපටිකරාය,
පතපති මඤ්ඤො පච්චජජිකො යසො.

සද්ධො දායකො දානපති අනාවට්ඨො, සමණ්ණාසමණකපණ්ණික-
වණ්ණිකකොට්ඨානං ඔපානතුතො, පුඤ්ඤති කරොති.

බහුසුත්තො තස්ස තස්ස සුතජාතස්ස, තස්ස තස්සෙව ඛො පන
භාසිතස්ස අප්ථං ජානාති: 'අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අප්ථො අයං ඉමස්ස
භාසිතස්ස අප්ථො'ති.

පණ්ණිතො විග්ගො මෙධාවී පටිබලො අතිතානාගතපච්චුසනො
අප්ථො විනොතුං.

රාජා මහාවජ්ජො ඉමෙහි අට්ඨති අභිකති සමන්තාගතො.

ඉති ඉමාති'පි අට්ඨතිතාති තස්සෙව යඤ්ඤස්ස පරික්ඛාරො හවන්ති.

16. පුරොගිතො'පි බ්‍රාහ්මණො වතුගභිකති සමන්තාගතො:

උගතො සුජාතො මානිතො ව පිනිතො ව. සංසුභිගහණිකො යාව
සතතමා පිතාමහසුතො, අකඛිතො අනුපක්ඛුට්ඨො ජාතිවාදෙන,

අජ්ඣායකො මහතඛරො තිණ්ණො චෙදුනං පාරගු සතිසංඝසුකෙට්ඨානං
සාකඛරපාඨෙදුනං ඉතිභාසපඤ්චමානං. පදුකො වෙය්‍යාකරණො
ලොකායතමහාපුරිසලක්ඛණෙසු අනවසො.

සීලවා වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො.

පණ්ණිතො විග්ගො මෙධාවී පඨමො වා දුතියො වා සුජං, පණ්ණාන-
තො.

පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො ඉමෙහි වතුගභිකති සමන්තාගතො. ඉති
ඉමාති'පි වතනාරි අභිතාති තස්සෙව යඤ්ඤස්ස පරික්ඛාරො හවන්ති.

ජාතිවාදයෙන් නොහෙළන ලද්දෙක, ගැරැහුම් නොලද්දෙක.

විශිෂ්ට රූප ශාඛා ඇත්තෙක, දෘශ්‍යමි කවසුත්තෙක, ප්‍රසාද එළවන සූත්‍ර ය.

උතුම් වණිතෙතෙතියෙන් සුක්ක ය, උතුම් රත් පැහැ ඇත්තෙක, උතුම් සිරුරු පැහැ ඇත්තෙක, සිය සිරුර අනුත් විසින් දක්නට නොමිඳ අවකාශ ඇත්තෙක.

ආශ්‍රිත ය, මහද්ධන ඇත්තේ ය, මහද්ධොග ඇත්තේ ය, බොහෝ රත් පිඳි ඇත්තේ ය, වස්තුවකරණ ඇත්තේ ය, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තේ ය, පිරිපුන් ගබ්බා කොටාර ඇත්තේ ය.

බලවත් වූයේ, අණට කන් දෙන, ඔවා පිළිපදනා සිවුරග සෙනහින් සමන්විත වූයේ, පසම්තුරන් සිය යස තෙදින් නවාලන්නාක් මෙන් වේ.

සැදහැත්තේ ය, දීමෙහි හුරු ය, දනපති ය, මහණුන්ට බමුණන්ට දුකියනට මහියනට පුලනුනට යදියනට නොවැසූ දොර ඇත්තේ ය, සිවුමො ගත්දිගෙක කැණු පොකුණක් මෙන් වැ දන් පින් කෙරෙයි.

ඒ ඒ ඇසූ දු පිළිබඳ වැ බහුමාන ය, මේ මෙබඟෙහි අරුත ය, මේ මෙබඟෙහි අරුත යැ යි ඒ ඒ කී බඟෙහි අරුත් දැනී.

නුවණැත්තේ ය, විශත් ය, අසුතා වත්මන් අරුත්හි සමත් ය.

මහාවිජිත රජ තෙමේ මෙ අවහින් සමන්විත ය. මෙහේ මේ අංග අට ද එම යඥයට පිරිවර වෙත්.

16. පෙරෙව් බමුණු ද සතර අංගයෙකින් යුත් වෙයි. (කවර සතරෙකින් ද යත්:) මා පිය ගෙටසින් ම අභිජාත ය, සතර වන මිවුතු යුවල තෙක් ම පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය, ජාතිවාදයෙන් නොහෙළන ලද්දේ ය, නොගරහන ලද්දේ ය. වේද හඳුරන්නේ ය, නිසංඝු ද කෙටනශාසන ද සහිත ශික්ෂා හා නිරුක්ති හා සහිත ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් වේදයේ පර තෙරට පැමිණියේ ය, පදපාඨ දන්නේ ය, සෙසු සියලු විශරණ විදි ද දන්නේ ය, ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහින් මහාපුරුෂ-ලක්ෂණ විද්‍යායෙහින් නිපුණ ය. සිල්වත් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ශිලයෙන් සමන්විත ය, පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තේ ය. යාග සැත්ද මනෝවත්තවුන් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනි තැනැත්තේ ය.

පෙරෙව් බමුණු තෙමේ මේ සතර අංගයෙන් සමන්විත වෙයි. මෙහේ මේ සතර අංගයෝ ද එ ම යාගයට පිරිවර වෙත්.

17. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣායා පුඤ්ඤව යඤ්ඤො තිස්සො විධිං දෙසෙසි:

“සීයා ඛො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො. සිට්ඨිකාමයා කොච්ඡෙදව විපට්ඨාසාරො ‘මහා චත මෙ භොගකඩ්ඩකො විගච්ඡිතාති’ති, සො භොතො රඤ්ඤො විපට්ඨාසාරො න කරණීයො. සීයා ඛො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො යජමානායා කොච්ඡෙදව විපට්ඨාසාරො ‘මහා චත මෙ භොගකඩ්ඩකො විගච්ඡිතාති’ති, සො භොතො රඤ්ඤො විපට්ඨාසාරො න කරණීයො. සීයා ඛො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො. සිට්ඨිකායා කොච්ඡෙදව විපට්ඨාසාරො ‘මහා චත මෙ භොගකඩ්ඩකො විගච්ඡිතාති, සො භොතො රඤ්ඤො විපට්ඨාසාරො න කරණීයො’ති.

ඉමා ඛො පන බ්‍රාහ්මණ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣායා පුඤ්ඤව යඤ්ඤො තිස්සො විධිං දෙසෙසි.

18. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣායා පුඤ්ඤව යඤ්ඤො දහනාකාරෙහි පටිඤ්ඤානකෙසු විපට්ඨාසාරං පටිවිනොදෙසි: “ආගමිකානාං ඛො භොතො යඤ්ඤො පාණාතිපාතිනො’පි පණාතිපාතා පටිවිරතා’පි. යෙ තත්ථ පාණාතිපාතිනො තෙසඤ්ඤොව තෙන. යෙ තත්ථ පාණාතිපාතා පටිවිරතා තෙ ආරාධා යජනං භවං, සජ්ජනං භවං, මොදනං භවං, විත්තමෙව භවං අන්තරං පසාදෙතු. ආගමිකානාං ඛො භොතො යඤ්ඤො අදින්නාදුසිනො’පි අදින්නාදුනා පටිවිරතා’පි -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරිනො’පි කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතා’පි -පෙ- මුසාවාදිනො’පි මුසාවාද පටිවිරතා’පි -පෙ- පිත්තචාචිනො’පි පිත්තචාය වාචාය පටිවිරතා’පි -පෙ- ඵරුකචාචිනො’පි ඵරුකාය වාචාය පටිවිරතා’පි -පෙ- සමඵසලා-පිනො’පි සමඵසලාපා පටිවිරතා’පි -පෙ- අභිජ්ඣාලුනො’පි අභිජ්ඣාලුනො’පි -පෙ- බ්‍රාහ්මණවිත්තා’පි අබ්‍රාහ්මණවිත්තා’පි -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකා’පි සමමා-දිට්ඨිකා’පි. යෙ තත්ථ මිච්ඡාදිට්ඨිකා තෙසඤ්ඤොව තෙන. යෙ තත්ථ සමමාදිට්ඨිකා තෙ යජනං භවං, සජ්ජනං භවං, මොදනං භවං. විත්තමෙව භවං අන්තරං පසාදෙතු”ති.

ඉමෙහි ඛො බ්‍රාහ්මණ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣායා පුඤ්ඤව යඤ්ඤො දහනාකාරෙහි පටිඤ්ඤානකෙසු විපට්ඨාසාරං පටිවිනොදෙසි.

19. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣායා මහායඤ්ඤො යජමානායා සොලසකාකාරෙහි විත්තං සන්දෙසෙසි සමාදපෙසි සමුත්තතජෙසි සමපහංසෙසි: සීයා ඛො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො යජමානායා කොච්ඡෙදව වත්තා: ‘රාජා ඛො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤො යජති. තො ච ඛො තස්ස ආමනතිතා බතතියා අනුසුත්තා තෙගමා වෙව ජානපදා ව. අථ ච පන භවං රාජා ඵරුපං මහායඤ්ඤො යජති”ති. ඵමමි භොතො රඤ්ඤො වත්තා බමමතො තත්ථි. තොතා ඛො පන රඤ්ඤො ආමනතිතා බතතියා අනුසුත්තා තෙගමා වෙව ජානපදා ව.

17. බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් පෙරෙහි බමුණු තෙමේ යඥයෙන් පෙරාතු ව ම මහාවිජිත රජුට තුන් විධාවන් දක්වී ය: “මහා යාගයක් යජනු කැමැති පින්වත් රජකට ‘අහෝ! මා සතු හොඟ රැයක් මතු නැසෙනැ’යි කිසි විපිළිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජුහු විසින් එසේ වූ විපිළිසරක් නො කටයුතු ය. මහා යාගයක් යජන පින්වත් රජුට ‘අහෝ මා සතු මහත් හොඟ රැයක් දැන් නැසෙනැ’යි කිසි විපිළිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජු විසින් එසේ වූ විපිළිසරක් නො කටයුත්තේ ය. මහායාගය යැස් පින්වත් රජුට ‘අහෝ මා සතු මහත් හොඟ රැයක් නැති හිසේ වනැ’යි විපිළිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජුහු විසින් එසේ වූ විපිළිසරක් නොකටයුත්තේ ය”.

බමුණ, පෙරෙහි බමුණු තෙමේ යඥයෙන් පෙරාතු ව ම මහාවිජිත රජුට මේ තුන් විධාවන් දෙසී ය.

18. බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් පෙරෙහි බමුණු තෙම මහාවිජිත රජුට යඥයෙන් පෙරාතු ව ම දන් පිළිගන්නාවුන් කෙරෙහි විපිළිසර දස අයුරෙකින් දැරී ලී ය. (ඒ මෙසේ ය:) “පින්වත්හුගේ යඥයට පණිවා කරන්නෝ ද පණිවායෙන් වැළැකුණෝ ද එන්නාහු ම ය. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් පණිවා කරන්නෝ නම් එයින් වරද ඔවුනට ම ය. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් පණිවායෙන් වැළැක්කෝ නම් භවත් තෙමේ ඔවුන් ඇරැඹූ යථා වා. භවත් තෙමේ ඔවුන් ඇරැඹූ පරිත්‍යාග කෙරේවා. භවත් තෙමේ සතුටු වේ වා. භවත් තෙමේ ඇතුළත සිත ම පහදා වා. පින්වත්හුගේ යඥයට අසිතාදන් කරන්නෝ ද අසිතාදන් වැළැක්කෝ ද...කාමයන්හි වරදවා හැසිරෙන්නෝ ද එයින් වැළැක්කෝ ද...මුසවා කියන්නෝ ද එයින් වැළැක්කෝ ද...පෙහෙයුන් හෙපලන්නෝ ද එයින් වැළැක්කෝ ද...පරොස්-බස් බණින්නෝ ද එයින් වැළැක්කෝ ද...බොල් බස් දෙබන්නෝ ද එයින් වැළැක්කෝ ද...දසී ලොභානිසය ද දඹලොභානි නොවන්නෝ ද...දොභ සහිත සිතැත්තෝ ද එබඳු සිත් තැත්තෝ ද...මසදිටුවෝ ද සමදිටුවෝ ද එන්නාහු ම ය. ඔවුනතුරෙහි යම් කෙනෙක් මසදිටු ගතුවෝ නම් එයින් අවාඩි ඔවුනට ම ය. ඔවුනතුරෙහි යම් කෙනෙක් සමදිටු නම් ඔවුන් අරමුණු කොට පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ සතුටු වේ වා. ඇතුළත සිත ම පින්වත් තෙමේ පහදා වා” යනු යි.

බමුණ, පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මහාවිජිත රජුට යාගයෙන් පෙරාතු ව ම මේ දසඅයුරින් යාග පිළිගන්නාවුන් කෙරේ (විශා හැකි) විපිළිසර දැරී ලී ය.

19. බමුණ, ඉක්බිති පෙරෙහි බමුණු තෙම මහායඥය යජන මහාවිජිත රජුගේ සිතට සොලොස් අයුරෙකින් කරුණු දක්වී ය, කරුණු ගැත්වී ය, එහි සිත තිණුණු කෙළේ ය, එහි සිත තුටුපහවූ කෙළේ ය. (ඒ මෙසේ ය:) “මහායඥයක් යජන පින්වත් රජකට ‘මහා විජිත රජ වහාහි මහායඥයක් යජයි. එහෙත් ඔහු විසින් නියමිතවැසි වූ ද දනවුවැසි වූ ද අනුයුක්ත කෘත්‍රියයෝ නොම කැඳවන ලද්දහ. එහෙකුළු වුවත් රජ තෙමේ මේ බඳු මහායඥයක් යජා’ යැ යි මෙසේ කියන්නකු ඇති විය හැකි ද, පින්වත් රජුට දහම් තසින් එසේ කියන්නෙක් නම් නැත. (කවර හෙයින්? යත්:) පින්වත් රජුහු විසින් නියමිතව වැසි වූ ද දනවුවැසි වූ ද අනුයුක්ත කෘත්‍රියයෝ කැඳවන ලද්දහ. (එ හෙයින්). ”

ඉමිනාපෙතං හවං රාජා ජානාතු. යජතං හවං, සජ්ජතං හවං, මොදනං හවං, විතතමෙව හවං අනතරං පසාදෙතු.

20. සියා බො පත භොතො රඤ්ඤා මහායඤ්ඤා යජමානස්ස කොවිදෙව චතතා 'රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤා යජති, නො ච බො තස්ස ආමනතිතා අමච්චා පාරිසජ්ජා නෙගමා වෙව ජානපදා ච-පෙ-ප්‍රාභවිණ්ණමහාසාලා නෙගමා වෙව ජානපදා ච-පෙ-ගහපතිනෙවසිකා නෙගමා වෙව ජානපදා ව, අථ ච පත හවං රාජා ඵවරුපං මහායඤ්ඤා යජති'ති. ඵවමපි භොතො රඤ්ඤා චතතා බමමතො නත්ති. භොතා බො පත රඤ්ඤා ආමනතිතා ගහපතිනෙවසිකා නෙගමා වෙව ජානපදා ව. ඉමිනාපෙතං හවං රාජා ජානාතු. යජතං හවං, සජ්ජතං හවං, මොදනං හවං, විතතමෙව හවං අනතරං පසාදෙතු.

21. සියා බො පත භොතො රඤ්ඤා මහායඤ්ඤා යජමානස්ස කොවිදෙව චතතා 'රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤා යජති. නො ච බො උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ව, සංසුඛගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මෙතො අනුපක්කුපෙධා ජාතිවාදෙත. අථ ච පත හවං රාජා ඵවරුපං මහායඤ්ඤා යජති'ති. ඵවමපි භොතො රඤ්ඤා චතතා බමමතො නත්ති. හවං බො පත රාජා උභතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ව, සංසුඛගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මෙතො අනුපක්කුපෙධා ජාතිවාදෙත. ඉමිනාපෙතං හවං රාජා ජානාතු. යජතං හවං, සජ්ජතං හවං, මොදනං හවං, විතතමෙව හවං අනතරං පසාදෙතු.

22. සියා බො පත භොතො රඤ්ඤා මහායඤ්ඤා යජමානස්ස කොවිදෙව චතතා 'රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤා යජති. නො ච බො අභිරුපො දස්සනිසො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මවණ්ණි බ්‍රහ්මවිච්චසි අකත්‍රියුකස්සො දස්සනාය-පෙ-නො ච බො අසධා මහභිතො මහාභොතො පසුතජාකරුපරජතො පසුතචිතකුපකරණො පසුතබනබ්‍රහ්මා පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො-පෙ-නො ච බො බලවා වතුරබිහිනියා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඔවාදපටිකරාය පතපති මඤ්ඤා පච්චත්තිකො යසකා-පෙ-නො ච බො සද්ධො දායකො දුතපති අනාවච්චාරො සමණ්ත්‍රාහමණකපණ්ද්‍රිකවණ්ඩබ්බකායාචකායං ඔපාකගුතො පුඤ්ඤති කථොති -පෙ-නො ච බො බහුසුත්තො තස්ස තස්ස සුතජාතස්ස -පෙ-නො ච බො තස්ස තස්සෙව බො පත ගාහිතස්ස අත්ථං ජානාති.

මේ කරුණින් ද, මෙය පින්වත් රජ තෙමේ දැන ගනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා, පින්වත් තෙමේ දන් දේ වා, පින්වත් තෙමේ යාගයට සතුටු වේ වා, පින්වත් තෙමේ ඇතුළත සිත පහදා වා.

20. “මහාවිර්ත රජ මහායාගයක් කරයි. එතෙක් ඔහු විසින් නියමි-
ගම්වැසි, දනවුවැසි පොහොසත් බමුණෙක් නො දන්වන ලදහ.
නියමිගම්වැසි දනවුවැසි පොහොසත් ගැහැටියෝත් නො දන්වන ලදහ.
එතෙකුළු වුවත් ‘පින්වත් රජු මේ බදු මහා යාගයක් කරනැයි මහා
යාගයක් කරනු කැමැති පින්වත් රජුට කියන කිසිවෙක් ඇති විය
නැත්තේ ද, පින්වත් රජුට කරුණු සහිත ව එසේ කියන්නෙක්
නැත. පින්වත් රජුහු විසින් වහාහි නියමිගම්වැසි දනවුවැසි සිය
යහළුවෝත් අණ පිළිපදනා සෙස්සෝත් දන්වන ලදහ...පොහොසත් බමුණෙක්
...පොහොසත් ගැහැටියෝත් දන්වන ලදහ. මේ කාරණයෙනුත්, මෙය
හවත් මහරජ තෙමේ දැන ගනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා,
පින්වත් තෙමේ දානය දේ වා, පින්වත් තෙමේ සතුටු වේ වා, පින්වත්
තෙමේ ඇතුළත සිත ම පහදා වා.

21. ‘මහාවිර්ත රජ තෙමේ මහායාගයක් කරයි. එතෙක් හේ මාපිය
දෙපසින් අභිජාත නො වේ. සත් වන මිවුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවු
කුස ඇත්තේ නො වේ. ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ නො වේ.
නො ගරහන ලද්දේ නො වේ. එතෙක් හවත් රජු මේ බදු මහායාගයක්
කරනැයි මහායාගය කරන හවත් රජුට කියන කිසිවෙක් ඇති විය
නැත්තේ. එතෙක් හවත් රජුට කරුණු සහිත වා එසේත් කියන්නෙක්
නැත. පින්වත් රජ තෙමේ වූ කලී මාපිය දෙ පසින් අභිජාත ය,
සත් වන මිවුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවු කුස ඇත්තේ ය, ජාතිවාදයෙන්
නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. මේ කරුණිනුත් මෙය
හවත් රජ තෙමේ දැනගනී වා. හවත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා, හවත්
තෙමේ දානය දේ වා, හවත් තෙමේ සතුටු වේ වා, හවත් තෙමේ ඇතුළත
සිත ම පහදා වා.

22. මහා යාගයක් යජනා පින්වත් රජුට “මහාවිර්ත රජ වූ කලී
මහා යාගයක් යදී. එතෙක් හේ මහා රු ඇත්තේ නො වේ, දකුම්කලු
තො වේ. උකුම් පැහැ සපුයෙන් යුත් නො වේ. උකුම් පැහැ ඇත්තේ
තො වේ. බඹුහු වැනි කය ඇත්තේ නො වේ. දක්මට මහත් ඔවස්
ඇත්තේ නො වේ...ආශ්‍රය ද නො වේ. මහත් බත ඇත්තේ නො වේ.
මහත් භොග ඇත්තේ නො වේ. බොහෝ රන් පිදී ඇත්තේ නො වේ.
බොහෝ වස්තුවකරණ ඇත්තේ නො වේ. බොහෝ බතබාතය ඇත්තේ
නො වේ. පිරිපුත් බඩුගුල් හා කොටුගුල් ඇත්තේ නො වේ. ...බසට
කන් දෙන, ඔවා පිළිපදනා, බලවත් සිවුරක නෙතකින් සමන්විත නො වේ.
සතුරන් සිය යහසින් තවතැයි නො සිතමි...සැදුනැවත් දායකයෙක්
දානපතියෙක් හල දොරැත්තෙක් නො වෙයි. මහණ බමුණකට දුකියනට
මහියනට යදිනට පුලුනුනට සිවුමංගන්දියෙකැ පිහිටි ශ්‍රීදක් මෙන් වා
දන් පින් නො කෙරෙයි...ඒ ඒ ඇසු ද පිළිබඳ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තේ
නො වෙයි...මේ මේ කියන ලද්දෙහි අරුත් ය, මේ මේ කියන ලද්දෙහි

‘අයං ඉමිංග භාසිතංග අනෙතා අයං ඉමිංග භාසිතංග අනෙතා’ති. -පෙ-
නො ච ඛො පණ්ණිනො විසංගොග මෙධාච්ච පටිබලො අතිතාතාගතපච්චුසනෙන
අනෙත විනෙතංග. -පෙ- අථ ච පන භවං රාජා ඵචරුංග මහාසංකොග
යජති’ති.

ඵචමපි භොගො රංකොග චතොග ඛමමගො නනි. භවං ඛො පන රාජා
-පෙ- පණ්ණිනො විසංගොග මෙධාච්ච පටිබලො අතිතාතාගතපච්චුසනෙන
අනෙත විනෙතංග. ඉමිනාපපතංග භවං රාජා ජානාග. යජතංග භවං, යජතංග
භවං, මොදනංග භවං, විතතමෙච භවං අනතරං පසාදෙග.

23. සියං ඛො පන භොගො රංකොග මහාසංකොග යජමානංග
කොච්ඡෙච චතොග ‘රාජා ඛො මහාච්චිතො මහාසංකොග යජති. නො ච
ඛමංග පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො උගතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො ච,
සංගුඛගහණිකොග යච සතතමා පිතාමහසුග. අකිංගොග අනුපකකුචෙචා
ජාතිචාදෙග. අථ ච පන භවං රාජා ඵචරුංග මහාසංකොග යජති’ති.
ඵචමපි භොගො රංකොග චතොග ඛමමගො නනි. භොගො ඛො පන
රංකොග පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො උගතො සුජාතො මාතිතො ච පිතිතො
ච සංගුඛගහණිකොග යච සතතමා පිතාමහසුග, අකිංගොග අනුපකකුචෙචා
ජාතිචාදෙග. ඉමිනාපපතංග භවං රාජා ජානාග. යජතංග භවං, යජතංග
භවං, මොදනංග භවං. විතතමෙච භවං අනතරං පසාදෙග.

24. සියං ඛො පන භොගො රංකොග මහාසංකොග යජමානංග
කොච්ඡෙච චතොග ‘රාජා ඛො මහාච්චිතො මහාසංකොග යජති. නො ච
ඛමංග පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො අජ්ඣාගකොග මනතංගරොග තිණ්ණංග චෙද්දනංග
පාරගුග තතිකඤ්ඤාකවුහානංග සංකප්පපඤ්ඤංග ඉතිතාතපඤ්ඤාමානංග පදකොග
මෙයාකාරණොග ලොකාගතමහාපුරිසලකඤ්ඤා අතචගො-පෙ- නො ච
ඛමංග පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො සිලචා ප්‍රිඤ්ඤා ප්‍රිඤ්ඤා සමනතාගතො
-පෙ- නො ච ඛමංග පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො පණ්ණිනො විසංගොග
මෙධාච්ච පඨමොග චා දුතිගොග චා සුජංග පග්ගණනාතාතංග. අථ ච පන භවං
රාජා ඵචරුංග මහාසංකොග යජති’ති. ඵචමපි භොගො රංකොග චතොග
ඛමමගො නනි.

අරුත් යැයි ඒ ඒ භාෂිතයේ අරුත් නොදනී...පණ්ඩිත ද වෘක්ක ද නුවණැති ද අසුනාවත්මන් ද සිතනු සමන් ද නොවේ...එහෙත් හවින් රජු මේ බදු මහා යඥයක් යජතැ”යි මෙමගේ දෙගේ කියන්නකු වියැ හැක්කේ ද, පින්වත් රජුට එසේ කරුණු සහිත වැ කියන්නෙක් නම් නැත.

පින්වත් රජ තෙමේ වතාහි...පණ්ඩිත ය, වෘක්ක ය, නුවණැත්තේ ය. අසුනාවත්මන්හි අරුත් සිතන්නට සමන් ය. මේ කරුණින් ද පින්වත් රජ තෙමේ (යඥයට කලා සි) මෙය දනී වා. පින්වත් තෙමේ යඥය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ දානය දේ වා. පින්වත් තෙමේ (සවකිය යඥයෙහි) සතුටු වේ වා, පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා.

23. මහා යඥයක් යජතා පින්වත් රජුට “මහාවිජිත රජ වතාහි මහා යඥයක් කරයි. එහෙත් ඔහු පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මාපිය දෙපසින් පිරිසිදු උපත ඇතියෙක් නොවේ. සත් වන මිමුකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියෙක් නොවේ. ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොකරන ලද්දෙක්, නොගරහන ලද්දෙක් නොවේ. එතෙකුදු වුවත් පින්වත් රජු මේ බදු මහා යඥයක් කරතැ”යි කියන කිසිවකු ඇති වියැ හැකි වහොත්, පින්වත් රජුට කරුණු සහිත වැ එසේ කියන්නෙක් නම් නැත. පින්වත් රජුගේ පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මවු පසින් ද පිය පසින් ද යන දෙපසින් ම පිරිසිදු උපත ඇතියෙක් ය. සත්වන මිමුකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියෙක් ය. ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොකරුණෙක් ය. ගැරැහුම් නොලද්දෙක් ය. මේ කරුණින් ද පින්වත් රජ තෙමේ (යඥයට කලා සි) මෙය දනී වා. පින්වත් තෙමේ යඥය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ සවකිය යඥයෙහි සතුටු වේ වා. පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා.

24. මහා යඥයක් කරන පින්වත් රජුට, “මහාවිජිත රජ වතාහි මහා යඥයක් කෙරෙයි. එහෙත් ඔහු පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මේද හදාරන්නෙක්, මේදය සිතා දරන්නෙක්, නිසඟ්වු කෙටුහයාගේ යහිත, අක්කරප්‍රභේද සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් මේදයන්හි පරතරව ගියෙක් නොවේ යැයි ද, පද දන්නෙක්, විශරණ්‍ය නිපුණයෙක්, ලොකායත ශාස්ත්‍ර-යෙහිත් මහාපුරුෂලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහිත් අනුතයෙක් නොවේ යැයි ද...

ඔහු පෙරෙහි බමුණා සිල්වතෙක්, වැඩුණු සිල් ඇත්තෙක්, වැඩුණු ශිලයෙන් සමන්විතයෙක් නොවේ යැයි ද...

ඔහු පෙරෙහි බමුණා පණ්ඩිත ද නොවේ යැයි, වෘක්ක ද නොවේ යැයි, නුවණැති ද නොවේ යැයි, ගෝම සැන්ද ඕසසාවන්තවුන් ගෙන් පලමු වැන්නා ගෝ දෙවැන්නා ගෝ නොවේ යැයි, එතෙකුදු වුවත් පින්වත් මහරජ මේ බදු මහා යඥයක් කෙරේ යැ”යි ද කියන කිසිවකු ඇති වියැ හැක්ක. එහෙත් කරුණු සහිත වැ එසේ කියන්නෙක් නම් නැත.

හොතො ඛො පන රඤ්ඤා පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො පණ්ඩිතො විශතතො මොධාචී පඨිමො වා දුතියො වා සුජම්පන්නණ්හනනාතං. ඉමිනා පෙනං හවං රාජා ජානාදා. යජ්ඣං හවං, සජ්ජනං හවං, මොදනං හවං, විතතමෙව හවං අනන්තරං පසාදෙතු'ති.

ඉමෙහි ඛො බ්‍රාහ්මණ, පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤා මහාවිජ්ඣායා මහායඤ්ඤං යජ්ජානායා සොලසගී ආකාරෙහි විතතං සද්දෙය්‍යසි, සමාදපෙසි, සමුත්තතජෙසි, සමපනංසෙසි.

25. තයමිං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා නෙව ගාවො හඤ්ඤිංසු, න අපජලකා හඤ්ඤිංසු, න කුකකුටසුකරා හඤ්ඤිංසු, න විවිධා පාණා සංඝාතා ආපජ්ජංසු, න රුක්ඛා ජීජ්ජංසු¹ සුපන්ඨාය, න දඬො ලුසිංසු ඛරිහිසන්ඨාය.² යෙ'පි'ය්‍යා අහෙසුං දුසා'ති වා පෙය්‍යා'ති වා කම්මකරා'ති වා, තෙ'පි න දණ්ඩතජ්ජිතා න හත්තජ්ජිතා න අසසුද්ධා රුදමානා පරිකම්මානි අකංසු. අථ ඛො යෙ ඉච්ඡිංසු තෙ අකංසු. යෙ න ඉච්ඡිංසු න තෙ අකංසු. යං ඉච්ඡිංසු තං අකංසු. යං න ඉච්ඡිංසු න තං අකංසු. සපටිතෙලනවතීත-දග්ගිච්ඡුථාණිතෙන වෙව නො යඤ්ඤා නිට්ඨානමගමාසි.

26. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ඛතතියා අනුසුත්තා නෙගමා වෙව ජාතපද ව අමිච්චා පාරිසජ්ජා නෙගමා වෙව ජාතපද ව, බ්‍රාහ්මණමහාසාලා නෙගමා-වත ව ජාතපද ව, ගහපතිතෙවසිකා නෙගමා වෙව ජාතපද ව පහුතං සාපතෙය්‍යං ආදාය රාජානං මහාවිජ්ඣං උපසඬකම්මනා ඵවමාහංසු: “ඉදං දෙව පහුතං සාපතෙය්‍යං දෙවඤ්ඤා උද්දිග්ග ආහතං. තං දෙවො පතීගණ්හාතු”ති.

“අලං හො. මමපි ඉදං පහුතං සාපතෙය්‍යං ඛමමිසකන ඛලිනා අභිසඬකං. තඤ්ච වො නොදා ඉතො ව භිසය්‍යා හරථා”ති.

27. තෙ රඤ්ඤා පටිකඛිතතා ඵසමන්තං අපකකමම ඵවං සම්මනෙතසු: “න ඛො ඵතං අමනාකං පතිරුපං යං මයං ඉමානි සාපතෙය්‍යානි සුතදෙව සකානි සරානි පටිතරෙය්‍යාම. රාජා ඛො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤං යජ්ජි. කද්දෙය්‍ය මයං අනුයාගිතො හොමා”ති.

1. රඤ්ඤා ජීජ්ජංසු, (කන්ථි.)

2. ඛරිහි-සන්ඨාය, (කන්ථි.)

පින්වත් රජුගේ පෙරෙහි බමුණා වනාහි පණින ය, වාක්ක ය, හුවණැත්තේ ය. හෝම සැන්ද මහොවත්තන් අතුරෙහි පලමු වැන්නා හෝ දෙවැන්නා ය. පින්වත් රජු තෙමේ මෙයින් (යඤ්ඤා කාලය යැයි) මෙය දැනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ යාගයෙහි සතුටු වේ වා. පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා”.

බමුණ, ඒ පෙරෙහි බමුණා මහා යාගයක් කරන්නට සැරසෙන මහාවිජිත රජුගේ සිත මේ සොළොස් අයුරින් කරුණු දක්වා මෙහෙයී ය, සිතට ගැන්වී ය, සිත උනන්දු කෙළේ ය, පැහැසිමෙන් සිත සතුටු කෙළේ ය.

25. ඒ යාගයෙහි වූ කළි ගෙරිනු නො මරන ලදහ. එළඬිරෙළුවෝ නො මරන ලදහ. කුකුළෝ හුරෝ නො මරන ලදහ. නොයෙක් ලිහිණි ඇ සත්තු වනයට නො පැමිණියහ. යාග කණු පිණිය රුක්හු නො සිඳින ලදහ. යාගශාලාව පිරිකෙව්ම පිණිය හෝ යාග බිමැ ඇතිරීම පිණිය කුස තණ නො සිඳින ලද්දේ ය. ඔහුගේ දායයෝ සි හෝ මෙහෙකරුවෝ සි හෝ කම්කරුවෝ සි කියන ලද යම් කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහුන් දඩු ගැන්මෙන් නො තෙජනු ලදුවෝ, බිය දැනුවීමෙන් නො තෙජනු ලදුවෝ, කඳුලෙන් තෙමුණු මුහුනු ඇති වූ නො ම හබනුවෝ, (පිය බයින් ම මෙහෙයුණෝ) කටයුතු දෑ කළහ. වැලි දු යම් කෙනෙක් කැමැත්තෝ නම්, ඔහු එහි කටයුතු දෑ කළහ. යම් කෙනෙක් නොකැමැත්තෝ නම්, ඔහු එය නො කළහ... හිතෙල් තලතෙල් වෙබරු දිහි මි සතුරින් මුහු වූ කැඳ බත් ආදියෙන් ම ඒ යඤ්ඤ නිමාවට පැමිණියේ ය.

26. එ කල්හි නියමගම්වැසි වූන් දනවුවැසි වූන් එ රජු ගේ කටයුතුවලා යෙදී වෘත බමුණෝ ද සෘත්‍රියයෝ ද, නියමගම්වැසි වූන් දනවුවැසි වූන් ඇමැත්තෝ ද පිරිස්වැස්සෝ ද, නියමගම්වැසි වූන් දනවුවැසි වූන් බමුණු මහසල්කුල වැස්සෝ ද, නියමගම්වැසි වූන් දනවුවැසි වූන් ගැහැවි මහසල්කුල වැස්සෝ ද බොහෝ බන්ධ (ගැල් පුරා) නිසා ගෙන මහාවිජිත රජු කර එළඬි, “දේවයන් වහන්ස, මේ බොහෝ බන්ධ දේවයන් වහන්සේ ම උදෙසා ගෙනෙන ලද්දේ ය. එය දේවයන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක් වා” යි මෙසේ කීහ.

(එසසා,) “පින්වත්නි, (තොප බන්ධයෙන්) කම් නෑත. මගේ ද දැනුම් කරවුවරින් රැස් කළ මේ බොහෝ බන්ධ ඇත්තේ ය. (එ බැවින් තොප ගෙනා) ඒ බන්ධයන් තොපට ම වේ වා. මොබ්බන් තවත් ගෙන යවු”යි රජු කී ය.

27. ඔහු රජු විසින් නොහිවිස්සා ලද්දේ එක් පැත්තකට ගොස්, “මේ බන්ධ නැවැත අප ගෙවලට ගෙනැ යැම අපට නො හොබුණේ ය. මහාවිජිත රජු වූ කළි මහා යාගයක් කෙරෙයි. එ බැවින් අපි ඔහුට අනුයාග කරන්නමෝ වුවු”යි මෙසේ කතා කැරැ ගත්හ.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ පුරුෂස්මිනෙ යඤ්ඤාචාරියං ඛතතියා අනුසුතතා තෙනගමා වෙච ජානපද ව දනාති පට්ඨපෙසුං. දනස්මිනෙ යඤ්ඤාචාරියං අමච්චා පාරිසර්‍යා නෙනගමා වෙච ජානපද ව දනාති පට්ඨපෙසුං. පට්ඨමේත යඤ්ඤාචාරියං බ්‍රාහ්මණමිතාසාරා නෙනගමා වෙච ජානපද ව දනාති පට්ඨපෙසුං. උත්තරෙන යඤ්ඤාචාරියං ගහපතිනෙවසිකා නෙනගමා වෙච ජානපද ව දනාති පට්ඨපෙසුං. තෙසු'පි ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤාසු තෙව ගාචො ගඤ්ඤාසු, න අපච්ඡායා ගඤ්ඤාසු, න කුක්කුටසුකරා ගඤ්ඤාසු, න විවිධා පාණා සංඝාතං ආපජ්ජාසු, න රුක්ඛා ජ්ජාසු යුපතො, න දඬා ලුසිංසු ඛජ්ජිසන්ධා. යෙ'පි තෙනං අගෙසුං දාසා'ති වා පෙණ්ණා'ති වා කම්මකරා'ති වා තෙ'පි න දණ්ඩනජ්ජිතා න හස්තජ්ජිතා න අසුමුඛා රුද්ධානා පරිකම්මාති අකංසු. අථ ඛො යෙ ඉච්ඡාසු තෙ අකංසු. යෙ න ඉච්ඡාසු න තෙ අකංසු. යං ඉච්ඡාසු, නං අකංසු. යං න ඉච්ඡාසු, න නං අකංසු. සප්පිතෙලනවතිතදම්මප්පාණිතෙන වෙච තෙ යඤ්ඤා නිට්ඨානමිගමංසු.

28. ඉති මහතායො ව අනුමතිපකඛා, රාජා මහාවිර්තො අට්ඨගඬෙහති සමන්තාගතො, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො විකුහඬෙහති සමන්තාගතො, තිණ්ණො ව විධා. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ තිවිධා යඤ්ඤාචාරියො සොලහ-පරිකඛාරා'ති.

29. එවං වුත්ත තෙ බ්‍රාහ්මණ උත්තාදිනො උච්චාසද්ධමහාසද්ධ අනෙසුං: “අනො යඤ්ඤා අනො යඤ්ඤාචාරියො”ති. කුට්ඨනෙතො පන බ්‍රාහ්මණො කුණ්ඨිගුතො' ව නිසින්නො තොති. අථ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො කුට්ඨනො බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: කසමා පන හවං කුට්ඨනෙතො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහු-මොදති? ති.

“කාහං හො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහු-මොදති. මුඛාපි තස්ස විපතයා යො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහුමොදෙය්‍ය. අපි ව මෙ හො එවං තොති: න සමණො ගොතමො එවමාන: ‘එවං මෙ සුතනති වා එවං අරහති හවිකුන්ති’ වා. අපි ව සමණො ගොතමො: ‘එවං තද ආසි ඉතං තද ආසි’නෙව හාසති. තස්ස මය්‍යං තො එවං තොති: “අඛා සමණො ගොතමො තෙන සමගෙත රාජා වා අහොසි මහාවිර්තො යඤ්ඤාසාමි, පුරොහිතො වා බ්‍රාහ්මණො තස්ස යඤ්ඤස්ස යාජතා’ති. අභිජානාති පන හවං ගොතමො එවරුපං යඤ්ඤං යජ්ජිතො වා යාජෙතො වා කායස්ස හෙද පරමමරණො සුභං සහං ශ්‍රොකං උපපජ්ජිතො?” ති.

බමුණ, ඉක්බිති (රජයේ) දන්තලට පැළුම් දිගැ නිගමවැසි වූත් දතවුවැසි වූත් රාජසේවක කෘත්‍රියයෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ. රජයේ දන්තලට දකුණු දිගැ නිගමවැසි වූත් ජනවුවැසි වූත් ඇමැත්තෝත් පිරිස්වැස්සෝත් දන් (හල්) පිහිටුවූහ. (රජයේ) දන්තලට උසුම් දිගැ නිගමවැසි වූත් ජනවුවැසි වූත් බමුණුමහඤ්චවැසියෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ. (රජයේ) දන්තලට උතුරු දිගැ නිගමවැසිවූත් ජනවුවැසි වූත් හැහැපි මහඤ්ච වැසියෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ.

බමුණ, ඒ යාගයන්හි (දානයන්හි) ද ගෙරිනු නො ම මරන ලදහ. එළුපිටිපිටිව නො ම මරණ ලදහ. කුකුළෝත් නො ම මරණ ලදහ. තත් සත්තු මරණයට නො පැමිණියහ. යාග සඳහා රැක්කු නො ම සිඳුනා ලදහ. වනමල් අවුණා මල් දම් කොටැ දන්තල වටා ලනු පිණිසත් කිඳු ගත්තට යාග බිමැ අතුරනු පිණිසත් කුස තණ නො ම සිඳුනා ලද්දේ ය. ඔවුන්ගේ දායෝගි හෝ මෙහෙකරුවෝ සි හෝ කනිකරුවෝ සි කියන ලද යම් කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහු දු දඬුයෙක් තෙජනා ලදුවෝ හෝ බිය දැවීමෙන් තෙජනා ලදුවෝ හෝ කඳුළු මුසු මුහුනැති වැ ගබ්බන්තෝ හෝ එහි කටයුතු නො කළහ. වැලි කටයුතු කරනු කැමැතිගේ ම කටයුතු කළහ. නොකැමැතිගේ නො ම කළහ. ඒ යඤයෝ (දානයෝ) හිතෙල් තලතෙල් වෙඩිරු දිහි මි සකුරෙන් හා කැඳ බත් ආදියෙන් ම නිමාවට ගියහ.

28. බමුණ, මෙතේ යාගය කිරීමට අනුමතිය දුන් පක්ෂ සතර ද, අටහිත් යුත් මහාවිජිත රජ ද, සිවුරහිත් යුත් පෙරෙපි බමුණෝ ද, තර ව පිහිටියැ යුතු තුන් තැන් ද යන මොනු තුන් වැදූරැම් යාග සම්පත්තේ සොලොස් යාග පිරිසකරත් ය.

29. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි, ඒ බමුණෝ “යාග තම් මෙසේ වුව මැනව, යාගසම්පත් තම් මේ මැ යැ” යි භූගුරුන්හෝ උස් හඬ ඇත්තෝ, මහභව ඇත්තෝ වූහ. කුළුදත් බමුණු වනාහි නිහඬ ව ම උත්තේ වෙයි. එ කලැ ඒ බමුණෝ කුළුදත් බමුණාට “පින්වත් කුළුදත් තෙමේ කවර හෙයින් මහණ ගොයුමාණන්ගේ සුඛැසියා සුඛැසි විසින් නො අනුමෝසි ද?” යි කීහ.

“මම මහණ ගොයුමන් වහන්සේගේ සුඛැසියා සුඛැසි විසින් නො-අනුමෝසි නො වෙමි. යමෙක් මහණ ගොයුමන් වහන්සේගේ සුඛැසියා සුඛැසි විසින් නො අනුමෝසි වී නම්, ඔහු හිත හිලි හෙත්තේ ය. වැලි ‘මා විසින් මෙය ඇසිණැ’ යි හෝ ‘මෙසේ වියැ යුතු යැ’ යි හෝ මහණ ගොයුමන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාළ සේක. එහෙත් උන් වහන්සේ ‘එදා මෙසේ ව ය. එදා මෙ පරිද්දෙන් වියැ’ යි ම වදාරන සේක. ගවත්ති, ඒ මට ‘ඒකාන්තයෙන් මහණ ගොයුමන් වහන්සේ එ කලැ යාගසාම් වූ මහාවිජිත රජ හෝ වුව මැනව, ඔහු යාගය කැරැවූ පෙරෙපි බමුණා හෝ වුව මැනවැ’ යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. පින්වත් ගොයුමාණන් වහන්සේ ‘මෙ බදු යඤයක් යැදූ හෝ යදවා (දනක් දී හෝ දෙවා) කෘතූන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති යහ ලොවට පැමිණෙන්නේ යැ’ යි පිළිගත කරන සේක් ද?” යි කුළුදත් බමුණු කී ය.

“අභිජානාමිහං බ්‍රාහ්මණ ඵවරුපං යඤ්ඤං යජ්ඣා වා යාජේත්වා වා කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතීං සංඝං ලොකං උපපජ්ජිතා. අහං තෙන සමයෙන, පුරොගිතො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං තස්ස යඤ්ඤස්ස යාජේතා”ති.

30. “අභි පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා?”ති

“අභි ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා”ති.

31. කතමො පන සො හො ගොතම යඤ්ඤා ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා?”ති.

“යාති ඛො පන තාති බ්‍රාහ්මණ නිව්චදානාති අනුකුලයඤ්ඤාති සිල-වනෙන පබ්බජිතො උද්දිස්ස දීයනති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච ව අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා”ති.

32. ඡකා හු ඛො හො ගොතම හෙදා කො පච්චයො යෙන තං නිව්චදානං අනුකුලයඤ්ඤං ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා?”ති

න ඛො බ්‍රාහ්මණ ඵවරුපං යඤ්ඤං උපසඛික්ඛන්ති අරහතො වා අරහත්තමස්සා වා සමාපන්නා, තං කිස්ස හෙදා? දිස්සන්ති හෙත්ථ බ්‍රාහ්මණ දණ්ඩපභාරාපි ගලස්සාහාපි, තස්මා ඵවරුපං යඤ්ඤං න උපසඛික්ඛන්ති අරහතො වා අරහත්තමස්සා වා සමාපන්නා, යාති ඛො පන තාති බ්‍රාහ්මණ නිව්චදානාති අනුකුලයඤ්ඤාති සිලවනෙන පබ්බජිතො උද්දිස්ස දීයනති, ඵවරුපං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤං උපසඛික්ඛන්ති අරහතො වා අරහත්තමස්සා වා සමාපන්නා, තං කිස්ස හෙදා? න හෙත්ථ බ්‍රාහ්මණ දිස්සන්ති දණ්ඩපභාරාපි ගලස්සාහාපි, තස්මා ඵවරුපං යඤ්ඤං උපසඛික්ඛන්ති අරහතො වා අරහත්තමස්සා වා සමාපන්නා, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ හෙදා අයං පච්චයො යෙන තං නිව්චදානං අනුකුලයඤ්ඤං ඉමාය තිට්ඨාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළස පරික්ඛාරාය අපාරධතරෙච අපසසමාරම්භතරෙච මහපඵලතරෙච මහානිසංසතරෙච වා”ති.

“ඛමුණ මෙ ඛු යාගයක් කොට හෝ කරවා කාබුත්මරණීන් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණෙන්නේ යැ”යි පිළිතුරු කෙරෙමි. එ සමයෙහි ඒ යාගය කරවූ ටෙරෙපි ඛමුණා මම විමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

30. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් වැදූරුම යාග සම්පතට වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි (එහෙත්) වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති අන් යාගයෙක් ඇත්තේ ද?”යි කුච්ඳන් ඛමුණා විචාලේ ය.

“ඛමුණ, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති අන් යාගයෙක් ඇත්තේ යැ”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

31. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇති, වඩා අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් එයට වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති ඒ යාගය කවරේ ද?”යි (කුච්ඳන් ඇති ය.)

“ඛමුණ, සිල්වත් පැවිද්දන් උදෙසා කුලපරපුරෙහි දෙන යම් නිති දන් (හැම දු ම දෙන දන්) කෙතෙක් වෙන් නම්, ඛමුණ, ඒ මේ යාගය මේ කී සොළොස් පිරිකරක් ඇති තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇති අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් එයට වඩා මහත් පලක් මහත් අනුසසුන් ඇති එකෙකැ”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

32. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ නිති දෙන අනුකූල යඤය යමෙකින් සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ ත්‍රිවිධ යඤසම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇතියෙක්, වඩා අල්පොත්සාහයෙන් සිදු කට හැකියෙක්, එහෙත් එයට වඩා මහත් පලක් මහත් අනුසසුන් ඇතියෙක් වන්නේ නම්, ඒ හේතුව ඒ ප්‍රත්‍යයය කවරේ ද?” (සි කුච්ඳන් ප්‍රච්ඡිත.)

“ඛමුණ, එ ඛු යාගයකට (දායකයකට) රහත්හු හෝ රහත්මහ පිළිපත්තෝ හෝ නො ම එළැඹෙත්. ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: ඛමුණ, එ ඛු මහා යඤයෙහි ‘පිළිවෙළින් සිටිවු’ යන ආදීන් කියා දන් ලබන්නවුනට දඹුයෙත් පැහැරුම් ද හෙල ගැනුම් ද දක්නා ලැබේ. එහෙයින් එඛු යඤයට රහත්හු හෝ රහත්මහට පිළිපත්තෝ හෝ නො එළැඹෙත්. ඛමුණ, සිල්වත් පැවිද්දන් උදෙසා කුලපරපුරෙහි දෙන යම් නිතිදන් කෙතෙක් වෙන් නම්, එඛු යඤයට රහත්හු ද රහත්මහට පිළිපත්තෝ ද එළැඹෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: ඛමුණ, මේ ඛු යඤයෙහි දඹුයෙත් පැහැරුම් හෝ හෙල ගැනුම් හෝ දක්නා නො ලැබේ එහෙයින් මෙඛු යඤයට රහත්හු ද රහත්මහ වන්නෝ ද එළැඹෙත්. ඛමුණ, ඒ කුලපරපුරු දෙන නිති දන යමෙකින් මේ කී සොළොස් පිරිකරක් ඇති ත්‍රිවිධ යඤසම්පතට, වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත්පල ද මහත් අනුසස් ද ඇති එකෙක් වේ නම්, මේ එයට හේතුව ය, මේ ප්‍රත්‍යය ය.”

33. “අත්ථි පන භො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? ති.

“අත්ථි ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො මහානිසංසතරො චා” ති.

“කතමො පන සො භො ගොතම යඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? ති.

“යො ඛො බ්‍රාහ්මණ වාතුද්දිසං සබ්බං උද්දිසා විහාරං කරොති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ති.

34. “අත්ථි පන භො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදුතෙන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? ති.

“අත්ථි ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදුතෙන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ති.

“කතමො පන සො භො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදුතෙන අපාරට්ඨතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? ති.

“යො ඛො බ්‍රාහ්මණ පසන්නවිනේනා බුද්ධිං සරණං ගච්ඡති, ඛමමං සරණං ගච්ඡති, සබ්බං සරණං ගච්ඡති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදුතෙන අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ති.

35. “අත්ථි පන භො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච තිව්ඛාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදුතෙන ඉමෙති ච සරණගමනෙති අපාරට්ඨතරො ච අපසසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? ති.

33. (කුච්ඡත්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ සොළොස් පිරිසක් ඇති තුන් වැදෑරුම් යාගසම්පතවත් මේ කුලපරපුරෙහි දෙන තිනි දතවත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් මේ හැමට වඩා මහත් පලත් මහත් අනුසූත් ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “ඛමුණ, මේ සොළොස් පිරිසක් තුන්-වැදෑරුම් යාගසම්පතවත් කුලපරපුරෙහි දෙන තිනි දතවත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහත් පලත් මහත් අනුසූත් ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත.”

(කුච්ඡත්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ සොළොස් පිරිසක් ඇති තුන්වැදෑරුම් යාගසම්පතවත්...තිනි දතවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් අනුසූත් ඇති ඒ යෙදෙය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “ඛමුණ, යමෙක් වතාහි අතර දිගින් වඩනා තික්ඛාසංයා උදෙසා වෙහෙරක් කෙරේ නම්, ඒ මේ යෙදෙය මෙහි පලමු කී... තුන්වැදෑරුම්යාග සම්පතවත්...තිනි දතවත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති යෙදෙයකි.”

34. (කුච්ඡත්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යෙද-සම්පතවත්...මේ විහාරදානයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “ඛමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යෙදසම්පතවත්...මේ විහාරදානයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත්පල හා අනුසූත් හා ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත.”

(කුච්ඡත්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යෙදසම්පතවත්...මේ විහාරදානයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති ඒ අන් යෙදෙය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “ඛමුණ, යමෙක් පහත් සිතැත්තේ බුදුන් සරණ ගේ ද, දහම් සරණ ගේ ද, සහ සරණ ගේ ද, ඛමුණ, ඒ මේ යෙදෙය වූ කළි මේ පලමු කී...ත්‍රිවිධ යෙදසම්පතවත්...විහාරදානයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති එකෙකි.”

35. (කුච්ඡත්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යෙද-සම්පතවත්...මේ සරණ ගමනයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත්තේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “ඛමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යෙදසම්පතවත්...මේ සරණගමනයවත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසූත් හා ඇති අන් යෙදෙයක් ඇත.”

“අපි බො බ්‍රාහ්මණ අශේෂා යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

කතමො පන සො හො ගොතම අශේෂා යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“යො බො බ්‍රාහ්මණ පසන්නවිත්තො සික්ඛාපදාහි සමාදිසති පාණ්ඩිතො වෙරමණිං අදින්නාදනා වෙරමණිං කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණිං මුසාචාදා වෙරමණිං සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණිං, අයං බො බ්‍රාහ්මණ යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

36. “අපි පන සො ගොතම අශේෂා යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සික්ඛාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“අපි බො බ්‍රාහ්මණ අශේෂා යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සික්ඛාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“කතමො පන සො ගොතම යශේෂා ඉමාය ච නිව්ඛාය යඤ්ඤසම්පදාය සොළසපරික්ඛාරාය ඉමිනා ච නිව්චදනෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදනෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සික්ඛාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අපසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

37. “ඉධ බ්‍රාහ්මණ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනස්සානං බුද්ධො භගවා, සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමිකං සස්සමණ්ඩ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනස්සානං අභිඤ්ඤා සමජ්ජිකත්වා පච්චෙදෙති, සො ධම්මං දෙසෙති අද්දිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ඤානං කෙවලපරිපුර්ණණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

38. සං ධම්මං සුණාති භගවති චා භගවතිසුත්තො චා අඤ්ඤාතරසම්චා කුලෙ පට්ඨාජාතො, සො සං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති, සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්නාගතො ඉති පටිසංවික්ඛති; ‘සම්මාබො සරාචාසො රජොපථො අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා, නසිදං සුතරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්තපරිසුද්ධං සබ්බප්‍රිබ්බං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යනන්තාතා සොසම්පසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසම්චා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති.

(කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත් ...මේ සරණගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති ඒ අත් යඤය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, යමෙක් පහත් සිතැති වැ (භික්ෂුණයෙකි පිණිට) පණ්ඩායෙන් වැළැක්ම, අසිතාදනින් වැළැක්ම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්ම, මුසවායෙන් වැළැක්ම, මදව පමාවට කරුණු වූ රහමේරින් වැළැක්ම යන මේ සික කොටස් සමාදන් කොට ගත්තේ නම්, බමුණ මෙය මේ පලමු කී ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත්...මේ සරණගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති, ..වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති යඤයක.”

36. (කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත් මේ සික කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත්පල හා අනුසස් හා ඇති අත් යඤයෙක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත්...මේ සිල් කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුතු ඇති. මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති අත් යඤයෙක් ඇත.”

(කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත් ...මේ සිල්කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුත් ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති ඒ අත් යඤය කවරේ ද?”

37. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) “බමුණ, අර්තත් වූ සමාක්සම්බුද්ධ වූ විදුර්වර්ණසම්පත්ත වූ, සුගත වූ, ලෝකවත් වූ, නිරුදාහාර පුරුෂදමාසාරපී වූ, දෙවිමිනිසුන්හට ශාස්තෘ වූ, සිවුසස් අවබෝධ කාල, භාග්‍යවත් වූ, තථාගත තෙමේ මෙලොවැ උපදී. හේ දෙවියන් සහිත, මරුන් සහිත, බ්‍රහ්ම සහිත මේ ලොව, - මහණබමුණන් සහිත, දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාව - තෙමේ ම විශිෂ්ට ක්‍රවණින් දුනා පසක් කොට (ලොවට) දන්වයි. හේ මුල යහපත් මැද යහපත් අග යහපත්, අරුත් සහිත, ව්‍යංජනයෙන් නොඅඩු, හැම අතීන් ම පිරිපුන් දහම් දෙසයි. පිරිසිදු සසුන් බබසර හෙළි කෙරෙයි.

38. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අත් එක්තරා කුලයෙකැ උපත්තෙක් හෝ ඒ දහම අසයි. හේ එ දහම අසා තථාගතයන් කෙරෙහි සැදුහැව ලබයි. හේ ඒ සැදුහැ ලැබීමෙන් යුත් වැ “ගිහි ගෙයි විසීම හිරහැර සහිත ය. කෙලෙස් දුලි ගැවැසි මගෙක. පාවිද්ද වූ කළී (කිසි අවතීර නැති) එළි මහතෙක. ගිහි ගෙයි වසන්නහු විසින් ඒ භාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඒ භාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, මේ සංබලිඛිතක ඉහම්වසීය පුරත්තට පහසු නො වේ. එ බැවින් මම කෙතෙරවුලු බහා කාසාවත් හැඳ, ගිහි ගෙත් නික්ම පාවිද්දට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මෙසේ ක්‍රවණින් සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙන අපං වා ගොගක්කං පහාය මහනං වා ගොගක්කං පහාය අපං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහනං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසුමස්සං ඔහාරෙතා කාසායාති වන්ථාති අවජා-
දෙතා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො
පාඨමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමනෙතසු
වජ්ජෙසු හයදස්සාපී. සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. කායකම්මවචිකම්මෙන
සමනනාගතො කුසලෙන, පරිසුඤ්ඤාවො සිලසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියෙසු
ගුත්තථාරො ගොජනෙ මත්තඤ්ඤා සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤා සමනනාගතො
සනතුට්ඨො.

39. කප්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සිලසම්පන්නො හොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ
භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති කිහිතදණ්ඩො
කිහිතසන්ධො ලජ්ජ දයාපන්නො සබ්බපාණභූතභිතානුකම්පි විහරති.
ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලස්මි.

අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිවිරතො හොති දින්නාදුති
දින්නපාටිකසිති. අපේකෙන සුචිගුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති
සිලස්මි.

අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාමාරී වීරතො මෙට්ඨනා භාමිධම්මො.
ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලස්මි.

මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සම්මවාදී සම්මසකො
පේකො පම්මසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලස්මි.

පිසුණං වාචං පහාය පිසුණං වාචාය පටිවිරතො හොති. ඉතො
සුචා න අනුත්ත අභාසා ඉමෙසං හෙදං. අනුත්ත වා සුචා න ඉමෙසං
අභාසා අනුත්තං හෙදං. ඉති භික්ඛානං වා සංඝාතා සංඝිතානං වා
අනුසාදා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණං වාචං
භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලස්මි.

ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති. යා සං
වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනියා හදගභිගමා පොරී ඛුත්තකන්තා
ඛුත්තමතාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති
සිලස්මි.

සම්මසලාපං පහාය සම්මසලාපා පටිවිරතො හොති. කාලවාදී
ගුත්තවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී මිත්තවාදී. තිබ්බත්තං වාචං භාසිතා කාලෙන
සාපදෙසං පරිගන්තවතිං අත්ථඤ්ඤිතං. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලස්මි.

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ බහුසම්පත් හැර, ඉබාහෝ වූ හෝ බහුසම්පත් හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙසෙක රවුලු බා, කසාවත් හැර, හිමි හෙන් පැවිදි බිම්ම වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම, පානිමොක්ඛසංවරයෙන් ඇවුරුණේ, ආචාරයෙන් හා ගෝචරයෙන් හා සම්පූර්ණ වූයේ, මද වූ ද වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වූයේ, සිකසකාවස්ති සමාදන් කොටැ ගෙන හික්මෙයි. නිවැරදි වූ කාපිසිකම්හි යුත් වෙයි. පිරිසිදු දිවෙල ඇත්තේ වෙයි. සිල්වත් වෙයි. ඉඳුරන්හි වැසු දොරැත්තේ වෙයි. බොජුනෙහි පමණ දන්නේ වෙයි. සිහිනුවණින් යුත් වෙයි. ලද පමණින් සතුටු වෙයි.

39. ඔවුණ, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ශිලසම්පන්න වේ ද? යත්: ඔවුණ, මෙහි මහණ තෙමේ පණ්ඩා හැර පණ්ඩායෙන් වැළැක්කේ, ඉවතැ යු දඩු ඇත්තේ, ඉවතැ යු අව ඇත්තේ, ලජ්ජා ඇත්තේ, මෙන් සිතීන් යුත් වූයේ, සිතලු සතුන් කෙරෙහි ඉත සිතැති වැ වෙසෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

අසිනාදන් හැර අසිනාදනින් වැළැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම ගත්තේ, දුන් දෑ ම කැමැති වන්නේ, නොසොර වූ පිරිසිදු වූ සිතීන් වෙසෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

නොබහිසර හැර බහිසර රක්තේ, නොබහිසරින් දුර වැ වසනුයේ, ගැමිදහම් වූ මෙවුන්දමින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙකි.

මුසවා හැර මුසවායෙන් වැළැක්කේ, ඇත්ත කියන සුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපනුයේ, තහවුරු කතා ඇත්තේ, හැදෑහිඳු යුතු බස් ඇත්තේ, ලොව නො රවටනුයේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

පෙහෙසුන් බස් හැර, පෙහෙසුන් බසින් වැළැක්කේ වෙයි. මොවුන් ඔවුන්ගෙන් බිඳෙනු පිණිස මොබින් අසා ඔබ්බෙහි නො කියන්නේ වෙයි. ඔවුන් මොවුන්ගෙන් බිඳෙනු පිණිස ඔබ්බින් අසා මොබ්බෙහි කියන්නේ හෝ නො වෙයි. මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ ද ගැලැස්සුණවුන්ට අනුබල දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් වසන්නවුන් කෙරෙහි වසන්නට කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුන් කෙරෙහි ඇලුණේ, සමගියෙන් වසන්නවුන්ට සතුටු වූයේ, සමගියේ ගුණ දක්වන වචන කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

පරොස් බස් හැර, පරොස් බසින් වැළැක්කේ වෙයි. යම් බසෙක් තිදෙස් ද, කන්කල ද, පෙම් උපදවා ද, සුවසේ ලෙහි වදනේ ද, සියුමැලි ද, බොහෝ දෙතාට ප්‍රිය ද, බොහෝ දෙතාට මනාප ද, එ බඳු බස් කෙරෙහි වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

බොල් දෙබැවිලි හැර, බොල් දෙබැවිල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කල් දනා කියනුයේ, සතු වස් ම කියනුයේ, වැඩ ඇති බස් ම කියනුයේ, දහම් අසල බස් ම කියනුයේ, විනය අසල බස් ම කියනුයේ, සුසුසු කලා කරුණු සහිත, සීමා සහිත, අරුත් සහිත, සිතා ලා දැරියා යුතු බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

40. ඩිජ්ගාමභූතගාමසමාරමො පටිච්චරතො හොති. එකභතතිකො හොති අතභූතරතො චරතො විකාලභොජනා. නවවිනිතවාදිතවිසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. මාලාගකිවිජලපතධාරණමණ්ඩණවිභූතනධාරිතා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසගතමහාසගතා පටිච්චරතො හොති. ජාතරූපරජත-පටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. ආමකබ්බද්දපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. ඉන්ධ්‍යාමාර්කපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. දුස්සපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. අජේත්‍රක-පටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. කුහකුට්ඨකරපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. ගජපිගවාස්සවළුවාපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. ඛේතනවජ්ජු පටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙය්‍යපභිණ්ණමණ්ඩයොගා පටිච්චරතො හොති. කසපිකකා පටිච්චරතො හොති. කුලාකුට්ඨකංසකුට්ඨානකුට්ඨා පටිච්චරතො හොති. උකෙකාට්ඨවඤ්චකතිකතිසාපිගොගා පටිච්චරතො හොති. ඡේදනවධබ්බකච්චරාමොසආලොපසග්ගාකාරා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සිලසමි.

(වුලසිලං නිවර්තං.)

41. යථා වා පතෙකෙ භොජෙනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරූපං ඩිජ්ගාමභූතගාමසමාරමො අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබීජං ඛකිබීජං එඵබීජං අග්ගබීජං ඩිජ්බීජමෙව පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා ඩිජ්ගාමභූතගාමසමාරමො පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සිලසමි.

42. යථා වා පතෙකෙ භොජෙනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරූපං සන්තිධිකාරපටිගොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං අන්තසන්තිධිං පානසන්තිධිං වන්ඵසන්තිධිං යාන-සන්තිධිං සයනසන්තිධිං ගතීසන්තිධිං ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා සන්තිධිකාරපටිගොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සිලසමි.

43. යථා වා පතෙකෙ භොජෙනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එවරූපං විසුකදස්සනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නවිං ගිතං වාදිතං පෙක්ඛං අකඛානං පාණිස්සරං චේතාලං කුම්භාධුතං සොහනගරකං වණ්ඩාලං එංසං ඛොපනං ගජපිග්ගං අස්සග්ගං මහිසග්ගං උසග්ගං අජග්ගං මේණ්ඩිග්ගං කුහකුට්ඨග්ගං වට්ඨකග්ගං දණ්ඩිග්ගං මුට්ඨිග්ගං තිබ්බුග්ගං උගෙය්‍යාධිකං බලග්ගං සෙතාබ්බුතං අණ්ඩිකදස්සනං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා විසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සිලසමි.

40. හේ පාල වන ද ද පාල වුණු ද ද සිදුම් ඇ විකොට්ඨනෙන් වැළැක්කේ වෙයි. රූ බොජුනෙන් වැළැක්කේ, විකල් බොජුනෙන් වෙන් වූයේ, එක් බහක් ඇත්තේ වෙයි. නවනු ගනු වසනු විප්‍රඵදස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. සැරැසීමටත් උනු තැන් පිරැවුමටත් කරුණු වූ මල් ගඳ විලෙවුන් දුරුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. උෂස්තෙන් මහ අස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. රන් රිදී පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අමු බාහ්‍ය පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ගැහැණුන් දැරියන් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. දැඩිදසුන් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. එළුවන් තිරිසන්වත් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හුරන් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇතුන් ගෙරින් අසුන් වෙලෙඹුන් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කෙත් වත් පිළිගැත්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කිහිනට දූත මෙහෙවර කිරීමෙන්, ගෙන් ගෙට යන කුඩා මෙහෙවරින් යන දෙකෙන් ම වැළැක්කේ වෙයි. ගනුදෙනුයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කුලාකුට කංසකුට මානකුටයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. උකෙකාවන වංචන නිකති සාපියොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඡේදන වඩ බකින විපරාමොස ආලොප සහසාකාර යන මෙයින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

(සුඵ සිල් නිමිසේ ය.)

41. යම්හේ වතාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, පාල වන මුල්, පාල වන කඳ, පාල වන පුරැක්, පාල වන කොළිස්, පස් වනු පාල වන ඇට යන මෙබඳු පාල වන දෑයන් පාල වුණු දෑයන් සිදුම් බිදුම් ආදියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මෙසේ මේ හෝ මෙබඳු වූ පාල වන දෑ පාල වුණු දෑ සිදුම් බිදුම් ඇ විකොට්ඨනයෙන් හේ වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

42. යම්හේ වතාහි ඇතැම් හවත් මහණ බමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අන්තසන්නිධි පානසන්නිධි විහ්‍රසන්නිධි සානසන්නිධි යගනසන්නිධි ගක්ඛසන්නිධි ආමිසසන්නිධි යන මෙබඳු වූ සන්නිධිකාර පරිභොගයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හේ මේ ආදී වූ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ සන්නිධිකාර පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

43. යම්හේ වතාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, කැවුම් ගැයුම්, නව යම්ප්පා, ආබ්‍යාන, පාණ්ඩවර, වෙතාල, කුම්භචුන, ගොහතක, සන්දෙවුන්කෙළි, උත ගස් ඔසසාලා ගෙන කැරෙන ක්‍රීඩා, අසම්බාවන, ඇත්පොර, අස්පොර, මීයුපොර, ගොත්පොර, එළපොර, බැවෙළපොර, කුකුළපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුයුද, මල්ල පොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යාම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යාම, බලසෙන් බෙදන තැනට යාම, බල ඇණි දක්නට යාම යන විප්‍රඵදසුන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ගෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ විප්‍රඵදස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

44. යථා වා පනෙතෙ භොජෙනා සමිණ්ඩාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං ජ්ඣප්පමාදවිචාරානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අවිච්ඡිදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං ඛලිකං ඝටිකං සලාකගත්ථං අක්ඛං පඞ්ගවීරං වඞ්ගකං මොක්ඛවිකං විඞ්ගුලකං පත්තාලුකං රථකං ඛනුකං අක්ඛරිකං මනෙසිකං යථාචර්ජං. ඉති වා ඉතිඵවරුපා ජ්ඣප්පමාදවිචාරානුයොගා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

45. යථා වා පනෙතෙ භොජෙනා සමිණ්ඩාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං උච්චාසගන්ධමාසගතං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඞ්කං ගොතකං විත්තකං පටිකං පටිලිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අර්තපාපමණිං කාදලිමිග-පවරපච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උග්ගොලොතිකකුපබානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසගන්ධමාසගතා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

46. යථා වා පනෙතෙ භොජෙනා සමිණ්ඩාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං මිණ්ඩනවිභුසනවිචාරානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්චාදනං පරිච්ඡදනං තිහාපනං සමිහානනං අද්දනං අඤ්ඤනං මාලාච්ඡෙදනං ලිඛ්ච්ඡෙදනං මුඛොලෙපනං හත්ථඞ්කිං සිඛාඞ්කිං දණ්ඩකං තාලිකං ඛග්ගං ඡත්තං චිත්තාපාහනං උණ්ඨිකං මණ්ණිං වාලවීජ්ජිං. ඔද්දනානි වත්ථානි දික්ඛසාති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා මිණ්ඩනවිභුසනවිචාරානුයොගා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

47. යථා වා පනෙතෙ භොජෙනා සමිණ්ඩාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං තීරව්ජානකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුරකථං චොරකථං මහාමිත්තකථං භොනාකථං ගගකථං සුභිකථං අත්තකථං පානකථං වත්ථකථං සගතකථං මාලාකථං ගතිකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමිකථං තිගමිකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉතිකථං පුරිකකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විචිඛාකථං කුමනවිචාරකථං පුබ්බපතකථං නානත්තකථං ලොකකායිකං සමුද්ද-කායිකං ඉතිගමාගවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපා තීරව්ජානකථාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

44. යම් සේ වතාහි ඇතැම් ගවන් මහණ බමුණෝ සැදුහෙත් දුන් බොජුන් වළඳ, අවපාකෙය්‍රිය, දහපාකෙය්‍රිය, අහස් දුකෙය්‍රිය, මඩුලු පැනුම්, සන්ධිකාත්‍රිඛාව, දුදු කෙය්‍රිය, කල්ලි ගැසුම්, සලාඅත්කෙය්‍රිය, ගුලකෙය්‍රිය, කොළනලා පිඹීම, කෙය්‍රිතගුලින් හැම, කරනම් ගැසුම්, කන්තන්ගුරුවා කෙය්‍රිය, කොළනැලියෙන් වැලි ඇ මැනුම්, කෙය්‍රිරිය පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් පිඳීම, ඇකිරිකෙය්‍රිය, සිතු දු කීමේ ක්‍රිඩාව, විකල්පායානුකරණය යන මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙය්‍රියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ ආදී හෝ මෙබඳු වූ දුකෙය්‍රියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි.

මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

45. යම් සේ වතාහි ඇතැම් ගවන් මහණ බමුණෝ සැදුහෙත් දුන් බොජුන් වළඳ, දික්කහලාපුටු ය, පලහ ය, මහකොළපලය ය, විශමතෙන් පිසිතුරු කළ ඵළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කපුකම් කළ පසතුරුණය, කොසසය හුසින් පිසු ඇතිරිය, අසු පිටු ඵලත ඇතිරිය, රිසා ඵලත ඇතිරිය, ඇදට සරි ලත සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙකෙල්ලුවසමින් කළ මහඟු පසතුරුණ, ඉස්සෙරු පාමුලා රතු කොට්ට තබා ඇති රතු උඩු පියන් සහිත මහඟු යහන යන මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ උස්යහන් මහයහන් පරිකරණය කැරැමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද හෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිභොගයෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

46. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් ගවන් මහණබමුණෝ සැදුහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, කුඩා දරුවන් කිරි පුවද හරතට පුවද පුණ්ණයෙන් ඉළීම, මනා සටහන් ගත්වනුවට අත් පා ඇති තෙල් හා මැඩීම, පුවද දියෙන් තැවීම, මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැළීම, කැඩපටින් මුහුණ බැලීම, සැරැසුම් විසින් අඳුන් හැම, මල් හා පිලෙවුන් හා දැරීම, මුව පුණ්ණ හා මුවපිලෙවුන් හා දැරීම, අත්බරණ දැරීම, හිස කුඩුම්බය බැඳීම, පිසිතුරු සැරසැටි දැරීම, පිසිතුරු බෙහෙත් තළ දැරීම, කඩු දැරීම, පිසිතුරු කුඩා දැරීම, පිසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, සිඵලණි පැලැඳීම, පිසිතුරු සෙමෙර වල්පිදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි බැඳීම යන ආදී ආග අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇග සැරැසීමටත් කරුණු වූ දු පරිභොග කැරැමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හේ මහණ ඵබඳු දුග පරිභොග කිරීමෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

47. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් ගවන් මහණබමුණෝ සැදුහෙත් දුන් බොජුන් වළඳ, රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍රකථා පෙරහනකථා ගයකථා සුභිකථා ආහාරකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා යයනකථා ගනිකථා ඥාතිකථා යානකථා ප්‍රාමිකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා කුමාරකථා කුමාරිකථා ගුරකථා කුමාරකථා පුරිප්පෙතකථා තානායිකථා ලොකාඛ්‍යාසිකාකථා සමුද්‍රාඛ්‍යාසිකාකථා ඉතිහවංගවකථා යන මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරිසන් කතාවලු යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ මේ ආදී හෝ මෙසින් අන්‍ය වූ හෝ මේ බඳු කථාවලින් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

48. යථා වා පතෙනෙහෙහෙතො සමණ්‍යාගමණං සඤ්ඤායාති
 තොජ්ඣාති භුඤ්ජාති තෙ ඵවරුපං විකාභිකකථං අනුසුතො විහරන්ති.
 සෙය්‍යපීදං: 'න තං ඉමං ධම්මවිතං ආජානාසි, අහං ඉමං ධම්මවිතං
 ආජානාමි. කිං තං ඉමං ධම්මවිතං ආජානිස්සාසි? මිච්ඡාපටිපත්තො
 කම්මසි, අහමස්මි සම්මාපටිපත්තො. සතිතමම් අසතිතත්තෙ. පුරෙ
 වච්ඡිතං පච්ඡා අවච්ඡි. පච්ඡා වච්ඡිතං පුරෙ අවච්ඡි. අවච්ඡණ්ණං තෙ
 විපරාච්ඡතං. ආරොපිතො තෙ වාදෙ. නිග්ගහිතො'සි. වර වාදසාමොක්ඛාය,
 නිබ්බේදොති වා සමෙව පභොසි'ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විකාභිකකථාය
 පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලගමිං.

49. යථා වා පතෙනෙහෙහෙතො සමණ්‍යාගමණං සඤ්ඤායාති
 තොජ්ඣාති භුඤ්ජාති තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපටිණ්ගමිනානුසොගමිනුසුතො
 විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමිත්තාතං බ්බතියානං බ්බුගමණානං
 ගහපතිකාතං කුමාරතං: ඉධ ගච්ඡ, අමුත්තාගච්ඡ, ඉදං හර, අමුත්ත ඉදං
 ආතරාහි. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපටිණ්ගමිනානුසොගා පටිවිරතො
 හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලගමිං.

50. යථා වා පතෙනෙහෙහෙතො සමණ්‍යාගමණං සඤ්ඤායාති
 තොජ්ඣාති භුඤ්ජාති තෙ කුහකා ච තොන්ති ලපකා ච තෙමිකතිකා ච
 නිපොසිකා ච ලාභෙන ලාභං තිජ්ඣිසිතාරො ච. ඉති වා ඉතිඵවරුපා
 කුහනලපකා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලගමිං.

(මජ්ඣිමනිකායෙ නිව්ඛිතං.)

51. යථා වා පතෙනෙහෙහෙතො සමණ්‍යාගමණං සඤ්ඤායාති
 තොජ්ඣාති භුඤ්ජාති තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡාතවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත
 ජ්ඣිකං කපොතති. සෙය්‍යපීදං: අභිතං නිමිත්තං උපාදං පුට්ඨං ලක්ඛණං
 මුට්ඨකච්ඡිත්තං අභිතොමං දබ්බිතොමං පුට්ඨොමං කණ්ණොමං තණ්හුලොමං
 සප්පිතොමං තෙලොමං මුඛොමං ලොහිතොමං අභිතවිජ්ජා වජ්ඣවිජ්ජා
 බ්බතවිජ්ජා සිව්විජ්ජා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා
 මුට්ඨකවිජ්ජා සකුණ්ණවිජ්ජා වායහවිජ්ජා පක්කජ්ඣාතං සරපරිත්තාතං
 මිගච්ඡකං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡාතවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො
 හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලගමිං.

48. යම්ගේ චතාති ඇතැම් හවත් මහණ බමුණෝ සැදුහොත් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය තෝ දනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. ‘කිමැයි මේ දහම් විනය තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙති. මම මැනවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පළමුගෙන් කියැ පුත්ත: පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ පුත්ත පළමුගෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දෑ මගේ එක් වචනගෙන් ම පෙරැළි ගියේ ය. මා විසින් තව දෙයක් නැගිණි. මා විසින් තෝ නිගානුණෙහි. මා නැගූ දෙයින් මිදෙන්නට හැසිරෙව්. හැකි නම් එය විසඳව්” යන ආදීන් මේ බදු වූ උනුන් බැණ දෙඩා ගැනුමිහි ගෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේබදු වූ හෝ බැණ දෙඩා ගැනුමිවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලා වෙයි.

49. යම්ගේ චතාති ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුහොත් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්නැ, අසත් තැනට එන්නැ. මෙය ගෙන යන්නැ. අසත් තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ” යි කළ නිසාග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහමැතිගන්ගේ කෘත්‍රියගන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැවියන්ගේ රජකුමරුවන්ගේ මේබදු දූත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙනැ යැමෙහි ගෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැනි හෝ දූත මෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙනැ යැමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලා වෙයි.

50. යම්ගේ චතාති ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුහොත් දුන් බොජුන් වලද, කුහක කම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සත්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාඩු බස් දෙඩන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසස ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවිම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභාපෙක්ෂාවෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මේබදු වූ හෝ කුහකලපකවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලා වෙයි.

(මැදමි සිල් නිමිගේ ය.)

51. යම්ගේ චතාති සමහර මහණ බමුණෝ සැදුහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසනය, නිමිත්ත ශාසනය, උත්තාකලක්ෂණය, සට්ඨන්තශාසනය, පුරුෂලක්ෂණශාසනය, මුමකවර්තනවිද්‍යාව, අග්නිකොමය, දර්ථිකොමය, කුහකොමය, කණ්ණොමය, තණ්හුලකොමය, සර්පිණ්ණොමය, තෙතලකොමය, මුඛ්‍යොමය, ලොභිකකොමය, අංගවිද්‍යාව, වාග්විද්‍යාව, ඝාතවිද්‍යාව, ගිව්විද්‍යාව, භූතවිද්‍යාව, ගුරිවිද්‍යාව, අභිවිද්‍යාව, විෂවිද්‍යාව, වාග්විකවිද්‍යාව, මුමකවිද්‍යාව, ශාකුතවිද්‍යාව, වායසවිද්‍යාව, පක්වධ්‍යානත, ගරපරිත්‍රාණය, මානසකය යන මෙකී හෝ මේබදු වූ හෝ තිරස්විතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මේබදු තිරස්විත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලා වෙයි.

52. යථා වා පනෙතෙ භොනෙනා සමණ්ණාගමණං සඤ්ඤායානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ ඵවරූපාය තිරව්ණනවිජ්ජාය මිව්ණජ්ඣෙන ජිව්කං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ඩලකඩණං ව්‍යුලකඩණං දණ්ඩලකඩණං අසිලකඩණං උසුලකඩණං ධනුලකඩණං ආවුධිලකඩණං ඉන්ද්‍රිලකඩණං පුරිසලකඩණං කුමාරලකඩණං කුමාරිලකඩණං දුසලකඩණං දුසිලකඩණං හප්පිලකඩණං අසුලකඩණං මහිසලකඩණං උසහලකඩණං ගොලකඩණං අජලකඩණං මේණ්ඩලකඩණං කුක්කුලකඩණං විවිධලකඩණං ගොධා-ලකඩණං කණ්ණිකාලකඩණං කව්චලකඩණං මහලකඩණං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරව්ණනවිජ්ජාය මිව්ණජ්ඣා පටිවිරතො නොති, ඉද්ධපි'ස්ස නොති සිලගමිං.

53. යථා වා පනෙතෙ භොනෙනා සමණ්ණාගමණං සඤ්ඤායානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ ඵවරූපාය තිරව්ණනවිජ්ජාය මිව්ණජ්ඣෙන ජිව්කං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං නිය්‍යානං හවිස්සති, රඤ්ඤං අනිය්‍යානං හවිස්සති, අබ්බතතරානං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති, බාහිරානං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති, බාහිරානං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති, අබ්බතතරානං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති, අබ්බතතරානං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, බාහිරානං රඤ්ඤං පරාජයො හවිස්සති, බාහිරානං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, අබ්බතතරානං රඤ්ඤං පරාජයො හවිස්සති, ඉති ඉමිස්ස ජයො හවිස්සති, ඉමිස්ස පරාජයො හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ණන-විජ්ජාය මිව්ණජ්ඣා පටිවිරතො නොති. ඉද්ධපි'ස්ස නොති සිලගමිං.

54. යථා වා පනෙතෙ භොනෙනා සමණ්ණාගමණං සඤ්ඤායානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ ඵවරූපාය තිරව්ණනවිජ්ජාය මිව්ණජ්ඣෙන ජිව්කං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: චන්දනානො හවිස්සති, සුරියනානො හවිස්සති, තක්කිතනානො හවිස්සති, චන්ද්‍රිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති, චන්ද්‍රිමසුරියානං උපාථගමිනං හවිස්සති, තක්කිතනානං පථගමිනං හවිස්සති, තක්කිතනානං උපාථගමිනං හවිස්සති, උක්කාපානො හවිස්සති, දිසාබානො හවිස්සති, පූමිවාලො හවිස්සති, දෙවදුළුහි හවිස්සති, චන්ද්‍රිමසුරියතක්කිතනානං උග්ගමිනං ඔගමිනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති, එවංවිපානො චන්දනානො හවිස්සති, එවංවිපානො සුරියනානො හවිස්සති, එවංවිපානො තක්කිතනානො හවිස්සති, එවංවිපානං චන්ද්‍රිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති, එවංවිපානං චන්ද්‍රිමසුරියානං උපාථගමිනං හවිස්සති, එවංවිපානං තක්කිතනානං පථගමිනං හවිස්සති, එවංවිපානං තක්කිතනානං උපාථගමිනං හවිස්සති, එවංවිපානො උක්කාපානො හවිස්සති, එවංවිපානො දිසාබානො හවිස්සති, එවංවිපානො පූමිවාලො හවිස්සති, එවංවිපානො දෙවදුළුහි හවිස්සති, එවංවිපානං චන්ද්‍රිමසුරියතක්කිතනානං උග්ගමිනං ඔගමිනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති, ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරව්ණනවිජ්ජාය මිව්ණජ්ඣා පටිවිරතො නොති. ඉද්ධපි'ස්ස නොති සිලගමිං.

52. යම්කිසි වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවලුණෝ සැදහැරෙත් දුන් බොජුන් වලද, භික්ෂුකුණය, දමුලකුණය, වත්ලකුණය, කඩුලකුණය, ඊලකුණය, දුඛලකුණය, අවිලකුණය, ඉතිරිලකුණය, පුරිස්ලකුණය, කුමරිලකුණය, කුමරිලකුණය, දස්ලකුණය, දුසිලකුණය, ඇත්ලකුණය, අස්ලකුණය, මිසුලකුණය, වහල්ලකුණය, ගොන්ලකුණය, එළලකුණය, බැවෙළලකුණය, කුකුළුලකුණය, වඩුලකුණය, ගොස්ලකුණය, කැණිලකුණය, කපුලකුණය, මුවලකුණය යන ආදී මෙබඳු තිරස්චිත විද්‍යයෙන් දිව පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙබඳු දෑහින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයක් වේ.

53. යම්කිසි වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවලුණෝ සැදහැරෙත් දුන් බොජුන් වලද, ‘අයෝ දිනැ අයෝ නැකැතින් අයෝ රජුන් (සුදු සඳහා) සිය නුවරින් නික්මීම වන්නේ ය, අයෝ නැකැතින් පෙරලං සිය නුවරට ඊළ වන්නේ ය. අයෝ නැකැතින් රට තුළ හුන් රජුන් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට යෑම වන්නේ ය. අයෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. අයෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පැමිණීම වන්නේ ය. අයෝ නැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය...රට තුළ රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ’යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය, මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙබඳු තිරස්චිතවිද්‍යයෙන්, මෙබඳු මිත්‍යාආජිවයෙන් දිව පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්චිත විද්‍යයෙන් මිත්‍යාආජිවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලය වේ.

54. යම්කිසි වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවලුණෝ සැදහැරෙත් දුන් බොජුන් වලද, “අයෝ දිනැ ව්‍යුහණය වන්නේ ය, අයෝ දිනැ සුඝ්‍රිහණය වන්නේ ය, අයෝ දිනැ නක්ෂත්‍රගණය වන්නේ ය, අයෝ දිනැ සඳහිරුන් නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය, අයෝ දිනැ ඔවුන් නො-මගින් යෑම වන්නේ ය, අයෝ දිනැ නකත්තරුන් සුමගින් යෑම වන්නේ ය, අයෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය, අයෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය,...දික්දහය වන්නේ ය,...භූමිකම්පා වන්නේ ය,... වැසි තැනි වෑ අහස් ගෙඳවුම් වන්නේ ය,...සඳහිරුන් නකත්තරුන් උදව්, බැසීම, කෙළෙසීම, පිරිසිදු බව වන්නේ ය, සුඝ්‍රිහණය ලොවට මෙබඳු පල දෙන්නේ ය, ව්‍යුහණය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය, සඳහිරුන් සුමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, ඔවුන් නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, නකත්තරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, ඔවුන් නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, දික්දහය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, වැසි තැනි වෑ අහස් ගෙඳවුම් මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය, සඳහිරුන්ගේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදවස් බැසීමත් කෙළෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මෙබඳු තිරස්චිත විද්‍යයෙන් මෙබඳු මිත්‍යා ආජිවයෙන් දිව පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු තිරස්චිතවිද්‍යයෙන් මිත්‍යා ආජිවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලය වේ.

55. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣෙත ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: සුඛවුට්ඨිකා හවිස්සති, දුඛවුට්ඨිකා හවිස්සති, සුතිකඛං හවිස්සති, දුඛතිකඛං හවිස්සති, ඛෙමං හවිස්සති, හයං හවිස්සති, රොගො හවිස්සති, ආරොග්‍යං හවිස්සති, මුද්දා ගණනා සංඛානං කාමෙය්‍යං ලොකායතං, ඉති වා ඉතිඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

56. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣෙත ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සාවද්ධං විවද්ධං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුධගඛකරණං ජ්ඣානිත්ථම්භනං ගනුසංගතනං ගජ්ජාතිජප්පනං කණ්ණජප්පනං ආදාසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිවුට්ඨිකානං මහතුට්ඨිකානං අඛතුජ්ජලනං සිරව්ජායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

57. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණ්‍යාගමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣෙත ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකම්මං පණ්ඩිකම්මං [භුතකම්මං] භූරිකම්මං වස්සකම්මං වොස්සකම්මං වජ්ඣකම්මං වජ්ඣජරිකීරණං ආවමනං නනාපනං ජුතනං වමනං විරෙවනං උභිවිරෙවනං අබොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණ්ණතෙලං තෙත්තතප්පනං නජ්ඣකම්මං අඤ්ඤං පච්චඤ්ඤං සාලාකියං සලලකන්තියං දුරකතිකිව්ජා මූලගෙසජ්ජානං අනුප්පද්ධනං ඔසතිනං පටිමොඤ්ඤා. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය භිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්ඣා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

55. යම්කෙ වතාහි ඇතාමි පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සම්මයෙහි වැසි වස්තේ ය, මේ සම්මයෙහි නිශ්චන්තේ ය, මේ සම්මයෙහි රට සුභික්ෂ වන්නේ ය, මේ සම්මයෙහි රට දුර්භික්ෂ වන්නේ ය, මේ සම්මයෙහි රටට උවදුරු නැති වන්නේ ය, මේ සම්මයෙහි රටට උවදුරු ඇති වන්නේ ය, මේ කලා රොග වන්නේ ය, මේ කලා රොග නැති බව වන්නේ යැ යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරාක්ෂි සංඛ්‍යා තබා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගණන් කිරීම) ද, සංඛ්‍යාතය (පිණිනණනාව) ද, කච් සතර ද, ලොකායත ශාස්ත්‍රය ද යන මේ හෝ අන් මේ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදි වූ හෝ අන් මේ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යා ආජීවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලය වේ.

56. යම්කෙ වතාහි ඇතාමි හවත් මහණබමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සඳහා නකත් කීම, විවාහ සඳහා නකත් කීම, වෙන් වූ අශ්‍රු සැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුට යනාදිය කැරැදීම, බිම් පාලු වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, තැපෙන්නට යන දරු ගබ් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගුළු බැඳීම, මනත්‍රාදී බලයෙන් හනු තද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කන් අගුළු වැටෙන්නට මතුරු දැමීම, කැබ්පතැ දෙවතාවෙගය කොටා ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේත කියවීම, දෙවිදූෂක ලවා පේත කියවීම, ජීවිකා පිණිස ගිරු පිඳීම, මහබඩු පිඳීම, මතුරු දපා මුළුත් ගිනි රල් විසිදවීම, මතුරු දපා සිරිකත කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මේ බඳු වූ හෝ තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදි වූ ද, අන් මේ බඳු වූ ද ඒ තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යා ආජීවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලය වේ.

57. යම්කෙ වතාහි ඇතාමි හවත් මහණබමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද ශාන්තිකම්, වාසතුපරිකිරණ, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, හෙත් පතා ගිනි පිඳීම, ගිහියනට වමන කැරැවීම, ලය විරේක කැරැවීම, වස්ති කිරීම, ශිෂි විරෙවන බේත් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසා දීම, ගිහිනට ඇතා සිසිල ගත්වන බේත් තෙල් පිසීම, ගිහියනට තශ්‍ය දීම, ගිහියනට ඇත පටලයට කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇතට සිසිල ගත්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිහියන්ගේ ඇත රල්ඇත ලෙඩට බේත් දීම, ගිහියනට ශල්‍යකම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම, කාරම් බෙහෙත් දීම, කාරම් බේත් බැඳ වණ පුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ' යි මේ ආදි අන් හෝ මේ බඳු තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලය වේ.

58. අට බො බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොචි හංසං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, ඛන්තිසො මුද්ධාවසින්නො¹ නිත්තපච්චාමිතො න කුතොචි හංසං සමනුපස්සති යදිදං පච්චත්තිකතො. එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොචි හංසං සමනුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සිලකඩකෙන සමන්තාගතො අර්ඛිතං අනවජ්ජුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං බො බ්‍රාහ්මණ භික්‍ෂු සිලසම්පන්නො භොති.

(මහාසිලං නිවේශනං)

59. කප්ඤ්ච බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු ඉන්ද්‍රියෙහු ගුහ්‍යආරො භොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු චක්‍ෂුනා රූපං දිශා ත නිමිත්තභ්‍යාති භොති නානු-බ්‍යඤ්ජනභ්‍යාති. යන්ධාධිකරණමේතං චක්‍ෂුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෛමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායාසවෙශ්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්‍ෂුන්ද්‍රියං, චක්‍ෂුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා-පෙ-සාණෙන ගඤ්ඤා සාධිතා-පෙ-ථිව්‍යාය රසං සාධිතා-පෙ-සාණෙන ථොට්ඨබ්බං ප්‍රතිඤ්ඤා-පෙ-මනසා ධම්මං විඤ්ඤා න නිමිත්තභ්‍යාති භොති නානුබ්‍යඤ්ජනභ්‍යාති. යන්ධාධිකරණමේතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෛමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායාසවෙශ්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අර්ඛිතං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං බො බ්‍රාහ්මණ භික්‍ෂු ඉන්ද්‍රියෙහු ගුහ්‍යආරො භොති.

60. කප්ඤ්ච බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු සඨ්ඤ්ඤාසම්පන්නො සමන්තාගතො භොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, භික්‍ෂු අභික්‍ෂකතො පටික්‍ෂකතො සම්පජානකාරී භොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී භොති, සම්මේඤ්ජනෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී භොති, සම්භාවිතතච්චරධාරණෙ සම්පජානකාරී භොති, අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී භොති. උච්චාර-පස්සාවකමෙ සම්පජානකාරී භොති. ගතෙ සිතෙ නිසිතො සුතො ජාගරිතෙ භාසිතෙ කුණ්ඨිනාවෙ සම්පජානකාරී භොති. එවං බො බ්‍රාහ්මණ භික්‍ෂු සඨ්ඤ්ඤාසම්පන්නො සමන්තාගතො භොති.

1. මුද්ධානිසින්නො. බෙ. ස. ස.

61. කථංඤ්ව චූභමිණං භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති? ඉධ චූභමිණං භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චිත්තරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. අසය්‍යථාපි චූභමිණං පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව චෙති සපන්නාහාරොව චෙති, එවමෙව ඛො චූභමිණං භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චිත්තරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. එවං ඛො චූභමිණං භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති.

62. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකඩකේක සමන්තාගතො, ඉමිනා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො, ඉමිනා ව අරියෙන සති-සමප්පඤ්ඤෙන සමන්තාගතො, ඉමාය ව අරියාය සනතුට්ඨො සමන්තාගතො, විවිත්තං අසනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං පුසානං චනපතං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාහතතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතෙනා නිසිදති පලලිකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙති.

63. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන වේතසා විහරති අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොබෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපන්නවිෂ්ණතා විහරති සබ්බපාණ්ණතතිතානුකම්පී. බ්‍යාපාදපදෙසා විතතං පරිසොබෙති. ඕනමිඤ්ඤං පහාය විගතවිනමිඤ්ඤං විහරති ආලොකසඤ්ඤා. සතො සමප-ජාණා. ඕනමිඤ්ඤං විතතං පරිසොබෙති. උඤ්චවකුකකුච්චං පහාය අනුඤ්ඤා විහරති අජ්ඣතතං මුපසන්නවිතෙනා උඤ්චවකුකකුච්චා විතතං පරිසොබෙති. විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡං විහරති. අකථංකමි කුසලෙසු ඛමෙමුසු. විචිකිච්ඡාය විතතං පරිසොබෙති.

64. අසය්‍යථාපි චූභමිණං පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයො-රේය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මනා සම්පේය්‍යං, සො යාති ව පොරාණාති ඉණමූලාති තාති ව බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය. සියා වස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය. තස්ස එවමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කම්මනෙත පයොරේය්‍ය, තස්ස මෙ තෙ කම්මනා සම්පේය්‍ය, සො'හං යාති ව පොරාණාති ඉණමූලාති තාති ව බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය. අහං ව මෙ උත්තරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය'ති. සො තතො නිදානං ලභෙථ පාමොජ්ජං. අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

61. බමුණ, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද? බමුණ, මෙහි මහණ තෙමේ කය වසා රක්තව පමණ වූ සිවුරෙන් ද, කුස හිනි නිවන්තව පමණ වූ අහරින් ද සතුටු වෙයි. හේ යන යන අතැ අවපිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. බමුණ, යම් සේ පියා හඹන කුරුළු තෙමේ යන යන තැනට පියාපත් බර ඇති ව ම පියා හඹා ද, එසේ ම මහණ තෙමේ කය වසා රක්තව පමණ වූ සිවුරින් ද කුස හිනි නිවන්තව පමණ වූ අහරින් ද සතුටු වෙයි. හේ තමා යන තැනට පාසිවුරු ඇ අවපිරිකර පමණක් ගෙන ම යෙයි. බමුණ, මෙසේ මහණ තෙමේ ලත් පසයෙහි සතුටු වේ.

62. බමුණ, ඒ මහණ මේ ආදී ශිලසකකවරයන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී ඉන්ද්‍රියතොවරයෙන් ද...මේ ආදී සමානිකමිත්‍රත්‍යයෙන් ද...මේ ආදී සනතුමයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරත් පවු කුසුරු ලී කිරිගුහා සොණහාත් වනපෙන් එළිමහන් පිදුරුලෙන් යන මෙකී මිනිසුන්ගෙන් හිස් කිසි සෙතක්කින් බැරැයි. හේ පිඬු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ පසුබතැ පලක් බැඳ උඩු කය කෙළින් තබා සිඟිය කමටහතට යොමු කොට එළවා තිඳි.

63. හේ ලොවැ ඇල්ම හැර, පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහින් වෙතසයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ප්‍රඥාපය හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ හැම පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙතෙයි. ශක්‍රාධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සත්‍යානම්භය හැර, පහ වූ සත්‍යානම්භය ඇත්තේ, දව රු දෙකි ම දුටු එළිය අසුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥාව ඇත්තේ සිහියෙනුත් යුතු ව වෙතෙයි. මිඤ්ඤ කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් කුකුසත් සිහින් දුරු ලා, නොඋදහස් ව, සංතූන් සිය සිත් සතන් ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිනි සැක නොකරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

64. බමුණ, යම්සේ මිනිසෙක් පොලියට ණය මුදලක් ගෙන කමානා කරන්නේ ද, ඔහු හේ ඒ කමානාය සමාධි වන්නේ නම් හේ වූ තාක් හැම පරණ ණය ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇතොත් එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුවෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානා කෙළෙමි. ඒ මාගේ කමානා සමාධි විය. ඒ මම වූ තාක් සියලු පරණ ණය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. අමුදරුවන් රක්තා පිණිස ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

65. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිතො බාලාගිලානො, හත්තං වස්ස තච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමිත්තා. සො අපරෙත සමයෙන තම්හා ආබාධා මුලේච්ඡා, හත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය, සියා වස්ස කායෙ බලමිත්තා. තස්ස එවමස්ස: ‘අහං ඛො පුරෙඛි ආබාධිතො අහොසිං, දුක්ඛිතො බාලාගිලානො, හත්තං ච මේ තච්ඡාදෙසි. න වස්ස මේ අසි කායෙ බලමිත්තා, සො’මහි එතරහි තම්හා ආබාධා මුත්තො හත්තඤ්ච මේ ඡාදෙහී, අපි ච මේ කායෙ බලමිත්තා’හි. සො තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං.

66. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො බක්ඛිතාගාරෙ බඤ්ඤා අස්ස. සො අපරෙත සමයෙන තම්හා බක්ඛිතා මුලේච්ඡා සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. න වස්ස කිඤ්චි නොගාතං වයො. තස්ස එවමස්ස: ‘අහං ඛො පුරෙඛි බක්ඛිතාගාරෙ බඤ්ඤා අහොසිං. සොමහි එතරහි තම්හා බක්ඛිතා මුත්තො සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. තපි ච මේ කිඤ්චි නොගාතං වයො’හි. සො තතොතිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං.

67. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො දූෂකා අස්ස අත්තනාධිතො පරාධිතො න යෙනකාමිහිමො. සො අපරෙත සමයෙන තම්හා දූෂකා මුලේච්ඡා, අත්තනාධිතො අපරාධිතො භුජ්ඣො යෙනකාමිහිමො. තස්ස එවමස්ස: ‘අහං ඛො පුරෙඛි දූෂකා අහොසිං. අත්තනාධිතො පරාධිතො න යෙනකාමිහිමො. සො’මහි එතරහි තම්හා දූෂකා මුත්තො අත්තනාධිතො අපරාධිතො භුජ්ඣො යෙනකාමිහිමො’හි. සො තතො තිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං.

68. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සධිතො සභොගො කන්තාරද්ධානමිත්තං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්බිකං සපාටිතං. සො අපරෙත සමයෙන තං කන්තාරං නිත්ථරය්‍ය, සොඤ්ඤා ගාමිත්තං අනුපාපුරෙය්‍ය ඛෙමං අපාටිතං. තස්ස එවමස්ස: ‘අහං ඛො පුරෙඛි සධිතො සභොගො කන්තාරද්ධානමිත්තං පටිපජ්ජං දුබ්බිකං සපාටිතං. සො’මහි එතරහි තං කන්තාරං නිත්ථරෙය්‍ය සොඤ්ඤා ගාමිත්තං අනුපාපුරෙය්‍ය ඛෙමං අපාටිතංහි. සො තතො තිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං.

69. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බක්ඛිතාගාරං යථා දූෂකං යථා කන්තාරද්ධානමිත්තං. එවං ඉමෙ පඤ්චනිවරණේ අපාතිනෙ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ ආත්මානං යථා ආරොග්‍යං යථා බක්ඛිතා මොක්ඛං යථා භුජ්ඣං යථා ඛෙමිත්තභූමිං, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චනිවරණේ පටිතෙ අත්තනි සමනුපස්සති.

65. ඛමුණ, යමුණේ මිනිසෙක් රොහි වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි හිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුන් හො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත සව් පමණකුත් හො වන්නේ ද, හේ මැන කලා ඒ ලෙසින් ඔපදන්නේ නම්, ඔහුට බඩුන් රිසියේ නම්, ඔහු ඇඟපත සවිය ද වන්නේ නම්, ඔහුට “මම වූ කලී පෙරු දුකට පත්, දැඩි හිලන් ලෙඩෙක් වීම. මට අහරන් නො රිසි වී ය. ඇඟපතත් සවිය නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහරන් රිසියෙයි. ඇඟපතා සවියත් ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතක් වන්නාත්, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ය.

66. ඛමුණ, යමුණේ මිනිසෙක් හිරිහැරි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක බිතය නො වියදු පහසුයෙන් එසින් මිදෙන්නේ ද, එසින් ඔහුගේ කිසි භොග විනාශයක් නො වන්නේ ද, ඔහුට “මම වූ කලී පෙරු හිරි ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් බිත නො වියදු පහසුයෙන් එසින් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ භොගයකට කිසි විනාශයකුත් නැතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ය.

67. ඛමුණ, තමා අයත් පැවැතුම් නැති, මෙරමා අයත් පැවැතුම් ඇති, කාමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති, දෘෂ්ටයෙක් යමිසේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, මෙරමා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කාමැති අතෙකැ යැ හැකි වූයේ, ඒ දෘෂ්ටයෙක් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙරු තමා අයත් පැවැතුම් නැති, මෙරමා අයත් පැවැතුම් ඇති, කාමැති අතෙක යැ නොතැකි, දෘෂ්ටයෙකිමි වීම. ඒ මම දැන් ඒ දෘෂ්ටයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, මෙරමා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි, කාමැති අතෙක යැ හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ය.

68. ඛමුණ, යමිසේ බිතවත් භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් අහර හිග, උච්චුරු, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුව සේ ඒ නිරුද්ධ පෙදෙය ඉක්මා යන්නේ ද, උච්චුරු නැති ගම්මානකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙරු බිත ඇතියෙමි, භොග-සම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති අහර හිග බිය ඇති දික් මහකට බවිමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කතර තිණුයෙමි. උච්චුරු නැති බිය නැති ගම්කට බවුයෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ය.

69. ඛමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන්, ලෙඩක් මෙන්, හිරි ගෙයක් මෙන්, වහල් බවක් මෙන්, දිය නැති දික් මහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ නොපහවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. ණය නැති බව හේ, නො ලෙඩ බව හේ, හිරෙන් මිදුණු බව හේ, උච්චුරු නැති හේ (පිළිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් මේ නිවරණ පසේ දුරු වූ අවස්ථාව) තමා කෙරෙහි දකී.

70. තස්සිනම පඤ්චනිවරණෙ පතිනෙ අත්තති සමනුපස්සතො පාමොඤ්ඤං¹ ජායති. පමුදිගස්ස පිති ජායති පිතිමනස්ස කායො පස්සමනති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛතො චිත්තං සමාධියති.

71. යො විච්චේව භාමෙති, විච්චව අකුසලෙති ධම්මෙති, සත්තකක්ඛං සවිවාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජති. යො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

72. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ දුකෙඛා න්‍යාපකො වා න්‍යාපකන්නෙවාසී වා කංසථාලෙ න්‍යානියමුණොති ආකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨාසකං සන්නායා, සායං න්‍යානීයපිණ්ඩි සෙතනානුගතා සෙතන-පරෙතා සන්නරබාහිරා චුට්වා සෙතනෙන, න ච පග්ගරණී.

එමමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ තිකුඤ්ඤ ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ ගඤ්ඤෙසු පුරිමෙති ගඤ්ඤෙති අප්පට්ඨතරො ච අප්පසාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහාතිස්සතරො ච.

73. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ තිකුඤ්ඤ විතකකම්මාරාතං චූපසමා අජ්ඣතතං සම්පසාදතං වෙතසො එකාදිභාවං අවිතකකං අවිවාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජති. යො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

74. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදකරතඤ්ඤ ගමිතරො උබ්භිදෙදකො, තස්ස නෙවස්ස පුරුෂිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකුණිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමමා බාරං අනුප්පත්තවෙජ්ජා, අථ ඛො තමො ච උදකරතඤ්ඤ සිතා වාරිබාරා උබ්භිජ්ජන්තා තමෙව උදකරතඤ්ඤ සීතනා වාරිතා අභිසන්නායා පරිසන්නායා පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරතඤ්ඤ සීතනා වාරිතා අපච්චං අස්ස. එමමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ තිකුඤ්ඤ ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

70. මේ නිවරණ පසු කම්මකෙරෙහි පහ වුවා දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රියය උපදී. ප්‍රියය සිතා ඇත්තකුගේ කම්කය සංහිදේ. සංහුන් කම්කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවාත්තනු සිත අරමුණෙහි එකඟ වේ.

71. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම සෙසු අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතක්ඛිත, විචාරකිත, විවෙකයෙන් (නිවරණ පහ වීමෙන්) ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති, පලමු දහන ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම විෂවකයෙන් උපන් පිති සුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි. පුරා ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහු මුළු කයෙහි (ඒ පිති සුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

72. බමුණ, යම්ගේ දක්ෂ කිලිභෙත් හෝ කිලිභකුගේ අතැවැස්සෙන් හෝ ලොභො තලියෙක තාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ තාන සුණු පිඬු කාවැද්දුන් දියැත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුත් වූණ, ඇතුළත පිටත සහිත ව මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ, දිගත් නො වගුරුවන්නේ වේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම විවෙකයෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරා ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති කයෙහි විවෙකජ ප්‍රතිසුවයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. බමුණ, මේ වූ කලි පලමු දක්වුණු යඥානට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල ඇති වූත් වඩා මහත් අනුභව ඇති වූත් යඥයෙකි.

73. බමුණ, නැවත ද (අනෙකක් කියමි.) මහණ තෙමේ විතක්ඛි විචාර දෙකේ සංහිදීමෙන් සිය සතන්ති උපන්, සිය සතන් පහදවන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතක්ඛි නැති, විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති දෙවනි දහනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පහසි. විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රතිසුවයෙන් පැතිර නොගත් ඔහු සියලු කයේ කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

74. බමුණ, යම් හේ උල්පත්තින් මතු වන දිය ඇති විලෙක් වේ ද, එයට පෙර දිගින් දිය ඇතුළු වන මහත් නොවතත්, දකුණු දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවතත්, පැසිම් දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවතත්, උතුරු දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවතත්, වැස්සත් කලින් කලා සුළු සුළු පරිදි නො වසිතත්, එහෙත් ඒ විලෙක් සිහිල් දිය දහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, මුළුල්ල තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන සිටී ද, එයින් පැතිර වැද නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, එසේ ම, බමුණ, මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයේ සමාධියෙන් උපන් පිති සුවය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤාහි අප්පට්ඨතරො ච අප්ප-
පමාර්ථකතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

75. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පිකියා ච විරාගා උපෙක්ඛකො
ච විහරති සතො සම්පජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙහි. යනතං
අරියං ආවික්ඛනති උපෙක්ඛකො සත්මා සුඛවිහාරීති. තං තතියං ක්‍රියානං
උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකෙන සුඛෙන
අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො
කායස්ස නිපට්ඨිතකෙන සුඛෙන අපච්චං ගොති.

76. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උප්පලිකියං වා පදුමිකියං වා පුණ්ඩරීකිකියං
වා අප්පෙක්ඛවිතාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදෙසෙ
ජාතාති උදෙසෙ සංවද්ධාති¹ උදකානුගතාති අනන්තාතිමුග්ගපොසිති, තාති
යාව චය්‍යා යාව ච මූලා සිසතන වාරිතා අභිසන්නාති² පරිසන්නාති
පරිපුරාති පරිපච්චාති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලාතං වා පදුමාතං
වා පුණ්ඩරිකාතං වා සිතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ
භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකෙන සුඛෙන අභිසන්නෙති පරිසන්නෙති
පරිපුරෙති පරිපථරති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිතකෙන
සුඛෙන අපච්චං ගොති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤාහි අප්පට්ඨතරො ච අප්ප-
සමාර්ථකතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

77. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච
පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථමගමා අදුක්ඛමිසුඛං
උපෙක්ඛාසත්ථාරිසුද්ධිං චතුසං ක්‍රියානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව
කායං පරිපුරෙති වේතසා පරිසොදානෙන ඵරිඤා නිසින්නො ගොති.
නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිපුරෙති වේතසා පරිසොදානෙන
අපච්චං ගොති.

78. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො ඔදනෙන වෛරින සසීසං පාරුපිඤා
නිසින්නො අස්ස, නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදනෙන වෛරින
අපච්චං අස්ස. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිපුරෙති
වේතසා පරිසොදානෙන ඵරිඤා නිසින්නො ගොති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො
කායස්ස පරිපුරෙති වේතසා පරිසොදානෙන අපච්චං ගොති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤාහි අප්පට්ඨතරො ච
අප්පමාර්ථකතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

1. සංවද්ධාති. (කෙසුම්ඵ පොථකෙසු). 2. අභිසන්නාති පරිසන්නාති. මජ්ඣ. PTS.

බමුණ, මේ වූ කලී පලමු දුක්ඛණ්ණ යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් එ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඥයෙක.

75. තව ද බමුණ, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය සංකීර්ණෙන් උපෙක්ඛායෙන් යුතු ව, සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුතු වැ වෙසෙයි. පුටය ද කසින් පිඳි. අරි පුගුලේ යම් දහනක් හෙතු කොට ගෙන දහන් ලැබුවහු ඇරැබ 'මේ තෙමේ උපෙක්ඛාව ඇත්තේ ය, සිති ඇත්තේ ය, පුට පිහුම් ඇත්තේ ය' යි කියත් ද. හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි දහන් පැමිණ (ලැබ) වෙසෙයි. හේ මේ කය ම ප්‍රීති රහිත පුටයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ ප්‍රීතිරහිත පුටයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

76. බමුණ, යම් සේ උසුල් විලෙක හෝ පිහුම් විලෙක හෝ පඬුරු විලෙක හෝ ඇතැම් උසුල් හෝ පිහුම් හෝ පඬුරු හෝ දියෙහි වැඩුණේ දියෙන් නොතැනුණේ, දිය කුලු ම හිලි වැඩෙනුයේ ද, ඒ සියල්ල අග තෙක් ද මුල් තෙක් ද සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, මුළුල්ල ම තෙමුණේ පිරි හිසේ, හැම තැන ම පැතිර වැද ගන්නේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උසුල්වලා හෝ පිහුම්වලා හෝ පඬුරුවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිර වැද නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, බමුණ, මහණ තෙමේ එ සේ ම මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික පුටයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, මුළුල්ල ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික පුටයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ය.

බමුණ, මේ වනාහි පලමු දුක්ඛණ්ණ යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඥයෙක.

77. තව ද බමුණ, මහණ තෙමේ පුට පිදුමත් දුරුලීමෙන්, දුක් විදුමත් දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දොමනස් දෙක දුරු වීමෙන්, නොදුක් ද නොපුට ද වූ, උපෙක්ඛා සමාති දෙකේ පිරිසිදු බව ඇති, සිවුවන දහන ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු පඬුරු සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පඬුරු සිතින් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

78. යම්සේ, බමුණ, මිනිසෙක් හිස සහිත මුළු කය ම සුදු වහිත් වසා ගෙන හුන්නේ වී නම්, ඔහුගේ ඒ මුළු කයෙහි සුදු වහිත් වැද නොගත් (නොවැසුණු) කිසිදු තැනෙක් නොවන්නේ ද, බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු පඬුරු සිතින් පැතිර වැද ගෙන නොහිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

බමුණ, මේ වූ කලී පලමු කී යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් එ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඥයෙක.

79. සො ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත¹ ඤාණදස්සනාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඵං පජානාති: 'අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතුමමහාභුතිකො මාතාපෙතතිකසම්භවො ඔදනකුම්මාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දනතෙදනපිඬංසනධමෙමො, ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බාදනං'.

80. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මණ්ණි වෙච්චරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකම්මකතො අවෙජ්ඣා විප්පසනෙතො අනාච්චො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්‍රස්සා සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදුතං වා පණ්ඩුසුත්තං² වා, තමෙතං වක්ඛුමා පුරිසො හතේ කරිත්වා පච්චවෙකෙඛය්‍ය, 'අයං ඛො මණ්ණි වෙච්චරියො සුභො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකම්මකතො අවෙජ්ඣා විප්පසනෙතො අනාච්චො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්‍රිදං සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදුතං වා පණ්ඩුසුත්තං වා'ති.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, හිතවු ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත ඤාණදස්සනාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඵං පජානාති: 'අයං ඛො මෙ කායො රූපි වාතුමමහාභුතිකො මාතාපෙතතිකසම්භවො, ඔදනකුම්මාසුපවයො, අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-තෙදනපිඬංසනධමෙමො, ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බාදනං'.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤෙති අප්පට්ඨිතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ව.

81. සො ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත මනොමයං කායං අභිනිමම්භනාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉම්මො කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමම්භාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චඛයි අභිනිත්ථිං.

1. ආනෙජ්ජපාතෙත, කප්ථි.

2. පණ්ඩුරසුත්තං, කප්ථි.

79. (ඛුණ්ණ,) ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිල්භ වූ කල්හි, කිලිටි පහ වූ කල්හි, පහ වැ ගිය විතොතා-පකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, විවසුන් වඩනුවට යුතු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස (පිරිසම) සිත එයට යොමු කෙරෙයි, එයට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ 'මා කය වූ කලි රූපවත් ය, සිවු මහාභූතයන්ගෙන් නිපත්තේ ය, මාපිටත්ගේ ඉක්මනෙහි නිපත්තේ ය, බත් කොමු ආ අහරින් වැඩුණේ ය. අතිසබ්බ ද දුගඳ හරනුවට සුවඳ විලෙවුන් ඉළිය යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ආ කළ යුතු බව ද, එසේ කළත් බිඳෙන බව ද, පිසිරෙන බව ද යන මෙකී දෑ ස්වභාව කොට ඇත්තේ ය. මා සිත ද මේ කයෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය'යි මෙසේ දැන ගනී.

80. ඛුණ්ණ, යමෙක් සොදුරු පිරිසිදු ආකරයෙක පහළ වූ, අවැස් වූ, මොනොවට පිරිසම කළ, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිම්බුරු වූ, දෙවුම් විදුම් ආ තැම අසුරින් යුත් වෙරළමණක් වන්නේ ද, එහි නිල්වත් හෝ රත්වත් හෝ රත්වත් හෝ සුදුවත් හෝ පඬුවත් හෝ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ නම් ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් එය අනෙකි කොට, "මේ වූ කලි සොදුරු, පිරිසිදු ආරෙක උපත්, අවැස්, මොනොවට පිරිසම කළ, සිසුම්, වෙසෙසින් පහන්, පිම්බුරු, දෙවුම් විදුම් ආ සියලු අසුරින් යුත් වෙරළ මණෙක. මෙහි නිල්වත් හෝ රත්වත් හෝ රත්වත් හෝ සුදුවත් හෝ පඬුවත් හෝ මේ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ" ය යි සලකා බලන්නේ ද,

ඛුණ්ණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිලිස් වූ කල්හි, කෙලෙස් යට පත් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (විවසුන් බවුනට) යුතු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. එයට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හෙ තෙමේ 'මේ මා කය වූ කලි රූපවත් ය, සිවු මහාභූතයන්ගෙන් නිපත්තේ ය, මා පිටත්ගේ ඉක්මනෙහි නිපත්තේ ය, බත් කොමු අහරින් වැඩුණේ ය, අතිසබ්බ ද, දුගඳ හරනව සුවඳ විලෙවුන් ඉළිය යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ආ කළ යුතු බව ද, එය කළත් බිඳෙන බව ද, පිසිරෙන බව ද යන මෙකී දෑ ස්වභාව කොට ඇත්තේ ය. මා සිත ද මේ කයෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය'යි දැන ගනී.

ඛුණ්ණ, මේ වූ කලි පලමු කී යඥයනට වඩා මිද කවහු ආති, වඩා මිද නැතිත් සිදු කව හැකි, (එහෙත්) වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති යඥයෙක.

81. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිලිස් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, දුරු වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදුනු ඉපැදුම්වට යුතු වැ සිටි කල්හි, නිසල බව පත් කල්හි, මත්වූවා (මනෝමය) සිරිත් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නතු කෙරෙයි. හේ (මෙසේ) මේ සිරිත් රූමත්, තැම අහ පහ ආති, නොමිකළ ඉදුරන් ඇති මත්වූවා සිරුරක් මවා පියයි.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො මුඤ්ඤාමා ඊසිකං¹ පබ්බාසෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස “අයං මුඤ්ඤා, අයං ඊසිකා. අඤ්ඤා මුඤ්ඤා, අඤ්ඤා ඊසිකා. මුඤ්ඤා ඤෙව ඊසිකා පබ්බාසා”ති.

සෙය්‍යථා චා පන බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අහි කොසියා පබ්බාසෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස “අයං අහි, අයං කොසි, අඤ්ඤා අහි, අඤ්ඤා කොසි, කොසියාඤ්ඤෙව අහි පබ්බාසො”ති.

සෙය්‍යථා චා පන බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අහි කරණො උද්ධරය්‍ය, තස්ස එවමස්ස “අයං අහි, අයං කරණො, අඤ්ඤා අහි, අඤ්ඤා කරණො, කරණො ඤෙව අහි උද්ධරො”ති.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, හික්ඛු එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරිසොද්දතෙ අනඛණ්ණෙ විගතුපක්කිලසෙ මුද්දානෙ කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙතෙ මනොමයං කායං අභිනිමිතතාය චිත්තං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉමමා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපට්ඨමිති අභිනිත්ථිසං.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිසෙහි යඤ්ඤාහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භනරො ච මහපථලතරො ච මහාතිසංසතරො ච.

82. සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරිසොද්දතෙ අනඛණ්ණෙ විගතුපක්කිලසෙ මුද්දානෙ කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙතෙ ඉද්ධිවිධං චිත්තං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පට්ඨනුතොති එකො’පි හුස්සා ඛුස්සා හොති, ඛුස්සා එකො හොති, ආචිනාචං කීරොහාචං කීරොකුඞ්ඞං කීරොපාකාරං කීරොපබ්බතං අසඤ්ජානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියා’පි උමච්ඡුජ්ජතිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ’පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසො’පි පලලභෙකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පක්ඛි සකුණො. ඉමො’පි චන්දිමසුරියෙ එවං ඔතිඤ්ඤෙ එවං මහානුහාවෙ පාණිතා පරිමසති පරිමජ්ජති යාව බ්‍රහ්මලොකා’පි කාසෙත චිතං චිත්තෙති.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, දකෙඛා කුච්ඡකාසො චා කුම්බසාරනතවාසි චා සුපරිකම්මකතාය මහතිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකමෙඛය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය;

සෙය්‍යථා චා පන බ්‍රාහ්මණ, දකෙඛා දනනකාසො චා දනනකාරනතවාසි චා සුපරිකම්මකතමං දනනතමං යං යදෙව දනනවිකතිං ආකමෙඛය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය;

බමුණ, යම්ගේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රාණ ගසෙකින් මුද්‍රාණිලිල ඇද මැත් කරන්නේ නම්, ඔහුට “මේ මුද්‍රාණ ගස ය, මේ එහි මුද්‍රාණිලිල ය, තණ ගස එකක, එහි මුද්‍රාණිලිල අනෙකක, මුද්‍රාණ ගසින් එහි කිලිල මැත් කරනලද”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, යම්ගේ හෝ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ නම්, ඔහුට “මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකක, කොපුව අනෙකක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරනලද”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, යම්ගේ වතාහි පුරුෂයෙක් නයකු සැවෙන් (සිතින්) ඇද නගා ගන්නේ ද, ඔහුට “මේ තයා ය, මේ සැව ය, තයා එකක, සැවය අනෙකක, සැවයෙන් ම තයා ඉදිරිණ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ උඩ කී පරිදි සිත එකක වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදුනු වඩනුවට යුතු වැසිට කල්හි, නිෂල බවටත් කල්හි මත්මුවා සිරුරක් මවා පානුවට සිත යොමු කෙරෙයි, නමා හරියි. (එසේ වූ) හේ මේ සිරිතින් රූපවත් වූ, සියලු අභවසයින් යුත්, තොවිකල ඉදුරන් ඇති, මත්මුවා අත් සිරුරක් මවා පියයි.

බමුණ, මේ වතාහි උඩ දක්වුණු යඥයතව වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කව හැකි, (එහෙත්) එයට වඩා මහත් පල ද වඩා මහත් අනුසන් ද ඇති යඥයක.

82. හේ උඩ කී පරිදි සිත එකක වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැසිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (ඉදුනු වඩනුවට) යුතු වැසිට කල්හි, නිසල බවටත් කල්හි, ඉදුරිද නුවණ පිණිස පිරිසම සිත මෙහෙයයි, නතු කෙරෙයි. (එසේ) හේ නොයෙක් වැදුරුම් ඉදු කොටස් පුන පුනා පසක් කෙරෙයි. පියෙවියෙන් එකෙක් වැසිට ද ඉදුබෙලෙන් බොහෝ වැදුරුම් වෙයි. බොහෝ වැදුරුම් වීත් යළි එකක් ම වෙයි. නමාහේ පෙහෙළි බව කෙරෙයි, යළි නොපෙහෙළි බව කෙරෙයි. බිතුයෙන් පිටතට පවුරින් පිටතට පව්වෙන් පිටතට අතසෙහි මෙන් කිසිවෙකත් නොගැටෙනුයේ විනිවිදු ගෙන යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවහි ද කිලිම ද මතු වීම ද කෙරෙයි. නොසිඳෙන දියෙහි පොළොවහි හේ යෙයි. පියාපත් ඇති සතුතයකු හේ අභස්හි ද පලහින් යෙයි. මේෂා මහත් ඉදු ඇති, මහත් තෙද ඇති මේ සද හිරු දෙදෙනා ද අල්ලයි. අත යවා මීබ මොබ පිරිමදී. බබලොව දක්වා ද (මුළු ලොව) කසිත්. විසි කෙරෙයි.

බමුණ, යම්ගේ කුඹලෙන් හෝ කුඹලක්කු අතැවැත්ගෙන් හෝ මොනොවට පිරිසම කල මැටියෙන් යම් යම් බදුන් වෙසෙසක් තෙමේ කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද;

බමුණ, යම්ගේ හෝ යම්ගේ දත්වඩුවෙන් හෝ ඔහු අතැවැත්ගෙන් හෝ මොනොවට සකස් කල දතෙකහි යම් යම් විසිතුරු රූපාදියක් (දන්තවිකානියක්) කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද;

සෙය්‍යථා චං පන බ්‍රාහ්මණ, දුකෙධා සුවණ්ණකාරො චා සුවණ්ණකාරණොචාසී චා සුපරිකම්මකතං මිං සුවණ්ණසම්මං යං යදෙව සුවණ්ණවිකම්මං ආකම්බෙය්‍ය, තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය;

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධා පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගතූපකක්කිලසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත ඉද්ධිවිධාය විතතං අභිනිහරති, අභිනින්නාමෙති. සො අනෙකවිතිං ඉද්ධිවිධං පච්චන්ත්‍රහොති එකො'පි හුන්චා ඛත්‍රධා හොති ඛත්‍රධා'පි හුන්චා එකො හොති. ආච්චාචං තිරොහාචං තිරොකුඛ්ඛා තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථා'පි ආකාසෙ, පඨවියා'පි උම්බුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථා'පි උදකෙ, උදකො'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථා'පි පඨවියං, ආකාසො'පි පලලඡ්ඛිකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පකඛි සතුණො. ඉමො'පි චන්ද්‍රිමසුරියෙ එවාමභිද්ධිතෙක එවාමහානුහාමෙව පාණිතා පරිමසති පරිමජ්ජති. යාව ඛුහම්ලොකා'පි කායෙන ච සං වතෙතති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසම්පාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

83. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධා පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගතූපකක්කිලසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත දිබ්බාය සොතඛාදායා විතතං අභිනිහරති, අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බාය සොතඛාදායා විසුද්ධාය අභිකක්කන්තමානුසිකාය උහො සද්දෙ සුණොති දිවෙධ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිසෙ ච.

84. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අද්ධානමග්ගපට්ටනො, සො සුණොය්‍ය ගෙරිසද්දට්ඨි මුද්ධිගසද්දට්ඨි සබ්බපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දට්ඨි, තස්ස එවමස්ස 'ගෙරිසද්දෙ ඉති'පි මුද්ධිගසද්දෙ ඉති'පි සබ්බපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දෙ ඉති'පි. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධා පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගතූපකක්කිලසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත දිබ්බාය සොතඛාදායා විතතං අභිනිහරති, අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බාය සොතඛාදායා විසුද්ධාය අභිකක්කන්තමානුසිකාය උහො සද්දෙ සුණොති දිවෙධ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිසෙ ච.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසම්පාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

බමුණ, යම්ගේ හෝ සමන් රන්කරුවෙන් හෝ ඔහු අතැවැත්ගෙන් හෝ මොනොවට සකස් කළ රතෙහි යම් යම් අබරණ ඇදියක් (සවණ්-විකාරියක්) කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද;

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මෙසේ (උඩ කී පරිදි) සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, පබසර වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදහ වඩනුවට යුතු වූ කල්හි, ස්විකකල්හි, නිසලබව පත් කල්හි ඉදවිද නුවණ පිණිස සිත මෙකෙසෙයි, මොනොවට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ නොයෙක් වැදූරුම් ඉදු කොටස් ප්‍රතප්‍රතා විදි (ලබයි, පසක් කෙරෙයි). පියෙවියෙන් එකක් වැ ම සිට බොහෝ දෙනෙක් වෙයි. බොහෝ දෙනක් වැ යළි එකක් ම වෙයි. තෙමේ පෙති සිටි, නොපෙති ද සිටි. භික්‍ෂුගෙන් පිටතට පවුරින් පිටතට පව්වෙන් පිටතට විනිසිදු කිසිවෙක නොලැගී අහසෙහි සෙසින් ගෙයි. පොළොවකි ද දිගෙහි මෙන් ශිලීම් මතු පිමත් කෙරෙයි. පොළොව මතු පිටා හේ නොබිඳෙන දිගෙහි යෙයි. ඉතිලෙන පසකියකු හේ පලතින් අහසා ගෙයි. මේ සා මහත් ඉදහ ඇති මේසා මහත් තෙද ඇති සද ගිරුන් පවා අල්ලයි, පිරිමදියි. බබළොව දක්වා ද කසින් තමා වසගෙහි පවත්වයි.

බමුණ, මේ වතාහි මෙයින් පලමු කී සියලු යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති ද වඩා මද කැතින් සිදු කට හැකි ද වූ, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහ පල ද වඩා මහ අනුසස් ද ඇති යඥයෙකි.

83. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (දිවකත් නුවණ වඩනුවට) යුතු වූ කල්හි, ස්වික කල්හි, නිසල බව පත් කල්හි, දිවකත් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, කැඹුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ පිරිසිදු වූ මිනිසුන්ගේ ඇසුම් ඉම ඉක්මැ සිටි දිවකතින් දෙවියන් අයත් වූ ද මිනිසුන් අයත් වූ ද දුරු වූ ද ලඟ වූ ද ගත දෙවැදූරුම් හැම හඬ ම අහයි.

84. බමුණ, යම්ගේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපන්නේ නම්, හේ බෙර හඬත් මිහිඟු බෙර හඬත් සක් පණා ගැටබෙර හඬත් අසන්නේ නම්, එය අයහ ඔහුට 'මේ බෙර හඬා' සිත් 'මේ මිහිඟු බෙර හඬා' සිත් මේ සක් පණා ගැටබෙර හඬා' සිත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මේ ලෙස සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්සම වැ සිටි කල්හි, නිසල බව පත් කල්හි, දිවකත් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දකුම් ඉම ඉක්මැ වූ දිවකත් නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂ වූත් දුරු වූත් ලඟ වූත් දැයි මෙසේ දෙවැදූරුම් වූ සියලු හඬ අහයි.

බමුණ, මෙය පලමු දුක්චුණ්‍ය යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද කැතෙකින් සිදු කට හැකි, ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද ඇති මහත් අනුසස් ද ඇති යාගයෙකි.

85. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අකඛ්භණේ විගනුපක්කිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපානෙත වෙතො-පරියෙඤ්ණාය විතතං අභිනීභරතී අභිනීනනාමෙති. සො පරසත්තානං පරපුඤාලානං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාති. සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති, චීතරුගං වා විතතං චීතරුගං විතතනති පජානාති, සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති, චීතද්දෙසං වා විතතං චීතද්දෙසං විතතනති පජානාති, සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති, චීතමොහං වා විතතං චීතමොහං විතතනති පජානාති, සඛිකතං වා විතතං සඛිකතං විතතනති පජානාති, විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති, මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති, අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති, සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති, අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති, සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති, අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති, විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

86. අසය්‍යපා'පි බ්‍රාහ්මණ, ඉපී වා පුරිසො වා දහරො වා යුවා මණ්ඩනජාතීකො ආදාසෙ වා පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අචේත් වා උදකපතෙත සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකධම්මොනො සකණිකං වා සකණිකනති ජාතෙය්‍ය අකණිකං වා අකණිකනති ජාතෙය්‍ය.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අකඛ්භණේ විගනුපක්කිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපානෙත වෙතො-පරියෙඤ්ණාය විතතං අභිනීභරතී අභිනීනනාමෙති.

සො පරසත්තානං පරපුඤාලානං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාති: සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති, චීතරුගං වා විතතං චීතරුගං විතතනති පජානාති, සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති, චීතද්දෙසං වා විතතං චීතද්දෙසං විතතනති පජානාති, සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති, චීතමොහං වා විතතං චීතමොහං විතතනති පජානාති, සඛිකතං වා විතතං-පෙ-විකඛිතතං වා විතතං-පෙ-මහග්ගතං වා විතතං-පෙ-අමහග්ගතං වා විතතං-පෙ-සඋතතරං වා විතතං-පෙ-අනුතතරං වා විතතං-පෙ-සමාහිතං වා විතතං-පෙ-අසමාහිතං වා විතතං-පෙ-විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, සඤ්ඤා පුරිමෙහි සඤ්ඤාහි අපාට්ඨතරො ච අපාසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහාතිස්සතරො ච.

85. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, නිකේශ්‍යවූ කල්හි, උපකේශ්‍යවූ කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්කම් කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසල බව පත් කල්හි, පර සිත් දත්තානුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. තැබුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ අත් සතුන්ගේ අත් ප්‍රභූලත්වය සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දැකීය. සරාග සිත සරාග සිතැ යි ද දැකී. රාගරහිත සිත රාගරහිත සිතැ යි ද දැකීය. සඤ්ඤා සිත සඤ්ඤා සිතැ යි ද දැකී. ඤාණ රහිත සිත ඤාණ රහිත සිතැ යි ද දැකීය. සමොග සිත සමොග සිතැ යි ද දැකී. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතැ යි ද දැකීය. භානුඵණ සිත භානුඵණ සිතැ යි ද දැකීය. විසුරුණු සිත විසුරුණු සිතැ යි ද දැකීය. මහද්ගහ සිත මහද්ගහ සිතැ යි ද දැකීය. අමහද්ගහ සිත අමහද්ගහ සිතැ යි ද දැකීය. සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි ද දැකීය. නිරුත්තර සිත නිරුත්තර සිතැ යි ද දැකීය. එකඟ සිත එකඟ සිතැ යි ද දැකී. නොඑකඟ සිත නොඑකඟ සිතැ යි ද දැකීය. ඉදුණු සිත ඉදුණු සිතැ යි ද දැකී. නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතැ යි ද දැකීය.

86. බමුණ, ලදුරු වේවයි තරුණ වේවයි සැරැසෙන සුළු සත්‍රයක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ පිරිසිදු පිරිසුරු කැබපතෙක හෝ පහන් දියැති බඳුනෙක හෝ සිය මුව සටහන පිරික්සා බලන්නේ තලකැලැල් ඇඳෙස් ඇති තැන් දෙස් ඇති තැනැ යි දන්නේ ද, ඒ දෙස් තැනි තැන් දෙස් තැනි තැනැ යි දන්නේ ද,

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ (උඩ කී පරිදි) සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, නිකේශ්‍යවූ කල්හි, උපකේශ්‍යවූ වැ සිත කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්කම් කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසලබව පත් කල්හි, පරසිත් දත්තානුවණ පිණිස සිත මොහොවට යොමු කෙරෙයි, මොහොවට නතු කෙරෙයි.

හේ අත් සතුන්ගේ අත් ප්‍රභූලත්වය සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දැකී: සරාග සිත සරාග සිතැ යි ද දැකී. විතරාග සිත විතරාග සිතැ යි ද දැකී. සඤ්ඤා සිත සඤ්ඤා සිතැ යි ද...විතඤ්ඤා සිත විතඤ්ඤා සිතැ යි ද...සමොග සිත සමොග සිතැ යි ද...විතමොග සිත විතමොග සිතැ යි ද...සංකෂිප්ත සිත සංකෂිප්ත සිතැ යි ද...විකෂිප්ත සිත විකෂිප්ත සිතැ යි ද...මහද්ගහ සිත මහද්ගහ සිත යි ද...අමහද්ගහ සිත අමහද්ගහ සිතැ යි ද...සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි ද...නිරුත්තර සිත නිරුත්තර සිතැ යි ද...සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි ද...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි ද...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ යි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි ද දැකී.

බමුණ, මේ වනාහි පළමු කී යඥයනට වඩා මිද කටයුතු ඇති, වඩා මිද තැනෙකින් සිදු කට හැකි ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද ඇති, වඩා මහත් අනුභව ද ඇති යාගයෙක.

87. සො එවං සමාතිනෙ විනේන පරිපුඤ්ඤා පරිඥාදානෙ අනභිගණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජායතෙහ පුඤ්ඤානිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙක-
විතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යපීදං: එකමි ජාතීං ඤෝපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චකස්සොපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දහපි ජාතියො විසමි ජාතියො තිංසමි ජාතියො චතතාරීයමි ජාතියො පඤ්ඤාසමි ජාතියො ජාතිසතමි ජාතිසහස්සමි ජාතිසහසහස්සමි අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙ අනෙකෙපි විවට්ටකපෙ අනෙකෙපි සංවට්ට-
විවට්ටකපෙ: “අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤානං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියනෙතා. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤානං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියනෙතා. සො තතො වුතො ඉබ්බපනෙතා”ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරති.

88. සෙය්‍යපාපි මුත්‍රාමණ, පුරිසො සකමා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගවේජය්‍ය, තමාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගවේජය්‍ය. සො තමා ගාමා සකඤ්ඤාපි ගාමං පට්ඨාගවේජය්‍ය, තස්ස එවමිත්තං: “අහං බො සකමා ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං, තත්‍ර එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං අහාසිං එවං ඩුණ්ඨි අහොසිං. තමාපි ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං, තත්‍රාපි එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං ඩුණ්ඨි අහොසිං. සො’වති තමා ගාමා සකඤ්ඤාපි ගාමං පට්ඨාගතො”ති.

එවමෙව බො මුත්‍රාමණ, භික්ඛු එවං සමාතිනෙ විනේන පරිපුඤ්ඤා පරිඥාදානෙ අනභිගණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජායතෙහ පුඤ්ඤානිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යදං: එකමි ජාතීං ඤෝපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චකස්සොපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දහපි ජාතියො විසමි ජාතියො තිංසමි ජාතියො චතතාරීයමි ජාතියො පඤ්ඤාසමි ජාතියො ජාතිසතමි ජාතිසහස්සමි ජාතිසහසහස්සමි අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙ අනෙකෙපි විවට්ටකපෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකපෙ අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤානං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියනෙතා. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤානං එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියනෙතා. සො තතො වුතො ඉබ්බපනෙතා”ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිතිතං පුඤ්ඤානිවාසං අනුස්සරති.

87. හේ මෙසේ සිත එකක වූ කල පිරිසිදු වැ දින වැ නිකෙලෙස් වැ, උපකෙලය පත වැ මාදු වැ කම්කම් වැ නිසලබව පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කරු පෙරු වුයු කදපිළිවෙල දක්නා නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ “අසෝ තැනැ මෙ නම් ඇතියෙමි වීම, මෙ ගොත් ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු අහරැතියෙමි වීම, මෙබඳු සුව දුක් විඳිනුයෙමි වීම, මෙබඳු ආයු කෙලවර ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැනැ උපතීම, එහි දු මෙ නම් ඇතියෙමි වීම, මෙ ගොත් ඇතියෙමි වීම. මෙබඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු අහරැතියෙමි වීම, මෙ බඳු සුව දුක් විඳිනුයෙමි වීම. මෙබඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැවැ මෙහි උපතීම” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිසක් ද ජාති සතළිසක් ද ජාති පනහක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර්ණ කල්ප ද බොහෝ විවර්ණ කල්ප ද බොහෝ සංවර්ණ විවර්ණ කල්ප ද මෙසේ නොයෙක් වැදූරුම් කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ පැහැසටහන් ඇ වසින් අසුරු සහිත, තම ගොත් විසින් උදෙසුම් සහිත බොහෝ වැදූරුම් පෙර වුයු කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

88. බමුණ, යම්හේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අත් ගමකට යන්නේ ද, එ ගමකින් අත් ගමකට යන්නේ ද, යළි ඒ ගමින් සිය ගමට පෙරළා එන්නේ ද, එසේ වූ බහු “මම වූ කලි සිය ගමින් අසෝ ගමට ගියෙමි, එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ හුන්නෙමි, මෙසේ කීම, මෙසේ නිහඬ වීම. එ ගමකින් අසෝ ගමට ගියෙමි, එහි දු මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ හුන්නෙමි, මෙසේ කීම, මෙසේ නිහඬ වීම, ඒ මම එ ගමින් සිය ගමට ම පෙරළා ආයෙමි වෙමි” යි බහු මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාසිත වැ පිරිසිදු වැ දිත්ත වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පත වැ මොළොත් වැ කම්කම් වැ නිසලබව පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කරු පෙරු වුයු කදපිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි. මොනොවට තතු කෙරෙයි. හේ “අසෝ තැනැ මෙ බඳු නම් ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු ගොත් ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු අහර ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු සුව දුක් විඳිනෙමි වීම, මෙ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැනැ උපතීම, එහි ද මෙබඳු නම් ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු ගොත් ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු අහර ඇතියෙමි වීම, මෙ බඳු සුවදුක් විඳිනෙමි වීම. මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැවැ මෙහි උපතීම” යි මෙසේ එක් දෑයක් ද දෙ දෑයක් ද තෙ දෑයක් ද සිවු දෑයක් ද පස් දෑයක් ද දස දෑයක් ද විසි දෑයක් ද තිස් දෑයක් ද සෘෂ්ටි දෑයක් ද පනස් දෑයක් ද සිය දෑයක් ද දහස් දෑයක් ද සුවහස් දෑයක් ද බොහෝ පිරිහෙන කර් ද බොහෝ වැඩෙන කර් ද බොහෝ පිරිහෙන වැඩෙන කර් ද යි මෙසේ නොයෙක් වැදූරුම් පෙර වුයු කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙ පරිද්දෙන් අසුරු සහිත උදෙසුම් සහිත පෙර වුයු නොයෙක් වැදූරුම් කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

අයං ථො ඛාගමිණ, යඤ්ඤ පුරිමෙහි යඤ්ඤෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො ච,

89. ථො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනඛග්ගේ විගතුපක්කිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මතිසෙ ඝිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුත්ථප්පාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. ථො දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුද්ධිත අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණිතෙ සුවඡේණේ දුබ්බඡේණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති; ඉමෙ චත භොගෙතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වච්ඡුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පත භොගෙතා සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්තාගතා වච්ඡුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුප්පවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුද්ධිත අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණිතෙ සුවඡේණේ දුබ්බඡේණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

90. සෙය්‍යථාපි ඛාගමිණ, මජ්ඣෙහි සිංඝාවකෙ¹ පාසාදෙ. තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො ඝිතො පස්සෙය්‍ය මනුසෙස ගෙහං පටිසන්නො'පි තික්කමනෙතො'පි රථියා විතිසඤ්චරතො'පි මජ්ඣෙහි සිංඝාවකෙ¹ තිසින්නො'පි. තස්ස එවමස්ස, එතෙ මනුස්සා ගෙහං පටිසන්නති, එතෙ තික්කමිනාති, එතෙ රථියා විතිසඤ්චරතති, එතෙ මජ්ඣෙහි සිංඝාවකෙ¹ තිසින්නො'ති;

එවමෙව ථො ඛාගමිණ, භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනඛග්ගේ විගතුපක්කිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මතිසෙ ඝිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුත්ථප්පාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. ථො දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුද්ධිත අතික්කන්තමානුසකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණිතෙ සුවඡේණේ දුබ්බඡේණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති; ඉමෙ චත භොගෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වච්ඡුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා. -

1. මජ්ඣෙහි සිංඝාවකං

බමුණ, මේ පලමු දක්වුණු යඥානට වඩා මද කටයුතු ඇති වඩා මද කැඩින් සිදු කට හැකි, වඩා මහත් පල ද වඩා මහත් අනුභව ද ඇති යඥයෙක.

89. ඒ මහණ මෙසේ සිත සමාසිත වූ පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ කෙලෙස් නැති වූ උපකල්පන පන වූ මාදු වූ කම්මාන වූ නිසල බව පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තැබුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දකුණු ඉම ඉක්මැ දක්කැ හැකි දිවැසින්, ‘අහෝ මේ හවත් සත්ත්වයෝ කායදුෂ්ටිතයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුෂ්ටිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුෂ්ටිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්ථිකපවාද කළෝ ය. මිසදිව් ගතුවහ, මිසදිව් විසින් ගත් මිථ්‍යාමිත ඇතියහ. ඔහු කා බුන් මරණින් මතු සුවත් තොර, තපුරු කමින් උපත් ගති වූ (කම්යට තමන් යටත් බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන් වූ තීරයට වන්නෝ ය. මේ හවත් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවරිතයෙන් වාක්-සුවරිතයෙන් මනසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ. ආර්ථිකයට උපවාද නොකොළෝ ය. සම්මදිව් ගතුවහ. සම්මදිව් විසින් ගත් සිල් ඇ ඇතියහ. ඔහු කා බුන් මරණින් මතු හොබනා ගති ඇති සහ ලොච්චි වන්නෝ යැ’යි මරණාසන්න වූ ද එ කෙණෙහි පිළිසඳ ගතුවත් වූ ද හිත වූ ද උසස් වූ ද මනා පැහැසටහන් ඇති වූ ද නොමනා පැහැසටහන් ඇති වූ ද සුගතියට පැමිණි ද දුගතියට පැමිණි ද කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට හිය සතුන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිස් විසා ඉක්මැ සිටි දිවැසින් පහත් උසස් සුවත් දුරත් සුගි දුගි සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ බව කරා එළැඹූ සිටි සතුන් දකී.

90. බමුණ, යම්හේ සිවුමං හන්දියෙකැ මහල් ඇති ගෙයෙක් වන්නේ ද. එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ, ගෙ වදිනාවූහුන් ගෙන් නික්මෙනවූහුන් විපියෙහි ඇත මැත යන එනවූහුන් සිවුමංහන්දිය මැද හුන්නවූහුන් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට ‘මේ මිනිස්සු ගෙ වදිත්, මොහු ගෙන් නික්මෙත්. මොහු වෙයෙහි ඇත මැත යෙත්. මොහු සිවුමං-හන්දිය මැද හුන්නාහැ’යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ සිත මේ පරිද්දෙන් එකඟ වූ පිරිසිදු වූ දිවුන් වූ නිකෙලෙස් වූ උපකල්පන නැති වූ මොළොක් වූ කම්මාන වූ නිසල බව පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි, සතුන් ගේ මැරුම් දිනුම් දක්නා නුවණ ලබනුවට සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තැබුරු කෙරෙයි. හේ මිනිස් විසා ඉක්මැ වූ පිරිසිදු දිවැසින් ‘අහෝ මේ හවත් සත්ත්වයෝ කායදුෂ්ටිතයෙන් විසිදුසිරියෙන් මන්දුසිරියෙන් සුදුහ. අරිසුගුලනට දෙස් තැඟුහ. මිසදිව් ගතුවහ. මිසදිව් විසින් ගත් සදෙස් වත් ඇතියහ. ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු සුවත් පහ වූ තපුරු කමින් උපත් තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන් වූ තීරා වන්නහ. -

ඉමෙ වා පත භොජනො සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වප්පුවරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සත්තං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙත චක්ඛුනා විසුඤ්චන අභික්ඛන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණිතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සත්තෙ පාජනාති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤෙති අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහාතිස්සතරො ච.

91. භො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරිසොදායෙන අනභිගණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත ආසවානං ඛගඤ්ඤාය විතතං අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛසමුදයො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛතිරොණො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛතිරොධගාමිනීපට්ටද' ති යථාගුතං පජානාති. 'ඉමෙ ආසවා' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං ආසවසමුදයො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං ආසවතිරොණො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං ආසවතිරොධගාමිනීපට්ටද' ති යථාගුතං පජානාති. තස්ස එවං ජාතො ඵලං පස්සතො කාමාසවා'පි විතතං විමුච්චති. භවාසවා'පි විතතං විමුච්චති. අවජ්ජාසවා'පි විතතං විමුච්චති. විමුත්තසම්. විමුත්තමිති ඤ්ඤාණං භොති. ඩිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං නාපරං ඉත්තිත්තායා' ති පජානාති.

92. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, පබ්බතසබ්බෙතප උදකරහදො අවෙජා විප්පසන්නො අනාවිලො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො තීරෙ සිතො පස්සෙය්‍ය සිප්පිසම්බුකමපි සක්ඛරකථාලමපි මච්ඡගුමෙවපි වරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි. තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො උදකරහදො අවෙජා විප්පසන්නො අනාවිලො, තත්ත්මෙ සිප්පිසම්බුකා'පි සක්ඛරකථාලා'පි මච්ඡගුමො'පි වරන්ති'පි තිට්ඨන්ති පි'ති;

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, තික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරිසොදායෙන අනභිගණේ විගතුපක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත ආසවානං ඛගඤ්ඤාය විතතං අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති. 'සො ඉදං දුක්ඛන්ති' යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛසමුදයො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛතිරොණො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛතිරොධගාමිනීපට්ටද' ති යථාගුතං පජානාති. 'ඉමෙ ආසවා' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං ආසවසමුදයො' ති යථාගුතං පජානාති. 'අයං ආසවතිරොණො' ති යථාගුතං පජානාති. අයං ආසවතිරොධගාමිනීපට්ටද' ති යථාගුතං පජානාති.

එහෙත් මේ හවන් සත්තියෝ වූ කළි කාසුසිරියෙන් විසිසුසිරියෙන් මත්සුසිරියෙන් සුසුචක, අරිතට දෙස් නොනැඟුවක, සම්මද්වුත, සම්මද්වු විසින් ගත් සිල් ඇතිකරගන. මොහු කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොචි වත්තනා'යි මෙසේ මැරෙනු ලං වූ ද, පිළිසද ගත් කොණ්ඩ වූ ද, පහන් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සලකන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සලකන් ඇති වූ ද, සුගති පැමිණි ද, දුගති පැමිණි ද, කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සතුන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ මිනිස් වයා ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් උස් පහන් මනා පැහැති නොමනා පැහැති සුගි දුගි සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹා සිටි සතුන් දකී.

බමුණ, මේ වූ කළි පළමු දක්වුණු යඥයතට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල ද ඇති වඩා අනුකූල ද ඇති යඥයෙක.

91. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ පිරිසිදු වූ දිවුන් වූ නිකෙලෙස් වූ උපකෙලය පහ වූ මොළොක් වූ කම්කම් වූ නිසලබ්චි පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි, ආසුවයන්ගේ වැනැස්ම පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තතු කෙරෙයි. එසේ වූ හෙතෙමේ 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් උපදනා කරුණු යැ' යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ (දුක් වැනැස්මට අරමුණු වන) නිවනැ' යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ' යි ඇති සැටියෙන් දකී. මොහු ආසුවක යි ඇති සැටියෙන් දකී, මේ ආසුව ඉපැත්මට කරුණු යැ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ ආසුවනිරෝධයට අරමුණු වන නිවනැ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ ආසුවනිරෝධයට පමුණුවන පිළිවෙතැ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මෙසේ දන්තා මෙසේ දක්තා ඔහු ගේ සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, අපිඤ්චය කෙරෙන් ද මිදේ. එසේ මිදුණු කල්හි 'මා සිත ආසුව කෙරෙන් මිදිණැ'යි පස්වතුම් නුවණ වේ. බව උපත නැවැත්ණ. මහ බහිර වැසූ නිමැවිණ. සිවු සස්සි සිවු මගින් කළ සුතු සොළොස් වැදුරුම් කිස කොටැ නිමැවිණ. මේ කෙලෙස් තසනු පිණිස තවත් කළ සුතු දෙකක් නැතැ'යි හේ දකී.

92. බමුණ, යම්සේ කදු මුදුනෙක වූ, පහන්, වෙසෙසින් පහන්, නොබොර විලෙක් වන්නේ නම්, එහි ඉවුරු ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එය තුළැ හැසිරෙන ද සිවුනා ද සිප්පිබෙල්ලකුත් සක්බෙල්ලකුත් කැට කැබැලිතින් මස්කැලත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට මේ විල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොබොර ය. මෙහි "මේ සිප්පිහුත් සක්බෙල්ලෝත් කැටකැබැලිතින් මස් කැලත් හැසිරෙන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති"යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වූ පිරිසිදු වූ දිවුන් වූ නිකෙලෙස් වූ උපකෙලය පහ වූ මොළොක් වූ කම්කම් වූ නිසලබ්චි පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි ආසුවකයෙකුගේ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තැවුරු කෙරෙයි. හේ 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුකට කරුණැ' යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් වැනැස්මැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක්වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවක' යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවක ඉදහ යැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවනිරෝධය යැ' යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවනිරෝධයාමිනි පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී.

තස්ස එවං ජාතො ඵලං පස්සො කාමාසවා' පි විතතං විමුවචති,
හවාසවා' පි විතතං විමුවචති, අපියාසවා' පි විතතං විමුවචති, විමුත්තාසම්
විමුත්තමිති ඤාණං හොති, ඩිණං ජාති, මුසිතං මුහම්මරියං, කතං කරණියං,
නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති.

අයම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිමෙති යඤ්ඤාති අප්පට්ඨතරො ව
අප්පමාරම්භතරො ව මහානිසංසතරො ව, ඉමාය ව බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා-
සම්පදාය අඤ්ඤා යඤ්ඤාසම්පදා උත්තරිතරො වා පණිතතරො වා නස්මි'ති.

93. එවං වුත්තෙ කුටදන්තො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොච:
අභික්ඛන්තං හො ගොතමි, අභික්ඛන්තං හො ගොතමි, ඥෙය්‍යථාපි හො
ගොතමි තික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුලාසං
වා මහං ආවිසෙකධාය අනිකාමරො වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය: වික්ඛු-
මන්තො රුපාති දක්ඛිනාති, එවමෙව හොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන
ධම්මො පකාසිතො, එසාහං හගවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච
තික්ඛුසෙසං ව, උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං, එසාහං හො ගොතම සත්ත ව උසහසතාති
සත්ත ව චච්ඡතරසතාති, සත්ත ව චච්ඡතරිසතාති, සත්ත ව අජ්ජතාති
සත්ත ව උරබ්බසතාති මුඤ්චාමි, ජිවිතං දෙමි, හරිතාති වෙච තිණාති
බාදනතු සිතාති ව පානියාති පිචනතු සිතොච නෙසං වාතො උපවායතුති.

94. අථ ඛො හගවා කුටදන්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ආනුසුබ්බිකථං කපෙසි
සෙය්‍යථිදං? දුතකථං සීලකථං ඥානකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං
සංකිලෙසං තෙකමමෙව ව ආනිසංසං පකාසෙසි, යද්‍ය හගවා අඤ්ඤාති
කුටදන්තං බ්‍රාහ්මණං කල්ලවිතතං මුද්දවිතතං විනිවරණවිතතං උදග්ග-
විතතං පසන්නවිතතං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛාසිකා ධම්මදෙසනා, තං
පකාසෙසි: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මහං.

සෙය්‍යථාපි නාමි සුඛං වත්ථං අපහනකාලකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ග-
ණෙනාය, එවමෙවං කුටදන්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තස්මිං සෙව ආසනෙ විරජං
චිතමලං ධම්මවික්ඛුං උදපාදි: යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බන්තං
නිරොධධම්මනාති

95. අථ ඛො කුටදන්තො බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්මො, පත්තධම්මො
විදිතධම්මො පරිශොභාලකධම්මො තිණණ්ඩවිකිවෙජ්‍යා විගතකථංකපථා
වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පට්ඨයො සජ්ච්ඡාසනෙ හගවන්තං එතදවොච:
අභිවාසෙකු මේ හවං ගොතමො සවාසනාය හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසෙසතාති,
අභිවාසෙසි හගවා කුණ්ඨිතාසෙවන.

මෙසේ දත්තා මෙසේ දත්තා ඔහු සිත කාමාසුවයෙන් ද මිදෙයි. භවාසුවයෙන් ද මිදෙයි. අවිද්‍යාසුවයෙන් ද මිදෙයි. මිදුණු කල්හි ‘මිදුණේ ය’යි දැනීම වේ. “භවොත්පත්තිය නෂ්ණ විය. මගබන්ධන වැස නිමාවිණ. සිවුවහිත් කල යුතු කොළොස් කිස කොටැ නිමාවිණ. මේ බව පිණිස කල යුතු තව කිසිත් නැතැ” යි හේ දනී.

“බමුණ, මේ පළමු දත්තිය (සියලු) යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද කැතිත් සිදු කටහැකි, (එහෙත්) වඩා මහත් පල ද ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ද ඇති යඥය ය. බමුණ, මේ යාග සම්පතට වඩා මනෝඥයු උතුම් වූ අත් යාගසම්පතෙක් නැත.”

93. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි කුළුදත් බමුණු තෙමේ, “වහන්ස, දෙසුම මනා ම ය. වහන්ස, දෙසුම මනා ම ය. වහන්ස, යම්සේ යැව්කුරු කොට තැබුණු බදුතක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු යමක් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මුළාවුවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිනැ’යි අඳුරෙහි තෙල් පහතක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස, එසේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මට නොසෙක් අසුරින් දහම පැවැසිණ, වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද දහම ද බිත් සහන ද සරණ ගෙමි. වහන්ස, අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය උපාසකයකු කොට හවද ගෞතමයන් වහන්සේ මා දහ වදරණ සේක් වා. හවද ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ මම සත්සියක් ගොනුත් ද සත්සියක් නාමු වස්සන් ද සත්සියක් නාමු වැස්සියන් ද සත් සියක් එළුවන් ද සත්සියක් තරුණ බැටෙළුවන් ද මුදු ලමි. ඔවුනට දිවි දෙමි. නිල්තණ බුදිත්ව හි ද, සිහිල් පැත් බොත්ව හි ද, ඔවුනට සිහිල් පවන ද හමත්ව’යි කියායි.

94. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුළුදත් බමුණුහට දානකථා, සිරිකථා, ස්වකිකථා, කාමාදිකථා, කාමයන්සේ ලාමකබව, කාමයන්සේ කෙලෙසීම, තෙකබම්මයෙහි අනුසස් පැවසූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විවෙක කුළුදත් බමුණුහු (ඒ දහම ඇසීමෙන්) නිරෝග සිතැති වුවහ, මොළොක් සිතැති වුවහ, නිවරණයන්ගෙන් පහවූ සිතැත්තහ, ඔදවැඩියා පහත් සිතැත්තහ දත් සේක් ද, එකල්හි දුඛ සමුදය නිරෝධ මාගී යන බුදුවරුන්සේ යම් සාමුත්තමිකී බමිදෙයනාවක් වේ තම් එය පැවසූ සේක.

යම් සේ පිරිසිදු වූ පහ වූ කළු බව ඇති වතෙක් මොනොවට ම රදන් පිළිගන්නේ ද, එසේ ම කුළුදත් බමුණුහට එ අස්තෙහි ම, යමෙක් උපදානා සුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙන සුලු වේ යැ යි කෙලෙස් රජස් රහිත, කෙලෙස් මල රහිත දහම ඇස පහළ විය.

95. ඉක්බිති (මෙසේ) දුටු අරියස් දහම ඇති, පැමිණි අරියස් දහම ඇති, ප්‍රකට වූ අරියස් දහම ඇති, බැසැ ගත් අරියස් දහම ඇති, තිණ විසිකිස් ඇති, පහ වූ සැක ඇති, මුදුසස්තැ විකාරද බවට පැමිණි, පරප්‍රත්‍යය රහිත වූ කුළුදත් බමුණු තෙමේ ‘පින්වත් ගෞතම තෙමේ සෙට දිනට මසේ බත බිත් සහන හා ඉවසා වා’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුන්ණිමිභාවයෙන් එය ඉවසූ සේක.

97. අථ ඛො කුට්ඨනෙතො බ්‍රාහ්මණො හගච්ඡො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨංගංගනා හගච්ඡතං අභිවාදෙතො පදක්ඛිණං තතො පක්කාමි. අථ ඛො කුට්ඨනෙතො බ්‍රාහ්මණො තස්ස රතතියා අවචයෙන සතෙ යඤ්ඤවාපෙට්ඨනීතං බාදනීයං ගොජනීයං පටියාදපෙතො හගච්ඡො කාලං ආරොවාපෙසි: කාලො හො ගොතමි, නිට්ඨිතං හත්තන්ති.

98. අථ ඛො හගවා පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙතො පත්තච්චරං ආදග්ග සද්ධිං භික්ඛුසංඝස්ස යෙන කුට්ඨනාස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස යඤ්ඤවාපෙට්ඨනෙත්ථපසංකමි. උපසංකමිතො පඤ්ඤතො ආසතො නිසීදී. අථ ඛො කුට්ඨනෙතො බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මපමුඛං භික්ඛුසංඝං පණීතො බාදනීයෙන ගොජනීයෙන සත්තං සත්තස්සෙසි සමපවාරෙසි. අථ ඛො කුට්ඨනෙතො බ්‍රාහ්මණො හගච්ඡතං භුත්තං ඕනීතපත්තපාණිං අඤ්ඤතරං නිවං ආසනං ගතො එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කුට්ඨනං බ්‍රාහ්මණං හගවා ධම්මියා කථං සද්දස්සොති සමාදපෙතො සමුත්තරෙතො සමපහංගෙති උට්ඨංගංගනා පක්කාමිති.

කුට්ඨකප්පකතං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

97. ඉක්ඛිති කුඵදත් ඛමුණ්ණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවාසු නියා දතා හුතස්තෙන් නැති ඔබ වැදෑ පැදකුණු කොට නික්මුණේ ය. ඉන් පසු කුඵදත් ඛමුණ්ණ ඒ රැය ඇවෑමෙන් සිය යාගඤාලාගෙහි ප්‍රණීත බෞද්ධ භෞජ්‍ය පිළිගෙල කරවා, ‘පින්වත් ගෞතමසිති, දැන් කල් ය. බත කිමිගේ යැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දැන්වී ය.

98. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරාගෙහි නැදෑ පෙරෙව්වා පා සිටුවූ ගෙනා බිත් සහන කැටුව කුඵදත් ඛමුණ්ණගේ යාගාවාටය කරා එළඹී සේක. එළඹූ පැනැවු අස්නා වැඩිහුන් සේක. එකල්හි කුඵදත් ඛමුණ්ණ බුදුපාමොක් බික්සහන ප්‍රණීත බෞද්ධ භෞජ්‍යයෙන් සියතින් සැකැප්වී ය. පැවැරැවී ය. ඉන් පසු කුඵදත් ඛමුණ්ණ කෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වලඳු පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත්ඇත්තවුන් දතා, මිටි අස්නක් ගෙන එක් පසෙක හිඳැගත්තේ ය. එසේ හුන් කුඵදත් ඛමුණ්ණට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දූහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා ගුණදහම් ගත්වා ගුණදහම් වැඩිමෙහි උතත්ථු කොට ගුණ වදාරා සිත සතුටු කොට හුතස්තෙන් නැති නික්මී සේක.

සස්වනු කුඵදත් සුතුර නිමිගේ ය.

6. මහාලිසුන්.

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං තගවා වෙසාලියං විහරති මහාවිමනෙ කුටාගාරසාලායං.

තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බසුලා කොසලකා ව චුඤ්ඤා මාගධකා ව චුඤ්ඤා වෙසාලියං පටිවසනති කෙතච්ඡෙව කරණියෙන, අසොසාසං ඛො තෙ කොසලකා ව චුඤ්ඤා මාගධකා ව චුඤ්ඤා, “සමිණො ඛලු හො ගොතමො සක්කපුතො සක්කතුලා පබ්බජිතො වෙසාලියං විහරති කුටාගාරසාලායං. තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං සුලසාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුත්තනො: ‘ඉති’පි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධා භගවා’ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුග්ගිකං සසාමණ්ඩුඤ්ඤා පථං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ඛමමං දෙසෙති ආදිකල්පාණං මජ්ඣිකල්පාණං පරියොසානකල්පාණං සාත්ථං සම්පඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බුද්ධචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දසකං ගොති”ති.

2. අථ ඛො තෙ කොසලකා ව චුඤ්ඤා මාගධකා ව චුඤ්ඤා යෙන මහාවතං කුටාගාරසාලා තෙනුපසඬකමිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා නාහිතො භගවතො උපට්ඨාතො ගොති. අථ ඛො තෙ කොසලකා ව චුඤ්ඤා මාගධකා ව චුඤ්ඤා යෙනායසමා නාහිතො තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිංසො ආයසමන්තං නාහිතං එතදවොචු: “කහං හු ඛො හො නාහිත, එතරගි සො භවං ගොතමා විහරති? දසකකාමා හි මයං තං භවන්තං ගොතමන්ති.”

“අකාලො ඛො ආවුසො භගවන්තං දසකකාය, පටිසලුචිතො භගවා”ති.

අථ ඛො තෙ කොසලකා ව චුඤ්ඤා මාගධකා ව චුඤ්ඤා තත්ථෙව එකමන්තං නිසිදිංසු: “දිස්වා’ව මයං තං භවන්තං ගොතමං ගමිස්සාමා”ති.

3. ඔට්ඨිදෙධා’පි ලිච්ඡි මහතියා ලිච්ඡිපරිසාය සද්ධිං යෙන මහාවතං කුටාගාරසාලා යෙනායසමා නාහිතො තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිංසො ආයසමන්තං නාහිතං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සිතො ඛො ඔට්ඨිදෙධා’පි ලිච්ඡි ආයසමන්තං නාහිතං එතදවොච: “කහං හු ඛො භෂන්ත නාහිත, එතරගි සො භගවා විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො? දසකකාමා හි මයං තං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධන්ති.”

6. මහාලි සුත්‍රය

1. මං විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර අසල මහවෙහෙරෙහි කුලාරහල් මහ වෙහෙරෙහි වැඩා වසන සේක.

එ සමයෙහි වූ කලි කෙසෙල් රට වැසි බොහෝ බමුණු දුතයෝ ද මහද රට වැසි බොහෝ බමුණු දුතයෝ ද කිසි යම් ඇවැසි කරුණක් සොයා විසල් පුර (අවුත්) වෙසෙති. කෙසෙල් රටින් පැමිණි ද මහදරටින් පැමිණි ද එ බමුණු දුතයෝ රටේ පැතිරු පැවැති මේ කතාව ඇසූහ: (මේ බුදු කතාවෙන් බවුත් කතා වැටිණ.) “සැහැකුලෙන් නික් මැ පැවිදි වූ සැහැපුත් මහණ ගොසුම් තෙමේ වතාහි (මේ සමයෙහි) විසල්-පුර මහවෙහෙරෙහි කුලාරහල් වෙහෙර වෙසෙයි. ‘ඒ භාවත් තෙමේ මේ මේ කරුණුත් රහත් ය, සම්මාසම්මුදු ය, විද්‍යවරණ සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරපි ය, දෙව්මිනිස්සං භාග්‍යා ය, බ්‍රහ්ම ය, හඟවත් යැ’ යි ඒ පින්වත් ගොසුම්හු පිළිබඳ කලණ කීත් හඬ උස් වැ කැංගේ ය. ඒ පින්වත් ගොසුම් තෙමේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුත් සහිත මේ ලොව, මහණ බමුණන් සහිත දෙව් මිනිසුන් සහිත සත් වග තෙමේ ම වෙසෙයිනි දුත පසක් කොට (ලොවට) දන්වයි. හේ මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත අකුරු සපුර සහිත හැම ලෙසින් පිරිසුන් දහම් දෙසයි. පිරිසිදු බඩසර පමසයි. එ බුදු වූ රහතුන් දක්ම වූ කලි හිත වැඩ එළවනුයේ වෙයි” යනු යි.

2. ඉක්බිති, කෙසෙල් රටින් ද මහද රටින් ද පැමිණි ඒ බමුණු-දුතයෝ මහවෙහෙරෙහි කුලාරහල් වෙහෙරට එළැඹියහ. එ සමයෙහි නාහිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උවදු වෙති. ඉක්බිති ඒ දෙරටින් ම ආ බමුණු දුතයෝ නාහිත තෙරුන් කරු හියහ. හෙය, ‘පින්වත් නාහිත-යිනි, දන් ඒ පින්වත් ගොසුමාණන් කොහි වෙසෙත් ද? ඇපි වතාහි ඒ හවත් ගොසුමාණන් දක්නා පිස්සමින’ යි කිත.

“ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට (දන්) කල් නො වෙ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (දන්) පිළිසලනෙහි ගෙදුණු සේක් වෙයි” යි (නාහිත තෙරණුවෝ වදළහ.)

එ විට ඒ බමුණු දුතයෝ ‘අපි ඒ පින්වත් ගොසුමාණන් දකෑ ම යන්නම්හ’ යි එහි ම එක් පසෙකැ හිඳ ගත්හ.

3. බිඬ්ඬාලි ලිව්වි තෙමේ ද මහත් ලිව්වි පිරිසක් හා මහවතයට කුලාරහලට, එහි නාහිත තෙරුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළඹූ නාහිත තෙරුන් වැද පසෙකැ සිටියේ ය. පසෙකැ සිටි බිඬ්ඬාලි ලිව්වි තෙමේ ද නාහිත තෙරුන්ට “වහන්ස, දන් ඒ භාග්‍යවත් අරුත් සමාස්සම්මුද්‍රායන් වහන්සේ කොහි වසන සේක් ද? අපි ඒ බහවත් රහත් සම්මාසම්මුදුන් දක්නා පිස්සමෝ” යි මේ බස් කී ය.

“අකාලො ඛො මහාලි හගවන්තං දස්සනාය, පටිසල්ලීනො හගවා”ති. ඔට්ඨඥො’පි ලිච්ඡ්ඨි තතේව එකමන්තං නිසීදි. “දිස්වා ව අතං තං හගවන්තං ගමිස්සාමි අරහන්තං සමමාසමුද්ධානති.”

4. අථ ඛො සීහො සමණ්ණදදුපසා යෙනායසමා තාගිතො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො ආයසමන්තං තාගිතං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි. ‘එකමන්තං සීහො ඛො සීහො සමණ්ණදදුපසා ආයසමන්තං තාගිතං එතද්දෙවොච: එතෙ හන්තෙ කස්සප, සමඞ්ගුලා කොසලකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා මාගධිකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා ඉඩුපසඞ්කන්තා හගවන්තං දස්සනාය, ඔට්ඨඥො’පි ලිච්ඡ්ඨි මහතීයා ලිච්ඡ්ඨිපට්ටිසාය සද්ධිං ඉඩුපසඞ්කන්තො හගවන්තං දස්සනාය. සාධු හන්තෙ කස්සප ලහතං එසා ජතතා හගවන්තං දස්සනාය’ති.

‘තෙන හි සීහ, නිසෙද්දෙව හගවන්තො ආරොචෙහිති’. ‘එවං හන්තෙ’ති ඛො සීහො සමණ්ණදදුපසා ආයසමන්තො තාගිතස්ස පටිසල්ලීනො යෙන හගවා තෙනුපසඞ්කමිතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීහො ඛො සීහො සමණ්ණදදුපසා හගවන්තං එතද්දෙවොච: “එතෙ හන්තෙ සමඞ්ගුලා කොසලකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා මාගධිකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා ඉඩුපසඞ්කන්තා හගවන්තං දස්සනාය, ඔට්ඨඥො’පි ලිච්ඡ්ඨි මහතීයා ලිච්ඡ්ඨිපට්ටිසාය සද්ධිං ඉඩුපසඞ්කන්තො හගවන්තං දස්සනාය. සාධු හන්තෙ ලහතං එසා ජතතා හගවන්තං දස්සනාය”ති.

“තෙන හි සීහ විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙහි”ති.

“එවං හන්තෙ’ති ඛො සීහො සමණ්ණදදුපසා හගවන්තො පටිසල්ලීනො විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙහි. අථ ඛො හගවා විහාර නික්කමමි විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි.

5. අථ ඛො තෙ කොසලකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා මාගධිකා ව බ්‍රාහ්මණද්වතා යෙන හගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො හගවන්තා සද්ධිං සමෙමාදිංසු, සමෙමාදතීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙතො එකමන්තං නිසීදිංසු. ඔට්ඨඥො’පි ලිච්ඡ්ඨි මහතීයා ලිච්ඡ්ඨිපට්ටිසාය සද්ධිං යෙන හගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ඔට්ඨඥො ලිච්ඡ්ඨි හගවන්තං එතද්දෙවොච:

‘පුරිමාති හන්තෙ දිවසාති පුරිමඤ්ඤාති සුභාකඛන්තො ලිච්ඡ්ඨිප්පතො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතො මං එතද්දෙවොච: ‘යද්දෙව අතං මහාලි, හගවන්තං උපකිස්සාය විහරාමි ත විරං නිණි වස්සාති, දිඛ්ඛාති හි ඛො රුපාති පස්සාමි පිඨරුපාති කාමුපසංඝිතාති රජනීයාති. තො ව ඛො දිඛ්ඛාති සද්දාති සුණාමි පිඨරුපාති කාමුපසංඝිතාති රජනීයාති’ති. සත්තා-තෙව නු ඛො හන්තෙ සුභාකඛන්තො ලිච්ඡ්ඨිප්පතො දිඛ්ඛාති සද්දාති තාස්සොසි පිඨරුපාති කාමුපසංඝිතාති රජනීයාති උදුසු අසන්තාති’ ? ති.

“මහාලිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට දැන් නොකල් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිළිපලකෙහි යෙදී තිදිනා සේකැ”යි තෙරණුවෝ වදාළහ. ඔට්කඬු ලිව්ව් තෙමෙන් “ඒ භාග්‍යවන් අතීන් සමසක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ දැකූ ම යන්නෙමි”යි එහි ම එක් පසෙකැ හිඳූ ගත්තේ ය.

4. එකල්හි වතාහි සිංහ නම් හෙරණ නාහිත තෙරුන් කැර ගියේ ය. ගොස් තෙරුන් වැද, පසෙකැ සිටියේ ය. පසෙකැ සිටි හෙරණ තෙමි කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ කොසොල් රටින් ද මගද රටින් ද පැමිණැ සිටින බමුණු දූතයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි එළැඹියාහ. ඔට්කඬු ලිව්ව් ද මහත් ලිව්ව් පිරිසක් හා කැවු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස මෙහි එළැඹියේ වෙයි. කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ ජනමුළුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබතොත් මැනවැ”යි සැළ කෙළේ ය.

“සිංහය, එසේ වී නම්, තෙපි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කරව”යි (තෙරණුවෝ වදාළහ.) “එසේ ය, වහන්සැ” යි ම සිංහ හෙරණ තෙමි නාහිත තෙරුන්ට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැර ගියේ ය, ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදූ පසෙක සිටියේ ය. එසේ සිටි “වහන්ස, කොසොල් මගද යන දෙ රටින් පැමිණි මේ බොහෝ වූ බමුණු දූතයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියෝ වෙති. ඔට්කඬු ලිව්ව් ද මහත් ලිව්ව් පිරිසක් කැවු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියේ වෙයි. වහන්ස, මේ ජනමුළුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබතොත් මැනවැ”යි කී ය.

“සිංහය, එසේ නම් විහාරප්‍රාක්ෂායායෙහි (වෙහෙර ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි) අස්නක් පණවව”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

“එසේ ය වහන්සැ”යි ම සිංහ හෙරණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී වෙහෙර ඉදිරියේ සෙවණෙහි අස්නක් පැණවී ය. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙහෙරින් තික්මැ වෙහෙර ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි පැණවුණු අස්නැ වැඩැහුන් සේක.

5. ඉක්කිහි ඒ කොසොල් මගද දෙ රටින් ආ බමුණු දූතයෝ භාග්‍යවතුන් වෙත එළැඹියාහ, එළැඹූ ඔබ හා සතුටු වූහ. සතුටු වියැ යුතු සිහි කවුහු (සිතැ රැදැවියැ යුතු) කතා තිමවා පසෙකැ හිඳ ගත්හ. ඔට්කඬු ලිව්ව් ද මහත් ලිව්ව් පිරිස හා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹූ ඔබ වැදූ පසෙක හිඳූ ගත්තේ ය. එසේ පසෙකැ හිඳූ ගත් ම ඔට්කඬු ලිව්ව් තෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කී ය:

“වහන්ස, ඊසේ දවසැ ද එසිනුත් පෙර දිනවල ද ලිව්ව් පුත්‍ර සුතකඛතත තෙමේ මා වෙත ආයේ ය. අවුත් මට ‘මහාලිය, යම් දිනෙක ටටත් තුන් හවුරු පමණ වූ නොබෝ කලක් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරැ කොටැ විසිමි ද, ඒ කාලය තුළැ කමරස යුත් මිහිරි වූ, සිත් අලවන දෙව රු වූ කලි දිවිමි. වැලි කමරස ඇති, මිහිරි වූ, සිත් අලවන දෙව් හඬ නො ම ඇසිමි. සි කී ය. වහන්ස, ලිව්ව්පුත්‍ර සුතකඛතතයා ඇත්තා වූ ම මිහිරි කමරස ඇති සිත් අලවන දෙව් හඬ නො ඇසී ද ? තැන හොත් තැත්තාවූ ම එසේ වූ දෙව්හඬ නො ඇසී ද ?” (ගනු සි).

“සත්තානෙව ඛො මහලී සුත්තකිත්තො ලීඨවිපුත්තො දිඛොති සඤ්ඤා නානෙකාසි පිගරූපාති කාමුපසංභිතාති රජනියාති තො අසත්තාති” යි.

6. “කො ණු බො හතොන හෙතු කො පළිවගො, ගෙන සන්නානෙවි
 සුභකමනො: ලිව්විපුතො: දිබ්බාති සද්දාති නාකොසි පියරුපාති
 කාමුපසංගිතාති රජනියාති නො අසන්නාති ?” ති.

“ඉබ් මහාලී භික්ෂුනො පුරත්තිමය දිසාය එකංසභාවිතො සමාධි
 භොති දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජතීයානං,
 නො ච බො දිබ්බානං සඤ්ඤානං සචණ්දය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං
 රජතීයානං. සො පුරත්තිමය දිසාය එකංසභාවිතෙ සමාධිමහි දිබ්බානං
 රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජතීයානං, නො ච
 බො දිබ්බානං සඤ්ඤානං සචණ්දය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජතීයානං
 පුරත්තිමය දිසාය දිබ්බානි රූපානි පසානි පියරූපානි කාමුපසංහිතානි
 රජතීයානි, නො ච බො දිබ්බානි සඤ්ඤානි ඥානානි පියරූපානි කාමුපසංහිතානි
 රජතීයානි. භං කිස්ස භෙදා: එවං තෙතං මහාලී භොති භික්ෂුනො
 පුරත්තිමය දිසාය එකංසභාවිතෙ සමාධිමහි දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය
 පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජතීයානං, නො ච බො දිබ්බානං සඤ්ඤානං
 සචණ්දය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජතීයානං.”

7. පුත වපරං මහාලී භික්ඛුනො දක්ඛිණොද දිසාය-පෙ-පච්ඡීමාය
දිසාය-පෙ- උත්තරාය දිසාය-පෙ- උඤ්චමධො තිරිඨං එකංසතාවිතො
සමාති ගොති දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමමුපසංගිතානං
රජනීයානං, නො ච බො දිබ්බානං සල්ලානං සවණොය පියරූපානං
කාමුපසංගිතානං රජනීයානං, සො උඤ්චමධො තිරිඨං එකංසතාවිතො
සමාතිමති දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුපසංගිතානං
රජනීයානං, නො ච බො දිබ්බානං සල්ලානං සවණොය පියරූපානං කාමු-
පසංගිතානං රජනීයානං, උඤ්චමධො තිරිඨං දිබ්බාති රූපාති පස්සති
පිඤ්ඤාති කාමුපසංගිතාති රජනීයාති නො ච බො දිබ්බාති සල්ලාති
සුඤ්ඤාති පිඤ්ඤාති කාමුපසංගිතාති රජනීයාති, තං කිස්සං හෙතු ? එවං
හෙතං මහාලී ගොති භික්ඛුනො දක්ඛිණොද දිසාය-පෙ-උඤ්චමධො තිරිඨං
එකංසතාවිතො සමාතිමති දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුප-
සංගිතානං රජනීයානං, නො ච බො දිබ්බානං සල්ලානං සවණොය පියරූපානං
කාමුපසංගිතානං රජනීයානං.

8. ඉඩ මහාලී හික්කුණො පුරන්ධිමය දිසාය එකංගභාවිතො සමාධි
 භොති දිබ්බානං සද්දනං සචණ්දය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං,
 නො ච ඛො දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං
 රජනීයානං. ඥාය පුරන්ධිමය දිසාය එකංගභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානං
 සද්දනං සචණ්දය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, නො ච ඛො
 දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං.
 පුරන්ධිමය දිසාය දිබ්බාති සද්දනි සුණ්හති පියරූපාති කාමුපසංහිතාති
 රජනීයාති, නො ච ඛො දිබ්බාති රූපාති පස්සති කාමුපසංහිතාති රජනී-
 යාති. තං කිස්සං හෙතු: එවං හෙතං මහාලී භොති හික්කුණො පුරන්ධිමය
 දිසාය එකංගභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානං සද්දනං සචණ්දය පියරූපානං
 කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, නො ච ඛො දිබ්බානං රූපානං දස්සනාය
 පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං.

“මහාලිය, නැත්තා වූ දෙව් හඬ නො ව ඇත්තා වූ ම මිහිරි වූ, කමරස යුත් සිත් අදහා දෙව්හඬ ලිව්ව්පුනු පුනක්ඛත්තා තෙම නො ඇසී යැ”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

6. “වහන්ස, යම් ගෙයෙකින් ලිව්ව්පුනු පුනක්ඛත්තා නැත්තා වූ හඬක් නො ව ඇත්තා වූ ම, මිහිරි වූ, කමරස යුත්, සිත් අදහා දෙව්-හඬ නො ඇසී නම්, එයට හෙතු කවර යැ? ප්‍රත්‍යයය කවරයැ?” (සී මහාලී පුච්චික).

“මහාලිය, මෙහි මහණක්කු විසින් මිහිරි වූ, කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව් රූ දක්නා පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක්කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව්හඬ අසනු පිණිස සමාධිය වඩන ලද්දේ නො වෙයි ද, හේ එසේ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස නො වැ දෙව් රූ දක්නා පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වඩනා ලද කල්හි පෙර දිග වූ මිහිරි...දෙව් රූ දකී. එහෙත් මිහිරි...දෙව්හඬ නො අසයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, මහණ විසින් මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස නො වැ මිහිරි වූ...දෙව් රූ පිළිබඳ එක් කොටසක් ම පිණිස පෙර දිගට සමාධිය වඩන ලද කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

7. තවද මහාලිය, මහණකු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට,...පැය්මි දෙසට,...උතුරු දෙසට,...උඩ දෙසට,...යට දෙසට,...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට...උඩ දෙසට යට දෙසට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද කල්හි, මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දකී, එහෙත් මිහිරි වූ...දෙව්හඬ නො අසයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, එ මහණකු විසින් මිහිරි වූ ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට...උඩ දෙසට...යට දෙසට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩනා ලද කල්හි මෙය මෙසේ ම වෙයි.

8. මහාලිය, මෙහි මහණකු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි නම්, එසේ හෙ තෙම, මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ මිහිරි...දෙව්හඬ අසනු පිණිස පෙරදිගට එක් කොටසක් සමාධිය වැඩු කල්හි, පෙර දිග වූ මිහිරි...දෙව්හඬ අසයි. මිහිරි...දෙව් රූ නො ම දකී. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, මහණකු විසින් මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වැඩු කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එ හෙයිනි.

9. පුත ව පරං මහාලි භික්ඛුනො දක්ඛිණං දිසං-පෙ-පච්ඡිමං දිසං-පෙ-උත්තරං දිසං-පෙ-උඤ්ඤං තිරිසං එකංසභාවිතො සමාගි හොති දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, නො ච ඛො දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. සො දක්ඛිණං දිසං-පෙ-තිරිසං එකංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, නො ච ඛො දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. උඤ්ඤං තිරිසං දිබ්බාති සද්දං පුණංහි පියරූපාති කාමු-පසංහිතාති රජනීයාති, නො ච ඛො දිබ්බාති රූපාති පසංහි පියරූපාති කාමුපසංහිතාති රජනීයාති. තං කිංසං හෙතු? එවං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො දක්ඛිණං දිසං-පෙ-තිරිසං එකංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, නො ච ඛො දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං.

10. ඉධ මහාලි භික්ඛුනො පුරුජම්මං දිසං උභයංසභාවිතො සමාගි හොති දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. සො පුරුජම්මං දිසං උභයංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, පුරුජම්මං දිසං දිබ්බාති ව රූපාති පසංහි පියරූපාති කාමුපසංහිතාති රජනීයාති, දිබ්බාති ව සද්දං පුණංහි පියරූපාති කාමුපසංහිතාති රජනීයාති. තං කිංසං හෙතු? එවං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො පුරුජම්මං දිසං උභයංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං.

11. පුත ව පරං මහාලි භික්ඛුනො දක්ඛිණං දිසං-පෙ-පච්ඡිමං දිසං-පෙ-උත්තරං දිසං-පෙ-උඤ්ඤං තිරිසං උභයංසභාවිතො සමාගි හොති දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. සො දක්ඛිණං දිසං-පෙ-උඤ්ඤං තිරිසං උභයංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං. උඤ්ඤං තිරිසං දිබ්බාති රූපාති පසංහි පියරූපාති කාමුප-සංහිතාති රජනීයාති, දිබ්බාති ව සද්දං පුණංහි පියරූපාති කාමුපසංහිතාති රජනීයාති. තං කිංසං හෙතු? එවං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො උඤ්ඤං තිරිසං උභයංසභාවිතො සමාගිමගි දිබ්බානං රූපානං දක්ඛිණං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං, දිබ්බානං සද්දං සචණ්ඩං පියරූපානං කාමුපසංහිතානං රජනීයානං.

අයං ඛො මහාලි හෙතු අයං පච්චයො, යෙන සත්තංතො පුතකඩ්කො ලිච්චිපුතො දිබ්බාති සද්දං තාසෙසාගි පියරූපාති කාමුපසංහිතාති රජනීයාති නො අසත්තංති”ති.

12. “එතංසං නුත හත්තෙ සමාගිසාවතං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු භගවති බ්‍රහ්මචරියං වරන්ති”ති.

9. තව ද මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙවරු දක්නා පිණිස නොවූ මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස දකුණු දිගට...පැයීම දිගට...උතුරු දිගට...උඩට...යටට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නා පිණිස නොවූ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස දකුණු දිගට...උඩට යටට සරසට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මිහිරි වූ ...දෙව් රු නො දකී, (එහෙත්) මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මහාලිය, මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නට නොවූ මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනුට දකුණු දිගට...උඩට...යටට සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වැඩු කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

10. මහාලිය, මෙහි මහණක් වූ විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙවරු දක්නා පිණිස ද, මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස ද යන දෙ කොටස ම පිණිස පෙර දිගට සමාධිය වඩන ලද්දේ වෙයි. ද, හේ මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මෙසේ දෙ කොටස ම පිණිස (තමා විසින්) වඩනා ලද සමාධිය ඇති කල්හි මිහිරි වූ...පෙර දිග දෙව් රු ද දකී, මිහිරි වූ ...පෙර දිග දෙව් හඬ ද අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නට ද, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනුට ද යි මෙසේ මේ දෙ කොටස ම පිණිස පෙර දිගට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

11. තව ද මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ... දෙව් රු දක්නා පිණිස ද, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මේ දෙ කොටස ම පිණිස දකුණු දිගට...උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට සමාධිය වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ එසේ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මේ පරිද්දෙන් මේ දෙ කොටස ම පිණිස දකුණු දිගට...උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට (තමා විසින්) වඩනා ලද සමාධිය ඇති කල්හි, ...දෙව් රු ද දකී...දෙව් හඬ ද අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි (මෙසේ) මේ දෙකොටස ම පිණිස දකුණු දිගට... උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

මහාලිය, යම් මහසෙයකින් ලිවිල්ලිපු පුනක්කතායා තැන්තා වූ නොවූ ඇත්තා වූ ම මිහිරි, කමරසෙන් යුත් සිත් අදනා දෙව් හඬ නො ඇති ද, මේ එයට හෙතුව යැ, මේ එයට ප්‍රත්‍යය යැ”(සි පාඨානවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

12. “වහන්ස, භික්ෂුනු මෙසේ මේ සමාධින් පසක් කරනු පිණිස පාඨානවතුන් වහන්සේ වෙත බමුණ රකිත් යැ යි සිතමි” යි (මහාලි කී ය.)

13. ත ඛො මහාලි, එතාසං සමාධිභාවනානං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්ති. අනි ඛො මහාලි, අකුඤ්ඤා' ව ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්තිති.

14. කතාම පන තෙ භන්තෙ ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව, යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු භගවති බුහම්මරියං වරන්තිති.

15. ඉධ මහාලි, භික්ඛු තිණ්ණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා සොනාපන්නා හොති අවිනිපාතධම්මො නියතො සමබ්බාධිපරයණො. අයං'පි ඛො මහාලි, ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්ති.

පුත ව'පරං මහාලි, භික්ඛු තිණ්ණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා රහඤ්ඤමොහානං තත්ත්වනා සකදායාමී හොති සතිදෙව ඉමං ලොකං ආභන්ධා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. අයම්පි ඛො මහාලි, ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්ති.

පුත ව'පරං මහාලි, භික්ඛු ඔරමහාසියානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතීමකා හොති තත් පරිනිබ්බාසි අනාවතතිධම්මො තස්මා ලොකා. අයම්පි ඛො මහාලි, ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු මයි බුහම්මරියං වරන්ති.

පුත ව'පරං මහාලි, භික්ඛු අසවානං ඛයා අනාසවං චෙත්තොපිච්ඡිතති. පඤ්ඤාපිච්ඡිතති. දිට්ඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරිතා උපසම්පජ්ජිති. අයම්පි ඛො මහාලි, ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්ති.

ඉමෙ ඛො තෙ මහාලි ධම්මො උත්තරිතරො ව පණීතතරො ව යෙසං සච්ඡිකිරියානෙතු භික්ඛු මයි බුහම්මරියං වරන්ති"ති.

16. "අනි පන භන්තෙ මග්ගො, අනි පටිපදා එතෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියායා?"ති.

"අනි ඛො මහාලි, මග්ගො, අනි පටිපදා, එතෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියායා"ති.

13. “මහාලිය, මහණනු මේ සමාධීන් පසක් කරනු පිණිස මා කෙරෙහි බලසර නො රකිත්. මහාලිය, යම් දු පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර රකිත් නම්, ඒ වඩා උසස් වූ වඩා උතුම් වූ අතර වූ ම දහම් කෙතෙක් ඇතියහ” (සි භාග්‍යවදාන වගන්සේ වදාල සේක.)

14. වගන්ස, යමක් පසක් කරනු පිණිස භික්ෂුනු භාග්‍යවදාන වගන්සේ කෙරේ බලසර රකිත් නම් ඒ වඩා උසස් වූ වඩා උතුම් අත් දහමනු කවුරු ද?” (සි මහාලි පුළුවන.)

15. “මහාලිය, මේ සත්තා මහණ තෙමේ තුන් සංයොජනයන් (සකකායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සිලබ්බතප්පමාස යන තුන) නැසීමෙන් අපායතව නොවැටෙන සුලු, මානිවුම්නියාමයෙන් නිස්විත ගති ඇති, සම්බෝධිය (මතු තුන් මහ) පරම් ගතිය කොටැති, සෝවාන් පුගුලෙක් වේ ද, මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා කෙරෙහි බලසර සරත් නම්, ඒ මේ දහම ද (සෝවාන් මහ ද) යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ තුන් සංයොජනයන් නැසී යෑමෙන් රා දෙස් මොනො තුන තුනී වීමෙන් හෙදගාමි වේ. එක් වරක් ම මේ ලොවට අවුත් දුක් කෙලවර කෙරෙයි. මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරත් නම්, මේ දහම ද යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ ඔරමානිය (කාමගවය භජනය කරන) සංයොජන පස මුළුල්ල ම නැසීමෙන් ඔපපාතක අත්බව ලබන්නෙක් වෙයි. (ගුණාවාස බලලොවැ උපදින්නේ වෙයි.) එ බලලොවැ ම පිරිනිවෙන සුලු වෙයි. එ ලොවින් (තැවැත පිළිසද ගැනුම් විසින්) මෙහි නොඑන සුලු වෙයි. මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරත් නම්, මෙය ද උඩ කී සමාධීන්ට වඩා උසස්ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ ආසුටයන් නිමිණවීමෙන් ආසුට රහිත වූ අර්හත්තිඵල සමාධිය ද අර්හත්තිඵල ඥානය ද මේ අත්බවකි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් පසක් කොටැ ලැබ ගෙන වෙසෙයි. මහාලිය, යමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරත් නම්, මෙය ද යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

මහාලිය, මහණනු යම් දහම් කෙතෙකුත් පසක් කරන කරුණින් (පසක් කරනු පිණිස) මා වෙත බලසර කෙරෙත් නම්, මේ යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් වූ, වඩා උතුම් වූ ඒ දහමනු” යැ යි (වදාල සේක.)

16. (එ විට මහාලි තෙම) ‘වගන්ස, (ඔබ වදාල) මෙකී දහමින් පසක් කරනුවට මගෙක් ඇත්තේ ද? පිළිපැදීමෙන් ඇත්තේ ද?’ යි විමසේ ය.)

“මහාලිය, මේ දහම පසක් කරනුවට මගෙක් ඇත්තේ ය, පිළිපැදීමෙන් ඇත්තේ යැ” යි (භාග්‍යවදාන වගන්සේ වදාල සේක.)

17. “කතමො පන භතො මහො, කතමො පටිපදා, එතෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියායා?”ති.

“අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මහො, සෙය්‍යපිදං? සම්මාදිට්ඨි සම්මාසංකප්පො සම්මාචාරො සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජිවො සම්මාචාරාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි, අයං ඛො මහාලි මහො අයං පටිපදා, එතෙසං සච්ඡිකිරියාය.

18. එකදුතං මහාලි සමයං භොසම්මිසං විහරාමි ඤාසිනාරාමෙ. අථ ඛො ඤෙ පබ්බජිතා ඔණ්ඩිඤ්ඤා ව පරිබ්බජ්ජො ඤාලියො ව දුරුපතති-කතොචාරාසි යෙනානං තෙනුපසංකම්පු. උපසංකම්පිනා මම සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඕතා ඛො තෙ ඤෙ පබ්බජිතා මං එතදවොචුං. “කිනන්තුවො ආවුසො ගොතම, තං ජිවං තං සරිරං? උදාසු අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිර?”නති.

“තෙන භාවුසො සුණාථ සාමුකං මතසි කණ්ඨ තාඛිණ්ණාමි”ති.

“එවම්ආවුසො”ති ඛො තෙ ඤෙ පබ්බජිතා මම පච්චිකොසුං. අහං එතදවොචං;

19. ඉධාවුසො තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරතං සම්මාසම්මුද්ධො [යථා සාමඤ්ඤාඵලෙ එවං විත්ථාරෙතබ්බං] -පෙ-

තස්සිනම පඤ්චනිවරණේ පතිතෙ අත්තති සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමතස්ස කායො පස්සමානි. පස්සද්ධි-කායො සුඛං වෙදෙති සුඛිනො විතතං සමාධියති.

20. සො විච්චෙව්ව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමජ්ඣාතං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං භොති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො දුක්ඛො න්‍යාපකො වා න්‍යාපකතොචාරාසි වා කංසථාලෙ න්‍යාතියමුණ්ණොති ආකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨා-සකං සංඤ්ඤාස. සායං න්‍යාතියපිණ්ඩි සෙතනානුගතො සෙතනපරෙතො සනතර්ඛාතීන් පුටා සෙතනෙන, ත ව පඤ්ඤාණී.

එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං භොති.

17. “වහන්ස, මේ දහම් පසක් කරනුවට ඇති ඒ මග, ඒ පිළිපැදීම කවරේ ද?” (සි මහාලි පුඵවුත.)

එ පිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:

“ඒ මේ අර් අවැසි මග ම ය, එ නම: සමාග්දූෂේය, සමාග්දංකරාය, සමාග්වචනය, සමාග්කමාත්තය, සමාගාථ්වය, සමාග්ව්‍යායාමය, සමාග්-සමානිය, සමාග්කමානිය යන අට ය. මහාලිය, එකී දහම් පසක් කරනුවට මේ ම මග ය, මේ ම පිළිපැදීම ය.

18. මහාලිය, මම එක් කාලක කොසොඹෑ නුවරට නොදුරෙහි වූ කොසොඹාරාමයෙහි වෙසෙමි. එ කල මණ්ඩසා නම් පිරිවැර් ද, ලිඔවා පසක් දරන පිරිවැර්ජන්ත්‍ර අභාවැසි ජාලිය නම් පිරිවැර් ද සි මේ දෙ පැවිද්දේ මා වෙත එලැඹෑ මා හා සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිතැ රැදැවියැ යුතු කතා කිමවා පසකැ සිටියහ. පසෙකැ සිටි ඒ දෙ පැවිද්දේ “කිසිමක් ද ඇවැත්ති, ගොයුම් තෙමේ ‘ඒවයන්’ ගේ ම ද? ශරීරයන් ගේ ම ද? (ඒවයන් ශරීරයන් දෙක ම එකක් ද?) නොහොත් ඒවය එකෙකුත් ශරීරය අනෙකෙකුත් වේ ද?” සි විමාලහ.

“ඇවැත්ති, එසේ වී නම් අසවු. මොනොවට මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි” සි (මම කිමි.) ‘එසේ ය. ඇවැත්ති’ සි ඒ දෙ පැවිද්දේ මට පිළිවදන් දුන්න. මම මතු දක්වෙන මේ දෑ කියෙමි.

19. “ඇවැත්ති, රහත් වූ සම්මාසම්බුදු වූ...තථාගත තෙම ලොවැ පහළ වෙයි [සවැ සාමඤ්ඤාඵලසුත්‍රයෙහි ආ පරිදි ම විහාර කළ යුතු.]

තමා කෙරෙහි මේ නිවරණ පස කැසුණුවත් දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීත සිතැත්තයුගේ කය සංසිදෙයි. සංසුන් කයැත්තේ සුව පිදී. සුවැත්තයු ගේ සිත එකඟ වේ.

20. ගේ කාමයන් ගෙන් වෙන් වෑ ම සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් (ද) වෙන් වෑ ම, පිතකී සහිත විවාර සහිත, විවෙකයෙන් උපත්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු දහන් ලැබෑ වෙසේ. ගේ මේ කය ම විවෙකයෙන් උපත් පිතී සුවයෙන් තෙමයි, භාත්පසින් තෙමයි, පුරු ලයි, භාත්පසින් ජපථී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අග පසහින් සුත් මුළු-කයෙහි විවෙකජ පිතී සුවය පැතීරු වැදූ නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යම් සේ සමත් කිලිගෙත් හෝ කිලිගකුගේ අභාවැත්තෙක් හෝ ලොහොතලියෙක නාහසුණු බතා දිය ඉස ඉස පිළි කරන්නේ ද, ඒ නාහසුණු පිඩි කා වැදුණු දිය ඇත්තේ ගැම තැන ම දියෙන් සුකත වූයේ, ඇතුලතත් පිටතත් සහිත වෑ හැමතැනම දියෙන් පැතීරු ගියේ, දියත් නො වගුරුවන්නේ වේ ද,

ඇවැත්ති, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, භාත්පසින් තෙමයි, පුරු ලයි භාත්පසින් ජපථී කෙරෙයි. සියලු අග පසහ ඇති ඔහුගේ මුළුකයෙහි විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතීරු වැදූ නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

යො භු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්‍යාණං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය තං ජිවං තං සරිරන්ති වා අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වා?ති.

යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්‍යාණං තස්සෙතං වචනාය තං ජිවං තං සරිරන්ති වා අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වාති.

අතං ඛො පනෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අප ව පතාහං න වදාමි තං ජිවං තං සරිරන්ති වා අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වාති.

21. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු විතක්කච්චාරුතං වූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පසාදනං වේතසො එකොදිහාවං අවිතක්කං අවිචාරං යමාධිජං පිතිසුඛං දුතීයජ්ඣානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

22. සෙය්‍යථාපි ආවුසො උදකරහදෙ ගමහිරෙ උබ්භිදදකො - [ගථා සාමඤ්ඤඵලෙ එවං විජාරෙතබ්බං.]

තාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙත වාරිතා අපච්චං අස්ස, එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

23. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු පිතියා ව විරුතා උපෙක්කකො ව විහරති සතො සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙත පටිසංචෙදෙති, යං තං අරියො ආචික්ඛන්ති: උපෙක්කකො සතිමා සුඛවිහාරීති තතීයජ්ඣානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිප්පිතීකතන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිඤ්චි සම්බාවතො කායස්ස නිප්පිතීකතන සුඛෙන අපච්චං ගොති.

24. සෙය්‍යථාපි ආවුසො උප්පලිතියං වා පදුමිතියං වා - පෙ-., පුණ්ඩරිකාතං වා සිතෙත වාරිතා අපච්චං අස්ස.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, 'ඒ ම ජීවයා ඒ මා ශරීරයා' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකා' යි හෝ ඔහු විසින් කියන්නට යුතු දෑ" යි මම් ඇසිමි.

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් මා යා' යි හෝ 'ඒ වෙත වෙත දෙකෙකා' යි හෝ කියනු ඔහුට යුතු යැ" යි (දෙ පාවිද්දේ කීහ.)

ඇවැත්ති, මම් වූකලි මෙසේ දැනිමි මෙසේ දැකිමි. එහෙත් මම් 'හේ ම ජීවයා, හේ ම ශරීරයා' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකා' යි හෝ නො කියමි යි (මම් කීමි.)

21. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙමේ විතකී විවාර සංහිදීමෙන් සිය සතන්හි උපත්, සිය සතන් පහද වන සිත එකඟ බව ඇති, විතකීය තැනී විවාරය තැනී, සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතියෙන් සුවයන් ඇති, දෙවෙනි දහනට පැමිණෑ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතිසුවයෙන් තෙමයි. හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. ඔහු කයා විවෙකජ ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

22. ඇවැත්ති, යම් සේ යටා උල්පතින් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරු විලෙක් මේ ද, [යටා සාමඤ්ඤඵල සුත්‍රයෙහි ආපරිදි මේ තැන විස්තර කළ යුතු.]

ඒ මුළු විලෙහි ශීතල ජලය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත්තේ ද, ඇවැත්ති, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතිසුවයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිර ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයෙහි සමාධියෙන් උපත් ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

23. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙමේ ප්‍රීතියෙන් ද සංහිදීමෙන් උපෙක්ඛායෙන් ද යුතු වා, සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුතු වැ වෙසෙයි. සුවය ද කසින් විදී. ආර්යයෝ යම් ධ්‍යානයක් ගෙනු නොව ගෙන ධ්‍යාන-ලාභියා ඇරැබූ 'උපෙක්ඛාව ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිහරණ ඇත්තේ ය' යි කියත් ද, හේ එසේ වූ ඒ තෙවෙනි දහනට පැමිණෑ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරාලයි. හැම තැන ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

24. ඇවැත්ති, යම් සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ... පබරවලා හෝ සිහිල් දියෙන් පැතිර නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද,

එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපටිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාං පරිසංඤ්ඤාං පරිපුරති පරිපථරති. නායං කිංඤ්ඤාං සංඛාරා-
වතො කායස්ස නිපටිතිකෙන සුඛෙන අපච්ඡටං හොති.

යො භු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා ? ති.

"යො යො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා" ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි, එවං පස්සාමි. අථ ච පතාහං ත වදාමි 'තං ජීවං තං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා ති.

25. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ච පතානා දුක්ඛස්ස ච පතානා පුඤ්ඤාං සොමනස්සද්දොමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛමිත්තං උපෙක්ඛා-
සතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සං ක්කාතං උපසම්පජ්ජා මිහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධො වෙතස්ස පරියොදානෙන ඵරිත්වා නිසින්නො හොති. නායං කිංඤ්ඤාං සංඛාරවතො කායස්ස පරිසුද්ධො වෙතස්ස පරියොදානෙන අපච්ඡටං හොති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ඕදානෙන වජේන සසිතං පාරුඤ්ඤාං නිසින්නො අස්ස, නායං කිංඤ්ඤාං සංඛාරවතො කායස්ස ඕදානෙන වජේන අපච්ඡටං අස්ස, එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධො වෙතස්ස පරියොදානෙන ඵරිත්වා නිසින්නො හොති. නායං කිංඤ්ඤාං සංඛාරවතො කායස්ස පරිසුද්ධො වෙතස්ස පරියොදානෙන අපච්ඡටං හොති.

යො භු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා ? ති.

"යො යො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා" ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අථ ච පතාහං ත වදාමි 'තං ජීවං තං සරිරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති' වා ති.

එසේ ම, ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙක සම ම නික්මුනික සුඛයෙන් තෙමසි,
භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, මුළුල්ල ම සාසි කෙරෙයි. ඔහු මුළු කතෙසි
නික්මුනික සුඛයෙන් පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යමෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, 'ඒවයත් හේ ම
යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ' යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි
ඔහු විසින් කියන්නට යුතු වේ දැයි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දැක්නේ
නම්, 'ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක,
ශරීරය අනෙකෙකැ' යි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු යැ" යි [දෙ
පිරිවැරියෝ කිත.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැකිමි. එහෙත්
මම 'ඒවයත් හේ ම ය, ශරීරයත් හේ මැ යැ' යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක,
ශරීරය අනෙකෙකැ' යි හෝ නො කියමි.

25. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම සුඛ වේදනාව ද දුක් වේදනාව ද
දුරු ලිමෙන්, පලමු කොට ම සොමනස් භෞමිකස් දෙක පහ වීමෙන්, දුක්
තොවූ සුඛ ද තොවූ, උපේක්ෂාක්ෂාතියෙන් පිරිසිදු වූ සිවු වන දහන
ලැබූ වෙසෙයි. හේ මෙ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු ගෙන
සුන්නේ වෙයි. ඔහු සියලු කයා පිරිසිදු පබසර සිතින් නොපහස්නා ලද
කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යමෙක් පුරුෂයෙක් සුදු වතින් හිස ඇතුළු මුළු කය ම
වනා ගෙන සුන්නේ වේ නම්, ඔහු මුළු කතෙසි සුදු වතින් වැද නොගත්
(නොවැසුණු) කිසි ද කැනෙක් නො වන්නේ ද, ඇවැත්ති, එසේ ම
මහණතෙම මෙ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු ගෙන සුන්නේ වෙයි.
ඔහු මුළු කය පිරිසිදු පබසර සිතින් නොපහස්නා ලද කිසි ද කැනෙක්
නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, 'ඒවයත්
හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ' යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක, ශරීරය
අනෙකෙකැ' යි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු දැයි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්,
'ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක,
ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු යැ" යි [දෙ
පිරිවැරියෝ කිත.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැකිමි. එහෙකුදු
වූවත් 'ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ' යි හෝ 'ඒවය අනෙකෙක,
ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ මම නො කියමි යි [මම කිමි.]

26. පුන ඵ පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිසොද්ධෙ අභිච්ඡෙදෙ විගභුපකානිපලසෙ මුද්දානෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජනපත්තං ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො එවං පජානාති ‘අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතූමමහාභුතිකො මාතාපෙතතිකාසමිහවො ඔදනකුම්මාසුපවිසො අනිවුච්ඡාදනපරිමෙදානං ගෙදනපිඤ්ඤාසනාධිපතො. ඉදංඤ්ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො මණ්ණි වෙච්චියො -පෙ- සබ්බාකාර-සම්පන්නො, තත්‍ර සුත්තං ආවුතං නිලං වා -පෙ- පණ්ඩුසුත්තං වා, තමෙතං වක්ඛමා පුරිසො තස්ථෙ කරිනිං පට්ඨවෙකෙඛය්‍ය ‘අයං ඛො මණ්ණි වෙච්චියො -පෙ- සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්‍ර සුත්තං ආවුතං නිලං වා -පෙ- පණ්ඩු-සුත්තං වා’ති. එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති -පෙ- සො එවං පජානාති ‘අයං ඛො මෙ කායො රුපි -පෙ- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති’.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලනත්‍ර ඛො තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරිරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති’ වා” ? ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ල-තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරිරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති’ වා” ති.

අතං ඛො පනෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අථ ච පනාහං න ‘වදාමි ‘තං ජීවං තං සරිරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති’ වා” ති.

27. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනිමිත්තනාය විතතං අභිනිහරති -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො මුඤ්ජමා ර්හිතං පබ්බාතෙය්‍ය -පෙ- එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනිමිත්තනාය විතතං අභිනිහරති -පෙ- සො ඉමමා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති -පෙ- අභිනිත්ථිං.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලනත්‍ර ඛො තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරිරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති’ වා” ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ල-තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරිරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති’ වා” ති.

26. ඇවැත්ති, තව ද ඒ මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිපි පහ වූ සිය කල්හි, පහ වූ විනෝදාපකල්ප ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, පිදුණා-භාවතාවට යොග්‍ය වූ කල්හි, ස්ථිත කල්හි, නිසලබවට පැමිණි කල්හි, විවිසුන්වුවණ පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි. එය අතට නමා හරී. හෙ තෙම 'මගේ මේ කය වූ කලි රූපවත් ය. සිවු මහාභූතයන්ගෙන් සෑදුණේ ය. මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණ්ණයෙන් උපන්නේ ය. බත් කොමු ඇ අහරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරහුවට සුවදවිලෙවුන් ඉලියා යුතු බව ද, ලෙඩ දුරුලතුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ යුතු බව ද, එසේ කළ ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ ස්වභාවය කොටැත්-ගේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැදුණේ යැ'යි මෙසේ දන ගනී. ඇවැත්ති,... සියලු අසුරින් පිරිසුන් වෙරෙළමිණෙක් යම් ගේ ද එහි නිල් හුයෙක්... පඬුවන් හුයෙක් හෝ අවුනන ලද්දේවේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එය අනෙකි කොට 'මේ... සියලු අසුරින් පිරිසුන් වෙරෙළ මිණෙක. මෙහි නිල් පැහැ හුයෙක් හෝ... පඬුවන් හුයෙක් හෝ අවුනන ලද සි සලකා බලන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... විවිසුන්වුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ 'මගේ මේ කය විනාසී රූපවත් ය... මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැදුණේ යැ'යි මෙසේ දන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම් මෙසේ දක්නේ නම්, 'එය ම ජීව යැ, එය ම ශරීර යැ' යි හෝ 'අනෙකෙක් ජීව යැ අනෙකෙක් ශරීර යැ'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු ද? [සි මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය දනිමි, මෙය දකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

27. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... මනෝමය ශරීරයක් මවනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... ඇවැත්ති, යම්ගේ මිනිසෙක් මුදු තණ ගසකින් තණබඩය බැහැර කරන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම සිත මෙසේ සමාසිත කල්හි... මනෝමය ශරීරයක් මවන්නට සිත යොමු කෙරෙයි... හේ මේ කයින්... නො පිරිහුණු ඉදුරන් ඇති අත් කයක් මවයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු ද? යි [මම ඇසිමි].

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

අහං ඛො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාමි. අථ ච පතාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වාති.

28. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතතං අභිනීහරති -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො දුෂෙකං කුම්බකාණො වා කුම්බකාරනෙතවාසී වා හුපරිකම්මකතාය මහතිකාය යං යදෙව භාජනවිකත්. ආකඤ්ඤාය තං තදෙව කතරොය -පෙ- එවිමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතතං අභිනීහරති -පෙ- සො අනෙකවිතිකං ඉද්ධිවිධං පච්චිනුතොති -පෙ- යාවමුභමලොකාපි කායෙත චසං වනෙතති.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලනානු ඛො තස්සෙතං චචතාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා?ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං තස්සෙතං චචතාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

අහං ඛො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාමි. අථ ච පතාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වාති.

29. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- දිබ්බාය සොතධාතුයා විතතං අභිනීහරති -පෙ- සො දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ- උභො සද්දෙ හුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො අභිකම්මකපටිපත්තො, සො හුණෙය්‍ය හෙරිකද්දුමි -පෙ- තස්ස එවමිසං හෙරිකද්දු ඉතිපි -පෙ- එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- දිබ්බාය සොතධාතුයා විතතං අභිනීහරති -පෙ- සො දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ- උභො සද්දෙ හුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සනාතිතෙ ව.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලනානු ඛො තස්සෙතං චචතාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වාති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං තස්සෙතං චචතාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

අහං පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාමි. අථ ච පතාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වාති.

ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය දනිමි, මෙය දකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

28. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සාද්ධි කොටස් ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... ඇවැත්ති, යම්ගේ දක්ෂ වූ කුමලෙන් හෝ කුමලක්ෂු අතැවැත්ගෙන් මොනොවට සකස් කල මැටිගෙන් යම් යම් ම බදුන් වෙසෙසක් කැමැති වන්නේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද... ඇවැත්ති, එසේ ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සාද්ධි කොටස් ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ අනෙකෙක වූ සාද්ධි කොටස් පසක් කෙරෙයි (ලබයි)... බබලොව දක්වාත් කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ ඔහු විසින් මෙය කියන්නට හුතු ද ?'යි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට හුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය දනිමි, මෙය දකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

29. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ දිවකතින්... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද උභය ශබ්ද ම අසයි... ඇවැත්ති, යම්ගේ ඕනිගෙන් දික් මහතට පිළිපන්නේ නම්, හේ බෙරහඬත්... අසන්නේ ද, 'මේ බෙරහඬැ'යි... ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ඇවැත්ති, ඒ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ දිවකතින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුරු වූ ද මහා වූ ද උභය ශබ්ද ම අසයි

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට හුතු ද ?'යි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට හුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය දනිමි මෙය දකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

30. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ-
 වේතොපරියක්ඛණං චිත්තං අභිනිහරති -පෙ- සො පරසත්තානං පර-
 පුක්ඛලානං වේතසා වේතො පරිච්චි පජානාති. සරාගං වා චිත්තං සරාගං
 චිත්තනති පජානාති -පෙ- අවිමුක්තං වා චිත්තං අවිමුක්තං චිත්තනති
 පජානාති. සෙය්‍යපාපි ආවුසො ඉප්පි වා පුරිසො වා -පෙ- ආදාසෙ වා
 -පෙ- උදකප්පෙත සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවේකකම්මානො සකණිකං වා
 සකණිකනති ජාතෙය්‍ය, අකණිකං වා අකණිකනති ජාතෙය්‍ය, එවමෙව
 ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- වේතොපරියක්ඛණං
 චිත්තං අභිනිහරති -පෙ- සො පරසත්තානං පරපුක්ඛලානං වේතසා
 වේතො පරිච්චි පජානාති, සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තනති පජානාති
 -පෙ- අවිමුක්තං වා චිත්තං අවිමුක්තං චිත්තනති පජානාති.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලනහු
 ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති' වා ? ති.

"යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ල-
 නස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති' වා" ති.

අහං පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අප ච පනාහං
 න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති'
 වා ති.

31. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ -පෙ- පුබ්බෙ-
 නිවාසානුස්සතික්ඛණං චිත්තං අභිනිහරති -පෙ- සො අනෙකවිතිතං
 පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපීදං එකමපි ජායං -පෙ- අනෙකෙ'පි
 සංවච්චවච්චකප්පො අමුත්තාසිං එවන්තාමො එවංගොතෙතො -පෙ- ඉති
 සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලනහු
 ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං
 අඤ්ඤං සරීරනති' වා ? ති.

"යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ල-
 නස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති' වා" ති.

අහං පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අප ච පනාහං
 න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති'
 වා ති.

32. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ-
 සත්තානං චුත්ථපජාතක්ඛණං චිත්තං අභිනිහරති -පෙ- සො දිබ්බෙත
 චික්ඛුතො -පෙ- සතෙත පස්සති විචම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ -පෙ-
 සුගතෙ දුක්ඛතෙ සථාකම්මපතෙ සතෙත පජානාති.

30. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... පරසින් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ අත් සතුන්ගේ අත් පුතුලන්ගේ සිත් තම සිතින් පිරිසිදු දැනී. හේ සරාස සිත සරාස සිතා සි ද දැනී... නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතා සි ද දැනී. ඇවැත්ති, ... සත්‍යයන් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ යමෙක් කාටපතෙක හෝ... දිග බඳුනෙක හෝ මුළුසටහන පිරික්සා බලනුයේ තලකාලාල් සහිත වුවක් තලකාලාල් සහිත යා සි දන ගන්නේ ද, තලකාලාල් රහිත වුවක් තලකාලාල් රහිත යා සි දන ගන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... පරසින් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ අත් සතුන්ගේ අත් පුතුලන්ගේ සිත තම සිතින් පිරිසිදු දැන ගනී. හේ සරාස සිත සරාස සිතා සි ද... නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතා සි ද දැන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ කියන්නට යුතු ද ?යි [මම් ඇසිමි.]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ කියන්නට යුතු යා'යි [පිරිවැජ්ජයෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම් වූ කලි මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැනිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ නො කියමි.

31. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... පෙර වූ කද පිළිවෙල දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ එක් ජාතියක් ද... නොගෙක් සංවර්තවිවර්ත කල්ප ද යන අනෙක-වඩ පුළුන්වාරය සිහි කරයි. 'අහෝ තැන මෙතම ඇත්තෙම මෙබඳු ගොත් ඇත්තෙම වීම... මෙසේ ආකාරසහිත උද්දෙය සහිත නොගෙක් වැදූරම් පෙර වූ කද පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු ද ?යි [මම් ඇසිමි.]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැනී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ කියන්නට යුතු යා'යි [පිරිවැජ්ජයෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම් වූ කලි මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැනිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මා යා, ශරීරයන් හේ මා යා'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකා'යි හෝ මම් නො කියමි.

32. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි... සත්තියන්ගේ වූති උපපත්ති දන්තා නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි... හේ... දිවැසින් මැරෙන මැරී උපදනා... කම් වූ පරිදි සුගතියට දුගතියට පැමිණි සත්තියන් දැන ගනී.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පබ්බතගභේඛපෙ උදකරහදෙ අවේන් විප්පසනො අනාවිලො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො තීරෙ සිතො පසෙය්‍ය සිප්පිසල්ලුකම්පි සකකරකථලම්පි මච්ඡගුමඛම්පි වරනනම්පි තිට්ඨනනම්පි, තස්ස එවමස්ස: අයං ඛො උදකරහදෙ අවේන් විප්පසනො අනාවිලො, තත්ත්මෙ සිප්පිසල්ලුකා'පි සකකරකථලා'පි මච්ඡගුමඛා'පි වරනන'පි තිට්ඨනන'පිති, එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු සමාහිතෙ විතො-පෙ-ආසවානං බසස්සණංඝ විතං අභිනීගරති අභිනීනනාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං පජානාති -පෙ- අයං ආසවනිරෝධගාමීනී පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවා'පි විතං විමුච්චති, භවාසවා'පි විතං විමුච්චති, අපිජාසවා'පි විතං විමුච්චති, විමුත්තසම් විමුත්තමති ස්‍යණං භොති. 'ඛිණං ජාති, වුසිතං ඩුඝමචරිතං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථතතයාති පජානාති.

33. යො ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වා' ?ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, න කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වා’”ති.

අතං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අථ ච පතාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

34. ඉදම්චොච ගගවා. අතතමතො ශිට්ඨඥො ලිච්ඡි ගගවතො හාසිතං අභිනන්දීති.

මහාලිපුතනං නිට්ඨිතං ජට්ඨං.

ඇවැත්ති, යම්සේ කුසුමුදුනෙක වූ, පහන් වූ, වෙසෙසින් පැළඳුණු, ඔබර නොවූ දිය විලෙක් වන්නේ ද, එහි ඉවුර ඇස් ඇති කිසියෙක් සිටියේ එය තුළා හැසිරෙන ද සිටුනා ද සිප්පි බෙල්ලකුත් සක්බෙල්ලකුත් කැටකැබිලිතින් මත්ස්‍යසමූහත් දක්නේ ද, එසේ දක්නා ඔහුට ‘මේ දිය විල පහන් ය. වෙසෙසින් පැහැදුණේ ය. නො කැලැබුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිකුත් සක්බෙල්ලෝත් කැටකැබිලිතින් මත්ස්‍ය සමූහයෝත් හැසිරෙන්නෝ ද සිටින්නෝ ද වෙති’යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි ආසුරාසනාදායක පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇතිකැටියෙන් දනී...මේ ආසුර නිරෝධායාමිනී ප්‍රතිපත්තිය යැ’යි ඇති කැටියෙන් දනී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහු සිත කාමාසුරය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත භවාසුරය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත අපිඤ්ඤාසුරය කෙරෙන් ද මිදේ. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යැ යි දැනීම වේ. ‘භවෝත්පත්තිය නිමිණ විය. මහ බලියර වැස නිමැවිණ. කලයුතු ද කරණ ලදී. මේ රහත් බව පිණිස අත් කටයුත්තෙන් නැතැ’යි හේ දනී.

33. ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දනී නම්, ‘ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ’යි හෝ ‘ඒවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ’යි මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු දැයි [මම් ඇසිමි]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දනී නම්, ‘ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ’යි හෝ ‘ඒවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ’යි හෝ කියන්නට ඔහුට යුතු නො වේ” [යැ යි දෙපිරිවැජ්ඣනට මම් කිමි.]

ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දනිමි. ඒහෙත් ‘ඒවයත් හේ මැ යැ, ශරීරයත් හේ මැ යැ’යි හෝ ‘ඒවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ’යි කියා හෝ මම් නො කියමි. [මෙසේ ඒ දෙපිරිවැජ්ඣනට මම් කිමි.]

34. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේක. ඔට්ඨාන ලිව්වි තෙමේ සතුටු සිතැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගත්තේ ය.

සවන මහාලි සුත්තය නිමිසේ ය.

7. ඡාලිය සුත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගචා ණොසමබ්බං විහරති ණොසිතාණාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙව පබ්බජිතා මණ්ඩිසෙතා ච පරිබ්බාජකො ඡාලිසො ච දුරුපතතිකතෙනවාසී යෙන හගචා තෙනුප-සබ්බමිංසු. උපසබ්බමිනිං හගචතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙතා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා ඛො තෙ ථෙව පබ්බජිතා හගචන්තං එතදවොචු: “කීනහු ඛො ආට්ටිසො ගොතමි තං ජිවං තං සරිරං? උදුහු අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරං?”ති.

2. තෙන ආට්ටිසො සුණාථ. සාධුකං මනසි කරොථ, හාසිසාමි’ති. ‘එවමිංට්ටිසො’ති ඛො තෙ ථෙව පබ්බජිතා හගචතො පච්චසොංසුං. හගචා එතදවොච:

3. ඉධාට්ටිසො තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සමමාසමුද්ධො -පෙ- (ගථා සාමිඤ්ඤාචල ඵලා චිත්තාරෙතබ්බං). එවං ඛො ආට්ටිසො හික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති.

4. කථං ච ආට්ටිසො හික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරො හොති? ඉධාට්ටිසො හික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාති හොති -පෙ- එවං ඛො ආට්ටිසො හික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරො හොති.

5. කථං ච ආට්ටිසො හික්ඛු සතිසම්පජ්ඤෙඤාන සමන්තාගතො හොති? ඉධාට්ටිසො හික්ඛු අභිකක්කන්ත පටික්කන්ත සම්පජ්ජානාටී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ -පෙ- එවං ඛො ආට්ටිසො හික්ඛු සතිසම්ප-ජ්ඤෙඤාන සමන්තාගතො හොති.

6. කථං ආට්ටිසො හික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධාට්ටිසො හික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපාරිභාරිකෙන චිචරෙන -පෙ- එවං ඛො ආට්ටිසො හික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

7. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකබ්බෙන සමන්තාගතො -පෙ- පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, -පෙ- සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය -පෙ- චිචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති.

7. ජාලය සූත්‍රය

1. මා පිසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක හාගාවතුන් වහන්සේ කොසොඬා නුවර කොමිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකමයෙහි මණ්ඩිත නම් පිරිවැජ්ඣෙක් ද දඬුමුඩා පාත්‍රයක් දරන පැවිද්දක්හුගේ අතවැසි ජාලය නම් පිරිවැජ්ඣෙක් ද යන දෙ පැවිදි කෙනෙක් හාගාවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි හාගාවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට පුදුසු වූ, සිතා රැඳවිය යුතු වූ කථාව කීමවා පසෙක සිටා ගත්හ. එදෙ පැවිද්දේ එසේ පසෙකැ සිටියාහු ම “ඇවැත් ගොසුමාණනි, කීමෙන් ද? හේ ම ජීවයත් හේ ම ශරීරයත් වේ ද? (ජීවයත් ශරීරයත් එකෙන් ම ද?) නො හොත් ජීවය අතෙකෙකුත් ශරීරය අතෙකෙකුත් වේ ද? (ජීවයත් ශරීරයත් දෙකෙන් ද?)” යි මෙය කීහ.

2. ඇවැත්නි, එසේ වී නම් අසවු. මොනොවට සිත්හි කරවු, කියත්-නෙමි යි හාගාවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘ඇවැත්නි, එසේ යැ’ කියා ඒ දෙ පැවිද්දේ හාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. හාගාවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

3. ඇවැත්නි, තථාගත අර්හත් සමාසක්ඛවුද්ධා තෙමේ මෙ ලොවැ උපදි... (සාමසක්ඛවුද්ධා සූත්‍රයෙහි දක්වුණ පරිදි විකාර කටයුතු)... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම සිල්වත් වෙයි.

4. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ ඉඳුරන්හි වැසු දොරැන්හේ වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණතෙම ඇසින් රැවක් දැක තිබුනි ගත්තා සුළු නො වේ ද,... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම ඉඳුරන්හි වැසු දොරැන්හේ වෙයි.

5. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරියට යාමෙහි පෙරලා ඊමෙහි ඉදිරි බැලීමෙහි දෙ පස බැලීමෙහි... නුවණින් දැන කරන සුළු වේ ද, ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වෙයි.

6. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ සතුටු වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම කයා පරිහරණයට පමණ වූ සිවුරින් සතුටු වේ ද,... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම සතුටු වෙයි.

7. හේ මේ ආසී ශීලසකනියෙන් ද සමන්විත වූයේ,... සිහිය අරමුණට යොමු කොට එළවා, ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යාව පහ කොට... විවිකිව්ණ්ණ කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මතොන පයොජෙය්‍ය -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ආබාධිතො අස්ස -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ඛකිනාතාරෙ ඛඤ්ඛා අස්ස -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො දාසො අස්ස අනන්තාධිතො -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සධිතො සභොගො සන්තාරආනමස්ස පටිපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- ඉමෙ පංචනිවරණෙ අප්පඤ්ඤා අත්තනි සමනුපස්සෙය්‍ය -පෙ- සො අපරෙත සම්මෙතනං සන්තාරං නිත්ථරෙය්‍ය -පෙ- එවිමෙව ඛො භික්ඛු ඉමෙ පංචනිවරණෙ පඨිණෙ අත්තනි සමනුපස්සති -පෙ-.

තස්සිමෙ පංචනිවරණෙ පඨිණෙ අත්තනි සමනුපස්සතො -පෙ- චිත්තං සමාධිගති.

යො විවිඤ්චව ඛාමෙති -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ- තාස්ස කිංකුලි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

යො හු ඛො ආවුසො එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා ?ති.

"යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා"ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි, අථ ච පනාහං ත වදාමි 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

8. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු විතක්කමාරාධං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ- තාස්ස කිංකුලි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

යො හු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා ?ති.

"යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා"ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි, අථ ච පනාහං ත වදාමි 'තං ජිවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු පිතියං ච විරාගං -පෙ- තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. -පෙ- තාස්ස කිංකුලි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

ඇවැත්ති, යම්ගේ පුරුෂයෙක් ණයක් ගෙන කම්පනයක් යොදන්නේ ද,... යම්ගේ පුරුෂයෙක් හිලන් වන්නේ ද,... යම්ගේ පුරුෂයෙක් සිරගෙහි බඳනා ලද්දේ වන්නේ ද,... යම්ගේ පුරුෂයෙක් අනුකූල යටත් දාසයෙක් වන්නේ ද,... යම්ගේ බත ඇති හොඳ ඇති පුරුෂයෙක් කතරමහකට බස්සේ ද,... හේ පසු කලෙක ඒ කතර තරණය කරන්නේ ද... එ පරිද්දෙන්, ඇවැත්ති, මහණ තෙම කම්ප කෙරෙහි පහ වූ නිවරණ පස දකි...

තමා කෙරෙහි ප්‍රශ්න වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහු සිත අරමුණෙහි එකඟ වෙයි.

හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... පලවූ දහන් ලැබ වෙසෙයි... ඔහු සියලු කය විචේකනයන් උපන් පිහි සුවයෙන්... පැහැර වැද නො ගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යමෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දක්නේ නම්, ඔහු ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘ජීවයන් ශරීරයන් දෙකෙක් ම යැ’ යි හෝ මෙය කීමට සූතු ද? (ඔහු විසින් කිය හැකි ද සි අතා වදාල හේක.)

[පිරිවැජ්ඣෝ:] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දකිනම්, ඔහු විසින් ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි කියා හෝ කියනු සූතු ය”.

[භාග්‍යවත්තු:] ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දකිමි, දකිමි. වැලි දු මම ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි කියා හෝ නො කියමි.

8. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම විතථි විචාර සංහිදීමෙන්... දෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... ඔහු කය සමාභියෙන් උපන් පිහි සුවයෙන්... නො පැහැර නොගන්නා කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, දක්නේ නම්, ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි හෝ ඔහු මෙය කියනුට සූතු ද?”

[පිරිවැජ්ඣෝ:] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දක්නේ නම්, ඔහු විසින් ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙක් ම යැ’ යි හෝ මෙය කියනු සූතු ය”.

[භාග්‍යවත්තු:] ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දකිමි, දකිමි. වැලි දු මම ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි හෝ නො කියමි”.

ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද දුරු ලීමෙන්... තෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි. ඔහු විසින් නිෂ්ප්‍රීතිය සුවයෙන් සියලු කය පැහැර නොගන්නා ලද කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

යො භු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා? ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා” ති.

අහං ඛො පනෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අප ච පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා ති.

9. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ම පහානා -පෙ- චතුස්සං කාතං උපසම්පජ්ඣ මිහරති. -පෙ- තාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවණ්ණො කායස්ස පරිසුඤ්ඤාන වේතසා පරියොදානෙන අපච්ඡවං ගොති.

යො භු ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං භු ඛො තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා? ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා” ති.

අහං ඛො පනෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අප ච පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා ති.

10. පුත ව පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාගිනෙ විනෙත -පෙ- ඤ්ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො එවං පජානාති ‘අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතුමමකාභුතියො -පෙ- හෙදනවිඤ්ඤානං -ධමෙමා. ඉදං ච පත මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පච්චෙද්ධිනති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො මණ්ණි චෙචරියො -පෙ- තත්ත්වං සුත්තං ‘අයං ඛො මණ්ණි චෙචරියො -පෙ- තත්ත්වං සුත්තං ආවුතං නිලං වා -පෙ- පණ්ඩු-සුත්තං වා’ ති. එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාගිනෙ විනෙත -පෙ- ඤ්ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො එවං පජානාති. අයං ඛො මෙ කායො රුපි -පෙ- ඉදං ච පත මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පච්චෙද්ධිනති. -පෙ- [යථා පුබ්බෙ එවං විත්ථාරෙ තබ්බං.]

11. පුතවපරං ආවුසො -පෙ- එවං සමාගිනෙ විනෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනිමිත්තනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති -පෙ-

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම් 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'දෙකෙකැ' යි හෝ ඔහු කියනු යුතු ද?

[පිරිවැජ්ජො:] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'දෙකෙකැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් ම යැ' යි මෙය කියනු යුතු ය”.

[සාග්‍යවත්තු:] ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි. මෙසේ දකිමි. වැලි දු මම 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ නො කියමි.

9. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මුඛවේදනාවගේ ප්‍රකාශයෙන් දෘඪ වේදනාවගේ ද ප්‍රකාශයෙන්... සතරවන දහන් ලැබ වෙතෙයි... ඔහු විසින් සියලු කාල පිරිසිදු පැහැසර සිතින් පැතිර නොගන්නා ලද කිසිදු තැනෙක් නොවෙයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්. ඔහු 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ද?

[පිරිවැජ්ජො:] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම්, ඔහු 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ය”.

[සාග්‍යවත්තු:] ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. වැලි දු මම 'ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ නො කියමි.

10. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි... ඥානදර්ශනය පිණිස සිත යොමු කරයි, එලවා තබයි. 'මගේ මේ කය රූපි ය. සතර මහාභූතයන්ගෙන් සෑදුණේ ය... විචේතන තැනෙක සුලු ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැබ්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය. යම්ගේ... වෙරෙළ මිණෙක් වේ ද, එහි හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ ද,... එය ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් අනෙකි කොට 'මේ වෙරෙළ මිණෙක... එහි මේ නිල් හෝ... පඩි පැහැ හුයෙක් අවුනන ලද' යි හේ මේ පරිද්දෙන් දන්නේ ද, එසේ ම මහණතෙම සිත සමාහිත කල්හි... දර්ශනඥාන පිණිස සිත එලවා තබයි, යොමු කෙරෙයි. හේ 'මගේ මේ කය රූපි ය... මගේ මේ සිත මෙහි ලැබ්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ' යි දනී... [පෙර මෙන් විශාර කටයුතු.]

11. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... මනෝමය කයක් මව්නු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, එලවා තබයි...

12. පුතචජරං ආවුසො හිකඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතතං අභිනීතරති -පෙ- යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වතෙතති. -පෙ-

13. පුතචජරං ආවුසො හිකඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- දිබ්බාය සොතවාදාය -පෙ- වෙතොපරිදස්සණාය -පෙ- පුත්ථබ්බතිවාසානුසායි-
ස්සණාය -පෙ- [යථා මනාලිසුගෙත එවං විභාරෙතබ්බං].

14. පුතචජරං ආවුසො හිකඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- සත්තානං චුත්‍රපාතස්සණාය විතතං අභිනීතරති -පෙ- යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

යො ඛො ආවුසො හිකඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං හු ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා ?"ති

"යො සො ආවුසො හිකඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා"ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාමි, අථ ච පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

15. පුතචජරං ආවුසො හිකඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- අසවානං බ්‍යස්සණාය විතතං අභිනීතරති අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති ගථානුතං පජානාති. -පෙ- ඕණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං තාපරං ඉත්තකායාති පජානාති.

යො හු ඛො ආවුසො හිකඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං හු ඛො තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා ?"ති

"යො සො ආවුසො හිකඛු එවං ජානාති එවං පසාති, න කල්ලං තස්සෙතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා"ති.

අහං ඛො පතෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාමි, අථ ච පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

16. ඉද්ධිවොච හතවා, අත්තමිතා තෙ දො පබ්බජිතා ගගවතො තාසිකං අභිනිජ්ජනති.

ජාලියසුත්තං නිවසිතං.

12. තවද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සංඛිට්ඨඥානය පිණිස සිත ඵලවයි.... බබ්ලොව දක්වාත් කසින් වශයෙනි පවත්වයි...

13. තවද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකත් නුවණ පිණිස.... පරසින් දත්තා නුවණ පිණිස.... පෙරු වුසු කදපිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස.... [මහාලී සූත්‍රයෙහි මෙන් විශාර කටයුතු.]

14. නැවත ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සත්ත්වයන්ගේ වුහි උපපාතයි දත්තා නුවණ පිණිස සිත ඵලවා තබයි... කම්බු පරිදි පරප්‍රාච්ඡා යන සතුන් දැනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ඣෝ] "ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ය".

[භාග්‍යවත්තු] ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය මෙසේ දැනීමි, මෙසේ දකීමි. වැලි දු මම් 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' යි හෝ නො කියමි.

15. නැවත ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... ආසුච්ඡායකරඥානය පිණිස සිත ඵලවයි, යොමු කරයි. හේ 'මේ දුකැ යි තත් වූ පරිදි දැන ගනියි... සුනර්ජන්මය කෂිණ ය, බබ්භර වැය නිමැවණ, කටයුතු ද කරන ලදී. මෙය පිණිස තව ද කටයුත්තෙක් නැතැ' යි හේ දැන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් වනාහි මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' යි මෙය කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ඣෝ] "ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' යි හෝ කියනු යුතු නො වේ".

[භාග්‍යවත්තු] ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය දැනීමි, මෙය දකීමි. එතෙකුදු වුවත් 'එය ම ජීවය ය, එය ම ශරීරය යැ' යි හෝ 'ජීවය අතෙකෙක, ශරීරය අතෙකෙකැ' යි හෝ මම නො කියමි.

16. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල හේක. ඒ දෙපැවිද්දේ සතුටු සිතැත්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගත්හ.

ජාලියසූත්‍රය නිමිසේ ය.

8. සීහනාදසුත්තං*

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා උජ්ඣාසං¹ විතරති කිණ්ණකප්පලෙ² මිහද්දෙ. අපි බො අවෙලො කිසසපො ගෙන තගවා තෙත්තපසකම්. උපසකම්භා හගවතා සද්ධිං සමොදි. සමොදනීයං³ කපං සාරණීයං⁴ චිතිසාරෙඤා එකමන්තං අට්ඨාසි.

2. එකමන්තං සිතො බො අවෙලො කිසසපො හගවන්තං එතදවොච: “සුතමෙතං⁵ හො ගොතමි, ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති. සබ්බං තපස්සිං ලුබ්භිති. එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදති’ති. යෙ තෙ හො ගොතමි එවමාහංසු ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති, සබ්බං තපස්සිං ලුබ්භිති. එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදති’ති. කච්චි තෙ හොතො ගොතමස්ස වුත්තවාදිනො? න ච හවන්තං ගොතමං අභුතෙන අබ්භාවිකකන්ති? ධම්මස්ස වාත්තුච්චං බ්‍යාකරොන්ති? න ච කොච්චි සතඨම්මිතො වාදුත්තුවාදෙ ගාරග්ගං ථානං ආගම්ථිති? අනබ්භකකාදුකාමා හි මයං හවන්තං ගොතමි”න්ති.

3. යෙ තෙ කස්සප එවමාහංසු: ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති. සබ්බං තපස්සිං ලුබ්භිති. එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදති’ති න මෙ තෙ වුත්තවාදිනො. අබ්භාවිකකන්ති ච පන මං තෙ අසකා අභුතෙන.

ඉදං කස්සප එකච්චං තපස්සිං ලුබ්භිති. පස්සාමි දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධිත අභිකක්ඛන්මාත්‍රසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නං. ඉධ පනාහං කස්සප එකච්චං තපස්සිං ලුබ්භිති. පස්සාමි දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධිත අභිකක්ඛන්මාත්‍රසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සක්ඛං ලොකං උපපන්නං.

ඉදං⁶ කස්සප එකච්චං තපස්සිං අපදුක්ඛිට්ඨාරිං පස්සාමි දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධිත අභිකක්ඛන්මාත්‍රසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නං.

*. කස්සප සීහනාද සුත්තං, පකුසුච්චි. මුද්ධිසීහනාදසුත්තන්තිපි. අට්ඨකපා.

1. උජ්ඣාසං. සීමු.

2. කිණ්ණකපලෙ. සීමු.

මහාසීහනාදසුත්තං, මජ්ඣං.

3. සමොදනීයං. මජ්ඣං.

4. සාරණීයං. මජ්ඣං.

5. සුතමෙතං. සීමු.

6. ඉධපනාහං. සන්.

8. සිංහනාදසූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උජ්ජයන්ද්‍ර නුවර තිසා කණණකංචල නම් මූවලැව්හි වැඩ වසන සේක. එකල අවෙල කාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹී ඔබ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියා යුතු වූ කථා කොට නිමවා එකත්පසැ සිටියේ ය.

2. එකත්පසැ සිටියා වූ ම අවෙලකාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හව්ද ගෞතමසීනී, ‘මහණ ගොසුම්හු සියලු තපස ගරහති’යි, ‘ඊළඳිපෙවෙත් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආත්‍යොශ කෙරෙති’ යි, ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’යි මේ පවත් මා විසින් අසන ලද. හව්ද ගෞතමසීනී, යම් ඥානෙක් ‘මහණ ගොසුම්හු සියලු තපස ගරහති’යි, ‘ඊළඳිපෙවෙත් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආත්‍යොශ කෙරෙති’යි, ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’යි මෙසේ කියු නම්, කීමෙන් ද, ඔහු හව්ද ගෞතමයන් කී ද ම කියත් ද? හව්දගෞතමයනට අභූතයෙන් (නොවූ දැයිත්) දෙය් නොකියත් ද? හව්ද ගෞතමයන් කී ද අනුව ම කරුණු කියත් ද? ඔබේ කිසි වාදයෙන් (ඔබේ වචනගෙන්) හෝ අනුවාදයෙන් (ඔබ කී බස අනුව අනුත් කී වචනගෙන්) හෝ කරුණු සහිත වෑ නුවණැත්තන් විසින් ගැරැහිය යුතු තැනට නොපැමිණේ ද? (කීම, හැම අයුරින් ම ඔබගේ වාදයෙහි ගැරැහිය යුතු කාරණයක් නැද්ද?) අපි හව්ද ගෞතමයනට අභූතයෙන් දෙය් තහනු නොකැමැත්තමහ”යි මෙය කී ය.

3. “කාශ්‍යපය, ‘මහණ ගොසුම්හු සියලු තපසට ගරහති’යි, ‘ඊළඳිපෙවෙත් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආත්‍යොශ කෙරෙති’ යි. ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’යි, යම් ඥානෙක් කියත් නම්, ඔහු මා කී ද කියන්නෝ නොවෙති. ඔහු මට නැති දැයිත් බොරුවෙන් දෙය් තහන්නාහු ද වෙති.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දර්ශනොප්පාරය ඉක්මැ දක්කැ හැකි පිරිසිදු දිවැසින් කාලුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුකට පිහිටි, විවෘත ව වැටෙන තැන වූ තිරයට පැමිණි, කවුක දිවි පෙවෙත් ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි. කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දර්ශනොප්පාරය ඉක්මැ දක්කැ හැකි, පිරිසිදු දිවැසින් කාලුන් මරණින් මතු, මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණි, කවුක දිවිපෙවෙත් ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු ද මම දකිමි.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දකුම් ඉම ඉක්මැ දක්කැ හැකි පිරිසිදු දිවැසින්, කාලුන් මරණින් මතු, සැප නැති, තවුරු ගති ඇති, විවෘත ව පතිත වන තැන වූ තිරයට පැමිණි, මද වූ දුක් විභරණ ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි.

ඉබ්පනාහං කස්සප එකච්චං තපස්සිං අපාදුකඛිභාරිං පස්සාමි
දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධිත අතීක්ඛන්තමානුසූතකන කායස්ස හෙද
පරමමරණං සුගතිං සංගං ලොකං උපපන්නං.

සො'හං කස්සප ඉමෙසං තපස්සීනං එවං ආගතීඤ්ච ගතීඤ්ච චූඪීඤ්ච
උපපත්තීඤ්ච යොග්ගුතං පජානාමි. සො'හං කිං සබ්බං තපං ගරභිස්සාමි,
සබ්බං වා තපස්සිං ඥාතූමි. එකංසෙත උපකෙකාසිස්සාමි උපවදිස්සාමි ?

4. සන්ති කස්සප එකෙ සමණ්ඩ්‍රාහමණා පණ්ඩිතා නිපුණා
කතපරප්පවාදා වාලවෙධරූපා චොභිජ්ජනනා¹ මිඤ්ඤ චරන්ති පඤ්ඤා-
ගතෙන දිව්ඪිගතානි. තෙනි'පි මෙ සද්ධිං එකච්චිත්ත ධාතෙත්ත සමෙති²
එකච්චිත්ත ධාතෙත්ත න සමෙති³. යනෙත එකච්චං වදෙනති සාඤ්ඤි'ති,
මයමපි තං එකච්චං වදෙමි සාඤ්ඤි'ති. යනෙත එකච්චං වදෙනති න
සාඤ්ඤි'ති, මයමපි තං එකච්චං වදෙමි න සාඤ්ඤි'ති. යනෙත එකච්චං වදෙනති
සාඤ්ඤි'ති, මයං තං එකච්චං වදෙමි න සාඤ්ඤි'ති. යනෙත එකච්චං වදෙනති
න සාඤ්ඤි'ති, මයං තං එකච්චං වදෙමි සාඤ්ඤි'ති. යං මයං එකච්චං වදෙමි
සාඤ්ඤි'ති, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනති සාඤ්ඤි'ති. යං මයං එකච්චං වදෙමි
න සාඤ්ඤි'ති, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනති න සාඤ්ඤි'ති. යං මයං එකච්චං
වදෙමි න සාඤ්ඤි'ති, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනති සාඤ්ඤි'ති. යං මයං එකච්චං
වදෙමි සාඤ්ඤි'ති, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනති න සාඤ්ඤි'ති.

තසාහං උපසඛකමිත්වා එවං වදාමි: යෙත්ත නො ආවුසො ධාතෙත්ත න
සමෙති, ත්විඨන්තා තානි ධාතානි. යෙත්ත ධාතෙත්ත සමෙති, තත්ථ විඤ්ඤා
සමිත්තසුඤ්ජනතං සමිත්තසුඤ්ජනතං සමිත්තසුඤ්ජනතං සත්ථාරං වා සත්ථාරං
සමෙති තං වා සමිත්තං: “යෙ ඉමෙසං ගවතං ධම්මා අකුසලා අකුසල-
සබ්බානා සාවඤ්ජා සාවඤ්ජසබ්බානා අසෙවිතබ්බා අසෙවිතබ්බසබ්බානා
න අලමරියා න අලමරියසබ්බානා කණ්ණා කණ්ණසබ්බානා, කො ඉමෙ
ධම්මෙ අනවසෙසං පභාස වතතති, සමණො වා ගොතමො පරෙ වා පත
භොනෙතා ගණවරියා ?”ති.

1. තෙ භිජ්ජනනා. මජ්ඣ. 2. සමෙති, සස.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දකුණු ඉම ඉක්මැ දක්කා තැනි පිරිසිදු දිවැසින්, කාවුත් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණි, මද දුක් විභරණ ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි.

කාශ්‍යපය, යම්බඳු වූ මම මේ තවුසන්ගේ ආගතියක් (පෙරැ හවසෙහි යම් තැනෙකින් සැව මෙහි උපන්නෝ තම එතැනින්), ගතියත් (මෙයින් සැව යැ යුතු තැනින්), චූෂ්ණියත් (ඒ මතු හවසෙන් චූෂ්ණ වීමත්), උපපතියත් (ඒ චූෂ්ණයෙන් පසු ව උපදනා තැනින්) මෙසේ තත් වූ පරිදි දනිමි ද, ඒ මම කුමට සියලු තරඟට හෝ ගරහමි ද? සවුක දිවිපෙවත් ඇති හැම තවුසාට හෝ එකානතයෙන් පරිහව කෙරෙමි ද? අවිඤ් කෙරෙමි ද?

4. කාශ්‍යපය, පණ්ඩිත වූ, නිසුණු නුවණැති, මෙරමා හා කළ වාද ඇති, වාලවෙහි බහුර්බරයන් බඳු වූ ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තමන් ප්‍රඥයෙන් අනුන්ගේ දෑමින් සිදුැ ගෙළන්තන් මෙන් වැ හැසිරෙත්. ඔවුන් හා ද ඇතැම් තන්හි මගේ දහම ගම වෙයි. ඇතැම් තන්හි සම නො වෙයි. ඔහු යම් එක්තරා දෑයක් 'මැතැවැ'යි කියත් ද, අපි ද ඒ එක්තරා දෑය 'මැතැවැ'යි කියමු. යම් එක්තරා දෑයක් නො මැතැවැයි ඔහු කියත් ද, අපි ද ඒ එක්තරා දෑය 'නොමැතැවැ'යි කියමු. යම් එක්තරා දෑයක් 'මැතැවැ'යි ඔහු කියත් ද, ඒ එක්තරා දෑය 'නො මැතැවැ'යි අපි කියමු. යම් එක්තරා දෑයක් 'නො මැතැවැ'යි ඔහු කියත් ද, ඒ එක්තරා දෑය 'මැතැවැ'යි අපි කියමු. යම් එක්තරා දෑයක් 'මැතැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දෑය 'මැතැවැ'යි කියත්. යම් එක්තරා දෑයක් 'නො මැතැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දෑය 'නො මැතැවැ'යි කියත්. යම් එක්තරා දෑයක් 'නො මැතැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දෑය 'මැතැවැ'යි කියත්. යම් එක්තරා දෑයක් 'මැතැවැ'යි අපි කියමු ද, ඒ එක්තරා දෑය 'නො මැතැවැ'යි අන්හු කියත්.

මම ඔවුන් කරා එළැඹ මෙසේ කියමි: “ඇවැත්නි, අප දහම යම් තන්හි සම නො වෙ ද, ඒ තන්හු සිටිත් වා. යම් තන්හි යම් වේ තම ඒ තන්හි ලා නුවණැත්තෝ 'අකුසල් වූත් අකුසලසංඛ්‍යාත වූත් (අකුසල් යැ යි වෙත් කරන ලද්ද වූත්), සංවද්‍ය (සදෙස්) වූත් සංවද්‍යසංඛ්‍යාත වූත් (සදෙස් යැ යි වෙත් කරන ලද්ද වූත්), අසෙවිතව්‍ය (නො සෙවිය යුතු) වූත්, අසෙවිතව්‍ය සංඛ්‍යාත වූත් (නො සෙවිය යුතු යැ යි වෙත් කොට තබන ලද්ද වූත්), ආසීතාවයට නොසමත් වූත්, ආසීතාවයට නො සමත් සේ වෙත් කොට තබන ලද්ද වූත්, කෘෂ්ණ වූත්, කෘෂ්ණසංඛ්‍යාත වූත් (කළු යැ යි වෙත් කොට තබන ලද්ද වූත්) මේ හවසුන්ගේ යම් බමි කෙනෙක් වෙත් තම, කවර කෙනෙක් මෙකී දහම තීරවගෙණයෙන් බැහැර කොට පවත්නෝ ද? ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ද නැත නොත් අත් හවිදි ගණාවාසීයෝ ද?” යි එක් ශාක්‍යාවරයකු හා තවත් ශාක්‍යාවරයකු ද එක් ශ්‍රාවකගණයක් හා තවත් ශ්‍රාවකගණයක් ද සසඳ ලබිහිය විවාරත් වා. කරුණු විවාරත් වා. ලබිහියත් කරුණුත් දෙක ම විවාරත් වා.

ථානං භවං පතෙනං කසාප විජ්ජිති යං විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනාං සමනුගාහනාං සමනුගාහනාං එවං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවිතං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා කණ්ඨා කණ්ඨාසංඛාතා, සමිණො භොතමො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං පහාය වත්තති, යං වා පන භොතො පරෙ ගණ්ඨවරියා”ති.

ඉතිහ කසාප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනාං සමනුගාහනාං සමනුගාහනාං අලෙඛව තත්ථ යෙභුගොසන පසංසෙය්‍යං.

5. අපරමපි නො කසාප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනං සමනුගාහනං සමනුගාහනං සත්ථාරා වා සත්ථාරං සංඛෙසන වා සංඛං: “යෙ ඉමෙසං භවිතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුක්කා සුක්කාසංඛාතා, කො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදාය වත්තති සමිණො වා භොතමො පරෙ වා පන භොතො ගණ්ඨවරියා?”ති.

ථානං භවං පතෙනං කසාප විජ්ජිති යං විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනාං සමනුගාහනාං සමනුගාහනාං එවං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවිතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුක්කා සුක්කාසංඛාතා, සමිණො භොතමො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදාය වත්තති යං වා පන භොතො පරෙ ගණ්ඨවරියා”ති.

ඉතිහ කසාප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනාං සමනුගාහනාං සමනුගාහනාං අලෙඛව තත්ථ යෙභුගොසන පසංසෙය්‍යං.

6. අපරමපි නො කසාප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනං සමනුගාහනං සමනුගාහනං සත්ථාරා වා සත්ථාරං සංඛෙසන වා සංඛං: “යෙ ඉමෙසං භවිතං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛ්ඛා අසෙවිතඛ්ඛසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා කණ්ඨා කණ්ඨසංඛාතා කො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං පහාය වත්තති ගොතමො සාවකසංඛෙසා වා පරෙ වා පන භොතො ගණ්ඨවරියාසාවකසංඛො?”ති.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරන්නාහු, කරුණු විචාරන්නාහු, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන්නාහු, “මේ භවතුන්ගේ අකුලෙ වූත් අකුලලසබ්‍යාන වූත්, සාවද්‍ය වූත්, සාවද්‍යසබ්‍යාන වූත්, අසෙවිතව්‍ය වූත්, අසෙවිතව්‍යසබ්‍යාන වූත්, ආදීභාවයට නොසමත් වූත්, ආදීභාවයට නොසමත් යැ යි වෙන් කොට තබන ලද්ද වූත්, කෘෂණ වූත්, කෘෂණ-සබ්‍යාන වූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ශ්‍රමණගෝතමයෝ මේ හැම දහම් නිරවශෙෂයෙන් බැහැර කොට පවතින්. අන් භවද් ගණාවාදීයෝ වනාහි යම් තමක් (අලමානුයක්)ම බැහැර කොට පවතින්” යැ යි මෙසේ කියන්නාහු යන මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරන්නාහු කරුණු විචාරන්නාහු ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරන්නාහු අප ම එහි ලා බෙහෙවින් පසස්නාහ.

5. අනෙකෙක් ද ඇත. කාශ්‍යපය, ‘මේ භවතුන්ගේ කුලෙ වූත් කුලලසබ්‍යාන වූත්, අනවද්‍ය වූත් අනවද්‍යසබ්‍යාන වූත්, සෙවිතව්‍ය වූත් සෙවිතව්‍යසබ්‍යාන වූත්, අලමාදී (ආදීභාවයට සමත්) වූත් අලමාදී-සබ්‍යාන වූත්, ශුක්ල වූත් ශුක්ලසබ්‍යාන වූත් යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, කවරෙක් නම් මේ දහම් නිරවශෙෂයෙන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නෝ ද? මහණ ගොහුම්හු ද? නැත හොත් අන් භවත් ගණා-වාදීයෝ ද?’ යි නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරත් වා. කරුණු විචාරත් වා. ලබ්‍ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරත් වා.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරන්නාහු, කරුණු විචාරන්නාහු, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන්නාහු, “මේ භවතුන්ගේ කුලෙ වූත් කුලලසබ්‍යාන වූත් අනවද්‍ය වූත් අනවද්‍යසබ්‍යාන වූත් සෙවිතව්‍ය වූත් සෙවිතව්‍යසබ්‍යාන වූත් අලමාදී වූත් අලමාදීසබ්‍යාන වූත් ශුක්ල වූත් ශුක්ලසබ්‍යාන වූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, මහණ ගොහුම්හු මේ දහම් නිරවශෙෂයෙන් සමාදන් කොට ගෙන පවතියි. අනා භවත් ගණාවාදීයෝ වූ කලී යම් තමක් ම හෝ සමාදන් කොට පවතින් යැ යි මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරන්නාහු කරුණු විචාරත්-නාහු ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරන්නාහු අප ම එහි ලා බෙහෙවින් පසස්නාහ.

6. අනෙකෙක් ද ඇත. කාශ්‍යපය, ‘මේ භවතුන්ගේ අකුලෙ වූත් අකුලලසබ්‍යාන වූත්, සාවද්‍ය වූත් සාවද්‍යසබ්‍යාන වූත්, අසෙවිතව්‍ය වූත් අසෙවිතව්‍යසබ්‍යාන වූත්, ආදීභාවයට නොසමත් වූත් ආදීභාවයට නොසමත් යැ යි කියන ලද්ද වූත්, කෘෂණ වූත් කෘෂණසබ්‍යාන වූත් යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම්, කවරෙක් මෙකී ද නිරවශෙෂයෙන් පහ කොට පවතී ද? ගොතමශ්‍රාවක සබ්‍යයා ද නැත හොත් අන් භවත් ගණාවාදීශ්‍රාවක සමූහයෝ ද? යි නුවණැත්තෝ ශාය්‍යාවරයා හා ශාය්‍යා-වරයා හෝ ශ්‍රාවකගණයා හා ශ්‍රාවකගණයා හෝ සසද ලබ්‍ධි විචාරත් වා. කරුණු විචාරත් වා. ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරත් වා.

ථානං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං විඤ්ඤා සමනුසුඤ්ඤානා සමනුගාහනා සමනුසාසනා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවර්ජා සාවර්ජසංඛාතා අසෙවිතඛා අසෙවිතඛසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා කණ්ණා කණ්ණසංඛාතා, ගොතමසාවකසංඛාතා ඉමෙ ධර්මෙ අනවසෙසං පභාය වත්තති, යං වා පන හොතෙතා පරෙ ගණ්ණවරියසාවකසංඛාතා”ති.

ඉතිහ කස්සප විඤ්ඤා සමනුසුඤ්ඤානා සමනුගාහනා සමනුසාසනා අමෙභව තත්ථ යෙභුයෙත්ත පසංසෙය්‍යං.

7. අපරම්පි නො කස්සප විඤ්ඤා සමනුසුඤ්ඤානං සමනුගාහනං සමනුසාසනං සන්ථාරා වා සන්ථාරං සමෙක්ඛ වා සමික්ඛං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවර්ජා අනවර්ජසංඛාතා සෙවිතඛා සෙවිතඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුක්කා සුක්කසංඛාතා, කො ඉමෙ ධර්මෙ අනවසෙසං සමාදය වත්තති? ගොතමසාවකසංඛාතා වා, පරෙ වා පන හොතෙතා ගණ්ණවරියසාවකසංඛාතා?”ති.

ථානං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං විඤ්ඤා සමනුසුඤ්ඤානා සමනුගාහනා සමනුසාසනා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවර්ජා අනවර්ජසංඛාතා සෙවිතඛා සෙවිතඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුක්කා සුක්කසංඛාතා, ගොතමසාවකසංඛාතා ඉමෙ ධර්මෙ අනවසෙසං සමාදය වත්තති, යං වා පන හොතෙතා පරෙ ගණ්ණවරියසාවකසංඛාතා”ති.

ඉතිහ කස්සප විඤ්ඤා සමනුසුඤ්ඤානා සමනුගාහනා සමනුසාසනා අමෙභව තත්ථ යෙභුයෙත්ත පසංසෙය්‍යං.

8. අනපි කස්සප මග්ගො අනපි පටිපදා යථා පටිපනෙතා සාමඤ්ඤාව ඤායාති සාමං දනඛිති “සමිණො”ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී”ති.

කතමො ව කස්සප මග්ගො කතමා පටිපදා යථා පටිපනෙතා සාමඤ්ඤාව ඤායාති සාමං දනඛිති “සමිණො”ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී”ති.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරත්තාහු, කරුණු විචාරත්තාහු, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරත්තාහු, 'මේ භවතුන්ගේ අකුසල් වූත් අකුසල් සි දත්තා ලද්ද වූත්, නිදෙස් වූත් නිදෙස් සි දත්තා ලද්ද වූත්, සෙවියැ යුතු වූත් සෙවියැ යුතු හ සි දත්තා ලද්ද වූත් අරියබ්‍ධි ලබනුවට නොසමත් වූත්, අරියබ්‍ධි ලබනුවට නොසමත් හ සි දත්තා ලද්ද වූත්, කළ වූත්, කළ යැ සි දත්තා ලද්ද වූත් යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් නම්, නොසුම්සවුමුවට ම මෙකි දු නොඉතිරි කොට දුරුලා සිටි. අන් ගණැදුරන්ගේ සවුමුවනු යම්තමක් ම දුරුලා සිටිත්' යැ සි මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කරුණ ඇත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරත්තාහු කරුණු විචාරත්තාහු ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරත්තාහු අප ම එහි බෙහෙවින් පසස්නාහ.

7. කාශ්‍යපය, අනෙකෙක් ද ඇත. මේ භවතුන්ගේ කුසල් වූත් කුසල් සි දත්තා ලද්දවූත්, නිදෙස් වූත් නිදෙස් සි දත්තා ලද්දවූත්, සෙවියැ යුතු වූත් සෙවියැ යුතු හ සි දත්තා ලද්දවූත්, අරියබ්‍ධි ලබනුවට සමත් වූත් අරියබ්‍ධි ලබනුවට සමත් හ සි දත්තා ලද්දවූත්, සුදු වූත් සුදු යැ සි දත්තා ලද්දවූත් යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් නම්, කවරෙක් මේ දු මුළුල්ල ම සමාදන් කොට ගෙන පවතී ද? ගොසුම්සවුමුවට ද නැත හොත් අන් භවත් සවුමුවනු ද? සි ශාය්‍යානු හා ශාය්‍යානු ද, සවුමුවට හා සවුමුවට ද සසද නුවණැත්තෝ අප ලබ්‍ධිය විචාරත් වා, කරුණු විචාරත් වා, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරත් වා.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරත්තාහු, කරුණු විචාරත්තාහු, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරත්තාහු, 'මේ භවතුන්ගේ කුසල් වූත් කුසල් සි දත්තා ලද්දවූත්, නිදෙස් වූත් නිදෙස් සි දත්තා ලද්දවූත්, සෙවියැ යුතු වූත් සෙවියැ යුතු යැ සි දත්තා ලද්දවූත්, අරියබ්‍ධිට සමත් වූත් අරියබ්‍ධිට සමත් හ සි දත්තා ලද්දවූත්, සුදු වූත් සුදු හ සි දත්තා ලද්දවූත් යම් දහම් කෙතෙක් වෙන් නම්, නොසුම්සවුමුවට ම මේ දහම් මුළුල්ල සමාදන් කොට ගෙන පවතී. භවත් අන් ගණැදුරුමුවනු යම්තමක් ම සමාදන් කොට ගෙන පවතිත් යැ' සි මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කරුණ විද්‍යාන ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්‍ධි විචාරත්තාහු කරුණු විචාරත්තාහු, ලබ්‍ධිත් කරුණුත් විචාරත්තාහු, අප ම එහි බෙහෙවින් පසස්නාහ.

8. කාශ්‍යපය, යම්සේ පිළිපත් තැනැත්තේ "මහණ ගොසුම්සු ම කල් සලකා කථා කරන පුල්ලෝ ය, ඇත්ත ම කීයන පුල්ලෝ ය, දෙලෝ වැඩ ඇසිරැ කොට ම කීයන පුල්ලෝ ය, නවලොවුතුරුදහම් ඇසිරැ කොට කීයන පුල්ලෝ ය, විතස ඇසිරැ කොට ම කීයන පුල්ලෝ යැ" සි තෙමේ ම දන්නේ නම්, තෙමේ ම දක්නේ නම්, ඒ මග ඇත. ඒ පිළිවෙත ඇත.

කාශ්‍යපය, යම්සේ පිළිපත් තැනැත්තේ... තෙමේ ම දන්නේ නම්, තෙමේ ම දක්නේ නම්, ඒ මග කවරේ ද? ඒ පිළිවෙත කවරේ ද?

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිවසී සමමාසඛකප්පො සමමාථාචා සමමාකම්මනො සමමාආර්ථො සමමාචාරාමො සමමාසඤ්ඤා සමමාසමාධි.

අයං ඛො කස්සප මග්ගො අයං පටිපදා, යථා පටිපන්නො සාමසොද්ධො ඤායාති සාමං දක්ඛති 'සමසණ්ඨ'ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අන්ධවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී'ති.

9. එවං වුත්තෙ අවෙළා කස්සපො භගවන්තං එතදවොච:

“ඉමෙ’පි ඛො ආවුසො ගොතම තපොපක්කමා එකෙසං සමණ-
 ච්ඡාගිණිකං සාමසොද්ධසංඛාරා ව චුග්ගසොද්ධසංඛාරා ව: අවෙලකො හොති
 මුත්තාවාසරං, හත්ථාපලොඛනො, න එතිහදන්තිකො, න නිට්ඨිහදන්තිකො,
 කාභිහවං, න උද්දිස්සකවං, න නිමිත්තතං සාදියති. සො න කුමතිමුඛා
 පටිග්ගණයාති, න කළොපිමුඛා පටිග්ගණයාති, න එළකමිත්තරං, න
 දණ්ඩමිත්තරං, න මුසලමිත්තරං, න ද්විත්තං භුඤ්ජමානානා, න ගබ්බිතිකා,
 න පායමානාය, න පුරිසත්තරගතාය, න සංකිත්තිපු, න යත්ථ සා
 උපට්ඨිකො හොති, න යත්ථ මක්ඛිකා සංකිසංකිවාරිති, න මච්ඡං න
 මංසං, න පුරං න මෙරයං න පුසොදකං පිවති. සො එකාගාරිකො වා
 හොති එකාලොපිකො, ආගාරිකො වා හොති ආලොපිකො, නන්තා-
 ගාරිකො වා හොති සත්තාලොපිකො, එකිත්තාපි දන්තිකා යාපෙති, ද්විතිපි
 දන්තිකි යාපෙති, සත්තතිපි දන්තිකි යාපෙති, එකාතිකමපි ආහාරං
 ආහාරෙති, ආතිකමපි ආහාරං ආහාරෙති, සත්තාතිකමපි ආහාරං ආහාරෙති.
 ඉති එවිරූපං අභිමාසිකමපි පරියායගත්තභොජනානුගොගමිනුසුත්තො
 විහරති.

සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකසා සමමාචාරා සමමාකම්මානා සමමාආර්ථි සමමාචාරාම සමමාසනි සමමාසමාධි යන මේ අර් අටැති මග ම ය.

කාශ්‍යපය, යම්ගේ පිළිපත් තැනැත්තේ “මහණ ගොසුම්පු ම කල් සලකා කියන සුලුහ, ඇත්ත ම කියන සුලුහ, වැඩ ඇසිරු ම කියන සුලුහ, වනය ඇසිරු ම කියන සුලුහ”යි තෙමේ ම දන්නේ නම් තෙමේ ම දන්නේ නම් මේ ඒ මගය, මේ ඒ පිළිපවත ය.”

9. මෙසේ වදාළ කල්හි අවෙලකාශ්‍යප තෙම කාශ්‍යපයාගේ වහන්සේට මෙය කී ය:

“ඇවැත් ගොසුමාණනි, ඇතැම් මහණ බමුණන්ගේ මහණකමැ යි කියන ලද, බමුණුකමැ යි කියන ලද මේ තවකම් (තවුන්දම්) සෙතෙක් ඇත්තා: අවෙලක (බහාලු පිළි ඇතිගේ) වෙයි. මුක්තාචාර (හරතා ලද ආචාර ඇතිගේ) වෙයි. හස්තාවලෙකතක (බොජුන් කීහ නිමි කලා අත ලෝනේ) වෙයි. ත ඵහිහදනනික (වඩින්නැ වහන්සැ යි කැඳවන ලද්දේ නො එන්නේ) වෙයි. න තීරිඨහදනනික (වැඩ සිටින්නැ යි කියන ලද්දේ නො සිටුවනේ) වෙයි. අභිගට්ඨොජනය (තමා එන්නට පලමු ගෙනා බොජුන්) නො ඉවසයි. උද්දිසාකට්ඨොජනය (තමා උදෙසා පිළියෙල කළ බොජුන්) නො ඉවසයි. නිමිනුණය (බොජුන් සඳහා අසෝ තැනට වඩින්නැ යි කළ නිමැකුම) නො ඉවසයි. කුම්භිමුඛයෙන් (කුඹුමුඛින් - පිහු බත් ලු බඳුනින්) තනා දුන් අහර නො පිළිගනී. කලොපිමුඛයෙන් (ඉකිළි පැන්මුඛින්)¹ තනා දුන් අහර නො පිළිගනී. ඵලිපත අතරු කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. දංඛන් අතරු කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. මොහොලක් අතරු කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. වලදන දෙදෙන-කුන්ගෙන් එකකු නැති සිට දුන් අහර නො පිළිගනී. ගැසින්නක දුන් අහර, (දරුවාට) කිරි පොවන්නියක දුන් අහර, සැමියා අතරට ගිය ගත්තියක දුන් අහර නො පිළිගනී. දුක්ඛයෙමෙහි (සමාදන් කොට පිළියෙල කළ බොජුන් අතුරෙන් ගෙන) දුන් අහර නො පිළිගනී. යම් තැනෙක බල්ලෙක් එළැඹ සිටියේ නම් උච නොදී ගෙනවුත් දුන් අහර, යම් තැනෙක මැස්සෝ රැස් රැස් වැ හැසිරෙන්නාහු නම් එ තැනින් දුන් අහර නො පිළිගනී. දිනමස් ගොඩමස් නො පිළිගනී. රහස්මර නො බෙයි. සෞචරිකය (සියලු ශර්‍යසම්මාර්ගයන් කළ කාඩිය) නො බෙයි. හේ එකාගාරික (එක් ගෞරවයකින් ම අහර ලැබ තවත්තේ) හෝ එකාලොපික (එක් බඳු පිඬෙකින් ම යැපෙන්නේ) වෙයි. ආගාරික (දෙගහසෙකින් අහර ලැබ තවත්තේ) හෝ ආලොපික (දෙබත් පිළි-යෙකින් ම යැපෙන්නේ) වෙයි. සත්තාගාරික (සත් ගෞරවයකින් අහර ලැබ තවත්තේ) හෝ සත්තාලොපික (සත් අහරපිඬෙකින් ම යැපෙන්නේ) වෙයි. එක් දතනිසයක (කුඩා කලියෙක) බත් ද යැපෙයි, දත්ති දෙකෙක බත් ද යැපෙයි. දතති සතෙක බත් ද යැපෙයි. දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. දෙදවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. සත් දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. මෙසේ මෙබඳු වූ අභිමසක් හැර දවසක් ද වාර බත් වැළැඳීමේ වුතයේ ගෙදුණේ වෙතෙයි.

1 ඉකිළි (උකුළු) නම් බත් පිසන වලදකි. පාස නම් බත් ලන ප.භ යි.

10. ඉමේ'පි ඛො ආට්ඨසො ගොතම් තපොපක්කමා එකෙසං සමිණ්ඩාහමිණංහං සාමිඤ්ඤසබ්බාතා ව චුහමිඤ්ඤසබ්බාතා ව: සංකතකෙතො වා හොති, සාමාකතකෙතො වා හොති, නිවාරතකෙතො වා හොති, දදුලුහතකෙතො වා හොති, හටිතකෙතො වා හොති, කණ්ණකෙතො වා හොති, ආවාමිතකෙතො වා හොති, පිඤ්ඤකතකෙතො වා හොති, තිණ්ණකෙතො වා හොති, හෙමිසතකෙතො වා හොති, චිත්තමුලප්පාභායෙ යාපෙති පට්ඨනං ඵලහොජි.

11. ඉමේ'පි ඛො ආට්ඨසො ගොතම් තපොපක්කමා එකෙසං සමිණ්ඩාහමිණංහං සාමිඤ්ඤසබ්බාතා ව චුහමිඤ්ඤසබ්බාතා ව: සංඝාති පි ඛාරෙති, මිසංඝාති පි ඛාරෙති, ජවදුස්සාති පි ඛාරෙති, පංසුකුලාති පි ඛාරෙති, තිට්ඨාති පි ඛාරෙති, අජිනමපි ඛාරෙති, අජිනකම්පමපි ඛාරෙති, කුහවිරමපි ඛාරෙති, වාකවිරමපි ඛාරෙති, ඵලකවිරමපි ඛාරෙති, කෙසංකමිලමපි ඛාරෙති, වාලකමිලමපි ඛාරෙති, උදුකාපක්කමපි ඛාරෙති, කෙසමිසුලොචකො'පි හොති කෙසමිසුලොචනානුයොගමනුසුතො, උබ්බට්ඨකො'පි හොති අසතපටිකම්පනො, උකකුටිකො'පි හොති උකකුටිකපාඨානමනුසුතො, කණ්ඩකාපස්සකිකො'පි හොති, කණ්ඩකාපස්සෙයෙ සෙයං කපොති, ඵලකපෙයෙමපි කපොති, එණ්ඩිලසෙයෙමපි කපොති, එකපස්සසකිකො'පි හොති, රජොජල්ලබ්බෙ අභොගාකාසිකො'පි හොති යථාසන්නිකො, වේකටිකො'පි හොති විකට්ඨොජනානුයොගමනුසුතො, අපානකො'පි හොති අපානකතනමනුසුතො, සායනතිකමපි¹ උදකොරෙහණානුයොගමනුසුතො විහරති"ති.

12. "අචෙලකො වේ'පි කස්සං හොති මුත්තාචාරො හත්ථාපලෙඛනො -පෙ- සත්තාතිකමපි ආහාරං ආහාරෙති. ඉති එවරුපං අභිමාසිකමපි පටියාසනතනොජනානුයොගමනුසුතො විහරති. කස්ස වායං සීලසමපදා විත්තසමපදා පඤ්ඤසමපදා අනාපිතා හොති අසචරිකතා. අථ ඛො හො ආරකා'ව සාමිඤ්ඤ, ආරකා'ව චුහමිඤ්ඤ.

යනො ඛො කස්සප භික්ඛු අචෙරං අබ්බාපජ්ජං මේතනටිතං භාවෙති, අසමානකුට්ඨං ඛො අනාසවං වේතොමිමුතං පඤ්ඤවිමුතං දිවෙඨව ඛමෙම සං අභිඤ්ඤ සචරිකතා උපසමපජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති කස්සප භික්ඛු සමිණො ඉති'පි චුහමිණො ඉති'පි.

1. සංගතියකතා පි පාඨො,

10. ඇවැත් ගොසුමාණති, ඇතැම් මහණවුණන්ගේ 'මහණකම්' යැයි කියන ලද, 'බමුණුකම්' යැයි කියන ලද මේ තවකම් (තවුස්-දම්) කෙනෙක් වෙතී: අමුපලා බුද්දිනේ හෝ වෙයි. බොඩහමු බුද්දිනේ හෝ වෙයි. හියොව් (හුරු හැල්) බුද්දිනේ හෝ වෙයි. සම් ලියාලු කසට බුද්දිනේ හෝ වෙයි. ලහවු ද දිය සෙවෙල් ද බුද්දිනේ හෝ වෙයි. සහල් කුඩු කන්නේ මහෝ වෙයි. දඹුබත් කන්නේ හෝ වෙයි. මුරුවට කන්නේ හෝ වෙයි. තණකොළ කන්නේ හෝ වෙයි. ගොම කන්නේ හෝ වෙයි. වත මුල් පල අහර කොටැත්තේ තමා ම වැඩුණු පල වළඳනුයේ හෝ යැවෙයි.

11. ඇවැත් ගොසුමාණති, ඇතැම් මහණවුණන්ගේ 'මහණවම්' යැයි කියන ලද, 'බමුණුවම්' යැයි කියන ලද මේ තවකම් කෙනෙක් වෙතී: හණවැහැරි ද දරයි. අන් හු හා හන නුල් මුසු කොට විසු වහලු දරයි. මිනියෙන් බැහැර කොටලු වහලු දරයි. ඉවතැලු කඩමාලු රෙදි දරයි. රිටිපුමුළුයෙන් විසු වහලු දරයි. අඳුන්මුවසම් දරයි. මැදින් පැළෑ අඳුන්මුව සම් දරයි. කුසතණ ගොතා කළ වැහැරි ද දරයි. නියදවැහැරි ද දරයි. මිනිස් කෙහෙයෙන් කළ කම්බිලි ද දරයි. අස්වලන ලොඕන් කළ කම්බිලි දරයි. මහමුහුණු පියාපත් ගොතා කළ වස්ත්‍ර දරයි. කෙහෙ රවුලු ඉදිරිමෙහි යෙදුණේ කෙසමඟුලොවක ද වෙයි පිළිකෙටු කළ අඳුන් ඇත්තේ නැගී සිටුන්නේ වෙයි. උත්කුටුක වූයේ ද උත්කුටුකමියියෙහි යෙදුණේ උත්කුටුක (වැ පැන පැන යන්නේ) ද වෙයි. කණ්ටකාපසාසික (බිමැ කටු ගතා ඊ මතැ සමක් අතුරා එහි ඉසුම් හිටුම් ඇ කරනුයේ) ද වෙයි. බිමැ කටු ගතා ඊ මතැලු ඇතිරියෙහි ශාන්ත කෙරෙයි. පුවරැයෙහි ශයනය කරන්නේ ද වෙයි. එණ්ඩලයෙහි (පිල්කඩෙහි ශයනය) කරන්නේ ද වෙයි. එකපසාසික (එක් ඇලයෙකින් හෝනේ) ද වෙයි. රජස්දලි දරනුයේ එළිමහනැ වහනුයේ ද වෙයි. අතුරන ලද පරිදි වූ (වෙතස් නොකොට) අත්තැ හිඳුනේ ද වෙයි. විකාතසොර්තයෙහි (ගුපානුතවයෙහි) යෙදුණේ වෙතැතික ද වෙයි. අපාතකකියෙහි (සිහිල් දිය නොපිමෙහි) යෙදුණේ සිහිල් දිය නොබොන්නේ ද වෙයි. සවස තෙවැනි කොට (උදේ මද්දනන සවස යන තුන් වේලෙහි පවා යෝදා හරිනු පිණිස) දියට බැස්මෙහි යෙදුණේ වෙතෙසි යනු යි.

12. "කාශ්‍යපය, ඉදින් අවෙලකක් වේ ද, මුක්තාචාරන් (හරන ලද ආචාර ඇත්තේත්) වේ ද, හත්තාවලොනවුත ඇතිරෙත් වේ ද .... සත් දවසකට වරක් අහර හැරී ද, මෙයේ මේ බඳු වූ අඩමකක් කැර දවසක් ද වාරමත් වැලැඳීමේ වුතයේ යෙදුණේ වෙතේ ද, එහෙත් ඔහු විසින් මේ ශිලාමපතතියත් විනාසමපතතියත් ප්‍රඥාසමපතතියත් නො වඩන ලද්දේ පසක් නො කරන ලද්දේ වේ නම්, එසේ කලා හේ මහණවම් කෙරෙත් දුරු ම සිටියේ වෙයි, බමුණුවම් කෙරෙත් දුරු ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් ගෙයෙකින් ම හිඤ්ඤා තෙම අවුස වෙර රහිත, දොම්නස් වාසයාද රහිත මෙන් සිත වඩා ද, ආශ්‍රවයන්ගේ ක්‍රියාගෙන් අතාසුව වූ විනාසිමුක්තියත් (එලසමාසියත්) ප්‍රඥාපිමුක්තියත් (එලඥානගත්) මේ අත්බවිනි ම ගෙමේ විසිමට ඥානයෙන් දන, පසක් කොට, ලැබූ වෙතේ ද, කාශ්‍යපය, මේ හිඤ්ඤා තෙම මහණ නමුසු බමුණු නමුසු වේ යැයි කියනු ලැබේ.

13 සාකභාසේවකා වෙ'පි කසාප හොති සාමාකභාසේවකා වෙ'පි කසාප හොති -පෙ- විනම්මුලාභාභාභොගො පටිපත්තිපට්ඨානොති. තස්ස වායං සිලසම්පදා විතතසම්පදා පඤ්ඤාසම්පදා අභාවිතා හොති අසම්පන්නා. අථ ඛො භො ආරක්ඛා'ව සාමඤ්ඤා ආරක්ඛා'ව බ්‍රහ්මඤ්ඤා.

යනො ඛො කසාප භික්ඛු අවේරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙතනවිතතං භාවෙති, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වේදනාවිමුක්තියං පඤ්ඤාවිමුක්තියං දිට්ඨංච ඛමෙව සයං අභිඤ්ඤා සම්පන්නා උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං වුට්ඨති කසාප භික්ඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

14. සංඝාති වෙ'පි කසාප ධාරෙති මහාඝාතී'පි ධාරෙති -පෙ- සායනාසනාසනා උදකොභොගොභොගොභොගොභොගො විහරති, තස්ස වායං සිලසම්පදා විතතසම්පදා පඤ්ඤාසම්පදා අභාවිතා හොති අසම්පන්නා, අථ ඛො භො ආරක්ඛා'ව සාමඤ්ඤා ආරක්ඛා'ව බ්‍රහ්මඤ්ඤා.

යනො ඛො කසාප භික්ඛු අවේරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙතනවිතතං භාවෙති ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වේදනාවිමුක්තියං පඤ්ඤාවිමුක්තියං දිට්ඨංච ඛමෙව සයං අභිඤ්ඤා සම්පන්නා උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං වුට්ඨති කසාප භික්ඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

15. එවං වුත්තෙ අපච්ඡාදා කසාපො හගවන්තං එතදවොච: දුක්ඛාරං හො ගොතමි සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානති.

"පකති ඛො එසා කසාප ලොකස්මිං දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානති."

අවේලකො වෙ'පි කසාප හොති බ්‍රහ්මචාරිණො -පෙ- ඉති එවරුපං අභිමාසිකම්පි පරිශායනත්තසොජ්ඣානසොගමිත්‍රසුත්තො විහරති, ඉමාය ව කසාප මහත්තං ඉමිනා ව තපොපක්කමෙන සාමඤ්ඤං වා අභවිස්ස බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තෙතං අභවිස්ස කල්‍යාණං වචනං දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානති.

16. සක්කා ව පනෙතං අභවිස්ස කාදාං ගහපතිනං වා ගහපති- සුත්තොත වා අනත්තමසො කුමාරදසිත්තා'පි: "හද්දං අවේලකො හොමි බ්‍රහ්මචාරිණො -පෙ- ඉති එවරුපං අභිමාසිකම්පි පරිශායනත්තසොජ්- නාත්‍රසොගමිත්‍රසුත්තො විහරති"ති. යසමා ව ඛො කසාප අඤ්ඤානුච්ඡාදා ඉමාය මහත්තං අඤ්ඤානු ඉමිනා තපොපක්කමෙන සාමඤ්ඤං වා හොති. බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තසමා එතං කල්‍යාණං වචනං දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානති.

13. කාශ්‍යපය, තවුස් තෙමේ ඉදින් අමුපලා බුද්ධියේ වේ ද, බොහමු බුද්ධියේ වේ ද,... තමන් ම වැඩුණු ඵල බුද්ධි පුළු වූයේ වන මුල් පල අතර කොටැත්තේ යැපේ ද, ඔහු විසින් මේ ශිලාසම්පත්තියත් විතතසම්පත්තියත් ප්‍රඥාසම්පත්තියත් නො විඛිනා ලද්දේ පසක් නො කරන ලද්දේ වේ නම්, එසේ කලා හේ මහණකමින් දුරෙහි ම බමුණුකමින් දුරෙහි ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් තෙයෙකින් ම භික්ෂු තෙම දොරු රහිත ව්‍යාපාරහිත මෙන් සිත වඩා ද, ආසුටයන්ගේ ද සංයමයෙන් අනාසුට වූ ඵලසමාධියත් ඵලඥනයත් තෙමේ ම මේ අත්බවිති ම වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ තමුදු බමුණු තමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

14. කාශ්‍යපය, තවුස් තෙමේ ඉදින් හන්වැහැරියන් දරා ද හණනුල් අත් හු හා මුහු කොට විසු වස්ත්‍රන් දරා ද... සචය තෙවැනි කොට දියට බැසීමෙහි යෙදුණේ වෙසේ ද, ඔහු විසින් මේ ශිලාසම්පත්තියත් විතතසම්පත්තියත් ප්‍රඥාසම්පත්තියත් නො විඛිනා ලද්දේ පසක් නො කරන ලද්දේ වේ නම්, එසේ කලා හේ මහණකමින් දුරෙහි ම බමුණුකමින් දුරෙහි ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් තෙයෙකින් ම භික්ෂු තෙම දොරු රහිත ව්‍යාපාරහිත මෙන් සිත වඩා ද, ආසුටයන්ගේ ද සංයමයෙන් අනාසුට වූ ඵලසමාධියත් ඵලඥනයත් තෙමේ ම මේ අත්බවිති ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ තමුදු බමුණු තමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

15. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි, කාශ්‍යප තෙම “හව්ද් ගෞතමසිරි, මහණකම දුෂකර ය. බමුණුකම දුෂකර යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“කාශ්‍යපය, ‘මහණකම දුෂකර ය, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යන මෙය ලොවැ ප්‍රකෘති කථාව ය.”

16. කාශ්‍යපය, තවුස් තෙම අවෙලකන් වේ ද, මුක්තාචාරන් වේ ද... මෙසේ අභිමසකට වරක් (අභිමසක් හැර දවසක්) මෙබඳු වාර බත් වැලැඳීමේ යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ පමණින් ම මේ (සුඵ තවකමින් ම) මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂකරන් ඉතා දුෂකරන් වන්නේ නම්, ‘මහණකම දුෂකර යැ යි, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යන්න කීමට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

කාශ්‍යපය, ගැහැටියක්හු විසින් හෝ ගැහැටිපුතක්හු විසින් හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුර්ගක විසින් හුමුදු “මම දන් අවෙලක වෙමි, මුක්තාචාර වෙමි... මෙසේ අභිමසක් හැර දවසක් ද යි මෙබඳු වාර බත් වැලැඳීමේ යෙදුණෙමි වෙසෙමි”යි මේ තවකම කරන්නට හැක්කේ වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් තෙයෙකින් මේ පමණින් (මේ මද පිළිවෙතින්) වෙන් ව ම, මේ තවකමින් වෙන් ව ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂකරන් හුදුෂකරන් වේ නම්, එසෙයින් ‘මහණකම දුෂකර ය, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

ගතො ඛො කස්සප හිකුටු අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති,
ආයවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාචිමුත්තං දිට්ඨොව
ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං වුට්ඨති
කස්සප හිකුටු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

17. සාකහකෙතො වෙ'පි කස්සප හොති -පෙ- වනමුලථලාභාඡරා
යාපෙති පට්තනථලගොජ්, ඉමාය ච කස්සප මිත්තාය ඉමිනා තපො-
පක්කමෙන සාමඤ්ඤං වා අභවිස්ස චුහම්ඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං,
තෙනං අභවිස්ස කල්‍යාණං චචිතාය 'දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං
චුහම්ඤ්ඤානති'.

සකස්සා ච පනෙනං අභවිස්ස කාතුං ගහපතිතා වා ගහපථිපුත්තෙන වා
අනනමිසො කුම්භදුගියාපි: 'භද්දහං සාකහකෙතො වා හොමි, -පෙ-
වනමුලථලාභාඡරා යාපෙමි පට්තනථලගොජ්'ති. යස්මා ච ඛො කස්සප
අඤ්ඤාත්‍රෙව ඉමාය මිත්තාය අඤ්ඤාත්‍ර ඉමිනා තපොපක්කමෙන
සාමඤ්ඤං වා හොති චුහම්ඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තස්මා එතං
කල්‍යාණං චචිතාය 'දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං චුහම්ඤ්ඤානති'.

ගතො ඛො කස්සප හිකුටු අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං
භාවෙති, ආයවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාචිමුත්තං
දිට්ඨොව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං
වුට්ඨති කස්සප හිකුටු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

18. සාණාති වෙ'පි කස්සප ධාරෙති මසාණාති'පි ධාරෙති -පෙ-
සායතනියකම්පි උදෙසාඡරාගණානුයෝගමිනුපුත්තො විහරති. ඉමාය ච
කස්සප මිත්තාය ඉමිනා තපොපක්කමෙන සාමඤ්ඤං වා අභවිස්ස
චුහම්ඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තෙනං අභවිස්ස කල්‍යාණං චචිතාය
'දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං චුහම්ඤ්ඤානති'.

සකස්සා ච පනෙනං අභවිස්ස කාතුං ගහපතිතා වා ගහපථිපුත්තෙන වා
අනනමිසො කුම්භදුගියාපි: 'භද්දහං සාණාතිපි ධාරෙමි, මසාණාතිපි
ධාරෙමි, -පෙ- සායතනියකම්පි උදෙසාඡරාගණානුයෝගමිනුපුත්තො
විහරාමි'ති. යස්මා ච ඛො කස්සප අඤ්ඤාත්‍රෙව ඉමාය මිත්තාය අඤ්ඤාත්‍ර ඉමිනා
තපොපක්කමෙන සාමඤ්ඤං වා හොති චුහම්ඤ්ඤං වා දුක්ඛාරං
සුදුක්ඛාරං, තස්මා එතං කල්‍යාණං චචිතාය 'දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං
චුහම්ඤ්ඤානති'.

ගතො ඛො කස්සප හිකුටු අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං
භාවෙති, ආයවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤාචිමුත්තං
දිට්ඨොව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං
වුට්ඨති කස්සප හිකුටු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් හික්කු තෙම වෙර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා නම් ආසුරයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුර වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිහි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දත පසක් කොට ලැබ වෙසේ නම්, කාශ්‍යපය, මේ හික්කු තෙම මහණ යැ යි දු බමුණු යැ යි ද කියනු ලැබේ.

17. කාශ්‍යපය, ඉදින් තවුස් තෙම අමු පලා කන්නේ වේ ද... තමන් ම වැඩුණු පල බුදින සුදු වූයේ වෙනෙහි මුල් පල අතර කොට යැපේ ද, කාශ්‍යපය, මේ පමණින් ම මේ තවකමින් ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුන්නේ සුදුසුකරන් වන්නේ නම් 'මහණකම දුන්නේ යැ, බමුණුකම දුන්නේ යැ' යි කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

කාශ්‍යපය, ගැහැවියකු විසින් හෝ ගැහැවිපුතක් වූ විසින් හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසින් තමුදු "මම දන් අමුපලා කන්නෙමි වෙමි... ස්වයංපත්ත ඵලකොථ ව වනමුලපලාහාර ඇත්තෙමි යැපෙමි" යි මේ තවකම කරන්නට හැකි වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයකින් ම මේ මද පිළිවෙතින් වෙන් ව ම මේ තවකමින් වෙන් ව ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුන්නේ සුදුසුකරන් වේ ද, එහෙයින් 'මහණකම දුන්නේ ය, බමුණුකම දුන්නේ යැ' යි මෙය කියනුට යොග්‍ය ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් හික්කු තෙම වෙර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා නම් ආසුරයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුර වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිහි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දත පසක් කොට ලැබ වෙසේ නම්, කාශ්‍යපය, මේ හික්කු තෙම මහණ තමුදු බමුණු තමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

18. කාශ්‍යපය, ඉදින් තවුස් තෙම හණවැහැරි දරා ද, හණහුල් මුසු අත්කුසින් විසු වස්ත්‍ර දරා ද... සවස හෙවෙති කොට දිගේ බැසීමෙහි යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ මද පිළිවෙතින් මේ තවකමින් දුන්නේ සුදුසුකරන් වූ මහණකමක් බමුණුකමක් වන්නේ නම් 'මහණකම දුන්නේ යැ බමුණුකම දුන්නේ යැ' යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

'මම දන් හණවැහැරි දරමි, හණහුල් අත්හුල් හා මුසු කොට විසු වස්ත්‍ර දරමි... සවස හෙවෙති කොටැති ව දිගෙහි ගැලීමෙහි යෙදුණෙමි වෙසෙමි' යි ගැහැවියකු විසින් හෝ ගැහැවිපුතක් වූ විසින් හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසින් මෙය කරන්නට හැකි වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයකින් මේ මද පිළිවෙත හැර ම මේ තවකම හැර ම, මහණකම හෝ බමුණුකම දුන්නේ සුදුසුකරන් වේ ද, එහෙයින් 'මහණකම දුන්නේ ය, බමුණුකම දුන්නේ යැ' යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් හික්කු තෙම වෙර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා ද ආසුරයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් අනාසුර වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිහි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දත, පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ හික්කු තෙම මහණ තමුදු බමුණු තමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

19. එවං චුතො අවේලො කසාපො භගවතං එතදුච්චාච: “දුජ්ජානො හො ගොතමි සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො”ති.

“එකඟි බො එතා කසාප ලොකයමි ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

20 අවේලකො චෙ’පි කසාප හොති -පෙ- ඉති එවරාථං අඛමාසිකමපි පරියායහත්තනොජ්ජානුයොගමිනුසුතො විහරති, ඉමාය කසාප මත්තාය ඉමිනා තපොපක්කමෙත සමණො වා අහවිසා බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙනං අහවිසා කල්ලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

සකසා ව පනෙසො අහවිසා සද්දාං ගතපතීනා වා ගතපතිපුතෙත්ත වා අත්තමසො කුමහ දුසියාපි: අයං අවේලකො නොති මුත්තාචාරො -පෙ- ඉති එවරාථං අඛමාසිකමපි පරියායහත්තනොජ්ජානුයොගමිනුසුතො විහරති. යසමා ව බො කසාප අඤ්ඤාත්‍රෙව ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤාත්‍ර ඉමිනා තපොපක්කමෙත සමණො වා හොති බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තසමා එතං කල්ලං වචනාය දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

යතො ව බො කසාප භික්ඛු අවේරං අබ්‍යාපජ්ජං මේතනවිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං චේතනාචිමුත්තං පඤ්ඤාචිමුත්තං දිවේසිව ඛලෙම සයං අභිඤ්ඤා සට්ඨිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චුට්චති කසාප භික්ඛු සමණො ඉති’පි බ්‍රාහ්මණො ඉති’පිති.

21. සාකහකෙඛා චෙ’පි කසාප හොති සාමාකහකෙඛා චෙ’පි කසාප හොති -පෙ- චන්ද්‍රිලථලාභාරො යාපෙති පචත්තථලහොජ්. ඉමාය ව කසාප මත්තාය ඉමිනා තපොපක්කමෙත සමණො වා අහවිසා බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙනං අහවිසා කල්ලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

සකසා ව පනෙසො අහවිසා සද්දාං ගතපතීනා වා ගතපතිපුතෙත්ත වා අත්තමසො කුමහදුසියාපි: ‘අයං සාකහකෙඛා වා හොති සාමාක-හකෙඛා වා -පෙ- චන්ද්‍රිලථලාභාරො යාපෙති පචත්තථලහොජ්’ති. යසමා ව බො කසාප අඤ්ඤාත්‍රෙව ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤාත්‍ර ඉමිනා තපොපක්කමෙත සමණො වා හොති බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තසමා එතං කල්ලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

19. මෙසේ වදනු කල්හි අවෙලකාශප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, “තවද ගෞතමයීනි, මහණ තෙම දුක්ඛේ දත යුතු ය, ඛමුණු තෙම දුක්ඛේ දත යුතු යැ”යි මේ වචන කිය.

“කාශපය, ‘මහණ තෙමේ දුක්ඛේ දත යුතු ය, ඛමුණු තෙම දුක්ඛේ දත යුතු ය’ යන මෙය ලොවැ ප්‍රකෘති කථාව ම ය.”

20. කාශපය, ඉදින් තවුත් තෙම අවෙලක වේද,... මෙසේ මෙබඳු වූ අභිමාසික පඨායහකතභාජනවුතයෙහි යෙදුණේ වෙසේද, කාශපය, මේ මද පිළිවෙතින්, මේ තවකමින් දුක්ඛේ දතයුතු ඉතා දුක්ඛේ දතයුතු මහණෙක් ඛමුණෙක් වන්නේ නම්, ‘මහණ තෙම දුක්ඛේ දත යුත්තේ ය, ඛමුණු තෙම දුක්ඛේ දත යුත්තේ යැ’ යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

ගෘහැවියකු හෝ ගෘහැවිපුතක්හු හෝ යටත් පිරිසෙයින් කළදුස්සක හෝ විසිනුදු ‘මේ තෙමේ අවෙලක වෙයි, මුක්තාචාර වෙයි... මෙසේ මෙබඳු අභිමාසික වූ ද පඨායහකතභාජනවුතයෙහි යෙදුණේ වෙසේ යැ’ යි ඔහු දත හැකි වන්නේ ය. කාශපය, යම් කෙසෙකින් මේ මද පිළිවෙත හැර ම මේ තවකම් හැර ම මහණ තෙමේ හෝ ඛමුණු තෙමේ හෝ දුක්ඛේ දත යුතු වේද, ඉතා දුක්ඛේ දත යුතු වේද, එහෙයින් ‘මහණ තෙම දුක්ඛේ දත යුතු ය, ඛමුණු තෙම දුක්ඛේ දත යුතු යැ’යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

කාශපය, යම් කලෙක පටන් හික්කු තෙම වෙර තැනි, ව්‍යාපාද නැති, මෙන්සිත වඩා ද, ආශ්‍රවයන්ගේ සෘගයෙන් අනාශ්‍රව වූ ඵලයමාහිද ඵලඥනය ද මේ අත්ඛවිති ම තෙමේ වේසෙයි නුවණින් දත පසක් කොට ලැබ වෙසේද, කාශපය, මේ හික්කු තෙම මහණ යැ යි ද ඛමුණු යැ යි ද කියනු ලැබේ.

21. කාශපය, තවුත් තෙම ඉදින් අමු පලා කන්නේ වේද, බොබ-හමු කන්නේ වේද,... ස්වයංපතිතඵල වලදත සුපු වූයේ වනමුල් පල ආහාර කොටැත්තේ යැපේද, කාශපය, මේ මද පිළිවෙතින් මේ තවකමින් දුක්ඛේ දතයුතු ඉතා දුක්ඛේ දතයුතු මහණෙක් හෝ ඛමුණෙක් වන්නේ නම්, ‘මහණ දුක්ඛේ දත යුතු ය, ඛමුණ දුක්ඛේ දත යුතු ය’ යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

මේ තෙම අමුපලා කන්නේ හෝ වෙයි, බොබහමු කන්නේ හෝ වෙයි... ස්වයංපතිතඵලහොර් වූයේ වනමුල් පල ආහාර කොටැත්තේ යැපේ යැ’ යි ගෘහැවියකු විසිනුදු ගෘහැවිපුතකු විසිනුදු යටත් පිරිසෙයින් කළදුස්සක විසිනුදු ඔහු දත හැකි වන්නේ ය. (එහෙයින්.) කාශපය, යම් කෙසෙකින් මේ මද පිළිවෙතින් අත් තත්හි ම, මේ තවකමින් අත් තත්හි ම, දුක්ඛේ දත යුතු වූ ඉතා දුක්ඛේ දත යුතු වූ මහණ තෙමේ හෝ ඛමුණු තෙමේ වේද, එහෙයින් මහණ දුක්ඛේ දත යුතු ය, ඛමුණ දුක්ඛේ දත යුතු ය යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

යතො ඛො කස්සප භික්ඛු අවෙරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙතනවිතනං භාවෙති, අසච්ඡානස්ථ ඛො අනාසචං චෙතනාවිමුතතිං පඤ්ඤාපිමුතතිං දිවෙඤ්ච ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සම්මිකතිං උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං වුච්චති කස්සප භික්ඛු සම්මෙණං ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

22. සාණ්ඤානි චෙ'පි කස්සප ධාරෙති, මසාණ්ඤානි'පි ධාරෙති -පෙ- සායනනිකාමි උදකොරොහණානුයෝගමිත්‍රුතෙනා විහරති, ඉමාය ච කස්සප මතනාය ඉමිනා තපොපකකමෙන සම්මෙණං චා අගවිසා බ්‍රාහ්මණො චා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙනං අගවිසා කල්‍යාණං චිච්ඡායා 'දුජ්ජානො සම්මෙණං දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො'ති.

සකකා ච පනෙතො අගවිසා ඤාතුං ගහපතිනා චා ගහපතිපුතෙනා චා අනාමමො කුම්භදාසියාපි: 'අයං සාණ්ඤානි'පි ධාරෙති මසාණ්ඤානි'පි ධාරෙති -පෙ- සායනනිකාමි උදකොරොහණානුයෝගමිත්‍රුතෙනා විහරති'ති. යස්මි ච ඛො කස්සප අඤ්ඤාත්‍රෙව ඉමාය මතනාය අඤ්ඤාත්‍ර ඉමිනා තපොපකකමෙන සම්මෙණං චා හොති බ්‍රාහ්මණො චා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තස්මා එතං කල්‍යාණං චිච්ඡායා 'දුජ්ජානො සම්මෙණං දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො'ති.

යතො ඛො කස්සප භික්ඛු අවෙරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙතනවිතනං භාවෙති, අසච්ඡානස්ථ ඛො අනාසචං චෙතනාවිමුතතිං පඤ්ඤාපිමුතතිං දිවෙඤ්ච ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සම්මිකතිං උපසම්පජ්ජා විහරති, අයං වුච්චති කස්සප භික්ඛු සම්මෙණං ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පිති.

23. එවං වුත්තො අවෙලො කස්සපො ගගචිතනං එතදචොචා: "කතමා පත සා හො ගොතමි සීලසම්පදා, කතමා විතතසම්පදා, කතමා පඤ්ඤාසම්පදා?"ති.

ඉධ කස්සප තපාගතො ලොකෙ උපාජ්ජති අරහං -පෙ- ගගචා. ණො ඉමං ලොකං -පෙ- සං අභිඤ්ඤා සම්මිකතිං පච්චිදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති -පෙ- බ්‍රහ්මචරිං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති ගහපති චා -පෙ- සො තං ධම්මං සුණී තපාගතෙ සද්ධිං පටිලනති. සො තෙන සද්ධිපටිලාසෙන සම්මනනාගතො ඉති පටිසඤ්චිකති: සම්මානො සරාචාසො -පෙ- 'යනනුනාහං කෙසම්ඤ්ඤං ඕහාරෙති: කාසායාති චජ්ජාති අච්ඡාදෙති: අගාරස්මා අනිගාරිතං පබ්බජෙය්‍යාති'.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් වතාහි හික්කු තෙමි තෙවර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙන්සිත වඩා ද, ආසුචයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් ආසුච නැති ඵලසමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බව්හි ම තෙමේ වයිචොඥනයෙන් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ හික්කු තෙමි මිහණ යැ යි ද බමුණු යැ යි ද කියනු ලැබේ.

22. කාශ්‍යපය, නවුස් තෙමි ඉදින් තණවාහැරි දරා ද, තණනුල් මුසු හුසින් විසු වස්ත්‍ර දරා ද,... සවස තෙවෙහි කොට දියේ ගැලීමේ යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ මද පිළිවෙතිනුත් මේ තවකමිනුත් දුකසේ දතසුදු, ඉතා දුකසේ දතසුදු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් වන්නේ නම් 'මහණා දුකසේ දත සුදු ය, බමුණා දුකසේ දත සුදු ය' යන මෙය කියන්නට තො තිසි වන්නේ ය.

'මේ තෙමි තණවාහැරි ද දරයි, මිශ්‍රක වස්ත්‍ර ද දරයි... සවස තෙවෙහි කොට ද (ත්‍රිසකිත්තයෙහි ද) දියේ ගැලීමේ යෙදුණේ වෙසේ' යැ යි ගැහැටියකු විසිනුදු ගැහැටිපුතක්නු විසිනුදු යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසිනුදු මොහු දත ගැසී ද වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් තෙසෙකින් ම මේ මද පිළිවෙතින් අත් තන්හි ම, මේ තවකමින් අත් තන්හි ම, දුකසේ දත ගත සුදු, ඉතා දුකසේ දත ගත සුදු මිහණ තෙමේ හෝ බමුණු තෙමේ වේ ද, එතෙසින් 'මිහණා දුකසේ දත ගත සුදු ය, බමුණා දුකසේ දත ගත සුදු ය' යන මෙය කියන්නට තිසි ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් හික්කු තෙමි දෙවන නැතිවැ ව්‍යාපාද නැති වැ මෙන්සිත වඩා ද, ආසුචයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් ආසුච නැති ඵලසමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බව්හි ම තෙමේ වයිචො භුච්ඡිත් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ හික්කු තෙමි ප්‍රමණ තමුදු මුහුණ තමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

23. මෙසේ වදාළ කල්හි අවේලකාශ්‍යප තෙමි "තවද කොතමයිති, ඒ ශිලසමපත් කවරේ ද? ඒ විතතසමපත් කවරේ ද? ඒ ප්‍රඥසමපත් කවරේ ද?" යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විමාළේ ය. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේකා.)

කාශ්‍යපය, මේ ලොවැ අර්තත් වූ... භාග්‍යවත් තථාගත තෙමි පහළ වෙයි. හේ මේ ලොකය... තෙමේ මි දැන පසක් කොට පවතයි. හේ දහම් දෙසෙයි... බඩසර පවසයි. ඒ දහම් ගැහැටියෙක් හෝ... අසයි. හේ ඒ දහම් අතා තථාගත මුදුනු කෙරෙහි සැදහැ පිළිලබයි (උපදවයි) හේ ඒ සැදහැ ලැබීමෙන් සුන් වූයේ, හිසිගෙය සම්බාධ ඇත්තේ ය... 'මම කෙතෙ රවුලු බා හැර ක්‍ෂාචත් හැඳ හිසිගෙන් නික්මී සසුන් වන්නෙමි නම් යෙතෙකැ' යි හේ සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙන -පෙ- අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති -පෙ- සමාදය සිකති සිකඛාපදෙසු -පෙ-

24. කථංඤා කස්සප භික්ඛු සිලසම්පන්නො හොති ? ඉධ කස්සප භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතං පටිවිරතො හොති -පෙ- ඉදම්පි'ස්ස හොති සිලසම්පදය. -පෙ- [යථා සාමඤ්ඤාමුල්ලෙ එවං විතරංගතබ්බං.]

යථා වා පනෙතෙ හොන්නො සමණත්ථාසමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ඤානං තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජිවිකං කප්පනති, සෙය්‍යවිදාං සන්තිකම්මං -පෙ- ඔසධිතං පටිමොක්ඛො ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො හොති, ඉදම්ස්ස හොති සිලසම්පදය.

ස ඛො සො කස්සප භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොච්ඡි භයං සම්නුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො, සෙය්‍යථාපි කස්සප රාජා බතතිසො ඉද්ධාච්ඡිත්තො නිහතපච්චාමිත්තො න කුතොච්ඡි භයං සම්නුපස්සති යදිදං පච්චන්තිකතො, එවමෙව ඛො කස්සප භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොච්ඡි භයං සම්නුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො.

සො ඉමිනා අරියෙන සිලකඩකේත සමන්නාගතො, අර්ඤ්ඤානං අනවජ්ජුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කස්සප භික්ඛු සිලසම්පන්නො හොති, අයං ඛො කස්සප සිලසම්පද -පෙ-

25. කථංඤා කස්සප භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාපරො හොති ? ඉධ කස්සප භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා නිමිත්තභ්‍යාති හොති නාත්‍යඛ්‍යඤ්ඤානභ්‍යාති -පෙ- චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං භ්‍රූණා -පෙ- ඤාණෙන ගතිං ඤාසිණා -පෙ- ජිව්හාය රසං ඤාසිණා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුසිණා -පෙ- මහසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභ්‍යාති හොති නාත්‍යඛ්‍යඤ්ඤානභ්‍යාති -පෙ- මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතො, අර්ඤ්ඤානං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කස්සප භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාපරො හොති.

26. කථංඤා කස්සප භික්ඛු සතිසම්පජ්ඤාදාන සමන්නාගතො හොති ? ඉධ කස්සප භික්ඛු අභිකක්ඛන්ත පටිකක්ඛන්ත සම්පජානකාරී හොති. -පෙ- ගතෙ සිතෙ නිසින්නෙ පුත්තෙ ජාගරිතෙ තාසිතෙ කුණ්ඨිභාවෙ සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො කස්සප භික්ඛු සතිසම්පජ්ඤාදාන සමන්නාගතො හොති.

හේ මෑත කලා... යහුන් වදී. හේ මෙසේ පෑවිදි වූයේ ම පාතිමොකඛසංවරයෙන් සංවෘතව වෙහෙසි... යමාදන් කොට ගෙන සිකපදන්ති හික්මෙයි

24. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ තෙම සිල්වත් වේ ද? කාශ්‍යපය, මෙහි මහණ තෙම පණ්ඩා හැර පණ්ඩායෙන් වැළැක්කේ වෙයි... මේ ඔහුගේ ශීලසමපත් වේ. [සට ආමඤ්ඤාචර සූත්‍රයෙහි දැක්වුණු පරිදි විශාර කටයුතු.]

යමගේ වතාහි ඇතැම් හටද මහණ බඩුණේ? ඇදහාගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, ශාන්තිකමය... මුල් බෙහෙත් බැහැර කිරීම යන මේබදු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන් මිට්ඨාආච්චයෙන් ජිවිතා කෙරෙන් ද, මේ ආදී වූ හෝ මේබදු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන් මිට්ඨාආච්චයෙන් හේ වැළැක්කේ වේ. මේ ඔහුගේ ශීලසමපත් වේ.

කාශ්‍යපය, හේ මහණ මෙසේ සිල්වත් වූයේ, ශීලසංවරයෙන් කොසිනුදු බියක් නො දකී. මුද්දා අබ්භෙස් ලත්, නාසු පහමතුරන් ඇති, කැත් රජත් පහමතුරකුගෙන් කොසිනුදු බියක් නො දකී ද, එසේ ම මහණ තෙම ශීලසංවරයෙන් (අසංවර නැති බැවින්) කොසිනුදු බියක් නො දකී.

හේ මේ ආයථීශීලසකකියෙන් සමන්විත වූයේ කමා කෙරෙහි වූ තිදෙස්බව සුවය වීදී. කාශ්‍යපය, මෙසේ මහණ සිල්වත් වෙයි. කාශ්‍යපය, මේ ඒ ශීලසමපත් ය...

25. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ තෙම ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දොර ඇත්තේ වේ ද? කාශ්‍යපය, මේ සත්තා මහණ තෙම ඇසින් රූපයක් දක නිමිත්තත්‍රාහි නො වෙයි. අනුවාසඤ්ඤාත්‍රාහි නො වෙයි.... වක්ඛුරිද්දිය-යෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කනින් හඬක් අසා.. තැහැගෙන් ගඟක් අසා.... දිවෙන් රූක් ආභාදන කොට... කයින් ජ්වලව්‍යායක් සපය කොට.... මිනසින් දහමක් දන.... නිමිත්තත්‍රාහි නො වෙයි. අනුවාසඤ්ඤා-ත්‍රාහි නො වෙයි... මනිද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. හේ මේ ආදී වූ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සත්ත්ව නොකිලීව අභිවිතාසුවය වීදී. කාශ්‍යපය, මහණ තෙම මෙසේ ඉන්ද්‍රන්ති වැසු දොරැත්තේ වෙයි.

26. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ තෙම සතිසමපජ්ඣයෙන් සුඛත වේ ද? ඇවැත්තී, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරියට යාමෙහි ද පෙරලා ඊමෙහි ද නුවණින් දන (එය) කරන සුලු වෙයි... ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි තිඳීමෙහි තිඳි වැටීමෙහි කීමෙහි නිහඬ වීමෙහි නුවණින් දන (එය) කරන සුලු වෙයි. කාශ්‍යපය, මහණ තෙම මෙසේ සතිසමපජ්ඣයෙන් සමන්විත වෙයි.

27. කථංඤ්ව ආට්ඨසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ? ඉධාට්ඨසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපාටිකාරිකෙන චිවරෙන -පෙ- කුච්ඡිපාරිකාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව සත්තමති සමාදයෙව පක්කමති, එවං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

28. සො ඉමිනා අරියෙන සිලකඩකේන සමන්තාගතො ඉමිනා'ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා'ව අරියෙන සතිසංවර-ඥානෙන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විවිත්තං සෙතාසතං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ඡානතො පිණ්ඩපාතපටික්කනො නිසිදති පලලඛිකං අභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙතො.

29. සො ලොභෙ අභීර්ඛිං පහාය විගතාභීර්ඛික වෙතසා විහරති. අභීර්ඛාය විතතං පරිභොගධි -පෙ- ව්‍යාපාදපදෙසං පහාය අව්‍යාපනනවිතොසා විහරති -පෙ- චිතමිඤ්ඤං පහාය විගතචිතමිඤ්ඤා විහරති -පෙ- උභවචක්ඛානුචවං පහාය අනුභිකො විහරති -පෙ- විචිකිච්ඡං පහාය නිශ්ශච්චිකිච්ඡා විහරති. අකථංකපී කුසලෙසු බලෙමසු, විචිකිච්ඡාය විතතං පරිභොගධි.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මනො පයොජේය්‍ය. තස්ස භෙ කම්මනො සම්පේක්ඛියස්ස -පෙ- සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිතො -පෙ- සො අපරෙත සමයෙන තමා ආබාධා මුච්චෙය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො ඛකිතාගාරෙ බඳොස අස්ස, සො අපරෙත සමයෙන තමා ඛකිතා මුච්චෙය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො දුසො අස්ස අනත්තාධිතො -පෙ- සො අපරෙත සමයෙන තමා දුසවා මුච්චෙය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො සධිතො සහොසො කන්තාරඤ්ඤානමස්සං පටිපජේය්‍ය -පෙ- සො අපරෙත සමයෙන තං කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. එවමෙව ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා ඛකිතාගාරං යථා දුසවා යථා කන්තාරඤ්ඤානමස්සං ඉමෙ පඤ්චනිවරණේ අපාඨිණේ අත්තනි සම්නුපස්සති. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො අතණ්ඤං යථා අරොග්‍යං යථා ඛකිතමොක්ඛං යථා භුජ්ඣං යථා බෙමභුමිං, එවමෙව ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චනිවරණේ පඨිණේ අත්තනි සම්නුපස්සති.

27. ඇවැත්ති, කෙසේ නම් මහණ තෙම සතුටු සිතැත්තේ මේ ද ? ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි මහණ තෙම කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිද්ධි-රත්තේ ද... කුන්ධපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ පිණිට්ඨානගෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට ගේ ද නමා සතු අවපිරිකර පමණක් ගෙන ම ගෙයි. ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ ම සතුටු වෙයි.

28. හේ මේ ශ්‍රේෂ්ඨ සිලසකකියෙන් සමන්විත වූයේ, මේ ම ඉන්ද්‍රිය-සංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, මේම ශ්‍රේෂ්ඨ සතියමප්පකුසලයෙන් සමන්විත වූයේ, මේ අයසී සතතුප්පියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වෘක්කුල පථිත කුදුරුළු හිරිගුහා කොහොත් වනප්‍රායා අභ්‍යවකාය පිදුරුරුහින් (හිරිලෙන් පරිද්දෙන්) කළ ගුහා යන මේ ජනායාගෙන් හිස් වූ සෙතත්තක් හඳුනා කරයි. හේ පසුබත්ති පිණිට්ඨානගෙන් පෙරලා ආයේ, පලක් බැඳ කය ඇඳ තැනී සේ පිහිටුවා, සිහිය කමටගත් අරමුණට යොමු කොට තමා හිඳියි.

29. හෙ තෙම ලොව කෙරෙහි අභිබ්‍යාස දුරු කොට, අභිබ්‍යාස පහ වූ සිතින් උපලක්ෂිත වූ වෙසෙයි. අභිබ්‍යාස කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි... ව්‍යාපාද දෙසය දුරු ලා ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ වෙසෙයි... ස්‍යානාන-මිඛිය දුරු ලා පහ වූ ස්‍යානානමිඛිය ඇත්තේ වෙසෙයි... උභිච්චකුක්කුච්ච දෙක දුරු ලා අනුඛිත වූ වෙසෙයි... විචිකිත්තාව දුරු ලා තරණය කළ විචිකිත්තා ඇත්තේ කුසල් දහමිනි සැක නැත්තේ වෙසෙයි. විචි-කිත්තාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

ඇවැත්ති, යම්ගේ පුරුෂයෙක් ණයක් ගෙන කම්පනා යොදන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්පනා සමාධි වන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්ගේ පුරුෂයෙක් හිලත් වූයේ දුඛිත වන්නේ ද,... හේ මෑත කාලෙක ඒ හිලත් බැවින් මිදෙන්නේ ද,... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්ගේ පුරුෂයෙක් දහගෙහි බඳනා ලද්දේ වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ බැඳුමෙන් මිදෙන්නේ ද,... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්ගේ පුරුෂයෙක් තමා අයත් පැවැත්ම තැනී දහගෙක් වන්නේ ද,... හේ මෑත කලා ඒ දහ බැවින් මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද සොම්-නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්ගේ ඛනස ඇති හොඟ ඇති පුරුෂයෙක් දික් කතරමහකට බස්සේ ද... හේ පසු කලා ඒ කතර තරණය කොට එයින් තික්මැ යන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, එසේ ම මහණ තෙම ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් දහගෙයක් මෙන් දහ බවක් මෙන් දුරු කතරමහක් මෙන් තමා කෙරෙහි පහ නො වූ මේ නිවරණ පස දකී. ඇවැත්ති, ණය නැති බව යම්ගේ ද, අරොග බව යම්ගේ ද, බැඳුමෙන් මිදීම යම්ගේ ද, නිවහල් බව යම්ගේ ද, උච්චුරු නැති සීම යම්ගේ ද, එසේ ම මහණ තෙම මේ පඤ්ච නිවරණයන් තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ-වූවන් දකී.

30. තසසීමෙ පඤ්චඨිවරණෙ පඨිණෙ අත්තති සමනුපසානො පාමොඡං ජායති. පමුදිතස්ස පිඨි ජායති. පිඨිමනස්ස කායො පසානොති. පසානොතිකායො ධුබං වෙදෙති. සුඛිතො විතතං සමාධියති. ඥාං විවිච්චව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධමමෙහි -පෙ- පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ඣ විහරති -පෙ- දුතීයං ඤානං -පෙ- තතීයං ඤානං -පෙ- චතුත්තං ඤානං උපසම්පජ්ඣ විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති විතතසම්පදා, අයං ඛො සා කසාප විතතසම්පදා.

31. තො එවං සමාසිතො විතතො -පෙ- ඤ්ඤාදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙහි -පෙ- ඉදම්පි'ස්ස හොති පඤ්ඤාසම්පදා. -පෙ- නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති. ඉදම්පි'ස්ස හොති පඤ්ඤාසම්පදා. අයං ඛො සා කසාප පඤ්ඤාසම්පදා.

32. ඉමාය ච කසාප සීලසම්පදා ඉමාය ච විතතසම්පදා ඉමාය ච පඤ්ඤාසම්පදා අඤ්ඤා සීලසම්පදා විතතසම්පදා පඤ්ඤාසම්පදා උත්තරිතරා වා පඤ්ඤාසම්පදා වා තත්ථි.

33. සනති කසාප එකෙ සමණවුහමිණා සීලවාදා. තෙ අනෙක-පරියායෙන සීලස්ස වණණං භාසන්ති. යාවතා කසාප අරියං පරමං සීලං, නාහං තත්ථ අත්තතො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො හිගෙයා? අථ ඛො අතමෙව තත්ථ හිගෙයා යද්දං අධිසීලං.

34. සනති කසාප එකෙ සමණවුහමිණා තපොඡ්ඣව්ජාවාදා. තෙ අනෙකපරියායෙන තපොඡ්ඣව්ජාය වණණං භාසන්ති. යාවතා කසාප අරියං පරමා තපොඡ්ඣව්ජා, නාහං තත්ථ අත්තතො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො හිගෙයා? අථ ඛො අතමෙව තත්ථ හිගෙයා යද්දං අධිපඤ්ඤා.

35. සනති කසාප එකෙ සමණවුහමිණා පඤ්ඤාවාදා. තෙ අනෙක-පරියායෙන පඤ්ඤාය වණණං භාසන්ති. යාවතා කසාප අරියං පරමා පඤ්ඤා, නාහං තත්ථ අත්තතො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො හිගෙයා? අථ ඛො අතමෙව තත්ථ හිගෙයා යද්දං අධිපඤ්ඤා.

36. සනති කසාප එකෙ සමණවුහමිණා විමුත්ථිවාදා. තෙ අනෙක-පරියායෙන විමුත්ථියා වණණං භාසන්ති. යාවතා කසාප අරියං පරමා විමුත්ථි, නාහං තත්ථ අත්තතො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො හිගෙයා? අථ ඛො අතමෙව තත්ථ හිගෙයා යද්දං අධිවිමුත්ථි.

30. මේ පඤ්චනීවරණයත් තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වුවත් දක්කා ඔහුට යතුට උපදී. යතුටු වුවහුට ප්‍රිතිය උපදී. සිතා ප්‍රිතිය ඇත්තහුගේ කය සංහිදෙයි. සංහුත් කයාත්තේ සුව විදී. සුවාත්තහුගේ සිත සමාධිගත වෙයි. හේ කාමයත් කෙරෙත් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත් කෙරෙත් වෙන් ව ම ... පළමු දහන් ලැබ වෙසෙයි... දෙවැනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... තෙවැනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... සිවුවන දහන් ලැබ වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ විතතසම්පත් ය. කාශ්‍යපය, මේ ඒ විතතසම්පතකිය යි.

31. හෙතෙම මෙසේ සිත සමාධිගත කළේ... දර්ශනඥානය පිණිස සිත එළවා තබයි, නැගුරු කෙරෙයි... මේ ඔහුගේ ප්‍රඥසම්පත් වේ... 'මේ රහත්බව පිණිස කටයුතු වූ අතෙකක් නැත'යි දන ගනී. මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥසම්පත් වේ. කාශ්‍යපය, මේ ඒ ප්‍රඥසම්පතකිය යි.

32. කාශ්‍යපය, මේ ශීලසම්පතකියට, මේ විතතසම්පතකියට, මේ ප්‍රඥසම්පතකියට වඩා උත්තරීතර වූ ප්‍රණීතතර වූ අත් ශීලසම්පතෙක්, විතතසම්පතෙක්, ප්‍රඥසම්පතෙක් නැත.

33. කාශ්‍යපය, ශීලවාදී වූ ඇතැම් මහණ්ඩමුණු කෙතෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් ශීලයේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආදී වූ (නොකිලිවී) උතුම් ශීලයක් ඇද්ද, එහි තමාට සමසම වූ (මගේ ශීලයට සම ශීලයෙන් මා හා සම වූ) කිසිවකු මම නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි මම ම යම් උතුම් ශීලයක් වේ නම් එහි හැමට වැඩි තරම් (උතුම්) වෙමි.

34. කාශ්‍යපය, තපොප්‍රගුප්සාවාදී වූ ඇතැම් මහණ්ඩමුණු කෙතෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් තපොප්‍රගුප්සාවේ (කෙළෙසුන් තවත කෙළෙන්නට පිළිතුල් කරන වීරියයේ) ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආදී වූ පරම තපොප්‍රගුප්සාවක් වේ ද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධිප්‍රගුප්සාවක් (මාගේ ඵලසම්ප්‍රසන්න වීරියයක්) වේ නම් එහි මම ම හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

35. කාශ්‍යපය, ප්‍රඥවාදී වූ ඇතැම් මහණ්ඩමුණු කෙතෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් ප්‍රඥාවේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආදී වූ පරම ප්‍රඥාවක් වේ ද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධිප්‍රඥාවක් (මාගේ ඵලසම්ප්‍රසන්න ප්‍රඥාවක්) වේ ද මම ම එහි හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

36. කාශ්‍යපය, විමුක්තිවාදී වූ ඇතැම් මහණ්ඩමුණු කෙතෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් විමුක්තියේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආදී වූ පරම විමුක්තියක් වේ ද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධි-විමුක්තියක් (සමුච්ඡේද ප්‍රතිප්‍රසංගි නිසරණ යනා භිවිධ පරම විමුක්තියක්) වේ ද එහි මම ම හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

37. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදං බො සමණො ගොතමො නදති. තසුච බො සුඤ්ඤායාසෙර නදති නො පරිසාසු”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා. “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති”ති එවමෙසු කසසප වචනියා.

38. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති. නො ච බො විසාරදෙ නදති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා. “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති, විසාරදෙ ච නදති”ති. එවමෙසු කසසප වචනියා.

39. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති, විසාරදෙ ච නදති, නො ච බො නං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා. “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති. පරිසාසු ච නදති, විසාරදෙ ච නදති, පඤ්ඤාච නං පුච්ඡන්ති”ති. එවමෙසු කසසප වචනියා.

40. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති, විසාරදෙ ච නදති, පඤ්ඤං ච නං පුච්ඡන්ති, නො ච බො තෙසං පඤ්ඤං පුච්ඡා බ්බාසරොති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා. “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති, විසාරදෙ ච නදති, පඤ්ඤං ච නං පුච්ඡන්ති. පඤ්ඤාච තෙසං පුච්ඡා බ්බාසරොති”ති. එවමෙසු කසසප වචනියා.

41. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ච නදති -පෙ- පඤ්ඤාච තෙසං පුච්ඡා බ්බාසරොති, නො ච බො පඤ්ඤාසං වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා. “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති, -පෙ- පඤ්ඤාසං ච වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති”ති. එවමෙසු කසසප වචනියා.

42. ණානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජති යං අසුසුකිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං විදෙය්ගුං: “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති. පරිසාසු ච නදති -පෙ- පඤ්ඤාසං ච වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති, නො ච බො සොතබ්බං මිඤ්ඤන්ති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්ගු වචනියා: “සීහනාදසුච සමණො ගොතමො නදති -පෙ- පඤ්ඤාසං ච වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති. සොතබ්බසුච සමණො මිඤ්ඤන්ති”ති. එවමෙසු කසසප වචනියා.

37. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් වනාහි සිහනද ද කෙරෙයි. එ ද වනාහි පිරිස්හි නො ව යුත්‍යාගාරයෙක (හිස් ගෙයෙක හුදෙකලා වැ හිඳ) කෙරේ යැ”යි අත් නොවූ පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කාරණය විදුමාන ම ය. “එසේ නො කියා යුතු යැ”යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරේ” යැ යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ. (ඔවුනට මෙසේ කියා යුතු).

38. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි. එහෙත් විශාරද ව නො කෙරේ” යැ යි අත්නොවූ පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන මේ කාරණය විදුමාන ම ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැ යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාදත් කෙරේ. එ ද පිරිස්හි කෙරේ. විශාරද ව ද කෙරේ” යැ යි, කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ.

39. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. එහෙත් අත්හු ඔහු පැණ නො විවාරත්”යි මෙසේ අත්නොවූ පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විදුමාන ම ය. ඔහු “එසේ නොකියා යුතු” යැ යි කියා යුතු වන්නාහ. මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද එය කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. පුශ්න ද (ඔබෙන්) විවාරත් යැ යි මෙසේ ඔහු කියා යුතු වන්නාහ.

40. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. පුශ්න ද ඔහු විවාරත්. එහෙත් ඔවුන්ගේ පුශ්න විවාරන ලද්දේ නොවිසඳා යැ යි අත්නොවූ පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කාරණය විදුමාන ම ය. “එසේ නො කියා” යුතු යැ යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. පුශ්න ද ඔහු විවාරත්. ඔහු විසින් පැණ විවාරන ලද්දේ විසඳා” යැ යි කාශ්‍යපය, මෙසේ ඔහු කියා යුතු වන්නාහ.

41. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි... පුශ්න ද ඔවුන් විසින් විවාරන ලද්දේ විසඳයි. එහෙත් පැණ විසඳීමෙන් ඔවුන් සිත් නො ම ගනී යැ යි මෙසේ අත්නොවූ පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විදුමාන ම ය, “එසේ නො කියා යුතු” යැ යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... පැණ ද විසඳීමෙන් ඔවුන් සිත් ගනී” යැ යි කාශ්‍යපය, මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ.

42. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි... පැණ විසඳීමෙන් ඔවුන්ගේ සිත් ද ගනී. එහෙත් අත්හු ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට නො සිතත්” යැ යි මෙසේ අත්නොවූ පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විදුමාන ම ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැ යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... පැණ විසඳීමෙන් සිත් ද ගනී. ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට අත්හු ද සිතත්” යැ යි මෙසේ ඔහු කියා යුතු වන්නාහ.

43. ධාතං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං චදෙය්‍යුූ: “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො තදති, පරිසාසු ච තදති -පෙ- සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති. නො ච ඛො සුඤ්ඤා වස්ස පසීදනති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්‍යු චචන්තියා. “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො තදති -පෙ- සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති. සුඤ්ඤා වස්ස පසීදනති”ති එවමෙය්‍යු කස්සප චචන්තියා.

44. ධාතං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං චදෙය්‍යුූ: “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො තදති, පරිසාසු ච තදති -පෙ- සුඤ්ඤා වස්ස පසීදනති, නො ච ඛො පසන්නා පසන්නාකාරං කරොනති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්‍යු චචන්තියා. “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො තදති -පෙ- සුඤ්ඤා වස්ස පසීදනති, පසන්නා ච පසන්නාකාරං කරොනති”ති එවමෙය්‍යු කස්සප චචන්තියා.

45. ධාතං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං චදෙය්‍යුූ: “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො තදති, පරිසාසු ච තදති -පෙ- පසන්නා ච පසන්නාකාරං කරොති නො ච ඛො තථත්තාය පටිපජ්ජනති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්‍යු චචන්තියා. “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො තදති -පෙ- පසන්නා ච පසන්නාකාරං කරොනති. තථත්තාය ච පටිපජ්ජනති”ති එවමෙය්‍යු කස්සප චචන්තියා.

46. ධාතං ඛො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං චදෙය්‍යුූ: “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො තදති -පෙ- තථත්තාය ච පටිපජ්ජනති, නො ච ඛො පටිපන්නා ආරාමෙතති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ය්‍යු චචන්තියා. “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො තදති, පරිසාසු ච තදති, විසාරදෙ ච තදති, පඤ්ඤා ච නං පුච්ඡනති, පඤ්ඤා ච තෙසං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති, පඤ්ඤාස්ස ච වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාමෙති, සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති, සුඤ්ඤා වස්ස පසීදනති, පසන්නා ච පසන්නාකාරං කරොනති, තථත්තාය ච පටිපජ්ජනති පටිපන්නා ච ආරාමෙතති”ති එවමෙය්‍යු කස්සප චචන්තියා.

47. එකමිදුතං කස්සප සමයං ගිජ්ජග්ගෙ විහරුම් ගිජ්ජකාසුචෙ පබ්බතෙ, තත්‍ර මං අඤ්ඤාතරො තපබ්බතමිචාරී නිග්ග්‍රහොධො නාම අධිජෙග්ගචෙත් පඤ්ඤං පුච්ඡී. කස්සාහං අධිජෙග්ගචෙත් පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකාසිං. බ්‍යාකතො ච පන මෙ අත්තමිතො අගොසි පරං විය මත්තායාති.

43. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද තද දෙයි... ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට අත්හි ද සිතත්. එහෙත් ඔහු බස් අසා අත්හි නොපහදිත්” යැයි අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ මෙසේ කියන්නාහ, යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නොකිය යුතු” යැයි ඔහු කිය යුතු වන්නාහ. මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... අත්හි ද ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත්. ඔහු බස් අසා ද පහදිත්”යි. කාශ්‍යපය, මෙසේ ඔහු කිය යුතු වන්නාහ.

44. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද තද දෙයි... ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. එහෙත් පැහැදුණේ පැහැදුණු අයුරක් නොකෙරෙත් යැයි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නොකිය යුතු” යැයි ඔහු කිය යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. පැහැදුණාහු ද පැහැදුණු අයුරක් කෙරෙත් යැ”යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහ.

45. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද තද කෙරෙයි... පැහැදුණාහු ද පැහැදුණු අයුරක් කෙරෙත්. එහෙත් තථා භාවය පිණිස (ධර්මානුබ්‍රුතිපත්ති පුරුහු පිණිස) නොම පිළිපදිත් යැයි අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නොකිය යුතු” යැයි ඔහු කිය යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... පැහැදුණේ ද පැහැදුණු අයුරක් කෙරෙත්. ධර්මානුබ්‍රුතිපත්ති පුරුහු පිණිස ද පිළිපදිත්”යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහ.

46. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... ධර්මානුබ්‍රුතිපත්ති පුරුහු පිණිස ද පිළිපදිත්. එසේ පිළිපත්තෝ ද (එයින් ඒ ගොසුම්හු) සිත් නොගනිත්” යැයි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, කාශ්‍යපය, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නොකිය යුතු” යැයි ඔහු කිය යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද තද කෙරෙයි. විශාරද ව ද තද කෙරෙයි. අත්හි ප්‍රශ්න ද ඔහු පුළුල්වත්. ඔවුන් විසින් පුළුල්වන ලද්දේ ප්‍රශ්න ද විකැඳීමෙන් ඔවුන් සිත් ගනී. ඔහු ද ඒ මහණ ගොසුම් බස් ඇසිය යුතු කොට ද සිතත්. ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. පැහැදුණාහු ද පැහැදුණු අයුරක් කෙරෙත්. තථාභාවය පිණිස (ධර්මානුබ්‍රුතිපත්ති පුරුහු පිණිස) ද පිළිපදිත්. (එසේ) පිළිපත්තාහු ද ඒ මහණ ගොසුම්හු සිත් ගනිත් යැ”යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහ.

47. කාශ්‍යපය, මම් එක් සමයෙක රජගහ නුවර ගිජුකුළු පරිවෙහි වෙසෙමි. එ සමයෙහි භාෂාමාලිකා නම් එක්තරු තපොබ්‍රහ්මචාරී (උතුම් තපස් කරන) පිරිවැජ්ඣෝන් අධිජුගුප්තයෙහි පැණයක් මා විවෘණි ය. අධිජුගුප්තයෙහි පැණ විවාරන ලද මම් ඔහුට එය විසද කියෙමි. මා විසින් එසේ විසදන ලද කල්හි හේ ඉතා මහත්සේ සතුටු වීය.

48. “භූතා භි භනෙන භගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා න අත්තමනො අස්ස පරං පිය මෙතාය? අනම්පි භනෙන භගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා අත්තමනො පරං පිය මෙතාය. අභික්ඛන්තං භනෙන, අභික්ඛන්තං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන තික්ඛාජ්ජනං වා උක්ඛාජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලාස්ස වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය, අනික්ඛාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනො රූපාති දක්ඛිනතීති, එවමෙව භගවතො අනෙකපරියායෙන ධම්මො පසාසිතො. එසංභං භනෙන භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මෙඤ්ච භික්ඛුභසිඤ්ච. උපෙය්‍ය්‍යානං භනෙන භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති”.

49. “යො ඛො කස්සප අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛිති පබ්බජ්ජං, ආකඛිති උපසම්පදං, සො චත්තාරො මාසෙ පරිවසති. චතුත්තං මාසානං අව්වයෙන ආරඬ්චිත්තා භික්ඛු තං පබ්බාජේන්ති, උපසම්පාදෙනති භික්ඛුභාවාය. අපි ව මේඤ්ච පුග්ගලවෙමිත්තතා විදිතා”ති.

50. “සථෙ භනෙන අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛිත්තා පබ්බජ්ජං ආකඛිත්තා උපසම්පදං චත්තාරො මාසෙ පරිවසන්ති, චතුත්තං මාසානං අව්වයෙන ආරඬ්චිත්තා භික්ඛු තං පබ්බාජේන්ති, උපසම්පාදෙනති භික්ඛුභාවාය. අහං චත්තාරි වස්සාති පරිවසිස්සාමි. චතුත්තං වස්සානං අව්වයෙන ආරඬ්චිත්තා භික්ඛු මං පබ්බාජේනාහු, උපසම්පාදෙනාහු භික්ඛුභාවායා”ති.

51. අලඤ්ඤා ඛො අභවලො කස්සපො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. අලඤ්ඤාපසම්පදං. අවිරූපසම්පන්නො ඛො පනායස්මා කස්සපො එකො වුපකපෙධි අපාමතො ආනාපි පභිතතො විහරන්තො, න විරසෙස්සව යස්සන්තාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියෙසානං දිවෙධිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා උපසම්පජ්ජ පිහාසි. “ඛිණං ජාති. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණියං. නාපරං ඉත්තතායා”ති අබ්භඤ්ඤාසි.

අඤ්ඤාතරො ව ඛො පනායස්මා කස්සපො අරහතං අහොසිති.

සීහනාදසුත්තං නිවර්තං අවසිමං.

48. (එවිට අවේලකාශප මෙය කීය:) “වහන්ස, කවරෙක් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දහම් අසා ඉතා මහත් සේ සතුටු නො වන්නේ ද, වහන්ස, දෙශනාව අභිකාන්තය. වහන්ස, යම්ගේ යටිකුරු කොට තැබුවක් උඩුකුරු කරන්නේ ද, පිළියන් දැක් කෝ විවෘත කරන්නේ ද, මංශුලා වුවකුට මහ කියන්නේ ද, ඇස් ඇතිගේ රූප දක්නාහ සි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොශෙක් කරුණින් දහම් පැවසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද බමුණ ද භික්ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමි වා. උපසප්පව ලබමි වා”.

49. “කාශ්‍යපය, ඡරා අන්තොවු වූ යමෙක් මෙ සස්තෙහි පැවිද්ද කැමැත්තේ නම්, උපසප්පව කැමැත්තේ නම්, හේ සිටු මසක් පිරිවෙස් වසයි. සිටු මස ඇවෑමෙන් ආරාධිත සිතැති භික්ෂු ඔහු පැවිදි කෙරෙත්. භික්ෂුභාවය පිණිස උපසපත් කෙරෙත්. එහෙත් මෙහි මා විසින් පුද්ගලතාතාත්මය දත්තා ලද්ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

50. එවිට පිරිවැජ් තෙම “වහන්ස, ඉදින් පෙර අන්තොවු වූවෝ මෙ සස්තා පැවිද්ද කැමැති වන්නාහු උපසප්පව කැමැති වන්නාහු සිටු මසක් පිරිවෙස් වසත් නම්, සිටු මස ඇවෑමෙන් ආරාධිත සිත් ඇති භික්ෂු ඔහු පැවිදි කෙරෙත් නම්, භික්ෂු බව පිණිස උපසපත් කෙරෙත් නම්, මම සිටු වසක් පිරිවෙස් වසන්නෙමි. සිටු වස ඇවෑමෙන් සතුටු වූ සිතැති භික්ෂු මා පැවිදි කෙරෙත් වා. භික්ෂුභාවය පිණිස මා උපසපත් කෙරෙත් වා”යි කී ය.

51. අවේලකාශප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලද්දේ ම ය, උපසප්පව ද ලද්දේ ම ය. ආයුෂ්මත් කාශ්‍යප තෙමේ උපසපත් වූ නොබෝ කල් ඇතිගේ ම හුදෙකලා වූයේ, විවික්ත වූයේ, නොපමා වූයේ, කෙලෙස් තවන වැර ඇතිගේ, නිවන් කර මෙතෙසු සිතැති ව වසනුයේ, යමක් සඳහා භූලපුත්‍රයෝ මොනොවට ම ගිහිගෙන් නික්මැ සසුන් වදිත් ද, ඒ නිරුත්තර වූ මාග්ගිකමයභාවසානය (රහත් පලය) නොබෝ කලෙකින් ම මෙ අත්බවිහි ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන, පසක් කොට, පැමිණ (ලැබ) විසි ය. (එසේ වසනුයේ) “භවොත්පත්තිය කෂිණ විය, මහබ්බසර වැසැ නිමැවිණ, එය සඳහා කටයුතු ද කරන ලද, මෙ රහත්බව පිණිස තවත් කටයුතු දැයෙක් නැතැ”යි (පස්විකුම් නුවණින්) දැන ගත්තේ ය.

ආයුෂ්මත් කාශ්‍යපගේ රහතුන් අතුරෙහි එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

අට වන සිංහනාදසුත්‍රය නිමසේ ය.

9. පොට්ඨපාදසූත්තං

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා භාවනාදිං විහරති පඤ්ඤානුමානා ආරාමපිණ්ඩිකාං ආරාමෙ භෙත ඛො පන සමයෙන පොට්ඨපාදෙ පරිබොජනො සමයස්සවාදකො තිද්දකාච්ඡර එකසාලකො මලලිකාය ආරාමෙ පටිවසති මතතියා පරිබොජකපරිසාය සද්ධිං තිංසමිතෙතති පරිබොජකසතෙති.

2. අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදාය සාවන්ථිං පිණ්ඩාය පාට්ඨි. අථ ඛො හගවතො එතදතොසි: අනිස්සතො ඛො තාව සාවන්ථිං පිණ්ඩාය වරිද්ධං, යනාසුතානං යෙන සමයස්ස-වාදකො තිද්දකාච්ඡර එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො, යෙන පොට්ඨපාදෙ පරිබොජකො, තෙත්තපසඛිකමයන්තී. අථ ඛො හගවා යෙන සමයස්ස-වාදකො තිද්දකාච්ඡර එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො තෙත්තපසඛිකමි.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන පොට්ඨපාදෙ පරිබොජකො මහතියා පරිබොජකපරිසාය සද්ධිං නිසින්නො තොති උත්තාදිනිය උච්චාසද්ධ-මසාසද්ධා අනෙකවිතිං තීරවන්තකථං කප්ථනතියා - සෙයංපිදා: රුජකථං වොරකථං මහාමිත්තකථං තෙනාකථං භයකථං සුඛකථං අත්තකථං පානකථං වන්ථකථං සයනකථං ගනිකථං මාලාකථං ඤාතිකථං යානකථං භාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රියකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුම්භවිචාරකථං පුබ්බපෙතකථං නාතත්තකථං ලොකත්තකථං සමුද්දත්තකථං ඉතිගවාහවකථං, ඉති වා'ති.

4. අද්දසා ඛො පොට්ඨපාදෙ පරිබොජකො ගගවන්තං දුරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසි: ¹ “අප්පසද්ධා භොතොනා භොතානු. මා භොතොනා සද්දමිකන්. අයං සමිණ්ණො ගොසමො ආගච්ඡති. අප්පසද්ධාසමො ඛො සො පනායසමො, අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදී. අප්පසව-නාම අප්පසද්දං පරිසං විදිතිං උපසඛිකමිතඛිං මිඤ්ඤායා”ති. එවං වුත්තෙ තෙ පරිබොජකා කුණ්ඨි අනෙත්තං. අථ ඛො හගවා යෙන පොට්ඨපාදෙ පරිබොජකො තෙත්තපසඛිකමි. අථ ඛො පොට්ඨපාදෙ පරිබොජකො හගවන්තං එතදවොච: එතු ඛො හතෙතෙ හගවා, ස්වාගතං² භන්තෙ හගවතො. වීරස්සං ඛො හතෙතෙ හගවා ඉමං පරියායමිකාසි යදිදං ඉධාගමිකාය. නිසිද්දා භන්තෙ ගගවා, ඉදමාසතං පඤ්ඤාතතනිති. නිසිදි හගවා පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ. පොට්ඨපාදෙ'පි ඛො පරිබොජකො අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො පොට්ඨපාදං පරිබොජකං හගවා එතදවොච: “කාය නු'න්ධ පොට්ඨපාද එතරති කථාය සන්තීසින්නා? කා ම පන වො අන්තරා කථා විප්පකතා?”ති.

1. සණ්ඨපෙසි, PTS.

2. සංගතං, PTS

9. පොට්ඨපාද සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකි හාග්ගවතුන් වහන්සේ ඇමැත්තුවරු දෙවරම් නම් වූ අන්තර්වික්ෂිතවූ අරමු වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි පොට්ඨපාද නම් පිරිවැර් තෙම, (බමුණුතිවූ ආදීන් රැස් වූ නමනමන් සමය පවසන හෙයින්) සමයප්‍රවාදක නම් වූ (නිබ්බරුක්පෙළින් පිරිකෙවුණු හෙයින්) කීදුකාමීර නම් වූ (පළමු එක් හලක් ම වූ තැන බැවින්) එකඟාලක නම් වූ, මල්ලිකා දෙවියනේ උයනෙහි, පිරිවැරියන් තුන්දහසක් පමණ වූ මහ පිරිවැරි පිරිසක් හා වෙසෙයි.

2. එ කල්හි හාග්ගවතුන් වහන්සේ පෙරවරු වේලෙහි හැදෑ පෙරෙවැ පිළු පිණිස සැමැත්තුවරු පිරිසි සේක. එ විට “සැමැත්තෙහි පිළු පිණිස හැසිරෙනුට තව මා ඉතා උදහන ය. ඉදින් මම සමයප්‍රවාදක කීදුකාමීර එකඟාලක නම් වූ මල්ලිකාරාමය කරා, පොට්ඨපාද පිරිවැරි වෙත ගියෙමි නම් යෙහෙකැ”යි හාග්ගවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය. ඉක්බිතිකෙන් හාග්ගවතුන් වහන්සේ... ඒ මල්ලිකාරාමය කරා වැඩි සේක.

3. එ සමයෙහි පොට්ඨපාද පිරිවැරි තෙම - රුජකථා වෙරකථා මහාමාත්‍රකථා සේනාකථා හයකථා සුඛකථා අන්තකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා යයනකථා ගතිකථා මාලාකථා ඤාතිකථා යානකථා මුමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා යත්‍රිකථා පුරුෂකථා ගුරකථා විසිබාකථා කුමහසානකථා පුරිප්‍රෙතකථා ලොකාබ්‍යාසිකා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා ඉතිහාස-භවකථා යන මේ හෝ මෙයින් අන්‍ය වූ මෙබඳු නොයෙක් වැදූරුම් කිරිසන්කථා කියන, භෞතවත් වූ, උස් හඬ මහහඬ ඇති මහපිරිවැරි-පිරිස සහ හුන්හේ වෙයි.

4. පොට්ඨපාද පිරිවැරි තෙම දුරින් ම වඩනා හාග්ගවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක, “හවන්ත්‍ර නිහඬ වෙත් වා. හවන්ති, හඬ නො කරවු. මේ මහණ ගොහුම එයි. ඒ ආයුෂ්මත් තෙම නිහඬව කැමැත්තේ ය. නිහඬවමිනි ගුණ කියන සුළු ය. පිරිස නිහඬ සේ දැන එළැඹියා සුඛ කොට සිතුවෙත් යෙහෙකැ”යි සිත පිරිස සංහුන් කෙරේ ය. මෙසේ බහු කී කලා ඒ පිරිවැරියෝ නිහඬ වූහ. ඉක්බිතිකෙන් හාග්ගවතුන් වහන්සේ පොට්ඨපාද පිරිවැරියා කරා එළැඹි සේක. එ කල්හි පොට්ඨපාද පිරිවැරි තෙම හාග්ගවතුන් වහන්සේට, “වහන්ස, හාග්ගවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් වා. වහන්ස, හාග්ගවතුන් වහන්සේ වැඩි සේ යහපත. වහන්ස, හාග්ගවතුන් වහන්සේ මෙහි වඩනට කපලකින් පසු මේ අවසාන උත්තේක් වත. වහන්ස, හාග්ගවතුන් වහන්සේගේ ගුහාගමනයෙකි. මේ අස්තෙක් පනවන ලද්ද”යි කී ය. පනවන ලද අස්තෙහි හාග්ගවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් සේක. පොට්ඨපාද පිරිවැරි ද එක්තරා මිටි අස්තක් ගෙන එක් පසෙක හුන්හේ ය. එක් පසෙක හුන් පොට්ඨපාද පිරිවැරියාට “පොට්ඨපාදයිනි, මෙහි දන් තෙපි කවර නම් කථායෙකින් හුන්හද ? මා එක්තරා පෙර මා එත තෙක් මේ අතර නොපසේ කිනම් කථාවෙන් අඩාල වී ද ?”යි අසාමිදල සේක.

5. එවං වුතොන පොඨිපාදො පරිබ්බාජකො භගවතාං එතදවොච: නිට්ඨකෙසා භතොන කපා, යාය මයං එතරහි කපාය සනතිසිත්තා. තෙසා භතොන කපා භගවතො දුලලහා භවිස්සති පච්ඡාපි සචණ්දාය. පුරිමානි භතොන දිවසානි පුරිමතරුති නානාභිජපියානං සමණවුහමණානං කුතුහලසාලාය සනතිසිත්තානං සනතිපතිතානං අභිසංඝානිරුද්ධො කපා උදපාදි “කපං නු ඛො හො අභිසංඝානිරුද්ධො හොති?”ති.

(1) තත්ත්වකල්පිත එවමානංසු: “අගෙතු අපච්ඡිදා පුරිසස්ස සංඝාදො උපපජ්ජනති’පි නිරුජ්ඣනති’පි. යසම් සමයෙ උපපජ්ජනති, සංඝාදො තසම් සමයෙ භොති. යසම් සමයෙ නිරුජ්ඣනති, අසංඝාදො තසම් සමයෙ භොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝානිරුද්ධං පඤ්ඤාපෙනති.

(2) තමසංඝාදො එවමානංසු: “ත ඛො පන මේ’තං හො එවං භවිස්සති. සංඝාදො හි හො පුරිසස්ස අත්තා. සා ච ඛො උපෙති’පි අපෙති’පි. යසම් සමයෙ උපෙති, සංඝාදො තසම් සමයෙ භොති. යසම් සමයෙ අපෙති, අසංඝාදො තසම් සමයෙ භොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝානිරුද්ධං පඤ්ඤාපෙනති.

(3) තමසංඝාදො එවමානංසු: “ත ඛො පන මේ’තං හො එවං භවිස්සති. සනති හි හො සමණවුහමණා මහිද්ධිකා මහානුභාවා. තෙ ඉමස්ස පුරිසස්ස සංඝාදො උපකඩ්ඪනති’පි අපකඩ්ඪනති’පි. යසම් සමයෙ උපකඩ්ඪනති, සංඝාදො තසම් සමයෙ භොති. යසම් සමයෙ අපකඩ්ඪනති, අසංඝාදො තසම් සමයෙ භොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝානිරුද්ධං පඤ්ඤාපෙනති.

(4) තමසංඝාදො එවමානංසු: “ත ඛො පන මේ’තං හො එවං භවිස්සති. සනති හි හො දෙවකා¹ මහිද්ධිකා මහානුභාවා. තා ඉමස්ස පුරිසස්ස සංඝාදො උපකඩ්ඪනති’පි අපකඩ්ඪනති’පි. යසම් සමයෙ උපකඩ්ඪනති, සංඝාදො තසම් සමයෙ භොති. යසම් සමයෙ අපකඩ්ඪනති, අසංඝාදො තසම් සමයෙ භොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝානිරුද්ධං පඤ්ඤාපෙනති.

6. තස්ස මයං භතොන භගවතාං යෙව ආරබ්භ සති උදපාදි: ‘අභො නුත භගවා, අභො නුත සුගතො, යො ඉමෙසං ධම්මානං සුකුසලො’ති. භගවා භතොන කුසලො භගවා පකතසංඝො අභිසංඝානිරුද්ධස්ස. කපං නු ඛො භතොන අභිසංඝානිරුද්ධො භොති?”ති.

1. පඤ්ඤාපෙනති, PTS.

2. දෙවකා, සං.ම.

3. ත ඛො තාමෙතං, PTS.

4. තෙ, සං.ම.

5. මෙසේ වදාළ කලා පොට්ඨපාද පිරිවැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “වහන්ස, යම් කථාවෙකින් අපි මෙහි හුන්නමෝ නම්, ඒ කථාව තිබේවා. වහන්ස, ඒ කථාව පසු ව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසන්නට දුළිඟ නො වෙයි. පුරිම පුරිමතර දවස්හි (බොහෝ කලකට පෙර) කුතුහලශාලායෙහි එක් වූ හුන් එක් රැස් වූ මහණ බමුණන් අතර “භවත්ති, අභිසංඤ්ඤානිරෝධය (විතතනිරෝධය, සංඤ්ඤානිරෝධය) කෙසේ නම් වේ ද?” යි අභිසංඤ්ඤානිරෝධයෙහි කථාවෙක් පහළ විය.

(1) එහි ඇතැම්හු “කෙසු නැති වූ ප්‍රත්‍යය නැති වූ පුරිස්භව සංඤ්චෝ උපදනාහු ද නිරුද්ධ වන්නාහු ද වෙත්. යම් විටෙක ඔහු උපදනාහු ද, එ විටා හේ සංඤී (සංඤ ඇත්තේ) වෙයි. යම් විටෙක සංඤ්චෝ නිරුද්ධ වන්නාහු ද, එ විටා හේ අසංඤී වේ” යැ යි මෙසේ කීහ. මෙසේ ඇතැම් කෙනෙක් අභිසංඤ්ඤානිරෝධය (විතතනිරෝධය) පණවත්.

(2) ඔහුට අනෙකෙක්, “භවත, මට මෙය මෙසේ නො වන්නේ ය. (මිසේ දැනීම මෙසේ නො වන්නේ ය.) භවත, සංඤ්ච පුරුෂයාගේ ආත්මය ය. එ ද එළැඹෙන්නේත් වෙයි. ඉවැත් වූ යත්තේත් වෙයි. යම් කලෙක එය එළැඹේ ද, එ කලා හේ සංඤී වෙයි. යම් කලෙක පහ වූ යේ ද, එ කලා අසංඤී වේ යැ” යි මෙසේ කී ය. මෙසේ ඇතැම් කෙනෙක් අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

(3) ඔහුට අනෙකෙක් භවත, මට මෙය මෙසේ නො වන්නේ ය. භවත, මහත් සංඤ්ඤා ඇති මහත් අනුභාව ඇති මහණ බමුණු කෙනෙක් වෙත් ම ය. ඔහු මේ පුරුෂයාට සංඤ්ච පමුණුවන්නෝ ද වෙති. ඔහුගේ සංඤ්ච ඉවතට අදහෝ ද වෙති. යම් විටෙක ඔහු කරා සංඤ්ච පමුණුවත් නම්, එ විටා හෙ තෙම සංඤී වෙයි. යම් විටෙක සංඤ්ච ඉවතට අදනාහු නම්, එ විටා අසංඤී වේ” යැ යි කී ය. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

(4) ඔහුට අනෙකෙක්, “භවත, මෙය මට මෙසේ නො වන්නේ ය. භවත, මහත් සංඤ්ඤා ඇති, මහත් අනුභාව ඇති, දෙවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු මේ පුරුෂයා වෙතට සංඤ්ච පමුණුවන්නෝ ද, මොහුගෙන් ඉවතට අදහෝ ද වෙත්. යම් විටෙක සංඤ්ච මොහු වෙතට පමුණුවත් ද, එ විටා මෙ තෙම සංඤී වෙයි. යම් විටෙක එය මොහුගෙන් ඉවතට අදිත් ද, එ විටා අසංඤී වෙයි. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්” යැ යි කී ය. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

6. වහන්ස, “යම් කෙනෙක් මේ දහම්හි නිපුණ ද ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අහෝ මෙය පටසත සේක් නම් ඉතා මැනව වු. ඒ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරන සේක් නම් ඉතා මැනව නො.” යි (එ වේලෙහි) මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ඇරැඹ සිහිය උපත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිසංඤ්ඤානිරෝධයෙහි නිපුණ සේක. ඇති සැටිය (ප්‍රකාශය) දන්නා සේක. වහන්ස, අභිසංඤ්ඤානිරෝධය කෙසේ වේ ද?”

7. තත්‍ර පොට්ඨපාද යෙ තෙ සමණ්ණාසමිණි එවමාහංසු: අනෙතු අපච්චයා පුරිසස්ස සඤ්ඤ උපපජ්ඣති'පි නිරුජ්ඣනති'පි. ආදිකො'ව තෙසං අපරඤ්ඤාං, නං කිස්ස තෙතු? සතෙතු හි පොට්ඨපාද සපච්චයා පුරිසස්ස සඤ්ඤ උපපජ්ඣති'පි නිරුජ්ඣනති'පි. සිත්තං එකා සඤ්ඤ උපපජ්ඣති, සිත්තං එකා සඤ්ඤ නිරුජ්ඣනති".

“කා ව සිත්තං”ති හගවා අපවාච:

ඉධ පොට්ඨපාද තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ඣති අරහං සමමා-
සමුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකෙද්ද අනුත්තරෙ පුරිස-
දම්මසාරපි සත්ථා දෙවම්මනුස්සානං බුද්ධො හගවා. සො ඉමං ලොකං
දදෙවකං සමාරකං සමුගමකං, සසංමණ්ණාසමිණිං පථං සදෙවම්මනුස්සං
සයං අභිඤ්ඤා සවර්තනා: පථෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්පාණං
මජ්ඣිමනිකායාණං පරිසයාසාතකල්පාණං සාන්ථං සම්මාද්දන්තං කෙවල-
පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

8. තං ධම්මං සුඤ්ඤාති හගපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාතරහමි-
වා කුලෙ පච්චාජානො. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤාති තථාගතෙ සද්ධං පටිලනති.
සො තෙන සද්ධාපටිලාගෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිත්තති:
“සමුද්ධො සරුවාසො රජොපථො¹, අබ්බොධාසො-පබ්බජ්ජා. න ඉදං
සුකරං අගාරං අජ්ඣාචිකො එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤං
සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනත්තානං කෙසම්ඤ්ඤං ඔනාරෙණි:
කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙණි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යනති”.

9. සො අපරෙත සමිසයත අපං වා හොගක්කිකිං පහාය මහනතං වා
හොගක්කිකිං පහාය අපං වා ඤ්ඤතිපරිච්චිං පහාය මහනතං වා ඤ්ඤති-
පරිච්චිං පහාය කෙසම්ඤ්ඤං ඔනාරෙණි කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙණි
අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජ්ජො සමානො
පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරිකොචරසම්පන්නො අඤ්ඤාතෙතසු
වජෙජ්ජු හගදස්සාපි. සමාදාය සිත්තති සිත්තාපදෙසු, කායකම්මචම්ම-
කම්මෙන සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුඤ්ඤාච්චො සිලසම්පන්නො
ඉත්ථිගෙසු යුත්තඤ්ඤාතො හොජනෙ මත්තඤ්ඤා සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤත
සමන්තාගතො සන්තුඤ්ඤාති.

10. කප්ඤ්ඤි පොට්ඨපාද භික්ඛු සිලසම්පන්නො හොති? ඉධ
පොට්ඨපාද භික්ඛු පාණාතිපානං පහාය පාණාතිපානං පටිවුරතො හොති
තිතිදදෙකො තිතිකතො-පෙ-

1. රජාපථො, සඤ්ඤ.

7. පොට්ඨපාදය, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් “හෙතු තැනී වෑ ප්‍රත්‍යය තැනී වූ පුරුෂයාට සංඥාවේ උපදිති සි ද නිරුද්ධ වෙති” සි ද මෙසේ කීහු නම්, මුලින් ම ඔවුනට වැරදිණ. ඒ කවර හෙයින්? පොට්ඨ-පාදය, පුරිස්තව හෙතුසතින ව ම ප්‍රත්‍යය සතින ව ම (කරුණු සතින ව ම) සංඥාවේ උපදනෝත් නිරුද්ධ වන්නෝත් වෙති. ශික්‍ෂාගෙන් ඇතැම් සංඥාවේ උපදිත්. ශික්‍ෂාගෙන් ඇතැම් සංඥාවේ නිරුද්ධ වෙත්”.

“ඒ කවර ශික්‍ෂාවෙන් ද?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම (ප්‍රශ්න කොට එය විස්තර කරන සේක් මතු දැක්වෙන ධර්මකථාව) වදල සේක:

පොට්ඨපාදය, මෙහි රහත් වූ සම්මානමිත්‍රය වූ විද්‍යවරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලොකඥ වූ නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරය වූ දෙවිමිනිස්තව ශායනා වූ සිවුසත් අවබෝධ කළා වූ හඟවත් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සතින මරුන් සතින බමුන් සතින මේ ලොව ද, මහණ බමුණන් සතින දෙවි මිනිසුන් සතින සත්වුඵව ද තෙමේ විශිෂ්ට වූ නුමණින් දැන පසක් කොට ඔවුනට අවබෝධ කරවයි. හේ ආදියෙහි හදු නොව මධ්‍යයෙහි හදු කොට අවසන්ති හදු කොට අළු සතින කොට ව්‍යංජන සතින කොට සම්ප්‍රකාරගෙන් පරිපුණ්ණ කොට පිරිසිදු කොට දහම් දෙසයි. (ඒ දෙසනුයේ ද) ආසනවුහම්වයසීය හෙළි කෙරෙයි.

8. ගැහැටියෙක් හෝ ගැහැළිපුතෙක් හෝ අත් එක්තරා කුලගෙකැ උපන්නෙක් හෝ ඒ දහම් අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදූහැ පිළිලබයි (උපදවයි). හේ ඒ සැදූහැ පිළිලැබීමෙන් යුත් වූයේ, “ගෘහවාසය සම්බාධයෙකි රජස්පථයෙකි. පැවිද්ද අන්‍යවකාශය වැන්න. හිනිගෙයි වසන්නහු විසින් එකාන්තරගෙන් පිරිසුන් කොට එකාන්තරගෙන් පිරිසිදු කොට ශබ්දලිඛිතයන් සේ කොට මේ සසුන්-බබ්බර පුරන්නට පහසු නොවේ. මේ කෙතෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ හිනිගෙන් පැවිදිබිම් වදනෙම් විම් නම් ගෙහෙකැ” යි මෙසේ හුවණින් සලකයි.

9. හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ මහත් වූ හෝ සම්පත් රැය හැරැ, මද වූ හෝ මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, කෙතෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ හිනිගෙන් පැවිදිබිම් වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම ප්‍රාති-මොක්‍ෂසංවරගෙන් සම්භූත වූයේ, ආචාරගොචර දෙකින් යුත් වූයේ, අණු පමණ වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, හිවරද කාශවාක්කමගෙන් යුක්ත වූයේ එහෙයින් ම පිරිසිදු ආචාර ඇත්තේ, සිල්වත් වූයේ, ඉදුරන්ති වැසු දෙරැහිණියේ, බොජුන්ති පමණ දත්තේ, හිනිහුවණින් යුත් වූයේ, පසයෙහි තුන් සතුටින් සතුටු වූයේ, සිකපද සමාදන් කොට හෙත භික්ෂමයි.

10. පොට්ඨපාදය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද යත්: පොට්ඨපාදය, මෙහි මහණ තෙමේ පණ්ඩා හැරැ පණ්ඩාගෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. බහා කැවූ දඩුමුගුරු ඇත්තේ, බහා කැවූ අළු ඇත්තේ...

අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානං පටිවිරතො හොති -පෙ- අමුහමචිරිතං පහාය මුහමචාරී හොති -පෙ- මුසාවාදං පහාය මුසාවාදං පටිවිරතො හොති -පෙ- පිසුණං වාචං පහාය පිසුණං වාචං පටිවිරතො හොති -පෙ- ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසං වාචං පටිවිරතො හොති -පෙ-සම්ඵසලාපං පහාය සම්ඵසලාපං පටිවිරතො හොති -පෙ- ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

11. බිජ්ඣාමභුතභානිසමාරම්භා පටිවිරතො හොති -පෙ- ඡේදනවංචං ඛණ්ඩනවිරාමොසඤ්ඤාපසංඝායාදානං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

12. යථා වා පනෙකෙ භොතො සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුසුතො විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නම්චං ගීතං -පෙ- අභිකදස්සනං, ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

13. යථා වා පනෙකෙ භොතො සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵවරුපං සුත්තසමාදව්ඨානානුයොගං අනුසුතො විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අව්ච්ඡදං දසපදං -පෙ- යථාචර්‍යං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා සුත්තසමාදව්ඨානානුයොගං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

14. යථා වා පනෙකෙ භොතො සමණ්ඩ්‍රාගමිණං -පෙ- ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුසුතො විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛිකං -පෙ- උග්ගොලොභිතකුපයානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමනාසයනං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

15. යථා වා පනෙකෙ භොතො සමණ්ඩ්‍රාගමිණං -පෙ- මණ්ඩිතං විභුතනව්ඨානානුයොගං අනුසුතො විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පටිමද්දනං -පෙ- ඔද්දානි වන්ධානි දීඝසාති. ඉති වා ඉති ඵවරුපා මණ්ඩිතවිභුතනව්ඨානානුයොගං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

16. යථා වා පනෙකෙ භොතො සමණ්ඩ්‍රාගමිණං -පෙ- ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුසුතො විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං මොරකථං -පෙ- ඉතිහමානවකථං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා තීරච්ඡානකථං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්.

අභිනාදන් හැර අභිනාදනින් වැළැක්වෙත් වෙයි... අභිරමිකර හැර බහිකැර වෙයි... මුසවා හැර මුසවායෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි... පිටුණුබස් හැර පිටුණු බසින් වැළැක්වෙත් වෙයි... පරොස්බස් හැර පරොස් බසින් වැළැක්වෙත් වෙයි... බොල් හිස් බස් බිණුම් හැර බොල් බසින් වැළැක්වෙත් වෙයි... මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

11. ධර්මානුක භූතානුක සිදුමෙන් සිදුමෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි... අත්පා ඇ සිදීමෙන් ද මැරීමෙන් ද රැහැන් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද සැහැසිකම්වලින් ද වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

12. යම්ගේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ සාද්දකයෙක් දුන් බොජුන් වලද නැවුම් ගැහුම්... බලයෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යාම යන මෙබඳු විසුරුද්දන්ගෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ කෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ විසුරුද්දන්ගෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

13. යම්ගේ ඇතැම් මහණබමුණෝ සාද්දකයෙක් දුන් බොජුන් වලද අවපාකෙළිය දහපාකෙළිය... විකල්පානුකරණය යන මෙබඳු වූ පමාවට කැරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු වූ දුකෙළියෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

14. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ... දික්කහලාපුට්ඨ ය පළඟ ය... ඉස්සෙරු පාමුලා රතු කොට්ට තබා ඇති යහන ය යන මෙබඳු වූ උත්සහන් මහගහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ කෙමේ මේ හෝ මෙබඳු උත්සහන් මහගහන් පරිහරණයෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

15. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ... දුරුදු පුණ්ණයෙන් ඇඟ ඉලිඹි, මනා යටහන් ගත්වනුවට තෙල්ගා මැහිම... දික් දහවලු ඇති පුදු රෙදි හැදීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ හැරැසීමටත් කැරුණු වන දෑ පරිහොග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු දෑ පරිහොග කිරීමෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

16. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ... රුජ්කපා වොරකපා... ඉතිහවාහවිකපා යන මෙබඳු වූ කිරිසන් කපාචලා යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙයින් අත්‍ය වූ හෝ මෙබඳු කපාචලින් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙක් වේ.

17. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපා විභාගිකකපං අනුසුතනා විතරනති, සෙය්‍යපිදං; න තිං ඉමං ඛිමමවිතනං ආජානාති -පෙ- තිබෙබ්බෙති වා සචෙ පහොසි'ති. ඉති වා ඉති එවරුපාය විභාගිකකපාය පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

18. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපං දුතෙය්‍යපටිණගමිනානුයොගමනුසුතනා විතරනති, සෙය්‍යපිදං; රඤ්ඤං රාජමහාමිත්තානං -පෙ- අමුත්ත ඉදං ආතරා'ති. ඉති වා ඉති එවරුපා දුතෙය්‍යපටිණගමිනානුයොගා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

19. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- කුතකා ව හොනති -පෙ- ලාහෙත ලාභං තිජ්ඣිංසිතායෙ. ඉති වා ඉති එවරුපා කුතකලපතා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

20. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චෙත ජ්විකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං; අභිතං නිශ්චිතං -පෙ- මිහපකං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

21. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චෙත ජ්විකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං; මණ්ඩලකඩණං වසළකඩණං -පෙ- මිගලකඩණං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්‍යාන-විජ්ජාය මිව්‍යාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

22. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චෙත ජ්විකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං; රඤ්ඤං නිග්‍යාණං හවිසාති -පෙ- ඉමිසා පරුජයො හවිසාති. ඉති වා ඉති-එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

23. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චෙත ජ්විකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං; වඤ්ඤාණො හවිසාති -පෙ- එවංවිපාකා වඤ්ඤාපුරිතකඩතනානං උග්ගතිං මගමිතං සඬකිලෙතං වොදනං හවිසාති. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

24. යථා වා පනෙනෙ නොනොනා යමණ්ඩායමණං -පෙ- එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චෙත ජ්විකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං; සුඛිච්ඡිකං හවිසාති -පෙ- මලාකායකං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්‍යානවිජ්ජාය මිව්‍යාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ය්‍ය හොති සිලකමිං.

17. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... 'හෝ මේ දහම්පිනය නො දනි... ඉදින් හැකි නම් එය විසඳව'යි යන මේබඳු උනුත් බැණ දෙඩා ගැනුම්වලා යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ මේ හෝ අන් මේබඳු වූ හෝ බැණුම්දෙවුම්වලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

18. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... අනෙක් තැනට මෙය ගෙනව'යි කළ නිශේඛ පිළිගෙන උජ්ජන්ගේ උපමහමාතීයත්තේ... මේබඳු දුත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ හෝ ගැමිහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙම මේ හෝ අන් මේ වැඩි වූ හෝ දුතමෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙනා ගැමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

19. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... කුහක කම් කරන්නෝ වාටු වස් දෙඩන්නෝ... ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ මේ හෝ අන් මේබඳු වූ කුහකලපන කෙරෙත් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

20. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... අධ්‍යායාත්‍ය නිමිත්ත-ශාස්ත්‍රය... මාගපක්‍ෂය යන මේ හෝ මේබඳු වූ හෝ තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ එයින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

21. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... ඔණිලකුණු කීම්, වත් ලකුණු කීම්... මුවලකුණු කීම් ය යන මේබඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ මේ හෝ මේබඳු හෝ තීරණවිත-විද්‍යව කෙරෙත් ඕපාජිවය කෙරෙත් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වෙයි.

22. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... උජ්ජන්ගේ සිං තුවරින් නික්මීම වන්නේ ය... මොහුව පරාජය වන්නේ යැ යි කියන්නෝ මේබඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, හෝ මේ හෝ මේබඳු හෝ තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වෙයි.

23. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... වන්දනාකර වන්නේ ය... සඳහිරු නකත්තරුන්ගේ නැගීම බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදු වීම මේබඳු විපාක දෙන්නේ යැ යි කියන්නාහු මේබඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙම මේ හෝ මේබඳු වූ හෝ තීරණවිත-විද්‍ය කෙරෙත් ඕපාජිව කෙරෙත් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

24. යම්කෙසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... මේ යම්කෙසේ මනා වැසි වන්නේ යැ යි කීම්... ලොකායතශාස්ත්‍ර හැදෑරීම යන මේබඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, හෝ මේ හෝ මේබඳු හෝ තීරණවිතවිද්‍යයෙන් ඕපාජිවයෙන් වැළැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ සිලසෙක් වේ.

25. යථා වා පනෙනෙ භොගෙනා සමණ්ණාහමණං -පෙ- එවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපිදං: ආවාහනං -පෙ- සිරිව්ණානං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චො පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලසමිං.

26. යථා වා පනෙනෙ භොගෙනා සමණ්ණාහමණං -පෙ- එවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපිදං: සන්තිකමිමං පණ්ණිකමිමං -පෙ- ඔසතිතං පටිමොක්ඛො. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිව්ණාජ්චො පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලසමිං.

27. ස ඛො සො පොට්ඨපාද භික්ඛු එවං සිලසමපනෙතා න කුතොපි හං පසාති යදිදං සිලසංචරතො -පෙ- සො ඉමිනා අරියෙත සිලකඩකෙන සමන්තාගතො අර්ඛිතං අනවජ්ජුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු සිලසමපනෙතා හොති.

28. කථංඤා පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉද්දියෙත්‍ර භුත්තථොඤ්ඤා හොති? ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු වක්ඛන්තා රූපා දිසා න තිමිත්තයාති හොති නානුබ්බද්ධාහොති -පෙ- මහිද්දියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙත ඉද්දියසංචරෙන සමන්තාගතො අර්ඛිතං අබ්බසෙකත්‍රුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉද්දියෙත්‍ර භුත්තථොඤ්ඤා හොති.

29. කථංඤා පොට්ඨපාද භික්ඛු සතිසමපජ්ඣෙද්දෙන සමන්තාගතො හොති. ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු අභික්ඛානෙත පටික්ඛානෙත සමපජානංකාරී හොති -පෙ- කුණ්ඨිභාවෙ සමපජානංකාරී හොති. එවං ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු සතිසමපජ්ඣෙද්දෙන සමන්තාගතො හොති.

30. කථංඤා පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන -පෙ- සෙය්‍යපාපි පොට්ඨපාද පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තභාණ්ඩො'ව ඛෙති. එවමෙව ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු -පෙ- යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. එවං ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

31. සො ඉමිනා ව අරියෙත සිලකඩකෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙත ඉද්දියසංචරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙත සති-සමපජ්ඣෙද්දෙන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විජිතං සෙතාසනං හජති අරඤ්ඤං -පෙ- පලාලුප්ඤ්ඤං. සො පච්ඡා-ගතං පිණ්ඩපානපටික්ඛානෙතා නිසීදති පලලඛං ආකුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙතා.

25. යම්කෙසේ ඇතැම් හවත් මහණවුණෝ... ආවාහ සඳහා තකත් කීම්, විවාහ සඳහා තකත් කීම්... සිරිකත කැඳවීම යන මේ කෝ අත් මේඛදු වූ තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙම මේ ද අත් මේඛදු වූ ද තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

26. යම්කෙසේ ඇතැම් හවත් මහණවුණෝ... ශාන්තිකම් ප්‍රණීතිකම්... කාරම් බේත් බැඳ වණ හුව වූ පසු ඒ ගලවා දැමීම යන මේඛදු තිරස්විත-පිඤ්ඤයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, හේ මහණ මේ ද අත් මේඛදු වූ ද තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

27. පොඬුපාදය, ඒ මහණ මෙසේ ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරය ගෙතු කොට නෙත කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් ඇති විය හැකි බියක් නොදකී... හේ මේ ආයාසී ශිලසංකයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතත්ති තිදෙස් වූ කාසික වෛතසික හුවය වීදී. පොඬුපාදය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙම ශිලසම්පන්න වේ.

28. පොඬුපාදය, මහණ කෙසේ තම් ඉදුරන්හි වැසූ දෙරැක්කේ වේ ද? පොඬුපාදය, මෙසේ තම් මහණ තෙම ඇතිත් රුවක් දක, එහි නීතීහි නොගත්තේ වේ, අවිච්ඡිකාවෙන් ආකාර සිතට නොගත්තේ වේ... මනභ්‍රූතියෙහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආයාසී වූ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් සුඛත වූයේ සිත්සතත්ති අව්‍යාකෘතසුඛය වීදී. පොඬුපාදය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙම ඉදුරන්හි වැසූ දෙරැක්කේ වෙයි.

29. පොඬුපාදය, කෙසේ තම් මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? පොඬුපාදය, මෙහි මහණ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරළා ඊමෙහි මතා නුවණින් දැන ම එය කරනුයේ වෙයි... නිශ්ශබ්දතාවයෙහි මතා නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. පොඬුපාදය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වෙයි.

30. පොඬුපාදය, මහණ තෙම කෙසේ තම් සතුටු වේ ද? පොඬුපාදය, මෙහි මහණ තෙම කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින්... සතුටු වූයේ වේ. පොඬුපාදය, යම්කෙසේ පියා හඹනුවට තරම් අත්තවු ඇති කුරුල්ල තෙම යන යන තැන පියාපත් බර ඇති ව ම පියා හඹා ගේ ද, පොඬුපාදය, එසේ ම මහණ තෙම... තමා යන යන තැනට පාසිවුරු ඇ (පැමිදි අවපිරිකර) රැගෙන ම යෙයි. පොඬුපාදය, මෙසේ ම මහණ තෙම සතුටු වෙයි.

31. හේ මේ ආයාසී ශිලසංකයෙන් ද... මේ ආයාසී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද... මේ ආයාසී සතිසම්පන්නයෙන් ද... මේ ආයාසී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍යය... පිදුරුලෙකය යන යම් කිසි ජනවිවිකත සෙතස්සත් බජ්ඣ. හේ පසුබත් සෙමෙහි පිණිසානසෙන් පෙරළා ආණේ, පලක් බැඳ උඩුකය කෙළින් පිහිටුවා, කම්බිකතට යොමු කොට සිහිය එළවා හිදී.

32. තො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය -පෙ- බ්‍යාපාදපදෙහං පහාය -පෙ- මිනමිඬං පහාය -පෙ- උභිවිච්ඡානකුච්චං පහාය -පෙ- විවිකිව්ජං පහාය තිණ්ණවිවිකිව්ජා විහරති අකථංකපි කුසලෙසු බලෙමසු. විවිකිව්ජාය විතතං පරිභොගෙති.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මතොන පයොජෙය්‍යා, තස්ස තෙ කම්මතොයා සමිජෙකියං -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො ආබාධිතො අස්ස -පෙ- සො අපරෙත සම්මෙත තමා ආබාධා මුළුවියා -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො ඛනිකාගාරෙ ඛණ්ඩා අස්ස, සො අපරෙත සම්මෙත තමා ඛනිකාගාරා මුළුවියා සොත්තා අබ්බසෙත, -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද දුතො අස්ස -පෙ- සො අපරෙත සම්මෙත තමා දුසබ්‍යා මුළුවියා -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො සධිතො සහොගො කන්තාරඤ්ඤාන- මිත්තං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්බිකං සප්පට්ඨං, සො අපරෙත සම්මෙත තං කන්තාරං නික්ඛිතං -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

එවිෂමිච්ඡ ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු යථා ඉණං යථා රෙහං යථා ඛනිකාගාරං යථා දුසබ්‍යං යථා කන්තාරඤ්ඤානමිත්තං, එවා ඉෂම පඤ්ච නිවරණෙ ඛාමම අපාතිණෙ අත්තති සම්නුපස්සති. සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද ආතණ්ණං යථා ආරෙහං යථා ඛනිකා මොක්ඛං යථා භුජ්ජං යථා බෙමතතලුමි, එවිෂමිච්ඡ ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉෂම පඤ්ච නිවරණෙ පතිෂණෙ අත්තති සම්නුපස්සති.

33. තස්සමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පතිෂණෙ අත්තති සම්නුපස්සතො පාමොජ්ජං¹ ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමිතස්ස භාගො පස්සමානති. පස්සඤ්ඤානො පුබ්බං වෙදෙති². පුබ්බො විතතං සමාධිගති. සො විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි බලෙමති, සවිතකකං සවිචාරං විෂෙවකජං පිතිපුබ්බං පඨමං කාතං³ උපසම්පජ්ජි විහරති. තස්ස යං පුරිමො කාමිකඤ්ඤා සං නිරුජ්ඣති. විෂෙවකජපිතිපුබ්බපුබ්බසම්මසඤ්ඤා තස්මිං සම්මෙතොති. විෂෙවකජපිතිපුබ්බපුබ්බසම්මසඤ්ඤා යෙව තස්මිං සම්මෙතොති. එවමිති සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති.⁴ සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති.⁵ 'අයං සික්ඛා'ති භගවා අවොච.

1. පාමුජ්ජ, PTS. 2. පටිසංවෙදෙති, සා. 3. පඨමජ්ඣිකං, සෙසුපි.

4. උපපජ්ජති, PTS. 5. නිරුජ්ඣති, PTS

32. හේ ලොව්, ඇල්මි හැරැ... ක්‍රොඩය හැරැ... චිතමිඳිය හැරැ... උදහස් කුකුස් දෙක හැරැ... සැකය හැරැ තිණු සැක ඇත්තේ, කුසල්-දහමිති සැක නො කරනුයේ වෙතෙයි. සැකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

පොඩ්පාදය, යම්ගේ මිනිසෙක් ණයක් ගෙන කම්පනය කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්පනය සමාධි වී තමා... ඒ කරුණින් හේ සතුට ලබන්නේ ද, සොමිතසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොඩ්පාදය, යම්ගේ මිනිසෙක් ගිලන් වන්නේ ද... හේ පසු කලක ඒ ගිලන් බැටින් මිදෙන්නේ ද... ඒ කරුණින් හේ සතුට ලබන්නේ ද, සොමිතසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොඩ්පාදය, යම්ගේ මිනිසෙක් දහසගති බැදුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලක ඒ දහසගතින් බැහැරවෙයි යුග්මයේ මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිතසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොඩ්පාදය, යම්ගේ දහසෙක් වන්නේ ද... හේ පසු කලක ඒ දහස බව කෙරෙත් මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිතසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොඩ්පාදය, යම්ගේ බතවත්, ගොග ඇති මිනිසෙක් ආහාර දුර්වල, උවදුරු ඇති, දිය තැනි දික් කතරමකට බස්නේ ද, හේ මෑත භාගයෙහි ඒ කතර ඉක්මැ යන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිතසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොඩ්පාදය, එසේ ම මගණ තෙම ණයක් මෙන්, ලෙඩක් මෙන්, දහසගත්තේ මෙන්, වහල්බවක් මෙන්, දුරු කතරමගත් මෙන් ප්‍රතිණ නොවූ මේ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. පොඩ්පාදය, ණයින් මිදුණු බව, අරොග බව, සිරබැදුමෙන් මිදුණු බව, නිවහල් බව, උවදුරු නැති බව යමන් ද, එසේ ම මගණ තෙම තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වූ මේ නිවරණ පස දකී.

33. මේ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වූ නිසා දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවකුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිත් ඇත්තකුගේ නාමි-රූප කය සංහිතදී. සංහුත් කයාත්තේ සුචි වීදී. සුචිත්තයේ සිත එකක වෙයි. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වී ම, අකුසල් දහමුත්තෙන් වෙන් වී ම, විතක්ඛාසිත විමර්සනිත, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව හා ඇති, විවේකයෙන් උපත් ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබූ වෙතෙයි. ඔහුගේ යම් පළමු කාමසංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳි වෙයි. එකල්හි විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛ තැමැති සිසුම් වූ සංඥාව පහළ වූයේ වෙයි. එකල්හි කෙතෙම විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛසංඛාරානුසංගත සුඛම් වූ සංඥා ඇත්තේ ම වේ. මෙසේ ශික්ෂායෙන් (ප්‍රථමධ්‍යානයෙන්) එක් (ප්‍රථමධ්‍යාන) සංඥාව උපදී, ශික්ෂායෙන් එක් (කාම) සංඥාව නිරුඳි වෙයි. 'මේ ශික්ෂා යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“පුතච්චරො පොඨිපාද භික්ඛු විකක්කපිමාරුතං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපාදනං චේතසො එකොදිභාවං අවිකක්කං අවිමාරං සමාගිජං පිතීසුඛං දුතීතං කුමාරං¹ උපසම්පජ්ඣ විහරති. තස්ස යා පුරිමා විවේකජ-පිතීසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා² සා නිරුජ්ඣති. සමාගිජපිතීසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා තස්මිං සම්මෙය භොති. සමාගිජපිතීසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤාදී ඥෙව තස්මිං සම්මෙය භොති. එවිමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපාජ්ඣති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුතච්චරො පොඨිපාද භික්ඛු පිතීයා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරති සත්තං ව සම්පජ්ඣතො. සුඛඤ්ඤා කාශයන පටිසංචෙදෙති. සත්තං අරියං ආවික්ඛිතති ‘උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිභාජී’ති තතිතං-කුමාරං³ උපසම්පජ්ඣ විහරති. තස්ස යා පුරිමා සමාගිජපිතීසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. උපෙක්ඛාසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා තස්මිං සම්මෙය භොති. උපෙක්ඛාසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤාදී ඥෙව තස්මිං සම්මෙය භොති. එවිමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපාජ්ඣති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුතච්චරො පොඨිපාද භික්ඛු සුඛස්ස ව පහාතා දුක්ඛස්ස ව පහාතා, පුඤ්ඤා ව සොමිතස්සදෙමත්ස්සාතං අත්ථගමී⁴ අදුක්ඛමිසුඛං උපෙක්ඛා-සම්පාජ්ඣති⁵ වතුභං කුමාරං⁶ උපසම්පජ්ඣ විහරති. තස්ස යා පුරිමා උපෙක්ඛාසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. අදුක්ඛමිසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා තස්මිං සම්මෙය භොති. අදුක්ඛමිසුඛසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤාදී ඥෙව තස්මිං සම්මෙය භොති. එවිමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපාජ්ඣති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුතච්චරො පොඨිපාද භික්ඛු සබ්බජ්ඣා රූපසඤ්ඤාතං සමතික්කමා පටිසංචෙදානං අත්ථගමී තාතත්තසඤ්ඤාතං අමතඤ්ඤා රු ‘අනන්තො ආකාශො’ති ආකාශානඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ඣ විහරති. තස්ස යා පුරිමා රූපසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. ආකාශානඤ්ඤායතනසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤා තස්මිං සම්මෙය භොති. ආකාශානඤ්ඤායතනසුත්ථිසම්චිතඤ්ඤාදී ඥෙව තස්මිං සම්මෙය භොති. එවිමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපාජ්ඣති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

1. දුතීතකුමාරං, PTS.

2. විවේකජ, පිතීසුඛං සුත්ථිසඤ්ඤා, PTS.

3. තතිතකුමාරං, කෙසුචි පොඨිපාද.

4. අත්ථගමී කෙසුචි.

5. වතුභංකුමාරං, කෙසුචි.

“තව ද අනෙකක් කියමි. පොඨිපාදය, මහණ තෙම විතැව්විමාර-
යන්ගේ සංකීර්ණත්වය තමා තුළ සිතා පහත්ව කරන, සිතා එකඟව
ඇති, විතැව් නැති, විමාර නැති, සමාසයෙන් උපන් ප්‍රතිප්‍රභ ඇති,
දෙවෙනි බ්‍යානස ලැබ වෙතෙයි. ඔහුගේ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රතිප්‍රභ
සංකීර්ණ සත්‍ය වූ යම් පළමු සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳු වෙයි.
එ සමයෙහි සමාසයෙන් උපන් ප්‍රතිප්‍රභසංකීර්ණ සිසුම් වූ සත්‍ය සංඥාව
වෙයි. හෙ තෙම එකල්හි සමාසයෙන් උපන් ප්‍රතිප්‍රභසංකීර්ණ සිසුම්
සත්‍ය සංඥා ඇත්තේ ම වෙයි. මෙසේ ශික්‍ෂායෙන් (අවිධිමත්ව) එක්
සංඥාවක් උපදී. එක් සංඥාවක් (හෙවත් ප්‍රථමව්‍යාන සංඥාව)
නිරුඳු වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

“තව ද පොඨිපාදය, මහණ තෙම ප්‍රියය ද දුරු ලිමෙන් උපෙක්‍ෂක ද
වූයේ, සිහි ඇත්තේ, ක්‍රමය ඇත්තේ වෙතෙයි. සුවය ද නාමකයින්
විදී. ‘උපෙක්‍ෂා ඇති සිහි ඇති සුව විසුම් ඇත්තේ’ යැ යි (යමක් කරණ
කොට ගෙන) ආර්යයන්ගේ පුද්ගලයන් පවසන් ද, ඒ තුන්වන බ්‍යානසට
පැමිණ වෙතෙයි. ඔහුට සමාසයෙන් උපන් ප්‍රතිප්‍රභ ඇති සිසුම් වූ යම්
පළමු සත්‍යසංඥාවක් වී නම්, එය නිරුඳු වෙයි. බ්‍යානසාපෙක්‍ෂා සුඛය
ඇති (භිද්ධිමත්ව ප්‍රතිප්‍රභ වූ බැවින්) සිසුම් වූ සත්‍ය සංඥාව එ සමයෙහි
වෙයි. එකල්හි හේ උපෙක්‍ෂාසුඛය ඇති සිසුම් වූ සත්‍යසංඥා ඇත්තේ ම
වෙයි. මෙසේත් ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක්
සංඥාවක් නිරුඳු වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වදාළ හේක.

“තව ද පොඨිපාදය, මහණ තෙම කාසික දුට්ඨයන් ද ප්‍රභාණයෙන්,
කාසික දුට්ඨයන් ද ප්‍රභාණයෙන්, පෙර ම (පළමු දෙවෙනි තෙවෙනි
බ්‍යානසයන්ගේ උපමාර අවධානයෙහි ම) සොමිතස් දෙමිතස් දෙදෙනාගේ,
දුරු විමෙන්, දුක් තොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂායෙන් උපන් සිහියේ
පිරිසිදු බව ඇති සහරවන බ්‍යානසට පැමිණ වෙතේ. ඔහුට උපෙක්‍ෂා-
සුඛය ඇති සිසුම් වූ යම් පළමු සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳු වෙයි.
දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ සිසුම් වූ සත්‍යසංඥාව එකල්හි වෙයි.
එ සමයෙහි හේ අද්‍රව්‍ය අසුඛ සුක්‍ෂමානන්‍යසංඥා ම වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂායෙන්
එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් නිරුඳු වෙයි. මේ ද
ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

“තව ද පොඨිපාදය, මහණ තෙම තැම අසුරින් ම රූපසංඥා
ඉක්මිමෙන්, ප්‍රතිසංඥා දුරු විමෙන්, තානාතිසංඥා නොමිතෙහි
කිරීමෙන්, අනස අනන්ත යැ යි (කම්මෙන් වඩා) අසංකාතඤ්ඤායතන-
බ්‍යානස ලැබ වෙතෙයි. ඔහුගේ යම් පළමු රූපසංඥාවක් වී නම්, එය
නිරුඳු වෙයි. අසංකාතඤ්ඤායතනබ්‍යාන සංකීර්ණ සිසුම් සත්‍යසංඥාව
එ සමයෙහි ඔහුට වෙයි. එකල්හි හේ අසංකාතඤ්ඤායතන සුඛසංකීර්ණ
සිසුම් සංඥා ඇත්තේ ම වෙයි. මෙසේත් ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක්
උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් නිරුඳු වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

“සුත ව පරං පොඨිඨපාද භික්ඛු සබ්බසං ආකාසානඤ්චායතනං සමභික්ඛමි, ‘අනන්තං විඤ්ඤාණ’නම් විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජි වහරති. තස්ස යං පුරිමා ආකාසානඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤා සං නිරුප්පිති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤා තස්මිං සමයෙ භොති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤායෙව තස්මිං සමයෙ භොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති.¹ සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුප්පිති. අගමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“සුත ව පරං පොඨිඨපාද භික්ඛු සබ්බසං විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමභික්ඛමි ‘නජ්ඣ කිඤ්චි’ති ආකිඤ්චඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජි වහරති. තස්ස යං පුරිමා විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤා සං නිරුප්පිති. ආකිඤ්චඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤා තස්මිං සමයෙ භොති. ආකිඤ්චඤ්චායතනසුත්තමසම්මසඤ්ඤායෙව තස්මිං සමයෙ භොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුප්පිති. අගමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“යතො ඛො පොඨිඨපාද භික්ඛු ඉධ සකසඤ්ඤා භොති, සො තතො අමුත්ත තතො අමුත්ත අනුපුබ්බෙන සඤ්ඤායං පුසති. තස්ස සඤ්ඤායො සීතස්ස එවං භොති: ‘වේතයමානස්ස මෙ පාපියො’ අවේතයමානස්ස මෙ භෙතයො. අතඤ්චව ඛො පත වේතෙයො අභිසම්බරෙයො, ඉමා ව මම සඤ්ඤා නිරුප්පිතස්සං, අඤ්ඤා ව මිලාරිකා සඤ්ඤා උපපජ්ජෙයස්සං. යනඤ්ඤායං ‘න වෙච්චි’ වේතෙයො න වාභිසම්බරෙයො’නති. සො න වෙච්චි වේතෙති න වාභිසම්බරෙති. තස්ස අවේතයතො අභිසම්බරෙතො තා වෙච්චි සඤ්ඤා නිරුප්පිතති, අඤ්ඤා ව මිලාරිකා සඤ්ඤා න උපපජ්ජති. සො තිරොධං පුසති. එවං ඛො පොඨිඨපාද අනුපුබ්බාභිසඤ්ඤාතිරොධසම්පජ්ජනසමාපතති භොති.

තං කිම්මඤ්ඤසි පොඨිඨපාද ? අපි නු² හෙ ඉතො පුබ්බෙ එවරුපා අනුපුබ්බාභිසඤ්ඤාතිරොධසම්පජ්ජනසමාපතති සුතපුබ්බො ?”ති.

1. උපපජ්ජති කෙසුචි.

2. න ව, සො.

3. පාපියො, කෙසුචි පොභකෙසු.

4. නු ඛො, සො.

“තව ද පොඬුපාදය, මහණ තෙමි හැම අයුරින් ම ආකාශානුචා-
යතනය ඉක්මැ, ‘විඤ්ඤාන අනන්තය’යි (කම්මවත් වඩා) විඤ්ඤා-
ණඤ්චායතන බ්‍යානසය ලැබ වෙතෙයි. ඔහුගේ යම් පළමු ආකාශානුචා-
යතන බ්‍යානසෙන් යුක්ත සිත්‍රම් වූ සත්‍ය සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳි
වෙයි. විඤ්ඤාණඤ්චායතන බ්‍යානසෙන් යුක්ත සිත්‍රම් වූ සත්‍යසංඥාව
එ සම්මෙති වෙයි. එ කල්හි හේ විඤ්ඤාණඤ්චායතන බ්‍යාන යුක්ත සිත්‍රම්
සංඥා ඇත්තෙක් ම වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂාසෙන් එක් සංඥාවක් උපදී.
ශික්‍ෂාසෙන් එක් සංඥාවක් නිරුඳි වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ වදාළ හේක.

“තව ද පොඬුපාදය, මහණ තෙමි හැම අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චා-
යතනය ඉක්මැ, ‘කිසිත් තැකැ’යි (කම්මවත් වඩා) ආකිඤ්චානුචා-
යතනසට පැමිණ වෙතෙයි. පළමු යම් විඤ්ඤාණඤ්චායතන සුක්‍ෂම සත්‍ය-
සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳි වෙයි. එ කල්හි ඔහුට ආකිඤ්චානුචා-
යතන සුක්‍ෂම සත්‍ය සංඥාව වෙයි. හේ එ කලා ආකිඤ්චානුචායතන සුක්‍ෂම
සත්‍යසංඥාව වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂාසෙන් එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂාසෙන්
එක් සංඥාවක් නිරුඳි වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදාළ හේක.

“පොඬුපාදය, යම් මහණෙක් මෙහි සත්‍යසංඥාව ඇත්තේ
(තමාගේ ප්‍රථමබ්‍යාන සංඥාසෙන් සංඥාවත්) මේ ද, හේ එයින් ඕනෑම
දෙවෙනි බ්‍යානසට ද, එයින් ඕනෑම තෙවෙනි බ්‍යානසට ද යි මෙසේ
පිළිවෙළින් (හෙය්) කෙළවර සංඥාසය (ආකිඤ්චානුචායතන සමාපතතිය)
ස්පෘෂ් කෙරෙයි (ලබයි). සංඥාසයෙහි සිටි ඔහුට “සිතන (දහන්
සම්මදන) මාගේ ඒ ක්‍රියාව ලාභීක ය. නොසිතන (දහන් නොසම්මදන)
මාගේ ඒ නොසම්මදන උතුරේ. මම වූ කලී සිතන්නෙමි නම් (පුත පුතා
දහන් සම්මදනෙමි නම්), මතු සම්මත් පිණිස අභිසංඝාර කරන්නෙමි
නම් (කම්මවත් වඩන්නෙමි නම්), මාගේ මේ සංඥාවන් නිරුඳි
වන්නාහු ය. අත් ඕදාරික (හවාසික) සංඥාවන් උපදනාහු ය. එබැවින්
‘මම නො සිතන්නෙමි වීම නම්, අභිසංඝාර නො කරන්නෙමි වීම නම්
සෙතෙකැ’යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නො ද සිතයි. (දහන් නො
සම්මදී). අභිසංඝාර නො කෙරෙයි. (මතු සම්මත් පිණිස කම්මවත්
නො වෙයි). නො සිතන, අභිසංඝාර නො කරන ඔහුගේ ඒ සංඥාවන් ද
නිරුඳි වෙත්. අත් ඕදාරික සංඥාවන් ද නො උපදිත්. (එසේ වූ හේ
නිරෝධය ස්පෘෂ් කෙරෙයි (සංඥාවෙහි නිරෝධය ලබයි). පොඬුපාදය,
මෙසේ වනාහි අනුප්‍රබෝධසංඥානිරෝධසම්පත්ත සමාපතතිය (දන්නත්‍රයේ
පිළිවෙළින් සංඥානිරෝධසට සම්මදීම්) වෙයි.

පොඬුපාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? තා විසින් පෙර මෙමඳු වූ
පිළිවෙළින් සංඥානිරෝධසට සම්මදීම් ආසු විරුද්ධ”යි (භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදාළ හේක.)

“නො හතමනෙන. එම බො අහං හතෙත හතවිතො
 හාසිතං ආජානාමි¹; යනො බො පොද්මාදානං භික්ඛු ඉධ සකසඤ්ඤි
 හොති, හො තනො අමුත්තං තනො අමුත්තං අනුපුබ්බෙන සඤ්ඤායං චුසති.
 තස්ස සඤ්ඤායො සීතස්ස එම හොති: ‘වේතයමානස්ස මෙ පාපියො,
 අවේතයමානස්ස මෙ සෙයො. අහඤ්චො බො ජන වේතෙහො
 අභිසංඛරොහො, ඉමා ච මෙ සඤ්ඤා නිරුප්පිකායං, අඤ්ඤා ච භිලාරිකා
 සඤ්ඤා උපපජ්ජන්තං. යනත්තානං න වෙච වේතෙහො න ච අභිසංඛ-
 රොහො’නති. හො න වෙච වේතෙති. න ච අභිසංඛරොති. තස්ස
 අවේතයෙනො අනභිසංඛරෙනො² තා වෙච සඤ්ඤා නිරුප්පිකානති.
 අඤ්ඤා ච භිලාරිකා සඤ්ඤා න උපපජ්ජන්ති. හො නිරොධං චුසති. එම
 බො පොද්මාදානං අනුපුබ්බාසිසඤ්ඤානිරොධසමපජානසමාපනති හොති”ති.

“එම බො පොද්මාදාන”ති.

“එසඤ්ඤාචො භු බො හතෙත හතවි සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති
 උදාහු පුට්ඨි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති³”ති.

“එකමි බො අහං පොද්මාදානං සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති. පුට්ඨි
 සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති”ති.

“යථාකථං ජන හතෙත හතවි එකමි සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති ?
 පුට්ඨි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති ?”ති.

“යථා යථා බො පොද්මාදානං නිරොධං චුසති, තථා තථා’හං⁴
 සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති. එම බො අහං පොද්මාදානං එකමි සඤ්ඤායං
 පඤ්ඤාපෙති, පුට්ඨි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති”ති.

“සඤ්ඤා භු බො හතෙත පඨමං උපපජ්ජති, පඨමා ඤ්ඤා. ?
 උදාහු ඤ්ඤා පඨමං උපපජ්ජති, පඨමා සඤ්ඤා ? උදාහු සඤ්ඤා ච ඤ්ඤාඤ්ච
 අපුබ්බං අවර්ගිමං උපපජ්ජති ?”ති.

1. හතවිතා ධර්මං අනුජානාමිති, සා. 2. නාභිසංඛරොහො, මෙස.

3. එකං පෙච (කෙසුචි පොසකෙහු) 4. පොද්මාදානං අහං, සා.

5. තථා අහං, සා.

“වහන්ස, මේය තැන් ම ය. (නොගැසූ පිරු ම ය). පොරොන්දුය, යම් වහනෙක් මේහි ස්වකංශ ඇත්තේ (තමාගේ ප්‍රථමධ්‍යාන සංඥාගෙන් සංඥාවත්) වේ ද, හේ එයින් මතුමත්තෙහි දෙවෙනි ධ්‍යානයට ද, එයින් මත්තෙහි තෙවෙනි ධ්‍යානයට ද සි මෙසේ පිළිවෙළින් (හෙත්) කෙළවරැ සංඥාය (ආකිඤ්ඤායතන සම්පත්තිය) ලබයි. සංඥායෙහි සිටි මුළු ‘සිතත්තා වු (දහන් සම්පදනා වු) මාගේ ඒ ක්‍රියාව ලාභික ය. නොසිතන (දහන් නොසම්පදන) මාගේ ඒ නොසම්පදීම උතුම්. මේ වු කළි සිතත්තෙම නම් (පුත පුතා දහන් සම්පදින්නෙම නම්), මතු සම්පත් පිණිස අභිසංකාර කරන්නෙම නම් (කම්මගත් වඩන්නෙම නම්), මාගේ මේ සංඥාවෙන් නිරුඳි වන්නාය. අත් ඖදාරික (හවාඩය) සංඥාවෙන් උපදනාය. එබැවින් මේ නොසිතන්නෙම වීම නම්, අභිසංකාර නොකරන්නෙම වීම නම්, යෙහෙකැයි මෙසේ සිතෙත් වෙයි. හේ නො ද සිතයි (දහන් නොසම්පදි). අභිසංකාර නොකෙරෙයි. (මතු සම්පත් පිණිස කම්මගත් නොවෙයි). නොසිතන අභිසංකාර නොකරන මුහුණේ ඒ සංඥාවේ ද නිරුඳි වෙත්. අත් ඖදාරික සංඥාවේ ද පහළ නොවෙත්. එසේ වු හේ නිරොධය ස්පර්ශ කෙරෙයි. (සංඥාවෙදිසතිරොධය ලබයි). පොරොන්දුය, මෙසේ වතාහි අනුප්‍රබෝධ-සංඥානිරොධසම්පත්තිය (පිළිවෙළින් සංඥානිරොධයට සම්පදීම) වේ යැයි වහන්ස, මෙසේ ම මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ දනිමි”යි පොරොන්දු කෙමි කිය.

“පොරොන්දුය, එසේ ම යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

[පොරොන්දු:] “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක ම සංඥායක් පණවන සේක් ද? තැනහොත් බොහෝ සංඥායන් පණවන සේක් ද?”.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “පොරොන්දුය, මම එක් සංඥායකුත් පණවමි. බොහෝ සංඥායන් පණවමි”.

[පොරොන්දු:] “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙසේ නම් එක ම සංඥායකුත් පණවන සේක් ද? බොහෝ සංඥායන් පණවන සේක් ද?”.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “පොරොන්දුය, යම් යම් පරිද්දකින් (යම් යම් කසිණාදි අරමුණකින් හෝ යම් යම් ප්‍රථමධ්‍යානාදි ධ්‍යානයකින්) මහණ කෙමි නිරොධය ස්පර්ශ කෙරේ ද, එසේ එසේ (ඒ ඒ කසිණාදියෙන් ඒ ඒ ධ්‍යානයෙන් මම එක් සංඥායක් පණවමි. බොහෝ සංඥායන් පණවමි.”

[පොරොන්දු:] “වහන්ස, (නිරොධයෙන් තැනි සිද්ධිනාහට අර්හත්ති-ඵලසංඥාව පළමු වත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥාත පසු වත් උපදී ද? තැන හොත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥාත පළමු වත් අර්හත්තිඵලසංඥාව පසු වත් උපදී ද? නොහොත් අර්හත්තිඵලසංඥාවත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥාතත් යන දෙක ම ඉදිරි පසු නොව එක්විට ම උපදී ද?”.

“සඤ්ඤා ඛො පොඨිපාද පඨමං උප්පජ්ජති පච්ඡා ඤාණං. සඤ්ඤාසාදා ව පන ඤාණාදායෙ භොති. භො එවං පජානාති: ඉදංසංඛිතං කිර මම් ඤාණං උද්චාදීති. ඉමිනා¹ ඛො එතං පොඨිපාද පරියායෙන චෙදිතඛං, යථා සඤ්ඤා පඨමං උප්පජ්ජති පච්ඡා ඤාණං, සඤ්ඤාසාදා ව පන ඤාණාදායෙ භොති”²ති.

“සඤ්ඤා හු ඛො භනන්ත පුරිසස්ස අත්තා? උදාහු අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අත්තා?”³ති.

“කිං පන? කිං පොඨිපාද අත්තානං පච්චෙති?”⁴ති.

“ඕළාරිකං ඛො අහං භනන්ත අත්තානං පච්චෙති රූපිං වායුමමහා-
භුතිකං⁵ කම්මිකාරාහාරභක්ඛා⁶ති”⁷.

“ඕළාරිකං ව හි නෙ පොඨිපාද අත්තා අහරිස්ස රූපි වායුමමහා-
භුතිකං⁸ කම්මිකාරාහාරභක්ඛා⁹, එවං සන්තං ඛො නෙ පොඨිපාද අඤ්ඤා¹⁰ ව¹¹ සඤ්ඤා භවිස්සති,¹² අඤ්ඤා අත්තා¹³. තදම්නාපෙතං¹⁴ පොඨිපාද පරියායෙන චෙදිතඛං, යථා අඤ්ඤා¹⁵ව සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා.

තිව්ච්ඡෙතව්ගං¹⁶ පොඨිපාද ඕළාරිකං අත්තා රූපි වායුමමහා-
භුතිකං කම්මිකාරාහාරභක්ඛා. අථ ඉමස්ස පුරිසස්ස අඤ්ඤා¹⁷ව සඤ්ඤා උප්පජ්ජති¹⁸ අඤ්ඤා¹⁹ව සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති²⁰. ඉමිනා²¹ ඛො එතං පොඨිපාද පරියායෙන චෙදිතඛං, යථා අඤ්ඤා²²ව සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”²³ති.

“මනොමයං ඛො අහං භනන්ත අත්තානං පච්චෙති සබ්බඛා-
පච්චෙති²⁴ අභිනිජ්ඣන්ති”²⁵.

“මනොමයං ව හි නෙ පොඨිපාද අත්තා අහරිස්ස සබ්බඛාපච්චෙති
අභිනිජ්ඣන්ති, එවං සන්තම්පි ඛො නෙ පොඨිපාද අඤ්ඤා²⁶ව සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා. තදම්නාපෙතං පොඨිපාද පරියායෙන චෙදිතඛං, යථා අඤ්ඤා²⁷ව සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”²⁸.

“තිව්ච්ඡෙතව්ගං පොඨිපාද මනොමයං අත්තා සබ්බඛාපච්චෙති
අභිනිජ්ඣන්ති. අථ ඉමස්ස පුරිසස්ස අඤ්ඤා²⁹ව සඤ්ඤා උප්පජ්ජති, අඤ්ඤා³⁰ව සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. ඉමිනා³¹ ඛො එතං පොඨිපාද පරියායෙන චෙදිතඛං, යථා අඤ්ඤා³²ව සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”³³ති.

1. ඉමිනා ව ඛො එතං, මජ්ඣ. ඉමිනාපෙතං, PTS. 2. කිං, සිඬු.
3. වායුමමහාභුතිකං, මජ්ඣ. 4. කම්මිකාරාහාරං, ඤා. 5. ව, ඤා.
6. අහරිස්ස, සිඬු. 7. අත්තාති, සිඬු. 8. තදම්නා, PTS.
9. තිව්ච්ඡෙත ව, අයං. 10. උප්පජ්ජති, ඤා. 11. නිරුජ්ඣති, ඤා.
12. ඉමිනා ව ඛො, PTS. 13. පච්චෙති, ඤා.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨපාදය, අර්හත්තිඵලසංඥාව වනාහි පළමු ඵලපදී. ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥතය පසු ව ඵලපදී. අර්හත්තිඵලසංඥාවෙන් ද ඉපැදීමෙන් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥතයෙන් ඉපැදීම වේ. හෙතෙම මේ අර්හත්තිඵලසංඥාසංඥා භෙදයෙන් ‘මට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥතය ඵලතැයි දත යනි. පොඨපාදය, ‘සංඥාව පළමු ව ද ඥානය පසු ව ද ඵලපදී. සංඥාවෙන් ඉපැදීමෙන් වනාහි ඥානයෙන් ඉපැදීම වේ’ ය යනු මෙසේ මේ කරුණින් දත යුතු”.

[පොඨපාද:] “වහන්ස, සංඥාව පුරුෂයාගේ අත්මය ද? නැතහොත් සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වේ ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨපාදය, තෝ කුමක් නම් ආත්මය කොට සලකයි ද?”.

[පොඨපාද:] “වහන්ස, සතර මහාභුතයන්ගෙන් නිපන් කඛ්ඨිකාර ආභාරය මුදිතා රූපවත් වූ මෘදුරික දූගන් ආත්ම කොට සලකමි”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨපාදය, තාගේ ආත්මය සතර මහාභුතයන්ගෙන් නිපන් කඛ්ඨිකාර ආභාරය මුදිතා රූපවත් මෘදුරික දූගන් වන්නේ නම්, මෙසේ ඇති කල්හි කොපට සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය. පොඨපාදය, මේ කරුණින් ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය’ යන මෙය දත යුතු”.

පොඨපාදය, සතර මහාභුතයන්ගෙන් ඵලත් රූපවත් වූ කඛ්ඨිකාර ආභාර මුදිතා ඒ මේ ආත්මය සිටිමි. වැලි පුරුෂයාට අත්‍ය වූ ම සංඥාවේ ඵලදිත්. අත්‍ය වූ ම සංඥාවේ තිරුණි වෙත්. පොඨපාදයෙහි, ‘සංඥාව අනෙකෙක් ම වන්නේ ය, ආත්මය වෙත එකෙක් ම වන්නේ ය’ යන මෙය මේ කරුණින් දත යුතු”.

[පොඨපාද:] “වහන්ස, මේ ආත්මය සියලු අභවයන් ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මනෝමය දූගන් කොට සලකමි”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨපාදය, තාගේ ආත්මය සියලු අභවයන් ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මනෝමය දූගන් වන්නේ නම්, එසේ ඇති කල්හි ද තාට සංඥාව අනෙකෙක් ම ආත්මය වෙත එකෙක් ම වන්නේ ය. පොඨපාදය, මේ කරුණින් ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය’ යන මෙය දත යුතු”.

පොඨපාදය, සියලු අභවයන් ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මේ මනෝමය ආත්මය සිටිමි. වැලි මේ පුරුෂයාට අත්‍ය වූ ම සංඥාවේ ඵලදිත්. අත්‍ය වූ ම සංඥාවේ තිරුණි වෙත්. පොඨපාදයෙහි, ‘සංඥාව අනෙකෙක් ම ද ආත්මය වෙත එකෙක් ම ද වන්නේ ය’ යන මෙය මේ කරුණින් දත යුතු”.

“අරුපිං ඛො අහං භනෙත අත්තානං පච්චෙමි සඤ්ඤාමියනති”

“අරුපි ව ඛො පොඨිපාද අත්තා අභවිසා සඤ්ඤාමියො, එවං සත්තමපි ඛො නෙ පොඨිපාද අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසාති. අඤ්ඤා අත්තා. තදමිනාපෙතං පොඨිපාද පරිඨායෙන වෙදිනඛං යථා අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසාති, අඤ්ඤා අත්තා. තිට්ඨතෙමායං පොඨිපාද අරුපි අත්තා සඤ්ඤාමියො. අථ ඉමිසං පුරිසස්ස අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා උපපජ්ඣති, අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. ඉමිනාපි ඛො එතං පොඨිපාද පරිඨායෙන වෙදිනඛං යථා අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසාති, අඤ්ඤා අත්තා’ති”.

“සත්තා පනතං භනෙත මයා ඤාතං සඤ්ඤා පුරිසස්ස අත්තා’ති වා, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අත්තා’ති ?”.

“දුජ්ජානං ඛො එතං පොඨිපාද තයා අඤ්ඤාදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤා-ඛන්තිකෙන අඤ්ඤාරුචිකෙන අඤ්ඤාත්තායොගෙන¹ අඤ්ඤාත්තාචරිතකෙන² සඤ්ඤා පුරිසස්ස අත්තා’ති වා, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අත්තා’ති වා”ති.

“තච්ච නං භනෙත මයා දුජ්ජානං අඤ්ඤාදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤාඛන්ති-කෙන අඤ්ඤාරුචිකෙන අඤ්ඤාත්තායොගෙන අඤ්ඤාත්තාචරිතකෙන ‘සඤ්ඤා පුරිසස්ස අත්තා’ති වා, ‘අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අත්තා’ති වා. ‘කිං පන භනෙත සත්තායො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“අභිසංකතං³ ඛො එතං පොඨිපාද මයා සත්තායො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති”.

“කිං පන භනෙත අසත්තායො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝ-මඤ්ඤානති ?”.

“එතමපි ඛො පොඨිපාද මයා අභිසංකතං ‘අසත්තායො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති”.

“කිං පන භනෙත අත්තවා ලොකො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“එතමපි ඛො පොඨිපාද මයා අභිසංකතං ‘අත්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“කිං පන භනෙත අත්තවා ලොකො. ඉදමෙව සච්චං මොඝ-මඤ්ඤානති ?”.

“එතමපි ඛො පොඨිපාද මයා අභිසංකතං ‘අත්තවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

1. අඤ්ඤා මි, සා. 2. අඤ්ඤා මි, සා.

3. අඤ්ඤාත්තාචරිතකෙන, සා.

4. අඤ්ඤාත්තා අසත්තායො, සා.

5. අභිසංකතං, සබ්බපථ.

[පොඨිපාද:] “වහන්ස, මම ආත්මය සංඥමය වූ අරුපි දූතේ කොට සලකමි”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨිපාදය, තාහට ආත්මය සංඥමය අරුපි දූතේ චන්තේ නමි, මෙසේ ඇති කල්හි ද සංඥව අනෙකෙක් ම ද, ආත්මය වෙත එකෙක් ම ද චන්තේ ය. පොඨිපාදය, ‘සංඥව අනෙකෙක් ම චන්තේ ය, ආත්මය වෙත එකෙක් ම චන්තේ ය’ යන මෙය මේ කරුණින් දත යුතු. පොඨිපාදය, මේ සංඥමය වූ අරුපි ආත්මය සිටිවා. එසේ කලා මේ පුරුෂයාට අත්‍ය ම සංඥවේ උපදිත්. අත්‍ය ම සංඥවේ නිරුද්ධ වෙත්. පොඨිපාදය, ‘සංඥව අත් එකෙක් ම ද ආත්මය වෙත එකෙක් ම ද චන්තේ ය’ යන මෙය මේ කාරණයෙන් මෙසේ දත යුතු”.

[පොඨිපාද:] “වහන්ස, ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද, නොහොත් සංඥව එකෙකුත් ආත්මය අනෙකෙකුත් වේ ද’ යන මෙය මා විසින් දත ගන්නට හැකි ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨිපාදය, අත්‍යදෘවික වූ අත්‍යලභික වූ අත්‍ය රුචික වූ, අත්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙක යෙදුණු අත්‍ය නිව්‍යානතනෙක ආමායනී වූ මා විසින් ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද’ යි හෝ ‘සංඥව අනෙකෙක, ආත්මය අනෙකෙකැ’ යි හෝ මෙය දත නො හැක්ක”.

[පොඨිපාද:] ‘වහන්ස, ඉදින් අත්‍යදෘවික වූ අත්‍යලභික වූ අත්‍යරුචික වූ, අත්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙක යෙදුණු අත්‍ය නිව්‍යානතනෙක ආමායනී වූ මා විසින් ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද? නැත හොත් සංඥව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වේද’ යි හෝ මෙය නො දත හැකි නමි, කිමේක් ද වහන්ස, ‘ලොකය (ආත්මය) ශාශ්වතය’ යන මේ කිම සත්‍ය ද (මෙයට වෙතත්) සෙසු කිම හිත් (අසත්‍ය) ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] පොඨිපාදය, ‘ලොකය ශාශ්වත ය’ යන මෙය ම සත්‍ය ය, ‘සෙස්ස හිත් යැ’ යි මෙය මා විසින් නො පවසන ලදි.

[පොඨිපාද:] “වහන්ස, කිම? ‘ලොකය (ආත්මය) අශාශ්වත ය’ යන මෙය ම සත්‍ය ද? මෙයින් අත්‍ය සෙසු කිම හිත් ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨිපාදය, ලොකය අශාශ්වත ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිත් යැ’ යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදි.

[පොඨිපාද:] “වහන්ස, කිමේක් ද? ලොව (ආත්මය) අත්තවත් ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස හිත් ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] පොඨිපාදය, ලොව (ආත්මය) අත්තවත් ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිත් යැ’ යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදි”.

[පොඨිපාද:] “වහන්ස, කිම ලොව (ආත්මය) අත්තවත් ද? මෙය ම (මේ ලොව අත්තවත් යන්න ම) සත්‍ය ද? සෙස්ස හිත් ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඨිපාදය, ‘ලොව අත්තවත් ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිත් යැ’ යන මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදි”.

“කිං ජන හතනන තං ජිම්. තං සරිරං. ඉදමෙව සම්මං. මමිහ-
මසුසුතාති”.

“එතැනට බො පොට්ටොද මහා අභිසාකතං ‘තං ජිවං තං සරීරං ඉදමෙව සච්චං ජමංසමික්ඛානාති’”.

“කිං පන භානා අඤ්ඤං ජම් අඤ්ඤං කරිරං. ඉදංමම් කම්මං මම්මංඤ්ඤානම්”.

“එකවිඩි බඩ පොරොත්තු මසා අඩිතාලම ‘අඩුකු’ ඒවා අඩුකු සරිලා. ඉඳමෙම සවිම. මොකක්දැනයි”.

“කිං. ටයා හඟනා භෞති තර්කයා පරමවරණා, ඉදමෙම සම්මානමයානුකූලි”.

“එතැනට බො පොඩ්ඩපාද මග පමිනාකඩ. ‘හොඳ් කපාගෙනා පරමමරණං. ඉදමේව් සවිමං මොකමොකක්ක’”.

“කිං පති ගතං තු හොති තපාගතො පරමිරණං, ඉදංමෙව සම්මං මොඝමික්ඛානම්?”.

“එනමුදී බොහෝ පොලිස් පාද මගින් අත්අඩංගුවට ගත් බොහෝ පුද්ගලයන්, ඉදහමට සම්බන්ධ නොවන බවට සාක්ෂි සපයා ඇත”.

“කිං පත හතෙතා ගොති ච න ගොති ච තථාගතො ධරම්මිරණො,
ඉදංගම් සච්චිං ගොතම්ඤ්ඤානම්.”

“එකමිනි බො: පොට්ටිපාද මින: අබ්බාසකකං ‘භ්‍රාතී ච න හොති ච
නථාගභ්‍යා පරමෙරණා. ඉද්දමෙව සච්චං මොක්ඛසාදානම්”.

“කිං පත භග්ගො නෙවි භොති න න භොති තංගග්ගො පරමරණං.
‘දුද්දමම් කම්මං ඉමංකම්මානුකම්මි’”.

“එකමිනි බො පොඩ්ඩපාද මිය ගුණිකයාට ‘නෙළු හොඳි න න හොඳි න’ කතා කොට පරමිමරණ, ගුදමෙහි සවිමා ගොසෙකිනි”,

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, කීමේක් ද? ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් මිද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙත්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, ‘ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් මිද, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නොපවසන ලදී”.

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, කීමේක් ද? ජීවයත් ශරීරයත් වෙන් වෙන් වූ දෙදෙනෙක් ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, ‘ජීවයත් ශරීරයත් වෙන් වෙන් වූ දෙදෙනෙක් ය, මෙය ම සත්‍ය ය, අත් සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යි මෙය ද මා විසින් නොපවසන ලදී”.

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, සත්ත්‍ව (ආත්ම) තෙම මරණින් මත්තෙහි වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? (මෙයට විරුද්ධ) සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, සත්ත්‍ව (ආත්ම) තෙම මරණින් මත්තෙහි වේ යැ යි, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා යි මෙය ද මා විසින් නොපවසන ලදී”.

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, කීමේක් ද? සත්ත්‍ව (ආත්ම) තෙම මරණින් මතු නොවේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, ‘සත්ත්‍ව (ආත්ම) තෙම මරණින් මතු නොවේ ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙත්ස සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නොපවසන ලදී”.

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, කීම, තථාගත (සත්ත්‍ව) තෙම මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙත්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, ‘තථාගත (සත්ත්‍ව) තෙම මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වේ. මෙය ම සත්‍ය ය, සෙත්ස මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නොපවසන ලදී”.

[පොඩ්පාද:] “වහන්ස, කීමේක් ද? තථාගත (සත්ත්‍ව) තෙම මරණින් මතු නොව වන්නේත් නොව නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙත්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඩ්පාදය, තථාගත තෙම මරණින් මතු නොව වන්නේත් නොව නොවන්නේත් වේ යැ යි ද, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙත්ස මිථ්‍යා ය, යි ද යන මෙයත් මා විසින් නොපවසන ලදී”.

කසමා පනෙනං හනෙන හගවතා අබ්‍යාකතනති ?

න හෙතං පොඬුපොදු අත්තංගිතං න ධම්මසංගිතං නාදිබ්‍රහ්මචරියකං න තිබ්බිදාය න විරුහාය න නිරෝධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොඛාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. තසමා තං මයා අබ්‍යාකතනති.

“ඉදං දුක්ඛනති” ඛො පොඬුපොදු මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛ-
සමුදයො’ති ඛො පොඬුපොදු මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛනිරෝධො’ති
ඛො පොඬුපොදු මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛනිරෝධසංගිතිපටිපදා’ති ඛො
පොඬුපොදු මයා බ්‍යාකතනති”.

“කසමා පනෙනං හනෙන හගවතා බ්‍යාකතනති ?”.

“එතං හි ඛො පොඬුපොදු අත්තංගිතං එතං ධම්මසංගිතං එතං
නාදිබ්‍රහ්මචරියකං. එතං තිබ්බිදාය විරුහාය නිරෝධාය උපසමාය
අභිඤ්ඤාය සම්මොඛාය නිබ්බානාය සංවත්තති. තසමා එතං මයා
බ්‍යාකතනති”.

“එවමෙතං හගවා, එවමෙතං සුගත, සංසාදනි හනෙන හගවා
කාලං මිඤ්ඤති”ති.

අථ ඛො හගවා උච්චායාසතා පක්කාමි.

අථ ඛො තෙ පරිබ්බාජකා අවිරපක්කනනස්ස හගවතො පොඬුපොදුං
පරිබ්බාජකං සමනතතො වාචාසතනිතොදකෙන¹ සඤ්ජම්හරිං.² අකංසු:
“එවමෙව පනායං හවා පොඬුපොදු සඤ්ඤාදෙව සමිණො ගොතමො
හාසති තං තදෙවස්ස අබ්‍රහ්මකමාදති. ‘එවමෙතං හගවා, එවමෙතං
සුගතා’ති. න ඛො පත මයං කිඤ්චි සමිණස්ස ගොතමස්ස එකංගිකං,
ධම්මං දෙසිතං ආජාතාමි: සංසාදො ලොකො’ති වා අසංසාදො
ලොකො’ති වා, අනතවා ලොකො’ති වා, අනතවා ලොකො’ති වා,
තං ජීවං තං සරිරනති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරනති වා, ගොති
තථාගතො පරමමරණො’ති වා, න ගොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා,
ගොති ච ත ච ගොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා, තෙව ගොති න න
ගොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා”ති.

1. වාචාසතනිතොදකෙති, (කප්ථමි.) වාචාස සතනිතොදකෙන, සිද්ධි.

2. සඤ්ජම්හරිං, මජ්ඣ.

[පොට්පාද:] “වහන්ස, කවර හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය නො පවසන ලද ද?”

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, මේ (ලොව ශාස්තිය යන ආදී) දෑට දෙලෝවැඩ හෝ අත්වැඩ පරවැඩ අසලේ නො වෙයි. ලොවුතුරු දහම් අසලේ නො වෙයි. සත්ත් ඛනිකරෙහි ආදිය වූ අධිශීල ශික්ෂා මාත්‍රයෙකුත් නො වෙයි. සසරු කලකිරෙනු පිණිස, සසරු නො ඇලෙනු පිණිස, සසර ගමන නවත්වනු පිණිස, සසරවට සංගිඳුවනු පිණිස, සසරවට පසක් කරනු පිණිස, සසරවට අවබෝධ කරනු පිණිස, අමා මහතිවත් පසක් කරනු පිණිස නො පවතී. එහෙයින් එය මා විසින් නො පවසන ලදී

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, දුක් නම් මේ මැ යි මා විසින් කියන ලදී. දුඛසමුදය නම් මේ මැ යි, දුඛතිරෝධය නම් මේ මැ යි, දුඛතිරෝධයට යන පිළිවෙත නම් මේ මැ යි මා විසින් කියන ලදී.

[පොට්පාද:] “වහන්ස, කවර හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදාරන ලද ද?”

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, මෙය ම දෙලෝ වැඩ ද අත්වැඩ පරවැඩ ද අසලේ වෙයි. මේ ම ලොවුතුරු දහම් අසලේ වෙයි. මෙය (දුක්) සත්ත්ඛනිකරව ආදී වූ අධිශීලශික්ෂාව වැඩිම පිණිස පවත්නේ වෙයි. මෙය ම සසරු කලකිරීම පිණිස, සසරු නොඇල්ම පිණිස, දුක් තසනු පිණිස, දුක් සංගිඳුවනු පිණිස, දුක් පසක් කරනු පිණිස, සසරවට දහ ගනු පිණිස, අමා මහතිවත් පසක් කරනු පිණිස පවතී. එහෙයින් මෙය මා විසින් කියන ලදී.”

[පොට්පාද:] “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ එසේ ය. පුත්‍රයාත් වහන්ස, ඒ එසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පිණිසාන ගමනකට කලා යි හඟිනා සේකි ද, දුක් එයට කාලය ය.”

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුත්‍රයාගෙන් නැගී නික්ම සේක.

එකල්හි ඒ පිරිවැරියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මා වැඩි නොබෝ මේලායෙහි පොට්පාද පිරිවැරියාට තාත්පසින් වචන නැමැති අභියපිඨයෙන් මතුමත්තෙහි අනින්තානු ‘මහණ ගොසුම් යමක් කියා නම්, ‘ඒ එසේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ එසේ ය, පුත්‍රයාගේ වහන්සැ’ යි ඔහුගේ ඒ ඒ හැම වචනයක් ම සතුටින් පිළිගනී. ‘ලොකය (ආත්මය) ශාස්තිය යැ’ යි කියා හෝ, ‘ලොකය අශාස්තිය යැ’ යි කියා හෝ’ ලොකය (ආත්මය) අනතවත් යැ’ යි කියා හෝ ‘ලොකය අනතන යැ’ යි කියා හෝ, ශරීරයත් ජීවයත් එකෙක් මැ යැ’ යි කියා හෝ, ‘ඒ වෙන් වෙන් දෙකෙක් මැ යැ’ යි කියා හෝ, සත්‍යය (ආත්මය) මරණින් මතු වෙතැ’ යි කියා හෝ ‘නො වෙතැ යි’ කියා හෝ ‘වත්තෙන් නොවත්තෙන් ඇතැ’ යි කියා හෝ ‘නොම වත්තෙන් නො ම නොවත්තෙන් ඇතැ’ යි කියා හෝ මහණ ගොසුම්හු එකාන්ත කොට දෙසූ කිසි දෙයකින් අපි නො දනිමු’ යි කීහ.

එවං වුත්තො පොච්ඡාසාදො පරිබ්බාජකො හෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොචි:
 “අහමි පො හො ත කිඤ්චි සමිණස්ස ගොතමස්ස එකංගිකං ධම්මං
 දෙසිතං ආජානාමි: ‘සංගහො ලොකො’ති වා, ‘අසංගහො ලොකො’ති වා,
 -පෙ- ‘නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා. අපි ච
 සමිණො ගොතමො භූතං තච්ඡං තථං පටිපදං පඤ්ඤාපෙති¹ ධම්මච්ඡිතං²
 ධම්මනියාමකං³. භූතං වො පන තච්ඡං තථං පටිපදං පඤ්ඤාපෙත්තාස්ස
 ධම්මච්ඡිතං ධම්මනියාමකං. කථං හි නාම මාදිසො විඤ්ඤා සමිණස්ස
 ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො තාබ්හත්තමොදෙය්‍යා?” ති.

අථ ඛො දඤ්ඤාසංගො අච්ඡායක වුත්තො ච හත්තිසාරිපුත්තො:
 පොච්ඡාසාදො ච පරිබ්බාජකො යෙන හගවා පොනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා
 විත්තො හත්තිසාරිපුත්තො හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි.
 පොච්ඡාසාදො පන පරිබ්බාජකො හගවන්තං සද්ධිං සමමාදි සමමාදනිතං
 කථං සාරංගිතං⁴ විතසාරෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීත්තො
 ඛො පොච්ඡාසාදො පරිබ්බාජකො හගවන්තං එතදවොචි: තද මං හත්තො හෙ
 පරිබ්බාජකො අච්චපක්කන්තාස්ස හගවතො සමන්තතො වාචාසතතිතොදසෙත
 සඤ්ඤාපිටිං අකංසු: එවමෙව පතංගං හවං පොච්ඡාසාදො යඤ්ඤා-
 දෙව සමිණො ගොතමො හාසති, තා තදෙවස්ස අබ්හත්තමාදනි ‘එවමෙතං
 හගවා, එවමෙතං සුභාසා’ති. න ඛො පන මයං කිඤ්චි සමිණස්ස ගොත-
 මස්ස එකංගිකං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: ‘සංගහො ලොකො’ති වා,
 ‘අසංගහො ලොකො’ති වා, ‘අන්තවා ලොකො’ති වා, ‘අන්තවා ලොකො’ති
 වා, ‘කං ජිවං තං සරිරන්ති’වා, ‘අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති’වා, ‘හොති
 තථාගතො පරමමරණො’ති වා, ‘ත හොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා,
 ‘හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණො’ති වා, ‘නෙව හොති න
 න හොති තථාගතො පරමමරණො’ති වා. එවං වුත්තො’තං හත්තො හෙ
 පරිබ්බාජකෙ එතදවොචි: “අහමි පො හො ත කිඤ්චි සමිණස්ස
 ගොතමස්ස එකංගිකං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: ‘සංගහො ලොකො’ති වා,
 ‘අසංගහො ලොකො’ති වා -පෙ- ‘නෙව හොති න න හොති තථාගතො
 පරමමරණො’ති වා. අපි ච සමිණො ගොතමො භූතං තච්ඡං තථං පටිපදං
 පඤ්ඤාපෙති¹ ධම්මච්ඡිතං² ධම්මනියාමකං³ භූතං වො පන තච්ඡං තථං
 පටිපදං පඤ්ඤාපෙත්තාස්ස ධම්මච්ඡිතං⁵ ධම්මනියාමකං⁶. කථං හි නාම
 මාදිසො විඤ්ඤා සමිණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො තාබ්හත්තමො
 දෙය්‍යා?” ති.

1. පඤ්ඤාපෙති, පොසුච්චි. 2. ධම්මච්ඡිතං, සිඤ්ඤා 3. ධම්මනියාමකං, සිඤ්ඤා.

4. සාරංගිතං, මරගං. සාරඤ්ඤාසංගො (මහාසංග පොඤ්ඤා)

5. ධම්මච්ඡිතං, PTS. ධම්මච්ඡිතං, සිඤ්ඤා.

6. ධම්මනියාමකං, සිඤ්ඤා. ධම්මනියාමකං PTS. (තදුපාදකං, වීකං.)

මෙසේ කී කල්හි පොඩ්පාද පිරිවැරී තෙම “හවන්ති, ලොකයාගේ යැ” යි හෝ ‘ලොකයාගේ යැ’ යි හෝ... ‘සත්තං (ආත්ම) තෙම මරණින් මතු නො ම වන්නේත් වේ, නො ම නොවන්නේත් වේ යැ’ යි හෝ මහණ ගොසුම් වහන්සේ විසින් එකානන්ත කොට දෙසන ලද කිසි දහමක් මමත් නො දනිමි. එතෙකුදු වුවත් මහණ ගොසුම් වහන්සේ බුද්ධත්වය වූ ලොවුතුරු දහම (උපදවන,) එකානන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම සපයන, එකානන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අපිපට්ඨ පිළිවෙතක් (මහණ) පණවන සේක, ලොවුතුරු දහම උපදවන, එකානන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම සපයන, එකානන්තයෙන් විද්‍යමාන සත්‍ය සැබෑ පිළිවෙතක් පණවන මහණ ගොසුම් වහන්සේගේ සුභාශිත වචනය සුභාශිත විසින් මා වැනි සිහිනුවණැසියෙක් කෙසේ තම සතුටින් පිළිගත නො හෙන්නේ දැ?” යි ඒ පිරිවැරීයතව කී ය.

ඉක්බිත්තෙන් දෙතුන් දිනක් ඇවෑමෙන් ඇත්තැරිපුත් ඔහු නමැත්තෙක් ද පොඩ්පාද පරිවාරක ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරුණු ලැබූයේ. එළඹ ඇත්තැරිපුත් ඔහු තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් වැ හුන්නේ ය. පොඩ්පාද පිරිවැරී තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියා සුභ වූ (සිහි කටයුතු වූ) කර්ම කොට තිබේ, එකත්පස් වැ හුන්නේ ය. එකත්පස් වැ හුන් පොඩ්පාද පිරිවැරී තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “වහන්ස, එද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිත්ම වැඩි නොබෝ චේත්සවයක් ඒ පිරිවැරියෝ මට “මේ හවන් පොඩ්පාද තෙම මහණගොසුමක් කියන කියන දය එසේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ ය, සුගතයන් වහන්සැ” යි කියමින් සතුටින් පිළිගනී: ‘ලොව (ආත්මය) ගාමක යැ යි හෝ ලොව අගාමක යැ’ යි හෝ ‘ලොව අනතවත් යැ’ යි හෝ අනන්ත යැ’ යි හෝ ජීවයන් ගර්භයන් එකෙක් ම යැ යි හෝ ජීවයන් ගර්භයන් වෙන් වෙන් දෙකෙකැ යි හෝ ආත්මය මරණින් මතු වෙතැ යි හෝ සත්තං (ආත්මය) මරණින් මතු නො වෙතැ යි හෝ ආත්මය මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වේ යැ යි හෝ ආත්මය මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ යි හෝ මහණ ගොසුම් වූ එකානන්ත කොට දෙසු කිසි දහමක් අපි නො දනුමත්’ යි කියමින් වචන තැබූ අභිසංඝයන් හාත්පසින් මට පුත පුතා ඇත්තාන. වහන්ස, ඔවුන් විසින් එසේ කියනු ලැබූ මම ඒ පිරිවැරියතව ‘හවන්ති, ලොව ගාමක යැ යි හෝ ... ආත්මය මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ යැ යි හෝ මහණ ගොසුමක් වහන්සේ එකානන්ත කොට දෙසු කිසි දහමක් මමත් නො දනිමි. එතෙත් මහණ ගොසුමක් වහන්සේ ලොවුතුරු දහම උපදවන, එකානන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම සපයන, එකානන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අපිපට්ඨ පිළිවෙතක් පණවන සේක. එකානන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම උපදවන එකානන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම සපයන, එකානන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අපිපට්ඨ පිළිවෙතක් පණවන මහණ ගොසුමක් වහන්සේගේ සුභාශිත වචනය සුභාශිත විසින් සිහි නුවණැසි මා වැන්නෙක් කෙසේ තම සතුටින් නොපිළිගනු හැකි වන්නේ දැ” යි කීම්.”

කතෙව ඛො එතෙ පොඨිපාද මයා පරිබ්බාජකා අකිං අවසන්තා. කිං තෙව තෙතං එතො වසන්ති. එකංසිකා'පි හි ඛො පොඨිපාද මයා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා. අනෙකංසිකා'පි හි ඛො පොඨිපාද මයා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

කතමෙ ව තෙ පොඨිපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? 'සත්තතො ලොකො'ති වා ඛො පොඨිපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා. 'අසත්තතො ලොකො'ති වා ඛො පොඨිපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා. 'අනන්තා ලොකො'ති වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'අනන්තා ලොකො'ති වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'තං ජිවං තං සරිතං' වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිතං' වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'හොති තථාගතො පරමමරණං'ති වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'න ගොති තථාගතො පරමමරණං'ති වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'හොති ච න ච ගොති තථාගතො පරමමරණං'ති වා ඛො පොඨිපාද -පෙ- 'නෙව හොති න නි ගොති තථාගතො පරමමරණං'ති වා ඛො පොඨිපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා.

කතමා ව තෙ පොඨිපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? තෙතෙන පොඨිපාද අත්තංගිතා න ධම්මංගිතා න ආදිබ්බුතමචරියකා න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරෝධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මාදාය න නිබ්බානාය සංවත්තනති. තතමා තෙ මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

කතමෙ ව තෙ පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? 'ඉදං දුක්ඛ'නති ඛො පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා. 'අයං දුක්ඛසමුදයො'ති ඛො පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා. 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති ඛො පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා. 'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනි පටිපදා'ති ඛො පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතො පඤ්ඤානතා.

කතමා ව තෙ පොඨිපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? එතෙ පොඨිපාද අත්තංගිතා, එතෙ ධම්මංගිතා, එතෙ ආදිබ්බුතමචරියකා, එතෙ නිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මාදාය නිබ්බානාය සංවත්තනති. තතමා තෙ මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

[එවිට භාෂාවකුත් වහන්සේ මෙය වදාළ හේතුව:]

“පොඬුපාදය, ඒ සියලු පිරිවැරැද්දේ නුවණැත්තාගේ ය, අකිසියේ ය, ඔවුන් අතුරෙහි සුභාසිත - දුෂ්භාසිත දත්තා නුවණැත් ඇතිසේ නො ම ය. පොඬුපාදය, එකානන්ත කොට මා විසින් දෙසුණු පැණැවු දහම් ද ඇත. පොඬුපාදය, එකානන්ත නො කොට මා විසින් දෙසුණු පැණැවු දහම් ද ඇත.

පොඬුපාදය, මා විසින් එකානන්ත නොකොට දෙසුණු පැණැවු ඒ දහම්හු කවරහෝ පොඬුපාදය, ලොව (ආත්මය) නැතිව යා යි හෝ එකානන්ත නො කොට මා විසින් දහම් දෙසන ලදී, පණවන ලදී. පොඬුපාදය, ලොව (ආත්මය) අනායුත යා යි හෝ එකානන්ත නො කොට දහම් දෙසන ලදී, පණවන ලදී. පොඬුපාදය, ලොව (ආත්මය) අනන්තවත් යා යි කියා හෝ ... ඒවගේම ශරීරයත් එකෙක් මා යා යි කියා හෝ ... අනන්ත යා යි කියා හෝ ... ලොව (ආත්මය) ඒවගේම ශරීරයත් වෙන් වෙන් දෙකෙක් මා යි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආත්මය) මරණින් මතු වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආත්මය) මරණින් මතු නො වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආත්මය) මරණින් මතු නො වන්නේත් වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආත්මය) මරණින් මතු නො වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වෙයි කියා හෝ මා විසින් එකානන්ත නො කොට දහම් දෙසන ලද්දේ, පණවන ලද්දේ වෙයි.

පොඬුපාදය, කවර හෙයින් මා විසින් ඒ දහම්හු එකානන්ත කොට නො දෙසන ලද්දහු ද, නො පණවන ලද්දහු ද? යත්: පොඬුපාදය, මේ (ලොව ශාස්ත්‍රය ය යන ආදී වූ) දෘෂ්ටි දෙලෝවැඩ හෝ අත්වැඩ පර වැඩ හෝ අසලෝ නො වෙති. ලොවුතුරු දහම් අසලෝ නො වෙති. සත්ත්ව භික්ෂුවට ආදිය වූ අභිච්ඡාදනාදිය ද නො වෙති. සත්ත්වවැ කලකිරිපිණික, සසර නො ඇලෙනු පිණිස, දුක් නසනු පිණිස, දුක් සංහිදුවනු පිණිස, සසරයක් පසක් කරනු පිණිස, සසරවට අවබෝධ කරනු පිණිස, අමා මහතිවත් සාක්ෂාත් කරනු පිණිස නො පවත්නාහ. එ හෙයින් මා විසින් ඒ දහම්හු එකානන්ත කොට නො දෙසන ලදහ, නො පණවන ලදහ.

පොඬුපාදය, මා විසින් එකානන්ත කොට දෙසන ලද පණවන ලද ඒ දහම්හු කවරහු ද? පොඬුපාදය, ‘මේ දුක්කැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන්ත කොට බමිය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. මේ දුක් සංවිතැත්මේ හේතු යැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන්ත කොට බමිය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. පොඬුපාදය, ‘මේ දුක්කැත්ම යැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන්ත කොට බමිය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. පොඬුපාදය, ‘මේ දුක් නැත්මට යන පිළිවෙතැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන්ත කොට බමිය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය.

පොඬුපාදය, කවර හෙයින් මා විසින් ඒ බමියෝ එකානන්ත කොට දෙසන ලදහු ද, පණවන ලදහු ද යත්: පොඬුපාදය, මොහු තමන් අනුන් දෙපසම ම අභිවෘද්ධි ඇසුරු කළාහු වෙත්. මොහු ලොවුතුරු දහම් ඇසුරු කළාහු වෙත්. මොහු ආදිබුද්ධිවිසික (මානවබුද්ධිවිසිකයන් සුළු භාගප්‍රතිපත්තු) වෙති. මොහු සසර කලකිරිපිණික, සසර නො ඇල්ම පිණිස, සසර දුක් නසනු පිණිස, සසර දුක් සංහිදෙනු පිණිස, පිහිටිකුසලය පිණිස, සත්‍යවබෝධය පිණිස නිවන් පසක් කරනු පිණිස පවතින්. එහෙයින් මා විසින් ඒ බමියෝ එකානන්ත කොට දෙසන ලදහ, පණවන ලදහ.

සන්ති ඛො පොඨිපාද එතෙ සමණබ්බාහමිණො [එවංවාදිතො එවංදිවසීතො: 'එකන්තසුඛං අත්තා හොති, අරොගො පරමමරණා'ති. ත්‍යාගං උපසඬ්ඛිකමුත්ථා එවං වදාමි: 'සච්චං කීර තුමො ආයසමනො: එවංවාදිතො: එවංදිවසීතො: 'එකන්තසුඛං අත්තා හොති, අරොගො පරමමරණා'ති? තෙ වෙ මෙ එවං පුට්ඨා: 'ආමා'ති! පටිජානන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි: 'අපි පන ඩුමො ආයසමනො: එකන්තසුඛං ලොකං ජානං පසාං විහරමා'ති. ඉති පුට්ඨා: 'හො'ති වදන්ති. ත්‍යාගං එවං වදාමි 'අපි ච පන ඩුමො ආයසමනො: එකං වා රත්තං එකං වා දිවසං උපසඬ්ඛං වා රත්තං උපසඬ්ඛං වා දිවසං එකන්තසුඛං අත්තානං සම්පජානාමා?' ති. ඉති පුට්ඨා: 'හො'ති වදන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි 'අපි පන ඩුමො ආයසමනො: ජානාම: 'අයං මහො අයං පටිපදා එකන්තසුඛස්‍ය ලොකස්‍ය සච්චිකිරියායා?' ති. ඉති පුට්ඨා: 'හො'ති වදන්ති. ත්‍යාගං එවං වදාමි 'අපි පන ඩුමො ආයසමනො: යා යා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා, තාසං ගාසමානානං සද්දං සුණාම: 'සුපටිපන්නාස්‍ය මාරිසා, උජ්ජට්ඨපන්නාස්‍ය මාරිසා එකන්තසුඛස්‍ය ලොකස්‍ය සච්චිකිරියාය. මගම්පි හි මාරිසා එවමපටිපන්නා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා'ති? ඉති පුට්ඨා: 'හො'ති වදන්ති.

තං කිං මඤ්ඤයි පොඨිපාද, “නත්‍ර එවං සනොත තෙසං සමණ-බ්බාහමිණානං අපාරිහිරකතං ගාසිතං සම්පජ්ජති” ති.

“අභ්බා ඛො හනොත එවං සනොත තෙසං සමණබ්බාහමිණානං අපාරි-හිරකතං ගාසිතං සම්පජ්ජති” ති.

“හෙතොමාපි පොඨිපාද පුරිසසා එවං වදෙය්‍ය: ‘අහං යං ඉමිසමිං ජනපදෙ ජනපදකල්‍යාණී, තං ඉච්ඡාමි, තං කාමෙමි’ ති. තමෙතං එවං වදෙය්‍යං: අමො: පුරිස යං නිං ජනපදකල්‍යාණීං ඉච්ඡයි කාමෙයි, ජානායි තං ජනපදකල්‍යාණීං බත්තිසි වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසයි වා සුද්දී වා? ති. ඉති පුට්ඨා: ‘හො’ති වදෙය්‍ය, තමෙතං එවං වදෙය්‍යං: අමො: පුරිස යං නිං ජනපදකල්‍යාණීං ඉච්ඡයි කාමෙයි, ජානායි තං ජනපදකල්‍යාණීං එවන්තාමි: එවඛොතායා’ති වා, දිසා වා රත්තා වා මජ්ඣමා වා, කාළී වා සාමා වා මඬ්ඤුරච්ඡි වා’ති, ‘අබ්‍රුකසමිං ගාමෙ වා තිගමෙ වා තිගරෙ වා’ති? ඉති පුට්ඨා: ‘හො’ති වදෙය්‍ය, තමෙතං එවං වදෙය්‍යං: අමො: පුරිස යං නිං ත ජානායි න පසායි, තං කිං ඉච්ඡයි කාමෙයි? ති. ඉති පුට්ඨා: ‘ආමා’ති වදෙය්‍ය.

තං කිං මඤ්ඤයි පොඨිපාද, නත්‍ර එවං සනොත තස්‍ය පුරිසස්‍ය අපාරිහිරකතං ගාසිතං සම්පජ්ජති” ති.

“අභ්බා ඛො හනොත එවං සනොත තස්‍ය පුරිසස්‍ය අපාරිහිරකතං ගාසිතං සම්පජ්ජති” ති.

පොඬුපාදය, ‘ආත්මය මරණින් මතු එකාත්තයෙන් සුවපත් වේ යැයි, නිත්‍ය වේ යැයි’ මෙබඳු වාද ඇති, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බිඳුණු කෙනෙක් ඇත. මේ ඔවුන් කරා එළඹ, ‘ආයුෂ්මත්ති, ආත්මය මරණින් මතු එකාත්තයෙන් සුවපත් වේ, නිත්‍ය වේ යැයි’ කෙසි මෙබඳු වාද ඇත්තෝ ය, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෝ ය යනු සැබෑ ද? යි මෙසේ විමර්ශ. මෙසේ විමර්ශන ලද ඔහු මට ‘එසේ යැ’ යි පිළිතුරු කෙරෙත් නම්, ‘ආයුෂ්මත්ති, කෙසි එකාත්ත සුව ඇති ලොකය (අසත් දෙසැ ඇතැයි) දත්තානු දත්තානු වනු ද?’ යි ඔවුන් පිළිවිසිමි. මෙසේ පුරවිස්තරය ලද්දකු ‘නැතැ’ යි කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂ්මත්ති’ කෙසි එක් රැයක් හෝ එක් දහවලක් හෝ අඛණ්ඩයක් හෝ අඛණ්ඩවලක් හෝ එකාත්තයෙන් සුවපත් වූ ආත්මයක් දැනිවු ද?’ යි මෙසේ කියමි. මෙසේ විමර්ශන ලද ඔහු ‘නැතැ’ යි කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂ්මත්ති, එකාත්ත සුව ඇති ලොව පසක් කිරීමට මේ මහ ය, මේ පිළිවෙත යැ යි කෙසි දැනිවු ද?’ යි මේ කියමි. මෙසේ විමර්ශන ලද්දකු ‘නො දැනිමි’ යි ඔහු කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂ්මත්ති, එකාත්ත සුව ඇති ලොවැ උපත් යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් ‘නිදකාණ්ඩ, එකාත්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනු පණිස, ප්‍රපිළිපත්තනු වවු. නිදකාණ්ඩ, සාස්ථි පිළිපත්තනු වවු. නිදකාණ්ඩ, අපි දු මෙසේ පිළිපත්තනමේ එකාත්ත සුව ඇති ලොවට පැමිණියමහ’ යි කියන්නවුන්ගේ මවනය අසවු ද?’ යි මෙසේ පිළිවිසිමි. මෙසේ මා විසින් විමර්ශන ලද ඔහු ‘එ මැත්තක් නො ඇසුමි’ යි කියත්.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඬුපාදය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කර්ම ඒ මහණබිඳුණන්ගේ මවනය ප්‍රතිහරණ නැති එකෙක් (ප්‍රතිපාක්ෂිකයන්ගේ නිග්‍රහයට ගොදුරු එකෙක්) නො වේ ද?”

[පොඬුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කර්ම එකාත්තයෙන් ඒ මහණබිඳුණන්ගේ මවනය ප්‍රතිහරණ නැති එකෙක් ය.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොඬුපාදය, යම්කිසි පුරුෂයෙක් ‘මේ දනව්වෙහි යම් දනව්වකැලණක් වේ නම් ඇය පතමි. ඇය කැමැත්තෙහි’ යි කියන්නේ ද, ඔහුට අත්‍යයෝ ‘එමඛා පුරුෂය, තෝ යම් දනව්වකැලණක පතයි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, මි කැත්තකක් නො හොත් බිඳුණුකතක් හෝ වෙත්කතක් හෝ සුදුරුකතක් යැ යි ඇය දන්නෙහි ද?’ යි මෙසේ කියන්නාහු ද, මෙසේ පුරවිස්තරය ලැබූ හෙ තෙමේ ‘නො දැනිමි’ යි කියන්නේ ය. අත්හු ඔහුට ‘එමඛා පුරුෂය, තෝ යම් දනව්වකැලණක පතයි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, ‘ඒ දනව්වකැලණ මේ නමැත්තිය යැ යි මෙහොත් ඇත්තිය යැ යි හෝ කර හෝ හෙලලු හෝ පඬුවත් සිව්ග ඇත්තියැයි හෝ, අතෝ ගමැ හෝ තියමගමැ හෝ නුවරැ හෝ වෙතෙත්තිය යැ යි දනුද?’ යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, මෙසේ විමර්ශන ලද හේ ‘එය නො දැනිමි’ යි කියන්නේ ය. ඔහුට අත්හු ‘එමඛා පුරුෂය, යම් යන්ත්‍රයක තෝ නො දන්නෙහි නම්, නො දන්නෙහි නම්, තෝ ඇය පතයි ද? ඇය කැමැත්තෙහි ද?’ යි කියන්නාහු නම්, මෙසේ විමර්ශන ලද්දේ ‘එසේ’ යැ යි හේ කියන්නේ ය.

“පොඬුපාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කර්ම ඒ පුරුෂයාගේ මවනය ප්‍රතිහරණ නැතිකෙක් නො වන්නේ ද?”

[පොඬුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කර්ම ඒ පුරුෂයාගේ මවනය එකාත්තයෙන් ප්‍රතිහරණ නැතිකෙක් වෙයි.”

“එවමම්ච ඛො පොච්ඡාසාදං යෙ තෙ සමිණ්ඩාගමිණො එවංචාදිනො එවංදිවසිනො ‘එකන්තාසුඛි අත්තා හොති අරොගො පරමමරණං’ ති, ත්‍යාගං උපසඛිකමිතිං එවං වදාමි: සච්චං කිරි කුමම අයසමනො එවංචාදිනො එවංදිවසිනො ‘එකන්තාසුඛි අත්තා හොති අරොගො පරමමරණං’ති” තෙ චෙ¹ මේ එවං පුට්ඨා ‘ආමා’ති පටිජාතන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි: අපි පන කුමම අයසමනො එකන්තාසුඛං ලොකං ජාතං පසංචිතරාමා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාගං එවං වදාමි: අපි පන කුමම අයසමනො එකං වා රතතිං එකං වා දිවසං උපසඛිං වා රතතිං උපසඛිං වා දිවසං එකන්තාසුඛිං අත්තාතං සමපජාතාමා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාගං එවං වදාමි: අපි පන කුමම අයසමනො ජාතාම ‘අයං මගො අයං පටිපදා එකන්තාසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායා’ ති. ඉතිපුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාගං එවං වදාමි: අපි පන කුමම අයසමනො යා තා දෙවතා එකන්තාසුඛං ලොකං උපපන්නා, තාසං ගායමානාතං සද්දං සුණංථා: සුපටිපන්නාස්ස මාරියා, උජුපටිපන්නාස්ස මාරියා, එකන්තාසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාය. මසමපි හි මාරියා, එවං පටිපන්නා එකන්තාසුඛං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

තං කීං මඤ්ඤාසි පොච්ඡාසාදං, නහු එවං සනෙත තෙසං සමිණ්ඩාගමිණාතං අප්පාටිතිරකතං ගාහිතං සමපජාති” ති.

“අඬා ඛො ගනෙත තෙසං සමිණ්ඩාගමිණාතං අප්පාටිතිරකතං ගාහිතං සමපජාති” ති.

සෙය්‍යථාපි පොච්ඡාසාදං පුරිකො වාතුමමාපථෙ නිසෙය්‍යණිං කරොයා පාසාදස්ස අරොගණං, තමමිතං එවං විදෙය්‍යණං: අමො: පුරික යස්ස තිං පාසාදස්ස අරොගණං නිසෙය්‍යණිං කරොති, ජාතාහි තං පාසාදං පුරස්මාය වා දිසාය දක්ඛණංය වා දිසාය පච්ඡිමාය වා දිසාය උත්තරාය වා දිසාය, උච්චො වා නිච්චො වා මජ්ඣමො වා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති විදෙය්‍ය. තමමිතං එවං විදෙය්‍යණං: අමො: පුරික යං තිං ත ජාතාහි ත පසංචි, තස්ස තිං පාසාදස්ස අරොගණං නිසෙය්‍යණිං කරොති”ති. ඉති පුට්ඨා ‘ආමා’ති විදෙය්‍ය.

තං කීං මඤ්ඤාසි පොච්ඡාසාදං, නහු එවං සනෙත තස්ස පුරිකස්ස අප්පාටිතිරකතං ගාහිතං සමපජාති” ති.

“අඬා ඛො ගනෙත එවං සනෙත තස්ස පුරිකස්ස අප්පාටිතිරකතං ගාහිතං සමපජාති” ති.

[සාග්ගවත්ත:] “පොර්ධ්පාදය, එසේ ම යම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ආත්මය මරණින් මත්තෙහි එකාන්ත සුව ආත්තේ සද්ධාරී වේ යැයි මෙබඳු වාද ඇතිතෝ මෙබඳු දෘටි ඇතිතෝ වෙත් ද, මේ ඔවුන් කඳු එළැඹ, ‘ආයුෂෙත්ති, තෙපි ආත්මය මරණින් මත්තෙහි එකාන්ත සුව ආත්තේ සද්ධාරී වේ යැයි මෙබඳු වාද ඇතියහු ද? මෙබඳු දෘටි ඇතියහු ද?’ යි මෙසේ අසමි. මා විසින් මෙසේ විමර්ශන ලද ඔහු ‘එසේ යැ’ යි ඉදින් පිළිතුරු කරන්නාහු නම්, ‘ආයුෂෙත්ති, තෙපි එකාන්ත සුව ආත්මය ලොකයක් දන්නාහු දන්නාහු වසවු ද?’ යි මේ ඔවුන් ප්‍රච්ඡිසිමි. එසේ විමර්ශන ලද ඔහු ‘තැතැ’ යි කියත්.

“ආයුෂෙත්ති, තෙපි එක් රැයක් හෝ අඩරැයක් හෝ අතිදහවලක් හෝ එකාන්තයෙන් සුව ඇති ආත්මයක් දැනිවු ද?” යි මෙසේ ඔවුන් විමර්ශි. මෙසේ විමර්ශන ලද ඔහු ‘නො දනුමිහ’ යි කියත්.

ආයුෂෙත්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට මහ මේ යැ, පිළිවෙත මේ යැ’ යි තෙපි දැනිවු ද? යි මෙසේ ඔවුන් විමර්ශි. මෙසේ විමර්ශන ලද ඔහු ‘නො දනුමිහ’ යි කියත්.

“ආයුෂෙත්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොවට උත්තරීන් විසින් පැමිණි යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් ‘නිද්දකාණ්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට සුපිළිපත්තනු වු, යාජ් ව පිළිපත්තනු වු, නිද්දකාණ්ති, අපි දු මෙසේ පිළිපත්තමෝ එකාන්ත සුව ඇති ලොවට උත්තරීන් විසින් පැමිණියමිහ’ යි කියන්නවුන්ගේ හඬ අසවු ද?” යි මෙසේ ඔවුන් විමර්ශි. මෙසේ විමර්ශන ලද්දහු (එසේ වූ හඬක්) නො අසමිහ” යි ඔහු කියත්.

පොර්ධ්පාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? ඒ මහණබමුණුවරුන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් නො වෙයි ද?”

[පොර්ධ්පාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කරු ඒ මහණ බමුණන්ගේ වචනය එකාන්තයෙන් ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් වෙයි.”

[සාග්ගවත්ත:] “පොර්ධ්පාදය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් පහසකට තහිනු වස් සිටුමිං හත්දිගෙකැ හිණක් බඳින්නේ ද, අත්හු ඔහුට ‘එමබා පුරුෂය, තෝ යම් පහසකට තහිනු වස් හිණක් කෙරෙහි නම්, ඒ පහස පෙර දිගැ හෝ පැසිමි දිගැ හෝ දකුණු දිගැ හෝ උතුරු දිගැ හෝ වේ යැ යි දැනිති ද?’ යි කියන්නාහු ද, මෙසේ විමර්ශන ලද හෙ තෙමි නො දැනිමි” යි කියන්නේ ය. (එ වට) ඔහු ‘එමබා පුරුෂය, තෝ යම්ක් නො දන්නෙහි නම්, නො දන්නෙහි නම්, එසේ වූ පහසකට තහිනුවට හිණක් කෙරෙහි ද?’ යි මෙසේ ඒ පුරුෂයා ප්‍රච්ඡිසිමි. මෙසේ විමර්ශන ලද හේ තෙමි ‘එසේ යැ’ යි කියන්නේ ය.

පොර්ධ්පාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කරු ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් නො වේ ද?”

[පොර්ධ්පාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කරු ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් වෙයි.”

“එවමෙථ ඛො පොට්ඨපාද යෙ තෙ සමණවුහමණො එවංචාදිතො එවංදිට්ඨිතො ‘එකන්තසුඛි අත්තා ගොති අරොගො පරමමරණා’ ති. ත්‍යාගං උපසඬකිකිං එවං වදාමි. සච්චං කිර භුමො ආයසමිතො එවංචාදිතො එවංදිට්ඨිතො ‘එකන්තසුඛි අත්තා ගොති අරොගො පරමමරණා’ති?” තෙ වෙ මෙ එවං පුට්ඨා ‘ආචී’ති පටිජානන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි. අපි පන භුමො ආයසමිතො එකන්තසුඛං ලොකං ජාතං පසං චිතරථා’ ති ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි. අපි පන භුමො ආයසමිතො එකං වා රත්ති. එකං වා දිවසං උපසඬං වා රත්ති. උපසඬං වා දිවසං එකන්තසුඛං අත්තාතං සමපජාතාථා’ ති ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි. අපි පන භුමො ආයසමිතො ජාතාථ ‘අයං මග්ගො අයං පටිපදා එකන්තසුඛං ලොකං සච්චිකිරියායාති?’ ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති, ත්‍යාගං එවං වදාමි. අපි පන භුමො ආයසමිතො යා තා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා, තායං දෙවතාතං ගාසං මානං සද්දං සුඤ්ඤං ආරාධනාං ආරාධනාං මාරිකා, උජ්ජප්පිතාං මාරිකා, එකන්තසුඛං ලොකං සච්චිකිරියාය. මයච්චිති මාරිකා එවං පටිපන්නා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා’ති ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

“තං කිමිකුකුකි පොට්ඨපාද, තනු එවං සන්ත තෙසං සමණ-
වුහමණො අපාරිහිරිකතං භාසිතං සමපජාති?” ති.

“අඤ්ඤා ඛො සන්ත එවං සන්ත තෙසං සමණවුහමණො අපාරි-
හිරිකතං භාසිතං සමපජාති” ති.

“තෙයා ඛො’මෙ පොට්ඨපාද අත්තපට්ඨාසො ඕලාරිකො අත්තපට්ඨාසො,
මනොමයො අත්තපට්ඨාසො, අරුපො අත්තපට්ඨාසො” ති.

කතමො ච පොට්ඨපාද ඕලාරිකො අත්තපට්ඨාසො? රූපි චාතුමිත්තා-
සුභිකො කඬ්ඨිකාරාතරහකෙඛා, අයං ඕලාරිකො අත්තපට්ඨාසො.

කතමො මනොමයො අත්තපට්ඨාසො? රූපි මනොමයො සබ්බඛා-
පච්චඛිති අභිතිකුසයා, අයං මනොමයො අත්තපට්ඨාසො.

කතමො ච අරුපො අත්තපට්ඨාසො? අරුපි සකුකුමයො, අයං
අරුපො අත්තපට්ඨාසො.

[භාෂාවත්ත:] “පොට්ටුපාදය, එසේ ම ‘ආත්මය මරණින් මත්තෙහි එකාත්ත සුචි ඇත්තේ සදාතාවී මේ යැ’ යි මෙබඳු වාද ඇති මෙබඳු දෑට ඇති යම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත් ද, ඔවුන් කරා එළඹ ‘ආත්මයෙහි, තෙපි ආත්මය මරණින් මතු එකාත්ත සුචිත්තේ සදාතාවී වේ යැ යි මෙබඳු වූ වාද ඇත්තනු ය, මෙබඳු දෑට ඇත්තනු ය යනු සැබැවෙක් ද?’ යි මෙසේ විමර්ශ. මෙසේ මා විසින් විමර්ශන ලද ඔහු ‘එසේ යැ’ යි පිළිතුරු කෙරෙත්. ‘ආත්මයෙහි, තෙපි එකාත්ත සුචි ඇති ලොවක් දත්තානු දත්තානු වෙතෙවු ද?’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවන්. මෙසේ පුළුවන් නො ලද ඔහු ‘එසේ දත්තමේ දත්තමේ නො වෙයි’ යි කියත්. ‘ආත්මයෙහි, තෙපි එක් රූකක් හෝ එක් දවලක් හෝ අඛණ්ඩක් හෝ අඛණ්ඩයක් හෝ එකාත්ත සුචි ඇති ආත්මයක් දැනිවු ද?’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවන්. මෙසේ පුළුවන් නො ලද ඔහු ‘නො දැනිම’ යි කියත්. ‘ආත්මයෙහි, එකාත්ත සුචි ඇති ලොව පසක් කරනුවට මහ මේ යැ, පිළිවෙත මේ යැ යි තෙපි දැනිවු ද?’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවන්. මෙසේ පුළුවන් නො ලද්දහු ‘නො දැනිම’ යි ඔහු කියත්. ‘ආත්මයෙහි, එකාත්ත සුචි ඇති ලොවකට උත්සන්න වශයෙන් පැමිණිය යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ‘නිද්ධාණනි, එකාත්ත සුචි ඇති ලොව පසක් කරනුවට සුපිළිපත්තනු වවු, සෘජු ව පිළිපත්තනු වවු. නිද්ධාණනි, අපි දු මෙසේ පිළිපත්තමේ එකාත්ත සුචි ඇති ලොවට පැමිණියම’ යි මෙසේ කියත්-නවුන් හඬ අසවු ද?’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවන්. මෙසේ මා විසින් පුළුවන් නො ලද ඔහු ‘එවැන්නක් නො අසම’ යි කියත්.

පොට්ටුපාදය, එය කීමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලා ඒ මහණ-බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් වනුයේ නො වේ ද?”

[පොට්ටුපාද:] “විභක්ත, මෙසේ ඇති කලා එකාත්තයෙන් ඒ මහණ-බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙක් වෙයි ”

[භාෂාවත්ත:] “පොට්ටුපාදය, භිද්දරික වූ ආත්මප්‍රතිලාභය, මනෝමය වූ ආත්මප්‍රතිලාභය, අරුට ආත්මප්‍රතිලාභය යැ යි මේ ආත්මාව-ප්‍රතිලාභ තුනෙකි.

පොට්ටුපාදය, භිද්දරික ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් වූ සතර මහාතුකත්තෙන් පහළ වූ, කම්මකාරකාරය අනුභව කරන යමෙක් වේ ද, මෙය භිද්දරික ආත්මාවප්‍රතිලාභය යැ.

මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් වූ බ්‍යාන සිසිත් නිපත්, සියලු අසාසගත් සුත්, නොපිරිසුණු ඉඳුරන් ඇති යමෙක් වේ ද, මෙය මනෝමය ආත්මාවප්‍රතිලාභය යැ.

අරුපාත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් නොවූ සංඝමය වූ යම් අත්ඛණ්ඩක් වේ ද, මේ අරුපාත්මප්‍රතිලාභය යැ.

මුද්‍රානිකයාට බො අනා පොඨපාද අත්‍යවශ්‍යතා ප්‍රත්‍යාස බලිමි.
දෙවෙනි යථාපටිපත්‍යානා වෙ: සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසංඝායා, වොද්ඨයා
බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා¹ දිව්‍යව බලිමි සං
අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා² ති.

සියා බො පන තෙ පොඨපාද එවමිත්තා: සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසං-
ඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා
දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා. දුකෙකා
වි බො විතාණේ' ති.

න බො පනතො පොඨපාද එවං දුට්ඨබ්බං. සබ්බසංඝායා වෙව
බලිමි, පඨිසංඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි,
වෙසුලුත්තායා දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ
විහරිත්තායා. පාමුල්ලෙකුටි හවිත්තායා පිති ව පසාද්ධි ව සති ව සම-
ජ්ඤායායා පුබො ව විතාණේ.

මනොමයසා පි බො අනා පොඨපාද අත්‍යවශ්‍යතා ප්‍රත්‍යාස බලිමි.
දෙවෙනි යථාපටිපත්‍යානා වෙ: සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසංඝායා,
වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා දිව්‍යව
බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා.³

සියා බො පන තෙ පොඨපාද එවමිත්තා: සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසං-
ඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා
දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා.
දුකෙකා ව බො විතාණේ' ති.

න බො පනතො පොඨපාද එවං දුට්ඨබ්බං. සබ්බසංඝායා වෙව
බලිමි, පඨිසංඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි,
වෙසුලුත්තායා දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ
විහරිත්තායා. පාමුල්ලෙකුටි හවිත්තායා පිති ව පසාද්ධි ව සති සම-
ජ්ඤායායා පුබො ව විතාණේ.

අරුපසාපි බො අනා පොඨපාද අත්‍යවශ්‍යතා ප්‍රත්‍යාස බලිමි.
දෙවෙනි යථාපටිපත්‍යානා වෙ: සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසංඝායා, වොද්ඨයා
බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා දිව්‍යව බලිමි සං
අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා.

සියා බො පන තෙ පොඨපාද එවමිත්තා: 'සබ්බසංඝායා බලිමි, පඨිසං-
ඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලුත්තායා
දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා.
දුකෙකා ව බො විතාණේ' ති.

න බො පනතො පොඨපාද එවං දුට්ඨබ්බං. සබ්බසංඝායා වෙව බලිමි,
පඨිසංඝායා, වොද්ඨයා බලිමි, අභිවංචනායා, පඤ්ඤාපාරිසුරි, වෙසුලු-
ත්තායා දිව්‍යව බලිමි සං අභිඤ්ඤා සමුත්තායා උපසම්පජ්ජ විහරිත්තායා.
පාමුල්ලෙකුටි හවිත්තායා පිති ව පසාද්ධි ව සති ව සම-
ජ්ඤායායා පුබො ව විතාණේ.

1. වෙසුලුත්තා, PTS

2. විහරිත්තා, (බුදුසු)

3. විහරිත්තා, (බුදුසු)

පොඬුපාදය, යම්කෙසේ පිළිපත් කොටසේ සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, මාඨිඵලප්‍රඥාත්තේ පිරිමත් විපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තෙපි තුමු පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඒ භෞද්‍රික ආත්මභාවප්‍රතිලාභයාගේ ද ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසමි.

පොඬුපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද තුමු ම මේ අත්බවිති ම පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. එතෙක් එසේ වූ (කොටසේ) විහරණය දුක් මේ' යැයි සිත සිත විවේක තට මේ බදු සිතෙක් විය හැකි ය.

පොඬුපාදය, මෙය වනාහි එසේ කොට දන සුතු. සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිපුන්බව ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තෙපි තුමු වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. සිත සතුට ද වන්නේ ය. ප්‍රීතිය ද සංහුන්බව ද සිතිය ද නුවණ ද මින්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පොඬුපාදය, යම්කෙසේ පිළිපත්කළත්තේ සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට වසන්නහු ද, එසේ වූ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභයාගේ ද ප්‍රභාණය පිණිස මේ දහම් දෙසමි.

පොඬුපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද, විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තුමු ම පසක් කොට ලැබ වසන්නහු, එතෙක් ඒ විහරණය වූ කලී දුක් සහිත යැ'යි තට මෙසේ සිතෙක් විය හැකි ය.

පොඬුපාදය, මෙය එසේ කොට දන සුතු. සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර ද පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර ද වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තුමු ම දන පසක් කොට ලැබ වසන්නාහ. සතුට ද ප්‍රීතිය ද සිත සංහුන් බව ද සිතිය ද නුවණ ද වන්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පොඬුපාදය, යම්කෙසේ පිළිපත් කොටසේ සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තුමු ම දන වසන්නාහු ද, එසේ අරුට වූ ආත්මභාවප්‍රතිලාභයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසමි.

පොඬුපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති තුමු ම වෙසෙසින් දන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. එතෙක් විහරණය දුක් සහිත යැ'යි තට මෙසේ සිතක් විය හැකි ය.

පොඬුපාදය, මෙය එසේ කොට දන සුතු. සිත කෙලෙසන දහම්ප්‍ර ද පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්ප්‍ර වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මේ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසින් දන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. සතුට ද ප්‍රීතිය ද සංහුන් බව ද සිතිය ද නුවණ ද වන්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පරෙ වෙ පොඨිපාද අමෙහ ඵලං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පත සො ආවුසො ඔද්‍රාජසකා අත්තපට්ටාසො යස්ස කුමෙහ පභානාය ධම්මං දෙසෙථ යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං’ ති. තෙසං මයං ඵලං පුට්ඨා ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යාමි: “අයං වා සො ආවුසො ඔද්‍රාජසකා අත්තපට්ටාසො යස්ස මයං පභානාය ධම්මං දෙසෙමි යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං” ති.

පරෙ වෙ පොඨිපාද අමෙහ ඵලං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පත සො ආවුසො මනොමයො අත්තපට්ටාසො, යස්ස කුමෙහ පභානාය ධම්මං දෙසෙථ යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං’ ති. තෙසං මයං පුට්ඨා ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යාමි: “අයං වා සො ආවුසො මනොමයො අත්තපට්ටාසො යස්ස මයං පභානාය ධම්මං දෙසෙමි යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං” ති.

පරෙ වෙ පොඨිපාද අමෙහ ඵලං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පත සො ආවුසො අරුපො අත්තපට්ටාසො යස්ස කුමෙහ පභානාය ධම්මං දෙසෙථ යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං’ ති. තෙසං මයං ඵලං පුට්ඨා ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යාමි: අයං වා සො ආවුසො අරුපො අත්තපට්ටාසො, යස්ස මයං පභානාය ධම්මං දෙසෙමි යථාපට්ටපන්නානං වො සඛකිලෙසිකා ධම්මා පහිසිස්සන්ති, වොදානිකා ධම්මා අභිවඛිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිජුරිං වෙපුලුත්තකඤ්ච දිවෙඨිව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සාං’ ති.

තං කිම්මඤ්ඤාසි පොඨිපාදා, නහු ඵලං සපෙතන සපොට්ඨිරකතං භාසිතං සමාජ්ජති? ති.

පොර්ඨපාදය, ‘යම්කේ පිළිපත්තාදි තොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙහෙසින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, එසේ යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස හවත්නු දගම් දෙකක් නම්, ඇවැත්නි, ඒ ඔදුරුක ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ ද? සි අත්හු මෙකේ අප විමාරත්තාහු නම්, මෙකේ ඔවුන් විසින් විමාරන ලද අපි ‘ඇවැත්නි, අපි යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස දම් දෙකකම ද යම්කේ පිළිපත්තාදි තොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙහෙසින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඇවැත්නි, ඒ ඔදුරුක ආත්මප්‍රතිලාභය මේ යැ’ යි මෙකේ ගෙළු කොට කියන්නමු.

පොර්ඨපාදය, ‘යම්කේ පිළිපත්තාදි තොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තුමු ම වෙහෙසින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඇවැත්නි, එසේ යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස හවත්නු දගම් දෙකක් නම්, ඒ මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ ද? සි අත්හු මෙකේ අප විමාරත්තාහු නම්, එසේ ඔවුන් විසින් පුළුල්කා ලද අපි “ඇවැත්නි, අපි යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙකම නම්, යම්කේ පිළිපත්තාදි තොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු ප්‍රතිණවත්තාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තුමු ම වෙහෙසින් නුවණින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නාහු නම්, මේ ඒ මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේ යැ” යි මෙකේ ගෙළු කොට කියන්නමු.

ඉදින් පොර්ඨපාදය, ‘යම්කේ පිළිපත්තාදි තොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තුමු වෙහෙසින් නුවණින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, ඇවැත්නි, එසේ යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙකම නම්, ඒ අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ ද? සි මෙකේ අත්හු අප විමාරත්තාහු නම්, එසේ ඔවුන් විසින් පුළුල්කා ලද අපි “ඇවැත්නි, යම්කිසිකුණක් ප්‍රභාණය පිණිස අපි දහම් දෙකම ද, යම් ඔප් ව පිළිපත්තවුන්ගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙහෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් පිපුල බවත් මේ අත්බවිති ම තුමු ම වෙහෙසින් නුවණින් දුත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, මේ ඒ අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය වේ යැ” යි මෙකේ ගෙළු කොට කියන්නමු.

පොර්ඨපාදය, එය කීමැයි සිතති ද, මෙකේ ඇති කල්හි අප වචනය ප්‍රතිහරණ සහිතයෙක් වන්නේ නො වේ ද?

“අඬා බො හතෙත එවං සතෙත සප්පාටිහිරකතං භාසිතං සමප-
ඡති” ති.

නෙය්‍යරාපි පොට්ඨපාද පුරිකො නිසෙය්‍යෙති කතෙය්‍ය පාසාදෙය්‍ය
ආරොහණොය තනෙය්‍ය පාසාදෙය්‍ය හෙට්ඨා. තමමිතං එවං වදෙය්‍යො:
‘අනෙය්‍ය පුරික යෙය්‍ය නිම පාසාදෙය්‍ය ආරොහණොය නිසෙය්‍යෙති කතෙය්‍ය,
ආනෙය්‍ය නං පාසාදො පුරිකමිතං වා දිසොය දක්ඛිණොය වා දිසොය පච්ඡි-
මොය වා දිසොය උත්තරොය වා දිසොය උචෙච්චො වා නිචෙච්චො වා මජ්ඣමො
වා’ති? නෙය්‍ය චෙ එවං වදෙය්‍යො: ‘අයං සො ආට්ඨිකො පාසාදො, යෙය්‍යො
ආරොහණොය නිසෙය්‍යෙති කතෙය්‍ය තනෙය්‍ය පාසාදෙය්‍ය හෙට්ඨා’ ති.

තං කිං මඤ්ඤයි පොට්ඨපාදො? නනු එවං සතෙත තෙය්‍ය පුරිකෙය්‍ය
සප්පාටිහිරකතං භාසිතං සමපඡති? ති.

“අඬා බො හතෙත එවං සතෙත තෙය්‍ය පුරිකෙය්‍ය සප්පාටිහිරකතං
භාසිතං සමපඡති” ති.

එවමෙව බො පොට්ඨපාද පතර චෙ අමෙත එවං පුච්ඡෙය්‍යො:
‘කතමො පත සො ආට්ඨිකො ඔද්ධාරිකො අත්තපට්ඨානො? -පෙ- කතමො
පත සො ආට්ඨිකො මනෙය්‍යො අත්තපට්ඨානො? -පෙ- කතමො පත
සො ආට්ඨිකො අරුපො අත්තපට්ඨානො, යෙය්‍ය තුච්චො පනෙය්‍ය ධම්මං
දෙසෙට්ඨ ‘යථාපට්ඨන්තානං චො සබ්බිලෙසිකා ධම්මා පභිසිස්සන්ති, චොදු-
තිකා ධම්මා අභිවච්ඡිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිසුරිං චෙට්ඨලත්තඤ්ඤා දිට්ඨොව ධම්මෙ
සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසමපඡ විහරිස්සන්තා’ති, තෙය්‍යං මයං එවං
පුට්ඨො එවං ඛ්‍යාතකතොමි;

අයං වා සො ආට්ඨිකො ඔද්ධාරිකො අත්තපට්ඨානො -පෙ- මනෙය්‍යො
අත්තපට්ඨානො -පෙ- අරුපො අත්තපට්ඨානො යෙය්‍ය මයං පනෙය්‍ය
ධම්මං දෙසෙට්ඨ ‘යථාපට්ඨන්තානං චො සබ්බිලෙසිකා ධම්මා පභිසිස්සන්ති
චොදුතිකා ධම්මා අභිවච්ඡිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිසුරිං චෙට්ඨලත්තඤ්ඤා දිට්ඨොව
ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති උපසමපඡ විහරිස්සන්තා’ති.

තං කිමමඤ්ඤයි පොට්ඨපාදො? නනු එවං සතෙත සප්පාටිහිරකතං
භාසිතං සමපඡති? ති.”

“අඬා බො හතෙත එවං සතෙත සප්පාටිහිරකතං භාසිතං
සමපඡති” ති.

එවං වුත්තෙ විජානො භස්සිසාපිපුත්තො තභවන්තං එතදමොච:
යසම්මි හතෙත සමයෙ ඔද්ධාරිකො අත්තපට්ඨානො නොති, මොසස්ස තසම්මි
සමයෙ මනෙය්‍යො අත්ත පට්ඨානො නොති, මොසස්ස අරුපො අත්ත-
පට්ඨානො නොති. ඔද්ධාරිකො වායො අත්තපට්ඨානො තසම්මි සමයෙ සචෙච්චො
නොති.

[පොඬුපාද:] වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඔබ වචනය එකානන්තයෙන් ප්‍රතිහරණ සහිතයෙන් වේ

[භාග්‍යවත්තු:] පොඬුපාදය, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහසකට තහිනුවට එම පහස යටා ගිණක් බඳුනේ ද, එසේ වූ ඔහු බණවා අත්හු ‘තෙමිඛා පුරුෂය, හෝ යම් පහසකට තහිනුවට ගිණක් කෙරෙහි නම්, ඒ පහස පෙර දිගා හෝ දකුණු දිගා හෝ වැසිම දිගා හෝ උතුරු දිගා හෝ ඇතැයි දනු ද? උස් වූ හෝ මිටි වූ හෝ මැදුම් පමණ වූ හෝ එකෙකැයි දනු ද?’ යි විමර්ශනානු නම්, ඒ පුරුෂ තෙම ‘ඇවැත්ති, යම් පහසකට තහිනුවට ඒ පහස යට මම යම් ගිණක් කෙරෙමි නම්, මේ ඒ පහස යැ’යි කියන්නේ ය.

පොඬුපාදය, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ සහිත වන්නේ නො වෙද?

[පොඬුපාද:] වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ සහිත වේ.

[භාග්‍යවත්තු:] පොඬුපාදය, යම්සේ (යම්ක් සඳහා) පිළිපත් නොපසේ සිත කෙලෙසන දනම්හු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දනම්හු වෙතෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මේ අත්බවිහි මිතුමු ම දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, ඇවැත්ති, ඒ ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? ... ඇවැත්ති, එසේ යම්ක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දනම් දෙනවු නම්, ඒ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? ... ඒ අරූප ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? යි අප විමර්ශනානු ද, ඔවුන් විසින් මෙසේ විමර්ශන ලද අපි මේ (මතු දක්වෙන) පරිදි විෂදන්නමු:

“ඇවැත්ති, යම්ක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දනම් දෙනමෝ නම්, යම්සේ (යම්ක් ප්‍රභිණ කරණු සඳහා) පිළිපත් නොපසේ සිත කෙලෙසන දනම්හු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දනම්හු වැඩෙන්නාහු නම්, යමක ප්‍රභාණයෙන් ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මේ අත්බවිහි මිතුමු ම වෙතෙසි නුවණින් දුන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, මේ ඒ ඖද්‍යරික වූ ආත්ම ප්‍රතිලාභය ය... මේ ඒ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය ය ... මේ ඒ අරූප ආත්මප්‍රතිලාභය යැ” යනු යි.

පොඬුපාදය, ඒ කිමැයි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලා අප වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියක් (ප්‍රතිවිරුද්ධ කථා ද්වයෙන් නොකල ගැක්කක්) වනුයේ නො වෙද?

[පොඬුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලා ඔබ වචනය ප්‍රතිහරණ තැනියෙන් වෙයි.

මෙසේ කී කල්හි ඇත්තැයි පුද්ගල විභූත තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බස් පැවැසි ය “වහන්ස, යම් කලෙක්හි ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුගේ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය ගිණ වෙයි ද? (අභාවයට ගෙයි ද?) ඔහුගේ අරූප ආත්මප්‍රතිලාභයත් ගිණ වෙයි ද? එ කලා ඔහුගේ ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය වෙයි ද?”

යසම් භවන්ත සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො භොති, මොහස්ස භසම් සමයෙ ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො භොති, මොහො අරුපො අත්තපට්ඨානො. මනොමයො ච අත්තපට්ඨානො භසම් සමයෙ සඤ්චො භොති.

යසම් භවන්ත සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො භොති, මොහස්ස භසම් සමයෙ ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො භොති, මොහො මනොමයො අත්තපට්ඨානො අරුපො¹වාසො අත්තපට්ඨානො භසම් සමයෙ සඤ්චො භොති” ති.

“යසම් චිත්ත සමයෙ ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො භොති, තෙව භසම් සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො”ති සඬ්ඛං ගච්ඡති, න ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ති සඬ්ඛං ගච්ඡති. ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො’ තෙව භසම් සමයෙ සඬ්ඛං ගච්ඡති.

යසම් චිත්ත සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො භොති, තෙව භසම් සමයෙ ‘ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සඬ්ඛං ගච්ඡති, න ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ති සඬ්ඛං ගච්ඡති. මනොමයො අත්තපට්ඨානො’ තෙව භසම් සමයෙ සඬ්ඛං ගච්ඡති.

යසම් චිත්ත සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො භොති, තෙව භසම් සමයෙ ‘ඕළාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සඬ්ඛං ගච්ඡති. න ‘මනොමයො අත්තපට්ඨානො’ති සඬ්ඛං ගච්ඡති. ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ තෙව භසම් සමයෙ සඬ්ඛං ගච්ඡති.

ඝට්ඨෙ තං චිත්ත එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: අහොසි නිං අභිතම්භානං, න නිං නාහොසි? භවිස්සසි නිං අනාගතම්භානං, න නිං න භවිස්සසි? අත්ථි නිං එතරහි, න නිං තථෙති එවං පුච්ඡා: නිං චිත්ත කිංති බ්‍යාකරෙය්‍යාසී?” ති.

“ඤ්චෙ මිං භවන්ත එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: අහොසි නිං අභිතම්භානං න නිං න භවිස්සසි? අත්ථි නිං එතරහි, න නිං තථෙති”ති එවං පුච්ඡා: ‘භං භවන්ත එවං බ්‍යාකරෙය්‍යා: අහොසාහං¹ අභිතම්භානං, තාහං න අහොසිං. භවිස්සාමිහං අනාගතම්භානං, තාහං න භවිස්සාමි. අත්ථාහං එතරහි, තාහං තථෙති. එවං පුච්ඡා: ‘භං භවන්ත එවං බ්‍යාකරෙය්‍යානති.”

ඝට්ඨෙ උත තං චිත්ත එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: යො තෙ අහොසි අභිතො අත්තපට්ඨානො ඤ්චෙව² තෙ අත්තපට්ඨානො ඤ්චෙව, මොහො අනාගතො, මොහො පච්චුප්පන්නො? යො තෙ³ භවිස්සති අනාගතො අත්තපට්ඨානො, ඤ්චෙව තෙ අත්තපට්ඨානො ඤ්චෙව, මොහො අභිතො, මොහො පච්චුප්පන්නො අත්තපට්ඨානො. ඤ්චෙව තෙ අත්තපට්ඨානො ඤ්චෙව, මොහො අභිතො, මොහො අනාගතො? ති එවං පුච්ඡා: නිං චිත්ත කිංති බ්‍යාකරෙය්‍යාසී?” ති.

1. අහොසාහං,

2. ඤ්චෙව, (භසම්)

3. යො වා තෙ, PTS

වහන්ස, යම් කලෙක මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ කලා ඔහුගේ ඖද්‍යොග්‍ය ආත්මප්‍රතිලාභය නැති වෙයිද? අරුපාත්මප්‍රතිලාභයත් නැති වෙයිද? එ කල්හි ඔහුගේ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය ම ඇති වෙයිද?

වහන්ස, යම් කලෙක අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ ඖද්‍යොග්‍ය ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් වේද? මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභයත් හිස් වේද? එ කල්හි ඔහුගේ අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය ම ඇති වෙයිද?

[භාග්‍යවත්තු:] “වික්‍රය, යම් කලෙක ඖද්‍යොග්‍ය ආත්මප්‍රතිලාභය වේද, එ කල්හි ‘මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. ‘අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය’ හිද ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. එ කල්හි ‘මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ම ව්‍යවහාරයට ගෙයි.

වික්‍රය, යම් කලෙක මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේද, එ කලා ‘ඖද්‍යොග්‍ය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. ‘අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය’ හිද ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. එ කල්හි ‘මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ම ව්‍යවහාරයට ගෙයි.

වික්‍රය, යම් කලෙක අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය වේද, එ කලා ‘ඖද්‍යොග්‍ය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. ‘මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. ‘අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය’ හි ම එ කලා ව්‍යවහාරයට ගෙයි.

වික්‍රය, ‘තෝ අතීත කාලයෙහි වූයෙහිද? තෝ නො ම නො වූයෙහිද? තෝ අනාගත කාලයෙහි වන්නෙහිද? තෝ නො ම නො වන්නෙහිද? තෝ දැන් ඇත්ද? නො ම නැද්ද?’ යි ඉදින් මෙසේ තා විචාරත්තානු නම්, වික්‍රය, මෙපරිද්දෙන් විචාරන ලද තෝ කෙසේ නම් පිහදන්නෙහිද?”

[වික්‍ර:] “වහන්ස, ඉදින් අත්තු ‘තෝ අතීත කාලයෙහි වූයෙහිද? තෝ නො ම නො වූයෙහිද? තෝ අනාගත කාලයෙහි වන්නෙහිද? තෝ නො ම නො වන්නෙහිද? තෝ දැන් ඇත්ද? තෝ නො ම නැද්ද?’ යි මෙසේ විචාරත්තානු නම්, මෙ පරිද්දෙන් විචාරන ලද මම මෙසේ පිහදන්නෙමි: “අතීත කාලයෙහි මම විමි, නො ම නො විමි. අනාගත කාලයෙහි වන්නෙමි, නො ම නො වන්නෙමි. දැන් මම ඇත. නො ම නැතැ” යි මෙසේ පුළුවිත්තා ලද මම මෙ පරිද්දෙන් පිහදන්නෙමි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වික්‍රය, තව යම් අතීත ආත්මප්‍රතිලාභයක් වී නම්, තමන් ඒ ආත්මප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභය අසත්‍ය (හිස්) ද? වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභයත් අසත්‍ය ද? තව යම් අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභයක් වන්නේ නම්, තමන් ඒ ආත්මප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභයත් හිස් ද? තමන් දැන් යම් ආත්මප්‍රතිලාභයක් ඇත් නම්, තමන් ඒ ආත්මප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස්ද? අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභයත් හිස්ද?” යි මෙසේ අත්‍යයෝ තා විචාරත්තානු නම්, මෙසේ පුළුවිත්තා ලද තෝ කෙසේ නම් පිහදන්නෙහිද?”

සඤ්චි පන මිං භවන්ත ඵලං පුඤ්ඤාදායං යො තෙ අහොති අතිතො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි තෙ අත්තපට්ඨානො සඤ්චි, මොඝො අනාගතො, මොඝො පච්චුසානො? යො තෙ භවිස්සති අනාගතො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි තෙ අත්තපට්ඨානො සඤ්චි, මොඝො අතිතො, මොඝො පච්චුසානො? යො පන එතරහි පච්චුසානො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි තෙ අත්තපට්ඨානො සඤ්චි, මොඝො අතිතො, මොඝො අනාගතො? ති. ඵලං පුඤ්ඤාදායං භවන්ත ඵලං බ්‍යාකරොය්‍යං: යො මෙ අහොති අතිතො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි මෙ අත්තපට්ඨානො තසමිං සමයෙ සඤ්චි අහොති, මොඝො අනාගතො, මොඝො පච්චුසානො. යො¹ මම භවිස්සති අනාගතො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි මෙ අත්තපට්ඨානො තසමිං සමයෙ සඤ්චි භවිස්සති, මොඝො පච්චුසානො. යො මෙ එතරහි පච්චුසානො අත්තපට්ඨානො, ඤෙවි මෙ අත්තපට්ඨානො සඤ්චි, මොඝො අතිතො, මොඝො අනාගතො? ති. ඵලං පුඤ්ඤාදායං භවන්ත ඵලං බ්‍යාකරොය්‍යති.

“ඵලමෙව ඛො විත්ත යසමිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තසමිං සමයෙ මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. න අරුපො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති. යසමිං විත්ත සමයෙ මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තසමිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. න අරුපො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො’ තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති. යසමිං විත්ත සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තසමිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති, න මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. අරුපො අත්තපට්ඨානො’ තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති.

සෙය්‍යථාපි විත්ත ගමා ඛිරං, ඛිරමා දග්ගි, දග්ගිමා නවතිතං, නවති-
තමා සප්පි, සප්පිමා සප්පිමෙකො, යසමිං සමයෙ ඛිරං හොති, තෙව තසමිං සමයෙ දග්ගි සංඛං ගච්ඡති. න නවතිතකති සංඛං ගච්ඡති. න සප්පිති සංඛං ගච්ඡති. න සප්පිමෙකොති සංඛං ගච්ඡති. ඛිරං තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති. යසමිං සමයෙ දග්ගි හොති -පට- නවතිතං හොති -පට- සප්පි හොති -පට- යසමිං සමයෙ සප්පිමෙකො හොති, තෙව තසමිං සමයෙ ඛිරකති සංඛං ගච්ඡති. න දග්ගි සංඛං ගච්ඡති. න නවතිතකති සංඛං ගච්ඡති. ‘සප්පිමෙකො’ තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති. ඵලමෙව ඛො විත්ත යසමිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො හොති -පට- යසමිං විත්ත සමයෙ මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො හොති -පට- යසමිං විත්ත සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තසමිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. න මිත්තොමයො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ තෙව තසමිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති.

1 යො මි, සං යො මි, PIS.

[චිත්‍ර:] “විභක්ත, අනාගතේ මා ඔබ වා ‘තව යම් අතීත ආත්මප්‍රති-
ලාභයක් වී නම්, තනේ ඒ ආත්මප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අනාගත ආත්ම-
ප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභයක් හිස් ද? තනේ යම් අනාගත
ආත්මප්‍රතිලාභයක් වන්නේ නම්, තනේ ඒ අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභය ම
සත්‍ය ද? අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභයක් හිස් ද?
තනේ දැන් යම් ආත්මප්‍රතිලාභයක් ඇත් නම් තනේ ඒ ආත්මප්‍රතිලාභය ම
සත්‍ය ද? අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් ද? අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභයක්
හිස් ද?” යි මෙසේ විචාරත්තාහු නම්, මෙසේ විචාරන ලද මේ ‘මගේ
යම් අතීත ආත්මප්‍රතිලාභයක් වී නම් එය ම එ සමයෙහි සත්‍ය ය,
අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් ය. වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභය ද හිස් ය. මගේ
යම් අනාගත ආත්මප්‍රතිලාභයක් වන්නේ නම්, එ කල්හි මගේ එ අත්බව ම
සත්‍ය වන්නේ ය. අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් වන්නේ ය. වර්තමාන
ආත්මප්‍රතිලාභය ද හිස් වන්නේ ය. මගේ දැන් යම් වර්තමාන ආත්මප්‍රතිලාභ-
යක් ඇද්ද, එය ම සත්‍ය ය අතීත ආත්මප්‍රතිලාභය හිස් ය. අනාගත
ආත්මප්‍රතිලාභයක් හිස් යැ’ යි මෙසේ පසදත්තෙමි. විභක්ත, මේ යටිති
පරිදි විචාරන ලද්දෙමි මේ පරිදිදෙන් පසදත්තෙමි”.

[තාග්‍යවත්ත:] “චිත්‍රය, එසේ ම යම් කලෙක ඖද්‍යරික ආත්ම-
ප්‍රතිලාභය වේ නම්, එකල්හි ‘මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභයැ’ යි ව්‍යවහාරයට
නො ගෙයි. අරූප ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ද ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. ඖද්‍යරික
ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ම එකල්හි ව්‍යවහාරයට ගෙයි. චිත්‍රය, යම් කලෙක
මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේ ද, ... චිත්‍රය, එ කල්හි ඖද්‍යරික ආත්ම-
ප්‍රතිලාභයැ යි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. අරූප ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ද
ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ම එ සමයෙහි
ව්‍යවහාරයට ගෙයි. චිත්‍රය, යම් කලෙක අරූප ආත්මප්‍රතිලාභය වේ ද,
එ කලා ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. මනො-
මය ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ද ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. අරූප ආත්මප්‍රති-
ලාභයැ යි ම එ කලා ව්‍යවහාරයට ගෙයි.

චිත්‍රය, දෙන ගෙන් කිරිත්, කිරෙන් දිහිත්, දිහියෙන් වෙබරුත්,
වෙබරුගෙන් හිතෙලුත්, හිතෙලිත් හිමිබත් යමගේ වේ ද, යම් කලෙක
කිරි වේ නම් එ කල්හි දිහි යැ යි ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, වෙබුරු යි
ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, හිතෙලු යි ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, හිමිබු යි
ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, කිරි යැ යි ම එකලා ව්‍යවහාරයට ගේ ද;
යම් කලෙක දිහි වේ නම්... වෙබරු වේ නම්... හිතෙල් වේ නම්...
යම් කලෙක හිමිබ වේ නම්, එ කලා කිරු යි ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, දිහි
යැ යි ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, වෙබුරු යි ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, හිතෙලු යි
ව්‍යවහාරයට නො ගේ ද, හිමිබු යි ම එකලා ව්‍යවහාරයට ගේ ද, චිත්‍රය, එසේ ම
යම් කලෙක ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභය වේ ද... චිත්‍රය, යම් කලෙක
මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේ ද... චිත්‍රය, යම් කලෙක අරූප ආත්ම-
ප්‍රතිලාභය වේ ද, එ සමයෙහි ඖද්‍යරික ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ව්‍යවහාරයට නො
ගෙයි. මනොමය ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ද ව්‍යවහාරයට නො ගෙයි. අරූප
ආත්මප්‍රතිලාභයැ යි ම එකල්හි ව්‍යවහාරයට ගෙයි.

ඉමා¹ ඛො විහත ලොකසමිඤ්ඤා ලොකතිරුතතිගො ලොකපමාහාරා ලොකපඤ්ඤාතතිනො යාති තථාගතො වොහරති අපරමසත්ති.

එවං වුත්තන පොඨිපාදො පරිබ්බාජකො භගවතනං එතදුපමාවා අභික්ඛන්තං ගන්තො අභික්ඛන්තං ගන්තො සෙය්‍යථාපි ගන්තො තික්ඛාජ්ජිතං වා උක්ඛාජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිසක්ඛය්‍ය, අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං බාරෙය්‍ය 'වික්ඛම්මන්තො රූපානි දක්ඛිත්ති'ති, එවමේව ගන්තො ගඟචිතා අනෙකපරියායෙන ඛමෙමා පකාසිතො. එසාහං ගන්තො ගඟචිතං සරණං ගච්ඡාමි ඛම්මඤ්ච තික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසකං මං ගන්තො ගඟවා² බාරෙඤ්ඤා අජ්ජතග්ගෙ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගන්තාති.

විත්තොපන භජ්ජිසාරිපුත්තො ගඟචිතො එතදුපමාවා අභික්ඛන්තං ගන්තො අභික්ඛන්තං ගන්තො සෙය්‍යථාපි ගන්තො තික්ඛාජ්ජිතං වා උක්ඛාජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිසක්ඛය්‍ය, අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං බාරෙය්‍ය 'වික්ඛම්මන්තො රූපානි දක්ඛිත්ති'ති, එවමේව ගන්තො ගඟචිතා අනෙකපරියායෙන ඛමෙමා පකාසිතො. එසාහං ගන්තො ගඟචිතං සරණං ගච්ඡාමි ඛම්මඤ්ච තික්ඛුසඛ්ඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං ගන්තො ගඟචිතො සන්තිකෙ පබ්බජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලුත් ඛො විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො ගඟචිතො සන්තිකෙ පබ්බජං. අලුත් උපසම්පදං. අවිරූපසම්පන්නො ඛො පනායසමා විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො එකො පුපකචේවා අපමිත්තො විහරන්තො න විරෙය්‍යව යස්ස-ස්ථාය කුලපුත්තො සම්මදෙව අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජන්ති තදුත්තතරං බ්‍රහ්මචරියපරිඤ්ඤාසානං දිවේඨි ඛමම්ම සංගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජාති. ඩිණො ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, තාපරං ඉන්ද්‍රියායා'ති අබ්‍රහ්මඤ්ඤාති. අඤ්ඤාතො ව ඛො පනායසමා විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො අරහතං අනොසීති.

පොඨිපාදසුත්තං නිවසිතං නිවමං.

1. ඉතිමා, PTS.

2. ගඟවා. සස, ගවං ගොතමො, සිඞ්ඞි.

චිත්‍රය, තථාගත තෙමේ තාණේමානදවේන් පරාමිඨින නො කරනුයේ “මලාරිකො අත්තපට්ඨානො” යන ආදී යම් සංඥවන්තෙන් ව්‍යවහාර කෙරේ ද, ඒ භිද්ධික ආත්මප්‍රතිලාභාදිත්‍ර ලොවැ සංඥමාත්‍රයෝ ය, ලොවැ වචනපට්ඨාත්‍රයෝ ය, ලොවැ ව්‍යවහාර මාත්‍රයෝ ය, ලොවැ තාමිප්‍රඥන්ති-මාත්‍රයෝ ය.

65. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි පොඨපාද පිරිවැරී තෙමේ “වත්තස්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම්සේ යැටිතුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුතුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වුවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇත් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පෑවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්ම ද භික්‍ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිව්යිමයෙන් සරණ ගිය උච්ඡයු කොට සලකන සේක් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

ඇත්සාරිපුත් චිත්‍ර වූ කල් ‘වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම්සේ යැටිතුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුතුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වුවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇත් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පෑවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්ම ද භික්‍ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පෑවිද්දක් උපසප්පවත් ලබමි වා” යි කී ය.

ඇත්සාරිපුත් චිත්‍ර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පෑවිද්ද ලද්දේ ම ය, උපසප්පවත් ලද්දේ ම ය. ඇත්සාරිපුත් ආයුෂේත්, චිත්‍ර තෙමේ උපසප්පව ලත් නොබෝ කල් ඇත්තේ ම, එකලා වූයේ, ගණයා කෙසරත් වෙත් වූයේ, නොපමා වූයේ, කෙලෙස් තවම වැරැත්තේ, නිවන් කර මෙහෙයු සිතැති වැ වසනුයේ, යමක් පිණිස කුලපුත්‍ර මොණනාවට ම ගිහිගෙන් නික්මැ සපුන් වදිත් ද, ඒ නිරුත්තර වූ මාඨිමුක්ඛවිච්ඡිවසානස (රහත්පලය) මේ අත්බවිති මැ තෙමේ ම වේසෙසි භුවණින් දහ පසක් කොට ලැබූ විසි ය. ‘ප්‍රභර්ජත්මය ඞ්ඞිණ විය, මහබ්බසර වැසැ නිමැවිණ, කටයුතු ද කරනු ලැබී ය. මේ පිණිස තවත් කළ යුත්තෙක් නැතැ’ යි වේසෙසින් දහ ගත්තේය. ආයුෂේත් හත්තිශාරිපුත්‍ර චිත්‍ර ද රහතුන්ගෙන් එක්තරා තමෙක් වී ය.

නවවක්‍ර පොඨපාද සූත්‍රය නිමිසේ ය.

සුභසුඛය.

1. එවිං. මේ සුඛය. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දො සාවන්තියං පිහරති ජෙනවිනෙ අනාඨපිණ්ඩකයා ආරාමේ අවිරපරිතිබ්බුතො භගවති. තෙන ඛො ඊන සමයෙන සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො සාවන්තියං පටි-වසති කෙනවිදෙව කරණියෙන.

2. අථ ඛො සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො අඤ්ඤාතරං මාණ්ඩකං ආමනෙතයි: එති නිං මාණ්ඩක, යෙන සමණො ආනන්දො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි මම වචනෙන සමණං ආනන්දං අප්පාඛාධං අප්පානඛකං ලුභ්ඛානං ඛලං එංසුචිතාරං පුච්ඡ “සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාඛාධං අප්පානඛකං ලුභ්ඛානං ඛලං එංසුචිතාරං පුච්ඡති”ති. එවිං ව වදෙති “සාධු කිර භවං ආනන්දො යෙන සුභයා මාණ්ඩයා තොදෙය්‍යපුත්තයා තිවෙසනං තෙනුපසඛකම්භු අනුකම්පං උපාදාය” ති.

3. ‘එවිං භො’ති ඛො භො මාණ්ඩකො සුභයා මාණ්ඩයා තොදෙය්‍ය-පුත්තයා පටිසුඤ්ඤා යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි ආයස්මා ආනන්දෙන සද්ධිං සමමාදි. සමමාදතිං කථං සාරණියං¹ චිතිසාරණියා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිත්තො ඛො භො මාණ්-ඩකො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාඛාධං අප්පානඛකං ලුභ්ඛානං ඛලං එංසුචිතාරං පුච්ඡති. එවිං ව වදෙති “සාධු කිර භවං ආනන්දො යෙන සුභයා මාණ්ඩයා තොදෙය්‍යපුත්තයා තිවෙසනං තෙනුපසඛකම්භු අනුකම්පං උපාදාය” ති.

4. එවිං වුත්තෙ ආයස්මා ආනන්දො නං මාණ්ඩකං එතදවොච: අකාලො ඛො මාණ්ඩක. අනි මේ අජ්ඣ හෙසජ්ජිතො පිතා, අප්පෙච්ඡාමි සොපි උපසඛකමෙය්‍යාමි කාලඤ්ඤා සමයඤ්ඤා උපාදායාති. ‘එවිං භො’ති ඛො භො මාණ්ඩකො ආයස්මන්තො ආනන්දයා පටිසුඤ්ඤා උච්චායාසනා යෙන සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි සුභං මාණ්ඩං තොදෙය්‍යපුත්තං එතදවොච: “අපොච්ඡිමා² ඛො මයං භොතො වචනෙන නං භවන්තං ආනන්දං: සුභො මාණ්ඩො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාඛාධං අප්පානඛකං ලුභ්ඛානං ඛලං එංසුචිතාරං පුච්ඡති. එවිං ව වදෙති ‘සාධු කිර භවං ආනන්දො යෙන සුභයා මාණ්ඩයා තොදෙය්‍යපුත්තයා තිවෙසනං තෙනුපසඛකම්භු අනුකම්පං උපාදාය’ ති. එවිං වුත්තෙ භො සමණො ආනන්දො මං එතදවොච: ‘අකාලො ඛො මාණ්ඩක. අනි මේ අජ්ඣ හෙසජ්ජිතො පිතා, අප්පෙච්ඡාමි සොපි උපසඛකමෙය්‍යාමි කාලඤ්ඤා සමයඤ්ඤා උපාදායා’ ති. “එතනා-වතාපි ඛො භො කතමේථ එතං, යතො භො භො භවං³ ආනන්දො ඕකාසමිකාසි යාතනායපි උපසඛකමිතොයා” ති.

1. කථං සාරණියං (මොයනගජ්ජු)

2. අපොච්ඡිමා, සිද්ධි.

3. ඛො භො භවං, PTS.

ශ්‍රවණය

1. මා විසින් මෙසේ අතහැර දී. එක් සමයෙකින් සාමාන්‍යයෙන් වහන්සේ පිරිනිවි නොමැති කල්හි අතද තෙරණුවෝ සැමවිටම නිසා දෙවියන් වහන්සේ දරණයෙන් වෙන්වී සිටිනු ලබන බවට පත්වී ඇත. එසේ වුවද මා විසින් මෙසේ කළේ නිසි කටයුත්තකින් සැමවිටම වෙනස්.

2. එකල නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ පුද්ගලයෙකු වූයේ, “මාණවත්, මෙහි එක්වීම. අතද මහණුන් කරා එළඹෙන්නා. එළඹීම “ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ දරාමාන නිසා, නිරෝග නිසා, හැල්ලු පැමිණීම ඇති නිසා, කාමල ඇති නිසා, ප්‍රතිපත්ති විකරණ ඇති නිසා විවරය” යි මා විසින් පිත්තන් අතද වහන්සේ දරාමාන නිසා... විවරයක්. “පිත්තන් අතද තෙරණුවෝ අනුකම්පා සහය නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ වෙත වහන්සේ ඒ ඉතා මැනවි” යි මෙසේත් කියන්නා යි ඇතැම් ය.

3. ‘එසේ යැ හටනා’ යි කියා ම ඒ මාණවත් නොමැති නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද තෙරණුවෝ කරා එළඹීම ය. එළඹීම අතද තෙරණුවෝ සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතා රැඳවීම යුතු වූ කාලය නිසා පසෙකැ හිඳි ගත. පසෙකැ හුන් ම ඒ මාණවත් නොමැති “නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ දරාමාන නිසා, නිරෝග නිසා, හැල්ලු පැමිණීම ඇති නිසා, කාමල ඇති නිසා, ප්‍රති විකරණ ඇති නිසා විවරය. ‘පිත්තන් අතද වහන්සේ නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය මාණවත් නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ වෙත වහන්සේ ඒ ඉතා මැනවි” යි මෙසේත් කියා” යැ යි අතද තෙරණුවෝ සැම කෙළ ය.

4. මෙසේ කී කල අතද තෙරණුවෝ ඒ මාණවත් නොමැති “මාණවත්, දන් නොකල් ම ය. අද මා සැමයකම බලාපොරොත්තු වීම ඇත. කල් වෙලා සලකා ගෙව වත් එළඹෙන්නෙමි වෙ ද” යි වදාලන. ‘එසේ යැ පිත්තන්’ යි කියා ම ඒ මාණවත් නොමැති අතද තෙරණුවෝ පිත්තන් අතද වහන්සේ දරාමාන නිසා, නිරෝග නිසා, හැල්ලු පැමිණීම ඇති නිසා, කාමල ඇති නිසා, ප්‍රති විකරණ ඇති නිසා, විවරය. පිත්තන් අතද වහන්සේ අනුකම්පා කොට නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ දරාමාන නිසා, නිරෝග නිසා, හැල්ලු පැමිණීම ඇති නිසා, කාමල ඇති නිසා, ප්‍රති විකරණ ඇති නිසා, විවරය. පිත්තන් අතද වහන්සේ අනුකම්පා කොට නොදෙයා බලාපොරොත්තු වූ ශ්‍රවණය නොමැතිව පිත්තන් අතද වහන්සේ වෙත වහන්සේ ඒ ඉතා මැනවි” යි මෙසේත් කියා” යැ යි අතද තෙරණුවෝ සැම කෙළ ය. අතද මා සැමයකම බලාපොරොත්තු වීම ඇත. කල් වෙලා සලකා ගෙව වත් එළඹෙන්නෙමි වෙ ද” යි වදාලන” යි කියේ ය. “හටන, යම් කෙසෙකින් පිත්තන් අතද වහන්සේ හට වත් මෙහි එළඹෙන්නට අවකාශ කළේ ද, මෙතෙකින් මත් මේ (අප නිමන්ත්‍රණය පිළිගන්නා) කරන ලද්දේ මා ය” යි ශ්‍රවණය මාණවත් කී ය.

5. අථ ඛො ආයසමා ආතජ්ඣ තස්සා රතතිසා අච්චයෙන පුබ්බතන-
සමයං නිවාසෙති; පත්තච්චරං ආදය වෙතසෙති භික්ෂුතා පච්ඡාසමිණෙන
යෙන සුභස්ස මාණවස්ස තොදෙය්‍යපුත්තස්ස නිවේසනං තෙත්තපසඛිකම්.
උපසඛිකම්භිං පඤ්ඤාතෙත ආසතෙ නිසීදි. අථ ඛො සුභො මාණවො
තොදෙය්‍යපුත්තො සෙතායසමා ආතජ්ඣ තෙත්තපසඛිකම්. උපසඛිකම්භිං
ආයසමා ආතජ්ඣත සද්ධිං සමමිමිදි. සමමිමිදනීයං කථං සාරණීයං
විනිසාරෙති; එකමිත්තං නිසීදි.

6. එකමිත්තං නිසීදෙතො ඛො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො
ආයසමා ආතජ්ඣ එතදවොච: “භවං හි ආතජ්ඣ තස්සා ගොතො
ගොතමස්ස දීඝරතනං උපට්ඨායො සන්තිකාවචරෙ සමිපවාරි. භවං එතං
ආතජ්ඣ ජාතෙය්‍ය සෙසං සො භවං ගොතමො ඛම්මානං වණණවාදී
අහොසි, යත්ථ ච ඉමං ජතනං සමාදායෙති නිවේසෙති පටිට්ඨාපෙති. කත-
මෙසානං ඛො ගො ආතජ්ඣ ඛම්මානං සො භවං ගොතමො වණණවාදී
අහොසි? කත ච ඉමං ජතනං සමාදායෙති නිවේසෙති පටිට්ඨාපෙති?” ති.

7. “තිණණං ඛො මාණව ඛක්ඛානං සො තගවා වණණවාදී අහොසි,
එත්ථ ච ඉමං ජතනං සමාදායෙති නිවේසෙති පටිට්ඨාපෙති. කතමෙසං
තිණණං? අරියස්ස සීලක්ඛනස්ස අරියස්ස සමාඛික්ඛනස්ස අරියස්ස
පඤ්ඤාකම්භස්ස. ඉමෙතං ඛො මාණව තිණණං ඛක්ඛානං සො තගවා
වණණවාදී අහොසි. එත ච ඉමං ජතනං සමාදායෙති නිවේසෙති
පටිට්ඨාපෙති” ති.

8. “කතමො පත සො ගොඥාතජ්ඣ අරියො සීලක්ඛනෙති යස්ස සො
භවං ගොතමො වණණවාදී අහොසි, යත්ථ ච ඉමං ජතනං සමාදායෙති
නිවේසෙති පටිට්ඨාපෙති?” ති.

9. “ඉධ මාණව තථාගතො ලොකෙ උපාජ්ඣති අරහං සම්මාසම්මුද්ධා:
චජ්ඣාචරණසමපන්නො සුභතො ලොකපිදු අනුත්තරෙ දුරිතදම්මකාරම්
සත්තා දෙවම්මුත්තානං බුද්ධා තගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං
සමාරකං සමුග්ගකං සස්සමිණ බ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවම්මුත්තං සයං අභිඤ්ඤා
සච්ඡිකතා පවේදෙති. සො ඛම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං
පරිගොසානකල්‍යාණං තාත්ථං සම්පද්ධං කෙවලපරිපුණ්ණං. පරිපුර්ණං
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

5. ඉක්බිත්තෙන් අතද තෙරණුවෝ එ රැය ඇවෑමෙන් පෙරවරුගෙහි ගැඹුරු පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන පසුමහණකු වූ වෙතක සිටුණු කැවුම් නොදෙයා පුත් ගුහ මාණවයාගේ ගෙය කරා එළඹියහ. එළඹි පණවත ලද අස්තැ හිඳැ ගත්හ. එ කල්හි ම නොදෙයා පුත් ගුහ මාණව තෙම අතද තෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹැ අතද තෙරුන් හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැඳැවියැ යුතු වූ කතා කොට නිමවා එක් පසෙක හිඳැ ගත.

6. එක් පසෙක හිඳැ ගත් ම නොදෙයා පුත් ගුහ මාණව තෙම අතද තෙරුන්ට මෙය කී ය: “පින්වත් අතද වහන්දු වූ කළු ඒ හවන් ගොතමියන් වහන්සේට දික් කලක් උපසාරායක වූ, වෙත ම ගැවැසුණු, ලහ ම ගැසුරුණු කෙනෙක. ඒ හවද්ගොතමියන් වහන්සේ යම් දහම් කෙතෙකුත්ගේ ගුණ කියන සුලු වූ සේක් ද, යම් දහමෙක්හි මේ ජනපක්ෂිතයා ගැන්වූ සේක් ද, පිටිස්වූ සේක් ද, පිහිටුවූ සේක් ද, එය පින්වත් අතද වහන්දු දන්නාය. පින්වත් අතද තෙරුනි, ඒ හවද් ගොතමියන් වහන්සේ කවර නම් දහම් කෙතෙකුත්ගේ ගුණ කියන සුලු වූ සේක් ද? කවර නම් දහමෙක්හි මේ ජනපක්ෂිත ගැන්වූ සේක් ද? පිටිස්වූ සේක් ද?” පිහිටුවූ සේක් ද?

7. (එ විට අතද තෙරණුවෝ මෙසේ වදාළහ:) “මාණවය, ඒ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ ඤාති කුෂණත ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක. එහි ම මේ දහමුඵව ගැන්වූ සේක, පිටිස්වූ සේක, පිහිටුවූ සේක. කවර ඤාති කුෂණත ද? යත්: අංඨිලසකතිගේ අංඨිලසකතිගේ අංඨිලසකතිගේ යන තුනේ ය. මාණවය, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තුන් ඤාතිගන්තේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක. මෙහි ම මේ දහමුඵව ගැන්වූ සේක, පිටිස්වූ සේක, පිහිටුවූ සේක.”

8. [ගුහ මාණව:] “පින්වත් අතද තෙරුනි, ඒ හවද්ගොතමියන් වහන්සේ යම් දහමෙක්හුගේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක් නම්, යම් දහමෙක්හි මේ ජනපක්ෂිත ගැන්වූ සේක් නම්, පිටිස්වූ සේක් නම්, පිහිටුවූ සේක් නම්, ඒ අංඨිලසකති කවරෙ ගැ?”

9. [අතද තෙරණුවෝ:] “මාණවය, මෙහි අර්ථය වූ සමාස්සමුඛි වූ විදුර්වර්ණසමස්ත වූ සුගත වූ ලෝකවීන් වූ නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරවී වූ දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘ වූ බ්‍රහ්ම වූ භගවත් වූ තපාංගත තෙමේ ලොවැ පහසු වෙයි. සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බ්‍රහ්ම සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මහණ බ්‍රහ්මන් සහිත, සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විසිටි නුවණින් දන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, ඕවුන්ට අවබෝධ කරවයි. සේ දහම් දෙසනුයේ ආදිගෙහි හඳුන (නිවරද) කොට, මධ්‍යගෙහි හඳුන (නිවරද) කොට, අවසන් හඳුන (නිවරද) කොට, අපි සහිත කොට, ව්‍යංජන සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපූර්ණ කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයගෙන් සංගාතිත වූ) පරිශුද්ධ ශාස්තෘවුන්ගේ ශික්ෂා කෙරෙයි.

10. කං ධම්මං සුණංථී ගතපඨි වා ගතපඨිසුත්තො වා අඤ්ඤානරඤ්ථි වා කුලෙ පච්චාරාමො. සො තං ධම්මං සුත්තිං නථංගතෙ සද්ධං පටිලහති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිතති: 'සම්මාදම්මා කර්මාසො රජාපථො'¹. අබ්බොකාමසා පබ්බජ්ජා, නසිදං සුකරං අගාරං අරක්ඛාවසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුද්ධං සම්බලිබ්භං බ්‍රහ්මචරියං වරිද්ධං, යනුක්ඛානං කෙසමය්‍යං ඕනාරෙත්ථි කාසායානි වන්තා අච්ඡාදෙත්ථි අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'නති.

11. සො අපරෙත සම්මයෙත අප්පං වා භොගකඩකිං පහාය මහන්තං වා භොගකඩකිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤිපරිච්චිටං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤිපරිච්චිටං පහාය කෙසමය්‍යං ඕනාරෙත්ථි කාසායානි වන්තා අච්ඡාදෙත්ථි අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජ්ජො සමෙත්තො පාතිමොකකංචරසංවුත්තො විහරති අචාරභොවිරසමපන්නො අඤ්ඤානරඤ්ථි වජ්ජෙසු භගදස්සාවි, සමාදාය රකඛති සිකඛාපදෙසු කායකමේහෙ සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාර්ථො සිලසමපන්නො ඉඤ්ඤානරඤ්ථි භුත්තාදායෙ භොජනෙ මහත්ඤ්ඤි සධිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො සනතුමො.

12. කථංඤ්ඤා මාණව භික්ඛු සිලසමපන්නො භොති? ඉධ මාණව භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො භොති නිභිතදණ්ඩො නිභිතසන්තො ලජ්ජා දයාපන්නො, සබ්බපාණභුතතිතානුකම්භි විහරති, ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලස්මි.

13. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානං පටිච්චිතො භොති දින්නාදාසි දින්නපාටිකඛි, අමථතෙන සුචිතුතෙන අත්තනා විහරති, ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලස්මි.

14. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී භොති ආරාමාරී² වරතො මේථුනා ගාමධම්මො, ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලස්මි.

15. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චිතො භොති සච්චවාදී සච්චසන්තො ථෙත්තො³ පච්චසිත්තො අවිසංවාදකො භොති, ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලස්මි.

1. රජාපථො, කථවි.

2. අනාමාරී, මජ්ඣ.

3. ථෙත්තො, සං.

16. පිසුණං වාචං¹ පහාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො හොති. ඉතො සුඤ්ඤාන අමුත්ත අක්ඛාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්ත වා සුඤ්ඤාන අක්ඛාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භික්ෂානං වා සකාතා, සංභික්ෂානං වා අනුසාදනා² සමග්ගාරාමො³ සමග්ගාරතො සමග්ගනන්දිං සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති. ඉදමපි⁴ ඥානං හොති සිලසමිං.

17. ඵරුසං වාචං⁵ පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති. යා යා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනිසා⁶ හදායඛාමා පොරි බහුජනසාන්තා බහුජනමනාපා, තථාරුපං⁶ වාචං භාසිතා හොති. ඉදමපි⁴ ඥානං හොති සිලසමිං.

18. සමථපප්පාපං පහාය සමථපප්පාපා පටිවිරතො හොති. කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ඛම්මවාදී විතයවාදී. නිධානවතීං වාචං භාසිතා හොති කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තවතීං අත්ථසඤ්ඤිකං. ඉදමපි⁴ ඥානං හොති සිලසමිං.

19. ඛිජ්ජානිකායාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. එකභක්තිකො හොති රතතුවරතො පටිවිරතො විකාලභොජනා, නව්විතිතවාදිතවිසුකදස්සානා පටිවිරතො හොති. මාලාගකිවිලෙපත්තමාරණමණ්ඩනවිගුසනවධානා පටිවිරතො හොති. උච්චාසයනමිකාසයනා පටිවිරතො හොති. ජාතාරුපරජතපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ආමකධඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ඉන්ධ්‍යාමාර්ගපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. දුස්සද්ධපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. අපේළගාපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. කුහකුචසුකරපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. හස්තිගවස්සවලවෘපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. ගව්හතවස්ත්‍රපටිග්ගහණා පටිවිරතො හොති. දුතෙය්‍යපහෙණගමනානුයෝගා පටිවිරතො හොති. කයවිකකයා පටිවිරතො හොති. කුලාකුචකංසකුචමිනකුචා පටිවිරතො හොති. උභෙකාචතවිකුචනනිකතිසාචයෝගා පටිවිරතො හොති. ඡේදනවිධිබ්බිතවිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි⁴ ඥානං හොති සිලසමිං.

මුලසිලං නිව්ඪිතං.

1. පිසුණං වාචං, PTS.   2. අපදානා, PTS.   3. සමග්ගාරාමො, මජ්ඣ.
4. ඵරුසං වාචං, PTS.   5. පෙමනිසා, මජ්ඣ.
6. ඵරුපං, PTS.

16. හේ කේලාමි කිම් දුරා ලා, කේලාමි කිමෙන් වැලැක්කේ වෙ. මේ තැනින් අසා මොවුන් (බවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතැන්හි නො කියනසුලු වූයේ, එ තැනින් අසා බවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මේ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණුවන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුණුවන් (සමගයට පැමිණියුවන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තන්, සමගියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තන්, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ.

17. හේ රථ බිණුම් දුරා ලා, රථ බස් දෙබුරුමින් වැලැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතා වැදගත්තා, නොගාමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බයෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ.

18. හේ බොල් හිස් දෙබැවිලි ගැරැලා, බොල් දෙබැවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලාවෙහි කරා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියන සුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තවලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියන සුලු වූයේ, සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බන්ධ වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ.

19. හේ සිරිසමුන (පැල වන ද) ද, ගුහසමුන (පැල වුණු ද) ද සිදු- මෙන් බිඳමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රූ බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක් වේලේ වලදන බත් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. තවනු ගනු වසනු විසුරුදුසුත් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතැ අඹු තැන් පිරවීමට, ඇග සැරසීමට කරුණු වන මල්ගෙවිලෙවුන් දරිමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්ම උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන්ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදි මුසු කහවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අඹු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අඹු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දුසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. එළුවන් බැවෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුලන් හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. හිසියනට දුග මෙතෙවර කිරීමෙහි ද හෙත්ගෙට පණිවුඩ පණත් ගෙත යැමෙහි ද ගෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙද ගනුදෙනුගෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කොරකරුදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පැමෙන්, කොර මුහුම්වලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙත හිසියන් නොහිමි කිරීමෙන්, තාතා උපායයෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්, අගනා දුගට හුරු නො අගනා දුගක් පෙත්තා කරන මායාගෙන්, මේ කී නොකී හැම කෙතරුක කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අත් පා අදිය සිදිමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රුකැන් අදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැහැසිකම් කිරීමෙන් ද වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වෙයි.

පිලලසිලය නිමයේ ය.

20. යථා වා පනෙතෙ හොතොතා සමණ්ණායමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජාති තෙ එවරුපං ඩිජයාමිභුතයාමසමාරම්භං අනුසුතනා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මුලබිජං ඛනිබිජං එළුබිජං අග්ගබිජං ඩිජබිජමෙව පඤ්චමි. ඉති වා ඉති එවරුපා ඩිජයාමිභුතයාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති පිලිකම්.

21. යථා වා පනෙතෙ හොතොතා සමණ්ණායමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජාති තෙ එවරුපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුසුතනා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අන්තසන්තිධිං සාන්තසන්තිධිං චජ්ඣසන්තිධිං යාන-සන්තිධිං සංග්ගසන්තිධිං ගම්මසන්තිධිං ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉති එවරුපා සන්තිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති පිලිකම්.

22. යථා වා පනෙතෙ හොතොතා සමණ්ණායමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජාති තෙ එවරුපං විසුකදස්සනං අනුසුතනා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගිතං වාදිතං ථෙක්ඛං අක්ඛානං පාණ්ණිකාරං චේතාලං කුම්භපුෂ්පං සංගතනං චණ්ඩාලං වංසං ඛොපනනං හප්පිසුභං අස්සපුභං මග්ගපුභං උසනපුභං අජපුභං මෙණ්ඩපුභං කුක්කුචපුභං චට්ඨකපුභං දණ්ඩපුභං මුට්ඨිපුභං නිබ්බුභං උය්‍යාසිකං බලහං සෙතාබ්බහං අණ්ඩදස්සනං. ඉති වා ඉති එවරුපා විසුකදස්සනා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති පිලිකම්.

23. යථා වා පනෙතෙ හොතොතා සමණ්ණායමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජාති තෙ එවරුපං ජ්වයාමාදව්චානානුයොගං අනුසුතනා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අව්ච්ඡදං දසපදං ආකාසං පරිකාරපථං සන්තිකං බලිකං කපිකං සලාකහත්ථං අක්ඛං පඞ්ගවීරං වඞ්ඛකං මොක්ඛවිකං විඞ්ඞුලකං පත්තාලකං රථකං ඛනුකං අක්ඛරිකං මනෙසිකං යථාචර්ජං. ඉති වා ඉති එවරුපා ජ්වයාමාදව්චානානුයොගා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති පිලිකම්.

20. යම්ගේ සමහර ගවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, මූලපීඨ ද (තිගුරු ආදී පැළ වන මූල් ද), සකකා පීඨ ද (නුග ආදී පැළ වන කඳ ද), පරාපීඨ ද (උක් උණ බට ආදී පැළ වන පුරුක් ද), අභූපීඨ ද (ඉරිවේරිය ආදී පැළ වන දල ද), පස් වනු පීඨපීඨ ද (වි ආදී පැළ වන ඇට ද) යන මේ කී පීඨසමූහ ද (පැළ වන ද ද) ගුහසමූහ ද (පැළ වුණු ද ද) පෙළීමෙහි (සිදුම් ක්‍රියම් කැරම් යැ හි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ පීඨ-ශ්‍රාමිගුහසමාරම්භයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

21. යම්ගේ ඇතැම් ගවත් මහණබමුණු කෙනෙක් සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, කෑම රැස් කොට තබා ගැනීම, බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැනීම, ඉහතැ කී දු හැර (තවත් තල සහල් ඇ වුව මනා) පසය රැස් කොට තබා ගැනීම යන මෙසේ වූ සහතිසිකාරපරිභෝගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ හෝ සහතිසිකාර පරිභෝගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

22. යම්ගේ සමහර ගවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, නැවුම් ගැසුම් වැසුම්, තට්ටුපිස්ස (තළුවත් සමූහයක් එක් වැ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැවුම්), ආබ්‍යාන (මහාසාරතාදිය කී මේ හෝ ඇසීම), පාණිකර (අතින් ලොහොබෙර ගැසුම් හෝ අත්තල ගැසුම්), වේතාල (දඹුමුවා කැළඹිපට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු කැසිවුම්), කුම්භපුන (සිවුරේ බෙර වැසුම්), යෝගහත (රංගබලිකරණය හෙවත් රහම්බුල්ලෙහි දී දේවතාවතට යොනාලු වශයෙන් නෑදැහිත ගෘහණය හෝ ප්‍රතිගාහවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝ-ගුහිත්‍රිවාව), උණගේ ඔප්පාලා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අභිධාවතය (මලවුන්ගේ ඇට සෝද පුවද කවා තබා තකත්තෙමෙහි ඊ වවා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අත්පොර, මුහුපොර, ගොත්පොර, එළපොර, බැවෙළ-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොළුහරඹ, මිටුපුද, මල්ලපොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යාම, බලයෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යාම යන මෙබඳු විසුරු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ විසුරු දස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

23. යම්ගේ සමහර ගවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අවපාකෙළිය, දහපාකෙළිය, අහස්දකෙළිය, මඩුළු පැනුම්, සත්තීකා ක්‍රීඩාව, දදකෙළිය, කල්ලි ගැසුම්, සලාඅත්තෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ-නලා පිහිම, කෙළිතගුලින් කෑම, කරණම් ගැසුම්, කත්තාගුරුවා කෙළිය, කොළතැළියෙන් වැලි ඇ මැනුම්, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් පිදීම, ඇතිරිපකෙළිය (පිටේ හෝ අහසේ අකුරු ඇද ඒ කියවීම), සිතා දය කීමේ ක්‍රීඩාව, විකල්පානානුකරණය (කහුන් කොරුන් යන ආදීන් සේ ඉරියව් පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

24. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධිංදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං; ආසංඝිං පලලඛං ගොතකං විත්තකං පටිකං ටට්ඨිකං කුලිකං ඩිකතිකං උද්දලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිකං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්තරං අක්කන්තරං රත්තරං අජිත්තපෙඤ්ඤං කාදලිමගපචරං පච්චන්තරණං සඋත්තරච්ඡදං උභ්‍යන්තලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසමිං.

25. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධිංදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං මිණ්ඩිතවිභුසනධානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං; උච්චාදනං පටිමද්දනං තභාපනං සමධාගනං ආදසං අඤ්ජනං මාලාවිලෙපනං මුඛමුණ්ණකං මුඛලෙපනං හත්තඛං සිඛාඛං දණ්ඩකං තංග්‍රිකං ඛංගං ජිත්තං විත්තාපාතනං උණ්ඨිකං මිණ්ඩිං වාලුපිජ්ජිං මිද්දනාති වත්තාති දීඝදසාති. ඉති වා ඉතිඵවරුපං මිණ්ඩිතවිභුසනධානානුයොගං පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසමිං.

26. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධිංදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං තීරව්ණකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං; රුජකථං චොරකථං ඕභාමත්තකථං සොනකථං හසකථං යුග්ගකථං අත්තකථං පාතකථං වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගතිකථං ඤාතිකථං යාතකථං යාමකථං නිගමකථං තගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විසිඛාකථං කුම්භවිඤ්ඤාකථං පුඛ්ඛපටකථං තාත්තත්තකථං ලොකකඩ්ඛාසිකං සමුද්දකඩ්ඛාසිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරව්ණකකථාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසමිං.

27. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධිංදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං වික්ඛාසිකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං; ක ඤං ඉමං ඛම්මවිතයං ආජානාසි. අභං ඉමං ඛම්මවිතයං ආජානාමි. කිං ඤං ඉමං ඛම්මවිතයං ආජාතිස්සාසි? මිච්ඡාපටිපන්නො නිමිසි. අගමසමි සමොපටිපන්නො. සංභිතං මේ, අසංභිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවචි. පච්ඡා චචනීයං පුරෙ අවචි. ආචිණ්ණං තෙ විපරාමත්තං. ආරොපිතො තෙ වාදො. නිග්ගතිතො ඤාමිසි. වර වාදපපමොකතියං. නිබ්බංඝෙති වා සචෙ පභොසිති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය වික්ඛාසිකකථාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලසමිං.

24. යම්කෙසේ ඇතැම් හවිත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්ගහිතේ පුටු ය, පළඟය, මහකොළපලය, වියමනෙන් විසිතුරු කළ එළොම්බුවා ඇතිරිය, එළොම්බුවා සුදු ඇතිරිය, ගනම්ලේ ගෙදු එළොම් ඇතිරිය, කිලිය (පුළුන් මෙන්තය), සිංහරාජාදීරාජාචාරිත් විසිතුරු කළ එළොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්බුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්බුවා ඇතිරිය, රත්කසුකම් කළ පහතුරුණ, කොසෙය්ග පුඬින් විසු ඇතිරිය, අසු පිටු එළඟ ඇතිරිය, රියා එළඟ ඇතිරිය, ඇදව සරි ලන සේ අඳන් දිව්සමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්බුවසමින් කළ මහඟු පහතුරුණ, ඉස්සෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුපියන් සහිත මහඟු යහන යන මේබඩු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙහෙදද, ගෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඩු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

25. යම්කෙසේ වතාහි ඇතැම් හවිත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුගෙන් ඇඟ ඉලිම, අත්පාඇති මනා සටහන් ගත්වඩුවට තෙල් ගා මැඩීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට බුහුරින් තැළීම, කැබ්පතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැමි, මල් පැලැඳීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විසලවුන් දැරීම, හස්තාභරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයට දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, තලල්පට බැඳීම, සිප්මිණ පැලැඳීම, විසිතුරු ගෙමර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරැම්මටත් ඇඟ සැරැසීමටත් කරුණු වන දු පරිහොග කිරීමෙහි යෙදී වෙහෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඩු ද පරිහොග කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යම්කෙසේ වතාහි ඇතැම් හවිත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා, වෙරකථා, මහාමාත්‍යකථා, සෙතාකථා, ගයකථා, සුභිකථා, ආහාරකථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, යහනකථා, මාලාකථා, ගකිකථා, ඥාතිකථා, යානකථා, ග්‍රාමකථා, නිගමකථා, නගරකථා, ජනපදකථා, ස්ත්‍රීකථා, පුරුෂකථා, කුමාරකථා, කුමාරිකථා, ශූරකථා, විවිකථා, කුමාසාරාකථා, තාත්තකථා, ලොකාබ්‍යාසිකා කථා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකථා, ඉතිහාසාභවකථා යන මේ බඩු වූ තිරස්විත කථාවන්හි යෙදී වෙහෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අත්‍ය වූ හෝ මේ බඩු කථාවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. යම්කෙසේ වතාහි ඇතැම් හවිත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය කො දැනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. ‘මේ දහම් විනය කීමැ’යි තෝ දැනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්කෙති. මම මැනවින් පිළිපත්කෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පළමුසෙන් කියැ සුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ සුත්ත පළමුසෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දය මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළි හිසෙ ය. මා විසින් තව දෙය් නැතිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැඟ දෙසින් ඔදෙන්තට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උනවුම). හැකි නම් එය විසදව” යන ආදීන් මේ බඩු වූ උතුන් බැණ දෙසිනා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේබඩු වූ හෝ බැණුම්දෙවුම්වලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

28. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතියා තෙ එවරුපං දුක්ඛය්‍යපතිණගමිනානුයොගමිනුසුභතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං රඤ්ඤං රුජමහාමිත්තාතං බත්තියාතං චූගමිණාතං ගහපතිකාතං කුමාරාතං “ඉධ ගච්ඡ අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහර”ති. ඉති වා ඉති එවරුපා දුක්ඛය්‍යපතිණගමිනානුයොගා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි’ක්ඛ භොති සිලසමිං.

29. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතියා තෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව නෙමිතතිකා ව නිසෙසිකා ව ලාභෙන ව ලාභං නිජ්ඣිංසිකාගරං. ඉති වා ඉති එවරුපා කුහකලපතා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි’ක්ඛ භොති සිලසමිං.

මජ්ඣිමනිකායෙ නිව්ඛිතං.

30. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතියා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජීවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං අභිතං නිමිත්තං උපායං සුපිතං ලක්ඛණං මුසිකච්ඡිත්තං අග්ගිභොමං දඛ්ඛිත්තං උප්පෙය්‍යමං තණ්හුලභොමං සප්පි-භොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභිතභොමං අඛිතපිජ්ජා විජුච්ඡිජ්ජා බත්ත-විජ්ජා සිව්ච්ඡා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසව්ජ්ජා මිච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණ්ඩවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පක්කජ්ඣාතං සරපරිත්තාතං මිග-පක්ඛං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි’ක්ඛ භොති සිලසමිං.

31. යථා වා පනෙනෙක භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණං සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජේතියා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජීවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං මණ්ඩලක්ඛණං වත්ථලක්ඛණං දණ්ඩලක්ඛණං අසිලක්ඛණං උසුලක්ඛණං බහුලක්ඛණං අප්‍රබලක්ඛණං ඉසිලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දහලක්ඛණං දසිලක්ඛණං තත්ථලක්ඛණං අසලක්ඛණං මහිසලක්ඛණං උසගලක්ඛණං ගොලක්ඛණං අජලක්ඛණං මේණ්ඩලක්ඛණං කුකුඤ්චලක්ඛණං චට්ඨකලක්ඛණං ගොඩා-ලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කච්ඡපලක්ඛණං මිගලක්ඛණං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි’ක්ඛ භොති සිලසමිං.

28. යම්ගේ සම්මත භවත් මහණබමුණේ සැදුහැරෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේකි යන්නැ. අහෝ තැනට එන්නැ. මේක ගෙනැ යන්නැ. අහෝ තැනට මේක ගෙනෙන්නැ”යි කල නියෝග පිළිපත්ත, රජුන්ගේ රජමහආරාධිපතිගේ කුමාරයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ කුමරුවන්ගේ මේ බදු දුත මේනවරිතරි පණ්ඩුබ ගෙන යාමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැනි වූ හෝ දුත මේනවරිත් පණ්ඩුබ ගෙන යාමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාකකි වේ.

29. යම්ගේ සම්මත භවත් මහණබමුණේ සැදුහැරෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුතකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්සාර පතා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාඩු බස් දෙබන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සඳහා කසිත් හෝ බසිත් ඇහැවීම කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙණාසයන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බදු වූ ද කුහනලපතවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාකකි වේ.

මධ්‍යම ශිලා නිමිගේ ය.

30. යම්ගේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණේ සැදුහැරෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගාසත්‍රය, නිමිත්තාසත්‍රය, උත්තාසත්‍රය, ස්වත්ත-ශාස්ත්‍රය, ලක්ෂණාසත්‍රය, මුක්තවර්තවිද්‍යාව, අන්තිකොමය, දර්විකොමය, කුසලොමය, කණ්ණොමය, තණ්හුලොමය, සර්පිකොමය, සෙතලොමය, මුඛකොමය, ලොහිතොමය, අංගවිද්‍යාව, වාස්තු විද්‍යාව, ස්නානවිද්‍යාව, ශිවිවිද්‍යාව, භූතවිද්‍යාව, භූරිවිද්‍යාව, අතිවිද්‍යාව, විෂවිද්‍යාව, වාස්තිකවිද්‍යාව, මුක්තවිද්‍යාව, ශාකුතවිද්‍යාව, වාසවිද්‍යාව, පක්වධිකානග, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපණය යන මේ කී හෝ මේබදු වූ හෝ තිරස්විතවිද්‍යාසයන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බදු වූ ද තිරස්විතවිද්‍යාසයන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාකකි වේ.

31. යම්ගේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණේ සැදුහැරෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වත්ලකුණු, දළුලකුණු, කළුලකුණු, රිලකුණු, දුළුලකුණු, අපිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිසුලකුණු, වහල්ලකුණු, ගොත්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළුලකුණු, වඩුලකුණු, ගොල්ලකුණු, කැණිලකුණු, කපුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මේ බදු තිරස්විත විද්‍යාසයන්, මේ බදු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේබදු වූ ද තිරස්විත විද්‍යාසයන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාකකි වේ.

32. යථා වා පනෙනෙහෙහෙතොහොතොහොතො සමණ්ඩ්වුග්ගො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජ්නානි භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං: “රඤ්ඤං නියානං හවිස්සති. රඤ්ඤං අනියානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, අබ්බතතරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති. ඉති ඉමිස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමිස්ස පරුජයො හවිස්සති.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉද්ධපිස්ස හොති සිලකමිං.

33. යථා වා පනෙනෙහෙහෙතොහොතො සමණ්ඩ්වුග්ගො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජ්නානි භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං: “විජ්ජිතානාහො හවිස්සති. සුරියග්ගාහො හවිස්සති. තකබ්බතග්ගාහො හවිස්සති. විජ්ජිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති. විජ්ජිමසුරියානං උපපථගමිනං හවිස්සති. තකබ්බතානං පථගමිනං හවිස්සති. තකබ්බතානං උපපථගමිනං හවිස්සති. උකකාපාහො හවිස්සති. දිසාබ්බාහො හවිස්සති භුමිවාලො හවිස්සති. දෙවදුනුති හවිස්සති. විජ්ජිමසුරියනකබ්බතානං උග්ගමිනං ශිතමිනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති. එවංවිපාකො විජ්ජිග්ගාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො සුරියග්ගාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො විජ්ජිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති, එවංවිපාකො විජ්ජිමසුරියානං උපපථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකො තකබ්බතානං පථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකො තකබ්බතානං උපපථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකො උකකාපාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො දිසාබ්බාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති. එවංවිපාකො දෙවදුනුති හවිස්සති. එවංවිපාකො විජ්ජිමසුරියනකබ්බතානං උග්ගමිනං ශිතමිනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉද්ධපිස්ස හොති සිලකමිං.

34. යථා වා පනෙනෙහෙහෙතොහොතො සමණ්ඩ්වුග්ගො සද්ධාදෙය්‍යානි හොජ්නානි භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කපෙතනති, සෙය්‍යපිදං: “සුඛ්බ්බිකා හවිස්සති. දුඛ්බ්බිකා හවිස්සති. සුඛිකං හවිස්සති. දුඛිකං හවිස්සති. බෙමිං හවිස්සති. ගයං හවිස්සති. රොහො හවිස්සති. ආරොහො හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛානං කාමෙය්‍යං ලොකායතං.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානපිජ්ජාය මිව්ජාජ්චෙන පටිවිරතො හොති. ඉද්ධපිස්ස හොති සිලකමිං.

32. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සාදහාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනා අසෝ නැකැතින් (සුදු සඳහා) සිය ක්‍රමවත් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරළා සිය ක්‍රමවත් රම් වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ උත් රජුන්ගේ යැම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් අතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ” යි මේගේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බ්‍ර ද්‍ර භිරක්විතවිද්‍යාගෙන්, මේ බ්‍ර ද්‍ර මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බ්‍ර ද්‍ර භිරක්විතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද බ්‍රහ්මගේ ශිලාගෙක් වේ.

33. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සාදහාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනා ව්‍යුහගණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සුඛග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සඳු හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් තොමගින් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනා නකත්තරුන් නිසිමගින් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් තොමගින් යැම වන්නේ ය. අසෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වැ අගස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සඳුහිරුන්ගේ ද නකත් තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. ව්‍යුහගණය ලොවට මෙබ්‍ර පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සුඛග්‍රහණය මෙබ්‍ර පල ගෙනා දෙන්නේ ය. නකත්තරුන්ගේ දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බ්‍ර ද්‍ර භිරක්විතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද බ්‍රහ්මගේ ශිලාගෙක් වේ.

34. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සාදහාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සම්මෙහි වැසි වස්තේ ය. මේ සම්මෙහි නිශා වන්නේ ය. මේ සම්මෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මේ සම්මෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මේ සම්මෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මේ සම්මෙහි රටට සිය වන්නේ ය. මේ කලා රෝග වන්නේ ය. මේ කලා රෝග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (අතිලී පුරාණික ගංඤා තබා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන අදින් ගිණිම) ද, කාව්‍යාංග්‍රහය, ලෝකාංග්‍රහය යන මේ හෝ මේ බ්‍ර ද්‍ර භිරක්විතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බ්‍ර ද්‍ර භිරක්විතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද බ්‍රහ්මගේ ශිලාගෙක් වේ.

35. යථා වා පනෙතෙ භොනො සමිණ්ඩාගමිණි සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා නෙ ඵවිරුපාය තිරව්ජාතව්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපිදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවිදනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුභගකරණං විරුඤ්ඤාතව්ජාතං ජිවිකාතිව්ජාතං හනුසංගහනං හත්ථාහිජ්ජාතං හනුජ්ජාතං කණ්ණ-ජ්ජාතං ආදායපඤ්ඤාං කුමාරිපඤ්ඤාං දෙවපඤ්ඤාං ආදීවවුපට්ඨානං මහතු-පට්ඨානං අභිතුජ්ජලනං සිරිවිකායනං. ඉති වා ඉති ඵවිරුපාය තිරව්ජාත-ව්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'යං භොති සිලසමිං.

36. යථා වා පනෙතෙ භොනො සමිණ්ඩාගමිණි සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා නෙ ඵවිරුපාය තිරව්ජාතව්ජාය මිව්ජාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපිදං: සන්තිකමිං පණ්ඩිකමිං භුතකමිං භූරිකමිං විග්ගකමිං වේරායකමිං වජ්ජකමිං. වජ්ජපරිකිරණං ආවමිතං තභාපනං ජුග්ගනං වමිතං විරෙවනං උඤ්ඤාතව්ජාතං අබ්බාදිතව්ජාතං සිසව්ජාතං කණ්ණකෙලං තෙතනකප්පනං තජ්ජකමිං අඤ්ඤාතං පච්චිඤ්ඤාතං සාලාකියං සලලකතතියං දුරකතිකිව්ජා මූලභෙසජාතං අනුපාදනං මහගිතං පටිමොභෙසා. ඉති වා ඉති ඵවිරුපාය තිරව්ජාතව්ජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'යං භොති සිලසමිං.

37. ස ඛො සො මාණව හික්ඛු ඵම්. සිලසමපනො න කුතොචි හයං සමනුපසාති යදිදං සිලසංවරතො. සෙය්‍යපාපි මාණව ඛතතියො මුඤ්ඤාතව්ජාතො තිහතපච්චාමිතො න කුතොචි හයං සමනුපසාති යදිදං පච්චාදිකතො, ඵවමෙව ඛො මාණව හික්ඛු ඵම්. සිලසමපනො න කුතොචි හයං සමනුපසාති යදිදං සිලසංවරතො. සො ඉතිතො අරියොති සිලකඩනෙත සමනාගතො අර්ථකතො අනවජ්ජසුඛං පටිසංඝදෙති. ඵම්. ඛො මාණව හික්ඛු සිලසමපනො භොති.

38. අයං ඛො සො මාණව අරියො සිලකඩනෙති යසංගෙය හගවා වණ්ණවාදී අතොති යථා ව ඉමං ජතං සමාදපෙති තිවෙසෙති පට්ඨානං-පෙති. අපි ඵවෙතථ උත්තරිං කරණියතති."

35. යම්කෙ දාතෘම පින්වත් මහණබ්බුණේ සද්දායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාත සදහා තකත් කීම්, විවාත සදහා තකත් කීම්, භවත් වූ අබ්බාසයෙන් එක් වත්තට තකත් කීම්, අබ්බාසයෙන් වෙන් වත්තට තකත් කීම්, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත් කීම්, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත් කීම්, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රදිය කැරැ දීම, බිම් පාලු වත්තට හදි හුනියම් කිරීම, තැනෙත්තට යන දරු ගම් රැකකත්තට පිළියම් කිරීම, දිව්‍යුලු බැදීම, මත්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හවු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, හවු පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කන් අතුලු වැටෙන්නට මතුරු දැමීම, කාබ්‍යතනි දෙව්‍යාවේයය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේත කියවීම, දෙව්දත්තක ලවා පේත කියවීම, ජිව්‍යා පිණිස ගිරු පිදීම, මහබඩු පිදීම, මතුරු දාම මුපින් ගිහිපල් පිහිදුවීම, මතුරු දාම ගිරිකත කැදැවීම යන මේ හෝ අන් මේ බඳු වූ තිරස්මිත විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙතම මේ හෝ මේ බඳු වූ තිරස්මිත විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාජිවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙන් වේ.

36. යම්කෙ දාතෘම පින්වත් මහණබ්බුණේ සද්දායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ගාත්තිකම්, ප්‍රණිගිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වෘත්තකම්, වෘත්ත පරිකරණ, මතුරු දාම මුව දෙවුම්, මතුරු දාම අනුත්තරී, සෙත් පතා ගිනි පිදීම, ගිහියනට වමන කැරැවීම, බඩ විරේක කැරැවීම, ලය විරේකයට බෙත් දීම, වස්ත්‍ර කිරීම ගිවිවරේවන බෙත් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසා දීම, ගිහියන් සදහා ඇඟ පවලයට සිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිහියනට තෑප දීම, කාරම් අඳුන් සාද දීම, ඇඟ සිසිල ගන්වන අඳුන් සාද දීම, ගිහියන්ගේ ඇඟ උල්ඇඟ ලෙඩට බෙත් කිරීම, ගිහියනට ගලා කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායපිත්තයට) කාරම් බෙත් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දමීම යැ"යි මේ ඇදි වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්මිත විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාජිවයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙතම මේ හෝ මේ බඳු වූ තිරස්මිත විද්‍යායෙන්, මිත්‍යාජිවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙන් වේ.

37. මාණවය, ඒ මහණ තෙතම මෙහේ ශීලගම්පන්න වූයේ, ශීල-සංවරණේයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරණයකින් පහල විශාල හැකි බියක් නො දකී. මාණවය, කෘත්‍රියානිෂේකයෙන් අනිෂේක ලත්, වාතාසු සතුරන් ඇති කෘත්‍රියයෙන් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විශාල හැකි බියක් යම්කෙ නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙතම මේ පරිදිදෙත් ශීලගම්පන්න වූයේ, ශීලසංවරණේයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරණයකින් විශාල හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ඇති ශීලකතාවයෙන් සමත්වන වූයේ සිය සත්ත්ව නිදෙස් වූ කායික චේතනාසිත සුවය විඳී. මාණවය මෙහේ මහණ තෙතම ශීලගම්පන්න වේ.

38. මාණවය, ඒ ගුහාවකුත් වහන්සේ යමක්හුගේ ගුණ වදාරන සුළු වූ සේක් ද, යමෙකු මේ ජනතාව ගැත්වූ සේක් ද, පිපිස්සු සේක් ද, පිහිටිසු සේක් ද, මේ ඒ ඇති ශීලකතාවය යැ. වැලි මේගි හිමිගින් මත්තෙහින් හටගුතු ද ඇත්තේම ය."

39. “අවජ්ජිතං හො ආනන්ද, අබ්බුතං හො ආනන්ද, සො’පායං හො ආනන්ද අරියො පිලිකඩනෙකිං පරිපුණ්ණො හො අපරිපුණ්ණො. එවමප-
රිපුණ්ණස්සාභනො ආනන්ද අරියං පිලිකඩකිං ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤාසු
සමණ්ණාගමිණෙසු න සමනුපය්‍යාමි. එවමපරිපුණ්ණස්සාභනො ආනන්ද
අරියං පිලිකඩනෙකිං ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤා සමණ්ණාගමිණො අත්තති සමනු-
පයෙසය්‍යං, තෙ තාවතකෙනෙව අත්තමිතා අය්‍ය ‘අලුමෙත්තාවතා, සත-
මෙත්තාවතා, අනුසාතෙතා හො සමඤ්ඤාතො, තත්ථ හො කිඤ්චි උත්තරිං
කරණීය’තති. අප ච පත හවං ආනන්ද, එවමාහ: අත්ථ වෙවෙත්ථ
උත්තරිං කරණීය”තති.

පට්ඨකතාණ්ඩාරං.

40. “කතමො පත සො හො ආනන්ද අරියො සමාධිකඩනෙකිං
යස්ස සො හවං ගොතමො චණ්ණවාදි අගොති යත්ථ ච ඉමං ජනකං සමාද-
පෙයි කිවෙතෙසි පතිට්ඨාපෙයි?” ති.

41. කප්ඤ්ච මොණව භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහතථොරො හොති? ඉධ
මොණව භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්සා න කිඤ්ඤානොති හොති තානුබ්‍ය-
ඤ්ජනකාති. යජ්ඣාධිකරණමෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා
දෙමිතස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසාවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය
පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොනෙත
සග්ගං සුඤ්ඤා -පෙ- හාණෙන ගතං සාධිතං -පෙ- ජ්ඣාය රසං සාධිතං
-පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤා න
තිඤ්ඤානොති හොති තානුබ්‍යඤ්ජනකාති. යජ්ඣාධිකරණමෙතං මනික්ද්‍රියං
අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමිතස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසා-
වෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනික්ද්‍රියං. මනික්ද්‍රියෙ සංවරං
ආපජ්ජති හො ඉමිතා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අරක්ඛතං
අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො මොණව භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු
ගුහතථොරො හොති.

39. [ශුභ:] “පින්වත් අතද තෙරුනි, ආයුධී යා, පින්වත් අතද තෙරුනි, අද්දුත යා. පින්වත් අතද තෙරුනි, මේ ආයුධසකකාවය ද පරිපුර්ණී යා අපරිපුර්ණී නොවේ. පින්වත් අතද තෙරුනි, මෙසේ පිරිපුර්ණ ආයුධසකකාවයක් මෙයින් බැහැර අන් මහණවූණන් කෙරෙහි නොදකිමි. අතද තෙරුනි, මෙසේ පිරිපුර්ණ ආයුධසකකාවයක් මෙයින් බැහැර අන් මහණවූණන් කමත් කෙරෙහි දක්නාහු නම්, ඔහු “මේ පමණකින් ම යැහෙයි. මේ පමණකින් ම කටයුතු යම්පුණී විය. අප විසින් මහණදමේ ඵලය ලද්දේ ය. අප විසින් මත්තෙහි කටයුතු වූ කිසිත් ඉතිරි වූ නැතැ”යි එ තෙකින් ම යතුටු සිතැති වන්නාහ. එතෙකුදු වුවත් පින්වත් අතද තෙරණුවෝ ‘මෙහි මෙයින් මත්තෙහිත් කටයුතු ද ඇතැ’යි මෙසේ වදාලහ.”

සලවු බණවරය.

40. [ශුභ:] පින්වත් අතද තෙරුනි, ඒ පින්වත් ගෞතමයන් වහන්සේ යම්කිසිකුණක් ගුණ වදාරනුපුරු වූ සේක් නම්, යමෙක්සි මේ ජනතාව ගැන්වූ සේක් නම්, පිටිවූ සේක් නම්, පිහිටවූ සේක් නම්, ඒ ආයුධසකකාවය කවරෙ යැ?”

41. [අතදතෙරුනු:] “මාණවය මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්ගි වැසු දොර ඇත්තේ මේ ද යත්: මාණවය මේ යන්නෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දක ගුහාදිවයයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ මේ. ගුහාදිවයයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ මේ. යම් කරුණකින් වසුරිනිය වසා නොගෙන වසන්නකුගේ විතතයනානාය විෂම ලොභ ඥාණය ආදී ලාභක අකුලය ස්වභාවයෙන් පුනරුත්ථාන ද ඒ වසුරිනියයාගේ සංවරය පිණිස ගේ පිළිපදි. වසුරිනියය රකි. වසුරිනියයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කතින් හඬ අයා ... තාසායෙන් ගද ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රභව්‍යය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්ප්‍රභී කොට ... සිතින් ඛම්මාලම්බන දත, ගුහාදිවයයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ගුහාදිවයයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණකින් ප්‍රොත්‍රෙකියය ... භ්‍රාණකියය .... ජ්‍යෙෂ්ඨකියය ... කායෙකියය ... මහඉකියය සංවර කොට නොගෙන වසන්නකුගේ විතතයන්තානායට විෂමලොභ ඥාණය ආදී ලාභක අකුලය ස්වභාවයෙන් අනුබදනාහු ද, ඒ ප්‍රොත්‍රෙකියයාගේ ... භ්‍රාණකියයාගේ ... ජ්‍යෙෂ්ඨකියයාගේ කායෙකියයාගේ ... මහඉකියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදි. ප්‍රොත්‍ර ... භ්‍රාණ ... ජ්‍යෙෂ්ඨ ... කාය ... මහඉකියය රකි. එහි සංවරයට පැමිණේ. ගේ මේ ආයුධ වූ ඉකියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති අව්‍යාසකපුබය (මකලෙසුන්ගෙන් මුහු නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිච්ඡාසුබය) පිදි. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ඉකියයන්හි වැසු දොර ඇත්තේ මේ.

42. කථකුච මාණව හිකුච සතිසමපඤ්ඤාන සමනනාගතො හොති? ඉඛ මාණව හිකුච අතික්කතොන පටික්කතොන සමපජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති. සමමිඤ්ජේන පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති. සබ්බාපිපත්තවිවරධාරණ සමපජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාරපසාරවකමෙම සමපජානකාරී හොති. ගතෙ ධිතෙ තිසිතොන සුතොන ජාගරිතෙ ගාසිතෙ කුණ්ඨිතානෙ සමපජානකාරී හොති. එවං භො මාණව හිකුච සතිසමපඤ්ඤාන සමනනාගතො හොති.

43. කථකුච මාණව හිකුච සන්තුට්ඨො හොති? ඉඛ මාණව හිකුච සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති සෙය්‍යථාපි මාණව පක්ක සතුණො යෙන යෙනෙව චෙති සපත්තහාරො'ව චෙති, එවමෙව ඛො මාණව හිකුච සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. එවං ඛො මාණව හිකුච සන්තුට්ඨො හොති.

44. සො ඉමිනා ව අරියෙන සිලකඩකේන සමනනාගතො ඉමිනා ව අරියෙන ඉද්දියසංවරෙන සමනනාගතො ඉමිනා ව අරියෙන සතිසමපඤ්ඤාන සමනනාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තුට්ඨො සමනනාගතො විවිත්තං සෙතාසනං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං උබ්බතං කන්දරං භිරිගුහං සුසානං චිතපථං අභේයාකායං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපටික්කතොනා තිසිදති පලලඛකං අභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩායං පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා.

45. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣිත වේදකං විහරති. අභිජ්ඣාය විතතං පරිභොගෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපත්තවිතොනා විහරති සබ්බපාණගුතතිතානුකම්පි. බ්‍යාපාදපදෙසා විතතං පරිභොගෙති. චිතත්ථිං පහාය විගතචිතත්ථිතො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමපජානො. චිතත්ථිං විතතං පරිභොගෙති. උභවිච්ඡාකුකුචං පහාය අනුභූතො විහරති අජ්ඣිත්තං වූපසන්තවිතොනා. උභවිච්ඡාකුකුචං විතතං පරිභොගෙති. විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකපි කුසලෙසු ඛමෙමසු, විචිකිච්ඡාය විතතං පරිභොගෙති.

42. මාණවය, මහණ තෙමේ කෙසේ තම ස්මාරකමුද්‍රානතයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේද යත්: මාණවය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට ගැමෙහි පෙරළා ර්මෙහි මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය කැකිලීමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලයිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැත්මෙහි, රෑන් පිමෙහි, පිටි කැටිලි ආදිය කැමෙහි, ම ආදිය රස විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිදීමෙහි කපා කිරීමෙහි නොබිඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

43. මාණවය, කෙසේ තම මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: මාණවය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුසපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මා ගේ ද, අව පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. මාණවය, (පියා ගබ්නුවට තරම්) අත්තවු ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනක පියා ගබා ගේ තම, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් ගේ පියාගබා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුසපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට ගේ ද, පා සිවුරු (ආදි අව පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම ගෙයි. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ.

44. මාණවය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී ශිලාකතාවෙන් ද සම්බන්ධ වූයේ, මේ ආදී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සමාතිසම්ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සන්තුට්ඨයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසමූල පටිත කදුරැලි හිරිගුහා සොහොන් වනයෙන් (වනප්‍රථ) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගුහා කිසි ගෙනස්නක් ගතකය කෙරෙයි. හේ පිළි ගෙවීමෙන් පෙරළා අසේ, පසුබිත් සෙමෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙළින් පිදවුවා කම්මතවනට ගොමු කොට සිහි එළුවා හිඳී.

45. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදානසංකය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර විකාශාණප්‍රකාශයෙන් (ගට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣාගෙන් යුත් සිතක් වෙතෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥාගේ (මොහොය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති ගතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙතෙයි. මොහොය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්‍රායානම්භිය හැර, පහ වූ ස්‍රායානම්භිය ඇත්තේ, දව රු දෙකෙහි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, සිහියෙකුත් නුවණිකුත් සුකත වූයේ වෙතෙයි. ස්‍රායානම්භිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතා කොසංහුත්බවත්) කුකුළත් (කළ නො කළ දෙයෙහි පසුබැසිල්ලත්) සිතින් දුරු ලා, අනුභූත වැ (නොසංහුත් බැවින් තොර වැ), සංහිදුණු සමානිය විහතසනාතය ඇත්තේ, උදහස් කුකුළ දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සෑකය දුරු ලා, පහ වූ සෑක ඇත්තේ, කුසල් දහමෙහි සෑක නො කරනුයේ, සෑකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

46. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ඉණං ආදය කම්මන්තං පඨො-
 ඡෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣිකය්‍යං, සො යානි ච පොරුණානි
 ඉණ්ඞුලානි තානි ච බ්‍රහ්මකර්මයෙය්‍ය, සියා වස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං
 දුරන්තරණං, තස්ස ඵලමිසං: “අහං ඛො පුරිසො ඉණං ආදය කම්මන්තං
 පඨොඡෙය්‍යං, තස්ස මේ තෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣිකය්‍යං. සො’හං යානි ච
 පොරුණානි ඉණ්ඞුලානි තානි ච බ්‍රහ්මකර්මයෙය්‍යං, අහි ච මේ උත්තරිං
 අවසිට්ඨං දුරන්තරණං”ති. සො තතො නිද්දනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධි-
 ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

47. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිතො බාලො-
 භිලානො, භතතං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, ත වස්ස කායෙ බලම්භතො, සො
 අපරෙත සමසෙත තමා ආබාධා මුළෙවය්‍ය, භතතඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
 සියා වස්ස කායෙ බලම්භතො, තස්ස ඵලමිසං: “අහං ඛො පුරිසො
 ආබාධිතො අස්සං දුක්ඛිතො බාලොභිලානො. භතතං ච මේ නච්ඡාදෙය්‍ය, ත වස්ස
 මේ අසි කායෙ බලම්භතො. සො’මහි ඵතරහි තමා ආබාධා මුළෙතො,
 භතතඤ්ච මේ ඡාදෙය්‍ය, අහි ච මේ කායෙ බලම්භතො”ති. සො තතො නිද්දනං
 ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

48. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ඛනිකායාසෙර බ්‍රහ්මා අස්ස, සො
 අපරෙත සමසෙත තමා ඛනිකායාසර මුළෙවය්‍ය සොප්පිනං අබ්බයෙත,
 ත වස්ස කිංඤ්චි සොහානං වජ්‍යං, තස්ස ඵලමිසං: “අහං ඛො පුරිසො
 ඛනිකායාසෙර බ්‍රහ්මා අස්සං. සො’මහි ඵතරහි තමා ඛනිකායාසර මුළෙතො
 සොප්පිනං අබ්බයෙත, තහි ච මේ කිංඤ්චි සොහානං වජ්‍යං”ති. සො
 තතො නිද්දනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

49. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො දුසො අස්ස අත්තනාධිනො පරු-
 ඨිනො ත යෙනකාමිඛනමො, සො අපරෙත සමසෙත තමා දුසබ්‍යා
 මුළෙවය්‍ය අත්තනාධිනො අපරුධිනො භුජිසො යෙනකාමිඛනමො, තස්ස
 ඵලමිසං: “අහං ඛො පුරිසො දුසො අස්සං අත්තනාධිනො පරුධිනො
 න යෙනකාමිඛනමො. සො’මහි ඵතරහි තමා දුසබ්‍යා මුළෙතො අත්තනාධිනො
 අපරුධිනො භුජිසො යෙනකාමිඛනමො”ති. සො තතො නිද්දනං ලභෙථ
 පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

50. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො සධිනො සහොගො කන්තාරඤ්ඤාන-
 මිසං පට්ටජ්ජෙය්‍ය දුබ්බිකං සප්පට්ඨං, සො අපරෙත සමසෙත තං
 කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය, සොප්පිනං ගාමිනං අනුපාපුරුණං බෙමිං
 අපාට්ඨං, තස්ස ඵලමිසං: “අහං ඛො පුරිසො සධිනො සහොගො
 කන්තාරඤ්ඤානමිසං පට්ටජ්ජං දුබ්බිකං සප්පට්ඨං. සො’මහි ඵතරහි
 තං කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය සොප්පිනං ගාමිනං අනුපාපුරුණං බෙමිං අපාට්-
 ඨං”ති. සො තතො නිද්දනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

46. මාණවය, යම්කෙසේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කම්පන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්පන සමාධි වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මේතෙති ඉතිරි වූ යම්කෙසේද නම් එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කම්පන කෙරෙමි. ඒ මගේ කම්පන සමාධි විය. ඒ මම, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙරෙමි. අමුදරුවන් රක්තව වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණයතැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

47. මාණවය, යම් කේ පුරුෂයෙක් රෝගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස කිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුන් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුන් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි කිලන් බව ඇති ලෙසින් වීම. මට අතර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අතර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පමිණෙන්නේ ද-

48. මාණවය, යම් කේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කාලයක බතය වියදම් නො කොට පනසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හේතුයෙන්) ඔහුගේ කිසි පොතවිතායයෙක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් බත වියදම් නො කොට පනසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මගේ භොගයතට කිසි විතායයෙක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

49. මාණවය, යම්කෙසේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්තට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතිසේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දසයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේම, පරා අයත් පැවැතුම් නැතිසේම, නිදහස් වූයේම කැමැති අතෙක යා හැකිසේම වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

50. මාණවය, යම්කෙසේ බතවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආකාර ඇති, උච්ඡරා ඇති, දිග නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කාලයක සුවසේ ඒ තිරුදක පෙදෙස ඉක්මා යන්නේ ද, උච්ඡරා නැති විටත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර බත ඇතිසේම, භොගසම්පත් ඇතිසේම, දිග නැති, ආකාරදුර්ලභ, ප්‍රතිගත සහිත දික් මහකට බවුසෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය තරණය කෙරෙමි. තිරුප්පුත හසරභිත ගම්කට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

51. එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු යථා ඉණං යථා රුහං යථා ඔක්ඛිනාහාරං යථා දාසඛ්‍යං යථා කතතාරඤ්චානමග්ගං, එවං ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ අප්‍රාපිතේ අත්තනි සමිත්‍රපසාති. සෙය්‍යථාපි මාණව ආකණ්‍යං, යථා ආරුහ්‍යං, යථා ඔක්ඛිනාමොක්ඛං, යථා හුජ්ඣං, යථා ඛෙමිනනාහුමිං, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමිත්‍රපසාති.

52. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමිත්‍රපසාදෙතා පාමොජ්‍යං ජායති. පඤ්ඤිතස්ස පිඨි ජායති. පිඨිමනස්ස කායො පණ්ණාසිකාති. පණ්ණාසිකායො සුඛං ඓදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධිංගති.

53. සො විච්චේවිච්ච කාමෙහි විච්චිව අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතක්ඛං සවිමාරං විචේකජං පිඨිසුඛං පඨමං ඤාතං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අපච්චිං හොති.

54. සෙය්‍යථාපි මාණව දුකඛා න්‍යාපකො වා න්‍යාපකන්තොවාසී වා කංගථාලෙ න්‍යානිගවුණ්ණොති අංකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සන්තතස්ස, සංගං න්‍යානිගපිණ්ණි සෙතභානුභවා සෙතභාපරෙතා සන්තරඞ්භාති. සුථා සෙතභෙන න ච පග්ගරණි, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අපච්චිං හොති.

55. යථෙ මාණව භික්ඛු විච්චේවිච්ච කාමෙහි විච්චිව අකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතක්ඛං සවිමාරං විචේකජං පිඨිසුඛං පඨමං ඤාතං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචේකජෙන පිඨිසුඛෙන අපච්චිං හොති, ඉදංචි'ස්ස හොති සමාධිංගමං.

56. සුත ව පරං මාණව භික්ඛු විතක්ඛවිමාරතං චූපගමා අජකිත්තං සමාසාදන්තං ඓතසකං එතකාදිභාවං අවිතක්ඛං අවිමාරං සමාධිජං පිඨිසුඛං උභිංගං ඤාතං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිඨිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිඨිසුඛෙන අපච්චිං හොති.

51. මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරහෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළි-වෙළුන්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පහ නමා කෙරෙහි දකී. මාණවය, ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරහෙත් බිදුණුවට යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බව යම්සේ ද, එසේ ම (පිළිවෙළුන්) මේ පහ වූ නිවරණ පහ (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) නමා කෙරෙහි දකී.

52. නමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පහ දක්නා ඕහුව සතුට උපදී. සතුටු වුවහුව ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තකුගේ නාම කය සාහිසේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියනු සිත සමාධි-ගත මේ (එකම මේ)

53. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතක්ඛණිත, විචාරකණිත, විවේකයෙන් (නිවරණ පහ විමෙන්) උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පළමු බෞතය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරුණ කය ම විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පඨි කෙරෙයි. සියලු අහ පහත ඇති ඕහු මුළු කසෙහි ඒ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

54. මාණවය, යම්සේ කපුවෙන් (කිලිගෙත්) හේ කපුවකුගේ (කිලිගකුගේ) අතැවැත්ගෙත් හෝ ලොකොතලියෙක නාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඬු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දිගෙන් හුක්ත වූයේ, ඇතුලත පිටත මුළුල්ල ම දිගෙන් පැතිරු හිසේ, දිය නො වහරුවන්නේත් වේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පඨි කෙරෙයි. ඕහුගේ සියලු අහ පහත ඇති මුළු කසෙහි විවේකය ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

55. මාණවය, මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතක්ඛණිත විචාරකණිත, විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති යම් පළමු දහතක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවේකය ප්‍රීතිසුබයෙන් මේ කය ම තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, සැත්පස පැතිරු ගනී. ඕහුගේ සියලු කය විවේකය ප්‍රීතිසුබයෙන් නො පැතිරුගත් කිසිදු කැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඕහුගේ සමාධියෙන් වෙයි.

56. මාණවය, නැවත ද (අතෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ විතක්ඛි විචාරයන්ගේ සංහිදීමෙන්, සිය සතන්හි උපන්, සිය සතන් පහදවන (ඉඬුව හා එක් වැ යෙදුණු), සිතා එකම බව ඇති, විතක්ඛි නැති, විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි බෞතයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, හැම තැන ම ස්පඨි කෙරෙයි. ඕහුගේ කසේ විවේකයෙන් උපන් පිති සුබයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

57. සෙය්‍යථාපි මාණව උදකර්තෘද උබ්බිදදදෙකා, තස්ස නෙවස්ස පුරන්තිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත දක්ඛණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච ත කාලෙත කාලං සමමා ධාරං අනුප්පවෙච්ඡන්ත, අථ ඛො තමා ච උදකර්තෘද සිතා වාරිධා උබ්බිජ්ඣිතා තමෙව උදකර්තෘද සිතෙන වාරිතා අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, තාස්ස කිංඤ්චි සංඛාවතො උදකර්තෘදස්ස වාරිතා සිතෙන අපච්චං අස්ස, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සංඛාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

58. යමපි මාණව භික්ඛු විතකකම්මාරාතං වූපසමා අර්ඛිතතං සමප-
සාදනං චේතනතා එකොදිගං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං
දුතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති, භො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙනපිති-
සුඛෙන අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි
සංඛාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදම්භික්ඛු
හොති සමාධිසමිං.

59. පුත ච පරං මාණව භික්ඛු පිතියා ච විරුතා උපෙක්ඛකොච්චි
විහරති සතො සමපජානො සුඛඤ්චි කායෙන පටිතංචෙදෙති. ගතතං
අරිතං ආවිකක්ඛනාදි 'උපෙක්ඛනා සමමා සුඛපිතාරීති', තං තතියං කුතං
උපසම්පජ්ජ විහරති, භො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංදෙය්‍ය
පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සංඛාවතො කායස්ස
නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

60. සෙය්‍යථාපි මාණව උප්පලිතියං වා පදුමිතියං වා පුණ්ඩරිකිතියං වා
අනෙකච්චාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති
උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකානුගතාති අනෙකාතිමුක්තපොභිති, තාති යාව
මස්සා යාව ච මූලා සිතෙන වාරිතා අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය
පරිපච්චාති, තාස්සා කිංඤ්චි සංඛාවතං උප්පලාතං වා පදුමාතං වා
පුණ්ඩරිකාතං වා සිතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස, එවමෙව ඛො මාණව
භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරි-
පුරෙය්‍ය පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සංඛාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන
සුඛෙන අපච්චං හොති.

57. මාණවය, යම්කෙසේ යවූ උල්පතක් මතු වන දිග ඇති ගැඹුරු විලෙක් වෙයි ද, එයට පෙරදිගින් දිග ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිග ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම දිගින් ද දිග ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, උතුරු දෙසින් ද දිග වැද ගන්නා මගෙක් නොවන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලා පුදුපු පරිදි නොවසන්නේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙක් සිහිල් දිග දහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දිගෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලත්තේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිහිල් දිග පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නොමැත් ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති සුඛයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි.

58 මාණවය, මහණ තෙම විතර්කවාරයන් සංහිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතර්කිත විවාරරහිත, සමාධියෙන් පහල වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි බ්‍යාකයකට පැමිණ වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කය සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙන් වෙයි.

59. තැවැත ද (අනෙකක් කියමි) මාණවය, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය හේ ද විරහයෙන් (පහ විමෙන්, සංහිදීමෙන්), උපෙක්ක වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුත්ත වැ වෙසෙයි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදි. ආර්යයෝ යම් බ්‍යාකයක් හෙතු කොට ගෙන බ්‍යානලාභියා ඇරැඹූ 'උපෙක්කාව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුඛවිතරණ ඇත්තේ යැ' කි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි බ්‍යාකයට පැමිණ වෙසේ. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි.

60. මාණවය, යම්කෙසේ උපුල් විලෙක හෝ පිසුම් විලෙක හෝ පබර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පිසුම් හෝ පබර හෝ දිගෙහි උපන්නේ, දිගෙහි වැඩුණේ, දිගෙන් නොනැගුණේ, දිග තුළ ම හිලි වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අත දක්වාත් මුළු දක්වාත් සිහිල් දිගෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිරී වැද ගත්තේ වෙයි ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පිසුම්වලා හෝ පබරවලා හෝ සිහිල් දිග පැතිරී නොගත් තැනෙක් නොවන්නේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හැම පරිදි පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි.

61. යම්පි මාණව භික්ඛු පිතූනා ව විරුහා උපෙක්ඛකො ව විහරති සතො සම්පජ්ජතො සුඛඤ්ච කායෙත පටිසංවෙදෙති, යං තං අරියො ආවික්ඛානති උපෙක්ඛකො සත්මා සුඛවිහාරීති තං තතීතං කූෂානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමේව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති පරිසුරෙති පරිපථරති, තාඤ්ඤාති කිඤ්ච සම්බාවතො කායඤ්ඤාති නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපඤ්චං ගොති, ඉදම්පි'ඤ්ඤාති ගොති සමාධිසම්මං.

62. සුභ ව පරං මාණව භික්ඛු සුඛඤ්ච ව පහානා දුක්ඛඤ්ච ව පහානා පුබ්බව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථවහමා අදුක්ඛමිත්ථං උපෙක්ඛා-සත්ථාරිසුඤ්ඤාති වතුත්තං කූෂානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමේව කායං පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන ඵරිඤ්ඤාති නිසින්නො ගොති. තාඤ්ඤාති කිඤ්ච සම්බාවතො කායඤ්ඤාති පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන අපඤ්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ඕදානෙන වසේත සසීසං පාරුපිඤ්ඤාති නිසින්නො අඤ්ඤාති, තාඤ්ඤාති කිඤ්ච සම්බාවතො කායඤ්ඤාති ඕදානෙන වසේත අපඤ්චං අඤ්ඤාති, ඵලමේව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමමේව කායං පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන ඵරිඤ්ඤාති නිසින්නො ගොති. තාඤ්ඤාති කිඤ්ච සම්බාවතො කායඤ්ඤාති පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන අපඤ්චං ගොති.

63. යම්පි මාණව භික්ඛු සුඛඤ්ච ව පහානා දුක්ඛඤ්ච ව පහානා පුබ්බව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථවහමා අදුක්ඛමිත්ථං උපෙක්ඛාසත්ථාරිසුඤ්ඤාති වතුත්තං කූෂානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමේව කායං පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන ඵරිඤ්ඤාති නිසින්නො ගොති, තාඤ්ඤාති කිඤ්ච සම්බාවතො කායඤ්ඤාති පරිසුඤ්ඤාති වේතසා පරිසොදානෙන අපඤ්චං ගොති, ඉදම්පි'ඤ්ඤාති ගොති සමාධිසම්මං. අයං ඛො සො මාණව අරියො සමාධිකඩ්දෙකි යස්ස සො භගවා වණ්ණවාදී අහොසි, යත්ථ ව ඉමං ජතතං සමාදායෙති නිවේසෙති පතිට්ඨායෙති. අත්ථි වේවෙත්ථ උත්තරිං කරණීයනති.

64. "අවජ්ජියං ගො ආතඤ්ඤා අබ්බුතං ගො ආතඤ්ඤා. සො වායං ගො ආතඤ්ඤා අරියො සමාධිකඩ්දෙකි පරිපුර්ණණො නො අපරිපුර්ණණො. ඵලං පරිපුර්ණණඤ්ඤාතං ගො ආතඤ්ඤා අරියං සමාධිකඩ්දෙකි. ඉතො ඔතිඤ්ඤා අඤ්ඤාසු සමිණ්ණාහමිණ්ණාසු හ සමිත්ථපස්සාමි. ඵලං පරිපුර්ණණඤ්ඤා ගො ආතඤ්ඤා අරියං සමාධිකඩ්දෙකි. ඉතො ඔතිඤ්ඤා අඤ්ඤාසු සමිණ්ණාහමිණ්ණාසු අත්තති සමිත්ථපස්සායස්සං, තෙ තාවතකතෙව අත්තමිතා අයසු අලමේතතා-වතා, කතමේතතාවතා, අනුපාතතො ඉතො සාමිඤ්ඤාසේතා, තත්ථි නො කිඤ්ච උත්තරිං කරණීයනති.

61. මාණවය, මහණ තෙම ප්‍රියය ද හැර ලීමෙන් උපෙක්‍ෂාව ඇත්තේ සිහි ඇති වූ තුළම ඇති වූ වේ. ප්‍රියයත් තාම කසිත් වදි. 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ ප්‍රිය වූයේ ඇත්තේ යැ' යි ආදියෙන් 'යම්කිසි දේ-වත් නම්, ඒ තෙවෙනි බ්‍රහ්මය ලැබ වේ. හේ නිවැරදික ප්‍රතිඵලය මේ කය ම තෙමි, කය මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, පැතිරු වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිවැරදික ප්‍රතිඵලයත් පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙන් වෙයි.

62. කැවීම ද (අනෙකක් කියම) මාණවය, මහණ තෙමේ ප්‍රතිඵලය වූ ද දුරු ලීමෙන්, දුරු වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පළමු කොට ම කොමනස් දෙමනස් දෙදෙකගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, ප්‍රිය ද නොවූ, උපෙක්‍ෂා කොට යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති යතර වන බ්‍රහ්මය ලැබ වේ. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසාර සිහිත් පැතිරු වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ සිහිත් පැතිරු වැද නොගෙන සිටි කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි. මාණවය, යම්කිසි පුරුෂයෙක් පුදු වනින් හිසින් වටා පෙරෙමැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි පුදු වනින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි ද කැතෙක් නො වන්නේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසාර වූ සිහිත් පැතිරු වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කයා පිරිසිදු පමණකින් වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද කැතෙක් නො වෙයි.

63. මාණවය, මහණ තෙම ප්‍රතිඵලය වූ ද දුක් වේදනාව ද පහ කිරීමෙන් පළමුවෙන් ම කොමනස් දෙමනස් පහ වූ යැමෙන්, දුක් ද නොවූ ප්‍රිය ද නොවූ, උපෙක්‍ෂාවත් සමාධියත් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති යම් සිවුවන දහන් ලැබ වේ. එයින් හෙ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු පමණකින් සිහිත් පැතිරු ගෙන හුන්නේ වෙයි, ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පමණකින් සිහිත් පැතිරු නොගත් කිසිත් ද කැතෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙන් වෙයි. මාණවය, සාමාන්‍යයෙන් වහන්සේ යම්කිසි දේ ගුණ වදාරන පුදු වූ සේක් ද, යමෙක්හි මේ ජනනාව ගැන්වූ සේක් ද, පිරිසිදු සේක් ද, පිරිසිදු සේක් ද, ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ ආදී සමාධිකතාවය යැ. වැලි මේහි මේසින් මත්තෙහි කටපුතු ද ද ඇත."

64. [සූරිය] "හවන් අතද තෙරුනි, ආශාසි ය. හවන් අතද තෙරුනි, පුදුම ය. ඒ මේ සමාධිකතාවය පරිපූර්ණ ය, අපරිපූර්ණ නො වේ. හවන් අතද තෙරුනි, මේසේ පරිපූර්ණ වූ ආදී සමාධිකතාවයක් මෙයින් පිටත්වී අන් මහණවතුන් තෙරෙහි නො දකිමි. හවන් අතද තෙරුනි, මේසේ පරිපූර්ණ වූ ආදී සමාධිකතාවයක් මෙයින් පිටත්වී මහණ වතුන් තෙරෙහි දක්නාහු නම්, ඔහු එපමණකින් ම 'මේතෙකින් යැහෙයි (මේ තෙක් ම ඇත), මේතෙකින් සියලු කටපුතු ද කොට නිමැවිණැ' යි සතුටු සිතා වන්නාහ.

65. අථ ච පන හම් ආනන්ද ඵවමාහ: අජ්ඣ වෙවෙඤ්ඤා උත්තරං කරණි-
යනති. කතමො පන සො සො ආනන්ද අරියො පඤ්ඤාකවණ්ණො, යස්ස
සො හම් ගොතමො විණ්ණවාදී අනාගි යත්ථ ච ඉමං ජනතං සමාදුපෙසි
තිවෙසෙසි පටිච්ඡාපෙසි?”ති.

66. “පුත ච පරං මාණව සො භික්ඛු ඵම් සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො
පරියොදානෙ අනඛණ්ණ විගජුපකකිලෙසෙ මුද්දානෙ කම්මතිසෙ සිතෙ
ආනෙඤ්ජපානෙත ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති.
සො ඵම් පජාතාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාදුම්මහාභුතිකො
මාතෘපෙතතිකසමාපො ඕදනකුම්මසුපවසො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-
සෙදනවිද්ධංසනවමෙමා. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ
පටිච්චානති.

67. හෙය්‍යථාපි මාණව ඔණ්ඩි වෙච්චරියො සුභො ජාතිමි අවංසො
සුපරිකම්මකතො අවෙජ්ඣා විසසනෙතා අනාචාරො සබ්බාකාරසමානෙතා තත්ත්ව-
ස්ස සුතතං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදනං වා පණ්ණ-
සුතතං වා, තමෙතං චික්ඛමි පුරිසො ගතෙත්ථ කරුණිං පටිච්චෙසකධරා:
අයං ඛො මණ්ඩි වෙච්චරියො සුභො ජාතිමි අවංසො සුපරිකම්මකතො
අවෙජ්ඣා විසසනෙතා අනාචාරො සබ්බාකාරසමානෙතා, තත්ත්වං සුතතං
ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදනං වා පණ්ණසුතතං වා”ති.
ඵවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඵම් සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො
පරියොදානෙ අනඛණ්ණ විගජුපකකිලෙසෙ මුද්දානෙ කම්මතිසෙ සිතෙ
ආනෙඤ්ජපානෙත ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති.
සො ඵම් පජාතාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාදුම්මහාභුතිකො
මාතෘපෙතතිකසමාපො ඕදනකුම්මසුපවසො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-
විද්ධංසනවමෙමා. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ
පටිච්චානති.

68. යමපි මාණව භික්ඛු ඵම් සමාසිතෙ විතෙත -පප- ඵම් පජාතාති
-පප- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිච්චානති, ඉදමපි”යා
භොති පඤ්ඤාය.

65. එතෙක් හවත් අතද තෙරණුවෝ 'මේහි මත්තෙහි ද කටයුතු ද ඇතැ'යි මේසේ වදාරති. හවත් අතද තෙරැති, ඒ පින්වත් මොහොතකින් වහන්සේ සමක්කුණේ ගුණ වදාරන සුදු වූ සේක් තම, යමෙකු මේ ජනතාව මොනොවට ගැන්වූ සේක්, පිවිසූ සේක්, පිහිටවූ සේක් වූහු තම ඒ ආදී ප්‍රඥාකතය කවරේ ද?"

66. [ආතත:] "තව ද (අතෙකක් කියමි) මාණවය, ඒ මහණ තෙමේ මේසේ සිත එකක වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පහ වූ විත්තොපක්ෂලය ඇති කල්හි, මාද වූ කල්හි, විදුෂිතානාවතාවට යොග්‍ය කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදුෂිතා ඥානය පිණිස, (පරිකම) සිත එයව අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. හෙ 'මාගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාගුණයන් ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ඥාන-සොණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොඹු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය, අතිය බව ද දුගඳ හරහුවට සුවඳ විලෙවුන් ඉළිනැ සුඛ බව ද, ලෙඩ දුර්ලභුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ සුඛ බව ද, එසේ කළ ද නිදෙන බව ද, විසිනෙක බව ද යන මේ ද ස්වභාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මේහි ලැග්ගේ ය, මේහි බැදුණේ යැ" යි මේසේ දන ගනී.

67. මාණවය, යමෙක් සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙක පහල වූ, අවැස් වූ මොනොවට පිරිසම කළ, සිහුම් වූ වෙසෙසින් පහත් වූ, පිටිතුරු වූ, බොවනාදි සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළමණක් වන්නේ ද, එහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ පමුවත් හෝ කුසගත් අවුතක ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, "මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපත්, අවැස් වූ මොනොවට පිරිසම කළ, සිහුම් වූ, වෙසෙසින් පහත් වූ, පිටිතුරු වූ, සියලු බොවනාදි ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමණක. මේහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ මේ කුසගත් අවුතක ලද්දේ වේ යැ"යි තලතා බලන්නේ ද, මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මේසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යවපත් වූ කල්හි, උපකල්පනයන් පහ වූ කල්හි, මාද වූ කල්හි, කමණ්ණ වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදුෂිතාඥානය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. හෙ තෙම 'මාගේ මේ කය වූ කලී රූපි ය, සතර මහාගුණයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ඥානසොණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොඹු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අතිය බව ද දුගඳ හරහට සුවඳ විලෙවුන් ඉළිනැ සුඛ බව ද ලෙඩ දුර්ලභුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ සුඛ බව ද ඒ කළත් නිදෙන බව ද විසිනෙක බව ද යන මේ ද ස්වභාව කොටැත්තේ ය, මාගේ මේ සිත ද මේහි ලැග්ගේ ය, මේහි බැදුණේ යැ"යි මේසේ දන ගනී.

68. මාණවය, මහණ මේසේ සිත සමාධිගත කල්හි... 'මාගේ මේ සිත ද මේහි ලැග්ගේ ය, මේහි බැදුණේ යැ' යි මේසේ දන ගන යමක් ආදිද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

69. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදයෙන අනඛණ්ඩෙ විග්‍රහකාන්තයෙ ඉද්‍රභුතෙ කම්මනිකෙ සිතෙ අනෙකුත්තරෙත මනොමයං කායං අභිනිමිතතාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉමමතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චබ්බිං අභිනිත්‍රියං.

70. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො මුඤ්ඤාමා ඉසිකං පචාගෙය්‍ය, තස්ස එවමස්සා අයං මුඤ්ඤා අයං ඉසිකා. අඤ්ඤා මුඤ්ඤා අඤ්ඤා ඉසිකා. මුඤ්ඤා තෙව ඉසිකා පබ්බාසා'ති. සෙය්‍යථාපි චා පන මාණව පුරිසො අයං කොසිකා පචාගෙය්‍ය, තස්ස එවමස්සා අයං අයං අයං කොසි, අඤ්ඤා අයං අඤ්ඤා කොසි, කොසිකා තෙව අයං පබ්බාසා 'ති. සෙය්‍යථාපි චා පන මාණව පුරිසො අයං කරණිකා උද්ධරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්සා අයං අයං කරණිකා, අඤ්ඤා අයං අඤ්ඤා කරණිකා. කරණිකාතෙව අයං උද්ධරෙය්‍ය'ති. එවමෙව ටෙව මාණව භික්‍ෂු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදයෙන අනඛණ්ඩෙ විග්‍රහකාන්තයෙ ඉද්‍රභුතෙ කම්මනිකෙ සිතෙ අනෙකුත්තරෙත මනොමයං කායං අභිනිමිතතාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉමමතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චබ්බිං අභිනිත්‍රියං.

71. ගම්පි මාණව භික්‍ෂු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි-පෙ-අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චබ්බිං අභිනිත්‍රියං, ඉද්ධිපියං හොති පඤ්ඤා.

72. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදයෙන අනඛණ්ඩෙ විග්‍රහකාන්තයෙ ඉද්‍රභුතෙ කම්මනිකෙ සිතෙ අනෙකුත්තරෙත ඉද්ධිපියං විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකුත්තරෙත ඉද්ධිපියං පච්චි-ත්‍රුතොති: එකො'පි සුත්තං බ්‍රහ්මා හොති බ්‍රහ්මාපි සුත්තං එකො හොති, අච්ඡායං තිස්සායං තිස්සාකුඛං, තිස්සාපාසාරං තිස්සපබ්බතං අසත්-මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි අසාසෙත. පඨවියා'පි උමමුත්තරිත්‍රියං කෙරෙති, සෙය්‍යථාපි උද්ධෙත. උද්ධෙත'පි අභිජ්ජාමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. අසාසෙත'පි පලලභෙතො කම්මි සෙය්‍යථාපි පකම් සකුණො. ඉමෙ'පි චිද්ධිපුරිසෙ එවංමග්ගිකෙ එවංමග්ගිකා පාණිතා පරිමෙති පරිමෙති. යාව මුඛමෙතොසාපි කාසෙත වසං විතෙතොති.

69. හේ මෙසේ සිත සමාසිත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙළෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාද වූ කල්හි, කමණ්ණ වූ (සංඛ්‍යා ඉපාදීමට යොග්‍ය වූ) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනොමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැමුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූප වූ, සියලු අභවයන්ගේ සුත්, විකල් නොවූ ඉදුරන් ඇති මනොමය ශරීරයක් මවා පායි.

70. මාණවය, යම්හේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රාණගතයෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රාණගතය ය, මේ එහි තණබඩ ය; තණගත එකෙකි, එහි බඩය අනෙකෙකි, මුද්‍රාණ ගත කෙරෙත් ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතක් වන්නේ ද- මාණවය, යම්හේ පුරුෂයෙක් කවුළුවක් කොපුවක් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කවුළුව ය, මේ කොපුව ය; කවුළුව එකෙකි, කොපුව අනෙකෙකි. කොපුවෙන් ම කවුළුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද- මාණවය, යම්හේ චතුර්විධ පුරුෂයෙක් තයකු යැවියෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ තයා ය, මේ යැවිය ය; තයා එකෙකි, යැවිය අනෙකෙකි. යැවිය කෙරෙත් ම තයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද- මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිතව පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙළෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ හිස කල්හි, මාද වූ කල්හි, කමණ්ණ වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනොමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැමුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූප වූ මනොමය වූ සියලු අභවයන්ගේ සුත් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි.

71. මාණවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිතව කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූප වූ මනොමය වූ සියලු අභවයන්ගේ සුත් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

72. හේ මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙළෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ හිස කල්හි, මාද වූ කල්හි, කමණ්ණ (=සංඛ්‍යායට යොග්‍ය) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චලතාවට පැමිණි කල්හි, සංඛ්‍යාපිබඤ්ඤා පිණිස (අභිඤ්ඤා) පරිකම් සිත මෙහෙයයි, නැමුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකුත් වූ සංඛ්‍යාපිබඤ්ඤා (සංඛ්‍යා කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් තාම කසින් සාධී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබ්ධි) පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටි ද (සංඛ්‍යා බලයෙන්) ඔහු ප්‍රකාර ද වී යළි ද එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකාර බව කෙරෙයි. (පෙතිසිටි). අප්‍රකාර බව කෙරෙයි (නොපෙති සිටි). සිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පරීතයෙන් පිටතට, අභයෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැවෙහුගේ මැදින් විනිමිද ගෙන යෙයි. දිගෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (හිලි) උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො හිඳෙන (ගව නො බස්නා) දිගෙහි පොළොවෙහි හේ ගෙයි. පක්ෂ ඇති සතුණකු මෙන් අභයෙහි ද පලවින් (=උරුබභාසනයෙන්) ගෙයි. මෙහා මහර්ථි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ හද ගිරු දෙදෙණ ද, අතින් පරාමිත කෙරෙයි (=අල්ලයි), (ඔබ්බොබ අත ගවා) පිරිමිදයි, බුබුලොව කෙක් ද (සිසල්ල) කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

73. සෙය්‍යථාපි මාණව දසෙක්ඛා කුමහකාරො වා කුමහකාරනොවොසී වා සුපරිකම්මකතාය මනනිකායං යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකෂෙඛය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය-

74. සෙය්‍යථා වා පන මාණව දසෙක්ඛා දන්තකාරො වා දන්තකාරනොවොසී වා සුපරිකම්මකතායං දන්තකම්මං යං යදෙව දන්තවිකතිං ආකෂෙඛය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය-

75. සෙය්‍යථා වා පන මාණව දසෙක්ඛා සුවණ්ණකාරො වා සුවණ්ණකාරනොවොසී වා සුපරිකම්මකතායං සුවණ්ණකම්මං යං යදෙව සුවණ්ණවිකතිං ආකෂෙඛය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය-

76. එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදාතො අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ චූළභුතෙ කම්මතිසෙ ධීතො ආනෙඤ්ජානොතො ඉද්ධිවිධාය විතොං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පට්ටනුසොති: එකො'පි සුචො ඛත්තවා හොති -පෙ-යාචි බ්‍රහ්මලොකාපි කාසොන වසං වතොනති.

77. යම්පි මාණව භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතොන-පෙ-යාචි බ්‍රහ්මලොකාපි කාසොන වසං වතොනති, ඉදම්පි'ය්‍යා හොති පඤ්ඤාය.

78. සො ඵලං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදාතො අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ චූළභුතෙ කම්මතිසෙ ධීතො ආනෙඤ්ජානොතො දිඛොය සොතඛාදායා විතොං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිඛොය සොත-ඛාදායා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දො සුණ්ඤ්ඤාති දිඛෙව මංනුසෙව ම සෙ දුරෙ සන්තිකෙව.

79. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො අභ්‍යාතමග්ගපට්ටනො, සො සුණ්ඤ්ඤාය හෙරිසද්දම්පි චූළඛගද්දම්පි සඛිටණවදෙණතිමසද්දම්පි, තස්ස එවමස්ස: හෙරිසද්දො ඉති'පි චූළඛගද්දො ඉති'පි සඛිටණවදෙණතිමසද්දො ඉති'පි. එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදාතො අනඛගණේ විගතුපක්කිලෙසෙ චූළභුතෙ කම්මතිසෙ ධීතො ආනෙඤ්ජානොතො දිඛොය සොතඛාදායා විතොං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිඛොය සොතඛාදායා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දො සුණ්ඤ්ඤාති දිඛෙව මංනුසෙව ම සෙ දුරෙ සන්තිකෙව.

73. මාණවය, යම්ගේ දක්ෂ කුම්බලක් හෝ කුම්බලක්හුගේ අතැවැත්සෙක් හෝ මොහොවට පිරියම් කළ (=සකස් කළ) මැව්වෙන් යම් යම් භාජන විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොහොවට නිපදවන්නේ ද -

74. මාණවය, යම්ගේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇත් දඩින් පිසිකුරු රූ ඇ කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයක්හු අතැවැත්සෙක් හෝ මොහොවට පිරියම් කළ දතෙහි යම් යම් දන්තපිකාතිශක්තියක් තමා කැමැති නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද -

75. මාණවය, යම්ගේ දක්ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක්හු අතැවැත්ගෙක් හෝ මොහොවට පිරියම් කළ රතෙහි යම් යම් භවණී විකාතිශක්තියක් තමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද -

76. එහේ ම මාණවය, මහණ මෙහේ සිත සමාහිත කල්හි පිරිසිදු කල්හි පට්ඨදාන කල්හි ආගණ රහිත කල්හි උපකෙලය පහවූ කල්හි මෘදුක කල්හි කම්ණ්‍ය කල්හි ස්විත කල්හි අව්‍ර බවට පැමිණි සිටි කල්හි සංඛ්‍යාපිටිය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නමා ලයි. හේ 'එකෙක් වැ බොහෝ පරිදි වේ ... ඔබ ලොව තෙක් ද කසින් වගය පවත්වයි යන අනෙකටම සංඛ්‍යාපිටිය අනුභව කෙරෙයි.

77. මාණවය, මහණ මෙහේ සිත සමාහිත කල්හි ... ඔබලොව දක්වා ද කසින් වගය පවත්වයි, අනෙකටම සංඛ්‍යාපිටිය අනුභව කෙරේ යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වේ.

78. හේ මොස් සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍යශ්‍රාවණාධ්‍යාන පිණිස (=දිවකත් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැවුරු කෙරෙයි, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපවාරය ඉක්මවා සිටි දිව්‍ය කසින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විවිධ ශබ්ද ම අගයි.

79. මාණවය, යම්ගේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපත්තේ ද, හේ බෙර හඬත් මිනිසුබෙර හඬත් පණ්ණාබෙර හඬත් ගැටබෙර හඬත් යම් ගේ අසන්නේ ද, ඒ අගන ඔහුට 'මේ බෙර හඬයි කියාත් මේ මිනිසුබෙර හඬයි කියාත් මේ හස් හඬ යැ, මේ පණ්ණාබෙර හඬ යැ, මේ ගැටබෙර හඬ යැ යි කියාත් මෙහේ සිතෙක් වන්නේ ද, මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙහේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය (කම්ණ්‍ය) වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍යශ්‍රාවණාධ්‍යාන පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැවුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපවාරය ඉක්ම දිවකත්නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂක වූත් දුරු වූත් ලං වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අගයි.

80. යමි මංගල භික්ෂු එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි -පෙ- උභො සදෙදු පුණාති දිට්ඨිමි ව මංගුසෙ ව යෙ දුරෙ සතතිකෙ ව, ඉදමිත්ථායා හොති පඤ්ඤාය.

81. සෙං එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදුතෙ අතඛිනණේ විගතූපකක්ඛිලලෙස මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සිතෙ අංතෙඤ්ජපාතෙත චෙතො-පටිසංකූණාය විතතං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො පරසත්තානං පරපුඤ්ජානං චෙතසා චෙතො පටිච්ච පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සදෙදුසං වා විතතං සදෙදුසං විතතනති පජානාති. විතදෙදුසං වා විතතං විතදෙදුසං විතතනති පජානාති. සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනති පජානාති. විතමොගං වා විතතං විතමොගං විතතනති පජානාති. විකම්පනං වා විතතං විකම්පනං විතතනති පජානාති. මහග්ගනං වා විතතං මහග්ගනං විතතනති පජානාති. අමහග්ගනං වා විතතං අමහග්ගනං විතතනති පජානාති. සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති. සමාසිතං වා විතතං සමාසිතං විතතනති පජානාති. අසමාසිතං වා විතතං අසමාසිතං විතතනති පජානාති. විමුක්තං වා විතතං විමුක්තං විතතනති පජානාති. අවිමුක්තං වා විතතං අවිමුක්තං විතතනති පජානාති.

82. සෙත්ථාපි මංගල භික්ෂු, ඉදමි වා පුරිසෙ වා දන්තරො වා සුචා මුණ්ඩිතක-ජාතිකා ආදිසෙ වා පරිසුද්ධි පරියොදුතෙ අචෙත්ථ වා උදකපතෙත සකං මුඛතිප්පතං පච්චචෙතකමානො සකණ්ඩකං වා සකණ්ඩකනති ජාතෙය්‍ය, අකණ්ඩකං වා අකණ්ඩකනති ජාතෙය්‍ය, එවමිති ඛො මංගල භික්ෂු එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදුතෙ අතඛිනණේ විගතූපකක්ඛිලලෙස මුදුගුතෙ කම්මතිසෙ සිතෙ අංතෙඤ්ජපාතෙත චෙතොපටිසංකූණාය විතතං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො පරසත්තානං පර-පුඤ්ජානං චෙතසා චෙතො පටිච්ච පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සදෙදුසං වා විතතං සදෙදුසං විතතනති පජානාති. විතදෙදුසං වා විතතං විතදෙදුසං විතතනති පජානාති. සමොගං වා විතතං සමොගං විතතනති පජානාති. විතමොගං වා විතතං විතමොගං විතතනති පජානාති. සබ්බිතතං වා විතතං -පෙ- විකම්පනං වා විතතං -පෙ- මහග්ගනං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගනං වා විතතං -පෙ- සඋතතරං වා විතතං -පෙ- අනුතතරං වා විතතං -පෙ- සමාසිතං වා විතතං -පෙ- අසමාසිතං වා විතතං -පෙ- විමුක්තං වා විතතං විමුක්තං විතතනති පජානාති, අවිමුක්තං වා විතතං අවිමුක්තං විතතනති පජානාති.

80. මාණවය, ඒ මහණ මෙසේ සිත සමායගත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලභා වූ ද ආවිච්ඡා යමිද අසති යත යමෙක් ආදිද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වේ.

81. හේ මෙසේ සිත එකත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, වේතස්පඨායඥනය පිණිස (=අනුත්තේ සිත පිරිසිදු දත්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ අත් සත්කාරයන්ගේ අත් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනි. රහ සහිත සිත රහ සහිත සිතා යි ද දැනි. රහ රහිත සිත රහ රහිත සිතා යි ද දැනි. ආලෝක සහිත සිත ආලෝක සහිත සිතා යි ද දැනි. ආලෝක රහිත සිත ආලෝකරහිත සිතා යි ද දැනි. මොහ සහිත සිත මොහ සහිත සිතා යි ද දැනි. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතා යි ද දැනි. සංකප්පිත (=කැකුළුණු) සිත කැකුළුණු සිතා යි ද දැනි. විකප්පිත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතා යි ද දැනි. මහද්වේශ සිත මහද්වේශ සිතා යි ද දැනි. අමහද්වේශ සිත අමහද්වේශ සිතා යි ද දැනි. සොත්තර සිත සොත්තර සිතා යි ද දැනි. අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතා යි ද දැනි. සමායගත සිත සමායගත සිතා යි ද දැනි. අසමායගත සිත අසමායගත සිතා යි ද දැනි. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතා යි ද දැනි. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතා යි ද දැනි.

82. මාණවය, යම්හේ කැරැගෙන හුළු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදරුවෙක් හෝ කරුණෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැච්චනෙක් හෝ පතන් දිය බදුනෙක් හෝ සිය මූලිකපභවන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදි දෙය් ඇති තැන් සඳහන් තැනා යි දත්තේ ද, එ නිසඳන් නැති තැන දෙය් තැනා යි දත්තේ ද - මාණවය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමායගත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, පරිසිත් දත්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැගුරු කෙරෙයි. හේ අත් සතුන්ගේ, අත් ප්‍රඥාන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනි. සරහ සිත සරහ සිතා යි ද දැනි. විතරහ සිත විතරහ සිතා යි ද දැනි. සආලෝක සිත සආලෝක සිතා යි ද දැනි. විතආලෝක සිත විතආලෝක සිතා යි ද දැනි. සමොහ සිත සමොහ සිතා යි ද දැනි, විතමොහ සිත විතමොහ සිතා යි ද දැනි. සංකප්පිත සිත සංකප්පිත සිතා යි ද දැනි. විකප්පිත සිත විකප්පිත සිතා යි ද දැනි. මහද්වේශ සිත මහද්වේශ සිතා යි ද ... අමහද්වේශ සිත අමහද්වේශ සිතා යි ද ... සොත්තර සිත සොත්තර සිතා යි ද... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතා යි ද ... සමායගත සිත සමායගත සිතා යි ද... අසමායගත සිත අසමායගත සිතා යි ද ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතා යි ද... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතා යි ද දැනි.

83. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමානිතෙ විතෙත පරිසුද්ධං - භෙ - අපි-
මුත්තං වා විත්තං අපිමුත්තං විත්තනති පජානාති, ඉදමපි'ය්‍ය හොති
පඤ්ඤාය.

84. සො එවං සමානිතෙ විතෙත පරිසුද්ධං පරියොදානෙ අනභිගණේ
විගතාපකක්ඛිලෙසෙ මුදුලුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජයානෙත පුබ්බ-
නිවාසානුස්සාධිඤ්ඤාණං විත්තං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙ-
කපිතිතං පුබ්බනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපිදං එකමපි ජාතිං දො'පි
ජාතියො තිසෙය්‍යො'පි ජාතියො වතෙය්‍යො'පි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො දස'පි
ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතානුරිසමපි ජාතියො
ජාතිසතමපි ජාතිසතසමපි ජාතිසතසතසමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපො
අනෙකෙ'පි විවට්ටකපො අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපො 'අමුත්තාසිං එවං-
නාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤා එවමානායො එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදී
එවමාසුපරිසරෙතා. සො තතො වුතො අමුත්ත උපපාදිං. තත්තාපාසිං එවං-
නාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤා එවමානායො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදී
එවමාසුපරිසරෙතා. සො තතො වුතො ඉබ්බපරෙතා'ති. ඉති සාකාරං
සථරෙද්දසං අනෙකපිතිතං පුබ්බනිවාසං අනුස්සරති.

85. සෙය්‍යපාපි මාණව පුරිමො සකමො ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡන්ත
තමො'පි ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡන්ත. සො තමො ගාමො සකඤ්ඤාච
ගාමං පච්චාගච්ඡන්ත, තස්ස එවමස්ස: 'අතං බො සකමො ගාමො අමු-
ගාමං අගච්ඡිං. තත්ත එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං අහාසිං එවං තුණ්හි
අගහාසිං. තමොපි ගාමො අමු ගාමං අගච්ඡිං. තත්තාපි එවං අට්ඨාසිං එවං
නිසීදිං එවං අහාසිං එවං තුණ්හි අගහාසිං. සො'වති තමො ගාමො
සකඤ්ඤාච ගාමං පච්චාගතො'ති. එවමෙව භො මාණව භික්ඛු එවං
සමානිතෙ විතෙත පරිසුද්ධං පරියොදානෙ අනභිගණේ විගතාපකක්ඛිලෙසෙ
මුදුලුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජයානෙත පුබ්බනිවාසානුස්සාධිඤ්ඤාණං
විත්තං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකපිතිතං පුබ්බනිවාසං
අනුස්සරති, සෙය්‍යපිදං එකමපි ජාතිං දො'පි ජාතියො තිසෙය්‍යො'පි ජාතියො
වතෙය්‍යො'පි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො
තිංසමපි ජාතියො වතානුරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො ජාතිසතමපි
ජාතිසතසමපි ජාතිසතසතසමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපො අනෙකෙ'පි
විවට්ටකපො අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපො 'අමුත්තාසිං එවංගොතො
එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤා එවමානායො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨංචෙදී
එවමාසුපරිසරෙතා -

83. මාණවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතා සි දනි යන යමක් ඇද්ද, මෙක් ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

84. හෙ තෙමේ මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් තැනි වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පුළුල්-නිව්‍යානානුසාරිණි ඥානය (=පෙර වුසු කඳු පිළිවෙල දක්නා නුබණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිස්සක් ද ජාති සතළියක් ද ජාති පනහක් ද ජාති සියක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ විවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ සංවර්ධිත විවර්ධිත කල්ප ද, “අසෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙම් වීම. මේ ගොත් ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු ආකාර ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු සුව දුක් විඳින්නෙම් වීම. මේ බඳු (මේතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙම් වීම. ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙම් වීම. මේ ගොත් ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු ආකාර ඇතියෙම් වීම. මේ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙම් වීම. මේතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම් වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි මෙසේ අනෙකවිඩ වූ පෙරු වුසු කඳුපිළිවෙල සිති කෙරෙයි. මෙසේ වණ්ණාදි වශයෙන් ආකාර සහිත වූ නම්ගොත් විසින් උද්දය සහිත වූ බහුවිධ වූ පුළුල්නිව්‍යාන සිති කෙරෙයි.

85. මාණවය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් සිය ගමන් අත් ගම්කට යන්නේ ද, ඒ ගමනක් අත් ගම්කට යන්නේ ද, (තැවත) හේ එ ගමන් සිය ගම්ව ම වටාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි සිය ගමන් අසෝ ගම්ව ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ ගමනක් අසෝ ගම්ව ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ මම ඒ ගමන් සිය ගම්ව ම පෙරලා ආයෙම් වෙමි”යි ඔහුට මේ බඳු සිතෙක් වන්නේ ද - මාණවය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි, පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පෙරු වුසු කඳු පිළිවෙල සිති කරන නුවණ පිණිස සිත මොනො-වට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි හේ ‘අසෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙම් වීම, මේ බඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම, මේ බඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම, මේ බඳු ආකාර ඇතියෙම් වීම, මේ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙම් වීම, මේ බඳු ආයුසීමා ඇතියෙම් වීම, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙම්, මේ ගොත් ඇතියෙම්, මේ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙම්, මේ බඳු ආකාර ඇතියෙම්, මේ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙම් වීම, මේතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම. -

සො: තයො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාතිං එවන්තාමො එවංගොතො: එවංචිගණ්ණො එවමානාණො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංචේදි එවමාසුපරිසරොතො: සො තයො වුතො ඉබ්බපපත්තො'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදුසං අනෙකවිතිතං ප්‍රඥෙතීවාසං අනුසාරති.

86. යමපි මාණව භික්‍ෂු එවං සමාසින්න විෂයත පරිසුද්ධි-උප-අනෙකවිතිතං ප්‍රඥෙතීවාසං අනුසාරති, ඉදම්පි'යං ගොති පඤ්ඤාය.

87. සො එවං සමාසින්න විෂයත පරිසුද්ධි පරිසොදුතෙ අනභිගණ්ණ විගහුපක්‍ෂකිලෙසෙ මුද්දානෙ කම්මතියෙ ඕතෙ ආනෙඤ්ජානෙතා සත්තානං වුත්ථපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනිභරති අභිනින්නාමේති. සො දිඤ්ඛිත චක්ඛුතා විසුද්ධාන අතික්‍ෂකන්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පඤ්ඤානෙ සුචිගණ්ණ දුඛගණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති: 'ඉමෙ චිත ගොතො: සත්තා කාය-දුච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා චච්චිච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා මිනොදුච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ජාදිට්ඨිකා මිච්ජාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විතිපාතං. තිරිසං උපපන්නා. ඉමෙ චා පත නොතෙතා සත්තා කායසුචරිතෙත සම්මන්තාගතා චච්චිච්චරිතෙත සම්මන්තාගතා මිනොසුචරිතෙත සම්මන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණො සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිඤ්ඛිත චක්ඛුතා විසුද්ධාන අතික්‍ෂක-න්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පඤ්ඤානෙ සුචිගණ්ණ දුඛගණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

88. සෙය්‍යථාපි මාණව මජ්ඣෙක සිංඝාවතෙ පාසංඝෙ. තත්ච චක්ඛුමා පුරිභො ඕතො පසෙය්‍යස් මනුස්සො ගෙහං පටිසංතො'පි රජියා වීතීසඤ්ජ-රතො'පි මජ්ඣෙක සිංඝාවතෙ තිසින්නො'පි, තස්ස එවමස්ස: එතෙ මනුස්සා ගෙහං පටිසන්ති. එතෙ තික්ඛමන්ති. එතෙ රජියා වීතීසඤ්ජරන්ති. එතෙ මජ්ඣෙක සිංඝාවතෙ තිසින්නා'ති.

ඒ මේ එයින් සැම මෙහි උපතිමි'යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිහක් ද, ජාති සතළියක් ද, ජාති පනහක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුචයක් ද, බොහෝ සංචාරී කල්ප ද, බොහෝ විවරී කල්ප ද, බොහෝ සංචාරී විවරී කල්ප ද යි මෙසේ අනෙකවිඩ වූ පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මේ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දේය සහිත වූ පෙරු වුසු නොසෙක් වැදුරුම් කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

86. මාණවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි ... අනෙකවිඩ වූ පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි යන සමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

87. හේ මෙසේ සිත සමාසිත කල්හි, පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ චූෂ්ණ උපපත්ති දක්නා ක්‍රමණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දඬුනොපවාරය ඉක්මැ දක්කා හැකි දිවැසින්, 'අහෝ! මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුශ්චිතයෙන් සමන්විතය, වාග්දුශ්චිතයෙන් සමන්විතය, මනෝදුශ්චිතයෙන් සමන්විතය. ආරෝපවාද කළහ, මිහදිවු වයසෙන් ගත් මිට්ඨාච්ඡාද ඇතියහ. ඒ මොහු කර්ම කය බිඳීමෙන්, මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුභිකම් කෙතුවෙයන් හටගත් ගතිය වූ, (කම්සව තමන් පරවය බැවින්) තමනට අවය වැ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්තාහ. මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුචරිතයෙන් සමන්විතය, වාග්සුචරිතයෙන් සමන්විතය, මනෝසුචරිතයෙන් සමන්විතය, ආරෝපවාද උපවාද නො කළහ, සම්මදිවු ගත්තාහ, සම්මදිවු වයසෙන් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාහ. ඒ මොහු කායින් මරණින් මතු යොගන වූ ගති ඇති සංඝ්‍රොවට වත්තාහ යි මරණ-සත්ත වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තා වූ ද, සිත වූ ද, උගස් වූ ද, මනා පැනා සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැනා සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කම්ස වූ පරිදි ඒ ඒ ගවයට ගියා වූ ද සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ මාත්‍රසක විශේෂ ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් ගිත ප්‍රණීත, සුවණී දුච්ඡා, සුගත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කම්ස වූ පරිදි ඒ ඒ ගවය කර එළාබැසි පිරි සත්ත්වයන් දකී.

88. මාණවය, යම්කෙසේ සතර මං ගන්දිසෙක මහල් සහිත ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිටිසෙක-වුහුන් ගෙන් කික්මෙකවුහුන් විචිතෙහි ඇත මැන යන එතවුහුන්, සිවුමංගන්දිය මැද හුන්තවුහුන් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට "මේ මිනිස්සු ගෙට පිටිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු විදිසෙහි ඇත මැන යෙන්, මොහු සිවුමංගන්දිය මැද උන්නෝ වෙත් යැ" යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද-

89. එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරි-
 තොද්ධො අනඛිතණේ විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ
 ආතෙඤ්ඤප්පතෙත සත්තානං වුත්ථපටාසඤ්ඤාය චිත්තං අභිනිහරති
 අභිනිත්තාමෙති. සො දිඤ්ඛන චක්ඛුතා විසුද්ධොති අතික්කන්තමාත්‍ර-
 සකෙත සතෙත පසාති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණිතෙ
 සුචණ්ණේ දුඛණ්ණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.
 ඉමේ චත භොතෙතා සත්තා ඤායදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා වච්චවරිතෙත
 සමිත්තාගතා මිතොදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඕච්ඡ-
 දිට්ඨිකා ඕච්ඡදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙදා පරම්මරණො අපායං
 දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා. ඉමේ චා පන භොතෙතා සත්තා
 ඤායදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා වච්චවරිතෙත සමිත්තාගතා මනොසුච්චරිතෙත
 සමිත්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා.
 තෙ කායස්ස හෙදා පරම්මරණා සුගතීං සග්ගා ලොකං උපපන්නා'ති.
 ඉති දිඤ්ඛන චක්ඛුතා විසුද්ධොති අතික්කන්තමාත්‍රසකෙත සතෙත
 පසාති චම්මානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණිතෙ සුචණ්ණේ දුඛණ්ණේ
 සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

90. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො -පෙ- සුගතෙ
 දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති, ඉද්ධි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය

91. ණො එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිතොද්ධො අනඛිතණේ
 විගතූපක්කිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආතෙඤ්ඤප්පතෙත ආසවානං
 ඛයඤ්ඤාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛස්ස
 යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං
 දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති
 යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසව-
 සමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධො'ති යථාභූතං
 පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති. කස්ස
 එවං ජාතතො එවං පසාතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. ගවාසවාපි
 චිත්තං විමුච්චති. අපිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති
 ඤ්ඤාය හොති. ඩිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං
 ඉත්තකායාති පජානාති.

89. මාණවය, එ පරිදි ම එ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි පරිසිදු කල්හි දිප්තිමත් කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි උපකෙලය පහ වූ කල්හි මාදු කල්හි කම්කම කල්හි සරිත කල්හි නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ චූෂි උත්තරානි දක්නා ක්‍රමය ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙය, නැගුරු කෙරෙය. හේ මානුෂක විෂයය ඉක්ම පිරිසිදු වූ දිවැසින් "අහෝ මේ හවත් සත්ත්තු කායදුඛවිතයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුඛවිතයෙන් සමන්විතයහ, මනොදුඛවිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යයනට උපවාද කළහ, මිසදිවුචහ, මිසදිවු වශයෙන් ගත් වුත ඇතියහ. ඒ මොහු කා බුත් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂට කම්යෙන් උපත් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වැ වැටෙන තැන වූ නිරයට වත්හ. එහෙත් මේ හවත් සත්ත්වයෝ වූ කලි කායසුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනාසුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යයනට උපවාද නො කළහ. සම්දිවු ගත්හ, සම්දිවු විසින් ගත් ශිලාදිය ඇත්හ. මොහු කබුත් මරණින් මතු යොහන ගති ඇති සහ ලොවට වන්නාහ"යි මෙසේ මරණාසන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තාවූ ද, පහත්වූ ද, උසස්වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නො මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කම්ය වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂයය ඉක්ම පැවැති දිවැසින්, ගිත ප්‍රණීත, සුවණ් දුර්ණ සුගත දුර්ත සත්ත්වයන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹූ සිටි සත්ත්වයන් දකී.

90. මාණවය, මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි පිරිසිදු කල්හි... සුගත දුර්ගත වූ කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹූ සිටි සතුන් දකී යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

91. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වැ දිප්ති වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මාදු වැ කම්කම වැ සරිත වැ නිශ්චල බවට පැමිණූ සිටි කල්හි, ආසුචයන්ගේ ක්‍ෂයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි. මොනොවට නැගුරු ද කෙරෙයි. (එසේ වූ) හෙ තෙමේ 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී, 'මේ දුක් ඉපැද්මට කාරණයැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. 'මේ දුක් වැනැස්මැ'යි (නිවනැ'යි) ඇති සැටියෙන් දනී. 'මේ දුක් වැනැස්මට යන පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. 'මොහු ආසුචයෝ යැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. 'මේ ආසුචයන් ඉපැද්මට කරුණැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. 'මේ ආසුචනිරෝධයැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. 'මේ ආසුචනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපත්ති යැ'යි ඇති සැටියෙන් දනී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. (ඔහු) සිත අවිද්‍යාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. (එසේ සිත) මිදුණු කල්හි 'මා සිත ආසුච කෙරෙන් මිදුණේ යැ'යි (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ) ඥානය වේ. හවේත්පත්තිය සමිණ විය (හෙවත් නැවත හවයෙහි නොඋපදවනා ස්වභාවයට පැමිණියෙමි), 'මග බඹසර වැස නිමැවිණි. (සිවු සස්ගි සතර මගින් කළ යුතු සොළොස් වැදෑරුම්) කිස කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (මේ කෙලෙසක්ෂයය පිණිස) යළි දු කටයුතු දයෙක් නැතැ'යි හේ දනී.

සෙය්‍යථාපි මාණව පබ්බතසංඛිධපෙ උදකරහදො අවෙණා විපසනෙනා අනාවලො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො තිරෙ ධිතො පසෙසය්‍ය සිප්පිසමුක්ඛපි සකබ්බකය්ලම්ඵ මච්ඡගුඛමපි චරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි, තස්ස එවමස්ස අයං ඛො උදකරහදො අවෙණා විපසනෙනා අනාවලො. තත්ත්වම සිප්පිසමුක්ඛාපි සකබ්බකය්ලාපි මච්ඡගුඛොපි චරන්තිපි තිට්ඨන්තිපිති, එවමෙව ඛො මාණව තික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගතපක්කිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ධිතෙ ආනෙය්‍යත්තතෙත ආසවානං ඛයඤාණාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිතනාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛ නිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති, ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරොධොති යථාභූතං පජානාති, අයං ආසවනිරොධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං පජානාති.

92. තස්ස එවං ජාතතො එවං පසසතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. විමුක්තස්මිං විමුක්තමිති ඤාණං භොති. ඛිණ්ණ ජාති, වුට්ඨිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති. යමපි මාණව තික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ -පෙ- කතං කරණියං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති. ඉදම්පි සස භොති පඤ්ඤාය.

93. අයං ඛො මාණව සො අරියො පඤ්ඤාකම්මෙය්‍යා යසස සො භගවා චණ්ණවාදී අභොසි, යත්ථ ච ඉමං ජනතං සමාදපෙසි තිවෙසෙසි පතිට්ඨාපෙසි. තත්ථී චෙවෙත්ථ උත්තරිං කරණියන්ති.

94. අච්ඡරියං භො ආනන්ද, අබ්භූතං භො ආනන්ද, සො වායං භො ආනන්ද අරියො පඤ්ඤාකම්මෙය්‍යා පරිසුද්ධෙණං. එවංමපරිසුද්ධෙණංඤාභං භො ආනන්ද අරියං පඤ්ඤාකම්මෙය්‍යං ඉතො ඛග්ගිඤා අපඤ්ඤාසු සමණ්ඩ්‍රාහමණෙසු න සමනුපසාමි. නුත්ථී චෙත්ථ උත්තරිං කරණියන්ති. අභික්කන්තං භො ආනන්ද, අභික්කන්තං භො ආනන්ද, සෙය්‍යථාපි භො ආනන්ද, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලාසස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අත්ථකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනෙතා රූපානි දක්ඛිත්තිති, එවමෙව ඛො භොතා ආනන්දෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාභං භො ආනන්ද, භගවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මස්සුපි හික්ඛුසඛිසඤ්ච. උපාසකං මං භවං ආනන්දො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

සුභසුත්තං නිට්ඨිතං දසමං.

මාණවය, යම්සේ කඳු මුදුනෙකැ වූ, පහන් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, නොකැලැබුණු (-බොර නො වූ) දිය විලෙක්වන්නේ ද, එහි ඉවුරෙහි ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එහි තුළා හැසිරෙන්නා වූත් සිටුනා වූත් සිප්පිබෙල්ලනුත් සක්බෙල්ලනුත් කැටකැබිලිතිත් මත්සාසමූහයාත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට "මේ දියවිල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නො කැලැබුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිහුත් සක්බෙල්ලෝත් කැට කැබිලිතිත් මත්සාසමූහයෝත් හැසිරෙන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති"යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වැ දීප්තිමත් වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මෘදු වැ කම්තාය වැ සරිත වැ නියවලතාවට පැමිණි කල්හි, ආසුච්ඡායඥානය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. නැඹුරු කෙරෙයි. හේ 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී, 'මේ දුකට කරුණැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී. 'මේ දුක් වැනැස්මැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී. 'මේ දුක් වැනැස්මට යන පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී. 'මොහු ආසුච්ඡායහ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුච්ඡායය යැ (ආසුච්ඡාය ඉපැදීමට කරුණැ)යි ඇති සැටියෙන් දැනී. 'මේ ආසුච්චිතරොධයැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී. 'මේ ආසුච්චිතරොධයට පැමිණෙන පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දැනී.

92. මෙසේ දත්තා මෙසේ දත්තා ඔහුගේ සිත කාමාසුච්ඡාය කෙරන් ද මිදේ, භවාසුච්ඡාය කෙරන් ද මිදේ, අවිද්‍යාවසුච්ඡාය කෙරන් ද මිදේ. මිදුණු කල්හි 'මිදුණේ යැ'යි දැනීම වේ. "භවොත්පත්තිය ක්ෂණ විය. මාර්ග්‍යභවට්ඨය වැස නිමවන ලද්දේ ය, (සිවු සස්සි සිවු මහින) කළයුතු (සොළොස් වැදෑරුම්) කාත්‍යය කොටැ නිමැවිණ. මේ රහත්බව පිණිස (-මේ කෙලයකසය පිණිස) කළ යුතු අත් කිසිත් නැතැ'යි හේ දැනී. මාණවය, මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි ශුද්ධ වූ කල්හි... කළ යුතු දැ කොට නිමැවිණ. මෙය පිණිස තවත් කටයුතු දයෙක් නැතැ යි දැනී යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

93. මාණවය, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමෙක ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක් වූහු නම්, යමෙක මේ ජනතාව මොනොවට ගැන් වූ සේක් පිටිස්වූ සේක් වූහු නම්, මේ ඒ ප්‍රඥාසකත්වය යි. මෙහි ලා මෙයින් මත්තෙහි කටයුත්තෙක් නැත."

94. [ශ්‍රවණ] "භවත් අනඳ තෙරුනි, ධම් දෙශනාව අභිකාන්ත ය. භවත් අනඳ තෙරුනි, ධම් දෙශනාව අභිකාන්ත ය. භවත් අනඳ තෙරුනි, යම්සේ යැටිකුරු කොට තැබූ (මුහුණින් නැමූ) බඳුනක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දයක් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මුළු වූවකුට මඟ කියන්නේ හෝ වේ ද, 'ඇස් ඇතියන් රූප දකිනැ'යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන් ම භවත් අනඳ තෙරුන් විසින් මට නොයෙක් අයුරින් ධම්ය පවැසිණ. භවත් අනඳ තෙරුනි, ඒ මම් භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධම්ය ද හික්කුසංඝයා ද සරණ යෙමි. අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය උච්චස් හු කොට භවත් අනඳ තෙරණුවෝ මා සලකත් වා."

දසවනු ශ්‍රවණසූත්‍රය නිමිසේ ය.

කෙවඬයි සුත්තං.

1. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා නාළඤ්ඤායං විහරති පාචාරිකම්බවතො. අප්ථො කෙවඬෙය්ඤා ගහපතිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනෙතො ඛො කෙවඬෙය්ඤා ගහපතිපුත්තො භගවන්තං එතදචොච: 'අයං භතෙත නාළඤ්ඤා ඉද්ධා චෙව චීතා ව, ඛහුජාන ආකිණ්ණමනුසසා, භගවති අභිපාසනතා. සාධු භතෙත භගවා එකං හිකචුං සමාදිසතු යො උත්තරිමනුසසධම්මො ඉද්ධිපාචිහාරියං කරිසසති. එවායං නාළඤ්ඤා හියෙතාසොමත්තාය භගවති අභිපාසිදිසසති'ති.

2. එවං චුත්තො භගවා කෙවඬයිං ගහපතිපුත්තං එතදචොච: න ඛො අහං කෙවඬයි හිකචුතං එවං ධම්මං දෙසෙමි 'එප්ථ තුමෙහ හිකඛචෙ ගිහීනං ඔදාතවසනානං උත්තරිමනුසසධම්මො ඉද්ධිපාචිහාරියං කරොථා'ති.

3. දුතියමි ඛො කෙවඬෙය්ඤා ගහපතිපුත්තො භගවන්තං එතදචොච: නාහං භතෙත භගවන්තං ධංසෙමි. අපි ව එවං වදාමි: 'අයං භතෙත නාළඤ්ඤා ඉද්ධා චෙව චීතා ව, ඛහුජාන ආකිණ්ණමනුසසා, භගවති අභිපාසනතා. සාධු භතෙත භගවා එකං හිකචුං සමාදිසතු යො උත්තරිමනුසසධම්මො ඉද්ධිපාචිහාරියං කරිසසති. එවායං නාළඤ්ඤා හියෙතාසොමත්තාය භගවති අභිපාසිදිසසති'ති. දුතියමි ඛො භගවා කෙවඬයිං ගහපතිපුත්තං එතදචොච: න ඛො අහං කෙවඬයි හිකචුතං එවං ධම්මං දෙසෙමි 'එප්ථ තුමෙහ හිකඛචෙ ගිහීනං ඔදාතවසනානං උත්තරිමනුසසධම්මො ඉද්ධිපාචිහාරියං කරොථා'ති.

4. තතියමි ඛො කෙවඬෙය්ඤා ගහපතිපුත්තො භගවන්තං එතදචොච: නාහං භතෙත භගවන්තං ධංසෙමි. අපි ව එවං වදාමි: 'අයං භතෙත නාළඤ්ඤා ඉද්ධා චෙව චීතා ව, ඛහුජාන ආකිණ්ණමනුසසා, භගවති අභිපාසනතා. සාධු භතෙත භගවා එකං හිකචුං සමාදිසතු යො උත්තරිමනුසසධම්මො ඉද්ධිපාචිහාරියං කරිසසති. එවායං නාළඤ්ඤා හියෙතාසොමත්තාය භගවති අභිපාසිදිසසති'ති.

කෙවඩඩ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නුවරට නොදුරු නොළං කන්හි වූ පාරිච්ඡාද අභිවේනෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි කෙවඩඩ නම් ගැහැවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාදර ව වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ම කෙවඩඩ ගැහැවිපුත් තෙම "වහන්ස, මේ නාලන්දා නගරය සමෘද්ධ ය, සථිත ය (තත් වැදැරුම් භාණ්ඩයෙන් පිරුණේ ය), බොහෝ ජනයා ඇත්තේ ය, ගැවැසුණු මිනිසුන් ඇත්තේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුණේ ය. වහන්ස, යාවඤා කරමි, යමෙක් උතුරුමිනිස්දහමින් ඉදුපෙළහර කරන්නේ නම්, එසේ වූ එක් මහණකුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අණ කරන සේක් වා. මෙසේ මේ නාලන්දාව වඩාලාත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පහදින්නේ යැ"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය.

2. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙවඩඩ ගැහැවිපුතු බණවා, "කෙවඩඩය, 'මහනෙති, තෙපි (මෙසේ) එවූ. සුදුවත් හදින ගිහිනට උතුරුමිනිස්දහමින් පෙළහර කරවු' යැ යි මහණුනට මෙසේ දහම් නො දෙනම්"යි විදාළ සේක.

3. දෙවෙනි වර ද කෙවඩඩ ගැහැවිපුත් තෙම "වහන්ස, මේ නාලන්දා නගරය සමෘද්ධ ය, සථිත ය. බොහෝ ජනයා ඇත්තේ ය. මිනිසුන්ගේ ගැවැසුණේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුණේ ය. වහන්ස, යාවඤා කරමි, යමෙක් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන්නේ නම්, එසේ වූ එක් මහණකුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පහදින්නේ යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. දෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙවඩඩ ගැහැවිපුතට, "කෙවඩඩය, 'මහනෙති, තෙපි (මෙසේ) එවූ. සුදුවත් හදනා ගිහිනට උතුරුමිනිස් දහමින් පෙළහර කරවු'යි මහණුනට මෙසේ දහම් නො දෙනම්"යි විදාළ සේක.

4. තෙවෙනි වර ද කෙවඩඩ ගැහැවිපුත්, වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ගුණ නසා) පහත හෙළනුයෙමි නො වෙමි. වැලි දු මේ නාලන්දා නුවර සමෘද්ධ ය, සථිත ය. බොහෝ ජනයා ඇත්තේ ය. මිනිසුන්ගේ ගැවැසුණේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුණේ ය. වහන්ස, යාවඤා කරමි, යමෙක් උතුරුමිනිස්දහමින් ඉදුපෙළහර කරන්නේ නම්, එසේ වූ එක් මහණකුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අණ කරන සේක් වා. මෙසේ මේ නාලන්දාව වඩාලාත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පහදින්නේ යැ යි සිතා ම මෙසේ කියමි"යි මේ වචන කී ය.

5. තිණි බෝ ඉමානි කෙවඩ්ඪ පාරිභාරියානි මයා සයං අභික්ඛන්දා සච්ඡිකන්තා පච්චේතානි. කතමානි තිණි ? ඉද්ධිපාරිභාරියං ආදෙසනාපාරිභාරියං. අනුසාසනිපාරිභාරියනි. කතමක්ඛ ඉද්ධිපාරිභාරියං? ඉධ කෙවඩ්ඪ හික්ඛු අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොති: එකො'පි හුන්වා බහුධා භොති. බහුධා පි හුන්වා එකො භොති. ආචිභාවං තිරොභාවං, තිරොකුඩ්ඪං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යරාපි ආකාසෙ. පඨවියාපි උමුච්ඡතිමුච්ඡං කරොති සෙය්‍යරාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යරාපි පඨවියං. ආකාසෙ'පි පලලබ්භිත කමිති සෙය්‍යරාපි පකඨි සකුණො. ඉමෙ'පි චන්දිමස්සරියෙ එවංමහිද්ධිකෙ එවංමහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසති පරිමජ්ජති. යාව චුභමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතති.

6. තමෙතං අක්ඛන්දතරො සද්ධො පසනෙතා පසාති තං හික්ඛුං අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොතො: එකමිපි හුන්වා බහුධා භොතො, බහුධාපි හුන්වා එකං භොතො, ආචිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඩ්ඪං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමාන ගච්ඡන්තං සෙය්‍යරාපි ආකාසෙ, පඨවියාපි උමුච්ඡතිමුච්ඡං කරොතො සෙය්‍යරාපි උදකෙ, උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡන්තං සෙය්‍යරාපි පඨවියං, ආකාසෙ'පි පලලබ්භිත කමිතො සෙය්‍යරාපි පකඨිසකුණො, ඉමෙ'පි චන්දිමස්සරියෙ එවංමහිද්ධිකෙ එවංමහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසන්තං පරිමජ්ජන්තං, යාව චුභමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතන්තං.

7. තමෙතං සො සද්ධො පසනෙතා අක්ඛන්දතරසස අසසද්ධසස අපසනන්තසස අරොවෙති: අච්ඡරියං වත භො අබ්බතං වත භො සමණස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා. අමාහං හික්ඛුං අඥං අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොතො: එකමිපි හුන්වා බහුධා භොතො, බහුධාපි හුන්වා එකමිපි භොතො -පෙ- යාව චුභමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතන්තති. තමෙතං සො අසසද්ධො අපසනෙතා තං සද්ධං පසන්තං එවං වදෙය්‍යා: අපී බෝ භො ගන්ධාරී නාම විජ්ජා. තාය සො හික්ඛු අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොති: එකො'පි හුන්වා බහුධා භොති -පෙ- යාව චුභමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතති. තං කිංමක්ඛන්දති කෙවඩ්ඪ? අපි තු සො අසසද්ධො අපසනෙතා තං සද්ධං පසන්තං එවං වදෙය්‍යා: "ති. "වදෙය්‍ය හතෙත"ති. "ඉමං බෝ අහං කෙවඩ්ඪ ඉද්ධිපාරිභාරියෙ ආදීනවං සමසසමානො ඉද්ධිපාරිභාරියෙන අධිවියාමි හරායාමි ජිගුච්ඡාමි.

5. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේකා) “කෙවලාභිම, මා විසින් ම වෙසෙසින් දූත පසක් කොට දෙසන ලද මේ පාතිහාසි තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද? යත්: සෘද්ධිප්‍රාතිහාසිය, ආදේශනාප්‍රාතිහාසිය, අනුශාසනාප්‍රාතිහාසිය යන තුන ය. කෙවලාභිම, සෘද්ධිප්‍රාතිහාසිය කවර ය? කෙවලාභිම, මෙහි මහණ පියෙවියෙන් එකෙක් වැ ම සිටැ බොහෝ පරිදි වෙයි. එසේ බොහෝ වැ සිටැ යළි දු එකෙක් වෙයි. පැනෙන බවට යෙයි. නොපැනෙන බවට ද යෙයි. බිත්තියෙන් පිටතට ද පවුරෙන් පිටතට ද පව්වෙන් පිටතට ද අහසෙහි මෙන් නොගැටෙනුයේ විනිවිද යෙයි. පොළොවෙහි ද දියෙහි මෙන් ගිලීම මතු වීම කෙරෙයි. පොළොවෙහි සේ නොබිඳෙන දියෙහි (දිය නොබිඳ) යෙයි. අහසෙහි ද පියාපත් ඇති ලිහිණියකු මෙන් පලඟිත් යෙයි. මේසා මහ ඉදුමත් මේසා මහ තෙදවත් සඳ හිරු දෙදෙනාපවා අත්ලෙන් සපඪ කෙරෙයි, පිරිමදයි. බඹලොව දක්වා ද කයින් වශය පවත්වයි. නොයෙක් වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධ පසක් කෙරෙයි.

6. සෘද්ධිප්‍රාති පැහැදුණු එක්තරා පුරුෂයෙක්, පියෙවියෙන් එකකු ව සිට බොහෝ පරිදි වන, බොහෝ පරිදි වැ යළි දු එකකු වන, පැනෙන බවට නොපැනෙන බවට යන, අහසෙහි මෙන් බිත්තියෙන් පිටතට ද පවුරෙන් පිටතට ද නොගැටෙමින් විනිවිද යන, පොළොවෙහි ද දියෙහි මෙන් ගිලීම මතු වීම කරන, පොළොවෙහි සේ නොබිඳෙන දියෙහි යන, අහසෙහි ද පියාපත් ඇති ලිහිණියකු මෙන් පලඟිත් යන, මේසා මහ ඉදුමත් මේසා මහතෙදවත් සඳහිරු දෙදෙනා අත ගාන, පිරිමදින, බඹලොව දක්වා ද කයින් වශය පවත්වන, මෙසේ නොයෙක් වැදෑරුම් ඉදුකොටස් පසක් කරන එ මහණනු දකී.

7. ඒ සෘද්ධිප්‍රාති පහන් පුරුෂයා සෘද්ධි නැති නොපහන් පුරුෂයකුට ‘භවත, මේ මහණනුගේ මහඉදුමත්බව මහතෙදවත්බව අසිරිමත් ය, පුදුම ය. පියෙවියෙන් එකකු වැ සිට බොහෝ පරිදි වැ යළි එකකු වන... බඹලොව දක්වාත් කයින් වශය පවත්වන, මෙසේ නොයෙක් වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධ පසක් කරන අයෝ මහණනු මම් දිවිමි’යි කියයි. එ විට ඒ සෘද්ධි ඇති පහන් පුරුෂයාට ඒ සෘද්ධි නැති නොපහන් පුරුෂයා කෙරෙහි “භවත, භාණ්ඩාරී නම් විද්‍යාවක් ඇත. ඒ මහණ ඒ විද්‍යෙන් එකෙක් වැ සිට බොහෝ පරිදි වෙයි... බඹලොව තෙක් ද කයින් වශය පවත්වයි යන මෙසේ වූ නොයෙක් වැදෑරුම් සෘද්ධිවිධය පසක් කෙරේ යැ”යි කියන්නේ ය. කෙවලාභිම, ඒ කිමැ යි සිතති ද? ඒ සෘද්ධි නැති නොපහන් තැනැත්තෙක් ඒ සෘද්ධි ඇති පහන් තැනැත්තකුට මෙසේ කියන්නේ ද?” “එසේ කියන්නේ ය වහන්සැ” කෙවලාභිම යි. “කෙවලාභිම, මම ඉදුපෙළහරෙහි මේ දොස දක්නෙමි ඉදුපෙළහරින් පෙළුණකු බඳු වෙමි, ලස්සන වෙමි, එයට පිළිතුල් කෙරෙමි.

8. කෙවලය, ආදේශනාප්‍රාතිහාසිය කවර යැ? කෙවලය, මෙහි මහණ තෙම 'තා මනස මෙසේත් වෙයි, මෙබඳුත් වෙයි. තාගේ සිතීමත් මෙ බඳු වේ' යැ යි අත් සතුන්ගේ අත් පුඟුලන්ගේ සිත ද හෙළි කොට කියයි. වෛතසික (සිතා සොම්නස හෝ දොම්නස) ද හෙළි කොට කියයි. (තෙකබ්බම විතකකාදි) කල්පනා කළ දෑ ද, (සිත මෙ නම් අරමුණෙහි හැසිරේ යැ යි) සිත හැසිරෙන අරමුණ ද හෙළි කොට කියයි. 'තා මනස මෙසේත් වෙයි. තා මනස මෙබඳුත් වෙයි. තාගේ සිතත් මෙබඳු වේ' යැ යි මෙසේ අත් සතුන්ගේ අත් පුඟුලන්ගේ සිත ද හෙළි කොට කියන, වෛතසිකය ද හෙළි කොට කියන, සිත හැසිරීම ද හෙළි කොට කියන, ඒ මහණු සැදහැති පැහැදුණු එක්තරා පුඟුලක් දකී. ඒ සැදහැති පැහැදුණු පුඟුල් තෙම එක්තරා සැදහැ නැති නොපහත් පුඟුලකට 'පිත්ත, මහණ වහන්දෑගේ මහඉදුමත්බව මහතෙදුතිබව එකානනයෙන් අසිරිමත් ය. එකානනයෙන් පුදුම ය. 'තා මනස මෙසේත් වෙයි, තා මනස මෙබඳුත් වෙයි. තා සිත මෙබඳුත් වේ' යැ යි මෙසේ අසෝ මහණු අත් සතුන් අත් පුඟුලන් සිත ද හෙළි කොට කියන්නහු, වෛතසිකය ද හෙළි කොට කියන්නහු, කල්පනාව ද හෙළි කොට කියන්නහු, සිතා හැසිරීම ද හෙළි කොට කියන්නහු දිවිමි, යි සැළ කෙරෙයි. ඒ සැදහැති පැහැදුණු පුඟුලට ඒ සැදහැ නැති නො පැහැදුණු පුඟුල් තෙම 'හවත, මණිකා (විනාශය) නම් විද්‍යාවෙන් ඇත් ම ය. ඒ මහණ 'තා මනස මෙසේත් වෙයි, තා මනස මෙබඳුත් වෙයි. තා සිත මෙබඳුත් වේ' යැ යි මෙසේ ඒ විද්‍යායෙන් අත් සතුන්ගේ අත් පුඟුලන්ගේ සිත කියයි, වෛතසිකය ද කියයි, විතකීය ද කියයි, විතාවිචාරිකය ද කියා යැ යි මෙසේ කියන්නේ ය. ඒ කිමැ යි සිතයි ද? ඒ සැදහැ නැති නොපැහැදුණු කැනැත්තේ ඒ සැදහැති පහත් කැනැත්තකට මෙසේ කියන්නේ ද?" "කියන්නේ ය, වහන්සැ" යි (කෙවලය කී ය.) 'කෙවලය, මම ආදේශනාප්‍රාතිහාසියාගේ මේ දොස දක්නෙමි, ආදේශනාප්‍රාතිහාසියෙන් පෙළුණකු බඳු වෙමි, ලජ්ජිත වෙමි, එයට පිළිතුල් කරමි.

9. කෙවලය, අනුශාසනාප්‍රාතිහාසිය කවර යැ? කෙවලය, මේ සස්නා මහණ තෙම 'මෙසේ කල්පනා කරවු, මෙසේ මෙනෙහි කරවු, මෙසේ නො මෙනෙහි කරවු, මෙය පහ කරවු, මෙය ලැබ වසවු' යි මෙසේ අනුශාසනා කරයි. කෙවලය, මේ අනුශාසනාප්‍රාතිහාසිය යැ යි කියනු ලැබේ.

10. කෙවලය, තව ද අනෙකක් කියමි. මෙහි අර්හත් වූ සමාන් සමබුද්ධ වූ විද්‍යාවරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලොකවිත් වූ නිරුත්තර පුරුෂදේශසාරවී වූ දෙවිමිනිස්තට ශාසනා වූ බුද්ධ වූ හඟවත් වූ තරුගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ මේ ලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත, සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට නුවණින් දන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, ඔවුනට අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක කොට, අර්ථ සහිත කොට, ව්‍යාප්ත සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපූර්ණ කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයෙන් සංගාහිත වූ) ශාසනබ්‍රහ්මචරීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

11. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුතො වා අඤ්ඤකරස්මිං වා කුලෙ පව්වාජාතො. සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංවිකබ්බි: 'සම්බ්බාදො සරාවාසො රජාපථො.'¹ අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා. නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුට්ඨං සංඛ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනුනුනාහං කෙසම්ඤ්ඤං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායානි ව්‍යථානි අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'න්ති. සො අපරෙත සම්මයෙන අප්පං වා භොගකබ්ඤ්ඤං පහාය මහන්තං වා භොගකබ්ඤ්ඤං පහාය අප්පං වා ඤාතිපට්ඨට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤාතිපට්ඨට්ටං පහාය කෙසම්ඤ්ඤං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායානි ව්‍යථානි අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, සො එවං පබ්බජිතො සමානො පාතිමොකඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසමපන්නො, අණුමතෙකසු වජ්ජෙසු භයදසස්සාවි, සමාදාය සිකබ්බි සිකබ්බාපදෙසු කායකමෙමන සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්ඣො සීලසමපන්නො ඉද්දියෙසු ගුහ්‍යදවාරො භොජනෙ මත්තඤ්ඤා සතිසම්පජ්ඤඤාන සමන්තාගතො සන්තුට්ඨො.

12. කථංඤ්ඤා කෙවඩ්ඪි ගිකඤ්ඤා සීලසමපන්නො භොති? ඉධ කෙවඩ්ඪි ගිකඤ්ඤා පාණ්ඩිපාතං පහාය පාණ්ඩිපාතා පටිච්චිතො භොති නිගිතදණ්ඩො නිගිතසඤ්ඤා ලජ්ඣ දයාපන්නො. සංඛ්ඛපාණ්ඩිකානුකම්පි විහරති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලස්මිං. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදාන පටිච්චිතො භොති දින්නාදාසි දින්නපාටිකඛ්ඛි අපේනෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලස්මිං. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී භොති ආරාචාරී' වීරතො මෙට්ඨනා ගාමධම්මො. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලස්මිං. මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිච්චිතො භොති සචච්චාදී සචචසඤ්ඤා ථෙතො' පච්චයිතො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලස්මිං. පිසුණං වාචං' පහාය පිසුණං වාචාය පටිච්චිතො භොති: ඉතො සුඤ්ඤා න අමුත්‍ර අකඛාතා ඉමෙසං භෙදාය. අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං භෙදාය. ඉති ගින්නානං වා සන්ධානා, සංගිතානං වා අනුපපදාතා' සම්ගගරාමො' සම්ගගරාමො සමග්ගනාදී සමග්ගකරණීං වාචං භාසිතා භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලස්මිං. එරුසං වාචං' පහාය එරුසාය වාචාය පටිච්චිතො භොති.

-
1. රජාපථො, කපරච්චි. 2. අනාචාරී, මර්සං. 3. ථෙතො, සාය.
4. පිසුණංවාචං, PTS 5. අපාදාය, PTS 6. සම්ගගරාමො, මර්සං
7. එරුසංවාචං, PTS

11. ගැහැටියෙක් හෝ ගැහැටිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙකු උපන්නෙක් හෝ ඒ ධර්මය අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තරාගත වූදුරුත්ත කෙරෙහි සැදුණු ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, 'ශිභිගෙයි විසීම සුමිඛාධයෙකි, රජස්පථයෙකි, පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභාවකාශය (එළි මහන) වැන්න. ශිභිගෙයි වසන්නාහු විසින් ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ගෙඩිබිඳිකයක් සේ කොටමේ බඹසර සරන්නට පහසු නොවේ. (එබැවින්) මම කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවක් හැඳ පෙරෙවැ, ශිභිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ නුවණින් සලකයි. හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවක් හැඳ පෙරෙවැ, ශිභිගෙන් පැවිදිබිමට වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොකඛසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් හා යුක්ත වූයේ. සවල්පමාත්‍ර වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද වූ කායවාක්කම්යේ සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආර්ථ ඇතියේ. සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසූ දොර ඇතියේ, බොජුන් හි පමණ දන්නේ, (සත් තත්ති) සිහියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි තුන්වැදෑරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ ගෙන හික්මෙයි.

12. මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද? යත්: කෙවිඛික්ඛය, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාත්තය හැර දමා, ප්‍රාණසාත්තයෙන් වෙසෙසින් වැළැක්කේ වෙයි. බහා කැබු දඬුමුගුරු ඇත්තේ (දඬුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා කැබු ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පව්ව පිළිකුල් කරන්නේ, මෙමත්‍රියට පැමිණියේ (මෙමත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ එක් ශීලයෙක් වේ. හේ අදක්කාදානය හැර ලා, නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. දුන් දය ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දය ම කැමැති වැ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු සිතින් යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ අභිරම්සර දුරු ලා බඹසර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ, එයින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත කළපා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ. ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ කේලාම් කීම දුරු ලා, කේලාම් කීමෙන් වැළැක්කේ වේ. මෙ කැනින් අසා මොවුන් (ඔවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතන්හි නොකියන සුලු වූයේ, එ කැනින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණුවන් ගළපන්නේ (සමග කරන්නේ)ද, එකට ගැළපුණුවන් (සමගියට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ රළු බිණුම් දුරු ලා, රළු බස් දෙඩුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි.

යා සා වාචා තෙළා කණ්ණසුඛා පෙමනියා¹ හදයඩ්ඟමා පොරි බහුජනකතා බහුජනමනාපා, තථාරූපිං² වාචං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'සස හොති සිලසම්මං, සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විතයවාදී. තිධානවතිනං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියනතවතිං අත්ථසක්ඛිතං, ඉදම්පි'සස හොති සිලසම්මං.

13. ඕජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. එකභතතිකො හොති රතතුපරතො පටිවිරතො විකාලභොජනා. නවවිතවාදීතවිසුකදසසනා පටිවිරතො හොති. මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනධාරිතා පටිවිරතො හොති. උච්චාසයතමහාසයනා පටිවිරතො හොති. ජාතරූපරජතපටිගහණා පටිවිරතො හොති. ආමකධක්ඛද්දපටිගහණා පටිවිරතො හොති. ආමකමංසපටිගහණා පටිවිරතො හොති. ඉසව්ඤ්චාරිකපටිගහණා පටිවිරතො හොති. දාසිදාසපටිගහණා පටිවිරතො හොති. අජෙළකපටිගහණා පටිවිරතො හොති. කුකකුටසුකරපටිගහණා පටිවිරතො හොති. හත්ථිගවාසසවාළවාපටිගහණා පටිවිරතො හොති. ඛේතතවස්ප්ඵපටිගහණා පටිවිරතො හොති. දුකෙයාපභිණගමනානුයොගා පටිවිරතො හොති. කයවිකකයා පටිවිරතො හොති. තුලාතුටකංසතුටමානතුටා පටිවිරතො හොති. උකෙකාටනවක්ඛිත තිකතිසාවියොගා පටිවිරතො හොති. ඡෙදනවධබන්ධනවිපරාමොස ආලොපසහසාකාර පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'සස හොති සිලසම්මං.

14. යථා වා පනෙතෙ භොතෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙයානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරූපං ඕජගාමභූතගාමසමාරම්භං අනුයුතා විහරන්ති, ඡෙයාපරිදො: මූලඕජං බන්ධඕජං එලුඕජං අගගඕජං ඕජඕජමෙව පක්ඛමං. ඉති වා ඉති එවරූපා ඕජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති ඉදම්පි'සස හොති සිලසම්මං.

නිදොස්, කන්කල, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතා වැදගත්තා, නොගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ බොල් හිස් දෙඩැවිලි හැඳලා, බොල් දෙඩැවිල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලායෙහි කරා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියනසුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, නව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බද්ධ වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

13. හේ බීජසමූහ (පැළ වන දෑ) ද, භූත සමූහ (පැළ වූණු දෑ) ද සිදීමෙන් බිදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ධ්‍රැ බොජුනෙන් වැළැක්කේ, එක් වේලේ වළඳන බස් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැළැක්කේ වෙයි. තටනු ගනු වයනු විසුළුදසුන් යන මෙයින් වැළැක්කේ වෙයි. ඇඟා අඩු තැන් පිටවීමට, ඇඟ සැරැසීමට කරුණු වන මල්ගදවිලෙවුන් දරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්ම උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැළැක්කේ වෙයි. රන් රැඳී ඔසු කහවණු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. දුසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. එළුවන් බැටෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හූරන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙළෙඹුන් ගෙරින් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ගිහියනට දූත මෙහෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන් ගෙට පණිවුඩ පණත් ගෙන යාමෙහි ද යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. වෙළෙඳ ගනුදෙනුයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. භොරතරාදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්, භොර මිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන ගිමියන් නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අනුන් ධවැව්වෙන්, අගනා දයට හුරු නො අගනා දයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී හැම කෙරුම්ක කම්වලින් ම වැළැක්කේ වෙයි. අත් පා ආදිය සිදීමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රැහැන් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැහැසිකම් කිරීමෙන් ද වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

14. යම්කෙසේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සෑදහායෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, මූලවීජ ද (හිඟුරු ආදී පැළ වන මුල් ද), සකකු වීජ ද (ත්‍රහ ආදී පැළවන කඳ ද), පරුවීජ ද (උක් උණ බට ආදී පැළ වන පුරුක් ද), අගුවීජ ද (ඉරිවේරිය ආදී පැළ වන දලු ද), පස් වනු වීජවීජ ද (වී ආදී පැළ වන ඇට ද) යන මේ කී වීජසමූහ ද (පැළ වන දෑ ද) භූතසමූහ ද (පැළ වූණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිඳුම් බිඳුම් කැළුම් යැ යි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණේ වෙසෙක් ද, හෙ කෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ වීජග්‍රාමභූතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

15. යථා වා පනෙනෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරුපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථිදං අනාසනනිධිං පානසනනිධිං වත්ථසනනිධිං යානසනනිධිං සයනසනනිධිං ගත්ථසනනිධිං ආමිසසනනිධිං, ඉති වා ඉති එවරුපා සාන්තිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සස භොති සිලසමිං.

16. යථා වා පනෙනෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථිදං නචිං ගිතං වාදිතං පෙක්ඛං අක්ඛානං පාණිසාරං වේරාලං කුම්භාද්දුතං සොහනකං වණ්ඨාලං වංසං ධොපනකං හත්ථියුද්ධං අක්ඛයුද්ධං මහිසයුද්ධං උසහයුද්ධං අජයුද්ධං මෙණ්ඩයුද්ධං කුක්කුටයුද්ධං වට්ටකයුද්ධං දණ්ඩයුද්ධං මුට්ඨියුද්ධං නිබ්බුද්ධං උයෙය්‍යාධිකං බලගං සෙනාබ්‍යුහං අණිකදස්සනං, ඉති වා ඉති එවරුපා විසුකදස්සනා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සස භොති සිලසමිං.

17. යථා වා පනෙනෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරුපං සුත්තපමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථිදං අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සට්ඨකං සලාකාහස්ථං අක්ඛං පඞ්ගවීරං වඩ්ඪකං මොක්ඛවිකං විඩ්ඪාලකං පතතාලහකං රථකං ධනුකං අක්ඛවිකං මනෙසිකං යථාවච්ඡං, ඉති වා ඉති එවරුපා සුත්තපමාදට්ඨානානුයොගා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සස භොති සිලසමිං.

18. යථා වා පනෙනෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤා තෙ එවරුපං උච්චාසයනමහාසයනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථිදං ආසාදිං පලලඞ්කං ගොතකං විත්තකං පටිකං පටලිකං කුලිකං වික්ඛිකං උග්ගලොමිං එක්කතලොමිං කට්ඨිසං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හස්ථස්ථරං අක්ඛස්ථරං රථස්ථරං අජිනපපවෙණීං කාදලිමිගපවරප චිත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උහතොලොගිතකුපධානං, ඉති වා ඉති එවරුපා උච්චාසයනමහාසයනා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'සස භොති සිලසමිං.

15. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණ බමුණු කෙනෙක් සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, කන දෑ රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන දෑ රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතැ කී දෑ හැර (තවත් කළ සහල් ඇ වුව මනා) පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම යන මේසේ වූ සන්නිධිකාරපරිභොගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ සන්නිධිකාර පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

16. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්, නටසමර්ජා (නථවත් සමූහයක් එක් වූ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණිසවර (අතින් ලොහොබර ගැසුම් හෝ අත්කළ ගැසුම්), වේකාල (දඩුමුවා කාළම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මළසිරුරු නැගිටුවීම), කුම්භවූන (සිවුරස් බෙර වැයුම්), ගෞහතක (රංගබේකරණය හෙවත් රඟමඩුල්ලෙහි දී දෙවතාවතට සොනානු වශයෙන් තානද්ධික ගායනය හෝ ප්‍රතිභානවිත්‍ර කිරීම), සණ දොවුන් කෙළිය (හෝ ආයෝග්‍යවිධාව), උණගස් මසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසර්ධාවනය (මළුවන්ගේ ඇට සෝදා සුවද කවා තබා නකත්සෙමහි ඊ වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මිසුපොර, ගොත්පොර, එළපොර, බැටෙළපොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, යුද පවත්නා කැත් දක්නට යාම, බළසෙන් ගණිනා කැත් දක්නට යාම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ විසුළු දස්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

17. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දුකෙළිය, මඩුළු පැනුම, සනතිකා ක්‍රීඩාව, දාදුකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්කෙළිය, ගුළකෙළිය, කොළනලා පිඹුම, කෙළිනඟුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙළිය, කොළනැළියෙන්වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අහසේ අතුරු ඇඳ ඒ කියැවීම), සිතු දය කීමේ ක්‍රීඩාව, විකාතංගානුකරණය (කනුන් කොරැත් යන ආදීන් සේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

18. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වළඳා, දික්සග්‍රහ සුටු ය, පළඟය, මහකොදුපලසය, වියමනෙන් විසිතුරු කළ එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එළලොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගතමල් යෙදූ එළලොම් ඇතිරිය, කිලිය (සුලුන් මෙත්තය) සිංහරාජාදී රූපවලින් විසිතුරු කළ එළලොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කසුකම් කළ පසතුරුණ, කොසෙයා හුයින් වියු ඇතිරිය, ඇතු පිට එළන ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇඳට සරිලන සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කළ මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දොර පාමුල රත්කන්වයින් තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු යහන යන මෙබඳු වූ උස්යහන් මහයහන් පරිහරණය කිරීමෙන් යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ උස්යහන් මහයහන් පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

19. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්‍යාභමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤාං තෙ එවරුපං මණ්ඩනවිභුසනධර්මානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථීදං උච්ඡාදනං පරිමද්දනං න්‍යාපනං සම්බාහනං ආදාසං අක්ඤ්ඤාං මාලාවිලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හස්ථබන්ධං සිංඛබන්ධං දණ්ඩකං නාමිකං බග්ගං ජ්‍යාං විත්‍රාපාහනං උණ්හිසං මණිං වාළුච්ඡතිං මදානානි වස්ථානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉති එවරුපා මණ්ඩනවිභුසනධර්මානානුයොගං පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'සස භොති සීලසම්මං.

20. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්‍යාභමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤාං තෙ එවරුපං තිරව්ණානකරං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථීදං රාජකරං වොරකරං මහාමත්තකරං සෙනාකරං හසකරං යුද්ධකරං අනන්තකරං පානකරං වස්ථකරං සයනකරං මාලාකරං ගන්ධකරං කදාඛිකරං යානකරං ගාමකරං තිගමකරං නගරකරං ජනපදකරං ඉප්ථිකරං පුරිසකරං [කුමාරකරං කුමාරිකරං] ඉරුකරං විසිබාකරං කුමහධ්මකරං සුබ්බපෙතකරං නානාත්තකරං ලොකකබ්බායිකං සමුද්දකබ්බායිකං ඉතිහවාහවකරං, ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ණානකරාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'සස භොති සීලසම්මං.

21. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්‍යාභමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤාං තෙ එවරුපං විග්ගාහිකකරං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථීදං න තං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසි, අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං තං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිසසසි? මිච්ඡාපටිපනෙතා තමමසි, අහමසම් සම්මාපටිපනෙතා. සංහිතං මෙ, අසංහිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණ්ණං තෙ විපරාවක්ඛං ආරොපිතො තෙ වාදො. නිග්ගහිතො තමමසි. වර වාදපාමොක්ඛාය. නිබ්බේදොහි වා සචෙ පහොසිති ඉති වා ඉතිඑවරුපාය විග්ගාහිකකරාය පටිවිරතො භොති ඉදම්පි'සස භොති සීලසම්මං.

22. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණ්‍යාභමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤාං තෙ එවරුපං දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යථීදං රක්ඛාදං රාජමහාමත්තානං ධ්මකියානං බ්‍රාහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං "ඉධ ගච්ඡ අමුත්තාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්ත ඉදං ආහරා"ති. ඉති වා ඉති එවරුපා දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගං පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'සස භොති සීලසම්මං.

19. යම්සේ වතාසි ඇතැම් හවත් මහණබඩුණෝ සැදහැසෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, සුවදසුණුසෙන් ඇඟ ඉළිම, අත්පාඇති මනා සටහන් ගත්වඩුවට තෙල් ගා මැසිම, සුවද දියෙන් නැවිම, උරගිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැළිම, කැඩටකින් මුහුණ බැලිම, අලංකාර වනයෙන් අසුන් ගැම, මල් පැලැදිම හා විලෙවුන් දැරිම, මුවසුණු මුව-විලෙවුන් දැරිම, ගණ්ණාගරණ දැරිම, හිසැ කුඩුමසිය බැඳිම, විසිතුරු සැරසටි දැරිම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරිම, කඩු දැරිම, විසිතුරු කුඩ දැරිම, විසිතුරු පාවහන් දැරිම, නලල්පට බැඳිම, සිළුමණ පැලැඳිම, විසිතුරු සෙසෙර වල්විදුනා දැරිම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳිම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරැමිමටත් ඇඟ සැරැසිමටත් කරුණු වන ද පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඩු ද පරිභෝග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලසෙක් වේ.

20. යම්සේ වතාසි ඇතැම් හවත් මහණබඩුණෝ සැදහැසෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, රාජකථා වේරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙත්තකථා හයකථා සුඛිකථා අභාරකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා යානකථා මාලාකථා ගකිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා කහරකථා ජනපදකථා ස්ත්‍රීකථා පුරුෂකථා කුමාරකථා කුමාරිකථා ශූරකථා විවිකථා කුමහසානකථා තානාතිකථා ලොකාබ්‍යාසිකා කථා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකථා ඉතිහාසවකථා යන මේ බඩු වූ තිරස්විත කථාවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අත්‍ය වූ හෝ මේ බඩු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලසෙක් වේ.

21. යම්සේ වතාසි ඇතැම් හවත් මහණබඩුණෝ සැදහැසෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, “තෝ මේ දහම් විනය නො දනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. මේ දහම් විනය කීමැ යි තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්නෙයි. මම මැනවින් පිළිපත්නෙමි වෙමි. මා බය කරුණු සහිත ය. තා බය කරුණු රහිත ය. තෝ පළමුසෙන් කියැ සුත්ත පසු වැ කියෙයි ය. පසු වැ කියැ සුත්ත පළමුසෙන් කියෙයි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළි ගියේ ය. මා විසින් තව දෙයක් නැතිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා තැඟ දෙසින් මිදෙන්නව හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි තම එය විසදව” යන ආදීන් මේ බඩු වූ උනුත් බැණ දෙබා ගැනුමහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේබඩු වූ හෝ බැණදෙබාගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලසෙක් වේ.

22. යම්සේ සමහර හවත් මහණබඩුණෝ සැදහැසෙන් දුන් බොජුන් වළඳ “මෙහි යත්තැ. අසෝ තැනව එත්තැ. මෙය ගෙනැ යත්තැ. අසෝ තැනව මෙය ගෙනෙත්තැ” යි කල නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහඇමැතිගේ කන්‍යාගේ බඩුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මේ බඩු දුන මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යාමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැනි වූ හෝ දුන මෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙන යාමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලසෙක් වේ.

23. යථා වා පනෙකෙ ගොනොනා සමණ්‍යායමණා සඤ්ඤායොගි ගොපනාති භුඤ්ජේති තෙ කුහකා ව ගොනති ලපකා ව කෙමිතතිකා ව නිපොසිකා ව ලාගොන ව ලාභං නිර්භිංසිතායො. ඉති වා ඉති එවරුපා කුහකලපනා පටිවිරතො ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සිලසමිං.

24. යථා වා පනෙකෙ ගොනොනා සමණ්‍යායමණා සඤ්ඤායොගි ගොපනාති භුඤ්ජේති තෙ එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදො: අභිතං නිමිත්තං උප්පාදං සුපිතං ලක්ඛණං මුසිකච්ඡිත්තං අභිග්‍රහණං දුබ්බිග්‍රහණං පුසග්‍රහණං තණ්හිලග්‍රහණං සපටි-
ග්‍රහණං කෙලග්‍රහණං මුඛග්‍රහණං ලොකිතග්‍රහණං අභිතවිජ්ජා වජ්ජිවිජ්ජා ඛන්ත-
විජ්ජා සිව්විජ්ජා භුතවිජ්ජා භූරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා පිසවිජ්ජා විවිච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණ්ඩවිජ්ජා වායනවිජ්ජා පක්කකකිංතං සරපරිත්තං මග-
පක්කං. ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සිලසමිං.

25. යථා වා පනෙකෙ ගොනොනා සමණ්‍යායමණා සඤ්ඤායොගි ගොපනාති භුඤ්ජේති තෙ එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදො: මණ්ඩලක්ඛණං වත්තලක්ඛණං දණ්ඩලක්ඛණං අසිලක්ඛණං උසුලක්ඛණං ඛනුලක්ඛණං ආට්ඨිකලක්ඛණං ඉසරිලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දාලක්ඛණං දුසිලක්ඛණං හසරිලක්ඛණං අසාලක්ඛණං මහිසලක්ඛණං උසහලක්ඛණං ගොලක්ඛණං අප්පලක්ඛණං මේණ්ඩලක්ඛණං කුසකුට්ටලක්ඛණං වට්ටකලක්ඛණං ගොඩා-
ලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කච්ඡපලක්ඛණං මිගලක්ඛණං. ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සිලසමිං.

26. යථා වා පනෙකෙ ගොනොනා සමණ්‍යායමණා සඤ්ඤායොගි ගොපනාති භුඤ්ජේති තෙ එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣේත ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදො: "රඤ්ඤං නිග්‍රහනං හවිස්සති. රඤ්ඤං අනිග්‍රහනං හවිස්සති. අබ්‍යන්තරතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. බාහිරතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. බාහිරතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. අබ්‍යන්තරතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. අබ්‍යන්තරතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති. බාහිරතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති, බාහිරතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, අබ්‍යන්තරතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො හවිස්සති." ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවර්තනවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සිලසමිං.

23. යම්ගේ යම්කර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, කුතකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්සාර පතා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙවන්නෝ වෙත් ද, සිවු පසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙකායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බඳු වූ ද කුහනලපතවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

24. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අංගශාන්ත්‍රය, නිමිත්තශාන්ත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, ස්වප්න-ශාන්ත්‍රය, ලක්ෂණශාන්ත්‍රය, මුක්තවර්තනපිඤ්ච, අශ්විකොමය, දර්විකොමය, කුෂ්ඨකොමය, කණ්ණකොමය, තණ්හුලකොමය, සර්පිකොමය, තෙතලකොමය, මුඛකොමය, ලොහිතකොමය, අංගපිඤ්ච, වාත්තපිඤ්ච, ක්ෂාත්‍රපිඤ්ච, ශිවිපිඤ්ච, භූතපිඤ්ච, භූරිපිඤ්ච, අභිපිඤ්ච, විෂපිඤ්ච, වාස්විකපිඤ්ච, මුක්තපිඤ්ච, ශාකුතපිඤ්ච, වායසපිඤ්ච, පත්තවිධානය, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපකාය යන මේ කී හෝ මේබඳු වූ හෝ තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන්, මිට්ඨාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බඳු වූ ද තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන් මිට්ඨා-ච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

25. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, මිණිලකුණු, වත්ලකුණු, දඹුලකුණු, කඹුලකුණු, ඊලකුණු, දුචුලකුණු, අවිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරිලකුණු, කුමිලකුණු, දත්ලකුණු, දුසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිශ්‍රලකුණු, වහල්ලකුණු, ගොත්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළුලකුණු, මවුලකුණු, ගොල්ලකුණු, කැණිලකුණු, කපුචුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මේ බඳු තිරස්විත පිඤ්ඤයෙන්, මේ බඳු මිට්ඨාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේබඳු වූ ද තිරස්විත පිඤ්ඤයෙන් මිට්ඨාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පිත්චත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, “අසෝ දිකු අසෝ කැකැතින් (සුද සඳහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ කැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ කැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රච කුලු පුත් රජුන්ගේ ගැමි වන්නේ ය. අසෝ කැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැමි වන්නේ ය. අසෝ කැකැතින් රච කුලු සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ කැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යැමි වන්නේ ය. රච ඇතුළතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රච කුලු සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මේගේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මේ බඳු වූ තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන්, මේ බඳු වූ මිට්ඨාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තිරස්විතපිඤ්ඤයෙන්, මිට්ඨාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. යථා වා පතෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාසමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා නෙ එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: “විඤ්ඤානො හවිස්සති. සුරියග්ගානො හවිස්සති. තක්ඛතතානො හවිස්සති. චන්දිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති. චන්දිමසුරියානං උපපථගමිනං හවිස්සති. තක්ඛතතානං පථගමිනං හවිස්සති. තක්ඛතතානං උපපථගමිනං හවිස්සති. උක්කාපානො හවිස්සති. දියාඛානො හවිස්සති. භූමිචාලො හවිස්සති. දෙවදුන්දුති හවිස්සති. චන්දිමසුරියතක්ඛතතානං උග්ගමිනං ඕගමිනං සංකිලෙසං චොදුනං හවිස්සති. එවංවිපාකො චන්දිමසුරියානං හවිස්සති. එවංවිපාකො සුරියග්ගානො හවිස්සති. එවංවිපාකං චන්දිමසුරියානං පථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකං චන්දිමසුරියානං උපපථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකං තක්ඛතතානං පථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකං තක්ඛතතානං උපපථගමිනං හවිස්සති. එවංවිපාකො උක්කාපානො හවිස්සති. එවංවිපාකො දියාඛානො හවිස්සති. එවංවිපාකො භූමිචාලො හවිස්සති. එවංවිපාකො දෙවදුන්දුති හවිස්සති. එවංවිපාකං චන්දිමසුරියතක්ඛතතානං උග්ගමිනං ඕගමිනං සංකිලෙසං චොදුනං හවිස්සති”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චා පටිවිරතො නොති. ඉදම්පි’ය්‍ය නොති සීලගමිං.

28. යථා වා පතෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාසමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා නෙ එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: “හුබ්බුට්ඨිකං හවිස්සති. දුබ්බුට්ඨිකං හවිස්සති. සුභික්ඛං හවිස්සති. දුභික්ඛං හවිස්සති. ඛෙමිං හවිස්සති. හයං හවිස්සති. රොනො හවිස්සති. අරොහං හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං ලොකායතං.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චෙන පටිවිරතො නොති. ඉදම්පි’ය්‍ය නොති සීලගමිං.

29. යථා වා පතෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාසමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤා නෙ එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: අචාගතං විචාගතං සංවදනං විචදනං සංකීරණං විකීරණං සුගගකරණං දුගගකරණං පිරුඤ්ඤාගගකරණං ජිව්තානිඤ්ඤානං කප්පසංගතනං කප්පානිප්පසනං කප්පප්පසනං කණ්ණප්පසනං ආදායපඤ්ඤා කුමාරිපඤ්ඤා දෙවපඤ්ඤා අභිච්ඡිපට්ඨානං මහතුපට්ඨානං අභිතුජ්ජලං සිරිව්තායතං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්තනවිජ්ජාය මිව්තජ්චා පටිවිරතො නොති. ඉදම්පි’ය්‍ය නොති සීලගමිං.

27. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් හවන් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අහෝ දිනා වන්දනාගණය වන්නේ ය. අහෝ දිනා සුඤ්ඤාගණය වන්නේ ය. අහෝ දිනා සද්ධර්ම දෙදෙනා නිසි මගින් යැම වන්නේ ය. අහෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යැම වන්නේ ය. අහෝ දිනා තකත්තරුන් තිසිමගින් යැම වන්නේ ය. අහෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යැම වන්නේ ය. අහෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය. දික්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සද්ධර්මයේ ද තකත්තරුන්ගේ ද උදව් බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුබව වන්නේ ය. වන්දනාගණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සුගම්භූතණය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තකත්තරුන්ගේ මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්මය නිසි මගින් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්මය දෙදෙනාගේ නොමගින් යැම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. තකත්තරුවල පටගමනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පට්ඨතමය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. දික්දහය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙරැවුම් මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයේ ද තකත්තරුවල ද උදව් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මෙබඳු තීරණවිතර්කයෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාචර්මයෙන් දීපි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙහෙය මෙබඳු වූ තීරණවිතර්කයෙන්, මිථ්‍යාචර්මයෙන් වැළැක්වේ වෙයි. මෙ ද ඔහුගේ සිරිසකති වේ.

28. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සම්මයෙහි වැසි වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි නිශා වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රට සුභිකා වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රට දුර්ගිකා වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රටට සිය වන්නේ ය. මේ කලා රෝග වන්නේ ය. මේ කලා රෝග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරාක්හි සංඝ තමා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණිම) ද, සංචාරාශාසනය, ලොකාශාසනය යන මේ හෝ මෙබඳු තීරණවිතර්කයෙන්, මිථ්‍යාචර්මයෙන් දීපි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙහෙය මෙබඳු වූ තීරණවිතර්කයෙන්, මිථ්‍යාචර්මයෙන් වැළැක්වේ වෙයි. මෙ ද ඔහුගේ සිරිසකති වේ.

29. යම්ගේ වතාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබඩුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවෘත සදහා තකත් කීම, විවෘත සදහා තකත් කීම, වෙත් වූ අබ්‍රහ්මයන් එක් වන්නට තකත් කීම, අබ්‍රහ්මයන් වෙන් වන්නට තකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත් කීම, සංභාරාග්‍රහය ඇති වනුට රත්ත්‍ර මනත්‍රාදිය කැර දීම, සීමි පාප වන්නට හදි හුනීම කිරීම, නැගෙනහිරට යන දරු ගස රැකෙන්නට පිළිගම් කිරීම, දිව්‍යුප්ත බැදීම, මත්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැමීම, කැබපතෙහි දෙවතාවේශය කොට ප්‍රත්ත ඇසීම, කුමරියක ලවා ජෙන කියවීම, දෙවදුන්කක ලවා ජෙන කියවීම, ජිව්කා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඩු පිදීම, මතුරු දපා මුවන් ගිහිපල් පිහිදීම, මතුරු දපා සිරිකක කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණවිතර්කයෙන්, මිථ්‍යාචර්මයෙන් දීපි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙහෙය මෙබඳු වූ තීරණවිතර්කයෙන්, මිථ්‍යාචර්මයෙන් වැළැක්වේ වෙයි. මෙ ද ඔහුගේ සිරිසකති වේ.

30. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණත්තමණො සඤ්ඤාදායකානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ එවිරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපිදං: සනතිකමමං පණ්ඩිකමමං භූතකමමං භූරිකමමං වික්ඛාකමමං වොය්‍යකමමං වජ්ජකමමං වජ්ජපට්ඨිකරණං ආචමනං තතාපනං ජුතනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිතරවනං අනධිවිතරවනං සිසවිතරවනං කණ්ණකෙලං නෙතනායසනං තත්ඤ්ඤමමං අක්ඛන්තං පච්චික්ඛන්තං සාලාකියං සලලකකතියං දුරකතීකිච්ඡා මූලභෙගසජානං අනුසාදනං ඔසගිතං පටිමොභෙග්ගං, ඉති වා ඉති එවිරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො භොති, ඉද්ධපි'ය්‍ය භොති සිලයමිං.

31. ය ඛො භො කෙවලිකි භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොපි භයං සම්මුප්පාති යදිදං සිලසංවරතො, සෙය්‍යථාපි මාණම් බහතියො මුඛාවසින්නො නිහතපට්ඨාමින්නො න කුතොපි භයං සම්මුප්පාති යදිදං පට්ඨතිකතො, එවමෙම ඛො කෙවලිකි භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොපි භයං සම්මුප්පාති යදිදං සිලසංවරතො, භො ඉමිනා අරියෙන සිලකඛකේන සමන්තාගතො අර්ඤ්ඤානං අනවර්ජ්ජබං පටිසංචෙදෙති, එවං ඛො කෙවලිකි භික්ඛු සිලසම්පන්නො භොති.

32. කථංඤ්ඤා කෙවලිකි භික්ඛු ඉද්ධප්පෙසු භූතතථායෙරෙ භොති? ඉධ කෙවලිකි භික්ඛු වක්ඛන්තා රූපං දිඤ්ඤා න තිමිත්තඤ්ඤානි භොති තානුඛ්‍යා-ඤ්ඤානඤ්ඤානි, යථාධිකරණමෙතං වක්ඛන්තිද්ධං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා-දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනිසංසාරෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපත්තිති, රක්ඛති වක්ඛන්තිද්ධං, වක්ඛන්තිද්ධෙ සංවරං ආපත්තිති, භොතෙත සද්දං සුඤ්ඤා-පෙ- භාණෙන ගතං සාධිතං-පෙ- ජිවිතාය රතං සාධිතං-පෙ- කාමෙන ජොවිතංබ්බං සුඤ්ඤා -පෙ- මිත්තං ධම්මං විඤ්ඤාය න තිමිත්තඤ්ඤානි භොති තානුඛ්‍යාඤ්ඤානඤ්ඤානි, යථාධිකරණමෙතං මිතිද්ධං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනිසංසාරෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපත්තිති, රක්ඛති මිතිද්ධං, මිතිද්ධෙ සංවරං ආපත්තිති, භො ඉමිනා අරියෙන ඉද්ධසංවරෙන සමන්තාගතො අර්ඤ්ඤානං අභ්‍යාසෙකසුබ්බං පටිසංචෙදෙති, එවං ඛො කෙවලිකි භික්ඛු ඉද්ධප්පෙසු භූතතථායෙරෙ භොති.

30. යම්කිසි දේශයේ ආගම පිළිබඳව මහත්මයාණන් සැලකීමෙන් දුන් බොහෝ විවේචන, සාහිත්‍යය, ප්‍රතිපත්ති, භූමිකම්, පරිසරය, පරිසරයක පරිසරයක කිරීම, පරිසරය පරිසරයක කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිසරය, මතුරු දූෂණය දෙවිම, මතුරු දූෂණය දුන් නැතිම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වම්ක කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලය විරේකයට බෙන් දීම, වස්ති කිරීම සිව්වර්තන බෙන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසා දීම, ගිනියන් සදහා ඇඟ පවලයට සිසිල ගත්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියනට තයා දීම, කාරම් අනුත් සාදා දීම, ඇඟ සිසිල ගත්වන අනුත් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇඟ රිල්ඇඟ ලෙඩට බෙන් කිරීම, ගිනියනට ලයා කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාංගවිකිත්සාව) කාරම් බෙන් බැඳ වසා සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැයි මේ ඇදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණයන්වශයෙන්, මධ්‍යස්ථයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණයන් වශයෙන්, මධ්‍යස්ථයෙන් වැළැක්වේ වෙයි. මේ ද මහණේ ස්වරූපය වේ.

31. කෙවලය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ස්වරූපයෙන් වූයේ, ස්වරූපය-සංවරයෙකුගෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයකින් පහල විය හැකි බවක් නො දකී. කෙවලය, සාමාන්‍යයෙන් අභිමත ලත්, වැඩිහිටි සතුරන් ඇති සාමාන්‍යයෙන් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විය හැකි බවක් යම්කිසි නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිදිදෙන ස්වරූපයෙන් වූයේ, ස්වරූපයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයකින් විය හැකි බවක් නො දකී. හේ මේ ආදී ස්වරූපයෙන් සමත්වන වූයේ සිය සත්ත්ව නිදේශ වූ කායික චේතනාසම්පත්තිය වීදී. කෙවලය, මෙසේ මහණ තෙමේ ස්වරූපයෙන් වේ.

32. “කෙවලය, මහණ තෙමේ තෙසේ නම් ඉදිරිපත් වූ දෙය ඇත්තේ වේ ද යත්: කෙවලය, මේ සත්ත්ව මහණ තෙමේ ඇති රූපයක් දකිනු ලබන්නේ එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ. ශුභාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ වේ. යම් කරුණකින් වක්‍රාස්තිය වසා නොගෙන වසන්තයෙන් විතතයනාතය විමර්ශනය දෙමින් ආදී ලාභය අනුලෝමයට සමානව පුහුණුවනු ද ඒ වක්‍රාස්තියෙන් සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. වක්‍රාස්තිය රකී. වක්‍රාස්තියෙන් සංවරයට පැමිණේ. කනින් ගම් අසා ... කාසායෙන් ගද ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස අත්පාදය කොට ... කනින් ස්ප්‍රභවය (ඇඟට හැපෙන ද) ස්ප්‍රභව කොට ... සිතින් බලාපොරොත්තු දක, ශුභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ශුභාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණකින් ප්‍රාණාස්තිය ... ප්‍රාණාස්තිය ... ජීවත්වීම ... කාසාය-ස්තිය ... මනසස්තිය සංවර කොට නොගෙන වසන්තයෙන් විතත-යන්තය විමර්ශනය දෙමින් ආදී ලාභය අනුලෝමයට සමානව පුහුණු-නු ද, ඒ ප්‍රාණාස්තියෙන් ... ප්‍රාණාස්තියෙන් ... ජීවත්වීමෙන් කාසායස්තියෙන් ... මනසස්තියෙන් සංවරය පිණිස පිළිපදී. ප්‍රාණ ... ප්‍රාණ ... ජීවත් ... කාය ... මනසස්තිය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉස්තියෙන් සමත්වන වූයේ සිය සත්ත්ව අවසා-යකසම්පත්තිය (සමලක්ෂණයෙන් මිශ්‍ර නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතසම්පත්තිය) වීදී. කෙවලය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ඉස්තියෙන් වූ දෙය ඇත්තේ වේ.

33. කථංඤ්ච කෙවලිඛි භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්මන්තාගතො හොති? ඉධ කෙවලිඛි භික්ඛු අභික්ඛානොන පටික්ඛානොන සම්පජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්මිඤ්ඤිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සංඝාටිපත්තම්චරධාරණං සම්පජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාධිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උච්චාරපණ්ණාචකම්ච සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ සිතෙ නිසිතොන සුතොන ජාගරිතෙ තාසිතෙ කුණ්ඨිතාපෙ සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො කෙවලිඛි භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්මන්තාගතො හොති.

34. කථංඤ්ච කෙවලිඛි භික්ඛු සන්තප්ථො: හොති? ඉධ කෙවලිඛි භික්ඛු සන්තප්ථො: හොති කායපට්ඨාරියෙන චිච්ඡරත කුච්ඡිපට්ඨාරියෙන පිණ්ඩ-පාතෙන, සො යෙන යෙනෙව පක්ඛාමිති සමාදයෙව පක්ඛාමිති. සෙය්‍යපාපි කෙවලිඛි පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව චෙති සපත්තභාගරු'ව චෙති, එවිමෙව ඛො කෙවලිඛි භික්ඛු සන්තප්ථො: හොති කායපට්ඨාරියෙන චිච්ඡරත කුච්ඡිපට්ඨාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන, සො යෙන යෙනෙව පක්ඛාමිති සමාදයෙව පක්ඛාමිති, එවං ඛො කෙවලිඛි භික්ඛු සන්තප්ථො: හොති.

35. සො ඉමිනා ච අරියෙන සිලකඩකේන සම්මන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සම්මන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්මන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තප්ථාය සම්මන්තාගතො විචිත්තං. සෙතාසනං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පඬ්ඨනං කන්දරං ශිට්ඨානං සුසානං චතපථං අසංඝාතාගං පලාලපුඤ්ඤං, සො පච්ඡාසනං පිණ්ඩ-පාතපටික්ඛානොන නිසිදති පලලඛිකං අංගුර්ථා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පටිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙථා.

36. සො අභිජ්ඣං ලොභෙක පතාය විතතාභිජ්ඣෙන චේතසා විහරති. අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොඛෙති. ඛ්‍යාපාදපදෙසං පතාය අඛ්‍යාපත්තවිතොනා විහරති සඬ්ඛපාණ්ඩුතතිතානුකම්පි. ඛ්‍යාපාදපදෙසා විතතං පරිසොඛෙති. චිතමිථාං පතාය විතතචිතමිථො විහරති ආලොකනඤ්ඤි සතො සම්පජානො, චිතමිථාං විතතං පරිසොඛෙති. උභිවිච්ඡානකුච්චං පතාය අනුභවො විහරති අජ්ඣිත්තං වූපසන්තවිතොනං. උභිවිච්ඡානකුච්චං විතතං පරිසොඛෙති. විචිකිච්ඡං පතාය නිණ්ණපිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකම් කුසලෙසු ධම්මසු, විචිකිච්ඡාය විතතං පරිසොඛෙති.

33. කෙවලය, මහණ තෙමේ. කෙසේ තම් ස්මර්තමුප්පජාතකයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: කෙවලය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරළා ඊමෙහි මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (එට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිවීමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහසුසිවුරු ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආකාර ගැන්වීමෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටිකෑපිලි ආදිය කෑමෙහි, ම ආදිය රස පිඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිදීමෙහි කපා කිරීමෙහි නොබිඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. කෙවලය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

34. කෙවලය, කෙසේ තම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: කෙවලය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුසපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට තික්මැ යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම තික්මෙයි. කෙවලය, (පියා හමිනුවට තරම්) අත්තවූ ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනක පියා හමා යේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් යේ පියා හමා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුසපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද, පා සිවුරු (ආදි අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. කෙවලය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ ලද පසගෙහි සතුටු වේ.

35. කෙවලය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී සිලසකකාවයෙන් ද සම්බන්ධ වූයේ, මේ ආදී ඉද්දියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සන්තුට්ඨයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසානුල පථිත කඳුරැළි නිරතුණ සොහොන් වනපෙන් (වනපුර්ව) අභ්‍යවකාශ (ඵලිමහත්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගුහා කිසි සෙතක්කත් සජ්ජන කෙරෙයි. හේ පිඹු සෙවීමෙන් පෙරළා ආරේ, පසුබත් සෙවීමෙහි පලක් බැඳු උඩු කය කෙළින් පිහිටුවා කම්චතනට යොමු කොට සිහි එළවා හිඳී.

36. හේ ලොචා (පඤ්ච උපාදනසකකාව කෙරෙයි) ඇල්ම හැර විකෙමාණප්‍රකාශයෙන් (ගට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහිත් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥාපය (මුණාඩිය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වෑ වෙසෙයි. මුණාඩිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සත්‍යානම්භූත හැර, පහ වූ සත්‍යානම්භූත ඇත්තේ, දව රැ දෙත්ති ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, සිහියෙකුත් නුවණින් ප්‍රකාශ වූයේ වෙසෙයි. සත්‍යානම්භූත කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදගසත් (සිතා නොසංග්‍රන්ඛවත්) කුකුසත් (කළ නො කළ දූගෙහි පසුකැවිල්ලත්) සිහිත් දුරු ලා, අනුභූත මැ (නොසංග්‍රන්ඛ බැවින් තොර වෑ), සංහිදුණු ආකාර විතතසන්තානය ඇත්තේ, උදගත් කුකුස දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකස දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුකුල් දහමිහි සැක නො කරනුයේ, සැකස කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

37. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඤ්චුරිසො ඉණං ආද්‍ය කම්මිතො පයො-
ජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මිතො සම්පේකිද්දං, සො යාති ච පොරුණාති
ඉණ්චුලාති තාති ච බ්‍යන්ධිකරෙය්‍ය, සියං වස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං.
දුරහරණාය, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආද්‍ය කම්මිතො
පයොජෙසිං, තස්ස මෙ තෙ කම්මිතො සම්පේකිද්දං. සො’හං යාති ච
පොරුණාති ඉණ්චුලාති තාති ච බ්‍යන්ධිද්දං. අත්ථි ච මෙ උතතරිං
අවසිට්ඨං දුරහරණාය”ති. සො තතො නිද්දං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අභි-
ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

38. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඤ්චුරිසො ආබ්‍යාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාලුහ-
භිලානො, හත්තං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලම්භො, සො
අපරෙත සම්පෙත තම්හා ආබ්‍යාධි මුළෙව්‍ය්‍ය, හත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
සියං වස්ස කායෙ බලම්භො, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුබ්බෙ ආබ්‍යාධිකො
අසොසිං දුක්ඛිතො බාලුහභිලානො. හත්තං ච මෙ නච්ඡාදෙසි. න වස්ස
මෙ ආසි කායෙ බලම්භො. සො’මහි එතරහි තම්හා ආබ්‍යාධි මුළෙතො.
හත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙති. අත්ථි ච මෙ කායෙ බලම්භො”ති. සො තතො නිද්දං
ලහෙථ පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

39. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඤ්චුරිසො ඛනිකායාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
අපරෙත සම්පෙත තම්හා ඛනිකායාරු මුළෙව්‍ය්‍ය සොස්සිතො අබ්බිසෙත,
න වස්ස කිඤ්චි හොගානං වයො, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුබ්බෙ
ඛනිකායාරෙ බද්ධො අසොසිං. සො’මහි එතරහි තම්හා ඛනිකායාරු මුළෙතො
සොස්සිතො අබ්බිසෙත. තත්ථි ච මෙ කිඤ්චි තොගානං වයො” ති. සො
තතො නිද්දං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

40. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඤ්චුරිසො දුසො අස්ස අනත්තාසිතො පරු-
සිතො න යෙනකාමිභ්‍යමො, සො අපරෙත සම්පෙත තම්හා දුසබ්‍යා
මුළෙව්‍ය්‍ය අනත්තාසිතො අපරුසිතො භූජ්ඣො යෙනකාමිභ්‍යමො, තස්ස
එවම්හං: “අහං ඛො පුබ්බෙ දුසො අසොසිං අනත්තාසිතො පරුසිතො
න යෙනකාමිභ්‍යමො. සො’මහි එතරහි තම්හා දුසබ්‍යා මුළෙතො අනත්තාසිතො
අපරුසිතො භූජ්ඣො යෙනකාමිභ්‍යමො”ති. සො තතො නිද්දං ලහෙථ
පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

37. කෙවසිසු, යම්ගේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක්ගෙන කම්පනා කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්පනා සමාධි වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යම්ක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙක් ණයට මුදල් ගෙන කම්පනා කෙළෙමි. ඒ මාගේ කම්පනා සමාධි විය. ඒ මම, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. අමුදරුවන් රක්තාට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණය තැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

38. කෙවසිසු, යම් ගේ පුරුෂයෙක් රොගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ශිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුක් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුක් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙරු දුකට පත්, දැඩි ශිලන්බව ඇති ලෙසෙක් වීම. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පමිණෙන්නේ ද-

39. කෙවසිසු, යම් ගේ පුරුෂයෙක් තිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කාලයක ධනය විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ තිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හෙයකින්) ඔහුගේ කිසි නොගවිතාශයක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙරු තිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් ධනය විසදුම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ තිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ නොගවිතා කිසි විතාශයක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

40. කෙවසිසු, යම්ගේ තමා අයත් පැවැතුම් තැනි, අනුත් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර තැනි දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිගේ, පරා අයත් පැවැතුම් තැනිගේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යැ හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙරු තමා අයත් පැවැතුම් තැනි, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යැ නො හැකි දසයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිගෙහි, පරා අයත් පැවැතුම් තැනිගෙහි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යැ හැකිගෙහි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

41. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඛි පුරිසො සධනො සහොගො කන්තාරඤ්ඤාන-
මිත්තං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුඛතික්ඛං සප්පට්ඨයං, සො අපරෙත සමයෙන තං
කන්තාරං නික්ඛරෙය්‍ය, සොත්ථිතා ගාමිනතං අනුපාපුණ්ණො ඛෙමිං
අප්පට්ඨයං, තස්ස එවමිත්තා: “අහං ඛො පුරෙඛි සධනො සහොගො
කන්තාරඤ්ඤානමිත්තං පටිපජ්ජං දුඛතික්ඛං සප්පට්ඨයං, සො’මහි එතරහි
තං කන්තාරං තිණ්ණො සොත්ථිතා ගාමිනතං අනුපාපෙතො ඛෙමිං අප්පට්ඨ-
හං” ත්ඨි. සො තතො නිද්දතං ලභෙථ පාමොජ්ජං අධිගමෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

42. එවමෙව ඛො කෙවලිඛි භික්ඛු යථා ඉණං යථා රුහං යථා
ඕකිනාහාරං යථා දාසව්‍යං යථා කන්තාරඤ්ඤානමිත්තං, එවං ඉමෙ පඤ්ච
නිවරණේ අප්පට්ඨණේ අත්තනි සමුත්ථස්සාති. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඛි ආතණ්ණං,
යථා ආරුහං, යථා ඛික්ඛිතං මොක්ඛං, යථා භුජ්ජං, යථා ඛෙමිනතභුමිං,
එවමෙව ඛො මොඤ්ච භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පටිණේ අත්තනි
සමුත්ථස්සාති.

43. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පටිණේ අත්තනි සමුත්ථස්සාතො
පාමොජ්ජං ජායති. පඤ්චිකස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්ස-
මාති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාහිංසති.

44. සො ට්ඨිඤ්චිච කාමෙහි ට්ඨිච්ච අකුසලෙහි ඛිමමෙහි සවිතක්ඛං
සවිමාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කුංතං උපසම්පජ්ජ පිහරති. සො
ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති
පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන
පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

45. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඛි දසෙඛා: න්‍යාපකො වා න්‍යාපකනෙත්ථාසි වා
කංසථාලෙ න්‍යාතිගුණ්ණාති ආකිරිණි උදකෙන පරිපෙඨාගතං පරි-
පෙඨාගතං සත්තං, සංයං න්‍යාතිගපිණි සෙත්තානුගතො සෙත්තපරෙත්තො
සත්තරභාහිරං චුට්ඨං සෙත්තෙන න ම පණ්ණරණි, එවමෙව ඛො කෙවලිඛි
භික්ඛු ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති
පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන
පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

41. කෙවලිකය, යම්ගේ ධනවත් වූ භෞගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආභාර ඇති, උච්ඡුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ තීරුදක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උච්ඡුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර ධන ඇතියෙමි, භෞගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආභාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බවුයෙමි. ඒ මම දත් සුවසේ ඒ කාන්තාරය කරණය කෙළෙමි. තීරුපදුක හයරහිත ගම්කට පැමිණියෙමි වෙමි”යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, යොම්තයට පැමිණෙන්නේ ද-

42. කෙවලිකය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් තීරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි දකී. මාණවය, ණය නැති බව යම්ගේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්ගේ ද, තීරගෙන් මිදුණුබව යම්ගේ ද, නිවහල්බව යම්ගේ ද, උච්ඡුරු නැති බව යම්ගේ ද, එසේ ම (පිළිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) නමා කෙරෙහි දකී.

43. නමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ තාමකය සාහිදේ. සංත්‍රත් තාමකය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

44. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වී ම, තෙසු අකුසල් දහවුන්ගෙන් ද වෙන් වී ම, විතකීයහිත, විචාරහිත, විවේකයෙන් (නිවරණ පස වීමෙන්) උපත් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පළමු බ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජකය ම විවේකයෙන් උපත් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහු මුළු ක්‍ෂයෙහි ඒ විවේකයෙන් උපත් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතීරු වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

45. කෙවලිකය, යම්ගේ කපුචෙත් (කිලිගෙත්) හෝ කපුචකුගේ (කිලිකකුගේ) අතැවැත්සෙත් හෝ ලොභොතලියෙක නාන සුණු බ්‍යා දිය ඉස ඉස පිඩු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඩු කාමැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුළත පිටත මුළුල්ල ම දියෙන් පැතීරු හිසේ, දිය නො වගුරුවන්නේත් වේ ද, කෙවලිකය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජකය ම විවේකයෙන් උපත් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු ක්‍ෂයෙහි විවේකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතීරු වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

යමපි කෙවලිඛි භික්ඛු විවිච්චව කාමෙති විවිච්ච අකුසලෙති ඛණ්ඩෙති සවිතකකං සවිචාරං විතර්කජං පිතිසුඛං පඨමං කුතං උපසම්පජ්ඣති, සො ඉමමෙව කායං විචෙකජන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නායං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති, ඉදම්පි'ස්ස ගොති සමාධිසමිං.

46. පුන ච පරං කෙවලිඛි භික්ඛු විතකකවිචාරනං වූපසමා අජ්ඣාතනං සම්පසාදනං චේතසො ඵසකාදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුතං උපසම්පජ්ඣති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නායං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

47. සෙය්‍යථාපි කෙවලිඛි උදකරහද උබ්භිද්දෙදසකා, තස්ස නෙවස්ස පුරන්ධමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත දකක්ඛණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච ත කාලෙන කාලං සමමා ධාරං අනුසාවෙවෙස්ස, අථ ඛො තමනා ච උදකරහද භිතා වාරිධාර උබ්භිජ්ඣා තමෙව උදකරහදං සිපතන වාරිතා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙස්ස පරිපථරෙස්ස, නායං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස, ඵමමෙව ඛො කෙවලිඛි භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නායං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති. යමපි කෙවලිඛි භික්ඛු විතකකවිචාරනං වූපසමා අජ්ඣාතනං සම්පසාදනං චේතසො ඵසකාදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුතං උපසම්පජ්ඣති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නායං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති, ඉදම්පි'ස්ස ගොති සමාධිසමිං.

48. පුන ච පරං කෙවලිඛි භික්ඛු පිතියා ච විරායා උපෙක්ඛකො ච විතරති සතො සම්පජාතො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. සත්තං අරියං ආවික්ඛන්ති 'උපෙක්ඛකො සත්මා සුඛවිහාරී'ති, තං තතියං කුතං උපසම්පජ්ඣති.

කෙවලය, මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, කෙසේ අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීර්ණික, විමාර්ශනික, විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති යම් පළමු දහකක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවේක ප්‍රීතිසුඛයෙන් මේ කය ම තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, භාවපභ පැතිරී ගනී. ඔහුගේ සියලු කයා විවේක ප්‍රීතිසුඛයෙන් නො පැතිරී ගත් කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

46. කෙවලය, නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ විතකී විමාර්ශනේ සංගිදීමෙන්, සිය සත්ත්ව උපත්, සිය සත්ත් පහදවන (ගුණාව හා එක් වෑ යෙදුණු), සිතා එකඟ බව ඇති, විතකීර්ණික, විමාර්ශන නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ කසල් විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිරී නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

47. කෙවලය, යම්සේ යටා උල්පත්තීන් මතු වන දිග ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිගින් දිග ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිග ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිග ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, උතුරු දෙසින් ද දිග වැද ගන්නා මගෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලා සුදුසු පරිදි නො වසින්තේ ද, එකෙකුළු වුවත් ඒ විලෙක් සිහිල් දිගදහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දිගෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිහිල් දිග පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත් ද, කෙවලය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයා සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. කෙවලය, මහණ තෙමේ විතකී-විමාර්ශන සංගිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතකීර්ණික, විමාර්ශනික, සමාධියෙන් පහළ වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයා සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

48. නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) කෙවලය, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය සේ ද විරූපයෙන් (පහ විමෙන්, සංගිදීමෙන්), උපෙක්ඛන වෑ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුක්ක වෑ වෙසෙයි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදී. ආර්යයෝ යම් ධ්‍යානයක් හෙතු කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරැඹූ 'උපෙක්ඛන ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුවච්ඡරණ ඇත්තේ යැ' යි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ.

සො ඉමිමේව කායං නිපට්ඨිකෙතෙ පුබ්බෙත අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං නිපට්ඨිකෙතෙ පුබ්බෙත අපච්චං හොති.

49. සෙය්‍යථාපි කෙවඞ්ගු උපාලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අසොකම්බාති උපාලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරිකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවිධානි උදකානුගතානි අනෙතානිමුග්ගපොසිති, තානි යාව වග්ගා යාව ච මූලා සිතෙත වාරිතා අභිසංගතානි පරිසංගතානි පරිපුරති පරිපච්චාති, තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතං උපාලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරිකානං වා සිතෙත වාරිතා අපච්චං අස්ස, එවමේව ඛො කෙවඞ්ගු භික්ඛු ඉමිමේව කායං නිපට්ඨිකෙතෙ පුබ්බෙත අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං නිපට්ඨිකෙතෙ පුබ්බෙත අපච්චං හොති.

50. පුත ම සරං කෙවඞ්ගු භික්ඛු සුබ්බසංචි පභාතා දුක්ඛසංචි පභාතා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සං අපාඨගමි අදුක්ඛමුපුබ්බං උපෙක්ඛා-සමිපාරිසුද්ධිං චතුරං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමිමේව කායං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත ඵරිඨා නිසිංහො හොති. තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත අපච්චං හොති. සෙය්‍යථාපි කෙවඞ්ගු පුරිසො ඔද්ධෙත චිත්තෙත සසීයං පාරුපිඨා නිසිංහො අස්ස, තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං ඔද්ධෙත චිත්තෙත අපච්චං අස්ස, එවමේව ඛො කෙවඞ්ගු භික්ඛු ඉමිමේව කායං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත ඵරිඨා නිසිංහො හොති. තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත අපච්චං හොති. යමිදි කෙවඞ්ගු භික්ඛු සුබ්බසංචි පභාතා දුක්ඛසංචි පභාතා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සං අපාඨගමි අදුක්ඛමුපුබ්බං උපෙක්ඛාසමිපාරිසුද්ධිං චතුරං කුංචං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො ඉමිමේව කායං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත ඵරිඨා නිසිංහො හොති, තාංසං කිංඤ්ඤි සබ්බාවතො කායංසං පරිසුද්ධින චේතසං පරිශොද්ධෙත අපච්චං හොති. ඉදංසංසං හොති සමිඛිසං.

හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රිතික සුබයෙන් තෙමයි. හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රිතික සුබයෙන් පැතිර නොගත් කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි.

49. කෙවලසිංහ, යම්ගේ උපුල් විලෙක හෝ පිසුම් විලෙක හෝ පඬුර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පිසුම් හෝ පඬුර හෝ දිගෙහි උපත්තේ, දිගෙහි වැඩුණේ, දිගෙන් නොතැබුණේ, දිග තුල ම ගිලි වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අක් දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිහිල් දිගෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිර වැද ගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වල හෝ පිසුම්වල හෝ පඬුරවල හෝ සිහිල් දිග පැතිර නොගත් කැනෙක් නො වන්නේ ද, කෙවලසිංහ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රිතික සුබයෙන් තෙමයි. හාත්පසින් තෙමයි. පුරා ලයි. හැම පරිදි පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රිතික සුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි.

50. තැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) කෙවලසිංහ, මහණ තෙමේ සුබ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, දුඛ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමනස් දෙදෙකාගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්ඛා සමානි යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති යතර වන බ්‍යාකය ලැබ වෙතෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසාර සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු ප්‍රභාසාර සිතින් පැතිර වැද නො ගෙන සිටි කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි. කෙවලසිංහ, යම්ගේ පුරුෂයෙක් පුදු වතින් සිහින් වටා පෙරෙවැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි පුදු වතින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි දු කැනෙක් නො වන්නේ ද, කෙවලසිංහ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසාර සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කයා පිරිසිදු පබසර සිතින් වැද ගෙන නොසිටි කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි. කෙවලසිංහ, මහණ තෙමේ සුබ වේදනාව ද දුක් වේදනාව ද පහ කිරීමෙන්, පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමනසක් පහ වැ යාමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ, උපෙක්ඛාවන් සමානිගත් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිවුවන දහන් ලැබ වෙතෙයි. එයින් හෙ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර නොගත් කිසි දු කැනෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙන් වෙයි.

51. පුත වී පරං කෙවසිසු සො හික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොත පරිසුඤ්ඤා පරිඤ්ඤාදායො අනභිග්ගො විගතාපකම්මෙයො මුද්දායො කම්මිතිසෙ ධිතො ආනෙඤ්ජායොතො ඤ්ඤාදායොතො විතො අභිතිගරති අභිතිතොමෙති. සො එවං පජාතාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතුමමිහාභුතිකො මාතාපපතතිකසම්මෙයො ඔදනකුමමාසුපවසො අතිවිවුච්ඡාදනපරිමද්දන-හෙදනවිද්ධංසතඛමො. ඉදං ව පත මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති.

52. අයං රුපි කෙවසිසු මණ්ණි වෙච්චියො සුභො ජාතිමා අවධංසො සුපරිකම්මකතො අවෙඡා විපාසතො අතාපිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්ත්ව සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදනං වා පණ්ණි-සුත්තං වා, තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො හත්ථ කාරිතො පච්චෙවසකකයා: අයං ඛො මණ්ණි වෙච්චියො සුභො ජාතිමා අවධංසො සුපරිකම්මකතො අවෙඡා විපාසතො අතාපිලො සබ්බාකාරසම්පන්නො, තත්ත්ව සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඔදනං වා පණ්ණිසුත්තං වා'ති. එවමෙව ඛො කෙවසිසු හික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොත පරිසුඤ්ඤා පරිඤ්ඤාදායො අනභිග්ගො විගතාපකම්මෙයො මුද්දායො කම්මිතිසෙ ධිතො ආනෙඤ්ජායොතො ඤ්ඤාදායොතො විතො අභිතිගරති අභිතිතොමෙති. සො එවං පජාතාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතුමමිහාභුතිකො මාතාපපතතිකසම්මෙයො ඔදනකුමමාසුපවසො අතිවිවුච්ඡාදනපරිමද්දනහෙදන-විද්ධංසතඛමො. ඉදං ව පත මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති.

53. යම්පි කෙවසිසු හික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොත -පප- එවං පජාතාති -පප- ඉදං ව පත මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබ්බානති, ඉදම්පි'යො භොති පඤ්ඤාය.

51. තව ද (අනෙකක් කියමි.) කෙවර්ගය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පහ වූ විත්තොපකෙලය ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදුශිතානාවතාවට යොග්‍ය කල්හි, ස්විත කල්හි, තිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදුශිතාශුභය පිණිස, (පරිකම්) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරියි. හේ “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය, අතිත බව ද දුගඳ හරහුවට ප්‍රච්ඡේද විලෝපිත් ඉමිය, සුඛ බව ද, ලෙඛ දුර්ලභුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ සුඛ බව ද, එසේ කළ ද කිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ ස්වභාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දන ගනී.

52. කෙවර්ගය, යම්ගේ සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයක පහල වූ, අටැස් වූ මොනොවට පිරිසම කළ, සිසුම් වූ වෙසෙසින් පහන් වූ, පිටිතුරු වූ, බොවනාදි සියලු ආකාරයෙන් සුත් වෙරළමණ්ඩල වන්නේ ද, එහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ පඬුවත් වූ හෝ සුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අටැස් වූ, මොනොවට පිරිසම කළ, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිටිතුරු වූ, සියලු බොවනාදි ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමණ්ඩලය. මෙහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ මේ සුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ යැ” යි සලකා බලන්නේ ද, කෙවර්ගය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාසිග්‍ය සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, තිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදුශිතාශුභය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරියි. හෙ තෙම “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපි ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් නිපන්නේ ය, බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අතිත බව ද, දුගඳ හරහුවට ප්‍රච්ඡේද විලෝපිත් ඉමිය, සුඛ බව ද, ලෙඛ දුර්ලභුවට පිරිමැදුම් ඇ කළ සුඛ බව ද, ඒ කළත් කිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ ස්වභාව කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග් ගත්තේ ය, මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දන ගනී.

53. කෙවර්ගය, මහණ මෙසේ සමාසිග්‍ය සිත ... මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග් ගත්තේ ය. මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දනි ගන ගමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

54. යො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛතණ් විගතූපකතිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මතිගෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත මනොමයං කායං අභිනිමිත්තනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. යො ඉමමිතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චිඛිතිං අභිනිත්ථියං. සෙය්‍යථාපි කෙවලික පුරිසො මුඤ්ඤමිතා ඉසිකං පවාගෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්සා; අයං මුඤ්ඤා අයං ඉසිකා. අඤ්ඤා මුඤ්ඤා අඤ්ඤා ඉසිකා. මුඤ්ඤමිතා ජෙට්ඨ ඉසිකා පබ්බලා'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන කෙවලික පුරිසො අසිං කොසිලං පවාගෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්සා; අයං අසි අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි අඤ්ඤා කොසි, කොසිලා ජෙට්ඨ අසි පබ්බලො 'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන කෙවලික පුරිසො අසි කරණො උඤ්ඤෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්සා; අයං අසි අයං කරණො, අඤ්ඤා අසි අඤ්ඤා කරණො. කරණො ජෙට්ඨ අසි උඤ්ඤො'ති. ඵචමෙච ඛො කෙවලික භික්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛතණ් විගතූපකතිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මතිගෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත මනොමයං කායං අභිනිමිත්තනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. යො ඉමමිතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චිඛිතිං අභිනිත්ථියං. යමපි කෙවලික භික්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො-පෙ-අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛතපච්චිඛිතිං අභිනිත්ථියං, ඉදමපි'ස්ස තොති පඤ්ඤාය.

55. යො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛතණ් විගතූපකතිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මතිගෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත ඉද්ධිවිධාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. යො අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්ච- භුග්ගාති; ඵෙකා'පි හුඤ්ඤා ඛුඤ්ඤා තොති. ඛුඤ්ඤාපි හුඤ්ඤා ඵෙකො තොති. ආවිහාචං තිරෙහාචං තිරෙකුඤ්ඤා තිරෙපාකාරං තිරෙපබ්බතං අසජ්ජ- මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාශෙ. පඨමයා'පි උමමුජ්ජතිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාශෙ'පි පලලභෙකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පකම් සතුණො. ඉමෙ'පි චන්ද්‍රිමසුරිගෙ ඵචංමසිද්ධිකෙ ඵචංමහානුහාමෙ පාණිතා පරමසති පරිමජ්ජති. යාව භුහමිලොකාපි කාශෙත චිතං විතෙතති.

56. සෙය්‍යථාපි කෙවලික දකෙකා කුම්භකාරෙ වා කුම්භකාරෙහනවාපි වා සුපරිකම්මකතාය මත්තිකාය යං යදෙව හංථනවිකතිං ආකමෙධ්‍යස තං තදෙව කුරෙය්‍ය අභිනිත්තාමෙති-

54. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ වූ (සංඥා ඉපැදවීමට යොග්‍ය වූ) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූපි වූ, සියලු අභවයන්හි සුන්, විකල් නොවූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි. කෙවඞ්ග, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රිතයෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රිතයෙක ය, මේ එහි තණබඩ ය, තණ ගස එකකි, එහි බඩය අනෙකකි, මුද්‍රිතයෙක ගසකෙරෙන් ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙන් වන්නේ ද, කෙවඞ්ග, යම්සේ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකක, කොපුව අනෙකක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙන් වන්නේ ද, කෙවඞ්ග, යම්සේ ව්‍යාභි පුරුෂයෙක් නයකු යැවියෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ නයා ය, මේ සැව ය, නයා එකක, සැවය අනෙකක, සැවය කෙරෙන් ම නයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙන් වන්නේ ද, කෙවඞ්ග, එපරිද්දෙන් ම මතණතෙම මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ හිස කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපි වූ මනෝමය වූ සියලු අභවයන්හි සුන් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි. කෙවඞ්ග, මතණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූපි වූ මනෝමය වූ සියලු අභවයන්හි සුන් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

55. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ හිස කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ (=සංඥාවට යොග්‍ය) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චලතාවට පැමිණි කල්හි, සංඥාවිච්ඡේදනය පිණිස (අභිඥාපාදක) පරිකම් සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකවිච්ඡේදන වූ සංඥාවිච්ඡේදන (සංඥා කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (කෙවන් නාමි කසින් සප්ඨ කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබ්ධි): පියෙවියෙන් එකක් වූ සිටි ද (සංඥා බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වී යළි ද එකක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (පෙති සිටි). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (නොපෙති සිටි). සිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පරිතයෙන්. පිටතට, අනෙකෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැවෙනුයේ මැදින් පිහිටිද යෙයි. දිගෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (හිලීම), උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (යට නො බස්නා) දිගෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පක්ෂ ඇති සතුණයකු මෙන් අනෙකෙහි ද පලහින් (=උරුබද්ධාසනයෙන්) යෙයි. මෙයා මහර්ද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සද්ධි හිරු දෙදෙනා ද අතින් පරාමිත කෙරෙයි (=අල්ලයි), (මිඛමොබ අත යවා) පිරිමද්ධි. බිම්ලොව තෙක් ද (හිසල්ල) කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

56. කෙවඞ්ග, යම්සේ දක්ෂ කුම්බලක් හෝ කුම්බලක්පුගේ අතැවැත්මෙන් හෝ මොනොවට පිරිසම කළ (=ගසක් කළ) මැව්වෙන් යම් යම් භාජන විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට කිපදවන්නේ ද-

සෙය්‍යථා චා පන කෙවලික දකෙඛා දන්තකාණේ චා දන්ත-
කාරන්තවාසී චා සුපරිකම්මකතංගම්. දන්තංගම්. යං යදෙව දන්තමිකතිං
ආකෂෙඛය්‍ය භං තදෙව කරොග්‍ය අභිනිප්පාදෙග්‍ය, සෙය්‍යථා චා පන
කෙවලික දකෙඛා සුචණ්ණකාණේ චා සුචණ්ණකාරන්තවාසී චා සුපරි-
කම්මකතංගම් සුචණ්ණංගම්. යං යදෙව සුචණ්ණමිකතිං ආකෂෙඛය්‍ය භං
තදෙව කරොග්‍ය අභිනිප්පාදෙග්‍ය, එවමෙව ඛො කෙවලික භික්ඛු එවං
සමාහිතෙ වින්තෙ පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනඛිනණේ විගනුපකක්ඛිලෙසෙ
මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත ඉද්ධිවිධාය විත්තං
අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්ද්‍රගොති:
එකං'පි තුණ්ඩං ඛණ්ඩං ගොති -පට- යාචා බ්‍රහ්මලොකාපි කාශෙත චසං
වතෙතති. යමපි කෙවලික භික්ඛු එවං සමාහිතෙ වින්තෙ-පට-යාචා
බ්‍රහ්මලොකාපි කාශෙත චසං වතෙතති, ඉද්ධිපි'ස්ස කොති පඤ්ඤාය.

57. සො එවං සමාහිතෙ වින්තෙ පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනඛිනණේ
විගනුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත දිබ්බං
සොතවාදායා විත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බං සොත-
වාදායා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය උපහං සද්දෙ සුණ්ඨි දිවෙඛ ච
මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව. සෙය්‍යථාපි කෙවලික පුරිසො අභිත-
මග්ගපටිපන්නො, සො සුචණ්ණංග්‍ය භෙරිසද්දමපි මුද්ධිකසද්දමපි සබ්බපණ්ඩ-
දෙණ්ණිමිසද්දමපි, තස්ස එවමිත්තා: භෙරිසද්දෙ ඉති'පි මුද්ධිකසද්දෙ ඉති'පි
සබ්බපණ්ඩදෙණ්ණිමිසද්දෙ ඉති'පි, එවමෙව ඛො කෙවලික භික්ඛු එවං
සමාහිතෙ වින්තෙ පරිසුද්ධි පරිශොද්ධෙ අනඛිනණේ විගනුපකක්ඛිලෙසෙ
මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත දිබ්බං සොතවාදායා විත්තං
අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බං සොතවාදායා විසුද්ධාය
අතික්කන්තමානුසිකාය උපහං සද්දෙ සුණ්ඨි දිවෙඛ ච මානුසෙ ච යෙ
දුරෙ සන්තිකෙ ව.

58. යමපි කෙවලික භික්ඛු එවං සමාහිතෙ වින්තෙ පරිසුද්ධි -පට- උපහං
සද්දෙ සුණ්ඨි දිවෙඛ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව, ඉද්ධිපි'ස්ස
කොති පඤ්ඤාය.

කෙටිකතරු, යම්ගේ දණ දන්තකාරයෙක් (ඇත්තෙන්ම විසිතුරු ඇතැන්ගෙන්) හෝ දන්තකාරයෙක් ඇතැන්ගෙන් හෝ මොනෙවිට පිරිසම කළ දෙනෙහි යම් යම් දන්තකාරයෙක් තමා කැමැති නම්, ඒ ඒ දුග ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද, කෙටිකතරු, යම්ගේ දණ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවෙක් ඇතැන්ගෙන් හෝ මොනෙවිට පිරිසම කළ දෙනෙහි යම් යම් කැමැතිකාරයෙක් තමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද, එසේ ම කෙටිකතරු, මහණ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු කළහි, පටිපදාන කළහි, අගණ රහිත කළහි, උපකල්පන පහ වූ කළහි, මාදු වූ කළහි, කම්මණ කළහි, සිත කළහි, අවිල බවට පැමිණි සිටි කළහි සංකල්පය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නමුත් උඩ. හේ එකෙක් වූ කෙටිකතරු පරිදි වේ ... බවලොව තෙක් ද කෙටිකතරු වශය පවත්වයි යන අනෙකුත් සංකල්පය අනුගම කෙරෙයි කෙටිකතරු, මහණ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කළහි...බවලොව දක්වා ද කෙටිකතරු වශය පවත්වයි, අනෙකුත් සංකල්පය අනුගම කෙරේ යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රශ්නවත් වේ.

57. හේ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කළහි, දීර්ඝමත් වූ කළහි, කෙටිකතරු රහිත වූ කළහි, උපකල්පන පහ වූ කළහි, මාදු වූ කළහි, කම්මණ වූ කළහි, සිත කළහි, නිවල බවට පැමිණි කළහි, දිව්‍යප්‍රාණ-විකල්ප පිණිස (අවිකල්ප නිවල පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නමුත් කෙටිකතරු, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ප්‍රතිචාරයට පත්වීම සිටි දිව්‍ය කතන් දිව්‍ය වූ ද මානුෂ්‍ය වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විතීය ගති ද අගයි. කෙටිකතරු, යම්ගේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිටුපත්තේ ද, හේ කෙටිකතරු මිනිසුන්ගේ ප්‍රතිචාරයට පත්වීම සිටි කතන් දිව්‍ය වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විතීය ගති ද අගයි. කෙටිකතරු, මේ කෙටිකතරු කතන් මේ මිනිසුන්ගේ කතන් කතන් හේ යක් කතන්, මේ පණ්ණාසර කතන්, මේ ගැටකෙටි කතන් කතන් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, කෙටිකතරු, පටිපදාන ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කළහි, දීර්ඝමත් වූ කළහි, කෙටිකතරු රහිත වූ කළහි, උපකල්පන පහ වූ කළහි, මාදු වූ කළහි, කම්මණ (කම්මණ) වූ කළහි, සිත කළහි, නිවල බවට පැමිණි කළහි, දිව්‍ය-ප්‍රාණවිකල්ප පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නමුත් කෙටිකතරු, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ප්‍රතිචාරයට පත්වීම දිව්‍ය කතන් දිව්‍ය වූ ද මානුෂ්‍ය වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විතීය ගති ද අගයි.

59. කෙටිකතරු, ඒ මහණ මෙසේ සමානිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කළහි ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂ්‍ය වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද ද්විතීය ගති ද අගයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රශ්නවත් වේ.

59. සො එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අතඛ්‍යණේ විගත්‍යුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දුතෙත කම්මතිසෙ සිතෙ අන්තෙකුප්පකෙතෙ වෙතො-පරියෙකුණංසෙ විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. සො පරසත්තානං පරපුග්ගායානං චේතසා චේතො පරිච්චි පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. විකම්පනං වා විතතං විකම්පනං විතතනති පජානාති. මහග්ගනං වා විතතං මහග්ගනං විතතනති පජානාති. අමහග්ගනං වා විතතං අමහග්ගනං විතතනති පජානාති. සලකතරං වා විතතං සලකතරං විතතනති පජානාති අනුකතරං වා විතතං අනුකතරං විතතනති පජානාති. සමාසිතං වා විතතං සමාසිතං විතතනති පජානාති. අසමාසිතං වා විතතං අසමාසිතං විතතනති පජානාති. චිත්‍රිතං වා විතතං චිත්‍රිතං විතතනති පජානාති. අචිත්‍රිතං වා විතතං අචිත්‍රිතං විතතනති පජානාති.

60. සෙය්‍යථාපි කෙවලිකි ඉති වා පුරිසො වා දහරො වා සුචා මණ්ඩකකජාතිකො අද්දෙසෙ වා පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අච්ඡි වා උදක-පතෙත සකං මුඛතිමිතතං පච්චිචේකඛිමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, එවමෙව ඛො කෙවලිකි භික්ඛු එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අතඛ්‍යණේ විගත්‍යුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දුතෙත කම්මතිසෙ සිතෙ අන්තෙකුප්පකෙතෙ වෙතො-පරියෙකුණංසෙ විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. සො පරසත්තානං පරපුග්ගායානං චේතසා චේතො පරිච්චි පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. සඛිතිතං වා විතතං -පෙ- විකම්පනං වා විතතං -පෙ- මහග්ගනං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගනං වා විතතං -පෙ- සලකතරං වා විතතං -පෙ- අනුකතරං වා විතතං -පෙ- සමාසිතං වා විතතං -පෙ- අසමාසිතං වා විතතං -පෙ- චිත්‍රිතං වා විතතං චිත්‍රිතං විතතනති පජානාති. අචිත්‍රිතං වා විතතං අචිත්‍රිතං විතතනති පජානාති.

61. යමපි කෙවලිකි භික්ඛු එවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි -පෙ- අචි-ත්‍රිතං වා විතතං අචිත්‍රිතං විතතනති පජානාති, ඉදම්පි'ය්‍ය නොති පඤ්ඤාය.

59. හේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, වෙනස්පට්ඨායකතා පිණිස (=අනුත්තේ සිත පිරිසිදු දත්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අත් සත්තියන්ගේ අත් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනිසි. රුග සහිත සිත රුග සහිත සිතැ යි දැනිසි. රුග රහිත සිත රුග රහිත සිතැ යි දැනිසි. දොෂ සහිත සිත දොෂ සහිත සිතැ යි දැනි. දොෂරහිත සිත දොෂරහිත සිතැ යි දැනි. මොහසහිත සිත මොහසහිත සිතැ යි දැනි. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතැ යි දැනි. සංකප්පත (=හැකුළුණු) සිත හැකුළුණු සිතැ යි දැනි. විකප්පත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතැ යි දැනි. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ යි දැනි. අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ යි දැනි. සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි දැනි. අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි දැනි. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි දැනි. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි දැනි. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ යි දැනි. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි.

60. කෙවලසප්තය, සමසේ සැරසෙනසුලු සත්ත්වයන් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ඔදුරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැඩපතෙක හෝ පහත් දියබදුනෙක හෝ සිය මූලසටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙය් ඇති තැන් සඳහන් තැනැ යි දන්නේ ද, එ කී දෙය් තැනි තැන දෙය් තැනැ යි දන්නේ ද, කෙවලසප්තය, එ පිරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පරසින් දත්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අත් සත්තියන්ගේ, අත් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනි. සරුග සිත සරුග සිතැ යි දැනි. විතරුග සිත විතරුග සිතැ යි දැනි. සදොෂ සිත සදොෂ සිතැ යි දැනි. විතදොෂ සිත විතදොෂ සිතැ යි දැනි. සමොහ සිත සමොහ සිතැ යි දැනි, විතමොහ සිත විතමොහ සිතැ යි දැනි. සංකප්පත සිත සංකප්පත සිතැ යි දැනි. විකප්පත සිත විකප්පත සිතැ යි දැනි. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ යි ... අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ යි ... සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි ... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි ... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි ... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ යි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි.

61. කෙවලසප්තය, මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි යන ගමක් ඇද්ද, මෙත් ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

62. සො එවං සමාහිතෙ විෂත්ත පරිසුද්ධි පරියොදානෙ අනභිනාණේ විගතූපක්කිලෙසෙ මුද්දගුනෙ කම්මනිකෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජානෙතා පුරෙබ්බ- නිවාසානුස්සන්තිස්සණාය විතතං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙක- විහිතං පුරෙබ්බනිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපිදං එකමපි ජාතං ඥොපි ජාතියො තිස්සංපි ජාතියො චතස්සංපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිකමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි විචට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපෙස 'අමුත්‍රාසිං එවං- නාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤාණං එවමානාණො එවං සුබ්බද්ධකපටිසංවෙදී එවමානුපරිගන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවං- නාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤාණං එවමානාණො එවං සුබ්බද්ධකපටිසංවෙදී එවමානුපරිගන්තො. සො තතො චුතො ඉබ්බපජනනා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙද්දසං අනෙකවිහිතං පුරෙබ්බනිවාසං අනුස්සරති.

63. සෙය්‍යපිදං කෙවලබ්බ පුරිසො සකමනා ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගවේස්සා, තමා'පි ගාමො අඤ්ඤං ගාමං ගවේස්සා, සො තමා ගාමො සකඤ්ඤෙව ගාමං පච්චාගවේස්සා, තස්ස එවමස්ස: 'අහං බො සකමනා ගාමො අමු- ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍ර එවං අරියාසිං එවං නිසිදිං එවං අහංසිං එවං තුණ්හි අගහාසිං. තමාපි ගාමො අමු- ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍රාපි එවං අරියාසිං එවං නිසිදිං එවං අහංසිං එවං තුණ්හි අගහාසිං. සො'වති තමා ගාමො සකඤ්ඤෙව ගාමං පච්චාගන්තා'ති. එවමෙව බො කෙවලබ්බ භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විෂත්ත පරිසුද්ධි පරියොදානෙ අනභිනාණේ විගතූපක්කිලෙසෙ මුද්දගුනෙ කම්මනිකෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජානෙතා පුරෙබ්බනිවාසානුස්සන්තිස්සණාය විතතං අභිනිතරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිහිතං පුරෙබ්බනිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපිදං එකමපි ජාතං ඥොපි ජාතියො තිස්සංපි ජාතියො චතස්සංපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතසාරිකමපි ජාතියො පඤ්ඤකමපි ජාතියො ජාතිසතමපි පඤ්ඤකමපි ජාතියො ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි විචට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකපෙස 'අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤාණං එවමානාණො එවං සුබ්බද්ධකපටිසංවෙදී එවමානුපරිගන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොතෙතා එවංවිඤ්ඤාණං එවමානාණො එවං සුබ්බද්ධකපටිසංවෙදී එවමානුපරිගන්තො. සො තතො චුතො ඉබ්බපජනනා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙද්දසං අනෙකවිහිතං පුරෙබ්බ- නිවාසං අනුස්සරති. යමපි කෙවලබ්බ භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විෂත්ත පරිසුද්ධි- -පට- අනෙකවිහිතං පුරෙබ්බනිවාසං අනුස්සරති, ඉදමපි'ස්ස සොති පඤ්ඤං.

62. හෙ හෙතෙම මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙළෙස් තැනි වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිම කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පූජි-නිවාසානුගාමී ඥානය (=පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති සතළියක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ විවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ සංවර්ධිත විවර්ධිත කල්ප ද, “අයෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම. මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු පැහැ ඇතියෙමි වීම. මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම. මේ බදු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම. මේ බදු (මේතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි වීම. මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු පැහැ සටහන් ඇතියෙමි වීම. මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම. මේ බදු සුවදුක් විඳින්නෙමි වීම. මේතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ වණ්ඳි වශයෙන් ආහාර සහිත වූ නම්ගොත් විසින් උදෙසා සහිත වූ බහුවිධ වූ පූජිනිවාසය සිහි කෙරෙයි.

63. කෙවසිංහ, මෙසේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අත් ගම්කට යන්නේ ද, ඒ ගම්හුන් අත් ගම්කට යන්නේ ද, (නැවත) හේ එ ගමින් සිය ගම්ට ම විවාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි සිය ගමින් අසෝ ගම්ට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ නිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ ගම්හුන් අසෝ ගම්ට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ නිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ මම ඒ ගමින් සිය ගම්ට ම පෙරලා ආයෙමි වෙමි”යි ඔහුට මේ බදු සිතෙක් වන්නේ ද, කෙවසිංහ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙළෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිම කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනො-වට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තැබුරු කෙරෙයි. හේ ‘අයෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු පැහැ සටහන් ඇතියෙමි වීම, මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම, මේ බදු සුවදුක් විඳි-නෙමි වීම, මේ බදු ආයුසීමා ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි, මේ ගොත් ඇතියෙමි, මේ බදු පැහැසටහන් ඇතියෙමි, මේ බදු ආහාර ඇතියෙමි, මේ බදු සුවදුක් විඳින්නෙමි වීම, මේතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති සතළියක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ විවර්ධිත කල්ප ද, බොහෝ සංවර්ධිත විවර්ධිත කල්ප ද යි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මේ පරිද්දෙන් ආහාර සහිත වූ උදෙසා සහිත වූ පෙරු වුසු කොසෙක් වැදුරුම් කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. කෙවසිංහ, මහණ තෙමේ මෙසේ සමානිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි...අනෙකවිධ වූ පෙරු වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි යන ගමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

64. සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානෙ අනඛණ්ණෙ විගඤ්ඤානිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත සත්තානං චුද්දායකඤ්ජායං විතතං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිඤ්ඤානි වක්ඛන්තා විසුඤ්ඤාන අභික්ඛන්තමානුසංකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති: ‘ඉමෙ වත භොගෙතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා වච්චුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං උපවාදකා මච්ජාදිට්ඨිකා මච්ජාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොගෙතා සත්තා කායසුචරිතෙත සමිත්තාගතා වච්චුචරිතෙත සමිත්තාගතා මනොසුචරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමා-දිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා’ති. ඉති දිඤ්ඤානි වක්ඛන්තා විසුඤ්ඤාන අභික්ඛන්තමානුසංකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

65. භෙය්‍යොපි කෙවලික මජ්ඣෙ සිංහාවගෙත පාසාදෙ, තත්ථ වක්ඛමි පුරිසෙය්‍ය සිතො පස්සෙය්‍ය මනුස්සෙය්‍ය ගෙහං පටිගතෙත’පි රජීයා විනිසඤ්චරතෙත’පි මජ්ඣෙ සිංහාවගෙත නිසිතෙත’පි, තස්ස ඵලමස්ස: ඵතෙ මනුස්සා ගෙහං පටිගතති. ඵතෙ නිසන්ධිතති. ඵතෙ රජීයා විනිසඤ්චරතති. ඵතෙ මජ්ඣෙ සිංහාවගෙත නිසිත්තා’ති. ඵලමෙව ඛො කෙවලික භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානෙ අනඛණ්ණෙ විගඤ්ඤානිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජානෙත සත්තානං චුද්දායකඤ්ජායං විතතං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිඤ්ඤානි වක්ඛන්තා විසුඤ්ඤාන අභික්ඛන්තමානුසංකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති: ඉමෙ වත භොගෙතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා වච්චුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමිත්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා’ති. ඉති දිඤ්ඤානි වක්ඛන්තා විසුඤ්ඤාන අභික්ඛන්තමානුසංකෙත සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුඛණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති.

64. හේ මෙසේ සමාසිත වූ සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙළෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්කම් වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නියමිත බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ චූෂ්ණ උපපත්ති දක්නා ක්‍රමය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, තැබුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැනීමට පරාය ඉක්මනු දක්නා හැකි දිවැසින්, ‘අහෝ! මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, වෘත්තදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, ආරාධනාද කළහ, මිසදිවූ වශයෙන් ගත් මිත්‍රාදිය ඇතිව. ඒ මොහු කරුණක් බිඳීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්කම් කෙරුණේ හටගත් ගතිය වූ, (කම්පයට තමන් පරවශ බැඳීන්) තමනට අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්තා. මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කළි කායසුචරිතයෙන් සමන්විතය, වෘත්තසුචරිතයෙන් සමන්විතය, මනෝසුචරිතයෙන් සමන්විතය, ආරාධනාව උපවාද නො කළහ, සමිදිවූ ගත්තා, සමිදිවූ වශයෙන් ගත් සිලාදිය ඇත්තා. ඒ මොහු කාමුක් මරණින් මතු යොහන වූ හඬ ඇති සහලොවට වත්තා”යි මරණසංකප්ත වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තා වූ ද, ගිත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කම්ප වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගියා වූ ද සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මනු පැවැති දිවැසින් සිත පුණිත, සුචරිත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කම්ප වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹී සිටි සත්ත්වයන් දකී.

65. කෙවසිංහ, සමාසිත සතර මං ගන්දිගෙක මහල් සහිත ගෙයක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිවිසෙන-විකුත් ගෙන් නික්මෙනවිකුත් විවිධෙහි ඇත මැන යන එකවිකුත්, සිවුමංකන්දිග මැද හුත්තවිකුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු විදිගෙහි ඇත මැන යෙත්, මොහු සිවුමංකන්දිග මැද උන්නෝ වෙත් යැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, කෙවසිංහ, එ පරිදි ම එ මහණ තෙමේ මෙසේ සමාසිත වූ සිත පිරිසිදු කල්හි දීප්තකල්හි කෙළෙස් නැති කල්හි උපකෙලය පහ වූ කල්හි මාදු කල්හි කම්කම් කල්හි ස්විත කල්හි නියමිත බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ චූෂ්ණ උපපත්ති දක්නා ක්‍රමය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, තැබුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂක විෂය ඉක්මනු පිරිසිදු වූ දිවැසින් “අහෝ! මේ හවන් සත්ත්ව කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, වෘත්තදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතය, ආරාධනාව උපවාද නො කළහ, සමිදිවූ වශයෙන් ගත් මුත ඇතිව. ඒ මොහු කාමුක් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්කම් කෙරුණේ උපත් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්ත. එහෙත් මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කළි කායසුචරිතයෙන් සමන්විතය, වෘත්තසුචරිතයෙන් සමන්විතය, මනෝසුචරිතයෙන් සමන්විතය, ආරාධනාව උපවාද නො කළහ, සමිදිවූ ගත්තා, සමිදිවූ විසින් ගත් සිලාදිය ඇත්තා. මොහු කාමුක් මරණින් මතු යොහන හඬ ඇති සහලොවට වත්තා”යි මෙසේ මරණසංකප්ත වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තා වූ ද, පහස් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද කම්ප වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මනු පැවැති දිවැසින් සිත පුණිත සුචරිත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කම්ප වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹී සිටි සත්ත්වයන් දකී.

66. යම්පි කෙවලික හිකුටු එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිත්තදො -පෙ-
ත්තතෙ දුක්ඛතෙ යථාකම්මිපතෙ සතෙත පජානාති, ඉදං මපි'ය්හ තොති
පඤ්ඤාය.

67. සො එවං සමාගිතෙ විතෙත පරිත්තදො පරිත්තොදනෙ අතඛනණේ
විභතුපක්කිලෙසෙ මුද්දාසෙ කම්මිනිසෙ සිතෙ ආතෙඤ්ඤාසතෙත ආතඛානං
බග්ගොදායං විතතං අභිනිතරති අභිනිත්තංමෙති. සො ඉදං දුක්ඛතෙති
යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං
දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධායාමිති පටිපදා'ති
යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආතඛා'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආතඛ-
සමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආතඛනිරෝධො'ති යථාභුතං
පජානාති. අයං ආතඛනිරෝධායාමිති පටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. තස්ස
එවං ජාතතො එවං පග්ගතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති. භවාසවාපි
විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුච්චතං විමුච්චතමිති
ඤ්ඤාං තොති. ඩිණං ජාති, වුසිතං චුග්ගවරිදා, කතං කරණිකං, තාපරං
ඉසරිතතායාති පජානාති.

68. ඉදං වුච්චති කෙවලික අනුසංසන්ධිපාටිකාරියං. ඉමාති ඛො කෙවලික
තිණි පාටිකාරියාති මයා සයං අභිඤ්ඤා සචරිකතා පච්චිකාති.

69. භුතපුබ්බං කෙවලික ඉමිසමිසෙද්දො හිකුටුසංඛ්‍යා අඤ්ඤාතරස්ස හිකුටු-
තො එවං චේතසො පරිචිතසෙකො උදපාදි: කථා නු ඛො ඉමෙ ව්‍යාපාරො
මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපිදං පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජෝ-
ඛාදු වායොඛාදු'ති. අථ ඛො සො කෙවලික හිකුටු තථාගුපං සමාධිං
සමාපජ්ඣි, යථා සමාගිතෙ විතෙත දෙවයාතිකො මහො පාතුරතොති.
අථ ඛො සො කෙවලික හිකුටු යෙත වාදුමිභාරුජ්ඣා දෙවො තෙත්ත-
සංඛ්‍යාමි. උපසංඛ්‍යාමිතා වාදුමිභාරුජ්ඣා දෙවෙ එතදෙවො: කථා නු ඛො
ආවුසො ඉමෙ ව්‍යාපාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපිදං
පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජෝඛාදු වායොඛාදු'ති. එවං වුත්තෙත කෙවලික
වාදුමිභාරුජ්ඣා දෙවො තං හිකුටු එතදෙවොවු: මයමිධ ඛො හිකුටු න
ජානාමි යථමෙ ව්‍යාපාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපිදං
පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජෝඛාදු වායොඛාදු'ති. අථ ඛො හිකුටු ව්‍යාපාරො
මහාරුජ්ඣා අමොගි අභිකක්ඛනතරා ම පණිතතරා ම. තෙ ඛො එතං
ජාතයත්තං යථමෙ ව්‍යාපාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍ය-
පිදං පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජෝඛාදු වායොඛාදු'ති.

66 කොට්ඨාසය, මහත් තෙමි මෙහේ සමාතිත සිත පිරිසිදු කළයි... සුගත දුර්ගත වූ කම වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරා එළැඹී සිටි සතුන් දැකි යහ යමෙක් ඇද්ද, මේ දිමුතේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

67. හේ මෙසේ සමාතිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ තිත්තලෙන් වූ උපකෙලන පහ වූ මාදු වූ කම්මාන වූ ස්විත වූ තිත්තල බවට පැමිණූ සිටි කල්හි, ආත්මාවන්ගේ ක්ෂය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැමුරු කෙරෙයි. හෙතෙමේ ‘මේ දුකැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් ඉපදීමට කාරණයැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැත්මැ’ යි (නිවනැ’ යි) ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැත්මට යන පිළිවනැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මොහු ආත්මයෝ යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආත්මයන් ඉපදීමට කරුණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආත්මවතිරොධිතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආත්මවතිරොධිනාමිනී ප්‍රතිපත්ති යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මෙසේ දත්තා මෙසේ දත්තා ඔහුගේ සිත තාමාත්මය කෙරෙත් ද මිදේ. ඔහු සිත හමාත්මය කෙරෙත් ද මිදේ, ඔහු සිත අවිද්‍යාත්මය කෙරෙත් ද මිදේ. (එසේ සිත) මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආත්ම කෙරෙත් මිදුණෙ යැ’ යි (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ) ඥානය මේ. ‘හමොත්පත්තිය ක්ෂණ වය (හෙමත් නැවැත හවයෙති නොඋපදනා ස්වභාවයට පැමිණියෙමි). ‘මහබ්බසර වෑස නිමැවිණි. (සිවු සත්ති සතර මගින් කළ යුතු සොළොස් වැදුරුම්) කිය කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (=මේ කෙලනක්ෂය පිණිස) සලි දු කටයුතු දුගෙක් නැතැ’ යි හේ දැනී.

68. කෙවිඳිය, මේය අනුසාසනිප්‍රාතිසායනීයා ශි කියනු ලැබේ.
 කෙවිඳිය, මොහු මා විසින් ම වෙලෙසින් දූත පසක් කොට පවසන ලද
 භූත් පෙළුගරු ය.

69. පෙර වූවක් කියමි. කෙවිඞ්ග, මේ බිත්තහන අතුරෙහි ම වූ මහණක්කට “පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජොඛාදු වායොඛාදු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතක්හි දී තිරුඳු වෙත් ද?” යි මෙසේ සිතා විතකියෙක් උපත, කෙවිඞ්ග, ඉක්කිති ඒ මහණ යමිසේ සිත සමාධිගත කල්හි දෙවියානික මායීය (දෙවිවිමිසල් යන නැති සාද්ධිවිබඤ්ඤා) පහල වී ද එසේ වූ සමාධිගතට සම්මත. කෙවිඞ්ග, ඉක්කිති ඒ මහණ සිවු මහරජයේ දෙවියන් කර එළාමිසේ ය. එළාමි ‘ඇවැත්ති, පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජොඛාදු වායොඛාදු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතක්හි නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වෙත් ද?’ යි සිවුමහරජයේ දෙවියන් විමසල් ය. කෙවිඞ්ග, ඔහු මෙසේ විමස කල්හි සිවුමහරජයේ දෙවියෝ “මහණ, අපි දු පඨවිඛාදු ආපොඛාදු තෙජොඛාදු වායොඛාදු යන මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව තිරුඳු වන තැන නො දක්නුමුතු. මහණ, අපට වඩා පැතැසුම ඇති, යන ඉත්තරු ආදියෙන් අපට වඩා උසස් වූ සිවු වරම් රජුහු තම කෙසෙක් ඇත. පඨවිඛාදු ආදි සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන ඔහු දන්නාහ යි සිතමු” යි ඔහු ඒ මහණකට කීහ.

70. අප්ඵ ඛො සො කෙවසිත්තං භික්ඛු යෙත චිත්තාණො මහාරාජානො තෙනු-
පසඛික්ඛමි. උපසඛික්ඛමිති චිත්තාණො මහාරාජෙ එතදවොචි: කත්ත භු ඛො
ආවුසො ඉමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං
පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති.

71. එවං වුත්තෙත කෙවසිත්තං චිත්තාණො මහාරාජානො තං භික්ඛුං එතද-
වොචු: මගම්ඨ ඛො භික්ඛු ත ජානාමි යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරි-
සෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායො-
මාදුති. අජ්ඣ ඛො භික්ඛු තාවතීංසා නාම දෙවො අමෙතති අභික්ඛන්තතරො
ච පණීතතරො ච. තෙ ඛො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහා-
භුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝ-
මාදු වායොමාදුති.

72. අප්ඵ ඛො සො කෙවසිත්තං භික්ඛු යෙත තාවතීංසා දෙවො තෙනු-
පසඛික්ඛමි. උපසඛික්ඛමිති තාවතීංසෙ දෙවෙ එතදවොචි: කත්ත භු ඛො
ආවුසො ඉමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං
පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති? එවං වුත්තෙත කෙවසිත්තං
තාවතීංසා දෙවො තං භික්ඛුං එතදවොචු: මගම්ඨ ඛො භික්ඛු ත ජානාමි
යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවි-
මාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති. අජ්ඣ ඛො භික්ඛු සකෙකා
නාම දෙවොතමිනෙදු අමෙතති අභික්ඛන්තතරො ච පණීතතරො ච. සො
ඛො ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති,
සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති.

73. අප්ඵ ඛො සො කෙවසිත්තං භික්ඛු යෙත සකෙකා දෙවොතමිනෙදු
තෙනුපසඛික්ඛමි. උපසඛික්ඛමිති සකකං දෙවොතමිනෙදු එතදවොචි: කත්ත භු
ඛො ආවුසො ඉමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍ය-
පීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති? එවං වුත්තෙත
කෙවසිත්තං සකකා දෙවොතමිනෙදු තං භික්ඛුං එතදවොචු: අහම්ඨ ඛො
භික්ඛු ත ජානාමි යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති,
සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති. අජ්ඣ ඛො
භික්ඛු යාමා නාම දෙවො අමෙතති අභික්ඛන්තතරො ච පණීතතරො ච. තෙ
ඛො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති,
සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති.

74. අප්ඵ ඛො සො කෙවසිත්තං භික්ඛු යෙත යාමා දෙවො තෙනුපස-
ඛික්ඛමි. උපසඛික්ඛමිති යාමෙ දෙවෙ එතදවොචි: කත්ත භු ඛො ආවුසො
ඉමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු
ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති? එවං වුත්තෙත කෙවසිත්තං යාමා
දෙවො තං භික්ඛුං එතදවොචු: මගම්ඨ ඛො භික්ඛු ත ජානාමි යජ්ඣමෙ
චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවිමාදු ආපො-
මාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති. අජ්ඣ ඛො භික්ඛු සුයාමො නාම දෙව-
පුත්තො අමෙතති අභික්ඛන්තතරො ච පණීතතරො ච. සො ඛො එතං
ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චිත්තාණො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං
පඨවිමාදු ආපොමාදු තෙජෝමාදු වායොමාදුති.

70. කෙවලිකය, ඉක්කිති ඒ මහණ සිවුවරම් රජුන් කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹි “ඇවැත්නි, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහා-
භූතයෝ කොතන්හි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි විමාණේ ය.

71. කෙවලිකය, ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි සිවුවරම් රජදරුවෝ ඒ මහණහු බණවා, “මහණ, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි දී නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වෙද්ද”යි මේ කාරණය අපි දු නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසවුම් ඇති, අපට වඩා උසස් වූ තෙත්තේ නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත. ‘පඨවි ආදී මේ සතර මහාභූතයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද යන මෙය ඔහු නම් දන්නායයි සිතමු’ යි කීහ.

72. කෙවලිකය, ඉක්කිති ඒ මහණ තෙත්තේ දෙවියන් කරා ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ මහාභූත සතර කොහි දී නොඉතිරි ව නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි විමාණේ ය. කෙවලිකය, ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි තෙත්තේ දෙවියෝ එ මහණ බණවා, “මහණ, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන සතර මහාභූතයෝ කොහි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙද්ද යන මෙය අපි දු නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසවුම් ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සත්දෙව්දු නම් කෙනෙක් ඇත. ඔහු පඨවි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන දන්නී යි සිතමහ’යි කීවු ය.

73. කෙවලිකය, ඉක්කිති ඒ මහණ සත්දෙව්දු කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹි ‘ඇවැත්නි, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහා-
භූතයෝ කොහි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි විමාණේ ය. කෙවලිකය, ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි සත්දෙව්දු ඒ මහණ බණවා, ‘මහණ, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි නිරුද්ධ වෙද්ද’ යි මම ද නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසවුම් ද ඇති, අපට වඩා උතුම් ද වූ යාමි නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත. පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන ඔවුන් දනිතැ යි සිතමි” යි කී ය.

74. කෙවලිකය, ඉක්කිති ඒ මහණ යාමි දෙවියන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහා-
භූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි දී නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි මෙය විමාණේ ය. කෙවලිකය, ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි යාමි දෙවියෝ එ මහණ බණවා, “මහණ, පඨවි ආපො තෙජෝ වායො යන මේ සතර මහාභූතයෝ නොඉතිරි ව කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද”යි මෙය අපි ද නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසවුම් ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සුයාම නම් දෙව්දුකෙක් ඇත. ඔහු පඨවි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වන තැන දනිතැ’යි අපි සිතමහ’යි කීවු ය.

75. කෙවඩාසු, ඉක්කිති ඒ මහණ සුයාම දෙව්පුත් කරා ගියේ ය. ගොස් “ඇවැත්නි, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන මේ සතර මහා-
 භූතයෝ කොතන්ති නම් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වෙත් ද?” යි විමාලේ ය. මෙසේ විමාල කල්හි සුයාම දෙව්පුත් තෙම ‘මහණ, පාරිච්ඡි අප්
 තෙජස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ කොති තිරුඳු වෙද්දු යි මම ද නො
 දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසුළු ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ කුමන නම්
 දෙව් කෙතෙක් ඇත. ඔවුන් පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන මේ සතර
 මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන දනිති යි සිතමින” යි කීවු ය.

76. කෙවඩාසු, ඉක්කිති ඒ මහණ කුමන දෙවියන් වෙත ඵලාභියේ ය. ඵලාභි “ඇවැත්නි, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ නො
 ඉතිරි වූ කොති තිරුඳු වෙත් ද?” යි විමාලේ ය. මෙසේ කී කල්හි කුමන
 දෙවියෝ ඒ මහණ බණවා, “මහණ, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන සතර
 මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන අපි දු නො දනුමින. මහණ,
 අපට වැඩි තරම් පැහැසුළු ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සත්කුමින
 නම් දෙව්පුතෙක් ඇත. ඔහු පාරිච්ඡි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො
 ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන දනිති” යි සිතමින” යි කීවු ය.

77. කෙවඩාසු, ඵ කල්හි ඒ මහණ සත්කුමින දෙව්පුතු කරා ඵලා-
 භියේ ය. ඵලාභි, ‘ඇවැත්නි, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන මේ සතර
 මහාභූතයෝ කොති දී නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වෙත් ද?” යි විමාලේ ය. කෙවඩාසු,
 ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි සත්කුමින දෙව්පුත් “මහණ, පාරිච්ඡි
 අප් තෙජස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොති දී
 තිරුඳු වෙද්දු” යි මම නො දනිමි. මහණ, මට වඩා පැහැසුළු ඇති,
 මට වඩා උතුම් වූ නිමිණ්ණත්ත නම් දෙව් කෙතෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාරිච්ඡි
 ආදී සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන දනිති, යි
 සිතමින” යි කී ය.

78. කෙවඩාසු, ඵ කල්හි ඒ මහණ නිමිණ්ණත්ත දෙවියන් කරා ඵලාභියේ
 ය. ඵලාභි ‘ඇවැත්නි, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන මේ සතර මහා
 භූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොති දී තිරුඳු වෙත් ද?” යි විමාලේ ය. කෙවඩාසු,
 ඔහු මෙසේ විමාල කල්හි නිමිණ්ණත්ත දෙවියෝ ඒ මහණ
 බණවා, ‘මහණ, පාරිච්ඡි අප් තෙජස් වාසු යන මේ සතර මහා
 භූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන තැන අපි දු නො දනුමින. අපට
 වඩා පැහැසුළු ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සුනිවර්ණ නම් දෙව්පුතෙක්
 ඇත. ඔහු පරිච්ඡි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වන
 තැන දනිති” යි සිතමින” යි කීවු ය.

79. අථ ඛො හො කෙවඬිසි, භික්ඛු යෙන සුතිමිත්තො දෙවපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං සුතිමිත්තං දෙවපුත්තං එතදවොච: කප්ප නු ඛො ආවුසො ඉමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති? එවං වුත්තන කෙවඬිසි සුතිමිත්තො දෙවපුත්තො තං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි ඛො භික්ඛු න ජාතාමි යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති. අත්ථි ඛො භික්ඛු පරතිමිත්තවසවන්ති තාමි දෙවො අමෙතති අභික්ඛාන්තතරො ව පණීත-තරො ව. තෙ ඛො එතං ජාතෙය්‍ය යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති.

80. අථ ඛො හො කෙවඬිසි, භික්ඛු යෙන පරතිමිත්තවසවන්ති දෙවො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං පරතිමිත්තවසවන්ති දෙවෙ එතදවොච: කප්ප නු ඛො ආවුසො ඉමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති? එවං වුත්තන කෙවඬිසි පරතිමිත්තවසවන්ති දෙවො තා භික්ඛුං එතදවොච: මයමපි ඛො භික්ඛු න ජාතාමි යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති. අත්ථි ඛො භික්ඛු වසවන්ති තාමි දෙවපුත්තො අමෙතති අභික්ඛාන්තතරො ව පණීත-තරො ව. හො ඛො එතං ජාතෙය්‍ය යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති.

81. අථ ඛො හො කෙවඬිසි, භික්ඛු යෙන වසවන්ති දෙවපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං වසවන්තිං දෙවපුත්තං එතදවොච: කප්ප නු ඛො ආවුසො ඉමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති? එවං වුත්තන කෙවඬිසි වසවන්ති දෙවපුත්තො තං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි ඛො භික්ඛු න ජාතාමි යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති. අත්ථි ඛො භික්ඛු බ්‍රහ්මකායිකා තාමි දෙවො අමෙතති අභික්ඛාන්තතරො ව පණීතතරො ව. තෙ ඛො එතං ජාතෙය්‍ය යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති.

82. අථ ඛො හො කෙවඬිසි, භික්ඛු තථාරූපං සමාහිං සමාපජ්ඣ යථාසමාහිතෙ විත්තෙ බ්‍රහ්මයාතිශයා මහො පාදුරහොති. අථ ඛො හො කෙවඬිසි භික්ඛු යෙන බ්‍රහ්මකායිකා දෙවො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතිං බ්‍රහ්මකායිකෙ දෙවෙ එතදවොච: කප්ප නු ඛො ආවුසො ඉමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති? එවං වුත්තන කෙවඬිසි බ්‍රහ්මකායිකා දෙවො තං භික්ඛුං එතදවොච: මයමපි ඛො භික්ඛු න ජාතාමි යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං, පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති. අත්ථි ඛො භික්ඛු බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිගු අනභිගුතො අඤ්ඤදද්දුද්දො වසවන්ති ඉත්තරෙ කතා: නිම්මානා සෙවෙහි, යජ්ඣං¹ වසි පිතා ගුහකව්‍යානං අමෙතති අභික්ඛාන්තතරො ව පණීතතරො ව. හො ඛො එතං ජාතෙය්‍ය යත්තිමෙ වත්තාථෙර මහාගුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යප්පිදං: පඨවිමාදු ආපොඛාදු තෙජෝමාදු වායොමාදු'ති.

79. කෙවලය, එ කල්හි එ මහණ සුනිව්මිත දෙව්පුත් කරා එළඹීමේ ය. එළඹීම, සුනිව්මිත දෙව්පුත්තුට ‘ආවැත්ති, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොඬ දී නොඉතිරි වූ නිරුඳුම් වෙද්දු’යි විමාණේ ය. කෙවලය, මෙසේ විමාල කල්හි සුනිව්මිත දෙව්පුත් තෙම ඒ මහණකට ‘මහණ, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන මේ සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වන තැන මමත් නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැයපුට ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ පරනිර්මිතවශවර්ති තම දෙව් කෙතෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාටිපි ආදී සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වන තැන දනිති යි සිතමි’යි කී ය.

80. කෙවලය, එ කල්හි ඒ මහණ පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියන් කරා එළඹීමේ ය. එළඹීම, ආවැත්ති, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වෙත් දු’යි විමාණේ ය. එසේ විමාල කල්හි පරනිර්මිතවශවර්ති දෙවියෝ ඒ මහණ වූ ඛණ්ඩා, ‘මහණ, අපි දු පාටිපි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වන තැන නො දනිමු. මහණ, අපට වඩා පැහැයපුට ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ වශවර්ති තම දෙව්පුතෙක් ඇත. පාටිපි ආදී සතර මහා භූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොඬ නිරුඳුම් වෙත් දු යි ඔහු දනිති යි සිතමි’යි ඔහු කීවු ය.

81. කෙවලය, එ කල්හි ඒ මහණ වතාවත් දෙව්පුත්තු කරා එළඹීමේ ය. එළඹීම, ‘ආවැත්ති, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොතන්හි නිරුඳුම් වෙත් දු’යි ඔහු විමාණේ ය. කෙවලය, මෙසේ විමාල කල්හි, වතාවත් දෙව්පුත් ඒ මහණකට ‘මහණ, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන මේ සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොතන්හි නිරුඳුම් වෙත් දු’යි මම ද නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැයපුට ඇති, අපට වඩා උතුම් බ්‍රහ්මකායික තම දෙව් කෙතෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාටිපි ආදී සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වන තැන දනිති යි සිතමි’යි කී ය.

82. කෙවලය, එ කල්හි එ මහණ යම්සේ සිත සමාසිත කල්හි බ්‍රහ්ම-යාතික මාඛික (බ්‍රහ්මලොභ යන මග) පහල වී ද, එසේ වූ යමාසිතකට යම්-වැදිණ. කෙවලය, ඉක්බිති ඒ මහණ බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් කරා එළඹීමෙන් ය. එළඹීම බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් ඛණ්ඩා ‘ආවැත්ති, යම් තැනෙක දී පාටිපිඛාතු අප්ඛාතු තෙරස්ඛාතු වාසුඛාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ නිරුඳුම් වෙත් තම, ඒ කොඬ දු’ යි විමාණේ ය. කෙවලය, එකල්හි බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ එ මහණකට ‘මහණ, පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොඬ නිරුඳුම් වෙද්දු’යි අපි දු නො දනුමි. මහණ, අපට වඩා පැහැයපුට ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ, මහාබ්‍රහ්ම වූ, සියල්ල වැඩි පවත්නා, කිසිවකු විසින් නො මඩනා ලද, එකානන්තයෙන් සියල්ල දක්නා, සියල්ල තමා වශයෙහි පවත්වන, සියල්ලට ඊඤ්ච වූ, සියල්ලෙහි කතෘ වූ, සියල්ලෙහි මැවුම්කරු වූ, සියල්ලකට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ, සියල්ල සකස් කරන, පුරුදු කළ වසිනා ඇති, උපන් ද උපදනා ද සත්තට පිය වූ, බ්‍රහ්මයෙක් ඇත. ‘මේ පාටිපි අප් තෙරස් වාසු යන සතර මහා භූතයන් ඉතිරි නො වූ නිරුඳුම් වන තැන ඔහු දනිති යි සිතමි’යි කී ය.

83. “ඇවැත්ති, ඒ මහාමුත්තයා දැන් කොහි වෙසේ ද?”යි. “මහණ, මුත්තයා යම් පෙදෙසක නේ යම් දෙසක නේ යම් තැනක නේ ඇතැයි අවිද්‍යා නො දනුමහ. මහණ, එතෙක් යම් තෙයෙකින් පෙරකිසිත් දක්නා ලැබේ ද: (ලොච්ඡා) එළියෙන් හට ගනී ද, ආලෝකයෙන් පහල වේ ද, එයින් මුත්තයා පහල වන්නේ ය. එළියෙන් හටගනී, ආලෝකයෙන් පහල වෙයි යන යමක් වේ නම්, මෙය ඔබ්බෙන් පහල වීමට පෙර නිමිත්ත යැ” යි මුත්තකාසික දෙවියන් කිවු යැ. කෙවඬාය, එ කල්හි නොබෝ වෙලාවෙකින් ම ඒ මහාමුත්ත තෙම පහල විය. කෙවඬාය, එ කල්හි ඒ මහණ මහබ්බුදු කාර: එළැබිණේ ය. එළැබී, “ඇවැත්ති, පඨව්‍යාතු අපොඨාතු තෙජෝඨාතු වායෝඨාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි දී නිරුඳු වෙත් ද?” යි මේ කාරණය ඒ මහබ්බුදු විචාරේ ය. කෙවඬාය, වෙසේ විචාර කලා ඒ මහබ්බු තෙම, ‘මහණ, මිම්බයා වෙමි. මහබ්බා වෙමි. සියල්ල මැඩ පවත්වන්නෙමි වෙමි කිසිවකු විසිනුදු නො මිනිනා ලද්දෙමි වෙමි. එකාත්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි. සියල්ල සිය වශයෙහි පවත්වන්නෙමි වෙමි. හැමට ඊශිර වෙමි. සියල්ලෙහි කැරී වෙමි. සියල්ල මවන්නා වෙමි. හැමට ශ්‍රේණි වෙමි. ලොව සතුන් බෙදන්නා වෙමි. පුරුදු කල වශිනා ඇතිගෙමි වෙමි. උපන්නන්ගේ ද උපදින්නවුන්ගේ ද පියා වෙමි” යි ඒ මහණහට කී ය.

84. කෙවඬාය, දෙවෙහි වර ද ඒ මහණ ඒ මහබ්බහට, “ඇවැත්ති, තෙපි බඬ වනු ද? මහබ්බ වනු ද? ලොව මැඩ පවත්වන්නෝ වනු ද? කිසිවකු විසින් නො මැඩ ලන ලද්දෝ වනු ද? එකාත්තයෙන් සියල්ල දක්නෝ වනු ද? ලොව තමන් වශයෙහි පවත්වන්නෝ වනු ද? ඊශිර වනු ද? කැරී වනු ද? නිමිතා වනු ද? ලොවට ශ්‍රේණි වනු ද? ලොව බෙදන්නෝ වනු ද? පුරුදු වශිනා ඇතිගෝ වනු ද? උපන්නවුන්ගේ උපදනාවුන්ගේ පියා වනු ද?” යි මෙසේ කොප නො විචාරමි. වැලි, ඇවැත්ති, පඨව්‍යාතු අපොඨාතු තෙජෝඨාතු වායෝඨාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොතැන්හි නිරුඳු වෙද්දී යි මේ කෙසින් ම කොප විචාරමි” යි කී ය. කෙවඬාය, දෙවෙහි වර ද ඒ මහබ්බ තෙම එ මහණහට “මහණ, මිම්බයා වෙමි. මහබ්බා වෙමි. ලොව මැඩ පවත්වනුගෙමි වෙමි. කිසිවකු විසිනුත් නො මිනිනා ලද්දෙමි වෙමි. එකාත්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි. ලොව සිය වශයෙහි පවත්වනුගෙමි වෙමි. ඊශිර වෙමි. කැරී වෙමි. නිමිතා වෙමි. ලොවට ශ්‍රේණි වෙමි. ලොව බෙදන්නෙමි වෙමි. පුරුදු වශිනා ඇතිගෙමි වෙමි. උපන් උපදනා හැමගේ පියා වෙමි” යි මේ බස් කී ය.

85. කෙවඬාය, තෙවෙහි වර ද ඒ මහණ ඒ මහබ්බහට “ඇවැත්ති, තෙපි මුත්ත වනු ද? මහාමුත්ත වනු ද? අභිභූ වනු ද? අනභිභූත වනු ද? සම්මුඛ වනු ද? වශමරික වනු ද? ඊශිර වනු ද? කැරී වනු ද? ශ්‍රේණි වනු ද? ලොව බෙදන්නෝ වනු ද? වසි වනු ද? භූතකම්මයන්ගේ පියා වනු ද?” යි නො විචාරමි. වැලි, පාපිව අප් කෙපස් වාසු යන මේ සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුඳු වන තැන විචාරමි” යි කී ය.

88 අළු බඩා සෙසා කෙටිකිසි මහාබ්‍රහ්මා නං. හිසටු. බාහංගං ගතෙති. එකමන්තං අපනෙති. නං. හිසටු. එතද්වෙලි. ඉමෙ බඩා මං. හිසටු. බ්‍රහ්ම-
 කායිකාද්වෙලි. එවං ජානනති. තත්ති කිසිදු. බ්‍රහ්මකො අද්විතං, තත්ති කිසිදු
 බ්‍රහ්මකො අද්විතං, තත්ති කිසිදු. බ්‍රහ්මකො අගච්ඡිතනනති. තත්තිකං
 කෙසං. ගම්මිකං ත බාහංගං. අගම්මි බඩා හිසටු න ජානාමි ගත්තෙම
 මන්තාපරා මහාබ්‍රහ්මා අපරිපෙතං නිරුපිකතති, පෙතපරිදං. පළිමිබාතු අපෙ-
 ඩාතු තෙපෙඩාතු මාගෙඩාතු'ති. තත්තිකං හිසටු තුගෙතෙවං දුක්ඛං
 තුගෙතෙවං අපරිදං. ගං. නිං. නං. ගතමන්තං අතිසිති. බිම්බා පරිපෙතං.
 අපරිපෙතං ඉමිකං පඤ්ඤානං ගතපාකරණං. ගත්ති නිං. හිසටු තෙමෙම
 ගතමන්තං උපසම්මතමිති. ඉමං පඤ්ඤා. පුළුල්. ගත්ති ව තෙ ගතමා බාහංගොති
 තත්ති නං. බාහංගොති.

87- අප බොහෝ කෙටිකිසි, හික්කු හෙයින් එහි නම් බලවා පුරිතයා සම්මිඤ්ඤානං වා ඩාහං පතාපරයා පතාරිතං වා ඩාහං සම්මිඤ්ඤායා එව-
 ගම්මි බොහෝ බුද්ධිමත්තෙ අනතරයිතො ඔම් පුරතො පාතුරහොති. අප
 බොහෝ කෙටිකිසි, හික්කු මං අතිවැදෙහි එකමනා නිසිදි. එකමනා
 නිසිනොහො බොහෝ කෙටිකිසි හෙයින් හික්කු මං එතදෙවොච්ඡි කප්පි නු බොහෝ හනෙත
 ඉගම් මනාහො මනාහො අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනාති සෙයන්පිදං පඨවිබාහු
 ආපොඛාහු නෙරොඛාහු වාහොඛාහු'ති?

88. එවිං වුදෙනා අතං කෙව්විත් තං භික්ෂුං එතදෙවොචං: භූතපුබ්බං භික්ෂු කාමුද්දිකා වාණිජා: තීරදංසිං සතුණං ගෘහභි: තාවාග සමුද්දා අපෙකිංගාහන්ති. තෙ අතීරදංසිතිගා නාවාග තීරදංසිං සතුණං මුඤ්චන්ති. සො ගච්ඡෙති පුරන්තිමං දිසං, ගච්ඡති දුක්ඛණං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡිමං දිසං, ගච්ඡති උත්තරං දිසං, ගච්ඡති උග්ගං, ගච්ඡති අනුදිසං. සචෙ සො සම්මතා: තීරං පසාති, තථාගතසො ව¹ නොති. සචෙ පති සො සම්මතා: තීරං න පසාති, තථෙව තාවං පච්චාගච්ඡති. එවිඤ්ච ඛො තිං භික්ෂු ගතො යාව භුග්ගිලොකා පරිගෙසමානො ඉමිංස පඤ්ඤාංග වෙය්‍යාකරණං නාජ්ඣිකා, අථ ඉමිඤ්ඤෙව සන්තිතෙ පච්චාගතො. න ඛො එසො භික්ෂු පඤ්ඤා: එවං පුච්ඡිතඛෙබ්‍ය: “කසා ඤ ඛො තනො ඉමෙ ව්‍යතාතො මිතාභූතා අපරිගෙසා තීරාජ්ඣිකති, සෙසපිදං: පච්චිමාතු ආපොඛාතු තෙරො-ඛාතු වාසොඛාතු’ ති? එවිඤ්ච ඛො එසො භික්ෂු පඤ්ඤා: පුච්ඡිතඛෙබ්‍ය:

1. **කම්පනානුකූල වැඩ, අත.**

86. කෙවර්ගය, එ කලා ඒ මහබ්බා ඒ මහණුන් අතින් ගෙන එක් පසකට ඉවත් කොට, 'මහණ, බමුණු නොදත් කිසිත් නැතැයි, බමුණු නොදුටු කිසිත් නැතැයි, බමුණු පසක් නොකළ කිසිත් නැතැයි' යි මේ බ්‍රහ්ම-කාසික දෙවියෝ මෙසේ මා දනිත්. මහණ, එහෙයින් ඔවුන් හමුගෙහි මම හෙළි නො කෙළෙමි. මහණ, 'පඨවිබාදා ආපොඛාදා තෙජොබාදා වායොබාදා යන මේ සතර මහාභූතයෝ නොඉතිරි වූ කොසි දී නිරුඳා වෙත් දැ'යි මෙය මමත් නො දනිමි. එහෙයින් මහණ, යම්විට වූ යුගමත් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ඉක්මැ ගොස් මේ පැණය විසඳ ගැන්ම පිණිස පිටත්හි සෙවීමට පැමිණෙහි ද, ඒ යුගමත් වූ විසින් ම කළ නොමනා දෑයෙකි. යුගමත් වූ විසින් ම කළ වරදෙකි. මහණ, යුගමත් යන්නා. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම වෙත එළඹ මේ පැණය විවාරන්නා, යම්විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යුගමත්තට එය විසඳන සේක් ද, එසේ ම එය පිළිගන්නා"යි කී ය.

87. කෙවර්ගය, එ කල්හි එ මහණ යම්විට යක්තිමත් මිනිසෙක් වක් කළ අත හෝ දික් කරන්නේ ද, දික් කළ අත හෝ වක් කරන්නේ ද, එසේ ම යුතු ව බමලොවැ අතුරුදහන් වූයේ මා ඉදිරියේ පෙනී සිටියේ ය. කෙවර්ගය, ඉක්බිති ඒ මහණ මා වැද පසක හිඳ ගත්තේ ය. කෙවර්ගය, එ මහණ පසක හුන්නේ ම "වහන්ස, පඨවිබාදා ආපොඛාදා තෙජො-බාදා වායොබාදා යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතක්හි නොඉතිරි වූ නිරුඳා වෙත් දැ"යි මෙය විමසේ ය.

88. කෙවර්ගය, එ මහණ මෙසේ විමසූ කලා මම එ මහණතට මෙය කිමි: "මහණ, පෙර වූවක් කියමි. මුහුදුවෙළෙන්දෙ තෙර දක්නා ලිහිණියකු ගෙන නැවෙකින් මුහුදු වදිත්. නැව තෙරක් නො දක්නා කලා තෙර දක්නා ලිහිණියා මුදත්. හේද පෙර දිගට යේ ම ය. දකුණු දිගට ද යේම ය. පළදිගට ද යේම ය. උතුරු දිගට ද යේම ය. උඩට ද යේම ය. අනුදිගට ද යේම ය. ඉදින් හේ භාත්පසා තෙරක් දක්නේ නම්, එසේ හිසේ ම වෙයි (යළි නො ම එයි). ඉදින් හේ භාත්පස තෙරක් නො දක්නේ ද, ඒ නැවට ම පෙරලා එයි. මහණ, එ පරිද්දෙන් ම තෝ බමලොව දක්වන්නේ යොග්‍යයෙකි මේ පැණයේ විනාදීමක් නො ලද්දෙකි ද, එහෙයින් යළි මා වෙත ම පෙරලා ආයෙහි. මහණ, පඨවිබාදා ආපොඛාදා තෙජොබාදා වායොබාදා යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතක්හි නොඉතිරි වූ නිරුඳා වෙත් දැ"යි මෙසේ මේ පැණය නො විමසූ යුතු. මහණ, මේ පැණය මෙසේ (මේ මතු දක්වෙන පරිදි) ම විමසූ යුතු:

කත්ථ ආපො ච පඨවී තෙජො වායො න ගාඛතී,
කත්ථ දීඝඤ්ච රක්ඝඤ්ච අඤ්ඤං ඵුලං සුභාසුභං,
කත්ථ නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතීති.

තත්ථ භෙදානාකරණං භවති:

විඤ්ඤාණං අතිදුක්ඛානං අනන්තං සබ්බජනා පනං
එත්ථ ආපො ච පඨවී තෙජො වායො න ගාඛතී
එත්ථ දීඝඤ්ච රක්ඝඤ්ච අඤ්ඤං ඵුලං සුභාසුභං
එත්ථ නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතීති.
විඤ්ඤාණස්ස නිෂරුණිත එතෙත්ථං උපරුජ්ඣතීති.

ඉදම්මෙවාචි භගවා: අත්තමිත්තො කෙවලිඛිසු භගපත්තිප්පභ්වතො භගවත්තො
භාසිතං අභිනිවදීති.

කෙවලිඛිසුඤානං නිවර්තිතං එකාදගමං.

පට්ඨිමාතු, ආපොධාතු, තෙජොධාතු, වායොධාතු සබ්බසංත උපාදිතා වූ හෙවත් කම්මාදිත් තවකත් මේ ධර්ම සමූහය කොතන්හි නො පිහිටා ද? දික් ලුහුඬු කුළුමකත් ඉටුඅනිටු (උපාදිතා) රූප කොතන්හි (කුමකට පැමිණ) නො පිහිටා ද? තම්මරු දෙක කොතන්හි නො ඉතිරි ව තිරුඳු වේ ද?” (මහණ, මෙසේ මේ පැණය විමාල සුත්‍ර.)

එහි ව්‍යාදිම මෙසේ වෙයි:

දහසුතු බැවින් විශුද්ධ නම් වූ නිවන අතිදර්ශන ය. (ඇතිත් නො දැක්ක හැකි බැවින් නිදර්ශන රහිත ය). උපාංදවය යන අන්ත නැති බැවින් අන්ත රහිත ය. හැම අතින් (බැස්ස හැකි කම්මකත්) තොට ඇත්තේ ය. මෙහි (මේ නිවනට පැමිණ) පට්ඨිමාතු ව ද ආපොධාතු ව ද තෙජොධාතු ව ද වායොධාතු ව ද නො පිහිටයි. මෙහි දික්ලුහුඬු කුළුමකත් ඉටුඅනිටු නාම රූප නො ඉතිරි වූ තිරුඳු වෙයි. චරිම (අන්තිම) විශුද්ධයේ නිරොධයෙන් මේ නිවනෙහි (මේ නිවනට පැමිණ) මේ ධර්ම සමූහය තිරුඳු වෙයි.

සාත්තවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. කෙවලික ගැහැවිලුන් තෙම සතුටු සිතෑතිසේ සාත්තවතුන් වහන්සේසේ වචනය පිළිගත්තේ ය.

එකොළොස් වන කෙවලික සුත්‍රය නිමසේ ය.

ලෝභිව්වසුභතං.

1. එවං මේ සුභං. එකං සමයං හඟවා කොසලෙසු වාරිකං වරම්නො මහතා භික්ෂුසංඝෙකන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ෂුසතෙභි යෙන සාලවතිකා තදවසරී. තෙන ඛො පන සමයෙන ලොභිවෙව්වා බ්‍රාහ්මණෝ සාලවතිකං අජ්ඣාචසති සත්තුසාදං සතිණ්කපට්ඨාදකං සබ්බඤ්ඤං රුජතොහං රඤ්ඤ පණෙනදිතා කොසලෙන දිත්තං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙයං.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ලොභිව්වසු බ්‍රාහ්මණස්ස එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං. උපාතතා හොති: ඉධ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා කුසලං ධම්මං අභිගපෙත්ථය, කුසලං ධම්මං අභිගන්ති, න පරස්ස ආරෙවෙය්‍ය, කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති? සෙය්‍යථාපි නාම පුරුණං ඛනිතං ජිජ්ඣා අඤ්ඤං තවං ඛනිතං කරෙය්‍ය? එවං සමපදමිදං පාපකං ලොභධම්මං වද්ධි, කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති'ති.

3. අග්ගාභි ඛො ලොභිවෙව්වා බ්‍රාහ්මණෝ: සමණෝ ඛුද්‍ර ගො ගොතමෝ සත්තපුතො සත්තකුලා: පඤ්චමනො කොසලෙසු වාරිකං වරම්නො මහතා භික්ෂුසංඝෙකන සද්ධිං පඤ්චමනෙතභි භික්ෂුසතෙභි සාලවතිකං අනුපානො, තං ඛො පන ගවන්තං ගොතමිං එවං කල්‍යාණෝ කිත්තිසද්ද අභ්‍යුත්තො: ඉතිපි සො ගඟවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ද අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්තං දෙවම්මසායං බුද්ධො හඟවා, සො ඉමිං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුග්ගකං, සයාමණ්ඩ්‍රාහ්මණිං. පරං සදෙවම්මසායං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ති පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙවෙති අදිකල්‍යාණං මරෙකකල්‍යාණං පරිගොසන්කල්‍යාණං සාන්ධිං සමාසඤ්ඤං තෙවලපරිපුර්ණං පරිපුර්ණං. බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සංඛු ඛො පන තථාරුපානං අරහතං දයානං ගොතිති.

4. අථ ඛො ලොභිවෙව්වා බ්‍රාහ්මණෝ ගෙසිකං නිසාපිකං අමනෙතභි: එහි තිං සම්ම ගෙසිකෙ, යෙන සමණෝ ගොතමෝ තෙත්තපසඛිකමි. උපසඛිකමිති: ඕමි වට්ඨෙන සමණං ගොතමිං අපාඛාධං අපාතඛිකං ලුත්ථානං බලං එත්තවිහාරං පුච්ඡ: ලොභිවෙව්වා ගො ගොතමි බ්‍රාහ්මණෝ ගමන්තං ගොතමිං අපාඛාධං අපාතඛිකං ලුත්ථානං බලං එත්තවිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති: අභිවාසෙතු කිරි හවං ගොතමෝ ලොභිව්වසු බ්‍රාහ්මණස්ස ස්වාතනාය හත්තං සද්ධිං භික්ෂුසංඝෙකනාති.

ලොහිව ව සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සම්මෙයක ගායාවකුත් වහන්සේ හිඤ්ඤත් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැසැරි සරන සේක්, සාලවතීකා නම් ගමට බව සේක. එ සම්මෙයහි ලොහිව ව බමුණු තෙම (මිනිස් ගව මිත්‍ර ඇත් අස් ඇ) සතුන්ගෙන් ගැවැසුණු, තණ දඹු දිය ඇති, බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, පසේතදී කොසොල් රජුත්‍ර විසින් බමිදෙසෙන් තමනට පමුණු කොට දුන් රුජගොහා වූ රාජදාය වූ සාලවතීකා ගමට අභිපතී වූ වෙසෙසි

2. එ සම්මෙයහි ලොහිව ව බමුණුගට “මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ නම්, කුසල් දහම් ලැබ එය මෙරමාව හෝ කියා යුතු ය. (තමන් ලත් කුසල් දම් තෙමේ ම ගරු කොට විසිය යුතු.) අනෙකෙක් (අනුසාසිතයෙක් අනෙකකුට) (අනුසාසකයෙක් හට) කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? තමාගේ පරණ බැඳුමක් සිදු අන්දමින් බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, මේ පරහට කීමේ රුචියත් එසේ ම ලාමක වූ ලොහා ධර්මෙකා සි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකක් හට කුමක් නම් කරන්නේ ද?” යි මෙසේ වූ ලාමක මිසදිවෙක් උපන්නේ වෙයි.

3. ලොහිව ව බමුණු තෙම (රටෙහි පැතිරු ගිය) මතු දක්වෙන කථාව ඇසී ය: “ගවන්ති, සැහැපුත් වූ, සැහැකුලෙන් නික්මා පැවැදී වූ මහණගොසුම්හු වතාහි මහණත් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැසැරි සරනුන් සාලවතීකාවට පැමිණියහ. ඒ භාග්‍යාවන්ත්‍ර මේ මේ කරුණින් රහත්ත, සම්මාසම්මුද්‍රහ, විදුසෙන් හා සරණින් හා යුතුමහ, සුගතහ, ලොව දකුමහ, තමනට වැඩිතරම් එකක්හු තැනි පුරිස්දම් සැරියහ, දෙවිමිනිස්තට සර්වහ, බුදු හ, ගගවත් හ. ඔබ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව - මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත මේ සත්මුව ව කුමු ම සිය වෙසෙසි නුවණින් දහ පසක් කොට ලොවට දන්වති. ඔබ මුල කලණ මැද කලණ අග කලණ වූ, මනා අරුත් ඇති, පිරිසුන් විසුන් ඇති, හැම සැටියෙන් පිරිසුන්, පිරිසිදු දහම් දෙසති. එසේ දෙසනුන් සසුන්බමැර පවසති. එබඳු රහතුන් දක්ම වූ කැලි මනා එකෙකැ’යි ඒ භාග්‍යවන් ගෞතමයන් වහන්සේ පිළිබඳ මෙසේ වූ මනා කීකුහසෙක් උස් වූ නැංගේ වේ” යනු යැ.

4. එක්බිති ලොහිව ව බමුණු ගෙසිකා නම් තැනැටියා බණවා, “සගය, ගෙසිකා, මහණ ගොසුම්න් වෙත යා. කොස් ‘පින්වත් ගොසුමාණති, ලොහිව ව බමුණු පින්වත් ගොසුමාණන් අබාධ තැනි නිසා, නිරෝග නිසා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නිසා, කාබල ඇති නිසා, සුව විහරණ ඇති නිසා විමාරා’යි මා බසින් මහණ ගොසුමාණන් අබාධ තැනි නිසා, රෝග තැනි නිසා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නිසා, කාබල ඇති නිසා විමාරව. පින්වත් ගොසුමාණෝ මහණමුළුව හා සෙට දවසට ලොහිව ව බමුණාගේ බත ඉවසන් වා සි ද කියව” යි කී ය.

5. එවං භනන්තති ඛො භෙසිකා නභාපිතො ලොභිච්චිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිග්ගුත්ථා යෙන භගවා තෙත්ථපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං තිඞ්ඞි. එකමන්තං තිඞ්ඞෙනා ඛො භෙසිකා නභාපිතො භගවන්තං එතද්දෙවොච්චි ලොභිච්චිච්චා භනන්ත බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං අප්පාඛාධං අප්පාතඛිකං ලහුට්ඨානං ඛලං එංසුච්චාරං පුච්ඡති. එවස්සුච්ච වදෙති. අධිවාසෙසු කීර භනන්ත භගවා ලොභිච්චිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස සවාතනාස භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඛෙසකාති. අධිවාසෙසි භගවා සුඤ්ඤිභාවෙන.

6. අඵ ඛො භෙසිකා නභාපිතො භගවන්තො අධිවාසනං විදිත්ථා උට්ඨායං සනා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා පදකම්ඤං කත්ථා යෙන ලොභිච්චිච්චා බ්‍රාහ්මණො තෙත්ථපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා ලොභිච්චිං බ්‍රාහ්මණං එතද්දෙවොච්චි අප්පොච්චුම්භා ඛො මයං භනන්ත තථ වචනෙන්ත තං භගවන්තං. ලොභිච්චිච්චා භනන්ත බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං අප්පාඛාධං අප්පාතඛිකං ලහුට්ඨානං ඛලං එංසුච්චාරං පුච්ඡති. එවස්සුච්ච වදෙති. අධිවාසෙසු කීර භනන්ත භගවා ‘ලොභිච්චිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස සවාතනාස භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසංඛෙසකා’ති. අධිවුත්ථස්සුච්ච පන තෙත භගවතාති.

7. අඵ ඛො ලොභිච්චිච්චා බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතතිස්සා අච්චයෙන සකෙ කිචෙසතෙ පණ්ණිකං බාදනීයං භොජනීයං පටිසාදපෙත්ථා භෙසිකං නභාපිතං ආමිනෙතාසි. එහි තිං සම්ම භෙසිකෙ යෙන සම්මණො ගොතමො තෙත්ථපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා සම්මණස්ස ගොතමස්ස කාලං ආරොචෙහි: කාලො ගො ගොතම නිවසීතං භන්තාති. එවං භනන්ත’ති ඛො භෙසිකා නභාපිතො ලොභිච්චිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිග්ගුත්ථා යෙන භගවා තෙත්ථපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සිතො ඛො භෙසිකා නභාපිතො භගවන්තො කාලං ආරොචෙහි: කාලො භනන්ත. නිවසීතං භන්තාති. අඵ ඛො භගවා පුඛ්ඛන්තකම්යං නිවාසෙත්ථා පත්තමිවරම්යදාස සද්ධිං භික්ඛුසංඛෙසක යෙන සාලච්චිත්ථා තෙත්ථපසංඛිකම්.

8. තෙන ඛො පන සම්මයෙන භෙසිකා නභාපිතො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භො ගොති. අඵ ඛො භෙසිකා නභාපිතො භගවන්තං එතද්දෙවොච්චි: “ලොභිච්චිස්ස භනන්ත බ්‍රාහ්මණස්ස එච්චාරං පාපකං දිට්ඨිගතං උපාත්තං: ඉධ සම්මණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කුසලං ධම්මං අධිගෙව්ඨය, කුසලං ධම්මං අධිගන්ත්වා න පරස්ස ආරොචෙය්‍ය. කිං හි පරො පරස්ස කර්සාති. සෙය්‍යපාපි පුරාණං ඛන්තිනං ජිජ්ඣිත්ථා අඤ්ඤං තචං ඛන්තිනං කරෙය්‍ය, එවං සම්පදම්ඤං පාපකං ලොභධම්මං වදම්. කිං හි පරො පරස්ස කර්සාති”ති. සංචු භනන්ත භගවා ලොභිච්චිං බ්‍රාහ්මණං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙචෙත්තු”ති. “අප්පොච්චාමි සියා භෙසිකෙ අප්පොච්චාමි සියා භෙසිකෙ”ති.

5. “එසේ ය, ආමිති”යි හෙසිකා නැගැටි ලොහිව්ව බමුණුට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ම හෙසිකා නැගැටි “වහන්ස, ලොහිව්ව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිරිබාඩ නිසා, තිරොග නිසා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නිසා, කාබල ඇති නිසා, සැප මිහිරණ ඇති නිසා විවාරයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඩික්කහන හා සෙට දවසට ලොහිව්ව බමුණාගේ බත ඉවසන සේක් ව”යි මෙසේත් කියා ගෑ හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිහඩ බැවින් එය ඉවැසු සේක.

6. ඉක්බිති හෙසිකා නැගැටි තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසු නිසා දැන, හුහස්නෙන් නැගී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට, ලොහිව්ව බමුණා කරා ගියේ ය. ගොස් “වහන්ස, ලොහිව්ව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිරිබාඩ නිසා, තිරොග නිසා හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නිසා, කාබල ඇති නිසා, සුව වූයුම් ඇති නිසා විවාරයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඩික්කහන හා සෙට පිණිස ලොහිව්ව බමුණුහුගේ බත ඉවසන සේක් ව හි මෙසේ ලොහිව්ව බමුණු කියාගෑ හි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඔබ වචනයෙන් සැල කළමහ”යි ලොහිව්ව බමුණා ව කී ය.

7. ඉක්බිතිවත් ලොහිව්ව බමුණු එරැය ඇවැමෙන් සිය නිවෙස්හි ප්‍රණීත බෞද්ධ භෝජන පිළිසෙල කරවා හෙසිකා නැගැටියා බණවා, “සගය, හෙසිකා, මෙහි එව, හෝ මහණගොයුමත් කර යා. ගොස් ‘පින්වත් ගොයුමාණනි, වඩිනුවට කල් යෑ. බත පිළිසෙල කොට නිම වී යැ’යි මහණ ගොයුමාණනව කල් දන්වව”යි කී ය. ‘එසේ ය ආමිති’ යි කියා ම හෙසිකා නැගැටි ලොහිව්ව බමුණාට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියාවූ හෙසිකා නැගැටි “වහන්ස, වඩිනුවට කල් ය. බත පිළිසෙල කොට නිම වී යැ” යි සැල කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුගෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන මහණගණයා හා ශාලවතීකා ගමට වැහි සේක.

8. එ කල්හි හෙසිකා නැගැටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපසින් ඔබ හා ම ගියේ වෙයි. එ කලැ හෙසිකා නැගැටි “වහන්ස, මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල්දහම් ලැබ ගන්නේ නම්, කුසල් දහම් ලැබූ එය පරතට නො කිය යුතු ය. අතෙකෙක් අතෙකකුට කවර වැඩක් කම් කරන්නේ ද? පැරැණි බැඳුම් සිදු අත් අළුත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්කෙසේ ද, මෙද එසේම ලාමක ලොහබ්බිසෙකැයි කියමි. අතෙකෙක් අතෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද?” යි ලොහිව්ව බමුණාට මෙබඳු ලාමක මිහදිවෙක් උපත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොහිව්ව බමුණු මේ ලාමක මිහදිවෙත් මුදන සේක් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය. “හෙසිකා, මැනව් එය වනු ඇත. හෙසිකා, මැනව්. එය වනු ඇතැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

9. අථ ඛො තගවා යෙන ලොහිව්විස්සා බ්‍රාහ්මණස්ස නිවේසනං තෙනු පසඛකම්. උපසඛකම්භිං පඤ්ඤාතොත ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො ලොහිව්විං බ්‍රාහ්මණො බුද්ධාසාසුඛං භික්ඛුසඛිකං පණීතොත බාදනියෙන භොජනියෙන සහජා සත්තසෙසසි සම්පවාසෙසි. අථ ඛො ලොහිව්විං බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං භුත්තාපිං භික්ඛුපත්තපාණං අඤ්ඤාතරං නිවං අත්තං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ලොහිව්විං බ්‍රාහ්මණං තගවා එකදුමොච: “සච්චං කිර තෙ ලොහිව්වි එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපාත්තං: ඉධ සමිත්තො වා බ්‍රාහ්මිත්තො වා කුසලං ඛම්මං අභිගවේරග්ග, කුසලං ඛම්මං අභිගතොති ත පරස්ස ආරොපෙරග්ග, කිං හි පරො පරස්ස කාරිස්සති? සෙය්‍යං-එපි තාමි පුරාණං ඛකිතං ජිජ්ඣිතං අඤ්ඤං තචං ඛකිතං තරෙරග්ග, එචං සම්පදමිදං පාපකං ලොහඛම්මං වදාමි. කිං හි පරො පරස්ස කාරිස්සති?”ති.

“එචං භො ගොතමි.”

10. “තං කිං මඤ්ඤසි ලොහිව්වි? තනු තිං සාලවතිකං අර්කිං-වසසි”ති

“එචං භො ගොතමි.”

“යො නු ඛො ලොහිව්වි එචං වදෙය්‍ය ‘ලොහිව්විං බ්‍රාහ්මණො සාල-වතිකං අර්කිංවසසි. යං සාලවතිකාය සමුදාසකඤ්ජාති ලොහිව්විං’ච තං බ්‍රාහ්මණො එකකො පරිභුජකො, ත අඤ්ඤං දූෂෙය්‍යා’ති එචංචාදි භො යෙ තං උපජිවන්ති තෙසං අත්තරායකරො වා ගොති භො වා”ති.

“අත්තරායකරො භො ගොතමි.”

“අත්තරායකරො සමානො ලොහිව්වි භික්ඛානුකම්පි වා තෙසං ගොති අභික්ඛානුකම්පි වා”ති.

“අභික්ඛානුකම්පි භො ගොතමි.”

“අභික්ඛානුකම්පස්ස මේත්තං වා තෙසු විත්තං පච්චුපට්ඨිතං ගොති සපත්තකං වා”ති.

“සපත්තකං භො ගොතමි”

“සපත්තකෙ විත්තෙ පච්චුපට්ඨිතෙ භික්ඛාදිට්ඨි වා ගොති සම්මාදිට්ඨි වා”ති

“භික්ඛාදිට්ඨි භො ගොතමි.”

“භික්ඛාදිට්ඨස්ස ඛො අතං ලොහිව්වි ද්විත්තං ගතිතං අඤ්ඤාතරං ගතිං වදාමි: තිරගං වා තිරව්ජාතයොතිං වා.”

9. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොහිව වමුණාගේ ගෙට එළඹී සේක. එළඹ පණවන ලද අස්න වැඩ හුන් සේක. එ කලා ලොහිව වමුණු බුදුපාමොක් ඕක්කහන පුණිත, ධාතු හොජාගෙන් සියතින් සැතැපී ය, මොනොවට පැවැරී ය. එසින් පසු ලොහිව වමුණු දන් වැළැඳී, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අතැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක් පසෙක එක්තරා මිටි අස්තක් ගෙන සිදු ගත්තේ ය. එක් පසෙක සිදු ගත්තා වූ ම ලොහිව වමුණා අමතා, “ලොහිවගෙනි, මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලැබ ගන්නේ නම්, කුසල් දහම් ලැබ එය මෙරමානට නො කියූ යුතු. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? පරණ බැඳුම සිදු අත් අළුත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්ගේ ද, එසේ ම මේ කරුණ ද ලාභක ලොහ ධර්මයෙකැ යි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද?” යි මෙසේ ලාභක මිහදිවෙක් හොටට උපන්නේ ල. ඒ සැබෑ ද? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතා වදාළ සේක.

[ලොහිව:] “එසේ ය, පින්වත් ගෞරුමාණනි.”

10. [භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවගෙනි, ඒ කීමැ යි සිතවු ද? තෙහි සාලවතිකාවට අධිපති වූ වසනුවෝ නො වහු ද?”

[ලොහිව:] “එසේ ය, පින්වත් ගෞරුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිව වමුණු සාලවතිකාවට අධිපති වූ වෙසෙසි. සාලවතිකා ගමෙහි උපන් යම් ධනධාන්‍යයෙක් ඇත් නම්, එය ලොහිව වමුණා ම එකලා වූ වලදන්නේ නම්, අනුතට නොදෙන්නේ නම් මැනවැ” යි යමෙක් කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙ තෙමි හොට නිසා ඊවත් වන ශුභිච්ඡිකාදිනට ලැබෙන දූග්‍ය අනතුරු කරන්නෙක් හෝ නො කරන්නෙක් වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගෞරුමාණනි, හේ ඔවුන් ලබන ඒ දූග්‍ය අනතුරු කරන්නෙක් ය.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවය, ලාභයට අනතුරු කරන්නේ ම හෙතෙම ඔවුනට හිතානුකම්පා ඇතියෙක් හෝ හිතානුකම්පා නැතියෙක් වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගෞරුමාණනි, හිතානුකම්පා නැතියෙක් වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “හිතානුකම්පා නැතියුට ඔවුන් කෙරෙහි එළඹ සිටියේ ඔහුරු සිත ද, තැන හොත් සතුරු සිත ද?”

[ලොහිව:] “සතුරු සිත ය, පින්වත් ගෞරුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සතුරු සිත එළඹ සිටි කල්හි මිසදිව හෝ වේ ද, නැත හොත් සමිදිව වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගෞරුමාණනි, මිසදිව වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවය, මිස මිසදිව ගතුවානට දෙ ගති අතුරෙන් තීරය හෝ තීරිකත් යොගිය හෝ යන එක්තරා ගතියක් කියමි.

11. තං කිමඤ්ඤාසි ලොහිව්ව, නහු රාජා පසෙතදි කොසලො කාසි-
කොසලං අජ්ඣාචසති?”ති.

“එවං හො ගොතමි.”

“හෙ භු ඛො ලොහිව්ව එවං විදෙයා: ‘රාජා පසෙතදි කොසලො කාසිකොසලං අජ්ඣාචසති. යා කාසිකොසල පමුදයසඤ්ඤාති, රාජා’ව තං පසෙතදි කොසලො එකකො පරිභුඤ්ඤාය, න අඤ්ඤාසං දදෙයා’ති. එවංවාදි හො සෙ රාජානං පසෙතදි කොසලං උපජ්චන්ති තුමො භවිත අඤ්ඤා ව, තෙසං අන්තරායකරො වා හොති, නො වා?” ති.

“අන්තරායකරො හො ගොතමි.”

“අන්තරායකරො සමානො ගිතානුකම්පි වා තෙසං හොති අභිකානු-
කම්පි වා?” ති.

“අභිකානුකම්පි හො ගොතමි.”

“අභිකානුකම්පියා ලොහිව්ව ඡේතනං වා තෙසු විතනං පච්චුපට්ඨිතං
සපත්තකං වා?” ති.

“සපත්තකං හො ගොතමි.”

“සපත්තකෙ විතෙත පච්චුපට්ඨිතෙ මච්ඡාදිට්ඨි වා හොති සම්මාදිට්ඨි
වා?” ති.

“මච්ඡාදිට්ඨි හො ගොතමි.”

“මච්ඡාදිට්ඨියා ඛො අතං ලොහිව්ව ද්විතනං ගතිතං අඤ්ඤාතරං ගතිං
චදුමි තිරහං වා තිරච්ඡාතයොතිං වා.

12. ඉති කිර ‘ලොහිව්ව හො එවං විදෙයා: ලොහිව්වො බ්‍රාහ්මණො
සාලවතීකං අජ්ඣාචසති. යා සාලවතීකං පමුදයසඤ්ඤාති, ලොහිව්වො’ව
තං බ්‍රාහ්මණො එකකො පරිභුඤ්ඤාය, න ච අඤ්ඤාසං දදෙයා’ති.
එවංවාදි හො සෙ තං උපජ්චන්ති, නෙසං අන්තරායකරො හොති. අන්තරාය-
කරො සමානො අභිකානුකම්පි හොති. අභිකානුකම්පියා සපත්තකං
විතනං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපත්තකෙ විතෙත පච්චුපට්ඨිතෙ මච්ඡාදිට්ඨි
හොති. එවිච්චි ඛො ලොහිව්ව හො එවං විදෙයා: “ඉධ සමිණො වා බ්‍රහ්ම-
ණො වා කුසලං ධම්මං අධිප්පෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අධිගන්තවා න පරස්ස
ආරොපෙය්‍ය, කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති? අසයාපාපි නාමි පුරුණං
බක්කිතං ජිනදිඤ්ඤා අඤ්ඤා. තචං බක්කිතං කරෙය්‍ය, එවං සම්පදම්දං පාපකං
ලොහබ්බම්මං චදුමි. කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති” ති. එවංවාදි හො සෙ
තෙ කුලපුත්තො ත්ථාගතප්පච්චිකං බම්මවිතයං අගම්ම එවරාපං උළාරං
විසෙසං අධිගමිත්ති: සොනාපතතිඵලම්පි සච්ඡිකරෙන්නති, සකදුගාමිඵලම්පි
සච්ඡිකරෙන්නති, අනාගාමිඵලම්පි සච්ඡිකරෙන්නති, අරහත්තම්පි සච්ඡිකරෙන්නති,
යෙවිමෙ දිබ්බො ගබ්බො පරිපාචෙන්නති දිබ්බානං භවානං අභිතිබ්බන්තියා, තෙසං
අන්තරායකරො හොති. අන්තරායකරො සමානො අභිකානුකම්පි හොති,
අභිකානුකම්පියා සපත්තකං විතනං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපත්තකෙ
විතෙත පච්චුපට්ඨිතෙ මච්ඡාදිට්ඨි හොති. මච්ඡාදිට්ඨියා ඛො අතං ලොහිව්ව
ද්විතනං ගතිතං අඤ්ඤාතරං ගතිං චදුමි තිරහං වා තිරච්ඡාතයොතිං වා.

11. ලොහිව්වය, ඒ කීමැ සි සිතති ද ‘පඤ්ඤාදි කොසොල්ලරජ කසි කොසොල් දෙ රටට අභිපති වැ වෙසෙයි?'

[ලොහිව්ව:] “එසේය පින්වත් ගොසුමාණනි.”

කසිකොසොල් දෙ රටැ යම් බන්ධානසේන උපදනේ නම් එය පසෙනදි කොසොල්ලරජ ම එකලා වැ වළඳන්නේ නම්, අනුතට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැයි යමක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන ඒ තැනැත්තේ පසෙනදි කොසොල් රජු නිසා ජීවත් වන තොට ද අනුත් ද ඒ කැමි දෙතාසේ ලාභයට අනාරාය කරන්නෙක් වේ ද, තැන හොත් අනාරාය නොකරන්නෙක් වේ ද?”

[ලොහිව්ව:] “පින්වත් ගොසුමාණනි, ලාභයට අනාරාය කරන්නෙක් වෙයි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලාභයට අනාරාය කරන්නේ ම ඔවුනට හිතානුකම්පි වේ ද, තැන හොත් අහිතානුකම්පි වේ ද?”

[ලොහිව්ව:] “පින්වත් ගොසුමාණනි, අහිතානුකම්පි වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “අහිතානුකම්පිතව ඔවුන් කෙරෙහි එළැඹි සිටියේ ඔහුරු සිත ද, තැන හොත් සතුරු සිත ද?”

[ලොහිව්ව:] “සතුරු සිත ය, පින්වත් ගොසුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සතුරු සිත එළැඹි සිටි කලැ හේ මිඤ්චු වේ ද තැන හොත් සම්ඤ්චු වේ ද?”

[ලොහිව්ව:] “මිඤ්චු වෙයි, පින්වත් ගොසුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිව්වය, මිඤ්චුචායට තීරය හෝ තිරිසන් යොන හෝ - මේ දෙයන්ගෙන් එක්තරා ගතියක් මම කියමි.

12. ලොහිව්වය, ‘ලොහිව්ව බමුණා සාලවතීකාවට අභිපති වැ වෙසේ. සාලවතීකායෙහි උපදනා නාක් සියලු බන්ධාන ලොහිව්ව බමුණා ම එකලා වැ වළඳන්නේ නම්, අනුතට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැයි යමක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙ තෙමි තොට නිසා ජීවත් වන තැමි දෙතාට ලාභානාරායකර වෙයි. ලාභානාරාය කරන්නේ ම අහිතානුකම්පි වේ. අහිතානුකම්පි තැනැත්තනුට සතුරු සිත එළැඹි සිටියේ වෙයි. සතුරු සිත එළැඹි සිටි කලැ මිඤ්චු වෙයි. එ පරිද්දෙන් ම, ලොහිව්වය, ‘මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ ය, කුසල් දහම් ලැබ මේරමාහට නො කියැ යුතු යැ’යි ද, ‘අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද’යි ද, පරණ බැඳුම් සිදු අත් අවත් බැඳුම් කරන්නේ යම් සේ ද, එසේම මේ කරුණ ලොහවතීයෙකැ යි කියමි’යි ද, ‘අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් [කරන්නේ ද]’යි ද යමක් මෙසේ කියන්නේ නම්, මෙසේ කියන හෙ තෙමි - යම් කුලයක් කෙතෙක් භජාගත බුදුහු දෙසු දහම්පිතය ඇති මෙ සහන් නිසා සෝචන්-පල පසක් කෙරෙත් ද, සෙදුගාමිපල පසක් කෙරෙත් ද, අනගාමිපල පසක් කෙරෙත් ද, රහත්පල පසක් කෙරෙත් ද, (එයට නො පොහොසත්) යම් කෙතෙක් පදවිලෝහි උපදිනු පිණිස දෙවිගම් මුහුකුරවත් ද (දෙවිලෝ යන පිළිවෙත් පුරත් ද), හේ ඔවුනට ලාභානාරායකර වේ. ලාභානාරාය කර-නුයේ ම අහිතානුකම්පි වෙයි. අහිතානුකම්පි ධුලාට සතුරු සිත එළැඹි සිටියේ වෙයි. සතුරු සිත එළැඹි සිටි කල්හි මිඤ්චු වෙයි. ලොහිව්වය, මේ මිඤ්චුතව (මතු) තීරුගතිය හෝ තිරිසන් යොන හෝ මේ දෙ-ගතියෙන් එක්තරා ගතියක් කියමි.

13. ඉති කීර ලොහිවි යො එවං වදෙය්‍ය: ‘රාජා පනෙනදි කොසලො කාසිකොසලං අර්ඛාවතති, යා කාසිකොසලෙ සමුදයසඤ්ජාති, රාජා’ව තං පනෙනදි කොසලො එකකො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ත අඤ්ඤාසං දූෂෙය්‍යා’ති එවං- වාදි කො යෙ රාජාතං පනෙනදිං කොසලං උපජිවන්ති භූමො චෙවි අඤ්ඤා ව, තෙසං අන්තරායකරො හොති. අන්තරායකරො සමානො අභිනානුකම්පි හොති. අභිනානුකම්පිස්ස සපත්තකං විතතං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපත්තකෙ විතෙන පච්චුපට්ඨිතෙ මිච්ඡාදිට්ඨි හොති. එවමෙව ඛො ලොහිවි යො එවං වදෙය්‍ය: ‘ඉධ සමකො වා බ්‍රාහ්මකො වා කුසලං ධම්මං අධිගෙවෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අධිගන්ත්වා ත පරස්ස ආරොචෙය්‍ය, කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති? කෙය්‍යථාපි නාම පුරාණං ඛකිතං ඡිජ්ඣො අඤ්ඤං තචං ඛකිතං කරෙය්‍ය, එවං සම්පදමිදං පාපකං ලොහබ්බමං වදමි. කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති’ති? එවංවාදි කො යෙ තෙ කුල- ප්‍රත්‍යා තථාගතපාපවදිතං ධම්මචිතයං ආගමි එවරූපං උළාරං විසෙසං අධිගෙවන්ති: කොතාපත්තිඵලම්පි සච්ඡිකරොන්ති, සකදගාමිඵලම්පි සච්ඡි- කරොන්ති, අනාගාමිඵලම්පි සච්ඡිකරොන්ති, අරහත්තම්පි සච්ඡිකරොන්ති, යෙ ව්‍යම දිබ්බා ගබ්බා පරිපාපවන්ති දිබ්බාතං හවානං අතීතිබ්බන්ති, තෙසං අන්තරායකරො හොති. අන්තරායකරො සමානො අභිනානුකම්පි හොති අභිනානුකම්පිස්ස සපත්තකං විතතං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපත්තකෙ විතෙන පච්චුපට්ඨිතෙ මිච්ඡාදිට්ඨි හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස ඛො අතං ලොහිවි ද්විත්තං ගතීතං අඤ්ඤතරං ගතීං වදමි තීරයං වා තීරච්ඡාතකොන්ති වා.

14 තයො ඛො’මෙ ලොහිවි සත්ථාරො යෙ ලොකෙ වොදනාරතා, යො ව පනෙවරූපෙ සත්ථාරො වොදෙති, සා වොදනා භූතා තච්ඡා ධම්මිකා අතච්ඡා. කතමෙ තයො? ඉධ ලොහිවි එකචෙවා සත්ථා යස්සත්ථා අගාරසමා අතගාරිතං පබ්බජිතො හොති, සවාස්ස සාමඤ්ඤත්ථො අනනුපාසෙතා හොති, කො තං සාමඤ්ඤත්ථං අනනුපාසුණ්ණි සාවකානං ධම්මං දෙසෙති: ඉදං චො තිතාය ‘ඉදං චො සුඛායා’ති. තස්ස සාවකා න සුඤ්ඤන්ති, න කොතං ඔදහන්ති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නි, වොකකම්ම ව සත්ථායතා වත්තන්ති. යො එවම්ස්ස වොදෙතඤ්ඤා: “ආයසමා ඛො යස්සත්ථාය අගාරසමා අතගාරිතං පබ්බජිතො, කො තෙ සාමඤ්ඤත්ථො අනනුපාසෙතා. තං කිං සාමඤ්ඤත්ථං අනනුපාසුණ්ණි සාවකානං ධම්මං දෙසෙති ‘ඉදං චො තිතාය ඉදං චො සුඛායා’ති. තස්ස තෙ සාවකා න සුඤ්ඤන්ති, න කොතං ඔදහන්ති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නි වොකකම්ම ව සත්ථායතා වත්තන්ති”ති. කෙය්‍යථාපි නාම ඔස්සකකන්ති යා වා උස්සකකන්ති¹, පරමච්ඡිඛිං වා ආලිච්ඡිගය්‍ය, එවං සම්පදමිදං පාපකං ලොහබ්බමං වදමි. කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති?” අයං ඛො ලොහිවි පඨමො සත්ථා යො ලොකෙ වොදනාරතො, යො ව පනෙවරූපං සත්ථාරො වොදෙති, සා වොදනා භූතා තච්ඡා ධම්මිකා අතච්ඡා.

1. උස්සකකන්ති, කෙසු ව.

13. ලොහිවමය, 'පසෙතදී කොසොල්ලරජ කසි කොසොල් දෙරටට අභිපති ව වෙතෙයි. කසි කොසොල් දෙරටැ උපදනා යම් ධනමාන්ය රැසෙක් වෙ නම්, එය පසෙතදී කොසොල්ලරජ ම එකලා වැ වලදත්තේ නම්, අනුතට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැයි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, එසේ කියනසුලු හෙ තෙම පසෙතදී කොසොල්ලරජු තිසා යැපෙන නොපවත් අනුතටත් ලාභාන්තරායකර වෙයි. ලාභාන්තරාය කරන්නේ ම හිතානු-කම්පා නැත්තේ වෙයි. හිතානුකම්පා නැතිකමට සතුරු සිත එළඹ සිටියේ වෙයි. සතුරු සිත එළඹ සිටි කලා මසදිවු වෙයි. ලොහිවමය, එසේ ම 'මෙහි මහණෙක් හෝ ඛමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ ය, කුසල් දහම් ලැබ, මෙරමානට නො දෙසියැ යුතු යැයි ද අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද? පරණ බැඳුමක් සිදු අත් අරන් බැඳුමක් කරන්නේ යමෙක් ද, එසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහබමියෙකැ යි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකකුට කුමක් කරන්නේ ද?' යි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙ තෙම යම් කුලසුන් කෙනෙක් බුදුන් වදනල දහම් විනය නිසා සෝචන්පලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, සෙදුකම්-පලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, අනගැමිපලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, රහත්පලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, මෙසේ වූ මහත් ගුණ විශෙෂ ලබන් නම්, දිව්‍යභවයන්ගේ පහල විම පිණිස දෙව්ගම් මුහුකුරුවන් නම්, ඔවුන් හැමට ලාභාන්තරායකර වෙයි. ලාභාන්තරාය කරන්නේ ම ඔවුනට හිතානුකම්පා නැත්තේ වෙයි. හිතානුකම්පා නැත්තකුට සතුරු සිත එළඹ සිටි. සතුරු සිත එළඹ සිටි කල්හි සෙදිවු වෙයි. සෙදිවුකම මතු තීරය හෝ තිරිසන් යොන හෝ මේ දෙ ගති අතුරෙන් එක්තරා ගතියක් මම් කියමි.

14. ලොහිවමය, යම් ශාය්‍යා කෙනෙක් ලොවැ වොදනා ලැබියැ යුත්තෝ ද, යමෙකුත් මෙබඳු ශාය්‍යානට වොදනා කෙරේ ද, ඒ වොදනාව ඇත්තත් සත්‍යත් දූහැමින් නොවැරදිත් වේ ද, එසේ වූ මේ ශාය්‍යාහු තිදෙනෙකි. කවර තිදෙනෙක් ද යත්: ලොහිවමය, මෙහි එක්තරා ශාය්‍යාවරයෙක් යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාපිය (මහණදමේ ඵලය) ඔහු විසින් නො ලද්දේ වෙයි. හේ ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාපිය නො ලැබ 'මේය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මේය තොපට සුව පිණිස වේ' යැ යි සවිච්ඡිතට දහම් දෙසයි. ඔහුගේ සවිච්ඡි මුහු බස අසන්නට කැමැති නො වෙත්. ඔහුට කන් යොමු නො කෙරෙත්. දූත ගැන්ම පිණිස සිත නො එළවත්. ඒ ශාය්‍යාහුගේ අනුශාසනයෙන් වෙන් ව ම පවතිත්. 'අයුමෙත්ත ව්‍යාපි යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිදිබවට පැමිණියෝ ද, ඔබ විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාපිය නො ලද්දේ වෙයි. ඔබ ඒ ශ්‍රාමණ්ඩාපිය නො ලැබ 'මේය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මේය තොපට සුව පිණිස වේ' යැ යි සවිච්ඡිතට දහම් දෙසයි. ඒ ඔබ බස සවිච්ඡි අසනු නො රිසියෙත්. එයට කන් යොමු නො කරත්. දූත ගැන්මෙහි සිත නො එළවත්. ශාය්‍යා වූ ඔබගේ අනුශාසනයෙන් වෙන් ව ද පවතිත්' යි ඒ ශාය්‍යා තෙම මෙසේ වොදනා කරනු ලැබියැ යුතු වන්නේ ය. යමෙක් ඉවත් වැ ගන්නියක වෙතට යන්නේ ද, නොකැමැත්තෙන් පිටුපා සිටි තැනැත්තිය වැලැඳ ගත්තේ ද, මෙසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහබමියෙක් කොට කියමි. එබඳු ශාය්‍යා වූ අත් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? ලොහිවමය, යම් ශාය්‍යාවරයෙක් ලොවැ වොදනා ලැබිය යුතු ද, මේ ඒ පළමු වන ශාය්‍යා ය. යමෙකුත් මෙබඳු ශාය්‍යානට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව ඇත්ත ය, සත්‍ය ය, දූහැමි ය, නොවැරදි ය.

15. පුතච්ඡරං ලොභිව්ව ඉධෙකඤ්චිං සත්ථං යස්සත්ථං අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බර්තො හොති, ස්වාස්ස සාමිඤ්ඤත්ථො අනුප්පතො හොති. සො තං සාමිඤ්ඤත්ථං අනුප්පාප්ඤ්චිං සාවකානං ධම්මං දෙසෙති 'ඉදං වො හිතාය ඉදං වො සුඛංයා'ති. තස්ස තෙ සාවකා සුසුසුසන්ති, සොතං ඔදහන්ති, අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නති, න ච වොක්කම්ම සඤ්ඤාසාසනා වත්තන්ති. සො එවම්සං වොදෙතඤ්චො: "ආයස්මා ඛො යස්සත්ථං අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බර්තො, සො තෙ සාමිඤ්ඤත්ථො අනුප්පතො, තං ත්වං සාමිඤ්ඤත්ථං අනුප්පාප්ඤ්චිං සාවකානං ධම්මං දෙසෙති 'ඉදං වො හිතාය, ඉදං වො සුඛංයා'ති. තස්ස තෙ සාවකා සුසුසුසන්ති, සොතං ඔදහන්ති, අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නති, න ච වොක්කම්ම සඤ්ඤාසාසනා වත්තන්ති සෙය්‍යථාපි තාම සකං ඛෙත්තං ඕනාය පරඛෙත්තං නිබ්බාසි-
තබ්බං¹ මිඤ්ඤාය, එවං සම්පදම්දං පාපකං ලොභධම්මං වදම්. කිං හි පරො පරස්ස කර්මස්ස" ති. අයං ඛො ලොභිව්ව දුතියො සත්ථං යො ලොභෙ වොදනාරහො, යො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා භූතා තච්ඡා ධම්මිකා අනච්ඡා:

16. පුතච්ඡරං ලොභිව්ව ඉධෙකඤ්චිං සත්ථං යස්සත්ථං අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බර්තො හොති, ස්වාස්ස සාමිඤ්ඤත්ථො අනුප්පතො හොති. සො තං සාමිඤ්ඤත්ථං අනුප්පාප්ඤ්චිං සාවකානං ධම්මං දෙසෙති 'ඉදං වො හිතාය ඉදං වො සුඛංයා'ති. තස්ස සාවකා සුසුසුසන්ති, න සොතං ඔදහන්ති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නති, වොක්කම්ම ච සඤ්ඤාසාසනා වත්තන්ති. සො එවම්සං වොදෙතඤ්චො: "ආයස්මා ඛො යස්සත්ථං අගාරස්මි අනගාරියං පබ්බර්තො, සො තෙ සාමිඤ්ඤත්ථො අනුප්පතො, තං ත්වං සාමි-
ඤ්ඤත්ථං අනුප්පාප්ඤ්චිං සාවකානං ධම්මං දෙසෙති 'ඉදං වො හිතාය ඉදං වො සුඛංයා'ති. තස්ස තෙ සාවකා සුසුසුසන්ති, න සොතං ඔදහන්ති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙන්නති, වොක්කම්ම ච සඤ්ඤාසාසනා වත්තන්ති. සෙය්‍යථාපි තාම පුරුෂං ඛන්තිනං ජිජ්ඣො අඤ්ඤා තචං ඛන්තිනං කරෙය්‍ය, එවං සම්පදම්දං පාපකං ලොභධම්මං වදම්. කිං හි පරො පරස්ස කර්මස්ස" ති. අයං ඛො ලොභිව්ව තුතියො සත්ථං යො ලොභෙ වොදනාරහො, යො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා භූතා තච්ඡා ධම්මිකා අනච්ඡා:

1. නිද්දසිතබ්බං. සෙසු වී,

15. තව ද අනෙකක් කියමි. ලොහිවම, මෙහි එක්තරා ශාස්තාවරයෙක් යමක් පිණිස පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔහු විසින් ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා නොලද්දේ වෙයි. හේ ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා නොලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට හුව පිණිස වේ' යැයි සම්මතයට දහම් දෙසයි. ඒ සම්මතය ඔහු බස් අසනු කැමැති වෙත්. කන් ගොනු කෙරෙත්. දුත ගැන්ම පිණිස සිත එළවා තබන්. ඒ ශාස්තෘන් අනුශාසනයෙන් ඉවත් ව නොපවතින්. "ආයුෂ්මත් තෙමේ යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ ද, ඔබ විසින් ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා නොලද්දේ ය. ඔබ ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා නොලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ, මෙය තොපට හුව පිණිස වේ' යැයි සම්මතයට දහම් දෙසයි. සම්මතය ඒ ඔබගේ වචනය අසනු කැමැති වෙත්. කන් ගොනු කෙරෙත්. දුත ගැන්ම පිණිස සිත එළවා තබන්. ශාස්තෘශාසනයෙන් ඉවත් ව නොද පවතින්. සිහි කෙත හැර දමා අනුත්තේ කෙතක් (වල් පැලැටි උදුරා) ගුහා කළ හුණු කොට සිතන්නේ යමෙක් ද, එසේ මේ කරුණ ලාමක වූ ලොහබමියක් කොට කියමි. එබඳු ශාස්තෘ වූ අන් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද"යි ඒ ශාස්තෘ තෙමේ වොදනා ලැබිය හුණු වන්නේ ය. ලොහිවම, ලොවැ යමෙක් වොදනාර්ථ නම්, මේ ඒ දෙවෙනි ශාස්තෘ ය. යමෙකුත් මේබඳු ශාස්තෘවරයකුට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව හුත ය, සත්‍ය ය, දුකැමි ය, නොවැරදි ය.

16. තව ද අනෙකක් කියමි. ලොහිවම, මෙහි එක්තරා ශාස්තාවරයෙක් යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔහු විසින් ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා ලද්දේ වෙයි. හේ ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා ලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වෙයි. මෙය තොපට හුව පිණිස වේ' යැයි සම්මතයට දහම් දෙසයි. සම්මතය ඔහු බස් අසන්නට නොකැමැති වෙත්, ඔහුට කන් ගොනු නොකෙරෙත්. දුත ගනු පිණිස සිත එළවා නොතබන්. ඒ ශාස්තෘන් අනුශාසනයෙන් බැහැර ව ද පවතින්. හෙ තෙමේ මෙසේ වොදනා ලැබිය හුණු වන්නේ ය: "ආයුෂ්මත් වතාහි යමක් පිණිස ගිහිගෙන් පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔබ විසින් ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා ලද්දේ ය. ඔබ ඒ ප්‍රාමිණ්‍යාච්ඡා ලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට හිත පිණිස වේ' යැයි සම්මතයට දහම් දෙසයි. සම්මතය ඒ ඔබේ බස් අසනු කැමැති නොවෙත්. ඔබ බසට කන් ගොනු නොකෙරෙත්. දුත ගැන්මට සිත එළවා නොතබන්. ඔබ අනුශාසනයෙන් බැහැර ව ද පවතින්. පරණ බැඳුමක් සිදු අන් අර්ථ බැඳුමක් කරන්නේ යමෙක් ද, මෙසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහබමියක් කොට කියමි. එබඳු ශාස්තෘ වූ අන් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද"යි ඒ ශාස්තෘ තෙමේ වොදනා ලැබිය හුණු වන්නේ ය. ලොහිවම, ලොවැ යමෙක් වොදනා ලැබීමට හුණු ද, මේ ඒ තෙවෙනි ශාස්තෘ ය. යමෙකුත් මේබඳු ශාස්තෘ හට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව හුත ය, සත්‍ය ය, දුකැමි ය, නොවැරදි ය.

ඉමෙ ඛො ලොභිව්ව තඤා සත්ථාඤා යෙ ලොකෙ වොදනාරභා, යො ව පතෙවරුපෙ සත්ථාඤා වොදනී, සා වොදනා භූතා තව්ඤා ඛම්මිකා අතවජ්ජා”ති.

17. එවං වුත්තෙ ලොභිව්වො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොචා: “අත්ථි පත භො ගොතමි ඤො ව සත්ථා යො ලොකෙ ත වොදනාරභො?”ති.

“අත්ථි ඛො ලොභිව්ව සත්ථා යො ලොකෙ ත වොදනාරභො” ති.

“කතමො පත ඤො භො ගොතමි සත්ථා යො ලොකෙ ත වොදනාරභො” ති.

18. ඉධ ලොභිව්ව තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මා-සම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිද්ධ අනුත්තරො පුරිස-දමමසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සමුග්ගකං, සංගම්ඤ්චුග්ගමිණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සම්මිකතො පවෙදෙති. සො ඛම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේකල්‍යාණං පරිඤ්ඤාසාධකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බාසුත්තං කෙවලපරි-පුණ්ණං පරිසුද්ධං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ඛම්මං සුණ්ණං භගපති වා ගහපතිපුත්තොවා අඤ්ඤාතරසම්මි වා කුලෙ පච්චාරානො. සො තං ඛම්මං සුණ්ණා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සම්මනාගතො ඉති පටිසංවික්ඛති: “සම්මාඤ්ඤා සර්වභාසො රජාපථො¹, අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචයනා එකන්ත-පරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං වරිත්ථං. යනත්තොගං කෙසම්ඤ්ඤං ඔග්ගරොසිං කාසායාති වත්ථාති අව්ඤ්ඤො අගාරසම්මා අනාගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”නති.

19 සො අපරෙත සම්මෙතෙ අප්පං වා භොගකඛිකිං පහාය මහන්තං වා භොගකඛිකිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙතම්ඤ්ඤං ඔග්ගරොසිං කාසායාති වත්ථාති අව්ඤ්ඤො අගාරසම්මා අනාගාරියං පබ්බජෙති. සො එවං පබ්බජිතො සම්මානො පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමත්තෙසු වජේසු භයදස්සාපී, සම්මද්දය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, කායකමෙතෙ සම්මනාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්චො සීලසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනආචාරො ගොරතෙ මත්තඤ්ඤා සතිසම්පජ්ඤෙඤා සම්මනාගතො සන්තුට්ඨා.

1. රජොපථො, කන්ථි.

ලොහිව්වය, ලොවැ යම් කෙනෙක් වොදනාහි ද, මේ ඒ තුන් ශායානු ය. යමෙකුත් මේබදු ශායානානට වොදනා කෙරේ ද, ඒ වොදනාව නැබැ ය, සත්‍ය ය, දහැමි ය, නො වැරදි ය.”

17. මෙසේ වදාළ කල්හි ලොහිව්ව බමුණු “පින්වත් ගොසුමාණනි, යමෙක් ලොවැ වොදනා නො ලැබිය යුතු නම්, එසේ වූ කිසි ශායානාවරයෙකුත් ඇද්ද?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (අතින්) විමාලේ ය.

“ලොහිව්වය, යමෙක් ලොව වොදනා ලැබිය යුතු නො වේ ද, එසේ වූ ශායානාවරයෙක් ඇත් ම යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“පින්වත් ගොසුමාණනි, යමෙක් ලොවැ වොදනාර්ත නො වේ නම්, ඒ ශායානා තෙම කවරේ ද?” යි ලොහිව්ව බමුණු පුළුවන.

18. ලොහිව්වය, මෙහි අර්හත් වූ සමාන්තමුඛ වූ විද්වාරණ-සමපන්න වූ සුගත වූ ලොකවිත් වූ තිරුතතර පුරුෂදම්මාසාරපි වූ දෙව්-මිනිස්තට ශාස්තෘ වූ බුද්ධ වූ ගගවත් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත සමිම්ම දෙවියන් (රජුන්) හා සෙත්‍ර මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට තුවණින් දැන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, (බවුනට) අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (කීවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක කොට, අවසාන හදුක කොට, අම් සහිත කොට, ව්‍යඤ්ඤ සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපූර්ණ කොට පරිශුද්ධ කොට දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයෙන් සංගාහිත වූ) ශාසනබ්‍රහ්මචරීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් උක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ බම්ම අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුරජුන් කෙරෙහි සැදහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ඉද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, ‘හිතියෙහි විසිම සම්බාධයෙකි, රජස්පථයෙකි, පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළිමහන) වැන්න. හිතියෙහි වසන්තත්‍ර විසින් එකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්ධ-ලිඛිතයක් සේ කොට මේ බහිරු සරත්තට පහත්‍ර නො වේ. (එබැවින්) මම කෙතෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, හිතියෙන් පැවිදිබිම්බ වදනෙමි නම් යෙතෙකැ” යි මෙසේ තුවණින් සලකයි.

19. හේ පත්‍ර කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මද වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, කෙතෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, හිතියෙන් පැවිදිබිම්බ වදි හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොක්ඛසාවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් හා සුක්ත වූයේ, සචල්පමාත්‍ර වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නොවැරදි වූ කායවාක්කමියෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආර්ථ ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දොර ඇතියේ, බොණුන්හි පමණ දක්නේ, (සත් තත්ති) හිතියෙන් හා තුවණින් හා සුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි තුන් වැදැරැම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ ගෙන ගික්මෙයි.

20. කථංඤ්ච ලොහිව්ව භික්ඛු සිලසම්පන්නො හොති? ඉධ ලොහිව්ව භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිතිතදණ්ඩො නිතිතසන්තො ලජ්ජ දයාපන්නො සබ්බපාණභූතාතිතානුකම්පි විහරති. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිවිරතො හොති දින්නාදුති දින්නපාථිකම්පි අපථනෙන සුචිතුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. අබ්බහම්මරිසං පහාය බ්බහම්මරි' හොති ආරාමාරි¹ විරතො මෙට්ඨනා ගාමධම්මා. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතො හොති සම්මවාදී සම්මසන්තො ථෙට්ඨො² පච්චයිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. පිසුණං වාචං පහාය පිසුණං වාචං පටිවිරතො හොති: ඉතො සුඤ්ඤාන අමුත්ත අක්ඛාතා ඉමෙසං හෙදාය, අමුත්ත වා සුඤ්ඤාන ඉමෙසං අක්ඛාතා අමුසං හෙදාය; ඉති භික්ඛාතං වා සක්ඛාතා, සංභිතාතං වා අනුප්පාදනා, සම්භාරාමො සම්භාරතො සම්භාරනදී සම්භාරකරණිං වාචං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසං වාචං පටිවිරතො හොති. යා යා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙම්භියා³ හදායකිමා පෙරි ඔහුජ්ඣකන්තා ඔහුජ්ඣමන්තාපා, තථාරුපිං⁴ වාචං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං. සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ඛමමවාදී විතසවාදී. නිධිතච්ඡිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙත සාපදෙසං පරිගන්තච්ඡිං අත්ථසඤ්ඤිතං. ඉදම්පි'ය්ස හොති සිලසම්මං.

21. තො ඩිජ්ඣාමිභූතගාමිසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. ඵකහතතිකො හොති රතභූතරතො පටිවිරතො විකාලභොජනා, නච්චිතිතවාදිතවිසුක-දස්සනා පටිවිරතො හොති. මාලාගකිව්ලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූතනවිධානා පටිවිරතො හොති. උච්චාසයනමිභාසයනා පටිවිරතො හොති. ජාතරූප-රජතපටිභාගණා පටිවිරතො හොති. ආමිකධිඤ්ඤාපටිභාගණා පටිවිරතො හොති. ආමිකමිංසපටිභාගණා පටිවිරතො හොති. ඉත්තිකුමාරිකපටිභාගණා පටිවිරතො හොති දුසිද්ධපටිභාගණා පටිවිරතො හොති.-

1. ආරාමාරි, මජ්ඣ.

2. ථෙට්ඨො, ගා.

3. පෙම්භියා, මජ්ඣ.

4. ඵරුපි, කප්ථි.

20. ලොගිවිම, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වෙද යත්: ලොගිවිම, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාධන කැරැලා ප්‍රාණසාධනයෙන් වෙසෙසින් වැළැක්වෙයි. බහා තැබූ දඹුළුගුරු ඇත්තේ (දඹුළුගුරු නො දරන්නේ), බහා තැබූ ආශ්‍රම ඇත්තේ (ආශ්‍රම නො දරන්නේ), පව්ව පිළිකුල් කරන්නේ, ජෛත්‍රියව පැමිණියේ (ජෛත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ අදන්තාදනා කැරැලා නොදුන් ද ගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි. දුන් දය ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දය ම කැමැති වූ ඉවසනසුලු වූයේ, නොයෙර වූ පිරිසිදු සිතින් යුතු වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ අබරමසර දුරු ලා බිඹසර සරන්නේ වෙයි. ගැඹිදුකමක් වූ මේවුන්දමින් දුරු වූ ගැසිරෙන්නේ, එයින් වැළැක්වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ බොරු කිම් දුරු ලා බොරු කීමෙන් වැළැක්වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වූ පිරිසිදු කපා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කපා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ කේෂාමි කිම් දුරු ලා කේෂාමි කීමෙන් වැළැක්වෙයි. මේ නැතින් අහා මොවුන් (ඔවුන්ගෙන්) බිදුවනු පිණිස එතැන්හි නො කියනසුලු වූයේ, එතැනින් අහා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිදුවනු පිණිස මේ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිදුණුවන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකව ගැළැස්සුවන් (සමගියව පැමිණියුවන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ, සමග වූ සිටින්නවුන්ට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ රඵ මිණුම් දුරු ලා රඵ බස් දෙවූයෙන් වැළැක්වෙයි. නිදෙය්, තත්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතා වැදගත්තා, නොගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ බොල් හිස් දෙබැරිලි කැරැලා බොල් දෙබැරිල්ලෙන් වැළැක්වෙයි. සුදුසු කාලමේලායෙහි කරා කරනසුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියනසුලු වූයේ, වැඩ සලසන බහක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම් ඇති කරන බහක් ම කියනසුලු වූයේ, සිතා තබා ගත්තව සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බන්ධ වූ ම බහක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

21. හේ ජිප්පකුක (පැළ වන ද) ද, භුතසකුක (පැළ වූණු ද) ද සිදි-
මෙන් බිදීමෙන් වැළැක්වෙයි. රූ බොජුතෙන් වැළැක්වෙයි, එක් වේලේ වළඳන බස් ඇත්තේ, නොකල්බොජුතෙන් වැළැක්වෙයි. තවනු ගනු වසනු විග්‍රහදහන් යන මෙයින් වැළැක්වෙයි. ඇතැ අඩු කැන් පිටවීමට, ඇත කැරැදීමට කරුණු වන මල්ගෙඩිලෙවුන් දරිසමින් වැළැක්වෙයි. පමණ ඉක්ම උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැළැක්වෙයි. රන් පිදී මුහු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි. අමු බාසා පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි. හසුන් කුමාරිකාවන් පිළි-
ගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි දසිදහන් පිළිගැන්මෙන් වැළැක්වෙයි.

අපේළකපටිග්ගනණං පටිවිරතො හොති. කුක්කුච්චසුකරපටිග්ගනණං පටි-
විරතො හොති. තජ්ඣගවාස්සවලවෘපටිග්ගනණං පටිවිරතො හොති. ඛේතතච්ඡු
පටිග්ගනණං පටිවිරතො හොති. දුෂෙය්‍යපභිණගමිනානුසොගා පටිවිරතො
හොති. කසපික්කයා පටිවිරතො හොති. කුලාකුචකංසකුචමාතකුචා පටිවි-
රතො හොති. උක්කකාචතච්ඡුචනනිකතිසාපියොගා පටිවිරතො හොති.
ජේදතච්චබ්බකිකච්චරාමොසඤ්ජාලොපසත්තාකාරං පටිවිරතො හොති.
ඉද්ධිපිංකා හොති සිලසමිං.

22 යථා වා පනෙකෙ තොනොතා සමණ්‍යායමිණං සඤ්ඤායාති
තොජ්ඣාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං ඛිජ්ඣාමිභුතභාමිසමීරමිහං අනුසුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මුලඛිජං බ්බකිච්ජං ඵලුඛිජං අග්ගඛිජං ඛිජඛිජමෙව
පඤ්චමං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ඛිජ්ඣාමිභුතභාමිසමීරමිහා පටිවිරතො
හොති. ඉද්ධිපිංකා හොති සිලසමිං.

23. යථා වා පනෙකෙ තොනොතා සමණ්‍යායමිණං සඤ්ඤායාති
තොජ්ඣාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුසුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අත්තසන්තිධිං පාතසන්තිධිං වන්ධසන්තිධිං යාත-
සන්තිධිං සගන්තසන්තිධිං ගතිසන්තිධිං ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉති
ඵවරුපා සන්තිධිකාරපරිභොගා පටිවිරතො හොති. ඉද්ධිපිංකා හොති
සිලසමිං.

24. යථා වා පනෙකෙ තොනොතා සමණ්‍යායමිණං සඤ්ඤායාති
තොජ්ඣාති භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුසුත්තා විහරන්ති,
සෙය්‍යපීදං: තච්චං ගීතං වාදිතං ටෙකං අක්ඛාතං පාණ්ඩ්‍යාරං චේතාලං
කුම්භඥතං සොහනකං චණ්ඩාලං වංසං බොපනකං තජ්ඣසුඤ්ඤං අස්සසුඤ්ඤං
මහිසසුඤ්ඤං උසනසුඤ්ඤං අජසුඤ්ඤං මෙණ්ඩිසුඤ්ඤං කුක්කුච්චසුඤ්ඤං වට්ඨකසුඤ්ඤං
දණ්ඩිසුඤ්ඤං මුට්ඨිසුඤ්ඤං තිබ්බුඤ්ඤං උසෙය්‍යාධිකං බලග්ගං සෙතාබ්බුතං
අණ්ඩකදස්සනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිවිරතො හොති.
ඉද්ධිපිංකා හොති සිලසමිං.

එළුවන් බැවෙහිවත් පිළිගැන්වීමත් වැළැක්වීමත් වෙයි. කුකුළුන් හුරන් පිළිගැන්වීමත් වැළැක්වීමත් වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙළෙඳුන් ගෙරින් පිළිගැන්වීමත් වැළැක්වීමත් වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්වීමත් වැළැක්වීමත් වෙයි. හිතියතට දුන මෙතෙර කිරීමෙහි ද ගෙත් ගෙට පණිවුඩ පණත් ගෙන යාමෙහි ද යෙදීමෙන් වැළැක්වීමත් වෙයි. වෙළෙඳු ගනුදෙනුයෙන් වැළැක්වීමත් වෙයි. හොරතරුදියෙන් කිරීමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්, හොර මිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැළැක්වීමත් වෙයි. අල්ලස් ගෙන ගියයන් නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අසුන් රැවැටීමෙන්, අගනා දෑට හුරු නොඅගනා දෑත් පෙත්තා කරන මායායෙන්, මේ සි නොකි තැම්පෙකරටක කම්මලින් ම වැළැක්වීමත් වෙයි. අත් පා ආදිය සිදීමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රැකත් ආදියෙන් බැඳීමෙන් ද, සැලැස්සීම කිරීමෙන් ද වැළැක්වීමත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වෙයි.

22. යම්ගේ සමහර ගවන් මහණබමුණෝ සැදුනාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, මුලවිජ ද (ගිණුරු ආදී පැළ වන මුල් ද), සකකි විජ ද (නුත ආදී පැළ වන කද ද), පරුවිජ ද (රක් උණ බට ආදී පැළ වන පුරුක් ද), අග්‍රවිජ ද (ඉරිවෙරිය ආදී පැළ වන දල ද), පස් වන විජවිජ ද (වි ආදී පැළ වන ඇට ද) යන මේ කී විජසමුහ ද (පැළ වන ද ද) ගුහසමුහ ද (පැළ වුණු ද ද) පෙළීමෙහි (සිදුම් බිදුම් තැළුම් සැසි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණේ වෙසෙත් ද, හෙ වෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ විජ-ග්‍රාමිකුතග්‍රාමසමාරම්භයෙන් වැළැක්වීමත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වෙයි.

23. යම්ගේ ඇතැම් ගවන් මහණබමුණු කෙනෙක් සැදුනාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, තන ඇ රැස් කොට තබා ගැනීම, බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැනීම, ඉහතැ කී දු කැර (තවත් තල සහල් ඇ වුවමනා) පසය රැස් කොට තබා ගැනීම යන මෙසේ වූ සහතිකිකාරපරිභොගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ වෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ හෝ සහතිකිකාර පරිභොගයෙන් වැළැක්වීමත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වෙයි.

24. යම්ගේ සමහර ගවන් මහණබමුණෝ සැදුනාගෙන් දුන් බොජුන් වලද, තැවුම් ගැසුම් වැසුම්, තටසමස්ථ (තළුවන් සමුහයක් එක් වැ ජනසමුහයා ඉදිරියේ දක්වන තැවුම්), ආබාන (මහාසාරතාදිය කිම හෝ ඇසීම), පාණිඤ්ච (අතින් ලොකොබෝර ගැසුම් හෝ අත්තල ගැසුම්), වේතාල (දඹුළුවා කාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු කැසිවුම්), කුම්භපුත (සිවුරස් බෙර වැසුම්), ගොහතක (රංගබලිකරණය කෙවින් රහම්බුල්ලෙහි දී දෙවතාවතට සොහොනු වශයෙන් නාස්සිත ගායනය හෝ ප්‍රතිගාතවිත් කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙළිය (හෝ අයො-ගුබ්බිබාව), උණගත් මිනොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසිංහවනය (මලවුන්ගේ ඇට හෝදු පුවද කවා තබා තකත්තෙමෙහි ඊ වටා සිට රත්සම කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මිනුපොර, ගොන්පොර, එළපොර, බැවෙළ-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොළුහරබි, මිටුසුද, මල්ලපොර, හුද පවත්තා තැන් දක්නට යාම, බලයෙන් ගණිතා තැන් දක්නට යාම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ වෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ විසුළු දස්තෙහි වැළැක්වීමත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලායෙන් වෙයි.

25. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපා ජුතපාමාදව්භානානුයොගං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අවච්ඡාදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං ඛලිකං සපිකං සලාකාහස්ථං අක්ඛං පඞ්ගවීරං විඞ්කකං මොක්ඛවිකං විඞ්ඝුලකං පත්තාලකං රථකං ඛනුකං අක්ඛරිකං මිනෙතිකං යථාච්ඡං, ඉති චා ඉති ඵවරුපා ජුතපාමාදව්භානානුයොගා පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලගම්.

26. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසද්ධිං පලලඞ්කං ගොනකං විතතකං පපිකං ටට්ඨිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං එකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හස්ථස්ථරං අස්සස්ථරං රථස්ථරං අර්තපාඨෙණිං කාදම්මිගපචර-පච්චස්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උහත්තාලොභිතකුපධානං, ඉති චා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමනාසයනා පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලගම්.

27. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං මිණ්ඩිනවිභුසනව්භානානුයොගං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං තහාපනං සමිඛානනං ආදසං අඤ්ඤානං මාලාපිලෙපනං මුඛමුණ්ණකං මුඛලෙපනං හස්ථඛකං සිඛාඛකං දණ්ඩකං තාම්‍රිකං ඛග්ගං ජත්තං විත්තාපාහනං උණ්භිසං මණිං වාලවිජතිං ඕද්දාති විජාති දීඤ්ඤාති, ඉති චා ඉති ඵවරුපා මිණ්ඩිනවිභුසනව්භානානු-යොගා පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලගම්.

28. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුඤ්ජේතී තෙ ඵවරුපං තීරව්ජානකථං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මිඛාමිත්තකථං නෙත්තකථං භග්ගකථං සුඤ්ඤකථං අත්තකථං පානකථං වස්ථකථං සග්ගකථං මාලාකථං ගකිකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං තිගමිකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රි-කථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං පිට්ඨකථං කුමිතව්ජාන-කථං පුඛ්ඛපතකථං නානත්තකථං ලොහකඩ්ඛකං සමුද්දකඩ්ඛකං ඉතිහව්ජානකථං, ඉති චා ඉති ඵවරුපා තීරව්ජානකථං පටිවිරතො භොති, ඉදම්පි'ස්ස භොති සීලගම්.

25. යම්කෙසේ සම්මතය හවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අවිපාකකූටය, අසපාකකූටය, අහස්සකූටය, මඩුළු පැනුම්, සත්තකා-
ත්‍රිකාව, දුදුකූටය, කල්ලි ගැසුම්, සලාදන්තකූටය, ගුලකූටය, කොළ-
කලා පිඬුම්, කෙළිකලුන් හැම, කරණම් ගැසුම්, කන්තංගුරුමා කූටය,
කොළකූටයෙන් වැලි ඇ මැනුම්, ක්‍රිකාර්ථ පැදුම්, කුඩා දුන්නෙන්
විදීම, ඇතිරිකූටය (පිටේ හෝ අතයේ අකුරු ඇඳ ඒ කියවීම), සතු
දෑ කූටය ක්‍රිකාර්ථ, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරුන් යන ආදීන් සේ
ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මේබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකූටයෙහි යෙදී
වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකූට-
යෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

26. යම්කෙසේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන් දුන්
බොජුන් වළඳ, දික්සකලා සුදුසු, පළඟ, මහකොළපළඟය, පියමනෙන්
විසිතුරු කළ ඵලලොම්බුවා ඇතිරිය, ඵලලොම්බුවා සුදු ඇතිරිය, ගතමල්
පෙදු ඵලලොම් ඇතිරිය, තිලිය (සුලුන් මෙන්තය), සිංහරූපාදි රූපවලින්
විසිතුරු කළ ඵලලොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති ඵලලොම්බුවා
ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති ඵලලොම්බුවා ඇතිරිය,
රත්කසුකම් කළ පසතුරුණ, කොසෙයා හුසින් විසු ඇතිරිය, ඇතු පිට
ඵලන ඇතිරිය, අසු පිට ඵලන ඇතිරිය, රියා ඵලන ඇතිරිය, ඇඳව සරි
ලන සේ අඳුන් දිවියමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්ලුවියමින් කළ මහඟු
පසතුරුණ, ඉස්සෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුවෙන් සහිත
මහඟු යනන යන මේබඳු වූ උස්ගහත් මහගහත් පරිහරණය කිරීමෙහි
යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ උස්ගහත් මහගහත්
පරිහරණයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

27. යම්කෙසේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන්
දුන් බොජුන් වළඳ, සුවිදුහුණයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා
සටහන් ගත්වඩුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවිද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති
මස් වැඩෙවුවට මුගුරින් තැලීම, කැබපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර
වශයෙන් අඳුන් හැම, මල් පැලැදීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-
විලෙවුන් දැරීම, ගණාහරණ දැරීම, හිස කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු
සරසවි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ
දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, සිළුමණ පැලැදීම,
විසිතුරු සෙමේර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම
යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන ද
පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු ද
පරිහරණය කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

28. යම්කෙසේ වනාහි ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුනායෙන්
දුන් බොජුන් වළඳ, රාජකරා වෙරකරා මනාමාත්‍යකරා සෙතාකරා
හසකරා සුඛකරා අභාරකරා පාතකරා වස්ත්‍රකරා යශනකරා
මාලාකරා ගනිකරා ඥාතිකරා යානකරා මුමකරා තිගම්කරා
තහරකරා ජතපදකරා ස්ත්‍රිකරා පුරුෂකරා (කුමාරකරා කුමාරිකරා)
ගුරකරා විජිකරා කුමාසකරා තානාතිකරා ලොකාඛ්‍යාසිකා
කරා සමුද්‍රාඛ්‍යාසිකාකරා ඉතිහාසවකරා යන මේ බඳු වූ තීරණික
කරුවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ
හෝ මේ බඳු කරුවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

29. යථා වා පනතෙක හොනෙතා සමණ්ණාගමිණා සඤ්ඤායාති හොජනාති භුඤ්ජේය්‍යා තෙ එවරුපං විහාරාතිකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපිදං තු තිං ඉමං ධම්මජිත්තං ආජානාති. අතං ඉමං ධම්මජිත්තං ආජානාමි. කිං තිං ඉමං ධම්මජිත්තං ආජාතිස්සයි? මච්ඡාපටිපන්නො නම්මයි. අනම්මසම්මාපටිපන්නො, සතිතංමේ, අනතිතං තෙ¹, පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච්ඡි. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච්ඡි. ආචිණ්ණං තෙ විපරම්පන්නං ආණ්ඩපිනො තෙ වාදොතිස්සාතිනො නම්මයි. මර වාදස්සමොක්ඛාය. තිබ්බෙද්ධෙච්ච වා සචෙ පහොසිති. ඉති වා ඉති එවරුපාය විහාරාතිකකථං පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

30. යථා වා පනෙක හොනෙතා සමණ්ණාගමිණා සඤ්ඤායාති හොජනාති භුඤ්ජේය්‍යා තෙ එවරුපං දුක්ඛයපටිණ්ණගමිනානුසොගමනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපිදං රඤ්ඤං රුජමහාමිත්තාතං ඛතතියාතං බ්‍රාහ්මණාතං ගහපතිකාතං කුමාරාතං “ඉධ ගච්ඡ අමුත්තාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්ත ඉදං ආහර”ති. ඉති වා ඉති එවරුපා දුක්ඛයපටිණ්ණගමිනානුසොගා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

31. යථා වා පනතෙක හොනෙතා සමණ්ණාගමිණා සඤ්ඤායාති හොජනාති භුඤ්ජේය්‍යා තෙ කුහකා ව හොනති ලපකා ව තෙමිතතිකා ව තිසොසිකා ව ලාහෙත ව ලාහං තිජිහිංසිතාතෙ. ඉති වා ඉති එවරුපා කුහකලපකා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

32. යථා වා පනතෙක හොනෙතා සමණ්ණාගමිණා සඤ්ඤායාති හොජනාති භුඤ්ජේය්‍යා තෙ එවරුපාය භීරව්ජානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්ජෙවන ජ්විතං කපොතති, සෙය්‍යපිදං අභිං තිමිත්තං උප්පාතං සුපිතං ලක්ඛණං මුසිකච්ඡිත්තං අග්ගිහොමිං දඤ්ඤිකාමිං ථුග්ගොමිං තණ්හුලහොමිං සප්පි-හොමිං තෙලහොමිං මුඛහොමිං ලොභිතහොමිං අභිග්ගිජ්ජා වස්ථුවිජ්ජා ඛතත-විජ්ජා සිව්ච්ඡිජ්ජා භුතවිජ්ජා භුට්ඨිජ්ජා අග්ගිජ්ජා විසව්ජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සාකුණ්ඩවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පක්කප්ඤ්ඤාතං සරපට්ඨතාතං මිග-පක්ඛං. ඉති වා ඉති එවරුපාය භීරව්ජානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්ජා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලස්මිං.

1. සංගිතංමේ, අනංතිතං තෙ?

29. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය තො දැනිති. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. මේ දහම් විනය කිමැයි තෝ දැනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙති. මම මැනවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බහ කරුණු සහිත ය. තා බහ කරුණු රහිත ය. තෝ පළමුගෙන් කියෑ යුත්ත පත්‍ර වෑ කියෙහි ය. පත්‍ර වෑ කියෑ යුත්ත පළමුගෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුත්‍රණු කළ දා මාගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරළු ගියෙහි ය. මා විසින් තව දෙස් නැගිණි. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැගූ දෙයින් ඔදෙන්තව හැසිරෙව (ඒ ඒ තෑන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මෙබඳු වූ උනුන් බැණ දෙබා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මෙබඳු වූ හෝ බැණ දෙබා ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාගෙක් වේ.

30. යම්ගේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්නැ. අසෝ තැනව එන්නැ. මෙය ගෙනැ යන්නැ. අසෝ තැනව මෙය ගෙනෙන්නැ”යි කළ නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහඥාමැතිත්වයේ සෘත්‍රියත්වයේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මේ බඳු දූත මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැනි වූ හෝ දූත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාගෙක් වේ.

31. යම්ගේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙබන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙක්ෂාගෙන් අනුතව ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බඳු වූ ද කුහතලතවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාගෙක් වේ.

32. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසනය, නිමිත්තශාසනය, උත්පාතලක්ෂණය, සවස්ත-ශාස්ත්‍රය, ලක්ෂණශාස්ත්‍රය, මුහුණවර්තනවිද්‍යාව, අත්තිකෝමය, දර්විකෝමය, කුහකෝමය, කණ්ණෝමය, තණ්ඩුලකෝමය, ගර්ච්ඡකෝමය, තෙලකෝමය, මුඛකෝමය, ලොහිතකෝමය, අංගවිද්‍යාව, වාග්කුට්ඨව, සෘත්‍රවිද්‍යාව, ශිව්විද්‍යාව, භූතවිද්‍යාව, භූරිවිද්‍යාව, අභිවිද්‍යාව, විභවිද්‍යාව, වාග්විකුට්ඨව, මුහුණවිද්‍යාව, ශාකුතවිද්‍යාව, වාග්විද්‍යාව, පක්වධානය, ශරපරිත්‍රාණය, මාංගපක්ෂය යන මේ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීර්ශ්විතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාච්චගෙන් දිවි පවත්-වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බඳු වූ ද තීර්ශ්විතවිද්‍යාගෙන් මිථ්‍යා-ච්චගෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලාගෙක් වෙයි.

33. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඛේතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය භිව්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං මණ්ඩලකකිණං වජ්ජලකකිණං දණ්ඩලකකිණං අසිලකකිණං උසුලකකිණං බහුලකකිණං ආවුබලකකිණං ඉප්පිලකකිණං සුරියලකකිණං කුමාරලකකිණං කුමාරිලකකිණං දාසලකකිණං දාසිලකකිණං හත්තිලකකිණං අක්කලකකිණං මිහිසලකකිණං උසහලකකිණං ගොලකකිණං අප්පලකකිණං මණ්ඩලකකිණං කුක්කුටලකකිණං විට්ඨකලකකිණං ගොඩා-ලකකිණං කණ්ණිකාලකකිණං කච්ඡපලකකිණං මිගලකකිණං, ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය භිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

34. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඛේතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: “රක්ඛං නිග්ගානං හවිස්සති. රක්ඛං අනිග්ගානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රක්ඛං උපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රක්ඛං අපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රක්ඛං උපයානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රක්ඛං අපයානං හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රක්ඛං ජයො හවිස්සති. බාහිරුතං රක්ඛං පරුජයො හවිස්සති. බාහිරුතං රක්ඛං ජයො හවිස්සති. අබ්බතතරුතං රක්ඛං පරුජයො හවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො හවිස්සති.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය භිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

35. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුක්ඛේතා තෙ එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය මච්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: “වජ්ජග්ගානො හවිස්සති. සුරියග්ගානො හවිස්සති. තකඛතතානො හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියානං උපපඨගමනං හවිස්සති. තකඛතතානං පඨගමනං හවිස්සති. තකඛතතානං උපපඨගමනං හවිස්සති. උක්කාපානො හවිස්සති. දිසාඛානො හවිස්සති. භූමිවාලො හවිස්සති. දෙවද්‍රුක්ඛා හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියතකඛතතානං උග්ගමනං ඕගමනං සංකිලෙසං වොදනං හවිස්සති. එවංවිපාකො වජ්ජග්ගානො හවිස්සති. එවංවිපාකො සුරියග්ගානො හවිස්සති. එවංවිපාකො වජ්ජිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො වජ්ජිමසුරියානං උපපඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො තකඛතතානං පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො තකඛතතානං උපපඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො උක්කාපානො හවිස්සති. එවංවිපාකො දිසාඛානො හවිස්සති. එවංවිපාකො භූමිවාලො හවිස්සති. එවංවිපාකො දෙවද්‍රුක්ඛා හවිස්සති. එවංවිපාකො වජ්ජිමසුරියතකඛතතානං උග්ගමනං ඕගමනං සංකිලෙසං වොදනං හවිස්සති”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරව්ජානවිජ්ජාය භිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

33. යමිසේ ඇතැම් හවන් මහණබඩුණේ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මණිලකුණු, වත්ලකුණු, දඹුලකුණු, කවුලකුණු, රළකුණු, දුහුලකුණු, අවලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අත්ලකුණු, මිශුලකුණු, වහල්ලකුණු, ගොත්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළුලකුණු, වවුලකුණු, ගොර්ලකුණු, කැණිලකුණු, කහුමුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මේ බඩු තිරස්වන විද්‍යයෙන්, මේ බඩු මිට්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේබඩු වූ ද තිරස්වන විද්‍යයෙන් මිට්‍යාච්ඡයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

34. යමිසේ ඇතැම් පින්වත් මහණබඩුණේ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ අසෝ තැකැතින් (සුදු සඳකා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ තික්මිම් වන්නේ ය. අසෝ තැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ තැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ හුන් රජුන්ගේ යැම් වන්නේ ය. අසෝ තැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවන් වැ යැම් වන්නේ ය. අසෝ තැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණිම් වන්නේ ය. අසෝ තැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවන් වැ යැම් වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුව ජය වන්නේ ය. මොහුව පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මේ බඩු වූ තිරස්වනවිද්‍යයෙන්, මේ බඩු වූ මිට්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ගෝ මේ බඩු වූ තිරස්වනවිද්‍යයෙන්, මිට්‍යාච්ඡයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

35. යමිසේ වතාහි ඇතැම් හවන් මහණබඩුණේ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ වසුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුරිග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සඳු හිරු දෙදෙනා තිසි මිහින් යැම් වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමිහින් යැම් වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත්තරුන් තිසිමිහින් යැම් වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමිහින් යැම් වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සඳුහිරුන්ගේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. වසුග්‍රහණය ලොවට මෙබඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සුරිග්‍රහණය මෙබඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුණය මෙබඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සඳු හිරුන් තිසි මිහින් යැම් මෙබඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සඳු හිරුන් දෙදෙනාගේ නොමිහින් යැම් මේ බඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පර්වතය මෙබඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පර්වතය මේ බඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මේ බඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මේ බඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මේ බඩු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. වැසි තැනි වැ අහස්ගෙරැවුම් මෙබඩු පල දෙන්නේ ය. සඳුහිරුන්ගේ ද නකත්තරුවල ද උදව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදු වීමත් මේ බඩු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුමුත්, මේ බඩු තිරස්වනවිද්‍යයෙන්, මේ බඩු මිට්‍යාච්ඡයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ගෝ මේ බඩු වූ තිරස්වනවිද්‍යයෙන්, මිට්‍යාච්ඡයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙන් වේ.

36. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණවුහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්‍යානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙත ජිවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: “සුඛවුට්ඨිකා හවිස්සති. දුඛවුට්ඨිකා හවිස්සති. සුභික්ඛං හවිස්සති. දුඛික්ඛං හවිස්සති. ඛෙමං හවිස්සති. හයං හවිස්සති. රොගො හවිස්සති. ආරොග්‍යං හවිස්සති. මුද්‍රා ගණනා සංඛාතං කාමෙය්‍යං ලොකායතං” ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්‍යානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙත පටිවිරතො භොති. ඉද්ධපි’ස්ස භොති සීලස්මිං.

37. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණවුහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්‍යානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙත ජිවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං පිරුඤ්ඤාගකරණං ජිව්හාතිස්ථමනං භක්ඛසංගතනං හත්ථාභිජයනං භක්ඛජයනං කණණ-ජයනං ආදායපඤ්ඤාං කුමාරිපඤ්ඤාං දෙවපඤ්ඤාං ආදිවුට්ඨිකං මහතු-පට්ඨානං අඛ්ඤාජ්ජනං සිරිච්ඡායනං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්‍යාන-විජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉද්ධපි’ස්ස භොති සීලස්මිං.

38. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණවුහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්‍යානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙත ජිවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ණිකමමං භුතකමමං භුජකමමං වය්‍යකමමං වෙය්‍යකමමං වජ්ජිකමමං වජ්ජිපරිකීරණං ආවමනං තහාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උඤ්ඤිවෙරවනං අබ්බාපිවෙරවනං සිසවිවෙරවනං කණණකෙලං තෙතනතප්පනං තත්ථකමමං අඤ්ඤානං පට්ඨඤ්ඤානං සාලාකියං සලලකතතියං දුරකතික්ඛිත්ථා මුලභෙසජ්ජානං අනුපාදනං ඕසධිනං පටිමොකෙබ්බං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්‍යානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉද්ධපි’ස්ස භොති සීලස්මිං.

36. යමිසේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ යමිසෙයි වැසි වස්තේ ය. මේ යමිසෙයි තියා වත්තේ ය. මේ යමිසෙයි රට සුභිකා වත්තේ ය. මේ යමිසෙයි රට දුර්භිකා වත්තේ ය. මේ යමිසෙයි රටට උවදුරු වත්තේ ය. මේ යමිසෙයි රටට බිය වත්තේ ය. මේ කලා රොග වත්තේ ය. මේ කලා රොග නැති බව වත්තේ යැ” යි පලාපල කීම් ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරාක්කි සංඥා තබා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණිම) ද, කාව්‍යාශාස්ත්‍රය, ලොකායතනාශාස්ත්‍රය යන මේ හෝ මේ බදු තිරස්චිත විද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ තිරස්චිතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙන් වේ.

37. යමිසේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා තකත් කීම්, විවාහ සදහා තකත් කීම්, වෙත් වූ අමුසාමිකත් එක් වත්තට තකත් කීම්, අමුසාමිකත් වෙත් වත්තට තකත් කීම්, දුන් ණය රැස් කිරීමට තකත් කීම්, මුදල් ණයට පොලියට දීමට තකත් කීම්, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැර දීම, බිම් පාලු වත්තට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරුගම් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගුලු බැදීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු තද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැවීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැවීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැවීම, කැබ්පතෙහි දෙවනාවේශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේත කියැවීම, දෙවිදුස්සක ලවා පේත කියැවීම, ජවිකා පිණිස ගිරු පිදීම, මහබමු පිදීම, මතුරු දපා මුවින් ගිනිපල් විසිදුවීම, මතුරු දපා සිරිකන කැඳැවීම යන මේ හෝ අන් මේ බදු වූ තිරස්චිත විද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ තිරස්චිතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙන් වේ.

38. යමිසේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුත් නැවීම, සෙත් පතා ගිනි පිදීම, ගිහියනට වමන කැරවීම, බඩ විරේක කැරවීම, ලය විරේකයට බේත් දීම, වස්ති කිරීම ශිෂිවිරේචන බේත් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිතෑ දීම, ගිහියන් සදහා ඇඟ පවලයට ගිහිල ගත්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිහියනට තසා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇඟ ගිහිල ගත්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිහියන්ගේ ඇඟ ෮ල්ඇත ලෙඩට බේත් කිරීම, ගිහියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායවිකිත්තාව) කාරම් බේත් බැද වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ” යි මේ ආදී වූ හෝ මේබදු වූ තිරස්චිතවිද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ තිරස්චිත විද්‍යාගෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙන් වේ.

39. ය ඛො සො ලොභිව්ව භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සම්නුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සොයපාපි මාණව ඛතතිසො මුඛාචසිතො නිභතපච්චාමිතො න කුතොචි භයං සම්නුපස්සති යදිදං පච්චන්තිකතො. එවමෙව ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු එවං සිලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සම්නුපස්සති යදිදං සිලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙත සිලසංකේත සම්නතාගතො අර්කිතං අනවඡ්ඡුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු සිලසම්පන්නො භොති.

40. කථංඤ්ච ලොභිව්ව භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථොරෙ භොති? ඉධ ලොභිව්ව භික්ඛු චික්ඛුතා රූපං දිස්සිං න නිමිත්තභාගාති භොති නානුඛ්‍යං ඤාතභාගාති. යජාගිකරණමේතං චික්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිඤ්ඤාදෙමිතස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවේයස්සා, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රතඛති චික්ඛුන්ද්‍රියං, චික්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙත ගඤ්ඤං දුස්සිං -පෙ- ඤාණෙන ගඤ්ඤං ඤාසිත්ථිං -පෙ- ජීව්‍යාය රසං ඤාසිත්ථිං -පෙ- කායෙන චේතසිධං චුසිත්ථිං -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභාගාති භොති නානුඛ්‍යං ඤාතභාගාති. යජාගිකරණමේතං මිනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිඤ්ඤාදෙමිතස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසංවේයස්සා, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රතඛති මිනින්ද්‍රියං, මිනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙත ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සම්නතාගතො අර්කිතං අඛ්‍යාමකසුඛං පටිසංචෙදෙති. එවං ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථොරෙ භොති.

41. කථංඤ්ච ලොභිව්ව භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්නතාගතො භොති? ඉධ ලොභිව්ව භික්ඛු අභික්ඛානෙත පටික්ඛානෙත සම්පජානකාරී භොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී භොති. සම්මිඤ්ජේන පසාරිතෙ සම්පජානකාරී භොති. සංඛ්‍යාපිපත්තමිවරධාරණෙ සම්පජානකාරී භොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී භොති. උච්චාරපස්සාවකමේ සම්පජානකාරී භොති ගතෙ සිතෙ නිසිනො සුතොත ජාගරිතෙ තාඤ්ඤෙ කුණ්ඨිතාචෙ සම්පජානකාරී භොති. එවං ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්නතාගතො භොති.

39. ලොහිව්වය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශීලසමපන්න වූයේ, ශීල-
සංවරතෙතුවෙන් කිසි ම එක ද අසංවරතාගෙකින් පහළ විය හැකි බයක්
නො දැකී. ලොහිව්වය, ඝෘත්‍රියාභිෂේකයෙන් අභිෂේක ලත්, වැනැහු
සතුරන් ඇති ඝෘත්‍රියයෙන් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විය හැකි
බයක් යම්ගේ නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන්
ශීලසමපන්න වූයේ, ශීලසංවරතෙතුවෙන් කිසි ම එක ද අසංවරගෙකින්
විය හැකි බයක් නො දැකී. හේ මේ ආර්ය ශීලසකකයෙන් සමන්විත
වූයේ සිය සත්ත්ව නිදෙස් වූ කායික චෛතසික ස්‍රාවය පිළි. ලොහිව්වය,
මෙසේ මහණ තෙමේ ශීලසමපන්න වේ.

40. ලොහිව්වය, මහණ තෙමේ කෙසේ තම ඉදුරන්හි වැහූ දොර
ඇත්තේ වේ ද යත්: ලොහිව්වය, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ
ඇතිත් රූපයක් දැක භූතාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ.
භූතාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවධවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ
වේ. යම් කරුණෙකින් වක්‍ෂුරිඤ්ඤා වසා නොගෙන වසන්නාවුගේ
විතතසන්නාහය විමලොග දොමනස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ
පුත්‍රබදනාවු ද ඒ වක්‍ෂුරිඤ්ඤායෙන් සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී.
වක්‍ෂුරිඤ්ඤා රකී. වක්‍ෂුරිඤ්ඤාගෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ
අයා ... තායාගෙන් ගද ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ...
කයින් ස්ප්‍රභව්‍යය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්පර්ශ කොට ... සිතින් ඛම්මිමත
දැන භූතාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. භූතාදිවශයෙන්
ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ප්‍රොක්‍රෙඤ්ඤා ...
ශ්‍රාණෙඤ්ඤා ... ජිහ්වඤ්ඤා ... කාශෙඤ්ඤා ... මනභුඤ්ඤා සංවර කොට
තොතොත වසන්නාවුගේ විතතසන්නාහය විමලොග දොමනස් ආදී
ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ පුත්‍රබදනාවු ද, ඒ ප්‍රොක්‍රෙඤ්ඤායෙන් ...
ශ්‍රාණෙඤ්ඤායෙන් ... ජිහ්වඤ්ඤායෙන් කාශෙඤ්ඤායෙන් ... මනභුඤ්ඤායෙන්
සංවරය පිණිස පිළිපදී. ප්‍රොක්‍රෙ ... ශ්‍රාණ ... ජිහ්ව ... කාශ ... මනභුඤ්ඤා
රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආර්ය වූ ඉඤ්ඤාසංවරයෙන්
සමන්විත වූයේ සිය සත්ත්ව අව්‍යාසෙකස්‍රාවය (කෙලෙසුන්ගෙන් මිශ්‍ර
නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතස්‍රාවය) පිළි. ලොහිව්වය, මෙසේ මහණ
තෙමේ ඉඤ්ඤායන්හි වැහූ දොර ඇත්තේ වේ.

41. ලොහිව්වය, මහණ තෙමේ කෙසේ තම ස්මාන්තමිත්‍රජාතකයෙන්
(සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: ලොහිව්වය, මේ සස්තෙහි මහණ
තෙමේ ඉදිරියට ගැමෙහි ද පෙරලා ඊමෙහි ද මතා නුවණින් දැන ම (එය)
කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි)
මතා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිවීමෙහි,
දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිවුර ද
පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි.
ආකාර ගැත්මෙහි, පැත් පිමෙහි, පිටකාවලි ආදිය කැමෙහි, ම ආදිය රස
විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මූල ස්පර්ශෙහි නුවණින්
දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිදීමෙහි කපා කිරීමෙහි
නොබිණීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ලොහිව්වය, මෙසේ මහණ
තෙමේ සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

42. කථංඤා ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපානෙන, සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති, සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පක්ඛි සතුණො යෙන යෙනෙව භේති සපතනහාරො'ව භේති, එවමෙව ඛො ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපානෙන, සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති, එවං ඛො ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

43. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකඩ්දකෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන සතිසම්පජ්ඣෙඤාන සමන්තාගතො ඉමාං ව අරියං සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විවික්කං සෙතාසනං හජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වතපථං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ඤං, සො පච්ඡාහතං පිණ්ඩපානපටික්කනො නිසීදති පලලබ්බං අභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපධිපෙතො.

44. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣක වෙනසා විහරති, අභිජ්ඣාය විතං පරිසොධෙති, බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපනනවිතො විහරති සබ්බපාණ්ඩුහතිතානුකම්පි, බ්‍යාපාදපදෙසා විතං පරිසොධෙති, චිතමිඳං පහාය විගතචිතමිඳො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සම්පජ්ඣො චිතමිඳො විතං පරිසොධෙති, උද්ධම්මකුක්කුළං පහාය අනුදාසො විහරති අජ්ඣාතං වූපසනනවිතො, උද්ධම්මකුක්කුළං විතං පරිසොධෙති, විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අනථංකපි කුසලෙසු ඛමෙමසු, විචිකිච්ඡාය විතං පරිසොධෙති

45. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිගො ඉණං අදාය කම්මනෙත පයොජ්ජය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මනා සමිජ්ජෙය්‍යං, සො යාති ච පොරුණොති ඉණමූලාති තාති ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය, සියං වස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණං, තස්ස එවමිත්තං: “අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං අදාය කම්මනෙත පයොජ්ජං, තස්ස මෙ තෙ කම්මනා සමිජ්ජෙය්‍ය, තො'හං යාති ච පොරුණොති ඉණමූලාති තාති ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය, අහං ච මෙ උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණං”ති. සො තතො නිදනං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

42. ලොහිවය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: ලොහිවය, මේ සේනෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට තික්මා ගේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම තික්මෙයි. ලොහිවය, (පියා හඹුනුවට කරම්) අත්තවු ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනකට පියා හඹා ගේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් ගේ පියා හඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට ගේ ද, පා සිවුරු (ආදී අට පිරිකර) රැගෙන ම ගෙයි. ලොහිවය, මෙසේ මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ.

43. ලොහිවය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී ශිලාකෘතියෙන් ද සම්මුත වූයේ, මේ ආදී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සමාධිසම්ප්‍රජාතයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සන්තුට්ඨයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසානුල පථක කඳුරුලි හිරිගුහා සොහොන් වතපත් (වතපුස්) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනශ්‍රත්‍ය කිසි සෙතක්නක් හඳුනා නොගෙයි. හේ පිඹු සෙවීමෙන් පෙරලා අගේ, පසුබත් සෙවෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙළින් පිහිටුවා කම්මහතට යොමු කොට සිහි එළවා ගිඳී.

44. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදානසංකෘතිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විකේශණප්‍රමාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිතින් වෙහෙසයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රභේදය (භ්‍රාමය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙහෙසයි. භ්‍රාමය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. භ්‍රාතෘතමිඤ්ඤා හැර, පහ වූ භ්‍රාතෘතමිඤ්ඤා ඇත්තේ, දව රු දෙකේ ම දුටු එළිය හඳුනානු හැකි පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, සිහියෙන් නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙහෙසයි. භ්‍රාතෘතමිඤ්ඤා කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතැ නොසංක්‍රන්තිවත්) කුකුළත් (කළ නො කළ දෙයෙහි පසුතැවිල්ලත්) සිතින් දුරු ලා, අනුභූත වැ (නොසංක්‍රන්ති වැටින් නොර වැ), සංහිදුණු සාධක ව්‍යාපාරාධිකාරය ඇත්තේ, උදහස් කුකුළු දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සාකය දුරු ලා, පහ වූ සාක ඇත්තේ, කුකුළු දෙකෙහි සාක නො කරනුයේ, සාක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

45. ලොහිවය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කම්මාන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කම්මාන සමාධි වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පළමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කම්මාන කෙළෙමි. ඒ මාගේ කම්මාන සමාධි විය. ඒ මම, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක් ද ඉටු ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණය තැබීමට කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

46. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිතො බාලා-
හිලානො, හත්තං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමිත්තො, සො
අපරෙත සම්මෙත නම්හා ආබාධා මුළෙව්‍ය්‍ය, භත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
සියං වස්ස කායෙ බලමිත්තො, තස්ස එවමිස්ස: “අහං බො පුබ්බො ආබාධිතො
අනෙකිං දුක්ඛිතො බාලාහිලානො. හත්තං ච මෙ නච්ඡාදෙයි. න වස්ස
මෙ ආසි කායෙ බලමිත්තො. සො’මහි එතරහි තම්හා ආබාධා මුළෙතො.
භත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙයි. අත්ථ ච මෙ කායෙ බලමිත්තො”ති. සො තතො නිදුහං
ලභෙථ පාමොඡං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං-

47. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො ඛනිකාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
අපරෙත සම්මෙත නම්හා ඛනිකාගාරා මුළෙව්‍ය්‍ය සොත්ථිතො අබ්බසෙත,
න වස්ස කිංඤ්චි හොහංතං වයො, තස්ස එවමිස්ස: “අහං බො පුබ්බො
ඛනිකාගාරෙ බද්ධො අනෙකිං. සො’මහි එතරහි තම්හා ඛනිකාගාරා මුළෙතො
සොත්ථිතො අබ්බසෙත. තත්ථ ච මෙ කිංඤ්චි හොහංතං වයො”ති. සො
තතො නිදුහං ලභෙථ පාමොඡං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං-

48. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො දුසො අස්ස අත්තතාධිතො පරා-
ධිතො න යෙනකාමිහිමො, සො අපරෙත සම්මෙත නම්හා දුහබ්‍යා
මුළෙව්‍ය්‍ය අත්තාධිතො අපරාධිතො භුජිස්සො යෙනකාමිහිමො, තස්ස
එවමිස්ස: “අහං බො පුබ්බො දුසො අනෙකිං අත්තතාධිතො පරාධිතො
න යෙනකාමිහිමො. සො’මහි එතරහි තම්හා දුහබ්‍යා මුළෙතො අත්තාධිතො
අපරාධිතො භුජිස්සො යෙනකාමිහිමො”ති. සො තතො නිදුහං ලභෙථ
පාමොඡං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං-

49. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො සධිතො සන්තොගො කන්තාරදාන-
මිත්තං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්බික්ඛං සප්පට්ඨං, සො අපරෙත සම්මෙත තං
කන්තාරං නිත්ථරෙය්‍ය, සොත්ථිතො ගාමිත්තං අනුපාපුජෙණ්‍ය්‍ය ඛෙමං
අප්පට්ඨං, තස්ස එවමිස්ස: “අහං බො පුබ්බො සධිතො සන්තොගො
කන්තාරදානමිත්තං පටිපජ්ජං දුබ්බික්ඛං සප්පට්ඨං. සො’මහි එතරහි
තං කන්තාරං තිණ්ණො සොත්ථිතො ගාමිත්තං අනුපාපුජෙතො ඛෙමං අප්පට්-
ඨං”ති. සො තතො නිදුහං ලභෙථ පාමොඡං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමිත්තං-

50. එවමෙව බො ලොභිච්ච භික්ඛු යථා ඉණං යථා රෙහං යථා
ඛනිකාගාරං යථා දුහබ්‍යං යථා කන්තාරදානමිත්තං, එවං ඉමෙ පඤ්ච
නිවරණෙ අපාභිණෙ අත්තනි සම්ප්පසංඝි. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච ආනණ්‍යං,
යථා ආරොහං, යථා ඛනිකා මොක්ඛං, යථා භුජිස්සං, යථා ඛෙමනාභුමිං,
එවමෙව බො ලොභිච්ච භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පභිණෙ අත්තනි
සම්ප්පසංඝි.

46. ලොහිවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් රොහි වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස හීලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුත් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්තිය පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුත් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලි පෙර දුකට පත්, දැඩි හීලන්බව ඇති ලෙසින් වීම. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

47. ලොහිවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, සේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පතපුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හෙතෙයන්) ඔහුගේ කිසි නොගවිනාශයක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලි පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් ධන වියදම් නො කොට පතපුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ භොගයතව කිසි විනාශයක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

48. ලොහිවය, යම් සේ තමා අයත් පැවැතුම් තැනි, අනුත් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යත්තට අවසර නැති දූෂ පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේ, පරා අයත් පැවැතුම් තැනියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා හැකි වූයේ, ඒ දූෂභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර තමා අයත් පැවැතුම් තැනි, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දූෂයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දූෂභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතිසේම, පරා අයත් පැවැතුම් තැනියේම, නිදහස් වූයේම කැමැති අතෙක යා හැකියේම වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

49. ලොහිවය, යම් සේ ධනවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආකාර ඇති, උච්චරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධ පෙදෙය ඉක්මා යන්නේ ද, උච්චරු නැති විටත් තැනි ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර ධන ඇතිසේම, භොගසම්පත් ඇතිසේම, දිය නැති, ආකාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභා සහිත දික් මහකට බඩුසේම. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය තරණය කෙළෙමි. නිරුද්ධතා ගතරහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

50. ලොහිවය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළි-වෙළුන්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දැකී. ලොහිවය, ණය නැති බව යම් සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම් සේ ද, හිරගෙන් මිදුණුබව යම් සේ ද, නිවහල්බව යම් සේ ද, උච්චරු නැති බව යම් සේ ද, එසේ ම (පිළිවෙළුන්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (ගෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දැකී.

51. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අතතනි සමනුපස්සනො පාමොඡං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමිති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාගියති.

52. සො විවිච්චිව කාමෙහි විවිච්චි අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපඤ්චං හොති.

53. සෙය්‍යථාපි ලොභිව්ව දුකෙබ්බං නත්තාපකො වා නත්තාපකතෙතවාහි වා කංසථාලෙ නත්තානිසුඤ්ඤානි ආකිරිතා උදකෙන පරිපෙඨායකං පරිපෙඨායකං සන්තොයා, සායං නත්තානිසුඤ්ඤානි සෙතනානුගතා සෙතනපරෙතා සන්තරවාහිරි සුඛං සෙතනෙන න ඵ පග්ගරණී, ඵවිමෙව ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපඤ්චං හොති.

54. යමපි ලොභිව්ව භික්ඛු විවිච්චිව කාමෙහි විවිච්චි අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජි විහරති, සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපඤ්චං හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සමාගිගම්.

55. යස්මිං ඛො ලොභිව්ව සන්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙහං අභිගමන්ති අයමපි ඛො ලොභිව්ව සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරතො යො ඵ පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අතුතා අතච්ඡා අබ්බිකා භාවජා.

56. පුන ඵ පරං ලොභිව්ව භික්ඛු විතක්කවිචාරතං වූපසමා අර්ඛිතතං සම්පසාදනං චේතසො ඵසොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාගිරි පිතිසුඛං දුතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජි විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාගිරිතෙත පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාගිරිතෙත පිතිසුඛෙන අපඤ්චං හොති.

51. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පහ දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහොට ප්‍රියය උපදී. සිතා ප්‍රියය ඇත්තකුගේ නාමය සංකීර්ණය. සංහ්‍රත් නාමය ඇත්තේ සුව විදි. සුවයාග්‍ර සිත සමාසි-ගත වේ (එකම වේ).

52. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතකිසිත, විවාරකිත, විවේකයෙන් (නිවරණ පහ විමෙත්) උපත් ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරුණ ම විවේකයෙන් උපත් ප්‍රියයෙන් තෙමයි. සියල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, සියල්ල ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. සියලු අත පහස ඇති ඔහු මුළු කෙරෙයි ඒ විවේකයෙන් උපත් ප්‍රියයෙන් පැතිර වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

53. ලොග්වලය, යම්ගේ කපුවෙන් (කිලිකෙන්) හෝ කපුවකුගේ (කිලිකකුගේ) අතැවැත්මෙන් හෝ ලොකොත්තලියක නාන සුභ්‍ය බ්‍යාදිය ඉහ ඉහ පිඩු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුභ්‍යපිඩු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, තැම තැන ම දියෙන් සුක්ක වූයේ, ඇතුළත පිටත සියල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ, දිය නො වැසුරුවන්නේ වේ ද, ලොග්වලය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණ ම විවේකයෙන් උපත් ප්‍රියයෙන් තෙමයි, සියල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, සියල්ල ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අත පහස ඇති මුළු කෙරෙයි විවේක ප්‍රියයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

54. ලොග්වලය, මහණ තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත්තෙන් ද වෙන් ව ම, විතකිසිත, විවාරකිත, විවේකයෙන් උපත් ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති යම් පලමු දහනක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවේක ප්‍රියයෙන් මේ කය ම තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, හාත්පස පැතිර ගනී. ඔහුගේ සියලු කය විවේක ප්‍රියයෙන් නො පැතිර ගත් කිසිදු කැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාසියෙන් වෙයි.

55. ලොග්වලය, යම් ශාස්ත්‍රාචාරයක නිසා සවු තෙම මේබදු මහත් ගුණ-විකේශයක් ලබා ද. ලොග්වලය, මේ යමෙක් ලොවැ වොදනාවට නොසුදුසු නම් එසේ වූ ශාස්ත්‍රාචාරයෙකි. යමෙක් මේබදු ශාස්ත්‍රාචාර වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභ්‍යය, අභ්‍යය ය, නො දැකීම ය, වරද සහිත ය.

56. ලොග්වලය, නැවත ද (අනෙකක් කියමි) මහණ තෙමේ විතකි-විවාරකයන්ගේ සංකීර්ණය, සිය සතන්ති උපත්, සිය සතන් පහදවන (ගුණාව හා එක් වැ යෙදුණු), සිතා එකක බව ඇති, විතකි නැති, විවාරක නැති, සමාසියෙන් උපත්, ප්‍රියයන් සුවයන් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙතෙයි. හේ මේ කරුණ ම සමාසියෙන් උපත් ප්‍රියයෙන් තෙමයි. සියල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, තැම තැන ම ස්පර්ශ කෙරෙයි. ඔහුගේ කයේ විවේකයෙන් උපත් ප්‍රියයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද කැනෙක් නො වෙයි.

57. හෙය්‍යථාපි ලොභිච්චි උදකරහද උබ්භිදෙදකො, තස්ස නෙවස්ස පුරත්තිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත දක්ඛිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, ත උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච ත කාලෙන කාලං සම්මා ඛාරං අනුප්පවෙච්ඡන්, අථ ඛො තම්භා ච උදකරහද සිතා වාරිඛාර උබ්භිජ්ඣිතො තමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිනා අභිසංඤ්ඤාය පරිසංඤ්ඤාය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, තාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙන වාරිනා අපච්චං අස්ස, එවමෙව ඛො ලොභිච්චි භික්ඛු ඉමිමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

58. යමපි ලොභිච්චි භික්ඛු විතක්ඛම්මාරාතා වූපසමා අජකිත්තං සම්පසාදන්තො චේතනසා ඵකොදිහංචං අවිතක්ඛං අප්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කාතං උපසම්පජ්ජි මිහරති, භො ඉමිමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සමාධිසමී.

59. යසම්ම ඛො ලොභිච්චි සත්ථරි සාවකො ඵවරුපං උග්ගාරං මිසෙය්‍ය අභිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිච්චි සත්ථා යො ලොකෙ න චොද්ධාරනො. යො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං චොදෙති සා චොදනා අභුතා අතච්ඡා අබම්බා සාවජ්ජා.

60. පුත ච පරං ලොභිච්චි භික්ඛු පිතියා ච විරහා උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො සම්පජ්ජන්තො සුඛඤ්චි කායෙන පටිසංවෙදෙති. යන්තං අරියං ආවිකක්ඛනති 'උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරි'ති තං තතියං කාතං උපසම්පජ්ජි මිහරති. භො ඉමිමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. තාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

57. ලොහිවම, යම්කෙසේ යම් උල්පත්තීන් මතු වන දිග ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිනින් දිග ඇතුළු වන මහෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිග ඇතුළු වන මහෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම දිගින් ද දිග ඇතුළු වන මහෙක් නොවන්නේ ද, උතුරු දෙසින් ද දිග වැද ගන්නා මහෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලා සුදුසු පරිදි නො වසින්නේ ද, එතෙකුළු වුවත් ඒ විලෙක් සිහිල් දිගදහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දිගෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලක් නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිහිල් දිග පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත් ද, ලොහිවම, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කාර් කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුඛයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුඛය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

58. ලොහිවම, මහණ තෙම විතකීට්ඨාරයන් සංහිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතකීරතිත, විවාර රහිත, සමාධියෙන් පහල වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි බ්‍යානසකට පැමිණි වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුඛයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කය සමාධියෙන් උපන් ප්‍රතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙන් වෙයි.

59. ලොහිවම, යම් ශාස්තාවරයකු නිසා සවු තෙමේ මෙබඳු මහත් ගුණවේශයක් ලබා ද ලොහිවම, මේත්. ලොවැ වොදනාවම් නොසුදුසු වූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තාගට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අතුරු, අතර්ථ ය, නො දැනුම ය, වරද සහිත ය.

60. නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) ලොහිවම, මහණ තෙමේ ප්‍රීතියෙන් ද චිරගයෙන් (පහ වීමෙන්, සංහිදීමෙන්), උපෙක්ඛා වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුක්ඛ වැ වෙසෙයි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදී. ආසීගෝ යම් බ්‍යානසක් හෙතු කොට ගෙන බ්‍යානලාභියා ඇරැබූ 'උපෙක්ඛාව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුඛවිහරණ ඇත්තේ යැ' යි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි බ්‍යානසට පැමිණ වෙසේ. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි. හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

61. සෙය්‍යථාපි ලොභිවට්ඨ උප්පලිතිං වා පදුමිතිං වා පුණ්ඩරිකිතිං වා අපොකම්බාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදක සංවර්ධාති උදකානුගතාති අනෙතාතිමුග්ගපොසිති, තාති යාවමග්ගා යාව ච මූලා සිතෙන වාරිතා අභිසංන්තාති පරිසංන්තාති පරිපුරාති පරිපුට්ඨාති, තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලාතං වා පදුමාතං වා පුණ්ඩරිකාතං වා සිතෙන වාරිතා අපුට්ඨං අසා, එවමෙව ඛො ලොභිවට්ඨ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති පරිපුරෙති පරිපුට්ඨති. තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා නිපට්ඨිතෙන සුඛෙන අපුට්ඨං හොති.

62. යමපි ලොභිවට්ඨ භික්ඛු පිතියා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරති සතො සමපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවේදෙති, යං තං අරියා අචික්ඛන්ති 'උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛවිහාරී'ති තං තතියං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති සො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති පරිපුරෙති පරිපුට්ඨති, තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා නිපට්ඨිතෙන සුඛෙන අපුට්ඨං හොති, ඉදම්පි'සා හොති සමාධිසම්.

63. යසම් ඛො ලොභිවට්ඨ සන්ධි සාවකො එවරුපං උලාරං විසෙසං අභිගම්මති, අගමපි ඛො ලොභිවට්ඨ සතා යො ලොකෙ න වොදනාරහො, යො ව පනෙවරුපං සන්ධාරං වොදෙති සා වොදනා අග්ගතා අගම්මකා සාවජ්ජා.

64. පුත ව පරං ලොභිවට්ඨ භික්ඛු සුඛසා ව පහානා දුක්ඛසා ව පහානා සුඛෙව සොමනස්සදොමනස්සාතං අප්පභිගමා අදුක්ඛමිත්‍රං උපෙක්ඛා-සතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන එරිතො නිසින්නො හොති. තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන අපුට්ඨං හොති.

65. සෙය්‍යථාපි ලොභිවට්ඨ පුරිසො ඔදනෙන වජේන සසිං පාරුපිතො නිසින්නො අසා, තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා ඔදනෙන වජේන අපුට්ඨං අසා, එවමෙව ඛො ලොභිවට්ඨ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන එරිතො නිසින්නො හොති. තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන අපුට්ඨං හොති.

66. යමපි ලොභිවට්ඨ භික්ඛු සුඛසා ව පහානා දුක්ඛසා ව පහානා සුඛෙව සොමනස්සදොමනස්සාතං අප්පභිගමා අදුක්ඛමිත්‍රං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සං කුතං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන එරිතො නිසින්නො හොති, තාසා කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසා පරිසුද්ධොති වේතසා පරියොදනෙන අපුට්ඨං හොති ඉදම්පි'සා හොති සමාධිසම්.

61. ලොහිට්ටය, යම්ගේ උපුල් විලෙක හෝ පිසුම් විලෙක හෝ පබර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පිසුම් හෝ පබර හෝ දියෙහි උපන්නේ, දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නොතැගුණේ, දිය තුළ ම කිළි වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අත් දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගිණේ, හැම තැන් ම පැතිර වැද ගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පිසුම්වලා හෝ පබරවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිර නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, ලොහිට්ටය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි. භාත්පයින් තෙමයි. පුරා ලයි. හැම පරිදි පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

62. ලොහිට්ටය, මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද හැර ලීමෙන් උපෙක්‍ෂාව ඇත්තේ සිහි ඇති වැනුවණ ඇති වැඩෙසේ. සුවයන් නාමකයින් විඳි. 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ සුව වූ පිසුම් ඇත්තේ' යැයි ආර්යයෝ' යමක්නු දක්වත් නම්, ඒ තෙවෙනි බ්‍යානස ලැබ වෙසේ. හේ නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් මේ කය ම තෙමයි. කය සියල්ල ම තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. පැතිර වැදගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර වැද නො ගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි යන යමක් ඇද් ද, මේ ද ඔහුගේ යම්කිසියක් වෙයි.

63. ලොහිට්ටය, යම් ශාය්‍යාවරයකු කෙරෙහි වැය යවූ තෙම මේබදු මහත් ගුණ වෙසෙයක් ලබා නම්, මේගේ ලොවැ වොදනාවට නො සුදුසු වූ ශාය්‍යාවරයෙකි. යමෙක් මේබදු ශාය්‍යාකට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අඟුනක, අතපස ය, නො දැනැම් ය, වරද සහිත ය.

64. තැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) ලොහිට්ටය, මහණ තෙමේ සුඛ වෙදනාව ද දුරු ලීමෙන්, දුඛ වෙදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමනස් දෙදෙනාගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂා සමාති යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වන බ්‍යානස ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාඤ්චර සිතීන් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු ප්‍රභාඤ්චර සිතීන් පැතිර වැද නො ගෙන සිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

65. ලොහිට්ටය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් සුදු වතීන් හිසින් වටා පෙරෙවැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි සුදු වතීන් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ද, ලොහිට්ටය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාඤ්චර සිතීන් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කය පිරිසිදු පබසර සිතීන් වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

66. ලොහිට්ටය, මහණ තෙම සුඛවෙදනාව ද දුක් වෙදනාව ද පහ කිරීමෙන්, පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමනසුන් පහ වැ යෑමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නො වූ, උපෙක්‍ෂාවත් සමාතියත් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිවුවන දහත් ලැබ වෙසෙයි. එයින් හෙ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතීන් පැතිර ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිතීන් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

67. යයම් ඛො ලොභිව්ව සත්ථි සාවකො ඵවරුපං උළාරං විසෙසං අභිගමන්ති, අයමපි ඛො ලොභිව්ව සත්ථා සො ලොසක න වොදනාරහො. සො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අහුතා අතච්ඡා අබම්මිකා සාවජ්ජා.

68. පුත ච පරං ලොභිව්ව සො භික්ඛු ඵවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිසොදායෙ අතභිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආතෙඤ්ජප්පතෙත ඤාණදසායාය විතතං අභිනිගරන්ති අභිනින්නාමෙති. සො ඵවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතුමමතාභුතිසකා මාතාපෙතතිකසමාභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දත-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමා ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිබඳ්ධානති.

69. සෙය්‍යථාපි ලොභිව්ව මණ්ණි වෙථරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවෙජා විසාසනෙතා අනාපිලො සබ්බාකාරසමපනෙතා, තත්‍රයා සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදානං වා පණ්ඩුසුත්තං වා, තමෙනං චික්ඛුමා පුරිසො ගජෙත්ථ කුරිතිං පට්ඨවෙතෙධයා “අයං ඛො මණ්ණි වෙථරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවෙජා විසාසනෙතා අනාපිලො සබ්බාකාරසමපනෙතා, තත්‍රදං සුත්තං ආවුතං නිලං වා පිතං වා ලොභිතං වා ඕදානං වා පණ්ඩුසුත්තං වා”ති, ඵවමෙව ඛො ලොභිව්ව භික්ඛු ඵවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරිසොදායෙ අතභිගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආතෙඤ්ජප්පතෙත ඤාණදසායාය විතතං අභිනිගරන්ති අභිනින්නාමෙති. සො ඵවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපි වාතුමමතාභුතිසකා මාතාපෙතතිකසමාභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දතහෙදන-විද්ධංසනධමෙමා ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිබඳ්ධානති.

70. යමපි ලොභිව්ව භික්ඛු ඵවං සමාසිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො -පෙ- ඵවං පජානාති -පෙ- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිබඳ්ධානති, ඉදමපි’යා තොති පඤ්ඤාය.

71. යයම් ඛො ලොභිව්ව සත්ථි සාවකො ඵවරුපං උළාරං විසෙසං අභිගමන්ති, අයමපි ඛො ලොභිව්ව සත්ථා සො ලොසක න වොදනාරහො. සො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අහුතා අතච්ඡා අබම්මිකා සාවජ්ජා.

67. ලොහිවය, යම් ආයුතාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු උදර ගුණ වෙසෙසක් ලබා නම්, මේ ද ලොවැ වොදනාභි නොවූ ආයුතාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ආයුතාවර වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අගුත ය, අතථය ය, අධාර්මික ය, ආවද්ද ය.

68. තව ද (අනෙකක් කියමි.) ලොහිවය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකක වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි තැනි වූ කල්හි, පහ වූ චිත්තතාපක්ෂේප ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදර්ශනා භාවනාවට යොග්‍ය කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදර්ශනාශුභය පිණිස (පරිකම්) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. හේ “මහේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාගුතයන්ගෙන් හැදුණේ ය. මාපියන්ගේ ගුහ්‍යශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරතුවට සුවඳ විලෝවුන් ගැල්වියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුර්ලබ්‍යවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ ස්වභාවය කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

69. ලොහිවය, යමෙක් කොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකරයෙක පහල වූ, අවැස් වූ, මොනොවට පිරිසමි කල, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පතන් වූ, පිච්ඡුරු වූ, ධොවනාදි සියලු ආකාරයෙන් සුත් වෙරළමිණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් හෝ සුදුවත් හෝ පඬුවත් හෝ කුසෙක් අවුතන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අනෙහි කොට, “මේ වූ කලී කොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකරයෙහි උපත්, ඇවැස් වූ, මොනොවට පිරිසමි කල, සිසුම් වූ, වෙසෙසින් පතන් වූ, පිච්ඡුරු වූ, සියලු ධොවනාදි ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමිණෙක. මෙහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ පඬුවත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ මේ කුසෙක් අවුතන ලද්දේ මේ යැ” යි සලකා බලන්නේ ද, ලොහිවය, එපරිද්දෙන්ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදර්ශනාශුභය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. තෙ තෙම “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපි ය. සතර මහාගුතයන්ගෙන් හැදුණේ ය. මාපියන්ගේ ගුහ්‍යශෝණිතයෙන් නිපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරතව සුවඳ විලෝවුන් ඉටියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුර්ලබ්‍යවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, ඒ කලත් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ ස්වභාවය කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

70. ලොහිවය, මහණ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි ... මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැදුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගත යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

71. ලොහිවය, යම් ආයුතාවරයකු කෙරෙහි ප්‍රාච්ඡා තෙම මෙබඳු උදර ගුණවිශෙෂයක් ලබා නම්, ලොහිවය, මේ ද ලොවැ වොදනාභි නොවූ ආයුතාවරයෙකි. යමෙකුත් මෙබඳු ආයුතාවර වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අගුත ය, අතථය ය, අධාර්මික ය, ආවද්ද ය.

72. සො ඵං සමාතිතෙ විතෙත පරිත්තද්ධො පරියොදාතෙ අතඛග්ගේ විගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත මනොමයං කායං අභිනිමිත්තතාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමේති. සො ඉමමිතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිත්තියං.

73. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො මුඤ්ඤමිතා ඉසිකං පවාතෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්ස: 'අයං මුඤ්ඤා, අයං ඉසිකා. අඤ්ඤා මුඤ්ඤා, අඤ්ඤා ඉසිකා. මුඤ්ඤමිතා ඤේච ඉසිකා පබාලො'ති. සෙය්‍යථාපි චා පන ලොභිච්ච පුරිසො අසිං කොසියා පවාතෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්ස: 'අයං අසි අයං කොසි. අඤ්ඤා අසි, අඤ්ඤා කොසි. කොසියා ඤේච අසි පබාලො'ති. සෙය්‍යථාපි චා පන ලොභිච්ච පුරිසො අතිං කරණො උද්ධරෙය්‍ය, තස්ස ඵචමස්ස: 'අයං අති, අයං කරණො. අඤ්ඤා අති, අඤ්ඤා කරණො. කරණො ඤේච අති උබ්බතො'ති. ඵචමෙව ඛො ලොභිච්ච භික්ඛු ඵං සමාතිතෙ විතෙත පරිත්තද්ධො පරියොදාතෙ අතඛග්ගේ විගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත මනොමයං කායං අභිනිමිත්තතාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමේති. සො ඉමමිතා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිත්තියං.

74. යථෙව ලොභිච්ච භික්ඛු ඵං සමාතිතෙ විතෙත පරිත්තද්ධො -පෙ- අඤ්ඤං කායං අභිනිමිත්තාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිත්තියං, ඉදමි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

75. යසම් ඛො ලොභිච්ච සත්ථරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අභිගව්ඨති. අයමෙව ඛො ලොභිච්ච සත්ථා යො ලොසක න වොදනාරතො, යො ච පනෙවරුපං සතාරං වොදෙති, සා වොදනා අගුතා අතච්ඡා අබමිකා සාවර්ජා.

76. සො ඵං සමාතිතෙ විතෙත පරිත්තද්ධො පරියොදාතෙ අතඛග්ගේ විගභුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙඤ්ජපාතෙත ඉද්ධිවිධාය චිත්තං අභිනිහරති අභිනිත්තාමේති. සො අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චත්තොති: එකො'පි හුත්වා ඛුඛා හොති. ඛුඛාපි හුත්වා එකො හොති. ආචිතාචං තිරෙහාචං තිරෙකුඛං තිරෙපාසාරං තිරෙපබ්බතං අගර්ථ- මානොගව්ඨති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා'පි උමච්ඡුර්තිමුර්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගව්ඨති සෙය්‍යථාපි පඨවිතං. ආකාසෙ'පි පලලසෙකත කම්මති සෙය්‍යථාපි පකඨි සකුණො. ඉමෙ'පි චන්දිමසුරියෙ ඵංමිද්ධිකෙ ඵංමිතානුභාවෙ පාණිතා පරිමෙත්ති පරිමර්ජති. යාචි බුහමිලොකාපි කායෙත චසං විතෙතති.

72. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලශ පත වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්ණ වූ (සෘණ්ණි ඉපදවීමට යොග්‍ය) වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසඛල බවට පැමිණි කල්හි, මනොමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපි වූ, සියලු අභවයන්ගෙන් යුත්, විකල් නොවූ ඉදුරන් ඇති මනොමය ශරීරයක් මවා පායි.

73. ලොහිවම, යම්හේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රාණගතෙකින් තණකුර (=තණ බඩ) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රාණගත ය, මේ එහි තණකුරය. තණ ගත එකෙකි, එහි කුර අනෙකෙකි. මුද්‍රාණ ගත කෙරෙත් ම එහි කුර මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, ලොහිවම, යම්හේ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවත් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය. කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක. කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, ලොහිවම, යම්හේ ව්‍යාහි පුරුෂයෙක් තයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ තයා ය, මේ සැව ය. තයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක. සැවය කෙරෙත් ම තයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, ලොහිවම, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පත වූ සිත කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්ණ වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසඛල බවට පත් කල්හි, මනොමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපි වූ මනොමය වූ සියලු අභවයන්ගෙන් යුත් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් ශරීරයක් මවා පායි.

74. ලොහිවම, මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූපි වූ මනොමය වූ සියලු අභවයන්ගෙන් යුත් වූ අවිකල් ඉදුරන් ඇති අත් ශරීරයක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

75. ලොහිවම, යම් ශාත්තාවරයකු කෙරෙහි ශ්‍රාවක තෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙසෙසකට පැමිණේ නම්, ලොහිවම, මේ ද ලොවැ වොදනාභි නොවූ ශාත්තාවරයෙකි. යමෙකුත් මෙබඳු වූ ශාත්තාවර වොදනා කෙරෙ නම්, ඒ වොදනාව අතුක ය, අතපා ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

76. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පත වූ සිත කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්ණ (=සෘණ්ණි යට යොග්‍ය) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසඛල බවට පැමිණි කල්හි, සෘණ්ණිවශ්‍යතා පිණිස (අභිඥාපාදක පරිකම්) සිත මෙතෙ-
යයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකවිධ වූ සෘණ්ණිවශ්‍ය (සෘණ්ණි කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුතව කෙරෙයි (කෙවන් නාම කයින් සපයී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබයි): පියෙව්ගෙන් එකෙක් වූ සිටි ද (සෘණ්ණි බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වියළි දු එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (පෙති සිටි). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (නොපෙති සිටි). නින්තිගෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පරීතයෙන් පිටතට අහසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැවෙහුයේ මැදින් විනිවිද යෙයි. දිගෙහි මෙන් පොළො-
වෙහි ද යටට බැසීම (නිලීම), උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො කිඳෙන (යට නො බස්නා) දිගෙහි පොළොවෙහි හේ ගෙයි. පක්ෂ ඇති සතුණයකු මෙන් අහසෙහි ද පලභින් (=උරුබැඳියාගෙන්) ගෙයි. මෙකා මහරුහි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සද්ධර්ම දෙදෙනා ද අතින් පරාමර්ශ්‍ය කෙරෙයි (=අල්ලයි), (මබ්‍රමොබ් අත යවා) පිරිමිදි. බබ්‍රොව නෙක් ද කයින් වශය පවත්වයි.

77. සෙය්‍යථාපි ලොභිවට්ඨ දකෙඛා කුම්භකාරෙ වා කුම්භකාරතෙතවාසී වා හුපරිකමමකතාය මත්තිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකෂෙඛයා තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය, සෙය්‍යථා වා පත ලොභිවට්ඨ දකෙඛා දත්තකාරෙ වා දත්තකාරතෙතවාසී වා හුපරිකමමකතයම් දත්තයම් යං යදෙව දත්තවිකතිං ආකෂෙඛයා තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය, සෙය්‍යථා වා පත ලොභිවට්ඨ දකෙඛා හුවණ්ණකාරෙ වා හුවණ්ණකාරතෙතවාසී වා හුපරිකමමකතයම් හුවණ්ණයම් යං යදෙව හුවණ්ණවිකතිං ආකෂෙඛයා තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්පාදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ලොභිවට්ඨ භික්ඛු එවං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුද්ධි පරියොද්දතෙ අනඛතණ් විහතුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජාපතෙත ද්දාමිධාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චිත්තං තොති: එකො'පි හුත්වා ඛත්තා හොති -පප- යාච චුභමලොකාපි කායෙත වසං විනෙතති. යමපි ලොභිවට්ඨ භික්ඛු එවං සමාභිනෙ විනෙත -පප- යාච චුභමලොකාපි කායෙත වසං විනෙතති, ඉදමපි'ය්‍ය හොති පඤ්ඤාය

78. යයම් ඛො ලොභිවට්ඨ සත්ථි සාවකො එවරුපං උළාරං විසෙසං අධිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිවට්ඨ සත්ථායො ලොකෙ න චොදන්තරණො, සො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං චොදෙති, සා චොදන්තා අතුතා අතච්ඡා අඛමිකා තාවත්ථා.

79. සො එවං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුද්ධි පරියොද්දතෙ අනඛතණ් විහතුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජාපතෙත දිබ්බාය සොකධාතුයා විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බාය සොකධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සදෙදු හුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව. සෙය්‍යථාපි ලොභිවට්ඨ පුරිසො අධානමය්‍යපට්ඨපනො, සො සුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුද්දිඛසද්දමපි සබ්බපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දමපි, තස්ස එවමය්‍යා හෙරිසද්දෙ ඉති'පි මුද්දිඛසද්දෙ ඉති'පි සබ්බපණ්වදෙණ්ඩිමසද්දෙ ඉති'පි. එවමෙව ඛො ලොභිවට්ඨ භික්ඛු එවං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුද්ධි පරියොද්දතෙ අනඛතණ් විහතුපකක්ඛිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජාපතෙත දිබ්බාය සොකධාතුයා විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බාය සොකධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සදෙදු හුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව.

80. යමපි ලොභිවට්ඨ භික්ඛු එවං සමාභිනෙ විනෙත පරිසුද්ධි -පප- උභො සදෙදු හුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව, ඉදමපි'ය්‍ය හොති පඤ්ඤාය.

77. ලොහිවම, යම්කෙසේ දක්ෂ කුමලෙන් හෝ කුමලක්කුගේ අතැවැත්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කළ (=කකස් කළ) මැව්වෙන් යම් යම් භාරත විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද- ලොහිවම, යම්කෙසේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇත්දැත් විසිතුරු රු ඇ කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයක් අතැවැත්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කළ දතෙහි යම් යම් දන්තපිකාතියක් තමා කැමැති නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද- ලොහිවම, යම්කෙසේ දක්ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක් අතැවැත්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කළ රතෙහි යම් යම් සවණ්ඩිකාතියක් තමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද- එසේ ම ලොහිවම, මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කළහි, පඨිවදාන කළහි, අංගණ රහිත කළහි, උපකෙලය පහ වූ කළහි, මාදු වූ කළහි, කමණ්ණ කළහි, ස්විත කළහි, අචල බවට පැමිණි සිටි කළහි සාද්ධිවිධ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, තමා ලයි. හේ එකෙක් වැ බොහෝ පරිදි වේ ... බමලොව තෙක් ද කසින් වශය පවත්වයි යන අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරෙයි. ලොහිවම, මහණ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කළහි ... බමලොව දක්වා ද කසින් වශය පවත්වයි, අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරේ යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වේ.

78. ලොහිවම, යම් ශාත්තාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහත් ගුණවේශයකට පැමිණේ නම්, මේ ද ලොවැ වොදනාති නො වූ ශාත්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාත්තාභව වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අතුක ය, අතපා ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

79. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කළහි, දීපතිමත් වූ කළහි, කෙලෙස් රහිත වූ කළහි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කළහි, මාදු වූ කළහි, කමණ්ණ වූ කළහි, ස්විත කළහි, නිඛල බවට පැමිණි කළහි, දිව්‍යශ්‍රොත්‍රාධාතූව පිණිස (=දිවකත් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපමාරය ඉක්ම ගිටි දිවකතින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුරු වූ ද, ලඟා වූ ද ද්විවිධ ශබ්ද ම අහයි. ලොහිවම, යම්කෙසේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපත්තේ ද, හේ බෙර හඬක් මිහිගුබෙර හඬක් පණ්ණාබෙර හඬක් ගැටබෙර හඬක් යම්කෙසේ අහන්නේ ද, ඒ අතත ඔහුට මේ බෙර හඬයි කියාත් මේ මිහිගුබෙර හඬයි කියාත් මේ සත් හඬ ගැ, මේ පණ්ණාබෙර හඬ ගැ, මේ ගැටබෙර හඬ ගැ යි කියාත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොහිවම, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වූ වැ පිරිසිදු වූ කළහි, දීපතිමත් වූ කළහි, කෙලෙස් රහිත වූ කළහි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කළහි, මාදු වූ කළහි, කමණ්ණ (කමණ්ණ) වූ කළහි, ස්විත කළහි, නිඛල බවට පැමිණි කළහි, දිව්‍ය-ශ්‍රොත්‍රාධාතූව පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපමාරය ඉක්ම දිවකත්නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂක වූත්, දුරු වූත් ලඟා වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අහයි.

80. ලොහිවම, ඒ මහණ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කළහි ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලඟා වූ ද ද්විවිධ ශබ්ද අහයි යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වේ.

81. යත්ථිං ඛො ලොභිච්චි සත්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අභිච්චති, අයම්පි ඛො ලොභිච්චි සත්ථා යො ලොකෙ ත චොදනාරහො, යො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං චොදෙති, සං චොදනා අගුතා අතච්ඡා අබමිකා සාවරුපා.

82. සෙං ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අනභිගණේ විගතූපකභිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ අනෙකුත්ථපනෙතෙ වෙතො-පරියෙකුණංග විතං අභිනිතරති අභිනිතනාමෙති. සෙං පරසත්තානං පරපුත්තලානං චෙතසා චෙතො පරිච්චි පජානාති; සරාගං වා විතං සරාගං විතනනති පජානාති. විතරාගං වා විතං විතරාගං විතනනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතං සද්දෙසං විතනනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතං විතද්දෙසං විතනනති පජානාති. සමොහං වා විතං සමොහං විතනනති පජානාති. විතමොහං වා විතං විතමොහං විතනනති පජානාති. සඛිතිතං වා විතං සඛිතිතං විතනනති පජානාති. විකම්මිතං වා විතං විකම්මිතං විතනනති පජානාති. මහග්ගතං වා විතං මහග්ගතං විතනනති පජානාති. අමිහග්ගතං වා විතං අමිහග්ගතං විතනනති පජානාති. සඋතතරං වා විතං සඋතතරං විතනනති පජානාති. අනුතතරං වා විතං අනුතතරං විතනනති පජානාති. සමාහිතං වා විතං සමාහිතං විතනනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතං අසමාහිතං විතනනති පජානාති. පිමුත්තං වා විතං පිමුත්තං විතනනති පජානාති. අපිමුත්තං වා විතං අපිමුත්තං විතනනති පජානාති.

83. තෙසාථාපි ලොභිච්චි ඉප්ථි වා පුරිසෙං වා දහරො වා හුචා මණ්ඩකච්ඡානිකා අදසෙ වා පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අච්චි වා උදක-පතෙත සකං මුඛනිමිතං පච්චවෙතඛමානො සකණිකං වා සකණිකනති ජාතෙය්‍ය, අකණිකං වා අකණිකනති ජාතෙය්‍ය, ඵච්චෙව ඛො ලොභිච්චි භික්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොද්ධෙ අනභිගණේ විගතූපකභිලෙසෙ මුද්දගුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ අනෙකුත්ථපනෙතෙ වෙතොපරියෙකුණංග විතං අභිනිතරති අභිනිතනාමෙති. සෙං පරසත්තානං පරපුත්තලානං චෙතසා චෙතො පරිච්චි පජානාති; සරාගං වා විතං සරාගං විතනනති පජානාති. විතරාගං වා විතං විතරාගං විතනනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතං සද්දෙසං විතනනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතං විතද්දෙසං විතනනති පජානාති. සමොහං වා විතං සමොහං විතනනති පජානාති. විතමොහං වා විතං විතමොහං විතනනති පජානාති. සඛිතිතං වා විතං -පෙ- විකම්මිතං වා විතං -පෙ- මහග්ගතං වා විතං -පෙ- අමිහග්ගතං වා විතං -පෙ- සඋතතරං වා විතං -පෙ- අනුතතරං වා විතං -පෙ- සමාහිතං වා විතං -පෙ- අසමාහිතං වා විතං -පෙ- පිමුත්තං වා විතං පිමුත්තං විතනනති පජානාති. අපිමුත්තං වා විතං අපිමුත්තං විතනනති පජානාති.

84. යම්පි ලොභිච්චි භික්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි -පෙ- අපිමුත්තං වා විතං අපිමුත්තං විතනනති පජානාති, ඉදම්පි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය

81. ලොහිව්වය, යම් ආයාචනාවකට කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මතත් ගුණ වෙසෙසකට පැමිණේ නම්, ලොහිව්වය, මේ ද ලොවැ වොදනා නොවූ ආයාචනයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ආයාචනට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අගුතය, අතර්ථය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

82. හේ මෙහේ සිත එකඟ වැ පිරිසිදු වූ කල්හි; දිස්නිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෙම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, වෙතත්පරිච්ඡේදනය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත පිරිසිදු දන්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැහැරු කෙරෙයි. හේ අත් සත්තියන්ගේ අත් පුද්ගලයන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දනිසි: රුග සහිත සිත රුග සහිත සිතැ යි දනිසි. රුග රහිත සිත රුග රහිත සිතැ යි දනිසි. ආරාම සහිත සිත ආරාම සහිත සිතැ යි දනි. ආරාමරහිත සිත ආරාමරහිත සිතැ යි දනි. මොහොතිත සිත මොහොතිත සිතැ යි දනි. මොහොතිත සිත මොහොතිත සිතැ යි දනි. සංකප්පත (=කැකුළුණු) සිත කැකුළුණු සිතැ යි දනි. විකප්පත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතැ යි දනි. මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ යි දනි. අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ යි දනි. සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි දනි. අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි දනි. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි දනි. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි දනි. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ යි දනි. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනි.

83. ලොහිව්වය, යම්ගේ සැරැසෙනසුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ළදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිස්නිමත් කැබලිපතෙක හෝ පතක් දියබඳුනෙක හෝ සිය මුඛපථක පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙය් ඇති තැන් සඳහා නැතැ යි දන්නේ ද, එ කී දෙය් නැති තැන දෙය් නැතැ යි දන්නේ ද, ලොහිව්වය, එ පරිද්දෙන් ම මනස තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දිස්න වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මෙම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පරිසන් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැහැරු කෙරෙයි. හේ අත් සතුන්ගේ, අත් පුලුල්ලන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දනි. සර්ග සිත සර්ග සිතැ යි දනි. විතර්ග සිත විතර්ග සිතැ යි දනි. සආරාම සිත සආරාම සිතැ යි දනි. විතආරාම සිත විතආරාම සිතැ යි දනි. සමාහ සිත සමාහ සිතැ යි දනි. විතමාහ සිත විතමාහ සිතැ යි දනි. සංකප්පත සිත සංකප්පත සිතැ යි දනි. විකප්පත සිත විකප්පත සිතැ යි දනි. මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ යි ... අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ යි ... සොත්තර සිත සොත්තර සිතැ යි ... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි ... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි ... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ යි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනි.

84. ලොහිව්වය, මනස තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනි යන යමක් ඇද්ද, මෙහි මුහුණේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

85. යසම්මිං ඛො ලොභිවට්ඨ සන්ධර් සාවකො ඵවරුපං උදාරං විසෙසං අභිගච්ඡති, අගමපි ඛො ලොභිවට්ඨ සන්ධාං යො ලොකෙ න වොදනාරතො, යො ච පනෙවරුපං සන්ධාරං මොදෙති, සා වොදනා අතුතා අතච්ඡං අබමිඡතා සාවජ්ජා.

86. සො ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අතභිතණේ විගජුපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කමමනිගෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත පුබ්බෙ-තිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. යො අනෙක-විනිසං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යථිදා: ඵකමපි ජාතිං දො'පි ජාතියො කිසෙය්‍යා'පි ජාතියො චතසෙය්‍යා'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො කිංසමපි ජාතියො චතසාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතසසමපි ජාතිසතසතසසමපි-අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපො අනෙකෙ'පි විවට්ටකපො අනෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකපො 'අමුත්‍රාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා ඵලංවණණං ඵලමානාරො ඵලං සුබදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵලමාසුපරියනෙතා. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා ඵලංවණණං ඵලමානාරො ඵලංසුබදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵලමාසුපරියනෙතා. සො තතො වුතො ඉබ්බපතෙතා'ති. ඉති සංකාරං සඋද්දයං අනෙකවිනිසං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

87. සෙය්‍යථාපි ලොභිවට්ඨ පුරිසො සකමනා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජා, තමනා'පි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජා, සො තමනා ගාමා සකඤ්ඤෙව ගාමං පට්ඨාගචෙජ්ජා, තස්ස ඵලමය්‍යා: 'අහං ඛො සකමනා ගාමා අමුං ගාමං අගචිං. තත්‍ර ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං කිසිදිං ඵලං අහාසිං ඵලං ඩුණ්ඨි අගහාසිං. තමනාපි ගාමා අමුං ගාමං අගචිං. තත්‍රාපි ඵලං අට්ඨාසිං ඵලං කිසිදිං ඵලං අහාසිං ඵලං ඩුණ්ඨි අතොසිං. සො'මහි තමනා ගාමා සකඤ්ඤෙව ගාමං පට්ඨාගතො'ති. ඵලමෙව ඛො ලොභිවට්ඨ භික්ඛු ඵලං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධි පරියොදනෙ අතභිතණේ විගජුපකකිලෙසෙ මුදුගුතෙ කමමනිගෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත පුබ්බෙතිවාසානුස්සන්ධිඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. යො අනෙකවිනිසං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යථිදා: ඵකමපි ජාතිං දො'පි ජාතියො කිසෙය්‍යා'පි ජාතියො චතසෙය්‍යා'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො කිංසමපි ජාතියො චතසාරිසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතසසමපි ජාතිසතසතසසමපි, අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපො අනෙකෙ'පි විවට්ටකපො අනෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකපො 'අමුත්‍රාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා ඵලංවණණං ඵලමානාරො ඵලංසුබදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵලමාසුපරියනෙතා. සො තතො වුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵලංතාමො ඵලංගොතෙතා ඵලංවණණං ඵලමානාරො ඵලංසුබදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵලමාසුපරියනෙතා. සො තතො වුතො ඉබ්බපතෙතා'ති.

86. ලොහිව්වය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි සවු හෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙහෙසක් ලබා නම්, ලොහිව්වය, මේ ද ලොව වොදනානි නොවූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තානට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අතුක ය, අතපා ය, අධාර්මික ය, පාවද්ද ය.

86. හෙ හෙම මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් තැනි වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාද වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පුජේනිවාසානුසමානි ඥානය (=පෙර වූ කුසල පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පහක් ද ජාති දහයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිස්සක් ද ජාති සතළියක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර් කල්ප ද, බොහෝ විවර් කල්ප ද, බොහෝ සංවර් විවර් කල්ප ද, “අයෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු සුවදක් විඳින්නෙමි වීම, මේ බඳු (මෙතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැවැ අයෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම, මෙබඳු සුවදක් විඳින්නෙමි වීම, මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි මෙසේ අනෙකවිඩ වූ තම ගොත් විසින් උදෙසා සහිත වූ බහුවිඩ වූ පුජේනිවාසය සිහි කෙරෙයි.

87. ලොහිව්වය, යම්ගේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අත් ගමකට යන්නේ ද, ඒ ගමකින් අත් ගමකට යන්නේ ද, (නැවත) හේ එගමින් සිය ගමට ම වටාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී සිය ගමින් අයෝ ගමට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ හුන්නෙමි, මෙසේ කිවීම, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ ගමකින් අයෝ ගමට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිවීම, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ මම ඒ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙමි වෙමි”යි ඔහුට මේ බඳු සිතෙක් වන්නේ ද - ලොහිව්වය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාද වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වූ කුසල පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පහක් ද, ජාති දහයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිස්සක් ද, ජාති සතළියක් ද ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවර් කල්ප ද, බොහෝ විවර් කල්ප ද, බොහෝ සංවර් විවර් කල්ප ද, “අයෝ තත්ති මේ නම් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු ගොත් ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම, මේ බඳු සුවදක් විඳින්නෙමි වීම, මේ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම, ඒ මම එයින් සැව අයෝ තැන උපතිමි. එහි ද මේ නම් ඇතියෙමි, මේ ගොත් ඇතියෙමි, මේ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි මේ බඳු ආහාර ඇතියෙමි, මේ බඳු සුවදක් විඳින්නෙමි වීම, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපතිමි”යි-

ඉති සාකාරං සඋද්දසං අනෙකවිතිතං පුබ්බතිවාසං අනුසාරති. යමපි ලොභිව්ව තික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො -පෙ- අනෙකවිතිතං පුබ්බතිවාසං අනුසාරති, ඉදම්පි'යං තොති පඤ්ඤාය.

88. යයම් ඛො ලොභිව්ව සත්ථි රි සාවකො එවරුපං උලාරං විසෙසං අභිගමති, අයමපි ඛො ලොභිව්ව සත්ථා ගො ලොකෙ න වොදනාරතො. ගො ච පනෙවරුපං සත්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අනව්ඨා අධම්මිකා සාවරු.

89. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනභිගණේ විගතුපකාතිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ අනෙකඤ්ඤාසංකතෙ සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤායා විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බතෙ වක්ඛුතා විසුද්ධතා අතික්කන්තමානුසංකතා සංතො පස්සති වචමානො උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණ්ණේ දුබ්බණ්ණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සංතො පජානාති: 'ඉමෙ වත භොතොතා සත්තා කාය-දුච්චිරිතො සමන්තාගතා වච්චුච්චිරිතො සමන්තාගතා මනොදුච්චිරිතො සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඔව්ඡාදිට්ඨිකා ඔව්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොතොතා සත්තා කායසුචිරිතො සමන්තාගතා වච්චුච්චිරිතො සමන්තාගතා මනොසුචිරිතො සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමා-දිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා සුගතිං යග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බතෙ වක්ඛුතා විසුද්ධතා අතික්කන්තමානුසංකතා සංතො පස්සති වචමානො උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණ්ණේ දුබ්බණ්ණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සංතො පජානාති.

90. ඥායාමාසි ලොභිව්ව මජ්ඣෙ සිංඝාවකෙ පාසාදෙ. තත්ථ වක්ඛුමා පුරිසො ධීතො පස්සෙය්ග මනුස්සො ගෙහං පවිසන්තො'පි තික්ඛමන්තො'පි රට්ඨො විනිසඤ්ඤාපනො'පි මජ්ඣෙ සිංඝාවකෙ නිසින්නො'පි. තස්ස එවමස්සා: එතෙ මනුස්සා: ගෙහං පවිසන්ති. එතෙ තික්ඛමන්ති. එතෙ රට්ඨො විනි-සඤ්ඤාපති. එතෙ මජ්ඣෙ සිංඝාවකෙ නිසින්නා'ති. එවමෙව ඛො ලොභිව්ව තික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනභිගණේ විගතුපකාතිලෙසෙ මුදුගුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ අනෙකඤ්ඤාසංකතෙ සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤායා විතතං අභිනිහරති අභිනිත්තාමෙති. සො දිබ්බතෙ වක්ඛුතා විසුද්ධතා අතික්කන්තමානුසංකතා සංතො පස්සති වචමානො උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණ්ණේ දුබ්බණ්ණේ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මුපගෙ සංතො පජානාති: ඉමෙ වත භොතොතා සත්තා කායදුච්චිරිතො සමන්තාගතා වච්චුච්චිරිතො සමන්තාගතා මනොදුච්චිරිතො සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා ඔව්ඡාදිට්ඨිකා ඔව්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා:-

මේ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දෙශ සහිත වූ පෙරු වුසු තත් වැදුරුම් කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. ලොහිව්වය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු කල්හි ... අනෙකවිධ වූ පෙරු වුසු කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

88. ලොහිව්වය, යම් ශාය්‍යාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහත් භූණ වෛරසක් ලබා තම්, ලොහිව්වය, මේ ද ලොවෑ වෛදනාභී නො වූ ශාය්‍යාවරයෙක් වේ. යමෙක් මෙබඳු ශාය්‍යාවරයකුට වෛදනා කෙරේ නම්. ඒ වෛදනාව අභූත ය, අතථ්‍ය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

89. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මාම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මනිසුන්ගේ දර්ශනාපචාරය ඉක්මැ දක්කා කැති දිවැසින්, 'අහෝ! මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, වාශ්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනොදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, ආර්යාපචාද කළහ, මිහදිවු වශයෙන් ගත් මිථ්‍යාවුත ඇතියක. ඒ මොහු කර්මකය බිදීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුටකම් හෙතු-යෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කමියට තමන් පරවශ බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වෑ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්තාන. මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කළි කායසුවර්තයෙන් සමන්විතයක, වාක්සුවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනා-සුවර්තයෙන් සමන්විතයක, ආර්යතව උපවාද නො කළහ, සමිදිවු සත්ත්වයක, සමිදිවු වශයෙන් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාන. ඒ මොහු කාමුත් මරණින් මතු යොගන වූ ගති ඇති සහලොවට වත්තාන' යි මරණ-සත්ත වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තා වූ ද, හිත වූ ද, උගස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමිය වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගියා වූ ද සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හිත ප්‍රණීත, සුවණි දුර්ණි, සුගත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කමිය වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කර එලැබෑ සිටි සත්ත්වයන් දකී.

90. ලොහිව්වය, යමෙක් සතර මං ගන්දිගෙක මහල් සහිත ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිටිසෙන-වුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් විචිතෙහි ඇත මැන යන එතවුනුත්, සිවුමංගන්දිය මැද හුන්තවුනුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට "මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්. මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්. මේ මිනිස්සු විදිගෙහි ඇත මැන යෙත්, මොහු සිවුමංගන්දිය මැද හුන්නෝ වෙත් යැ" යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, ලොහිව්වය, එ පරිදි ම එ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු කල්හි දීප්තිමත් කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි උපකෙලය පහ වූ කල්හි මාදු කල්හි කම්මාම කල්හි ස්විත කල්හි නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂක විෂයය ඉක්ම පිරිසිදු වූ දිවැසින් "අහෝ, මේ හවන් සත්ත්ව කායදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයක, වාශ්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනොදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයක, ආර්යතව උපවාද කළහ, මිහදිවුමහ, මිහදිවු වශයෙන් ගත් මුත ඇතියක.-

තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොතො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා චපිසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා' ති. ඉති දිබ්බෙත වක්ඛුතා විසුද්ධො අතික්කන්තමානුසකෙන සතො පස්සති චම්මෙනෙ උපපජ්ජ-මානෙ හිතෙ පණිතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමුච්ඡපගෙ සතො පජානාති. යමපි ලොහිවව හික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධො-පෙ- සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමුච්ඡපගෙ සතො පජානාති, ඉදමපි'ස්ස භොති පඤ්ඤාය.

91. යසමිං ඛො ලොහිවව සත්ථරි සාවකො එවරුපං උලාරං විසෙසං අභිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොහිවව සත්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පතෙවරුපං සත්ථාරං මොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අබම්මිකා සාවජ්ජා.

92. යො එවං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධො පරියොදනෙ අනඛණ්ණෙ විග්ගුපකක්ඛිලෙහෙ මුදුහුතෙ කම්මතිගෙ ඕතෙ අතෙඤ්ජපතො අසවානං බසද්දණං විතො අතීතීතරති අතීතින්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපද්දා'ති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ අසවා'ති යථාභූතං පජානාති. අයං අසව-සමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං අසවනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං අසවනිරෝධගාමිනී පටිපද්දා'ති යථාභූතං පජානාති. තස්ස එවං ජාතො ඵලං පස්සො කාමාසවාපි විතො විමුච්චති, භවාසවාපි විතො විමුච්චති. අපිජ්ජාසවාපි විතො විමුච්චති. විමුක්තසම්. විමුක්තමිති ඤාණං භොති. භිණ්ණා ජාති, වුට්ඨිතං බ්‍රහ්මචරිතං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉඤ්ඤායාසාති පජානාති.

ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුටු කමයෙන් උපන් සතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ නිරයට වත්ක. එහෙත් මේ හවන් සත්තියෝ වූ කළි කායසුවරිතයෙන් සමන්විතයක, වාක්සුවරිතයෙන් සමන්විතයක, මනාසුවරිතයෙන් සමන්-විතයක, ආයියනට උපවැද නොකළහ, සම්මද්ව ගත්ත, සම්මද්ව විසින් ගත් සිලාදිය ඇත්තාහ. මොහු කා බුන් මරණින් මතු යොහන ගති ඇති සහලොවට වන්නාහ"යි මෙසේ මරණසන්න වූ ද, එකකණෙහි පිළිසද ගත්තාවූ ද, පහන් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සවහන් ඇති වූ ද, නො මනා පැහැ සවහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමය වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට සිය සත්තියන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂයය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හින ප්‍රණීත සුවණ් දුප්ණී සුගත දුගත සත්තියන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹැ සිටි සත්තියන් දකී. ලොහිවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු කල්හි... සුගත දුර්ගත වූ කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹැ සිටි සතුන් දකී යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

91. ලොහිවය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබදු මහත් ගුණ වෙසෙසක් ලබා තම්, ලොහිවය, මේ ද ලොවැ වොදනාහී නොවූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබදු ශාස්තාවට වොදනා කෙරේ තම්, ඒ වොදනාව අගුන ය, අතරාය, අධාර්මක ය, සාවද්‍ය ය.

92. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දිව්ත වූ තිකෙලෙස් වූ උපකෙලය පහ වූ මාදු වූ කම්කම් වූ ස්විත වූ නියවල බවට පැමිණැ සිටි කල්හි, ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැමුරු කෙරෙයි. හෙ තෙමේ 'මේ දුකැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් ඉපැදීමට කාරණයැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් වැනැස්මැ'යි (නිවතැ'යි) ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ දුක් වැනැස්මට යන පිළිවෙතැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මොහු ආසුවයෝ යැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවයන් ඉපැදීමට කාරණයැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවනිරොධයැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. 'මේ ආසුවනිරොධයාමිනි ප්‍රතිපත්ති යැ'යි ඇති සැටියෙන් දකී. මෙසේ දත්තා මෙසේ දත්තා ඔහු සිත කාමාසුවය කෙරෙත් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුවය කෙරෙත් ද මිදේ. ඔහු සිත අවිද්‍යාසුවය කෙරෙත් ද මිදේ. (එසේ සිත) මිදුණු කල්හි 'මා සිත ආසුව කෙරෙත් මිදුණේ යැ'යි (ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂණ) ඥානය වේ. 'හවොත්පත්තිය කම්ණ විය (හෙවත් තැවැත හවයෙහි නොඋපදනා ස්වභාවයට පැමිණියෙමි). 'මහබ්බසර වෑස නිමැවිණි. (සිවු සස්ති සතර මගින්) කළ යුතු යොළොස් වැදුරුම් කිය කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (-මේ කෙලශක්‍ෂය පිණිස) යළි දු කවගුතු දුසෙක් නැතැ'යි හේ දකී.

93. සෙත්තපාපි ලොහිවසි පබ්බතසංඛිතප උදකරහදො අවේන්ද්‍රිසාසනෙනා අනාපිලො. තත්ථ චික්ඛුමි පුරිසො තිරෙ තිතො පග්ගොයා සිප්පිසමුක්ඛමි සකඛරකඨලමි මච්ඡගුමෙමි චිරන්තමි තිට්ඨන්තමි. තස්ස එමිත්තො අයං භො උදකරහදො අවේන්ද්‍රිසාසනෙනා අනාපිලො. තත්ත්වමෙ සිප්පිසමුක්ඛා'පි සකඛරකඨලා'පි චිරන්ත'පි තිට්ඨන්ත'පිති.

94. එමමෙව භො ලොහිවසි භික්ඛු එවං සමාතිතො විතෙත පටිසුඥො පරිගොදානො අතභිගණේ විගතාකකිපලසො මුදුගුනො කම්මතිගො සීරිතො ආනෙඤ්ජප්පත්තො ආසවානං බ්බසද්දොසො විතතං අභිනිගරති අභිනිත්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛතති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛතිරොධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛතිරොධොමිති පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවතිරොධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවතිරොධොමිති පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

95. තස්ස එවං ජාතතො එවං පග්ගතො කාමාසවා'පි විතතං විමුච්චති. භවාසවා'පි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා'පි විතතං විමුච්චති. විමුක්තස්මිං විමුක්තමිති සද්දං ගොති. ඩිණො ජාති, වුසිතං බුහමිච්චිං, කතං කරණිං, නාපරං ඉත්තත්තායාති පජානාති.

96. යස්මිං භො ලොහිවසි සත්ථරි සාවකො එවරූපං උදාරං විසෙසං අධිගච්ඡති, අගමිති භො ලොහිවසි සත්ථරි ගො ලොකෙ න චොදනාරහො, ගො ච පනෙවරූපං සත්ථරං චොදෙති, සා චොදනා අභූතා අතච්ඡො අබ්මිකා භාවජාති.

97. එවං වුත්තො ලොහිවසි, බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොචි: සෙත්තපාපි හො ගොතමි පුරිසො පුරිසං තරකප්පාපානං පපතන්තං කෙසෙසු ගතොතිං උඤ්චිතිං එසල පතිට්ඨාපෙය්‍ය, එමමෙවාහං ගොතො ගොතමේන තරකප්පාපානං පපතන්තො උඤ්චිතිං එසල පතිට්ඨාපිතො. අභික්ඛන්තං හො ගොතමි අභික්ඛන්තං හො ගොතමි. සෙත්තපාපි හො ගොතමි නික්ඛුජ්ජිතං චා උක්ඛුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං චා විච්ඡෙය්‍ය මුලාසං චා මග්ගං ආවිසෙකය්‍ය අකිකාරෙ චා කෙලපජ්ජෙය්‍යං ඩාරෙය්‍ය මක්ඛුමන්තො රූපාභි දක්ඛින්නති, එමමෙව ගොතො ගොතමේන අනෙකපරිගොසෙන ධර්මො පකාසිතො. එතාහං භවන්තං ගොතමිං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුභව්‍යඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ඩාරෙඤ්ච අජ්ඣග්ගො පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතන්ති.

ලොහිවසුත්තං නිධිතං අවාදගමං.

93. ලොහිව්වය, යමෙක් කළ මුද්දනකා වූ, පහන් වූ, වෙහෙසින් පහන් වූ, නොකැලැබුණු (=බොර නොවූ) දිග විප්ලව් වන්නේ ද, එහි ඉවුරෙහි ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එහි කුලෑ හැසිරෙන්නා වූත් සිටුනා වූත් සිප්පිප්පල්ලත්තත් සක්කල්ලත්තත් කැටකැසිලිතිත් මත්ත-සමුත්තාත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට “මේ දිගවිල පහන් ය. වෙහෙසින් පහන් ය, නොකැලැබුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිත්තත් සක්කල්ලේත් කැට කැසිලිතිත් මත්ත සමුත්තයෝත් හැසිරෙන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

94. ලොහිව්වය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දිප්තිමත් වූ, තිහෙතලෙස් වූ උපකෙලය පහ වූ, මාදු වූ, කමණ්ණ වූ, සහිත වූ, තිහවලතාවට පැමිණි කල්හි, ආසුච්ඤායෙකුගේ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී, ‘මේ දුකට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී ‘මේ දුක් වැතැත්මැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී, ‘මේ දුක් වැතැත්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී. ‘මොහු ආසුච්ඤායෙකු’යි ඇති සැටියෙන් දනී. මේ ආසුච්ඤායෙකු සැ (ඉපැදීමට කරුණැ)යි ඇති සැටියෙන් දනී. ‘මේ ආසුච්ඤායෙකු නිරෝධයැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී ‘මේ ආසුච්ඤායෙකුට පැමිණෙන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දනී

95. මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා, ඔහුගේ සිත කාමාසුච්ඤාය කෙරෙත් ද මිඤ්ඤ, භවාසුච්ඤාය කෙරෙත් ද මිඤ්ඤ, අවිදුසුච්ඤාය කෙරෙත් ද මිඤ්ඤ කල්හි ‘ඤ්ඤායෙකු’යි දැනීම මේ. භවොත්පත්තිය ක්ෂණ විය. මායිබ්බත-වර්ධය වූයේ තිමවන ලද්දේ ය. (සිටු සස්සි සිටු මගින්) කටසුකු (සොළොස් වැදුරුම) කාත්තය කොටැ තිමැපිණ. මෙබව පිණිස (=මේ කෙලයකාය පිණිස) කළ සුඤ්ඤා අත් කිසිත් තැනැති හේ දනී.

96. ලොහිව්වය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි සටු තෙම මේබදු උදර ගුණ විශෙෂයට පැමිණේ නම්, ලොහිව්වය, මේ ශාස්තා තෙමේ දලොවැ වොදනාථී නො වේ. යමෙක් මේබදු ශාස්තාගට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අතුක ය, අතථය ය, නොදැනැම් ය, වරද සහිත ය.

97. මෙසේ වදාළ කල්හි ලොහිව්ව බමුණු තෙම, “භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, යමෙක් පුරුෂයෙක් තරාවලක වැටෙන පුරුෂයකු හිසකෙසින් ගෙන ඔහොවා ගොඩැ සිටුවන්නේ ද, එසේ ම තිරවලැ වැටෙන මම් භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් ඔහොවා ගොඩැ පිහිටුවන ලදිමි. භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, අභිකාත්ත යැ. භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, අභිකාත්ත යැ. වහන්ස, යමෙක් යැටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැටුණු දෑගක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංශුලා වූවකුට මහ කිසත්තේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල්පතකක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොගෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම් භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බමිය ද හික්කුසබ්බයා ද සරණ ගෙමි. වහන්ස, භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිව්හිමියෙක් සරණ ගිය උච්චකු හේ සලකන සේක් වා” යි භාග්ගවකුන් වහන්සේට සැළ කෙළේ ය.

දෙලොස්වන ලොහිව්ව සුත්ත නිමිසේ ය.

තෙවිජ්ජුතනං

1. එවමෙමසුතං: එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ෂුසංඝෙන සද්ධිං පඤ්චමෙතතති භික්ෂුසතෙති යෙන මනසාකම්මං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණභාමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා මහසාකච්චෙ විහරති උත්තරෙත මහසාකච්චස්ස අවිරමිතියා තදියා තිසර අබ්බවතෙ.

2. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බුද්ධා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා මහසාකච්චෙ පටිවසතති. සෙය්‍යපිදං: චබ්බි බ්‍රාහ්මණො භාරුකෙබ්බා බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාති බ්‍රාහ්මණො ජාත්‍යුසෙය්‍යාති බ්‍රාහ්මණො භොගද්දෙය්‍යා බ්‍රාහ්මණො, අඤ්ඤා ව අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණ-මහාසාලා.

3. අථ ඛො වාසෙට්ඨං-භාරද්ධාජාතං ජබ්බාපිභාරං අනුච්චිකම්මනානං අනුච්චරනානං මහසාකච්චෙ කථා උදරාදි. අථ ඛො වාසෙට්ඨං මාණවො: එවමාහ: 'අගමෙව උජ්ජමෙය්‍යා අගමඤ්ජසායතො තියසාඤ්ඤො තියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන පොකඛර-සාතිනා'ති.

4. භාරද්ධාජො මාණවො එවමාහ: අගමෙව උජ්ජමෙය්‍යා අගමඤ්ජසා-යතො තියසාඤ්ඤො තියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන භාරුකෙබ්බා'ති. තෙව ඛවාසකම්ඨ වාසෙට්ඨං මාණවො භාරද්ධාජං මාණවං සඤ්ඤාපෙද්ධං, ත පතාසකම්ඨ භාරද්ධාජො මාණවො වාසෙට්ඨං මාණවං සඤ්ඤාපෙද්ධං.

5 අථ ඛො වාසෙට්ඨං මාණවො භාරද්ධාජං මාණවං අමනෙතති: අයං ඛො භාරද්ධාජ, සමණො ගොතමො සත්‍යප්‍රකේතො සත්‍යකුලා පබ්බ-ථිතො මහසාකච්චෙ විහරති උත්තරෙත මහසාකච්චස්ස අවිරමිතියා තදියා තිසර අබ්බවතෙ. තං ඛො පත හවතං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිහිතිසද්දො අබ්බුත්තතො: ඉතිපි සො හගවා අරතං සම්මාසම්මුද්ධො විජ්ජා-චරණසම්පන්නා සුගතො ලොකපිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සන්ථො දෙවමනුස්සානං බ්‍රිඤ්ඤා හගවා'ති. අයාමි ගො භාරද්ධාජ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසම්මතියාමි. උපසම්මතියාමි එතමන්ථං සමණං ගොතමං පුච්ඡියාමි. යථා තො සමණො ගොතමො බ්‍රහ්මකරිස්සති තථා තං ධාරෙය්‍යාමිති. 'එවමො'ති ඛො භාරද්ධාජො මාණවො වාසෙට්ඨස්ස මාණවස්ස පට්ඨෙය්‍යාමි.

1 තෙව[ඛො අකකම්. (තෙසුචි පොඤ්ඤා, සිතලකඛරමුද්දවච්චකථාය ව.)
594

තෙවිජ්ජ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්කුන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණනුවන් හා කොසොල් රටැ කැපි සරන සේක්, කොසොල් රටැ මනසාකට නම් බමුණුගම යම් තැනෙක ද, එහි වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මනසාකටයට උතුරුදිගැ අවිරවනී නදිය තෙරැ අභිවෙතෙහි වසන සේක.

2. එ සමයෙහි චංචිකුට්ඨාසමණ ය, තාරුකඛ්බුට්ඨාසමණ ය, සොකඛරසානි බ්‍රාහ්මණය, ජාතුසොයාණී බ්‍රාහ්මණය යන මොහු ද අත්‍යවුන් ඒ ඒ පෙදෙස්හි ප්‍රකට වූ බමුණු මහසල්ල දූ හි අභිඥාන අභිඥාන වූ මොහෝ මහාසාරවංශික බ්‍රාහ්මණ සෙතෙක් මනසාකටයෙහි වෙතෙත්.

3. එ කල්හි ජඛ්ඝාවතරණයෙහි ඔබ මොබ සක්මන් කරන ඔබ මොබ හැඳිරෙන වාසෙට්ඨ-භාරදවාස් යන දෙදෙනා අතරැ මහ තොමක ඇරැඹැ කථාවෙන් උපත. එ කලැ වාසෙට්ඨ මාණව තෙමි “මේ යම් මහෙක් පොකඛරසානි බමුණාණන් විසින් කියන ලද ද, මේය මි සාප්ප මහ ය. මේය මි ඉදුරා මහ ය. මේය මි තෙතඨාණික වනුයේ එය පිළිපදනාහු ගේ බ්‍රහ්මසහසාවස පිණිස යේ” යැ හි මෙසේ කියයි.

4. ‘මේ යම් මහෙක් තාරුකඛ්බුට්ඨාසමණන් විසින් කියන ලද ද, මේය මි සාප්ප මහ ය. මේය මි ඉදුරා මහ ය. මේය මි තෙතඨාණික වනුයේ එය පිළිපදනාහුගේ බ්‍රහ්මසහසාවස පිණිස යේ” යැ හි මෙසේ භාරදාජ මාණව කියයි. වාසෙට්ඨ මාණව තෙමි භාරදාජ මාණවයාට හඟවනුවට (තමා බස පිළිගත්වනුවට) නො ම කැකි වී ය. භාරදාජ මාණව ද වාසෙට්ඨ මාණවයාට හඟවනුවට (තම බස පිළිගත්වනුවට) නො ම කැකි වී ය.

5. එකල්හි වාසෙට්ඨ මාණව තෙමි භාරදාජ මාණවයා බණවා, ‘භාරදාජය, සැහැපුත් වූ, සැහැසුලයෙන් තික්මැ පැවැදි වූ, මේ මහණ-ගොහුමුත් මනසාකටයට තොදුරු තොළං තත්ති මනසාකටයට උතුරු-දිගැ අවිරවනී නදිය තෙරැ අභිවෙතෙහි වැඩි වෙතෙහි. ඒ පිත්වත් ගොහුමන් පිළිබඳ වැ ‘ඒ හඟමත්තු රහත්ත, සම්මානමිබුදු හ, විද්‍යාවාරණනමපත්ත හ, සුතත හ, ලොකවිත් හ, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරපි හ, දෙවමිනිස්තට ශාසනා හ, බුද්ධි හ, භාග්‍යවත්ත’හි මෙසේ කලණ කිත් හඟමක් වෙතෙහිත් උස් වැ තැංගේ වෙයි. හවත් භාරදාජය, යමු. එ මහණගොහුමන් කරා එළැඹෙන්නමු. එළැඹ මේ කරුණ ඒ මහණගොහුමන් විචාරන්නමු. අපට යම්ගේ මහණගොහුමුත් එය විසඳන්නාහු ද, එසේ එය දරන්නමු” හි කී ය. ‘එසේ ය, හවතැ’ හි කීයා ම භාරදාජ මාණව තෙමි වාසෙට්ඨ මාණවයාට පිළිවදන් දුන.

6. අථ ඛො වාසෙට්ඨභාරථාජා මාණවො යෙන ගගවා තෙත්තුප-
සකිකම්භු, උපසකිකම්භිභා ගගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු, සමෙමාදනියං කථං
සාරුණියං විතීසාරෙත්ථා එකමන්තං තිසිදිංසු, එකමන්තං තිසින්නො ඛො
වාසෙට්ඨා මාණවො හභවන්තං එතදවොච: “ඉධ හො ගොතමි අභිකාකං
ජඛිකාපිභාරං අනුච්චිකම්භන්තානං අනුච්චිරන්තානං මිඤ්ඤාමග්ගෙක කථා උදාදි,
අනං එවං වදම්: ‘අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමිඤ්ඤසංයතො නියසංඤ්ඤො
නියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන
පොකඛරසාතිතා’ති. භාරථාජො මාණවො එවමොහ: ‘අයමෙව උජ්ජමග්ගො
අයමිඤ්ඤසංයතො නියසංඤ්ඤො නියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය
යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන තාරුකෙඛතා’ති. එත්ථ හො ගොතමි
අපෙත්ථ විග්ගහො අත්ථි විවාදෙ අත්ථි තාතාවාදෙ”ති.

7. “ඉති කිර වාසෙට්ඨ තිං එවං වදෙසි: අයමෙව උජ්ජමග්ගො
අයමිඤ්ඤසංයතො නියසංඤ්ඤො නියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං
අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන පොකඛරසාතිතා’ති. භාරථාජො මාණවො එව-
මොහ: අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමිඤ්ඤසංයතො නියසංඤ්ඤො නියසාති
තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන තාරුකෙඛතාති.
අථ කිංසම් පන වො වාසෙට්ඨා විග්ගහො? කිංසම් විවාදො? කිංසම්
තාතාවාදො?” ති.

8. “මිඤ්ඤාමග්ගෙ හො ගොතමි. කිඤ්ඤාපි හො ගොතමි බ්‍රාහ්මණ:
තාතාවාදගෙ පඤ්ඤපෙතති අභිරියා බ්‍රාහ්මණ, තිත්තිරියා බ්‍රාහ්මණ, ජජෙදුකා
බ්‍රාහ්මණ, ඛට්ඨිරිවා¹ බ්‍රාහ්මණ, අථ ඛො සබ්බාති තාති නියසංඤ්ඤොති
නියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය. තෙය්‍යථාපි හො ගොතමි ගාමිස්ස
වා නිගමිස්ස වා අවිදුරෙ ඛුනි වෙපි තාතාවාදගොති හවන්ති, අථ ඛො
සබ්බාති තාති ගාමිසමොසරණොති හවන්ති. එවමෙව ඛො හො ගොතමි
කිඤ්ඤාපි බ්‍රාහ්මණ: තාතාවාදගෙ පඤ්ඤපෙතති අභිරියා බ්‍රාහ්මණ, තිත්තිරියා
බ්‍රාහ්මණ, ජජෙදුකා බ්‍රාහ්මණ, ඛට්ඨිරිවා බ්‍රාහ්මණ, අථ ඛො සබ්බාති තාති
නියසංඤ්ඤොති නියසාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය”ති

9. “නියසන්ති වාසෙට්ඨ වදෙසි?”

“නියසන්ති හො ගොතමි වදම්”.

“නියසන්ති වාසෙට්ඨ වදෙසි?”

“නියසන්ති හො ගොතමි වදම්.”

1. ඛට්ඨිරිවා, ඛට්ඨිරිකම්, ගට්ඨිරිකම්, ඛට්ඨිරියා, කෙත්තුපි. බ්‍රාහ්මණය: PTS.

6. ඉක්කින්නෙන් වාසෙට්ඨ - තාරථාප යන මාණවගෝ දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් ඔබ නා යතුටු වූහ. යතුටට කරුණු වූ, හිතැ රැදවියැ යුතු වූ කපා නිමවා, පසෙක තිද ගත්හ. පසෙක තිදැ ගත්තා වූ ම වාසෙට්ඨ මාණව තෙම “හවද් ගෞතමසිති, ජඛ්‍යා වහණයෙහි ඔබ මොබ කැසිරෙන අප අතරැ මහ-නොමහ ඇරැබැ, කපාවෙන් උපන. “පොකබරතාති බමුණන් විසින් යම් මහෙක් කියන ලද ද, එය පිළිපදනාහට බමුණ හා එක් වීමට ‘මෙය ම නෙතියැණික සාජු මාවන ය, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ’යි මම මෙසේ කියමි. තාරථාප මාණව තෙම ‘තාරුකඛ බමුණන් විසින් යම් මහෙක් කියන ලද ද, එය පිළිපදනාහට බමුණ හා එක් වීමට ‘මෙය ම නෙතියැණික සාජු මාවන ය, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ’යි කියයි. හවද්ගෞතමසිති, මෙහි අපගේ විග්‍රහ-යෙක් ඇත් ම ය. විවාදයෙක් ඇත් ම ය. තානාවාදයෙක් ඇත් ම ය.”

7. [එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:] “මෙසේ වාසෙට්ඨය, ‘පොකබරතාති බමුණු වසින් යම් මහෙක් කියන ලද නම්, එය පිළිපදනාහට බමුණ හා එක් වීමට මෙය ම නෙතියැණික සාජු මාවන ය, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ’යි තෝ කියෙහි ය. තාරුකඛ බමුණු විසින් යම් මහෙක් කියන ලද නම්, එය පිළිපදනාහට බමුණ හා එක් වීමට මෙය ම නෙතියැණික සාජු මාවන ය, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ’යි තාරථාප මාණව කියයි. මෙසේ කලැ කවර කරුණකැ තොපගේ විග්‍රහයෙක් වේ ද? කවර කරුණකැ තොපගේ විවාදයෙක් වේද? කවර කරුණකැ තොපගේ තානාවාදයෙක් වේ ද?”

8. [වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිති, අපගේ විග්‍රහය, තානාවාදය මහ නොමහ දෙකි ය. අධ්වර්‍යුමානමණයන් ද, නෙතනිරිය මානමණයන් ද, ජාපකුමමානමණයන් ද, ඛතවාචමානමණයන් ද තානාවාදී පණවත් ඒ සියල්ලෝ නෙතියැණික හ. ඒ සියල්ලෝ පිළිපදනුට බමුණ හා එක්වනු පිණිස යෙත්. හවද් ගෞතමසිති, යම්සේ ගමකට ගෝ නියමිතමකට ගෝ නොදුරෙහි තානාවිධ මාගියෝ බොහෝ වෙත් ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ සියල්ලෝ ගමට ම බස්නාහු ද, හවද් ගෞතමසිති, එ පරිද්දෙන් ම අධ්වර්‍යුමානමණයන් ද, නෙතනිරිය මානමණයන් ද, ජාපකුමමානමණයන් ද, ඛතවාචමානමණයන් ද තානාවාදී පණවත් නුමුදු වැළි ඒ සියල්ලෝ නෙතියැණික හ. ඒ සියල්ලෝ පිළිපදනුට බමුණ හා එක්වනු පිණිස යෙත්.

9. [භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහසාවය පිණිස යෙහි යි කියෙහි ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිති, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහසාවය පිණිස යෙහි යි කියමි”

[භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහසාවය පිණිස යෙහි යි කියෙහි ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද්ගෞතමසිති, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහසාවය පිණිස යෙහි යි කියමි.”

“නිදානන්ති වාසෙට්ඨ වදෙසි?”

“නිදානන්ති හො හොතමි වදාමි.”

10. “කිං පන වාසෙට්ඨ අත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං එක-
බ්‍රාහ්මණෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී?” ති.

“හො හිදං හො හොතමි.”

“කිං පන වාසෙට්ඨ අත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං එක-
චක්ඛාරියෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී?” ති.

“හො හිදං හො හොතමි.”

“කිං පන වාසෙට්ඨ අත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං එක-
ච්චරියාරියෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී?” ති.

“හො හිදං හො හොතමි.”

“කිං පන වාසෙට්ඨ අත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං යාව
සත්තමා ආචරියමනසු යා යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී?” ති.

“හො හිදං හො හොතමි.”

“කිං පන වාසෙට්ඨ යෝ’පි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා
ඉසයො මන්තානං ඤාතානං මන්තානං පවත්තානං යෙසමිදං එතරහි
තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා පොරාණං චිත්තපදං හිතං පවුත්තං සමුත්තං තදනු-
යායන්ති තදනුසාසනති තාසිනමනුසාසනති වාචිතමනුච්චෙතති, සෙය්‍යපීදං:
අට්ඨකො වාචිකො වාචිකො වෙසාසකො යම්තඤ්ඤා අභිනිර්වේදො
භාරථානො වාසෙට්ඨා කසසපො භගු, තෙ’පි එච්චිකාසු: මග්ගෙතං ජානාමි
මග්ගෙතං පසාසාමි යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යති. වා බ්‍රහ්මා’ති ?”

“හො හිදං හො හොතමි.”

11. “ඉති කීර වාසෙට්ඨ තත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං
එකබ්‍රාහ්මණෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී. තත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං
බ්‍රාහ්මණානං එකච්චරියෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී. තත්ථි කොච්ඡි
තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං එකච්චරියාරියෝ’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී.
තත්ථි කොච්ඡි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා ආචරියමනසු යා යෙන
බ්‍රහ්මා සකඛි දිවෙතී:-

[භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහභාවය පිණිස ගෙති යි කියෙති ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමයෙනි, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහභාවය පිණිස ගෙති යි කියමි.”

10. [භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, යම්ක්ඛු විසින් බ්‍රහ්මයා සිංහසින් දක්නා ලද්දේ තමා එබඳු එක් බමුණෙක් තමුත් තෙව්ද බමුණත් අතුරෙහි ඇද්ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමයෙනි, මේ බන්දෙක් නොමැත.”

[භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, යම්ක්ඛු විසින් බ්‍රහ්මයා සිංහසින් දක්නා ලද තමා, එසේ වූ කිසි එක් ඇදුරෙකුත් තෙව්ද බමුණත් අතුරෙහි ඇත්ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමයෙනි, මේ බන්දෙක් නැති ම ය.”

[භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, තෙව්ද බමුණන්ගේ එක් ආවාට්ඨප්‍රාට්ඨයකුත් සිංහසින් බමුණු දුටුවා ඇද්ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමයෙනි, මේ බන්දෙක් නැත් ම ය.”

[භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, තෙව්ද බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමක සුග්‍රහ තෙක් වූ කිසිවකුත් සිංහසින් බමුණු දුටුවා ඇද්ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “මේවැන්නක් නොමැත, හවද් ගෞතමයෙනි.”

[භාෂාවත්ත:] “කිමෙක් ද? වෘතෙට්ඨය, තෙව්ද බමුණන්ගේ සුච්ඡරුම වූ මනත්‍රකාරක වූ මනත්‍රප්‍රවර්තක වූ අවටක වාමක වාමදෙව වේණාමිතත යමතග්‍ගි අභිතිරස භාරආථ වෘතෙට්ඨ කසාප ගගු යන යම් සෑම කෙනෙක් වූයද, මේ කලා තෙව්ද බමුණෝ ඒ යම් සෑම කෙනෙකුත් විසින් ගතව ලද කියන ලද රැස් කොට තබන ලද මේ පැරැණි මනත්‍රපද ඔවුන් අනුව ගසත් තමා, ඔවුන් අනුව කියත් තමා, ඔවුන් හදලා අනුව හදරත් තමා, කියැවුවා අනුව කියවත් තමා, ‘යම් තැනෙක හෝ යම් දෙසෙක හෝ යම් පෙදෙසක හෝ බ්‍රහ්මයා ඇතැ යි අපි මොහු දකිමු, අපි මොහු දකිමු’ යි මෙසේ ඒ සෑමහු එත් කිවාහු ද?”

[වෘතෙට්ඨ:] “මේ බන්දෙක් නොමැත, හවද් ගෞතමයෙනි.”

11. [භාෂාවත්ත:] “වෘතෙට්ඨය, මෙසේ යම්ක්ඛු විසින් බ්‍රහ්ම සිංහසින් දක්නා ලද තමා, තෙව්ද බමුණන් අතුරෙහි එබඳු කිසි එක් බමුණෙක් ද නැත් ල. යම්කු විසින් බ්‍රහ්ම සිංහසින් දක්නා ලද තමා, එසේ වූ කිසි එක් ඇදුරෙක් ද නැත් ල. යම්කු විසින් බ්‍රහ්ම සිංහසින් දක්නා ලද තමා, එසේ වූ කිසි එක් ආවාට්ඨයෙක් ප්‍රාට්ඨයෙක් ද නැත් ල. යම්කු විසින් සිංහසින් බ්‍රහ්ම දක්නා ලද තමා, තෙව්ද බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමක සුග්‍රහ තෙක් වූ එබඳු කිසිවෙක් නැත් ල.”

ගෙ'පි කීර තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මනානානං කතනායො මනානානං පවතනායො, යෙසමිදං එතරහි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදං හිතං පට්ටනං සමුතිතං තදනුභාසනාති තදනුභාසනාති භාසිතමනුභාසනාති වාචිතමනුචාචනාති, තෙය්‍යපිදං: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙසාමිතනා යමිතගති අභිකීරසො භාරදායො වාසෙවො කසාපො හගු, තෙ'පි න එවමානාහු: මයමෙතං ජානාමි මයමෙතං පසාමි යථි වා බ්‍රහ්මා යති. වා බ්‍රහ්මා'ති. තෙ වත තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණා එවමානාහු: යං මයං න ජානාමි යං න පසාමි, තසා සභවසාය මයං දෙසෙමි: අයමෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ඤායතො නිග්ගාණිකො නිග්ගාති තකකරසා බ්‍රහ්මසභවසායා'ති.

12. තං කිමඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, තනු එවං සතො තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං අපාරිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?" ති.

"අද්ධා ඛො භො භොතමි, එවං සතො තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං අපාරිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති" ති.

13. සාධු වාසෙට්ඨ, තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණා යං න ජානනාති යං න පසානාති තසා සභවසාය මයං දෙසෙය්‍යනාති: 'අයමෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ඤායතො නිග්ගාණිකො නිග්ගාති තකකරසා බ්‍රහ්මසභවසායා'ති තෙතං යානං පිජ්ජති. තෙය්‍යපිදං වාසෙට්ඨ අකිවෙණිපරමපරං සංසතා පුරිමො'පි න පසාති මජ්ඣිමො'පි න පසාති පට්ඨිමො'පි න පසාති, එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ අකිවෙණිපරම මඤ්ඤ තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං. පුරිමො'පි න පසාති, මජ්ඣිමො'පි න පසාති, පට්ඨිමො'පි න පසාති. තෙසමිදං තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං හසාකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, තාමකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, ටිතකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, තුච්ඡකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති.

14. "තං කිමඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, පසානාති තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණා චන්දිමසුරියෙ අඤ්ඤෙ වාපි ඛුජ්ජනං, යතො ව චන්දිමසුරියා උග්ගච්ඡනාති, යථි ව ඔගච්ඡනාති, ආයාචනාති, පොමයනාති, පඤ්ඤා නමසාමානා අනුපට්ඨතනාති?" ති.

"එවං භො භොතමි. පසානාති තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණා චන්දිමසුරියෙ අඤ්ඤෙ වාපි ඛුජ්ජනං, යතො ව චන්දිමසුරියා උග්ගච්ඡනාති යථි ව ඔගච්ඡනාති, ආයාචනාති, පොමයනාති, පඤ්ඤා නමසාමානා අනුපට්ඨතනාති" ති.

තෙව්දු බමුණන්ගේ පුජිපුරුෂ වූ මහත්කාරක වූ මහත්පුරුෂිතක වූ අවටක වාමක වාමදෙව වෙසාමිතක යමකයාගේ අභිනිත භාරතාච වාතෙරික කණප හඟු යන යම් සාමි කෙනෙක් වූහ ද, මේ කලා තෙව්දු බමුණෝ යම් ඒ සාමි කෙනෙකුත් විසින් ගසන ලද, කියන ලද, රැස් කොට තබන ලද, මේ මහත්පද ඔවුන් අනුව ගසත් නම්, ඔවුන් අනුව කියත් නම්, ඔවුන් හදලා අනුව හදරත් නම්, ඔවුන් කියවුවා අනුව කියවත් නම්, ඔවුහු ද බමුණු ඉදහා තැනක් හෝ දෙසක් හෝ පෙදෙසක් හෝ අපි දකිමු සි, අපි දකිමු සි, මේසේ නො කිවේද ල. පුදුමයෙකි, එසේ වූ ඒ තෙව්දු බමුණෝ “යම්කු අපි නො දන්නේ නම්, යම්කු අපි නො දන්නේ නම්, ඔහු හා එක් වනුවට මග දෙසමු, (ඒ බමුණු හා එක් වනු පිණිස) එය පිළිපදිනුවාගට මෙය ම ඉදිමග ය, මෙය ම ඉදුරාමග ය, මේ තෙතපියාණික මග ම බමුණු හා එක් වීම පිණිස යේ යැ ‘සි මෙසේ කියත්.

12. වාතෙරික, ඒ කිමැ සි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කලා තෙව්දු බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිතයක් (ප්‍රතිපක්ෂ කරා බැහැර නො කරන්නක්, විරුද්ධ කරාමත්ව දිග හැකි උත්තර නැතියක්) කරන ලද්දේ නො වේ ද?”

[වාතෙරික] “තවද ගෞතමසිනි, මෙසේ ඇති කලා තෙව්දු බමුණන්ගේ වචන ප්‍රතිහරණ රහිත (ප්‍රතිවිරුද්ධතාව දිග හැකි උත්තර නැත්තේ) ම වෙයි.”

13. [භාග්‍යවත්තු:] මැනව වාතෙරික, ඒ තෙව්දු බමුණෝ වාතෙරික, කුමු යම්කු නො දනිත් නම්, යම්කු නො දනිත් නම්, ඔහු හා එක් වනු පිණිස ‘මේ ම මග ය, මේ ම ඉදුරා මග ය, එය පිළිපදිනුවාගට මේ තෙතපියාණික මග ම බමුණු හා එක් වනුවට යේ’ යැ සි මගක් දෙසන්නාග යන මේ කාරණය තැත්තේ ය (මේ නො කරුණෙකි, නො විශ්වාසයකි). (පසු පසු වැ සිටියහු පළමු පළමු සිටියහු අත හැත්මෙන්) උනුත් එකට බැඳුණු අකිවෙණිය (අනුත් වැල) යම්සේ ද, එහි යම්සේ පළමු ව යන්නේත් නො දන්නේ ද, මැද යන්නේත් නො දන්නේ ද, පසු වැ යන්නේත් නො දන්නේ ද, වාතෙරික, එසේ ම තෙව්දු බමුණන්ගේ වචනය අකිවෙණිය බිදු යැ සි සිතමි. ඔවුන්ගේ පළමු පුරුෂයා ද නො දකී. මැදම තැනැත්තන් ද නො දකී. පැසිම තැනැත්තන් ද නො දකී. ඒ තෙව්දු බමුණන්ගේ මේ වචනය භාග්‍යක ම (සිතනවට ලක් වූවක් ම) වෙයි. ලංක ම වෙයි. හිස් ම වෙයි. කුච් ම වෙයි.

14. “වාතෙරික, ඒ කිමැ සි සිතයි ද, යම් වෙලාවෙක සඳහිරුහු නැතත් නම්, යම් වෙලාවෙක සඳහිරුහු බිසිත් නම්, ඒ හැම කල්හි තෙව්දු බමුණෝත් අත් බොහෝ දෙනාත් සඳහිරුත් දකිත් ද? ඔවුන් යදිත් ද? ඔවුනට යොහු කෙරෙත් ද? දෙහොත් මුදුන් තබා ගත්තාහු වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද?”

[වාතෙරික:] “තවද ගෞතමසිනි, එසේ ය, සඳහිරුත් උතු වන කල්හිත් බස්නා කල්හිත් තෙව්දු බමුණෝත් අත් බොහෝ දෙනාත් ඔවුන් අයදිත්. ඔවුනට යොහු කෙරෙත්. දෙහොත් මුදුන් තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත්.”

15. 'තං කිම්මඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, යං පසානති තෙවිජ්ඣ චූෂමණො චන්දිමසුරියෙ අඤ්ඤා වාපි ඛුජ්ජනා, යතො ච චන්දිමසුරියා උග්ගච්ඡන්ති, යත්ථ ච ඔගච්ඡන්ති, ආයාචන්ති ථොමසන්ති පඤ්ඤාපිකා නමස්සමානා අනු-පරිවත්තන්ති, පසොනති තෙවිජ්ඣ චූෂමණො චන්දිමසුරියානං සහව්‍යායාය මිත්තං දෙසෙත්තුං අයමෙව උජුමිත්තො අයමඤ්ඤායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තක්කරස්ස චන්දිමසුරියානං සහව්‍යායායා'ති.

“තො හිදං හො හොනමි.”

16. ඉති කීර වාසෙට්ඨ යං පසානති තෙවිජ්ඣ චූෂමණො චන්දිම-සුරියෙ, අඤ්ඤා වාපි ඛුජ්ජනා, යතො ච චන්දිමසුරියා උග්ගච්ඡන්ති, යත්ථ ච ඔගච්ඡන්ති, ආයාචන්ති ථොමසන්ති පඤ්ඤාපිකා නමස්සමානා අනු-පරිවත්තන්ති, තෙ'පි නසාහොනති චන්දිමසුරියානං සහව්‍යායාය මිත්තං දෙසෙත්තුං අයමෙව උජුමිත්තො අයමඤ්ඤායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තක්කරස්ස චන්දිමසුරියානං සහව්‍යායායාති. කීං පන, න කීර තෙවිජ්ජෙති චූෂමණෙති චූෂමා සක්ඛී දිට්ඨො. න පි කීර තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං ආචරියෙති චූෂමා සක්ඛීදිට්ඨො. න පි කීර තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං ආචරිය-පාචරියෙති චූෂමා සක්ඛීදිට්ඨො. න පි කීර තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං යාම සත්තමා ආචරියමසුතා යෙන චූෂමා සක්ඛීදිට්ඨො. “යෙ'පි කීර තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං පුබ්බකා ඉයයො මන්තානං කත්තායො මන්තානං පච්ඡන්තා, යෙසඤ්ඤං එතර්හි තෙවිජ්ජා චූෂමණා පොරුණං මන්තපදං ගීතං පවුත්තං සමුග්ගිතං, තදනුගායන්ති තදනුගායන්ති හාසිතමනු-ගායන්ති වාචිතමනුචාමෙත්ති, සෙත්ථපිදං අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිතො යමනති අච්ඡිද්ධො භාරද්වාජො වාසෙට්ඨො සස්සපො හගු. තෙ'පි න එවමානංසු: මයමෙතං ජානාමි, මයමෙතං පසාමි, යත්ථ වං චූෂමා යෙන වං චූෂමා යති වං චූෂමා'ති. තෙ වත තෙවිජ්ජා චූෂමණා එවමානංසු: යං න ජානාමි යං න පසාමි, තස්ස සහව්‍යායාය මිත්තං දෙසෙමි: අයමෙව උජුමිත්තො අයමඤ්ඤායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තක්කරස්ස චූෂමසහව්‍යායායාති.”

“තං කිම්මඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, තනු එවං සන්තො තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං අපාරිකීරකතං හාසිතං සමපජ්ජති”ති.

“අඤ්ඤා භො හො හොනමි එවං සන්තො තෙවිජ්ජානං චූෂමණානං අපාරිකීරකතං හාසිතං සමපජ්ජති”ති.

17. සංචු වාසෙට්ඨ තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා චූෂමණො යං න ජානන්ති යං න පසානති තස්ස සහව්‍යායායාය මිත්තං දෙසෙත්තුන්ති: අයමෙව උජුමිත්තො අයමඤ්ඤායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තක්කරස්ස චූෂමසහව්‍යායායාති තෙතං යානං විජ්ජති ති.

15. [භාග්‍යවත්තු:] ‘වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැයි සිතයි ද, යම් හෙයකින් සද්දහිත් කැහෙන බසින වේලාවන්හි තෙව්දු බමුණන් අත් බොහෝ දෙනාත් සද්දහිත් දකිත් ද, අයදිත් ද, ඔවුන්ට යොනානු කෙරෙත් ද, දෙහොත් මුදුනැ තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද, එහෙයින් ඒ තෙව්දු බමුණෝ ‘එය අනුව පිළිපදනාහට සද්දහිත් හා එක් වනුව මේ ම ඉදි මග යැ, මේ ම ඉදුරා මග යැ, ඔවුන් හා එක්වනුව මේ තෙතියාණික මායීය ම වේ යැ’ යි සද්දහිත් හා එක් වනුව මග දෙසන්නට හැකි වෙත් ද?’.

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිනි, මෙය නො ම වින්නෙකි.”

16. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ යම් හෙයකින් තෙව්දු බමුණෝ අත් බොහෝ දෙනාත් සද්දහිත් කැහෙන කල්හිත් බස්නා කල්හිත් සද්දහිත් දකිත් ද, අයදිත් ද, ඔවුන්ට යොනානු කෙරෙත් ද, දෙහොත් මුදුනැ තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද, ඔහු පවා ‘එය පිළිපදනාහට සද්දහිත් හා එක් වීමට මෙය ම ඉදි මග ය, මෙය ම ඉදුරා මග ය. මෙය ම තෙතියාණික වූයේ සද්දහිත් හා එක් වීමට යේ’ යැ යි සද්දහිත් හා එක් වන බවට මග දෙසන්නට නො හමන්හ. තෙව්දු බමුණන් විසින් බඹා සිසැසිත් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙව්දු බමුණන්ගේ ඇදුරන් විසින් බඹා සිසැසිත් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙව්දු බමුණන්ගේ ඇවෑම් ප්‍රාචාරයන් විසින් බඹා සිසැසිත් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙව්දු බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමග සුගය තෙක් දු කිසිවකු විසින් බඹා සිසැසිත් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙව්දු බමුණෝ යම් කෙනෙකුත් විසින් ගසන ලද, කියන ලද, රැස් කරන ලද මේ මන්ත්‍රපද ඔවුන් අනුව ගසත් නම්, ඔවුන් අනුව කියත් නම්, ඔවුන් හදලා අනුව හදරන් නම් ඔවුන් කියවුවා අනුව කියවත් නම්, තෙව්දු බමුණන්ගේ පූජිතරූප වූ, මන්ත්‍රකරී වූ, මන්ත්‍ර පැවැත්වූ ඒ අවටක වාමක වාමදෙව වෙසා-මිතන යමතෙහි අභිහිරක භාරආර වාසෙට්ඨ කසාප හඟු යන සාමිහු ද බඹුනු වසන දෙස බඹුනු වසන පෙදෙස අපි දනිමු යි අපි දකිමු යි මෙසේ නො කින. එහෙත් ඒ තෙව්දු බමුණෝ ‘යම්කු නො දනුමෝ නම්, යම්කු නො දනුමෝ නම්, ඔහු සමග වන බව පිණිස මග දෙසමු’ යි මෙය ම ඉදිමගය, මෙය ම ඉදුරා මග යැ’ මෙය පිළිපදනාහට තෙතියාණික වූයේ බඹුනු හා එක්වනුව යේ යැ යි මෙසේ කියත්.

“වාසෙට්ඨය, එය කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කල්හි තෙව්දු බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිතයෙන් නො වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිනි, මෙසේ ඇති කල්හි තෙව්දු බමුණන්ගේ වචනය එකානනයෙන් ප්‍රතිහරණ රහිත වෙයි.”

17. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මැනව. “මෙය ම සෘජු මග ය, මෙය ම ඉදුරා මග ය, මෙය ම තෙතියාණික ය, මෙය ම මෙය අනුව පිළිපදිනුවාහට බ්‍රහ්මයා හා එක් වන බවට යේ” යැ යි ඒ තෙව්දු බමුණෝ තමන් නොදත්තා නොදක්නා එකක්හුගේ සහභාවය පිණිස මග දක්වන්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

18. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිකො එවං වදෙය්‍යා අහං ඛො යා ඉමසමි ජනපදෙ ජනපදකල්‍යාණි, තං ඉච්ඡාමි තං කාමෙමිති. තමෙනං එවං වදෙය්‍යා: අමොහො පුරිස, යං තිං ජනපදකල්‍යාණිං ඉච්ඡති කාමෙසි, ජානාසි තං ජනපදකල්‍යාණිං බතති¹ වා බ්‍රාහ්මණි² වා වෙසසි³ වා සුද්දි⁴වා? ති ඉති පුට්ඨො 'තො'ති වදෙය්‍යා තමෙනං එවං වදෙය්‍යා: "අමොහො පුරිස යං තිං ජනපදකල්‍යාණිං ත ජානාසි, ත පසාසි, එවංතාමා වා එවංගොතනා වා, දිසා වා රසා වා මජ්ඣිමා වා කාලී වා සාමා වා මහිඤ්චන්ති වා'ති, අමුකසමි ගාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වා" ති ඉති පුට්ඨො 'තො'ති වදෙය්‍යා. තමෙනං එවං වදෙය්‍යා: "අමොහො පුරිස යං තිං ත ජානාසි, ත පසාසි, තං තිං ඉච්ඡති කාමෙසි" ති. ඉති පුට්ඨො 'අමො'ති වදෙය්‍යා. තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ තනු එවං සනෙත තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති" ති.

"අඬා ඛො හො ගොතමි තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති" ති.

19. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ ත කිර තෙවිජ්ජුති බ්‍රාහ්මණෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. තපි කිර තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං අචරිගෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. තපි කිර තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං අචරිගපචරිගෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. තපි කිර තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා අචරිග- මහසුගායෙක බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. ගෙ'පි කිර තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මනතානං කතතාගේ මනතානං පවතතාගේ යෙසඤ්ඤං එතරති තෙවිජ්ජු බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මනතපදං. හිතං පවුතනං සමුඤ්ඤිතං තදනුගායනති තදනුගායනති භාසිතමිනුභාසනති වාචිතමිනු- වාචිතති, සෙය්‍යථිදං අට්ටකො වාමකො වාමකදමො වෙසාසිතෙතො යමතගති අභිතිරිකො භාරදාජො වාසෙට්ඨො කස්සපො හගු, තෙ'පි ත එවං- මාහංසු: මගමෙනං ජානාමි මගමෙනං පසාසාමි යත් වා බ්‍රහ්මා ගෙන වා බ්‍රහ්මා සතිං වා බ්‍රහ්මා'ති. තෙ වත තෙවිජ්ජු බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: යං ත ජානාමි යං ත පසාසාමි, තස්ස සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙමි: අයමෙව උජ්ජමකො අයමඤ්ඤායතො නිශ්‍යාණිකො නිශ්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්ම- සභව්‍යතායා' ති. තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ, තනු එවං සනෙත තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති" ති.

"අඬා ඛො හො ගොතමි එවං සනෙත තෙවිජ්ජුතං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති" ති.

20. සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ, තෙවිජ්ජු බ්‍රාහ්මණා යං ත ජානනති, යං ත පසාසනති, තස්ස සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙසනති: අය මෙව උජ්ජමකො අයමඤ්ඤායතො නිශ්‍යාණිකො නිශ්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා' ති තෙතං ථානං විජ්ජති ති.

1. බතති, ගා.
2. බ්‍රාහ්මණි, ගා.

3. වෙසසි, ගා.
4. සුද්දි, ගා.

18 වාසෙට්ඨය, යමිඝ් පුරුෂයෙක් 'මම වතාගි මේ දනව්වෙහි යම් දනවුකැලණක් ඇත් ද, ඇය රිසියෙහි, ඇය කැමැත්තෙහි'යි මෙසේ කියන්නේ නම්, ඔහුට අන්‍යයෝ "එමිඛා පුරුෂය, තෝ යම් දනවුකැලණක රිසියෙහි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, ඒ දනවුකැලණ කැත්තුල කතත් හෝ සි, ඔබ්බුණු කුලකතත් හෝ සි, වෙළෙඳ කුල කතත් හෝ සි, සුදුරුකුල කතත් හෝ සි දන්නෙහි ද?"යි මෙසේ කියන්නාහු ය: මෙසේ විචාරන ලද්දේ, 'තො දනිමි'යි හෙ තෙම කියන්නේ ද, ඔහුට අන්‍යයෝ "එමිඛා පුරුෂය, තා රිසියෙහි, තා කැමැති ඒ දනවුකැලණ මෙනම් ඇත්තිය යැයි හෝ මෙ ගොත් ඇත්තිය යැයි හෝ උස් යැයි හෝ මිටි යැයි හෝ මැදුම් යැයි හෝ කර්මාකාර යි හෝ සම්මිඤ්ඤ යි හෝ මිභුරුපායා ඇත්තිය යැයි හෝ, අයෝ යමැ හෝ නියමිගමැ හෝ නුවරැ හෝ වෙ යැයි දන්නෙහි ද?"යි. මෙසේ විචාරන ලද්දේ, 'තැතැ'යි කියන්නේ ද, ඔහුට අන්‍යයෝ මෙසේ කියන්නාහු ය: "එමිඛා පුරුෂය, තෝ යමක තො දක්නෙහි නම්, තො දන්නෙහි නම්, ඇය තෝ රිසියෙහි ද කැමැත්තෙහි ද?"යි. මෙසේ විචාරන ලද්දේ, 'එසේ යැ'යි කියන්නේ ද, වාසෙට්ඨය, මෙසේ ඇති කරැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණරහිතයක් කරන ලද්දේ තො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද් ගෞතමයෙනි, මෙසේ ඇති කරැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය එකානන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිතයක් කරන ලද්දේ වෙයි"

19. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨයෙනි, එපරිද්දෙන් ම තෙවිදු ඔබ්බුණත් විසින් ඔබ්බා සියැසින් දක්නා ලද්දේ තො වෙයි. තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ ඇදුරත් විසිනුදු ඔබ්බා සියැසින් දක්නා ලද්දේ තො වෙයි. තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ ආචාරයප්‍රාචාරයත් විසිනුදු ඔබ්බා සියැසින් දක්නා ලද්දේ තො වෙයි. තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ සත්වන ඇදුරුමගසුගය තෙක් වුවත් විසිනුදු ඔබ්බා සියැසින් දක්නා ලද්දේ තො වෙයි. අට්ටක වාමක වාමදෙව වෙසාමිතක යමෙකෙහි අඛිරිස භාරදාප වාසෙට්ඨ කසාට ගඟ යන යම් කෙතෙකුත් විසින් ගගන ලද පවත්වන ලද රැස් කරන ලද මේ මනත්‍ර පද ඔවුන් අනුව ගගන් නම්, ඔවුන් අනුව කියත් නම්, ඔවුන් කිම අනුව කියත් නම්, කියැවීම අනුව කියවත් නම්, ඒ තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ පුරි-පුරුෂ වූ මනත්‍රකර්මාදි මත්ත්‍රප්‍රවර්තියතා වූ යම් සාමි සෙතෙක් වූහ නම්, ඔහු ද ඔබ්බු සිටිනා තැන හෝ දෙස හෝ පෙදෙස හෝ අපි දකිමු සි අපි දකිමු සි තො කිත. එතෙත් ඒ තෙවිදු ඔබ්බුණෝ, "මේය ම සාප් මග ය, මේය ම ඉදුරා මග ය, මේය ම තෙතඨාණික වූයේ එය පිළිපදනුට ඔබ්බු හා එක් වනුවට යේ යැ" යි යමකු අපි නො දනුමෝ නම් යමකු නොදනුමෝ නම්, ඔහු හා සහගාමය පිණිස මග දක්වමු'යි මෙසේ කියත්. වාසෙට්ඨයෙනි, ඒ කිමැයි සිතති ද මෙසේ ඇති කරැ තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිත තො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද් ගෞතමයෙනි, මෙසේ ඇති කරැ තෙවිදු ඔබ්බුණත්ගේ වචනය එකානන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි."

20. [භාග්‍යවත්තු:] මැනැව්, වාසෙට්ඨයෙනි, තෙවිදු ඔබ්බුණෝ තුමු යමකු නොදන්නාහු නම්, තො දක්නාහු නම්, ඒ ඔබ්බු හා එක්වනුවට මෙය ම සාප් මග ය, මේය ම ඉදුරා මග ය, එය පරිදි පිළිපදනාහට බ්‍රහ්ම-සහගාමය පිණිස මේ මග ම තෙතඨාණික වන්නේ යැ'යි මග දෙසත්-නාන යන මේ කාරණය අවද්‍යමිත ය (තොවිග භාග්‍යත්තය).

21. සෙය්‍යථාපි වානෙට්ඨ පුරිසො වාතුමමහාපථෙ තිසෙණ්ණිං කරොග්ග පාසාදස්ස ආරොගණ්ණං, තමෙනං එවං වදෙය්‍යන්තං: අමොහා පුරිස යස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොගණ්ණං තිසෙණ්ණිං කරොසි, ජාතාසි තං පාසාදං පුරුප්පිමාය වා දිසාය දක්ඛිණාය වා දිසාය පච්ඡිමාය වා දිසාය උත්තරාය වා දිසාය, උච්චො වා නිෂ්චො වා මජ්ඣමො වා?ති ඉති පුච්චො: ‘තො’ති වදෙය්‍ය, තමෙනං එවං වදෙය්‍යන්තං: අමොහා පුරිස යං නිං න ජාතාසි ත පස්සසි තස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොගණ්ණං තිසෙණ්ණිං කරොසි?ති. ඉති පුච්චො: ‘ආනමා’ති වදෙය්‍ය. තං කිම්මඤ්ඤසි වානෙට්ඨ, නහු එවං සනෙත තස්ස පුරිසස්ස අපාරිභිරකතං. හාසිතං සම්පජ්ඣති? ති.

“අඤ්ඤා ධො හො හොතම් එවං සනෙත තස්ස පුරිසස්ස අපාරි-
භිරකතං හාසිතං සම්පජ්ඣති” ති

22. එවමෙව ධො වානෙට්ඨ න කිර තෙවිජ්ඣති බ්‍රාහ්මණෙහි බ්‍රහ්මා සක්ඛි දිවෙට්ඨා, තපි කිර තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං ආචරිතෙහි බ්‍රහ්මා සක්ඛි දිවෙට්ඨා. තපි කිර තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං ආචරිතපාචරිතෙහි බ්‍රහ්මා සක්ඛි දිවෙට්ඨා. තපි තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා ආචරිතමහ-
සුභාසෙත බ්‍රහ්මා සක්ඛි දිවෙට්ඨා, අය’පි කිර තෙවිජ්ඣානං බ්‍රහ්මණානං පුබ්බකා ඉග්ගසා මන්තානං කත්තාසෙ මන්තානං පච්චත්තාසරා, සෙසමිදං එතරහි තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්තපදං ගිතා පට්ඨතං සමුභිතං තදනු-
ගායනති තදනුගායනති හාසිතමනුගායනති වාචිතමනුගායනති, සෙය්‍යථිදං: අට්ඨසකා වාමසකා වාමදෙවො වෙස්සාමිතො යමිතස්සි අභිගිරසො ආරආච්ඡො වානෙට්ඨා කස්සපාහගු, තෙ’පි න එවමාහංසු: මයමෙතං ජාතාමි මයමෙතං පස්සාමි යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා’ති. තෙ වත තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: යං න ජාතාමි යං න පස්සාමි තස්ස සභව්‍යතාය මිත්තං දෙසෙමි ‘අයමෙව උජුමිකො අයමිඤ්ඤ-
සායනො නිග්ගාණිකො නිග්ගාති තක්කරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා’ති තං කිම්මඤ්ඤසි වානෙට්ඨ? නහු එවං සනෙත තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං අපාරිභිරකතං හාසිතං සම්පජ්ඣති?” ති.

“අඤ්ඤා ධො හො හොතම් එවං සනෙත තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං
අපාරිභිරකතං හාසිතං සම්පජ්ඣති” ති.

23. සංචු වානෙට්ඨ. තෙ වත වානෙට්ඨ තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා යං න ජාතනති, යං න පස්සනති, තස්ස සභව්‍යතාය මිත්තං දෙසෙස්සනති ‘අය මෙව උජුමිකො අයමිඤ්ඤසායනො නිග්ගාණිකො නිග්ගාති තක්කරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා’ති තෙතං ණංසං විජ්ඣති.

24. සෙය්‍යථාපි වානෙට්ඨ අයං අචිරවතී තදි පුරා උදකස්ස සමිත්තිකකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො ආගමෙත්ථෙය්‍ය පාරුප්පිකො පාරුගමෙසි පාරුගමි පාරං තරිතුකාමො, හො ඔරිමෙ තිරෙ ඔසො පාරිමං තිරං අභට්ඨය්‍යා: එහි පාරාපාරං, එහි පාරාපාරනති, තං කිම්මඤ්ඤසි වානෙට්ඨ අපි හු තස්ස පුරිසස්ස අව්‍යායනකෙතු වා ආයාමනකෙතු වා පඤ්ඤාකෙතු වා අභිතඤ්ඤකෙතු වා අචිරවතීයා තදියා පාරිමං තිරං ඔරිමං තිරං ආගමෙත්ථෙය්‍යා?ති.

21. වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ පුරුෂයෙක් පහසකට නැගෙනුවට සිවුම-
කන්දියෙක කිණක් බඳනේ ද, ඔහුට අත්හි 'හෙමිබා පුරිස, යම් පහසකට
නැගෙනුවට හෝ ගිණක් බඳනෙති නම්, ඒ පහස පෙරදිගා හෝ දකුණු-
දිගා හෝ පැසිමිදිගා හෝ උතුරුදිගා හෝ වේ යැ යි, එය උස් හෝ මිටි
හෝ මැදුම් හෝ වේ යැ යි තෝ දනු දු?' යි මෙසේ කියන්නාහු නම්,
මෙසේ විමාරන ලද හේ 'නො දනිමි' යි කියන්නේ නම්, ඔහුට ඒ අත්හි
'හෙමිබා පුරිස, තෝ තමා නොදන්නා පහසකට නැගෙනුවට ගිණක්
කෙරෙයි දු?' යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, මෙසේ විමාරන ලද හේ 'එසේ' යි
කියන්නේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කරා ඒ
පුරිස්සු බස ප්‍රතිහරණරහිත නො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද්ද ගෞතමසිති, මෙසේ ඇති කරා ඒ පුරිස්සු බස
ඒකානන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි."

22. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, එසේ ම තෙව්ද බමුණන් විසින්
බමා සියැසින් තොදන්නා ලද්දේ ල. තෙව්ද බමුණන්ගේ ඇදුරන් විසිනුදු
බමා සියැසින් තො දන්නා ලද්දේ ල. තෙව්ද බමුණන්ගේ අවංචිප්‍රාචංචිකන්
විසිනුදු බමා සියැසින් තො දන්නා ලද්දේ ල. තෙව්ද බමුණන්ගේ
සත්වනු ඇදුරුමයානු තෙක් වුවත් විසිනුදු බමා සියැසින් තො දන්නා
ලද්දේ ල. තෙව්ද බමුණෝ යම් කෙනෙකුත් විසින් ගසන ලද පවත්-
වන ලද රැස් කරන ලද යම් පැරැණි මන්ත්‍රපද මේ කරා ඔවුන් අනුව
ගසන් ද, කියන් ද, ඔවුන් කී දු අනුව කියන් ද, කියැවූ දු අනුව කිය-
වද්ද, අවටක වාමක වාමදෙට වෙණාණිකත ගමකගි අඛිරිය භාරදාජ
වාසෙට්ඨ කසාප හඟු යන මහත්තයා වූ මන්ත්‍රප්‍රවර්තයිනා වූ, තෙව්ද
බමුණන්ගේ පුරිපුරුෂ වූ යම් යාම කෙනෙක් වූහු නම්, ඔහු ද 'යම්
නැතෙක හෝ යම් දෙනෙක හෝ යම් පෙදෙසකා හෝ බමා වේ නම්,
'අපි ඔහු දනිමු යි, අපි ඔහු දකිමු' යි මෙසේ නො කිය. එහෙත්
ඒ තෙව්ද බමුණෝ 'අපි යමකු නො දනුමෝ ද, යමකු නො දකුමෝ ද,
එ බිඹු හා එක් වන බවට මග දෙසන්නමු. එය අනුව පිළිපදනාහ
බිඹු හා එක් වනුවට මෙය මි ආපු මග යැ, මෙය මි ඉදුරා මග යැ, ට
මේ මග මි තෙතරයාණික වනුයේ එයට යේ යැ' යි මෙසේ කියත්.
වාසෙට්ඨය, එය කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කරා තෙව්ද බමුණන්ගේ
වචනය ප්‍රතිහරණ රහිත නො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද්ද ගෞතමසිති, මෙසේ ඇති කරා තෙව්ද බමුණන්ගේ
වචනය එකානන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි."

23. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මැනව. ඒ තෙව්ද බමුණෝ 'මෙය ම
ආපු මග ය, මෙය ම ඉදුරා මග ය, මෙය ම තෙතරයාණික වනුයේ
එය පිළිපදනාහට බිඹු හා එක් වනුවට යේ යැ' යි තමන් තොදන්නා
තොදන්නා ඒ බිඹු හා එක් වනු පිණිස මග දෙසන්නාහ යන මේ
කරුණ තැත්තේ ය (නො විය හැක්කේය).

24 වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ මේ අවිරවති නදිය කවුඩන් විසින් පිය
හැකි පරිදි දියෙන් පිරී දෙගොඹතලා ගලන්නේ ද, එකලා පරතෙරට
යාමෙන් වැඩක් ඇති, පරතෙර අපේක්ෂා කරන සුළු, පර තෙර යන
පුරුෂයෙක් පර තෙරට යනු කැමැත්තේ එන්නේ නම්, හෙතෙම මේ
ගොඹා සිටියේ, 'හෙමිබා එ තෙර, මේ තෙරට එන්නැ, හෙමිබා පර
තෙර, මේ තෙරට එන්නැ' යි පර තෙරට ගබ් ගසන්නේ නම්, වාසෙට්ඨය,
ඒ කිමැ යි සිතයි ද, ඒ පුරුෂයාගේ කැදවීම හෙතු කොටගෙන හෝ
අයැදීම හෙතු කොට ගෙන හෝ පැතිමි හෙතු කොට ගෙන හෝ
යතුන් කිරීම හෙතු කොට ගෙන හෝ අවිරවති නදියගේ එ තෙර මේ
තෙරට එන්නේ ද?

“නො හිදං භො භොතම”.

25. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණො යෙ ඛම්මා බ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම පහාය වත්තමානා, යෙ ඛම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම සමාදාය වත්තමානා එවමානංසු: ඉන්ද්‍රිච්ඡායාම, සොමම්මිච්ඡායාම, චරුණම්මිච්ඡායාම, ඊසානම්මිච්ඡායාම, පජාපඤ්චිච්ඡායාම, බ්‍රහ්මච්ඡායාම, මහිනදම්මිච්ඡායාම යාමම්මිච්ඡායාම¹ති. නෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණො යෙ ඛම්මා බ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම පහාය වත්තමානා, යෙ ඛම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම සමාදාය වත්තමානා, අභිනානගෙඤ්ච වා අයාචතගෙඤ්ච වා පත්ථතාගෙඤ්ච වා අභිනන්දනගෙඤ්ච වා කායසා නෙද පරම්මරණො බ්‍රහ්මුභෙණො² සහව්‍යුපතා හවිසානතීති නෙතං ථානං විජ්ජති.

26. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ අයං අචිරච්ඡති තදි පුරා උදකසා සම්භිතතීකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො අගචේය්‍ය පාරන්චිකො පාරගචේසි පාරගාමි පාරං තරිතුකාමො, සො ඔරිමෙ තීරෙ දලාය අන්දො³ පච්ජා-බාහං ශාලාඛකිතං ඛද්ධා, තං කිම්මිඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ, අපි නු නො පුරිසො අචිරච්ඡතා තදියා ඔරිමා තීරා පාරිමං තීරං ගචේය්‍යා?” ති.

“නො හිදං භො භොතම”

27. “එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චිමෙ කාමගුණො අරියසා විතයෙ අක්ඛු⁴ති⁵ පි වුච්චතති ඛකිතතති⁶ පි වුච්චතති. කතමෙ පඤ්ච? චක්ඛු-පිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතතා මිනාපා පිඨරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. තොතපිඤ්ඤායා ගද්දා -පෙ- කාණ්ඩිඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ඊව්‍යාපිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායපිඤ්ඤායා ඵොට්ඨ්ඛා ඉට්ඨා කතතා මිනාපා පිඨරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. ඉමෙ ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්ච කාමගුණො අරියසා විතයෙ අක්ඛු⁴ති⁵ පි වුච්චතති ඛකිතතති⁶ පි වුච්චතති. ඉමෙ ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්ච-කාමගුණො තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණො ගටිතා මුච්ඡිතා අජේඤ්ඤාපතතා අනාදීනව-දකාචිකො අභිසාරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤානති.

28. නෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණො යෙ ඛම්මා බ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම පහාය වත්තමානා, යෙ ඛම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණො නෙ ඛම්මෙම සමාදාය වත්තමානා, පඤ්චකාමගුණො ගටිතා මුච්ඡිතා අජේඤ්ඤා-පතතා අනාදීනවදකාචිකො අභිසාරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤානතා කාමේන්ද්‍ර-ඛකිතඛද්ධා කායසා නෙද පරම්මරණො බ්‍රහ්මුභෙණො සහව්‍යුපතා හවිසානතීති නෙතං ථානං විජ්ජති.

1. මුඛානං PTS.

2. රජ්ජයා, සා

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිති, මෙය නො වෙම ය.”

25. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, එසේ ම තෙව්ද බමුණේ, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම් ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, ‘ඉන්ද්‍ර දෙවියා කැඳවමින, සොම් දෙවියා කැඳවමින, වරුණ දෙවියා කැඳවමින, ඊශාන දෙවියා කැඳවමින, පුරුෂතිත්‍ර කැඳවමින, බ්‍රහ්මයා කැඳවමින, මහෙස්වරයා කැඳවමින, යාමියා කැඳවමින’ යි මෙසේ කියත්. වාසෙට්ඨය, එකානන්තයෙන් ඒ තෙව්ද බමුණේ, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, ආවිනානගෙයෙන් හෝ ආයාචනගෙයෙන් හෝ ප්‍රාචිනා ගෙයෙන් හෝ අභිතද්‍රව්‍ය (සෙය්‍යානු කරණ) ගෙයෙන් හෝ කාමුත් මරණින් මතු බඹුණේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කරුණ කැත්තේ ය (විස නොකැක්කේය).

26. වාසෙට්ඨය, යම්හේ මේ අවිරමිති නදිය කවුඩක් විසිනුදු පිය හැකි පරිදි දිසෙන් පිරුණේ, දෙනොබ තලා ශල්පත්තේ ද, එකල්හි පර තෙරට යාමෙන් වැඩක් ඇති, පර තෙර අපෙක්ෂා කරන සුලු, පර තෙර යන පුරුෂයෙක් පරතෙරට යනු කැමැත්තේ එන්නේ නම්, හේ මේ තෙර දැඩි දමෙකින් පිටිතල හයා දැඩි කොට බඳනා ලද්දේ වේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කීම යි සිතති ද, ඒ පුරුෂ තෙම අවිරමිති නදියේ මේ තෙරින් එ තෙරට යා හැකි වන්නේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිති, මේ නො වෙම ය.”

27. [භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, එ පරිද්දෙන් ම මේ පස් කම්මුණයෝ (කාමබ්බිත පස) ආසී විනයයෙහි දම්මැල යි ද කියනු ලැබෙත්, බැමිම යි ද කියනු ලැබෙත්. කවර පස් දෙනෙක් ද? ඉඟට වූ කානන වූ මනාප වූ ප්‍රියස්වභාවය ඇති, කාමෝපනිශ්චිත වූ, රහස්‍යව කාරණ වූ වික්ෂුර්විඥෙය රූප ද, ඉඟට වූ ... ප්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්ද ද, ඉඟට වූ...ත්‍රාණ විඥෙය ගති ද, ඉඟට වූ... ජිහ්වාවිඥෙය රස ද, ඉඟට වූ කානන වූ මනාප වූ ප්‍රිය ස්වභාවය ඇති, කායවිඥෙය සපුරාව්‍ය ද යන පස ය. වාසෙට්ඨය, මේ කාමිගුණයෝ පස් දෙන ආසීවිනයෙහි දම්මැල යි ද කියනු ලැබෙත්, බ්බිත යා යි ද කියනු ලැබෙත්. වාසෙට්ඨය, තෙව්ද බමුණේ (මෙහි) ගිජු වූවාහු, මුසපත් වූවාහු, බැස ගත්තාහු, දෙස් නො දක්නා සුලු වූවාහු, නිශරණ ප්‍රඥරහිත වූවාහු, පංච කාමිගුණයන් පරිපෝග කරන්නාහු කාමුත් මරණින් මතු බඹුණේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කරුණ කැත්තේ ය.

28. වාසෙට්ඨය, එකානන්තයෙන් ඒ තෙව්ද බමුණේ යම් බ්‍රාහ්මණ කරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණ කරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, (පස්කම්මි) ගිජු වූවාහු, මුසපත් වූවාහු, බැස ගත්තාහු, දෙස් නො දක්නා සුලු වූවාහු, නිශරණ ප්‍රඥරහිත වූවාහු, පංච කාමිගුණයන් පරිපෝග කරන්නාහු කාමුත් මරණින් මතු බඹුණේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කරුණ කැත්තේ ය.

29. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ අයං අවිරචනී නදී පුරං උදකස්ස සමතිතතිකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පාරත්ථිකො පාරගච්ඡි පාරගාමී පාරං තදිත්ථකමො, හො ඔරිමෙ තීරෙ සසිතං පාරුපිත්ථා තිපජේය්‍ය, තං කිම්මඤ්ඤයි වාසෙට්ඨ, අපි හු සො පුරිසො අවිරචනියා නදියා ඔරිමා තීරා පාරිමං තීරං ගච්ඡෙය්‍යා ති.

“හො තිදං හො ගොතමි”

30. එවිජ්ඣෙව ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චමෙ තීවරණං අරියස්ස විතයෙ ආවරණං¹ ති² පි වුච්චන්ති, තීවරණං ති³ පි වුච්චන්ති, ඔතාහා⁴ ති⁵ පි වුච්චන්ති. පරියොනාහා⁶ ති⁷ පි වුච්චන්ති. කතමෙ පඤ්ච⁸ කාමච්ඡද්දතීවරණං ව්‍යාපාදතීවරණං ජිනම්ඛාතීවරණං උඛ්චවක්ඛානාච්චතීවරණං විපිකිච්ඡා-තීවරණං. ඉමෙ ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චතීවරණං අරියස්ස විතයෙ ආවරණං ති⁹ පි වුච්චන්ති, තීවරණං ති¹⁰ පි වුච්චන්ති, ඔතාහා¹¹ ති¹² පි වුච්චන්ති, පරියොනාහා¹³ ති¹⁴ පි වුච්චන්ති. ඉමෙහි ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චති තීවරණෙහි තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා ආවුරා නිවුරා ඔවුරා¹⁵ පරියොනථා. තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා යෙ ධම්මා බ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ පකාය වත්තමානා, යෙ ධම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ සමාදාය වත්තමානා, පඤ්ච තීවරණෙහි ආවුරා නිවුරා ඔවුරා පරියොනථා කායස්ස හෙද පරමවරණා බ්‍රහ්මණං සතව්‍යුපගා හට්ඨානති¹⁶ ති තෙතං ථාතං විජ්ඣති.

31. තං කිම්මඤ්ඤයි වාසෙට්ඨ, තිතති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලලකානං ආවරිතපාවරියානං හාසමානානං:

“සපරිඤ්ඤා වා බ්‍රහ්මා අපරිඤ්ඤා වා” ති.

“අපරිඤ්ඤා හො ගොතමි.”

“සචෙරච්ඡෙතො වා අචෙරච්ඡෙතො වා?” ති.

“අචෙරච්ඡෙතො හො ගොතමි.”

“සව්‍යාපජ්ඣච්ඡෙතො වා අව්‍යාපජ්ඣච්ඡෙතො වා?” ති.

“අව්‍යාපජ්ඣච්ඡෙතො හො ගොතමි.”

“සඛිකිලිට්ඨච්ඡෙතො වා අසඛිකිලිට්ඨච්ඡෙතො වා?” ති.

“අසඛිකිලිට්ඨච්ඡෙතො හො ගොතමි.”

1. අවුතා නිවුතා ඔවුරා, තෙසුරි.

29. වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ මේ අවිරවනී නදිය දෙගොඩ තලා ගලනුයේ කවුඩන් විසින් පිය හැකි සේ වූයේ, දියෙන් පිරුණේ ද, එකලා පර තෙරව යාමෙන් වැඩක් ඇති, පර තෙරව යාම අපෙක්ෂා කරන, පර තෙර සොයන සුලු, එහෙය යනු කාමානී පුරුෂයෙක් එන්නේ ද, සේ මේ තෙරැ හිස සහිත මුළු කය ම වසා පෙරෙවැ වැදූ හෙත්තේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කීමැ හි සිතති ද, ඒ පුරුෂ තෙම අවිරවනී නදියේ මේ තෙරින් එ තෙරව යන හැකි වන්නේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගොතමසිති, මෙය නො ම වන්නේ ය.”

30. [භාග්‍යවත්තු:] “එ පරිද්දෙන් ම වාසෙට්ඨය, මේ ආදීපිතයෙහි මේ පස් නිවරණ කෙතෙක් ආවරණ යැ හි ද කියනු ලැබෙත්. නිවරණ යැ හි ද කියනු ලැබෙත්. අවතාහ (යවුරු කොට බැඳීම) යැ හි ද කියනු ලැබෙත්. පඨවතාහ (හාත්පස බැඳීම) යැ හි ද කියනු ලැබෙත්. කවර පස් දෙනෙක් ද, යත්: කාමච්ඡදනිවරණය, ව්‍යාපාද නිවරණය, චිත්තඛි-නිවරණය, උඛ්චවකුක්කුච්චනිවරණය, විචිකිච්ඡානිවරණය යන මොහු ය. වාසෙට්ඨය, ආදීපිතයෙහි මේ නිවරණයෝ පස් දෙන ආවරණයැ හි ද කියනු ලැබෙත්. නිවරණයැ හි ද කියනු ලැබෙත්. අවතාහයැ හි ද කියනු ලැබෙත්. පඨවතාහ යැ හි ද කියනු ලැබෙත්. වාසෙට්ඨය, තෙවිදු බමුණෝ මේ නිවරණ පසින් ඇවුරුණෝ ද පිළිසන් වූවෝ ද වැසුණෝ ද හාත්පසින් බැසුණෝ ද වෙති. වාසෙට්ඨය, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ බමි කෙතෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් බැහැර කොට පවත්නා, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ බමි කෙතෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නා ඒ තෙවිදු බමුණෝ නිවරණ පසින් ඇවුරුණෝ පිළිසන් වූවෝ වැසුණෝ හාත්පසින් බැසුණෝ කාබුන් මරණින් මතු බබ්බුසේ සහභාමයට පැමිණියෝ වත්තාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ (විය නො හැක්කෙකි).

31. වාසෙට්ඨය, එය කීමැ හි සිතති ද, වැඩි සිටි මහලු වූ ආවාසී-ප්‍රාචීන වූ බමුණන් කියන වචනය නා විසින් කෙසේ අසන ලද ද?

“බ්‍රහ්මයා සත්‍රිපරිග්‍රහය ඇත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සත්‍රිපරිග්‍රහය තැත්තේය, හවද් ගොතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සචෙර (ව්‍යාපාද සහිත) සිතැත්තේ ද, නැත හොත් අචෙර (ව්‍යාපාද රහිත) සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “අචෙරසිතැත්තේ ය, හවද් ගොතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සව්‍යාබාධ (චිත්තඛි - චිත්ත ගෙලඤ්ඤ සහිත) සිතැත්තේ ද? අව්‍යාබාධ (චිත්තඛි - චිත්ත ගෙලඤ්ඤ රහිත) සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “අව්‍යාබාධ (චිත්තඛි - චිත්ත ගෙලඤ්ඤ රහිත) සිතැත්තේ ය, හවද් ගොතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “කිලිපි සිතැත්තේ ද නො හොත් නොකිලිපි සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “නොකිලිපි සිතැත්තේ ය, හවද් ගොතමසිති.”

“වසවතනි වා අවසවතනි වා?”ති.

“වසවතනි හො ගොතම.”

32. තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි, සපරිග්ගතා වා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා අපරිග්ගතා වා?” ති.

“සපරිග්ගතා හො ගොතම.”

“සචෙරවිතතා වා අචෙරවිතතා වා?” ති.

“සචෙරවිතතා හො ගොතම.”

“සව්‍යාපජ්ඣවිතතා වා අව්‍යාපජ්ඣවිතතා වා?” ති.

“සව්‍යාපජ්ඣවිතතා හො ගොතම.”

“සඛ්ඛිලිට්ඨවිතතා වා අසඛ්ඛිලිට්ඨවිතතා වා?” ති.

“සඛ්ඛිලිට්ඨවිතතා හො ගොතම.”

“වසවතනි වා අවසවතනි වා?” ති.

“අවසවතනි හො ගොතම.”

33. ඉති කිර වාසෙට්ඨි සපරිග්ගතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා, අපරිග්ගතො බ්‍රහ්මා. අපි නු ඛො සපරිග්ගතානං තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං අපරිග්ගතොනො බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?” ති.

“නො හිදං හො ගොතම.”

සාධු වාසෙට්ඨි. තෙ වත වාසෙට්ඨි සපරිග්ගතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා කායස්සහෙද පරමමරණා අපරිග්ගතස්ස බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපගා හවිස්සනති ති තෙතං ධාතං පිජ්ජති.

34. ඉති කිර වාසෙට්ඨි සචෙරවිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා, අචෙර-විතොනො බ්‍රහ්මා. අපි නු ඛො අචෙරවිතතානං තෙවිජ්ඣානං බ්‍රාහ්මණානං අචෙරවිතොනො බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?” ති.

“නො හිදං හො ගොතම.”

සාධු වාසෙට්ඨි. තෙ වත වාසෙට්ඨි සචෙරවිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණා කායස්සහෙද පරමමරණා අචෙර විතතස්ස බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපගා හවිස්සනති ති තෙතං ධාතං පිජ්ජති.

[භාග්‍යවත්තු:] “වග්ගවර්තී ද (සිත තමා වග්ගයෙහි පවත් වන්නේ ද) නො හොත් අවග්ගවර්තී (සිත තමා යටත් ව පවත්නේ) ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “වග්ගවර්තී ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

32. [භාග්‍යවත්තු:] “වංශෙට්ඨය, එය කිමැයි සිතෙහි ද, තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණේ යත්‍රිපරිත්‍රහ ඇත්තෝ ද, නො හොත් යත්‍රිපරිත්‍රහ නැත්තෝ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “යත්‍රිපරිත්‍රහය ඇත්තෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සචෙට්‍ර සිතැත්තෝ ද, නො හොත් අචෙට්‍ර සිතැත්තෝ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “සචෙට්‍ර සිතැත්තෝ ය.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සච්චාසාධ සිතැත්තෝ ද, නො හොත් අච්චාසාධ සිතැත්තෝ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “සච්චාසාධ සිතැත්තෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “කිලිපි සිතැත්තෝ ද, නො හොත් නොකිලිපි සිතැත්තෝ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “කිලිපි සිතැත්තෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වග්ගවර්තී ද නො හොත් අවග්ගවර්තී ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “අවග්ගවර්තී ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

33. [භාග්‍යවත්තු:] “වංශෙට්ඨය, මෙසේ තෙවැනි බ්‍රාහ්මණයෝ යත්‍රි- පරිත්‍රහසහිතයෝ ය, බ්‍රහ්මයා යත්‍රිපරිත්‍රහරහිත ය. යත්‍රිපරිත්‍රහසහිත වූ තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණයේ යත්‍රිපරිත්‍රහරහිත බබ්බු හා සැසැදීමෙන් වේ ද? ගැළැපීමෙන් වේ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව වංශෙට්ඨය, යත්‍රිපරිත්‍රහසහිත තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණේ කාලුත් මරණින් මතු යත්‍රිපරිත්‍රහරහිත බබ්බු හා එක් වන බවට පැමිණීමේ ව්‍යාකූලයක මේ කාරණය නැත්තෙ ය (නො විය හැක්කෙකි).

34. [භාග්‍යවත්තු:] “වංශෙට්ඨය, මෙසේ තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණේ චෙට්‍ර සිතැත්තෝ ය, බබ්බු අචෙට්‍ර සිතැත්තෝ ය. චෙට්‍ර සිතැති තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණයේ අචෙට්‍ර සිතැති බබ්බු හා සැසැදෙන බවෙන් වේ ද? ගැළැපෙන බවෙන් වේ ද?”

[වංශෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව, වංශෙට්ඨය. ඒ අචෙට්‍ර සිතැති තෙව්‍ය්‍ය ඛණ්ඩණේ කාලුත් මරණින් මතු අචෙට්‍ර සිතැති බබ්බු හා එක් වන බවට පැමිණීමේ ව්‍යාකූලයක මේ කාරණය නැත්තෙ ය (නො විය හැක්කෙකි).

35. ඉති කීර වාසෙට්ඨ සවාපර්කම්පිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො. අවාපර්කම්පිතතා බ්‍රාහ්මා. අපි නුඛො සවාපර්කම්පිතතාතං තෙවිජ්ඣාතං බ්‍රාහ්මණාතං අවාපර්කම්පිතතන බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?” ති.

“නො තිදං හො ගොතමි.”

සංඛු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ සවාපර්කම්පිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො කායස්ස හෙද පරමමරණො අවාපර්කම්පිතතස්ස බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපභා හවිස්සන්තිති තෙනං ථාතං විජ්ජති.

36. ඉති කීර වාසෙට්ඨ සංකිලිට්ඨිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො. අසංකිලිට්ඨිතතා බ්‍රාහ්මා. අපි නු ඛො සංකිලිට්ඨිතතාතං තෙවිජ්ඣාතං බ්‍රාහ්මණාතං අසංකිලිට්ඨිතතන බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?” ති.

“නො තිදං හො ගොතමි.”

සංඛු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ සංකිලිට්ඨිතතා තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො කායස්ස හෙද පරමමරණො අසංකිලිට්ඨිතතස්ස බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපභා හවිස්සන්තිති තෙනං ථාතං විජ්ජති.

37. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අවසවතති තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො. වසවතති බ්‍රාහ්මා. අපි නු ඛො අවසවතතිතං තෙවිජ්ඣාතං බ්‍රාහ්මණාතං වසවතතිතා බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?” ති.

“නො තිදං හො ගොතමි.”

සංඛු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ අවසවතති තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො කායස්ස හෙද පරමමරණො වසවතතිස්ස බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපභා හවිස්සන්තිති තෙනං ථාතං විජ්ජති.

ඉධ ඛො පන තෙ වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ඣා බ්‍රාහ්මණො ආසිද්ධිං සංසිද්දතති, සංසිද්ධිං විසංදං වා පාපුණතති. සුක්ඛතරණං¹ මෙඤ්ඤ පතරතති. තස්මා ඉදං තෙවිජ්ඣාතං බ්‍රාහ්මණාතං තෙවිජ්ඣා² ඉරණන්ති³ ප්‍රිච්චති. තෙවිජ්ඣා පිටිනන්ති³ ප්‍රිච්චති. තෙවිජ්ඣා වාසනන්ති³ ප්‍රිච්චති” ති.

38. එවං වුත්තෙත වාසෙට්ඨා මිණ්ණෙවා හගවන්තං එතදවොචා: “සුතං මේ තං හො ගොතමි, සමිණො ගොතමො බ්‍රහ්මනො සහව්‍යුපභා මහං ජාතාති” ති.

තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ අසන්නෙ ඉතො මනසාකථං, තස්මෙතො දුරෙ මනසාකථන්ති?”

“එවං හො ගොතමි, අසන්නෙ ඉතො මනසාකථං, තස්මෙතො දුරෙ මනසාකථන්ති.”

1. සුක්ඛතරං, සෙසුරි.

2. තෙවිජ්ඣා, බ්‍රහ්ම.

3. ඉරණං, දීඝනිකා.

35. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ තෙව්දු බමුණෝ සවාසාබාසිත් දැක්වෙත් ය. බුද්ධයා වාසාබාස රහිත සිතැත්තේ ය. වාසාබාස සහිත සිතැති තෙව්දු බමුණන්ගේ දවාසාබාස සිතැති බුද්ධයා හා සැසඳීමෙන් වේ ද, ගැලපීමෙන් වේ ද?

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] මිත්තුව, වාසෙට්ඨය. සවාසාබාස සිතැති ඒ තෙව්දු බමුණෝ කාමුත් මරණින් මතු වාසාබාස රහිත සිතැති බමුණුගේ සහසාවයව පැමිණීමෙන් වන්නාහ යන මේ කරුණ දර්ශ්‍යමාන ය.

36. වාසෙට්ඨය, මෙසේ ඒ තෙව්දු බමුණෝ කිලිපි සිතැතියෝ ය. බුද්ධයා නොකිලිපි සිතැත්තේ ය. කිලිපි සිතැති තෙව්දු බමුණන්ගේ නොකිලිපි සිතැති බුද්ධයා සමග සැසඳෙන ගැලපෙන බවෙන් වේ ද?

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] මිත්තුව, වාසෙට්ඨය. ඒ කිලිපි සිතැති තෙව්දු බමුණෝ කාමුත් මරණින් මතු නො කිලිපි සිතැති බමුණුගේ සහසාවයව පැමිණීමෙන් වන්නාහ යන මේ කරුණ දර්ශ්‍යමාන ය. (නො වන්නෙකි).

37. “වාසෙට්ඨය, මෙසේ තෙව්දු බමුණෝ අවශවර්තීනු ල. බුද්ධයා වශවර්තී ල. අවශවර්තී තෙව්දු බමුණන්ගේ වශවර්තී බුද්ධයා හා සැසඳීමෙන් වේ ද ගැලපීමෙන් (සම බවෙන්) වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මිත්තුව. වාසෙට්ඨය, අවශවර්තී වූ ඒ තෙව්දු බමුණෝ කාමුත් මරණින් මතු වශවර්තී වූ බමුණ හා එකිනා වයව පැමිණීමෙන් වන්නාහ යන මේ කරුණ දර්ශ්‍යමාන ය (නො වන්නෙකි).

වාසෙට්ඨය, මෙහි වතාහි තෙව්දු බමුණෝ (මහා සි වරදවා ගෙන) නොමගව පැමිණ (මබ්භි සේ) එහි ගැලපේ. ගැලී නො නොඉවැසියැ හැකි දුකට හෝ පැමිණෙත්. විශැලී තද්දේයක අත් පා ගහමින් පිහිනනවුන් සේ වෙතෙසෙත්. එහෙයින් තෙව්දු බමුණන්ගේ මේ ත්‍රිවිදුල මහ අරණකැ සි ද කියනු ලැබේ. මේ ත්‍රිවිදුල මහ වතසෙකැ සි ද කියනු ලැබේ. මේ ත්‍රිවිදුල විපතෙකැ සි ද කියනු ලැබේ.

38. මෙසේ වදාළ කල්හි, වාසෙට්ඨ මාණව තෙම “හවද් ගෞතමසිති, ඉමණ ගෞතමයන් වහන්සේ බුද්ධයා හා එකිනා වයව මහ දත්තා සේඛ්‍යා සි මෙය මා විසින් අසන ලද්ද”යි කී ය.

[භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැසි සිතෙහි ද, මනසාභවය මෙයට සමිප තත්ති වේ ද? මනසාභවය මෙයින් නොදුරු ම වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද් ගෞතමසිති, මනසාභවය මෙයට සමිප තත්ති ය. මනසාභවය මෙයින් දුරු නො වේ.”

39. තං කිම්මඤ්ඤාසි වාසෙඨ්ථ, ඉධස්ස පුරිසො මනසාකථෙ ජාත-
වද්ධො, තමෙතං මනසාකථිතො තාවදෙව දව්සටං මනසාකථස්ස මග්ගං
පුච්ඡියස්සං, සිතා හු ඛො වාසෙඨ්ථ තස්ස පුරිසස්ස මනසාකථෙ ජාතවද්ධස්ස
මනසාකථස්ස මග්ගං පුරිසස්ස දකුණිකත්තං වා විජ්ඣාසිතත්තං වා?ති.

“තො හිදං ගොගොතමි. තං කියස්ස හෙතු? අපු භි ගොගොතමි
පුරිසො මනසාකථෙ ජාතවද්ධො. තස්ස සබ්බානෙව මනසාකථස්ස මග්ගාති
සුචිදිතාති” ති

40. “සිතං ඛො වාසෙඨ්ථ තස්ස පුරිසස්ස මනසාකථෙ ජාතවද්ධස්ස
මනසාකථස්ස මග්ගං පුරිසස්ස දකුණිකත්තං වා විජ්ඣාසිතත්තං වා, තතෙච
තථාගතස්ස බ්‍රහ්මලොකෙ වා බ්‍රහ්මලොකානාමිතිතං වා පටිපදාය පුරිසස්ස
දකුණිකත්තං වා විජ්ඣාසිතත්තං වා, බ්‍රහ්මානඤ්ඤානං වාසෙඨ්ථ උජානාමි
බ්‍රහ්මලොකඤ්ඤා බ්‍රහ්මලොකානාමිතිඤ්ඤා පටිපදං. යථාපටිපන්නො බ්‍රහ්ම-
ලොකං උපපන්නො, තඤ්ඤාපජානාමි” ති.

41. එචං වුත්තො වාසෙඨ්ථ, මාණ්ඩො හගචන්තං එතදවොච: “සුතං
මෙතං ගොගොතමි ‘සම්මෙණං ගොතමො බ්‍රහ්මුත්තො සහව්‍යායාය මග්ගං
දෙවෙති’ති. සාධු තො හචං ගොතමො බ්‍රහ්මුත්තො සහව්‍යායාය මග්ගං
දෙවෙතු. උලුප්පතු හචං ගොතමො බ්‍රහ්මණිං පජ”න්ති.

“තෙන භි වාසෙඨ්ථ සුණාහි. සාධුකං මනසිකරොහි. භාසිස්සාමි”ති.

‘එචං ගො’ති ඛො වාසෙඨ්ථ, මාණ්ඩො හගචන්තො පච්චිස්සාසි.
හගමා එතදවොච:

42. ඉධ වාසෙඨ්ථ තථාගන්තො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මා-
සම්පුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගන්තො ලොකපිදු අනුකතරො පුරිස-
දම්මසාරථි සත්ථා දෙවම්බුස්සාතං බුද්ධො හගවා. ගො ඉමං ලොකං
සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං, සස්සම්මානුබ්‍රහ්මණිං පජං සදෙවම්බුස්සං
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්තං පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙවෙති ආදිකල්‍යාණං
මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසාතකල්‍යාණං සාත්ථං සම්මාඤ්ඤාතං කෙවලපරි-
පුණ්ණං පරිසුද්ධං, බ්‍රහ්මචරිතං පකාමෙති.

39. වාසෙටිය, එය කිමැයි සිතයි ද, මෙහි මනසාකවයෙහි උපන් මනසාකවයෙහි වැඩුණු පුරුෂයෙක් වේ නම්, එ කෙනෙහි ම එසින් කික්මුණු ඔහු අතින් මනසාකවයට මග විවාරත්තානු නම්, වාසෙටිය, මනසාකවයෙහි උපන්, එහි ම වැඩුණු, මනසාකවයට මග විවාරත්ත ලැබූ ඔහුගේ (කැකයෙන් සිතයිනා) කල් යවන බවෙන් හෝ (උත්තර දිග නොහැකි බැවින් වන) කැක තද බවෙන් හෝ වන්නේ ද?

[වාසෙටිය:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති, ඒ කවර හෙයින්? හවද් ගෞතමසිති, ඒ පුරිස් තෙම මනසාකවයෙහි උපන්නේ ද වැඩුණේ ද වේ. ඔහුට මනසාකවයෙහි සියලු මොරියෝ ඉතා ප්‍රකටයහ. එහෙයින්.”

40. [භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙටිය, මනසාකවයෙහි උපන්නා වූ ද, වැඩුණා වූ ද, එසේ මග විවාරත්ත ලද එ පුරිස්තට උත්තර දිමට කල් යවන බවක් හෝ උත්තර දිග නොහැකි ව කැක තද බවක් හෝ වත්, බඹ-ලොවෙහි (බඹලොව ඇරැඹූ) හෝ බඹලොවට යන මගෙහි (මග ඇරැඹූ) හෝ ප්‍රශ්න කරනු ලැබූ තරුණයන්ගේ උත්තර දිමට කල් යවන බවෙන් හෝ (ප්‍රශ්නයෙන්) කැක තද බවෙන් හෝ නො වේ ම ය. වාසෙටිය, මම බඹලු ද බඹ ලොව ද බඹලෝ යන පිළිවෙත ද දකිමි. යම්ගේ පිළිපත්තේ බඹලොවට උපපත්ති වශයෙන් පැමිණියේ නම් ඔහු ද දකිමි.”

41. මෙසේ වදාල කරූ වාසෙටිය මාණව තෙම “හවද් ගෞතමසිති, ඉමණ්ගොතමයන් වහන්සේ බ්‍රහ්මයා හා එකිනා වයට මග දෙසන සේකැ යි මෙය මා විසින් අසන ලද ය. යථිකු කරමි. හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ අපට බ්‍රහ්මගතභාවය පිණිස මග දෙසන සේක් වා, හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ බ්‍රහ්මදරු වූ මා අවමගින් ඔසොවා බඹලෝවෙහි පිහිටුවන සේක් වා.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙටිය, එසේ වී නම් අසව. මොනොවට මේතෙහි කරව. කියන්නෙමි”

‘හවන්ති, එසේ යැ’ යි වාසෙටිය මාණව තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක:

42. වාසෙටිය, මෙහි අර්භන් වූ සමාත්තමබ්බුභි වූ පිඤ්චරණ-සමපන්න වූ සුගත වූ ලොකවත් වූ නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරපි වූ දෙව්-මිනිස්තට ශක්තා වූ බ්‍රහ්ම වූ හගවත් වූ තරුණ තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බ්‍රහ්ම සහිත වූ මේ ලොකය ද, මහණබ්‍රහ්මන් සහිත සමමිත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ පිහිටි නුවරින් දැන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, (මවුනට) අවබෝධ කරවයි හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක කොට, අවසන් හදුක කොට, අර්භිත කොට, ව්‍යාප්ත සහිත කොට, සර්වකාරයෙන් පරිපූර්ණ කොට, පරිපූර්ණ කොට දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයෙන් සංගාඨික වූ) ශාසනව්‍යවහාරය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

43. තං ධම්මං සුඤ්ඤානි ගතපඨි වා ගතපඨිපුඤ්ඤානං වා අඤ්ඤාතරුකම් වා කුලෙ පච්චාරානො, සො තං ධම්මං සුඤ්ඤානං තපාගතො සඤ්ඤා පටිලභති. සො තෙන සඤ්ඤාපටිලාභෙන සම්මානාගතො ඉති පටිසංචික්ඛති: “සම්මානො සර්වභාසො රජාපථො.¹ අඤ්ඤාකාමො පබ්බජා. නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචිකො ඵකන්තපරිපුර්ණං ඵකන්තපරිපුර්ණං සම්බලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතං, යනන්තාහං කෙසමස්සං ඕතාරොති කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙති අගාරස්ම අනුගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”නති.

44. සො අපරෙත සම්මෙත අස්සං වා භොගකඩකිං පහාය මහනං වා භොගකඩකිං පහාය අස්සං වා ඤාතිපරිවර්ථං පහාය මහනං වා ඤාතිපරිවර්ථං පහාය කෙසමස්සං ඕතාරොති කාසායාති වජ්ඣාති අච්ඡාදෙති අගාරස්ම අනුගාරියං පබ්බජති. සො එච්ඡං පබ්බජිතො සම්මෙතො පාඨිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති අච්ඡාරොතිවරුකපුඤ්ඤා, අඤ්ඤාතරුකපු වජ්ජපු ගතදස්සාචි. සම්මෙත සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, කාසකමෙත සම්මානාගතො කුලෙත, පරිපුර්ණාජ්ඣො, සිලසම්පන්නො, ඉද්ධිසෙසු ගුණාභිරො, භොජනෙ මත්තඤ්ඤා, සතිසම්පර්ඤ්ඤාන සම්මානාගතො, සන්තප්ථො.

45. කපඤ්ඤා වාසෙට්ඨ භික්ඛු සිලසම්පන්නො භොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතො පටිවිරතො භොති. නිතිතද්දෙසො නිතිතසන්තො ලජ්ජා දයාපන්නො සබ්බපාණභුතකිකානුකම්පි විහරති. ඉද්ධිපි'ස්ස භොති සිලසම්මං. අදික්කාදානං පහාය අදික්කාදානං පටිවිරතො භොති. දික්කාදාති දික්කපාටිකඛි අපරෙතෙත සුච්ඡාතෙත අත්තනං විහරති. ඉද්ධිපි'ස්ස භොති සිලසම්මං. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී භොති ආරාමාරී වරුකො මෙට්ඨනං ගාමධම්මො. ඉද්ධිපි'ස්ස භොති සිලසම්මං. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො භොති සම්මචාරී සම්මසන්තො ජෙතො පච්චසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉද්ධිපි'ස්ස භොති සිලසම්මං. පිටුණං වාචං පහාය පිටුණං වාචං පටිවිරතො භොති: ඉතො සුඤ්ඤානං අබ්‍රහ්ම අක්ඛාතා ඉමෙසං තෙදාය, අබ්‍රහ්ම වා සුඤ්ඤානං ඉමෙසං අක්ඛාතා අබ්‍රහ්ම තෙදාය. ඉති භික්කානං වා සක්ඛාතා, සංභිතානං වා අනුපාදානා, සම්මානාරාමො සම්මානාරොති සම්මානාදි සම්මානකරණිං වාචං තාසිතො භොති. ඉද්ධිපි'ස්ස භොති සිලසම්මං.

1. රජාපථො, කප්ථො.

2. අකාමාරී, මජ්ඣං.

3. ජෙතො, ගා.

4. පටිවිරතො, මජ්ඣං.

43. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිටුගෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙකුට පත්වෙත්තේ හෝ ඒ බමිය අසයි. හේ ඒ දහම් අයා තපාගත වුදුරුපුකු කෙරෙහි හැදෑරූ ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, “සිහියෙහි විසිම සමෘද්ධියෙකි, රජස්පතියෙකි, පැවිදිද (සම්බාව නැති) අහ්‍යවකාශය (ඵලිමහත) වැන්න. සිහියෙහි වසන්නහු විසින් එකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්දලිඛිතයක් සේ කොට මේ බමියර සරන්නට පහසු කොට වෙ. (එබැවින්) මම කෙතෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවා, සිහියෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම යෙහෙකැ”යි මෙසේ කුවණින් සලකයි.

44. හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙතෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවා, සිහියෙන් පැවිදිබිමට වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොක්කාසාවරයෙන් සමන්විත වූයේ, අභාරයෙන් හා ගොවරයෙන් හා යුක්ත වූයේ, සම්ප්‍රප්‍රාප්ත වූ ද වරදෙහි සිය දක්නා සුලු වාසය කෙරෙයි. නොවැරදි වූ කායවාක්කමියෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ඇඳ ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දෙර ඇතියේ, බොක්කින් පමණ දත්තේ, (සත් තත්ති) සිහියෙන් හා කුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි තුන් වැදැරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, සිංහාපදයන්හි සමාදන් වූ ගෙන ගික්මෙයි.

45. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වෙද යත්: වාසෙට්ඨය, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාධන හැරුණු ප්‍රාණසාධනයෙන් වෙසෙසින් වැළැක්වෙත් වෙයි. බහා තැබූ දඹුලුගුරු ඇත්තේ (දඹුලුගුරු නො දරන්නේ), බහා තැබූ අයුරු ඇත්තේ (අයුරු නො දරන්නේ), පවට පිළිකුල් කරන්නේ, භෞත්‍රියට පැමිණියේ (භෞත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ. හේ අදන්තාදානක හැර ලා නොදන් ද ගැත්මෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. දුන් දය ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දය ම කැමැති වූ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු සිතින් යුතු වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ. හේ අබරමිසර දුරු ලා බමියර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වූ හැසිරෙන්නේ, එයින් වැළැක්වෙත් වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ. හේ බොරු කිම දුරු ලා බොරු කීමෙන් වැළැක්වෙත් වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වූ පිහිටි කපා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කපා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ. හේ කේලාමි කිම දුරු ලා කේලාමි කීමෙන් වැළැක්වෙත් වේ: මේ තැනින් අයා මොවුන් (ඔවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතන්ති නො කියනසුලු වූයේ, එතැනින් අයා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ තන්ති නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ (සම්ම කරන්නේ) ද, එකට ගැළැසුණවුන් (සම්මිසට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සම්මිසයන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සම්මිසයන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ, සම්ම වූ සිටින්නවුන්ට සතුටු වනුයේ, සම්මිස ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙක් වේ.

ඵරුභං වාචං පතාය ඵරුභාය වාචාය පටිවිරතො හොති. යා යා වාචා තෙලා කණ්ණසුඛා පෙමිනියා හදයඛිතමා පොරි ඔහුජනසාන්තා ඔහුජනමනාපා, තථාරූපිං¹ වාචං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්මං. සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ඛම්මවාදී චිතයවාදී. නිධානචිතං වාචං භාසිතා හොති කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තචිතං අත්ථසඤ්ඤිතං. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්මං.

46. ඛිජ්ඣාමිභූතභාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. ඵකභකතිකො හොති රත්තුපරතො පටිවිරතො විකාලභොජනා. තච්චගිතවාදිතවිසුකදස්සනා පටිවිරතො හොති. මාලාගක්ඛිවිලෙපනධාරණමණ්ඩිනවිභූසනවසීතා පටිවිරතො හොති. උච්චාසයනමිභාසයනා පටිවිරතො හොති. ජාතරූපරජතපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. ආමිකඛඤ්ඤපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. ආමිකමංසපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. ඉප්පිකුමාරිකපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. දුසිද්ධපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. අජෙළුකපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. කුකුභුවසුකරපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. හත්ථගමාසාච්චලවාපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. ඛෙතතච්ඡිපටිග්ගහණං පටිවිරතො හොති. දුසෙතසාපතිණගමනානුසොගා පටිවිරතො හොති. කයවිසකයා පටිවිරතො හොති. කුලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිවිරතො හොති. උසෙකාචනවඤ්චනනිකතිසාවිගොගා පටිවිරතො හොති. ඡේදනවධබ්බිකිතවිපරාමොසආලොපසකසාන්ධාර් පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්මං.

47. යථා වා පතෙතෙක ගොතෙතා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති හොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරූපං ඛිජ්ඣාමිභූතභාමසමාරම්භං අනුත්‍රත්තා විතරනති, සෙය්‍යපිදං: මූලපිඨං. ඛනිපිඨං. ඵලුපිඨං. අග්ගපිඨං. ඛිජ්ඣිජමේච පඤ්චමං. ඉති වා ඉති ඵවරූපං ඛිජ්ඣාමිභූතභාමසමාරම්භා පටිවිරතො හොති. ඉදම්පි'ය්හ හොති සීලසම්මං.

1. ඵරුච්චං, කප්පච්ච

හේ රථ භික්ෂුම් දුරු ලා රථ බස් දෙවුනමන් වැලැක්කේ වෙයි නිදෙත්, කන්කපු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතා වැදගත්තා, නොහැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ බොල් හිස් දෙඩැවිලි කැරැලා බොල් දෙඩැවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලාවෙහි කථා කරනසුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියනසුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම් ඇති කරන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බන්ධ වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

46 හේ ඕප්පමුන (පැල වන ද) ද, භුතසමුත (පැල වුණු ද) ද සිදිනමන් බිදිමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක් වේලේ වලඳන බත් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. තවනු ගනු වසනු විසුරුදුසන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතැ අඩු තැන් පිරවීමට, ඇත කැරැහීමට කරුණු වන මල්ගෙවිලෙවුන් දරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මම් උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මුහු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු බානා පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දුභිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. එළුවන් බැවෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ගිහියනට දුත මෙතනවර කිරීමෙහි ද ගෙන් ගෙට පණිවුඩ පණත් ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙඳ ගනුදෙනුගෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කොරනරුදියෙන් කිරීමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්, තොර මිත්‍රවිචලිත් මිත්‍රසමන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන ගිහියන් නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අනුන් රැවැටීමෙන්, අගනා දෑට හුරු නොඅගනා දෑයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී හැම කෙකරුටික කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අත් පා ආදිය සිදිමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රුකුන් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැකැහිකම් කිරීමෙන් ද වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

47. යම්ගේ යම්ගර හටත් මහණබමුණෝ සැදහැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, මුලවීර ද (හිතුරු ආදී පැල වන මුල් ද), යකකි වීර ද (නුග ආදී පැල වන කඳ ද), පරුවීර ද (උක් උණ බව ආදී පැල වන පුරුක් ද), අනුවීර ද (ඉරිවේරිය ආදී පැල වන දල ද), පස් වනු වීරවීර ද (වී ආදී පැල වන ඇට ද) යන මේ කී වීරසමුත ද (පැල වන ද ද) භුතසමුත ද (පැල වුණු ද ද) පෙළීමෙහි (සිදුම් කිසුම් තැළුම් යැ හි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ වීර-ශ්‍රාමිභූතශ්‍රාමිසමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

48. යථා චා පනෙතෙ ගොතොතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති ගොතොතාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵච්චරාං සන්තිසිකාරපරිභොගං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනතසන්තිසිං පාතසන්තිසිං වත්තසන්තිසිං යාත-සන්තිසිං සයතසන්තිසිං ගතිසන්තිසිං ආමසන්තිසිං, ඉති චා ඉති ඵච්චරා සන්තිසිකාරපරිභොගා පටිපිටතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලකම්.

49. යථා චා පනෙතෙ ගොතොතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති ගොතොතාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵච්චරාං විසුකදස්සනං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: තච්චං ගීතං වාදිතං ථෙසකං අක්ඛාතං පාණ්ඩ්‍යාරං චේතාරං කුම්භාදිතං සොහනකං වණ්ඩාරං වංසං බොපනකං හත්ථියුගං අස්සයුගං මිහිසයුගං උසතයුගං අජයුගං මේණ්ඩියුගං කුක්කුචයුගං වට්ඨකයුගං දණ්ඩියුගං මුට්ඨියුගං තිබ්බුගං උග්ගසාධකං බලකං සෙතාබ්‍යුතං අභේසදස්සනං, ඉති චා ඉති ඵච්චරා විසුකදස්සනා පටිපිටතො හොති ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලකම්.

50. යථා චා පනෙතෙ ගොතොතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති ගොතොතාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵච්චරාං ජ්ඣාපාදිවිකානුසොගං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අධිපදං දසපදං ආකාශං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සපිකං සලාකාහරං අක්ඛං පබ්බතීරං වඩ්ඩකං මොක්ඛපිකං විඛුලකං පත්තාලකං රථකං ඛනුකං අක්ඛරිකං මනෙසිකං යථාචරං, ඉති චා ඉති ඵච්චරා ජ්ඣාපාදිවිකානුසොගා පටිපිටතො හොති ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලකම්.

51. යථා චා පනෙතෙ ගොතොතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති ගොතොතාති භුක්ඤ්ඤා තෙ ඵච්චරාං උම්මාසගතමහාසගතං අනුසුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛකං ගොතකං විතතකං පටිකං පට්ඨිකං කුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං එක්කන්දලොමිං කට්ඨිකං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථිහරං අස්සන්දරං රථන්දරං අර්තසාවේණිං කාදලිමිගපචර-පච්චිත්තරණං සඋත්තරච්ඡදං උභගොලොභිතකුපබානං, ඉති චා ඉති ඵච්චරා උම්මාසගතමහාසගතා පටිපිටතො හොති. ඉදම්පි'ය්‍ය හොති සිලකම්.

48. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබඩුණේ සොනෙක් සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, කන ඇ රැස් කොට තබා ගැනීම, බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවකන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැනීම, ඉහතා කී දු තැර (තවත් තල සහල් ඇ වුව මනා) පතය රැස් කොට තබා ගැනීම යන මෙසේ වූ සන්නිකාරපරිභොගයෙහි (පතය රැස් කොට තබා ගෙන වැළැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ සන්නිකාර පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

49. යම්ගේ සමහර හවත් මහණබඩුණේ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, නැවුම් ගැසුම් වැසුම්, තටසමිණා (තවත් සමූහයක් එක් වූ ජනයාමුහුණ ඉදිරියේ දක්වන නැවුම්), ආඛ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණිඨර (අතින් ලොහොබෙර ගැසුම් හෝ අත්තල ගැසුම්), වේතාල (දඩුමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටීම), කුම්හපුන (සිටුරස් බෙර වැසුම්), ශෝභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රහමඩුල්ලෙහි දී දෙවතාවතට කොහොටු වශයෙන් තෘප්තික ගායනය හෝ ප්‍රතිගාතවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝ-ගුබ්බිඛාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අයධිඛාවතය (මෙවුන්ගේ ඇට හෝදා සුවද කවා තබා තකත්තෙමෙහි ඊ වටා සිටි උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අත්පොර, මුහුපොර, ගොන්පොර, එළුපොර, බැවෙළුපොර, කුකුළුපොර, වඩුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, සුද පවත්නා තැන් දක්නට යාම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යාම යන මෙබඳු විසුරු දත්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ විසුරු දත්තෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

50. යම්ගේ සමහර හවත් මහණබඩුණේ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, අවටාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දකෙළිය, මඩුලු පැනුම්, සන්නිකා-ක්‍රීඩාව, දුදකෙළිය, කල්ලි ගැසුම්, සලාඅත්කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ-නලා පිඹුම, කෙළිනඟුලින් කැම, කරණම් ගැසුම්, කන්තංගුරුවා කෙළිය, කොළතැළියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අතගේ අතුරු ඇඳ ඒ කියවීම), සිතු දස කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරුවන් යන ආදීන් සේ ඉරියව් පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

51. යම්ගේ ඇතැම් හවත් මහණබඩුණේ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වළඳ, දික්කඩ්ගේ සූත්‍රය, පලහය, මහකොටුපලහය, පියමනෙන් විසිතුරු කළ එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එළලොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගනම්ල් යෙදු එළලොම් ඇතිරිය, තිලිය (සුලුන් මෙත්තය), සිංහරූපාදි රූපවලින් විසිතුරු කළ එළලොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කහුකම් කළ පසතුරුණ, කොසෙයා හුසින් විසු ඇතිරිය, ඇතු පිට එළන ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇඳව සරිලන සේ අඳුන් දිවියමින් මසා කළ ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවමින් කළ මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු සහන සන මෙබඳු වූ උත්සවයන් මහගහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ උත්සවයන් මහගහන් පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

52. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ ඵවරුපං මිණ්ඩිතවිභුසනවර්ධානානුයෝගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං නගාපනං සමිඛානනං ආදාසං අක්ඤ්ඤාති මාලාවලෙපනං මුඛමුණ්ණකං මුඛලෙපනං ගත්ථබ්බකං සිඛාබ්බකං දණ්ඩකං නාළිකං බග්ගං ජනනං විත්ථාපනං උණ්ඨිතං මෙඤ්ඤං වාලුච්ඡතිං ඕද්ධාති වජ්‍ජාති දීඝදසාති. ඉති වා ඉති ඵවරුපා මිණ්ඩිතවිභුසනවර්ධානානුයෝගා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලසමිං.

53. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ ඵවරුපං තීරවර්ණකපං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකපං චොරකපං මිහාමිතකපං සෙතාකපං ගගකපං යුග්ගකපං අත්තකපං පානකපං වත්තකපං සග්ගකපං මාලාකපං ගතිකපං ඝෘහිකපං යානකපං ගාමිකපං කිංකරකපං නගරකපං ජනපදකපං ඉන්ද්‍රියකපං පුරිකකපං [කුමාරකපං කුමාරිකපං] පුරකපං විභික්ඛකපං කුම්භවර්ණකපං පුබ්බලෙපකපං නානතතකපං ලොකකඩාසිකං සමුද්දකඩාසිකං ඉතිභවාගවකපං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා තීරවර්ණකපාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලසමිං.

54. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ ඵවරුපං විග්ගාහිකකපං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: න ඤං ඉමිං බම්බිවිතයං ආජානාහි. අහං ඉමිං බම්බිවිතයං ආජානාමි. කිං ඤං ඉමිං බම්බිවිතයං ආජානාසාමි? මිච්ඡාපටිපන්නො ඤාමහි. අහමිහමි සමමාපටිපන්නො, සතිතං මෙ, අහතිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආචිණ්ණං තෙ විපරාවතනං. ආරොපිතො තෙ වාදො නිග්ගහිතො ඤාමහි වර වාදසාමොක්ඛය. තිබ්බෙදොති වා සචෙ පභොසිති. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විග්ගාහිකකපාය පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලසමිං.

55. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපභිණ්ණමිනානුයෝගමනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රක්ඛං රුජමිහාමිතයං බතතිතං මුග්ගමිණානං ගගපතිකානං කුමාරානං. “ඉධ ගච්ඡ අමුත්තාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්ත ඉදං ආහර”ති. ඉති වා ඉති ඵවරුපා දුතෙය්‍යපභිණ්ණමිනානුයෝගා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සිලසමිං.

52. යම්කෙසේ ආකෘති හවත් මහණබඩුකෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදගුණයෙන් ඇත ඉලීම, අත්පාඇති මනා සවනන් ගත්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරයින්ඇති මත් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැලීම, කැබපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැනීම, මල් පැලැඳීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවගුණ මුව-විලවුන් දැරීම, හයනාහරණ දැරීම, ගිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු කරයට දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවනන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, සිඵමණ පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි බැඳීම යන ආදී ඇත අඩු කෑන් පිරවීමටත් ඇත සැරැසීමටත් කරුණු වන ද පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බිඳ ද පරිභෝග කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

53. යම්කෙසේ වනාහි ආකෘති හවත් මහණබඩුකෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකාරි වාරකාරි මනාමාත්‍යකාරි සෙතකාරි ගමකාරි සුඛකාරි ආහාරකාරි පානකාරි වස්ත්‍රකාරි භයනකාරි මාලාකාරි ගනිකාරි ඥාතිකාරි යානකාරි ග්‍රාමකාරි කිහිමකාරි නගරකාරි ජනපදකාරි ස්ත්‍රීකාරි පුරුෂකාරි [කුමාරකාරි කුමාරිකාරි] ශූරකාරි විවිකාරි කුමන්ත්‍රණකාරි තාත්තකාරි ලොකාබ්‍යාසිකා කාරි සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකාරි ඉතිහාසකාරිකාරි යන මේබිඳු වූ තිරස්විත කාරිවත්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අත්‍ය වූ හෝ මේ බිඳ කාරිවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

54. යම්කෙසේ ආකෘති හවත් මහණ බඩුකෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නොදනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. මේ දහම් විනය කීමැයි තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙති. මම මෑතැවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු ගතිතය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පළමුයෙන් කියෑ සුත්ත පසු වැ කියෙති ය. පසු වැ කියෑ සුත්ත පළමුයෙන් කියෙති ය. තා කලක් ම පුත්‍රණු කල දය මාගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැලී ගියේ ය. මා විසින් තව දෙය් තැගිණි. මා විසින් තිහත්තා ලද්දෙහි. මා තැඟ දෙසින් මිදෙන්තව හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි තම් එය වතදව” යන ආදීන් මෙබිඳු වූ උතුන් බැණ ලෙසා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මෙබිඳු වූ හෝ බැණ දෙසා ගැන්මෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

55. යම්කෙසේ සමහර හවත් මහණබඩුකෝ සැදුනායෙන් දුන් බොජුන් වලද “මෙහි යත්තැ. අසෝ තැනට එත්තැ. මෙය ගෙනැ යත්තැ අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙත්තැ”යි කල තියොග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහආරාමයන්ගේ කෘත්‍රියයන්ගේ බඩුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මේ බිඳ දුත මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මේ වැඩි වූ හෝ දුත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

56. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ කුහකා ච භොනති ලපකා ච තෙමිතතිකා ච නිපොසිකා ච ලාභෙත ච ලාභා නිජ්ඣංසිතාණං. ඉති චා ඉති එවරුපා කුහකලපකා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සීලසමිං.

57. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චෙන ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදං: අභිකං නිමිතතං උප්පාතං පුපිතං ලක්ඛණං මුඛිකවිජිතං අභිග්ගොමිං දුක්ඛිග්ගොමිං ථුසග්ගොමිං තණ්ඩුලග්ගොමිං සප්පි-ග්ගොමිං තෙලග්ගොමිං මුඛග්ගොමිං ලොහිතග්ගොමිං අභිකවිජා චජුචිජා බතත-විජා සිව්චිජා භුතවිජා ගුරිවිජා අභිවිජා වසවිජා විවිජ්ඣවිජා මුඛිකවිජා සාභුණ්ඩ්‍රාජා වායසවිජා පක්කජ්ඣානං සරපරිතතානං මිග-පක්ඛං. ඉති චා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සීලසමිං.

58. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චෙන ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ඩලක්ඛණං වත්ථලක්ඛණං දණ්ඩලක්ඛණං අසිලක්ඛණං උත්තලක්ඛණං බහුලක්ඛණං අංජුබලක්ඛණං ඉසිලක්ඛණං පුරිසලක්ඛණං කුමාරලක්ඛණං කුමාරිලක්ඛණං දුගලක්ඛණං දුසිලක්ඛණං හසිලක්ඛණං අසාලක්ඛණං මහිසලක්ඛණං උසහලක්ඛණං ගොලක්ඛණං අපලක්ඛණං මෙණ්ඩලක්ඛණං කුකුඤ්චලක්ඛණං වට්ටකලක්ඛණං ගොඩා-ලක්ඛණං කණ්ණිකාලක්ඛණං කව්චලක්ඛණං මිගලක්ඛණං. ඉති චා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සීලසමිං.

59. යථා චා පනෙතෙ භොනෙතා සමිණ්ඩ්‍රාහමිණා සඤ්ඤායාති භොජනාති භුක්ඤ්ඤාති තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චෙන ජීවිකං කපොනති, සෙය්‍යපීදං: “රඤ්ඤං තිග්ගානං හවිසාති. රඤ්ඤං අතිග්ගානං හවිසාති. අබ්බතාරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිසාති. ඛාතිරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිසාති. ඛාතිරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිසාති. අබ්බතාරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිසාති. අබ්බතාරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිසාති. ඛාතිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිසාති. ඛාතිරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිසාති. අබ්බතාරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිසාති. ඉති ඉමිසා ජයො හවිසාති. ඉමිසා පරුජයො හවිසාති.” ඉති චා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජාය මිව්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි'ය්‍ය භොති සීලසමිං.

56. යම්ගේ සමහර හවන් මහණබ්බුණේ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුතකකම් කරන්නේ වෙත් ද, ලාභයත්කාර පතා දිනුන් සිත් ඇදෙන ගේ වූ වාඩු බස් දෙවන්නේ වෙත් ද, සිවු පයට ලබන සදහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම කරන්නේ වෙත් ද, ලාභාපකෂායෙන් අනුකම් ගරහන්නේ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නේ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බදු වූ ද කුහනලපතවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

57. යම්ගේ ඇතැම් හවන් මහණබ්බුණේ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසත්‍රය, තිමිතකශාසත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, ස්වර්ණ-ශාසත්‍රය, ලක්ෂණශාසත්‍රය, මුහුණවර්තනවිද්‍යාව, අත්තිකෝමය, දර්විකෝමය, කුමකෝමය, කණ්ණකෝමය, කණ්ඩුලකෝමය, කර්මිකෝමය, තෙලකෝමය, මුඛකෝමය, ලොහිතකෝමය, අංගවිද්‍යාව, වත්තුවිද්‍යාව, කෂාත්‍රවිද්‍යාව, ශිව්විද්‍යාව, කුකුවිද්‍යාව, ගුරුවිද්‍යාව, අභිවිද්‍යාව, වෘත්තවිද්‍යාව, මුහුණවිද්‍යාව, ශාකුතවිද්‍යාව, වායවිද්‍යාව, පක්විකාසනය, ගරපරිත්‍රාණය, මාංශපකෂය යන මේ කී හෝ මෙබදු වූ හෝ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මර්ණාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බදු වූ ද තිරස්විතවිද්‍යයෙන් මර්ණාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වෙයි.

58. යම්ගේ ඇතැම් හවන් මහණබ්බුණේ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වත්ලකුණු, දමුරකුණු, කඩුරකුණු, ඊරකුණු, දුටුරකුණු, අවරකුණු, ඉතිරිකුණු, පුරිඳුරකුණු, කුමරිකුණු, කුමරිකුණු, දත්තකුණු, දසිරකුණු, ඇත්තකුණු, අත්තකුණු, මිහිරකුණු, වහරකුණු, ගොත්තකුණු, ඵලකුණු, බැවෙරලකුණු, කුකුරලකුණු, වඩුරකුණු, ගොරලකුණු, කැණිලකුණු, කපුටුරකුණු, මුඛලකුණු යන ආදී මේ බදු තිරස්විත විද්‍යයෙන්, මේ බදු මර්ණාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මේ බදු වූ ද තිරස්විත විද්‍යයෙන් මර්ණාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

59. යම්ගේ ඇතැම් පිත්වන් මහණබ්බුණේ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අයෝ දිනූ අයෝ කැකැතින් (සුදු සදහා) සිය කුමරින් අයෝ රජුන්ගේ තික්මිම් වන්නේ ය. අයෝ කැකැතින් පෙරලා සිය කුමරට ඊම් වන්නේ ය. අයෝ කැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රච කුලු හුන් රජුන්ගේ යාම වන්නේ ය. අයෝ කැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වූ යැම් වන්නේ ය. අයෝ කැකැතින් රච කුලු සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අයෝ කැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වූ යැම් වන්නේ ය. රච ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. රච කුලු සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ” යි මේගේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කීමෙන් මේ බදු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මේ බදු වූ මර්ණාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බදු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මර්ණාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

60. යථා චා පනෙතෙ භොතොතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණි සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්කජ්ඣා තෙ එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙන ජිවිකං කපෙප්පති, සෙය්‍යපිදං: “චන්දනාසො හපිස්සති. සුරියඤ්ඤාසො හපිස්සති. තකඛතතාසො හපිස්සති. චන්ද්‍රිමසුරියානං පථගමිනං හපිස්සති. චන්ද්‍රිමසුරියානං උප්පථගමිනං හපිස්සති. තකඛතතානං පථගමිනං හපිස්සති. තකඛතතානං උප්පථගමිනං හපිස්සති. උක්කාපාසො හපිස්සති. දිසාඛාසො හපිස්සති. භූමිචාලො හපිස්සති. දෙවදුන්ද්‍රි හපිස්සති. චන්ද්‍රිමසුරියානං උග්ගමිනං ඕගමිනං සංකිලෙසං චොදනං හපිස්සති. එවංවිපාසො චන්දනාසො හපිස්සති. එවංවිපාසො සුරියඤ්ඤාසො හපිස්සති. එවංවිපාසො චන්ද්‍රිමසුරියානං පථගමිනං හපිස්සති. එවංවිපාසො චන්ද්‍රිමසුරියානං උප්පථගමිනං හපිස්සති. එවංවිපාසො තකඛතතානං පථගමිනං හපිස්සති. එවංවිපාසො තකඛතතානං උප්පථගමිනං හපිස්සති. එවංවිපාසො උක්කාපාසො හපිස්සති. එවංවිපාසො දිසාඛාසො හපිස්සති. එවංවිපාසො භූමිචාලො හපිස්සති. එවංවිපාසො දෙවදුන්ද්‍රි හපිස්සති. එවංවිපාසො චන්ද්‍රිමසුරියානං උග්ගමිනං ඕගමිනං සංකිලෙසං චොදනං හපිස්සති”. ඉති චා ඉති එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි’යං භොති සිලගමිං.

61. යථා චා පනෙතෙ භොතොතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණි සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්කජ්ඣා තෙ එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙන ජිවිකං කපෙප්පති, සෙය්‍යපිදං: “සුඛ්ඛුට්ඨිකා හපිස්සති. දුඛ්ඛුට්ඨිකා හපිස්සති. සුභික්ඛං හපිස්සති. දුඛික්ඛං හපිස්සති. ඛෙමං හපිස්සති. ගගං හපිස්සති. රොගො හපිස්සති. අරොග්‍යං හපිස්සති. මුද්දා ගණ්ඨා සංඛාතං කාමෙය්‍යං ලොකායතං”. ඉති චා ඉති එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි’යං භොති සිලගමිං.

62. යථා චා පනෙතෙ භොතොතා සමණ්ඩ්‍රාගමිණි සඤ්ඤාදෙය්‍යාති භොජනාති භුක්කජ්ඣා තෙ එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣෙන ජිවිකං කපෙප්පති, සෙය්‍යපිදං: අභාගතං විචාගතං සංවිදනං විවදනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුභගකරණං විරුඳ්ධිගමනකරණං ජිව්‍යාතිස්සිතතං භවුසංගතතං භව්‍යාතිස්සතං භවුප්පතං කණ්ණප්පතං ආදසපඤ්ඤාං කුමාරපඤ්ඤාං දෙවපඤ්ඤාං ආදිවිච්ඡාපට්ඨානං මහකුපට්ඨානං අභිකුජ්ජුතං සිරිමායතං. ඉති චා ඉති එවිරුපාය තිරච්ඡානපිජ්ජාය මිච්ඡාජ්ඣා පටිවිරතො භොති. ඉදම්පි’යං භොති සිලගමිං.

60. යම්ගේ ව්‍යාභි ඇතැම් හවන් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අයෝ දිනා වසුග්‍රහණය වන්නේ ය. අයෝ දිනා සුඛිග්‍රහණය වන්නේ ය. අයෝ දිනා සද්ධර්ම දෙදෙනා නිසි මගින් යැම වන්නේ ය. අයෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යැම වන්නේ ය. අයෝ දිනා නකත්තරුන් නිසිමගින් යැම වන්නේ ය. අයෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යැම වන්නේ ය. අයෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය. දික්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වූ අගස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සද්ධර්මයේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදව් බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුබව වන්නේ ය. වසුග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. සුග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. නකත්තරුණය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයේ ද නිසි මගින් යැම මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයේ දෙදෙනාගේ නොමගින් යැම මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පටහමනය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පටහමනය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. දික්දහය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය. වැසි නැති වූ අගස්ගෙරැවුම් මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සද්ධර්මයේ ද නකත්තරුවල ද උදව් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මේ බඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මේ බඳු මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් දීර්ඝ පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් වැළැක්වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

61. යම්ගේ ඇතැම් පින්වන් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මේ සම්මයෙහි වැසි වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි නිශංච වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රට සුභිකා වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රට දුර්භිකා වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මේ සම්මයෙහි රටට හිඟ වන්නේ ය. මේ කලා රෝග වන්නේ ය. මේ කලා රෝග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇතිලි පුරාණයේ සංඥා තබා ගිණිම) ද, ගණනාව (එක දෙනා යන ආදීන් ගිණිම) ද, කාව්‍යශාස්ත්‍රය, ලොකායතනාශ්‍රය යන මේ හෝ මේ බඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් දීර්ඝ පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් වැළැක්වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

62. යම්ගේ ඇතැම් පින්වන් මහණබමුණෝ සැදුනැගෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අමුසැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අමුසැමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට ගන්ත්‍ර මනත්‍රාදිය කර දීම, ඔබ්බ පාලන වන්නට හදි සුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරුගම් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවතුලු බැඳීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු කද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැමීම, කෘබ්ගතෙහි දෙවනාවේශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා ජෙන කියවීම, දෙවිදේශක ලවා ජෙන කියවීම, ජීවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබමු පිදීම, මතුරු දපා මුවන් ගිනිපල් පිහිටීම, මතුරු දපා හිරිකන කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මේ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් දීර්ඝ පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්ඡේදයෙන් වැළැක්වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සීලයෙන් වේ.

63. යථා චා පනෙතෙ භොගොනා සමිණ්ඩ්‍රාගමිණා සඤ්ඤායානානි භොජනානි භුක්ඤ්ඤානි තෙ ඵවිරුපාය තිරමිණානවජ්ජාය මිමිණාජ්චෙන ජිවිකං කපොතති, සෙය්‍යාපිදං: සත්තිකම්මං පණ්ණිකම්මං භුතකම්මං භූරිකම්මං චිත්තකම්මං චේතනකම්මං චිත්තිකම්මං චිත්තිපරිකරණං අචම්මං තභාපනං ජුතනං චම්මං විරෙචනං උභිසිච්චනං අභිසිච්චනං සිහසිච්චනං කණ්ණිකෙලං නෙත්තතප්පනං තච්චිකම්මං අඤ්ඤානං පච්චිඤ්ඤානං සංලාඤ්ඤානං සලලකතඤ්ඤානං දුරකතික්ඛිණිං මුලභෙසජ්ජානං අනුපාදානං ඕසධිතං පටිමොඤ්ඤානං. ඉති චා ඉති ඵවිරුපාය තිරමිණානවජ්ජාය මිමිණාජ්චා පටිවිරෙකො හොති. ඉදම්පිට්ඨානං භොති සිලසම්මං.

64. ස ඛො භො වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු ඵම්මං සිලසම්මංහොනා න කුතොචි භගං සම්නුප්පංගති යද්දිදං සිලසංචරතො. සෙය්‍යාපිදං වාසෙඨ්ඨි ඛතතිභො මුඤ්ඤාචිතිහොනා තිත්තපච්චාමිහොනා න කුතොචි භගං සම්නුප්පංගති යද්දිදං පච්චිජ්ජිකතො. ඵවමේච ඛො වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු ඵම්මං සිලසම්මංහොනා න කුතොචි භගං සම්නුප්පංගති යද්දිදං සිලසංචරතො. භො ඉමිනා අරියෙත සිලසකිංකිත සමිත්තාගතො අර්ඤ්ඤානං අනවජ්ජුඛං පටිසංචෙදෙති. ඵම්මං ඛො වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු සිලසම්මංහොනා හොති.

65. කථංඤ්ඤා වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු ඉද්දිසෙසු භුත්තඤ්ඤානං හොති? ඉධ වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු චිත්තිකා රූපං දිස්සා න නිමිත්තභාගානි භොති තානුඛ්‍යා-ඤ්ඤානංගාති. යනිධිකරණමේතං චිත්තිකා අසංවුත්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා-දෙමිනංගා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායාසෙවග්ගං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චිත්තිකා, චිත්තිකා සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙත සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සාමන්ත භාගිං සාධිතං -පෙ- ජිව්හය රසං සාධිතං -පෙ- කාශෙත චේතනිකං පුඤ්ඤා -පෙ- මිත්තං ධම්මං විඤ්ඤානං න නිමිත්තභාගානි භොති තානුඛ්‍යාඤ්ඤානංගාති. යනිධිකරණමේතං මිතිකා අසංවුත්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමිනංගා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනායා-සෙවග්ගං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මිතිකා, මිතිකා සංවරං ආපජ්ජති. භො ඉමිනා අරියෙත ඉද්දිසෙසංචරෙත සමිත්තාගතො අර්ඤ්ඤානං අභ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංචෙදෙති. ඵම්මං ඛො වාසෙඨ්ඨි භික්ඛු ඉද්දිසෙසු භුත්තඤ්ඤානං හොති

63. යම්ගේ ඇතැම් පින්වත් මහණවහන්සේන් සැදැහැගෙන් දුන් බොහෝත් චුළු, ශාන්තිකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩිතයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩිතයකු කිරීම, වාක්තුකම්, වාක්තු පරිකරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම්, මතුරු දපා අනුත් නැවීම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට මීමන කැරැවීම, බඩ විරේක කැරැවීම, ළය විරේකයට බේත් දීම, වස්ති කිරීම ගිවිසීමෙන් වෙන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසා දීම, ගිනියන් සදහා ඇඟ පවලයට ගිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියනට තහා දීම, කාරම් අඳුන් යාද දීම, ඇඟ ගිසිල ගන්වන අඳුන් යාද දීම, ගිනියන්ගේ ඇඟ උල්ඇඟ ලෙඩට බේත් කිරීම, ගිනියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කෘතවිකිත්සාව) කාරම් බේත් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ” යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්මිතවිද්‍යයෙන්, මිට්ඨාආජීවියෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තිරස්මිත විද්‍යයෙන්, මිට්ඨාආජීවියෙන් වැළැක්වේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිලයෙන් වේ.

64. වාගෙට්ඨය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිලසම්පන්න වූයේ, සිල-සංවරනෙකුගෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයකින් පහළ විය හැකි බිගන් නො දකී. වාගෙට්ඨය, ක්‍රියාමාර්ගයෙන් අතිශය ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ක්‍රියායෙන් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විය හැකි බිගන් යම්ගේ නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් සිලසම්පන්න වූයේ, සිලසංවරනෙකුගෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයකින් විය හැකි බිගන් නො දකී. හේ මේ ඇති සිලසකඩයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි තිඳෙස් වූ කාසික මෛතසික සුබය පිදී. වාගෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ සිලසම්පන්න වේ.

65. වාගෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසු දෙර ඇත්තේ මේ ද යත්: වාගෙට්ඨය, මේ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දක ඇසාදිවයගෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ. ඇසාදිවයගෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ වේ. යම් කරුණකින් වක්‍රජිහිය වසා නොගෙන වසන්තසුගේ විතතසන්තානග විමර්ශන දෙමනස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයේ ප්‍රබුද්ධතාව ද, ඒ වක්‍රජිහියගෙන් සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. වක්‍රජිහිය රකී. වක්‍රජිහියගෙහි සංවරයට පැමිණේ. කතින් ගම් අඟ ... තාසාගෙන් ගද ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙත් රඟ ආස්වාදය කොට ... කතින් ස්ත්‍රාවච්ඡය (ඇඟට කැපෙන ද) ස්පර්ශ කොට ... සිතින් ධර්මලාමික දක ඇසාදිවයගෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ඇසාදිවයගෙන් ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණකින් මහඉන්ද්‍රිය සංවර කොට නොගෙන වසන්තසුගේ විතතසන්තානග විමර්ශන දෙමනස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයේ ප්‍රබුද්ධතාව ද, ඒ මහඉන්ද්‍රියයෙන් සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර ... ස්‍රාණ ... ජිත්ථා ... කාය ... මහඉන්ද්‍රිය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි අව්‍යාකෘතසුබය (නෙලෙසුන්ගෙන් මිශ්‍ර නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතසුබය) පිදී. වාගෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දෙර ඇත්තේ වේ.

66. කථංඤ්ච වාසෙට්ඨ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්භ්‍යාගතො හොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භික්ඛු අභික්ඛන්තො පටික්ඛන්තො සම්පජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති. සම්භාවිපත්තවිවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උච්චාරපණාවකමෙව සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ තිතෙ නිසිතො සුතො ජාගරිතෙ හාසිතෙ කුණ්ඨිභාගෙව සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්භ්‍යාගතො හොති.

67. කථංඤ්ච වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපට්ඨාරියොන විචරෙන කුච්ඡිපට්ඨාරියොන පිණ්ඩි-පානෙන. සො සොන යෙනෙව පක්කමිති සමාදයෙව පක්කමිති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පක්ඛි සක්ඛුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තභාගේ'ව ඛෙති, එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපට්ඨාරියොන විචරෙන කුච්ඡිපට්ඨාරියොන පිණ්ඩිපානෙන. සො සොන යෙනෙව පක්කමිති සමාදයෙව පක්කමිති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

68. සො ඉඡිනා ච අරියෙන සිලකඩ්දකිංකෙව සම්භ්‍යාගතො, ඉඡිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සම්භ්‍යාගතො, ඉඡිනා ච අරියෙන සතිසම්පජ්ඣෙඤ්ඤාන සම්භ්‍යාගතො, ඉමාං ච අරියාං සන්තුට්ඨියා සම්භ්‍යාගතො, විවිතො. සෙතාසතං හජ්ජි අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං කිරිගුහං සුයානං චිත්තභංගං අබ්බොධානං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාහතං පිණ්ඩිපානපටික්ඛන්තො නිසීදති පලලඛිකං ආභුජ්ජිං උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පටිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙති.

69. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පතාය විගතාභිජ්ඣිත චේතසා විහරති. අභිජ්ඣාය විතතං පටිසෙය්‍යෙති. බ්‍යාපාදපදෙයං පතාය අබ්‍යාපත්තවිතො විහරති සබ්බපාණභුතතිතානුකම්පි. බ්‍යාපාදපදෙයා විතතං පටිසෙය්‍යෙති. පිනමිථං පතාය විගතපිනමිථො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සම්පජානො. පිනමිථො විතතං පටිසෙය්‍යෙති. උභිවචකුක්ඛුචං පතාය අනුභවො විහරති අජ්ඣිකතං වූපසන්තවිතො. උභිවචකුක්ඛුචං විතතං පටිසෙය්‍යෙති. විවිකිච්ඡං පතාය තිණ්ණවිවිකිච්ඡො විහරති අභංකපි කුසලපුත්‍ර ධම්මසු. විවිකිච්ඡාය විතතං පටිසෙය්‍යෙති.

66. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්තමුප්පාදනසංයෝග (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේද යත්: වාසෙට්ඨය, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට ගැමෙහි ද පෙරළා ඊමෙහි ද මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට වට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිවීමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහග්‍රහිවුරු ද පාත්‍රය ද සෙත්‍ර සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පිමෙහි, පිරිකැවිලි ආදිය කැමෙහි, ම ආදිය රස විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි සිඳීමෙහි තිඳීමෙහි කපා කිරීමෙහි නොසිඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ සිහිනුවණින් සමන්විත වෙයි.

67. වාසෙට්ඨය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: වාසෙට්ඨය, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මා ගේ ද, අව පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. වාසෙට්ඨය, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තවූ ඇති කුරුල්ලු තෙමේ යම් යම් තැනකට පියා හඹා ගේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් ගේ පියා හඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුළුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට ගේ ද, පා සිවුරු (ආදී අව පිරිකර) රැහෙන ම ගෙඩි වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ.

68. වාසෙට්ඨය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී සිලසකකියෙන් ද සම්භූත වූයේ, මේ ආදී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සමානිකමුප්පාදනසංයෝග ද සමන්විත වූයේ, මේ ආදී සන්තුප්ථයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසානුල පථිත කදුරැලි නිරිග්‍රහා සොහොන් වනපෙත් (වනපුර්ව) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගහන කිසි සෙනස්තක් හඳුනා නොගනී. හේ පිටු සෙවීමෙන් පෙරළා ආරෝ, පසුබත් සෙවීමෙහි පලක් බැඳු උඩු කය කෙළින් පිහිටුවා කම්බහනට යොමු කොට සිහි එළවා තිඳී.

69. හේ ලොමා (පඤ්ච උපදෙසකකිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විකෝමාණප්‍රකාශයෙන් (ගව පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිරුක්ඛායෙන් යුත් සිහින් වෙහෙයි. අභිරුක්ඛාය කෙරෙන් සිහි පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රභේදය (මත්‍රාධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ නිත්‍යානුකම්පා ඇති වැ වෙහෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙන් සිහි පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්වාභාවික හැර, පහ වූ ස්වාභාවික ඇත්තේ, දම රු දෙක්හි ම දුටු එළිය හඳුනා නැති පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, සිහියෙහි නුවණින් නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙහෙයි. ස්වාභාවික කෙරෙන් සිහි පිරිසිදු කෙරෙයි. උදකසන් (සිතා නොසංග්‍රන්ථවත්) කුකුළන් (කල නොකල දෙයෙහි පසුබැටිල්ලන්) සිහින් දුරු ලා, අනුභූත මා (නොසංග්‍රන්ථ බැවින් තොර වා), සංහිදුණු ස්වකීය විකාශනාත්මක ඇත්තේ, උදකස් කුකුළන් දෙක කෙරෙන් සිහි පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුකුළු දෙකෙහි සැක නො කරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිහි පිරිසිදු කෙරෙයි.

70. සොග්ගාඨි වාසෙට්ඨ පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මිනෙත පයොජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මිනො සම්පෙක්ඛිග්ගං, සො යාති ච පොරුණොති ඉණ්ණිලාති තාති ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය, සියං මිත්ත උත්තරිං අවසිරිතිං දුරභරණං, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුඤ්ඤ ඉණං ආදාය කම්මිනෙත පයොජෙය්‍යං, තස්ස මෙ තෙ කම්මිනො සම්පෙක්ඛිංසු. සො’හං යාති ච පොරුණොති ඉණ්ණිලාති තාති ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍යං. අපි ච මෙ උත්තරිං අවසිරිතිං දුරභරණං”ති. සො තතො නිදානං ලභෙට්ඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

71. සොග්ගාඨි වාසෙට්ඨ පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිනො බාලො-
ධිලානො, හතතං මිත්ත නව්ජාදෙය්‍ය, න මිත්ත කායෙ ඔලම්භතා, සො අපරෙත සම්පෙත නම්හා ආබාධා මුළෙව්ව්‍ය, හතතඤ්චස්ස ජායෙය්‍ය, සියං මිත්ත කායෙ ඔලම්භතා, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුඤ්ඤ ආබාධිතො අභොසිං දුක්ඛිනො බාලොධිලානො. හතතං ච මෙ නව්ජාදෙය්‍ය. න මිත්ත මෙ ආසි කායෙ ඔලම්භතා. සො’මිති එතරහි නම්හා ආබාධා මුළෙතො, හතතඤ්ච මෙ ජායෙය්‍ය. අපි ච මෙ කායෙ ඔලම්භතා”ති. සො තතො නිදානං ලභෙට්ඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

72. සොග්ගාඨි වාසෙට්ඨ පුරිසො ඛකිතායාසෙ බ්‍යෙද්ධා අස්ස, සො අපරෙත සම්පෙත නම්හා ඛකිතායාසා මුළෙව්ව්‍ය සොඤ්ඤා අබ්බසෙත, න මිත්ත කිඤ්චි හොයානං වසො, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුඤ්ඤ ඛකිතායාසෙ බ්‍යෙද්ධා අභොසිං. සො’මිති එතරහි නම්හා ඛකිතායාසා මුළෙතො සොඤ්ඤා අබ්බසෙත. අපි ච මෙ කිඤ්චි හොයානං වසො”ති. සො තතො නිදානං ලභෙට්ඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

73. සොග්ගාඨි වාසෙට්ඨ පුරිසො දුසො අස්ස අනත්තාධිනො පරාධිනො න යෙනකාමිඛගමො, සො අපරෙත සම්පෙත නම්හා දසබ්‍යා මුළෙව්ව්‍ය අනත්තාධිනො අපරාධිනො භුජ්ජෙය්‍ය යෙනකාමිඛගමො, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුඤ්ඤ දුසො අභොසිං අනත්තාධිනො පරාධිනො න යෙනකාමිඛගමො. සො’මිති එතරහි නම්හා දසබ්‍යා මුළෙතො අනත්තාධිනො අපරාධිනො භුජ්ජෙය්‍ය යෙනකාමිඛගමො”ති. සො තතො නිදානං ලභෙට්ඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

74. සොග්ගාඨි වාසෙට්ඨ පුරිසො සබ්බො සභොගො කන්තාරඤ්ඤාන-
මග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුඛිතිකං සප්පට්ඨං, සො අපරෙත සම්පෙත නං කන්තාරං තිත්ථෙරෙය්‍ය, සොඤ්ඤා ගම්මතං අනුපාපුරෙණං වෙමිං අප්පට්ඨං, තස්ස එවම්හං: “අහං ඛො පුඤ්ඤ සබ්බො සභොගො කන්තාරඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජං දුඛිතිකං සප්පට්ඨං. සො’මිති එතරහි නං කන්තාරං තිත්ථෙණං සොඤ්ඤා ගම්මතං අනුපාපුරෙතො වෙමිං අප්පට්ඨං”ති. සො තතො නිදානං ලභෙට්ඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

70. වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කම්පන කරන්නේද, ඔහුගේ ඒ කම්පන සමාධි වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කම්පන කෙළෙමි. ඒ මාගේ කම්පන සමාධි විය. ඒ මම යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලක්ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ ණය නැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

71. වාසෙට්ඨය, යම් කේ පුරුෂයෙක් රොගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේද, ඔහුට බඩුත් නො රිසියෙන්නේද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුත් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කළි පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන්බව ඇති ලෙඩෙක් වීම. මට අතර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අතර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

72. වාසෙට්ඨය, යම් කේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිරගෙන් මිදෙන්නේද, (ඒ හෙයකින්) ඔහුගේ කිසි ගොගපිනාශයෙන් නො වන්නේද, “මම වූ කළි පෙර හිරගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් ධන වියදම් නොකොට පහසුවෙන් ඒ හිරගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ භොගයතට කිසි විනාශයක්ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

73. වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුත් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්තට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේද, හේ මෑත කාලයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කළි පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දසයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි හැමැති අතෙක යා හැකියෙමි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

74. වාසෙට්ඨය, යම්කෙසේ ධනවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආකාර ඇති, උච්ඡරා ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධ පෙදෙස ඉක්මා යන්නේද, උච්ඡරා නැති විටත් නැති ගම්මානයකට බස්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කළි පෙර ධන ඇතියෙමි, භොගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආකාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බඩුයෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය තරණය කෙළෙමි. නිරුද්ධතා භයරහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

75. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා ඛකිනායාරං යථා දාසබ්බං යථා කතතාරඤ්ඤානම්මං, එවං ඉමෙ පඤ්ච තීවරණේ අපාඨිණේ අත්තනි සම්ප්පන්නාති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ ආතණ්ණං, යථා ආරොග්‍යං, යථා ඛකිනාමොක්ඛං, යථා භූජිත්‍යං, යථා ඛෙමන්තසුම්භි. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච තීවරණේ පඨිණේ අත්තනි සම්ප්පන්නාති.

76. තස්සිමෙ පඤ්ච තීවරණේ පඨිණේ අත්තනි සම්ප්පන්නො පංමොජ්ජං ජායති. පමුදිකස්ස පිති ජායති. පිතිමිනස්ස කායො පස්සමානති. පස්සඤ්ඤායො හුබං මෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාඛිංයති.

77. සො මෙත්තාසහගතෙන මේතස්ස එකං දිසං එරිකිං විහරති තථා දුග්ගිං තථා තතිං තථා චතුස්සං. ඉති උඤ්ඤිමො තිරිගං සබ්බසි සබ්බතතාය¹ සබ්බාචිත්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන මේතස්ස විපුලෙන මහගතෙන අපාමාණෙන අවමරෙන අව්‍යාපජ්ඣිත එරිකිං විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ ඔලවා සබ්බසිමො අපාකසිරෙනව වාදුද්දිසං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍ය, එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ එවං තාවිතාය මේතාය මේතො-විමුක්ඛිතාය යං පමිණකතං කම්මං න තං තත්ත්වසිත්තති, න තං තත්ත්ව-විතිට්ඨති. අයමපි ඛො වාසෙට්ඨ බුද්ධිමො² සහව්‍යාය මග්ගො.

78. පුත ව පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු කරුණාසහගතෙන මේතස්ස එකං දිසං එරිකිං විහරති. තථා දුග්ගිං තථා තතිං තථා චතුස්සං. ඉති උඤ්ඤිමො තිරිගං සබ්බසි සබ්බතතාය සබ්බාචිත්තං ලොකං කරුණා-සහගතෙන මේතස්ස විපුලෙන මහගතෙන අපාමාණෙන අවමරෙන අව්‍යා-පජ්ඣිත එරිකිං විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ සබ්බසිමො අපා-කසිරෙනව වාදුද්දිසං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍ය, එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ එවං තාවිතාය කරුණාය මේතොවිමුක්ඛිතාය යං පමිණකතං කම්මං න තං තත්ත්වසිත්තති න තං තත්ත්වසිට්ඨති. අයමපි ඛො වාසෙට්ඨ බුද්ධිමො සහව්‍යාය මග්ගො.

1. සබ්බතතාය. (කෙසුම්භි)

2. මුත්තං P T B.

75. වාසෙධාරී, එසේ ම මිත්තණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිග නැති දික්මගක් මෙන් (පිළි-වෙළුන්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පහ තමා කෙරෙහි දකී. වාසෙධාරී, ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරගෙන් මිදුණුබව යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බව යම්සේ ද, එසේ ම වාසෙධාරී, හෙතෙම (පිළිවෙළුන්) මේ පහ වූ නිවරණ පහ (හෙවත් නිවරණ පහේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දකී.

76. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පහ දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ නාමිකය සංසිද්දේ. සංහ්‍රන්ත නාමිකය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

77. හේ මෙමත්‍රියතගත සිතින් එක් දිශාවක් පැතිරී ගෙන (අරමුණු කොට) වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දිශාව ද, තෙවෙනි දිශාව ද, සිවුවන දිශාව ද පැතිරී ගෙන වෙසෙයි. එසේ ම උඩ දෙස ද, යට දෙස ද, සරස ද සි මේ හැම තැන ම සමීක්ෂණයෙන් (සියල්ල තමා හා සම්බන්ධයෙන්) සජීවත් (සියලු සතුන් ඇති) ලොව විප්ලව වූ ප්‍රමාණරහිත වූ චෛරරහිත වූ නිදුක් මෙමත්‍රියතගත සිතින් පැතිරී ගෙන වෙසෙයි. වාසෙධාරී, යම්සේ කාබලැති සක්විභින්නෙක් පහසුවෙන් ම (සිය) සක්වහින් සිවුදිගින් හඟවන්නේ ද (සිවු දිග ම සක්වහි පතුරුවන්නේ ද), එපරිද්දෙන් ම වාසෙධාරී, මෙසේ (අප්‍රමාණ ව)වඩනා ලද මෙමත්‍රියතවිමුක්තිය කරුණකොට ගෙන, ප්‍රමාණ විසින් කරන ලද යම් කම්යෙක් (හෙවත් යම් කාමාවචර මෙමත්‍රිය කම්යෙක්) ඇත් නම්, එය එහි අවශිෂ්ට (ඉතිරි) නො වේ. (ඒ මහදානකම් අතර ලැග ගත්තව කාමාවචර කම් සමත් නො වේ.) එය එහි ඒ මහදාන කම්ය මැඩ ගෙන ද නො සිටී (කාමාවචරකම් ඒ මහදානකම් වීපාක මැඩ තමනට ඉඩ ගත්තව ද සමත් නොවෙයි). වාසෙධාරී, මේ මෙමත්‍රිය විතත විමුක්තිය ද ඔබ්බුගේ සකසාවයට මග ය.

78. තව ද අනෙකක් කියමි. වාසෙධාරී, මගණ තෙම කරුණා සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිරී ගෙන වෙසේ, එසේ දෙවෙනි දෙස ද, එසේ තෙවෙනි දෙස ද, එසේ සිවුවන දෙස ද පැතිරී ගෙන වෙසේ. මෙසේ උඩ දෙස ද යට දෙස ද සරස ද සි මේ හැම තැන ම සියල්ල තමා හා සම්බන්ධයෙන් සියලු සතුන් ඇති ලොව (සියලු සත්ලොව) විප්ලව වූ මහදාන වූ ප්‍රමාණරහිත වූ චෛරරහිත වූ නිදුක් වූ කරුණාසහගත සිතින් පැතිරී ගෙන වෙසෙයි. වාසෙධාරී, යම්සේ කාබලැති සක්විභින්නෙක් පහසුවෙන් ම (සිය) සක්වහින් සිවුදිගින් හඟවන්නේ ද (සක්වහින් සිවුදිග ම සක්වහි පතුරුවන්නේ ද), එපරිද්දෙන් ම වාසෙධාරී, මෙසේ වඩනා ලද කරුණාවිතතවිමුක්තිය හෙතු කොට ගෙන, ප්‍රමිත වූ (කාමාවචර වූ) යම් කම්යෙක් ඇත් නම් එය එහි අතර ඉතිරි වී නො රැඳේ. එය එහි ඒ මහදානකම්ය මැඩ ගෙන ද නො සිටී. වාසෙධාරී, මේ කරුණාවිතතවිමුක්තිය ද මුහුණතාවයට මග වේ.

79. පුන ච පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු මුදිතාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිඤ්ඤා විහරති තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමමොතිරිතං සබ්බඛි සබ්බත්තතාය සබ්බාවින්නා ලොකං මුදිතාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අසාමාන්‍යෙන අවේරෙන අව්‍යාපර්ණිකාන ඵරිඤ්ඤා විහරති. සොයාපාපි වාසෙට්ඨ ඔලවා සබ්බබ්බමො අසාකසිරිතෙන ච මාතුද්දියං විඤ්ඤාපෙය්‍ය, එවිජ්ජමි ඛො වාසෙට්ඨ එවං භාවිතාය මුදිතාය චේතො-පිත්‍රිතයා යං පමාණකතං කම්මං න තං තත්‍යාවසිසාති. න තං තත්‍යාවසිසාති, අයම්පි ඛො වාසෙට්ඨ බ්‍රහ්මනො සහව්‍යතාය මහෙය්‍යා.

80. පුන ච පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා එකං දිසං ඵරිඤ්ඤා විහරති තථා දුතියං තථා තතියං තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමමොතිරිතං සබ්බඛි සබ්බත්තතාය සබ්බාවින්නා ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අසාමාන්‍යෙන අවේරෙන අව්‍යාපර්ණිකාන ඵරිඤ්ඤා විහරති. සොයාපාපි වාසෙට්ඨ ඔලවා සබ්බබ්බමො අසාකසිරිතෙන ච මාතුද්දියං, විඤ්ඤාපෙය්‍ය එවිජ්ජමි, ඛො වාසෙට්ඨ එවං භාවිතාය උපෙක්ඛාය චේතොපිත්‍රිතයා යං පමාණකතං කම්මං න තං තත්‍යාවසිසාති. න තං තත්‍යාවසිසාති, අයම්පි ඛො වාසෙට්ඨ බ්‍රහ්මනො සහව්‍යතාය මහෙය්‍යා.

81. තං කිං මඤ්ඤාසි වාසෙට්ඨ? එවංවිහාරි භික්ඛු සපරිග්ගහො වා අපරිග්ගහො වා?ති.

“අපරිග්ගහො හො ගොතමි.”

“සපෙරිවිතො වා අපෙරිවිතො වා?ති.

“අපෙරිවිතො හො ගොතමි.”

“සඛ්‍යාපර්ණි විතො වා අඛ්‍යාපර්ණිවිතො වා?ති.

“අඛ්‍යාපර්ණි විතො හො ගොතමි.”

“සංකිලිට්ඨවිතො වා අසංකිලිට්ඨවිතො වා?ති.

“අසංකිලිට්ඨවිතො හො ගොතමි.”

“වසවතති වා අවසවතති වා?ති.

“වසවතති හො ගොතමි.”

82. ඉති කීර් වාසෙට්ඨ අපරිග්ගහො භික්ඛු. අපරිග්ගහො බ්‍රහ්මා. අපි නු ඛො අපරිග්ගහස්ස භික්ඛුනො අපරිග්ගහෙන බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?ති.

“එවං හො ගොතමි.”

79. තම ද අනෙකක් කියමි. මාසෙට්ඨය, මහණ තෙම මුද්දිකාසන-
ගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දෙස ද,
තෙවෙනි දෙස ද, සිවුවන දෙස ද පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ ම උභි
දෙස ද යට දෙස ද සරස ද යි මේ කැමි තැන ම සියලුදෙක ම තමා හා
යමැනියෙන් සියලු සතුන් ඇති ලොව (සියලු සත්ලොව) විපුල වූ, මහද්ගත
වූ, තොපමණ වූ, වෙර තැනි, තිදුන් වූ මුද්දිකාසනකිය සිතින් පැතිර ගෙන
වෙසෙයි. මාසෙට්ඨය, යමිසේ කාබලැති සක්විඞ්ඤානේ පහසුසෙන් සිය
සක්කසින් සිවුදිගුන් හමවන්නේ ද, එ පරිදි ම මාසෙට්ඨය, මෙසේ වඩිතා
ලද මුද්දිකාවිතතවිඞ්ඤානිය කරණ කොට ගෙන, ප්‍රමිත වූ කම් (කාමාවචර
කම්) අවශිඤා නො වේ. එය මහද්ගතකම් මැඬි තමාට ඉති ගත්තට
නො ද යමක් වේ. මාසෙට්ඨය, මේ මුද්දිකාවිතතවිඞ්ඤානිය ද මුග්ගසකතාවයට
මග ය.

80. තම ද, අනෙකක් කියමි. මාසෙට්ඨය, මහණ තෙම උපෙක්ඛා-
සගගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි
දෙස ද, තෙවෙනි දෙස ද, සිවු වන දෙස ද, පැතිර ගෙන වෙසෙයි.
එසේ ම උභි දෙස ද යට දෙස ද සරස ද යි මේ කැමි තැන ම සියලු
දෙක ම තමා හා යමැනියෙන් සියලු සත්ලොව විපුල වූ මහද්ගත වූ,
තොපමණ වූ, වෙර තැනි, තිදුන් වූ උපෙක්ඛාසගගත සිතින් පැතිර ගෙන
වෙසෙයි. මාසෙට්ඨය, යමිසේ කාබලැති සක්විඞ්ඤානේ පහසුසෙන් සිය
සක්කසින් සිවුදිගුන් හමවන්නේ ද, එ පරිදි ම මාසෙට්ඨය, මෙසේ වඩිතා
ලද උපෙක්ඛාවිතතවිඞ්ඤානිය නොකු කොට ගෙන ප්‍රමාණකාතකම් (කාමා-
වචරකම්) අවශිඤා නො වේ. එය මහද්ගතකම් මැඬි තමාට ඉති ගත්තට
නො ද යමක් වේ. මාසෙට්ඨය, මේ උපෙක්ඛාවිතතවිඞ්ඤානිය ද මුග්ගසකතාවයට
මග ය.

81. මාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ සි සිතයි ද? මෙසේ (බ්බිච්චෙගෙරිත්) මහන
මහණ තෙම සත්‍රිපරිග්‍රහය ඇත්තේ ද? සත්‍රිපරිග්‍රහය නැත්තේ ද?

[මාසෙට්ඨ:] “සත්‍රිපරිග්‍රහය නැත්තේ ය, හමද් ගොතමයිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වෙර සිතැත්තේ ද? වෙර සිත් නැත්තේ ද?”

[මාසෙට්ඨ:] “වෙර සිත් නැත්තේ ය, හමද් ගොතමයිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “තිදුන් සිත් ඇත්තේ ද? තිදුන් සිත් නැත්තේ ද?”

[මාසෙට්ඨ:] “තිදුන් සිත් නැත්තේ ය, හමද් ගොතමයිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “කිලිටි සිතැත්තේ ද? කිලිටි සිත් නැත්තේ ද?”

[මාසෙට්ඨ:] “කිලිටි සිත් නැත්තේ ය, හමද් ගොතමයිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මයමර්තනී (විතතවශිතා ඇත්තේ) ද? අමයමර්තනී
(විතතවශිතා නැත්තේ) ද?”

[මාසෙට්ඨ:] “මයමර්තනී (විතතවශිතා ඇත්තේ) ය, හමද් ගොතමයිති.”

82. [භාග්‍යවත්තු:] මාසෙට්ඨය, මෙසේ වූ කලි ගිණු තෙම සත්‍රිපරිග්‍රහ
නැත්තේ ය. බ්බි ද සත්‍රිපරිග්‍රහ නැත්තේ ය. සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති බ්බි හා
සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති ගිණුගුණේ සාමාදේවන බ්බිත් වේ ද? යමබ්බිත් වේ ද?”

[මාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හමද් ගොතමයිති”

“සාධු වාසෙට්ඨ, සො වත වාසෙට්ඨ අපරිඤ්ඤාං භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණං අපරිඤ්ඤාං චුහමුතො සත්ඵස්සපගො භවිස්සන්ති ආනාමෙතං විජ්ජති”

83. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අවෙරවිජ්ජනා භික්ඛු, අවෙරවිජ්ජනා චුහමා, අපි නු ඛො අවෙරවිජ්ජනස්ස භික්ඛුතො අවෙරවිජ්ජනන චුහමුතා සද්ධං සංසද්දති සමෙති”ති

“එවං හො ගොතමි.”

“සාධු වාසෙට්ඨ, සො වත වාසෙට්ඨ අවෙරවිජ්ජනා භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණං අවෙරවිජ්ජනස්ස චුහමුතො සත්ඵස්සපගො භවිස්සන්ති ආනාමෙතං විජ්ජති.”

84. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනා භික්ඛු, අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනා චුහමා, අපි නු ඛො අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනස්ස භික්ඛුතො අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනන චුහමුතා සද්ධං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතමි.”

“සාධු වාසෙට්ඨ, සො වත වාසෙට්ඨ අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනා භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණං අඛ්‍යාපජ්ඣවිජ්ජනස්ස චුහමුතො සත්ඵස්සපගො භවිස්සන්ති ආනාමෙතං විජ්ජති.”

85. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනා භික්ඛු, අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනා චුහමා, අපි නු ඛො අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනස්ස භික්ඛුතො අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනන චුහමුතා සද්ධං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතමි.”

“සාධු වාසෙට්ඨ, සො වත වාසෙට්ඨ අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනා භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණං අසංකිලිට්ඨවිජ්ජනස්ස චුහමුතො සත්ඵස්සපගො භවිස්සන්ති ආනාමෙතං විජ්ජති.”

86. ඉති කීර වාසෙට්ඨ වසවතී භික්ඛු, වසවතී චුහමා, අපි නු ඛො වසවතීස්ස භික්ඛුතො වසවතීනා චුහමුතා සද්ධං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතමි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව වාසෙට්ඨය, ඒ සත්‍රිපරිත්‍රහ නැති භික්‍ෂු තෙම ඵකාත්තයෙන් කාබ්‍රිත් මරණින් මතු සත්‍රිපරිත්‍රහ නැති බිඹුගේ සහභාවයට පැමිණෙන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය (ඇති එකෙක, විශාසනාවෙන්).”

83. [භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂු තෙම වෙර සිත් නැත්තේ ය. බ්‍රාහ්මණ වෙරසිත් නැත්තේ ය. මෙරසිත් නැති බ්‍රාහ්මණ වෙර සිත් නැති භික්‍ෂුගේ සැසඳෙන බවක් වේ ද? සම්බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හව්ද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව වාසෙට්ඨය, ඒ වෙරසිත් නැති භික්‍ෂු තෙම ඵකාත්තයෙන් කාබ්‍රිත් මරණින් මතු වෙරසිත් නැති බිඹුගේ සහභාවයට බියෙන් වන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය.”

84. “වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙම නිද්දක් සිතන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණ නිද්දක් සිතන්නේ ය. නිද්දක් සිතාති බ්‍රාහ්මණ හා නිද්දක් සිතාති භික්‍ෂුගේ සැසඳෙන බවක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හව්ද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව වාසෙට්ඨය, ඒ නිද්දක් සිතාති භික්‍ෂු තෙම ඵකාත්තයෙන් කාබ්‍රිත් මරණින් මතු නිද්දක් සිතාති බිඹුගේ සහභාවයට භියෙන් වන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය.”

85. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂු තෙම නොකිලිපි සිතන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණ නොකිලිපි සිතන්නේ ය. නොකිලිපි සිතාති බිඹු හා නොකිලිපි සිතාති භික්‍ෂුගේ සැසඳෙන බවක් වේ ද? සම්බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හව්ද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතැව වාසෙට්ඨය, ඒ නොකිලිපි සිතාති භික්‍ෂු තෙම ඵකාත්තයෙන් කාබ්‍රිත් මරණින් මතු නොකිලිපි සිතාති බිඹුගේ සහභාවයට පැමිණියෙන් වන්නේ ය යන මේ කාරණය ඇත්තේ ය (විශාසනාවෙන්).”

86. [භාග්‍යවත්තු:] “වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂුතෙම පුරුදුකළ විතතවිශිතා ඇත්තේ ය බ්‍රාහ්මණ පුරුදුකළ විතතවිශිතා ඇත්තේ ය. පුරුදුකළ විතතවිශිතා ඇති බ්‍රාහ්මණ හා පුරුදුකළ විතතවිශිතා ඇති භික්‍ෂුගේ සැසඳෙන බවක් වේ ද? සම්බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හව්ද් ගෞතමසිති.”

“සාධු වාසෙධං. සො වත වාසෙධං වසවතී තිකුට්ඨි කායං හෙද පරමමරණං වසවතීයා ඩුභමුතො සතව්වපගො හවිසානීති ධාතමෙන විජ්ජති”ති.

87. එවං වුත්ත වාසෙධංභාරථාජා මාණවා හගවතං එතදවොචුං: “අභිකක්කන්තං හො ගොතමි අභිකක්කන්තං හො ගොතමි. සෙය්‍යථාපි හො ගොතමි නිකක්ඛජ්ජිතං වා උක්ඛුජජ්ජය්‍ය, පටි ච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිජ්ජෙය්‍ය, අකිකාසෙර වා තෙලසාජෙජ්ජාතං ඛාරෙය්‍ය වකුට්ඨිතො රූපානි දක්ඛිතතීති, එවමෙව හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියා-සෙන ඛමමි පකාසිතො. එත මග්ගං හගවතං ගොතමිං කරණං ගච්ඡාමි ඛමමිඤ්ච තිකුට්ඨසව්සඤ්ච. උපාසකො නො හවං ගොතමො ඛාරෙදු අජ්ජතංගො පාණ්ණපෙතෙ කරණංගතො”ති.

තෙවිජ්ජුතං භිට්ඨිතං තෙරසමං.

සීලකඩ්දිවග්ගො නිට්ඨිතො පඨමො.

[භාග්‍යවත්තු:] “මෑතුව වාසෙට්ඨය. ඒ පුරුදු කළ විතතවයිනා ඇති හික්කු තෙම කාමුත් මරණින් මතු එකානනයෙන් පුරුදු කළ විතතවයිනා ඇති බඹුණුගේ සහව්‍යතාවට යියෙන් වන්නේ ය යන මේ කාරණය ඇත්තේ ය. (විකැපුත්තේ ය).”

87. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි වාසෙට්ඨ භාරද්‍රාජ මාණවලයන් දෙදෙන “භවද්ද ගෞතමසිති, දෙශනාව අභිකාන්ත යැ. භවද්ද ගෞතමසිති, දෙශනාව අභිකාන්ත යැ. භවද්දගෞතමසිති, යමිසේ යැව්තුරු කොට තබන ලද්දක් උමුතුරු කරන්නේ ද, පිළිගත් දෑයක් වැසුම් හට්න්නේ ද, මංමුලා වුවක්හට මහ කියන්නේ ද, ඇස් ඇතිගත් රූප දකිති යි අප්‍රරෙහි තෙල් පහතක් තෝ දරන්නේ ද, එසේ ම භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොගෙක් කරුණින් දහම් පවසන ලද යැ. ඒ අපි භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද හික්කුසබ්බයා ද ශරණ යමිත. භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උමුසුවත් කොට දරන සේක් වා (සලකා වදාරන සේක් වා)” යි මේ බස් කිවු ය.

තෙලෙස්මන තෙවිජ් සුත්තය නිමිසේ ය.

ප්‍රථම ශිලාසකතිවග්ගය නිමි.

දිසානිකායෙ සිලකඛනිවග්ගෙ පද්‍යානකමණිකා

	පිටුවකිනා		පිටුවකිනා
අ		අජ්ඣාසකා	248
අකච්ඡිකා	98	අජ්ඣාසකා	366
අකච්ඡා	98	අජ්ඣාසකමණි	12, 114
අකච්ඡිකා	138	අජ්ඣාසක	366
අකච්ඡිකා	262	අජ්ඣාසකපටිකතණා	112
අකච්ඡිකාරී	262	අකච්ඡා	536
අකච්ඡා	92	අකච්ඡානං සමාසාදනං	62, 130
අකච්ඡාලකඛානා	358	අකච්ඡානං චූපකතවිකතා	124
අකච්ඡිකා	12, 114	අකච්ඡායකා	150
අකච්ඡා	12, 114	අකච්ඡාපකාමි	260
අකච්ඡානං	10, 112, 114	අකච්ඡායාහති	206
අකච්ඡායති	62	අකච්ඡාපකතා	608
අකච්ඡානා	226	අකච්ඡානං	20
අකච්ඡාලකඛානා	226	අකච්ඡාලකඛානං	88
අකච්ඡා	154	අකච්ඡායකතා	594
අකච්ඡා	112	අකච්ඡානිකතකත	410
අකච්ඡා	154	අකච්ඡානර්ථ	30
අකච්ඡාපටිකතං	208	අකච්ඡානිකතප්පකතා	386
අකච්ඡායකං	16	අකච්ඡානිකතං	382
අකච්ඡා පටිකතතා	208	අකච්ඡානාමිතිකත	410
අකච්ඡායකං	208	අකච්ඡානායකත	410
අකච්ඡායකං	16	අකච්ඡානාමි	372
අකච්ඡා	16	අකච්ඡායකං	44
අකච්ඡාලකඛානා	156	අකච්ඡායකං	156, 206
අකච්ඡා	222	අකච්ඡායකං	30, 532
අකච්ඡා	418	අකච්ඡායකං	410
අකච්ඡාපටිකතං	438	අකච්ඡායකං	34
අකච්ඡායකං	594	අකච්ඡායකං	410
අකච්ඡායකං	364	අකච්ඡායකං	338
අකච්ඡායකං	146	අකච්ඡායකං	214
අකච්ඡායකං	30	අකච්ඡායකං	486
අකච්ඡායකං	148	අකච්ඡායකං	12, 114
අකච්ඡායකං	208	අකච්ඡායකං	182
අකච්ඡායකං	138	අකච්ඡායකං	92
අකච්ඡායකං	132	අකච්ඡායකං	10, 114
අකච්ඡායකං	114	අකච්ඡායකං	110
අකච්ඡායකං	16	අකච්ඡායකං	538

පිටිඛිබ්බකා		පිටිඛිබ්බකා	
අතකකාවච්චරා	20	අබොච්ඡෙරමනං	20
අතච්ඡරං	4	අතගංථිතං	32
අතරමානො	154	අතබ්බකණ්ණ	136
අතිකකතනමානුසිකාය	138	අනඤ්ඤා	152
අතිපි	232	අතතනමනමානං	92
අතිබාලං	158	අතතනසඤ්ඤා	40
අතියානං	16	අතතතාගිනො	126
අතිපිකාලො	216	අතනුපාතො	548
අතිච්ඡෙදං	34	අතනතමා අතතා	54
අතිනො අතතපටිලානො	434	අතනතසඤ්ඤා ලොකසමිං	40
අතතනො සමසමිං	380	අතනතං	538
අතතපටිලානො	424	අතබ්බකකානුකාමා	356
අතතා	22, 408	අතභිභුතො	30
අතතාගිනො	126	අතභිරති	30
අතතාතං	22	අතභිරථි	4
අත්ථගමිං	28	අතභිසංඛරොනො	404
අත්ථවරකෙන	216	අතභිසමිභුතමානො	206
අත්ථජාලං	80	අතච්ඡරසංඛාතා	362
අත්ථවාදී	8, 110	අතච්ඡරසුඛං	122
අත්ථසඤ්ඤිතං	110	අතච්ඡරා	362, 548
අත්ථසංගිතං	414	අතච්ඡෙයං	150, 226
අත්ථකමනො	156	අතාගතො අතතපටිලානො	434
අත්ථකවාදං	96	අතාදීතවදසාංචි	608
අත්ථෙ	266	අතාවච්ඡාලො	266
අත්ථෙකෙන	6, 110	අතාවතනිධිමමිං	332
අදුක්ඛමසුඛසුඛමසනසඤ්ඤා	402	අතාමිලො	132, 146
අදුක්ඛමසුඛි අතතා	54	අතිකුල්ලනො	92
අභිගතො	82	අතිමා	32
අභිමාසිකං	372	අතිමුච්ඡාදනපට්ඨආනනෙදන- පිඨංසතබ්බමමිං	132
අභිරිතා	596	අතිමුච්ඡරනං	92
අභිසං	236, 276	අතිදසානං	538
අභිසංකමනපට්ඨනො	2, 138	අතිමමානං	98
අභිසංකො	30	අතිමමිතං	98
අභිගතෙව්ඨකං	540	අතිසාරණපඤ්ඤා	608
අභිගතා	260	අනුකුලසඤ්ඤාති	278
අභිවච්ඡාලපානං	50	අනුගාණනො	92
අභිවච්ඡාලපානනිකා	50	අනුප්පානො	156
අභිජෙග්ගච්ඡං	380	අනුඤ්ඤාතපට්ඨඤ්ඤානො	150
අභිපඤ්ඤා	380	අනුතතරං චිතතං	138
අභිපොතං	236	අනුතතරො	86
අභිමුච්ඡතං	380	අනුතතරො සංඛාමච්ඡරො	80
අභිමුච්ඡතපදති	20		
අභිසිද්ධකාමො	226		

පිටිබඩක		පිටිබඩක	
අනුපයකුලය	226	අනු	608
අනුපයකුලය	240	අනුපයකුලය	600
අනුපයකුලය	96	අනුපයකුලය	600
අනුපයකුලය	168	අනු	418
අනුපයකුලය	600	අනුපයකුලය	112
අනුපයකුලය	28	අනු	22
අනුපයකුලය		අනුපයකුලය	122
අනුපයකුලය	404	අනුපයකුලය	390
අනුපයකුලය	96	අනුපයකුලය	210, 274
අනුපයකුලය	8, 110	අනුපයකුලය	220, 320
අනුපයකුලය	262	අනුපයකුලය	246
අනුපයකුලය	262	අනුපයකුලය	16
අනුපයකුලය	122	අනුපයකුලය	392
අනුපයකුලය	170	අනුපයකුලය	54
අනුපයකුලය	264, 276	අනුපයකුලය	54
අනුපයකුලය	214	අනුපයකුලය	54
අනුපයකුලය	274	අනුපයකුලය	220, 320
අනුපයකුලය	112, 264	අනුපයකුලය	28
අනුපයකුලය	46	අනුපයකුලය	610
අනුපයකුලය	22	අනුපයකුලය	94
අනුපයකුලය	88	අනුපයකුලය	232
අනුපයකුලය	486	අනුපයකුලය	40
අනුපයකුලය	22	අනුපයකුලය	530
අනුපයකුලය	418	අනුපයකුලය	240
අනුපයකුලය	2	අනුපයකුලය	92, 164
අනුපයකුලය	212	අනුපයකුලය	266
අනුපයකුලය	20	අනුපයකුලය	266
අනුපයකුලය	212	අනුපයකුලය	230
අනුපයකුලය	226	අනුපයකුලය	206
අනුපයකුලය	268, 274	අනුපයකුලය	262
අනුපයකුලය	2	අනුපයකුලය	390
අනුපයකුලය	544	අනුපයකුලය	4
අනුපයකුලය	44	අනුපයකුලය	128
අනුපයකුලය	98	අනුපයකුලය	278
අනුපයකුලය	80	අනුපයකුලය	268
අනුපයකුලය	54	අනුපයකුලය	158
අනුපයකුලය	3	අනුපයකුලය	386
අනුපයකුලය	40	අනුපයකුලය	54
අනුපයකුලය	38	අනුපයකුලය	22
අනුපයකුලය	38, 40	අනුපයකුලය	288
අනුපයකුලය	78	අනුපයකුලය	278
අනුපයකුලය	120	අනුපයකුලය	420, 60

පිට්ඨකයා		පිට්ඨකයා	
අපාංගඛකං	438	අභිනිකරති (විතතං)	132, 136, 138
අපාංඛාධං	438	අභිසංසිද්ධානි	484
අපාංගුකතරා	32	අභිභූ	30
අපොකවමානි	130	අභිරුපො	226
අපොච්ඡාමි	82, 388, 438, 542	අභිරුහිනා	86
අපොසකඛතරා	32	අභිවදන්ති	20
අපච්ඡිට්ඨං	128	අභිවුජ්ජය	260
අභලා	92	අභියංඛරෙය්‍ය	404
අභමෙයන	126	අභියජ්ජිතුං	158
අභතනුමොදති	276	අභියඤ්ඤාතිරෙමයා	390
අභතනුමොදෙය්‍ය	416	අභියසෙද්ධි	128
අභ්‍යාකුටිකො	230	අභිතට්ඨං	364
අභ්‍යාපිකඛති	356	අමනසිකාරා	402
අභ්‍යුට්ඨාසි (වර්තමානං)	212	අමරුමිසකඛපං	44
අභ්‍යුජ්ජලතං	18	අමරුමිසකඛපිකා	44
අභ්‍යුත්තාමෙය්‍යං	248	අමතග්ගතං විතතං	138
අභ්‍යුත්තාමාසං	124	අමාතං	488
අභ්‍යුත්තාමාසිකා	366	අමුභු	22
අභ්‍යුත්තාමාසෙය	152	අමිං වා පුරෙය්‍යා	92
අභ්‍යුත්තාමාසො	108	අමිඛෙය්‍යා	150
අභ්‍යුත්තො	234	අමිපිණ්ඩියා	80
අභ්‍යාකතං	410	අමිච්ඡෙත	82
අභ්‍යාපනනවිතො	124	අයොකුට්ඨං	164
අභ්‍යාසෙකකුට්ඨං	122	අරඤ්ඤං	124
අභිකතනං	146	අරඤ්ඤායතනං	206
අභිකතනො	124	අරහති හට්ඨං	276
අභිකතමි	86	අරියානං උපමාදකා	142
අභිජාතිපු	92	අරියා පරමා පඤ්ඤා	380
අභිජානාති	276	අරියාය සතකුට්ඨියා	122
අභිජාතාසි	90	අරියෙත ඉන්ද්‍රියසංවරෙන	124
අභිජ්ජමානෙ (උදෙසක)	136	අරියෙත සතිසම්පර්ඤ්ඤාන	124
අභිජ්ඣං	124	අරියෙත සීලකඩ්දෙකින	124
අභිජ්ඣා දෙමනස්සා	122	අරුපො අත්තපට්ඨලාභො	424
අභිඤ්ඤා	20	අරුපි අත්තා	56
අභිඤ්ඤාතසකාලඤ්ඤා	154	අරොහො	54, 420
අභිඤ්ඤාතා	594	අරිණ්ණං භාසෙය්‍යං	4
අභිතද්ධතෙකතු	608	අරිසට්ඨං	613
අභිතද්ධං	92	අරිසවතති	612
අභිතිත්තාමෙති	132	අරිසා	92
අභිතිප්පාදෙය්‍ය	136	අරිජාතවං	144
අභිතිඛකතියා	546	අරිතිතාතබ්බෙවං	332
අභිතිමිත්තෙය්‍යාමපි	104	අරිපරිණාමිඛමිමා	32

පිටිමිමකා	
අවිමුතතං විතතං	138
අවිසංචාදනකා	8, 110
අවුසිතචා	156
අවුසිතචාදෙන	156
අමෙරවිතෙතා	610
අච්ඡාදනවිතෙතා	610
අච්ඡාදනවිතෙතා	606
අච්ඡාදනවිතෙතා	610
අච්ඡාදනවිතෙතා	136
අච්ඡාදනවිතෙතා	60
අච්ඡාදනවිතෙතා	390
අච්ඡාදනවිතෙතා	94
අච්ඡාදනවිතෙතා	138
අච්ඡාදනවිතෙතා	230
අච්ඡාදනවිතෙතා	124
අච්ඡාදනවිතෙතා	16
අච්ඡාදනවිතෙතා	12, 114
අච්ඡාදනවිතෙතා	4
අච්ඡාදනවිතෙතා	210
අච්ඡාදනවිතෙතා	168
අච්ඡාදනවිතෙතා	114
අච්ඡාදනවිතෙතා	16
අච්ඡාදනවිතෙතා	266
අච්ඡාදනවිතෙතා	28
අච්ඡාදනවිතෙතා	88
අච්ඡාදනවිතෙතා	274
අච්ඡාදනවිතෙතා	16
අච්ඡාදනවිතෙතා	134
අච්ඡාදනවිතෙතා	60, 424
අච්ඡාදනවිතෙතා	86
අච්ඡාදනවිතෙතා	32
අච්ඡාදනවිතෙතා	92
අච්ඡාදනවිතෙතා	30
අච්ඡාදනවිතෙතා	216
අච්ඡාදනවිතෙතා	
අච්ඡාදනවිතෙතා	386
අච්ඡාදනවිතෙතා	236
අච්ඡාදනවිතෙතා	12, 96, 114
අච්ඡාදනවිතෙතා	
අච්ඡාදනවිතෙතා	402
අච්ඡාදනවිතෙතා	60

පිටිමිමකා	
අච්ඡාදනවිතෙතා	404
අච්ඡාදනවිතෙතා	62
අච්ඡාදනවිතෙතා	484
අච්ඡාදනවිතෙතා	128
අච්ඡාදනවිතෙතා	154
අච්ඡාදනවිතෙතා	358
අච්ඡාදනවිතෙතා	20
අච්ඡාදනවිතෙතා	226
අච්ඡාදනවිතෙතා	598
අච්ඡාදනවිතෙතා	366
අච්ඡාදනවිතෙතා	110
අච්ඡාදනවිතෙතා	146
අච්ඡාදනවිතෙතා	94
අච්ඡාදනවිතෙතා	22
අච්ඡාදනවිතෙතා	22
අච්ඡාදනවිතෙතා	386
අච්ඡාදනවිතෙතා	18
අච්ඡාදනවිතෙතා	12
අච්ඡාදනවිතෙතා	138
අච්ඡාදනවිතෙතා	150
අච්ඡාදනවිතෙතා	18
අච්ඡාදනවිතෙතා	164
අච්ඡාදනවිතෙතා	164
අච්ඡාදනවිතෙතා	414
අච්ඡාදනවිතෙතා	488
අච්ඡාදනවිතෙතා	28
අච්ඡාදනවිතෙතා	486
අච්ඡාදනවිතෙතා	6
අච්ඡාදනවිතෙතා	220
අච්ඡාදනවිතෙතා	132
අච්ඡාදනවිතෙතා	96
අච්ඡාදනවිතෙතා	30
අච්ඡාදනවිතෙතා	112
අච්ඡාදනවිතෙතා	112
අච්ඡාදනවිතෙතා	10, 112
අච්ඡාදනවිතෙතා	212
අච්ඡාදනවිතෙතා	606
අච්ඡාදනවිතෙතා	146
අච්ඡාදනවිතෙතා	130
අච්ඡාදනවිතෙතා	600
අච්ඡාදනවිතෙතා	30

	පිටිබඩක
උච්චාසයකමහාසයක	12, 118
උච්චාදනං	12
උච්චිජ්ඣති	80
උච්චිනනහමනෙකතිකො	80
උච්චිද්දමාද	80
උච්චිද්දං (සමනා සහනක)	80, 96
උජ්ජමකො	594
උජ්ජිච්චිචිකමාද	2
උණ්ඨිකං	12
උතතරිතරං	28
උතතරිමිනුසාධමිමි	484
උතතරිං	126
උතතානුමිමි	230
උදකදනං	78
උදකරහද	130
උදකානුසාහනං	130
උදකාසරානණානුසාහනං	366
උදකච්චිතං	220
උදනං උදනෙසි	82
උද්දලාමිං	12, 114
උද්දකාකරිං	364
උද්ධිකතිකං	88
උද්ධිච්චිකකුච්චිචිමරණං	610
උද්ධිච්චිකකුච්චිං	124
උද්ධිමාසකතං	54
උද්ධිමාසකතිකං	54
උද්ධිමෙරමතං	20
උද්ධිං	80
උද්ධිසකති	166
උතතාදිතිකං	388
උපකසිති	390
උපකකාසති	356
උපකච්චිම	248
උපර්මතති	544
උපරිමිතං (ත)	364
උපරිජ්ඣාසති	34
උපනෙකං	316
උපඛං	422
උපපජ්ඣති	22
උපපජ්ඣං	276
උපපතතිං	358
උපපනෙකං	22

	පිටිබඩක
උපපාදිං	22
උපතං	16
උපරිසංදමරහතං	82
උපරිමිතං	164
උපරිජ්ඣති	538
උපරිද්දමාසං	156
උපතමාස	414
උපතමිත	88
උපතකො	148
උපාදනපච්චිතං හමා	78
උපාදනපරිජ්ඣමා	46
උපාදනහතං	46
උපාසකකුලාති	220
උපෙකකාසතිපාරිසුද්ධිං	66, 132
උපෙකකාසුච්චිපුමිසමිසකුසා	402
උපෙර්මතං (මනුමිසුරිතං)	18
උපාලිතිකං	130
උපාතං	16
උපිලාපිතකං	6, 62
උපිලාපිතං	6
උපිලාපිතං	366
උපිලාපිතං	130
උපෙකාසලාතිකකුපාතං	12, 114
උපිලාපිතිමිතං	136
උපිලාපිතිකං	78
උපෙකාසිකං	10, 114
උපරිත	248
උපරි	362
උපකපකතිකං	366
උපකපක	616
උපකපක	114
උපකපක	16
උපකපක	248
උපකපක	16
උපකපක	548
උපකපක	362

එ

එකංසලාපිතං	328
එකංසිකං	416
එකංසිකං	418
එකංසෙත	248
එකංසෙත	544

පිළිකඩකා		පිළිකඩකා	
එකවිමුදාසකානිකා	28	මිදනකුම්මපුටමිගො	122
එකවිමසකානිකා	28	මිදනකති (සොතං)	548
එකවිමං අසකාතං	28	මිදුකවිතමිසනා	212
එකවිමං සකාතං	28	මිදුකවිතනාතං	484
එකකතසකුද්දි අතතා	54	මිනාකා	610
එකකතපුකති අතතා	54	මිතිතපතතපාණිං	322
එකකතපට්ඨණ්ණං	108	මිපපාතිකා	48
එකකතපුලාමි	12, 114	මිපපාතිකො	332
එකකතපුඛං ලොකං	420	මිපනභුකා	266
එකකතපුට්ඨි	54, 420	මිමුසකුච්ඡාං	246
එකාපකාසිකො	368	මිරමිතකා	6
එකතතතිකො	8, 110	මිරමිතාතිකානං	332
එකමංසබලං	90	මිමාදපට්ඨකරාය	266
එකමංසපුඤ්ඤං	90	මිට්ඨි	610
එකකාලමක	388	මිසතිතං පටිමොසකකා	20
එකාගාරිකං කපරාසො	90	මිසකකතතිකා	548
එකාගාරිකො	364	මිහාය	550
එකාලොපිකො	364	මිලාරිකං	62
එකාතිකං	364	මිලාරිකා සකුද්දා	404
එකොද්දිහාමි	130	මිලාරිකො අතතපට්ඨිකො	424
එතතකපරමා	244		
එතතකවිමුදාසකා	232	ක	
එමංගුසමිපරායං	28	කංසකුට්ඨි	8, 112
එමංගතිකා	28, 88	කංසරාල	128
එමංගතිකා	28	කකිකති	214
එමංගොසතතං	28	කවිජලකකිණං	16
එමංපරාමිට්ඨා	28	කට්ඨිකං	12, 114
එමමාසුපට්ඨකො	22	කණ්ඩකො	366
එමමාසොරා	22	කණ්ඩොමි	16
එමමිට්ඨි කො	44	කණ්ඩකාපකාසිකො	366
එමංවිමුදාසකා	22	කණ්ණප්පාතං	18
එමංපුඤ්ඤකට්ඨකංමෙද්දි	22	කණ්ණකොලං	20
එසිකවිට්ඨිකො	22, 98	කණ්ණපුඛං	8, 110
එසිතදකතිකො	364	කණ්ණසොකාති	214
එසිකාකතමාද්දි	230	කණ්ණිකාලකකිණං	16
එළකමිතතරං	364	කණ්ණසතිකා	358
		කණ්ණා	154, 358
ක		කතපරපාමාද්දා	46, 358
මිකාසං කපරාති	88	කතතා	80
මිකතිතපට්ඨිකා	212	කතතාසො (මතතාතං)	600
මිකවිජ්ඣති	600	කපංසලොපො	216
මිගමිතං (මිද්දිමිපුට්ඨිකාතං)	18	කකුට්ඨි	30
මිකපරාය	78	කතතාරභාසමිගො	128

පිටිවිධකා		පිටිවිධකා	
කන්දුමුල්ලගොල්ලනා	206	කාරකාරකො	106
කන්දුරං	124	කාරකො	90
කපාකා	88	කාලවිදි	110, 362
කපාපෙති	86	කාලං වී යමියං වී උපාදාය	438
කපිතකයමිසු	212	කාලං මිඤ්ඤාසි	148
කපිකානි	86	කාමෙය්‍යං	18
කපෙති	86	කාමි	420
කබලිකාරාගාරගෙකඩා	60		
කම්මකරා	274	කි	
කම්මකරො	104	කිකිකාරපටිකොවි	104
කම්මකොන පයොපෙය්‍ය	126	කිඤ්ඤිදෙව් දෙසං	88
කම්මවාදි	230	කිම්බෙමි	28
කම්මුකො	92	කිමාරකා	28
කමෙම වී	92	කිර	438
කයපිකකයා	8, 112	කිරියමාදි	230
කරහවි	30	කිලනකායා	34
කරොකො	90	කිලමිකො	90
කලාංගමාකකරකො	160, 226	කු	
කලාංගමාකො	226	කුකකුටුභං	114
කලාංගං	220	කුකකුටුකකිණං	16
කලාංගො	80	කුකකුටුකකරපටිකකොණං	112
කලලවිතං	226	කුමරිපරිතාරිකොන	124
කලං වම්බාය	370	කුකොපකුතිකා	162
කසිගොරකෙකි	262	කුකතකං	12, 114
කහං	88	කුකතමාකෙති වලමාරපෙති	212
කමොපිමුඛං	364	කුකුලපිටකං	206
කා		කුමාරලකකිණං	16
කාකපෙය්‍යං	606	කුමාරිකපකුකං	18
කාදලිකිගපවරපව්වකරණං	12, 114	කුමාරිකකිණං	16
කාපොතකානි	96	කුමාකොරා	88, 136
කාමිගුණං	608	කුමානුකං	10
කාමිවරකුතිවරණං	610	කුමාදසියා	370
කාමිකුකකිකකිකා	608	කුමිතිමුඛං	364
කාමිලාපිති	158	කුලාවකෙ	158
කාමාසමාපි	144	කුකවිටං	366
කාමුපසංගිතානි	226	කුකලං	44
කාමෙමි	420	කුකලං බමමං	640
කායපටිකාරිකොන	124	කුකතලපතං	14
කායං	34, 98	කු	
කායොන වසං වකොනනි	136	කුටිකො	32
කායො පකාමිනි	334	කුටාගාරසාලායං	324

පිටිකිකිකා		පිටිකිකිකා	
නෙ		බෙමනනගුමි	
නෙවලො	78	බෙමි	18
නෙවලපරිපුණණ	150	භ	
නෙවල	212	ගණකා	88
නෙසසම්මිල	366	ගණකා	18
නෙසසම්මිලොවනො	366	ගණවිරිතසංවකසබ්බකා	358
නෙසසම්මිලොවනානුගොග-		ගණවිරිතො	82
මනුසුගොග	366	ගණි	82
නෙසසසු ගනෙතා	592	ගණිකුකා	222
නො		ගනි (පුඤ්ඤානං)	106
නොමුදිය	82	ගනියො (ඉඳි)	152
නොසලකා	324	ගනිං ව	358
නොසෙය්ගං	12, 114	ගනෙ	124
නොසොතිනෙ ව වන්ගුගො	214	ගරිතා	608
බ		ගනිසනනිති	110
බතො	148	ගබ්බිරා	22
බතනවිජ්ජ	16	ගලකානා	278
බතනං	248	ගහපතිනෙවිතිකා	270
බතනිසි	604	භා	
බතෙත	222	භාධනි	538
බනිසිජ්	112	භාමිකානා	262
බමෙය්ග	106	භාමිබමි	110
බලිකං	12, 114	භාමිතරණානි	596
බ්		භාමිතංමනකං	208
බ්ඤ්ඤිතකා	248	භාලාබිකිතං	608
බ්ඤ්ඤිවිබමිදො	206	භි	
බ්		භිජ්ඣකං	124
බ්බො	34	භි	
බ්බොපදෙසිකා	34	භිතං	114
බ්බිතසදො	86	භො	
බ්		භොනමිතංවකසබ්බකා	360
බ්ඤ්ඤාමිරානො	230	භොතතපටිසාරිනො	170
බ්		භොතතවාදවිතිබ්බො	172
බ්ඤ්ඤිතෙතන	90	භොතතවාදො	172
බ්ඤ්ඤං	164	භොවාලකකිණං	16
බ්ඤ්ඤිණං	168	භොතකං	12, 114
බ්ඤ්ඤෙතො	158	භොමියගනකා	366
බ්		භොලකකිණං	16
බ්බෙතවනුපටිකතණං	112	භ	
බ්බෙමිතිකා	262	භටිකං	12, 114
		භරාමානො	108
		භාසවිජ්ජනපරමිතං	104

පිටිකිඩකා		පිටිකිඩකා	
		වෙලකා	88
විකකවිකති	153	මමා	
විකවුද්දියෙ අතංවුතං	122	මොදකාරතා ගතංගරා	548
විකවුද්දියෙ ගංවරං	122	ජ	
විකවුමිකෙද්දකා	608	ජෙද්ද	44
විකමාලං	10, 114	ජෙද්දකා	596
විකුතං කිංතං	132	ජමිද්දකාති	866
විකුමාරා	208	ජමිතිකතං	86
විකුමිතිකියා සෙතාය	266	ජමාතිජාතිකො	94
විකුතාසකා	18	ජා	
විකුමිසුරියා	600	ජාදෙති	126
විකුමිසුරියාතං උපපටගමිතං	18	ජාදෙති (ජවිතාග)	126
විකුමිසුරියාතං පටගමිතං	18	ජි	
විමමයොගිකො	98	ජිජ්ඣ	274
විරණගමපද	206	ජෙ	
විලකා	88	ජෙදත	112
විමතති	22	ජ	
මා		ජකිකාපිකාරා	594
විකුද්දියං ගතිකං	280	ජතපදකලාංගි	420
විකුමාසිතිකා	82	ජතපදකාමිරියාසතො	152
විකුමිකාපපට	208, 422	ජා	
විකුමිකාසුතිකො	60, 132	ජාගරිතො	124
විකුයාමියංවරං	100	ජාතිරාපරජතපටිකානංගො	112
විකුරසතා	152	ජාතමුඛකා	616
වි		ජාතිපටිමියා පරාමිරණං	78
විබිඳුලකං	12, 114	ජාතිමා	132
විතකකං	12, 114	ජාතිමාදෙන	226
විතකගමපද	266	ජාතිමාදෙතිකිකා	172
විතකාති	34	ජාතිමාදෙ	172
විත්තාපාතකං	12	ජාතිසමෙකදකො	168
විරපබිමිජිකො	82	ජාතපද	264
විරං දිකමුඛිකං	20	ජාතං පඤ්ඤා	422
වු		ජාලක	78
වුතිං	358	ජි	
වුත්තපාතකොගො	204	ජිතු වරාම	486
වු		ජිතාතිකමිතං	18
වුලාසිතිකපුතො	94	ජි	
මම		ජිමා	92
මෙතකමානකා	404	ජිමිතපරියාදකා	80
මෙතසිකං	488	ජි	
මෙතකො ඵකොදිකාමිං	62	ජිතකං	20
මෙතෙකා	404	ජි	
මෙතොපරියාද කොගො	138	ජිතපාමාද වරාමානානුකොගං	19, 114
මෙතොපිමුතති	222	කිං	
මෙතොගමාති	22	කිංගති	86

		පිටුබිකා			පිටුබිකා
පේච්ඡා	පේච්ඡා	6, 110	දිව්‍යජාලං		80
	පේච්ඡා		දිව්‍යවිමානා		28
පේච්ඡානති		600	දික්කපාටිකභිච්ඡි		6, 110
			දික්කාදුසි		6, 110
ද		80, 146	දිබ්බා ගබ්බා		546
			දිබ්බානං හවානං		546
දකඛිනති		128	දිබ්බාය සොනධාදායා		138
දකඛිකං		12	දිසෙවන විකල්පා		142
දකඛිකජ්ඣිකා		274	දිසෙවන		60
දකඛිකානුරං		278	දිව්‍යසංඝං		250
දකඛිකානුරං		364	දිසා		160
දකඛිකානුරං		114	දිසාමානා		18
දකඛිකානුරං		16		දි	
දකඛිකං		210	දිසානුකතමණි		32
දකඛිකං		364	දිසානුකතමණි		212
දකඛිකානුරං		96		දි	
දකඛිකානුරං		366	දිකඛිකානුරං		144
දකඛිකානුරං		616	දිකඛිකානුරං		144
දකඛිකානුරං		274	දිකඛිකානුරං		144
දකඛිකානුරං		16	දිකඛිකානුරං		94
දකඛිකානුරං		90	දිකඛිකානුරං		162
දකඛිකානුරං		6, 110	දිකඛිකානුරං		372
දකඛිකානුරං		12, 114	දිකඛිකානුරං		130
දකඛිකානුරං		80	දිකඛිකානුරං		20
දකඛිකානුරං		262	දිකඛිකානුරං		32
දකඛිකානුරං		158	දිකඛිකානුරං		18
	ද		දිකඛිකානුරං		18
දකඛිකානුරං		20	දිකඛිකානුරං		20
දකඛිකානුරං		126		දි	
දකඛිකානුරං		334	දිකඛිකානුරං		8
දකඛිකානුරං		88	දිකඛිකානුරං		8, 14
දකඛිකානුරං		126		දි	
දකඛිකානුරං		16	දිකඛිකානුරං		18
දකඛිකානුරං		274	දිකඛිකානුරං		18
දකඛිකානුරං		112	දිකඛිකානුරං		526
දකඛිකානුරං		16		දි	
	දි		දිකඛිකානුරං		94
දිකඛිකානුරං		62	දිකඛිකානුරං		82
දිකඛිකානුරං		220, 320	දිකඛිකානුරං		44
දිකඛිකානුරං		540			
දිකඛිකානුරං		46, 358			

පිටුබඩක :		පිටුබඩක :	
දඩ		තමනිතං	
ආවර්ණකපයා	94	තමනිතං	434
ආවර්ණපද	94	තමනිතං	88
ආවර්ණපදප්පයා	152	තමනිතං	20
ආවර්ණපයා	364	තමනිතං	542
ආවර්ණපයා	364	තමනිතං	89
		තමනිතං	214
බ		නා	
බහුතං	12, 114	නාගතං	324
බහුතං	88	නාගතං	88
බහුතං	16	නාගතං	94
බහුතං	148, 320	නාගතං	212
බහුතං	80	නාගතං	14
බහුතං	416	නාගතං	60, 402
බහුතං	268	නාගතං	54
බහුතං	416	නාගතං	54
බහුතං	80	නාගතං	4
බහුතං	146	නාගතං	596
බහුතං	110	නාගතං	800
බහුතං	414	නාගතං	214
බහුතං	104	නාගතං	12
බහුතං	348		
බහුතං	130		
බහුතං	32		
බො		ති	
බොතං	114	තිකති	8, 112
බොතං	10	තිකති	146
		තිකති	94
		තිකති	262
		තිකති	208
		තිකති	86
		තිකති	32
		තිකති	14
		තිකති	274
		තිකති	550
		තිකති	128
		තිකති	8, 110
		තිකති	214
		තිකති	20, 158
		තිකති	132
		තිකති	14
		තිකති	414
		තිකති	28
		තිකති	10, 114
		තිකති	30
න			
නගුලපිටපයා	358		
නගුලපිටපයා	358		
නගුලපිටපයා	18		
නගුලපිටපයා	18		
නගුලපිටපයා	18		
නගුලපිටපයා	212		
නගුලපිටපයා	114		
නගුලපිටපයා	114		
නගුලපිටපයා	362		
නගුලපිටපයා	156		
නගුලපිටපයා	20		
නගුලපිටපයා	592		
නගුලපිටපයා	540		

පිටිවිකිකාව්‍ය		පිටිවිකිකාව්‍ය	
පඤ්ඤාගම්පද	366	පනදුතතා	262
පට්ටිකං	12, 114	පතාතා	94
පටිකං	12, 114	පබ්බජනී	32
පටිකපරාසි ගඨාධම්මං	148	පබ්බජ්‍ය	108
පටිකකපෙත	124	පබ්බතං	124
පටිකකතාසිං	92	පබ්බාජනාය	262
පටිකකතපෙත	268	පබ්බාජෙය්‍යං	168
පටිකපඤ්ඤානං	60, 402	පබ්බාතාසි	160
පටිපතා	44	පතතං	210
පටිච්චිකාසි	162	පඤ්ඤාපාසෙය්‍යාමි	82
පටිච්චකතං	146	පරං පිය මිත්තාය	402
පටිපාඨ	244	පරබ්බතං	550
පටිපිකෙතාදුං	160, 162	පරමද්විධධම්මනිබ්බාතං	60
පටිපිකෙතාදුසි	268	පරමනිභිතතං	172
පටිපිකෙදසි	86	පරමිකකාය	160
පටිපලුපිතො	326	පරමාය වණ්ණපොකධරතාය	226
පටිකංචෙදිකානති	78	පරමාරං සංඝතාය	600
පටිපතෙරයාමි	274	පරමමුඛිං	548
පටිපිකෙදුං (දුතාති)	276	පරපෙතපමුද්දතා	152
පටිපිං කුතං	128	පරාසිතො	128
පටිපිකායං	96	පරාමිකති	28
පටිපිකාණ්ඩු	260	පරිකමානි	274
පඤ්ඤාකම්මං	20	පරිකායා	332
පඤ්ඤා	20	පරිකාරා	276
පඤ්ඤාක	216	පරිකාරා (සඤ්ඤා)	264
පඤ්ඤාපදනිකා	20	පරිමාරකො	206
පඤ්ඤාප්‍රකාශ	132	පරිමාරකති	62
පඤ්ඤාපෙත	82	පරිමි	138
පතපති	266	පරිපඤ්ඤා	46
පතිවිකාපෙසි	440	පරිපෙතා	50
පතිමානෙතො	214	පරිපිකාපිපට්ඨකං	70
පතාධිකම්මං	220, 320	පරිපාසානං	30
පතායුගතං	12	පරිපානං	78
පතානිකො	88	පරිපාසඤ්ඤා අතො	54
පරිගමිතං (විජිමිසුරියානං)	18	පරිපාසකං මා කම්මං	94
පදනො	150	පරිපෙත නිවිකො	90
පදනායෙව	216	පරිපාසෙති	546
පද්ධතිමිතො	84	පරිපාසෙය්‍යාමි	94
පද්ධතිකං	130	පරිපුණ්ණකායකොධිකායො	260
පද්ධතති	34	පරිපුරානි	130
පධානමනාය	22	පරිපුරෙති	128
පධානං	22	පරිපුරෙති	128

පිටුබඩකා		පිටුබඩකා	
පිතෙ	124		
පිතෙතනි	88		
පි			
පුඤ්ඤකඩයා	30	එකුගලකා	90
පුඤ්ඤකිකියං	130	එරුකං මාමිං	110
පුඤ්ඤමාය	83	එරුකා	156
පුප්ඵච්ඡිකරානං	232	එලකමිරං	366
පුප්ඵසිප්පායකතානි	88	එලකගෙග්ගං	366
පුබ්බකා ඉසකො	600	එසාපච්චයා	72
පුබ්බතනකප්පිකා	20	එසායකතනි	78
පුබ්බතනං ආරබ්බ	20	එච්චිප්	112
පුබ්බතනානුද්විතියා	20	එසුමිසාරං	438
පුබ්බතනාපරතනකප්පිකා	66		
පුබ්බපුරිසො	162	පිතා	434
පුබ්බසාසි	231		
පුබ්බුච්චාසි	104	පුසති	22
පුභ්බනිමායං	22	පුසා පුසා බසනතිකරොති	78, 94
පුභ්බනිමායානුසානිකුණං	104		
පුරකවතො	88	බ	
පුරාණබ්බකිනං	540	බකිනං	608
පුරිකිකරාති	390	බකිනාහංගෙ බද්ධො	126
පුරිකිකි දිමිතානි	390	බකුපාදපච්චා	154
පුරිකකාරෙ	92	බරිතිසප්පාය	274
පුරිසථානමා	92	බලකං	10, 114
පුරිසදම්මසාරපි	86	බලමිතතා	126
පුරිසතනරගතාය	364	බලි	274
පුරිසපරකකමො	92	බලිමුඛිතරග්ග	262
පුරිසගුමියො	94	බලිතිරිචා	596
පුරිසලකඩණං	16	බහුජනකතනා	110
පුරොගිතං	262	බහුජනමානාපා	110
		බහුසුතක	216
පෙ			
පෙකඩං	112	බා	
පෙකඩානං	10	බාලෙ	94, 234
පෙමිණියා	110		
පෙසකාරා	88	බි	
පෙසාමා	94	බිජයාමි	8, 10, 112
පෙසායා	274	බිජබිජමෙව	112
		බිජගතනං	262
පෙසා			
පෙසාරාණාති ඉණ්ඩුලාති	126	බු	
පෙසාරිකා	226	බුභං සරණං ගච්ඡති	280
පෙසාරි	8, 110	බුභො	86
		බුසාපාදපදෙයං	124

පිටිමිණිකා		පිටිමිණිකා	
මු		කි	
මුහම්මාසිකා	532	හිසෙයා	380
මුහම්මාසිකා	6, 94		
මුහම්මාසි	6	භූ	
මුහම්මාසි	2, 80	භූජිකයා	126
මුහම්මාසිකා	364		
මුහම්මාසි	364	භූ	
මුහම්මාසිකා	230	භූකා	416
මුහම්මාසිකා	150	භූකාම	8, 110
මුහම්මාසිකා	608	භූකාමයා	30
මුහම්මාසිකා	532	භූකාම	110, 362
මුහම්මාසිකා	616	භූකාම	16
මුහම්මාසිකා	226	භූකා	548
මුහම්මාසිකා	226	භූකාම	18
මුහම්මාසිකා	596	භූකාම	30
මුහම්මාසිකා	80, 534	භූකාම	16
මුහම්මාසිකා	616		
		භූකා	
මුහම්මාසිකා	608	භූකාම	138
මුහම්මාසිකා	324	භූකාම	438
මුහම්මාසිකා	236		
මුහම්මාසිකා	616	භූකා	106
මුහම්මාසිකා	604		
මුහම්මාසිකා	366	මුහම්මාසිකා	364
		මුහම්මාසිකා	248
මුහම්මාසිකා	90	මුහම්මාසිකා	594
මුහම්මාසිකා	126	මුහම්මාසිකා	420
මුහම්මාසිකා	262	මුහම්මාසිකා	364
මුහම්මාසිකා	18	මුහම්මාසිකා	146
මුහම්මාසිකා	274	මුහම්මාසිකා	180
මුහම්මාසිකා	110	මුහම්මාසිකා	144
මුහම්මාසිකා	274	මුහම්මාසිකා	46, 266
මුහම්මාසිකා	78	මුහම්මාසිකා	164
මුහම්මාසිකා	144	මුහම්මාසිකා	488
මුහම්මාසිකා	80	මුහම්මාසිකා	16
මුහම්මාසිකා	96	මුහම්මාසිකා	132
මුහම්මාසිකා	600	මුහම්මාසිකා	12, 110
		මුහම්මාසිකා	138
මුහම්මාසිකා	242	මුහම්මාසිකා	4, 86
මුහම්මාසිකා	136	මුහම්මාසිකා	372
මුහම්මාසිකා	124	මුහම්මාසිකා	136
		මුහම්මාසිකා	104
		මුහම්මාසිකා	132

සිලකඩනා		සිලකඩනා	
මනෙසිකං	12, 114	මව්ඡාදිට්ඨි	544
මනොපදෙසිකා	34	මව්ඡාදිට්ඨිකමිගමොදානා	144
මනොමිගං කායං	134	මනනාමිච්චි	88
මනොමයා	30		
මනොමිපයා	60, 408	මු	
මනොමිගො අනතපටිලාපනා	424	මුඛනිමිතනං	138
මනතථිකා	226	මුඛපහාමං	16
මනතඛරො	150, 226	මුඛුපලාකකා	104
මනතපදං	210, 598	මුච්ඡිකා	608
මනනා	238	මුඤ්චනති	536
මනනානං කනතොරො	210	මුඤ්චනා	134
මනනානං පච්ඡනනාමො	210	මුට්ඨිසුඛං	114
මනෙද්දා	48	මුග්ගිකා	154
මසාණංති	366	මුග්ගාමාමො	364
මහග්ගනං විතනං	138	මුද්දා	262
මහච්චි	86	මුද්දිග්ගසද්දමපි	138
මහකුපට්ඨානං	18	මුද්දවිතනං	220
මහානායා	88	මුද්දා	18
මහානිසංසතමො	280	මුද්දිකා	88
මහාපුරිසලකඩණංති	212	මුද්දා පලිසාන	162
මහාපුරිසසා	152	මුද්දා වසිතනා	122
මහාමුග්ගා	30, 534	මුග්ගමනනං	364
මහාගුහා	530	මුග්ගති	34
මහාගඤ්ඤා	248		
මහාරුජානො	528	මු	
මහාගුහනා	112	මුලභිජං	112
මහිද්දමවගයාමි	608	මුලගෙසස්සංතං අනුසාදනං	20
මහෙසකඩනමො	32	මුග්ගමනනං	16
		මුග්ගමිත්තං	16
මා		මුලගසා	146
මාගධිකා	324		
මාතාපෙතතිකාමනමො	60, 132	මම	
මාතකුට්ඨා	8, 112	මමණ්ඩිසුඛං	114
මාතවිද්විතිඛං	172	මමණ්ඩිලකඩණං	16
මාතවිද්දා	172	මමතනමිතනං	368
මානුසකා නොගා	260	මමරයං	364
මානුසො	94		
මාලාකාරා	88	මමා	
මි		මමාකඩ්ඨිකං	12, 114
මිගපකඩං	16	මමාසමිඤ්ඤං	412
මිගලකඩණං	16	මමාසො	430
මිච්ඡාථිවං	16	මමාදනං	274
		මමාමුග්ගා	48

පිටිවිකා

පිටිවිකා

ය	පි	ඒ	පි
ගණන	104	සුපනිං	274
ගජනං	268	ගණ	
ගජනනා	90	ගෙනකාමිහිතමො	126
ගඤ්ඤකාලො	264	ගෙතුගෙතන	80
ගඤ්ඤතාංග	248		
ගඤ්ඤගම්පදා	250, 276	ගො	
ගඤ්ඤගාමි	276	ගොතිපාමුඛිතතාති	92
ගඤ්ඤවිංචා	276, 322	ගොතිගො	234
ගඤ්ඤ	166		
ගනිංගිකරණමණිකා	122	ර	
ගඵපි	154	රකිංවිරණගුහතිං	104
ගඵාඤ්ඤකලං	146	රජකා	98
ගඵාකථං	216	රජනං	320
ගඵාකම්මිතමෙ ගෙනත	142	රජනියති	328
ගඵා පටිපනනානං	426	රජාපථො	108
ගඵාපෙමිං	88	රජජාප්ලබ්ධරො	366
ගඵාබාලං	146	රජජාබාදුගො	94
ගඵාභූමිං	20	රතිබ්මිමි	34
ගඵාභූතං	28	රතකඤ්ඤ	82
ගඵාමුලං	146	රතතුපරතො	8, 110
ගඵාමිත්තං	12, 114	රථකං	12, 114
ගඵාසනනතිකො	366	රථකරං	12, 114
ගදග්ගා	326	රජිකා	88
ගද්දකඛිකි	88	රජ්ජිපනරො	210
ගද්දං	122	රහකා	156
ගගග්ගි	82	රහදම්ච	88
ගගොලඤ්ඤ	236	රහොගතතො	260
ගා		ග්	
ගාජනං	276	රහො	44
ගානසනතිගිං	112	රජද්දං	150
ගාමිමිහිතමො	608	රජපුත්තං	88
ගාමිතිකා	88	රජගඤ්ඤතං	210
පි		රජගොතනං	150
පිටිකං	96	රජාකාරක	2
පිටිකං	268	රජාමුඛිපටිපුතො	82
පිටිකාමිකං	268	රහිකෙ	262
පි		රහිවිඛිතකා	106
පුටා	128	ප්	
		පිතකඤ්ඤම	600

පිටිමකා		පිටිමකා	
රු		ව	
රුකඩුළු	134	වඩකක	12, 114
රුපසකුසුනං	60	වච්ඡතරසතානි	248
රුපසකුසුනං සමතිකකමා	402	වච්ඡතරසතානි	248
රුපි	60	වජ්ජපු	110
රුපි අත්තා	54, 56	වකුචන	8, 112
රුපි ව අරුපි ව අත්තා	56	වකුචසි	86
මග්		වකුචා	98
මග්ගො	18	වකුචා	22
ල		වට්ඨකපුඨං	114
ලකඩකුසු	82	වට්ඨකපුඨකං	16
ලජ්ජ	6	වණ්ඨවර්තනාය	80
ලවුකිකා	158	වණ්ඨවර්තනාය	80
ලපකා	14	වණ්ඨං	20
ලවුජං මාකමරයා	92	වණ්ඨවතතරො	32
ලවුචානං	438	වණ්ඨං	238
ලවුචා	156	වත සො	82
උ		වතෙත	94
උච්ඡවර්තනාය	324	වතලකකං	16
ඌ		වතකකතිසිං	112
ඌච්ඡවර්	356	වතකමමං	20
ඌසිංසු	274	වතපරිකමමං	20
ඔ		වතපරිකරණං	20
ඔච්ඡවර්	164	වතපිඤ්ඤා	16
ඔච්ඡවර්		වතපිඤ්ඤා	22
ඔච්ඡවර්	164	වතපිඤ්ඤා	358
ඔච්ඡවර්		වතපිඤ්ඤා	112
ඔච්ඡවර්	22	වතපිඤ්ඤා	168
ඔච්ඡවර්	14	වතපිඤ්ඤා	124
ඔච්ඡවර්	436	වතපිඤ්ඤා	366
ඔච්ඡවර්	436	වතපිඤ්ඤා	20
ඔච්ඡවර්	86	වතපිඤ්ඤා	156
ඔච්ඡවර්	436	වතපිඤ්ඤා	82
ඔච්ඡවර්	436	වතපිඤ්ඤා	126
ඔච්ඡවර්	18	වතපිඤ්ඤා	30, 532, 612
ඔච්ඡවර්	150	වතපිඤ්ඤා	30
ඔච්ඡවර්	540	වතපිඤ්ඤා	20
ඔච්ඡවර්	86, 164	වතපිඤ්ඤා	154
ඔච්ඡවර්	86	වතපිඤ්ඤා	10, 114
ඔච්ඡවර්	16	වතපිඤ්ඤා	366
		වතපිඤ්ඤා	44, 46

පිටිබඩකා		පිටිබඩකා	
මාමාසතතිකොදකෙන	414	විතසමාදී	110
මාවිතමහුවාමෙවනති	210	විනිවරණවිතතං	220
මාදනුවාදෙ	356	විපකෙය්‍ය	276
මාදිතං	112	විපරාමොස	8, 112
මාසසපිජ්ජා	16	විපරාච්ඡතං	14
මාසොකායං	96	විපරිණමිනති	98
මාහතෙත	212	විපරිණංමධම්මා	62
මාලකම්මලං	366	විපරිණංමිඤ්ඤාචායාවා	62
මාලවිජ්ජා	12	විපරියායනති	212
මාලවෙහිරුපා	46, 358	විජුලං	260
ම		විජාකතං	4
විකවහොජනානුයෝගං	366	විජාපිසාමරා	268
විකතිකං	12, 114	විජාසකතා	132
විකාලගොරතා	110	විහම්මං	60
විකිරණං	18	විකුසන	12
විකම්මතවිතතං	138	විකුසනවිචාරානා	112
විගච්ඡිකාති	268	විමුතතං විතතං	138
විගතකපංකමො	220, 320	විමුතතසම්මිතිකමිනිඤ්ඤං	144
විගතමාපලො	230	විරාගාය	414
විගතාභිජේඛන	124	විරුද්ධිගම්මකරණං	18
විගතුපකකිලෙසෙ	136, 138, 140	විමර්ශනං	20
විග්ගාලකා	596	විලාපො	96
විග්ගාභිකකපං	14	විලොකිතෙ	124
විහංගො	44	විවච්චකපප	140
විමාරිතං	62, 488	විවච්චති	30
විමිතිවජ්ජා	214	විවතතවජ්ජෙද්ද	152
විමිතිවජ්ජා	124	විවිදනං	18
විමිතිවජ්ජාතිවරණං	610	විවරම්හුපතති	98
විමිතකාලකං	212	විවරෙය්‍ය	146
විමර්ශනවිජ්ජා	16	විමාදෙද්ද	596
විජ්ජායමිපද	208	විමාහනං	18
විජ්ජායමිපකතා	86, 208	විමාසො	172
විඤ්ඤාණං	538	විමුච්ච	128
විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසුමුති සම්මං -		විමිතතං ගෙතායතං	124
සඤ්ඤා	400	විමෙකජපිතිසුබසුමුතිසම්මිතඤ්ඤා	400
විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසුමුතෙයා	62	විසවිජ්ජා	16
විඤ්ඤාපතිකා (අත්තකා)	226	විසාරදෙද්ද	382
විතකකිතං	62, 488	විසුකදකානං	10, 112, 114
විතකකපං	488	විසාරවිචාර	226
විතර්කිතතා	616	විහඤ්ඤාති	236
විදිතධම්මො	320, 220	විහාරදුකතන	260
විධා (තිසංකා)	268	විහාරපච්ඡායායං	326

සිලකඩකා		සිලකඩකා	
ව		ව්‍යා	
විතදොතං විතතං	138	ව්‍යාකරොති	46
විතමොතං විතතං	138	ව්‍යාපාදනීවරණං	610
විතරංගං විතතං	138	ව්‍යාමාබෙනති	98
විතිසඤ්චරනති	144	ස	
විමංසානුචරිතං	26	සඋත්තරවත්ථං	12, 114
විමංසි	26	සඋත්තරං විතතං	138
විරඞ්කරූපා	152	සඋද්දොසං	22, 140
වු		සඋපපිලො	262
වුත්තමාදිනො	356	සකණ්ණිකං	138
වුභසිලොත	226	සකණ්ඩකො	262
වුභසිල	226	සකදුගාමී	332
වු		සකමමපසුතා	262
වුපකපෙති	386	සකං බෙත්තං	550
වෙ		සකසඤ්ඤි	404
වෙකපිකො	386	සකුණ්ණිජ්ජ	16
වෙඨතං	246	සකුණ්ණිකා	158
වෙඨනකපඤ්ඤාති තාරිභි	212	සකරකඨලමි	146
වෙතාරං	10, 114	සකිද්ධිවිඨා	598
වෙදනං සමුදයං	28	ඤ්ඤාකුලා පබ්බජිතො	150
වෙදනාපච්චායං තණ්හා	78	සකාජාති	156
වෙදසිතං	70	ඤ්ඤාපුත්තො	150
වෙදිකාමි	152	සබ්බලො	230
වෙපුලලතං	426	සබ්බකමනති	96
වෙය්‍යාකරණං නාජ්ඣතො	536	සබ්බකිත්තිපු	364
වෙය්‍යාකරණයමි	80	සබ්බකිරණං	18
වෙය්‍යාකරණාය	88	සබ්බකිලිච්චිතො	610
වෙය්‍යාකරණෙන	150, 212	සබ්බකිලොතං	18
වෙසාරජ්ජපාත්තො	220, 320	සබ්බකිලොසිකා	426
වෙසසි	604	සබ්බපණ්ණි	138
වෙ		සබ්බලිඛිතං	108
වොක්කමම	548	සබ්බතතං විතතං	138
වොදනං (විජ්ඣිමුද්ධි)	18	සබ්බානං	18
වොදනිකා බම්බා	426	සබ්බිකාබමෙමා	4
වොභිද්දනා	46, 358	සබ්බසංසි	222
වොරොපෙසි	146	සංසාරපත්තවිවර්ධාරණ	124
වොය්‍යාකමම	20	සබ්බානං	274
		සංසි	82
		සච්චිවජ්ජන	90
		සච්චසකො	6, 110
		සච්චා	430
		සච්චිකානි	20

පිටිමිකා	පිටිමිකා
සර්වතා	30
සමජාතිකතා	164
සමජාතිය	268, 274
සමජාතිකතා	156
සමජාතිකය	414
සමජාතිකය	404, 406
සමජාතිකය	392, 406
සමජාතිකය	594
සමජාතිකය	424
සමජාතිකය	54
සමජාතිකය	94
සමජාතිකය	54
සමජාතිකය	50
සමජාතිකය	408
සමජාතිකය	388
සමජාතිකය	364
සමජාතිකය	108
සමජාතිකය	166
සමජාතිකය	34
සමජාතිකය	150
සමජාතිකය	124
සමජාතිකය	124
සමජාතිකය	152
සමජාතිකය	364
සමජාතිකය	92
සමජාතිකය	364
සමජාතිකය	150
සමජාතිකය	82
සමජාතිකය	548
සමජාතිකය	548
සමජාතිකය	108
සමජාතිකය	138
සමජාතිකය	128
සමජාතිකය	170
සමජාතිකය	150
සමජාතිකය	50
සමජාතිකය	128
සමජාතිකය	20
සමජාතිකය	12, 114
සමජාතිකය	20
සමජාතිකය	440
සමජාතිකය	536
සමජාතිකය	124, 458
සමජාතිකය	156
සමජාතිකය	268, 274
සමජාතිකය	88
සමජාතිකය	208
සමජාතිකය	110
සමජාතිකය	22
සමජාතිකය	10, 112
සමජාතිකය	544
සමජාතිකය	124
සමජාතිකය	610
සමජාතිකය	128
සමජාතිකය	434
සමජාතිකය	434
සමජාතිකය	16
සමජාතිකය	60, 424, 134
සමජාතිකය	538
සමජාතිකය	6, 110, 124
සමජාතිකය	100
සමජාතිකය	100
සමජාතිකය	100
සමජාතිකය	100
සමජාතිකය	132
සමජාතිකය	128
සමජාතිකය	150
සමජාතිකය	108
සමජාතිකය	110
සමජාතිකය	8, 110
සමජාතිකය	8, 110
සමජාතිකය	8, 110
සමජාතිකය	62
සමජාතිකය	154
සමජාතිකය	326
සමජාතිකය	366
සමජාතිකය	606
සමජාතිකය	46
සමජාතිකය	46
සමජාතිකය	46
සමජාතිකය	212
සමජාතිකය	64
සමජාතිකය	388

පිටුපස		පිටුපස	
සමයො	30	සමුද්ධිසාමය	510
සමසමයො	242	සමමයොදකො	230
සමොදකපසි	268, 440	සමමොදනිකං	90
සමොදකපසි පක්කමති	124	සමමොසා	34
සමොදකපසි	484	සමනසනතිධිං	112
සමොදකපසි	440	සමමපටිසාතං	26
සමොදකපසිපසිපසිපසි-		සමමපසා	30
සමමසකුසු	402	සමරණසමනෙති	280
සමාරකං	108	සමරණසමනි	164
සමාරමො	8, 110	සමරපටිසාතං	16
සමාතිකං විතතං	138	සමරා	94
සමසෙසකපසි	126	සමරාගං විතතං	138
සමසෙසකපසි	124	සමාකකපසි	114, 12
සමපමාපි	440	සමාකකපසි	20
සමපතනපසි	268	සමෙවරපිසෙතො	610
සමදකං	28	සමපාපටිසාතො	610
සමදකපසිපසි	544	සමපාපටිසාතො	22
සමුතනිකාමි	262	සමපාපටිසාතො	22
සමුතිකං	210, 598	සමපාපටිසාතො	22
සමෙති	598	සමපාපටිසාතො	108
සමොගං වා විතතං	138	සමපාපටිසාතො	162, 356
සමපජාතකාපි	124	සමපාපටිසාතො	240
සමපජාති	206, 600	සමපාපටිසාතො	30
සමපජාති	164	සමපාපටිසාතො	8, 112
සමපදකපසි	540	සමපාපටිසාතො	14
සමපසිදක	214	සමපාපටිසාතො	90
සමපසකපසි	268	සමපාපටිසාතො	332
සමපසකපසි	46	සමපාපටිසාතො	140
සමපසකපසි	110	සමපාපටිසාතො	30
සමපසකපසි	154	සමපාපටිසාතො	140
සමපසකපසි	108	සමපාපටිසාතො	24
සමපසකපසි	12	සමපාපටිසාතො	18
සමපසකපසි	332	සමපාපටිසාතො	130
සමපසකපසි	96	සමපාපටිසාතො	86
සමපසකපසි	220	සමපාපටිසාතො	106
සමපසකපසි	160	සමපාපටිසාතො	262
සමපසකපසි	142	සමපාපටිසාතො	154
සමපසකපසි	96	සමපාපටිසාතො	104
සමපසකපසි	22	සමපාපටිසාතො	22
සමපසකපසි	60	සමපාපටිසාතො	94
සමපසකපසි	86	සමපාපටිසාතො	226
සමපසකපසි	536	සමපාපටිසාතො	8, 110
		සමපාපටිසාතො	388

පිටු අංකය		පිටු අංකය	
සා			
සාකච්ඡා	366	සිලසම්පද	366
සාකච්ඡා	158	සිලසම්පන්නා	442
සාකච්ඡා	158	සිතවිලවන	20
සාකාර	22, 142	සිතනාද	382
සාකාරපාලනය	150	සිතනාදප්‍රත්ත	358
සාකාරපරිච්ඡේද	152	සිතනා	358
සාමයාග	8, 112		
සාමයාග	366	සි	
සාමය	150	සුකම්පකවිත	48
සාමයමමන	82	සුකුසල	390
සාමයද	8, 110	සුකුසලිකා	362
සාමයද	548	සුකුසලික	54
සාමයද	82	සුකුසලික	78
සාමයද	364	සුකුසලික	88
සාමයද	366	සුකුසල	86, 390
සාමයද	362	සුකුසල	6, 10
සාමය	420	සුකුසල	212
සාමය	366	සුකුසල	226
සාමය	220	සුකුසල	30
සාමය	536	සුකුසල	266
සාමය	366	සුකුසල	94
සාමය	124	සුකුසල	124
සාමය	90	සුකුසල	372
සාමය	20	සුකුසල	210
සාමය	212	සුකුසල	104
සාමය	358	සුකුසල	212
සි		සුකුසල	136
සිකා	392	සුකුසල	132
සිකාපද්‍රව්‍ය	282	සුකුසල	94
සිකා	12	සුකුසල	18
සිකා	144	සුකුසල	18
සිකා	78	සුකුසල	30
සිකා	88	සුකුසල	18
සිකා	146	සුකුසල	132, 438
සිකා	18	සුකුසල	18
සිකා	16	සුකුසල	212
සි		සුකුසල	124
සිලසම්පක	440	සුකුසල	548
සිලසම්පක	242	සු	
සිලසම්පක	242	සු	88
		සු	88, 152

පිටිකඩකිරි		පිටිකඩකිරි	
අස		සක	
සකපිටි:	30	සකපිටිවැසියාපිටිපිටිකිරි:	112
සකපිටිකිරි:	10, 114	සකපිටිවැසියා වා කිරිකිරි:	210
සකපිටි:	404	සකපිටිකිරි:	86
සකපිටිකිරි:	362	සකපිටිකිරි:	86
		සකපිටිකිරි:	114
		සකපිටිකිරි:	16
		සකපිටිකිරි:	8, 110
		සකපිටිකිරි:	18
		සකපිටිකිරි:	18
		සකපිටිකිරි:	148
		සකපිටිකිරි:	486
		සකපිටිකිරි:	84
සක		සක	
සකපිටි:	90	සකපිටිකිරි:	94
සකපිටිකිරි:	332		
සකපිටිකිරි:	126		
සකපිටිකිරි:	212		
සකපිටිකිරි:	10, 114		
සකපිටිකිරි:	608		
සකපිටිකිරි:	88		
සකපිටිකිරි:	250		
සක		සක	
සකපිටි:	128	සකපිටිකිරි:	541
සකපිටිකිරි:	128		
සක		සක	
සකපිටි:	366	සකපිටිකිරි:	96
සකපිටිකිරි:	262		
සකපිටිකිරි:	12		
සකපිටිකිරි:	12		
සකපිටිකිරි:	364, 366		
සකපිටිකිරි:	18		
සකපිටිකිරි:	88		
		සකපිටිකිරි:	94
		සකපිටිකිරි:	486

සංස්කෘත නාමාංගුකාමණියා

පිටිකඩයා		පිටිකඩයා	
අග්නිවේණික	120	ජෙතවන	388
අභිතකො	240	කාරුකෙති	594
අභිතිරපක	210	කාවතිය	528
අවේලා කාණපො	356	කිංකරාචර	388
අජාතකතතු	82	කුසිකා	530
අජිතො කෙසකම්බලො	84	කොදෙයාපුතො	438
අට්ටකො	210	කොදෙයො	594
අම්බලවිකිකායං	2, 246	කාලුකු	2, 484
අංකපෙ	438	කිංකරා කාතපුතො	84
ඉච්ඡාතතිකලං	150	කිලොකො	384
ඊසානං	608	කිම්බණරති	530
උකාකුම්බො	158	කකුකො කවිකායකො	84
උජ්ඣාස	356	පජාපති	608
උදාහිතපෙ	88	පරකිම්බිතවිසවති	532
ඔකාකො	158	පසෙතදි ලකාසලො	548
ඔට්ටකො	324	පුරණො කාණපො	82
කණ්ණකාකුම්බලො	356	පොකරිකාති	150, 594
කරකකුම්බ	158	පොට්ඨපාදො	388, 416
කාණපො	210, 328	පිම්බිකාපරත	222, 248
කාසිකොකලං	546	ප්‍රියමිදකොත	2
කුට්ඨකො	248	ගගු	210
කුට්ඨාසාරකාලං	324	ගාරභාජො	212
කෙට්ටකො	484	ගෙසිකා	542
කෙසකම්බලො	84	මිකඩලි ගොසාලො	82
කොමාරකවිසක	82	මිකඩකො	334
කොසම්බිකා	334	මිකකාකට්ටං	594
කොසලෙපු	150, 540, 594	මිලිකාය	388
බාහුමිකා	248	මිහාචක	324
ගගාරාය	222	මිහාචිජකො	260, 274
ගිජකිකුපට්	384	මිහිදු	608
ගොතමො	150	ගම්බකති	210
ගොසිකාරාමො	334	ගාමො	608
වඩකි	594	ගාමො දෙවො	528
වම්පා	222	රාජගල	2, 82, 384
වසම්පයකා	222	ලොතිනවිවා	540
වංචුමිහාරාජකා	526	වජ්රපාණි	164
විකො	416	වජ්රණො	608
වේතකො	440	වංචිකො	210
ජංගුකො	594	වංචිදෙවො	210
ජාලිකො	334	වංචෙට්ඨිකාරාජකා	594
ජවිකො කොමාරකවිවා	84	වංචෙට්ඨිකා	210

පිටුකඛකා		පිටුකඛකා	
වේදෙහිප්පතො	82	සුනකඛතො	326
වේදාලියං	324	සුනිමිතො	532
වේදාමිතො	210	සුප්පියො	2
ගතොකා දෙව්නමිතො	528	සුභො මංගලො	440
ගතාසුලා	150	සුයමො	530
ගඤ්ඤො ඛෙලුරිභ්ප්පතො	84	ගොග්දගෙඛො	222
ගතභුසිතො	330	කොමි.	608
ගංලව්හිකා	540	හත්තිකා	158
සාමිති	388	හත්තිකාර්ථප්පතො	416